

Nytt ledarskap för Sverige

CENTERPARTIETS PARTISTÄMMA MALMÖ 2017

Stämmohandlingar

Del 1- Program, PS yttrande
och motioner.



Centerpartiet

Innehållsförteckning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
PROGRAM 1 - LÅT INTE SVERIGE KLYVAS	3
CENTERPARTIET VILL:.....	13
PROGRAM 2 - MILJÖANSVAR OCH GRÖN TILLVÄXT	16
CENTERPARTIET VILL:.....	30
PROGRAM 3 - TRYGGHET I HELA LANDET	32
CENTERPARTIET VILL:.....	45
PROGRAM 4 - EN ANSVARSFULL INTERNATIONELL AGENDA	48
CENTERPARTIET VILL:.....	59
PARTISTYRELSENS YTTRANDE ÖVER MOTIONERNA	61
KOMMITTÉ 1 - LÅT INTE SVERIGE KLYVAS.....	61
KOMMITTÉ 2 - MILJÖANSVAR OCH GRÖN TILLVÄXT.....	83
KOMMITTÉ 3 - TRYGGHET I HELA LANDET	118
KOMMITTÉ 4 - EN ANSVARSFULL INTERNATIONELL AGENDA.....	142
KOMMITTÉ 5 - UTBILDNING	177
KOMMITTÉ 6 - KULTUR OCH CIVIL- OCH KONSUMENTFRÅGOR	217
KOMMITTÉ 7 - SOCIALFÖRSÄKRINGAR, ÄLDREOMSORG, ÄLDREVÅRD, PENSIONER.....	234
KOMMITTÉ 8 - HÄLSO - OCH SJUKVÅRD SAMT SOCIALFRÅGOR	257
KOMMITTÉ 9 - KONSTITUTION SAMT REGIONFRÅGAN.....	284
KOMMITTÉ 10 - LANDSBYGD OCH GRÖNA NÄRINGAR	296
KOMMITTÉ 11 - SKATTER	317
KOMMITTÉ 12 - BOSTAD	341
KOMMITTÉ 13 - INFRASTRUKTUR, TRANSPORTER OCH BRÄNSLE.....	361
KOMMITTÉ 14 - ORGANISATION OCH KOMMUNIKATION.....	393
MOTIONER	403
KOMMITTÉ 1 - LÅT INTE SVERIGE KLYVAS.....	403
KOMMITTÉ 2 - MILJÖANSVAR OCH GRÖN TILLVÄXT.....	442
KOMMITTÉ 3 - TRYGGHET I HELA LANDET	524
KOMMITTÉ 4 - EN ANSVARSFULL INTERNATIONELL AGENDA.....	595
KOMMITTÉ 5 - UTBILDNING.....	678
KOMMITTÉ 6 - KULTUR OCH CIVIL- OCH KONSUMENTFRÅGOR.....	759
KOMMITTÉ 7 - SOCIALFÖRSÄKRINGAR, ÄLDREOMSORG, ÄLDREVÅRD, PENSIONER	801
KOMMITTÉ 8 - HÄLSO- OCH SJUKVÅRD SAMT SOCIALFRÅGOR	859
KOMMITTÉ 9 - KONSTITUTION SAMT REGIONFRÅGAN	928
KOMMITTÉ 10 - LANDSBYGD OCH GRÖNA NÄRINGAR.....	965
KOMMITTÉ 11 - SKATTER	1017
KOMMITTÉ 12 - BOSTAD.....	1075
KOMMITTÉ 13 - INFRASTRUKTUR, TRANSPORTER OCH BRÄNSLE	1133
KOMMITTÉ 14 - ORGANISATIONS- OCH KOMMUNIKATIONSFRÅGOR.....	1221

Program 1 - Låt inte Sverige klyvas

Inledning

Sverige har fantastiska förutsättningar. Vi är ett land vars framgång bygger på handel med hela världen, kreativitet och hårt arbete. Svensk ekonomi går bra och vårt välstånd växer. Men alla får inte samma chans. Sverige är ett tudelat land. Klyvningen skär mellan dem som nyss kommit till vårt land och dem som bott här hela sitt liv. Mellan dem som har utbildning och dem som saknar fullständig skolbakgrund. Mellan städer och landsbygd. Mellan dem med hopp och framtidstro – och dem som saknar det.

Nästan en miljon människor befinner sig idag i utanförskap. Orsakerna är flera, men två viktiga problem är de hårt reglerade arbets- och bostadsmarknaderna som lamslås av stelhet samt höga skatter på arbete. Detta har skapat en stadigt växande klyfta mellan dem som befinner sig på insidan och dem som står på utsidan. Människor som redan har ett jobb och en bostad befinner sig i en relativt trygg sits, medan trösklarna att ta sig in har växt sig höga för den som står utanför.

De grupper som hamnat i utanförskap utgörs till stor del av utrikes födda och unga. Bland många av dessa personer har en känsla av hopplöshet bitit sig fast. Vi ser det hända i de utanförskapsområden som vuxit fram, inte minst i anslutning till de större städerna. Vi ser det också på vissa mindre orter där industrin eller bruket lagt ner och lämnat efter sig arbetslöshet, stängda butiker och avfolkning. När allt längre tid går utan att vare sig arbete eller varaktig bostad, kommer många slutligen känna sig svikna av samhället och kanske till och med vända sig mot det.

Denna klyvning av landet är allvarlig och får stora konsekvenser. För att vända utvecklingen finns ett brådskande behov av reformer. Grundläggande för att bryta tudelningen av landet är att ge fler människor möjlighet att försörja sig själva. Detta måste ske genom sänkta kostnader på jobb och företagande, bättre matchning samt satsningar på utbildning som leder till jobb. Vidare måste kvaliteten i skolan kraftigt förbättras för att ge alla barn - oavsett social bakgrund, kön eller bostadsort - samma livschanser. Fler människor måste ha någonstans att bo, genom att det blir enklare att bygga i hela landet. Det finns också behov av satsningar på infrastruktur, bredband i hela landet och digitalisering för att binda samman landet, ge möjlighet att arbeta och ta del av välfärdstjänster oberoende av bostadsort. Gynnsamma skatter på jobb och företagande, fungerande kompetensförsörjning, bostadsbyggande och modern infrastruktur är alla viktiga delar i att stärka den svenska globala konkurrenskraften som välståndet i vårt land är beroende av. Om vi klarar av att möta dessa utmaningar, kan vi stoppa klyvningen av Sverige.

Bryt den sociala klyvningen

Tudelningen av arbetsmarknaden är en av Sveriges största utmaningar. Å ena sidan finns en stor grupp, främst bestående av välutbildade mitt i livet, där arbetslösheten är låg. Å andra sidan finns människor som aldrig fått möjligheten att etablera sig, framför allt nyanlända – i synnerhet utrikes födda kvinnor - och unga i utanförskap, men även personer med funktionsnedsättning.

Skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda i Sverige är bland västvärldens högsta. Med den omfattande invandring som skett till Sverige under de senaste åren, utgör detta en central utmaning. Att få in den växande grupp människor som saknar både utbildning och erfarenhet i arbete, kräver en rad nödvändiga och genomgripande reformer. Trösklarna till arbetsmarknaden måste sänkas genom lägre kostnader på jobb och företagande generellt, både genom nya former av avtal och lägre skattebörda. Matchningen behöver förbättras genom att släppa in en mångfald av arbetsförmedlare och det måste bli möjligt att börja sitt första jobb med en inledningsvis lägre lön, för att sen arbeta sig uppåt i lönetrappan, för dem som har svårast att komma in.

Från utanförskap till arbete

- 55 Fler vägar in på arbetsmarknaden för den som saknar erfarenhet är centralt för att bryta tudelningen på arbetsmarknaden – något som särskilt gäller för många utrikes födda. Sverige har EU:s lägsta andel jobb utan utbildningskrav. Samtidigt har många av de jobb som finns idag så höga ingångslöner att arbetsgivare inte vågar satsa på och lära upp en oerfaren arbetssökande. Vägen in till den svenska arbetsmarknaden måste därför bli bredare och mer tillgänglig, även för den som saknar erfarenhet och utbildning.
- 60 Det måste vara möjligt för fler att påbörja sin karriär till en lägre lön, som sedan ökar i takt med erfarenheten. Centerpartiet har tillsammans med Alliansen presenterat en gemensam jobbreform: inträdesjobb. Inträdesjobben innebär en förenklad anställningsform som gäller för nyanlända, under de fem första åren i Sverige, och unga upp till 23 år utan fullständig gymnasieutbildning. Reformen innebär sänkta kostnader för alla företagare som vill anställa, genom en kombination av två åtgärder.
- 65 Dels genom slopad arbetsgivaravgift, dels genom möjligheten att anställa till 70 procent av rådande ingångslön i den aktuella branschen, upp till ett tak om 21 000 kronor i bruttolön per månad. Därmed ska 30 procent av arbetstiden gå till att lära sig på jobbet eller till utbildning. En person ska kunna ha denna typ av anställning i maximalt tre år.
- 70 Centerpartiet driver samtidigt på för sänkta arbetsgivaravgifter, för att ytterligare sänka tröskeln in till det första jobbet. Vi vill slopa arbetsgivaravgiften under de två första årens arbete, för att ge fler människor möjlighet att komma in på arbetsmarknaden och få ett jobb. Det skulle gynna grupper som nyanlända flyktingar, personer med begränsad utbildningsbakgrund, unga och personer med funktionsnedsättning som idag är arbetslösa.
- 75 Därtill anser Centerpartiet att redan existerande åtgärder som fungerar behöver stärkas. Tjänstesektorn är en jobbmotor som måste få bättre förutsättningar. RUT-avdraget har bidragit till att många som stått långt ifrån arbetsmarknaden fått möjligheten att arbeta – särskilt utrikes födda kvinnor. RUT bör därför utvecklas genom höjt tak och att fler tjänster tillåts ingå. Subventionerade anställningar som
- 80 fungerar dåligt behöver avskaffas till förmån för de mer effektiva nystartsjobben, som innebär ekonomisk ersättning till den som anställer en person som varit utan arbete en längre tid eller är ny i Sverige. Samtidigt bör de subventionerade anställningarna än tydligare riktas in mot de grupper som behöver stöd mest, genom bland annat låga och enhetliga lönetak.
- 85 Vidare är det viktigt med regler och bidragssystem som uppmuntrar människors drivkrafter att arbeta. En förutsättning för att bryta tudelningen är att människor i utanförskap aktivt försöker söka sig därifrån. Försäkrings- och bidragssystemen måste därför ha tydliga tidsgränser och den som börjar arbeta ska också vinna på det.
- 90 Att regler hindrar möjligheten till arbete är särskilt tydligt för asylsökande. I dag är grundregeln att en person som saknar uppehållstillstånd inte får arbeta. Man måste beviljas undantag, och både de reglerade och de praktiska hindren är höga. Centerpartiet vill vända på detta och låta grundregeln vara att alla asylsökande får arbeta. Utöver det måste man ta bort praktiska hinder för möjligheten att arbeta, genom att göra en översyn av bland annat svårigheterna att öppna ett bankkonto och få tillgång
- 95 till bankID, samt de långa ledtiderna för att få ett samordningsnummer.

Fler och växande företag

- 100 Nya jobb skapas i växande företag. För att motverka klyvningen av Sverige och få fler människor i arbete krävs därför ett gynnsamt företagsklimat i hela landet. Förutsättningarna måste vara goda för alla företag - från småföretag till internationella storföretag och nya spjutspetsföretag. Regelförenklingsarbetet måste därför fortsätta, bland annat genom att fler regler tidsbegränsas och att det införs ett krav på att minst en gammal regel tas bort för varje ny. Likaså måste skattesystemet vara

anpassat för dagens företagande. Personligt direkt ägande bör uppmuntras, inte straffbeskattas. Möjligheterna att göra anställda till delägare med hjälp av personaloptioner måste därför förbättras och beskattning av fåmansföretag, 3:12-reglerna, behöver reformeras och förenklas. Regler och skatter måste utformas så att de gynnar företagsfinansiering och tillgången till kapital för växande företag i hela landet.

För många människor, såväl inrikes som utrikes födda som nyanlända, kan småskaligt företagande vara en språngbräda till den svenska arbetsmarknaden och det svenska samhället. Att starta och driva företag är dock ofta både dyrt och krångligt. Särskilt för personer med liten erfarenhet av svenska lagar, regler och myndigheter.

Det måste därför bli enklare att starta och driva företag. Kravet på aktiekapital måste sänkas och det måste bli enklare att beviljas F-skattsedel. Centerpartiet vill även att en ny företagsform, ingångsföretag, införs med omfattande regelförenklningar för de absolut minsta företagen. Ingångsföretag ska endast betala en schablonmässigt beräknad skatt baserad på omsättningen. Det ska vara så enkelt som möjligt att ta sina första steg som företagare.

Centerpartiet ser att jämställdheten inom företagandet måste bli bättre. Företagande är ett viktigt sätt att stärka kvinnors ekonomiska makt. Vi vill därför öka såväl andelen, som antalet, kvinnor som driver företag, bland annat genom att värna företagande inom kvinnodominerade branscher– såsom vård- och omsorgssektorn samt RUT-sektorn.

Möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att driva företag måste också förbättras. De stöd som ges vid anställning utgår inte vid eget företagande, trots att företagande kan vara en minst lika god väg ut ur utanförskap som en anställning. Därför behövs bättre stöd för att även personer med funktionsnedsättning ska kunna starta och driva företag.

Att växa och utveckla ett litet enmansföretag innebär ytterligare hinder och svårigheter. Att anställa en första person innebär ett avgörande steg i ansvar och administration. Centerpartiet vill därför att arbetsgivaravgiften helt slopas för den första anställda under det första två åren, för att minska tröskeln att gå från ensamföretagande till att anställa. Sjuklöneansvaret för anställda utgör en börda. Samtidigt är trygghetssystemen inte alltid anpassade för företagare. Dessa är problem som behöver ses över och åtgärdas.

Inför en arbetsförmedlarpeng

Matchningen på svensk arbetsmarknad har under en lång tid fungerat dåligt. Allt för många får inte det stöd de behöver för att komma tillbaka från arbetslöshet, utan fastnar istället i ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder. En stor del av ansvaret ligger på Arbetsförmedlingen, som inte lyckats med sin uppgift. Centerpartiet vill därför konkurrensutsätta Arbetsförmedlingen och släppa in privata, ideella och kommunala aktörer. Liknande reformer har med stor framgång genomförts i bland annat Australien, men även lokalt i Sverige i till exempel Nacka kommun. Genom att släppa in fler aktörer kan utförare specialisera sig på matchning för särskilda grupper, som exempelvis utrikes födda eller personer med funktionsnedsättning.

Istället för Arbetsförmedlingen vill Centerpartiet ha en arbetsförmedlarpeng där aktörer med dokumenterad kompetens att hjälpa människor in i arbete får bistå den som är arbetslös. Till skillnad från tidigare försök med exempelvis jobbcoacher och etableringslotsa, ska pengar enbart delas ut vid varaktigt jobb och över en längre tid. På så sätt kan resultat och långsiktighet premieras. Hur stort belopp som betalas ut ska bero på den arbetssökandes historia på arbetsmarknaden, tid i arbetslöshet, utbildning och hälsotillstånd. Resurserna ska styras dit de behövs mest. En tydlig uppföljning av förmedlarnas resultat, tillsammans med en offentlig ranking och valfrihet för den arbetssökande skulle

155 innebära att oseriösa aktörer inte släpps in, samtidigt som de som inte håller måttet förlorar
möjligheten att verka i systemet.

Arbetsförmedlingens misslyckande gör det också nödvändigt att återigen ge kommunerna ansvaret för
de nyanländas etablering. Det är kommunerna som står för försörjningsstöd och andra kostnader som
uppstår när människor inte integreras i det svenska samhället. Detta ger kommunsektorn starka
160 drivkrafter att utveckla fungerande system för nyanländas etablering.

Tillsätt en arbetsmarknadskommision

För att bryta tudelningen och få fler människor i arbete, krävs ett helhetsgrepp kring reglerna på
arbetsmarknaden. När Sverige stod inför en ekonomisk kris på 1990-talet tillsattes
165 Lindbeckkommisionen för att ta fram förslag till lösningar. Centerpartiet anser att en ny
expertkommision nu bör tillsättas, med syftet att göra ett omtag kring reglerna på arbetsmarknaden
och föreslå förändringar av dem för att anpassa reglerna till dagens förhållanden. Kommisionen bör
ha som övergripande inriktning att lägga fram förslag för en mer flexibel och inkluderande
arbetsmarknad, som skapar förutsättningar för svensk global konkurrenskraft och att hindra
170 tudelningen.

För det första måste arbetsrätten reformeras. Idag är vissa anställda helt utan trygghet, medan andra är
inlåsta i jobb de inte trivs med eller mår bra av. Det är resultatet av en stelbent arbetsmarknad som
omfördelar otryggheten till dem som har svagast ställning på arbetsmarknaden. Situationen är orättvis
175 och kräver lösningar för en större och mer rättvist fördelad trygghet. Det behövs en modernare
arbetsrätt och ett anställningsskydd som är mer kopplat till kompetens än hur länge man varit på
arbetsplatsen. I ett första steg vill Centerpartiet att alla företag med upp till 50 anställda helt undantas
från turordningsreglerna, vilket i praktiken innebär alla små och medelstora företag. Den största
tryggheten på arbetsmarknaden består i att anställda har möjlighet att påverka sin arbetssituation, att
180 det finns många nya jobb att söka för den som blir arbetslös och att det finns bra möjligheter att
vidareutbilda sig och förstärka sin kompetens.

För det andra måste regelverken på arbetsmarknaden anpassas till att det är små och växande företag
som i allt högre grad står för jobbskapandet. Stora företag har en mycket viktig roll i svensk ekonomi.
185 Men dagens arbetsmarknadsregler, som skapades i en tid då storföretag var de dominerande aktörerna
på svensk arbetsmarknad, hindrar framväxten av morgondagens jobb. Medan näringslivet förändrats
ser konfliktreglerna fortfarande i stort sett ut som de gjorde när 1928 års kollektivavtalslag skrevs,
med stor tonvikt på att stärka den då relativt svaga position som facken och arbetstagarna hade
gentemot arbetsgivarna. Idag är snarare situationen den omvända, med mycket långtgående möjligheter
190 för facken att ta till åtgärder. För att inte riskera Sveriges internationella konkurrenskraft behöver
arbetsgivare och facken bli mer jämlika. En proportionalitetsprincip för arbetsmarknadskonflikter bör
därför införas. Möjligheten att sätta företag utan organiserad arbetskraft i blockad och möjligheten till
sympatiåtgärder bör ses över och anpassas till dagens förhållanden.

195 För det tredje måste möjligheten till omställning stärkas. Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en stark
omställningsförsäkring som ger trygghet vid arbetslöshet. Nivån för ersättning bör vara generös
inledningsvis, men trappas ned snabbare och innehålla tydliga tidsgränser. Försäkringen ska stötta
under en omställning, inte vara en långsiktig försörjning. Vidare måste möjligheterna till
vidareutbildning och livslångt lärande bli bättre än idag. Slutligen behöver vi se över hur små och
200 stora företags arbete med att stärka arbetsmiljön kan bli bättre. Ett långt och produktivt arbetsliv
förutsätter att det finns en arbetsmiljö som inte sliter ut människor i förtid, vare sig fysiskt eller
psykiskt.

En skattereform för fler i jobb, ökad konkurrenskraft och tryggad välfärd

205 Skattesystemet måste vara bättre utformat för att möta de problem Sverige står inför. Den kraftiga beskattningen av arbete i Sverige förvärrar tudelningen på arbetsmarknaden och bromsar välfärd och tillväxt. Det finns därför ett behov av att återigen göra en grundlig skattereform, med ett mer transparent, enklare och enhetligare system. Det viktigaste en skattereform har att uppnå är att minska skatten på arbete, öka konkurrenskraften och trygga välfärdens framtida finansiering. Lägre skatter på 210 arbete är grundläggande för att fler människor ska kunna jobba. Om fler personer har ett arbete att gå till ökar också skatteintäkterna till välfärden.

Fler människor behöver kunna leva på sin lön och därför behöver skatten vara särskilt låg för personer med låga inkomster. När drivkrafterna att utbilda sig, att arbeta och att skapa nya företag är starka 215 gynnar det alla. Flit, utbildning och ansträngning ska löna sig i högre grad och därför vill Centerpartiet att skatteskalen ska bli mindre brant.

För att möjliggöra sänkt skatt på arbete behöver den offentliga sektorn effektiviseras, men skatteuttaget från andra skattebaser kan också behöva öka. Framförallt skatter på miljöskadliga utsläpp 220 och viss konsumtion måste stå för en högre del av skatteuttaget. Genom grön skatteväxling kan fokus ligga på skatter som bidrar till att lösa miljöproblem, samtidigt som skadliga och snedvridande skatter på arbete och företagande minskar. Vi måste generellt minska dagens stora gap i beskattningen mellan arbete och kapital, som bland annat bidrar till att komplicera företagsbeskattningen, inte minst med 3:12-reglerna.

225 För att skatten på arbete ska kunna sänkas kan också skatteuttaget från fastighetssektorn behöva öka. Dagens skattesystem gynnar en snabbt ökande bostadsbelåning med en överhettad bostadsmarknad i många städer. Risken finns att en nedgång drabbar Sveriges ekonomi hårt. Därför är det angeläget med en bred överenskommelse där bostadsbeskattningen ses över för att gynna långsiktig stabilitet. I en 230 sådan överenskommelse är vi beredda att exempelvis se över ränteavdraget. Ränteavdraget gynnar idag i praktiken en hög skuldsättning, vilket både riskerar att leda till skeva drivkrafter för den enskilde och problem för statsfinanserna på sikt. Det är dock viktigt att inte genomföra snabba förändringar av ränteavdragen, eftersom det kan innebära stora omställningsproblem för hushållen. Vidare behövs en reform av reavinstbeskattningen för att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

235 Centerpartiet vill även regionalisera fler delar av den statliga fastighetsskatten i syfte att stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Därför vill Centerpartiet att intäkterna från fastighetsskatten på industrifastigheter och elproducerande fastigheter ska regionaliseras. Genom att regionalisera dessa 240 skatter vill vi att intäkterna ska gå till de bygder och samhällen i vilka värdena faktiskt skapats.

Utbildning som bryter tudelningen

Den svenska skolans problem i form av sjunkande skolresultat, lärarbrist och stora regionala och socioekonomiska skillnader i kvalitet är en av de största utmaningarna framöver. För att vända den 245 negativa utvecklingen i skolan krävs en rad förändringar – däribland ökad tillgång till tidiga insatser redan i förskoleåldern. Det stora antalet barn och unga som nyligen kommit till Sverige och som saknar tillräckliga språkkunskaper utgör en enorm utmaning för hela utbildningssystemet. Denna grupp behöver bättre stöd i form av språkundervisning och kompetenta lärare för att klara skolan. Det behövs också riktade insatser för att öka kvaliteten på utbildningar i utanförskapsområden. Även 250 civilsamhällets, idrottens och föreningslivets arbete spelar en mycket viktig roll i att utgöra en kompenserande faktor för de barn vars familjebakgrund gör att de riskerar att halka efter. Om fler barn får upp ögonen för föreningslivet kan det bli ett sätt att motverka segregation och att bygga broar inom städer, områden och sociala grupper.

255 **Utbildning till jobb**

Globaliseringen avtecknar sig i en arbetsmarknad som befinner sig i ständig förändring. Nya framsteg gör att tekniska lösningar tar över arbetsuppgifter som tidigare sköts manuellt, vilket gör att många människor behöver hjälp att ställa om till andra yrken. Samtidigt har företagen stora problem med att hitta rätt kompetens. Därför behövs fler vägar till arbete genom omställning och en effektiv yrkesutbildning för att bryta såväl den regionala som den sociala klyvningen i Sverige.

Stärk och bygg ut yrkeshögskolan

Genom yrkeshögskoleutbildningarna förses företag med kompetent arbetskraft och deltagarna får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar i många av de yrken Sverige idag har brist på. Samtidigt får Yrkeshögskolorna relativt lite pengar jämfört med sina akademiska motsvarigheter. Att stärka och bygga ut yrkeshögskolan är därför en prioriterad uppgift. Ett sätt att göra detta handlar om att öka antalet platser på Yrkeshögskolan.

När det kommer till att erbjuda kompletterande utbildning inriktat mot ett specifikt yrke har Yrkeshögskolan en viktig roll att fylla i framtiden, oberoende om det handlar om personer som precis gått ut gymnasiet eller någon som vill komplettera sin akademiska utbildning efter många år i arbetslivet. Yrkeshögskolan bör därför ges förutsättning att verka långsiktigt genom längre tillstånd och mer resurser. För att underlätta för fler att byta spår måste det också bli enklare för elever som studerat högskoleförberedande program i gymnasieskolan att uppnå och läsa in behörighet till Yrkeshögskolan. Det behöver också bli lättare att erbjuda yrkesinriktade kurser för att stärka Yrkeshögskolans kompletterande roll. Vidare bör den geografiska spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet. Yrkesinriktade utbildningar bör i större utsträckning ges i Yrkeshögskolan än som akademiska utbildningar.

Ökad kvalitet och tillgänglighet i yrkesutbildning och lärlingsutbildning

Att höja kvaliteten och öka bredden i vuxenutbildningen är viktigt för såväl personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden som för dem i behov av kompetensutveckling och karriärväxling. Det kommer även att vara av stor betydelse när en stor grupp av nyanlända flyktingar utan gymnasiekompetens ska försöka ta sig in på arbetsmarknaden. Gymnasieskolan och vuxenutbildningen behöver därför tillgängliggöras för fler.

Behovet av yrkeskompetens är stort, samtidigt som allt för få väljer ett nationellt yrkesprogram på gymnasiet. Att välja ett yrkesprogram får aldrig uppfattas som en återvändsgränd. Därför ska det alltid vara enkelt för den som vill läsa in högskolebehörighet parallellt inom ramen för sin yrkesutbildning. För att öka kvaliteten och programmens attraktivitet behöver utbildningarna också bättre svara på arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens. Detta förutsätter branschernas delaktighet, kommunalt och regionalt inflytande. Det är avgörande att alla yrkesutbildningar innefattar praktik för att säkra kopplingen till arbetsmarknaden.

Många nyanlända ungdomar i gymnasieåldern har en kort utbildningsbakgrund men med viss yrkeserfarenhet. Det bör därför finnas yrkesutbildningar på gymnasienivå där examen är möjlig utan de teoretiska ämnena men med grundläggande språk och samhällskunskap. Det bör även vara möjligt att examineras på engelska. För denna grupp är även en fungerande studie- och yrkesvägledning av stor betydelse, för att bättre kunna orientera sig bland studievalen och i längden ta sig in på arbetsmarknaden.

I många områden som drabbas av utanförskap och kriminalitet, är en stark skola med högpresterande lärare viktig för att vända utvecklingen och skapa en positiv förankring till området. Särskilda

305 ansträngningar bör därför göras för att underlätta nya fristående aktörer att starta och ta över underpresterade skolor för att höja resultat och kunskapsnivå.

Centerpartiet var med och återinförde lärlingsutbildningarna i Sverige. Dessa har dock inte utvecklats snabbt nog och inte tillräckligt väl svarat upp till arbetsgivarnas efterfrågan på kompetent arbetskraft
310 Centerpartiet vill därför införa lärlingsråd, bestående av representanter från handelskammare, näringsliv och fackförbund. Dessa ska utforma utbildningarna så att de blir relevanta, håller hög kvalitet och följer arbetsmarknadens behov. Det är också viktigt att bredda lärlingsutbildningarna till fler områden, exempelvis inom den offentligfinansierade välfärden.

315 **Stärkt kvalitet och valfrihet i Komvux och SFI**

I syfte att öka både kvalitet och valfrihet i vuxenutbildningen bör ett system liknande skolpengen införas. Studenter inom Komvux är fortfarande hänvisade till kommunen eller de utbildningsanordnare kommunen valt att upphandla. Ett antal kommuner har redan valt att på egen hand införa olika sorters valfrihetssystem för Komvux. Studenter inom Komvux får i dessa kommuner möjlighet att välja hos
320 vilken utbildningsanordnare de vill läsa. Anordnaren får då en ersättning från kommunen i stil med den skolpeng som tillämpas i grund- och gymnasieskolan. En sådan Komvux-peng bör införas i hela landet.

På samma sätt vill Centerpartiet reformera SFI, Svenska för invandrare. De som ska lära sig svenska
325 får välja utbildningsanordnare, som får betalt genom en typ av skolpeng. Genom att endast betala för resultat, införa valfrihet för de studerande och öppna upp för konkurrens mellan nya utbildningsanordnare kan kvaliteten inom SFI höjas. SFI måste även bli mer yrkesanpassat. Det ska inte vara ett problem att arbeta samtidigt som man lär sig svenska.

330 **Skolan ska utjämna livschanser**

En skola av hög kvalitet som når alla barn är ett av de mest effektiva sätten att jämna ut livschanser och upprätthålla en hög social rörlighet. Bra utbildning utgör grunden för ett samhälle där social bakgrund eller bostadsort inte avgör barns möjligheter till en lyckad skolgång och framtida chanser på arbetsmarknaden.

335 **Möjlighet till förskola för alla**

Genom att så tidigt som i förskoleåldern nå barn som riskerar framtida svårigheter i skolan, ökar möjligheterna att ge alla barn likvärdiga chanser till en bra skolgång. De barn som gynnas mest av en god förskola är de barn som har de svåraste förutsättningarna, som barn från socioekonomiskt utsatta
340 eller nyanlända familjer. Samtidigt är det dessa barn som förskolan ofta inte når ut till. Barn till arbetslösa föräldrar har exempelvis idag rätt till färre timmar på förskolan än barn vars föräldrar arbetar heltid. Centerpartiet anser att den långsiktiga målsättningen bör vara en utbyggd förskola och att fler barn ska få möjlighet att få delta i förskoleverksamheten, inte minst de barn som inte har samma tillgång till svenska språket i hemmet.

345 Bristen på förskollärare är en utmaning för en utökning av förskoleverksamheten. För att höja kvaliteten och få fler kompetenta pedagoger i verksamheten behöver karriärtjänster och kompetensutvecklingsgaranti även gälla för pedagoger i förskolan. Vi vill även underlätta för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare under tiden de arbetar i förskolan.

350 Ett annat viktigt steg i att höja kvaliteten och göra förskolan tillgänglig för fler barn är att se över resursfördelningen. Systemet med maxtaxa i förskolan behöver reformeras för att ge större frihet åt kommunerna att bestämma över avgiftsnivåerna. En viss höjning av maxtaxan skapar utrymme för satsningar på såväl utbyggnad av förskolan som mer pedagogik och minskade barngrupper.

355

Ett bra sätt att nå barn till nyanlända föräldrar är att erbjuda integrationsförskola där förskoleverksamhet bedrivs samtidigt med SFI-undervisning. Försök har gjorts i vissa stadsdelar i Stockholm med goda resultat. Centerpartiet anser att integrationsförskola ska utvidgas till fler delar av landet.

360

Snabbare språkinlärning och tvåspråkiga klasser

Snabb inlärning av svenska är nyckeln till det svenska samhället. Språkin introduktionsprogrammet är idag det snabbast växande programmet på gymnasiet. Att dagens förberedelseklasser och språkin introduktion inte alltid hinner tillgodose alla elever med rätt grundkunskaper är därför föga förvånande. Den första tiden i skolan måste därför nyanlända elever ges tillräckligt med stöd för att snabbt ta till sig språket. Det behövs en nationell satsning för att stödja kommunerna i att på kortare tid föra in nyanlända i det svenska språket med fler timmar, intensivundervisning och stöd med den bästa pedagogiken. Vidare ska nyanlända elever, förutom att läsa svenska, kunna ha ämnesundervisning på både sitt modersmål och på svenska. Studier visar att tvåspråkighet stärker språkutvecklingen och påskyndar lärandeprocessen. Försöksverksamhet för tvåspråkiga klasser borde därför införas för att stärka tvåspråkiga elever i deras språkutveckling och lärandeprocess.

370

Fler lärare med rätt kompetens

Ett välfungerande utbildningssystem som jämnar ut livschanser förutsätter att det finns tillräckligt många och bra lärare. Den tilltagande lärarbristen utgör därför ett stort problem för svensk skola. För att möta detta problem krävs framförallt att utbudet av lärare ökas. Vi behöver därför utöka och bredda de kompletterande pedagogiska utbildningarna och ta tillvara på initiativ likt Teach for Sweden, där högrepresterande personer med examen inom matematik, naturvetenskap och liknande får möjligheten att läsa in behörigheten till lärare på kort tid för att arbeta som lärare i en utsatt skola i två år. Högrepresterande studenter på universitet bör också ges möjlighet att i större utsträckning undervisa på gymnasie- och grundskolor vid sidan av sina studier eller som en del i utbildningen.

375

380

Systemet med karriärlärartjänster behöver utvecklas och stärkas, med särskilda satsningar i utanförskapsområden, för att locka fler av de bästa lärarna till de mest utsatta skolorna.

385

Fler och bättre lärare kräver en lärarutbildning av hög kvalitet. En del i att höja nivån på lärarutbildningen är att ge möjlighet för fler att bedriva sådana utbildningar. Flera aktörer har visat ett intresse för att bedriva fristående lärarutbildning, men dagens regelverk behöver reformeras då det med dagens utformning gör nya högkvalitativa utbildningar näst intill omöjliga. En annan angelägen åtgärd för att minska lärarbristen är att införa nya möjligheter till dispens från krav på lärarlegitimation. Det gör att pensionerade lärare och andra verksamma med kompetens men som saknar lärarlegitimation kan arbeta i skolan.

390

Bryt den regionala klyvningen

Människor ska kunna bo och leva i hela landet. Om alla delar av landsbygden ska kunna växa, krävs bättre förutsättningar för framför allt jobb och företagande, men även bostäder, offentlig service och fungerande kommunikationer. Detta hindras idag i stor utsträckning av regler, lagar och skatter.

395

Låt landsbygden blomstra

För att stoppa den regionala klyvningen krävs sänkta skatter på jobb och växande företag, smartare och mindre betungande regelverk och en infrastruktur som når fler. Där ingår även riktade åtgärder för att göra det enklare att driva företag på landsbygden. En sådan åtgärd är att sänka fastighetsskatten för uthyrt kommersiella lokaler på landsbygden. Med ett reformerat strandskydd som gör det möjligt att bo på attraktiva platser, möjligheter till gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker samt enklare regler och lägre kostnadstryck för de gröna näringarna ges landsbygdens företagsamhet helt nya förutsättningar. Därtill är en välfärd och offentlig service som når alla människor en förutsättning för möjligheten att bo överallt i landet.

400

405

Statens verksamheter har de senaste decennierna i hög takt centraliserats till storstäder och länscentra. Centerpartiet vill att fler av statens funktioner utförs på mindre orter där kostnadstrycket är lägre. Då
410 ger vi fler möjligheter till jobb till människor som bor utanför storstäderna, samtidigt som det finns potentiella vinster i form av lägre kostnader och högre effektivitet. Den parlamentariska landsbygdskommitténs mål om att decentralisera 10 000 arbetstillfällen ska ses som ett golv för ambitionsnivån.

415 I syfte att göra det enklare att rekrytera utbildade människor till viktiga yrken i alla landets kommuner föreslår Centerpartiet att den som flyttar till en landsbygdskommun för att arbeta efter avslutad utbildning ska få sina studieskulder avskrivna med 10 procent årligen. Det skulle underlätta för den som vill flytta tillbaka hem efter avslutad examen och ge bättre förutsättningar till kompetensförsörjning på landsbygden.

420

Fler bostäder i hela landet

En förutsättning för tillväxt och möjligheten att leva i hela landet är att människor har någonstans att bo. Idag råder stor brist på bostäder, vilket påverkar såväl den sociala som den regionala klyvningen av landet. Trösklarna till bostadsmarknaden är särskilt höga för den som är ung eller den som nyligen
425 kommit till vårt land. Samtidigt finns en rad regler som hindrar byggandet i attraktiva områden på landsbygden, vilket i sin tur hämmar utvecklingen utanför städerna.

Bostadsbristen i Sverige beror både på att det byggs för lite och för långsamt och på låg rörlighet och dåligt utnyttjande av beståndet. Hyressättning, krångliga byggregler och dålig konkurrens i
430 byggsektorn har gjort det onödigt svårt och dyrt att bygga. Den svenska bostadsmarknaden klarar inte av att svara upp mot efterfrågan, vilket minskar människors frihet och rörlighet. Utgångspunkten för bostadspolitiken måste därför vara att det ska bli lättare och billigare att bygga och att äganderätten stärks. Centerpartiet vill se en bostadsöverenskommelse med inriktningen att göra det enklare att bygga genom färre regler samt att rörligheten på bostadsmarknaden ökar.

435

Gör det enklare att bygga

Ett skäl till bristen på bostäder är att det saknas byggbar mark. På den svenska landsbygden finns många attraktiva platser att bygga utan att förstöra naturvärden, men de hindras av ett stelbent strandskydd. Centerpartiet föreslår att dagens strandskydd kraftigt reformeras och att kommunerna får
440 bestämma själva över strandskyddet, med undantag för vissa speciellt utpekade skyddsområden. Reglerna behöver en bättre balans mellan, å ena sidan, hänsyn till bevarande av viktiga naturvärden och allmänhetens tillgång till strandområden och, å andra sidan, att fler människor får möjlighet att bo på landsbygden.

445 Vi kan också tillgängliggöra mer mark för byggande genom att se över riksintressena. Nästan hälften av all mark i Sverige räknas idag som någon form av riksintresse, vilket medför att det är svårt att bygga i många delar av landet. Riksintressena behöver därför vara tydligt definierade och det måste vara möjligt att väga in andra intressen, som bostadsbyggande.

450 Centerpartiet vill även att de statliga kreditgarantierna utnyttjas bättre och tydligare riktas för att underlätta byggande på landsbygden. Det behövs förbättrade ekonomiska villkor att låna upp kapital för att bygga där människor vill bo. Regelverk ska också gynna kreditgivning till dem som har kreditvärdighet och vill bygga sin bostad på landsbygden, trots att en sådan bostad inledningsvis kan tappa i värde. Kommunala bostadsbolag ska kunna bygga hyresrätter där det finns långsiktig
455 lönsamhet, i synnerhet för att avhjälpa lokal bostadsbrist. Där tolkningar av redovisningsregler för bostadsbolagen inte avspeglar de verkliga ekonomiska förhållandena bör de tolkningarna ändras så att byggandet underlättas.

460 Alltför hårda krav på vissa byggnormer försvårar byggande. Det gäller inte minst bullerreglerna, som bromsar byggande i områden där många redan bor. Därutöver krävs en översyn av tillgänglighetsreglerna, som framför allt gör små lägenheter dyra att bygga. Man ska kunna garantera tillgängliga bostäder för alla som behöver det, samtidigt som kraven på anpassning av alla bostäder minskas.

465 Vidare krävs regelförenklingar som exempelvis gör det enklare att ändra i gällande detaljplaner och gör det möjligt att bygga i områden utan detaljplaner, som prövats framgångsrikt i Tyskland. Dessutom behöver konkurrensen i byggsektorn öka, till exempel genom att bygglov tidsbegränsas så att reglerna inte används av stora aktörer för att taktiskt vänta att bygga. Fler aktörer bör få möjlighet att konkurrera om att bygga i nya och attraktiva lägen. Personer som önskar bygga sitt hem bör ges större möjlighet att gå samman för att anlita entreprenör och själva söka bygglov för flerbostadshus. 470 Hyrköp och ägarlägenheter bör främjas.

Lantmäteriets verksamhet är central för att hela landet ska kunna växa. Tyvärr brister den servicen i dag. Lantmäteriet lägger ned kontor och handläggningstiderna är långa. För att effektivisera 475 Lantmäteriet bör delar av verksamheten öppnas upp för privata aktörer.

Öka rörligheten på bostadsmarknaden

Det system med hyreskontroll som funnits sedan decennier har skapat en situation där det är plånbok och kontaktnät som styr vem som har någonstans att bo – tvärtemot det som utgör själva grundtanken 480 med hyresregleringen. Samtidigt som en stor grupp människor – företrädesvis unga och utrikes födda – köar i årtal för en lägenhet, finns det många som bor i stora hyresrätter i attraktiva områden till låga kostnader. För att öka rörligheten på hyresmarknaden krävs att systemet med hyresreglering görs om. På vägen till en reform av hyresregleringen bör till en början nybyggda bostäder slippa reglering på obestämd tid. Befintliga hyresgäster som så önskar bör kunna sluta avtal med sina värdar att lämna 485 regleringen, mot ersättning, så att fler lägenheter blir tillgängliga. Besittningsskyddet ska vara fortsatt starkt, ingen ska behöva lämna sin hyresrätt om man inte vill det. Bostadsrättsföreningar bör inte ha möjlighet att stoppa andrahandsuthyrningar och det skattefria beloppet för uthyrning höjas.

Vi vill även underlätta för unga att komma in på marknaden för bostadsrätter och småhus. Regelverket 490 kring amorteringskrav och handpenning är viktigt för att uppnå stabilitet på bostadsmarknaden. Det ska dock inte skapa orimligt höga trösklar till eget boende. Därför bör det vara möjligt att betala av sitt lån till högre amorteringstakt, i utbyte mot ett lägre handpenningskrav.

Digitaliseringens nästa steg

495 Ett av de viktigaste sätten att ge förutsättningar för jobb, tillväxt och tillgång till välfärdstjänster i hela landet handlar om att bättre ta tillvara den digitala utvecklingen. Centerpartiet vill att alla hushåll och arbetsplatser där efterfrågan finns, ska vara uppkopplade senast 2025. För att digitaliseringen av hela Sverige ska ta ytterligare fart krävs utbyggnad av fiber och annan modern kommunikationsteknik i hela landet. För att genomföra detta behövs kreativa lösningar som exempelvis samförläggning av 500 bredbandsinfrastruktur med annan infrastruktur och en mer snabbfotad användning av frekvenser för mobilt bredband.

Sverige har en väl utbyggd IT-infrastruktur, men måste göra mer för att realisera digitaliseringens fulla potential. Fler av statliga, regionala och kommunala funktioner måste öppnas upp för 505 tredjepartsutvecklare, samtidigt som en hög nivå av IT-säkerhet säkerställs. Nästa våg av tillgängliggörande av offentliga tjänster kommer att ske med hjälp av fristående applikationer och programvaror. En mängd lagar och regelverk måste också ses över för att bli teknikneutrala och inte vara i vägen för digitalisering och automatisering.

510 E-hälsa och välfärdsteknologi används fortfarande i förhållandevis begränsad skala i Sverige. Det främsta skälet är den stora variationen av journalsystem och dokumentation som används i landsting, kommuner och av privata vårdgivare. Centerpartiet föreslår en nationell överenskommelse mellan staten och samtliga kommuner, landsting och privata aktörer, om att ansluta sig till en gemensam plattform och standard.

515

Ett infrastrukturlyft för hela Sverige

En välfungerande infrastruktur i hela landet är en förutsättning för en hållbar samhällsutveckling, ekonomisk tillväxt och fler möjligheter att bo och jobba i hela landet. För att göra det möjligt att bo och jobba i större delar av landet, och därmed skapa större arbetsmarknadsregioner, krävs förbättrade 520 kommunikationer för fungerande pendling från landsbygd och mindre orter till arbete eller studier i större orter, eller omvänt. Centerpartiet vill därför att kollektivtrafiken i traditionella och nya former byggs ut i hela landet. Det krävs även kraftiga satsningar för den svenska järnvägen – genom höghastighetsjärnvägar och regionala banor. Därutöver behövs bättre vägar – såväl enskilda vägar som 525 länsvägar. Att med modern infrastruktur knyta samman Sverige är av största vikt för att hela landet ska ges möjligheter att växa. Infrastrukturanslagen måste öka och ska fördelas mer rättvist i hela landet. Ett exempel på detta vore att prioritera våra regionala järnvägar.

För att flera viktiga infrastrukturens satsningar ska kunna realiseras måste vi öppna upp för nya former av finansieringsmetoder. Infrastrukturinvesteringar behöver ett ökat inslag av offentlig-privat samverkan 530 (OPS). OPS innebär att en form av offentlig upphandling tillämpas där ett privat företag eller konsortium kan tilldelas uppdraget att finansiera, bygga och under en längre tid driva en offentlig nyttinghet, som till exempel en bansträckning på järnvägen eller en motorväg.

För att tillföra mer kapital till infrastruktur och påskynda arbetet och för en säker och tillförlitlig 535 infrastruktur i hela landet bör Trafikverket ges i uppdrag att utreda 10-15 lämpliga infrastrukturprojekt för offentlig-privat samverkan. Detta skulle exempelvis kunna handla om en ny förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör, byggnation av Norrbotniabanan eller upprustning av Inlandsbanan.

Centerpartiet vill:

1. Att barriären till jobb bryts genom fler vägar till arbete, minskade kostnader och ökade drivkrafter att gå från bidrag till jobb. För nyanlända och unga som står långt från arbetsmarknaden ska inträdesjobb införas som ny anställningsform, där arbetsgivaravgiften helt slopas under de tre första åren och möjligheten att anställa till lägre ingångslön införs.
2. Att det ska bli enklare för fler att bli företagare med sänkta kostnader och slopade regler, till exempel genom att kravet på aktiekapital sänks och att det blir enklare att beviljas F-skattsedel. Centerpartiet vill även att en ny företagsform, ingångsföretag, införs med omfattande regelförenklingar för de absolut minsta företagen.
3. Att den arbetsförmedlande delen av Arbetsförmedlingen avvecklas och en mångfald av aktörer släpps in för att arbeta med matchning genom en arbetsförmedlarpeng. Pengen ska vara anpassad till den arbetssökandes historia och betalas enbart ut när personen är varaktigt i arbete, så att resultat och långsiktighet premieras.
4. Att en arbetsmarknadskommission tillsätts för att ta ett helhetsgrepp på problemet med den tudelade arbetsmarknaden. Kommissionen bör ha som övergripande inriktning att lägga

fram förslag för en mer flexibel och inkluderande arbetsmarknad, som skapar förutsättningar för svensk global konkurrenskraft, och att hindra tudelningen.

5. Att en ny skattereform genomförs med inriktningen att minska skatten på arbete, öka konkurrenskraften och därigenom trygga välfärdens framtida finansiering. Ett nytt skattesystem ska vara enkelt och transparent. Skatter på jobb och företagande ska sänkas till förmån för höjd skatt på bland annat miljöfarliga utsläpp och konsumtion.
6. Att chanserna att gå från utbildning till jobb förbättras genom en stärkt yrkesutbildning med bättre koppling till arbetslivet och praktik. Vidare behöver kvaliteten och valfriheten stärkas genom en Komvux-peng och en SFI-peng. Lärlingsutbildningarnas kvalitet ska förbättras genom att särskilda lärlingsråd införs, med uppdraget att utforma utbildningarna så att de blir relevanta, håller hög kvalitet och följer arbetsmarknadens behov.
7. Att reformer genomförs för att skapa en skola som utjämnar livschanser. För att tidigt nå ut till fler barn behöver förskolan byggas ut och stärkas, genom att bland annat öka möjligheterna till kompetensutveckling för pedagoger, att det blir lättare för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare och att konceptet med integrationsförskola utvecklas. För att genomföra detta behöver kommunerna få större frihet att bestämma över avgiftsnivåerna.
8. Att språkundervisningen i skolan stärks genom en nationell satsning på intensivutbildning i svenska för nyanlända barn. Lärarbristen i skolan måste åtgärdas genom bland annat en utökning och breddning av de kompletterande pedagogiska utbildningarna samt att systemet med karriärlärartjänster utvecklas med särskilda satsningar i utanförskapsområden.
9. Att det blir enklare att bygga och att rörligheten på bostadsmarknaden ökar för att fler människor ska få någonstans att bo. För att skapa fler platser för attraktiva bostäder krävs mer byggbar mark och att antalet riksintressen både minskas och definieras tydligare. Centerpartiet vill reformera strandskyddet så att kommunerna får bestämma mer själva. Regler som rör exempelvis buller och detaljplaner liksom systemet med hyresreglering måste förändras, så att fler kan få någonstans att bo. Skatter som idag bromsar rörligheten på bostadsmarknaden behöver ses över.
10. Att den regionala klyvningen av landet ska brytas genom bättre förutsättningar för jobb och företagande i form av lägre skatter och mindre betungande regelverk, men även genom bostäder, offentlig service och fungerande infrastruktur på landsbygden. Därutöver behövs riktade satsningar i form av exempelvis sänkta skatter för lokaler på landsbygden samt avskrivning av studielån i landsbygdskommuner.
11. Att nästa steg i digitaliseringen ska tas genom att tillgång till uppkoppling där det finns efterfrågan ska finnas senast år 2025. Lagar och regelverk behöver uppdateras för teknikneutralitet och digitalisering. Samtidigt som digitaliseringen får bättre förutsättningar att utvecklas, måste en hög nivå av IT-säkerhet garanteras. Centerpartiet föreslår vidare en

nationell överenskommelse mellan staten och samtliga kommuner, landsting och privata aktörer, om att ansluta sig till en gemensam plattform och standard för att få igång arbetet med e-hälsa i hela landet.

12. Att det genomförs en satsning på ett lyft för svensk infrastruktur för att bland annat möjliggöra utbyggnad av järnvägar och vägar. Detta kräver att nya former av finansieringsmetoder för infrastrukturinvesteringar blir möjliga – som exempelvis offentlig-privat samverkan (OPS).

540

Simon Palme, Centerstudenter, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för följande tillägg i att-sats 5:

545

5. Att en ny skattereform genomförs med inriktningen att minska skatten på arbete, öka konkurrenskraften och därigenom trygga välfärdens framtida finansiering. Ett nytt skattesystem ska vara enkelt och transparent. Centerpartiet vill därför gå mot platt skatt. Skatter på jobb och företagande ska sänkas till förmån för höjd skatt på bland annat miljöfarliga utsläpp och konsumtion.

550

Simon Palme, Centerstudenter, reserverar sig till förmån för följande tillägg i att-sats 6:

555

6. Att chanserna att gå från utbildning till jobb förbättras genom en stärkt yrkesutbildning med bättre koppling till arbetslivet och praktik. För att fler yrkesutbildningar som är godkända att bedrivas ska kunna finansieras och genomföras vill Centerpartiet bygga ut antalet platser på Yrkeshögskolan som finansieras av studieavgifter. Vidare behöver kvaliteten och valfriheten stärkas genom en Komvux-peng och en SFI-peng. Lärlingsutbildningarnas kvalitet ska förbättras genom att särskilda lärlingsråd införs, med uppdraget att utforma utbildningarna så att de blir relevanta, håller hög kvalitet och följer arbetsmarknadens behov.

560

Aphram Melki reserverar sig till förmån för följande tillägg i att-sats 7:

565

7. Att reformer genomförs för att skapa en skola som utjämnar livschanser. För att tidigt nå ut till fler barn behöver förskolan byggas ut och stärkas, genom att bland annat öka möjligheterna till kompetensutveckling för pedagoger, att det blir lättare för barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare, att konceptet med integrationsförskola utvecklas samt att lagstiftningen om EBO reformeras. För att genomföra detta behöver kommunerna få större frihet att bestämma över avgiftsnivåerna.

Program 2 - Miljöansvar och grön tillväxt

570 Inledning

Världen och Sverige står inför stora miljöutmaningar. Hoten från klimatförändringar, spridning av giftiga kemikalier, nedskräpning av haven och ohållbart utnyttjande av ekosystem är hot mot människors hälsa, planetens överlevnad och en hållbar ekonomisk utveckling och tillväxt. Ett ansvarsfullt miljöarbete och en hållbar värld har varit en av Centerpartiets viktigaste frågor under lång
575 tid. Med en historia av engagemang och resultat för miljön vill Centerpartiet nu stärka ledarskapet för, och fortsätta utveckla, Sveriges miljöarbete. Vår drivkraft är att uppnå resultat för miljön, inte att utfärda löften som inte går att hålla eller göra av med mest pengar på ineffektiva åtgärder. För att möta utmaningarna krävs att varje krona används rätt, då är effektivitet och resultat viktigast.

580 En bättre miljö går hand i hand med ekonomisk utveckling och tillväxt. Med gröna jobb och företag skapas lösningar och resurser för att satsa på miljöåtgärder. Då krävs en miljöpolitik där globalt miljöansvar kombineras med lokalt miljöarbete. Det krävs också en närodlad miljöpolitik som tar hänsyn till att förutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet och som ger människor, företag och kommuner redskapen att bidra till ett mer hållbart Sverige. Hållbarhetsarbetet kräver politiskt
585 ledarskap, men vi alla bär också på ett eget ansvar där våra beteenden och val kan göra skillnad. I Centerpartiets gröna och liberala politik litar vi på människors förmåga att ta eget ansvar för sina val. Vi vill att kostnader för miljöpåverkan blir högre och tydligare och att det blir lätt att göra rätt i vardagen.

590 I detta program lyfter Centerpartiet därför ett antal förslag på hur vi vill skapa politik för att möta dessa utmaningar. Centerpartiets politik skapar förutsättningar för grön tillväxt och gröna jobb, ledarskap för att minska klimatutsläppen från transporter, en giftfri vardag och utvecklar kretsloppssamhället. Vi skyddar den biologiska mångfalden och för en politik som hållbart brukar våra naturresurser och stärker den lokala klimat- och miljömakten för grönnare städer i hela landet.

595 Sverige har unika möjligheter att vara både ledare och vinnare i den globala omställningen. Med naturresurser som skog och åkermark kan en ekonomi med bas i det förnybara ge fortsatt tillväxt och utveckling. Sverige har många både små och stora företag som ligger i framkant när det gäller att utveckla ny miljöteknik och hitta nya affärsmodeller i den cirkulära ekonomin. En dynamisk och
600 jobbskapande ekonomi är också det enda sättet som Sverige kan utgöra ett trovärdigt föredöme för andra länder. Men för att vi ska kunna ta tillvara på den potential som finns krävs en generell politik som främjar innovation och företagande.

På samma sätt som företagande och innovation kommer ur enskildas egna drivkrafter varken kan eller
605 behöver politiken lagstifta fram engagemang för hållbarhet och miljö. Politikens roll ska vara möjliggörande, att underlätta idéer, innovation och investeringar och att röja hinder för den omställning som redan pågår. Regler och skatter ska därför utformas så att det är lönsamt att vara miljö- och klimatsmart och utveckla varor och tjänster som minskar miljöpåverkan och resursförbrukning.

610

Politik för grön tillväxt och gröna jobb

Tack vare den ansvarsfulla politik som fördes med Centerpartiet i Alliansregeringen har Sveriges ekonomi stått sig stark i den globala konkurrensen. Sverige har legat långt fram i omställningen till klimatsmart och förnybart. Under åren 2006-2014 minskade utsläppen med nästan 20 procent
615 samtidigt som BNP ökade. Den trenden har tyvärr brutits och SCB:s statistik visar att under 2016

ökade istället utsläppen. För att Sverige ska fortsätta att vara en stark kraft i den hållbara omställningen krävs ett nytt ledarskap för miljö och klimat med en politik som med effektiva verktyg förenar ekonomisk tillväxt med minskade utsläpp och mindre miljöpåverkan.

620 **Förstärk den gröna skatteväxlingen**

För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på jobb, anställningar och investeringar. Det ger bättre förutsättningar för svenska företag att bidra till svensk ekonomi och sysselsättning, samtidigt som utsläpp och miljöpåverkan minskar när förorenaren får betala utsläppskostnaden. Genom att växla miljöskatter med sänkt skatt på arbete sjunker också de i Sverige höga kostnaderna för att anställa och arbeta. På så sätt stärks svenska företags konkurrenskraft samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen. Att Sverige och svenska företag går före och ligger längst fram i omställningen till en förnybar och klimatsmart ekonomi är att långsiktig stärka vår konkurrenskraft och förutsättningarna för fler jobb. Att minska och på sikt helt fasa ut miljöskadliga subventioner, till exempel av fossila bränslen och material, är ett annat sätt att låta den som förorenar stå för hela kostnaden.

630 Sverige har en förhållandevis låg andel miljöskatter. Det finns utrymme att höja miljöskatterna på utsläpp och resursförbrukning. Centerpartiet har tidigare föreslagit skatt på giftiga kemikalier, skatt på avfallsförbränning och minskat undantag från beskattning av fossilgas och fossila bränslen i industrin
635 och kommer fortsätta föreslå effektiva skattehöjningar på det som påverkar miljön negativt. Syftet med den gröna skatteväxlingen är omställning.

För att nya lösningar och teknik ska kunna etableras behöver de miljöeffektiva teknikerna och företagen ges möjlighet att konkurrera med det gamla och redan etablerade. Skatteväxlingen innebär
640 att verksamheter som påverkar miljön kommer att få högre kostnader och de som inte ställer om kommer få tuffare att konkurrera. Skatternas utformning och nivå ska utformas så att miljöbättre alternativ främjas samt vara miljöstyrande, men inte onödigt administrativt tunga. Breda generella styrmedel är mer effektiva än projektbaserade stöd, även om riktade satsningar kan behövas för att stödja omställning i vissa sektorer eller verksamheter. För att bibehålla sin miljöstyrande effekt bör miljöskatterna succesivt höjas. Sådana höjningar bör ske för att driva en omställning, inte i syfte att stärka statskassan på medborgarnas bekostnad. Åtgärder i Sverige ska inte leda till export av miljöpåverkan. Vi har ett ansvar även för miljöpåverkan som uppstår utanför Sveriges gränser. Om svensk produktion läggs ner eller flyttar leder det till att vi istället tvingas importera mat, material och varor som kan ha producerats med högre miljöpåverkan i en annan del av världen.

650 **Gör det billigare och enklare att investera hållbart**

Det finns en stor potential att minska utsläppen i fastighetssektorn. Kostnadseffektiva insatser för energieffektivisering, isolering och ventilation kan ge stor klimatnytta. Centerpartiet värnar därför ROT-avdraget. ROT gör det billigare att göra investeringar med mindre klimatpåverkan, bättre miljö
655 och energiprestanda som tilläggsisolering, klimatneutral uppvärmning, solceller och energilagring. Miljöpåverkande verksamheter måste leva upp till högt ställda krav och regler, processer och tillstånd måste utformas med en helhetssyn på verksamhetens miljöpåverkan, både positiv och negativ. Effektiva och rimliga system är en konkurrensfördel i en globaliserad ekonomi. Centerpartiet anser därför att det behövs reformer för att förbättra hantering och prövning av miljöpåverkande
660 verksamheter. I grunden bör systemet utformas så att resurser läggs på rätt saker, och att processens omfattning baseras på verksamhetens risk och miljöpåverkan. Krav ska ställas flexibelt och smart så att en begränsad miljöpåverkan inte blir ett hinder för investeringar med stor betydelse för jobb. För verksamhet med mindre risk, som investeringar i ny reningsteknik, en tillfällig produktionsökning

665 eller olika former av test- eller provverksamhet, ska processen vara enklare och snabbare genom ett så kallat grönt spår. Definitionerna av vad som klassas som olika kategorier av miljöfarlig verksamhet bör ses över. Den som redan har och sköter sitt tillstånd bör också kunna ges en enklare hantering. En mindre förändring ska inte leda till att hela verksamhetens tillstånd behöver omprövas.

670 Idag varierar handläggningstiden mellan olika myndigheter stort även för likartade ärenden. Bättre stöd, samordning och effektiva arbetsmetoder behöver utvecklas och resurser prioriteras. Myndigheterna ska i större grad än idag stödja och ge råd innan en formell prövning inleds så att det blir lättare att göra rätt från början. Myndigheterna bör också bättre och tidigare i processen precisera och samordna sina krav och möjligheten för myndigheter att överklaga varandras beslut ska begränsas.

675 Studier visar att det finns en kraftig ekonomisk övervärdering av olje-, kol- och gasreserver. Minst två tredjedelar av de fossila fyndigheterna måste lämnas orörda om världen ska klara åtminstone tvågraders-målet, Centerpartiet anser att det svenska pensionskapitalet ska klimatsäkras genom en långsiktigt hållbar förvaltning. Även andra placerare, offentliga och privata bör sträva efter att klimatsäkra sitt kapital. Att certifieringar och hållbarhetsmärkningar är tydliga och korrekta är viktigt
680 så man som enskild kan fatta hållbara beslut om till exempel sin pension eller sparande.

Ledarskap för klimatet

Centerpartiet har i årtionden varit en drivande kraft i en ambitiös energi- och klimatpolitik. Vi är det enda parti som deltagit i alla breda energi- och klimatöverenskommelser som slutits i modern tid. Vi är
685 stolta över att vi bidragit till att Sverige har överträffat EU:s mål för förnybara drivmedel i transportsektorn och andelen av förnybar energi idag är över 50 procent. Inget land i EU har varit så framgångsrikt i att ställa om sin energiförsörjning som Sverige.

690 Men vi kan inte luta oss tillbaka och vara nöjda. Klimatavtalet som träffades i Paris 2015 syftar till att begränsa temperaturhöjningarna till max två grader och helst 1.5 grader. Läget är dock allvarligt. Under 2016 noterades en rekordvarm höst på Arktis som kan vara första tecknet på en permanent destabilisering av Arktis klimat. Även i andra delar av världen uppstår stora problem i klimatförändringarnas spår. Svältkatastrofer till följd av långdragen torka, människor som tvingas lämna sina hem på grund av havsnivåhöjningar, extrema nederbörds mängder som får kostsamma
695 konsekvenser. Det är allvar nu.

Centerpartiet har höga ambitioner för att minska Sveriges klimatpåverkan och har sedan tidigare fattat beslut om att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från nettoutsläpp år 2040. Tack vare Centerpartiets höga ambitioner kunde vi i Miljömålsberedningen driva svensk klimatpolitik framåt och Sverige har nu som mål att år 2045 vara fritt från nettoutsläpp av växthusgaser att utsläppen i
700 transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030. För att nå dessa mål krävs ett nytt ledarskap i klimatpolitiken och politik som främjar förnybar energi, minskar utsläppen från transporterna och åter gör Sverige till en ledande kraft i EU och det globala klimatarbetet.

Ett helt förnybart energisystem

705 Centerpartiet var en drivande kraft i energiöverenskommelsen som slöts 2016. Den skapar ett långsiktigt mål om utbyggnad av förnybar el. Överenskommelsen förlänger elcertifikatssystemet, värnar både småskalig och storskalig vattenkraft, skapar stabila marknadsförutsättningar för såväl elproduktionsbolag som för mikroproducenter och pekar ut mål och viktiga reformer för ett mer flexibelt elsystem. Energiöverenskommelsen ger de långsiktiga förutsättningar som krävs för att nå ett
710 helt förnybart energisystem.

Ny teknik med batterier och digitalisering ger nya förutsättningar och lösningar för effektivisering, energilagring, flexibel användning och smarta elnät. Vi kan skapa exportmöjligheter för teknik, kunnsande och förnybar energi, samtidigt som vi tryggar vår och våra grannländers elförsörjning. Detta kommer kräva nätinvesteringar och utbyggd överföringskapacitet som ger större möjlighet att exportera el till våra grannländer. Att EU:s energimarknader integreras och effektiviseras skapar stora möjligheter. Export av förnybar el gör stor klimatnytta när den ersätter fossil produktion i andra länder. Med ökad överföringskapacitet har Sverige och hela Norden därför stor potential att bli Europas gröna batteri.

Med en ökad andel väderberoende kraftproduktion ökar också behovet av mer flexibel elanvändning och en större användarflexibilitet för att sänka effektuttaget under vissa perioder. Då är det viktigt att det ska löna sig att planera sin elanvändning. Genom en mer flexibel elskatt som varierar beroende på efterfrågan kan belastningen minskas när trycket är som hårdast och skapa nya affärsmöjligheter för lagring när efterfrågan är låg. Smarta, och uppkopplade, apparater och smarta elnät kan också öka användarflexibiliteten och avlasta elnätet. Mer närproducerad el ökar också flexibiliteten, gör systemet mindre sårbart och kan ge sänkta kostnader inte minst på landsbygden. För att öka den närproducerade elproduktionen vill Centerpartiet slopa skatten för egenanvändning av solet samt att du ska ha möjlighet till skatteavdrag om du är bosatt i en lägenhet men andelsägare i en mikroproduktionsanläggning, något som idag inte är möjligt.

Jaga utsläppen – inte transporterna

Att människor kan resa och att företag kan transportera varor är centralt i dagens samhälle och ekonomi. Behovet av effektiv logistik och snabba transporter kommer fortsätta öka när digitalisering och e-handel växer. Att kunna transportera sig snabbt mellan olika delar av landet gör att arbetsmarknadsregionerna växer och jobb och företagande kan växa i hela landet. Samtidigt står transportsektorn för en tredjedel av de totala utsläppen av växthusgaser. Inte minst i stadstrafiken är utsläppen av partiklar och andra ämnen en stor källa till luftföroreningar. Det sker en snabb teknikutveckling med effektivisering, elektrifiering och förnybara drivmedel. Det skapar stora möjligheter att minska utsläppen och miljöpåverkan från transporterna utan att underminera mobiliteten. Sverige är ett av Europas mest glesbefolkade länder. Att utan miljöstyrning beskatta avstånd och människors resor och företagens transporter drabbar Sveriges glesbefolkade delar hårt, vilket krymper arbetsmarknadsregioner och hämmar näringslivets konkurrenskraft i hela landet.

Minska utsläppen från vägtransporter

Digitalisering och automatisering skapar helt nya möjligheter med autonoma fordon och delningstjänster. För att minska miljöpåverkan men behålla mobilitet måste transporterna bli effektivare, vi behöver mer forskning och introduktion av ny teknik på marknaden. För att bryta beroendet av fossila bränslen och minska klimatutsläppen krävs många olika lösningar och tekniker med mer energieffektiva fordon, en ökad biodrivmedelsanvändning, fordon med nollutsläpp som drivs med grön el eller vätgas men också nya lösningar med bilpooler och smarta digitala mobilitets- och delningstjänster.

Centerpartiet har sedan länge förespråkat ett system som tvingar de som säljer drivmedel att årligen minska utsläppen med en viss procentsats genom inblandning av biodrivmedel. Det är positivt att en sådan reduktionsplikt nu införs, men det är viktigt att den är tillräckligt ambitiös, förutsägbar och att kvoterna sätts så de ligger i linjen med målet om en fossiloberoende fordonsflotta. Att öka användningen av förnybara drivmedel som ersätter fossila bränslen i både personbilar, tunga transporter och arbetsmaskiner är angeläget.

760

Det ska löna sig att välja en miljöbil och utveckling, produktion och användning av förnybara alternativ till diesel och bensin ska öka. Centerpartiet vill införa en grön bilbonus som ger upp till 100 000 kronor till den som köper den mest klimateffektiva bilen. Bilbonusen bekostas genom avgiftsnivåer på de nya bilar som släpper ut mest. Miljöstyrningen måste öka även för förmånsbilar. Centerpartiet anser därför att parkering och trängselavgifter bör avskaffas som skattebefriad förmån. På sikt bör endast bilar som faller inom ramen för att få en bonus enligt grön bilbonus-förslaget kvalificeras som förmånsbilar.

765

770

Vi vill också synliggöra alla olika typer av bränslets hållbarhetsegenskaper och att EU ställer rättvisande livscykelkrav på både fossila och förnybara bränslen, samt att bränslet ursprungsmärks vid pumpen. Vi vill också införa energideklaration på personbilar vid nybilsförsäljning. Sammantaget bidrar det till fler medvetna val vid bensinstationen eller hos bilförsäljaren.

775

Det ska också löna sig att välja cykel eller kollektivtrafik för resor till och från arbetet. Därför föreslår vi ett förändrat reseavdrag. Det ska i högre utsträckning ta hänsyn till miljö- och klimatmålen och underlättar för människor i glesbygd som är beroende av bil och saknar tillgång till kollektivtrafik. Ett reformerat reseavdrag ska också utformas så det blir lättare att kontrollera att avdrag görs korrekt och minskar risken för fusk.

780

För de tunga transporterna är ökad inblandning av biodrivmedel genom reduktionsplikt en viktig del i arbetet att öka användningen av biodrivmedel. Ytterligare ett sätt att minska utsläppen från den tunga trafiken är att lastbilarna tankas med rena biodrivmedel. Fortsatt skattebefrielse på rena biodrivmedel är avgörande för att dessa ska kunna konkurrera med fossila drivmedel. För den tunga trafiken som agerar i hård internationell konkurrens vill vi införa en möjlighet till bonusåterbäring för dem som kan visa att hälften av drivmedelsanvändningen under året varit förnybar.

785

Förutom en ökad användning av biodrivmedel i de lastbilar som redan rullar på våra vägar vill vi också införa styrmedel som ökar incitamenten vid inköp av nya lastbilar. Därför föreslår vi en miljölastbilspremie för inköp av de lastbilar som är mest klimateffektiva. Vi vill också förändra fordonsskatten för tunga fordon så att den i likhet med fordonsskatten på personbilar differentieras efter koldioxidutsläpp och transporteffektivitet.

790

För att nå uppsatta klimatmål kommer kraftigt minskade utsläpp vara den viktigaste förutsättningen. Upptaget av koldioxid i skog och mark kommer också vara en viktig del i måluppfyllelsen, samtidigt som råvaror från skogen och jordbruket i större utsträckning måste ersätta produkter med fossilt ursprung. Även inom jord- och skogsbruket är det viktigt att öka andelen förnybar energi i arbetsmaskinerna. Centerpartiet vill se ett fossilfritt jordbruk och skogsbruk. Det pågår redan en omställning och de gröna näringarna behöver ha ekonomiska förutsättningar för att bli fossilfria. Även i lantbruket ska det löna sig att tanka fossilfritt – vilket inte är fallet idag när fossil diesel i och med skatteåterbäringen ofta är billigare än de förnybara drivmedlen. Det gör att omställningen till mer förnybara drivmedel i arbetsmaskiner går långsamt. För att minska fossilberoende behövs styrmedel som stärker konkurrenskraften för förnybara drivmedel även då de används i arbetsmaskiner.

795

800

För att nå målet om fossilfria transporter behöver många olika tekniker användas. Utöver ökad andel biodrivmedel är elektrifiering viktig. Teknikutvecklingen, inte minst av batterier går fort. Den utveckling vi ser på personbilssidan sprider sig även till sjöfarten och till den tunga trafiken. Centerpartiet vill därför se en nationell plan för elektrifiering av transportsektorn, som inkluderar

805

satsningar på alternativa drivmedelsstationer i hela landet, förenklade byggregler för laddstolpar vid nya parkeringar och bostadshus, satsningar på forskning och demonstration av elvägar och elektrifiering av godstrafik och busstrafik. Samhällsplaneringen måste inriktas på smarta och transportsnåla alternativ för såväl personresor som godstransporter. Ett konkret exempel är den elektrifierade demonstrationssträckan för tunga transporter i Gävle som uppvisat goda resultat. Trafikverket bör i samarbete med näringsliv och berörda regioner identifiera och investera i fler områden där fler demonstrationsförsök kan inledas.

Ett grönare flyg

Principen att jaga utsläppen och inte transporterna gäller även flyget. Även flyget måste bättre bekosta sin klimatpåverkan och minska sina utsläpp men det är inte flygresan i sig som är problemet utan utsläppen den genererar. Det är därför inte lämpligt att beskatta flygresor utan miljöstyrning. För att höja omställningstempot i flygbranschen föreslår vi istället åtgärder för att öka användningen av förnybart biojetbränsle som skapar en väg mot en långsiktig och hållbar energiomställning i flygsektorn. Det finns en stor potential att producera biojetbränsle från till exempel restprodukter från skogen. För att investeringar i fler storskaliga produktionsanläggningar ska ske krävs långsiktiga spelregler och en stabil efterfrågan, vilket en kvotplikt kan skapa.

Genom att Sverige går före kan vi bli ledande i en omställning av flygsektorns bränslen internationellt och skapa exportmöjligheter för svensk teknik och kunnande. Därför föreslår vi obligatorisk inblandning av förnybart som tar sikte på ett fossilfritt inrikesflyg till 2030. Vi anser också att Swedavia bör öka möjligheterna till rabatter för start och landning för de bästa planen och att statliga bolag och myndigheter bör ställa krav på och klimatkompensera sina tjänsteresor. Det behövs också skärpta krav för flyg inom den EU-interna flygtrafiken, så att den lyder under samma regler för tilldelning av utsläppsrätter som övriga delar av EU:s utsläppshandel. Det skulle ha mycket större betydelse än den klimatineffektiva svenska flygskatt som regeringen vill se. Den internationella luftfartsorganisationen, ICAO, nådde 2016 efter många års förhandlingar en överenskommelse för att minska utsläppen från flygtrafiken. Sverige måste vara pådrivande för att ICAO-systemet faktiskt levererar. Centerpartiet anser också att de delar av Chicagokonventionen, ICAOs grunddokument från 1940-talet, som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg bör revideras.

Ledarskap för miljö och klimat i EU och internationellt

Miljöproblemen känner inga nationsgränser och effektiva svar på de utmaningar vi står inför behöver vara internationella. Det krävs ett starkt globalt klimatarbete och när andra länder vacklar behöver Sveriges och EU:s röst vara tydlig. Genom att i praktiken visa att ekonomisk tillväxt och minskad miljöpåverkan går att förena och skapar jobb, kan Sverige visa ledarskap internationellt. Sverige ska leva upp till de åtaganden och mål som gjorts i internationella och regionala överenskommelser. Samtidigt kan Sverige inte ensamt möta miljö- och hållbarhetsutmaningarna. Eftersom Sveriges utsläpp är små i ett globalt perspektiv är det viktigt att vara pådrivande regionalt, i EU och internationellt för att minska de globala utsläppen. För att nå målen i Parisavtalet krävs snabbare minskning av utsläppen än vad vi ser idag och mer kraftfulla åtgärder. Det är centralt att utsläpp av klimatgaser prissätts effektivt och de positiva erfarenheterna från koldioxidskatter, utsläppshandel och minskade fossilsubventioner behöver spridas och utvecklas internationellt.

Inte minst måste Sverige ligga på för att se till att EU uppfyller sina åtaganden i Parisavtalet och är drivande för att EU uppdaterar sin färdplan för att ställa om till en koldioxidsnål ekonomi till 2050, och att alla delar av EU:s regler bidrar till klimatmålen.

EU:s främsta klimatverktyg är den gemensamma handeln med utsläppsrätter, EU ETS. Systemet är i grunden ett effektivt sätt att sänka unionens utsläpp men priset på utsläppsrätter har varit för lågt och systemet har inte skapat tillräckliga drivkrafter för investeringar i utsläppssnål teknik. För att bli det
860 klimateffektiva verktyg utsläppshandeln är tänkt och behöver vara krävs flera reformer. Prissignalen behöver stärkas genom att ta bort överskott av utsläppsrätter. Det behöver säkerställas att utsläppstakten ligger i linje med vad som krävs för att nå EU:s åtagande i Parisavtalet och EU:s långsiktiga klimatmål. Andelen utsläppsrätter som köps på auktion behöver öka. Kraven ska skärpas så att det lönar sig för de företag som är bäst i klassen. De många undantagen till de medlemsländer
865 med lägre BNP än EU:s genomsnitt måste också upphöra och de fonder som skapats för omställning måste tydligt inriktas mot klimatsmarta innovationer för att ge stöd till de som går före i teknikutvecklingen.

Mer styrmedel behövs för den internationella sjöfarten och flygtrafiken då de varken betalar
870 bränsleskatt eller regleras i Parisavtalet. Alla sektorer behöver ta sitt klimatansvar och därför vill vi inkludera sjöfartssektorn i utsläppshandeln senast 2023 om de inte har fått till stånd ett internationellt avtal till dess. Skärpta krav och en tydlig deadline är viktigt. När det gäller den internationella sjöfarten har den internationella sjöfartsorganisationen, IMO, sedan 1990-talet jobbat på en internationell överenskommelse för att minska sjöfartens utsläpp, men har ännu inte kommit till skott.
875 Sverige måste vara pådrivande för att ett ambitiöst avtal kommer på plats

Lite mer än av hälften av EU:s utsläpp i dag faller utanför utsläppshandeln till exempel transporter, byggnader och jordbruk. Medlemsstaterna har bindande mål för att minska utsläppen i dessa sektorer. Därför är det viktigt att medlemsstaterna kan använda effektiva ekonomiska styrmedel för att nå dessa
880 mål och att EU:s klimatambitioner inte motarbetas av stelbenta statsstödsregler eller skatteregler. Nuvarande regelverk behöver ses över så att EU:s åtaganden i Parisavtalet ska kunna nås. Sveriges klimatskatter har historiskt utgått principiellt från att koldioxidskatt endast belastar energi från fossilt kol och inte åläggs förnybara bränslen. Detta är en princip som är grundläggande för Centerpartiet och vi anser att det är viktigt att EU inte begränsar vår möjlighet att tillämpa detta verktyg. Centerpartiet
885 anser att politiken inte bör värdera olika råvaror och dess lämplighet för biodrivmedelsproduktion utan istället låta teknikneutralitet och klimateffektivitet vara centralt när styrmedel utformas. Ett annat EU-verktyg är ett beräkningssystem för att beräkna utsläpp och upptag från olika marktyper, däribland skogsbruksmark. Utformningen av dessa regelverk spelar stor roll för vilka möjligheter EU kommer ha för att kunna använda biomassa för att byta ut fossilt material i produkter och energiproduktionen.
890 Centerpartiet menar att Sverige måste stå upp för ett trovärdigt system med begränsade flexibiliteter och ett regelverk som stimulerar ersättning av fossilt material till biobaserat material och ett växande hållbart skogsbruk.

Viktigt klimatarbete sker utanför FN och EU. Genom kompletterande initiativ, till exempel New
895 Climate Economy och alliansen mot kortlivade klimatutsläpp, kunde Centerpartiet i Alliansregeringen sätta agendan och driva på klimatarbetet. Att bredda och knyta samman utsläppshandelssystem är en sådan viktig arena. Ett nytt ledarskap för klimatet måste bygga vidare på dessa och hitta nya samarbeten som för arbete framåt.

900 Globalt arbetar alla länder sedan 2015 utifrån FN:s 17 hållbarhetsmål. Denna Agenda 2030 sätter en ram för både det internationella och nationella hållbarhetsarbetet och samlar olika aspekter av hållbarhetsarbetet med ekonomisk utveckling, minskad miljöpåverkan, tillsammans med jämställdhet, bättre hälsa och minskad fattigdom. I Sverige har vi sedan 20 år haft ett system med nationella

905 miljömål. Det har fyllt en viktig roll i att samla och strukturera miljöarbetet i Sverige. Men miljömålssystemet tar sikte på år 2020 och det finns behov av att bestämma hur det svenska hållbarhetsarbetet ska stärkas och utvecklas efter 2020. Centerpartiet vill därför att det görs en bred översyn och uppdatering av miljömålssystemet, som också anpassar och förenar dem med FN:s hållbarhetsmål och ett bredare arbete för hållbar utveckling.

910 Med nya hållbarhetsmål kan vi, utan att sänka ambitionsnivån, arbeta för att förstärka och effektivisera miljöarbetet och samtidigt integrera det med hållbarhetsarbetet både nationellt och internationellt. Med de nya målen kan systemet och uppföljningen effektiviseras så att resurser läggs på att nå resultat för miljö och hållbarhet snarare än rapportering och byråkrati. För att vara långsiktiga bör de nya målen och system för uppföljning tas fram och beslutas med brett stöd i riksdagen.

915 **En giftfri vardag**

Som konsument ska man kunna vara säker på att varor och livsmedel i ens omgivning inte innehåller skadliga ämnen. En utveckling mot ett giftfritt kretsloppssamhälle ser vi som en förutsättning för att minska miljöpåverkan och nå klimatmålen, samtidigt som vi kan skapa jobbtillfällen och främja 920 tillväxt. Sverige har stor potential att skapa innovativa förnybara material och produkter som kräver mindre energi- och materialåtgång bland annat genom att nyttja möjligheterna som finns i skogsråvaran. Sverige ligger också i framkant när det gäller att skydda barn och vuxna mot skadliga kemikalier och vi återvinner betydligt mer än i övriga Europa. Men det är fortfarande en stor utmaning att nå en ekonomi med cirkulära och giftfria kretslopp. Inom transporter, mat och byggnader 925 förekommer störst slöseri med resurser men konsumtionen överlag kan styras mot lägre miljöpåverkan.

Hållbar konsumtion och stärkt konsumentskydd

Den cirkulära och biobaserade ekonomin växer framför allt genom innovation och investeringar i 930 företag som möter kunders ökade krav på hållbarhet. Politiken spelar en viktig roll i att sätta villkoren för detta. Som konsument är det nästan omöjligt att ta reda på allt kring vad en vara innehåller eller hur den tillverkats. Därför måste krav ställas på produkters livslängd, energianvändning och återvinningsbarhet, så kallade ekodesignkrav, som innebär att producenten ska ta hänsyn till produktens totala miljöpåverkan redan i designstadiet. På så sätt kan hållbar konsumtion göras lättare, 935 ge förbättrat resursutnyttjande och en minskad användning av skadliga kemikalier till exempel genom att en produkt enkelt kan lagas och inte behöver slängas bara för att en komponent går sönder. Att produkter och förpackningar utformas så de kan bli återvunna råvaror när de tjänat ut är centralt för att den cirkulära ekonomin ska växa.

940 Producentansvaret skapar ekonomiska drivkrafter för att göra produkter lätta att återvinna. Genom att stärka det befintliga producentansvaret, och att fler produktgrupper såsom textilier, möbler och byggmaterial omfattas, kan företag få tillbaka sina produkter och material i slutet av livscykeln och på så sätt sluta kretsloppet. Genom att öppna fler delar av återvinningsmarknaden för företagande och konkurrens kan både teknik- och tjänsteinnovation öka.

945 Det är också viktigt att produkters livslängd förlängs. Ju längre en produkt håller, desto bättre för miljön. Många nya företag och tjänster utvecklas för reparation, hyra, och begagnat och erbjuda andra cirkulära tjänster. Det innebär att det kan skapas både nya jobb och att det blir lönsamt att förlänga produkters livslängd. Centerpartiets förslag om att införa ingångsföretag skulle ge goda förutsättningar 950 för nya företag i den cirkulära ekonomin. Vi vill även utöka den lagstadgade konsumenträtten för produkter så att företag ska bevisa ursprungliga fel i upp till ett år, istället för dagens sex månader. För

att stödja återanvändning och vidareförsäljning av produkter som den enskilda inte längre behöver föreslår vi också att reklamationsrätten följer varan istället för att stanna vid den ursprungliga köparen.

955 **Mindre giftiga kemikalier i vår vardag**

Kemikalier är nödvändiga och viktiga i vår vardag. Men fel ämne, eller använt på fel sätt, kan kemikalier utgöra ett hot mot hälsan, inte minst hos barn. När det gäller produkter vi dagligen kommer i nära kontakt med som livsmedel, vatten och kosmetika behöver försiktighetsprincipen tillämpas. Det finns flera olika utmaningar att hantera när det gäller lagstiftning kring exponering för och användning av kemikalier. En stor del av kemikalielagstiftningen styrs av EU:s kemikalielagstiftning, REACH. Arbetet med att reglera ämnena i denna behöver gå fortare och Sverige ska vara pådrivande i att öka skyddet. Bland annat bör det vara möjligt att gruppera kemikalierna utifrån användningsområde, inneboende egenskaper eller kemisk struktur. Högfluorerade ämnena, pfas, är en grupp ämnena med liknande egenskaper som har långlivade skadliga effekter för naturen och misstänks vara cancerframkallande och hormonstörande för människor. De används som textil- och läderimpregnering men finns även i rengöringsmedel, papper, livsmedelsförpackningar och vissa brandskum. I de brandskum som bland annat försvaret använder är det svårt att helt fasa ut pfas, men användningen kan begränsas och regler införas för kontroll av användning och uppsamling. I konsumentprodukter ska däremot försiktighetsprincipen kunna tillämpas och pfas fasas ut.

970 En annan utmaning i REACH är att många kemikalier inte omfattas eftersom de inte kommer ut på marknaden som ämnen, utan som en del av en vara. Varor tillverkas och transporteras idag över hela världen och för varor som importeras från länder utanför EU gäller inte heller EU:s kemikalielagstiftning. På så sätt går många potentiellt skadliga ämnen under radarn. För att skydda konsumenter bör ett skärpt internationellt kemikaliearbete prioriteras. Det behöver också kompletteras av ett stärkt arbete med tillsyn särskilt när det gäller produkter i vår vardag så att varor som innehåller farliga ämnen hittas och stoppas. Kläder, skor och textilier finns i vår närhet alla dygnets timmar och ämnena i dessa varor kan ha stor påverkan på både miljö och människa. Centerpartiet vill införa innehållsförteckning för textilier för att skapa transparens, stärka konsumentskyddet och medvetandegöra ett plaggens innehåll. Centerpartiet har också föreslagit att en särskild skatt på kemikalier i kläder och skor ska införas.

Ett annat område där det krävs mer åtgärder för att säkerställa en giftfri vardag är byggmaterial och byggvaror. Detta är material som vi konstant är i kontakt med i våra hem, på arbetet och i vård och omsorg men där man som enskild har små möjligheter att välja vad man omger sig med. Erfarenhet från tidigare misstag och okunskap om till exempel radon visar vika långsiktiga konsekvenser materialval kan få. Centerpartiet vill att det införs ett europeiskt regelverk med krav på redovisning av kemikalieinnehåll i byggmaterialet och att det syns på innehållsdeklarationen. Det saknas idag även inom europeiska kemikaliemyndigheten insyn i innehållet i dessa material. I Sverige vill vi påskynda arbetet och trygga konsumenten från skadliga ämnen i byggprodukter som används till golv, väggar och innertak och utreda möjligheten att de omfattas av kemikalieskatt.

Sunda och säkra livsmedel

995 Tillgången till sunda och säkra livsmedel, som produceras med hänsyn till både miljö och klimat, är både en miljöfråga och en hälsofråga. Politiken ska inte tvinga konsumenten till särskilda val men däremot förse konsumenter med information och verktyg att själva ta aktiva beslut om hållbar och hälsosam mat. I takt med ökande folkhälsosjukdomar och därmed också samhällskostnader behöver politiken ansvara för att möjliggöra ett förebyggande arbete.

1000 Idag slängs cirka en tredjedel av all mat som produceras, och det mesta slängs av konsumenten. Klimatpåverkan från hushållens totala mängd matsvinn motsvarar växthusgasutsläppen från genomsnittlig körning av 360 000 bilar under ett år. Det finns redan idag ett mål om insamling av matavfall till biologisk behandling vilket är bra för bilkörning på biogas. Ännu bättre är om svinnet inte uppstår och om vi bättre tillvaratar de resurser vi har vilket skulle vara en vinst för miljön och
1005 plånboken. Centerpartiet vill därför införa ett mål om minskning av matavfall och svinn för att förebygga att avfallet uppstår.

Klimatpåverkan från konsumtion av nötkött har fördubblats under de senaste tio åren, men ökningen består av importerat nötkött. . I Sverige är vi bland de bästa i världen på att använda lite antibiotika i
1010 djurproduktionen och samtidigt ha friska djur, vilket innebär lägre risk för utveckling av antibiotikaresistens samt mindre utsläpp av antibiotika i miljön. Genom att äta mindre men bättre kött skulle påverkan på vår omvärld minska. Att byta ut importerad mat med högre påverkan på klimat och miljö mot närproducerad mat med hög miljö- och klimathänsyn som levererar ekosystemtjänster är ett viktigt sätt för att Sverige ska ta ansvar globalt. I Europaparlamentet driver Centerpartiet på för en mer
1015 restriktiv användning av antibiotika i Europas djurproduktion, och i Sverige har Centerpartiet varit aktiva i framtagandet av en uppdaterad svensk strategi för att bekämpa antibiotikaresistens. Centerpartiet vill att det offentliga ska ta ett större ansvar för att minska antibiotikaanvändningen vid produktionen av det kött de köper till offentliga kök och att upphandlare ska få stöd för att ställa krav på ansvarsfull antibiotikaanvändning.

1020 Ursprung på produkter är enligt konsumenterna en viktig faktor i valet av mat. Ursprungsmärkning är därför ett sätt att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft och ge fler möjlighet att göra aktiva val. Det finns idag många frivilliga branschgemensamma märkningar som är effektiva och utöver de märknings- och kvalitetskrav som redan finns bör principen på nationell nivå vara frivilliga
1025 märkningar. I det offentliga köket och på restauranger behöver dock köttets ursprung synliggöras bättre.

Hållbart brukande av jord, skog och vatten

Sveriges naturresurser i form av jord, skog och vatten är avgörande för Sveriges omställning till en
1030 biobaserad ekonomi. De gröna och blå näringarna ger oss mat, förnybara material och energi men också ekosystemtjänster som biologisk mångfald, vattenrening, lagring av koldioxid och råvara till förnybara kemikalier och material. Men allt kräver ett aktivt brukande och förvaltande med människor och företag som utvecklar och vårdar våra naturresurser. Det enda sättet att långsiktigt behålla allt detta är konkurrenskraftiga gröna och blå företag. Det krävs en balans mellan produktion och miljö där
1035 naturresurserna fortsätter att brukas och förvaltas på ett hållbart sätt, med insatser för en god biologisk mångfald.

Rent vatten och levande hav

Tillgång till oändligt med rent dricksvatten har länge varit en självklarhet i Sverige. De senaste åren
1040 har dock flera delar av landet drabbats av vattenbrist sommartid. Även i år rapporteras om mycket låga grundvattennivåer. Tillgången till dricksvatten påverkas av flera faktorer: överutnyttjande, underinvestering i VA-infrastruktur, förändrade flöden och nederbörd i klimatförändringarnas spår.

I Sverige har vi en ineffektiv användning av vårt dricksvatten genom att exempelvis spola toaletter med drickbart vatten. Det behövs både större medvetenhet om effektiv vattenanvändning hos
1045 människor och företag samt forskning, utveckling och investeringar i vattensnål teknik för att minska vattenförbrukningen. Ett sätt att öka medvetenheten är att tydliggöra hushållens vattenanvändning

- 1050 genom att i större grad mäta varje hushålls vattenförbrukning liknande hur elförbrukning mäts idag. Det gör också att man har möjlighet att själv påverka sin vattenförbrukning. På många platser finns redan vattenmätning på hushållsnivå och Centerpartiet välkomnar det. Samtidigt kan det vara tekniskt komplicerat eller dyrt att installera individuell mätning i redan befintliga byggnader. Därför vill Centerpartiet att individuell vattenmätning ska vara ett krav vid nybyggnation för de som utnyttjar allmänna vattentjänster.
- 1055 För att också säkerställa rent vatten i kranen behövs krafttag för att skydda tillgången till rent vatten. Med klimatförändringar och effekter som översvämningar ökar risken för jordskred, spridning av bakterier och förorenande ämnen. Vatten är ett kommunalt ansvar och ska så förbli men staten behöver stötta kommunerna i deras arbete. Alla kommuner som inte redan gjort det bör göra en plan för dricksvattenförsörjningen, där risker och hot analyseras och hanteras. Tillgången till bra vatten följer
- 1060 inte kommungränser och den kommunala planeringen bör också samordnas regionalt. Staten bör stödja både beredskap för akuta situationer och metoder för lokala och regionala vattenplaner. Det nationella ansvaret för vattenfrågor är idag splittrat på flera myndigheter och behöver samordnas.
- 1065 Det finns också ett stort behov av investeringar i VA-infrastruktur. Många anläggningar och ledningar behöver investeringar och uppgraderingar. Ett växande problem är också alla de kemiska ämnen som via våra avlopp och på andra sätt hamnar i naturen. Ökande kunskap om bland annat läkemedelsresters påverkan på vatten ställer nya krav men idag saknas teknik i många anläggningar för att rena vattnet från dessa läkemedelsrester. Det krävs både större medvetenhet om vilka medel som används och hur de tas om hand så att de inte hamnar i avloppet, och dessutom ny teknik för rening av det som ändå
- 1070 hamnar i avloppen. Genom att se över lagstiftningen kring vattentjänster kan samverkan mellan privata och offentliga aktörer utvecklas och skapa förutsättningar för investeringar. Dricksvatten är en allmän nytta men att låta företag delta i drift och investering i ledningar och anläggningar kan ge snabbare investeringar och effektiv drift.
- 1075 Östersjön är ett av världens mest känsliga hav med stora miljöproblem. Övergödning, bottendöd, överfiske och en hög halt miljögifter rubbar havets ekosystem. Det krävs kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med detta. För att stödja lokala insatser har Centerpartiet föreslagit en dubblering av bidraget till lokala vattenvårdsprojekt (LOVA). Centerpartiet vill också se åtgärder som ökar uttaget av näringsämnen ur Östersjön för att förbättra Östersjöns tillstånd. Utsläppen av näringsämnen i
- 1080 Östersjön har minskat stadigt sedan 1980-talet men koncentrationen av ämnena är fortfarande hög, vilket till stor del beror på att andelen syrefria bottenar ökar där näringsämnet fosfor frigörs från sedimentet. Vi anser därför att vi behöver verka med krafttag för att minska den interna belastningen i Östersjön och att andra länder gör insatser för att minska näringsläckage från sina jordbruk och avlopp.
- 1085 Ett hållbart fiske är viktigt och Centerpartiet vill se ett småskaligt kustnära fiske parallellt med det storskaliga fisket. Sverige måste arbeta för att kontroller och övervakningsåtgärder inom EU följer en gemensam standard, minska fiskeföretagens administrativa kostnader utan att syftet med regelverket äventyras och säkerställa att fiskerikontrollen fungerar och genomförs på ett så bra sätt som möjligt.
- 1090 Vi ser också en potential i den landbaserade fiskerinäringen, men regelverket för denna näring måste förändras och förenklas för att näringen ska kunna utvecklas.
- 1095 Våra hav hotas också av nedskräpning. Plastskräp utgör ca 60-90 procent av den totala mängden nedskräpande föremål i haven. Plasten bryts ner till mikroplast vilket fåglar, fiskar och marina däggdjur riskerar att äta eller trassla in sig i plasten så att de svälter ihjäl eller kvävs. Enbart på den

svenska västkusten beräknas årligen flera tusentals kubikmeter skräp flyta i land. Centerpartiet anser att vi behöver förbättra avfallshanteringen längs våra kuster. Vi behöver stoppa skräpet redan vid källan, innan det hamnar i vattnet eller längs med kuststräckan.

- 1100 Spridning av mikroplaster ut i våra vattendrag kommer också från bland annat däckslitage, tvätt av textilier som innehåller syntetfiber eller hygienartiklar med mikroplastpartiklar. Centerpartiet vill att krav ställs så att alla företag inom EU fasar ut mikroplaster i hygienartiklar till år 2020. Vilken effekt detta har på människor är oklart men i djurriket innebär detta fortplantningsstörningar liksom att hela ekosystem rubbas. Här behöver större grepp tas både för skarpare internationella regelverk och
- 1105 samarbete för teknikutveckling stärkas. Sverige bör vara pådrivande i detta arbete. En källa till spridning av mikroplaster är konstgräsplaner. Det är viktigt att det görs en komplett miljökonsekvensbeskrivning inför beslut om konstgräsplaner, lekplatser och andra anläggningar där plast- och gummimaterial förekommer och att förnybara och hållbara alternativ används i betydligt högre utsträckning.

1110

Naturvård med respekt för äganderätt och för dem som berörs

Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central uppgift för miljöpolitiken. För att naturvården ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Med äganderätten kommer ett ansvar och intresse av att långsiktigt förvalta den resurs man äger.

- 1115 Engagerade markägare och brukare är det långsiktigt mest hållbara sättet att vårda vår natur. Naturvården både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande. Det är ofta i den betade hagen, den i generationer skötta skogen och ängen där gräset slås som de största naturvärdena och biologiska mångfalden finns. Centerpartiet anser därför att skogsvårdslagstiftningen fortsatt ska bygga på jämbördiga mål om brukande och bevarande. Den
- 1120 principen har varit framgångsrik både när det gäller att utveckla branschen och ett ökande miljöskydd. Skog och skogsråvara är avgörande för den gröna omställningen. Regelverken bör därför utformas för att möjliggöra fortsatt ökat och långsiktigt hållbart utnyttjande av skogsråvara för ökad klimatnytta och minskat beroende av fossila resurser.

- 1125 För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet. Äganderätten med egendomsskyddet är inskriven i Sveriges grundlag och FN:s deklaration om mänskliga rättigheter men dess genomslag i myndigheternas hantering och prövning av enskilda ärenden behöver stärkas, så att enskildas rättigheter värnas och inte drabbas av orimliga konsekvenser. Värdefull natur kan behöva utökat skydd men det innebär samtidigt ofta att äganderätt och brukande begränsas. Det måste vara självklart att
- 1130 ägare eller brukare också ersätts för de inskränkningar som görs. Kostnaden för åtgärden måste också stå i proportion till den miljönytta som de naturvårdande åtgärderna leder till och det är viktigt att markägare och brukare involveras i hela processen. Därför ska tvingande avsättning av skyddsvärd mark eller vatten inte ske om ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället. Ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av
- 1135 vattenskyddsområden behöver ses över och förtydligas.

Centerpartiet vill även se över artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Det är även viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Naturen, och hot och därmed skyddsbehov, utvecklas och förändras och naturskyddet måste ta höjd för sådana förändringar.

- 1140 Det är viktigt att tidigare beslut utvärderas och vid behov kan omprövas eller förändras för att se att de även fortsatt på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem.

Centerpartiet vill skydda skogar med höga naturvärden från avverkning genom att utveckla de frivilliga certifieringar av skogsbruk och produktkedjor som redan finns för att stärka trovärdigheten för svenska biobaserade produkter. En mycket stor del av miljöskyddet bygger idag på frivilliga åtgärder och avsättningar. Staten ska ta hänsyn till detta när mål sätts och krav ställs. Samtidigt ser vi att den biologiska mångfalden och hotade arter i skog och mark behöver öka. Ett kostnadseffektivt sätt att skydda mark är att använda statlig produktiv skogsmark, till exempel från Sveaskog, som ersättningsmark vid bildande av naturskyddsområden. De initiativ från markägare för skydd av mark som fick stöd under KOMET-programmet var positivt och dessa erfarenheter bör tas till vara. Ett annat sätt att öka den biologiska mångfalden i skogen är att i större utsträckning använda ekologisk kompensation och system för att skapa och sälja krediter kopplade till åtgärder som minskar negativ påverkan på ekosystem eller biologisk mångfald.

1155 **Ett hållbart konkurrenskraftigt svenskt lantbruk**

Svenskt lantbruk ligger långt fram när det gäller miljö- och klimatarbete. FN:s hållbarhetsmål är en möjlighet för Sverige som matnation att leverera produkter av hög kvalitet, säkerhet, djurskydd och miljöhänsyn till konsumenter i både Sverige och i utlandet. För att ta till vara Sveriges fulla potential som matland måste fokus vara på att skapa en innovativ, hållbar och lönsam livsmedelskedja. Företagen i livsmedelskedjan, från lantbruk till besöksnäring, måste ha konkurrenskraftiga villkor med sänkta skatter och minskat regelkrångel. Utan starka och livskraftiga livsmedelsföretag kan visionen om en ökad, hållbar livsmedelsproduktion aldrig nås. Samtidigt måste arbetet mot ett än mer hållbart jordbruk fortsätta, med insatser för minskat växtnärläcksage, minskad användning av kemiska bekämpningsmedel samt ökad biologisk mångfald.

1165 Klimatförändringarna ändrar förutsättningarna för svenskt lantbruk genom bland annat nya och ökad förekomst av svampar, ogräs och andra skadedjur. Teknikutveckling är viktigt för att möta ett förändrat klimat, ökad produktion och en mer hållbar produktion. För att stärka tillgången på bra grödsorter med exempelvis egenskaper som högre avkastning, skydd mot skadegörare, bättre växtnärlägsupptag eller torkresistens vill Centerpartiet se att lagstiftningen kring växtförädling förändras så att den bygger på sortens egenskaper istället för förädlingsmetod.

1175 EU:s gemensamma jordbrukspolitik spelar också viktig roll för ett konkurrenskraftigt och hållbart jordbruk och möjligheten att uppnå de 17 globala hållbarhetsmålen. Med miljöersättningar och djurvälståndersättningar där lantbruksföretagaren kan välja vilka åtgärder som passar på den egna gården kan alla gårdar ta steg framåt i hållbarhetsarbetet. Att i högre grad låta varje gård välja sina åtgärder snarare än att ge generella miljöstöd riktade till vissa produktionsformer tror Centerpartiet skulle ge bättre resultat när det gäller faktisk miljönytta. Kan åtgärderna även i högre grad kopplas till faktiskt miljöresultat skulle miljöersättningarna ge ännu högre utväxling än i dag. Det skulle göra att ekosystemtjänster och miljöåtgärder skulle kunna bli en affärsmöjlighet för lantbruksföretagare. Centerpartiet ser också med oro på hoten mot den biologiska mångfalden. Det behövs bland annat fler insatser inom jordbruket för fler betande djur, ökad viltvård och fler pollinatörer.

1185 **Stärkt lokal klimat- och miljömakt för gröna städer**

Städernas tillväxt, demografiskt, ekonomiskt, kulturellt, men även deras miljöpåverkan, är en av de starkaste trenderna globalt. Rätt utformade ger städer förutsättningar för att leva ett miljövänligt och hälsosamt liv. På samma sätt som en klokt utformad politik kan ge både ekonomisk tillväxt och minskad miljöpåverkan kan gröna städer och världens modernaste landsbygd leva tillsammans. Faktum är att de är ömsesidigt beroende av varandra. För Centerpartiet är gröna städer något betydligt bredare än bara en fråga för de centrala delarna av våra storstäder. Såväl stadens utmaningar, i form av

transporter, bostadsbyggande, och segregation, som dess urbana kvaliteter som täthet, möten mellan människor och möjligheter till klimateffektiva lösningar finns i hela landet.

För Centerpartiet är det viktigt att flytta beslut om viktiga vardagsfrågor närmare de som berörs av dem. Lokala lösningar för hållbarhet bygger på ett lokalt engagemang. Korta beslutsvägar, lokala
1195 initiativ och växande småföretag är avgörande för att nå gröna städer. För Centerpartiet är det tydligt att en nationell politik för lokala möjligheter innebär att fokus måste ligga på möjlighetsskapande och ta bort nationella regler som begränsar eller försvårar lokala initiativ, snarare än ökad statlig styrning genom nationella regler eller statliga investeringsprogram. Den nationella nivån bör skapa förutsättningar genom kunskapsspridning, anpassa nationella regelverk och utveckla tekniska
1200 standarder, men decentralisera ansvar och befogenheter. Idag saknas till exempel en enhetlig definition av bilpooler vilket gör det svårt att stödja denna utveckling i lagstiftning, upphandling och parkeringsregler.

Kommuner som vill ska ha möjlighet att satsa på spjutspetsprojekt eller testa nya tekniker. Kommuner
1205 och regioner som vill använda ekonomiska styrmedel så som trängselskatter och miljöavgifter, eller andra lokala miljö- eller trafikregler ska kunna göra det. Det ska vara tillåtet att utforma regler och avgifter efter miljöprestanda och råda över eventuella intäkter som dessa ger. Att styra parkeringsavgifter kan minska trafiken, att kunna förbjuda biltvätt på gatan kan ha stor betydelse för att begränsa kemikalier i dagvatten, och ett decentraliserat strandskydd skulle ge bättre möjlighet att
1210 bygga mer i attraktiva lägen både på landsbygd och i städer med stränder och kajer.

Den urbana miljön kännetecknas av täthet mellan människor, verksamheter och bostäder. Därför är förutsättningarna för effektiva kommunikationer goda. Längre har städer planerats utifrån i första hand bilar och stora ytor tas upp av vägar och parkeringar. Biltrafiken leder till utsläpp av växthusgaser och
1215 negativ miljöpåverkan genom luftföroreningar och buller. Genom att främja en omställning till förnybara drivmedel, miljöbilar och nya transporttjänster som bygger på en ökad digitalisering kan de negativa konsekvenserna av biltrafiken minska, samtidigt som framkomlighet och mobilitet ökar. Styrmedel som gynnar effektiva mobilitetslösningar så som bilpooler behöver stärkas. Dessutom bör rådande parkeringsnormer ses över så att p-platser i ökad utsträckning prissätts utifrån efterfrågan.
1220 Krav på antal p-platser kan också ersättas med krav på mobilitetslösningar där integrerade smarta tjänster som kombinerar kollektivtrafik, hyrcykel och bilpooler kan användas i en samlad funktion utifrån aktuella behov.

Ökad cykling minskar miljöpåverkan och främjar människors hälsa. Att satsa på cykelinfrastruktur,
1225 som lokala och regionala cykelvägar och säkra cykelparkeringar i anslutning till kollektivtrafik är samhällsekonomiskt lönsamt. Cykel behöver i större grad räknas som ett transportslag jämte bil, båt, flyg och tåg, och få resurser i nationella infrastruktursatsningar. Säkerheten är viktig för att få fler att cykla och att gång- och cykelbanor, korsningar, trafikregler och trafiksignaler anpassas till cyklisternas och fotgängares skilda villkor ökar viljan att välja dessa färdmedel. Enhetliga markeringar av
1230 cykelbanor och andra trafikskyltar är andra åtgärder som kan förenkla.

En tät bebyggelse är ofta både utrymmes- och energieffektiv och genom förtätning kan värdefulla naturmiljöer i stadsnära läge bevaras. Men en tätare stad ställer större krav på kvalitet i de gröna
1235 ytorna och att dessa tas med redan i ett tidigt skede i planeringen. Ekosystemtjänster som dagvattenhantering, klimatreglering, luftrening och bullerdämpning, samt möjlighet till rekreation är viktiga för de som bor i städer. Byggnation och exploatering innebär ofta att andelen hårdgjorda ytor ökar vilket påverkar vattenavrinning. En ekosystemtjänst som behöver bevaras är att se till att det finns tillräckligt med de grönytor som fyller en viktig funktion för hantering av dagvatten och

1240 grundvattenpåfyllnad. Att bygga in våtmarker, återetablera ålgräsängar eller använda musselodlingar kan även i urbana miljöer minska övergödning, rena vatten och skapa värdefulla ekosystem. Idag finns det dock begränsade möjligheter att på ett systematiskt sätt integrera ekosystemtjänster i planprocessen. Centerpartiet anser därför att Plan- och bygglagen (PBL) bör ses över för att stärka ekosystemtjänsterna roll i stadsplaneringen.

1245 **Centerpartiet vill:**

1. Att den gröna skatteväxlingen förstärks med höjda skatter på utsläpp, avfall och miljöpåverkande ämnen samtidigt som skatten på jobb och företagande sänks. Miljöskadliga subventioner, framförallt på fossila bränslen och material, ska fasas ut och miljöskatter ska stegvis stärkas för att bibehålla effektivitet och miljöstyrning.
2. Att Sverige ska vara ledande i det globala och regionala klimat- och miljöarbetet. Regelverket på europeisk och global nivå ska reformeras så att ekonomiska styrmedel effektivt kan användas för resurseffektivitet, en giftfri vardag och minskad klimatpåverkan.
3. Att investeringar i miljö- och klimateffektiv teknik underlättas genom en effektivare myndighetsutövning. Tillståndprocesser och tillsyn ska förändras för att bättre beakta de samlade miljöeffekterna, en riskbaserad prövning och kortare handläggningstider. Dagens miljömålssystem bör anpassas till FN: s hållbarhetsmål.
4. Att miljö- och klimatpåverkan från transportsektorn ska minska. Vi vill se effektiva åtgärder som jager utsläppen men inte hindrar människors och företags resor och transporter. Därför vill Centerpartiet öka användningen och produktionen av biodrivmedel, utöka elektrifieringen och se mer effektiva transportlösningar. Centerpartiet vill bland annat införa en grön bilbonus, premiera klimateffektiva lastbilar och bussar och ställa krav på obligatorisk inblandning av biodrivmedel för flyget.
5. Att takten inom EU och i det internationella klimatarbetet ökas så att Parisavtalets mål uppnås. Det bör ske genom bland annat mer effektiv prissättning på klimatutsläpp i Sverige, i EU och globalt, en effektivare utsläppshandel och skarpare klimatkrav för internationella transporter som sjöfart och flyg.
6. Att Sverige ska ha ett helt förnybart elsystem som är flexibelt och pålitligt. För att nå dit krävs utbyggd överföringskapacitet och smarta elnät, satsningar på småskalig och förnybar energiproduktion, ökad användarflexibilitet och energilagring.
7. Att arbetet för en giftfri vardag stärks genom att fasa ut användningen av högflourerade ämnen, att innehållet av farliga ämnen i byggprodukter regleras och att användningen av biobaserade material ökar. Ett nationellt mål för insamling och återanvändning av textilier ska införas tillsammans med utvecklat och skärpt producentansvar för fler produktgrupper. För att minska ohållbar antibiotikaanvändning ska det vara möjligt att vid upphandlingar och inköp till offentliga kök ställa krav på hållbar antibiotikaanvändning i produktionen.
8. Att det internationella och regionala samarbetet för rena hav och vatten utvecklas och att åtgärder för minskad spridning av plast genomförs. Arbetet med tillgången till dricksvatten ska förstärkas genom kommunala och regionala planer för skydd av dricksvatten, ökad samordning och krisberedskap samt samverkan mellan privata och offentliga aktörer.

Förbrukningen av vatten behöver minska och effektiviseras genom ökad medvetenhet och ny vattensnål teknik.

9. Att naturvården som skyddar hotade arter och ekosystem stärks och bygger på legitimitet från de som berörs. Ägande- och brukanderätten ska värnas, dess genomslag stärkas vid beslut och myndighetsutövning och det ska utgå skälig ersättning vid begränsningar. Naturvård och landsbygdsutveckling ska balanseras genom användning av flexibla metoder som ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer.
10. Att de gröna näringarnas centrala roll i omställningen till ett fossilfritt och förnybart samhälle stärks. Därför måste deras konkurrenskraft förbättras genom sänkta kostnader och regelförenklingar samt satsningar på forskning och utveckling. Lagstiftningen kring växtförädling behöver förändras så att den bygger på sortens egenskaper istället för förädlingsmetod. Ersättningar i EU:s jordbrukspolitik bör styras av miljönytta snarare än produktionsform.
11. Att den lokala miljö- och klimatmakten stärks genom att fler beslut om miljöregler och miljöavgifter ska kunna fattas lokalt. Centerpartiet vill tillåta lokala spjutspetsinitiativ och stärka ekosystemtjänsternas roll i planeringsprocessen, samt att satsningar på cykling genomförs.

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för följande ändring i att-sats 6:

- 1250 6. Att Sverige ska ha ett helt ~~förnybart~~ **fossilfritt** elsystem som är flexibelt och pålitligt. För att nå dit krävs utbyggd överföringskapacitet och smarta elnät, satsningar på småskalig och förnybar energiproduktion, ökad användarflexibilitet och energilagring.

Aphram Melki reserverar sig till förmån för följande tillägg till att-sats 7:

- 1255 7. Att arbetet för en giftfri vardag stärks genom att fasa ut användningen av höglourerade ämnen, att innehållet av farliga ämnen i byggprodukter regleras och att användningen av biobaserade material ökar. Ett nationellt mål för insamling och återanvändning av textilier ska införas tillsammans med utvecklat och skärpt producentansvar för fler produktgrupper. **Återvinningsmarknaden bör vara öppen för företagande och konkurrens samt för en finansierad, kommunal insamling av**
- 1260 **återvinningsprodukter.** För att minska ohållbar antibiotikaanvändning ska det vara möjligt att vid upphandlingar och inköp till offentliga kök ställa krav på hållbar antibiotikaanvändning i produktionen.

Program 3 - Trygghet i hela landet

1265

Inledning

Sverige riskerar att klyvas. Socialt och regionalt. Mellan de som har jobb och de som inte har, mellan delar av landsbygden där polisens utryckningstider är långa och områden dit polisen kommer snabbare. Mellan vissa utanförskapsområden och trygg villastad. Att ha ett jobb att gå till, att kunna sätta mat på bordet, att ha tillgänglig offentlig service och att känna sig behövd är kärnan i att vara trygg. Vi har alla rätt att känna oss trygga, oavsett ålder, bakgrund eller var i landet vi bor. Känslan av trygghet riskerar att gå förlorad om vi inte vänder utvecklingen.

1270

1275

En grundläggande förutsättning för säkerhet och trygghet är att vi kan leva utan att vara rädda för att vi ska bli utsatta för brott. Vi ska kunna somna utan att vara oroliga för inbrott och låta barnen gå till skolan utan oro för mobbning eller andra övergrepp. Rättsstaten ska vara likvärdig och närvarande för alla människor och i alla delar av Sverige. Polisen ska vara närvarande, tillgänglig och synlig för dem som bor i området. Polisen ska ha ett långsiktigt mandat och de lokala poliserna ska i största möjliga mån jobba med uppgifter kopplade till det lokala området.

1280

Trygghet är också att veta att vården finns där när vi behöver den. Att barnens vård är tillgänglig, att vi kan få träffa en läkare när vi behöver och att samhällets skyddsnät finns för oss om vi behöver det. Det ställer krav på tillräckligt med händer i vården, att sjuksköterskor och annan vårdpersonal har goda arbetsvillkor och att fler arbetar längre. Tryggheten behöver värnas. För det krävs ett nytt ledarskap för Sverige.

1285

Säkerhet och trygghet i hela landet

Sverige är i grunden ett tryggt och säkert land, men den oro som sprider sig måste tas på allvar. Om vi själva drabbas av brott, om drogförsäljning sker utanför dörren eller skjutningar äger rum vid busshållplatser i närheten tilltar otryggheten. Samtidigt visar undersökningar att förtroendet för polisen minskar. Denna kombination riskerar att påverka vår tillit till hela rättssamhället. Att förtroendet för rättsväsendet är högt och att rättssamhället skyddar oss som individer i hela landet, är grundläggande. Vår trygghet kräver en lokalt närvarande polis och ett rättsväsende som står rustat att hantera kriminaliteten. Vi behöver mer effektiva insatser mot grov brottslighet och vardagsbrott, mot våld mot kvinnor, ytterligare åtgärder mot terrorism och radikalisering och mot kontroll och brottslighet i hederns namn.

1290

1295

Fler poliser med bättre betalt

Oavsett var i Sverige man bor ska man kunna känna trygghet i att polisen är närvarande. Centerpartiet vill att poliser ska vara lokalt förankrade och att de som bor i området vet vilka de är. Med kontinuitet och erfarna poliser som stannar länge i samma tjänst är det lättare att arbeta långsiktigt med kontaktskapande, brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete utifrån det som behövs lokalt.

1300

1305

Syftet med den nya nationella polismyndigheten var bland annat att fler poliser skulle jobba lokalt nära medborgare, företagare och kommuner, men de senaste åren har utvecklingen gått i motsatt riktning i många delar av landet. Det är inte hållbart att kommunpoliser och andra lokalt arbetande poliser ständigt flyttas till andra arbetsuppgifter som gränskontroller, gängskjutningar eller annan grov kriminalitet i andra delar av landet. Medborgarnas förtroende för polisen bygger på att de inte enbart hinner med grov kriminalitet, utan även mer vardaglig brottslighet som skadegörelse, stölder och buskörningar.

1310

- Polisen har en central roll för att beivra, begränsa och lösa brottslighet. De engagerade medarbetarna i Sveriges poliskår är många, men de poliser som tycker att arbetssituationen känns svår och pratar om att överge sitt yrke blir allt fler. Centerpartiet vill satsa på polisen för att garantera polisens lokala närvaro i samhällen och kvarter, öka antalet arbetade polistimmar, höja de hårt arbetande polisernas löner och skapa förutsättningar för bättre arbetsvillkor och arbetsmiljö. Med nya resurser stärks polisens lokala verksamhet. En polis närmare människorna blir även en pusselbit i kampen mot terrorismen. Vi har därför föreslagit att resurser tillförs för att utbilda och anställa betydligt fler poliser under de kommande fyra åren. För att göra polisyrket mer attraktivt har Centerpartiet också föreslagit ytterligare resurser till Polismyndigheten i syfte att höja polisens löner. Vi ser att erfarna poliser i oroande grad lämnar sitt yrke och även att platserna på polisutbildningen inte fylls. För att öka tryggheten och säkerheten är det viktigt att polisyrket blir attraktivt så att de som redan är poliser stannar i tjänst och bra nya kollegor kan utbildas i ökande grad.
- 1315
- 1320
- 1325
- 1330
- 1335
- 1340
- För att kunna tackla brott som begås via internet, och även inom andra områden, behövs en ökad specialisering hos polisen. Det behövs en praktiskt inriktad polisutbildning med akademisk koppling där möjligheten att specialisera sig eller att kunna forska ökar. På så sätt kan vi garantera polisens behov av önskvärd expertis. En påbyggnadsbar högskoleutbildning är ett alternativ för att ge poliser möjlighet att specialisera sig på olika brottstyper.
- Det behövs också fler civilanställda. De skulle avlasta polisen i utredningsarbete och med administration, vilket frigör tid för polisen att ytterligare kunna fokusera på brottsbekämpning. Centerpartiet satsar därför på fler civilanställda inom polisen.
- Poliser ska kunna vara poliser och inte tillbringa oacceptabelt mycket tid med administration. Vi vill ge polisen tillgång till bättre IT-system och teknik och säkerställa att de har rätt verktyg för att bekämpa brott. För att öka antalet fällande domar när det gäller våld i nära relationer vill vi också öka polisens bruk av kroppsburna kameror. De används av poliser i såväl Storbritannien som i USA – och på försök i Sverige – och har visat sig användbara även för att minska våldet mot poliser och lätta på pappersarbetet.

En stärkt rättskedja i hela landet

- Fler och bättre betalda poliser är viktiga steg på vägen för ett tryggare Sverige, men det är inte tillräckligt – Centerpartiet vill stärka hela rättskedjan. Utvecklingen för andelen brott som klaras upp är mycket oroande. Andelen ärenden som redovisas av polis till åklagare har fallit. Detta gäller även andelen personupplärade brott.
- 1345
- Åklagarmyndigheten är den myndighet som leder förundersökningar, beslutar i åtalsfrågor och företräder det allmänna i domstol. Syftet med en större och mer effektiv polisorganisation är att antalet upplärade brott ska öka och därför behövs mer resurser till exempelvis Åklagarmyndigheten. Även Nationellt forensiskt centrum är en viktig länk i rättskedjan och avgörande för att få fram bevis till brottsutredningar som håller för åtal. Här behövs ökade resurser och ett effektiviserat arbetssätt så att fler brott kan lösas. En viktig pusselbit i en fällande dom är också att människor vågar vittna. Här har polisens personsäkerhet och vittnesskydd en grundläggande roll för att skydda enskilda och därmed rättssystemet. Centerpartiet vill att polisen ska ges möjlighet att inte bara skydda en person utan också under en tid ta över ansvaret för stöd till en utsatt, ett ansvar som kommunerna har i dagsläget. Om skyddet fungerar väl gör det också att kvinnor som utsatts för våld i nära relation kan våga lämna en våldsam partner.
- 1350
- 1355

1360 **Ökad trygghet i särskilt utsatta områden**

Den grova brottsligheten och ungdomsbrottsligheten skapar otrygghet runtom i hela landet, särskilt inom vissa utsatta områden. Ingen ska behöva oro sig för om polisen klarar av att hantera den grova brottsligheten, om man kan gå hem tryggt på kvällen, om ens barn ska dras in i kriminella gäng eller drogbruk eller om man vågar vittna då man sett ett brott. Vi kan aldrig acceptera att gängbrottslighet och grov organiserad brottslighet breder ut sig och sätter skräck i vissa utsatta områden.

1370 Grunden i att bekämpa grov brottslighet är en fungerande polis och en stärkt rättskedja, som beskrivits tidigare i programmet, men att förebygga brott redan innan de begåtts är det bästa sättet att skapa såväl säkerhet som upplevd trygghet. Centerpartiet vill att kommunerna ska ta ett större ansvar för det brottsförebyggande arbetet genom att de involverar fler aktörer och prioriterar förebyggande arbete i skolor, till exempel när det gäller attityden till brott. Kommunpoliserna, som är en del av Polismyndigheten, skulle vara en länk mellan kommunen och polisen och utgöra en del i att ta fram medborgarlöften utifrån lokala behov. Vi vill att dessa får de resurser som behövs och en tydligare roll i kommunernas brottsförebyggande arbete.

1375 Detta bör kombineras med att anställa ordningsvakter, som tillsammans med polis och polisvolontärer, kan skapa säkerhet och trygghet för människor lokalt. Vi vill också att kunskapen om och användningen av BID-samarbeten (Business Improvement Districts), en internationellt etablerad metod för samverkan mellan privat och offentlig sektor, ökar. BID-samarbeten har bland annat framgångsrikt använts i New York där brottsligheten de senaste 20 åren gått ner med upp till 90 procent. Ytterligare anledningar till att brottsligheten gått ner i New York är förändringar som har skett inom polisen, till exempel genom fler lokalt förankrade poliser med bättre lön och villkor, en fungerande resultatrapportering, en nolltolerans även för ringa brottslighet och ett tydligt ledarskap. Centerpartiet anser att flera av dessa metoder som använts med framgång i New York också skulle behövas i Sverige.

1390 Relationen mellan polis, sociala institutioner och boende i utanförskapsområden behöver förbättras. Vi vill att polisen har direktkontakt med boende och lokala initiativ, företag och religiösa samfund, samt att sociala institutioner tidigt bygger förtroende med föräldrar vars barn står i riskzonen för att få problem. Polisen bör också upprätthålla förtroendet för rättsväsendet genom att ge anhöriga till personer som har dödats genom brott bättre uppföljning kring utredningen. Grogrunden till gängen kan urholkas genom sociala insatser, samt att småbrott och vardagsbrott straffas så att de grova brottslingarna störs ut. Möjligheterna att väcka åtal kan öka genom att polisen ges ökade möjligheter till kameraövervakning i brottsbelastade områden.

1395 För att minska kriminaliteten på lång sikt är det viktigt att ge de barn och familjer som behöver stöd tidig hjälp. De ungdomar som ändå begår brott ska ha en snabb och tydlig reaktion från samhället. Centerpartiet vill införa jourdomstolar som gör att unga kriminella kan ställas inför en domare och mötas av en omedelbar reaktion på sina brott. Vi vill också säkerställa att samhället har effektiva verktyg för att ungdomar som behöver förflyttas från skadliga miljöer kan omhändertas så snabbt som möjligt. Vi vill också se över straffrabatten för unga återfallsförbrytare och de unga som har begått grova brott. De som vill lämna kriminaliteten måste få hjälp av samhället genom ytterligare satsningar på vittnesskydd och Polisen ges mer ansvar för skydd av och stöd till vittnen.

1405 Vidare saknas ofta ett brottsförebyggande perspektiv vid kommunernas arbete med detaljplaner. Det har lett till att vissa bostadsområden innebär en fara för polis och räddningstjänst att ge sig in i då de lätt kan bli inneslutna i området. Det här är förutsättningar vi i Centerpartiet vill förändra.

Skärpta straff för grova brott

- 1410 När våldtäktsmän eller våldsmän döms till så låga straff att de kan upplevas som kränkande för brottsoffren är det lätt att känna att samhället inte ser allvaret i det brott som har begåtts. Centerpartiet vill att samhället ska markera tydligare mot dessa brott och vill därför se skärpta straff för vissa brott, till exempel sexualbrott, brott mot barn, mord och andra grova våldsbrott. Det finns också en utmaning i att domstolarna, trots upprepade lagändringar, inte använder hela straffskalan ens i ärenden där detta
- 1415 tycks uppenbart. Till exempel kan nämnas ett fall där grovt barnpornografibrott, vilket kan leda till sex års fängelse, endast ledde till två år och åtta månader trots innehav av tiotusentals särskilt hänsynslösa bilder och hundratals filmer. Lagstiftaren har tidigare gjort ändringar som syftat till att skärpa straffen, utan att ändringarna gett effekt. Vi vill se ytterligare en översyn av lagstiftningen för att nå en tydlig förändring i straffmätningen.
- 1420 Vi vill vidare att minimistraftet höjs för vissa brott så att åklagare i fler fall kan yrka på utvisning och, i likhet med Danmark, möjliggöra villkorlig utvisning vilket skulle innebära att man kan bli utvisad senare om man begår ett nytt brott inom en viss tid efter domen.
- 1425 En av de mest lönsamma inkomstkällorna för den grova brottsligheten är människohandel. Större delen, runt 60-70 procent, av de utsatta utnyttjas i sexhandeln, men många tvingas också arbeta på allt från de fabriker som syr våra kläder till restauranger eller nagelbarer där vi bor. Vi vill öka företagets och konsumenternas kunskaper och göra det lättare att välja bra alternativ. Det vill vi göra genom att företag i högre grad öppet redogör för hur de arbetar mot människohandel, till exempel genom en
- 1430 frivillig kvalitetsmärkning. Vi vill också ge Arbetsmiljöverket ett utökat brottsutredande uppdrag och se en ökad gränsöverskridande verksamhet och samarbete EU-länderna emellan. Kostsamma utredningsåtgärder behöver till exempel finansieras gemensamt så att de inte stoppas av att länderna har olika finansiella förutsättningar.
- 1435 **Stärk brottsofferperspektivet i rättsväsendet**
Centerpartiet vill ha ett starkare brottsofferperspektiv i rättsväsendet. Som utsatt för brott är det viktigt att man både har rätt och möjlighet att få bättre information från rättsväsendet och att det finns professionell personal som kan ta hand om brottsoffret om det behövs. För de som utsatts för grova brott och efterlevande till personer som mördats, är det dessutom av stor vikt att de kan få stöd när en
- 1440 gärningsperson får permissioner eller frigges.
- Vid identitetsstöld eller bedrägeri på internet känner sig den brottsutsatta ofta helt maktlös. Om polisen sen lägger ner utredningen i samma ögonblick som anmälan har kommit in tär det på förtroendet för rättssamhället. Vi måste kunna känna oss trygga på internet. För att fler bedrägerier ska
- 1445 kunna utredas behövs ökade kunskaper inom polisen och mer insyn och samordning mellan myndigheter så att bedrägerierna kan upptäckas. Att många bedrägerier spåras utomlands kräver också ökat polisiärt samarbete inom EU och internationellt. Idag är det svårt att avgöra om en handling är äkta eller falsk och det finns många myndigheter och privata aktörer som utfärdar dem. Det gör det lättare för kriminella att begå brott. Vi vill därför strama upp tillgången till ID-handlingar.
- 1450 Att känna en krypande oro på väg till skolan, en ovilja att gå dit, eller en längtan efter att få lämna klassrummet och komma hem igen är en alldeles för vanlig känsla bland elever. Femton procent av de tillfrågade eleverna i årskurs nio känner sig inte trygga i skolan och ännu fler är rädda för andra elever. Så ska det inte vara. Centerpartiet vill skärpa möjligheten att omgående flytta elever som allvarligt stör
- 1455 studieron eller tryggheten för övriga elever. Oavsett huvudman ska eleven kunna få hemstudier om

1460 hen inte kan flytta till en närliggande skola. På många håll i landet polisanmäls dessutom inte brott som begås på skolan, trots att en del av gärningarna är allvarliga. Skolan ska inte utgöra en frizon för brott. En skola är skyldig att anmäla till Socialnämnden om de misstänker att det finns fara för ett barns hälsa och utveckling, men anmälningarna rör sällan händelser mellan elever. Centerpartiet vill därför, i likhet med till exempel Storbritannien och Finland, att skolor ska vara skyldiga att polisanmäla om de har skäl att misstänka att ett barn utsatts för sexualbrott eller brott mot liv och hälsa samt att personal ska kunna kontakta föräldrar till unga över 18 år så länge de är inskrivna i skolan.

1465 Både privatpersoner och företagare ska kunna känna sig trygga. Centerpartiet har i riksdagen fått gehör för förslag att systematiska stölder ska straffas hårt och att straffrabatten ska ses över. Vi arbetar också för ett tillträdesförbud till butiker som ska kunna stoppa personer som stjälar eller trakasserar personal eller kunder.

Nollvision för våld i nära relation och sexualbrott

1470 Centerpartiet vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer och sexualiserat våld. De som i sin yrkesroll kan tänkas komma i kontakt med människor som utsätts för våld i nära relationer måste ha grundläggande kunskaper och förståelse till exempel för den normaliseringsprocess som kan ske. Det behövs löpande utbildningsinsatser som säkerställer att rektorer, lärare och studie- och yrkesvägledare och andra anställda vid skolor har kunskap om och aktivt arbetar mot sexuella trakasserier, könsrelaterat våld och kränkningar. Det behövs också mer spetskunskap hos sjukvårdspersonal om sexuella övergrepp. För att förhindra att misstag upprepas bör en lex Lotta-lag tvinga myndigheterna att genomlysna vad som har gått fel när någon blir mördad på grund av våld i nära relation.

1480 Att ta steget att polisanmäla våld i nära relation är ofta svårt. För att de som polisanmäler ska kunna känna sig trygga vill vi att anmälaren ska få brottsoffersstöd inom ett dygn från polisanmälan. I vissa fall tar polisens brottsoffersektion, vittnesskyddet, hand om skyddsbehovet. Skyddet kan öka genom att denna också tar över delar av socialtjänstens ansvar. När den brottsutsatta känner sig trygg kan hen lättare lämna sin situation och eventuellt vittna mot en gärningsman. Vi vill också att elektronisk fotboja ska kunna användas vid fler fall av kontaktförbud.

1490 Kränkande glåpord, ovälkomna händer innanför kläderna, att bli omringad och tafsad på och att utsättas för våldtäkt är bara några av de handlingar som flickor och kvinnor får utstå. Sexualbrottsutredningen som presenterades under 2016 föreslog att brottsbeteckningarna våldtäkt och sexuellt tvång skulle ersättas med sexuella övergrepp och sexuell kränkning. Detta fick skarp kritik från ett antal kvinnoorganisationer. Utredningen föreslår en fyrgradig skala av sexuellt övergrepp och sexuell kränkning vid våldtäkt och sexuella övergrepp. Centerpartiet ser en risk att sexuella övergrepp kan komma att trivialiseras och att många förövare riskerar att dömas enligt de lägre gradindelningarna. Vi vill därför att beteckningarna våldtäkt och sexuellt tvång kvarstår och att straffen för sexualbrott som helhet ska skärpas.

1500 Anmälningarna för sexuellt ofredande har gått upp med cirka 70 procent sedan 2007. Det är oacceptabelt. Vi kan aldrig acceptera att flickor och kvinnor utsätts för sexuellt ofredande eller inte kan röra sig i det offentliga rummet utan rädsla för att bli antastade. Det förebyggande arbetet med att bygga respekt, ändra attityder och motverka det språkvald som förekommer i såväl skolor som i övriga samhället är oerhört viktigt. Centerpartiet vill också att fler som begår sexuellt ofredande ska dömas. Detta kan bland annat ske genom utökad kameraövervakning, för att säkra bevisning, vid till exempel

festivaler, men även genom en större poliskår med resurser nog för att utreda fler fall av sexuellt ofredande.

1505

Stärkt skydd för kvinnor och barn mot internetbaserad brottslighet

Internet används i stor utsträckning för att begå brott. Många barn utsätts redan i ung ålder för att vuxna män kontakter dem i sexuellt syfte. Genom hot och utpressning har barn tvingats begå övergrepp på sig själva. Det finns fall där övergrepp som skett på distans anses kunna utgöras sexuellt övergrepp, men lagstiftningen är inte tydlig. Sexualbrottsutredningen har föreslagit att detta tydliggörs i den nya lagstiftningen. Konsekvenserna för barn som utsätts för övergrepp är desamma oavsett om de sker via nätet eller i verkligheten. Centerpartiet vill därför att en sådan förändring sker så snart som möjligt.

1510

1515

Näthat kan krypa innanför skinnet på de som blir utsatta och drabbar framför allt unga kvinnor. När människor censurerar sig själva för att undvika att bli utsatta för hat och hot riskerar det på sikt att påverka demokratin. Lagstiftningen har inte hängit med i den tekniska utvecklingen och många av de brott som begås, som till exempel förtal, har inte uppdaterats för att stämma överens med modern teknik eller den snabbhet vi kommunicerar med idag. Polisen utreder heller inte tillräckligt många av de brott det handlar om. Enligt en granskning av Brottsförebyggande rådet från 2016 lades 96 procent av de anmälda händelserna ner av polis eller åklagare. Det leder i sin tur till att många känner att det är meningslöst att anmäla. För att motarbeta hot, hat och sexuella trakasserier i alla delar av samhället vill vi bland annat se en skarpare lagstiftning när det gäller till exempel olaga hot, förolämpning och ofredande.

1520

1525

Barnpornografi är ett hemskt brott som drabbar våra mest skyddsvärda, barnen. I Sverige räknas brottet barnpornografi som ett brott mot allmän ordning. Straffsatserna är relativt låga och detta tillsammans med att det ofta inte finns någon målsägande gör att brotten inte prioriteras i den grad som är önskvärt. Centerpartiet vill att detta brott ska räknas till sexualbrotten vilket skulle leda till att brottet prioriterades högre och förhoppningsvis leda till fler fällande domar. Centerpartiet anser också att brottsrubriceringen barnpornografi leder tanken fel då det inte handlar om pornografi utan om sexuella övergrepp som har dokumenterats. Vi vill därför ändra brottsbeteckningen till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn. Centerpartiet vill använda tekniska lösningar för att stoppa tillgången till barnpornografi. Medel för detta finns redan i form av polisens spärlista men även olika detekteringsverktyg. Centerpartiet vill att internetleverantörer i Sverige ska tillämpa blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi och att verktyg ska användas för att spåra användare som på datorer inom offentlig verksamhet laddar ned eller förvarar barnpornografi. Vi vill också att miniminivån på straffet för detta brott ska skärpas.

1530

1535

1540

För att kunna fälla gärningsmän för grova brott såsom pedofili och barnpornografi, men även terrorism, krävs verktyg som datalagring för att brottslingar som använder internet ska kunna lagföras. Användningen av denna typ av verktyg måste begränsas till allvarliga brott och följas av tydliga och rättssäkra kontrollinstanser. Människors personliga integritet är viktig och måste skyddas, men människor som begår grova brott kan inte skyddas i integritetens namn. Därför måste lagstiftning som riskerar att påverka integriteten vara transparent med pålitliga instanser för kontroll, tydliga regler för användning och spärrar mot missbruk och ändamålsglidning.

1545

Låt ingen förtryckas i hederns namn

Att få leva sitt liv efter eget huvud och önskan, att få älska den man vill, att inte hindras i sina livsval.

1550

Det är rättigheter som måste gälla alla men som fortfarande inte gäller för alla. Unga kvinnor och

flickor, men också en del pojkar och unga män, utsätts för förtryck och brott i hederns namn. De tvingas in i äktenskap eller förhindras utifrån gamla föreställningar om heder från att utvecklas på det sätt de vill. Kunskapen kring hedersproblematik i Sverige är alldeles för låg och därför behövs bättre statistik och kunskap kring vilka insatser som fungerar bäst. För att de som utsätts för hedersbrott ska få bättre hjälp och stöd av rättsväsendet vill vi förstärka Länsstyrelsen i Östergötlands nationella kompetensteam och öka kunskapen om hedersrelaterad problematik hos polis, åklagare, domstolsväsende och målsägarbiträden.

Hedersrelaterat våld och förtryck är djupt rotat i vissa kulturer och är något som vi inte kan acceptera. Centerpartiet vill att alla som kommer till ett svenskt asylboende ska få obligatorisk samhällsundervisning för att de ska få kunskap kring svenska lagar, regler och normer. Att inte delta i denna ska leda till nedsatt dagersättning.

Hedersrelaterat våld och förtryck börjar inte med grova brott utan med kontroll, oskrivna regler och kränkande behandling. Brotten som begås har ofta låga straffvärden. Centerpartiet vill att hedersmotiv ska ses som en försvårande omständighet så att gärningspersoner får ett skarpare straff. Det skickar också en tydlig signal om att hedersbrott tas på största allvar. En av de mest verksamma åtgärderna för att motverka brott som begås i hederns namn är hotet om utvisning. Att ytterligare tydliggöra allvaret i hedersrelaterad brottslighet är ännu en anledning till att vi vill att fler brott ska ge utvisning och se över möjligheten att döma till villkorlig utvisning.

Sätt stopp för könsstympning och barnäktenskap

Alltför många unga flickor och tjejer förs ut ur Sverige för att giftas bort mot sin vilja eller könsstympas. För att förhindra detta vill Centerpartiet införa en skyddslag som gör att en domstol, om det misstänks att en person ska giftas bort eller könsstympas, skyndsamt ska kunna fatta beslut om att man kan straffas om man antingen för en människa ut ur landet, eller inte återför personen. Ett delmoment i denna skyddslag ska vara att ett barns pass tillfälligt ska kunna spärras så att resa till länder där det finns fara för att barnet gifts bort eller könsstympas ska kunna omöjliggöras.

Könsstympning är en fruktansvärd tradition som bärs vidare av föräldrarna. Det sociala trycket på barnet att inte berätta är stort. Könsstympning ses ibland som en socialt sammanhållande kraft som barn har svårt att stå emot. Att berätta kan betyda att bli utstött ur familjen och bevisningen är svår. Sedan könsstympning förbjöds 1982 har endast två fall lett till fällande domar. Centerpartiet vill därför att vårdnadshavare som misslyckas med att skydda en flicka från könsstympning ska kunna straffas för det och att livslång anonymitet i rättsprocessen bör tillämpas för offren för att stödja de som idag inte vågar anmäla.

Det finns barn som lever som gifta i Sverige. Barn vars äktenskap har ingåtts i ett annat land, innan de hade de någon anknytning till Sverige. Och myndigheterna låter det fortgå. I en rapport från Migrationsverket 2016 identifierades 132 gifta barn i det svenska mottagningssystemet. De allra flesta var flickor. Barnombudsmannen bedömer att mörkertalet är stort. Centerpartiet vill att alla barn ska ha samma skydd i Sverige. Vi vill utreda omfattningen av barn som tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden i Sverige, se nationella riktlinjer till alla landets kommuner i hanteringen av ärenden som rör ensamkommande flickor och verka för att inget barn under 18 år ska kunna anses som gift i Sverige, även om äktenskapet har ingåtts i ett land där äktenskapet varit giltigt.

Vi vet att barnvigslar genomförs i Sverige, men vilka som utför dessa och var det sker är oklart. Vi anser att detta är oacceptabelt och vill stoppa offentliga medel från att gå till föreningar eller religiösa

1600 samfund som genomför barnvigsjar eller sanktioner annan hedersrelaterad brottslighet. Lärare och andra som kommer i kontakt med barn och unga måste vidare få mer kunskap kring hedersrelaterade frågor och stöd att orosanmäla farhågor om barn- och tvångsäktenskap och könsstympning. Alla skolor bör ha en stödfunktion, en uppgift som till exempel kan utföras av skolsköterska eller kurator, som har extra kunskaper kring hedersrelaterade frågor och som kan hjälpa till med orosanmälningar till socialtjänsten.

1605 Den transnationella dimensionen är viktig vid hedersrelaterade brott. I Storbritannien och Norge arbetar ambassader och konsulat förebyggande och informativt för att stödja polis och åklagare i enskilda ärenden. Centerpartiet vill ha en tvångsäktenskapsenhet, liknande den Forced Marriage Unit som finns i Storbritannien, som arbetar både nationellt och internationellt utifrån ett brottsförebyggande- och ett brottsofferperspektiv. Denna skulle möjliggöra för förhör på ambassader om barn tvingats utomlands för att ingå äktenskapsliknande förhållanden eller när flickor riskerar utsättas för könsstympning.

Motverka radikalisering och terrorism

1615 Radikalisering och terrorism är ett hot mot vårt öppna samhälle och vårt sätt att leva. Den terrorrelaterade verksamheten i Sverige domineras enligt Säkerhetspolisen av aktörer som är motiverade av våldsfrämjande islamistisk extremism, men även andra extremistiska organisationer inom vit makt-miljön och den autonoma vänstermiljön kan utgöra ett hot. Personer som mördar av politiska skäl eller i religionens namn ska bekämpas. På våren 2017 utsattes Sverige för ett fruktansvärt terrordåd där en mördare dödade och skadade oskyldiga människor. Dådet skakade om oss alla och skapade skräck när människor flydde i panik. Det ledde till oro innan man visste att vänner och familj var i säkerhet – och bottenlös sorg hos de som förlorade en närstående.

1625 I kampen mot terrorismen måste vi arbeta tillsammans. Centerpartiet har två gånger, 2015 och 2017, tillsammans med övriga allianspartier, ingått överenskommelser med regeringen för att tillsammans öka takten i arbetet att motverka terrorism och stärka vår förmåga att stå emot eventuella framtida terrorattacker. Mycket av det som ingick i den första överenskommelsen, såsom en kriminalisering av terrorresor, att stoppa missbruk av svenska pass, att skärpa åtgärderna mot illegala vapen och att höja straff för handgranater och explosivvaror, har nu genomförts. Den senaste överenskommelsen innebär att vi nu tar nya tag för att till exempel stärka polisens insatsförmåga och för att skärpa säkerhetskontroller av personer som bedöms utgöra ett hot. Centerpartiet har i detta arbete bland annat lyft vikten av att kriminalisera samröre med terrororganisation så att personer som återvänt efter att ha anslutit sig till exempelvis Daesh kan straffas. Det är också viktigt att vi helt stryper tillgången till allmänna medel till organisationer som sprider våldsbejakande och antidemokratiska budskap och att stödjande av terrororganisation kriminaliseras. Polisen måste dessutom ha tillräckligt med resurser för att kunna arbeta effektivt mot terrorism. För att ge polisen stöd i svåra situationer vill vi också införa en nationell polisreserv, som ska ersätta den tidigare beredskapspolisen. En sådan skulle kunna inkludera bland annat polisutbildade som inte arbetar som poliser.

1640 Terrorister ska dömas till fängelse, men efter ett avtjänat straff, eller i de fall då straff inte kan dömas ut, måste de personer som deltagit i Daesh terror och mördande hållas under uppsikt och avradikaliseras. Beredskapen för att hantera de återvändande terroristerna är idag undermålig och ingen egentlig verksamhet bedrivs för att hantera dem. Det är oacceptabelt. En professionell avhopparverksamhet måste sättas in för att försöka förmå Daesh-återvändare, som inte kan åtalas, att lämna sitt gamla liv. Vi föreslår ett nationellt resursteam som arbetar operativt med återvändande terrorister och radikala miljöer.

Individer som ännu inte har begått brott utan är på väg att radikaliseras måste mötas av förebyggande åtgärder som inte uppfattas som stigmatiserande. Spionerande eller upplevda kränkningar kan leda till ökad polarisering och ömsesidiga motsättningar. Lokal polis liksom civilsamhället, framför allt mammorna och de religiösa samfundet, spelar idag viktiga roller i kampen mot radikalisering. Vi vill se sociala insatsgrupper som ett stöd för att förhindra radikalisering och ett prioriterat arbete inom kriminalvården för att upptäcka och motverka radikalisering på anstalterna och inom frivården. För att motverka radikalisering online behöver hela rättskedjan stärkas för att fler brott som begås i samband med spridning av propaganda, via internet, ska kunna beivras. Det gäller bland annat uppvigling och hets mot folkgrupp. Då endast 10 personer dömts för uppvigling de senaste 10 åren bör uppviglingslagstiftningen uppdateras och straffen skärpas. En ytterligare nyckel för att förhindra radikalisering är att skapa framtidstro för unga i utanförskapsområden bland annat genom förbättrade möjligheter till utbildning, jobb och bostad. Dessa frågor behandlas främst i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*.

För Centerpartiet är EU en viktig arena för att vi tillsammans ska kunna förstärka arbetet mot terrorism. Satsningarna mot påverkanshot behöver öka både i Sverige och i övriga EU. Det frivilliga samarbetet med internetleverantörer och plattformar för sociala medier för att stoppa falska nyheter och spridande av våldsam propaganda är också viktigt. EU-länderna kan samarbeta för att motverka terrorattacker, till exempel genom att dela underrättelser kring potentiellt farliga personer och genom att stoppa vapensmuggling. Överenskommelser behövs kring EU-ländernas skyldighet att informera om vapensmuggling eller radikaliserade personer, när andra EU-länder berörs. Detta kräver ökad europeisk samordning. I Europa försvinner varje år enorma summor genom bedrägerier. En del av dessa pengar tvättas för att sedan finansiera terrororganisationer. För att motverka detta vill vi se en ökad transparens för pengatransaktioner och att anmälan av vissa cyberbrott, till exempel mot banker, blir obligatoriskt.

Tillgänglig vård och omsorg i hela landet

En god vård och omsorg i hela landet är viktig för ett tryggt samhälle. Den svenska vården och omsorgen håller hög kvalitet, men tillgängligheten till inte minst hälso- och sjukvård och stöd för den som drabbats av psykisk ohälsa är för dålig. Långa avstånd och vårdköer leder till större regionala och sociala klyftor, där kontakter, kontanter eller bostadsort avgör vilket stöd man får. Människors rätt att bestämma över välfärdstjänsterna måste öka och den som har blivit sjukskriven får inte lämnas i sticket, utan måste få mer hjälp att bryta sitt utanförskap och komma tillbaka i arbete.

Tillgång till vård och omsorg

Utveckla den nära vården

När man är sjuk ska man ha rätt att snabbt träffa en läkare och få den vård man behöver, oavsett var i landet man bor. Då måste den vård som finns närmast människor – primärvården – byggas ut och vi måste få fler läkare att vilja jobba där. Det måste också bli möjligt att driva mindre vårdenheter för att primärvården ska finnas tillgänglig även i de mer glest befolkade delarna av landet. Det största problemet i den svenska vården är den bristande tillgängligheten, vilken till exempel beror på långa köer och avstånd. När man väl får tillgång till vård är kvaliteten på vården hög, men vägen dit är alldeles för lång. Det första steget in i vården ska, förutom vid akuta tillstånd, ske via primärvården, men när det är svårt att få tid på vårdcentralen söker sig många istället till akutmottagningarna med långa väntetider som resultat.

1695 En mångfald av kompetenser krävs om primärvården ska kunna vara människors första kontakt med vården och ansvara för akut hälso- och sjukvård som inte kräver vård på sjukhus. Avgörande är att alla får en fast läkarkontakt. Många av problemen i svensk sjukvård och inte minst den dåliga tillgängligheten bottnar främst i bristen på fasta läkare. Trots en hög läkartäthet är Sverige ett av de
1700 sämsta länderna vad gäller fast läkarkontakt. I vissa landsting har endast en tredjedel av patienterna en fast läkarkontakt. Samtidigt arbetar omkring 1000 stafettläkare i den svenska vården. Det leder till sämre kvalitet samtidigt som kostnaderna blir högre.

Det fattas idag omkring 1400 läkare i primärvården. Att få läkare väljer att arbeta i den delen av vården beror på att de inte har förutsättningarna att göra ett bra jobb. Små möjligheter att påverka sin
1705 arbetssituation och ansvar för alltför många patienter, gör att många läkare upplever att de utgör en liten del i ett gigantiskt vårdmaskineri. På så sätt utgör svensk primärvård raka motsatsen till andra länders system, där läkaren kan driva sin egen mottagning med ansvar för en mindre grupp patienter som man känner väl.

1710 Följden har blivit en ojämlig nära vård där bostadsort, kontakter och kontanter avgör vem som får bra vård snabbt. När primärvården i allt högre grad sköts av stafettläkare blir också kontinuiteten för patienten lidande, något som i slutändan riskerar att leda till att allvarliga sjukdomar missas. Många patienter upplever också att de inte får tillräckligt med information och har svårt att påverka sin vård.

1715 Problemen i primärvården går att lösa. Det visar utvecklingen i Norge, som på kort tid gått från att bara halva befolkningen haft en fast läkarkontakt i till att nästan alla har det idag. En av de viktigaste förändringarna som gav Norge en stark primärvård handlar om att läkare fått möjlighet att driva egna verksamheter i liten skala. Därför anser Centerpartiet att denna vård ska kunna bestå av både större vårdcentraler och mindre mottagningar med bara en läkare och en sjuksköterska. På så sätt kan det bli
1720 möjligt för en läkare utan eget kapital att starta egen mottagning med ett mer begränsat åtagande, medan övrig primärvård kan erbjudas på annat sätt. En sådan förändring skulle också öka förutsättningarna för att bedriva vård även i mer glest befolkade delar av landet.

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för att alla patienter ska ha rätt till en fast läkarkontakt i
1725 primärvården. Detta innebär att de patienter som vill ska få lista sig på läkare istället för på mottagningar, som idag. I syfte att få fler fasta läkare till den nära vården bör Sverige göra som i Norge och låta det räcka med en läkarlegitimation för att kunna etablera sig i primärvården med eget patientansvar.

1730 **Bättre tillgänglighet**

Vården måste bli mer tillgänglig i hela landet. Tiden från diagnos till behandling och återbesök behöver bli kortare och vårdkedjorna måste hänga samman bättre. Alla ska få den vård man behöver, när man behöver den.

1735 Under Alliansregeringen minskade köerna och tillgängligheten ökade. Vi uppnådde det genom att släppa in en mångfald av alternativ och genom att premiera kortare köer. Köerna i såväl primärvård som specialistsjukvård har ökat sedan den rödgröna regeringen tog bort den Kömiljard som Alliansen införde. Samtidigt har regeringen ägnat stor kraft under mandatperioden åt att göra det svårare för de privata aktörer som gör vården mer tillgänglig.

1740

De växande köerna i sjukvården gör att vården bli mer ojämlik. Skillnaderna i tillgänglighet till exempelvis specialistsjukvård är idag stor mellan landstingen. Om köerna tillåts växa mer kommer vi hamna i ett läge där bostadsort och ekonomi spelar allt större roll för vilken vård man får och när.

1745 För att kunna korta köerna och öka tillgängligheten för patienten, behöver fler aktörer få möjlighet att hjälpa till att utföra vården. Med en åldrande befolkning ökar behoven och vi behöver ställa allt högre krav på att få ut mer vård för varje skattekrona. Att fler fristående utförare får vara med och leverera vård och omsorg, är direkt avgörande för att klara detta. Hotet mot valfriheten i välfärden skapar en stor osäkerhet för alla de patienter som valt en privat utförare, men också för de anställda och

1750 företagare som verkar i branschen. Möjligheten att göra vinst är en förutsättning för att inte minst de småföretagare som dominerar vård- och omsorgssektorn ska kunna överleva. Centerpartiet har tillsammans med Alliansen fört fram idén om en blocköverskridande överenskommelse, för att säkra långsiktiga villkor för välfärdens utförare. Förutom att avvisa ett generellt vinsttak, bör en sådan överenskommelse också innehålla förslag om ökade kvalitetskrav, generell tillståndsplikt och

1755 förbättrad tillsyn, för alla aktörer såväl offentliga som privata. En annan viktig del i att utveckla och förstärka den nära vården i hela landet är digitala lösningar. Bland annat genom så kallade virtuella hälsorum, där en specialistläkare finns med via videolänk, kan patienter få hjälp med olika vårdbehov i den lokala sjukstugan.

1760 För att korta vårdköerna behövs också bättre incitament för att stimulera tillgängligheten. Centerpartiet vill införa en tillgänglighetsmiljard, som bygger på att den som behöver vård snabbt ska kunna få behandling. Satsningen ska garantera tillgänglighet genom hela vårdkedjan - från diagnos till återbesök. Den första kontakten med primärvården är central för att patienten tidigt ska få en diagnos och slussas vidare till nästa vårdnivå. En del av tillgänglighetsmiljarden ska därför premiera tidig

1765 kontakt med primärvården. Det innebär att vårdgarantin skärps så att patienten får rätt att träffa en läkare inom tre dagar, jämfört med sju dagar som gäller idag.

Patientens ställning i sjukvården måste stärkas genom ökat inflytande, mer självbestämmande och bättre information. Sverige hamnar långt ner i jämförelse med andra OECD-länder vad gäller

1770 patienternas upplevelse av information och delaktighet i vården. Samtidigt visade nyligen en utvärdering av Myndigheten för Vårdanalys att den patientlag som infördes 2014 med syfte att stärka patientens ställning i vården haft liten effekt. Centerpartiet vill därför se en utvidgad patientlag som ger alla människor rätt att välja vård i hela landet. Utökade möjligheter att välja vårdgivare oberoende av landstingsgräns stärker såväl patientmakten som förutsättningarna för en mer likvärdig hälso- och

1775 sjukvård.

Patienterna måste även få bättre information om vårdens kvalitet och tillgänglighet. Det saknas idag tydlig och lättillgänglig information om både tillgänglighet och vårdkvalitet. Patienten måste redan hos läkaren på vårdcentralen få information om vilka vårdgivare – både i hemlandstinget och i andra

1780 landsting – som kan erbjuda vård inom Vårdgarantins gräns. Dessutom måste kvalitetsregister och öppna jämförelser för sjukvården bli bättre anpassade till vanliga medborgare. Det ska vara möjligt för patienter att på ett tydligt sätt få information om vårdgivares kvalitet och resultat. Därför föreslår Centerpartiet att 1177 byggs ut till en nationell portal där patienten enkelt kan jämföra vårdgivares kvalitet och tillgänglighet.

1785

Bättre stöd vid psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan ökar – framför allt bland kvinnor och unga personer. Orsakerna är komplexa och bottnar i en rad faktorer. Det tudelade samhället, där vissa grupper befinner sig i arbetslöshet och

- 1790 utanförskapet, spelar stor roll i sammanhanget. För unga personer är bristerna i den svenska skolan, mobbning, dålig självkänsla och problem inom familjen några tänkbara orsaker. Kvinnors psykiska ohälsa tros ha viss koppling till effekterna av dagens familjebildningsmönster. Samtidigt som kvinnor i genomsnitt utför fem timmar mer obetalt arbete under en vecka jämfört med män, arbetar långt fler mammor heltid idag jämfört med 30 år sedan.
- 1795 När människor upplever att de mår dåligt är det viktigt att de snabbt får hjälp. Trots den ökande psykiska ohälsan är tillgängligheten till stöd för den som drabbats idag alldeles för dålig. Kompetensbrist är en starkt bidragande orsak till varför inte tillräckligt många människor får den hjälp de behöver. Människor med enklare psykiska besvär är inte alla gånger i behov av att träffa en specialist, utan kan få hjälp av enklare samtalsstöd. Därför vill Centerpartiet se till att fler kan få kompetens att erbjuda samtalsstöd vid lättare psykiska besvär genom att det införs en kortare utbildning till samtalskonsulent. Det kan exempelvis handla om vårdpersonal som genom en kompletterande utbildning kan få rätt kompetens.
- 1800
- 1805 När det gäller möjligheterna till bättre stöd för barn och unga är en bra kontakt med hemmet och samtalsstöd centralt. Det måste därför bli enklare att få hjälp vid psykisk ohälsa genom elevhälsan. För att det ska bli möjligt kan det, utöver kuratorer, finnas studiepedagoger som exempelvis har beteendevetarutbildning. Dessa kan både stötta eleverna i deras studier och agera samtalsstöd.
- 1810 Även vuxna personer som lider av psykisk ohälsa måste få bättre tillgång till snabb samtalshjälp. Detta förutsätter ökad tillgänglighet i primärvården. I både England och Norge har man arbetat framgångsrikt genom att öka tillgången till stöd vid vanliga psykiska tillstånd såsom ångest och depression. Den som är i behov av hjälp ska snabbt få ett första samtal och bedömning av vilken typ av stöd man behöver få. För personer med lindriga symptom kan online-sessioner vara tillräckliga, medan människor med större behov slussas vidare till rätt vårdnivå. Även personer som befinner sig i
- 1815 långvarig arbetslöshet kan med detta arbetssätt erbjudas coachningsstöd via telefon, till exempel vid social fobi som utgör ett hinder för den som ska söka ett arbete.

Socialförsäkringar

- 1820 **Åter i arbete**
Att bli sjukskriven är påfrestande för den enskilda individen, både för hälsan och för privatekonomin. Det innebär också svårigheter för arbetsgivaren och för samhället i stort. I tider av skenande sjukskrivningar är det viktigare än någonsin att vi inte sjukskriver arbetsföra människor ut i utanförskap. Sjukskrivningen i sig blir vi inte friska av, det är behandlingen som är viktigast. Däremot mår vi bra av ett socialt sammanhang och ett arbete att gå till.
- 1825
- Arbetsgivare behöver stöd och hjälp för att medverka till minskade sjukskrivningar genom ökad kunskap om rehabiliteringsansvaret. Vi vill se ett uppdrag till arbetsmiljöverket för att ge bättre riktlinjer och underlag till arbetsgivare.
- 1830
- Centerpartiet vill se en sjukförsäkring som ger tidigt stöd och hjälp till återgång i arbete med täta uppföljningar och avstämningar. Vi vill därför se en förstärkt rehabilitering och en återinförd bortre gräns i sjukförsäkringen. Då den bortre gränsen nås provas man mot arbetsmarknaden för att finna lämpligt arbete i lämplig omfattning. Den som inte kan arbeta ska få sjukersättning eller under
- 1835 speciella förhållanden fortsatt sjukpenning.

- Det är viktigt att sjukskrivna människor inte lämnas utan kontakt. Tidig och tät kontakt mellan den sjukskrivna, arbetsgivaren, Försäkringskassan och läkaren är nyckeln till att snabbt börja jobba igen. Den vanligaste första sjukskrivningens längd är idag 30 dagar utan någon kontakt med läkare, arbetsgivare eller försäkringskassan. Det tycker vi är för långt. Centerpartiet föreslår därför att rekommendationen för den första sjukskrivningen är en vecka och att den då följs upp. Det behövs även riktlinjer för att sjukskriva fler på deltid än på heltid, så att fler behåller en fot kvar på arbetsplatsen istället för att stå med båda utanför. Självklart ska alltid hänsyn tas till sjukskrivningens anledning.
- Idag kan återgången i arbete efter sjukskrivning upplevas stelbent och skapa stress för den som är sjukskriven. Det kan försvåra vägen till att börja jobba igen. Idag agerar Försäkringskassan utifrån fasta procentuella gränser. Centerpartiet vill se en flexibel återgång i arbete genom en retroaktiv inrapportering till Försäkringskassan med rörliga procentsatser. Det viktiga är att den sjukskrivna börjar arbeta i någon form och bryter isoleringen eller aldrig hamnar i isolering. Detta måste självklart fungera smidigt för arbetsgivaren. Försäkringskassan måste bättre än idag generellt följa upp sjukskrivningar.
- För såväl arbetsgivare som arbetstagare är det avgörande att en person inte behöver sitta hemma och vänta i flera månader på en operation. Det är en av anledningarna till att Centerpartiet vill att den som vill ska kunna teckna en privat sjukvårdsförsäkring eller använda en försäkring som jobbet tecknar som en löneförmån. Ersättningen ska bedömas utifrån medicinsk grund. Inte sällan står operationssalar tomma på sjukhusen. Genom privata sjukförsäkringar kan operationstider och andra läkartider nyttjas. Platsen i kön går till andra och fler får vård snabbare.
- Då en sjukskrivning beror på arbetet kan stöd behövas för att hitta ett nytt arbete. Centerpartiet vill att samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan stärks och utvecklas för människor i behov av omställning. Tidiga möjligheter till omställning och coachning kan vara en viktig del. En annan del i omställningen är att öka rörligheten på arbetsmarknaden.
- Den första dagen man inte arbetar eller är arbetssökande på grund av sjukdom är en karenssdag. Centerpartiet vill se över möjligheten att ersätta karenssdag med ett mer rättvist karenssavdrag i enlighet med det förslag som presenterades i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen.
- Centerpartiet anser att ett system med arbetsförmedlarpeng ska ersätta Arbetsförmedlingen. Med en arbetsförmedlarpeng skulle även långtidssjukskrivna kunna erbjudas hjälp för att byta jobb för att varaktigt komma tillbaka till arbete efter en längre sjukskrivning.

Förbättrad trygghet för pensionärerna

- Många pensionärer, till största delen kvinnor, lever med mycket små pensioner. Det är svårt att få pengarna att räcka ens till det nödvändigaste och kostnaderna varierar kraftigt beroende på var i landet man bor. De pensionärer som har det allra sämst, oftast kvinnor, är de med garantipension eller låg inkomstpension. Höjd pension, höjt bostadstillägg eller en översyn av skatten skulle snabbt kunna göra stor skillnad för dessa pensionärer. Det är åtgärder som är angelägna och brådskande. Det är heller inte rimligt att levnadsvillkoren skiljer sig så kraftigt åt för pensionärer beroende på vilken kommun man bor i. Kommunernas kraftigt varierande kostnader för äldre gällande vård och omsorg samt vad som ingår i försörjningsstöd, existensminimum och förbehållsbelopp för äldre kräver att vi genomför förändringar som förbättrar för de som har det sämst ställt.

1885 För att undvika att den skeva fördelning i pension som vi ser idag ska fortsätta i framtiden för de som nu är i arbetsför ålder föreslår vi delad pensionsrätt mellan föräldrarna under småbarnsåren, då arbetsbelastningen i hemmet är extra stor.

1890 Vi behöver förlänga arbetslivet och göra det mer lönsamt att arbeta längre upp i åldrarna. Därför vill vi bland annat höja åldern för uttag av tjänstepension, sänka arbetsgivaravgiften och dubbla jobbskatteavdraget för personer över 64 år. Delar av pensionssystemet behöver även begränsas genom att inte låta nyanlända tillgodoräkna sig 40 års arbetsliv automatiskt och därmed få garantipension, utan istället betraktas som alla andra människor i Sverige.

1895 **Centerpartiet vill:**

1. Att polisen är närvarande och skapar trygghet oavsett var i Sverige man bor. Polisens lokala koppling ska stärkas och möjligheterna att utreda brott ska öka. För att öka tryggheten och säkerheten är det viktigt att polisyrket blir attraktivare med högre löner och betydligt fler kollegor än idag. En polisutbildning med en starkare akademisk koppling bör införas.
2. Att hela rättskedjan stärks för att skapa ett tryggare Sverige. För att fler brott ska kunna lösas krävs ökade resurser till hela rättskedjan och ett effektiviserat arbetssätt. En viktig åtgärd för fler fällande domar är insatser för att fler människor ska våga vittna. De rättsvårdande myndigheterna ska ha tillgång till rätt och effektiva verktyg, som till exempel kameraövervakning och andra rättssäkra tekniska hjälpmedel, för att kunna utföra sina uppdrag.
3. Att tryggheten ökar i de särskilt utsatta områdena. Att förebygga brott redan innan de begåtts är bästa sättet för att skapa såväl säkerhet som upplevd trygghet. Det krävs tidiga sociala insatser, ökat ansvar för kommunerna, och införande av internationellt beprövade arbetsmetoder. Centerpartiet vill också införa jourdomstolar, samt se över straffrabatten för unga återfallsförbrytare och unga grova brottslingar.
4. Att samhället markerar tydligare mot grova brott genom att hela straffskalan används och att straffen höjs för vissa grova brott. Villkorlig utvisning ska möjliggöras för de som inte har svenskt medborgarskap. Vi vill också stärka arbetet mot den internationella människohandeln.
5. Att brottsofferperspektivet blir starkare i hela rättsväsendet. Som utsatt för brott är det viktigt att både ha rätt och möjlighet att få bättre information och att det finns professionell personal som kan ta hand om brottsoffret. De som utsatts för grova brott och efterlevande till personer som mördats ska få stöd när gärningspersonen får permissioner eller frigges.
6. Att barns- och ungdomars säkerhet och trygghet ökar genom att skärpa skolans skyldighet att flytta störande elever och att polisanmäla vissa brott begångna i eller kring skolmiljön. Skolan ska även efter 18-årsdagen ha rätt att kontakta föräldrarna till elever som fortfarande är inskrivna i skolan.

7. Att skärpa arbetet mot olika former av vardagsbrottslighet. Systematiska stölder ska straffas hårt och straffrabatten ses över. Tillträdesförbud till butiker för att stoppa personer som stjälar eller trakasserar personal eller kunder ska kunna införas. Arbetet för att motverka identitetsstölder eller bedrägeri på internet behöver stärkas.
8. Att våld i nära relationer stoppas och skyddet för kvinnor och barn mot internetbaserad brottslighet stärks. Kunskaperna bland de som i sin yrkesroll kan komma i kontakt med brottsoffren ska öka, brottsofferskyddet stärkas och en lex Lotta-lag införas. Vi vill att beteckningarna våldtäkt och sexuellt tvång kvarstår i lagstiftningen och att straffen för sexualbrott som helhet skärps. Vi vill även stärka arbetet med att motverka sexuella övergrepp mot barn, bland annat genom lagskärpningar och effektivare användning av tekniska hjälpmedel.
9. Att kampen mot hedersrelaterad brottslighet skärps. Vi vill införa en skyddslag som hindrar flickor och pojkar från att föras ut ur landet mot sin vilja. Centerpartiet vill även att hedersmotiv ska ses som en försvårande omständighet så att gärningspersoner får ett skarpare straff.
10. Att terrorism och radikaliserings motverkas genom att ett nationellt resursteam tillsätts och arbetet mot radikaliserings prioriteras inom kriminalvården. De rättsvårdande myndigheterna inom EU:s länder ska i högre grad dela information med varandra och tillgången till pengar för terrororganisationerna strypas. För att stödja polisen vid en terrorattack vill vi också att en nationell polisreserv bildas.
11. Att vården ska bli mer tillgänglig för människor och att fler ska få en fast läkarkontakt. Detta ska bland annat ske genom att i likhet med Norge ges ökade möjligheter för läkare att driva egna verksamheter i liten skala, att läkarlegitimation ska räcka för att etablera sig i primärvården med eget patientansvar och att de patienter som vill ska kunna lista sig på läkare istället för på mottagningar. Vi vill vidare införa en tillgänglighetsmiljard som bygger på att den som behöver vård snabbt ska kunna få behandling.
12. Att patientlagen utvidgas så att alla människor får rätt att välja vårdgivare oberoende av landstingsgräns. Som en del i detta måste patienten få ökade möjligheter att jämföra vårdgivares tillgänglighet och kvalitet, genom att kvalitetsregister och öppna jämförelser för sjukvården blir bättre anpassade till vanliga medborgare. Centerpartiet vill att 1177 byggs ut till en nationell portal där patienten enkelt kan jämföra vårdgivares kvalitet och tillgänglighet.
13. Att tillgången till stöd vid psykisk ohälsa blir bättre genom att fler anställda inom till exempel vården kan få kompetens att erbjuda samtalsstöd vid lättare psykiska besvär, att det blir lättare att få hjälp genom elevhälsan samt att ett pilotprojekt vid psykisk ohälsa införs enligt engelsk och norsk modell med snabb hjälp både genom personliga möten och genom online-sessioner.

14. Att sjukskrivningstiden förkortas genom att stöd till exempelvis tidig omställning och coachning ges och en flexibel återgång i arbete möjliggörs. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste stärkas och utvecklas för människor i behov av omställning. Rörligheten på arbetsmarknaden behöver öka, bland annat genom en arbetsförmedlarpeng.
15. Att tillvaron förbättras för de mest ekonomiskt utsatta pensionärerna. Det kan göras genom till exempel höjda bostadstillägg, höjd garantipension eller sänkt skatt, samt en översyn av kostnaderna för vård och omsorg i kommunerna. Vi vill att arbetslivet förlängs genom en höjd pensionsålder, höjd ålder för uttag av tjänstepension, sänkta arbetsgivaravgifter och dubbla jobbskatteavdrag för personer över 64 år.

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för följande ändring i att-sats 1:

- 1900 1. Att polisen är närvarande och skapar trygghet oavsett var i Sverige man bor. Polisens lokala koppling ska stärkas och möjligheterna att utreda brott ska öka. För att öka tryggheten och säkerheten är det viktigt att polisyrket blir attraktivare med högre löner och betydligt fler kollegor än idag. ~~En polisutbildning med en starkare akademisk koppling bör införas.~~ **Det behövs fler vägar in i polisyrket och en ökad specialisering hos polisen. Däremot ser inte Centerpartiet att polisen blir varken mer effektiv, mer närvarande eller bättre på att uppnå resultat om polisyrket akademiseras.**

1905 *Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för följande ändring i att-sats 6:*

- 1910 6. Att barns- och ungdomars säkerhet och trygghet ökar genom att skärpa skolans skyldighet att flytta störande elever och att polisanmäla vissa brott begångna i eller kring skolmiljön. ~~Skolan ska även efter 18 årsdagen ha rätt att kontakta föräldrarna till elever som fortfarande är inskrivna i skolan.~~

Program 4 - En ansvarsfull internationell agenda

Inledning

- 1915 Vi befinner oss i en internationell nydaning, i en tid av stora globala förändringar som påverkar såväl länder och kontinenter som enskilda människors vardag. Under årtionden har ökad handel och internationellt samarbete, marknadsekonomi och teknologisk utveckling förbättrat livet för miljontals människor. Den världsordningen blir nu utmanad. Röster för nationalism och protektionism växer sig starkare. Internationella spelregler och konventioner ifrågasätts. Miljontals drivs på flykt av våldsam extremism och krig.
- 1920
- Den globala arenan förändras. Kina och Indien tar en allt större plats. Rysslands aggressivare maktspråk och vilja att använda militär mot sina grannar innebär att säkerheten i vårt närområde har försämrats drastiskt. Den nuvarande amerikanska administrationen vänder sitt fokus inåt och ägnar mindre energi åt globalt samarbete. Det ställer högre krav på att långsiktigt stärka den viktiga transatlantiska länken bortom enskilda presidenter. Storbritannien är på väg att lämna EU och unionen som helhet skakas samtidigt som relationen mellan Sverige och en nära allierad försvagas. Vi behöver därför hitta nya samarbeten inom EU för att Sveriges röst ska få genomslag på samma sätt som tidigare. Centerpartiet vill därför inom ramen för EU förstärka och fördjupa det nordiska samarbetet.
- 1925
- 1930 Vi kan dessutom behöva bilda olika allianser beroende på vilken fråga vi vill nå framgång i. Nordeuropa, och inte minst ett mer handlingskraftigt och beslutsamt Tyskland bör bli en ännu viktigare partner för Sverige.
- 1935 Fler människor migrerar, både för att söka skydd från krig, terror och förtryck, men också för arbete, studier eller kärlek. Samtidigt byggs det upp fler gränshinder och murar, och större begränsningar i människors rörlighet. För oss är det viktigt att värna öppenhet mot omvärlden och humanism med ordning och reda i mottagandet av flyktingar. Hur EU utformar sin migrationspolitik påverkar också hur vi långsiktigt kan utforma svensk migrationspolitik.
- 1940 Digitaliseringen innebär stora möjligheter. Tillgång till lättillgängliga och billiga elektroniska kommunikationer är en global välbefindningsutjämnare och kortar avstånden mellan människor och samhällen. Samtidigt innebär digitaliseringen helt nya möjligheter också för den som vill destabilisera samhällen och försöka slå split mellan grupper.
- 1945 Efter flera årtionden av accelererande globalisering, ökar också människors, länders och kontinenters beroende av varandra. Just därför måste vi utveckla det globala samarbetet. Slutenhet och nedmonterat samarbete är inte rätt väg att möta växande flyktingströmmar, utbredning av terrorism och en allt mer komplex världsekonomi. Den politiska logik som präglat vår samtid har förändrats. Vi behöver därför finna svar på de nya internationella utmaningar som har tillkommit samtidigt som många gamla utmaningar kvarstår.
- 1950
- I en turbulent tid står Centerpartiet för en värld där grundläggande mänskliga rättigheter försvaras, där ökad handel och utbyte är centralt och där ett starkare internationellt samarbete garanterar vår säkerhet.
- 1955 Det krävs ett internationellt ledarskap som är värdegrundat och tydligt. Centerpartiet försvarar grundläggande liberala värderingar i en föränderlig tid. Vi söker samarbete för att ge fortsatt tyngd åt mänskliga rättigheter, frihandel och demokratisering. Människor i en stor del av världen åtnjuter inte

1960 grundläggande fri- och rättigheter. Vi kommer att behöva tala med dem som står långt ifrån oss för att kunna bidra till en säkrare, friare och rikare värld. Vi vet att samarbete, inte isolering är vägen framåt.

Ett handlingskraftigt och öppet EU som står upp för liberala värden

1965 Centerpartiet har en positiv syn på EU-samarbetet. Vi vill att EU tar ledarskap för de stora gränsöverskridande utmaningarna som att främja handel, stärka miljö- och klimatarbetet och hjälpa människor på flykt. Samarbetet i Europa gör oss starkare. Men det är viktigt att det fokuserar på rätt saker och inte på frågor som enskilda människor och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bättre kan bestämma om. Från Centerpartiets sida tar vi därför tydligt avstånd från förslaget om en social pelare i EU där områden som arbetsmarknad och välfärd skulle ingå. Vi vill i stället att EU-samarbetet tar ett större ansvar för gränsöverskridande säkerhetshot och att unionen spelar en större roll på världsarenan. Det måste vara tydligt vilka frågor som ska behandlas på europeisk, respektive nationell nivå. Idag är det ett återkommande problem att frågor som är av tydlig överstatlig karaktär, eller givna nationella kompetenser, hamnar i gränslandet.

1975 EU ska vara en garant för demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter. Inom unionen ska medlemsländerna inte tillåtas bryta mot grundläggande principer om rättsstaten och pressfrihet utan att drabbas av kraftfulla och kännbara sanktioner. Det handlar om legitimitet och trovärdighet för EU. Rättsstatens principer och mänskliga rättigheter ska inte kunna lagstiftas bort av populistiska regeringar. På samma sätt ska EU stå upp för demokrati, frihet och en liberal världsordning när Ryssland hotar sina grannar. Det ska inte råda någon tvekan om att EU står upp för dessa länders rätt att välja sin egen väg. Här ska Sverige vara en tydlig och pådrivande röst inom EU. Det kan till exempel handla om att skärpa sanktioner mot Ryssland så länge som ockupationen av Krim fortgår.

1985 I en tid när flera krafter ifrågasätter EU-samarbetet och de grundprinciper om rörlighet, handel och mångfald som samarbetet står för, är det än viktigare att vi stärker transparensen och öppenheten inom EU. Genom att öka insynen i till exempel ministerrådets omröstningar eller arbetsgrupper ökar också medborgarnas möjligheter till ansvarsutkrävande, vilket är viktigt för demokratisk kontroll och legitimitet. Men det är minst lika viktigt att gemensamma beslut verkligen genomförs. Förtroende byggs också då människor ser att EU fungerar. När fusk med utsläppstester eller olagliga djurtransporter upptäcks trots att det finns tydlig lagstiftning på området skadar det förtroendet för unionen. De beslut som tas måste införas och följas i medlemsländerna. Här måste unionen få möjlighet att agera mer kraftfullt, genom att till exempel EU-kommissionen ges bättre förutsättningar att följa upp och kontrollera genomförandet i länderna. Det måste även finnas tillräcklig finansiering för de gemensamma åtaganden som medlemsländerna uppdragit åt EU-nivån.

1995 Centerpartiet vill också att det ska vara möjligt för EU att utvecklas djupare på vissa områden utan att alla länder behöver vara med. Redan idag har Sverige valt att stå utanför eurozonen samtidigt som vi är med fullt ut i Schengen-samarbetet. I en dynamisk union kan vissa länder gå vidare och fördjupa samarbetet inom olika områden. Det är ett sätt att säkerställa att EU inte blir handlingsförlamat för att vissa länder säger nej till utveckling och reform, och det är ett sätt att ge medlemsländer och medborgare större möjligheter till flexibilitet. Grunden i EU-samarbetet, de fyra friheterna och den inre marknaden, är allt för viktiga för att det enda alternativet ska vara att lämna unionen om man är missnöjd med utvecklingen inom vissa politikområden. Men Centerpartiet vill inte att det ska gå att förhandla bort redan ingångna avtal och fördrag eller grundläggande principer och gemensamma värderingar, antalet områden med flexibilitet i samarbetet bör även begränsas.

2005

2010 EU skapar välbefinnande som global handelsaktör För Centerpartiet är den inre marknaden och den fria rörligheten EU:s viktigaste styrkor. Men mycket mer kan göras. Det finns enorm potential i att öppna tjänstemarknaden och en verklig europeisk digital marknad. Vi kan inte låta protektionism och gynnande av nationella statliga monopol hindra fri konkurrens och framväxt av smarta lösningar som gynnar alla.

2015 En stark och väl fungerande inre marknad är också en förutsättning för att EU ska fortsätta stå stark i den globala konkurrensen och vara en attraktiv handelspartner med andra länder. Centerpartiet vill att EU tar ett större globalt ansvar för fler frihandelsavtal. Det handlar om att återuppta förhandlingarna om frihandelsavtalet med USA för att stärka den transatlantiska länken, men också om ambitiösa handelsavtal med till exempel Kina och Indien. Inte minst behöver EU och Storbritannien en stark handelsrelation efter Brexit.

2020 Svenska företag och konsumenter är tillsammans med resten av EU en av världens mest attraktiva marknader. Det ger möjligheter för EU att förhandla fram avancerade handelsavtal med en mängd länder och regioner i världen. För Sverige som ett relativt litet exportberoende land är EU:s handelspolitik avgörande. Därför behöver vi ambitiösa avtal som, förutom att ta bort tullar och tariffer, harmoniserar standarder och skyddar investeringar.

2025 Samtidigt är en viktig princip att våra höga europeiska standarder för till exempel miljö, livsmedel och djurvälstånd inte sänks. Istället bör EU vara regelsättande för att de standarder vi tar fram på europeisk nivå så småningom får global spridning.

2030 EU:s handel kan också tydligare användas som verktyg för att bidra till ökat välbefinnande och utveckling i strategiskt viktiga länder i närområdet. Förutom att ökad handel lyfter människor och länder ut ur fattigdom bidrar det också till ökad öppenhet. Alla länder vi handlar med är inte demokratier, men det är viktigt att demokratiska principer förs in när handelsavtal diskuteras.

Ett reformerat FN för global fred, säkerhet och utveckling

2035 I Sverige och det svenska civilsamhället, inte minst bland de politiska partierna, har FN traditionellt haft ett brett stöd och en hög trovärdighet som internationell aktör. För ett fortsatt starkt och fungerande FN är det också vårt ansvar att driva på debatten för vad en reform bör innehålla. FN har en unik roll och dess uppgift att verka för global fred och utveckling har inte blivit enklare med åren.

2040 En av FN:s viktigaste uppgifter är att bidra till fred och säkerhet. De senaste åren har säkerhetsrådet misslyckats med att anta resolutioner i akuta konflikter, till exempel om Syrien. Det skadar trovärdigheten för FN som global aktör för fred. Vetorätten i säkerhetsrådet används för att hindra att resolutioner antas. Centerpartiet tycker därför att det är brådskande med en reform av beslutsfattandet inom FN.

2045 En uppförandekod som knyter an till säkerhetsrådets agerande gentemot folkmord, brott mot mänskliga rättigheter och krigsbrott är en del av en möjlig lösning. Praktiskt sett innebär en uppförandekod att FN:s medlemsländer förpliktar sig till att stötta de åtgärder som säkerhetsrådet tar för att förhindra eller sätta stopp för dessa brott och därmed inte rösta emot sådana resolutioner.

2050 Det är de enskilda staterna som har huvudansvaret för att skydda sin befolkning. Men det finns en folkrättslig princip, "Responsibility to protect", som säger att om enskilda stater inte kan eller vill skydda sin befolkning så ska ansvaret att agera övergå till omvärlden, i princip till FN:s säkerhetsråd.

2055 Men det finns inga kriterier för när omvärlden via FN:s säkerhetsråd måste agera eller när ett internationellt humanitärt ingripande kan vara motiverat. Eftersom det saknas klara kriterier blir det i varje enskilt fall upp till säkerhetsrådet att bedöma om ett humanitärt ingripande är rättfärdigat. Centerpartiet ska verka för att "Responsibility to protect" stärks genom att kriterier tas fram för när det ska finnas mandat att genomföra humanitära interventioner. På så sätt skulle risken för obstruerande veton i FN minska.

2060 Centerpartiet vill också att Sverige tar en aktiv roll i arbetet för att effektivisera FN:s fredsfrämjande verksamhet. Det inkluderar en mer transparent planeringsprocess och en bättre löpande dialog mellan de tre huvudaktörerna; säkerhetsrådet, sekretariatet och de truppbidragsgivande länderna. Vi tycker också det är viktigt att FN genomför de initiativ som tagits, och med kraft intensifierar arbetet framåt, 2065 för att motverka och förebygga att vissa FN-anställda begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande- och fredsbevarande insatser samt att förövarna ställs till svars. Dessa åtgärder sammantaget gör att vi får ett förbättrat samarbete och ökat förtroende för FN.

2070 Vi ser också ett behov av att fokusera FN och göra det mer samlat. Vi vill se över antalet FN-organ och fonder för att tydligare samordna och effektivisera verksamheten. Många små fonder kan göra arbetet ineffektivt. Det finns mycket att vinna på att istället kunna lägga de pengarna i verksamheten, där de bäst gör nytta och kommer människor till del.

2075 I slutänden är FN den bredaste globala mötesplatsen för dialog, inte bara med likasinnade utan också med oliktankande. Centerpartiet anser att det är viktigt att upprätthålla FN som globalt forum för dialog mellan alla världens länder.

En medmänsklig migrationspolitik med ordning och reda

2080 Vi lever i en globaliserad värld. Fler människor i världen migrerar, både för att söka skydd från krig, terror och förtryck, men också för arbete, studier och kärlek. Fler än 65 miljoner människor befinner sig på flykt runt om i världen. Situationen är mycket svår för de som flyr när allt fler länder stänger sina gränser. Den fria rörligheten inom EU är en av de största framgångarna och viktigaste grunderna för det europeiska samarbetet. För att värna den inre rörligheten behövs en fungerande yttre gräns och en gemensam asylpolitik. Det är också så vi kan få ett mer solidariskt mottagande och erbjuda skydd 2085 till fler i EU. Centerpartiet har länge pekat på behovet av att EU tar ett betydligt större, gemensamt, ansvar för flyktingsituationen.

2090 Under 2015 tog Sverige emot knappt 163 000 asylsökande varav drygt 35 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Det var en situation som saknar motstycke i modern svensk historia och skapade en ansträngd situation där ansvariga kommuner, myndigheter och frivilliga krafter sattes under stor press. Det blev uppenbart att Sverige inte var förberett på ett så stort mottagande.

2095 En ansvarsfull migrationspolitik tar sin utgångspunkt i medmänsklighet och humanism, men tar även hänsyn till den nya verklighet som vi har upplevt under de senaste åren. Centerpartiets politik kombinerar ordning och reda med humanism och öppenhet. Vi försvarar rätten att söka skydd, rätten att återförenas med sin familj, trygghet för asylsökande och en effektiv väg till integration. Samtidigt ser vi de utmaningar som finns och de stora reformer som krävs. För att värna asylrätten måste vi få ett mer ordnat mottagande, styra om migrationen till lagliga vägar och genomföra reformer som sänker kostnaderna för mottagandet och förbättrar integrationen.

2100

Vi vill styra om migrationen mot mer självförsörjning och med reformer för minskade utgifter. Vi behöver underlätta arbetskraftsinvandring, motverka utanförskap och otrygghet, stärka integrationen, korta handläggningstider, förbättra rättssäkerheten och mycket mer.

2105 **Fler säkra sätt att komma till Sverige för de som har skyddsskäl**

I dag tvingas de flesta som flyr till EU att ta den livsfarliga vägen över Medelhavet. Bristen på lagliga vägar leder till tusentals döda människor varje år. Varje människas död är en tragedi. Vi måste därför hitta tryggare system och styra om från farliga resor till andra säkrare sätt att ta sig till Sverige.

Flyktingpolitiken behöver vara balanserad, den ska grunda sig i medmänsklighet och vara ordnad.

2110 De många människor som är på flykt kräver ett stort åtagande från EU, Sverige och andra länder. Vi ska ta ett stort ansvar på alla nivåer för ett mottagande som prioriterar de mest utsatta med störst skyddsbehov. Vår utgångspunkt är därför att Sverige och EU ska ta emot ett större antal kvotflyktingar genom UNHCR än vad vi gör idag. Och, framför allt behöver både Sveriges och EU:s resurser riktas till de grupperna. En kvot bör tas fram baserad på hur ett långsiktigt hållbart mottagande kan upprätthållas. De som fortsatt kommer till Sverige eller EU och söker asyl ska ha rätt att få sina skyddsskäl prövade. Men i en värld med begränsade resurser bör vi fokusera på de med störst skyddsbehov. En prioritering av kvotflyktingar styr även om från farliga resor, samtidigt som det minskar de svårigheter som finns med att bedöma asylskäl i ett läge där den sökande befinner sig långt ifrån konflikten.

2125 Rätten till skydd ska värnas, även för dem som på egen hand kommer direkt till Sveriges gräns. Asylsökande som kommer till Sverige på egen hand ska ha rätt att söka skydd, men behöver inte få tillgång till alla gemensamt finansierade välfärdsförmåner utan istället kvalificera sig in i välfärden. Centerpartiet har därför bland annat lagt förslag som innebär kvalificering in i välfärden genom att begränsa tillgången till föräldraförsäkringen och efterlevandepensionerna. Vi vill däremot att de kvotflyktingar som kommer till Sverige även fortsättningsvis ska ha permanenta uppehållstillstånd och god tillgång till välfärd.

2130 Centerpartiet står upp för en reglerad invandring, där man får stanna om man har skyddsskäl, men ska lämna landet om man får avslag. Den reglerade invandringen innebär att vi kan upprätthålla en trovärdighet för asylpolitiken. I en tid då allt fler ifrågasätter att vi ska hjälpa människor på flykt är detta särskilt viktigt för att skapa tolerans och acceptans för en medmänsklig flyktinginvandring.

2135 För oss är det viktigt att ta ansvar och visa handlingskraft, bland annat genom att delta i samtal och blocköverskridande lösningar på svåra utmaningar. Vi har gjort det på många områden under den här mandatperioden, inte minst i migrationspolitiken med överenskommelsen i oktober 2015. Vi är redo att ta ansvar genom fler överenskommelser, lokalt, nationellt och på EU-nivå.

2140 I den migrationspolitiska överenskommelsen från 2015 gick Centerpartiet med på tillfälliga uppehållstillstånd som utgångspunkt, men med undantag för barn och barnfamiljer som även fortsatt borde få permanenta uppehållstillstånd. Vi anser fortsatt att permanenta uppehållstillstånd är bättre för integrationen, men ser migrationsöverenskommelsen som en rimlig utgångspunkt för de kommande åren. Den som arbetar ska gradvis kvalificera sig in i välfärdssystemen.

2145 . Det finns många som befinner sig i det så kallade skuggsamhället. Det kan till exempel vara barn som vuxit upp och levt hela sina liv i Sverige, arbetskraftsinvandrare som stannat efter att deras uppehållstillstånd gått ut eller personer som fått avslag på sin asylansökan. Skuggsamhället är skadligt

2150 både för dem som lever i det och för samhället som helhet. Den som inte har uppehållstillstånd ska lämna landet. För att detta ska ske kan fler åtgärder än idag vara nödvändiga att vidta

2155 Sveriges möjligheter att utforma sin egen asylpolitik kommer sannolikt också att vara beroende av gemensamma europeiska lösningar. Centerpartiet vill se ett EU-gemensamt system för flyktingmottagande, med en jämnare fördelning mellan EU:s länder. Vi vill att alla som söker skydd ska få en individuell prövning av expertmyndighet och vid behov domstol. Mekanismer för en fungerande omfördelning av flyktingar behöver komma på plats. Centerpartiet värnar de öppna inre gränser som EU och Schengen medfört. De är viktiga, inte minst för handel och ekonomisk tillväxt. Även asylsökande och flyktingar ska ha rätt att röra sig fritt i EU, men man ska bara kunna registrera sin asylansökan i ett land. För de länder som inte lever upp till EU-fördelningen behöver det finnas

2160 kännbara sanktioner, till exempel i form av nedsatta strukturbidrag.

Centerpartiet vill se en asylpolitik på EU-nivå som är så robust att avtal med tredjeland för att hindra migration inte ska behövas, eftersom dessa skapar stora skadliga effekter på många plan. Inte minst mänskliga. Om sådana avtal ändå kommer att slutas så kommer Centerpartiet att verka för att värna demokratiska principer grundläggande mänskliga rättigheter, non-refoulement och ett värdigt mottagande där vi minimerar de negativa effekterna av sådana avtal.

2165

En öppen arbetskraftinvandring för att attrahera kompetens på en global arbetsmarknad

2170 Migrationspolitik rör mer än bara flyktingar. Sveriges tillväxt är beroende av utländsk kompetens. Vi vill därför värna och utveckla dagens regler för arbetskraftsinvandring samt underlätta för studenter och andra grupper. Företag kan avgöra vilka personer de vill anställa bättre än vad Arbetsförmedlingen eller ett fackförbund kan. Det är i företagen jobben växer fram och det är företagen som bäst kan avgöra vilken kompetens de behöver rekrytera. Centerpartiets utgångspunkt är att den som försörjer sig själv ska få stanna i Sverige.

2175

Arbetskraftsinvandrare ska ha lätt att komma till Sverige och lätt att stanna så länge de har jobb. Det ska vara möjligt att byta jobb, ansökningsprocessen måste förenklas och mindre felaktigheter ska vara möjliga att åtgärda. I dag fungerar det inte så. Många utvisas idag av skäl som inte är rimliga, till exempel av misstag som exempelvis arbetsgivaren har gjort för många år sedan. Dessutom är handläggningstiderna långa och EU:s blåkortssystem för svagt för att erbjuda ett hållbart alternativ. En strategi behöver tas fram för hur Sverige ska kunna attrahera rätt kompetens i en växande global konkurrens. Det är viktigt för Sveriges små och medelstora företag och för vår ekonomi som helhet.

2180

2185 En lång rad fall har uppmärksammats, där små misstag har gjort att arbetskraftsinvandrare utvisats. Det har handlat om allt ifrån att den anställda fått jobbet via LinkedIn i stället för Arbetsförmedlingen, haft någon hundralapp för lite i lön eller åkt utomlands för att närvara på en begravning. Det är orimliga utvisningar som bygger på allt för hårda regler och tolkningar av lagarna. Centerpartiet driver därför förslag för att förebygga detta, bland annat att arbetsgivare ska kunna korrigera misstag i efterhand och på det sättet undvika en utvisning. Det är viktigt att de problem som finns kan lösas snabbt så att Sverige inte förlorar den internationella kompetens vi behöver.

2190

Möjligheten för företagare att komma till Sverige för att driva ett eget företag behöver också underlättas. Idag är reglerna strikta och få kan komma för att bidra med sitt entreprenörskap och sin företagssamhet. Vi måste bli öppnare så att vi bättre kan ta vara på den skaparkraft som människor vill bidra med i Sverige.

2195

En solidarisk försvars- och säkerhetspolitik

2200 Centerpartiet vill bygga säkerhet solidariskt tillsammans med andra. Hot mot fred och säkerhet avvärjs i gemenskap och samverkan med andra länder och organisationer. Sveriges närmaste försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten är i Norden, inom EU och med Nato. Det förändrade säkerhetspolitiska läget betyder att mer behöver göras för att utveckla och fördjupa de försvars- och säkerhetspolitiska samarbetena.

2205 Ett nordiskt försvarssamarbete som utvecklas i sin fulla potential

Centerpartiet vill stärka det nordiska samarbetet. Vi står inför många liknande utmaningar som vi kan hitta gemensamma lösningar på. Nordiskt samarbete är redan omfattande, men sällan med ett civilt beredskapsperspektiv i fokus. Centerpartiet vill att det nordiska samarbetet stärks inom områdena samhällssäkerhet och civilt försvar. Centerpartiet vill se över inom vilka områden det nordiska samarbetet kan utvecklas inom för att möta sårbarheter och stärka vår gemensamma motståndskraft. Energi- cyber- och läkemedelsområdena är exempel på områden där vi vill förstärka samarbetet.

2215 Centerpartiet vill stärka det nordiska perspektivet i försvars- och säkerhetspolitiken men de nordiska ländernas olika säkerhetspolitiska lösningar betyder att det finns begränsningar i hur djupt det samarbetet kan utvecklas i nuläget. Först när alla nordiska länder är medlemmar i Nato kan den fulla potentialen i ett nordiskt försvarssamarbete förverkligas. Först då kan vi bedriva gemensam försvarsplanering.

2220 Vid sidan av det nordiska försvarssamarbetet har Finland och Sverige fördjupat samarbetet i både fredstid och bortom fredstid. Det tycker vi i Centerpartiet är rätt väg. Men en bilateral allians kan inte avskräcka en större och aggressiv fiende och kan enskilt aldrig ersätta ett svenskt Natomedlemskap där vi också kan utveckla samarbetet med de övriga nordiska länderna..

2225 Centerpartiet vill också se ett djupare försvarssamarbete med de baltiska länderna. Våra gemensamma utmaningar kring Östersjön innebär att vi behöver arbeta mer tillsammans. Samarbete med de baltiska länderna kan ske inte minst inom säkerhetspolitisk dialog och militär samverkan men också inom det civila beredskapsområdet.

Utveckla EU inom försvars- och säkerhetsområdet

2230 Centerpartiet tycker att EU ska ta sig an de stora gränsöverskridande utmaningarna. Europas närområden blir nu allt mer osäkra, gränserna mellan fred och krig suddas ut, klimatförändringar leder till allt fler naturkatastrofer och tekniska system sammankopplas mellan länder. Frågan om hur EU och medlemsländerna ska hantera sin försvars- och säkerhetspolitik är mer aktuell än någonsin. EU behöver möta handlingar från andra länder eller aktörer, som inte är rent militära, men som har som syfte att destabilisera och skapa osäkerhet. Centerpartiet vill se ett EU som står berett att hantera olika hot och risker.

2240 De flesta medlemsländer inom EU har tidigare minskat sina försvarsbudgetar under flera år. Det har lett till bristande försvarsförmåga och uteblivna investeringar, med bland annat åldrad teknik och föråldrade försvarssystem som följd. Möjligheten till snabba militära insatser har minskat och utbildning och övningar för förbanden har minskat. EU-länderna har inte alltid kunnat genomföra de snabba försvarsinsatser som behövts, till exempel genom snabbstridsförbanden. Det är i Europas eget intresse att få ut mer av de pengar som läggs på försvar och att kunna möta en mångfald av hot, inklusive militära.

2245 Centerpartiet välkomnar utvecklingen som sker på försvarsområdet inom EU. Europas länder behöver ta ett större ansvar för sin säkerhet. Att det europeiska försvarssamarbetet är mellanstatligt är fortsatt viktigt för Centerpartiet eftersom vi inte vill ge upp beslutsrätten över vårt eget nationella försvar. Vi vill inte heller att EU bygger murar och stänger ute Storbritannien när de har lämnat unionen. Brittisk delaktighet i europeisk säkerhet är viktigt även i framtiden.

2250 För Centerpartiet kan EU och Nato tydligt komplettera varandra. Nato ansvarar för det militära försvaret av den europeiska kontinenten medan EU kan bidra till att utveckla de nationella försvarsmakterna, inte minst genom forskning och stöd i utvecklingen av militära förmågor.

2255 Gemensamma inköp av försvarsmateriel på stor skala kan pressa kostnader. På så sätt ökar de nationella försvarsmakternas såväl som Natos samlade förmåga till försvar men också EU:s möjligheter att genomföra insatser utanför unionen. Det är särskilt viktigt i vårt närområde. Centerpartiet vill att EU tar större ansvar till internationell fred och säkerhet, inte minst i närområdet, både civilt och militärt. Därför är det viktigt att EU också har en militär snabbinsatsförmåga, där de stridsgrupper som redan finns kan finansieras och användas i praktiken.

Ett stärkt skydd för vår demokrati och informationssamhället

2265 Vi är stolta över vår stabila demokrati, vår öppna kommunikation och fria press. Men vi ser att vårt demokratiska samhälle utmanas och undermineras genom att andra länder försöker påverka vad som sägs, hur det sägs och hur vi uppfattar verkligheten. Vår öppenhet och frihet utnyttjas av andra för att nå politiska vinster. Det kan bli vår svagaste punkt i det som kallas hybridkrigsföring där informations- och påverkanskampanjer används för att skada och påverka samhället utan att använda militärt våld. Centerpartiet vill att arbetet inom detta område stärks internationellt och inom EU.

2270 Centerpartiet vill att EU stärker arbetet mot påverkansförsök. I det arbetet har EU-kommissionen en samordnande roll. Vi behöver också bli bättre på att stå emot påverkansförsök i Sverige, bland annat genom att delta i internationella samarbeten. Det vi lär oss genom det internationella och EU-samarbetet kan sedan användas nationellt. Det vinner vi och vår demokrati på.

2275 Vi lever i en tid när i princip allt vi tar för givet och använder i vårt vardagliga liv är uppkopplat mot internet, och mot varandra. Allt från våra bilar till infrastruktur och hela städer är uppkopplade och mer eller mindre sammankopplade. Det innebär oerhörda möjligheter för människor i vardagen. Men det kan också innebära ökad sårbarhet om sammankopplade system utsätts för tekniska intrång eller sabotage.

2280 Sverige ska ha en så god motståndskraft som möjligt att upptäcka och stå emot cyberattacker och olaga intrång. Men för att förstärka motståndskraften vill Centerpartiet att minimikraven för informationssäkerhet i alla EU:s medlemsländer höjs. Inget system är starkare än sin svagaste länk.

2285 Nätverks- och informationssystem, och internet i synnerhet, spelar en viktig roll för rörligheten för varor, tjänster och personer inom EU. Eftersom så mycket är sammanlänkat kan också små avbrott snabbt bli stora och påverka inte bara enskilda människor i vardagen utan också enskilda länder och unionen som helhet. Effektiva åtgärder för att förstärka säkerheten i nätverks- och informationssystemen förutsätter därför åtgärder på EU-nivå.

2290 EU:s solidaritetsklausul innebär att unionen och dess medlemsstater ska hjälpa varandra i en anda av solidaritet om en medlemsstat utsätts för en terroristattack eller drabbas av en naturkatastrof eller en

2295 katastrof orsakad av människor. Centerpartiet tycker att påverkanshot och cyberattacker bör omfattas av den garantin. Då skulle EU få en tydligare roll att utveckla samarbetet och göra det möjligt för medlemsländer att ställa resurser, materiel och expertis inom exempelvis cybersäkerhet, till förfogande. Det finns liknande system inom räddningstjänstområdet. Det kan tjäna som grund för att bygga vidare på för cybersäkerhet och påverkanshot.

Solidaritet med våra grannar i Nato

2300 Säkerhetsläget omkring oss förändras. Ryssland har gång på gång visat att de är villiga att använda militärt våld mot sina grannar. Det är ett land som bryter mot folkrätten och använder både militärt våld och falska nyheter för att nå sina mål. Det påverkar oss i Sverige och är påtagligt för de baltiska länderna. Ryssland påverkar också vårt nordliga närområde då de rustar militärt i Arktis- och Barentsområdena. Det är en utmaning för oss och våra grannar Norge och Island.

2305 Det nya säkerhetspolitiska läget där den europeiska säkerhetsordningen hotas innebär att Östersjöområdet har fått ökad betydelse. Konfliktytan mellan Nato och Ryssland har flyttats hit från kontinenten. Det betyder att Sverige troligtvis tidigt skulle dras in i en eventuell rysk-baltisk militär konflikt, oavsett om vi är Natomedlemmar eller inte. I ett sådant läge kommer vårt territorium vara viktigt både för den som angriper och den som försvarar oss eller våra grannländer. För oss är valet då självklart. Vi står på samma sida som våra demokratiska grannar och vänner kring Östersjön.

2315 Ett svenskt medlemskap i Nato är ett sätt att visa solidaritet med våra baltiska vänner, våra östra grannar och resten av Europa. Det betyder att vi bidrar till att Nato blir mer trovärdigt i hela Östersjöregionen, men också i Arktis- och Barentsområdena. Ett svenskt Natomedlemskap skulle verka konfliktavhållande i Östersjöregionen. Att Sverige inte är med i Nato betyder tyvärr att vi lämnar delar av Östersjön i ett vakuum. Det är inte solidariskt mot våra grannar, som upplever ett faktiskt hot från Ryssland. Vår syn är att solidaritet innebär förpliktelse och att vi bör agera när andra hotar våra närmaste grannar. Sverige ska stå upp för demokrati och frihet.

2320 Ett svenskt Natomedlemskap behöver ses i ett regionalt sammanhang. Som Natomedlemmar bidrar vi till att stärka både vårt eget försvar och säkerheten i vårt närområde. I vårt arbete för medlemskap eftersträvar vi nära samarbete med Finland, med målet att båda länder ska bli medlemmar samtidigt. Sverige och Finland är suveräna stater och i slutänden bestämmer vi naturligtvis själva när och vilka säkerhetspolitiska vägval vi vill göra, men för den säkerhetspolitiska utvecklingen i Östersjöområdet vore det positivt med samsyn. På samma sätt så eftersträvar vi bred politisk samsyn i medlemsfrågan i Sverige.

2330 Sveriges försvar har brister. Centerpartiet har därför varit med och tagit ansvar för att öka försvarsanslagen redan under innevarande försvarsperiod. Senast med ett resurstillskott på minst 8,1 miljarder kronor under tre år. Att delta konstruktivt vid förhandlingsbordet är enda vägen för att höja svensk försvarsförmåga. Vi ser att ytterligare förstärkningar kan behövas, både under dessa tre år och på längre sikt. Centerpartiets målsättning i försvarsberedningen och inför nästa försvarsbeslut är att försvarsanslaget ska motsvara minst genomsnittet av de nordiska ländernas försvarsanslag. Att bygga upp en nationell kapacitet för att enskilt stå upp mot alla tänkbara angrepp är inte möjligt ens på sikt. Men genom högre försvarsanslag och Natomedlemskap tar Centerpartiet ansvar för att förbättra Sveriges försvarsförmåga och att stå upp mot hot i vårt närområde. Det långsiktiga målet för Natomedlemmar är att två procent av BNP läggs på försvaret. Fler och fler europeiska länder höjer nu

2340 återigen sina försvarsbudgetar. Vi ska värna den transatlantiska länken och blir vi medlemmar i Nato ska vi givetvis långsiktigt uppfylla de gemensamma målsättningar som medlemskapet kräver.

Fred, säkerhet och utveckling genom internationella insatser

2345 För Centerpartiet kan inte den försämrade säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde vara en ursäkt för att Sverige ska backa från internationella militära och civila insatser. Inte heller får utvecklingen av vårt eget territoriella försvar leda till att vi isolerar oss och ensidigt riktar oss inåt. Tvärtom, den oroliga omvärlden gör att vi måste vara beredda att ta ett internationellt ansvar.

2350 Centerpartiet vill att de militära insatser som Sverige deltar i som princip är FN-mandaterade, även om det kan finnas situationer då detta inte är nödvändigt, exempelvis om ett obstruerande veto hindrar ett agerande i vårt närområde. Insatsens ledning spelar mindre roll. Det viktigaste är att kunna göra skillnad och bidra till fred och säkerhet. Vi är beredda att delta i insatser under FN-, EU-, eller Natoflagg. En viktig utgångspunkt måste alltid vara att bidra till långsiktig utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter. Sverige ska bidra till och söka synergier mellan olika typer av stöd till konflikt- och postkonfliktländer.

En utvecklingspolitik som stärker individer och lokalsamhällen

2355 Under 2015 antogs för första gången i historien en gemensam global agenda, Agenda 2030, för utveckling som inkluderar alla världens länder. Utgångspunkten är globala hållbarhetsmål med krav på lokala lösningar.

2360 Centerpartiets biståndspolitik ska ta sig an de stora globala utmaningarna med lokala och gröna lösningar. Det är de lokala aktörernas kraft som kan påverka ett framtida samhällsbygge. Centerpartiet vill att biståndet används strategiskt, eftersträvar god samhällsstyrning med särskilt stöd till sviktande stater och postkonfliktstater. Centerpartiet vill att utvecklingsbiståndet ska komma på plats tidigt för att inte redan uppnådda utvecklingsframsteg ska gå förlorade. Dessutom vill vi se ökade satsningar på klimat och miljö. Den gröna utvecklingen är en given och central komponent för att kunna garantera hållbarhet.

Strategiskt användande av biståndet

2370 Centerpartiet står upp för en procentmålet i biståndet. För att få ut så mycket som möjligt av varje krona behövs därtill ett mer strategiskt användande av biståndet. Biståndet ska vara transparent. Nyckeln till att verkligen få effekt av biståndsarbetet är att förhålla sig till stora globala problem med lokala, närodlade och gröna svar. Antalet biståndsgivare blir allt fler och de nationella agendorna allt mer fragmenterande och därför vill Centerpartiet se en tydlig samordning mellan bilateralt och multilateralt bistånd. Det behövs också bättre synergieffekter mellan humanitära responsplaner, nationella utvecklingsplaner, EU:s biståndsarbete och FN:s utvecklingsplan. Prioritering ska göras på de allra fattigaste länderna och på de organisationer som visar uppnådd effektivitet genom att mobilisera de stora resurser som behövs för att hantera framtidens utmaningar. Det bilaterala biståndet ska öka.

Stöd till sviktande stater och postkonfliktstater

2380 1,5 miljarder människor lever i återkommande konfliktsituationer och osäkerhet. Kriser och konflikter utgör de största hindren för fattigdomsbekämpning och utveckling. Dagens konflikter är sällan engångshändelser utan komplexa skeenden med återkommande cykler av upprepat våld. Det måste alltid finnas katastrofbistånd som kan hantera akuta katastrofer såsom svält, sjukdomar och naturkatastrofer men långsiktigt är god utveckling en bra försäkring mot instabilitet och konflikt.

Utvecklingsbiståndet behöver därför komma in tidigt efter en konflikt, annars kan viktiga utvecklingsframsteg gå förlorade.

2390 För Centerpartiet är satsningar på utbildning för flickor och pojkar centralt för ett hållbart, jämställt och inkluderande samhällsbygge. Utbildning ger också positiva effekter på viktiga utvecklingsområden såsom hälsa, sanitet och vattenfrågor. Det är en förutsättning för demokratisk uppbyggnad och förebyggande av kriser som också bidrar till större egenmakt och ökad individuell frihet.

2395 En annan prioritering är jämställdhet. I många länder är kvinnans rätt att bestämma över sin egen kropp kraftigt beskuren vilket bland annat leder till hög barna- och mödradödlighet och enormt lidande. Det finns även ett starkt orsakssamband mellan ojämställdhet och konflikter – ju mindre jämställt ett samhälle är, desto större risk för konflikt. Vi vill exempelvis att kvinnor ska ha möjlighet till egenförsörjning, bland annat genom att kunna driva företag. Samtidigt är lagar som stärker kvinnors rätt att äga, ärva och få tillgång till land en grund för kvinnors ekonomiska utveckling.

2400 Det handelsrelaterade biståndet är en förutsättning för ländernas återuppbyggnad. Det bygger upp ländernas egen kapacitet och avvecklar långsiktigt behovet av finansiellt stöd från bidragsländer.

2405 Handel leder till ett gott investeringsklimat i utvecklingsländer och i givarländer, och är således fördelaktigt för båda parter.

God samhällsstyrning och medborgardeltagande

2410 Lokalt ägandeskap, lokalt och enskilt ägande och deltagande i samhällslivet samt mänskliga rättigheter är alla avgörande faktorer för att åstadkomma förändring och utveckling. Men det förutsätter också fungerande institutioner som till exempel ett rättsväsende, en fungerande offentlig sektor, ett aktivt civilsamhälle både på lokal och nationell nivå och en fungerande marknadsekonomi. För det krävs också välfungerande flerpartisystem och välfungerande demokratiska partier.

2415 Vi vill se pragmatiska och kontextanpassade lösningar som fokuserar på arbetsskapande, mänskliga rättigheter, säkerhet och rättvisa. Vi vill se samarbete mellan stat och samhälle utifrån lokala behov och förutsättningar. Vi står för ett tydligt stöd till det sociala kontraktet genom att involvera kvinnor och män i både formulering och genomförande av lokala lösningar. Centerpartiet vill se ökat stöd till civilsamhällesorganisationer och institutioner som arbetar med bland annat homosexuella,

2420 bisexuella, transpersoners och queerpersoners rättigheter (HBTQ) samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR), såväl som stöd till skatte- och intäktsreformsarbete.

Men för att bygga långsiktigt hållbara lösningar krävs också ett långsiktigt stöd till uppbyggandet av legitima nationella institutioner, rättstatsuppbyggnad och legitima processer med fokus på

2425 arbetsskapande och tillgång till rättsstatens institutioner. Därför behövs också stöd till statsbyggnad och offentliga institutioner. Det ger på sikt den politiska stabilitet, demokrati och säkerhet som är nödvändig för att konflikter ska kunna undvikas.

Ett klimatbistånd som gör skillnad

2430 Konsekvenserna av ett förändrat klimat är ett av våra största hot i modern tid. Klimatförändringarna påverkar män, kvinnor, fattiga och rika olika. Det påverkar också olika delar av världen olika mycket. Effekterna av klimatförändringarna i Arktis är tydliga, både på människor och djur. För att skydda de känsliga områdena kring Arktis anser Centerpartiet att marina reservat behöver etableras för att skydda området från exploatering av olje-, gas- och mineralutvinning, havsfiske och för att skydda invånarna.

2435

Det finns ett stort behov av åtgärder för miljö- och klimatanpassning i de fattigare länderna liksom för investeringar i förnybar energi för att bidra till en hållbar omställning. Jordbruket behöver moderniseras och effektiviseras där vatten och andra resurser kan sparas och återanvändas för

2440

möjligheten till att bedriva lantbruk och för samhällen att anpassas till ett förändrat klimat för att minska sårbarheten. Av de fattigaste människorna drabbas kvinnor hårdast av klimatförändringarna då det främst är kvinnor som ansvarar för mat-, vatten-, och energiförsörjning. Dessa människor bor ofta på landsbygden där de är beroende av sitt lantbruk och lokala naturresurser för sin överlevnad och är mer sårbara för torka, översvämningar och andra väderrelaterade naturkatastrofer. Vattenbrist är en stor och växande problematik direkt länkad till effekterna av klimatförändringarna. Vi behöver därför

2445

satsa på ökat klimatbistånd. Centerpartiet vill att FN:s gröna klimatfond ges mer resurser. Den kommer bli allt mer viktig när Parisavtalet genomförs. Genom fonden får utvecklingsländer stöd att genomföra insatser för klimatanpassning och minskade utsläpp av växthusgaser.

Centerpartiet vill:

2450

1. Att EU tar ett globalt ledarskap för klimat, handel, öppenhet och liberala värderingar. Samarbetet för att hantera gränsöverskridande säkerhetshot måste förstärkas. Unionen ska vara pådrivande för fler handelsavtal. EU ska vara en garant för demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter och medlemsländer ska inte tillåtas bryta mot dessa grundläggande principer.

2455

2. Att EU utvecklas med de fyra friheterna och den inre marknaden som grund. Samarbetet är alltför viktigt för att det enda alternativet ska vara att lämna unionen om man är missnöjd med utvecklingen inom vissa politikområden. EU ska därför kunna utvecklas djupare på vissa områden utan att alla länder behöver vara med. Det ska däremot inte vara möjligt att förhandla bort grundläggande principer eller gemensamma värderingar.

2460

3. Att FN:s beslutsfattande reformeras. Det ska vara tydligt och mer förutsägbart vid vilka tillfällen FN:s säkerhetsråd måste agera för att exempelvis stoppa folkmord, brott mot mänskliga rättigheter och krigsbrott. Det är viktigt att obstruerande veton minskar så att FN kan agera handlingskraftigt för global fred, säkerhet och utveckling.

2465

4. Att asylpolitiken kombinerar humanism med ordning och reda samt prioriterar kvotflyktingar, familjeåterförening och dem som har starkast skyddsskäl. Rätten till skydd är viktigare än tillgång till alla välfärdsförmåner. EU behöver ta ett gemensamt och solidariskt ansvar för flyktingmottagande, med en jämnare fördelning mellan EU:s länder.

2470

5. Att migrationspolitiken erbjuder fler lagliga vägar för migration, bland annat genom underlättad arbetskraftsinvandring. Problemen med orimliga utvisningar av arbetskraftsinvandrare som bidrar till samhället måste lösas snabbt. Den som försörjer sig själv ska få stanna i Sverige.

2475

6. Att det nordiska samarbetet stärks och utvecklas, även inom ramen för EU. Centerpartiet vill särskilt se ett ökat nordiskt samarbete inom områdena samhällssäkerhet och civilt försvar.

7. Att Sveriges försvarsanslag höjs. Under nästa inriktningsperiod vill Centerpartiet att försvarsanslaget ska motsvara minst genomsnittet av övriga nordiska länders försvarsanslag. Vi vill se ett svenskt Natomedlemskap för att stärka både vårt eget försvar och bidra till säkerheten i vårt närområde. Vi bestämmer själva när och hur vi söker medlemskap men vi eftersträvar nära samarbete med Finland, med målet att båda länder ska bli medlemmar samtidigt. Vi eftersträvar även en bred politisk samsyn.

8. Att EU samarbetar mer vad gäller försvars- och säkerhetspolitik. Men det är viktigt att samarbetet även fortsättningsvis är mellanstatligt och stärker såväl de nationella försvarsmakterna som EU:s samlade förmåga att genomföra civila och militära insatser. Det europeiska försvarssamarbetet ska komplettera Nato och stärka den transatlantiska länken. Arbetet inom EU och internationellt för att förbättra motståndskraften mot påverkansoperationer och cyberhot ska stärkas.

9. Att biståndet används strategiskt med ökat fokus på bilateralt bistånd. Utvecklingsbiståndet ska komma in tidigt efter en konflikt för att inte viktiga utvecklingsframsteg ska gå förlorade. Biståndet ska uppnå god samhällsstyrning och medborgardeltagande utifrån lokala behov. Centerpartiet vill prioritera stöd till sviktande stater och postkonfliktstater.

10. Att biståndspolitiken prioriterar satsningar inom områdena miljö- och klimat, utbildning och jämställdhet. I de fattigaste länderna prioriterar vi exempelvis miljö- och klimatanpassning såväl som investeringar i förnybar energi. Rätten till utbildning för flickor och rätten till egenförsörjning för kvinnor samt sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är exempel på viktiga områden att satsa mer på inom jämställdhetsområdet.

Simon Palme, CS, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för följande tillägg i att-sats 1:

1. Att EU tar ett globalt ledarskap för klimat, handel, öppenhet och liberala värderingar. Samarbetet för att hantera gränsöverskridande säkerhetshot måste förstärkas. Unionen ska vara pådrivande för fler handelsavtal. EU ska vara en garant för demokrati, rättssäkerhet och mänskliga rättigheter och medlemsländer ska inte tillåtas bryta mot dessa grundläggande principer. **EU-kommissionens arbete bör bli tydligare, synligare och rikta in sig mer på de områden som är centrala för europeiskt samarbete och därför bör antalet kommissionärer reduceras.**

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för att lägga till följande att-sats:

”Att EU:s institutioner utvecklas för att stärka transparensen. Detta genom att bland annat införa en offentlighetsprincip i hela unionens arbete och avskaffa det roterande ordförandeskapet i ministerrådet.”

Partistyreliens yttrande över motionerna

2520 **Kommitté 1 - Låt inte Sverige klyvas**

Småföretagare och trygghet – motion [1.1](#)

1.1.1 Småföretagare ska tillåtas söka och erhålla försörjningsstöd utifrån en individuell biståndsbedömning utan att kravet ställs att dennes företag obligatoriskt måste avvecklas i processen.

1.1.2 Främja småföretagande och kraftfullt verka för att inkludera småföretagare i våra lokala och nationella trygghetssystem.

2530 **Partistyreliens yttrande:**

Centerpartiet är småföretagens röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. En viktig del i detta är trygghetssystemens utformning. Vi tycker att småföretagare ska kunna ta del av trygghetssystemen precis som anställda ska kunna. Företagare ska inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor.

För att få försörjningsstöd ställer Socialstyrelsen vissa krav och kan till exempel kräva att den sökande söker arbete och accepterar att vara med i kommunens eller Arbetsförmedlingens program eller andra likartade åtgärder för arbetslösa. Socialtjänsten gör en individuell bedömning av varje ansökan. I regel har den sökande inte rätt till ekonomiskt bistånd om hen har pengar på banken eller andra tillgångar. Den sökande ska alltså vara helt utan egna ekonomiska resurser för att ha rätt till bistånd. Hen ska också i första hand söka de generella förmåner och ersättningar som går att få, till exempel sjukpenning, föräldrapenning, bostadsbidrag och underhållsstöd. Försörjningsstöd är tänkt att fungera som ett sista skyddsnät för den som har tillfälliga ekonomiska problem. Den sökande har i första hand ett eget ansvar för att reda upp sin situation.

Centerpartiet vill fördubbla jobbstimulansen i försörjningsstödet. För varje krona en person som börjar jobba tjänar, minskas eventuella bidrag med lika mycket, vilket innebär att den totala inkomsten inte förändras av att personen arbetar. Detta vill vi nu förändra genom att jobbstimulansen i försörjningsstödet fördubblas, så att den som börjar arbeta får mer pengar i plånboken.

Centerpartiet driver att företagare ska kunna ta del av de trygghetssystem som de betalar in till på liknande sätt som anställda. Det finns en mängd stödsystem för företagare och vi vill öka stödet för att främja företagande, men inte genom försörjningsstöd.

Partistyreliens föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.1.2

Partistyreliens föreslår partistämman att avslå följande motioner: 1.1.1

2560

Reformerad arbetsmarknad - motion [1.2](#)¹

1.2.1 Att Centerpartiet verkar för att begränsa arbetsrättslagstiftningen till ett absolut minimum, och låta resten gå över till parterna.

2565

1.2.2 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa turordningsreglerna (LAS 22-23 §§) i lagen om anställningsskydd.

1.2.3 Att Centerpartiet verkar för att låta arbetsgivare och arbetstagare komma överens om max antal arbetstimmar upp till 48 timmar (som är maxgräns enligt EU:s arbetstidsdirektiv).

2570

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att arbetsrättslagstiftningen ska hållas till ett absolut minimum.

Centerpartiet tycker i grunden att den nordiska modellen med en begränsad arbetsrättslagstiftning där mycket av förhållanden upplåts att beslutas om av arbetsmarknadens parter är bra. Vi anser dock att många element av arbetsrättslagstiftningen fortsatt fyller viktiga funktioner för att garantera rimliga villkor.

2575

Lagstiftningen garanterar att arbetstagare kan förvänta sig vissa grundläggande villkor när hen tar ett jobb. En annan del av arbetsrätten utgörs av diskrimineringslagstiftningen. Även denna är avgörande för att rättvisa villkor på arbetsmarknaden.

2580

Dagens regelverk gällande turordningsregler medför att det är svårt att behålla den kompetens som är bäst för företaget vid personalförändringar liksom svårt att rekrytera ung, välutbildad personal. Företag måste snabbt kunna anpassa sysselsättningen vid skiftande konjunkturer så att lönsamheten inte viker. Småföretagare vill växa och anställa, men tvekar inför långsiktiga satsningar då många känner oro inför varsel och uppsägningar. Därför vill vi förändra turordningsreglerna genom att införa proportionalitet som ger företag möjligheten att undanta personal i förhållande till företagets antal anställda. Centerpartiet vill att alla företag med upp till 50 anställda ska undantas från turordningsreglerna, vilket i praktiken innebär alla små och medelstora företag. Företag måste kunna välja vilka medarbetare som behövs i företaget, oavsett om det gäller rekrytering eller avveckling. På längre sikt anser vi att turordningsreglerna bör avskaffas för att istället ge arbetsmarknadens parter ansvaret att avtala om villkor. Centerpartiet vill tillsätta en arbetsmarknadskommission, med syftet att göra ett omtag kring reglerna på arbetsmarknaden och föreslå förändringar av dem för att anpassa reglerna till dagens förhållanden.

2585

2590

2595

Det behövs en reformerad arbetsrätt och ett anställningsskydd som är mer kopplat till kompetens än hur länge man varit på arbetsplatsen. Den största tryggheten på arbetsmarknaden består i att anställda har möjlighet att påverka sin arbetssituation, att det finns många nya jobb att söka för den som blir arbetslös och att det finns bra möjligheter att vidareutbilda sig och förstärka sin kompetens.

2600

Vi ser inte att det finns skäl att frångå den ordinarie arbetstiden om 40 timmar. Det svenska systemet är flexibelt och möjliggör övertid, men till en högre kostnad för arbetsgivaren. Vägledande här måste vara att en standard sätts så att arbetstagare har anledning att förvänta sig att jobba en viss tid när de tar ett jobb. Det är även rimligt att en sådan norm sätts

2605

¹ 1.2.4 behandlas i yttrande Allmän löneavgift i Kommitté 11.

motsvarande hur mycket människor faktiskt jobbar i genomsnitt. Således anser vi att det inte finns skäl att frånga 40 timmars arbetsvecka.

2610

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
1.2.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
1.2.1
1.2.3

Magnus Ek, CUF reserverar sig till förmån för bifall till motion 1.2.1 samt 1.2.2

2615 1.2.1 Att Centerpartiet verkar för att begränsa arbetsrättslagstiftningen till ett absolut 47 minimum, och låta resten gå över till parterna.

1.2.2 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa turordningsreglerna (LAS 22-23 §§) i lagen om anställningsskydd

2620

Arbetsintegrerade sociala företag – motion [1.3](#)

2625 1.3.1 Att Centerpartiet aktivt arbetar för ett bättre stödsystem för ASF i hela landet som möjliggör anpassade stöd både ekonomiskt och personellt utifrån företagens olika behov och struktur.

1.3.2 Att Centerpartiet verkar för ett betydligt högre tak när det gäller lönebidrag. Det borde vara på 25000kr för att komma i rimlig nivå med dagens löneläge.

2630

1.3.3 Att Centerpartiet aktivt arbetar för att det blir enklare för regioner/landsting och kommuner att köpa tjänster av ASF.

2635 1.3.4 Att Centerpartiet i Halland verkar för bättre och mer flexibla stödsystem till de ASF som verkar i Halland utifrån varje företags struktur, storlek och behov.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp arbetsintegrerade sociala företag och den viktiga funktion de fyller.

2640 Sociala företag är företag vars verksamhet och mål handlar om att skapa samhällsnytta. Ett arbetsintegrerande socialt företag har som mål att genom arbete och delaktighet integrera människor i samhälle och arbetsliv. Att arbeta för ett bättre stödsystem för ASF i hela landet och att det ska vara enklare för regioner/landsting och kommuner att köpa tjänster av ASF är helt i linje med Centerpartiets regionala tillväxtpolitik. Gällande taket för lönebidrag anser Centerpartiet att det ska stå i rimlig proportion till prisutvecklingen i samhället och

2645 kontinuerligt följas upp. Det är en viktig princip och vi vill inte binda upp oss till en siffra. Vi ser dock inte att det finns utrymme för en större höjning, i paritet med vad motionären föreslår. Vad gäller förslaget om hur Halland ska agera tar inte Partistyrelsen ställning till detta.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
1.3.1
1.3.3

1.3.4

2650

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
1.3.2

Kollektivavtal i lag – motion [1.4](#)

2655 1.4.1 Att verka för att en framtida övergång till ”den finska modellen” utreds, där avtalens överenskomna branschvisa minimivillkor i efterhand lagstadgas för hela branschen.

1.4.2 Att verka för en övergång till ”den finska modellen”.

2660 1.4.3 Att samverka med andra partier i denna fråga.

Partistyrrelsens yttrande:

2665 Det är riktigt som motionären beskriver att den nuvarande arbetsmarknadspolitiken behöver ses över för att bättre passa dagens arbetsmarknad. Vi vill ha ordning och reda på arbetsmarknaden men dagens system begränsar både arbetstagare och arbetsgivare och ger inte fler jobb. Centerpartiet vill tillsätta en arbetsmarknadskommission där arbetsmarknadspolitiken ses över. Vad en arbetsmarknadskommission ska beröra skriver vi mer om i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*.

2670 Centerpartiet driver en arbetsmarknadspolitik som står bakom den svenska modellen, där svenska kollektivavtal verkar tillsammans med lagregler. Vi anser att den huvudsakligen fungerar och bör värnas. Samtidigt anser vi att Europa bör bejaka en öppnare arbetsmarknad, både inom unionen och i förhållande till övriga världen. Inte minst med tanke på den åldrande befolkningen kommer Europas länder att vara i behov av att människor från andra länder vill
2675 arbeta i unionens medlemsländer.

Arbetstagarnas och företagens rörlighet över gränserna skapar möjligheter för många, såväl människor som företag, att utvecklas. Studier visar att arbetskraftens rörlighet mellan medlemsländerna har haft betydande positiva effekter för tillväxten i såväl mottagande
2680 medlemsländer som i ursprungsländerna. Den fria rörligheten har stor betydelse för att få fler EU-medborgare i arbete. Den gemensamma marknaden är central för ekonomin i Europa och bidrar till att skapa jobb och tillväxt. Detta är särskilt viktigt i en tid då Europa utmanas av tillväxtekonomier i andra delar av världen. För Sverige är det särskilt viktigt att värna öppenhet länder emellan – en exportberoende ekonomi har inte råd att bygga upp murar mot
2685 andra länder. Arbetar man i Sverige gäller arbetstidslagen och arbetsmiljölagen och svenska fackförbund kan ta strid för att lönen och andra villkor som ingår in den så kallade ”hårda kärnan” ska vara i nivå med svenska kollektivavtal. Kollektivavtalen ska lämnas in till Arbetsmiljöverket för att företag som utstationerar ska veta vad som krävs. Vi anser i allt väsentligt att dessa regler fungerar väl.

2690

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
1.4

Lägre ingångslön– motion [1.5](#)

- 2695 1.5 Att uppdra åt partistyrelsen att arbeta fram ett förslag på en försöksverksamhet med fri lönesättning utifrån motionens intentioner så att nuvarande regleringarna om minimilöner upphävs för dem som med fri vilja kan tänka sig arbeta med lägre ingångslöner.

Partistyrelsens yttrande:

- 2700 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att dagens lönesättning skapar stora problem på arbetsmarknaden för de grupper som har svårt att ta sig in. Centerpartiets syn har alltid varit att alla som kan också ska bidra genom arbete. Men med dagens system så ser vi att väldigt många som både kan och vill arbeta inte får chansen. Ett problem som kommer få långtgående konsekvenser för Sverige.

- 2705 Efter de senaste årens flyktingmottagande står Sverige inför behovet av att se över strukturerna för arbetsmarknaden. Att förenkla integrationen kommer bli en av de största frågorna under kommande år. Att arbetsmarknadens parter har fått förhandla och sätta lönerna har varit en bra modell för Sverige, men även den måste uppdateras för att möta kraven från
- 2710 en ny tid och nya förutsättningar.

- Grupper som står långt från arbetsmarknaden måste få fler vägar från bidrag till jobb. Centerpartiet har tillsammans med Alliansen presenterat en gemensam jobbreform: inträdesjobb. Inträdesjobben innebär en förenklad anställningsform som gäller för nyanlända,
- 2715 under de fem första åren i Sverige och unga upp till 23 år utan fullständig gymnasieutbildning. Reformen innebär sänkta kostnader för alla företagare som vill anställa, genom en kombination av två åtgärder. Dels genom slopad arbetsgivaravgift, dels genom möjligheten att anställa till 70 procent av rådande ingångslön i den aktuella branschen, upp till ett tak om 21 000 kronor i bruttolön per månad. Därmed ska 30 procent av arbetstiden gå till
- 2720 att lära sig på jobbet eller till utbildning. En person ska kunna ha denna typ av anställning i maximalt tre år.

I stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas* utvecklas dessa förslag ytterligare.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.5

2725

Samhall för nyanlända – motion [1.6](#)

- 2730 1.6 Att Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att öka satsningen på Samhall som ett arbetsmarknadspolitiskt instrument för nyanlända.

Partistyrelsens yttrande:

- 2735 Vi är övertygade om att ett steg mot full delaktighet är möjligheten att kunna försörja sig genom eget arbete. Det gäller för samtliga grupper, oavsett om de är inrikes eller utrikes födda, nyanlända, unga eller har en funktionsnedsättning. Men olika grupper har delvis olika utmaningar, och samma lösning kan inte alltid riktas mot alla.

Samhall har en viktig funktion som ger personer med nedsatt funktionsförmåga goda möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och få ett riktigt jobb. Det är inte bara bra för

2740 samhällsekonomin och arbetsmarknaden som helhet, utan ger också självbestämmande, egenmakt och värdighet för den som får jobbet.

Men nyanlända har andra förutsättningar på arbetsmarknaden. De har inte permanenta nedsättningar i sin arbetsförmåga, utan borde erbjudas vägar in på den reguljära arbetsmarknaden. Det löser vi bland annat med arbetsförmedlarpeng, ingångsföretag och inträdesjobb, men också med bättre SFI, utbildning tidigare i asylprocessen och mer av yrkesinriktade utbildningar. För de här grupperna är det inte riktade statliga företag som är lösningen, utan sänkta trösklar och utbildningsinsatser som bättre rustar för jobb.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.6

2750

Från bidrag till arbete - motion [1.7](#)

2755 1.7.1 Synkronisera bidragssystem med lön av arbete så att det finns en ekonomisk drivkraft att gå från bidrag till arbete.

1.7.2 Bidrag skall kopplas till en insats, förutsatt att man har en arbetsförmåga.

Partistyrrelsens yttrande:

2760 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning gällande bidrag. Bidrag ska för de allra flesta vara en tillfällig försörjning, inte en permanent lösning. Till exempel a-kassan är en försäkring som ska vara tillfällig, högre i början för att snabbare trappas av och fungera så att det blir lättare för människor att byta jobb än vad det är idag. Arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen ska vara två separata försäkringar. Centerpartiet vill att det ska vara lättare att gå från försörjningsstöd till ett nytt jobb. Försörjningsstöd ska också vara en tillfällig lösning. Centerpartiets politik bygger på att det ska löna sig att gå från bidrag till arbete genom att inkomstskatterna för personer med små inkomster är låga. Likaså vill vi att kommunerna i högre grad ska stötta individer att gå från bidragsberoende till arbete eller utbildning. Man ska inte sjukskrivas då man har en arbetsförmåga. Vår välfärd bygger på att alla med förmåga bidrar i den omfattning de har möjlighet till. Är den enskildes tillstånd sådant att hen inte kan arbeta alls ska hen få sjukersättning eller under speciella förhållanden fortsatt sjukpenning.

2770

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.7

2775

Sociala avgifter för mindre företag – motion [1.8](#)

1.8.1 Att dagens företagsbidrag och regionala stöd avskaffas.

2780 1.8.2 Att ta bort sociala avgifter för alla glesbygdsföretag med mindre än 10 anställda.

Partistyrrelsens yttrande:

2785 Centerpartiet driver en rad frågor för att förbättra förutsättningar för att leva och verka i hela landet. I vår budget presenterade vi förslag på möjligheten att skriva av studieskulder för de som bor i Norrlands inland, delar av Dalarna och delar av Värmland.

2790 Idag omfattas stora delar av Norrlands inland av de regionala stöden som innebär möjligheten att göra avdrag på arbetsgivaravgiften, som Centerpartiet var med och införde. Motionären föreslår att de nedsatta avgifterna ska ersätta dagens system med stöd som till stor del kommer från EU. Partistyrelsen delar motionärens bild av processerna kring att få dessa bidrag ofta är krångliga. För att garantera effektivitet i dessa stöd tror vi dock att det krävs en process som garanterar att pengarna används till rätt saker.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion: 1.8

2795

Ombudsman för småföretagare – motion [1.9](#)

1.9 Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att ha en ”Ombudsman för småföretagare”.

2800 **Partistyrelsens yttrande:**

Mycket behöver göras för att underlätta företagens kontakt med myndigheter. Centerpartiet vill se att uppgifter bara behöver lämnas in på en plats. Ofta tillämpas samma regler olika av olika kommuner och tillsynsmyndigheter. Problemen med godtyckligt myndighetsutövande är inte något som unikt för småföretagare, det drabbar även större företag såväl som
2805 privatpersoner. Mycket här behöver göras. I de fall där myndigheter begår fel är det Justitieombudsmannen som är den aktör som borde lösa de problem som motionären beskriver. För rådgivning och information behöver respektive myndighet göra ett bättre jobb. Här är *verksamst.se* som samlar information och blanketter för att driva företag ett föregångsexempel. Vi anser således inte att det vore lämpligt eller effektivt att tillsätta en
2810 särskild aktör för att jobba med rådgivning och information för småföretagare.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion: 1.9

Regionpolitik – motion [1.10](#), [1.11](#)

2815

1.10.1 Att resurser för arbetsmarknadspolitiska insatser överförs från staten till regionerna.

1.10.2 Att resurser för viss utbildning (exempelvis Yrkehögskolans finansiering) överförs från staten till den regionala nivån.

2820

1.11 Att Sveriges tillväxt- och innovationsfrämjande insatser utformas utifrån regionala förutsättningar i storstadsregioner och landsbygdsregioner genom skilda strategier för regional tillväxt och innovation.

2825 **Partistyrelsens yttrande:**

Motionären lyfter frågan kring att regionalisera arbetsmarknadspolitik, kompetensförsörjningen och tillväxtarbetet.

2830 För Centerpartiet är det centralt att man ska ha likvärdiga möjligheter i hela landet. Med det innebär per automatik inte likformighet. Samma utmaning kan lösas på olika sätt i olika delar

av landet. En närodlat politik, där beslut fattas så nära människor som möjligt, möjliggör en sådan utveckling.

2835 En bärande värdering i Centerpartiets arbete är tron på människans vilja och förmåga att ta ansvar för sig själv och för andra. Principen ska vara att beslut i första hand ska fattas av människor själva, eller så nära den enskilda människan som möjligt. Centerpartiet ser positivt på en regionalisering som också innebär en decentralisering. Starkare regioner är en förutsättning för decentralisering, att flytta makten närmare människor. För Centerpartiet är det viktigt att underifrånperspektivet som ska styra för att makt och inflytande ska kunna flyttas närmare människor.

2845 Under förhandlingarna med regeringen om Indelningskommitténs förslag till ny regionindelning drev Centerpartiet ett antal konkreta förslag på myndigheter vars ansvarsuppgifter, kompetens och resurser bör flyttas till regional nivå. Ett exempel är Arbetsförmedlingen, där Centerpartiet vill avveckla myndighetens arbete med arbetsmarknadsutbildningar, arbetspraktik och liknande på nationell nivå för att i stället överföra delar av dessa pengar till regionerna och ge dem ansvaret. Samtidigt vill vi på det nationella planet införa en arbetsförmedlarpeng som innebär att den arbetssökande ska kunna välja arbetsförmedlare. Centerpartiet drev även frågan om att Yrkeshögskolan skulle bli en regional kompetens, där regionerna har beslutanderätt om den regionala dimensioneringen men också att MYH ska få ett uppdrag att kvalitetssäkra och följa upp utbildningarna.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.10

1.11

2855 **Arbetsförmedlingen - motion [1.12](#) och [1.13](#)**

1.12.1 Att Arbetsförmedlingen ska kunna förmedla enkla och korta arbeten genom att vara tillfällig digital arbetsgivare för arbetssökande utan F-skattsedel.

2860 1.12.2 Att arbetsförmedlingen skapar digital "anslagstavla" där småföretag kan annonsera om behov av hjälp på tim- eller dagsbasis.

2865 1.13.1 Att Centerpartiet verkar för att en användarvänlig applikation ska erbjudas de som har rätt att arbeta i Sverige så att de kan ta uppdrag som företagare på tjänstemarknaden.

1.13.2 Att applikationen finansieras av relevant myndighet eller och att den integreras på nödvändigt sätt med Skatteverkets verksamhet.

Partistyrrelsens yttrande:

2870 Centerpartiet vill att fler förmedlar jobben. Vi vill förbättra matchningen genom att den arbetsförmedlande delen av Arbetsförmedlingen ersätts av en arbetsförmedlarpeng. Upp till 100 000 kronor i ersättning genom en arbetsförmedlarpeng ska betalas ut till de fristående aktörer som hjälpt en långtidsarbetslös till varaktigt jobb. Vi vill att ersättningen först ska betalas ut när den långtidsarbetslöse åter är i varaktigt arbete. Arbetsförmedlingen ska istället omvandlas till en kontrollerande myndighet.

Centerpartiet har även drivit på för att matchningsanställningar införs. Med matchningsanställningar fungerar fackliga eller ideella organisationer, eller privata företag, som bemanningsföretag åt den jobbsökande, med stöd för att placera dem på arbetsplatser. En större bonus utgår om den arbetssökande får ett reguljärt arbete. Personer som står nära arbetsmarknaden är ofta i mindre behov av utbildningsinsatser. För dessa personer är ett aktivt jobbsökande generellt mer prioriterat.

Idag finns lösningar till exempel för frilansare med A-skatt att utföra tillfälliga uppdrag åt olika uppdragsgivare genom att ansluta sig till ett egenanställningsföretag (kallas ibland för plattformsföretag, faktureringsföretag eller självanställningsföretag). Centerpartiet vill uppmuntra den här typen av lösningar. Egenanställningsföretaget har F-skatt och fakturerar uppdragsgivarna mot viss provision, redovisar arbetsgivaravgifter och gör skatteavdrag och betalar sedan ut resten som lön till uppdragstagaren. Detta kallas för att man är egenanställd.

Arbetsförmedlingen ska inte hjälpa företag att sälja sina tjänster. Digital anslagstavla kan och bör skapas av privata aktörer. Kopplat till att Arbetsförmedlingen är en ineffektiv organisation anser vi det inte särskilt klokt att ge en sådan organisation ytterligare uppdrag i nuläget.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.12

1.13

Flexibilitet i arbetslivet – motion [1.14](#)

1.14.1 Att Centerpartiet arbetar för att sänka arbetsgivaravgifterna.

1.14.2 Att Centerpartiet uppmuntrar flexibilitet i arbetslivet både för person och företag.

1.14.3 Att Centerpartiet arbetar för att föräldraförsäkring styr och fördelar föräldrar efter sina egna behov.

Partistyrelsens yttrande:

Vi vill att Sverige ska vara världens bästa land att starta och driva företag i. Då behöver vi en företagspolitik som fokuserar mer på möjligheter och mindre på krångel. Dessutom behöver företagare få slippa många av de kostnader som de har idag, som alltför höga arbetsgivaravgifter eller sjuklön. Det behöver bli billigare att anställa och mer rörlighet på arbetsmarknaden. Då tror vi att fler vågar byta jobb och fler, inte minst unga, får ett jobb att gå till. Idag är trösklarna till den svenska arbetsmarknaden för höga. En strikt arbetsrätt, höga ingångslöner och få enkla jobb gör det svårare för ungdomar och nyanlända att få sitt första jobb. En dåligt fungerande matchning äventyrar företagets kompetensförsörjning. Illa utformade trygghetssystem leder till högre arbetslöshet, inlåsning och mindre trygghet. Allt detta måste ändras om fler ska ges chansen att få ett jobb.

En väl fungerande arbetsmarknadspolitik kan skapas bland annat genom att hjälpa arbetslösa att söka jobb, öka arbetssökandes anställningsbarhet genom utbildning och stötta företag som anställer personer som står långt från arbetsmarknaden. Vi vill göra om LAS så att kompetensen och inte anställningstid blir det viktiga.

Centerpartiet vill se färre, enklare och mer effektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder. De resurser som sparas genom sådana reformer bör i stället användas för att finansiera
2925 jobbskapande reformer. Vi måste skapa bättre förutsättningar för jobbskaparna – de små och medelstora företagen. Arbetsmarknadspolitiken är således ett samarbete mellan flera parter.

Centerpartiet vill se en enkel, modern och flexibel barn- och föräldraförsäkring som ger alla föräldrar möjlighet att kombinera arbete med föräldraskap. Centerpartiet tycker det är bra ju
2930 jämnare föräldraledigheten delas mellan föräldrarna då det främjar ett jämställt familjeliv och i förlängningen ett mer jämställt arbetsliv. Centerpartiet värnar valfriheten i dagens föräldraförsäkring och vill inte öronmärka fler månader. Däremot är det viktigt att samhället ger föräldrarna utförlig information om uttagets effekter på livsinkomst, hälsa och kontakt med barnen. Detta saknas idag. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett
2935 uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.14.1

1.14.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.14.3

2940

Arbetstid– motion [1.15](#)

1.15.1 sänka arbetstiden till sex timmar/arbetsdag med bibehållen lön.

2945 1.15.2 för att fler människor ska få arbete.

1.15.3 för ett hållbart arbetsliv för fler människor.

2950 **Partistyrelsens yttrande:**

Motionären tar upp diskussionen om arbetstid. Sverige behöver fler arbetade timmar till exempel fler händer och huvuden inom välfärden. Vi behöver fler som arbetar mer, inte mindre. Fler arbetade timmar behövs, både för att enskilda ska få först en lön och sedan en pension de kan leva på och för att behoven ökar inom många välfärdsområden. Centerpartiet
2955 föreslår till exempel att återinföra vårdbiträden inom sjukvården. På så vis skulle dels fler människor kunna hitta sitt första arbete inom vårdsektorn och dessutom skulle såväl undersköterskor som sjuksköterskor få en välkommen avlastning i sitt dagliga jobb.

Sex timmars arbetsdag riskerar däremot att öka kostnaderna och konkurrera om resurser till
2960 andra satsningar. Vi riskerar att tappa konkurrenskraft inom den privata sektorn. Likaså skulle det kunna leda till ökade kostnader inom offentlig verksamhet. Centerpartiet vill sänka trösklarna till arbetsmarknaden så att fler har ett jobb att gå till. Med fler som arbetar får vi fler som bidrar till vår gemensamma välfärd.

2965 Vi behöver matcha kompetensen – som finns – på arbetsmarknaden, med efterfrågan. För mer hållbara arbetsplatser behöver vi förbättra arbetsmiljön på svenska arbetsplatser och se till att sätta in tidiga och täta insatser vid sjukskrivningar. Vi behöver även arbeta förebyggande så

2970 att det inte ens hinner gå till sjukskrivning. Vi behöver med andra ord verka för en större mängd människor som arbetar i Sverige, se till att de mår bra på jobbet och håller för ett långt arbetsliv.

Det finns inget som hindrar att enskilda företag och vårdgivare, privata som offentliga, att genomföra sex timmars arbetsdag om utrymme finns.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.15

2975

Sommarjobb - motion [1.16](#)

2980 1.16 Att Centerpartiet i Stockholms län och nationellt verkar för att sommarjobbsinsatser även ska innefatta entreprenörskap och företagande.

Partistyrelsens yttrande:

2985 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om vikten av sommarjobb, det är för många ungdomar det första steget in i arbetslivet. Det är extra viktigt för de unga som varken studerar, arbetar eller deltar i åtgärder. Idag har vi en grupp ungdomar som står utanför systemet. Centerpartiet har föreslagit ett sommarjobbsavdrag eftersom kostnaden för arbetsgivare är extra viktig när det gäller ungdomar.

2990 Höjningar av minimilöner och därmed kostnaden för arbetsgivaren slår extra hårt mot just ungdomar. Ett sommarjobbsavdrag möjliggör att både behålla och öka antalet unga som sommarjobbar. För att säkerhetsställa att fler unga får in en första fot på arbetsmarknaden föreslår Centerpartiet slopad arbetsgivaravgift för alla under 18 år.

2995 Centerpartiet ser gärna satsningar som uppmuntrar entreprenörskap och kreativitet hos unga, till exempel i likhet med initiativ som Ung företagsamhet. Många barn har ingen familjemedlem eller bekant som driver eget företag. För dem är chansen liten att de själva hittar inspiration och intresse för företagande. Vi tycker att alla barn ska få en chans att lära sig vad entreprenörskap och företagsamhet innebär, därför vill vi att alla elever i grundskolan ska få ta del av information om företagsamhet och få chansen att pröva på entreprenörskap.

3000 Centerpartiet uppmuntrar kommuner att arbeta med sommarjobbsinsatser som innefattar entreprenörskap och företagande.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.16

3005 Trösklar på arbetsmarknaden – motion [1.17](#)

1.17.1 Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att som arbetsgivare erbjuda enkla jobb med låg lön.

3010 1.17.2 Centerpartiet verkar för att reformera MBL och LAS, med avskaffade turordningsregler och förenklingar för att nyanställa människor.

1.17.3 Centerpartiet verkar för att lönesättningen ska bli mer individualiserad för att göra det lättare att ta sig in på arbetsmarknaden.

3015

1.17.4 Centerpartiet verkar för att införa ett proportionalitetskrav vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden.

Partistyrelsens yttrande:

3020

En stelbent arbetsrätt, höga ingångslöner och få enkla jobb gör det svårare för ungdomar och nyanlända att få sitt första jobb. En dåligt fungerande matchning äventyrar företagets kompetensförsörjning. Illa utformade trygghetssystem leder till högre arbetslöshet, inlåsning och mindre trygghet.

3025

Att arbetsgivare ska kunna erbjuda jobb med lägre ingångslön är något Centerpartiet står bakom och politik vi driver. Likaså vill vi se en reformerad arbetsrätt och förenklingar för att fler ska kunna anställas. Vi ser gärna en mer individualiserad lönesättning och proportionalitetskrav vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden. Allt detta är centerpolitik för en arbetsmarknadspolitik som bidrar till att underlätta för arbetssökande att komma i arbete.

3030

Sänkta trösklar till arbetsmarknaden tror vi skapas bland annat genom att hjälpa arbetslösa att söka jobb, öka arbetssökandes anställningsbarhet genom utbildning och stötta företag som anställer personer som står långt från arbetsmarknaden.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.17

3035

Det byggda samhället – motion [1.18](#) och [1.19](#)

1.18.1 Att Enkla Arbeten organiseras för att Vårda det byggda samhället.

3040

1.18.2 Att sociala företag som kan organisera skötsel- och städarbete får uppdraget av kommunerna.

1.19.1 Att offentliga toaletter byggs.

3045

1.19.2 Att sociala företag som kan organisera skötsel- och städarbetet på de offentliga toaletterna får uppdraget av kommunerna.

Partistyrelsens yttrande:

3050

De förslag motion 1.18 tar upp är goda exempel på enkla jobb. Centerpartiet har tillsammans med Alliansen föreslagit införandet av inträdesjobb, som är en förenklad anställningsform där arbetsgivaravgiften tas bort helt under de första tre åren för nyanlända de första fem åren i Sverige samt för unga under 23 år som saknar fullständig gymnasieutbildning. Centerpartiet vill också helt ta bort arbetsgivaravgiften för ungdomar under 18 år.

3055

Sociala företag är ett bra exempel på hur enkla jobb kan bli verklighet. Genom till exempel upphandlingar kan kommunerna få möjlighet att själva välja om de vill nyttja sociala företag för skötsel och städarbete.

3060 Motion 1.19 om offentliga toaletter är en fråga som bäst beslutas lokalt och ingenting som Centerpartiet tar ställning till på nationell nivå.

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.18

Partistytelsen föreslår partistämman att avslå följande motion: 1.19

3065

Jobb efter 67 - motion [1.20](#)

1.20 Att jobbskatteavdraget för pensionärer som Alliansen införde återinförs.

3070

Partistytelsens yttrande:

Centerpartiet anser att det var ett felaktigt beslut av regeringen att ta bort det extra jobbskatteavdraget för de pensionärer som vill fortsätta vara yrkesverksamma. Det är en fråga vi redan driver på riksnivå.

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.20

3075

Utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden – motion [1.21](#)

3080

1.21.1 Centerpartiet verkar för att utöka Ung Företagsamhet med särskilt fokus på de gymnasielinjer där många flickor/kvinnor med utländsk bakgrund finns.

1.21.2 Centerpartiet verkar för att skatten samt sociala avgifter för kvinnor under 20 år som startar företag och för nyanlända kvinnor som startar företag halveras de första två åren, om de återinvesterar vinsterna i sitt företag.

3085

1.21.3 Centerpartiet verkar för att fler kommuner/regioner kan erbjuda SFI för entreprenörer/företagare.

3090

1.21.4 Centerpartiet verkar för att stärka verksamhetsstödet till organisationer som arbetar med företagsrådgivning riktad mot kvinnor.

1.21.5 Centerpartiet verkar för att stärka stödet till aktörer som arbetar för att öka utrikesfödda kvinnors företagande och aktörer som driver mentorskapsprogram för kvinnliga entreprenörer med utländsk bakgrund.

3095

1.21.6 Centerpartiet verkar för att företag som får lån som finansieras via skattemedel skall ha jämställda bolagsstyrelser.

Partistytelsens yttrande:

3100

En förutsättning för att öka jämställdheten mellan könen är att öka kvinnors ekonomiska makt. Det görs på flera sätt. En viktig del är att kvinnors möjlighet att starta och utveckla företag måste stärkas. Företagande utgör för många en möjlighet att ta makten över sin egen ekonomi och arbetssituation. Därför är det viktigt att kvinnor ges samma möjligheter som

3105 män att starta och utveckla företag. Idag är dock dessa möjligheter och de resurser som satsas skevt fördelade.

3110 Som ett exempel kan nämnas att inom vård- och omsorgsbranschen leds 54 procent av företagen av kvinnor, vilket är en klart högre andel än i näringslivet i snitt. Inom RUT-sektorn är 52 procent av företagarna kvinnor. Hälften av dessa är också födda utanför Sverige. Detta var en viktig anledning till att Centerpartiet drev breddning av RUT-avdraget inom ramen för migrationssamtalen. Också inom traditionellt manliga branscher måste kvinnor ges möjlighet att ta större plats. Goda exempel och förebilder i form av till exempel styrelseledamöter måste lyftas fram.

3115 För att ytterligare öka medvetenheten om behovet av ett aktivt jämställdhetsarbete vill Centerpartiet se en genomgripande utredning, som behandlar och belyser statens, näringslivets, samhällets och individens totala kostnader för ojämställdhet relaterat till de mål för jämställdhetspolitiken som riksdagen har antagit.

3120 *Ungt företagande*

Centerpartiet ser gärna satsningar på ung företagsamhet, det är politik vi driver. Alla barn och ungdomar bör få en chans att lära sig vad entreprenörskap och företagsamhet innebär. Därför vill Centerpartiet att alla elever i grundskolan ska få ta del av information och chansen att pröva ung företagsamhet. Forskning visar att det är 80 procent större chans att kvinnor som deltagit i ung företagsamhet startar ett aktiebolag än kvinnor utan den bakgrunden. I gymnasiet bör fler elever få möjlighet att arbeta med sin egen företagsamhet. Därför föreslår Centerpartiet att organisationer som Ung Företagsamhet ska få ytterligare 16 miljoner kronor i statlig finansiering, relativt regeringens förslag, för att utveckla entreprenörskap i skolan. Det är viktigt att möjligheterna är likvärdiga att starta UF-företag inom tjej- och killdominerade linjer på gymnasiet.

Invandrade kvinnors företagande

3135 Många utrikesfödda skulle kunna och vilja driva företag, men vet inte hur. Centerpartiet har därför föreslagit att Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att stärka informationen om möjligheten att driva företag inom ramen för etableringsuppdraget och att de gör information om företagande till en stark del av den obligatoriska samhällsorienteringen.

3140 Under alliansregeringens tid drevs under åren 2011–2014 ett projekt, iK-programmet, för att lyfta invandrarkvinnors företagande. IFS Rådgivning ansvarade för projektet och har byggt upp viktiga och väl fungerande nätverk och visat mycket positiva resultat. Den rödgröna regeringen valde dock inte att driva projektet vidare. Centerpartiet vill på nytt starta upp ett iK-program med inkluderande nätverk för kvinnliga företagare riktade mot invandrare.

3145 Ett problem som har identifierats i många företag som drivs av invandrarkvinnor är att de efter något år stannar i utvecklingen och fastnar i en lång tid av samma problemställning. De kommer inte vidare på grund av bland annat brist på nätverk, rätt styrelse eller finansiering. För att kunna växa och i framtiden anställa fler personer behöver företagen hjälp att lyftas ur denna situation. Centerpartiet föreslår därför att det i det nya iK-programmet ska ingå en affärsrådgivningsdel som är riktad mot företag med potential att växa.

3150 Till skillnad från regeringen anser Centerpartiet att Winnet Sverige ska fortsätta att vara en viktig del av det fortsatta arbetet för ökad jämställdhet. För detta syfte vill Centerpartiet ge Tillväxtverket i uppdrag att åter fördela öronmärkta 36 miljoner kronor, som ska gå till

3155 resurscentra, till Winnet att administrera istället för, som regeringen vill, regionerna. Parallellt behöver verksamheten utvärderas och effektiviseras, men det är av högsta vikt att nätverken omedelbart återetableras så att uppbyggd kunskap och kompetens inte går förlorad.

3160 Bilden av kvinnor och män som företagare är väldigt olika, vilket beskrivs tydligt i Tillväxtverkets rapport "Under ytan" (2015). Kvinnor beskrivs som allt ifrån mindre risktagande till mindre framgångsrika än män. Kvinnor som driver företag anses vara försiktiga och män anses våga satsa. Detta påverkar självklart finansiärers bedömning om vad som är finansieringsbart och vad som har potential att lyckas. Idag är fördelningen av offentliga medel som satsas på män respektive kvinnor inte jämställd. För att öka medvetenheten och minska beslut baserade på kön, behövs genomlysning och utbildning av de statliga aktörer som arbetar för att främja innovationer och företagande. Vi föreslår därför att det görs en genomlysning och utbildning av myndigheter, rådgivare och finansiärer som är en del av det befintliga statliga systemet för främjande av innovationer och företagsamhet. Enligt Almi går 80 % av deras resurser till bolag startad av män, och för riskkapitalet är motsvarande siffra 96 %. Idag ställs dock inga motkrav för att få företagsstöd beviljat, till exempel krav på jämställd bolagsstyrelse. Det är viktigt att synliggöra detta och följa det offentliga kapitalet men Centerpartiet anser inte att kravställande på jämställda bolagsstyrelser är rätt väg att gå för att tillgodogöra sig lån. Aktörer som beviljar lån av offentliga medel till bolag ska arbeta mer aktivt med frågan om jämställdhet, dels för att öka andelen kvinnor som ansöker om lån, och dels för att öka jämställdhetsarbetet generellt, till exempel genom att arbeta för en ökad andel jämställda bolagsstyrelser.

3180 Styrelsekraft instiftades av regeringen år 2008 med syfte att under fem år främja hållbar tillväxt genom att öka andelen kvinnor i styrelser. Centerpartiet ser gärna nya satsningar med program likt Styrelsekraft. Mellan åren 2009 och 2014 deltog 740 kvinnor i Styrelsekraft. Varje deltagare hade en personlig styrelsementor, fick genomgå styrelseutbildning samt fick ett professionellt styrelsenätverk med andra deltagare. Utvärderingen för de två första åren visade att tre av fyra kvinnor hade minst en styrelsepost och att en av tio hade uppdrag i ett börsnoterat bolag. Närmare hälften hade tackat ja till uppdrag under och efter utbildningen och totalt handlade det om närmare 400 styrelseuppdrag för de 200 medverkande adepterna.

3185 Förbättrade villkor gällande skatt och sociala avgifter för företagare är något vi vill förbättra för alla, inte enbart kvinnor. Det är därför vi presenterat flera politiska förslag för fler enkla jobb och för ett ökat företagande. Våra förslag innebär att såväl ungdomar som nyanlända slipper arbetsgivaravgift de första två åren på arbetsmarknaden, de år som i regel är de svåraste. Vi slopar även helt arbetsgivaravgiften för unga under 18 år och vill ta bort arbetsgivaravgiften helt de två första åren när ett företag anställer sin första medarbetare.

3195 Kvaliteten i svenska för invandrare (SFI) är i dag djupt otillräcklig. Många går år efter år i utbildningar som har låg genomströmning, dålig individanpassning och helt enkelt inte lär ut språket. I många kommuner finns det inte heller några alternativ.

3200 Samtidigt har flera privata och ideella utbildningsanordnare visat sig mycket framgångsrika i att lära ut språk. I dag har dock studerande inom SFI inte möjlighet att välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Vi vill reformera systemet genom att endast betala för resultat. Kvaliteten kan höjas genom att vi inför valfrihet för de studerande och öppnar upp för konkurrens mellan nya, potentiellt bättre utbildningsanordnare. Centerpartiet föreslår därför redan i dag att det införs en SFI-peng. Alla som uppnår vissa grundläggande krav får möjlighet att erbjuda SFI-undervisning. Den som

3205 ska lära sig svenska får sedan möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill studera, och utbildningsanordnaren får betalt genom en typ av skolpeng. Vi vill också att SFI och fler etableringsinsatser för nyanlända ska vara tillgängliga redan från att man placeras som asylsökande.

3210 Den nyanländes språkkunskap och färdigheter mäts initialt samt efter avslutad kurs. SFI-anordnaren får sedan betalt endast om den studerande förbättrat sina svenskkunskaper tillräckligt. Nyanlända med sämre förutsättningar för att lära sig svenska, och som därmed är mer resurskrävande för SFI-anordnaren, ger en högre peng. Men för att främja kvalitet betalas enbart SFI-pengen ut när resultat nåtts, oavsett vem som ska lära sig svenska.

3215

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.21.1

1.21.3

1.21.4

1.21.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.21.2

1.21.6

Sofia Jarl, CK, reserverar sig till förmån för bifall till motion 1.21.6

3220 *1.21.6 Centerpartiet verkar för att företag som får lån som finansieras via skattemedel skall ha jämställda bolagsstyrelser.*

Organisera asylsökande – motion [1.22](#)

3225 1.22.1 Att Centerpartiet arbetar för organisera asylsökande och nyanlända i ett samfund.

1.22.2 Att Centerpartiet arbetar för en ständig dialog med asylsökande och nyanlända när man arbetar med integrationsfrågor.

3230 **Partistyrrelsens yttrande:**

Att människor organiserar sig i civilsamhället är viktigt och bra, men det är inte en parti-politisk uppgift att organisera nyanlända ovanifrån. All politik ska naturligtvis utformas med dialog och hänsyn till de som berörs av politiken. Vi ser gärna att asylsökande och nyanlända organiserar sig på olika sätt, både i nya organisationer för just de grupperna, i civilsamhället, i politiska partier, eller andra typer av organisationer. Men varken riksdagen, regeringen eller enskilda politiska partier ska försöka styra den processen, utan den fungerar bäst i ett fritt samhälle och där människor fritt får bestämma var de vill engagera sig.

3235

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.22.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.22.1

3240

Integration – motion [1.23](#), [4.52](#)², [1.24](#), [1.25](#) och [1.26](#)

- 3245 1.23.1 Att Migrationsverket i sin hantering och handläggning av asylsökande också ges i uppdrag att beakta integrationsaspekter.
- 1.23.2 Att Migrationsverket ges i uppdrag att beakta ekonomiska och sociala aspekter av sina beslut i ett vidare perspektiv och på lite längre sikt.
- 3250 4.52.4 Att Centerpartiet verkar för att skapa ett centraliserat och enhetligt system för validering av kompetens och rådgivning för komplettering.
- 3255 4.52.5 Att Centerpartiet verkar för införandet av ett sponsorskapssystem där civilsamhället kan ta ansvar för flyktingar och arbetskraftsinvandrares integration i det svenska samhället.
- 1.24.1 Att födelsedata på LMA-kort får ett tillägg med en ”kod” motsvarande den som finns hos sjukvården direkt vid asylökan.
- 3260 1.24.2 Att denna ”kod” anses vara giltig vid öppnande av bankkonto.
- 1.25.1 Att vid asylsökande skall den asylsökande få information som tydligt fokuserar på den absoluta fundamenta av vår tolkning av vår värdegrund.
- 3265 1.25.2 Att värdegrundsutbildning obligatorisk del av SFI.
- 1.25.3 Att gode män för ensamkommande flyktingbarn, åtminstone, är ansvariga att följa upp att barn får värdegrundsutbildning.
- 3270 1.26.1 Att ensamkommande barn alltid ska ha rätt att ta jobb under ferierna.
- 1.26.2 Att den ferielön som understiger 18 951 kr inte avräknas mot dagsersättningen.
- 3275 **Partistyrelsens yttrande:**
Under 2015 tog Sverige emot knappt 163 000 asylsökande, varav drygt 35 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Även om det är det betydligt färre som söker asyl idag, innebär det stora antalet nyanlända som kommit till Sverige stora krav på ett fungerande mottagande och en snabb etablering. Frågan om hur väl anpassad arbetsmarknaden är för att möta fler i arbetsför ålder, hur vi etablerar en väl anpassad skolgång, sjukvård och bostäder samt hur vi skapar trygghet ligger högt på agendan.
- 3280 Många flyktingar som påbörjat en välfungerande integrationsprocess och kommit att bli en del av det lokala samhället tvingas flytta till helt nya platser. Det är upprivande för de familjer som drabbas och det skadar integrationen i samhället. Att helt upphöra med omflyttningarna av människor är inte möjligt. Men Centerpartiet vill att Migrationsverket ska se över hur man
- 3285

² 4.52.1-3 behandlas i yttrandet Arbetskraftsinvandring och spårbyte i kommitté 4

kan se till att de som måste flyttas från ett boende kan få bo kvar i samma kommun eller närområde i de fall det är ekonomiskt försvarbart.

3290 Centerpartiet vill också att ansvaret för mottagande ska flyttas till kommunerna. I stället för att Migrationsverket ska anordna boende under asylprövningen och kommuner sedan stå för placeringen när en asylsökande fått uppehållstillstånd, ska boendeansvaret ska ligga på kommunerna från början. Det gör att kommuner kan planera asylboendens placering själva och underlätta för asylsökandes möjlighet att bo kvar på samma plats utan att behöva flyttas runt.

3295
3300 Det finns betydande problematik runt hur man tar emot människor med avseende på psykisk hälsa, hur mottagandet av ensamkommande fungerar och mycket annat. Tadelningen mellan inrikes och utrikes födda blir allt större. Fler står utan jobb, svenskundervisningen fungerar inte tillräckligt bra, utbildningsinsatser för nyanlända ger inte tillfredsställande avkastning och regeringens insatser hjälper nästan ingen. Arbetsmarknaden är den kanske viktigaste utmaningen. Vi beskriver många av våra viktigaste förslag i stämmoprogrammet Låt inte Sverige klyvas med bland annat ingångsföretagande, lägre trösklar till arbetsmarknaden och fler praktikplatser.

3305 Kommunerna är huvudmän för grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Den lokala makten är viktig, och kommunerna ska förstås fortsätta att vara huvudmän. Problemet är att alla gymnasier inte kan förväntas veta hur man ska validera gymnasiekompetens från till exempel Iran, Syrien och andra länder. Det innebär att personer som ska validera sin gymnasiekompetens i praktiken har 290 regelverk och med ett betydande inslag av godtycklighet. Eftersom kursplanerna nästan helt är nationella kan man ha en statlig myndighet som gör detta istället. Det skulle inte inskränka på det kommunala huvudmannaskapet, men ge en snabbare, bättre och mer överskådlig process för valideringen av gymnasiekompetens.

3315 Det är ett stort problem att asylsökande inte har möjlighet att arbeta. Därför behövs reformer av praktikmöjligheter, trösklar måste sänkas till jobb i allmänhet. Men vissa frågor är specifika för asylsökande, bland annat svårigheterna att öppna bankkonto. Det är någonting som Centerpartiet har drivit sedan tidigare, och som är en fortsatt viktig fråga.

3320 Här borde Skatteverket utfärda samordningsnummer som standard till alla asylsökande, istället för ett system där utgångspunkten är att man måste ansöka om undantag från förbud att arbeta borde utgångspunkten vara att alla asylsökande får arbeta, och praktikmöjligheter ska öppnas igen. Barn ska förstås studera, men precis som många barn i Sverige sommarjobbar för att ha en egen inkomst måste även ensamkommande ha det. Om man tjänar egna pengar ska man dock inte ha rätt till samma bidrag, utan de ska trappas ned. Men för att uppmuntra till arbete måste det finnas en jobbstimulans i avtrappningen.

3325 Alla asylsökande ska få en grundläggande utbildning i samhällsorientering, vilket är någonting Centerpartiet driver sedan länge tillbaka. Däremot borde den samhällsorienteringen inte blandas ihop med vare sig de gode människors uppdrag, eller med SFI.

3330 Redan i dag tar civilsamhället ett stort ansvar för integrationsprocessen. Många sportklubbar, lokala organisationer och andra delar av civilsamhället bidrar till att nyanlända välkomnas och blir en del av samma gemenskap som de som är födda här. Det är en form av sponsorskap

3335

som bör främjas. Centerpartiet har också riktat betydande resurser till civilsamhället, inte minst för att stärka integrationen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.23.1
1.23.2
4.52.4
4.52.5
1.24
1.25.1
1.26

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

1.25.2
1.25.3

3340

Eget boende – motion [1.27](#), [1.28](#) och [1.29](#)

3345 1.27 Att en tydlig överlämning av en bidragsberoende person med uppehållstillstånd, som är kopplad till statens invandringspolitik, sker mellan en kommun som personen vill lämna till den som den önskar flytta till.

3350 1.28.1 Att Migrationsverket ges i uppdrag att förbättra sin kommunikation och dialog med berörda kommuner om personer som bor eller i framtiden ska bo i den berörda kommunen.

3355 1.28.2 Att Migrationsverkets sekretessregler eller bakomliggande lagstiftning ses över med syfte att möjliggöra snabb informationsdelning om EBO-personer och kvotflyktingar samt dessas familjerelationer och adresser.

1.28.3 Att Migrationsverket, som första sak, ska informera och föra dialog med berörd kommun när större förändringar sker, oavsett vilken förändring det gäller.

3360 1.29.1 Att Centerpartiet verkar för att kommuner som vill, bör ges möjlighet att ta emot fler nyanlända än sitt kommunal genom omfördelning mellan kommuner och län.

3365 1.29.2 Att Centerpartiet verkar för att underlätta och stimulera privatuthyrning, exempelvis genom att göra det möjligt för nyanlända att få bostadsersättning eller bostadsbidrag även för att hyra del i bostad eller som inneboende.

Partistyrelsens yttrande:

3370 Många motioner har lyft olika problem med eget boende, EBO. Det finns i grunden två kategorier av personer som bosätter sig i eget boende. Dels de som bosätter sig medan de söker asyl, dels de som bosätter sig i en annan kommun än anvisningskommunen när de fått uppehållstillstånd. Båda kategorierna skapar kostnader för kommunen, inte minst i form av oförutsebarhet, svårighet att planera och en stor koncentration av asylsökande och nyanlända i vissa kommuner.

3375 Vi vill att man ska kommunplaceras redan när man söker asyl. Tillsammans med den integrationspolitik vi driver, som bland annat beskrivs i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*, att göra den lokala anknytningen starkare och tidigare. Därmed kommer också dyra flyttkaruseller att motverkas. Då kommer drivkrafterna att flytta till trångbodda områden att bli mindre och etableringen kan stärkas.

3380 Det kommer också att innebära en jämnare fördelning av asylsökande över landet, så att enstaka små kommuner inte behöver bära hela kostnaden asylmottagandet för med sig. I dag faller en mycket stor del av ansvaret på ett litet antal kommuner där väldigt många asylsökande och nyanlända bosätter sig. Om alla kommuner är med och tar ett ansvar blir det
3385 lättare för hela landet att få integrationen att fungera.

Utgångspunkten ska även fortsatt vara att människor får bosätta sig fritt. Men de praktiska problemen som uppstår både i form av att personer skriver sig på brevlådor och enorm trångboddhet i vissa lägenheter måste hanteras mycket bättre. Vissa kommuner erbjuder ett
3390 dåligt boende för att sedan hjälpa nyanlända att flytta till andra kommuner. Och för andra uppstår problem när ett tiotal familjer kan ha skrivit sig i en lägenhet men sedan inte alls kommer till kommunen.

Lagstiftningen om EBO handlar bara om asylsökande men den stora gruppen är de som flyttar efter asyltiden. Det är där de flesta svartkontrakten och annat uppstår. Det mesta av det tas
3395 bort genom att vi lägger kommunplaceringen redan vid dag ett – om man placeras för att bo i en kommun redan under asyltiden försvinner mycket av incitamenten att flytta vidare.

För asylsökande och nyanlända som vill skaffa ett eget boende ska kommuner ha möjlighet att granska att lägenheten uppfyller minimikrav på bland annat boyta per person och andra
3400 grundläggande krav på samma nivå som det boende Migrationsverket erbjuder. Om boendet inte når upp till den nivån ska ersättningen till de nyanlända kunna sänkas eller dras in.

Partistyrelsen föreslår partistämman att Centerpartiet ska verka för:

Att kommuner ska ha möjlighet att granska att lägenheten uppfyller minimikrav på bland annat boyta för asylsökande och nyanlända som ordnar eget boende, på samma nivå som de boenden Migrationsverket erbjuder

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

1.28
1.29

3405

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
1.27

Tolkkostnader – motion [1.30](#)

3410 1.30.1 Att utveckla en ny modell för effektiviserad svenskutbildning utvecklas kombinerad med arbete, arbetsträning eller social träning utvecklas.

1.30.2 Att begränsa samhällets kostnader för tolkservice till och med 2 år efter besked om uppehållstillstånd och därefter läggs ansvaret över på den enskilde.

3415 1.30.3 Att utveckla ett regelverk för att dispens från tolkkostnad ska kunna ges vid hörselskada, utvecklingsstörning, andra handikapp eller sjukdomar.

Partistyrelsens yttrande:

3420 Det är viktigt att minska kostnaderna för mottagandet. Ett viktigt förslag i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*, och som Centerpartiet också drivit sedan tidigare, är att reformera SFI-utbildningen för betydligt snabbare resultat. Ett annat led i effektivisering och kostnadsbegränsning är att se över tolkkostnaderna. De skjuter ofta i höjden till ofattbara nivåer, då de saknar begränsning. Det finns skäl att inte lägga begränsningen i antal år efter uppehållstillstånd, utan snarare begränsa vid vilka tillfällen man får tillgång till tolk. Det är 3425 också viktigt att det finns dispens från begränsningarna för vissa grupper, som motionären lyfter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.30

3430 **Sjuklöneansvaret – motion [1.31](#)**

1.31.1 Centerpartiet ska verka för att Lagen om sjuklön avskaffas.

1.31.2 Om lagen ska avskaffas stegvis ska Centerpartiet verka för att det först gälla för de tio först anställda i företaget.

3435 **Partistyrelsens yttrande:**

Motionären tar upp frågan om sjuklöneansvaret för företagen. Det är en viktig fråga för Centerpartiet och vi har drivit den hårt. Det är inte bara arbetsgivaravgifterna som bromsar jobbskapandet, det gör också ersättningen när de anställda blir sjuka. Idag måste företagen 3440 betala sjuklön i två veckor.

Själva idén med sjuklönen är att arbetsgivaren ska uppmuntras förbättra arbetsmiljön och göra det lättare för anställda som är sjuka att komma tillbaka till jobbet. Men ofta är de anställdas sjuksituation något arbetsgivaren inte kan påverka.

3445 Småföretag har ofta knappa marginaler och det finns risk för att arbetsgivare därför drar sig för att anställa personer med sjukdomshistoria. Samtidigt är det ofta just de personerna som står längst från arbetsmarknaden. Det var därför Centerpartiet och Alliansen införde ett högkostnadsskydd för sjuklönekostnader, som särskilt gynnar de mindre företagen. 3450 Högkostnadsskyddet är differentierat på storleksklass och de mindre företagen gynnas eftersom ersättningen träder in tidigare för företag med färre anställda. Utbetalningarna är automatiserade för att minska krånglet och den högsta ersättning som går att få tillbaka är 250 000 kronor. Minskade kostnader och minskat regelkrångel är av största vikt för småföretagen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besvara följande motioner: 1.31.2

3455

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 1.31.1

3460 **Kommitté 2 - Miljöansvar och grön tillväxt**

Märkning av livsmedel och matsvinn – motion [2.1](#), [2.2](#), [2.3](#), [2.4](#), [2.5](#), [2.6](#) och [2.7](#)

2.1.1 att förbud att slänga mat/livsmedel från stora butiker, i likhet med beslutet i Frankrike.

3465

2.1.2 att en översyn av datummärkningen för att strama upp gränserna för “bäst före datum”.

2.1.3 att ökad kunskap om konsekvenserna av att kasta mat, moraliskt, etiskt, ekonomiskt och påverkan på miljön.

3470

2.2 att kött- och jordbruksprodukter som produceras i Sverige märks med lokal ursprungsmärkning, innefattande län och namn på uppfödare/odlare.

2.3 att Centerpartiet jobbar för att ändra lagstiftning så att matvaror måste döpas tydligare efter vad de innehåller.

3475

2.4.1 att centerpartiets riksdags grupp verkar och påverka med de tillgängliga medel att statliga, kommunala och landstings institutioner upphör med denna form av svinn

2.4.2 att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan

3480

2.5 att Centerpartiet verkar för att ersätta bäst före-datummärkningen på livsmedel med produktionsdatum och en bästa smak garanterad till-märkning.

2.6 att verka för att om en tillsats har ett animaliska ursprung, likt allergener, ska detta synliggöras på livsmedels ingrediensförteckning

3485

2.7 att Centerpartiet ska verka för att samtliga animaliska produkter som finns på livsmedelsmarknaden skall märkas med huruvida antibiotika använts förebyggande vid råvarans produktion eller inte.

3490

Partistyrelsens yttrande:

Konsumenters efterfrågan och köpvilja är i stor grad styrande för de livsmedel vi i dag konsumerar och vilka som säljer bäst. Politiken ska inte tvinga konsumenten till särskilda val men däremot säkerställa att information finns tillgänglig för dem som är engagerade och underlätta möjligheten att själv välja mat som är bra för hälsa och miljö. Detta kan exempelvis ske genom tydlig och lättillgänglig information i form av bl.a. miljömärkningar som nyckelhålet och ursprungsmärkningar, konsumentupplysningstjänster, produktinformation i butiker samt webbaserad information. Informationen behöver vara lättillgänglig och inte försvåra tolkningen av en produkt för konsumenten. Detta möjliggör för konsumenter och andra aktörer att göra ansvarsfulla och hållbara val av produkter och tjänster och att ställa om till mer hållbara livsstilar.

3495

3500

Ursprungsmärkning av kött, mejeriprodukter, frukt och grönt är en metod för att möjliggöra för konsumenter att göra medvetna val. Sex av tio konsumenter tycker att ursprung är bland de viktigaste faktorerna när det gäller att välja mat. Det är också ett sätt att stärka det svenska jordbrukets konkurrenskraft. På Sverigenivå bör principen vara frivilliga märkningar, och vi

3505

ser mycket positivt på de initiativ som tagits av branschen och dagligvaruhandeln med ursprungsmärkning av kött, mjölk och andra varugrupper.

3510

En annan typ av märkning på livsmedel är bäst-före-märkningen som i många fall kan upplevas som missvisande och utgöra en anledning till att matsvinn uppstår. En bäst-före-märkning kan uppfattas som att livsmedlet blir oädligt efter det passerade datumet trots att så oftast inte är fallet. Medvetenheten behöver öka hos konsumenterna om livsmedels hållbarhet och samtidigt kan en förändring av märkningen till "minst hållbar till" öka förståelsen för att livsmedlet håller sig ytterligare en tid efter att datumet passerats, och detta verkar Centerpartiet för. På vissa livsmedelsgrupper kan det vara befogat att överväga att ta bort märkningen, såsom matprodukter med lång hållbarhet som pasta och kaffe.

3515

3520

För att ytterligare hantera matsvinnet vill Centerpartiet införa ett nationellt mål för att minska matavfall och matsvinn. Sedan tidigare finns ett mål om att öka insamlingsgraden av biologiskt nedbrytbart avfall, men att gå ett steg längre är att införa ett mål om minskning av matavfall och svinn för att förebygga att avfallet uppstår. Ett sådant mål finns inte i dag, vilket gör det svårt att visa en tydlig viljeriktning som driver på insatser hos aktörer. I samband med att ett nationellt mål införs bör även ett etappmål införas för att tydliggöra målet och möjliggöra uppföljning, liksom man gör med miljökvalitetsmålen.

3525

Konsumenter ser inte sin delaktighet i matavfall och resonerar att det är andra som slänger mat men inte jag själv. Därför måste man öka förståelsen för sitt eget agerande. Ett sätt att uppmärksamma konsumenter är att visa hur mycket pengar de kan spara genom att minska matsvinn.

3530

För att nå ut med informationen till konsumenter är det möjligt att nyttja en långsiktig kampanj, till exempel genom att fortsätta med Sammanätverket (Samverkansgrupp för minskat matavfall). Nätverket har visats vara värdefullt att träffa och utbyta erfarenheter med andra i livsmedelskedjan och har bidragit till ökad kunskap och förståelse inom området. Samma är en åtgärd som främjar ett fortsatt nationellt matsvinnarbete även efter avslutat regeringsuppdrag genom att upprätthålla relationer samt att myndigheterna framöver agerar enhetligt och drar nytta av varandras kunskaper och resurser på området.

3535

3540

Butiker behöver i dag registrera sig som foderleverantörer för att få lämna överbliven mat till foder. Detta upplevs som ett hinder och bidrar till att det onödiga matavfallet ökar. Därför bör lösningar tas fram till hur det är möjligt att förenkla för butiker att kunna lämna överbliven mat som kan användas till djurfoder. En viktig aspekt att ta hänsyn till vid ett sådant förenklande är dock att foder av matavfall från olika livsmedel inte blandas eller innehåller ämnen som till exempel hormoner som kan vara skadliga för djuren. Här kan ett system behövas för att bl.a. separera maten så att det inte blandas.

3545

Frankrike har infört en lagstiftning där butiker med en yta större än 400 kvadratmeter förbjuds att slänga mat utan tvingas istället att teckna avtal med välgörenhetsorganisationer dit maten ska skänkas. Gör man inte detta riskerar man böter upp till 70 000 euro eller fängelse i två år. Förslaget trädde i kraft 2016. I Sverige har butikerna ett aktivt arbete med att minska matsvinn såsom att rea ut matvaror med kort hållbarhet eller ingå frivilliga avtal med välgörenhetsorganisationer. Samtidigt är det framför allt i konsumentled där de största problemen med matsvinn uppstår. Med ovanstående förslag kan matsvinnet minskas utan att tvingande lagstiftning behövs i detta skede.

3550

3555

3560 Alla påståenden, så kallade "claims", på livsmedelsförpackningar är reglerade via EU-lagstiftning och tolkas sedan av ansvarig myndighet. Dessa påståenden är till för att tydliggöra för konsumenten vad en produkt innehåller liksom vad man kan förvänta sig utav den. När det gäller namnet på en produkt så har en del livsmedelsgrupper skyddade beteckningar, såsom att en korv måste innehålla en viss procent kött för att få kallas korv. Motsvarande krav finns för till exempel choklad och honung. Däremot är det inte rimligt att alla livsmedel ska ha sådana skyddade beteckningar då det samtidigt leder till omfattande regleringar och ökad administration dels för ansvarig myndighet men även för företagen. Ingrediensförteckningen syftar till att tydliggöra innehållet i en produkt och därav står exakt vad som ingår i en produkt. Sedan kan konsumenten själv ta ett aktivt beslut när det gäller att välja mellan snarlika produkt utifrån angivna mängder av en ingrediens man är särskilt intresserad av. Om exakt angivna mängder inte skulle stå på ingrediensförteckningen skulle det vara vilseledande.

3575 Tillsatser har exempelvis tilldelats E-nummer för att kunna tolkas lika i alla EU-länder och för att slippa skriva ut långa komplicerade namn som skulle ta upp en stor yta på en liten förpackning. För de tillsatser som har ett ursprung som kan vara problematiskt för en allergiker behöver detta skrivas ut i fet text, exempelvis om lecitin från soja används. Det är viktigt att tydlig information finns om alla typer av allergener, även de med animaliskt ursprung, för att inte riskera människors hälsa. . Därutöver finns också frivilliga märkningar som tydliggör om produkten endast innehåller tillsatser med icke-animaliskt ursprung.

3580 Många mervärden från svenska livsmedel och livsmedelsindustri skulle kunna kommuniceras via hälsopåståenden såsom att Sverige har bland världens högsta smittskydd eller bland längst antibiotikaanvändning. Lagstiftningen i dag anses däremot vara alltför rigid, vilket kräver politiskt engagemang för att förändra och vilket Centerpartiet också driver. Exempelvis finns det hälsofördelar med att konsumera fil och yoghurt då dessa produkter innehåller nyttiga bakterier som är bra för magen, men detta får inte längre kommuniceras. Ett annat exempel är när ett företag lyckas med en minskning av salt- eller sockerhalten i sin produkt och ändå inte har möjlighet att kommunicera detta om inte sänkningen är på 30 procent i ett svep. Vi anser att regelverket för hälsopåståenden kan förbättras, utan att riskera att det urvattnas, för att öka trovärdigheten för högkvalitativa livsmedel med hög säkerhet. Avseende

3590 antibiotikaanvändningen förespråkar Centerpartiet i första hand ursprungsmärkning och ökad information till konsumenterna om mervärdena med svenska livsmedel.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.1.2
2.1.3
2.3
2.4
2.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.1.1
2.2
2.6
2.7

3595

Plast - motion [2.8](#), [2.9](#), [2.10](#), [2.11](#), [2.12](#), [2.13](#), [2.14](#) och [2.15](#)

- 3600 2.8.1 att som ett led i giftfria miljöer för våra barn skall Centerpartiet aktivt arbeta för ett förbud för petroleumbaserade produkter som konstgräs och gungställningsmattor i barnens utemiljöer på skolor, förskolor och parker
- 3605 2.8.2 att Centerpartiet aktivt i upphandlingar av lekytor skriver in att biobaserade material eftersträvas
- 2.9.1 att Centerpartiet skall arbeta för att hindra utbyggnad med konstgräs av denna typen på lekplatser, parker, bollplaner och i gatumiljöer som rondeller
- 3610 2.9.2 att Centerpartiet aktivt skall arbeta för att fasa ut dessa petroleumbaserade konstgräsmaterial och markmaterial där de idag finns anlagda i våra ute miljöer
- 2.9.3 att Centerpartiet i upphandlingar skriver in att biobaserade marktäckningsmaterial är eftersträvansvärt
- 3615 2.10 att Centern tar initiativ för att bryta trenden som leder mot ett inplastat samhälle samt går före med förslag om åtgärder för en succesiv minskning av plasten som inte oundgängligen behövs
- 3620 2.11 Att Centerpartiet, på alla nivåer, på lämpliga sätt arbetar aktivt för att driva på utvecklingen för att få våra idrottsanläggningar och utomhuslekplatser hållbara.
- 2.12 att handeln får ett direktiv på att ersätta plastkassar mot tygkassar
- 3625 2.13.1. att plastkassar ska förbjudas
- 2.13.2 att grönskapaspåsar i plast ska förbjudas
- 2.13.3 att bestick, muggar och tallrikar i plast ska förbjudas
- 3630 2.13.4 att plastmängden i produktförpackningar ska minskas
- 2.14.1 att Centern upplyser och påverkar medborgarna om att använda andra material.
- 3635 2.14.2 att Centern Globalt arbetar för att minska användningen av Plast Avfallsdumpning i havet
- 2.15 att verka för att snabbt nedbryttningsbara produkter skall premieras, istället för användandet långsamt nedbryttningsbara produkter

3640

Partistyrelsens yttrande:

- Att berg av plastskräp flyter omkring i våra hav är ett känt problem. Av den totala mängden nedskräpande föremål i haven så utgörs cirka 60–90 procent av plast. Fåglar, fiskar och marina däggdjur riskerar att äta eller trassla in sig i plasten så att de svälter ihjäl eller kvävs.
- 3645 Enbart på den svenska västkusten beräknas årligen flera tusentals kubikmeter skräp flyta i land.

- Mikroplaster tillsätts också i hygienartiklar som tandkräm eller duschgel och förs från våra avlopp till reningsverken och i viss utsträckning ut i vattendragen där de äts av plankton.
- 3650 Detta lyftes under partistämman 2015 i stämmoprogrammet Resultat för miljön. Av detta beslutade partistämman att miljöavgift på fossilt tillverkade plastpåsar bör införas och att det på sikt görs en översyn för utfasning av fler fossilt tillverkade plaster till förmån för förnyelsebar plast och att mikroplaster från hygienartiklar fasas ut med omedelbar start.
- 3655 Förslaget om miljöavgift på plastpåsar kom till efter ett EU-direktiv där varje medlemsland ska verka för utfasning av en specifik form av engångsplastpåsar av viss tjocklek. Ett förbud skulle gå mot EU:s regler om fri rörlighet för varor. Medlemsländerna har hanterat detta olika där de flesta har infört en avgift på plastpåsar för att minska plastförbrukningen, vilket är i linje med Centerpartiets förslag. Centerpartiet vill hellre se en kostnad på det som är skadligt
- 3660 för miljön än ett förbud då en ökad kostnad också kan stimulera innovationer och företag att ta fram miljöbättre bäralternativ och även andra produkter som tidigare bara funnits i plast. Däremot anser vi inte att det är upp till politiken att besluta åt privata företag, som handeln, att man ska ersätta plastkassar med tygkassar. Politiken kan bestämma olika typer av styrmedel men hur privata företag agerar inom dessa är upp till dem. Regeringen har valt en
- 3665 annan väg att gå genom att enbart förse konsumenter med information om plastens miljöpåverkan. Centerpartiet tror på att en kombination av ekonomiska styrmedel och information är mer effektivt. Med enbart information överlämnas allt ansvar till konsumenten, medan komplementet med en avgift kan bidra till minskad förbrukning.
- 3670 Centerpartiet arbetar för att minska spridningen av plast i ekosystemen liksom att ersätta fossila plaster med biobaserade och verka för en cirkulär ekonomi. I partistämmoprogrammet 2017 Miljöansvar och grön tillväxt fortsätter Centerpartiet att arbeta för ett samhälle med mindre plast i vår miljö genom att föreslå ett utvecklat samarbete med Östersjöländerna för att hantera spridning av mikroplaster i Östersjön vilket inkluderar både regelverk och avancerad
- 3675 rening i reningsverken för att hantera problemet uppströms.
- En särskilt viktig del i arbetet med en giftfri vardag är att skydda barn och unga från skadliga ämnen och material, och förhindra att dessa sprids till naturen. Därför är det viktigt att verka för miljömässigt hållbara idrottsanläggningar och utomhuslekplatser med giftfria material. Vi vill därför minska användning av däckrester i konstgräsplaner, där däckrester används som
- 3680 granulatomaterial. Återanvändning är i grund och botten bra men gamla bildäck kan innehålla flera skadliga ämnen som vi inte vill återinföra i kretsloppet och inte bör finnas där barn leker och idrottar.
- 3685 Centerpartiet anser att större andel biobaserade material är viktigt för att uppnå miljömässigt hållbara och hälsosamma miljöer på konstgräsplaner och andra lektytor, särskilt som dessa framförallt används av barn. Här har kommuner ett stort ansvar som upphandlare. Många kommuner har gått före genom att upphandla bättre material till konstgräsplaner och lekplatser men fler kan följa efter. Det är också viktigt att en miljökonsekvensbeskrivning
- 3690 görs vid denna typ av anläggningar och att den även tar hänsyn till indirekta effekter såsom spridning av mikroplaster eller giftiga ämnen.
- Mikroplaster hamnar i våra vattendrag också från de syntetfiber som finns i våra kläder och som försvinner ut med avloppsvattnet när vi tvättar. Centerpartiet arbetar för att främja
- 3695 innovativa biobaserade material liksom en cirkulär ekonomi där kretsloppet sluts och ämnen

återförs in i cirkeln istället för att bli avfall i vår miljö, däremot är det viktigt att skadliga ämnen inte återförs i systemet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

2.8.2 att Centerpartiet verkar för att det i upphandlingar av lekytor skrivs in att biobaserade material eftersträvas

2.11 att Centerpartiet, på alla nivåer, på lämpliga sätt arbetar för att aktivt driva på utvecklingen för att få våra idrottsanläggningar och utomhuslekplatser hållbara

3700

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.8.1

2.9

2.10

2.13.4

2.14

2.15

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.12

2.13.1

2.13.2

2.13.3

3705 **Regelverket för livsmedel – motion [2.16](#), [2.17](#), [2.18](#), [2.19](#) och [2.20](#)**

2.16 Att centerpartiet i riksdagen verkar för förenklade regler som gör det möjligt att driva småskalig bär och syltproduktion på landsbygden.

3710 2.17 att partistämman ställer sig bakom det som motionen föreslår, att offentlig sektor betros med att själva upphandla sin mat samt att om procentmål ska uppställas ska de i första hand omfatta mat producerad i Sverige.

3715 2.18 att Centerpartiet driver på för att få ett regelverk som innebär att den mat som upphandlas av det offentliga minst ska uppfylla de lagar och krav som gäller vid produktion av mat i Sverige.

3720 2.19 Att samtliga Sveriges kommuner skall implementera den modell för livsmedelskontroller som bygger på efterhandsdebitering, det vill säga att företagaren endast betalar för de faktiska timmar som utförd kontroll tagit i anspråk samt en årlig avgift motsvarande fasta kostnader för kommunens tillsyn, solidariskt fördelat på kommunens kontrollobjekt.

3725 2.20.1 Att Centerpartiet tydligt tar ställning för att de livsmedel som köps in genom offentlig upphandling, måste uppfylla minst samma krav som ställs på den svenska livsmedelsproduktionen.

2.20.2 Att Centerpartiet tydligt tar ställning för ett krav om att de livsmedel som försäljs genom dagligvaruhandeln, måste uppfylla minst samma krav som ställs på den svenska livsmedelsproduktionen.

3730

2.20.3 Att Centerpartiet utarbetar en tydlig politik angående hur vi ska kunna konkurrera trots vårt idag mer kostsamma regelverk.

2.20.4 Att Centerpartiet verkar för en myndighetsutövning med syfte att samarbeta med det svenska lantbruket för ett bra djurskydd och övrig regelkontroll.

3735

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har i livsmedelsstrategin presenterat över 90 konkreta förslag för att stärka det nationella livsmedelsföretagandet. I regeringsställning tillsatte Centerpartiet Konkurrenskraftsutredningen (SOU 2015:15), som satte fingret på ett antal viktiga åtgärder som behöver genomföras för att stärka konkurrenskraften i primärproduktionen. För att få en stark livsmedelsproduktion i Sverige måste konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan stärkas. Företagen i förädlingsindustrin pekar i utredningen ut ett antal områden som hämmar svensk förädlingsindustris konkurrenskraft. De lyfter fram höga arbetskraftskostnader, höga skatter och avgifter samt byråkrati och regelkrångel som viktiga delar för politiken att ta tag i. Samma områden lyfter även företag inom besöksnäringen fram. Centerpartiet arbetar därför redan för att prioritera sänkta kostnader och regelförenklingar för att stärka företagen inom livsmedelsbranschen.

3740

3745

3750

I Centerpartiets livsmedelsstrategi argumenterar vi för ett mer brett och utökat dialogfrämjande mellan myndighet och lantbrukare. Fokus bör skifta från ett myndighetsperspektiv till ett tydligare brukarperspektiv, vilket tydligt bör framgå av myndighetsinstruktioner och regleringsbrev. Ett mer dialogbaserat agerande kommer att minska risken för misstag och fel och därmed både minska negativa effekter och ge effektivare användning av myndigheternas resurser. Myndigheter som arbetar med livsmedelsföretag bör i högre utsträckning tillhandahålla information samt underlätta och stödja livsmedelsföretagande.

3755

En av motionärerna föreslår att krav sätts upp på att det som inte produceras i Sverige med de nuvarande regelverken, ska heller inte få säljas i matvarubutiker. Detta är dock inte möjligt med hänvisning till EU:s grundläggande princip om fri konkurrens inom EU. Ur ett annat perspektiv är det också problematiskt att ställa sådana krav på livsmedel ur ett handelsperspektiv. Det skulle missgynna handelsavtal och den svenska ekonomin.

3760

3765

Redan idag finns möjligheten för kommuner och landsting att ställa djurskyddskrav motsvarande svensk djurskyddslagstiftning vid upphandling av livsmedel. Detta är ett sätt att öka det svenska lantbrukets konkurrenskraft. I Alliansen vill vi dessutom att det inom statlig verksamhet ska finnas krav på upphandling av livsmedel med god miljöhänsyn men också med gott djurskydd, motsvarande en nivå som svenskt djurskydd. Även när livsmedelsupphandlingar görs av andra offentliga aktörer, såsom kommuner och landsting, är det önskvärt att motsvarande krav ställs. I Centerpartiets livsmedelsstrategi driver vi frågan om att det vid offentlig upphandling ska ställas krav på miljöhänsyn och djurskyddsregler motsvarande svensk nivå. Däremot vill vi inte sätta upp procentmål eller årtal för vilken produktionsform som ska främjas vid upphandling eller vilket ursprung livsmedlen ska ha. Det styrande bör vara sund, hållbar och säker mat och där svensk standard på djurskydd

3770

3775

främjas men inte att politiken på detaljnivå ska reglera inköpen. Med Centerpartiets förslag för offentlig upphandling främjas det som är bäst för miljön och djuren.

3780 Det är oacceptabelt att livsmedelsföretag ska behöva betala en årlig avgift för en kontroll som inte genomförs. Det hämmar ekonomin och konkurrenskraften i Sveriges livsmedelsföretag. Efterhandsdebitering av livsmedelskontroll lyftes i Statskontorets rapport *Avgifter i livsmedelskontrollen. Förslag på en mer effektiv avgiftsfinansiering (2015:17)*. Denna konstaterade att det finns fördelar med efterhandsdebitering något som Centerpartiet också är

3785 för. Utredningen konstaterade att vissa kommuner hade problem med att genomföra livsmedelskontroller, därför valde den rödgröna regeringen att först utreda orsaken till dessa kommuners problem med kontrollen. Centerpartiet vill att regeringen skyndsamt ska presentera ett förslag på efterhandsdebitering av livsmedelskontroll för att stärka konkurrenskraften inom livsmedelskedjan.

3790

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att företagaren vid livsmedelskontroller endast betalar en årlig avgift och för de faktiska timmar som utförd kontroll tagit i anspråk

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.16
2.18
2.19
2.20.1
2.20.3
2.20.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.17
2.20.2

3795 **Förnybar energi och elskatter – motion [2.21](#), [2.22](#), [2.23](#), [2.24](#), [2.25](#), [2.26](#), [2.27](#), [2.28](#), [2.29](#) och [2.31](#)**

2.21 Att Centern initierar en utvärdering av nuvarande regelverk för småskalig solelproduktion samt arbetar för förenklingar som gynnar och stimulerar till fler framtidsinvesteringar.

3800

2.22 Att målet för förnybar elproduktion bör höjas från 28 TWh till 35 TWh/år motsvarande 20% till 25%.

2.23 att momsen slopas och att detta finansieras med slopat solcellsbidrag.

3805

2.24 Instifta en lag som tvingar kraftbolagen att erbjuda alla solcellsproducenter att lagra producerad solcellsström upp till 12 månader.

2.25 Centerpartiet ska verka för en förändring av dagens stimulansstöd för elproduktion från solceller, så att även ideella föreningar kan få del av stödet.

3810

2.26 att verka för ett rikstäckande beslut om en omarbetning av eltaxorna för att stimulera brukare till sparåtgärder.

3815 2.27 Att införa ett Solenergiprogram för hela Sverige med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd

2.28.1 Att införa ett Solenergiprogram för hela Sverige med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd

3820 2.28.2 Att kommuner i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan erbjuder kurser om solenergi

3825 2.28.3 att kommunkretsar kan utse solenergiambassadörer som verkar för att sprida kunskap och etablera nätverk i gles- och landsbygd

2.29 att regelverket för skattereduktion för andelsägd förnybar elproduktion ändras så att alla som investerar i grön el, solkraft och vindkraft, kan få lika villkor.

3830 2.31.1 att skyldigheten att betala energiskatt på förnybar el för egen användning, oavsett anläggningsstorlek, återigen avskaffas.

3835 2.31.2 att effektgränsen för energiskatt på solel till elnätet, för närvarande 255 kW, ska gälla per fastighet alternativt anläggning, istället för som idag per organisationsnummer

2.31.3 att det tydliggörs att toppeffektbegränsningen för solcellsanläggningar i skatteregler mm gäller vid nätanslutningen / på växelströmssidan av växelriktaren om sådan finnes

3840 2.31.4 att årsavgifter, bostadshyror eller andra momsfria hyror inte ska medräknas i omsättningsbeloppet som avgör när momsskyldighet inträder för BRF:er eller andra fastighetsägare, så att de undantagsregler för momsredovisning för mindre omsättning som regeringen infört (för närvarande 30 000 kr per år) får en praktisk betydelse även för fastighetsägare utan annan momspliktig omsättning än solelsförsäljning till elnätet.

3845 2.31.5 att kravet i skattereglerna för skattereduktion för elproduktion till abonnemangssäkring på max 100 A tas bort.

3850 2.31.6 att el som distribueras till boende i flerbostadshus som ligger på samma fastighet som elproduktionsanläggningen uttryckligen skatterättsligt ska räknas som intern användning, oavsett om särskild årsavgift eller hyrestillägg baserat på elförbrukning tillkommer.

Partistyrelsens yttrande:

3855 Centerpartiet arbetar för att Sverige ska ha ett helt förnybart energisystem. står bakom ambitionshöjningen inom elcertifikatsystemet som var en del av energiöverenskommelsen som slöts i juni 2016. Centerpartiet har drivit ett antal frågor inom förhandlingarna för att minska risken för de aktörer som investerat tidigt inom system och som riskerar en försämrad ekonomisk situation om priser på elcertifikat är alltför lågt. På längre sikt kan det finnas anledning att genomföra ytterligare justeringar inom elcertifikatsystemet men det är inte aktuellt i nuläget.

3860

- För att solelsproduktionen i landet ska öka tror inte Centerpartiet att det behövs mer pengar till investeringsstöd – vad som krävs är ökade incitament och minskat krångel för mikroproducenter av förnybar el. Det befintliga solcellsstödet har fungerat dåligt. Väntetiderna på att få besked är väldigt långa och dessutom har pengarna tagit slut snabbt.
- 3865 Hela Sverige har goda förutsättningar att öka produktionen av solel. Vi anser inte att det behövs ett särskilt solenergiprogram med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd. Istället vill vi fortsätta minska regelkrånglet och förbättra förutsättningarna så att fler vill ta steget att bli mikroproducenter av förnybar el. På partistämman i Falun antogs ett beslut om att arbeta för en planeringsram till år 2030 om 4 TWh solvärme och 4 TWh solel, på samma sätt som
- 3870 för vindkraft. Det är också viktigt att kommuner arbetar med rådgivning och information till dem som står i begrepp att investera i solelsproduktion, men det är en fråga som det beslutas om lokalt. Likväl uppmuntrar Centerpartiet utbildningar och kurser om solenergi. Centerpartiet har länge verkat för att momsplikten som infaller om du säljer överskottsel ska slopas. Momsplikten utgör ett krångligt hinder för den som producerar sin egen el. Dels
- 3875 minskar regelbördan för den enskilda producenten och dels ökar incitamenten ekonomiskt att producera egen el. Tack vare Centerpartiets påtryckningar meddelade regeringen att momsplikten slopas för mikroproducenter från den 1 januari 2017.
- Energilager kommer spela en allt viktigare roll i energisystemet för att tillvarata väderberoende elproduktion, till exempel solel. Vi i Centerpartiet har länge haft ett särskilt stöd för energilager i vår budget och regeringen har nu också valt att följa efter. Resultatet har blivit att det går att ansöka om bidrag till lagring av egenproducerad elenergi. Tanken är att det ska göra det lättare för privatpersoner att dra nytta av sina solcellsanläggningar.
- 3880 Centerpartiet anser att det är en bättre väg att gå än att lagstifta om att kraftbolagen ska lagra mikroproducenternas el.
- 3885 Vi vill också ge fler möjlighet att bli mikroproducenter. I dag är det så att om solceller sätts upp på exempelvis en bostadsrättsförening är det enbart bostadsrättsföreningen som kan göra skatteavdrag för det elöverskott som levereras ut på nätet. Vi vill möjliggöra för enskilda boenden i till exempel bostadsrättsföreningar att bli mikroproducenter. På samma sätt tycker vi att det ska bli möjligt att köpa andelar i mikroproduktion av el även om du själv inte bor på en gård där vindsnurran eller solcellerna är belagda. För ideella föreningar som vill göra skatteavdrag för producerad överskottsel finns ett skattetekniskt problem med dagens hantering. Återbäringen sker inte direkt mot elskatten utan mot inkomst vilket gör att ideella
- 3890 föreningar inte kan göra avdraget. Det är olyckligt eftersom det kan finnas ideella föreningar med goda förutsättningar att producera el och leverera till nätet, men i nuläget anses frågan för skattetekniskt komplicerad för att kunna justeras.
- 3895 Centerpartiet kommer fortsätta arbetet för att minska regelkrånglet och underlätta för mikroproducenter av el. Några steg har tagits i och med den slopade momsplikten, men det finns fortfarande mer att åtgärda, till exempel anser vi att återbetalningen av ersättningen för levererat överskott ska ske snabbare, precis som det gör för RUT- och ROT-avdragen. Det ger en tydligare koppling mellan produktion och användning för den enskilda mikroproducenten. I motion 2.31 påtalas flera tekniska justeringar som behöver göras för att uppnå förenklingar för mikroproducenter. Centerpartiet tar inte ställning till var och en av dessa utan instämmer i behovet av fortsatta förenklingar och att arbetet med regelförenkling måste fortsätta.
- 3900 Regeringen införde 2016 en skatt på solel. Skatten innebar att investeringstakten i solel minskade. Efter hård kritik lyssnade regeringen på Centerpartiet och aviserade att man skulle sänka den skatt man själv infört. Centerpartiet vill helt avskaffa denna kontraproduktiva skatt.
- 3910

3915 Även om regeringen backat angående skatten och den ekonomiska bördan har lättat så kvarstår administrativt krångel för den som vill investera i solceller. Det är fortsatt så att om en juridisk person äger en anläggning över 255 kW behöver denne betala 30 öre/kWh i energiskatt för den egenkonsumerade elen som producerats i den anläggningen. Centerpartiet anser att det principiellt är fel och att el som producerats för egen användning ska vara skattefri.

3920 I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* förs ett resonemang om åtgärder som kommer att krävas för att öka användarflexibiliteten på elmarknaden. Det måste finnas tydligare incitament för elanvändare att planera sin elanvändning.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.21
2.23
2.26
2.29
2.31

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.22
2.24
2.25
2.27
2.28

3925

Vatten och vattenkraft – motion [2.32](#), [2.33](#), [2.34](#), [2.35](#), [2.36](#) och [4.14.1](#)³

3930 2.32.1 att Centerpartiet med kraft verkar för att ägare till småskalig vattenkraft hålls skadeslösa i fråga om processkostnader när myndigheterna tar initiativ till omprövningar och nyprövningar av gamla tillstånd och där vattenverksamheten kan sägas ha tillstånd av gammal hävd

3935 2.32.2 att Centerpartiet verkar för att det förutom finansiering från kommande vattenkraftsfond skall finnas möjlighet till statliga bidrag för byggande av laxtrappor och liknande.

3940 2.32.3 att Centerpartiet verkar för en översyn av grunderna för svenska myndigheters agerande för att uppfylla kraven i EU:s vattendirektiv i syfte att målet skall vara ett gott vatten och att avsaknaden av vissa fiskarter inte skall vara grund för utrivning av småskalig vattenkraft

3945 2.32.4 att Centerpartiet verkar för att en ny klassificering av Sveriges vattendrag genomförs där vattendrag med småskalig vattenkraft klassas som modifierade eller kraftigt modifierade och att denna skickas in till EU och i fortsättningen därmed utgör grunden för svenska myndigheters fortsatta arbete med vattendirektivet

2.33.1 att det snarast görs en översyn av tolkningen av EU:s ramdirektiv för vatten.

³ 4.14.2-3 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i kommitté 4.

2.33.2 att regeringen via sina länsstyrelser avbryter pågående processer tills dess att översynen är klar och politiska beslut om tolkningen fattats.

3950

2.34.1 att den småskaliga vattenkraften ses som en resurs som ges möjlighet att utvecklas.

2.34.2 att kostnaderna för miljöprövning och eventuella miljöåtgärder måste vara rimliga utifrån verksamhetens omfattning.

3955

2.35 att vattenkraften i Sverige prövas mot Miljöbalken

2.36.1 att samtliga vattenkraftstationer under 500kW får ha kvar sina elcertifikat

3960

2.36.2 att de fräntas omprövningsrätten gällande vattendomar

4.14.1 Att på riksnivå poängtera det olämpliga i att, via vattendirektivets negativa syn på lokal elkraftproduktion, Sverige blir ytterligare centraliserat och därmed ömtåligt inom energisektorn. I detta ska också dricksvattenaspekten ingå.

3965

Partistyrelsens yttrande:

Vattenkraften är förnybar och har stor betydelse för elproduktionen i Sverige. Småskalig och decentraliserad energiproduktion, däribland vattenkraft, fyller en viktig funktion för att kunna reglera elsystemet och elnät och gör det mindre sårbart för störningar. Det är därför angeläget att regelverk och prövningsprocesser, inte minst för den småskaliga vattenkraften, måste utformas på ett rimligt och effektivt sätt där miljönytta och kostnader vägs mot varandra och att hänsyn tas till äganderätt och kulturhistoriska värden.

3970

Under en tid har skarp kritik riktats mot ett antal myndigheter och länsstyrelser i hur man hanterat frågor om prövning av fr.a. småskaliga vattenkraftverk. Mot bakgrund av detta och den kritik som riktats mot Sveriges genomförande av EU:s ramdirektiv av vatten från Kommissionen, tillsatte Alliansregeringen 2012 en utredning för att se över lagstiftningen för vattenverksamheter. Då nuvarande regering dröjt med att genomföra nödvändiga förändringar och i avsaknad av tydliga direktiv från regeringen har dessvärre myndigheternas framfart kunnat fortsätta. Centerpartiet har därför i riksdagen motionerat om ett moratorium, ett tillfälligt stopp för alla pågående och nya prövningar av vattenkraft, till dess ett nytt regelverk finns på plats. Det har dock inte funnits majoritet för ett sådant beslut i riksdagen, och det har även avvisats av regeringen.

3975

3980

3985

I den blocköverskridande energiöverenskommelse som slöts i juni 2016 har Centerpartiet drivit och fått igenom en sänkning av fastighetsskatten för all vattenkraft till samma nivå som andra energiproduktionsanläggningar. Överenskommelsen innebar också en förlängning och utökning av elcertifikatssystemet till 2030. I den proposition om förlängningen av elcertifikatssystemet som presenterades efter förhandlingar med partierna som ingått överenskommelsen i april 2017 har Centerpartiet sett till att inga förändringar görs vad gäller tilldelningen av certifikat till små anläggningar, vilket omfattar vattenkraften.

3990

Dessutom kunde Centerpartiet i energiöverenskommelsen få med tydliga skrivningar om att prövningssystemet ska utformas på ett sätt som inte blir onödigt administrativt och ekonomiskt betungande för den enskilde i förhållande till den eftersträlvade miljönyttan, samt att reglerna för omprövning av vattenverksamheter som vattenkraftverk och dammar bör

3995

4000 förenklas så långt det är möjligt med hänsyn till behovet av att säkerställa en hållbar utveckling där våra vattenresurser inte kan betraktas som vilken resurs som helst. Vidare finns en överenskommelse med vattenkraftbranschen där de stora anläggningarna ska bidra till finansieringen att genomföra nödvändiga miljöförbättringar i små anläggningar genom skapandet av en fond.

4005 För närvarande pågår fortsatt arbete mellan partierna som ingår i överenskommelsen om att genomföra dessa principer i lagstiftningen. Det är viktigt att lagstiftningen utformas så att ägande- och förfoganderätten värnas och att behovet av förnybar energi vägs mot behovet av miljöskydd. Det ska finnas en rättssäker process med en likvärdig tillämpning i hela landet, där kostnaderna för den enskilde inte blir orimligt betungade. Miljökrav motsvarande orörda vattendrag kan inte ställas på verksamheter som funnits på platsen i många generationer. Samtidigt är det viktigt att även vattenkraften på sikt omfattas av en modern tillståndprocess

4010 och att åtgärder för att förbättra vattenmiljö och fiskbestånd görs. Kostnaden för sådana åtgärder ska vägas mot uppnådd miljönytta och vara rimlig för den enskilde. Det kan finnas behov av att se över vattenförvaltningen i stort. Att i nuläget göra en sådan större översyn och revidering skulle dock leda till att nödvändiga reformer av befintligt regelverk skulle försenas. Resultatet skulle bli att den nuvarande situationen och osäkerheten

4015 om regelverket för den småskaliga vattenkraften förlängdes i flera år, vilket vore mycket olyckligt. Inom kort kommer Kommissionen inleda en större översyn av hela EU:s ramdirektiv för vatten. Den är planerad att vara färdig 2019 och därefter kan det vara lämpligt att återkomma till frågan om hur direktivet genomförts i Sverige.

4020

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.32.1
2.32.3
2.32.4
2.33
2.34
2.36
4.14.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.32.2
2.35

Åke Carlsson, Anders Åkesson och Can Savran reserverar sig till förmån för bifall till motion 2.32.4.

4025

2.32.4 att Centerpartiet verkar för att en ny klassificering av Sveriges vattendrag genomförs där vattendrag med småskalig vattenkraft klassas som modifierade eller kraftigt modifierade och att denna skickas in till EU och i fortsättningen därmed utgör grunden för svenska myndigheters fortsatta arbete med vattendirektivet.

4030

Dricksvatten och föroreningar – motion [2.37](#) och [2.65](#)

4035 2.37.1 Att Centerpartiet agerar så att det utreds vilken lagstiftning som krävs för att inom en snar framtid minimera föroreningarna av vattnet i Vättern.

2.37.2 Att Centerpartiet skall göra sitt yttersta för att denna lagstiftning därefter beslutas av Riksdagen.

4040 2.65.1 att WHO:s Water Safety Plans implementeras i svensk lagstiftning för att bättre förebygga hälsorisker för vattenburna sjukdomsutbrott i dricksvattenförsörjningen, nu och i framtiden.

2.65.2 Att Statens Livsmedelsverk ges i uppdrag att snarast påbörja detta arbete.

4045

Partistyrelsens yttrande:

Tillgång till oändligt med rent dricksvatten har nog varit en självklarhet för svenska invånare. Men hoten mot vårt dricksvatten är mångfaldiga, i ökande grad aktuella och globalt är vattenbristen en utmaning och hot i nivå med klimatförändringarna.

4050

Motionärerna lyfter behovet av att förstärka arbetet mot föroreningar och ett brett angreppssätt. Partistyrelsen instämmer i motionernas oro vad gäller hoten mot dricksvattenförsörjningen. För att säkerställa att det är rent vatten vi har i kranen behövs krafttag för att skydda våra dricksvattentäkter. Med klimatförändringar och effekter som översvämningar ökar risken för jordskred, spridning av bakterier och förorenande ämnen.

4055

Vatten är ett kommunalt ansvar och ska så förbli men staten behöver stötta kommunerna i deras arbete. Alla kommuner som inte redan gjort det bör göra en plan för dricksvattenförsörjningen, där risker och hot analyseras och hanteras. Tillgången till bra vatten följer inte kommungränser och den kommunala planeringen bör också samordnas regionalt. Staten bör stödja både beredskap för akuta situationer och metoder för lokala och regionala vattenplaner, i vilka hela kedjan från råvattentäkt till ledningsnät och där även beredskapsfrågor och krisåtgärder hanteras. Det nationella ansvaret för vattenfrågor är idag splittrat på flera myndigheter och behöver samordnas bättre och i detta har Livsmedelsverket en central roll. Det är också viktigt att i detta arbete beakta internationella ramverk och erfarenheter till exempel inom WHO och inom EU. Andra länder har haft större problem med dricksvattenförsörjning och Sverige kan lära av dessa. Vilka metoder och principer som är bäst lämpade i Sverige och som vara vägledande bör dock expertmyndigheter och bransch bedöma. Eftersom sådana principer och ramverk också utvecklas över tid, och ofta samspelar med varandra, så är det olämpligt att i detalj peka ut en särskild metod. Ofta är dessa av typen av regleras på förordnings och föreskriftsnivå, snarare än lagar beslutade i riksdagen.

4060

4065

4070

Centerpartiet arbetar även med att förhindra spridning av föroreningar till våra vattendrag genom andra åtgärder vilket inkluderar hantering av mikroplaster, avancerad reningsteknik i reningsverken liksom att se över möjligheten att låta företag delta i drift och investering i VA-systemen.

4075

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.37 2.65

4080 **Enskilda avlopp och slamspridning - motion [2.38](#), [2.39](#), [2.40](#) och [2.41](#)**

- 4085 2.38 Att Centerpartiet tar ställning för mer helhetssyn, forskningsresultat och sunt förnuft i regelverket kring enskilda avlopp, som befrämjar lokala kretsloppslösningar i anslutning till det egna hemmet. En större hänsyn bör tas till de lokala förhållanden som råder på den aktuella platsen. En närodlat politik för enskilda avlopp behöver tas fram.
- 2.39.1 Att Centerpartiet skall driva krav på en liknande kretsloppsmålsättning som i Tyskland
- 4090 2.39.2 Att Centerpartiet skall driva krav på att kretsloppet stad – land inte leder till ökad risk för övergödning eller förorening av åkermark
- 2.39.3 Att Centerpartiet väldigt tydligt tar ställning för frivillighet och verkar för att myndigheterna inte förespråkar en speciell tekniklösning vad gäller enskilda avlopp
- 4095 2.39.4 Att allt kretslopp från människa till åker skall ske på ett sätt som ligger i linje med miljömålet om giftfri miljö och ingen övergödning. Tillförseln av föroreningar till åkermarken kan inte accepteras oavsett om det gäller metaller, organiska ämnen såsom läkemedelsrester eller antibiotikaresistenta bakterier.
- 4100 2.39.5 Att Centerpartiet tillser att svensk matproduktion inte befläckas, och tappar mark gentemot utländska konkurrenter, på grund av att kommunerna vill att landsbygden skall ta emot slam från enskilda avlopp eller från kommunala reningsverk med miljöfarligt innehåll.
- 4105 2.39.6 Att det svenska lantbruket inte skall behöva lösa den problematik kommunerna har i och med att Länsstyrelserna stoppat olika former av deponier.
- 2.39.7 Att Centerpartiets medlemmar och andra fastighetsägare på landsbygden inte skall behöva göra investeringar på 150 – 250000 kronor på ett system som motarbetar LRFs ”Försiktighetsprincip” och den goda tanken ”Rent in – Rent ut”. Detta känns speciellt viktigt nu när svensk livsmedelsstrategi är aktuellt och det är tänkt att vi skall öka den svenska livsmedelsproduktionen.
- 4110 2.39.8 Att kommunerna är ”problemägare” när det gäller avloppsslam från enskilda avlopp och reningsverk och den rollen skall inte övertas av det svenska lantbruket.
- 4115 2.39.9 Att Centerpartiet skall verka för att noggrannare kontroller och uppföljningar sker där slamspridning görs.
- 4120 2.39.10 Att Centerpartiet skall verka för att föråldrade regler och föreskrifter regelbundet förnyas och anpassas till ny kunskap och nya regler där vi noggrant följer och bevakar EU-kommissionens och övriga EU-länders agerande.
- 4125 2.40 Att Centerpartiet verkar för att metoden att sprida slam från reningsverk på åkermark ersätts med rena kretsloppslösningar mellan stad och land, där växtnäring, som t.ex. fosfor i ren form, separeras ur reningsverkens slam eller avloppsvatten, för återföring till åkermark.
- 2.41.1 Centerpartiet arbetar för att ett system införs vid hanteringen av enskilda avlopp som på ett effektivt och hållbart sätt tar hänsyn till både fastighetsägaren och miljönyttan
- 4130 2.41.2 Centerpartiet arbetar för möjligheten att göra undantag stärks i kravet om åt gärder av enskilda avlopp.

Partistyreliens yttrande:

- 4135 Utsläpp av orenat avloppsvatten bidrar till syrebrist och övergödning av våra hav och vattendrag liksom ökad risk för smittspridning och det är enligt Miljöbalken varje hushålls ansvar att se till att sådana utsläpp inte sker. Detta är inget som hushåll anslutna till det kommunala vatten- och avloppssystemet behöver tänka på då kommunen ansvarar för detta. Men för de med enskilt avlopp faller ansvaret på dem att uppfylla Miljöbalkens krav.
- 4140 Det är kommunerna som har tillsynsansvar även för de enskilda avloppen i Sverige. Det är i samband med kommunens tillsyn det blir aktuellt med föreläggande om att byta avlopp om de inte klarar uppsatta regler. Att byta till nya avlopp kräver stora investeringar för den enskilda. Samtidigt innebär det kommunala tillsynsansvaret att bedömningar och agerande skiljer sig åt
- 4145 lokalt. Det sker även en individuell bedömning som bland annat innebär högre krav om fastigheten är nära vatten på grund av en förhöjd risk för utsläpp. Situationen är på många sätt ohållbar, både för miljön och för den enskilda fastighetsägaren.
- Finland har en annan ordning. Fastigheter som ligger högst 100 meter från ett vattendrag eller
- 4150 hav eller i ett grundvattenområde som används eller lämpar sig för vattenförsörjning ska uppfylla reningskravet senast den 31 oktober 2019. Fastigheter som minst 100 meter från vatten och som inte ligger i ett grundvattenområde som används eller lämpar sig för vattenförsörjning, kan istället uppgradera sitt avloppsvattensystem i samband med annan renovering. I Finland kan även kommunen göra fastighetsspecifika undantag från tidsfristen
- 4155 om mängden avloppsvatten är mycket liten eller om kostnaderna anses oskäligen.
- Vi anser att Finlands hantering av enskilda avlopp är en intressant modell att inspireras av för att skapa ett tydligare nationellt regelverk gällande hanteringen av de enskilda avloppen baserat på avståndet till vattendrag för en bättre avvägning mellan miljönytta och kostnad. Det
- 4160 skulle leda till mer proportionalitet samt ett rättvisare system för hanteringen av enskilda avlopp i Sverige. Vi vill därför se över möjligheten att tillämpa det finska systemet eller snarlikt system för hantering av enskilda avlopp för att få ett mer effektivt och hållbart system som tar hänsyn till både fastighetsägare och miljön.
- Om avloppsvattnet renas tillräckligt kan det istället ses som en resurs då vi kan sluta
- 4165 kretsloppet genom att tillvarata de näringsämnen som finns i avloppsvattnet såsom fosfor, kväve och kalium. Fosfor är en sinande källa men nödvändig för jordbruksproduktion och livsviktig för växter, djur och människor. Om vi skulle sluta kretsloppet genom att återföra fosfor från renat avloppsvatten till åkermark skulle vi hitta en hållbar hantering av denna
- 4170 framtidsfråga liksom minska behovet av mineralgödsel. Ett stort problem idag med spridning av avloppsslam på åkermark är förekomsten av förorenande ämnen som vi inte vill ska föras vidare till maten vi äter. Därför är det av intresse att arbeta för att skapa giftfria kretslopp och utveckla tekniker som kan filtrera bort oönskade ämnen och återföra växtnäringsämnen på ett mer hållbart sätt än slam. Arbete med att utveckla långsiktiga spelregler för att skapa giftfria
- 4175 kretslopp pågår inom myndigheterna, bland annat redovisade Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen i december 2016 ett större regeringsuppdrag om just skapandet av giftfria resurseffektiva kretslopp. I slutet av april 2017 redovisades dessutom uppdrag om avancerad rening av avloppsvatten.
- 4180 Avseende kontroller och uppföljning där slamspridning sker finns redan regelverk kring detta i form av Kungörelse SNFS (1994:2) med föreskrifter om skydd för miljön, särskilt marken,

4185 när avloppsslam används i jordbruket. Föreskriften i sin tur baseras på EG-direktiv 86/278/EEG som reglerar användningen av avloppsslam inom jordbruket just för att motverka skadliga effekter i miljön, djur och människor genom spridning av skadliga ämnen, samtidigt som en riktig användning av avloppsslam uppmuntras. Föreskriften detaljreglerar användningen och kontrollerna av slam.

4190 Tyskland har en intressant lösning som bör tittas närmre på. Tyskland inför en lagstiftning som väntas träda i kraft vid årsskiftet 2018 om återföring av fosfor. Den lagen gör det obligatoriskt för större reningsverk (över 100 000 personekvivalenter) att inom 12 år eller mellanstora reningsverk (över 50 000 personekvivalenter) att inom 15 år återföra fosfor för att hindra spridning till vatten. Lagen skulle omfatta ca 60 procent av avloppsslammet. I dagsläget sprids 26 procent av Tysklands avloppsslam på åkermark och denna siffra väntas bli halverad till följd av lagstiftningen. Samtidigt förbränns majoriteten av slammet idag utan att 4195 tillvarata fosfor medan den nya lagstiftningen möjliggör för spridning av avloppsslam alternativt spridning av fosfor från aska ur förbränt slam. Centerpartiets ingång är att spridning av slam på åkermark behöver ske utan spridning av tungmetaller, läkemedelsrester eller andra oönskade förorenande ämnen. Tysklands modell och resultat är därför intressant att följa i och med angelägenheten att tillvarata fosfor. Lösningar som presenteras av andra 4200 EU-länder är också därför intressant att följa.

4205 Alliansregeringen införde ROT-avdraget som omfattade byte av avloppssystem, vilket minskade kostnaderna för den enskilde att byta avlopp. Den rödgröna regeringen har dock försämrat ROT-avdraget vilket ökar kostnaderna för de som måste byta sina avlopp. Det är väldigt olyckligt. ROT-avdraget borde återställas för att sänka kostnaderna för de som behöver byta sitt avloppssystem.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

2.41.1 Centerpartiet arbetar för att ett system införs vid hanteringen av enskilda avlopp som på ett effektivt och hållbart sätt tar hänsyn till både fastighetsägaren och miljönyttan

4210

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.38
2.39.1
2.39.2
2.39.3
2.39.4
2.39.5
2.39.6
2.39.8
2.39.9
2.39.10
2.40
2.41.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.39.7

Bioekonomi – motion [2.42](#)

4215

2.42.1 att Centerpartiet tydlig- och synliggör resursekonomi som ett eget sakområde tillsammans med energi, klimat och miljöpolitiken

4220

2.42.2 att Centerpartiet tydlig- och synliggör ett ekonomiskt ramverk för bioekonomi, delningsekonomi och resurshushållning, t.ex. ”omväxteekonomi” som tankemässig kontrast till tillväxtekonomi baserad på konsumtion och resursförbrukning

4225

2.42.3 att Centerpartiet ska driva ett paradigmskifte i samhällsplaneringen mot källsorterande avloppssystem som möjliggör att näringsresurser kan återförs till produktiv mark medan t.ex. tungmetaller, kemikalier och mikroplaster sorteras ut ur kretsloppet

Partistyrelsens yttrande:

4230

Centerpartiet anser att arbetet för minskad klimat- och miljöpåverkan går hand i hand med ekonomisk utveckling och tillväxt. En central del för att uppnå miljömässig hållbarhet är att ekonomin blir cirkulär med bättre resurshushållning, återvinning och mer biobaserade förnybara material och förnybar energi.

4235

I stämmoprogrammet från 2015, *Utveckla hela landet*, beslutade Centerpartiet om att verka för framtagande av en nationell strategi för biobaserad samhällsekonomi. Detta har fortsättningsvis drivits i riksdagen i motioner. Likaså verkar vi för att underlätta både en cirkulär ekonomi och delningsekonomi. Egentligen är detta grundbultar i Centerpartiets historia och har alltid funnits med i politiken i form av strävan efter ett kretsloppssamhälle med slutna system och tillvaratagande av resurser.

4240

Vi har ett stort behov av att bättre ta tillvara våra naturresurser och skapa biobaserade material och här har Sverige en god potential i och med innovativa företag och mycket skogsråvara. Likväl behöver vi förändra vårt sätt att konsumera genom att sluta kretsloppet och hämma den linjära konsumtionen av produkter samtidigt som skadliga ämnen utesluts ur kretsloppet. I takt med att delningsekonomi utvecklas behöver lagstiftning ses över för att underlätta delningstjänster. Detta har vi skrivit mer om i bland annat Centerpartiets kommittémotion i Riksdagen 2016/17:2022 *Biobaserat kretsloppssamhälle* liksom i partistämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*.

4245

4250

När det gäller att återföra näringsresurser till produktiv mark är det viktigt att detta också sker där de skadliga ämnena såsom tungmetaller och kemikalier har filtrerats bort och därav behöver olika tekniska lösningar ses över då befintligt slam inte är tillräckligt renat för att återföras.

4255

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.42.1

2.42.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.42.2

Miljömål, klimat och art- och habitatskydd – motion [2.43](#), [2.44](#), [2.45](#), [2.46](#) och [2.47](#)

4260

2.43.1 att Centerpartiet verkar för en genomlysning av dessa kampanjer och hur de har beslutats

2.43.2 att Centerpartiet verkar för en genomlysning av strukturen på ansvaret för miljöarbetet nationellt i Sverige och att en effektiv och transparent organisering av miljöarbetet genomförs.

4265

2.44.1 Att Centerpartiet arbetar fram ett tydligt förslag för ett framtida sammanhållet miljöarbete i Sverige.

4270

2.44.2 Att Centerpartiet arbetar för ett nytt trovärdigt och hållbart ramverk för svensk miljöpolitik som ersätter nuvarande miljömålssystem.

4275

2.45 Att säkerställa ett starkt vetenskapligt baserat skydd för arter och habitat som stoppar verksamheter när det är motiverat föreslås därför att Centerpartiet skall verka för en förändring som medför att: - prövning enligt Europeiska art och habitatdirektivet av sökta verksamheter eller åtgärder skall baseras på en av utövaren finansierad vetenskapligt baserad utredning som bedömer sannolikheten för att verksamheten/åtgärden medför att arten/habitatet inte uppnår gynnsam bevarandestatus.

4280

2.46.1 Att Centerpartiet verkar för att EU och Sverige får en miljöpolitik med en genomtänkt och sansad syn på hur vi ska kunna uppnå klimatmålet.

4285

2.46.2 Att Centerpartiet verkar för att det görs en översyn av dagens miljömål vad avser avsättning till naturreservat, tolkningen av art- och habitatdirektivet och andra restriktioner som hindrar att skogen får brukas på ett sådant sätt att klimatmålet uppfylls.

2.46.3 Att Centerpartiet verkar för att alla åtgärder för att förhindra ett aktivt skogsbruk avbryts tills dess att översynen av dagens miljömål och hur vi ska uppnå klimatmålen är klara.

4290

2.47 att Centerpartiet snarast möjligt tillsätter en arbetsgrupp med uppdrag att föreslå ramar för Sveriges arbete med att hantera klimatförändringar

Partistyrelsens yttrande:

4295

Centerpartiet anser att Sverige ska vara ledande både i miljö- och hållbarhetsarbete. Vårt mål är att Sverige ska ha ett helt förnybart energisystem till år 2040, att Sverige till år 2040 ska vara fritt från nettoutsläpp av växthusgaser och att andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara 30 procent år 2020 och att utsläppen i transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030.

4300

Centerpartiet anser att det bör göras en bred översyn och uppdatering av det svenska miljömålssystemet, med sikte på att omvandla dessa till en struktur som följer de globala hållbarhetsmålen, SDGs vilket föreslås i partistämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*. De nya hållbarhetsmålen ska utan att sänka ambitionsnivån bättre överensstämma

- 4305 med den globala hållbarhetsagendan och integrera olika samhällsaspekter bättre. Hela systemet och uppföljningen effektiviseras så att resurser läggs på att nå resultat för miljö och hållbarhet snarare än rapportering och byråkrati. För att fungera långsiktigt bör de nya hållbarhetsmålen och deras tillhörande system ha brett stöd i riksdagen.
- 4310 I Sverige har vi dessutom genom Miljömålsberedningens arbete tagit fram ett klimatpolitiskt ramverk som sätter tydliga mål och ramar för klimatarbetet fram till 2045, med andra ord finns en tydlig och enad bild om hur Sverige ska uppnå klimatmålet. Utifrån Centerpartiets ställningstagande om att vara fritt från nettoutsläpp av växthusgaser till 2040 så har man i Miljömålsberedningen enats om att Sverige till 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Som komplement till huvudmålet finns delmål på vägen i form av bland annat mål för utsläppen inom EU:s ansvarsfördelning, den så kallade ESR-sektorn, liksom för transportsektorn. De utsläpp i Sverige som kommer att omfattas av ESR-sektorn ska senast år 2030 vara minst 63 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst 8 procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder. Senast år 2040 ska utsläppen i Sverige i ESR-sektorn vara minst 75 procent lägre än utsläppen år 1990. Högst 2 procentenheter av utsläppsminskningarna får ske genom kompletterande åtgärder. Växthusgasutsläppen från inrikes transporter (exklusive inrikes luftfart som ingår i EU:s utsläppshandelssystem, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med år 2010. På EU-nivå pågår slutförhandlingarna kring en översyn av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Översynen sträcker sig fram till 2030 men Europaparlamentet vill också se målsättningar som sträcker sig längre och där det finns tydliga utsläppsmål fram till 2050. Sverige och Centerpartiet fortsätter att vara aktiva på klimatområdet och ska fortsätta det arbetet.
- 4320
- 4330 EU:s Art- och Habitatdirektiv utgår från en situation för hotade arter som inte längre upplevs gälla. Detta och andra direktiv är i mångt och mycket ouppdaterade. Centerpartiet vill se en justering av Art- och Habitatdirektivet och andra relaterade direktiv som innebär att ett antal djur som omfattas av direktiven tas bort då de inte längre är hotade medan andra arter som är hotade idag inkluderas och att direktiven ändras för att bättre anpassas till regionala skillnader inom EU. Från partistämman 2013 fattades beslut om att Centerpartiet ska verka för att anpassa Art- och habitatdirektiven till de regionala skillnader som förekommer inom EU med en justering av direktivens förteckning över hotade arter, genom att arter som är hotade idag inkluderas och arter som uppnått gynnsam bevarandestatus avförs. Sedan dess har Centerpartiet verkat för dessa förändringar.
- 4335
- 4340 Nyligen presenterade EU-kommissionen en översyn av unionens naturdirektiv där bland annat Art- och Habitatdirektivet ingår. Kommissionen konstaterade att direktiven fortsatt fyller en viktig funktion och att Kommissionen inte har avsikt att föreslå en översyn. Däremot konstaterar man att det finns mer att göra för att se över implementeringen av Art- och habitatdirektivet utifrån regionala skillnader. Här kommer Kommissionen att inleda ett arbete. Centerpartiet menar fortsatt att förändringar i Art- och Habitatdirektivet behövs men ser positivt på att Kommissionen i sitt arbete med implementering av direktivet avser ta större hänsyn till regionala förutsättningar.
- 4345
- 4350 Motionären lyfter också att prövning enligt EU:s art- och habitatdirektiv ska baseras på en vetenskapligt baserad utredning som är finansierad av den ansökande. Detta anser Centerpartiet är ett orimligt förfarande då det innebär ytterligare kostnader och hinder för utövaren som ansöker. Tillit till myndigheternas kompetens bör finnas. Däremot lyfter motionären också problematiken med olika tolkningar av Art- och habitatdirektivet av

4355 berörda myndigheter. Sedan en tid tillbaka driver Centerpartiet en översyn av den svenska tillämpningen av Art- och habitatdirektivet i och med att direktivet tycks tolkas olika hos berörda myndigheter.

4360 För Centerpartiet är det viktigt med en rättssäker tillämpning av Art- och habitatdirektivet som skapar balans mellan miljö och naturbruk. Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central del i miljöpolitiken. Men för att naturvården ska vara långsiktigt hållbar behöver den byggas på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Naturvården både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande.

4365 I Riksdagen har Centerpartiet arbetat för att talerätten inte ska utökas, vilket regeringen kommer föreslå i kommande proposition om miljöbedömningar. Vi anser att avverkning av skog sköts bäst mellan markägare och berörda myndigheter och att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen ”frihet under ansvar”. Centerpartiet driver också på både mot regeringen och i Europaparlamentet i förhandlingarna om LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry), som är ett beräkningssystem för upptag och utsläpp av koldioxid, så att vi fortsatt ska kunna nyttja skogens resurser fullt ut på ett hållbart sätt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.43

2.44

2.46

4375

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.45

2.47

Naturskyddsarbete på Gotland - motion [2.48](#) och [2.49](#)

4380 2.48 att uppdraget till Länsstyrelsen, skall vara att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd, skall detta föregås av en social- och ekonomisk samhällsanalys. Denna skall sedan ligga till grund för beslutet.

4385 2.49.1 att en från staten oberoende granskning och utvärdering av det statliga naturvårdsarbetet och dess funktionalitet samt dess långsiktighet och kostnader i ett längre perspektiv genomförs på Gotland som ett lämpligt pilotlän, innan ännu mer mark pekats ut som Naturreservat eller Natura 2000.

4390 2.49.2 att en sådan granskning även kan belysa hur Länsstyrelsen i sitt fortsatta arbete bättre kan ta ett tydligare helhetsansvar d.v.s. att även värna om övriga areella näringars framtid på den gotländska landsbygden parallellt med det statliga naturvårdsuppdraget än vad som är fallet idag. Statlig naturvård måste kunna låta andra markanvändningsintressen rymmas och värdesättas samt i större utsträckning än idag lita på det enskilda markägandets betydelse och förmåga till långsiktig landskapsvård av Gotland samtidigt som vissa områden också används

4395 som naturresurs för den enskilde.

Partistyreliens yttrande:

4400 Gotland har på många sätt unika förutsättningar för både natur och människor. Genom
samspelet mellan dem som bott och verkat där och naturen har ön formats genom
4405 århundradena. Den rika kalkstenen har alltid varit en grund för ön, för växter och djur, för
gotlänningar och gutar. Men samtidigt som havet ger ön dess särart innebär det utmaningar
för kommunikationer, företagande och jobb på ön. Tillsammans med jordbruk och
besöksnäring utgör kalk- och cementindustrin en omistlig del av Gotlands näringsliv och den
4405 regionala utvecklingen.

Öns unika natur måste bevaras, och därför är redan i dag är, bland annat genom naturreservat,
Natura 2000-områden och inte minst det generella och ofta utökade strandskyddet, stora
4410 områden skyddade.

Efter uppdrag från regeringen har länsstyrelsen på Gotland lämnat ett förslag om kraftigt
utökade – 15 nya och 10 utvidgade – Natura 2000-områden på Gotland. Länsstyrelsen på
Gotland har varit mer ambitiös än andra länsstyrelser och föreslagit mer än vad EU begärt av
Sverige.

4415 Ett känt fall är beslutet om att inrätta Natura 2000-område vid Ojnare myr. Effekten av detta
blir att planerad framtida kalkbrytning omöjliggörs. Detta är mycket oroande eftersom
kalkbrytningen har stor betydelse inte bara för Gotland utan också som råvara för den svenska
stålindustrin. Kalk- och cementindustrin på norra Gotland står för 75 procent den svenska
4420 produktionen. Tvingas den upphöra kommer dock behovet av kalk och cement inte
att upphöra utan behöva ersättas av import. Ökad import av cement till Sverige leder alltså till
ökade klimatutsläpp globalt.

Länsstyrelsens hantering har fått skarp kritik, såväl för bristfällig dialog med berörda som för
4425 kort remisstid och obefintlig konsekvensanalys. En enig regionstyrelse konstaterade bland
annat: Kalken är en resurs för såväl Gotland som hela landets industri. Region Gotland ser
ytterst allvarligt på de begränsningar av framtida utvecklingsmöjligheter som förslaget kan
innebära. Varken norra Gotland eller Gotland som helhet har råd att mista
4430 arbetstillfällen. Kritiken delas av såväl fackförbund och näringsliv som markägare och
enskilda. Trots denna massiva kritik valde länsstyrelsen att bortse från remissvaren och
lämnade skyndsamt in sitt förslag till Naturvårdsverket. Naturvårdsverket överlämnade med
drygt en veckas beredningstid, och utan ytterligare dialog med berörda på Gotland eller
Region Gotland, sitt förslag till regeringen som därefter fattade beslut om att inrätta de
4435 aktuella områdena som Natura 2000 och införa dessa i EU:s system för skyddade områden.

Regeringens beslut om Natura 2000 har därefter prövats i Högsta förvaltningsdomstolen. I sin
dom i juni 2017 konstaterade domstolen att beslutet visserligen påverkat de pågående
processerna i Mark- och miljööverdomstolen men inte på ett sådant sätt att det kan anses
strida mot gällande rätt. Beslutet om att inrätta Natura 2000 står därmed fast. Mark- och
4440 miljööverdomstolen kan därmed återuppta prövningen av själva täktillståndet.
Förslag om utökat skydd av områden måste övervägas noga. Behov av jobb, tillgång till och
användning av vatten och mark måste balanseras. Negativa konsekvenser för natur,
verksamheter och jobb måste så långt som möjligt undvikas. Både skyddade områden och
verksamheter måste anpassas för att det ska vara möjligt att tillgodose alla behov. Det måste
4445 finnas plats såväl för företagande och jobb inom industri, gröna näringar och turism som för
skydd av natur och grund- och dricksvatten. Detta kräver kunskap, helhetssyn och en nära

dialog mellan statliga myndigheter, kommuner och regioner, företag och inte minst enskilda och markägare.

- 4450 Partistyrelsen instämmer därför i motionärens yrkande om att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd ska detta föregås av en samhällsekonomisk analys där också sociala aspekter inkluderas. Däremot behöver ändå en prioritering göras av de olika värdena vid beslut, och då är det inte säkert att de samhällsekonomiska aspekterna väger tyngst. Vilka aspekter som väger tyngst beror på processen och område som diskuteras. I
- 4455 stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* konstateras även att det är viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt. Naturen, och hot och därmed skyddsbehov, utvecklas och förändras och naturskyddet måste ta höjd för sådana förändringar. Det är viktigt att tidigare beslut utvärderas och vid behov kan omprövas eller förändras för att se att de även fortsatt på ett effektivt sätt bidrar till att skydda värdefulla miljöer och ekosystem.

4460

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta att Centerpartiet verkar för:

Att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd ska detta föregås av en samhällsekonomisk analys

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.48

2.49

4465

Miljöförbättringar – motion [2.50](#)

2.50 att Centerpartiet ska verka för att det tas fram Svensk Standard för framåtriktade miljöförbättringar

4470

Partistyrelsens yttrande:

- Centerpartiet eftersträvar teknikneutrala lösningar och samhällsövergripande målsättningar. Sådana målsättningar inkluderar en minskning av utsläppen från transportsektorn liksom att sträva efter att skapa ett klimatneutralt samhälle. Dessa målsättningar fyller vi sedan med åtgärder, men i och med att målsättningarna är långsiktiga och tekniken utvecklas snabbt vill vi inte låsa in oss i åtgärder som enbart premierar en viss teknik. Samtidigt är det sällan en viss teknik ger lösningen på ett större samhällsproblem som exempelvis målet med ett klimatneutralt samhälle utan det kräver många olika tekniker, åtgärder och inkluderar flera energislag. Av dessa anledningar vill Centerpartiet inte verka för att införa svensk standard för miljöförbättringar.

4480

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.50

- 4485 **Fossilfria investeringar – motion [2.51](#) och [2.52](#)**
 2.51.1 att Centerpartiet verkar för att Sveriges landsting och kommuner inför uppföljningsbara placeringsdirektiv för att upphöra att investera medel, direkt eller indirekt, i bolag i fossilbränslebolag
- 4490 2.51.2 att Sveriges landsting och kommuner inom fem år vara fria från investeringar i fossilbränslebranschen.
- 4495 2.52.1 att Centerpartiet verkar för att Stockholms läns landsting och länets kommuner bildar en gemensam investeringsfond som samlar och administrerar ett stort antal miljöprojekt i syfte att underlätta för privata investeringar i lönsamma miljöåtgärder genom gröna obligationer
- 4500 2.52.2 att Centerpartiet verkar för att fler regioner och kommuner i hela Sverige bildar liknande investeringsfonder
- Partistyrelsens yttrande:**
 Tidigare studier visar att det finns en kraftig ekonomisk övervärdering av olje-, kol- och gasreserver. Minst två tredjedelar av de fossila fyndigheterna måste lämnas orörda om världen ska klara åtminstone två graders-målet, det vill säga, att inte höja den globala medeltemperaturen mer än två grader. När hänsyn inte tas till att majoriteten av fossilreserverna inte kan utvinnas blir konsekvensen att många företags fossila kapital är mycket kraftigt övervärderat.
- 4505
- 4510 I partistämmoprogrammet 2013 *Miljö och grön omställning* fattades beslut om att klimatsäkra det svenska pensionskapitalet genom en långsiktigt hållbar förvaltning där övervärdering av tillgångarna i fossil energi beaktas, inför en framtid där fossil energi inte subventioneras. Att detta är något som beaktas även för Sveriges kommuner och landsting är eftersträvaransvärt.
- 4515 Centerpartiet vill dock beakta det regionala och lokala självstyret och det är inte heller rimligt att detta ska vara utfört inom fem år i och med kommuners olika förutsättning och resurser. Däremot bör kommuner och landsting sträva efter att klimatsäkra sitt kapital, likt Centerpartiets tidigare beslut avseende pensionskapitalet.
- 4520 En grön obligation är en obligation där kapitalet är öronmärkt åt projekt som är miljövänliga i varierande grad. En grön obligation har samma egenskaper som andra investeringar med liknande villkor vad gäller risk, avkastning och lagstiftning med mera. Gröna obligationer utgör en liten del av obligationsmarknaden men intresset växer.
- 4525 Stockholms läns landsting var Sveriges första landsting att emittera en grön obligation. Där har det varit ett framgångsrikt koncept. Motionärerna lyfter däremot de hinder och administrativa kostnader i att finansieringen bör gå till många mindre projekt vilket gör investeringar mindre attraktivt för större kapitalförvaltare.
- 4530 I och med det växande intresset för gröna obligationer och i syfte att främja en hållbar finansmarknad har regeringen tillsatt en utredning som ska redovisas i slutet av 2017. I utredningen ska man lämna förslag på hur marknaden för gröna obligationer kan utvecklas, hur man kan kanalisera kapital liksom ta fram exempel på projekttyper som kan finansieras med gröna obligationer.

4535 Centerpartiet anser att gröna obligationer är en investeringsform att bejaka men det är inte upp till partistämman att avgöra vad eller hur Stockholms läns landsting och kommuner ska agera. Däremot är det positivt att följa resultaten från utredningen och att fler regioner och kommuner tar efter Stockholms läns landstings framgång.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att Sveriges kommuner, landsting och regioner strävar efter att klimatsäkra sitt kapital

4540

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.52.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.51

2.52.1

4545

Inlagring av biokol - motion [2.53](#)

2.53 Att energiskatt och koldioxidskatt ersätts med en koldioxidavgift som används till att finansiera ett ersättningssystem för inlagring av biokol i marken.

4550

Partisturelsens yttrande:

Centerpartiet ansåg på partistämman 2015 att tillförsel av biokol till jordbruksmark är en intressant metod med god potential enligt rapport från IPCC (2007). Tillförseln av biokol till jordbruksmark kan leda till såväl minskade utsläpp av växthusgaser som en ökad inlagring av kol i marken. Biokol som tillsätts på åkermark kan också höja markens vattenhållande förmåga, förbättra mullhalten, öka tillväxten av grödor och minska näringsläckage från marken enligt SOU 2014:50.

4555

4560 Inlagring av biokol kan dessutom ses som en kompletterande åtgärd som kan användas för att uppnå målet om klimatneutralitet. På så sätt kommer det troligtvis också innebära en prissättning som är i paritet med andra kompletterande åtgärder. Men hur en sådan prissättning eller system ser ut är i dagsläget svårt att säga, av flera anledningar.

4565 Bland annat så saknas det idag kunskap om vilka effekter en ökad tillförsel av biokol till jordbruksmark får för att det ska vara möjligt att tillämpa metoden i stor skala enligt SOU 2014:50. I IPCC:s rapport utvärderas inte heller Sveriges potential som kolsänka. Och utifrån svenska förhållanden så saknas kunskap om vilka åtgärder för ökad kolinlagring som är mest effektiva. I SOU 2016:47 bekräftas de dåligt kända effekterna av inlagring i jordbruksmark varför också detta behöver utredas före förslag om styrmedel kan tillämpas.

4570

En ytterligare aspekt är att den biomassa som används för framställning av biokol har ett alternativt användningsområde i form av annan substitution vilket bör tas hänsyn till vid utredning om ökad biokolanvändning.

4575

4580 Avseende att byta skatterna mot en koldioxidavgift så anser Centerpartiet att koldioxidbeskattningen är ett bra miljöstyrande verktyg och komplement till EU:s utsläppshandelssystem för att minska utsläpp av växthusgaser. Systemet med koldioxid- och energiskatt spänner över flera sektorer och energislag och syftet är att koldioxidskatten är en klimatstyrande skatt där man kan se indelningen som en klimatkomponent för att minska och sätta ett pris på utsläppen. Energiskatten bör i sin tur kunna vara drivande för att få till stånd energieffektiviseringar.

4585 Vidare är grundprincipen vid en skatteväxling att höja skatterna på det som är miljöskadligt och att sänka skatterna på arbete och inte att öronmärka pengar för särskilda ändamål då detta kan leda till att skattesystemet blir svårt att hantera, skapar osäkerhet kring finansiering och minskar handlingsutrymmet.

4590 Av dessa anledningar är det därför inte aktuellt att verka för att ersätta hela energi- och klimatskattesystemet med ett subventionssystem för en potentiell klimatåtgärd där det saknas grund för hur, eller om, det skulle fungera under svenska förhållanden.

4595 I och med att det kan finnas en potential för biokol att fungera som kompletterande åtgärd till att uppnå klimatmålen anser partistyrelsen att vi bör titta vidare på möjligheterna och riskerna för att öka inlagring av biokol i skogs- och åkermark. När Sveriges potential är känd är det av intresse att titta vidare på styrmedel.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.53

4600 **Skogens klimateffekt – motion [2.54](#)**

2.54 att Centerpartiet på nationell och EU nivå verkar för att den sk. Övertorneåmodellen inkluderas i uppdateringen av EU-ETS, 2020

4605 **Partistyrelsens yttrande:**
EU:s klimatarbete bygger på tre klimatlagstiftningar. Dels EU ETS (systemet för handel med utsläppsrätter) som inkluderar stora delar av industrin och energiproduktionen, dels bördefördelningsregelverket som täcker de sektorer som inte ingår i EU ETS (framförallt transporter, byggnader och jordbruket) och till sist LULUCF (En förkortning av Land Use, Land Use Change and Forestry och samlingsnamn för det regelverk som täcker utsläpp från och upptag av från dessa sektorer och markområden inklusive skogsbruksmark). Upptag av koldioxid från skogen beräknas i LULUCF sektorn där också eventuella krediter skapas - förslag finns på bordet om att delar av dessa krediter ska kunna användas i de sektorer som inte är inkluderade i EU ETS.

4610

4615

4620 I februari 2017 röstade Europaparlamentet för att stärka systemet för handel med utsläppsrätter, EU ETS, ett arbete som Centerpartiet varit mycket drivande i. Just nu pågår förhandlingar mellan Europaparlamentet och ministerrådet vilket förväntas slutföras under hösten 2017. Starten på slutförhandlingar kring bördefördelningsbeslutet och LULUCF väntas i slutet av 2017.

4625 Att genom växande och brukad skog binda koldioxid är en viktig del i att hantera
4630 klimatförändringarna. Det projekt som pågår i Övertorneå, att skapa ekonomiska incitament
4635 för skogsägare att sköta skogen med ökad tillväxt och därmed skapa klimatnytta, är en
intressant utveckling för att höja produktionen i skogsbruket. Centerpartiet bejaktar denna
form av incitament som stärker principen om att förorenaren betalar och som driver på
utvecklingen av det som skapar miljönytta. Skogen är en resurs med outnyttjad potential som
vi värnar om att bruka utan att förbruka. Incitamenten som de privata skogsägarna får genom
implementeringen av tillväxthöjande åtgärder kan bidra till att stärka bilden av Sverige som
skogsnation. Åtgärderna skulle kunna innebära en ökad tillgång på skogsråvara och därmed
ökade möjligheter för energiutvinning, textilframställning och andra innovativa lösningar på
framtidens behov med hänsyn till principen om att bruka utan att förbruka. Samtidigt är det
viktigt att vi när man nyttjar skogskrediter inte skapar incitament som gör att
förändringstrycket i industrin minskar och att man hellre låter skogen stå än att nyttja råvaran
eftersom man vill få så många krediter som möjligt.

4640 Hanteringen av skogskrediter har sin grund i utformningen av LULUCF-lagstiftningen, där
Centerpartiets målsättning har varit att säkerställa ett beräkningssystem som gör att vi fortsatt
fullt ut kan nyttja våra skogliga resurser på det hållbara sätt vi gör idag. Vad gäller EU ETS,
befinner vi oss i slutförhandlingarna och det är inte möjligt i detta skede att introducera nya
element i förhandlingarna. Däremot är exempel som det i Övertorneå intressanta och bör
analyseras vidare inför den regelbundet återkommande översynen av EU:s
4645 klimatlagstiftningar.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 2.54

Kartläggning av fossila subventioner - motion [2.55](#)

4650 2.55.1 Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket ett tydligt uppdrag om att mäta fossila
subventioner

4655 2.55.2 Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket i uppdrag att kontinuerligt göra en
uppdatering av mätningen

2.55.3 Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket i uppdrag att presentera mätningarna
av fossila subventioner i ett lättåtkomligt verktyg och över tid

4660 2.55.4 Centerpartiet jobbar för att ge Skatteverket i uppdrag att se över mätningarna och se
om det finns områden där det fuskas.

4665 2.55.5 Centerpartiet jobbar vidare med reformer för att minska och slopa fossila subventioner
genom grön skatteväxling

Partistyrrelsens yttrande:

Var sjätte år sker en uppdatering och kartläggning av miljöskadliga subventioner. En förstudie
gjordes 2005 som sedan uppdaterades 2011 och Naturvårdsverket fick i uppdrag i

4670 regleringsbrevet för 2017 att till 31 maj 2017 rapportera uppdatering och kartläggningen till regeringen. Detta publiceras då på Naturvårdsverkets hemsida och närmre detaljeringsnivå är upp till myndigheten själv att avgöra. Även internationella organisationer som OECD gör sådana kartläggningar på hög detaljeringsnivå och internationella jämförelser.

4675 För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på inkomster, anställningar och investeringar. Det ger både bättre förutsättningar för svenska företag att bidra till svensk ekonomi och sysselsättning, samtidigt som utsläppen minskar när förorenaren får betala utsläppskostnaden. Genom att växla dessa med sänkt skatt på arbete
4680 sjunker de höga kostnaderna för att anställa och arbeta. På så sätt stärks svenska företag konkurrenskraft samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen. Att minska och på sikt helt fasa ut subventioner av fossila bränslen och material är ett annat sätt att låta den som förorenar stå för hela kostnaden. För mer åtgärder och reformer som Centerpartiet verkar för hänvisas till stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*.

4685

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

2.55.1

2.55.2

2.55.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.55.3

2.55.4

4690 **Biltvättsförbud - motion [2.56](#)**

2.56.1 Att Centerpartiet vill förbjuda biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik

4695 2.56.2 Att Centerpartiet vill att kommunerna ska ha rätt att införa lokala biltvättsförbud på hårdgjord yta utan reningsteknik

Partistyrelsens yttrande:

4700 Biltvätt på gatan innebär att olja, tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen riskerar att läcka ut i naturen. Flera kommuner har försökt att införa förbud mot biltvätt på gatan på grund av att farliga ämnena följer med dagvattnet ut i våra vattendrag.

4705 Enligt Naturvårdsverket är det i dag inte tillåtet för kommuner att införa generella förbud mot biltvätt på gatan då det inte finns lagmässigt stöd för sådana förbud. Däremot kan kommuner med stöd av 40 § femte punkten i förordningen (1998:89) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, meddela föreskrifter om skydd för ytvattentäkter och enskilda grundvattentäkter vilket innebär att det är möjligt för en kommun att förbjuda biltvätt på gatan i områden där det smutsiga tvättvattnet skulle kunna skada vattentäkterna.

4710 Detta anses dock vara komplicerat och förtydligande kan behövas för att underlätta för kommuner att införa lokala biltvättsförbud om kommunen så anser att det behövs. Spridning

av olja, tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen vill vi inte heller ha i naturen och därför bör inte närheten till vattentäkt vara avgörande.

4715

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

2.56.2 Att Centerpartiet vill att kommunerna ska ha rätt att införa lokala biltvättsförbud på hårdgjord yta utan reningsteknik

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

2.56.1

Sopimport – motion [2.57](#)

4720 2.57.1 att belägga importerade sopor med en skatt för att inte konkurrera ut inhemsk råvara för svenska förbränningsanläggningar

2.57.2 att soporna skall vara sorterade till brännbart material

4725 2.57.3 införa regelbundna kontroller mot smittsamma sjukdomar främja konkurrenskraften för svenskt skogsavfall jämfört med importen

Partistyrelsens yttrande:

4730 Under de senaste åren har importen av sopor fördubblats i Sverige och utbyggnaden av förbränningsanläggningar är stor. Vi har större kapacitet att förbränna än vad vi har avfall och därför är det möjligt för Sverige att importera mycket avfall och tjäna pengar på det. Avfallsförbränning i Sverige, där energin tas till vara till fjärrvärme och med effektiv rökgasrening, är ofta ett mer miljö- och klimateffektivt alternativ än att avfallet läggs på deponi i andra europeiska länder även när effekten av transporten till Sverige räknas in.

4735 Detta har bidragit till att stärka energiförsörjningen och minska deponier, men för Centerpartiet är det samtidigt självklart att försöka sluta kretsloppen och använda de resurser vi har på det mest effektiva sättet. Effektiva kretslopp och en hållbar återvinning av resurser är en viktig del av en grön omställning. En ökad utsortering av återvinningsbara material och

4740 att mer avfall tas tillvara som återvunna råvaror i nya produkter snarare än genom förbränning är viktigt. För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet verkar Centerpartiet för att en punktskatt på förbränning av avfall införs och har så föreslagit i bland annat budgetmotionen i riksdagen för 2016 och 2017. En sådan skatt bör omfatta allt avfall, för

4745 såväl hushåll som verksamheter, exklusive farligt avfall och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet. Liknande avgifter finns i flera andra EU-länder. Enligt Naturvårdsverkets statistik omhändertogs redan 6,7 miljoner ton avfall genom förbränning samtidigt som prognosen pekar mot ökade mängder.

4750 Kontroller över avfallstransporter sker och är i bred samverkan mellan olika tillsynsmyndigheter som polisen, tullen, länsstyrelsen och miljökontor. Under senare år har antal stoppade avfallstransporter ökat vilket bedöms bero på en ökad tillsyn.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4755 *Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för avslag på motion 2.57.1*

2.57.1 att belägga importerade sopor med en skatt för att inte konkurrera ut inhemsk råvara för svenska förbränningsanläggningar.

4760

Produkt- och materialåtervinning – motion [2.58](#)

2.58 att Centerpartiet arbetar för att fokus flyttas från förpackningsinsamling till produkt- och materialinsamling som ett nytt steg i miljöarbetet

4765

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår en övergång från insamling av produkter till insamling av material.

Centerpartiet anser att insamling och återvinning behöver utvecklas och förbättras, bl.a.

4770 behöver tydligare mål ställas på service, information och enkelhet för hushåll och företag. I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* konstateras att principen om producentansvar bör behållas och utvecklas, bland annat till fler produktgrupper.

Partistämman i Falun 2015 ställde sig också bakom förstärkt och utvecklat producentansvar med högre mål för insamling, återvinning och service för hushållen samt stärkt inflytandet för
4775 kommuner. Alliansregeringen beslutade om flera reformer i denna riktning men dessa har inte genomförts av nuvarande regering som istället låtit utreda frågan återigen. Det har lett till att nödvändiga förbättringar och investeringar för hushåll och miljö uteblivit.

När det gäller frågan om materialinsamling så anser partistyrelsen att en central aspekt av
4780 effektiv återvinning av material som nya råvaror är att olika typer av material inte blandas på fel sätt. Det är stora skillnader i innehållet i olika typer av plast och om olika typer plast från till exempel livsmedelsförpackningar, elektronik eller plastprodukter i en ström innebär att det i praktiken enda sättet att ta om hand den insamlade blandade plasten är att förbränna den. I Sverige har vi idag fungerande återvinningskedjor med över 90 procents återvinning av
4785 tidningar och glas som bygger på att färgat och ofärgat glas hålls åtskilt även från dricks- eller fönsterglas, samt att tidningar inte blandas med annan typ av papper. Materialet i en bok är annorlunda från det i en tidning eller kartong, med färger, lim och kemikalier och att blanda de olika typerna av papper innebär att tidningspappret inte som idag kan bli nytt tidningspapper och kartongen inte ny kartong. En ökad insamling av material snarare än
4790 produktgrupper och eller efter användningsområden för materialet riskerar att försämra återvinning och miljöresultat.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
2.58

4795 **Klimatet – motion [2.59](#)**

2.59.1 Att Centerpartiet skall ha ett tydligt budskap om att hela samhället skall ställa om så fort det går. Landsbygden behöver bli av med fossilbränslena snabbare för sin utvecklings skull.

4800

2.59.2 Att Centerpartiet arbetar för ett särskilt landsbygdspaket som syftar till att just öka hastigheten i omställningen med att ta sig förbi svårigheterna. Infrastruktur för bränslen och tillverkningen ska ingå i planerna.

4805 2.59.3 Att partistämman uttalar sitt stöd för att partiledningen kan vara tydligare och ta fram en särskild landsbygdstrategi kring fossilsamhällets omställning.

2.59.4 Att landsbygden får ett särskilt omställningspaket för att ekonomiskt både klara kostnaden men också skapa intäkter genom omställningen. På så sätt kanske kostnadsneutralt om det går för Sverige.

4810

2.59.5 Att Centerpartiet skall ta fram en forsknings och entreprenörsstrategi, med påföljande lagstiftning för att utnyttja det affärsmässigt intressanta teknikskiftet som kommer.

4815 **Partistyrelsens yttrande:**

I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* lyfts en rad åtgärder för att främja omställningen till förnybar energi.

4820 Centerpartiet har ett tydligt budskap om att hela samhället ska ställa om. Det vi dock ofta påpekar är att olika delar av landet har olika förutsättningar för att ställa om.

Landsbygden har en enorm potential att inom jord- och skogsbruket producera insatsvaror som kan ersätta fossila råvaror. En övergång till en cirkulär ekonomi och ett biobaserat samhälle skapar dessutom arbetstillfällen inom de gröna näringarna och ökar Sveriges försörjningstrygghet inom såväl livsmedels- som energisektorn. Det är viktigt att denna utveckling stimuleras genom långsiktiga spelregler som gynnar investeringar.

4825

Övergången från en fossilbaserad ekonomi till ett förnybart och biobaserat samhälle innebär också stora möjligheter för jobb, tillväxt och utveckling inte minst i Sverige. Det är därför av stor vikt att skapa rätt förutsättningar och innovationsvänligt samhällsklimat för minskad klimatpåverkan.

4830

Forskning, innovation och teknikutveckling behövs i en rad sektorer från produktion, distribution och lagring av energi, för smarta fossilberoende transporter, till jordbruk, hälsa och ekonomi. Inte minst finns stort behov av sektorsövergripande arbete så att ny kunskap och teknik kombineras med politik och ekonomi där tekniken kan samspela och förstärka med nya affärsmodeller, investeringar och beteenden.

4835

4840

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.59.1 2.59.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 2.59.2 2.59.3 2.59.4

4845 **Övergödning och hästnäring – motion [2.60](#)**

2.60.1 Att Centerpartiet begär en utredning vad som kan göras för att komma till rätta med hästnäringens påverkan på övergödningen

4850 2.60.2 Att Centerpartiet därefter lägger förslag i riksdagen om behövliga åtgärder

Partistyrelsens yttrande:

Svenskt lantbruk ligger långt i framkant när det gäller miljö- och klimatarbete. FN:s hållbarhetsmål är en möjlighet för Sverige som matnation att leverera produkter av hög
4855 kvalitet, säkerhet, djurskydd och miljöhänsyn till konsumenter i både Sverige och i utlandet. Samtidigt måste arbetet mot ett än mer hållbart jordbruk fortsätta, med insatser för minskat växtnäringssläckage, minskad användning av kemiska bekämpningsmedel samt ökad biologisk mångfald. Miljöpåverkan från hela jordbruket behöver minska och åtgärder tas därför fram som inte enbart är relaterat till en djurart eller en viss näring.

4860 Exempelvis har Centerpartiet under alliansregeringen inrättat LOVA-bidraget som går till åtgärder för att bland annat minska övergödning. Detta bidrag har vi därefter permanentat och vill se en fördubblad höjning på. Landsbygdsprogrammets miljöersättningar är också en nyckelåtgärd för att minska näringsläckaget. Arbetet med att bland annat anlägga fler
4865 våtmarker och kantzoner samt anpassa gödslingen efter grödans behov har varit mycket viktigt i sammanhanget, liksom satsningarna inom projekt såsom Greppa Näringen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.60

Invasiva arter - motion [2.61](#)

4870

2.61.1 att Centerpartiet initierar ett arbete för att stärka och förenkla möjligheten anmäla inkräktande av främmande arter i lokala ekosystem.

4875 2.61.2 Centerpartiet vidare verkar för att underlätta tillämpningen av beslut om avlägsning av sådana arter.

Partistyrelsens yttrande:

4880 Invasiva främmande arter innebär hot mot vår naturliga biologiska mångfald och kan även innebära hälsorisker och ha socioekonomiska konsekvenser när de sprids och etableras i vår flora och fauna. I miljö kvalitetsmålet "Ett rikt växt- och djurliv" ingår etappmålet om invasiva främmande arter, ett mål som inte bedöms nås till 2020.

4885 Ett arbete pågår just nu för att implementera en ny EU-förordning 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (IAS). Denna förordning ger en juridisk grund för att förebygga, minimera och mildra de negativa effekterna av invasiva främmande arter.

4890 Inom EU har 37 arter listats som invasiva främmande arter och sedan är det upp till de enskilda medlemsländerna att ta fram en egen lista över invasiva främmande arter. Det

bedöms finnas ca 12000 invasiva främmande arter i EU. För de arter som redan finns på listan och som redan har stor spridning i landet finns dock inget krav på utrotning, och ofta kan själva avlägsnandet av en invasiv art utgöra det största problemet. Däremot så har Sverige och övriga medlemsländer 18 månader på sig att ta fram ett hanteringsprogram och eventuellt vidta särskilda åtgärder för att förhindra en ytterligare spridning av arterna i landet. Medlemsländerna har ytterligare skyldigheter i samband med implementering av EU-förordningen. Nämligen att ta fram tillståndssystem, övervakningssystem, göra offentliga kontroller och identifiera arter med stor spridning som nämnts ovan. Lagändringar med mera väntas träda i kraft tidigast hösten 2017.

I och med att ett omfattande arbete pågår för hantering av invasiva främmande arter anser partistyrelsen att ytterligare åtgärder inte behöver vidtas i dagsläget, men bevakar implementeringen av ovannämnda förordning. Försättningsvis bedömer Centerpartiet att det är viktigt att förebygga invasiva arters etablering, att få till stånd en bra uppföljning och övervakning när främmande arter når den svenska naturen och att förbättra skyddet för hotade arter och biotoper i och med att en rik biologisk mångfald kan mildra problem när en främmande art introduceras.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.61

Lokala miljöregler - motion [2.62](#)
2.62.1 Att Centerpartiet ska verka för att nationell lagstiftning möjliggör utsläppsfria zoner enligt miljöklass III

2.62.2 Att Centerpartiet ska arbeta för att svensk lagstiftning tillåter differentierade parkerings- och trängselavgifter

Partistyrelsens yttrande:

I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* bekräftas de åtgärder som motionären lyfter. Kommuner och regioner som vill använda ekonomiska styrmedel så som trängselskatter och miljöavgifter, eller andra lokala miljö- eller trafikregler ska kunna göra det. Det ska vara tillåtet att utforma regler och avgifter efter miljöprestanda och råda över eventuella intäkter som dessa ger. Det inkluderar att styra parkeringsavgifter kan minska trafiken och styrmedel utformas för att gynna effektiva mobilitetslösningar så som bilpooler. Dessutom bör rådande parkeringsnormer ses över och människor och företag själva, snarare än politiker, bestämma om och betala för p-platser. Parkeringsplatser bör i ökade utsträckning prissättas utifrån efterfrågan för att optimera utnyttjandet. Krav på antal p-platser kan också ersättas med krav mobilitetslösningar där integrerade smarta tjänster som kombinerar kollektivtrafik, hyrcykel och bilpooler kan användas i en samlad funktion utifrån aktuella behov.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.62

Miljöprövning - motion [2.63](#)
2.63 att Centerpartiet verkar för att målsägare m.fl. skriftligen skall meddelas om beslut från tillståndsgivande myndigheter och instanser i miljöprövningsärenden.

Partistyrelsens yttrande:

4940 Vid prövning av ärenden samt vid beslut i tillstånd ska Länsstyrelsen kungöra detta i ortspress för möjlighet att yttra sig i ärendet eller överklaga beslut. I Naturvårdsverkets vägledning till Länsstyrelser meddelas också att sökande eller annan part ska underrättas vid beslut samt tillvägagångssätt för överklagan om beslutet går emot den sökande eller annan part. Det står däremot inget om hur detta ska meddelas.

4945 Länsstyrelser har olika praxis för hur man meddelar beslut till målsäganden samt de som lämnat yttrande i ärendet, men många gör detta skriftligen.

4950 Krav vid underrättelse om beslut regleras i Förvaltningslagen 21 §. För närvarande pågår ett förändringsarbete av Förvaltningslagen men det är oklart om eller hur 21 § påverkas.

4955 Fortsättningsvis anser Centerpartiet att det är rimligt att prövningsärenden och beslut kungörs i ortspress även framöver. Samtidigt är det också rimligt att de som har yttrat sig i ärendet meddelas direkt. Hur detta bäst bör gå till är upp till varje enskild Länsstyrelse att avgöra.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.63

Alunskiffer – motion [2.64](#)

4960 2.64 Att berörda kommuner ges vetorätt mot all prospektering i alunskiffer med hänvisning till de allvarliga miljökonsekvenser en brytning i denna bergart innebär

Partistyrelsens yttrande:

4965 Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning mot uranutvinning och anser även att det kommunala vetot som finns för uranbrytning bör utsträckas till att även omfatta prospektering i alunskiffer. Dessa beslut har fattats på tidigare partistämman. Centerpartiet fortsätter att driva denna fråga i riksdagen. Således finns redan det beslut som motionären önskar. Motionen anses därmed besvarad.

4970

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 2.64

Nobelpris till klimatforskning – motion [2.66](#)

4975 2.66.1 att Centerpartiet arbetar för att ett Nobelpris utdelas årligen till klimatforskare.

2.66.2 att förslaget överlämnas till ansvariga för Nobelpriset, Nobelstiftelsen.

Partistyrelsens yttrande:

4980 Partistyrelsen instämmer i att frågan är mycket angelägen och är en verklig ödesfråga. Däremot konstaterar vi att Nobelstiftelsen är en självständig stiftelse, med stiftelseurkund som styr vad priset ska gå till. Nobelpriset är eller bör vara något som styrs av politiken oavsett hur

angelägen sakfrågan är. En central del i Nobelprisets starka ställning är just att det är forskarsamhället som avgöra vem som tilldelas priset i de olika kategorierna. Den starka vetenskapliga förankringen är något som bör värnas. Vidare kan konstateras av stora delar av klimatforskningen falla inom ramen för Nobelpris i så väl kemi, fysik och ekonomi, och att FN:s vetenskapliga klimatpanel tilldelades Nobels fredspris 2007. Det finns även andra priser och utmärkelser både i Sverige och internationellt som kan och har tilldelats delar av klimatforskningen.

4990

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 2.66

Tillståndsprocess för vindkraft– motion [2.67](#)

4995 2.67.1 Att Centerpartiet ska verka för att enstaka vindkraftverk och mindre vindkraftsparker får en enklare tillståndsprövning.

2.67.2 Att Centerpartiet ska verka för att tillståndsgivningen för vindkraftsprojekt av alla storlekar behandlas utifrån ett positivt perspektiv där tillstånd beviljas förutsatt att det inte bevisligen föreligger konkreta hinder.

5000

2.67.3 Att Centerpartiet ska verka för att det inte ska vara helt kostnadsfritt, utom i första instansen, att överklaga ett beslut.

5005 Partistyrrelsens yttrande:

Centerpartiet bejakar och uppmuntrar utbyggnaden av förnybar energi. Den förnybara energin är en grundpelare i det svenska energisystemet och det är därför vi drivit på för en förlängning av elcertifikatsystemet och andra regelförenklingar som stimulerar en ökad utbyggnad av småskalig kraftproduktion, till exempel vindkraft. I alliansregeringen genomförde vi även förändringar för att förenkla och påskynda tillståndsprocessen vid ansökan om tillstånd för att upprätta vindkraftverk. Trots detta är tillståndsprocessen fortfarande lång. Därför kan det finnas skäl att genomföra ytterligare förändringar för att underlätta tillståndsprocessen. I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* betonas behovet av en generell översyn av tillståndsprocesser för att göra dessa mer effektiva, och i sådana reformer bör även regler och prövning av vindkraftsetableringar inkluderas. Centerpartiet vill dock behålla det kommunala vetot vid vindkraftsetableringar men det är viktigt att beslut ges inom rimlig tid och alltid motiveras. Centerpartiet anser även att all vindkraft ska behandlas lika, och vi förespråkar därför generella regler och inte specifika regler för enskilda verk. Det är dock viktigt att påpeka tillståndsprocessen finns till för att ta hänsyn till berörda intressen och säkerställa att det sker en rättssäker och omsorgsfull prövning vid nya vindkraftsetableringar. Det är viktigt att alla som berörs i ett ärende har lika möjlighet att få sin sak prövad. Införandet av särskilda avgifter riskerar att missgynna framförallt enskilda personer och ideella föreningar och är därför olämpligt.

5010

5015

5020

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 2.67

5025

Kommitté 3 - Trygghet i hela landet

Sjukvård/stafettsystem – motion [3.1](#)

5030

3.1 Att reglera bemanningen inom sjukvården så att de kvalitetsbrister och skenande kostnader som dagens Stafettsystem skapar åtgärdas.

Partistyrelsens yttrande:

5035

Motionären tar upp det allvarliga problemet med långa köer i sjukvården och den ökande förekomsten av hyrpersonal. Centerpartiet har i vårbudgeten för 2017 lagt fram ett flertal förslag som syftar till att korta köerna i vården, samt att öka andelen fasta läkare i framför allt primärvården. Flera av dessa förslag tas även upp i stämmoprogrammet "Trygghet i hela landet".

5040

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 3.1

Närmare vård – motion [3.2](#) och [3.3](#)

5045

3.2.1 Att Centerpartiet verkar för att vården med god kvalitet och effektivitet ska organiseras så nära medborgaren som möjligt.

3.2.2 Att Centerpartiet verkar för att primärvården görs till bas för svensk sjukvård.

5050

3.2.3 Att Centerpartiet verkar för en lagstiftning som ger primärvården ett tydligare akutuppdrag.

3.2.4 Att Centerpartiet verkar för en primärvård som är lätt tillgänglig för befolkningen under dygnets alla timmar.

5055

3.3.1 att Partistyrelsen får i uppdrag att snarast igångsätta en process som skall leda fram till en närvårdsreform av landstingens sjukvård i Sverige, i enlighet med denna motions innebörd.

5060

3.3.2 att Centerpartiet skall särskilt lyfta fram det hälsopolitiska signalelementet "Närodlad folkhälsa".

Partistyrelsens yttrande:

5065

Motion 3.3 föreslår införandet av en närvårdsreform som utgår från ökade möjligheter till e-hälsa och vård på distans samt förstärkt primärvård. Motionen föreslår även att Centerpartiet ska driva folkhälsofrågor utifrån begreppet närodlad folkhälsa. Även motion 3.2 driver frågan om stärkt primärvård.

5070

Partistyrelsen instämmer i idéerna som ligger till grund för motionerna. Primärvården behöver stärkas och blir mer tillgänglig för patienter i hela landet. Vården måste även i än högre grad utgå från patienten och säkerställa att människor inte kommer i kläm – något som särskilt gäller äldre och svårt sjuka. I såväl stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* som i budgetvårsmotionen för 2017 i riksdagen lyfter Centerpartiet ett flertal förslag för genomgripande reformer av primärvården. Centerpartiet har även i den senaste

5075 budgetvårmotionen fört fram förslaget om en tillgänglighetsmiljard som ska premiera kortare kötider och mer sammanhängande vårdkedjor. Frågan om ökade förutsättningar för införandet av e-hälsolösningar tas upp i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*.

5080 Partistytelsen instämmer i vad som framförs i motion 3.3 om vikten av att driva folkhälsofrågor. Partistämman 2013 antog ett välfärdsprogram som bland annat tog ett helhetsgrepp på frågan om folkhälsa. Centerpartiet anser att det behövs ett nytt synsätt grundat på insikten att hälsofrämjande och förebyggande investeringar i närtid minskar mänskligt lidande och reducerar framtida välfärdskostnader.

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.2

3.3

5085

Tvångsäktenskap – motion [3.4](#) och [3.5](#)

3.4.1 Sverige förstärker det preventiva arbetet vad gäller tvångsäktenskap så att risken att drabbas för brottsformen minskar.

5090

3.4.2 Sverige instiftar en exekutiv organisation med möjlighet att återföra svenska medborgare från utlandet som riskerar att falla offer för tvångsäktenskap.

5095 3.5.1 Att Centerpartiet verkar för att inget barn under 18 år ska kunna anses som gift i Sverige, även om äktenskapet har ingåtts i ett land där äktenskapet varit giltigt.

3.5.2 Att Centerpartiet verkar för att utreda omfattningen av barn som tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden i Sverige.

5100 3.5.3 Att Centerpartiet verkar för nationella riktlinjer till alla landets kommuner i hanteringen av ärenden som rör ensamkommande flickor.

3.5.4 Att Centerpartiet verkar för ett införande av en Forced Marriage Unit likt det som finns i Storbritannien.

5105

3.5.5 Att Centerpartiet möjliggör för förhör på ambassader om barn tvingats utomlands för att ingå äktenskapsliknande förhållanden eller när flickor riskerar utsättas för könsstympning.

5110 **Partistytelsens yttrande:**

Hedersproblematik behandlas i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*. I programmet föreslås en skyddslag för personer som riskerar tvångsäktenskap eller könsstympning. En sådan order skulle innebära ett skydd genom möjligheten att utfärda ett utreseförbud för den som riskerar att bli bortförd mot sin vilja eller som redan har blivit bortförd, och som också ger möjlighet att ställa krav på att personen återförs. Förbudet ska utfärdas skyndsamt av domstol, efter en anmälan från den drabbade själv eller någon i hennes närhet, såsom en vän, socialarbetare eller skolpersonal. Den som bryter mot skyddslagen och för ut någon eller vägrar återföra en person som förts ut ska sedan kunna straffas för det.

5115

- 5120 Alla människor ska ha möjlighet att leva sina liv som de vill utan att förtryckas och tvingas in i äktenskap eller utifrån gamla föreställningar om heder förhindras från att utvecklas på det sätt de vill. Centerpartiet har länge arbetat för att stoppa hedersproblematiken och skydda framför allt barn och kvinnor från att utsättas för hedersrelaterat förtryck och våld. Dessa frågor hanteras framför allt i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*. Centerpartiet har
- 5125 tidigare bland annat föreslagit att inget barn under 18 år ska kunna anses som gift i Sverige och att en hederskommission tillsätts som tittar närmare på hur många som lever i olika typer av hedersförtryck, vilket till exempel kan innebära att tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden.
- 5130 Socialtjänsten gör runt om i landet olika bedömningar när det gäller ensamkommande flickor som inte sällan kommer till Sverige i sällskap med en vuxen man som inte är far till flickan. I vissa kommuner genomförs enskilda samtal med flickorna, man separerar dem från deras vuxna män och utreder grundligt flickornas behov. En del socialtjänster gör dock enbart en skyddsbedömning och låter flickan bo kvar. Enhetliga rutiner saknas. En omyndig person som
- 5135 flyttar ihop med sin partner kan göra det utan att socialtjänsten ska lägga sig i det, men det är viktigt att vara medveten om att flickor som kommer från länder där barnäktenskap och hedersrelaterat förtryck är vanligt kan vara utsatta för en situation som de inte utan svårigheter kan ta sig ur. Liksom när det gäller annan hedersrelaterad problematik kan kommuner behöva hjälp med hur de ska hantera sådana ärenden.
- 5140 Delar av den verksamhet som Forced Marriage Unit i Storbritannien sysslar med utförs i Sverige idag av verksamheten mot hedersrelaterat förtryck och våld vid Länsstyrelsen Östergötland. Dock finns det delar som saknas, bland annat en transnationell verksamhet. Det är viktigt att se den transnationella dimensionen som en tydlig del i förövares hot- och
- 5145 våldsutövande. Det är inte ovanligt att närstående till de som är utsatta för hedersproblematik kontinuerligt kan ha förmedlat hur överträdelser av hedersnormer bestraffas i länder dit familjen har anknytning. De kan också ha uttalat konkreta hot om att föra bort den utsatta till ett annat land till exempel för tvångsäktenskap eller könsstympning. Det har i flera fall hänt att utsatta personer har förts ut ur landet. Den transnationella dimensionen är tydlig i många
- 5150 ärenden och påverkar de utsatta och även handlingsutrymmet för de yrkesverksamma.
- Både Storbritannien och Norge betonar den transnationella dimensionen i sina respektive nationella handlingsplaner kring tvångsäktenskap, könsstympning och hedersrelaterat våld. Det gäller arbetet såväl i det förebyggande som i det åtgärdande perspektivet. I båda länderna finns också strukturer för att långsiktigt verka förebyggande och informativt ifrån ambassader och konsulat och att stödja exempelvis polis och åklagare i enskilda ärenden med spetskompetens. Detta bör vi ta lärdom av också i Sverige och Centerpartiet lyfter därför det i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.4

3.5

5160

Nationell polisreserv – motion [3.6](#) och [3.7](#)

- 5165 3.6 Att Centerpartiet ska arbeta för att poliser som pensioneras får behålla sina befogenheter fram till dess en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

3.7.1 Att återta Beredskapspolisen till motsvarande storlek före avveckling, med anpassade uppdrag och utrustning för att fylla dagens behov.

5170

3.7.2 Att ge RPS i uppdrag att ha en beredskapspolisstyrka operativ senast 2022.

Partistyrelsen yttrande:

5175 Sveriges poliser utgör ryggraden i vårt rättssamhälle. Många av dessa lämnar nu sin tjänst, vissa för att de går i pension och vissa för att de söker sig till andra yrken. Samtidigt fylls inte polisutbildningen och rekrytering blir svårare. Det är viktigt att den kunskap och kompetens som finns bland poliser som lämnar yrket tas tillvara och Centerpartiet föreslår där i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* att en översyn görs över möjligheten för

5180 pensionerade poliser att ingå i en nationell polisreserv.

Trycket på polisen ökar och vi ser situationer, som till exempel terrorattacken vid Drottninggatan i Stockholm, då en beredskapspolis skulle ha kunnat göra god nytta.

5185 Centerpartiet har i de senaste årens budgetmotioner till Riksdagen föreslagit ett införande av en nationell polisreserv, en ny typ av beredskapspolis, som skulle kunna vara ett stöd för polisen exempelvis för att öka säkerheten runt skyddsobjekt eller utgöra ett stöd för polisen genom att överta vissa arbetsuppgifter och på så sätt frigöra tid för polisen för polisiära uppgifter. En nationell polisreserv skulle också kunna vara till hjälp vid naturkatastrofer eller andra händelser. Införandet av en nationell polisreserv är ett viktigt steg för att människor i

5190 hela landet ska känna trygghet. Frågan ingår som en del i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.6

3.7

5195 **Trygghet på asylboenden – motion [3.8](#)**

3.8.1 Att Centerpartiet verkar för att det införs trygghetslarm på alla asylboenden.

5200 3.8.2 Att Centerpartiet verkar för att möjliggöra flytt av personer som bidragit till otrygghet på asylboenden till annat boende.

5205 3.8.3 Att Centerpartiet verkar för ett utökat uppdrag till Migrationsverket att med ett jämställdhetsperspektiv förbättra boendetryggheten för asylsökande under sin väntan på beslut.

Partistyrelsens yttrande:

5210 För människor som flytt för sina liv från krig, terror och förtryck måste Sverige kunna vara en fristad där man kan känna trygghet. Då är det oacceptabelt att våld, hot och otrygghet är vardag på många av Sveriges asylboenden. De siffror motionären lyfter om otryggheten som förekommer är djupt oroväckande. Ingen ska behöva frukta för sitt liv, sin frihet och sin hälsa på svenska asylboenden.

5215 Centerpartiet vill lösa detta långsiktigt genom att kommunplacera de asylsökande direkt vid ansökan. Det kommer ge större möjligheter att planera både placering och säkerhetsinsatser efter de lokala förutsättningarna. Vi vill också genomföra större reformer av tidiga insatser som samhällsorientering, möjlighet att arbeta redan under asyltiden och mycket annat.

5220 Men på kortare sikt behövs insatser för att stärka tryggheten på de boenden som Migrationsverket tillhandahåller. Det är inte den som utsätts för hot och våld som ska behöva flytta, utan den som begår det. Det behövs fler sanktionsmöjligheter för att komma åt den otrygghet hot och våld skapar. Den som orsakar otrygghet på ett asylboende genom våldsamt, hotfullt eller brottsligt beteende ska kunna förlora sin plats på det boendet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

3.8.3 Att Centerpartiet verkar för ett utökat uppdrag till Migrationsverket att med ett jämställdhetsperspektiv förbättra boendetryggheten för asylsökande under sin väntan på beslut.

5225

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.8.1

3.8.2

Vapenlagar – motion [3.9](#) och [3.10](#)

5230 3.9.1 Att straffet för vapeninnehav höjs till högst fyra år och minst två år

3.9.2 Att straffet för grovt vapenbrott/innehav höjs till högst åtta år och minst fyra år

5235 3.10 Att Centerpartiet aktivt verkar för att Riksdagen beslutar om ett åtgärds paket mot innehav av illegala vapen inklusive handgranater enligt ovanstående förslag.

Partistyrelsens yttrande:

5240 Vissa områden i Sverige, särskilt i Malmö och Göteborg, har de senaste åren varit utsatta för vapenvåld i väldigt hög utsträckning. Säkerheten är hotad och rädslan hos de som bor i områdena är stor, bland annat på grund av lättillgängliga illegala vapen och handgranater. Straffen för vapenbrott är i dagsläget alltför låga där vapenbrott kan leda till fängelse i högst två år, grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett och högst fyra år och synnerligen grovt vapenbrott till fängelse i lägst tre och högst sex år. Centerpartiet vill se kraftigt skärpta straff framför allt för grovt vapenbrott. Regeringen utreder just nu hur straffen för vapenbrott ska skärpas och utgångspunkten är att minimistraftet för grovt vapenbrott ska höjas från ett år till två års fängelse. En effekt av det blir att det blir lättare att häkta den som grips för ett grovt vapenbrott. Man slipper på så sätt risken att den personen på kort sikt släpps ut. Utredningen bör inväntas innan beslut kan tas kring exakt vilka straff som bör utmätas för dessa brott.

5250 Tanken kring ett åtgärds paket mot innehav av illegala vapen inklusive handgranater är god, särskilt som tillgången till handgranater har varit problematisk. Dock är ett antal åtgärder redan på gång, bland annat genom att Brotts mot Lagen om brandfarliga och explosiva varor,

som reglerar handgranater, nyligen har skärpts och en ny vapenamneste planeras till våren 2018. Frågan om vapenbrott hanteras i övrigt i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

5255

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.9

3.10

Samhällsväktare – motion [3.11](#)

5260 3.11.1 Att Centerpartiet utreder svensk polis riktlinjer för brottsförebyggande arbete och ser över hur de kan inkludera privata aktörer som exempelvis vaktbolag och ordningsvakter i större utsträckning än tidigare utifrån lokala behov.

5265 3.11.2 Att Centerpartiet driver frågan att ordningsvakter kan bli en naturlig resurs för tillfällig förstärkning i polisens brottsförebyggande arbete.

Partistyrelsens yttrande:

5270 Svensk polis är tyngd bland annat av fallande utredningsresultat, ökande otrygghet i vissa områden, att många poliser lämnar yrket och alltför få nya sökande till polisutbildningen. De enskilda poliserna behöver högre lön, bättre villkor, bättre förutsättningar att göra ett bra jobb och fler kollegor. Brottsligheten i vissa områden yttrar sig genom våldshandlingar, upplopp, skjutningar, narkotikahandel och annan allvarlig brottslighet som påverkar de boende både direkt och indirekt. Att polisens brottsförebyggande arbete fungerar väl är av stor vikt och något som kommer att fortsätta att prioriteras i Centerpartiets fortsatta trygghetsarbete. Både

5275 säkerheten och tryggheten i utsatta områden behöver öka, vilket kan ske om polisen tillsammans med andra aktörer arbetar för att uppnå ett ökat förtroende för myndigheter samt en ökad förmåga hos lokalsamhället att hantera uppkomna problem. På många ställen samarbetar kommunen med bland annat vaktbolag och ordningsvakter, vilket är något vi ser positivt på. I till exempel Södertälje samverkar polisen aktivt tillsammans med bland annat

5280 fältarbetare, räddningstjänst och väktare, något som lyfts i programmet *Trygghet i hela landet*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.11

Ändrade straffsatser – motion [3.12](#), [3.13](#) och [3.14](#)

5285 3.12 Att partiet arbetar för att ta bort gällande rabatt som av hävd kallas Gällande rättspraxis vid upprepad brottslighet.

5290 3.13 Att ta bort straffrabatten.

3.14 Att ta bort villkorlig frigivning vid fängelsestraffspåföljder inom ramen för strafftiden och istället inför en påföljd av straffet om internen missköter sig på anstalten och lägger en villkorlig frigivning i anslutning till varje frigivning.

5295

Partistyrelsens yttrande:

5300 Straffet för vissa brott rabatteras kraftigt, eller ger i vissa fall inte någon påföljd alls för den som samtidigt begår andra liknande brott. Centerpartiet anser att det sänder fel signal. Redan vid förra partistämman togs beslut om att se över straffrabatten. Centerpartiet har sedan dess drivit frågan och riksmötet 2015/16 ställde sig en majoritet i riksdagen bakom vårt förslag om att se över såväl straffrabatten som en ny brottsrubricering för systematiska stölder. Centerpartiet kommer att fortsätta driva denna fråga.

5305 Den villkorliga frigivningen kan skjutas upp med högst sex månader åt gången om det finns synnerliga skäl. Vid den bedömningen ska det särskilt beaktas om den dömda på ett allvarligt sätt har brutit mot de föreskrifter eller villkor som gäller för verkställigheten. Det finns ingen begränsning av hur många gånger den villkorliga frigivningen får skjutas upp och beslut att skjuta upp villkorlig frigivning fattas av Kriminalvården. Det är viktigt för rehabiliteringen för den dömda att det finns en möjlighet att släppas tidigare, men Centerpartiet driver sedan tidigare skärpta regler för villkorlig frigivning. Dock anser Centerpartiet inte att möjligheten till villkorlig frigivning helt ska tas bort.

5315 Oron hos ett brottsoffer eller en anhörig till en våldsdödad person kan vara stor i samband med att en gärningsman får villkorlig frigivning eller permission. Det är därför viktigt att den utsatta får information om att gärningsmannen inte kommer att befinna sig på anstalt och att det kan ges psykologiskt stöd att hantera detta. Dessa frågor lyfter vi i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.12

3.13

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

3.14

5320

Mäns våld mot kvinnor – motion [3.15](#), [3.16](#), [3.17](#), [3.18](#) och [3.19](#)

5325 3.15.1 Att Centerpartiet ska verka för att utbildning om våld i nära relation ska ingå i alla lärarutbildningar.

5330 3.15.2 Att Centerpartiet ska verka för att utbildning om våld i nära relation ska ingå i grundskolans och gymnasieskolans kursplaner för ämnena samhällskunskap, idrott och hälsa och inom sex och samlevnad.

3.16.1 Att Centerpartiet verkar för ökad utbildning av nämndemän och domare i sexualbrott mot vuxna och barn, samt brott som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

5335 3.16.2 Att Centerpartiet verkar för att skall finnas kompetenskrav kring hedersrelaterat våld och förtryck hos målsägandebiträden som företräder ärenden/målsäganden där heder misstänks vara ett motiv.

3.17.1 Att alla kommuner i Sverige ska kunna bedriva ett bra arbete inom detta område.

5340 3.17.2 Att utbildning inom det här området prioriteras.

3.18 Att Centerpartiet utarbetar ett förslag för hur kvinnojourers fasta kostnader, som lägenheter finansieras nationellt, speciellt för mindre kommuner.

5345 3.19 Att finansieringen av kvinno- och brottsofferjourer ses över och samordnas över landet

Partistyrelsens yttrande:

5350 Motionärerna tar upp ett av de mest akuta jämställdhetsproblemen vi har i dag – mäns våld
mot kvinnor och våld i nära relationer. Det finns i alla samhällsklasser och i alla delar av
Sverige. Kvinnor och barn är extra utsatta. Att känna sig fri och trygg i vardagen ska vara en
självklarhet för alla. Centerpartiet vill ha en nollvision för våld och förtryck i nära relationer
och sexualiserat våld. Vi har sedan 2015 stämmobeslut på att vi vill att en ny nationell
5355 handlingsplan mot mäns våld mot kvinnor ska tas fram. I linje med detta vill vi se över
möjligheterna för att en ny nationell strategi mot våld i nära relationer, sexualiserat våld och
hedersrelaterat våld och förtryck tas fram. Det ska vara en handlingsplan med mätbara mål
och med ett och samma tydliga uppdrag till alla berörda myndigheter med krav på uppföljning
och utvärdering, för att nå nollvisionen. Detta istället för en mängd isolerade projekt som får
pengar men inte blir varaktiga. I Centerpartiets motion hösten 2016 ”Trygghet i hela landet”
5360 skriver vi om att vi vill se en genomlysning för att avgöra hur utbrett hedersförtrycket är i
Sverige, vilka bakomliggande orsaker det finns och på vilket sätt unga och vuxna är utsatta.

I Centerpartiets program för jämställdhet inklusive familjepolitik från 2015 föreslås
5365 utbildningar till yrken som kommer i kontakt med våldsutsatta människor innefattar
obligatoriska kurser med grundläggande kunskaper i normaliseringsprocess, våldsutsatthet
m.m. för att höja grundnivån för kunskaper om våld mot kvinnor hos fler yrkeskategorier
däribland lärare (såsom polis, jurister, socialtjänst, lärare, socionomer, tandläkare,
rättsväsende, vård m.fl.).

5370 Centerpartiet vill att det införs löpande utbildningsinsatser som säkerställer att rektorer, lärare
och studie- och yrkesvägledare och andra anställda vid skolor har kunskap om och aktivt
arbetar mot sexuella trakasserier, könsrelaterat våld och kränkningar. Till exempel kan det
material som Allmänna barnhuset tar fram om detta användas.

5375 Utöver kunskaperna inom utbildningsväsendet behöver kunskapsläget generellt gällande mäns
våld mot kvinnor hållas aktuellt. För att fler ska få del av utbildning på området vill vi behålla
Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset i
sin befintliga form. NCK är Sveriges nationella kunskaps- och resurscentrum för frågor om
mäns våld mot kvinnor. I uppdraget från regeringen ingår att sammanställa, utveckla och
5380 sprida kunskap om våld och att erbjuda våldsutsatta kvinnor stöd. NCK har över 20 års
erfarenhet av att utbilda om mäns våld mot kvinnor, och för 15 år sedan startade den första
grundkursen på universitetsnivå i landet i ämnet. Det är dels universitetskurser, man
medverkar vid andra program vid Uppsala Universitet, andra universitet och högskolor i
landet och man medverkar också vid andra myndigheters utbildningar. NCK vänder sig till
5385 yrkesverksamma inom hälso- och sjukvård, polis och rättsväsende, socialtjänst m.fl.
Centerpartiet vill behålla NCK i sin befintliga organisation istället för att det ska läggas in
under den nya jämställdhetsmyndigheten.

5390 Centerpartiet vill att handlingsplaner mot hedersförtryck samt handlingsplaner mot kontroll av
individer ska finnas i grund- och gymnasieskolor. Kunskaperna om dessa frågor måste höjas
på kommunal nivå.

5395 Motionärerna vill komplettera läroplanen för att ge plats åt viktiga och relevanta ämnesområden. Det är angeläget att unga människor genom skolan får tillgång till information kring exempelvis våld i nära relation. Centerpartiet anser att det behövs en förbättrad och moderniserad sexualundervisning, som tar upp frågor om normer och värderingar kopplat till sexualitet. Där behöver även samtal om våld i nära relation ingå. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen. Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän sedan välja den skolform som passar just dem bäst. 5400 Det är orimligt att få in alla önskemål om ämnen i skolan utan att ta bort något annat ämne. Centerpartiet bedömer därför att det inte finns behov av tillföra nya obligatoriska ämnen eller ändra timplanerna för de ämnen som idag redan ingår i skolan.

5405 Motionären tar upp en mycket viktig fråga. De ideella kvinnojourerna är en viktig resurs i kampen mot våldet och mycket av dagens politik är ett resultat av kvinnojourernas opinionsbildning. Att våldet förts upp på agendan som ett jämställdhetsproblem betyder att kunskapen har spridit sig från experterna till övriga samhället och att arbetet mot mäns våld mot kvinnor är en del av den allmänna välfärden. Många av landets kvinnojourer går dock på 5410 knäna och behöver mer resurser, såväl för det lokala som för det nationella arbetet. Att en långsiktig och mer stabil finansiering av kvinnojourerna bör utredas har Centerpartiet stämmobeslut på sedan 2015. Pengar löser inte alla problem, men det är ett viktigt steg på vägen och en viktig satsning på de kvinnojourer och de ideella organisationer som i dag erbjuder en ovärderlig hjälp för kvinnor.

5415 Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
3.15.1
3.16
3.17
3.18
3.19

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
3.15.2

5420 **Brottsförebyggande arbete och ny omorganisation av polisen – motion [3.20](#) , [3.21](#) , [3.22](#) , [3.23](#), [3.24](#), [3.25](#) , [3.26](#) och [3.27](#)**

3.20 Att Centerpartiet ska besluta att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att kommunalisera de lokala delarna av Polismyndigheten.

5425 3.21 Att Centerpartiet vill skapa en försökslagstiftning i syfte att intresserade kommuner och fastighetsägare kan skapa BID-samarbeten

5430 3.22 Att Centerpartiet agerar för att få till stånd en ny polisorganisation och – om så behövs – nödvändiga förändringar i gällande lagstiftning så att kommunerna ges laglig möjlighet att inrätta egen lokal polis.

3.23.1 Att Centerpartiet vill ha en närodlad och närvarande polis i hela landet.

- 5435 3.23.2 Att Centerpartiet vill skapa en kommunpolis med ansvar för brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen.
- 3.23.3 Att Centerpartiet vill ge kommunerna ett tydligt och lagstadgat brottsförebyggande ansvar.
- 5440 3.23.4 Att kommunerna ges ett ansvar för en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd.
- 5445 3.23.5 Att Centerpartiet vill skapa en Polisberedning som ett forum för konsultation mellan regeringen och de politiska partierna i Riksdagen.
- 3.23.6 Att Centerpartiet vill involvera fler aktörer än polisen och kommunen i de lokala samarbetsöverenskommelserna.
- 5450 3.24.1 Att Centerpartiet vill ge kommunerna ett tydligt och lagstadgat brottsförebyggande ansvar.
- 3.24.2 Att kommunerna ges ett ansvar för en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd.
- 5455 3.24.3 Att skapa en tydlig nationell modell för att bygga upp fler avhopparverksamheter genom en samarbetsform mellan kommunerna, polismyndigheten och kriminalvården.
- 5460 3.24.4 Att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att kriminalisera samröre med vissa kriminella nätverk.
- 3.24.5 Att Centerpartiet vill skapa en Polisberedning som ett forum för konsultation mellan regeringen och de politiska partierna i Riksdagen.
- 5465 3.24.6 Att Centerpartiet vill involvera fler aktörer än polisen och kommunen i de lokala samarbetsöverenskommelserna.
- 3.25.1 Att Centerpartiet vill ha en närodlad och närvarande polis i hela landet.
- 5470 3.25.2 Att Centerpartiet vill skapa en kommunpolis med ansvar för brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen.
- 3.26.1 Att Centerpartiet ska inrätta en trygghetsministerpost som ska leda, ansvara och samordna det brottsförebyggande arbetet runtom i landet.
- 5475 3.26.2 Att Centerpartiet ska se genomföra ändringar i kommunallagen i syfte att inkludera det brottsförebyggande arbetet i kärnverksamheten.
- 5480 3.26.3 Att Centerpartiet ska öronmärka resurser till Sveriges kommuner och deras behov att hantera det brottsförebyggande arbetet.
- 3.26.4 Att Centerpartiet ska utveckla Brottsförebyggande rådets uppdrag med intentionen att skapa tydligare och effektivare samverkan kring praktik, forskning och utbyte med Sveriges kommuner.

5485 3.26.5 Att Centerpartiet ska likställa det brottsförebyggande arbetet i kommuner med andra former av kris- och beredskapsåtgärder.

3.26.6 Att Centerpartiet ska ge kommunerna befogenheter vad gäller etableringen av BID-samarbeten med lokala aktörer i syfte att möjliggöra och säkerhetsställa lokal dialog och samverkan
5490

3.26.7 Att Centerpartiet ska verka för ny kommunal polis

3.26.8 Att Centerpartiet ska verka för att kameror ska bli ett obligatoriskt redskap för poliser i yttre tjänst.
5495

3.27 Att Centerpartiet arbetar fram ett förslag om att kommunalisera vissa uppgifter inom polisens verksamhet och hur samordningen med den nationella polismyndigheten ska fungera.

5500

Partistyrelsens yttrande:

Det finns idag kommunpoliser som är anställda vid Polismyndigheten och som hanterar den viktiga samverkan mellan kommun och polisen. De är en förutsättning för ett effektivt och bra lokalt polisarbete, inte minst med avseende på prevention. Dessa utgör en del av polisens ryggrad. Tanken med den nya nationella polismyndigheten var bland annat att fler poliser skulle jobba lokalt nära medborgare, företagare och kommuner, men de senaste åren har utvecklingen gått i motsatt riktning i många delar av landet. Det är inte hållbart att kommunpoliser och andra lokalt arbetande poliser ständigt flyttas till andra arbetsuppgifter som gränskontroller, gängskjutningar eller annan grov kriminalitet. Medborgarnas förtroende för polisen bygger på att de inte enbart hinner med grov kriminalitet utan även mer vardaglig brottslighet som skadegörelse, stöld och buskörningar.
5505
5510

Syftet med polisens omorganisation var också att få bättre samordning mellan olika geografiska områden, att specialisering på till exempel internetbaserade bedrägerier och barnpornografi skulle underlättas och att polisen skulle komma närmare den enskilda människan. Riksdagens partier var eniga om att omorganisationen var nödvändig och Centerpartiet anser fortfarande att så är fallet. Dock är det oacceptabelt att målet att polisen skulle komma närmare människor inte har blivit verklighet, snarare upplever många att polisen kommit längre ifrån människor och som lyfts i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* kommer Centerpartiet även fortsättningsvis att arbeta för en ökad lokal polisen närvaro.
5515
5520

En av reformens största förtjänster är att kunna sätta in resurserna där de behövs som bäst, oavsett var i landet detta för tillfället är. I samband med terrordådet på Drottninggatan i Stockholm den 7 april visade det sig att detta var en stor fördel. En väl samordnad polis med större numerär kan vara snabbt på plats och hindra nya brott om en ny terrorattack skulle ske. De kan också hindra nya brott och bidra till lugn och stabilitet. Möjligheten att gripa misstänkta ökar också väsentligt. Centerpartiet vill utbilda fler poliser, men även om poliserna blir fler finns det vid varje givet tillfälle ett visst antal poliser. Att kunna sätta in resurserna där de enligt en klok taktisk bedömning, grundad i vetenskaplig metod, ger oss mycket mer trygghet för pengarna, än om resurserna är spridda över ett stort antal lokala polismyndigheter och samordning hastigt måste ske för att skydda landet från en terrorattack. I Belgien där polisen är indelad i många olika polismyndigheter som konkurrerar med varandra har det lett till att information inte lämnas vidare och att viktiga uppgifter faller mellan stolarna. Enligt
5525
5530

5535 terrorexperten Hans Brun är brister i polisorganisationen i Belgien en av orsakerna till att landet har blivit en hot-spot för potentiella terrorister.

5540 Förslaget med en kommunalisering av polisen är inte svaret på polisens svårigheter. Det vore olämpligt att återigen bryta upp polisorganisationen för att genomföra en ny omorganisation när polisen nu börjat hitta rätt i strukturerna efter reformen. Att ta poliser ifrån
5545 polismyndigheten för att sedan anställa dem i kommunala organisationer riskerar inte bara att leda till att polisens personella resurser för operationer såsom Mareld, som arbetar mot grova brott i utsatta områden, tunnas ut utan även att polisorganisationen ser sig tvingad att placera om poliser från kommuner som har inrättat en egen polis för att öka på resurserna på andra ställen. För att kunna bekämpa gängkriminaliteten krävs emellanåt stora polisinsatser med
5550 många för ändamålet utbildade och utrustade poliser och det är redan idag svårt att bemanna upp de särskilda styrkor som ska arbeta med detta. Om polisstyrkan eroderas ytterligare för att kommuner, förvisso av goda skäl, vill trygga medborgarnas trygghet, får det till följd att de så viktiga polisoperationerna mot gängvåldet inte kan genomföras då för få personer i en sådan insats skulle innebära en fara för de inblandade poliserna.

5555 Centerpartiet vill att alla ska kunna känna trygghet och att rättssamhället når alla i hela landet. Det är viktigt att vi inte på sikt får områden där gängen tar över, där parallell rättsskipning råder och där rättssamhället inte längre når in. Om gängen får möjlighet att växa i styrka och omfattning och gängvåldet tillåts utvecklas blir denna brottslighet svårare och dyrare att
5560 bekämpa. Genom att urvattna den nationella polisen och dra poliser ur denna för att placeras i kommunala strukturer omöjliggörs den långsiktighet som behövs för att bryta en etablerad kriminell struktur i ett visst område.

5565 Kriminaliteten har också till stor del bytt karaktär sedan 1965 när den kommunala polisorganisationen avvecklades. Den moderna kriminaliteten är gränsöverskridande på ett annat sätt och inte sällan krävs stor expertkunskap för att kunna utreda många brott. Den är mer tekniskt avancerad och kräver mer av varje polis. Varje polisorganisation måste utveckla bra metodstöd och ta fram IT-baserade och andra hjälpmedel för att kunna bekämpa brottsligheter mer effektivt. Det säger sig själv att en stor organisation har större kraft att göra
5570 just detta, än många små.

5575 Man skulle också stöta på praktiska kommunikationsproblem då kommunernas polis skulle vara avskurna från resten av verksamheten och därmed varken få tillgång till eller på ett enkelt sätt kunna dela med sig av lokal kunskap som kan utgöra en bild av brottsligheten
5580 nationellt. Informationsdelning är av väsentlig betydelse och kan vara viktig för att hindra att brottslingar begår brott i olika områden utan att brotten kopplas ihop. Även med 21 polismyndigheter, som vi hade tidigare, fungerade kommunikationen dåligt och med det förslag som nu läggs fram riskerar vi i praktiken att ha närmare 300 polismyndigheter.

5585 Tillsammans med risken för att en ny omorganisation skulle göra att polisen återigen fick bygga upp sin verksamhet från grunden skulle ovanstående beskrivningar innebära att man skapar större problem än man löser. Däremot är det viktigt att polisorganisationen byggs från grunden och att polisens närvaro på lokal nivå utgör kärnan i polisens verksamhet och inte framstår som en särskild specialisering. Den lokala kunskapen och att beslut tas utifrån lokala
5590 förhållanden i samverkan med till exempel kommunala företrädare, enskilda och civilsamhället är oerhört viktigt. Likaså att de poliser som arbetar lokalt har sitt fulla fokus där, snarare än att avbrytas av andra uppdrag. Det finns en risk för att den stora bilden glöms och att gängvåld och internationell brottslighet tar över. Gängkriminaliteten är på sina håll

5585 oroande och tog fart i och med att polisen inför och i samband med omorganisationen tappade mycket kunskap och uppbyggda strukturer. Nu när omorganisationen genomförts och saker och ting börjar landa visar polisen till exempel genom operation Mareld i Stockholm att förmågan att hantera detta finns och kommer att fungera.

5590 Det brottsförebyggande arbetet är grundläggande för att öka tryggheten och sänka brottsligheten. Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att kommuners och andra offentliga aktörers brottsförebyggande ansvar ska förtydligas. För att det brottsförebyggande ansvaret ska fungera krävs även att andra aktörer än polisen och kommunen involveras i arbetet. BID, eller business improvement districts, är ett bra sätt att stärka områden genom samverkan och utveckling mellan företag, fastighetsägare, civilsamhälle med mera och kan
5595 vara mycket effektivt för att förebygga brott. Frågorna tas upp i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

5600 Enligt Socialtjänstlagen 5 kap. 11 § 11 § hör det till socialnämndens uppgifter att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. För brottsoffer kan det vara svårt att veta var man ska vända sig när man har råkat ut för ett brott. Det är önskvärt att kommuner tillhandahåller tydlig information för brottsoffer och i detta skulle bland annat kunna ingå en samlag vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd. Centerpartiet anser dock att den möjligheten redan ryms inom kommunens ansvarsområde.

5605 Polisen och hela rättsväsendet skulle behöva långsiktighet och klara spelregler så att de vet vad som gäller oavsett majoritet i riksdagen. Centerpartiet tycker att det är viktigt att se helheten och att arbeta för att hela rättskedjan ska fungera. Fokus bör därför lyftas för att inkludera även till exempel Åklagarmyndigheten och Nationellt Forensiskt Centrum för att på så sätt garantera en likvärdig och närvarande rättsstat för alla människor i hela landet.

5610 Personer som hamnar i kriminalitet har ofta svårt att lämna det kriminella livet. Sedan tidigare driver Centerpartiet att antalet avhopparverksamheter ska öka och att även arbeta för att förebyggande verksamhet ska hindra människor från att inleda en kriminell bana.

5615 Centerpartiet sympatiserar med motionens riktning i denna del och tror att avhopparverksamheter genom en samarbetsform mellan kommunerna, polismyndigheten och kriminalvården kan vara bra. Dock är det viktigt att kommunerna har frihet att använda den modell som passar för de situationer som uppstår i den enskilda kommunen.

5620 De kriminella gängerna kan innebära stora svårigheter för de kommuner som är drabbade. Dessa svårigheter ska i största möjliga mån hanteras utan att bära hand på föreningsfriheten som är en av förutsättningarna för vårt demokratiska samhälle. Centerpartiet ställer sig tveksamt till tanken på att kriminalisera samröre med vissa kriminella nätverk.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.21
3.23.1
3.23.3
3.23.4
3.23.6
3.24.1
3.24.2
3.24.6

3.25.1
3.26.2
3.26.3
3.26.4
3.26.5
3.26.6
3.26.8

5625

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
3.20
3.22
3.23.2
3.23.5
3.24.3
3.24.4
3.24.5
3.25.2
3.26.1
3.26.7
3.27

Sexualbrott – motion [3.28](#), [3.29](#), [3.30](#) , [3.31](#) och [3.32](#)

5630 3.28.1 Att Centerpartiet fortsätter att verka för en sexualbrottslagstiftning som inkluderar samtyckeskrav och oaktsamhetsrekvisit

3.28.2 Att Centerpartiet fortsätter att verka för mer resurser till polis och rättsväsende

5635 3.29.1 Att Centerpartiet skall verka för att sexuella övergrepp via sociala medier skall jämföras med fysiska sexuella övergrepp

3.29.2 Att Centerpartiet verka för att straffsatsen höjs så det vid fällande domar blir lägst fängelsestraff.

5640

3.30.1 Att lagstiftningen kring sexuella övergrepp på nätet ses över.

3.30.2 Att höja straffvärdet för övergrepp mot barn

5645 3.30.3 Att införa lag som gör det möjligt att fälla för våldtäkt över internet.

3.30.4 Att införa obligatoriskt värdegrundsarbete i läroplanen.

3.31.1 Att Centerpartiet verkar för att behålla brottsbeteckningen våldtäkt

5650

3.31.2 Att Centerpartiet verkar för att behålla brottsbeteckningen sexuellt tvång

3.32.1 Att jobba för nolltolerans mot hot, hat och sexuella trakasserier i alla delar av samhället.

5655 3.32.2 Att jobba för en utredning om det går att bötfälla ägare av IP-adresser vid näthat och näthot.

Partistyrelsens yttrande:

5660 Sexualbrotten är till sin natur djupt integritetskränkande och är brott vi ser särskilt allvarligt på. Det är problematiskt att så få sexualbrott anmäls och att ännu färre leder till fällande dom. På stämman 2015 togs beslut om att verka för en samtyckesbaserad sexualbrottslagstiftning där även oaktsamhetsbrott kriminaliseras. Den parlamentariska Sexualbrottskommittén lämnade sitt betänkande i oktober 2016. Kommittén föreslog bland annat att lagstiftningen
5665 ska ändras så att gränsen mellan straffri och straffbar gärning dras vid om deltagandet i en sexuell handling har varit frivilligt eller inte, att ett oaktsamhetsansvar införs för vissa sexualbrott och att det ska klargöras i lagtexten att sexualbrott som sker på distans, till exempel via internet, kan rubriceras på samma sätt som när personerna befinner sig på samma fysiska plats. Centerpartiet var representerat i denna utredning och de flesta förslag ligger väl i
5670 linje med partiets politik. Vi utvecklar kontinuerligt politiken för detta område liksom politiken inom andra frågor som berör polis och rättsväsende, vilket framkommer i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

5675 Straffen för många brott ligger ofta på den nedre delen av straffskalan, det gäller även sexualbrotten. Centerpartiet lyfter i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* vikten av att straffvärdet för sexualbrotten ska skärpas.

5680 Förslag att införa värdegrundsarbete i läroplanen är vällovligt. I den läroplan vi har, vars innehåll är nogg avvägt, finns dessa frågor dock med som en röd tråd. De ska, förutom i exempelvis ämnet religion där de tar stor plats, finnas genomgående i hela skolans verksamhet.

5685 Sexualbrottsutredningen framhåller att en fortsatt användning av beteckningen våldtäkt kan ge ett missvisande sken av att det fortfarande ställs ett krav på att gärningen ska ha genomförts med våld eller tvång. Den anser att man bör införa en ny rubricering. När det gäller brottsbeteckningen sexuellt tvång anser utredningen att de språkliga skälen talar lika starkt för en ändring som den gör för våldtäkt. Utredningen säger att det skulle kunna hävdas att brottsbeteckningen våldtäkt borde finnas kvar alldeles oavsett om det finns något
5690 brottsrekvisit som föreskriver våldsanvändning eller inte, eftersom ordet har en tydlig betydelse och innebörd hos allmänheten. Utredningen menar dock att det – mot bakgrund av att uppfattningen om vad som är en ”riktig” våldtäkt är omgivet av många åsikter och fördomar – finns starkare skäl för en förändrad brottsbeteckning. Den föreslår därför att brottsbeteckningarna för våldtäkt och sexuellt tvång ändras till sexuellt övergrepp och sexuell kränkning. Centerpartiet ser i och för sig att det finns fördelar med att människor i större
5695 utsträckning förstår att det inte krävs våld för att en gärning i rättslig mening ska anses vara en våldtäkt, men anser att borttagandet av ordet våldtäkt också riskerar att få offer att känna att deras upplevelse bagatelliseras då ordet våldtäkt och sexuellt tvång uttrycker det allvar som dessa brott innebär medan de nya förslagen, sexuellt övergrepp och sexuell kränkning, riskerar att förmedla en förmildring. Centerpartiet vill därför att beteckningarna våldtäkt och
5700 sexuellt tvång kvarstår och att straffvärdet för sexualbrotten som helhet ska skärpas. Resonemanget om detta finns i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

Det näthat som drabbar människor, framför allt unga kvinnor, är ett problem att ta på allvar. Frågan behandlas vidare i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*. Frågor kring näthat

5705 måste ses ur olika aspekter då det handlar om både integritet och yttrandefrihet. Det är viktigt att dessa brott i största möjliga mån beivras, men det är också viktigt att vi värnar rättssäkerheten. Denna skulle riskeras om vi knöt brott till en viss IP-adress utan att ta hänsyn till vilken person som ligger bakom brottet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.28

3.29

3.30

3.32.1

3.31

5710

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

3.32.2

Straffsatser för mord – motion [3.33](#) och [3.34](#)

5715 3.33.1 Att man ska döma till riktigt livstidsstraff där gärningsmannen sitter hela sitt resterande liv i fängelset eller obestämt straff vid mord utförda av friska vuxna och ta bort andra straffsatser för mord.

5720 3.33.2 Att Centerparti arbetar för att det obestämda straffet har ett minimum på 30 år för mord.

3.34.1 Att byta ut ordet livstidsstraff som straffsats när det inte garanterar offren att det är ett riktigt livstidsstraff, till något mer passande som ger en rättvis bedömnings möjlighet av ordet.

5725 3.34.2 Att lagstiftaren inför ett riktigt livstidsstraff i straffskalan för mord.

Partistyrrelsens yttrande:

Straffet för mord är 10-18 år i fängelse eller livstid, om omständigheterna är försvårande.

5730 Livstidsstraffet är den hårdaste påföljd vi idag har inom det svenska rättsväsendet och utdöms endast för väldigt grova brott såsom mord, grov mordbrand och människorov. Straffet innebär att gärningsmannen ska tillbringa sin resterande tid i livet i fängelse, men efter en viss tid finns möjligheten att ansöka om att få påföljden ändrad till ett tidsbestämt fängelsestraff.

5735 Trots att möjlighet finns att ansöka om att få påföljden ändrad till ett tidsbestämt straff ser inte Centerpartiet att en ändring av brottsrubriceringen är nödvändig eftersom straffet är menat att vara ett livstidsstraff ända tills ett beslut om tidsbestämt straff tas. En individuell prövning ligger vid en sådan prövning till grund för beslutet. I en modern rättsstat krävs att det finns möjlighet till omprövning av ett fängelsestraff, till exempel genom en tidsbestämning av straffet. Centerpartiet vill att livstid ska utgöra normalstraffet för mord och arbetade i 5740 regeringsställning tillsammans med de andra partierna för att få detta till stånd.

5745 Förändringarna i lagstiftning har dock inte fått önskat genomslag i domstolarna, varför arbetet med att hitta en lösning måste fortsätta. Centerpartiet värderar rättssäkerheten högt och i detta är det av största vikt att varje fall behandlas individuellt. Att sätta en definitiv tidsgräns för tid i fängelse skulle till exempel om en person blir allvarligt sjuk innebära att en person bör få ett kortare tidsbestämt straff.

5750 Mord är ett allvarligt brott som bör följas av ett långt fängelsestraff. I dag sitter en livstidsdömd fängslad i genomsnitt 16 år och det är långt ifrån tillfredsställande. Motionären föreslår att det obestämda straffet ska ha ett minimum på 30 år för mord. I stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* föreslås skärpta straff för mord.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.33

3.34

Lokala åklagare– motion [3.35](#)

5755 3.35 Att Centerpartiet ska verka för att det ska finnas lokala åklagare vid alla tingsrätter

Partistyrrelsens yttrande:

5760 Det kan påverka såväl miljö som ekonomi och arbetsmiljö att åklagare måste resa mycket. Det gäller tyvärr även andra yrkesgrupper och det vore önskvärt att detta kunde lösas på ett annat sätt. Centerpartiet är dock av uppfattningen att denna fråga är en intern fråga för Åklagarmyndigheten att lösa och Centerpartiet bör som enskilt parti inte besluta om frågor som är bättre lämpade att lösas bättre inom myndigheten ifråga.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

3.35

5765

Polisen – motion [3.36](#), [3.37](#) och [3.38](#)

5770 3.36.1 Att Polisen skall vara så organiserad att uttryckningstider i hela landet kan garanteras

3.36.2 Att en tillsynsmyndighet skall finnas, åtskild från Polisen som tillser att Polisens åtaganden efterlevs för hela landet.

5775 3.36.3 Att poliser skall finnas i alla kommuner i landet, tillgänglig 24/7

3.37.1 Att höja kraven på polismyndigheten; Sätta tydliga krav på brottsplatsundersökningar, sätta krav på uttryckning och uttryckningstider, sätta krav på förundersökningar.

5780 3.37.2 Att öka antalet poliser på landsbygd och småorter.

3.37.3 Att förenkla tillgång till polisyrket för personer utan svensk medborgarskap. Hos kriminalvården krävs inte att vara svenskt medborgare och i bland annat Tyskland har man tagit bort dessa krav för att nyttja utlandsfödda människors kunskap i språk och kultur.

5785 3.38.1 Att centerpartiet ser över polisutbildningens innehåll

3.38.2 Att centerpartiet verkar för att polisutbildningen ska göras om till en universitetsutbildning

5790 3.38.3 Att centerpartiet ser över olika typer av rekryteringar till polisutbildningen

Partistyrelsens yttrande:

5795 Polisen ska finnas i hela landet och var man än bor ska man kunna känna sig trygg för att polisen kommer när man behöver den. Så är inte fallet idag. Förutsättningarna för polisen ser väldigt olika ut i olika delar av landet, det gäller såväl typ av brottslighet som avstånd och befolkningsmängd. En viss gräns för uttryckningstid är önskvärt, men är något som polismyndigheten bör besluta utifrån kunskap kring de resurser och förutsättningar som finns i olika delar av landet.

5800 Under ombildning av polisen föreslogs en särskild myndighet som skulle utöva tillsyn av polisen. Många av remissvaren var kritiska till detta, bland annat eftersom en intern lösning ansågs kunna vara bättre då granskarna sannolikt skulle ha en bättre kunskap om polisen, vilket skulle öka möjligheterna att tillsynen kan bidra till konkreta kvalitetsförbättringar. En 5805 mängd instanser granskar idag polisens verksamhet på olika sätt, bland annat JO, JK, Riksrevisionen och Statskontoret. Rikspolisstyrelsen hade tidigare en inspektionsverksamhet som följde upp olika delar av polisens arbete. Denna lades ner i samband med inrättandet av Polismyndigheten. Nedläggningen kompenserades något med att polisens internrevision fick ett vidgat uppdrag. Internrevisionen är dock främst menad att granska verksamheten ur en 5810 effektivitetssynpunkt och det saknas därför en instans som granskar regelefterlevnad inom polisen. En särskild tillsynsverksamhet står nu i begrepp att tillsättas direkt under rikspolischefen. Centerpartiet vill invänta denna verksamhet innan beslut tas om en ny insynsmyndighet.

5815 Det ställs ett antal krav på den som söker till polisutbildningen. Bland annat att sökanden är svensk medborgare, är lämplig för utbildningen med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter och har genomgått säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen och säkerhetsskyddsförordningen. Poliser har ansvar för frågor som kan vara kopplade till den nationella säkerheten och bör dessutom ha kunskaper om det svenska samhället som fordrar 5820 att man har en nära koppling till Sverige. Det finns förvisso personer som, trots endast utländskt medborgarskap, skulle kunna vara lämpade för att bli poliser i Sverige. Det torde dock röra sig om en ganska liten grupp människor som är både lämpade och intresserade. Med tanke på de hinder poliser med enbart utländskt medborgarskap skulle kunna innebära för att utföra polisyrket på ett önskvärt sätt motiverar det inte en ändring av detta krav.

5825 Motionären tar upp en avgörande fråga. Många poliser lämnar sina tjänster för att gå till andra tjänster. Detta sker samtidigt som stora grupper inom polisen går i pension och platser på polisutbildningarna står tomma.

5830 Polisutbildningens innehåll har utretts nyligen och förslag har lämnats på att göra denna till en högskoleutbildning. I arbetet med polisutbildningens innehåll har Centerpartiet, liksom de andra riksdagspartierna, varit med och påverkat detta och bland annat verkat för att utbildningen ska motsvara nya behov som finns i det moderna samhället. För att kunna tackla brott som begås via internet, och även inom andra områden, behövs en ökad specialisering 5835 hos polisen. Centerpartiet tror att polisutbildningen behöver ha en akademisk koppling för att kunna garantera önskvärd expertis inom polisen. Denna fråga hanteras inom programmet *Trygghet i hela landet*.

5840 Det ställs höga krav på polisyrket och därför ställs det också höga krav på den som ska antas till utbildningen. Det är väldigt viktigt att våra poliser håller en hög nivå och att dessa motsvarar de behov som finns i samhället. Polismyndigheten ansvarar för att säkerställa

5845 kompetensförsörjningen för polisverksamheten. Man står inför en utmaning att rekrytera poliser i den omfattning som kommer att krävas och arbetar aktivt med olika kampanjer för att bredda rekryteringen, attrahera många sökande och rätt sökande till polisutbildningen. Till detta behövs också anslag, vilket Centerpartiet ett flertal gånger föreslagit i våra budgetmotioner. Arbetet med rekrytering till polisen kommer att ligga högt upp på dagordningen även framöver. Centerpartiet anser dock att Polismyndighetens egna ansträngningar måste ges möjlighet att verka innan vi från politiskt håll vidtar åtgärder.

5850

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

3.36.1

3.36.3

3.37.1

3.37.2

3.38.1

3.38.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

3.36.2

3.37.3

3.38.3

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för avslag på motion 3.38.2

5855 3.38.2 Att centerpartiet verkar för att polisutbildningen ska göras om till en universitetsutbildning.

Skadestånd vid dödligt våld – motion [3.39](#)

5860

3.39.1 Att det utgår ett skadestånd till den mördades dödsbo och att man tar fram en schablon för det beloppet.

5865 3.39.2 Att lagstiftarna ser över skadeståndsprincipen med trafikskadenämnden som norm med motivet att ge anhöriga till mördade ett betydligt högre belopp med en uträkning som gäller sorg o saknad hela livet.

3.39.3 Att brom betalar ut domstolens tilldömda skadestånd i sin helhet när domen vunnit laga kraft.

5870

Partistyrelsens yttrande:

5875 Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir än större. På stämman 2015 tog Centerpartiet därför beslut om att göra det lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. Vi uttryckte också en önskan om att brottsoffers rättigheter ska tillvaratas bättre när det gäller bedömning av skadestånds och ersättnings storlek, sättet för utbetalning och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer. När det gäller brottsoffer som tilldömts skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse beslöts vidare att brottsoffret självt inte ska behöva kräva skadeståndet

5880

från gärningsmannen utan att detta bör vara ett statligt ansvar. Staten ska sedan, med hänsyn till eventuella försäkringar, kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.

5885 Centerpartiet anser inte att systemet för skadestånd till brottsutsatta, inklusive närstående till våldsdödade, till fullo överensstämmer med det allmänna rättsmedvetandet. De summor som tilldöms är ofta så låga att de inte ens räcker till att få ordentligt ekonomiskt stöd till terapi eller uteblivet arbete på grund av sjukskrivning.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att brottsoffers intressen bättre tas till vara när det gäller bland annat skadeståndens storlek och sättet för utbetalning.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
3.39

5890

Prövningstillstånd – motion [3.40](#)

5895 3.40 Att man vid svar från HD om prövningstillstånd får med motiveringen som HD har gjort för att komma fram till avslagsbeslutet.

Partistyrelsens yttrande:

5900 När det är av vikt för vägledningen av rättstillämpningen eller det finns andra synnerliga skäl tar Högsta Domstolen upp mål till prövning. Om ett mål inte bedöms uppfylla dessa krav meddelas inte prövningstillstånd. De skäl som normalt anges är kortfattade och ofta enbart ett utdrag ur lagen. Eftersom målet behandlats tidigare borde det rimligen räcka med att ange att det inte finns ett prejudicerande värde i fallet. Utgångspunkten är att Högsta Domstolens beslut inte kan överklagas och att resurser istället ska läggas på de mål som man gett prövningstillstånd och där man ska döma i sak.

5905

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
3.40

Rehabiliteringskrav vid fängelsestraff – motion [3.41](#)

5910 3.41.1 Att Centerpartiet jobbar för att införa ett obligatoriskt rehabiliteringskrav för att sona ett brott på anstalt inom kriminalvården

3.41.2 Att strafftidens lägsta tid är reglerat så att den dömda kan genomgå kriminalvårdens program för det aktuella brottet.

5915

Partistyrelsens yttrande:

5920 Rehabilitering är mycket viktigt för att hindra människor från att återfalla i brottslighet och det är en av anledningarna till att Centerpartiet vill se hårdare straff för ett antal brott. För korta straff riskerar nämligen att omöjliggöra arbete med rehabilitering, vilket är negativt såväl för gärningsmannen som för Kriminalvården och samhället i stort. Ett verkansfullt rehabiliteringsprogram måste vara individanpassat och är främst meningsfullt om det finns en

5925 vilja att förändra ett beteende och bli rehabiliterad. Om detta saknas så finns risken att rehabiliteringsprogrammet inte får någon effekt. Centerpartiet anser dock att rehabilitering, särskilt när det gäller våldsbrott, är av största vikt. Tillsammans med allianspartierna har vi arbetat, och fått stöd i riksdagen, för krav på obligatoriskt deltagande i program för våldsdömda.

5930 Motionären menar att den som inte är redo att förändra sitt beteende inte är redo att bli frigiven. Detta skulle i praktiken innebära att inga straff skulle kunna tidsbegränsas eftersom den fängslade inte kan frigges förrän denne har rehabiliterats. Det skulle inte vara acceptabelt i en rättsstat. Angående frågan om rehabilitering som grund för den kortaste strafftiden är möjligheten och viljan till rehabilitering så individuell att en sådan reglering inte torde vara möjlig. Centerpartiet anser dock att frågan om rehabilitering är så viktig att man i högre grad
5935 bör ta hänsyn till detta då straffet bestäms.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
3.41

Barnpornografi – motion [3.42](#)

5940 3.42.1 Att Centerpartiet verkar för att barnpornografibrottet flyttas från brottsbalkens kapitel 16 till brottsbalkens kapitel 6.

5945 3.42.2 Att Centerpartiet verkar för att skärpa straffminiminivån för barnpornografibrottet.

3.42.3 Att Centerpartiet verkar för att barnpornografibrottet byter brottsbeteckning till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.

5950 3.42.4 Att Centerpartiet verkar för att samtliga internetleverantörer i Sverige skall tillämpa blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi.

5955 3.42.5 Att Centerpartiet verkar för att Polismyndigheten ges i uppdrag att ta fram ett verktyg för datorer inom all offentlig verksamhet för att kunna spåra användare som laddar ned/innehåller barnpornografi.

Partistyrelsens yttrande:

5960 Barn ska enligt FN:s barnkonvention skyddas mot alla typer av sexuellt utnyttjande och övergrepp. Partistyrelsen instämmer med motionären i att barnpornografi ska sortera under sexualbrotten och anser att brottsrubriceringen barnpornografi bör ändras. Denna fråga behandlas vidare i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*. För att göra det möjligt att fälla personer som gör sig skyldiga till barnpornografi är det, bortsett från föreslagna ändringar i lagstiftningen, också viktigt att ge polisen verktyg att bygga upp bevisning, bland annat genom att göra datalagring möjlig.

5965 Det är problematiskt att vissa företag inte vill använda de spärrlistor som finns för att stoppa ett så grovt brott som barnpornografi. Centerpartiet sympatiserar med tanken att dessa sidor borde stoppas och lyfter frågan i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*. Det är bra och viktigt att det finns detekteringsverktyg som gör det möjligt att, i datorer inom offentlig
5970 verksamhet, upptäcka och i förlängningen beivra barnpornografibrott och Centerpartiet

bejaktar användandet av detta. Även denna fråga lyfts i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
3.42

5975

Obligatoriskt volontärarbete – motion [3.43](#)

3.43.1 Centerpartiet verkar för att volontärarbete ska vara en obligatorisk del under en individs första tid i Sverige

5980

3.43.2 Volontärbyrån får statligt stöd och ett uppdrag att utöka sin verksamhet med att ge organisationer och föreningar möjlighet att lägga ut volontäruppdrag som är specifikt riktade mot nyanlända

5985

3.43.3 Volontärbyrån ges möjlighet att översätta samtliga sina uppdrag till flera språk

Partistyrelsens yttrande:

5990 Sveriges mottagandekapacitet har tydliga brister. Etableringen fungerar inte då många utrikes födda går utan arbete, utbildning och bostad. Det tar för lång tid att bli en del av samhället och system har tillåtit svälla så att migrationen medför stora offentliga kostnader. Sverige behöver en politik för integration som ser problem och hittar lösningar. Med närodlat politik, frihetliga reformer och en ambitiös liberal reformagenda kan integrationen vändas från utmaning till framgång. Bland annat måste asylsökande ha laglig rätt och praktisk möjlighet

5995 att arbeta. En obligatorisk grundutbildning bör genomföras redan under asyltiden och så snabbt som möjligt bör människor gå till utbildning, jobb eller företagande. Kontakter med civilsamhället är givetvis av största vikt.

6000 Men volontärarbete måste definitionsmässigt vara frivilligt, annars är det inte volontärarbete. Det finns väldigt bra exempel på ideella insatser för att hjälpa nyanlända in i samhället, och Centerpartiet vill ytterligare underlätta både genom att stärka stödet till civilsamhället, genom att stärka språkutbildningen och genom att sänka trösklarna till arbetsmarknaden. Vi vill också göra om etableringsuppdraget och Arbetsförmedlingens organisering i grunden.

6005 Civilsamhällets insatser är enormt viktiga, både för integrationen och för sammanhållningen i samhället generellt. Centerpartiet har i sina senaste förslag till statsbudget avsatt stora summor för extra stöd till civilsamhällets organisationer. Volontärbyrån har möjlighet att söka medel på samma sätt som övriga organisationer. Volontärbyrån gör en bra och viktig insats, men vi anser inte att det vore rätt av partiet att peka ut en enskild organisation på det sätt som

6010 motionären föreslår. Istället bör lika goda förutsättningar att söka stöd ges för samtliga organisationer som vill göra en insats för bättre integration.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
3.43

6015 **Kontanter – motion [3.44](#) , [3.45](#)**

3.44 att Centerpartiet kräver ett återställande av kontanthanteringens så att man i varje kommun ska få en bank eller liknade som ska hantera kontanter för allmänheten och företag.

6020 3.45.1 Att Centern arbetar för att underlätta för äldre Pensionärer, olika föreningar och Affärsidkare

3.45.2 Att Underlätta för Turister, Åka Buss och Tåg och övrig Service i Samhället

6025 3.45.3 Att Centern medverkar till att EU Direktivet följs

Partistyrelsens yttrande:

6030 Centerpartiet ser med oro över den minskade tillgång på kontanter som främst drabbar människor på landsbygden och småföretagare. Problemet är mångfacetterat, det är svårt att beskylla någon enskild aktör för den minskade tillgången och på samma sätt är det inte önskvärt att endast garantera att någon enskild aktör i kontanthanteringskedjan ansvarar för kontanthanteringens. Idag så har länsstyrelsen ett ansvar att bevaka tillgången på grundläggande betaltjänster och garantera att det är möjligt att ta ut och sätta in pengar inom rimligt avstånd.

6035 Centerpartiet tror att det ytterst är Riksbanken som måste ta ansvar för att kontanthanteringskedjan fungerar. Det kan handla om att underlätta distributionen av kontanter så att det blir billigare att tillhandahålla kontant-service, att se till att bankautomater finns där marknaden inte tillhandahåller det.

6040 Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
3.44

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
3
3.45

6045 **E-krona och statligt bankkonto – motion [3.46](#)**

3.46.1 Att arbetet och utvärderingen av e-krona som koncept prioriteras

6050 3.46.2 Att ett statligt gratis bankkonto med ett basutbud av tjänster utvecklas och görs tillgängligt för alla oberoende av kreditvärdighet.

Partistyrelsens yttrande:

6055 Användningen av sedlar och mynt minskar i samhället samtidigt som en snabb teknisk utveckling av virtuella valutor och betalningssätt pågår. Centerpartiet ser med intresse på Riksbankens projekt som bland annat ska utreda de lagliga och tekniska förutsättningarna för att Riksbanken ska kunna ge ut en e-krona. Utredningen beräknas vara klar i slutet av 2019. Motionären lyfter idén om att införa statligt bankkonto med grundläggande funktioner. Idag är det omöjligt att klara sig utan bankkonto. Partistyrelsen delar motionärens andemening om

6060 att det därför vore önskvärt att alla hade tillgång till ett slags betalkonto. Frågan är dock omfattande och komplex. Någon fullvärdig modell där staten sörjer för detta har heller inte prövats i andra länder. Riksbanken utreder frågan och avser att presentera sin utredning under 2019. Partistyrelsen bevakar frågan med intresse men anser att det vore oklokt att föregå Riksbankens utredning och Riksbankens expertis.

6065

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 3.46.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 3.46.2

Samordningsnummer – motion [3.47](#)

6070 3.47.1 Att folkbokföringen får i uppdrag att utveckla ett säkert system för Identifikation av individ kopplat till ett samordningsnummer och ett personnummer.

3.47.2 Att samordningsnummer som inte använts på x antal månader avslutas.

6075 3.47.3 Att endast ett samordningsnummer kan ges till en person och att det lämnas vidare per automatik med modern it-teknik till alla statliga myndigheter

3.47.4 Att alla myndigheter får i uppdrag att göra ID-kontroll för att styrka identitet

6080

Partistyrrelsens yttrande:

Det är tydligt att det finns betydande problem med dagens system rörande personnummer och samordningsnummer. Förra året släppte Skatteverket en rapport där man föreslog att asylsökande automatiskt ska tilldelas samordningsnummer. Vidare la man fram förslag för möjliggörande av att nyttja e-legitimationer som är utfärdade i andra länder. Vi bedömer således att det är mycket som görs för att förbättra systemet och att det vore olyckligt att i för stor utsträckning, från politiskt håll reglera hur systemet bäst utformas.

6085

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 3.47.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 3.47.2 3.47.3 3.47.4

6090

Kommitté 4 - En ansvarsfull internationell agenda

Nordiskt och nordisk-baltiskt samarbete– motion [4.1](#), [4.2](#), [4.3](#) och [4.4](#)

- 6095 4.1.1 Att Centerpartiet aktivt och offensivt ska arbeta för ett starkare och mer fördjupat nordiskt samarbete när det exempelvis gäller invandring/yttre gränser, arbetsmarknad och försvar.
- 6100 4.1.2 Att Centerpartiet ska ta initiativ till att tillsammans med övriga nordiska gröna centerpartier utarbeta ett program för ett starkt Norden.
- 6105 4.2 Att inkludera de baltiska länderna fullt ut kan säkert vitalisera samarbetet, ge utvecklingsimpulser, stimulera samtidshistorien, men framförallt att vi kan glädja oss åt nya goda grannar.⁴
- 4.3 Att Centerpartiet arbetar för att förstärka det Nordiska samarbetet på flera områden.
- 6110 4.4 Centerpartiet aktivt ska ta initiativ för att stärka det nordiska samarbetet i riktning mot en Nordisk Union i någon form med ökad samverkan inom migrations-, ekonomi-, försvars- och säkerhetsområdet. Ett första steg inom försvars- och säkerhetsområdet kan vara att verka för Norden som en kärnvapenfri zon, i första hand genom kontakter med Finland.

Partistyrelsens yttrande:

- 6115 Centerpartiet är för ett närmare och fördjupat nordiskt samarbete. Vi ser ett stort värde i att ha ett gott samarbete med våra nordiska grannar. Sverige har mycket gemensamt med de andra nordiska länderna, och har genom Nordiska rådet nått långt i harmoniseringen av bland annat utbildning och arbetsmarknad. Vi ser att det kan ske på en mängd olika områden där gemensamma intressen finns. Det nordiska samarbetet är ett av Sveriges viktigaste och mesta samarbeten. De nordiska länderna samarbetar kontinuerligt, inte minst genom Nordiska rådet och Nordiska ministerrådet, men också inom ramen för andra internationella organisationer och samlingsforum. På så sätt kan vi agera mer kraftfullt tillsammans.
- 6120
- 6125 Det finns också nordiskt samarbete inom olika sakområden, såsom försvar genom det nordiska försvarssamarbetet Nordefco. I programmet *En ansvarsfull internationell agenda* utvecklas resonemanget om nordiskt samarbete.
- 6130 Tekniska landvinningar, nya idéer och hårt arbete har fört jordens folk närmare varandra. Det fanns en tid då vi betalade tull vid stadsgränsen. Sedan dess har vi förenat både Norden och EU genom fri rörlighet och fri handel. Centerpartiet har länge drivit aktivt i Mittengruppen i Nordiska rådet att vi ska förbättra rörligheten och samarbetet mellan de nordiska länderna. När det gäller exempelvis gränskontrollssamarbete vill vi inte ha sådana inom Schengenområdet utan att dessa ska vara vid EU:s yttre gräns, så att rörligheten inom Schengenområdet kan bibehållas.
- 6135 Centerpartiet samarbetar också med systerpartier i de nordiska länderna med respekt för våra olikheter. Vi talar om hur vi kan stärka gemensamma frågor men utan att skriva fast program. Partistyrelsen ser inte att en nordisk union skulle utgöra ett tydligt mervärde i förhållande till

⁴ Förtydligande: motionen handlar om att de baltiska länderna ska inkluderas fullt ut i det nordiska samarbetet.

6140 dagens samarbetsstrukturer och inte heller att det finns några andra starka skäl eller folkligt stöd för en union.

6145 Det finns potential i att utveckla det nordisk- baltiska samarbetet, inte minst inom internationella organisationer där vi har gemensamma intressen, men också i projekt och samarbeten där vi har beröringspunkter. Ett samarbete som ska ske på lika villkor byggt på en gemensam vilja. Partistyrelsen känner inte till att det skulle finnas några önskemål från de baltiska länderna om att inkluderas fullt ut i det nordiska samarbetet. Frågan om full inkludering i det nordiska samarbetet är därför inte aktuell.

6150 Centerpartiet har en tydlig profil mot kärnvapen och massförstörelsevapen. Vi har länge arbetat mot minor, klustervapen och kemiska vapen. För oss är det självklart att driva på för nedrustning med målet om en kärnvapenfri värld. Samtidigt är verkligheten sådan att nästan alla rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang i Europa är satta ur spel. Det innebär svåra vägval och dilemman också för oss i Nordeuropa. Det är viktigt att det 6155 globala NPT-avtalet lever vidare, vilket Centerpartiet kommer fortsätta jobba för globalt. Samarbetet inom det internationella atomenergiorganet, IAEA, är viktigt för att inte radera den respekterade tillsyn som idag finns.

6160 Samtidigt ska vi inte vara naiva. En rustning i vårt närområde sker för närvarande och vi ser ett ökat antal ryska kärnvapenövningar. Som en följd av den aggressiva ryska kärnvapendoktrinen har flera av våra europeiska grannländer också börjat svänga från avskaffande till förnyelse av taktisk kärnvapenförmåga i Europa. De ser att de har ett behov av det skydd som kärnvapen kan ge.

6165 För Centerpartiet är det viktigt att arbetet med nedrustning fortsätter, de rustningskontrollåtgärder och förtroendeskapande arrangemang som ändå finns måste vi söka upprätthålla. Vi får dock aldrig hamna i en situation där endast världens demokratier nedrustar, eller i ett läge där exempelvis Nordkorea är det enda landet som har kärnvapen. Det gynnar inte vår säkerhet.

6170

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.1

4.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.2

4.4

Magnus Ek, CUF och Can Savran reserverar sig till förmån för att anse motion 4.4 besvarad.

6175 *4.4 Centerpartiet aktivt ska ta initiativ för att stärka det nordiska samarbetet i riktning mot en Nordisk Union i någon form med ökad samverkan inom migrations-, ekonomi-, försvars- och säkerhetsområdet. Ett första steg inom försvars- och säkerhetsområdet kan vara att verka för Norden som en kärnvapenfri zon, i första hand genom kontakter med Finland.*

6180 *Magnus Ek, CUF, och Can Savran reserverar sig till förmån för att Centerpartiet verkar för:*

”Att det nordiska samarbetet fortsatt fördjupas, med någon form av gemensam statsbildning som slutmål.”

6185 **Förnybar energi i biståndspolitiken - motion [4.5](#)**

4.5 att biståndspolitiken prioriterar förnyelsebar energi och att solenergi får en framträdande roll

6190 **Partistyrelsens yttrande:**

När milleniemålen gick ut i slutet av 2015 ersattes de av Agenda 2030. För första gången finns en global överenskommelse om de 17 mål som världen ska fokusera på. De ligger till grund för världens samlade insatser. Det nya är att alla länder nu omfattas och har sitt eget ansvar för att nå målen. Det påverkar i grunden förutsättningarna för Politiken för Global

6195 Utveckling – PGU.

För Centerpartiet är det och har det varit viktigt att de nya utvecklingsmålen prioriterar att utrota fattigdom, stärka jämställdhet, bidrar till en hållbar tillväxt samt begränsar klimatpåverkan och dess effekter.

6200 Biståndet är ett medel i arbetet för en rättvis och hållbar global utveckling. Sedan länge har Sverige varit en viktig aktör och bidragsgivare till internationellt arbete för fattigdomsbekämpning och bättre miljö genom bland annat klimatbistånd.

6205 Det är omöjligt att bygga välstånd och tillväxt i fattiga länder om man inte samtidigt gör insatser för att kunna anpassa samhällen till ett förändrat klimat och samtidigt motverka klimatförändringarna. Den rika delen av världen har ett särskilt ansvar för att driva denna utveckling framåt. Centerpartiets inriktning i biståndspolitiken tar tydligt avstamp i att Sverige övertygande ska kunna visa att båda aspekter – fattigdomsbekämpning och åtgärder mot klimatförändringarna – måste gå hand i hand.

6215 För Centerpartiet är det därför särskilt angeläget att biståndet ska bidra till en förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och till ett hållbart nyttjande av naturresurser. Många av världens fattiga bor på landsbygden, där de flesta är beroende av lantbruket för sin överlevnad. Vi ser ett modernare och effektivare lantbruk, tillgång till rent vatten och förnybar energi som viktiga delar i arbetet för att utrota hunger, nå ökad jämställdhet och mer långsiktigt hållbar och inkluderande fattigdomsbekämpning i utvecklingsländerna.

6220 Solenergi är en förnybar energikälla med god potential i länder med mycket soltimmar, däremot vill Centerpartiet inte göra skillnad på förnybara energislag utan ser att olika förnybara energislag behövs för att främja hållbar utveckling och tillväxt i utvecklingsländerna.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 4.5

6225 **Ett smalare men vassare EU- motion [4.6](#)**

4.6.1 Att Centern fortsätter föra fram förslaget om ett smalare och spetsigare EU i Debatter och Medier.

6230

4.6.2 Att Centern arbetar för att EU ägnar sig mer åt Globala och andra fora.

Partistyrelsens yttrande:

6235

Centerpartiets politik genomsyras av en positiv syn på EU-samarbetet samt en sund skepsis mot överstatlighet och klåfingrighet. Centerpartiet är i grunden positivt till EU-tanken och internationellt samarbete. För att bli långsiktigt hållbart anser vi att EU inte ska ägna sig åt de frågor som enskilda människor och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bättre

6240

kan bestämma utan i stället fokusera på att lösa gränsöverskridande utmaningar. Det kan också innebära en breddning av EU:s uppgifter.

Centerpartiet ser ett stort värde i EU som ett globalt föredöme grundad på principer om demokrati och mänskliga rättigheter. Unionen behöver stärkas och utvecklas för att hantera de kommande utmaningar som ges av rådande omvärldsläge. EU-samarbetet måste utvecklas så att det blir med effektivt och transparent. EU ska vara en global aktör med många samarbetspartners inom olika områden.

6245

De exakta ordvalen i media och debatter måste harmonisera med partiets övriga kommunikation och anpassas till mottagaren.

6250

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 4.6

Digital ambassadör - motion [4.7](#)

6255

4.7 En ambassadör är ett diplomatiskt sändebud och ansvarar för de diplomatiska kontakterna med det land ambassaden finns i, för att tillvara ta de svenska medborgarnas intressen. Idag påverkar dock ofta företag, i högre utsträckning än enskilda länder, våra Sveriges regering ska utse en digital ambassadör

6260

Partistyrelsens yttrande:

Vi lever i ett land och en värld som påverkas av de stora teknikföretagen. Centerpartiet arbetar för välfungerande marknader och ett gott företagarklimat.

6265

Sverige ska vara och är ett attraktivt land för företag att investera i. Vi är världsledande på innovation, har en välutbildad arbetskraft och en stabil demokrati och ekonomi. Business Sweden ägs gemensamt av staten och näringslivet, där inte minst Utrikesdepartementet representerar staten. Näringslivet representeras av Sveriges Allmänna Utrikeshandelsförening, med en uppgift att attrahera företag att investera i Sverige. Dessa har ett sammantaget ett stort nätverk av företag i Sverige och utomlands.

6270

Centerpartiet menar att detta är ett viktigt uppdrag och att alla aspekter i en modern ekonomi behöver ingå i Business Sweden uppdrag.

6275

Handel- och exportfrämjande arbete är en viktig uppgift för svenska regeringar. I uppdraget ingår att också öka utländska investeringar i Sverige. Redan idag, men inte minst för framtiden kommer digitaliseringen utgöra en allt större del av ekonomin. Partistyrelsen menar

därför att det kan finnas anledning att särskilt se över hur just detta perspektiv kan stärkas i det övergripande uppdraget.

6280

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 4.7

SRHR biståndet – motion [4.8](#)

6285 4.8.1 Att Centerpartiet verkar för att anslaget till SRHR-frågor inom den svenska biståndsbudgeten ökar till 10 procent.

4.8.2 Att Centerpartiet verkar för att ALDE-partier strävar efter höjda anslag till SRHR inom respektive länders biståndsbudgetar.

6290

Partistyrelsens yttrande:

6295 Sveriges bistånd till sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) är generöst och utgör ett svenskt mervärde. Sverige gör här skillnad. Centerpartiet anser att det är viktigt att flera länder tar ett större ansvar, särskilt mot bakgrund av minskande anslag till sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter från till exempel USA. Centerpartiet vill, i enlighet med Agenda 2030, bl.a. prioritera satsningar för ökad jämställdhet och kvinnors rätt till sin egen kropp. Däremot vill Centerpartiet inte se öronmärkta pengar till någon särskild fråga i syfte att bevara ett strategiskt och samtidigt flexibelt bistånd.

6300

Biståndsbudgetposten är en nationell kompetens. Centerpartiet har, genom sitt medlemskap i ALDE-partiet, möjlighet att uppmuntra andra ALDE-partier att verka för höjningar av anslagen till SRHR. Centerpartiet har verkat för att ALDE-medlemspartier ska ta ett större ansvar för sexuell reproduktiv hälsa och rättigheter i sina respektive medlemsländers biståndsbudget genom den resolution som lades fram vid ALDE Council den 2-4 juni 2017.

6305

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 4.8.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 4.8.1

6310 *Sofia Jarl, CK och Annika Qarlsso* reserverar sig till förmån för bifall till motion 4.8.1 samt 4.8.2

4.8.1 Att Centerpartiet verkar för att anslaget till SRHR-frågor inom den svenska biståndsbudgeten ökar till 10 procent.

6315 4.8.2 Att Centerpartiet verkar för att ALDE-partier strävar efter höjda anslag till SRHR inom respektive länders biståndsbudgetar.

6320 **Sexuella övergrepp av FN soldater– motion [4.9](#)**

4.9.1 Att Centerpartiet verkar för möjligheten för FN att återkalla immunitet för personal från truppbidragande medlemsländer för att stoppa sexuella övergrepp i fredsfrämjande insatser.

6325 4.9.2 Att Centerpartiet verkar för att FN:s medlemsländer arbetar fram ett internationellt regelverk för att ställa FN-anställda som begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande- och fredsbevarande insatser till svars

4.9.3 Att Centerpartiet verkar för att FN omedelbart skickar hem misstänkta förövare från truppbidragande medlemsländer.

6330 4.9.4 Att Centerpartiet verkar för att FN ser över finansieringssystemet när det gäller FN trupper för att få ökad spridning bland länder som bidrar med trupper.

Partistyrelsens yttrande:

6335 Mot bakgrund av de sexuella övergreppen som uppmärksammades 2014 har Centerpartiet satt press på regeringen att lyfta frågan i säkerhetsrådet där Sverige 2017–2018 är medlem. Den nya generalsekreteraren har lyft upp frågorna och förespråkar nolltolerans. I sin strategi markerar generalsekreteraren vikten att sätta offren först, få ett slut på straffrihet, engagera externa partners och förbättra strategisk kommunikation. Ett högnivåmöte ska genomföras

6340 före årets utgång för att ta frågorna vidare.

Det finns en tydlig ambition att bryta den utveckling vi sett. Rapporteringssystem och utbildning före utsändande ska stärkas. Likaså transparensen. Regelverk ska efterföljas och de som begår brott ska sändas hem och kan stoppas från fortsatt FN-tjänstgöring. De ska prövas enligt nationell lagstiftning i hemlandet och här krävs att den lever upp till den standard som FN kräver av utsända. När ofredande eller övergrepp upptäcks är det viktigt att de riktlinjer och strategier som finns för att stötta och hjälpa de barn som utsatts för övergrepp av FN personal efterlevs. I majoriteten av de länder dit FN trupper sänds finns varken fungerande rättssystem eller tillgång till vård i tillräckligt hög utsträckning.

6350 Centerpartiet anser att det är viktigt att de initiativ som tagits för att stärka FN:s arbete för att motverka och förebygga dessa övergrepp får Sveriges stöd och att FN tillhandahåller hjälp och stöd till de som utsatts för övergrepp.

6355 När det gäller finansiering av FN trupper är frågan om truppdeltagande mer komplex än hur finansieringssystemet är uppbyggt inom FN. Att länder väljer att inte delta i FN-ledda insatser handlar inte bara om kostnadstäckning utan också om aspekter såsom vilka andra uppdrag man för närvarande deltar i, säkerhetsläget på hemmaplan osv. Varje land måste också ta hänsyn till aspekter såsom ledningsstrukturer, samträning och risker för trupp samt det faktum

6360 att vissa berörda länders kontext kräver särskild hänsyn. FN ställer också frågan om deltagande till olika länder beroende på insats.

Partistyrelsen föreslår partistämman att finna följande motioner besvarade:

4.9.1
4.9.2
4.9.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.9.4

6365

Transparens i biståndspolitiken- motion [4.10](#)

4.10 Att biståndspolitik omdanas så att transparens råder i hela biståndskedjan

6370 **Partistyrelsens yttrande:**

Ökad transparens kan göra biståndet mera effektivt. För bättre effektivitet i biståndet vill vi satsa på ett mera strategiskt användande av biståndet, i detta är ökad transparens en del. Det finns dock alltid olika hänsyn som behöver tas, bland annat vad gäller stöd till civilsamhällesorganisationer i vissa miljöer och länder. Dock är det inte alltid uppskattat av olika regimer att dessa verkar och får stöd, varför full öppenhet och transparens inte alltid kan råda vilka civilsamhällesorganisationer som får bistånd. Det kan i vissa fall utsätta dessa organisationer eller grupper för en ökad risk. Dock bör det eftersträvas i stor utsträckning för biståndet generellt.

6375

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 4.10

6380

Europeiskt samarbete– motion [4.11](#)⁵ och [4.12](#)

6385 4.11.1 Centerpartiet ska verka för att en ny decentralistisk EU-konstitution som gör EU till en federal union, och som tydligt avgränsar vilken makt som ska ligga och inte ska ligga på respektive nivå.

6390 4.11.2 Centerpartiet ska verka för att antalet kommissionärer ska utses av kommissionens ordförande, och deras ansvarsområden begränsas till EU:s kärnuppgifter.

4.12.1 Centerpartiet ska verka för att principen om ”Ett land – en kommissionär” slopas och att antalet kommissionärer reduceras till att täcka in EU:s kompetensområden.

6395 4.12.2 Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i Europaparlamentets utskott.

4.12.3 Centerpartiet ska verka för en offentlighetsprincip inom EU.

6400 4.12.4 Centerpartiet ska verka för att resultat från omröstningar i ministerrådet offentliggörs.

4.12.5 Centerpartiet ska verka för att riksdagens EU-nämnd öppnas upp för allmänhetens insyn.

6405 4.12.6 Centerpartiet ska verka för att handlingar från trilogmöten mellan parlamentet, ministerrådet och kommissionen offentliggörs.

4.12.7 Centerpartiet ska verka för att EU upprättar ett register över lobbyister som har tillträde till ministerrådet, i likhet med det som redan finns för Europaparlamentet.

⁵ 4.11.3 behandlas i yttrande En decentraliserad och effektiv förvaltning i Kommitté 9

- 6410 4.12.8 Centerpartiet ska ta initiativ till fler offentliga debatter mellan de svenska Europaparlamentarikerna.
- Maktdelning för legitimitet*
- 6415 4.12.9 Centerpartiet ska verka för att sanktioner verkställs och blir mer kännbara för medlemsstater som inte uppfyller sina åtaganden.
- 4.12.10 Centerpartiet ska verka för att pelarna i det europeiska samarbetet ska vara de fyra friheterna: frihet för varor, tjänster, kapital och personer.
- 6420 4.12.11 Centerpartiet ska verka för att EU avstyrker planerna på social pelare och socialt protokoll.
- 4.12.12 Centerpartiet ska verka för att nationell kompetens alltid ska respekteras av EU:s institutioner.
- 6425 4.12.13 Centerpartiet ska verka för att kommissionen blir mer inriktad på stärkt konkurrenskraft genom en ständig översyn av regelbördan för stater, företag och enskilda individer.
- 6430 4.12.14 Centerpartiet ska verka för att EU får ett ökat mandat att sluta nya och omförhandla existerande handelsavtal, samt att det tydliggörs att handelsavtal är en överstatlig kompetens.
- 4.12.15 Centerpartiet ska verka för att EU gör mindre inom regional utveckling och folkhälsa, samt de delar inom sysselsättning och socialpolitik som inte direkt härrör till den inre marknaden.
- 6435 4.12.16 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska regionkommittén (CoR).
- 4.12.17 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK).
- 6440 4.12.18 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska fonden för justeringar av globaliseringseffekter (globaliseringsfonden, EGF).
- 6445 *Vägar framåt för Europa*
- 4.12.19 Centerpartiet ska verka för att EU:s gräns- och kustbevakning, Frontex, får de nödvändiga resurserna och rätten att ingripa för att garantera en stark och gemensam förvaltning av EU:s yttre gränser.
- 6450 4.12.20 Centerpartiet ska verka att EU får en gemensam och harmoniserad migrationspolitik där medlemsstaterna solidariskt delar på ansvaret för mottagandet.
- 4.12.21 Centerpartiet ska verka för att flyktingavtalet mellan EU och Turkiet avslutas omgående.
- 6455 4.12.22 Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet, som blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen, för fortsatt närmande politiskt och ekonomiskt med länder i Östeuropa och Sydkaukasien.

- 6460 4.12.23 Centerpartiet ska verka för att EU öppnar för att fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna ska kunna bli medlemmar i den Europeiska unionen.
- 6465 4.12.24 Centerpartiet ska verka för att EU oftare påtalar den solidaritetsklausul som inrättades med Lissabonfördraget.
- 4.12.25 Centerpartiet ska verka för att EU får ett större ansvar för samarbete på försvars- och säkerhetsområdet.
- 6470 4.12.26 Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.
- 4.12.27 Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis och rättsvårdande myndigheter.
- 6475

Partistyrelsens yttrande:

- Centerpartiet anser att det är viktigt att EU-samarbetet utvecklas för att bli mer effektivt och att fokus ska ligga på de områden där EU har ett tydligt mervärde, exempelvis i
- 6480 gränsöverskridande utmaningar såväl som på de fyra friheterna och den inre marknaden. Det finns delar i EU:s styrelse och funktionssätt som skulle kunna förbättras, både ur exempelvis legitimitetssynpunkt och effektivitetssynpunkt. De flesta kommissionärerna är okända och vissa har portföljer som inte innehåller några frågor där EU har beslutskompetens. Det är
- 6485 svårt att se vilket mervärde detta medför och en minskning av antalet kommissionärer skulle därför kunna vara lämpligt ur ett effektiviseringsperspektiv. Det vore också önskvärt med mer transparens gällande arbetet i ministerrådet, ur legitimitetssynpunkt. Partistyrelsen anser dock att det i nuläget, med de utmaningar som EU står inför, inte är lämpligt att inleda den mycket omfattande process som en fördragsändring innebär. För att inte tappa fokus och skapa splittring måste reformer i nuläget därför göras inom ramarna för nuvarande fördrag.
- 6490 Centerpartiet ställer sig kritiska till en social pelare inom EU. EU återhämtar sig nu från den djupaste ekonomiska krisen på decennier. Konsekvenserna för sysselsättningen och fattigdomen i EU har varit betydande. Det finns tydliga behov av reformer för ett mer konkurrenskraftigt Europa som kan skapa tillväxt, välfärd och sysselsättning för oss
- 6495 medborgare. Men införandet av en europeisk social pelare för sociala frågor är inte rätt väg att gå.

- Förslaget om en social pelare innebär att en grund skapas för att driva fram lagstiftning som idag inte är EU-gemensam, utan sköts på nationell nivå inom ramen för välfärden. Vi ser
- 6500 också en risk för att en social pelare skulle ta kraft, tid och ekonomiska resurser i anspråk i en tid när EU:s budget kommer minska då Storbritannien lämnar EU och vi behöver prioritera andra områden.

- En social pelare riskerar att hota den svenska arbetsmarknadsmodellen. I Sverige har vi en egen modell och det är viktigt att den bevaras och utvecklas. Med en social pelare i EU där vi
- 6505 ska influera varandra är det inte säkert att den svenska modellen är den som kommer att influera EU utan då kanske vi måste anpassa oss till andras system.

Centerpartiet tycker att det är viktigt att respektive medlemsland tar ansvar för sin
6510 arbetsmarknadspolitik och sin sociala politik. Vår EU-politik bygger på att EU ska fokusera
på grundläggande funktioner såväl som gränsöverskridande utmaningar i samarbetet, och göra
dem riktigt bra.

Det är i dagsläget inte nya överstatliga projekt som är svaret på den oro och det missnöje vi
6515 ser bland många medborgare i EU:s länder. Istället bör Sverige driva på för att
medlemsstaterna genomför EU-samarbetet i frågor där bättre samverkan idag är nödvändig.
Dit hör bland annat, EU:s inre marknad, arbetet mot den organiserade och gränsöverskridande
brottsligheten, terrorism, försvar och cyberhot, migrationsfrågan och arbetet för en bättre och
mer effektiv miljö- och klimatpolitik.

6520 En förutsättning för att uppnå bättre sociala villkor är en konkurrenskraftig ekonomi som
tillhandahåller en stabil tillväxt där människor får möjlighet att ta sig från utanförskap och
bidrag till arbete. Det kräver sunda offentliga finanser och genomförandet av strukturreformer
på nationell nivå. Vidare är ett effektivt EU en viktig faktor för att medlemsstaternas
6525 ekonomier ska kunna vara konkurrenskraftiga på en global marknad. Därför behöver den inre
marknaden fördjupas och effektiviseras med exempelvis implementeringen av en energiunion
och en digital inre marknad.

Centerpartiet anser att arbetsmarknadsåtgärder inklusive åtgärder som innebär att hantera
6530 nationella effekter av internationell konkurrens faller under medlemsstaternas mandat.
Principiellt är det därför inte rimligt att EU har en speciell fond för att ge ekonomiskt stöd till
företag som tvingas lägga ner på grund av bristande konkurrenskraft. I budgetförhandlingar
och vid andra tillfällen det går att påverka driver Centerpartiet att EGF ska avskaffas, men så
länge fonden existerar är det rimligt att även svenska företag får ta del av den.

6535 Den Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK) är ett rådgivande organ inom
Europeiska unionen, bestående av 350 företrädare för det civila samhället. Kommitténs
funktion är att avge yttranden till Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och
Europeiska kommissionen i frågor som rör bland annat den inre marknaden, miljö- och
6540 konsumentpolitik samt etableringsrätten för företag. Via ledamöterna företräder kommittén ett
brett spektrum av intressegrupper i medlemsstaternas ekonomiska, samhälleliga och kulturella
liv. Ledamöterna är indelade i tre grupper: "Arbetsgivare", "Arbetstagare" och "Övriga
intressegrupper" (till exempel sammanslutningar för jordbruksfrågor, konsumentfrågor,
miljöfrågor och familjefrågor samt icke-statliga organisationer). Ett rådgivande organ som
6545 representerar civilsamhället kan fånga upp frågor som till exempel är viktiga för näringsliv
och miljö och fyller på så vis en funktion.

Europeiska regionkommittén (ReK) är en ledamotsförsamling bestående av 350 ledamöter.
Medlemmarna är demokratiskt valda och/eller innehar ett politiskt mandat i sitt hemland och
6550 är regionala och lokala företrädare. Genom ReK kan EU:s lokala och regionala myndigheter
framföra synpunkter på utarbetandet av EU-lagstiftning som påverkar regionerna och
kommunerna. Eftersom stor del av EU:s lagstiftning påverkar regioner och kommuner i
medlemsländerna är det viktigt att lokala politiska företrädare har en arena för att föra fram
sina synpunkter på kommande EU-lagstiftning.

6555 EU ska stå upp för det östliga partnerskapet och välkomna de länder som vill ha ett än närmre
samarbete. Det är särskilt viktigt i en tid när de utsätts för hot och politiska påtryckningar om
att gå en annan väg. När villkoren så är uppfyllda är det självklart för oss att de länder inom

6560 det östliga partnerskapet som vill kan få bli medlemmar i EU, när Köpenhamnskriterierna är uppfyllda.

6565 Den organiserade brottsligheten sysslar inte sällan med gränsöverskridande brottslighet. Olika kriminella nätverk konkurrerar inte alltid utan, hjälper varandra med information, går samman i projekt och samverkar kring olika typer av brottslighet. Detta gör att EU måste vässa sin gemensamma rättspolitik samtidigt som staternas suveränitet respekteras. Med gemensam politik och samarbete EU-länderna emellan kan kampen mot gränsöverskridande brottslighet effektiviseras och vitaliseras. Europol har en viktig roll att spela när det gäller kampen mot terrorism och även kring informationsuppsamling och informationsutbyte länderna emellan.

6570 Utvecklingen i Turkiet är djupt oroväckande och det är uppenbart att rättsstat och demokrati undermineras. Överenskommelsen mellan EU och Turkiet är på många sätt en problematisk och kortsiktig lösning. Men den ingicks i ett läge då det fanns få alternativ: EU-samarbetet stod under stor press och allt flera länder införde bland annat inre gränskontroller. Framöver bör EU få till stånd en fungerande gemensam migrationspolitik som inte behöver förlita sig på
6575 Turkiet. Centerpartiet är drivande i det arbetet och vikten av en fungerande migrationspolitik på EU-nivå lyfts i stämmoprogrammet *En ansvarsfull internationell agenda*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.11.2
4.12.3
4.12.4
4.12.5
4.12.6
4.12.7
4.12.8
4.12.9
4.12.10
4.12.11
4.12.12
4.12.13
4.12.14
4.12.15
4.12.18
4.12.19
4.12.20
4.12.22
4.12.23
4.12.24
4.12.25
4.12.26
4.12.27

6580

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.11.1
4.12.1
4.12.2

4.12.16
4.12.17
4.12.21

Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för bifall till motion 4.11.1

6585 *4.11.1 Centerpartiet ska verka för att en ny decentralistisk EU-konstitution som gör EU till en federal union, och som tydligt avgränsar vilken makt som ska ligga och inte ska ligga på respektive nivå.*

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för bifall till motion 4.12.16 samt 4.12.17

6590 *4.12.16 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska regionkommittén (CoR)*

4.12.17 Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK)

6595 **Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering– motion [4.13](#), [4.14](#)⁶, [4.15](#), [4.16](#), [4.17](#), [4.18](#), [4.23](#)⁷, [4.25](#)⁸ och [4.57](#).⁹**

6600 4.13 Att en svensk försörjningsberedskapsfond enligt finsk modell inrättas.

4.14.2 Att på riksnivå påtala behovet av en betydligt ökad grad av krisberedskap framför allt genom att kartlägga; - den kommunvisa kapaciteten av möjliga lagerlokaler för livsmedel, - aktuell lokal produktionskapacitet av råvaror inom växtodlings- och animalies.

6605 4.15.1 Att Jordbruket måste få möjlighet att producera grödbaserade biobränslen och hindren för detta måste bort.

6610 4.15.2 Att långsiktighet när det gäller skatte- och styrmedelslagstiftning, som gör det möjligt att satsa på anläggningar för inhemsk produktion av el och drivmedel.

4.15.3 Att få en förståelse för svenskt lantbruk EU, så vi kan öka vårt uttag av bioenergi från åkern och skogen.

6615 4.15.4 Att öka konkurrenskraften genom sänkta drivmedelsskatter i jordbruket och mindre av regelkrångel.

4.15.5 Att med kraft stoppa förslag om vägslitageavgifter, då detta drabbar landsbygden och de gröna näringarna hårt.

⁶ 4.14.1 behandlas i yttrande Vatten och vattenkraft i Kommitté 2.

⁷ 4.23.1-4.23.2 behandlas i yttrande Totalförsvarspunkt och frivillighet i Kommitté 4.

⁸ 4.25.1-3 behandlas i yttrande Totalförsvarspunkt och frivillighet i Kommitté 4.

⁹ 4.57.1 behandlas i yttrande Utveckling av militär förmåga i Kommitté 4.

- 6620 4.16.1 Att tillsammans med MSB och Sveriges kommuner och landsting (SKL) ta fram hållbara konsumtionsstrategier för att Sveriges regioner, kommuner och landsting lättare ska klara av kortare och längre störningar i samhället.
- 6625 4.16.2 Att ta fram en långsiktig plan för att öka Sveriges självförsörjning till minst 75%.
- 4.16.3 Att MSB ska hjälpa regioner, kommuner och landsting med ett tydligt direktiv om hur beredskapen ska ökas.
- 6630 4.16.4 Att MSB ska ta fram ett långsiktigt mål med tydliga delmål för hur beredskapen ska ökas.
- 4.17.1 att Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende livsmedel.
- 6635 4.17.2 att Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende drivmedel och energi.
- 4.17.3 att beredskapslager byggs upp inom landet och inom EU för att minska sårbarheten.
- 6640 4.17.4 att Centerpartiet mycket tydligare än idag förmedlar vår politik gällande landets självförsörjning.
- 4.18 Att Centerpartiet verkar kraftfullt för att återupprätta en modern livsmedelsberedskap med allt vad det innebär för att säkra upp föda åt folket vid krigs och krislägen. Även så medicinska lager och militära materiel.
- 6645 4.23.3 Att varje distrikt och krets i Centerpartiet ska ta ett större ansvar för att driva försvars- och beredskapspolitik på sin nivå.
- 4.25.4 Att livsmedelsförsörjningen i riket ses över och uppdateras.
- 6650 4.57.2 Att civila och militära beredskapslager återinförs över hela Sverige så att kris eller krig kan klaras av trots stängda gränser.
- Partistyrelsens yttrande:**
- 6655 Den nyligen påbörjade totalförsvarsplaneringen innebär ett ökat fokus på försörjningsfrågor på ett sätt som inte varit aktuellt under lång tid. I sin rapport 2014 bedömde Försvarsberedningen att transport och logistik, försörjning av livsmedel, drivmedel, elektricitet och telekommunikationer samt tillgång till sjukvårdsresurser kommer vara särskilt viktiga, inte minst för att kunna upprätthålla det militära försvaret i händelse av krig. MSB har
- 6660 identifierat sju områden där ansvariga på alla nivåer behöver fokusera sitt förmågehöjande arbete. Dessa områden är energiförsörjning, livsmedel, transporter, hälso- och sjukvård samt omsorg, finansiella tjänster, information och kommunikation samt skydd och säkerhet. Det ger en vägledning om vad som är viktigt att börja titta på nu när totalförsvaret utvecklas.
- 6665 För Centerpartiet är det viktigt att det försämrade säkerhetsläget i vårt närområde leder till att kapacitetshöjande åtgärder vidtas i närtid för att snabbt stärka vår egen förmåga, militärt och civilt. Totalförsvarets fortsatta utveckling är därför mycket viktigt för Centerpartiet. För att undvika duplicering och parallella strukturer för vardag och krig behöver det civila försvaret bygga på krisberedskapens strukturer och resurser, även om särskilda krav för kriget kan göra

6670 att särskilda lösningar i vissa fall behövs. I största möjliga mån bör dock sär lösningar undvikas.

Svensk krisberedskap bygger på ansvarsprincipen, det betyder att den som ansvarar för en händelse till vardags också har ansvar vid en kris, även i händelse av krig. Vilka risker och sårbarheter olika aktörer står inför ska analyseras i risk- och sårbarhetsanalyser. Utifrån dessa ska åtgärder genomföras. Det är kommunerna som bäst känner till vilka verksamheter som lokalt alltid måste fungera samt planera för hur dessa ska kunna upprätthållas i händelse av kris och krig. Länsstyrelserna har uppgiften att planera på regional nivå. MSB utvecklar stöd i form av till exempel metodstöd, rekommendationer, utbildningsstöd, och övningsstöd. MSB har exempelvis tagit fram metodstöd för risk- och sårbarhetsanalyser och att olika målsättningar finns formulerade i så kallade resultatmål, för exempelvis livsmedel. Det kan utgöra stöd i kommuners och landstings totalförsvarsplanering.

Staten kan och bör dock i så stor utsträckning som möjligt vara tydliga i förväntningar och vad det är civila försvaret ska klara av, och under hur lång tid. En utmaning idag är att det i stor utsträckning saknas krav på funktionalitet hos samhällsviktig verksamhet och kritisk infrastruktur vid kriser och höjd beredskap samt att det inte är möjligt att prioritera kritiska leveranser till samhällsviktiga verksamheter. Centerpartiet vill att funktionalitetskrav definieras hos samhällsviktig verksamhet samt att man ser över om det behövs ytterligare åtgärder för att kunna säkerställa leveranser till samhällsviktiga verksamheter i händelse av kris och krig.

Därtill behöver resurser avsättas. Det är ytterst en uppgift för riksdag och regering, men också för ansvariga på lokal och regional nivå. Centerpartiet har varit med och, inom ramen för försvarsöverenskommelsen, gett ökade resurser under 2017 till kommuner, landsting och länsstyrelser för att intensifiera planeringen för höjd beredskap och ytterst krig. Vi ser att ökade resurser behövs även kommande år, både till planering och genomförande av åtgärder.

Idag finns väldigt få lager i Sverige av egentligen några varor. Istället är det just-in-time principen som är rådande, vilket har ekonomiskt rationella skäl. Lagren är rullande på vägarna. Ur ett beredskapsperspektiv innebär det dock en sårbarhet att det inte finns större lagerkapacitet att använda när något händer. Maten skulle ta slut i butikerna på några få dagar vid en kris och detsamma gäller för andra viktiga produkter såsom läkemedel men även olika insatsvaror. Att minska sårbarheten är viktigt men det finns olika svar på hur detta kan göras. Att i detta läge låsa sig för en särskild lösning är därför inte lämpligt. Frågan behöver belysas ur olika perspektiv, inte minst ett marknadspåverkande perspektiv, men också kostnadsperspektiv och ansvarsperspektiv. För Centerpartiet är det viktigt att alla led i exempelvis livsmedelförsörjningskedjan ingår och beaktas när försörjningsförmågan utvecklas. Samverkan och avtal mellan offentliga aktörer och näringsliv behöver utvecklas, inte minst om lagerhållningen ska utökas. Det gäller också för andra produkter än livsmedel, såsom exempelvis läkemedel.

Centerpartiets politik inom klimat-, energi- och livsmedelsområdena är också bra ur ett totalförsvarsperspektiv. Vår politik syftar till att öka redundansen och minska sårbarheterna vilket stärker vårt lands motståndskraft och omställningsförmåga.

Svenskt jordbruk har en viktig roll i totalförsvarsplaneringen. Livsmedelsförsörjningen har alltid varit viktig för Centerpartiet. En aspekt, men inte den enda, av Sveriges försörjningsförmåga är att öka andelen svenskproducerad mat. För att göra det krävs att

6720 svenskt jordbruk är konkurrenskraftigt. Att välja svensk mat framför utländskt producerad mat, och att exempelvis ställa krav i upphandling på att maten som köps in ska ha producerats i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning kan vara ett sätt att öka andelen svenskproducerad mat. Att exportera mer svenskproducerad mat är också ett sätt att öka andelen svenskproducerade livsmedel, och den odlingsbara marken. Det är viktigt ur ett
6725 beredskapsperspektiv, inte minst för omställningsförmågan. Dock så är självförsörjningsgrad endast en aspekt i ett lands försörjningsförmåga men inte allt. Det krävs också en förmåga att kunna ställa om produktion och verksamhet om det skulle behövas. Att ensidigt och begränsat sätta mål för just självförsörjningsgraden är därför inte alltid ändamålsenligt i ett beredskapsperspektiv. Det behövs ytterligare åtgärder. Vi kan ha 100 procent
6730 självförsörjningsgrad men ändå inte tillräcklig försörjningsförmåga p.g.a. andra brister, exempelvis i logistik. Ett helhetsperspektiv behövs med strategier om hur vår försörjningsförmåga ska stärkas.

I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi, som presenterades som en följdmotion till
6735 regeringens förslag på livsmedelsstrategi, föreslår vi över 90 åtgärder för att stärka konkurrenskraften inom svensk livsmedelsproduktion. Vi lyfter i sammanhanget vikten av att minska livsmedelskedjans sårbarhet vid kris, att tydliggöra ansvarsfördelningen av livsmedelsberedskap vid kris men också att göra livsmedelsförsörjning till en viktig parameter i planeringen för det civila försvaret. Ett första steg är att utreda hur sårbar livsmedelskedjan
6740 är och hur bristerna kan minimeras.

Livsmedelsverket har i dag ansvar för nationell samordning när det gäller kris- och beredskapsplanering av livsmedelsförsörjning i leden efter primärproduktionen. Dock saknar de ansvar för beslut och genomförande. Något helhetsansvar för hela livsmedelsförsörjningen
6745 har dock ingen myndighet i dag. Därför måste ansvarsfördelningen tydliggöras.

Ett sätt att säkra logistiken och mattillförsel är att lyfta fritidsodlingens och stadsodlingens betydelse. I storstäder fyller bl.a. koloniträdgårdar med sin närhet en viktig roll för mattillförsel om transportvägar skulle kapas och de geografiska avstånden till större
6750 livsmedelsproducenter är långa. Fritidsodlingen är viktig för Sveriges försörjningsberedskap med en potential att producera upp till 700 000 ton ätliga grödor. Historiskt har koloniområden och villaträdgårdar i tätorter haft en mycket viktig roll för livsmedelsförsörjningen under kriser. I beredskapssyfte är fritidsodlarnas odlingskunskap och vård av odlingsbar jord i staden av fortsatt stor betydelse.

6755 Sveriges energiförsörjning är en annan sektor som kräver ett ökat beredskapstänk. Sverige är totalt beroende av omvärlden för sin import av råolja. Under 2015 importerade Sverige 24 miljoner kubikmeter råolja, huvudsakligen från Ryssland. En stor del av den globala råoljeproduktionen sker också i oroliga och instabila områden i världen. Detta sammantaget
6760 med att användningen av fossil energi är skadligt för klimatet gör att skälen är många, och goda, att minska användandet och importen av fossil energi till förmån för förnybara och närproducerade energikällor. Med Centerpartiets förslag om att öka självförsörjningen inom förnybar energi och fossilfria maskiner inom lantbruket ökar till exempel primärproduktionens motståndskraft eftersom den blir mindre beroende av import av olja och
6765 fossila drivmedel.

Jordbruket har en fantastisk förmåga att producera insatsvaror till såväl livsmedelsindustrin som energiändamål. Centerpartiet anser att det är upp till lantbrukaren att planera och söka

6770 avsättning för sina grödor, oavsett användningsområde. Det finns en enorm potential i jordbruket, såväl i Sverige som i Europa och globalt.

6775 Politiken bör på ett teknik- och marknadsneutralt sätt stödja detta och inte sätta hinder i vägen. De senaste åren har grödebaserad energi, främst biodrivmedel från grödor, kraftigt ifrågasatts och debatteras just nu i de pågående energiförhandlingarna på EU-nivå. I förslaget till direktiv om förnybar energi har Kommissionen föreslagit särskilda tak för användningen av biodrivmedel från grödor. EU-kommissionens riktlinjer för statsstöd för miljö och energi försvårar dessutom medlemsstaternas möjlighet att premiera biodrivmedel gentemot fossila drivmedel. Det går tvärt emot den politik Centerpartiet drivit om att biodrivmedel bör å vara billigare än fossila drivmedel och att biodrivmedel för åtnjuta skattelättnader. Centerpartiets 6780 linje är tydlig både nationellt och internationellt, och vår ståndpunkt har framförts vid otaliga tillfällen både i Sverige och i EU-parlamentet. Det behövs biodrivmedel för att bekämpa klimatförändringarna. Biodrivmedel är ett av de mest effektiva i närtid tillgängliga och därför ett av de viktiga alternativen till bensen och diesel. Vi menar att det som ska vara avgörande är den klimatnytta biodrivmedlen uppvisar gentemot fossila drivmedel. Idag säkerställer EU:s 6785 hållbarhetskriterier detta då det ställs särskilda klimat- och hållbarhetskrav på biodrivmedel, något som saknas för den fossila energin. Generellt arbetar Centerpartiet i EU-parlamentet sedan en lång tid tillbaka väldigt aktivt med att öka förståelsen för svenskt lantbruk inom EU. Detta sker i samarbete med branschorganisationer och länder med liknande förutsättningar som Sverige.

6790 En ökad inhemsk produktion av biodrivmedel innebär en ökad försörjningstrygghet men skapar också arbetstillfällen inom de gröna näringarna. Dessutom produceras biodrivmedel mest effektivt i bioraffinaderier där andra produkter samproduceras, vilket gynnar innovation, teknikutveckling och svensk ekonomi. Styrmedel som en ambitiös reduktionsplikt för 6795 vägtransporterna och på sikt en kvotplikt för flyget är styrmedel som kan bidra till att investeringsviljan i Sverige ökar.

6800 Centerpartiet har i tidigare riksdagsmotioner, på bland annat livsmedelsstrategin, föreslagit en ökad återbetalning av dieselskatten med totalt 50 öre mer än regeringens nuvarande återbetalning. Då regeringen indexerat dieselskatten anser vi att regeringen även måste indexera återbetalningen för att lantbrukarna inte ska tappa konkurrenskraft.

6805 Centerpartiets totalförsvarspolitik hänger samman också på klimatområdet. Vår politik gör det lättare för människor att klara sig själva. Vårt värnande av småskalig el är ett exempel på det. Det är till grannen med solceller på taket och batterilager i källaren som hela kvarteret kan söka sig när ett långvarigt elavbrott inträffar. Naturligtvis är det också lättare för en antagonist att slå ut ett fåtal stora produktionsanläggningar än 100 000 småskaliga.

6810 Förslaget om vägslitageavgift har Centerpartiet motsatt sig. Det skulle kraftigt försämra konkurrenssituationen för svenskt näringsliv. Ett exempel är att uttaget av biomassa kraftigt skulle fördyras, vilket skulle försämra förutsättningarna för investeringar i bioraffinaderier.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta att Centerpartiet verkar för:

Att Sverige utvecklar en god försörjningsförmåga av samhällsviktiga varor och tjänster i händelse av kris och krig där offentliga aktörer och näringsliv samt enskilda individer tillsammans har en viktig roll.

Att arbetet för att utveckla totalförsvaret intensifieras och att ansvariga aktörer ges bättre förutsättningar att arbeta med en sammanhållen totalförsvarsplanering som bygger på krisberedskapen. Vi vill att funktionskrav på samhällsviktig verksamhet tas fram.

Att totalförsvarsperspektivet ska genomsyra fler politikområden och samhällssektorer så att sårbarheter inte byggs in i samhällsviktig verksamhet.

6815

Partistyrelsen föreslår partistämman att följande motioner ska anses besvarade:

4.13
4.15
4.17
4.18
4.23.3
4.25.4
4.57.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.14.2
4.14.3
4.16

6820 **Totalförsvarsplikt och frivillighet – motion [4.19](#), [4.20](#), [4.21](#), [4.22](#), [4.23](#)¹⁰, [4.24](#), [4.25](#)¹¹**

4.19.1 Att Centerpartiet ska verka för att allmän värnplikt återinförs i vårt land för både män och kvinnor

6825 4.19.2 Att Centerpartiet ska verka för att en civil medborgartjänst inrättas för män och kvinnor.

4.19.3 Att någon form av ersättning ska utgå

6830 4.20 Att Centerpartiet ska utarbeta ett förslag på justering av ersättningssystemet för förlorad arbetsinkomst vid frivilliga utbildningar inom Försvarsmakten så att det även inkluderar medborgare som på grund av arbetsförhållanden inte har SGI i Sverige.

6835 4.21 Att Centerpartiet skall verka för att det i Sverige, mycket snart införs en allmän värnplikt, där hela årskullarna utom de som av medicinska skäl är förhindrade, kvinnor och män inkallas och ges en grundutbildning och därefter olika vidareutbildningar.

4.22.1 Att Centerpartiet arbetar för att utöka den återinförda värnplikten även till vapenfri tjänst.

6840

¹⁰ 4.23.3 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i Kommitté 4

¹¹ 4.25.4 behandlas i yttrande Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering i Kommitté 4.

4.22.2 Att ungdomar i åldern 18-25 år, utan arbete och utbildning, ska kunna kallas in till placering i samhällets tjänst.

4.22.3 Att man inför placering i reserv för användning vid kris- och katastrofläge.

6845

4.23.1 Att Sveriges grundskolor tillsammans med MSB ska lära ut mer om hushållsberedskap, direktivet 72- timmar och civilförsvaret.

4.23.2 Att öka anslaget till frivilligförsvarsförbunden som t ex Civilförsvarsförbundet. För att möjliggöra anskaffningen av mer materiel och öka möjligheten till information, rekrytering och utbildning.

6850

4.24 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna värnplikten

6855

4.25.1 Att det införs en allmän totalförsvarsutbildning i Sverige.

4.25.2 Att den omfattar myndiga medborgare i åldrarna 18 och 25 år

4.25.3 Att alla får kunskap om skörheten i vårt samhälle

6860

Partistyrelsens yttrande:

Den 1 juli 2010 upphörde totalförsvarsplikten i fredstid och rekryteringen till Försvarsmakten skulle istället baseras helt på frivillighet. Det har hela tiden varit möjligt att återaktivera totalförsvarsplikten om omvärldsläget kräver det. Plikten kan därmed sägas ha legat i träda snarare än avskaffats. Därefter har det säkerhetspolitiska läget i världen, inte minst i Sveriges närområde, försämrats samtidigt som Försvarsmakten har haft svårt att rekrytera och behålla soldater under utbildning. Det saknas idag såväl soldater som officerare i Försvarsmakten. Försvarets personalförsörjning är mycket viktig för Sveriges försvar, för att skydda våra intressen och vårt territorium. Den sammantagna bilden är därför allvarlig.

6865

6870

Centerpartiet vill i grunden se en rekrytering som baseras på frivillighet där motivation och goda incitament lockar individer till försvaret. På grund av det försämrade säkerhetspolitiska läget beslutade regeringen den 2 mars 2017 att återinföra skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt. Centerpartiet står bakom det beslutet.

6875

Det nuvarande rekryteringssystemet skiljer sig från det tidigare i och med att det kombinerar frivillighet med plikt, och gäller lika för båda könen. De kommande åren behöver Försvarsmakten rekrytera ca 4000-5000 soldater, fler åren därpå. För Centerpartiet är det viktigt att hitta ett system som löser Försvarsmaktens rekryteringsbehov, gärna genom en stark incitamentsstruktur och en långtgående frivillighet. Det är också viktigt att inte fler än vad som omvärldsläget och rekryteringsbehovet kräver inkallas genom plikt.

6880

Totalförsvarsplikten ger också möjligheter att, om behovet finns, inkalla personer även för det civila försvarets behov. För närvarande genomförs inte någon sådan utbildning men om behoven inom det civila försvaret skulle ändras kan det bli aktuellt igen. På samma sätt som tidigare innebär den nya plikten kombinerad med frivillighet att det finns rättighet att genomföra vapenfri tjänst, om så särskilt anmäls.

6885

6890 Svensk krisberedskap och svenskt totalförsvaret är beroende av civilsamhället och ett frivilligengagemang bland befolkningen. Det kan röra sig om allt från hemvärnet till Lottakåren, Bilkårister och Blå stjärnan till engagemang exempelvis i Missing people och Röda korset. Vid de flesta samhällskriser visar det sig ofta att samhällsengagemanget är stort och det finns många som vill hjälpa till, vi såg det exempelvis hösten 2015 när många

6895 asylsökande kom till Sverige, och vi ser det ofta när Missing people anordnar skallgångar. Det frivilliga engagemanget är oerhört positivt och måste fångas upp och säkerställas, både på individ och organisationsnivå, också ekonomiskt. Men eftersom erfarenheterna från kriser och större händelser visar att människor och frivilligorganisationer vill hjälpa till är det inte påkallat att införa en civil medborgartjänst för att omhänderta detta engagemang.

6900 Centerpartiet vill se en större och tydligare roll för civilsamhället och frivilligorganisationer i händelse av kris och krig. Dessa kan inte stå vid sidan i ett planeringsskede utan bör involveras tidigt för att på bästa sätt kunna användas när något större händer och de ordinarie resurserna inte räcker till. Det är viktigt att de också involveras i den övningsverksamhet som

6905 genomförs. För att göra det möjligt behövs avtal mellan offentliga- och frivilligorganisationer.

Vi ser att det finns ett behov av att bättre kunna möta hybridhot i form av bland annat påverkanskampanjer och cyberattacker. Traditionella såväl som sociala medier liksom privata företag och myndigheter drabbas av denna typ av hot och Sverige måste förbereda sig bättre och mer resolut för det förändrade säkerhetsläget. Vi tror att det kan finnas ett mervärde i att det finns frivilliga försvarsorganisationer som kan hantera moderna samhällets sårbarheter inom it och desinformation.

6910

Frivilligas engagemang i försvaret är viktigt för försvaret av landet. Ersättningssystemet för frivillig utbildning inom hemvärnet medger ersättning på miniminivå för de personer som inte bor i Sverige, på samma sätt som all ersättning ser ut för den som inte har SGI. Det är viktigt att ersättningssystemen via socialförsäkringen i Sverige formuleras så generella som möjligt med få undantag. Centerpartiet är av uppfattningen att SGI ska baseras på inkomst i Sverige, alternativt att SGI skyddas genom att en person skriver in sig hos Arbetsförmedlingen. Den

6915 som förlorar sin SGI genom att bosätta sig utomlands har åter rätt till SGI när denne återvänt och jobbat i Sverige under sex månader. När man flyttar utomlands och arbetar i ett annat land får man ta del av det landets trygghetssystem utifrån aktuella avtal med Sverige.

6920 Det är av stor vikt att befolkningen har och får kunskap om samhället och dess sårbarheter, och exempelvis hur man kan klara sig själv när elen försvinner under en längre tid. MSB har ett viktigt informationsuppdrag och tar också fram skolmaterial. Det finns möjligheter för huvudmannen att inom ramen för befintlig läroplan också lära ut information om samhällets sårbarheter och självskydd. MSB har också genomfört nationella kampanjveckor tillsammans med många av landets kommuner på temat självförsörjning. Det är ett folkbildande uppdrag som Centerpartiet ser positivt på, och gärna stärker. Folkförankringen är en av våra viktigaste försvarsförmågor. Även här kan frivilliga vara en mycket viktig resurs.

6925

6930

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att totalförsvarets personalförsörjning i första hand tillgodoses genom frivillighet, men då omvärldsläget och rekryteringsbehov gör det nödvändigt, också med inslag av plikt.

Att frivilligorganisationer får en viktigare roll inom svensk krisberedskap och totalförsvaret. De ska ges bättre förutsättningar att verka och användas. Vi vill också se

frivilliga försvarsorganisationer som hanterar moderna samhällets sårbarheter inom it och desinformation.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade

4.19.1

4.19.3

4.20

4.22.1

4.23.1

4.23.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.19.2

4.21

4.22.2

4.22.3

4.24

4.25

6935

Simon Palme, CS, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för avslag på partistyrelsens föreslagna att-sats:

6940

”Att totalförsvarets personalförsörjning i första hand tillgodoses genom frivillighet, men då omvärldsläget och rekryteringsbehov gör det nödvändigt, också med inslag av plikt”

Simon Palme, CS, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för att Centerpartiet verkar för:

6945

”Att totalförsvarets personalförsörjning tillgodoses genom frivillighet”

Simon Palme, CS, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för att avslå motion 4.19.1, 4.19.3 samt 4.22.1

6950

4.19.1 Att Centerpartiet ska verka för att allmän värnplikt återinförs i vårt land för både män och kvinnor

4.19.3 Att någon form av ersättning ska utgå

6955

4.22.1 Att Centerpartiet arbetar för att utöka den återinförda värnplikten även till vapenfri tjänst.

Simon Palme, CS, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för bifall till motion 4.24

6960

4.24 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna värnplikten.

Utveckling av militärt försvar – motion [4.26](#), [4.27](#), [4.28](#), [4.29](#), [4.30](#), [4.31](#), [4.32](#), [4.33](#) och [4.57](#)¹²

4.26.1 Att öka försvarsanslagen till minst 1,5 % av BNP.

¹² 4.57.2 behandlas i yttrande ”Försörjning i kris och krig samt totalförsvarsplanering” i Kommitté 4.

- 6965 4.26.2 Att Försvarsmakten ska få igenom sina behov för att kunna utföra samtliga av sina uppdrag, både idag och i framtiden.
- 6970 4.26.3 Att FMV tillsammans med Försvarsmakten ska börja utveckla framtidens försvarsmakt för att börja ersätta materiel som börjar att falla för åldersstreck, så som luftvärnsrobotsystem, äldre fartyg osv.
- 6975 4.27 Att FMV och Försvarsmakten ska köpa in och integrera medeldistans luftvärnsrobotssystem till flottans fartyg.
- 6980 4.28 Att FRA ska få kraftigt ökade anslag.
- 6985 4.29 Att Centerpartiet verkar för att ett värnpliktigt brobyggarförband på Almnäs/Ing. 1 Södertälje upprättas.
- 6990 4.30.1 Att Centerpartiet ska verka för att avveckla Fortifikationsverket och låta fastigheterna uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation.
- 6995 4.30.2 Centerpartiet ska verka för att avveckla Försvarets Materielverk och låta verksamheten uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation.
- 7000 4.31.1 Att Centerpartiet ska fortsätta verka för att Sverige snarast möjligt ska söka medlemskap i Nato
- 7005 4.31.2 Att Centerpartiet långsiktigt ska verka för försvarsanslag på 2 % av BNP
- 4.31.3 Att Centerpartiet verkar för förbättrade villkor för soldater och officerare
- 4.31.4 Att Centerpartiet verkar för förbättrade villkor och stöd till veteraner och lokalt anställd personal vid utlandsmissioner.
- 7010 4.32 Att Centerpartiet ska sträva efter att när civilt och militärt försvar hanteras ska huvudspåret vara att berörda expertmyndigheters egna bedömningar utgör grund för vad som ska göras.
- 4.33.1 Att Centerpartiet ser över ifall antiballistisk kapacitet är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.
- 4.33.2 Att Centerpartiet ser över ifall långdistanskryssningsrobotar är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.
- 4.57.1 Att minst 2 % av BNP avsätts till Försvarsmakten, så den svenska försvarsförmågan förstärks.
- Partistyrelsens yttrande:**
Centerpartiet vill att den militära förmågan ska stärkas. Samtidigt finns utmaningar i både den nutida och den framtida försvarsmaterielförsörjningen. Försvarsöverenskommelsen 2015, som Centerpartiet var med och slöt, sätter både ambition och riktning. Större fokus ska nu sättas på försvaret av Sveriges territorium. Med ambitionsökningen 2015 tillkom också höjda anslag

7015 om 10,2 miljarder kronor. Efter överläggningar i försvarsgruppen har därefter ytterligare 500
miljoner kronor tillförts försvaret under 2017, inklusive totalförsvaret. Därtill har
Centerpartiet varit med och tagit ansvar för ytterligare medel genom att komma överens med
7020 regeringen och Moderaterna om att tillföra ytterligare 8,1 miljarder kronor för åren 2018,
2019 och 2020. Det ger bland annat mer materiel, mer personal och utbildning samt mer
övningsverksamhet. Det är nödvändiga förstärkningar för att försvarsbeslutets innehåll ska
kunna fullföljas i ambitionsnivå. Därtill kan det komma att krävas ytterligare pengar 2019-
2020, och bortom 2021, för att höja förmågan.

7025 För Centerpartiet är det viktigt med ett hela-landet-perspektiv när försvaret nu utvecklas och
tillförs mer resurser. Hela landet ska försvaras även om geografiska prioriteringar kan behöva
göras utifrån rådande hotbild. Centerpartiet vill se större satsningar på försvaret och bl.a.
säkerställa arméns krigsförband och deras förmåga. Förstärkningar görs för närvarande vad
gäller brolägningsförmåga såväl som på hemvärnet och vinterförmågan i hela landet. Vi ser
7030 redan nu ökad närvaro i hela landet och att förmågan att hantera alla klimat som finns i vårt
land stärks. Det har Centerpartiet varit drivande till.

Men vi behöver också se till att vi kan försvara svenskt territorium till sjöss och i luften
genom att ha hög förmåga inom ubåtsjakt och våra flygstridskrafter samt genom att utveckla
Sveriges luftvärnsförmåga. Sverige måste kunna försvaras mot hybridhot och desinformation
7035 och dessa funktioner behöver stärkas så väl som underrättelseförmågan.

En av de stora utmaningarna för svenska försvaret är officersförsörjningen. För att
försvarsförmågan ska kunna stärkas på det sätt Centerpartiet vill behöver fler officerare
utbildas och stanna i Försvarsmakten.

7040 Ett viktigt perspektiv för Centerpartiet när försvarsförmågan nu utvecklas är också att inte
bygga in onödiga sårbarheter i infrastruktur och samhällsviktig verksamhet. Vi har sedan
hösten 2016 förstärkt vår militära närvaro på Gotland. Det är välkommet. Slite hamn på
Gotland är en strategiskt belägen hamn. Det är därför inte lämpligt att låta företag med tydlig
7045 koppling till den ryska regimen hyra Slite hamn, eller andra strategiskt belägna hamnar, vid
byggandet av gasledningarna. Ryssland har tidigare använt sina gasledningar som ett politiskt
vapen. Centerpartiet vill att svenska hamnar inte ska kunna användas av företag med tydlig
koppling till aggressiv, främmande makt.

7050 En utredning kring försvarets framtida materielbehov och – system pågår som ska ligga till
grund för nästa försvarsbeslut. Utredningen har ett brett uppslag och ska:
• bedöma möjligheten att tillföra nya förmågor och materielsystem till Försvarsmakten utifrån
beslutad och planerad ny materiel samt utifrån befintlig materiel och dess reparations-,
underhålls- och omsättningsbehov vid utgången av innevarande inriktningsperiod,
7055 • bedöma hur det samlade materielbehovet kan omhändertas vid oförändrade ekonomiska
ramar,
• redovisa de åtgärder som inte ryms inom oförändrade ekonomiska ramar i prioritetsordning.

7060 Utredningen ska presenteras för regeringen 28 februari 2018. Därefter ska
försvarsberedningen lämna sin rapport i maj 2018 och i den ska framtida materielförsörjning
kopplas till både utveckling av olika förmågor och anslag.

Centerpartiet menar att politiska avvägningar mellan expertmyndigheternas egna
bedömningsbedömningar och andra faktorer alltid måste göras. Det finns både säkerhetspolitiska

7065 och budgetmässiga hänsyn som måste tas. Ambitionen bör dock alltid vara att från politiskt
håll undvika detaljerade detaljstyrningar både vad gäller inköp av visst materiel och
Försvarmaktens organisation. Politikens roll ska istället definiera önskvärd förmåga och
tillse att medel finns för att realisera förmågeutvecklingen. Sammantaget tar Centerpartiet
7070 därför inte ställning i nuläget till specifika motionsförslag om inköp av vissa specifika
försvarssystem.

Centerpartiet anser att de soldater och officerare, men även civilanställda, som genomför
utlandsmissioner ska mötas med stor respekt och det är viktigt att det finns ett ordentligt
omhändertagande efter en mission. Centerpartiet vill stärka stödet till landets veteraner och
7075 deras anhöriga. Det ska gälla militära såväl som civila veteraner.

Centerpartiet tycker det alltid är viktigt att se över hur olika verksamheter kan effektiviseras.
Statens organisation behöver ständigt anpassas efter rådande läge. Det är också viktigt att
Försvarmakten, i denna oroliga tid, har tillgång till de skjutfält och övningsfält som
7080 verksamheten behöver för att utveckla försvarsförmågan. Givet att Fortifikationsverket har
uppgifter som också stödjer andra myndigheter än Försvarmakten är det dock inte säkert att
den mest effektiva lösningen är att helt slå samman Fortifikationsverket och Försvarmakten.
Det skulle innebära att Försvarmakten blir ägare av infrastruktur och lokaler som ligger
utanför deras kärnuppgifter. Samarbetet mellan myndigheterna kan dock behöva utvecklas,
7085 såväl som anpassas och utvecklas för totalförsvarets behov. På samma sätt är inte en
nedläggning av Försvarets materielverk, FMV, och överföring av all verksamhet till
Försvarmakten en ändamålsenlig lösning. FMV har fler kunder än Försvarmakten och
bedriver en verksamhet som är bredare än Försvarmaktens behov. Även om viss byråkrati
mellan myndigheterna skulle försvinna med en sammanslagning ska man komma ihåg att det
7090 är materielkostnaden som står för en stor del av de totala kostnaderna. De kommer inte att
minska för att Försvarmakten tar över FMVs uppgifter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att verka för:

Att svensk försvarsförmåga utvecklas så att hela landet kan försvaras genom ökad
tillgänglighet och förbättrad operativ förmåga inom alla försvarsgrenar.

Att stärka stödet för veteraner och deras anhöriga.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.26
4.27
4.28
4.29
4.30
4.31
4.32
4.33
4.57.1

7095

Brandmän i beredskap – motion [4.34](#), [4.35](#), [4.36](#) och [4.37](#)

4.34 Att Centerpartiet verkar för att brandmän i beredskap ska innefattas av en civilförsvarsrätt, där de på liknande sätt skyddas att utföra sina uppdrag som liknar det vi förtroendevalda har under förtroendemannalagen.

7100

4.35 Att Centerpartiet driver deltidsbrandmannalönelyftet. Där vi lyfter yrkesgruppen för att stärka upp samhällsskyddet över hela landet så att den framtida totalförvarsplanen kan bli så bra som möjligt.

7105

4.36.1 Jag hemställer härmed att Centerpartiet skyndsamt väcker frågan¹³ på ett nationellt plan.

4.36.2 Att förslaget tas upp i riksdagen som ett centerförslag för att rädda nyrekrytering och polisbristproblematik enl. ovan.

7110

4.37.1 Att åtgärder vidtas för att trygga rekrytering och säkerställa möjligheterna att bibehålla och nyanställa RIB-personal

4.37.2 Att lagstiftningen förändras för arbetslös räddningstjänstpersonal som uppbär arbetslöshetsersättning

7115

4.37.3 Att kommuner och ansvariga myndigheter gemensamt med krafttag gör det möjligt för ytterligare kategorier att bli RIB-personal, exempelvis genom kommunala tjänster i form av kombinationstjänster

7120

Partistyrelsens yttrande:

Motionerna lyfter frågan om att göra yrket brandman i beredskap mer attraktivt och att ge kommunerna bättre förutsättningar att rekrytera till denna yrkesgrupp. Det här är en viktig fråga, inte minst ur perspektivet att människor ska ha tillgång till skydd och säkerhet, bl.a. räddningstjänst, även på landsbygden. Det är ytterst en fråga om trygghet. En av motionerna föreslår kombinationstjänster, en ny yrkesgrupp, mellan polis och brandmän.

7125

Det är kommunerna enligt lagen om skydd mot olyckor som ansvarar för det förebyggande arbetet och operativ räddningstjänst inom kommunerna. Kommunernas verksamhet är sedan länge organiserad med hel- och deltidsanställda brandmän. Både förebyggande verksamhet och operativ räddningstjänst har grundläggande betydelse för människors trygghet och säkerhet och måste kunna bedrivas på ett effektivt och säkert sätt.

7130

Vid partistämman 2015 beslutades att Centerpartiets politik innebär att räddningstjänsten, särskilt deltidskårerna, ges bättre förutsättningar att finnas kvar i hela landet, även i glesbygd, varav utbildning, arbetsvillkor, personalförsörjning och resursallokering utgör väsentliga delar. Deltidsbrandmän ska heller ej lida ekonomisk skada i händelse av utryckning vid arbetslöshet.

7135

7140

Centerpartiet har därefter i Riksdagen lyft deltidsbrandkårens utmaningar vid flera tillfällen, inte minst gentemot Regeringen genom en interpellation om förutsättningarna för räddningstjänstpersonal i beredskap. I den efterföljande debatten annonserade tidigare

¹³ Förtydligande: motionären lyfter frågan om deltidsbrandmän och deltidspolis.

statsrådet Ygeman att frågor kring rekrytering av deltidsanställda brandmän ska utgöra en
7145 väsentlig del av utredningen om effektivare kommunal räddningstjänst. Uppdraget ska redovisas 30 juni 2018.

Rekrytering till deltidsbrandkåren har länge varit svårt för många kommuner, inte minst på
7150 grund av att arbetsmarknaden har förändrats. Människor bor inte längre på den ort de jobbar i samma utsträckning som förr, vilket gör det svårt att ha beredskap med kort inställetid. Men det finns också regelverk som minskar rekryteringsbasen och människors möjlighet att ta på sig uppdrag som deltidsbrandmän, bl.a. vad gäller arbetstidsreglering vilket minskar möjligheten för heltidsarbetande kommunanställda som bor och jobbar på samma ort, att också vara deltidsbrandman. Det finns också regler i A-kassan som försvårar för arbetslösa att
7155 påbörja deltidsanställning som brandman, såväl som begränsningar i möjligheterna att räkna arbetet som deltidsanställd brandman som bisyssla. Samtidigt kan kommunerna inte upprätthålla räddningstjänstberedskapen.

Idag finns heller ingen rättighet för den som vill bli deltidsbrandman att vara ledig från sin
7160 ordinarie tjänst vid uttryckning. Det är möjligt att regelverken kring arbetstid och A-kassa kan behöva förändras för att underlätta rekryteringen till deltidsbrandkåren. Alla stenar måste vändas på. Att införa en deltidsbrandmannarätt som innebär rätt till ledighet vid en uttryckning under ordinarie arbetstid, på samma sätt som exempelvis politiskt förtroendevalda har, och som finns inom ramen för totalförsvarsutbildning, skulle kunna vara ett annat sätt. Om en
7165 sådan rätt införs bör det troligtvis följas av en kompensation till arbetsgivaren för oplanerad förlorad arbetstid/intäkter vid uttryckning.

Det finns också exempel på kommuner som har lyckats i sin rekrytering av deltidsbrandmän, bl.a. genom att se över vilka krav som ställs, exempelvis på körkort, vid rekrytering. På så sätt
7170 kan rekryteringsbasen breddas. Det är viktigt att kommunerna lär av andra goda exempel runt om i landet för att finna nya rekryterings- och organisationsmöjligheter så det förebyggande och operativa räddningstjänstarbetet kan upprätthållas enligt intentionerna i lagen om skydd mot olyckor.

Att vara polis och brandman är två olika yrkesgrupper som kräver stor professionalism på
7175 varsitt håll, de har också olika huvudmän och olika befogenheter. Centerpartiet menar att rekryteringsproblematiken inom räddningstjänsten i första hand bör lösas på andra sätt än genom att en ny yrkeskår deltidspolis-brandman skapas. Det är fortsatt möjligt för den polis som så önskar att vara brandman i beredskap under den tid hen inte arbetar i sin ordinarie
7180 tjänst.

På svensk arbetsmarknad beslutas löneökningsnivåerna i en dialog mellan arbetsgivare och fack. Det är en hållning som Centerpartiet värnar. Att nationellt driva ett särskilt
7185 deltidspolis-brandmannalönelyft riskerar att slå snett gentemot heltidsanställda brandmän, som också har en längre utbildning. Vilken anställningsform en brandman har ska inte vara avgörande för lönen. Det finns också många yrkesgrupper inom kommunerna, ofta kvinnodominerade, som både är låglönegrupper och svårrekryterade.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.34

4.37

7190

Asylsökande – motion [4.39](#)¹⁴ och [4.40](#)

7195 4.39.1 Att Centerpartiet arbetar för att asylsökande beviljas tillfälligt uppehållstillstånd under väntetiden, när Migrationsverkets aktuella generella väntetider i asylärenden är längre än 6 månader.

4.39.2 Att Centerpartiet arbetar för att familjeåterförening blir möjligt redan under väntetiden på beslutet i asylärende.

7200 4.39.6 Att Centerpartiet arbetar för att avkriminalisera de papperslösa som gömmer sig i Sverige, efter att de fått avslag på sina asylansökningar pga. otillräckliga asylskäl. Att utvisningsbeslut utfärdas endast i undantagsfall, till de asylsökande som på sannolika skäl är misstänkta krigsförbrytare, extremister eller tunga kriminella.

7205 4.40 Att Centerpartiets stämma 2017 slår fast att vår linje vad gäller alla människors rätt att söka asyl inte är förhandlingsbar.

Partistyrelsens yttrande:

7210 Över 65 miljoner människor är på flykt i världen. Antalet är fortsatt ökande, och många av de värsta oroshärdarna i världen ser inte ut att falna. De flesta har flytt inom sitt land eller till ett grannland, men många tar sig också fortsatt till Europa.

7215 Under 2015 tog Sverige emot sammanlagt 163 000 asylsökande varav 35 000 var ensamkommande barn och ungdomar. Det skapade en situation där myndigheter, kommuner och frivilliga krafter sattes under stor press.

7220 Vi står för en reglerad invandring där människor i nöd ska ha rätt och möjlighet att söka asyl, men där kostnaderna för mottagandet måste minska och avslag på asylansökan ska innebära att man lämnar landet. Det ska finnas möjlighet att stanna till exempel genom spårbyte för den som har ett jobb eller för högre utbildning. Men för att vi ska kunna erbjuda ett ordnat mottagande för de med störst behov av skydd måste vi kunna säga nej till de som inte har skyddsskäl. Den som inte har uppehållstillstånd förväntas lämna Sverige.

7225 När regeringen bjöd in till blocköverskridande samtal höll vi i Centerpartiet en konstruktiv linje för att ta ansvar för Sverige genom breda uppgörelser om viktiga frågor. Vi deltog i och bidrog till den hittills enda migrationsuppgörelse som slutits över blockgränsen sedan valet 2014. Regeringen och allianspartierna kom överens om ett antal åtgärder för att få ordning och reda i mottagandet, bättre etablering och dämpade kostnadsökningar.

7230 Efter uppgörelsen har regeringen genomfört kraftiga begränsningar av möjligheten att söka asyl i Sverige, som är betydligt mer långtgående än överenskommelsen innebar. Det är förslag som inte bara begränsar öppenheten och försämrar för asylsökande och gränsregioner. De gör också mottagandet dyrare och mer byråkratiskt och kommer att skada integrationen.

7235 Centerpartiet verkar för lägre kostnader för att kunna upprätthålla ett effektivt och humant asylmottagande inom ramen för den reglerade invandringen. Det innebär bland annat att delar av välfärden villkoras och att man kvalificerar sig in i full täckning av de offentliga åtagandena.

¹⁴ 4.39.3-5 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte i Kommitté 4.

7240 Konsekvenserna av ID-kraven är bekymrande, både för flyktingarna och asylrätten, men också för Öresundsregionen. Det är en långtgående reform som fått negativa konsekvenser. De ytterligare stegen mot fler kategorier av tidsbegränsade uppehållstillstånd och kraftiga begränsningar av rätten till familjeåterförening är djupt problematiska. Den nuvarande politiken innebär kortvariga tidsbegränsade uppehållstillstånd som ska omprövas ofta och kraftiga begränsningar i flyktingars och skyddsbehövandes möjlighet till familjeåterförening.

7245 Med det har Sverige slagit in på en sämre, mer stängd väg. Centerpartiet vill värna rätten och möjligheten att söka asyl i Sverige.

7250 Förslagen som regeringen har genomfört har gett stora negativa effekter, inte bara för öppenheten utan även för etableringen. De minskar både möjligheten för utsatta människor att söka asyl och möjligheten för de som får asyl att etablera sig i samhället. De gör byråkratin krångligare och mer omfattande, de gör vägen till jobb längre och de splittrar barnfamiljer. Detta påtalades också av flera remissinstanser.

7255 Vi står fortsatt bakom den överenskommelse som slöts i oktober 2015. Det betyder att vi står bakom tidsbegränsade uppehållstillstånd som utgångspunkt, men med undantag för barn och barnfamiljer. Synen på detta beskrivs också närmare i stämmoprogrammet *En ansvarsfull internationell agenda*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 4.40

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 4.39.1 4.39.2 4.39.6

7260

Ensamkommande och amnesti – motion [4.41](#), [4.42](#), [4.43](#), [4.44](#), [4.45](#), [4.46](#), [4.47](#)¹⁵, [4.48](#), [4.49](#), [4.50](#) och [4.56](#)

7265 4.41.1 Att asylprocessen är känd redan från början.

4.41.2 Att asylprocessen för barn syftar till att klara ett självständigt liv, förberedelse för arbetslivet. Fungerande barn behöver inte hamna i socialtjänsten. Enklare och tydligare omhändertagande liknade Trelleborgsmodellen.

7270

4.41.3 Att är du ett barn när du startar asylprocessen, förblir du barn tills den är över.

4.42.1 Att Centerpartiet påverkar och driver frågan att ungdomarna får behålla sitt boende fram till de har avslutat sin skolgång.

7275

¹⁵ 4.47.1-3 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte och 4.47.5 behandlas i yttrande om Medborgarskap, båda i Kommitté 4.

- 4.43.1 Att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att Migrationsverket fryser alla utvisningar för ensamkommande barn och unga omedelbart utifrån den rättsosäkerhet och brist på kunskap om barnperspektivet som råder på Migrationsverket.
- 7280 4.43.2 Att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att våra politiker tar beslut om amnesti för alla ensamkommande barn och unga som varit i Sverige mer än ett år.
- 4.44.1 Att Migrationsverket ger kommunerna ett utökat ansvar för ungdomar i asylprocess även efter artonårsdagen till och med ungdomen fyller 21.
- 7285 4.44.2 Att Migrationsverket ger ekonomisk ersättning till kommunerna för detta utökade uppdrag.
- 4.45.1 Att kontaktperson för ensamkommande ungdomar införs
- 7290 4.46.1 Att Centerpartiet verkar för att kommuner agerar på ett rättssäkert sätt med barnperspektivet i första hand och där vi minskar risk för skador för ungdomars liv, verkställande av beslut ska ske först då beslutet har vunnit laga kraft.
- 7295 4.47.4 Att Centerpartiet verkar för en generell flyktingamnesti för i övrigt laglydiga flyktingar i Sverige
- 4.48.1 Att Centerpartiet ska nationellt verka för gemensamma regelverk för hanteringen av ensamkommande barn, t ex genom Sveriges kommuner och landsting, SKL.
- 7300 4.49.1 Att Centerpartiet verkar för att tillämpningen av den nuvarande asyllagen utvärderas.
- 4.49.2 Att Centerpartiet verkar för att införa ett moratorium i asylprocessen för ensamkommande barn och ungdomar som varit i Sverige längre än ett år som ska gälla tills dess att en rättssäker tillämpning av asyllagen kan garanteras.
- 7305 4.50.1 Att Sverige ger amnesti till alla afghanska ensamkommande barn och ungdomar som kommit till vårt land före den 1 januari 2017 och som inte misstänks för något allvarligt brott
- 7310 4.56 Att Centerstämman beslutar att verka för att dagersättningen till ensamkommande barn höjs till motsvarande som barnbidrag eller CSN.
- 7315 **Partistyrelsens yttrande:**
Under 2015 kom fler asylsökande barn utan vårdnadshavare till Sverige än till något annat land. Det har inneburit stora utmaningar både vid det direkta mottagandet, för de kommuner och aktörer som ansvarar för att etableringen ska fungera och inte minst för de ensamkommande själva, som befinner sig i en svår situation. De ensamkommande barn som har sökt asyl i Sverige men inte vet om de får stanna befinner sig i en mycket otrygg situation. Flera ensamkommande har begått självmord, och många fler har försökt eller uppvisar andra former av självskadebeteende. Det kan inte fortgå.
- 7320

7325 Som politiker har vi ett ansvar att hjälpa några av de mest utsatta människorna i vårt land. Det behövs stora förändringar av mottagandet av ensamkommande. Här finns tre huvudsakliga utmaningar politiken måste kunna lösa: En ordnad process, trygghet för de som väntar och vägar att få stanna.

7330 En ordnad process kräver att det är skyddsskäl som avgör om man får uppehållstillstånd. Centerpartiet vill ha reglerad invandring där asylrätten värnas och den som har skyddsskäl ska få stanna. Men den som får avslag ska också lämna landet. Amnesti är inte förenligt med en ordnad och reglerad flyktingpolitik, utan skulle innebära att man bortser från skyddsskäl och istället ger uppehållstillstånd baserat på när man sökt eller något annat kriterium som inte har med behov av skydd att göra. Det går emot en ordnad och rättssäker process där alla
7335 behandlas lika. Det är också viktigt att tänka på risken om man politiserar asylprocessen mer. Ger man politiker större makt att säga vilka som ska få stanna kommer det öppna för andra politiker att säga vilka som *inte* får stanna. Centerpartiet värnar dagens reglerade system där skyddsskäl är det avgörande och där det är Migrationsverket och migrationsdomstolarna som fattar beslut om vilka som har skyddsskäl.

7340 Den otrygghet som en lång och utdragen väntan innebär skulle inte heller minska. Gränsdragningarna är svåra och man kommer ändå att behöva pröva vilka som omfattas och inte. Skulle man utfärda en amnesti åt just minderåriga kommer man ändå att behöva genomföra en process med åldersbedömningar för att se vilka som får stanna och inte. Giltigheten i ID-handlingar kommer att fortsätta behöva bedömas från fall till fall. Processen kommer att vara
7345 lång, vilket gör alla potentiella vinster med amnesti avsevärt mindre. Och inte minst är amnesti aldrig en långsiktig lösning, utan ett sätt att hjälpa vissa på förutsebarhetens bekostnad.

7350 Det finns mycket man kan göra för att stärka rättssäkerheten för de som är i en prövning inom ramen för en ordnad process. En rättssäker prövning bygger på att vi vet åldern på den som söker. Vi vill se medicinska åldersbedömningar tidigt i asylprocessen.. Även de som redan fått utvisningsbeslut på grund av Migrationsverkets uppskrivning ska erbjudas en medicinsk bedömning om dem inte fått en. Den som överklagar sin ålder ska ha möjlighet att bo kvar i
7355 kommunen tills uppskrivningen vunnit laga kraft.

För att stärka tryggheten under väntan på besked vill vi göra flera reformer. Vi vill att alla asylsökande ska placeras i en kommun från dag ett, så att man inte behöver flytta från sin kommun när man fyller 18 eller får uppehållstillstånd. Det kommer att göra förutsättningarna
7360 för ungdomar som studerar mer förutsebara och trygga, och innebära att kommunerna kan planera mer långsiktigt för integration och etablering av både ensamkommande och andra asylsökande. Naturligtvis ska finansiering av detta följa med reformen. Samtidigt måste mer göras för att sänka kostnaderna, som ofta är orimligt höga. För att kunna ha ett långsiktigt hållbart mottagande måste vi vara ansvarsfulla med offentliga medel.

7365 I enlighet med Migrationsöverenskommelsen vill vi att minderåriga utan ordnat mottagande i hemlandet ska få permanenta uppehållstillstånd. Det borde bygga på åldern man hade när man lämnade in sin ansökan. Eftersom handläggningstiderna är väldigt långa hinner många fylla 18 år innan beslutet fattas. Utgår man från åldern vid ansökan ökar förutsägbarheten och

7370 tryggheten för de ensamkommande öka och två personer med identiska förutsättningar kommer att behandlas lika.

En annan viktig del i tryggheten för ensamkommande är att stärka det psykosociala stödet. Ensamkommande ungdomar befinner sig i en svår kris, oavsett om de befinner sig i
7375 asylprocessen eller om de fått beslut om utvisning. De måste få samma psykosociala stöd från samhället som andra ungdomar som hamnar i svåra kriser. Det har de inte i dag. Vi måste se till att kommunerna har kunskap och förutsättningar att hantera ungdomar med psykisk ohälsa, genom regler som förbättrar socialtjänstens kapacitet. Det kan göras samtidigt som kostnader hålls nere. I dag finns inte heller något tydligt ansvar för kunskap om asylsökandes
7380 liv och hälsa.

Slutligen måste vi hitta fler lagliga vägar för att få stanna. Vi måste också hitta konstruktiva lösningar för att de som kan försörja sig själv ska få stanna i Sverige. Centerpartiet vill att den som har jobb ska kunna göra ett spårbyte för att stanna som arbetskraftsinvandrare. Spårbyte
7385 ska bli enklare. Vi vill se fler stipendiemöjligheter för studier. Efter att vi har fått igenom viktiga förändringar av förslaget ställt oss bakom uppehållstillstånd för studier på gymnasie-nivå.

en som har jobb i Sverige måste få stanna. Människor som arbetar bidrar till vårt välbefinnande. De
7390 ska inte utvisas. Vi behöver också se över fler möjligheter till stipendier och uppehållstillstånd för studier. Det måste gälla även om man inte har rätt sorts ID-handlingar – om man får jobb ska man inte utvisas för att man inte har ett giltigt pass. Reglerna ska uppmuntra, inte bestraffa, dem som försörjer sig själva. Att utvisa någon som har ett arbete, bara för att staten inte anser att de har tillräcklig utbildning, är skadligt både för den nyanlända och för Sverige.

7395

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.41
4.42
4.44
4.46
4.48
4.49.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.43
4.45
4.47.4
4.49.2
4.50
4.56

Arbetskraftsinvandring och spårbyte – motion [4.38](#), [4.51](#), [4.39](#)¹⁶, [4.47](#)¹⁷, [4.52](#)¹⁸ och [4.53](#)

7400

4.38.1 Att Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen som garanterar barnfamiljerna full tillgång till välfärden under väntetiden på förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd), dvs att familjer med barn får fortsatt utbetalning av barnbidrag

7405

4.38.2 Att Centerpartiet arbetar för att korta ner Migrationsverkets handläggningstider för ärenden om förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd)

7410

4.38.3 Att Centerpartiet arbetar för 6 månaders gräns på handläggningstiden vid förlängning av TUT som är upp till 2 år. Samtidigt ser Centerpartiet till att det lagstiftade gränsen för hur tidigt man får ansöka om förlängning av TUT bestäms till 6 månader.

4.38.4 Att Centerpartiet arbetar för att utvidga maxgränsen av tillfälligt arbets- och uppehållstillstånd pga. arbete i Sverige till 4 år åt gången.

7415

4.38.5 Att Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen så att personer med TUT pga. arbete under väntetiden av förlängning av TUT orsakad av köbildning får en automatisk förlängning av TUT tom den datum som beslutet i deras ärende förväntas att komma.

7420

4.39.3 Att Centerpartiet arbetar för att när man fått avslag på sin asylansökan provas det per automatik om man kan få stanna pga. Arbete

7425

4.39.4 Att Centerpartiet arbetar för att arbetsgivare slipper utfärda anställningserbjudande till den som byter spår från asyl till arbete som om personen befann sig utomlands. Istället bör Migrationsverket acceptera anställningsbevis och andra underlag som styrker att personen uppfyller försörjningskraven.

4.39.5 Att Centerpartiet arbetar för att när asylsökande byter spår från asyl till arbete, beslutas det om uppehållstillstånd pga. arbete direkt i samma veva som asylansökan avslås.

7430

4.47.1 Att Centerpartiet verkar för att ytterligare underlätta arbetskraftsinvandring till Sverige

4.47.2 Att Centerpartiet verkar för att få till stånd fler bilaterala avtal om samarbete kring socialförsäkringar och pensioner, för att underlätta migration av högspecialiserad arbetskraft

7435

4.47.3 Att Centerpartiet verkar för att omöjliggöra utvisning av laglydiga människor med stadig försörjning

4.51 Att Centerpartiets partistyreelse får i uppdrag att se över utvisningar vad gäller inkomstrelaterade utvisningsbeslut

7440

4.52.1 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa kravet på icke-subventionerad anställning för att byta spår till arbetskraftsinvandrare.

¹⁶ 4.39.1–2 behandlas i yttrande om Asylsökande i Kommitté 4.

¹⁷ 4.47.4 behandlas i yttrande om Ensamkommande och amnesti och 4.47.5 behandlas i yttrande om Medborgarskap, båda i Kommitté 4.

¹⁸ 4.52.4 behandlas i yttrande Integration i Kommitté 1.

7445 4.52.2 Att Centerpartiet verkar för att processen för arbetstillstånd skall göras mer flexibel och tillåtande.

7450 4.52.3 Att Centerpartiet verkar för att personer med arbetstillstånd skall ges möjlighet att byta jobb under tiden för arbetstillståndet, och att ha två separata jobb. Arbetstillstånd skall ges ut även om ett jobb inte är öppet sökbart och utannonserat för alla i Sverige.

7455 4.53.1 Att Centern arbetar för att motverka till att man utvisar Människor som rotat sig i samhället och har arbete

7455 4.53.2 Att Centern för att lagar eller systemfel ändras så att fler med utländsk bakgrund kan få arbete

Partistyrelsens yttrande:

7460 Arbetskraftsinvandringen är en stor tillgång för Sveriges kompetensförsörjning, för samhällets ekonomi och för företagens konkurrenskraft. Dessutom innebär arbetskraftsinvandringen en säker väg hit för personer som har möjlighet att bidra med kompetens, kunskap och viktigt arbete. Det är ingen förlust för Sverige att underlätta för människor som kan försörja sig att stanna. Vi har mycket att vinna på välfungerande migration. Därför är arbetskraftsmigrationen av stor vikt. Det är aldrig en förlust för Sverige att underlätta för människor som kan och vill jobba i Sverige. Vår utgångspunkt är att den som försörjer sig själv ska få stanna i Sverige.

7470 Arbetskraftsinvandrare ska ha lätt att komma till Sverige och lätt att stanna så länge de har jobb. Det ska vara möjligt att byta jobb, ansökningsprocessen måste förenklas och mindre felaktigheter ska vara möjliga att åtgärda. I dag fungerar det inte så. Många utvisas på orimliga grunder, handläggningstiderna är långa och EU:s blåkortssystem är för svagt för att erbjuda ett hållbart alternativ. En strategi behöver tas fram för hur Sverige ska kunna attrahera rätt kompetens i en växande global konkurrens.

7475 EU har inneburit stora framgångar för rörligheten av arbetskraft. Det är av stor vikt att vi värnar den fria rörligheten för människor, arbete, tjänster och studier. Både inom EU och för tredjelandsmedborgare som vill ta sig till EU. Arbetskraftsinvandringen är betydelsefull för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts. Genom att underlätta både för både högkvalificerad och lågkvalificerad arbetskraft att komma till unionen för att jobba kan denna arbetskraftsbrist lättare motverkas.

7480 Det system för arbetskraftsinvandring som Alliansregeringen införde tillsammans med Miljöpartiet 2008 har varit till stor nytta för företagens kompetensförsörjning, samhällets ekonomi och även gett många människor möjlighet att leva och arbeta i Sverige. Det svenska systemet måste värnas, och Centerpartiet kommer att agera mot alla förslag som skulle göra det svårare att komma till Sverige. Företag kan avgöra vilka personer de vill anställa bättre än vad någon myndighet kan.

7490 Reglerna för spårbyte gör det i dag möjligt för asylsökande som får avslag på sin asylansökan att i stället få arbetstillstånd och få stanna som arbetskraftsinvandrare. Det är en mycket värdefull möjlighet som gör att personer som kan bidra till Sverige får möjlighet att göra det även om de inte har skyddsskäl. I dag är den möjligheten kraftigt begränsad. Centerpartiet har ett antal förslag för att underlätta spårbyte och arbetskraftsinvandring redan. Men det finns

7495 ytterligare möjligheter till förbättring. I dag missar många att ansöka om spårbyte eftersom ansökningsperioden är kraftigt begränsad. Att pröva den möjligheten automatiskt är ett sätt att underlätta för fler som redan försörjer sig själva att få möjlighet att stanna.

7500 Flyktingar som fått tillfälligt uppehållstillstånd kan idag få permanent uppehållstillstånd om de får ett arbete, men bara om anställningen inte är subventionerad. I och med att arbetsgivare som anställer nyanlända har rätt till vissa subventioner stänger det dörren för många
7505 möjlighet att få permanent uppehållstillstånd. Det ser Centerpartiet kritiskt på. Men det är olika regler som gäller för permanent uppehållstillstånd än vad som gäller för arbetskraftsinvandring. Reglerna för spårbyte handlar om att istället få uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandrare. Arbetskraftsinvandringen ska underlättas, men det är en rimlig utgångspunkt att den inte ska subventioneras. Reglerna om spårbyte måste underlättas på flera sätt, men tillstånd för arbetskraftsinvandring borde i regel inte ges för subventionerade anställningar.

7510 För att göra det ännu lättare att arbetskraftsinvandra vill vi också korta ner den tid det tar att handlägga ansökningar om arbetstillstånd till max en månad. Vi vill också undersöka om det är möjligt för utomstående med specialiserad kunskap att jobba tillsammans med Migrationsverket med frågor som handlar om arbetskraftsinvandring. Dessutom tycker vi att det ska bli lättare för utländska studenter som inte kommer från Europa att stanna kvar i Sverige för att studera eller jobba. Bland annat vill vi ta bort de studieavgifter som införts för studenter från tredje land så att det blir gratis att studera i Sverige igen och införa en anmälningsavgift.

7515 Arbetskraftsinvandringen regleras på EU-nivå genom det så kallade blåkortsdirektivet och är mycket viktig för EU som helhet. Det finns omkring två miljoner jobb i EU som inte tillsätts idag. Därför behöver EU:s blåkortssystem vidgas till att omfatta fler yrkesgrupper. Då kan fler få möjlighet att söka jobb i Europa och arbetsmarknaden bli mer balanserad.

7520 Den senaste tiden har en lång rad fall uppmärksamats, där små misstag har gjort att arbetskraftsinvandrare utvisats. Det handlar om små avsteg från kollektivavtal eller branschpraxis, ofta av rena misstag, som obönhörligen leder till utvisning. Det är orimligt hårda konsekvenser för små avsteg som kan ha gjorts för länge sedan, till och med av tidigare arbetsgivare, utan att det finns någon proportionalitetsbedömning. Centerpartiet driver därför
7525 förslag för att förebygga detta, bland annat att arbetsgivare ska kunna korrigera misstag i efterhand och på det sättet undvika en utvisning. Det är viktigt att de problem som finns kan lösas snabbt så att Sverige inte förlorar internationell kompetens. Här saknar regeringen den handlingskraft som Sverige behöver.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.38
4.39.4
4.39.5
4.47.1
4.47.2
4.47.3
4.51
4.52.2
4.52.3
4.53

7530

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.39.3
4.52.1

Migrationspolitik – motion [4.54](#)

7535 4.54 Att Centerpartiets stämma beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att se över våra positioner i ljuset av dagens verklighet

Partistyrelsens yttrande:

7540 Centerpartiet ser kontinuerligt över sin politik i ljuset av förändringar som sker i vår omvärld och Partistyrelsen har i uppdrag att hålla politiken aktuell och relevant. Vi lägger fram grunderna för vår migrationspolitik i stämmoprogrammet *En ansvarsfull internationell agenda*. Där föreslår vi fler lagliga vägar, underlättad arbetskraftsinvandring och en värnad asylrätt, men också betydande begränsningar i rätten till välfärd för asylsökande. x

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
4.54

7545

Medborgarskap – motion [4.47](#)¹⁹ och [4.55](#)

7550 4.47.5 Att Centerpartiet verkar för att införa en territorialprincip för medborgarskap, så att människor som föds i Sverige har möjlighet att bli fullvärdiga medborgare

4.55.1 Att Centerpartiet fortsätter verka för en politik som välkomnar utländska studenter och arbetare som vill bosätta sig och vara verksamma i Sverige.

7555 4.55.2 Att sambotillstånd, arbetstillstånd och studerandetillstånd räknas tillsammans mot den tid i år som är ett grundkrav för svenskt medborgarskap.

4.55.3 Att den tid som krävs för svenskt medborgarskap ej behöver vara kontinuerlig.

7560 4.55.4 Att den tid som krävs för svenskt medborgarskap istället utformas i termer av ”X års uppehållstillstånd av typen sambo-, arbets- och/eller studerandetillstånd under en period av Y år”.

Partistyrelsens yttrande:

7565 Vi tror på medborgargemenskap som en viktig del i samhället. Medborgarskapet förflyttar föreställningen om vem som är svensk från något som bottnar i en etnisk och kulturell gemenskap till något som vi alla kan förvärva.

7570 Medborgarskapstanken vilar på en idé att vi i offentligheten är jämlika individer, oavsett etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet. Ju mer vi ser varandra som medborgare, snarare än som representanter för olika kollektiv, desto större chans att vi kan skapa sammanhållning och motverka diskriminering.

¹⁹ 4.47.1–3 behandlas i yttrande Arbetskraftinvandring och spårbyte och 4.47.4 behandlas i yttrande

Ensamkommande och amnesti, båda Kommitté 4.

7575 Medborgarskapet är en del av en stegvis integrationsprocess. Integration handlar inte bara om att finna egen försörjning. Det handlar också mycket om att finnas tillhörighet i det nya landet. Därför är grundläggande kunskaper om samhällsinstitutioner och det svenska språket givna delar i en integrationsprocess där man stegvis vinner sin rätt att bli en del av medborgargemenskapen.

7580 För att medborgarskapet ska upplevas mer värdefullt har det införts kommunala medborgarskapsceremonier. De är väldigt olika utformade och det finns inte mer än otydliga riktlinjer för vad de ska förmedla. Eftersom man blir medborgare i staten och inte i en kommun borde det också vara staten som ansvarar för medborgarskapsceremonierna.

7585 Centerpartiet ser dock ett värde i det som lyfts om att räkna in studietiden i den tid som krävs för permanent uppehållstillstånd för arbetskraftsinvandrare. I dag gäller det enbart för studier på forskarnivå.

7590 Sverige har som lång tradition medborgarskap som i första hand bygger på härstamningsprincipen och inte territorialprincipen. Medborgarskapsutredningen som släppte sitt huvudbetänkande 2013 konstaterar att det har betydelse inte minst för barn som föds och växer upp i Sverige men utan att vara medborgare. Utredningen konstaterar att territorialprincipen ofta uppfattas som mer inkluderande och därför har större betydelse i länder som präglas av stor mångfald och rörlighet, och föreslår att härstamningsprincipen ska kompletteras med vissa
7595 möjligheter till medborgarskap som bygger på territorialprincipen. Det är en hållning som Centerpartiet stödjer..

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

4.47.5

4.55

7600

Kommitté 5 – Utbildning

Särskolan - motion [5.1](#)

7605

5.1.1 att Centerpartiet driver att även om man gått i särskola ska man ha rätt att bestämma över sin egen karriär efter gymnasiesärskolan och rätt till stöd för sitt val.

7610

5.1.2 att Centerpartiet också fortsättningsvis arbetar för att ge även den som gått i gymnasiesärskola möjlighet till eftergymnasial utbildning.

5.1.3 att Centerpartiet arbetar för att gymnasiesärskolans fjärde år ska innehålla förberedelse och stöd till fortsatta studier eller arbete efter gymnasiet.

7615

5.1.4 att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad.

Partistyrelsens yttrande:

7620

Motionären lyfter problematiken med eftergymnasiala utbildningar för de som gått särskola, att de med intellektuell funktionsnedsättning inte har samma möjligheter som alla andra. Förslagen består av åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för livslångt lärande. Bland annat extra stöd och mer fokus på fortsatta studier under det fjärde året på gymnasiesärskolan.

7625

Partistyrelsen delar uppfattningen om vikten att möjliggöra fortsatta studier för alla. I Falun 2015 tog stämman beslut om att förutsättningarna för fortsatta studier och vidare karriär efter gymnasiesärskolan behöver förbättras. Det är ett arbete som nu fortgår och som bland annat har resulterat i ett tillkännagivande om att regeringen ska ta fram hur eftergymnasiala studier ska underlättas.

7630

Vi kommer därför noga följa utvecklingen av den nya gymnasiesärskolan. Det är av stor vikt att eleverna förbereds för fortsatta studier eller arbetsliv. Bland annat krävs en bättre koppling till arbetslivet, exempelvis APL, stärkt studievägledning men även förberedelser inför högre studier och studieteknik är viktiga delar. Det kan emellertid finnas behov av att se över hur det fjärde året, likt inskolning, kan underlätta för övergången till eftergymnasiala studier eller arbete.

7635

Möjligheten till livslångt lärande och arbete ska finnas för alla och att finna system för spridning av lyckade modeller är en viktig del i det arbetet. Vi uppmuntrar därför etablering av nätverk på både nationell och lokal nivå.

7640

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.1

Lärare i svenska som andraspråk - motion [5.2](#)

7645

5.2.1 Att Centerpartiet verkar för att behöriga lärare i svenska automatiskt ska ges behörighet även i svenska som andraspråk för samma undervisningsstadie. Både redan utbildade lärare och nyexaminerade.

7650 5.2.2 Centerpartiet verkar för att lärare som väljer att utöka sin kompetens, i svenska som andraspråk vid sidan av sitt arbete, ska ges ett statligt lönepåslag vid avslutad utbildning.

Partistyrelsens yttrande:

7655 Att lärarna har rätt kompetens är avgörande för alla elevers rätt till en bra skola, särskilt viktigt blir det för nyanlända elever. Vi tror därför det behövs ökade möjligheter för lärare att stärka sin kompetens inom svenska som andraspråk och ge dem möjlighet till nya arbetssätt för språkinläring. Det är kompetenser som alla lärare behöver och borde vara en del av kompetensutvecklingsgarantin och en obligatorisk del av lärarutbildningen.

7660 Vi behöver skapa incitament att utbilda sig till lärare genom att höja läraryrkets attraktivitet. En del i det är att höja lönen. Men det görs bäst genom arbetsmarknadenspartner. Attraktivitet handlar också om goda arbetsförhållanden. Lärarrollen behöver renodlas så att mer fokus kan läggas på undervisning och för- och efterarbete av lektioner.

7665 Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.2.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
5.2.2

Nationell plattform för skolan - motion [5.3](#)

7670 5.3 Att skolverket skapar en digital nationell plattform som effektiviserar planering, undervisning och administration i den svenska skolan. I plattformen så ingår delar såsom lektioner med anpassning till elevers olika behov, tester och prov, färdigformulerade

7675 **Partistyrelsens yttrande:**
Motionären vill genom ett nationellt utformat stödsystem för skolan öka likvärdigheten samt underlätta den administrativa belastningen för lärare och skolledare. Grundskolan har de senaste 25 åren genomgått flera större förändringar. Det har lett till svårigheter att möta såväl
7680 undervisnings som administrativa krav. Genom att avlasta och underlätta den administrativa delen tror partistyrelsen, som motionären, att tid och tankekraft kan frigöras till annat. Ett stödsystem bestående av exempelvis mallar, blanketter, IT-system som kan användas och anpassas för de lokala förutsättningarna skulle kunna vara ett stöd för grundskolan. Speciellt för små kommuner som ofta har mindre administrativa resurser till att utforma egna system.
7685 Samtidigt kan kvalitetsutveckling på ett naturligt sätt föras in i skolan från Skolverket. Ett gemensamt stödsystem skulle även förstärka likvärdigheten i skolan. Viktigt är att det kommunala självbestämmandet finns kvar och att dessa stöd är frivilliga. Partistämman beslutade 2015 i linje med motionärens yrkande.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.3

7690

Strategi för reducering av lärarbristen - motion [5.4](#)

5.4 Att Skolverket skapar flera nya strategier som leder till lärarbehörighet. Ett sätt är att i samarbete med rektorer införa lokala utvärderingar för att väga in även yrkesskicklighet.

7695

Partistyrelsens yttrande:

Lärarbristen är en av skolans främsta utmaningar. Utbildningsdepartementet räknar med att det kommer att saknas 60 000 lärare 2019. Samtidigt är läraren den enskilt viktigaste faktorn för framgång i klassrummet. Att lösa lärarbristen är därför avgörande för att stärka svensk skola och ge alla elever möjlighet att nå kunskapsmålen. Vi instämmer med motionären om att krafttag behöver tas för att öka antalet verksamma lärare. I grunden handlar det om att stärka läraryrkets attraktivitet. Det gör vi genom tydliga karriärvägar, kompetensutvecklingsmöjligheter, bra lön och en mer renodlad lärarroll. Lärarens fokus ska vara på undervisning, inte splittrad på grund av kringuppgifter som exempelvis rastvakt och iordningställande av klassrum.

7700

7705

Vidare behöver kravet på lärarlegitimation ses över. Idag är nästan 40 procent av lärarna i den svenska skolan obehöriga och utan legitimation. Genom att under en femårsperiod slopa kravet på lärarlegitimation kan antalet lärare i skolan öka och pressen på de nuvarande lärarna minska. Ett slopande av lärarlegitimationen frigör bland annat tid för de legitimerade lärare som måste vara delaktiga när olegitimerade lärare sätter betyg. Det gör också att kompetenta lärare utan lärarlegitimation fullt ut kan undervisa i och med möjligheten att sätta betyg.

7710

För att åtgärda bristen behövs det även fler vägar in till yrket. Vi vill därför se fler initiativ likt Teach for Sweden och ökade möjlighet att bygga ut KPU.

7715

För duktiga och fler lärare krävs också en bra lärarutbildning. Förutom att lärarutbildningen behöver ses över så borde den konkurrensutsättas genom att möjliggöra för fristående lärarutbildningar.

7720

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.4

Snabbare högskoleexamen - motion [5.5](#)²⁰

7725

5.5.1 att ungdomar som läser vidare direkt eller inom något år efter gymnasiet uppmuntras genom extra bonuspoäng i antagningssystemet.

5.5.2 att antagningsgrupperna för ungdomar som söker högre utbildningar direkt eller inom något år efter gymnasiet utökas.

7730

Partistyrelsens yttrande:

Motionärens intentioner är goda när denna vill skapa incitament för att uppmuntra unga att tidigare påbörja sina studier. Jämfört med flertalet andra OECD-länder påbörjar de svenska studenterna eftergymnasiala studier senare och tillbringar också längre tid i studier. Det är ett problem, men vi behöver en högre utbildning som ger likvärdiga förutsättningar. Samtidigt

7735

²⁰ 5.5.3 behandlas i yttrandet Ändringar av studiemedel i Kommitté 5

behöver vi ett flexibelt system som kan möta behovet av omskolning och ett livslångt lärande oavsett grupp. En del i det är ett mer flexibelt studiemedelsystem.

- 7740 Det går även idag för lärosätena att påverka urvalsgrupper. Något vi anser vara positivt. Lärosätena måste ges möjlighet att agera utifrån egna förutsättningar utan detaljreglering från staten.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.5.1

5.5.2

7745

Skolinspektionen - motion [5.6](#)

5.6 Att Centerpartiet verkar för att Skolinspektionens uppdrag förändras enligt ovanstående intentioner dvs att skolinspektionen ska använda sin breda kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice tex i samband med enskild/riktad tillsyn.

7750

Partistyrrelsens yttrande:

Motionären vill ha en Skolinspektion som använder sin kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice. Vi instämmer i motionärens resonemang. Tillsynen av välfärdens aktörer ska fokusera på rätt saker och inte hänga upp sig på formalia och detaljer. Tillsynen ska syfta till att utveckla verksamhetens kvalitet och vara framåtsyftande, ge rekommendationer på hur verksamheten kan utvecklas och förbättras. Den bör också tydligare riktas mot verksamheter som presterar dåligt, de som under en längre tid stått utan anmärkningar bör också granskas mer sällan. Det kommer att ge ett bättre nyttjande av Skolinspektionen.

7755

7760

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.6

Studiesparande – motion [5.7](#)

7765

5.7 att Centerpartiet arbetar fram ett förslag på en typ av ”studiesparande”, ett skattefritt sparande som kan användas till studier.

Partistyrrelsens yttrande:

Vi lever i en tid av föränderliga arbetsmarknader. Behovet av livslångt lärande ökar. Vi ser dock två problem med utformningen av motionärens förslag. För det första så är det oklart hur man garanterar att pengarna används till det som är motionärens andemening. För det andra så är det tveksamt om det överhuvudtaget är önskvärt att låta människor göra avdrag för uppehälle och mat under studietiden men inte när personen arbetar. Vidare så är det redan idag tillåtet att göra avdrag för studieavgifter i de fall där studier sker för en specifik anställning.

7770

7775

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.7

7780 **Studie- och yrkesvägledning - motion [5.8](#)**

5.8.1 Att studie- och yrkesvägledningen i högstadiet förbättras.

5.8.2 Att studie- och yrkesvägledningen i gymnasiet förbättras.

7785

5.8.3 Att nyanlända i högstadieåldern får särskilt anpassad information om sina framtida studie- och yrkesmöjligheter.

7790 **Partistyrelsens yttrande:**

Kontakterna med arbetslivet är viktiga för att eleven ska kunna göra väl underbyggda val. Perspektiv som anknyter till arbetslivet ska ingå i all verksamhet i skolan under skolans alla år. Vad vi ser är att läroplanen inte uppfylls, allt för många elever ångrar sina val och missmatchen på arbetsmarknaden är bland de största i OECD. Skolinspektionen pekar också på stora brister i skolornas studie- och yrkesvägledning. Studier visar att de yngre barnens undervisning i högre grad innehåller studie- och yrkesorienterande inslag, men att detta avtar i de högre årskurserna. Här fyller studie- och yrkesvägledningen en stor och viktig roll. Den bör i högre grad vara en länk mellan skola och arbetsliv. Studie- och yrkesvägledarna ska inte bara hjälpa elever att välja språk och gymnasieskola utan vara integrerade i hela skolans verksamhet. Alla elever ska vara garanterade en kvalitativ studie- och yrkesvägledning.

7795

7800

Vidare är det av stor betydelse att studie- och yrkesvägledarna ges rätt kompetens och förutsättningar i arbetet med att vägleda elever, i synnerhet nyanlända elever. Det är avgörande för att nyanlända elever ska kunna orientera sig bland studievalen och i längden ta sig in på arbetsmarknaden.

7805

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.8

Läxläsning - motion [5.9](#)

7810

5.9 Att alla skolor ska erbjuda läxläsning.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären för ett resonemang om hur psykisk ohälsa bland barn och unga kan motverkas genom bland annat tydliga arbetstider. Som åtgärd lyfter motionären vikten av läxhjälp och partistyrelsen instämmer med motionären. Tillgång till läxhjälp är en del i att utjämna livschanser och skapa bättre förutsättningar för alla elever att klara skolan. Det är huvudmannens uppgift att säkerställa att eleven ges de förutsättningar som krävs för att eleven ska kunna nå målen. En del i det kan vara att erbjuda läxläsning.

7815

7820

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.9

Betygssystemet i gymnasieskolan - motion [5.10](#)

7825 5.10 Att gymnasiets kursbetyg ersätts med ämnesbetyg.

Partistyrelsens yttrande:

7830 Motionären vill att kursbetyg ersätts med ämnesbetyg på gymnasiet. Partistyrelsen instämmer med det förslaget. Det finns goda argument för ämnesbetyg istället för kursbetyg. Ämnesbetyg skulle fokusera på elevens kunskapsprogression istället för att låta en termin med dåliga resultat dra ner slutbetyget. Det kan i sin tur motverka stress och i längden avhopp. Emellertid är reformen omfattande och behöver utredas ytterligare. Bland annat behöver problem med skolbyte och möjlighet till ämnesfördjupning ses över.

7835

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att se över om gymnasiets kursbetyg ska ersättas med ämnesbetyg.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.10

Läroplanens teoretiska krav - motion [5.11](#)

7840

5.11.1 Att de teoretiska kraven i praktiska skolämnena ses över.

5.11.2 Att de teoretiska kraven i estetiska skolämnena ses över.

7845

5.11.3 Att yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande.

5.11.4 Att grundläggande högskolekompetens görs till det normala i de yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogrammen, med möjlighet att välja bort istället för tvärtom.

7850

Partistyrelsens yttrande:

7855 Motionären vill öppna upp för alternativa arbetssätt och kunskapsfokus. Det är viktigt att undervisningen utgår från eleven och dennes styrkor. Men yrkesteori är viktigt för en bredare yrkeskunskap och en förutsättning för anställningsbarhet efter examen. För att yrkesutbildningarna ska innehålla relevant yrkesteori bör yrkesutbildningar utvecklas i nära samverkan med branscherna.

7860 Vad det gäller motionärens resonemang om att elever på yrkes- och estetprogrammen behöver förberedas i eget företagande, instämmer partistyrelsen. Många, speciellt elever från estet- och yrkesprogrammen kommer under sitt yrkesverksamma liv driva eget företag. Trots det var det bara fem procent av eleverna på estetiska programmet som hade ett UF-företag förra året. Motsvarande siffra för en årskull på gymnasiet var 25 procent. Det är därför viktigt att fler ges grundläggande kunskap i företagsamhet genom exempelvis projekt likt Ung Företagsverksamhet.

7865

7870 Till sist yrkar motionären på att grundläggande högskolebehörighet ska vara obligatoriskt på yrkesprogrammen med möjlighet att välja bort, istället för som idag, vara ett tillval. Yrkesprogram på gymnasiet ska inte ge några inläsningseffekter. Partistyrelsen anser därför att det bör finnas fler ingångar på yrkesprogrammen - stärkt yrkeskompetens, allmän

högskolebehörighet eller särskildbehörighet för att ge ökade möjligheter för elever på yrkesprogrammen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

5.11.3 Att yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande.

Partistyrelsen föreslår partistämman att följande motioner besvarade:

5.11.1

5.11.2

5.11.4

7875

Modernisering av skolan- motion [5.12](#)

7880 5.12.1 Att Centerpartiet verkar för revidering av skolans läroplaner i syfte att minska statens inflytande över undervisningen och återge lärarna friheten att själva tillsammans med eleverna välja de metoder och arbetssätt som ska tillämpas i undervisningen.

7885 5.12.2 Att Centerpartiet verkar för förtydliganden av skolans syfte i läro- och kursplaner genom att i målbeskrivningarna för skolans samtliga ämnen infoga referenser med ämnesspecifika kopplingar till det övergripande målet om vår demokratiska värdegrund.

7890 5.12.3 Att Centerpartiet verkar för en reformering av skolans betygssystem med inriktningen att eliminera betyget F (underkänd) och att flytta fram det första betygstillfället till grundskolans årskurs 8.

5.12.4 Att Centerpartiet som ett led i partiets strävan att nå likställighet i skolväsendet verkar för alla elevers rätt att i skolan ha tillgång till adekvata och professionellt producerade läromedel, såväl analoga som digitala.

7895 5.12.5 Att Centerpartiet verkar för begränsning av de nationella provens genomförande till att endast gälla elever vid ett mindre antal skolor, på statistiska grunder så utvalda att provresultaten lämnar behövlig information om i vilken utsträckning kunskapsmålen

7900 5.12.6 Att Centerpartiet verkar för att kraftfulla åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma en mer jämställd lärarkår.

Partistyrelsens yttrande:

7905 Motionären för ett resonemang kring svensk skolas utveckling, från statens roll till betyg och en jämställd lärarkår. Alla är viktiga delar i utstakandet av framtidens skola. Vad det gäller motionärens argumentation för en minskad statlig styrning av skolan så instämmer partistyrelsen i resonemanget om att professionen måste ges möjlighet att utforma utbildningen utan att bli för detaljstyrda. Vi behöver lita på professionen och dess kunnande. Samtidigt menar partistyrelsen att det redan finns en frihet inom ramen för rådande styrdokument och att tydliga nationella riktlinjer är nödvändiga för att garantera likvärdighet och kvalitet.

7910

7915 Vidare yrkar motionären på att det ska ske ett förtydligande av målet om vår demokratiska värdegrund i samtliga ämnen. Vi instämmer med motionären om vikten av att demokratiska värden ska genomsyra skolan samtidigt anser vi att detta redan tydliggörs i läroplan och kursplaner. Det ska sedan garanteras genom huvudmannens ansvar för verksamheten och tillsynsmyndighetens granskade.

7920 Motionären anser också att det finns ett behov av att ta bort betyget F (underkänt) med hänvisningen att ”morot – piska” inte fungerar i ett lärande arbete. Istället bör vi fokusera på de psykologiska och pedagogiska teorierna om yttre och inre motivation där inre motivation är grundläggande för elevens lärandeprocess. Motionärens resonemang är intressant, elevens motivation att själv vilja lära och utvecklas är grundläggande i lärandeprocessen, samtidigt anser vi att det är viktigt med tydlighet när eleven inte har nått upp till målen. Vidare menar vi att betyg inte bara är en del av ett urvalssystem utan också är en del i att tydliggöra elevens kunskapsprogression. Tidig uppföljning av elevens kunskapsutveckling, årskurs 6, är viktig för att tidigt fånga upp elever som riskerar att inte nå målen.

7930 Kvalitativa läromedel är en viktig del i att stärka elevens kunskapsprogression. Alla elever, likt motionären skriver, har rätt till adekvata och professionellt producerade läromedel. Vi instämmer därmed helt i motionärens resonemang.

7935 Motionären vill vidare att de nationella provens omfattnings begränsas och bara görs på statistiska grunder. Vi menar tvärt om att de nationella proven fyller en viktig funktion, utöver som analys huruvida kunskapskraven uppfylls eller inte. De ska vara en garant för likvärdighet men även för rättssäkerheten i betygssystemet. De är också viktiga för att tydliggöra och stötta elevens individuella kunskapsprogression. Motionären påvisar brister i systemet, att nationella prov inte är den garant för likvärdighet som det är tänkt, att elevers betyg skiljer sig allt för mycket från resultatet på de nationella proven. Det är problematiskt, men samtidigt är inte lösningen att ta bort nationella prov utan att följa upp betygsättningen och koppla den starkare till resultatet på de nationella proven. Det borde vara en uppgift för Skolinspektionen att säkerställa. För att stärka likvärdighet och rättssäkert samt lätta på lärarnas arbetsbörda vill vi också att nationella prov görs digitala och rättas externt.

7945 Till sist yrkar motionären på att Centerpartiet ska verka för en mer jämställd lärarkår. Partistyrelsen instämmer med motionären om att skolan ska vara en förebild och ligga i takt med tiden. Rådande ordning cementerar könsstereotyper. En del i lösningen är att stärka läraryrkets attraktivitet och få fler att, inte bara utbilda sig utan även fortsätta vara verksam som lärare.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

5.12.4 Att Centerpartiet som ett led i partiets strävan att nå likställighet i skolväsendet verkar för alla elevers rätt att i skolan ha tillgång till adekvata och professionellt producerade läromedel, såväl analoga som digitala.

7950

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.12.1
5.12.2
5.12.6

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.12.3 5.12.5

Terminer i av skolan - motion [5.13](#)

7955

5.13 Att Centerpartiet arbetar för att så snart som möjligt införa tre terminer i grundskolan.

Partistyrelsens yttrande:

7960

De svenska eleverna tillbringar i snitt kortare tid i skolan än elever i andra europeiska länder, detta samtidigt som kraven höjs. Att ge eleverna mer tid i skolan skulle kunna leda till att fler klarade målen och möjliggöra att andra delar som tidigare inte fått plats inom ramen för skolans ordinarie undervisning, så som utökad praktik och samarbete med arbetsmarknaden skulle kunna ges tid. Det skulle också kunna lätta på den stress som många elever känner över tidsbristen i skolan. Ytterligare leder det till att mindre skolarbete behöver genomföras hemma.

7965

Partistytelsen är därmed av åsikten att en översyn av grundskolans och gymnasiets terminer skulle kunna göras för att frigöra mer tid, vilket tidigare har tagits beslut om.

7970

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.13

En utvecklad skola - motion [5.14](#)

7975

5.14.1 Att Centerpartiet verkar för en förutsättningslös utredning om den svenska grundskolan och dess skolplikt.

5.14.2 Att Centerpartiet verkar för större flexibilitet och individualiseringsmöjligheter i gymnasieskolan.

7980

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se en förutsättningslös utredning om den svenska skolan för att säkerställa att vi har en skolform som grundar sig på vetenskap och beprövade erfarenheter. Intentionerna är goda, samtidigt har svensk skola, jämfört med andra länder genomgått stora reformer de senaste åren. I vår kom även skolkommissionens rapport om hur svensk skola ska stärkas. Slutbetänkandet ledde i sin tur till ytterligare utredningar, enligt skolkommissionen själva minst tio. För att stärka svenska elevers kunskapsutveckling ska vi fortsätta fokusera på skolan men vi behöver även ge skolan tid att invänta effekterna av de senaste årens reformer. Partistytelsen anser det därför inte motiverat att förutsättningslöst utreda svensk skola och dess skolplikt.

7985

7990

Vidare tar motionären tar upp en betydande fråga som går i linje med Centerpartiets politik och strävan efter decentralisering och valfrihet. Det är viktigt att se till regionala förhållandena och att eleverna har möjlighet att bredda och forma sin utbildning. Det för att skapa engagemang och intresse hos eleven och därmed öppna upp för kreativa läroprocesser.

7995

8000 Samtidigt ska vi ha en likvärdig skola. Centerpartiet i alliansregering beslutade därför genom gymnasiereformen att det ska finnas 18 nationella program med 60 inriktningar. Det är fler nationella inriktningar än tidigare och motivet var en ökad likvärdighet i skolan, då den hade varit bristfällig på grund av allt för många lokala inriktningar. Det finns dock möjlighet för enskilda skolor att gå utanför de nationella programmen genom så kallad särskild variant, riksrekryterande utbildning och nationellt godkänd idrottsutbildning. Dessa måste först godkännas av Skolverket.

8005 Till varje nationellt program finns även en programfördjupning vilket består av kurser som är godkända av Skolverket och gör det möjligt för eleven att specialisera sig inom sitt programval. Här bestämmer den enskilda skolan vilka av de nationellt godkända kurserna som ska finnas valbara för skolans elever. Det går därmed att sätta en lokalprägel på programfördjupningen. Utöver detta får också huvudmannen för en gymnasieskola besluta vilka kurser som ska erbjudas som individuellt val.

8015 Centerpartiet anser att det är ytterst viktigt att det finns en likvärdighet i skolan, samtidigt som det måste finnas en valfrihet för eleven och möjlighet att påverka inriktningen på sin utbildning. Partistyrelsen är av åsikten att den nya gymnasieskolan som infördes 2011 gör det möjligt för individuella val inom ramen för den grundläggande likvärdigheten.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.14.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.14.1

8020 **Lärlingssystem - motion [5.15](#)**

5.15 Att förutsättningarna för att inrätta lärlingssystem eller liknande system inom fler yrkeskategorier och i synnerhet inom välfärdssektorn, utreds.

8025 **Partistyrelsens yttrande:**

8030 Motionärens yrkande går i linje med Centerpartiets politik om en stärkt koppling mellan utbildning och jobb. Lärlingsutbildningarna är ett bra exempel på utbildningar som utvecklats i samverkan med presumtiva arbetsgivare. Lärlingsplatserna ska likna en anställning, med en riktig lärlingslön och sen övergå i anställning, där det offentliga inledningsvis tar en större del av lönekostnaden. Företagen ska bli fullt involverade och ansvariga för att utforma den arbetsplatsförlagda yrkesutbildningen och garantera dess kvalitet.

8035 Centerpartiet i alliansregeringen återinförde lärlingsutbildningarna i Sverige. De har dock inte utvecklats snabbt nog. Bland annat ser vi att det finns ett behov av att införa lärlingsråd. I länder som Tyskland, som har framgångsrika lärlingsprogram, är näringslivet direkt och löpande involverat i lärlingsutbildningarna genom handelskammare, regionalt och lokalt. Det skapar en bättre samverkan mellan utbildning och arbetsmarknadens behov. Partistyrelsen anser även likt motionären att systemet med lärlingar bör utvidgas till fler yrkeskategorier, något som även tas upp i programmet *Låt inte Sverige klyvas*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.15

Placering av fritidshem - motion [5.16](#)

8045

5.16 Att Centerpartiet verkar för att lagen ändras så regeln om att fritidshemmet måste vara placerat i skolenhetens närhet tas bort.

8050 Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se en mer flexibel syn på placeringen av fritidshem för att underlätta kommunernas planering. Enligt skollagen ska hemkommunen erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbildning. Idag är många skolor på landsbygden fristående och om kommunen inte erbjuder fritidshem i anslutning till skolan kan det innebära en lång resväg för barnen. Något som då ligger på föräldrarna eftersom kommunen inte har någon skyldighet att ordna skolskjuts mellan skola och fritidshem. Resultatet kan då bli att barn flyttar till mer centralt belagda skolor vilket i sin tur kan leda till att mindre skolor på landsbygden måste stänga. Partistyrelsen kan därmed inte ställa sig bakom motionärens förslag.

8060

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.16

En ekonomisk hållbar skola - motion [5.17](#)

8065

5.17 Att Centerpartiet utarbetar ett förslag som, utan att krångla till det för någon part, leder till en ökad ekonomisk stabilitet och trygghet för skolorna i Sverige.²¹

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill att utformningen av skolpengen ses över för ett mer ekonomiskt långsiktigt och hållbart system för skolan. Dagens utformning skapar en stor ekonomisk osäkerhet hos skolorna eftersom skolpengen försvinner rakt av om elever väljer att hoppa av utbildningen. Det gör att redan budgeterade pengar för utbildningen försvinner. Konsekvensen blir att skolor kan få svårt att fullfölja utbildningar till utlovad kvalitet. Vi instämmer därför med motionären om att vi behöver se över utformningen av skolpengen, något vi också tog beslut om på stämman 2015. Skolor ska känna en trygghet i sin planering av verksamheten och elever som går kvar på utbildningen måste få den utbildning de är lovade.

8075

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.17

8080 Tillgång till högre utbildning - motion [5.18](#)

5.18.1 Att Centerpartiet verkar för att fler svenska lärosäten gör det möjligt att läsa delar av kurser och tillgodogöra sig enstaka högskolepoäng inom olika kursmoment, utan att man behöver ansöka till och delta i hela kursen.

²¹ Förtydligande: motionären vill att systemet med skolpeng ses över.

8085 5.18.2 Att Centerpartiet verkar för att lärosäten uppmuntras att tillgängliggöra mer utbildning på distans.

8090 5.18.3 Att Centerpartiet verkar för att fler föreläsningar i högre utbildning spelas in och tillgängliggörs digitalt.

Partistyrelsens yttrande:

8095 Vi behöver skapa förutsättningar för ett livslångt lärande i hela landet där vi arbetar högre upp i åldern. Trots det ökade behovet har lärosätenas intresse minskat för att bedriva utbildningar under mer flexibla former, som deltid-, kvälls- och distansundervisning. Kurser av vidareutbildningskaraktär har minskat med 27 procent sedan 2008 och antalet studenter över 34 år har de senaste tio åren minskat med 24 procent. För ett längre arbetsliv behöver det därför ges bättre möjlighet till karriärbyte och vidareutbildning genom ett ökat utbud av
8100 kurser med vidareutbildningskaraktär, exempelvis distanskurser.

8105 Det borde även vara möjligt att tillgängliggöra föreläsningar digitalt. Precis som motionären påtalar så är större delen av den högre utbildningen i Sverige offentligt finansierad och borde därför kunna tillgodogöras fler.

Däremot bör inte kurser delas upp i mindre sökbara kursmoment. Det finns en risk att utbildningen blir splittrad och svår att hålla samman för kursansvarig lärare. Idag finns möjlighet, i dialog med ansvarig lärare att ta igen delar av kurser där studenten inte tagit poäng.

8110 Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.18.2
5.18.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
5.18.1

8115 **Förbättrat innovationssystem – motion [5.19](#)**

5.19 Att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett system för statlig finansiering för kvalificerad kompensation till EU-medel inom projekt för forskning och utveckling som innefattar EU-s forsknings - och innovationsprogram.

8120 **Partistyrelsens yttrande:**

8125 Motionären ställer frågan hur vi stärker innovationskraften och därmed svensk tillväxt. Precis som motionären påtalar spelar småföretagen en stor roll i att öka antalet sysselsatta i svenskt näringsliv. Genom Sveriges inträde i EU har förutsättningarna för samarbete med andra europeiska länder förbättrats samtidigt som möjligheten till investeringsbara medel har ökat, bland annat genom ramprogrammet Horisont.

I den senaste lägesrapporten om Sveriges deltagande i Horisont 2020 återfanns Sverige bland de tio mest framgångsrika länderna i ramprogrammet. Det svenska deltagandet är också fortsatt konkurrenskraftigt i SME-instrumentet som riktar sig till små och medelstora företag.

8130 Vid tidpunkten för den senaste lägesrapporteringen hade nära 100 svenska företag beviljats drygt 40 miljoner euro.

Men likt motionären påtalar förutsätter de flesta projekt ytterligare stöd, vilket kan vara svårt för mindre företag utan större medel.

8135 Med anledning av detta vill vi lyfta fram det statliga riskkapitalet som en potentiell medfinansiering och även myndigheter som Vinnova, Energimyndigheten och Tillväxtverket som delar ut stöd till innovationer. Det finns även goda finansieringsmöjligheter inom det privata näringslivet. Företagare som vill investera i nya innovationer måste stimuleras och uppmuntras och inte straffbeskattas. Den av regeringen förda näringspolitiken med höjda skatter på arbete och för att anställa riskerar att driva privata aktörer ur landet, vilka annars skulle kunna bidra till medfinansiering till svenska småföretags utveckling av nya produkter och tjänster.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.19

8145

Elever med särskilda behov - motion [5.20](#)

8150 5.20 Att Centerpartiet verkar för att statliga medel tillförs kommunerna som är öronmärkta för att öka resurserna i skolan för barn med särskilda behov. Medlen får endast användas för dessa behov.

Partistyrelsens yttrande:

8155 Motionären vill säkerställa att alla elever får det stöd de har rätt till. Skolans finansiering har under en längre tid diskuterats utifrån hur resurser ska hamna där de behövs som mest. I dag lägger kommuner olika mycket resurser på skolan. De omkring 70 riktade statsbidragen spär på skillnaderna ytterligare vilket främst gynnar större huvudmän med rutin och resurser att ansöka.

8160 Det är därför viktigt att kommunerna tar sitt ansvar. Skollagen är tydlig, alla elever i behov av särskilt stöd ska få det och huvudmannen ska fördela resurser efter behov. Det är en förutsättning för en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett decentralistiskt parti som anser att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Kommunerna ska därför även fortsättningsvis ha ansvaret för skolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god
8165 och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

8170 Vad det gäller de riktade statsbidragen är dessa problematiska. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet och att resurser går dit de behövs som mest borde de riktade statsbidragen enligt partistyrelsen ses över i syfte att bli ett generellt bidrag öronmärkt för skolan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.20

Hemspråksundervisning - motion [5.21](#)

8175 5.21 Att Centerpartiet arbetar för att ta bort hemspråksundervisning så fort som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

8180 Motionären vill ta bort rätten till hemspråksundervisning för att mer tid ska kunna vikas åt annan ämnesundervisning. Rätten till modersmålsundervisning är reglerad i skollagen och har stor betydelse för barnets identitet och självkänsla. Att få möjlighet att behärska sitt modersmål i både tal och skrift har stor påverkan, det är ett sätt att stärka sin kulturella identitet genom att utveckla kunskaper om inte bara språket, utan även om kulturer och samhällen där modersmålet talas. Det har kommit många nyanlända barn till Sverige och även om många kommer från samma land finns det många andra språk som talas i Sverige. Bara i 8185 Stockholm finns det barn med 132 olika modersmål. Sverige har även fem nationella minoritetsspråk, samiska, finska, meänkieli, romani chib och jiiddisch.

8190 En annan fördel med modersmål är att eleverna får ge utlopp för vad de kan, utan att hindras av att inte prata tillräckligt bra svenska. Det stärker självförtroendet och studiemotivationen. Vidare gynnar handledningen på modersmålet också inläringen av ämneskunskaper därför att eleverna inte längre behöver fokusera på att förstå språket utan kan koncentrera sig på ämnesinnehållet.

8195 Forskning visar också att goda kunskaper i modersmålet, för barn som kommit till Sverige i skolåldern, gör det lättare att tillägna sig svenska.

Vi lever idag i en globaliserad värld och flerspråkighet berikar inte bara individen utan hela samhället.

8200 Partistyrelsen instämmer därmed inte i motionärens resonemang om att modersmål inte är nödvändigt utan ser istället att modersmålsundervisningen fyller en stor och betydande funktion för barnets språk- och kunskapsutveckling.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.21

8205

Studieavgifter - motion [5.22](#)

8210 5.22 Att Centerpartiet ska införa studieavgifter vid svenska universitet och lärosäten för alla utländska studenter vars hemland och/eller utländska lärosäten saknar ömsesidigt avtal med Sverige

Partistyrelsens yttrande:

8215 Motionären vill införa studieavgifter vid svenska lärosäten för utländska studenter. Detta är emellertid redan infört av alliansregeringen. Höstterminen 2011 införde Sverige anmälnings- och studieavgifter för utländska studenter från länder utanför EU/EES-regionen eller Schweiz, så kallat tredje land, som inte deltar i ett utbytesprogram.

8220 Centerpartiet har sedan 2013 stämmobeslut på att all svensk offentlig utbildning ska vara avgiftsfri och att studieavgiften för utländska studenter därför bör avskaffas. För att säkra att studenter från mer ekonomiskt utsatta länder söker sig till Sverige bör möjligheten till fler stipendier undersökas.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
5.22

8225

En skola byggd på evidens - motion [5.23](#)

5.23.1 Att Centerpartiet verkar för att Skolforskningsinstitutet ska få ökad budget och utökat uppdrag till att initiera forskning.

8230

5.23.2 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket ska få ett uppdrag att se över hur fler lärare kan erbjudas forskarutbildning, med finansiering för att fler lärare ska kunna forskarutbildas.

Partistyrelsens yttrande:

8235 Motionärerna lyfter vikten av en skola byggd på evidens. Precis som motionärerna skriver var alliansen med och la grunden för mer riktade medel till verksamhetsnära forskning. Skolforskningsinstitutet initierades för att främja en utbildning baserad på forskning och beprövad erfarenhet. För att alla elever ska ges möjlighet att nå målen behöver undervisningen vara evidensbaserad och lärarna ges rätt kompetens.

8240

Partistyrelsen instämmer därför med motionärerna om att det bör initieras mer verksamhetsnära forskning i skolan. Vi instämmer även med att det bör ske en fortsatt satsning på forskarskolor för lärare vilket infördes av alliansregeringen 2008. Emellertid är det viktigt att skapa incitament för lärare som genomgått en forskarutbildning att komma tillbaka till skolan. Förutom de av alliansen införda lektorstjänsterna behöver det finnas fler attraktiva karriärvägar för lärare.

8245

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.23

8250

Betygssystem i gymnasieskolan - motion [5.24](#)

5.24 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket tillsammans med lärare och ämneskunniga får i uppdrag att se över tydlighet i kursinnehåll och betygskriterier inom gymnasieskolan.

8255

Partistyrelsens yttrande:

Det finns ett behov att se över och förtydliga det nuvarande betygssystemet som infördes 2011. Regeringen bad av den anledningen förra året Skolverket att utvärdera den nya betygsskalan. Resultatet av Skolverkets utvärdering visar att många uppskattar att det nu finns fler betygsssteg men att det finns problem med tröskeleffekter, att elever inte kan få ett högre betyg för att de inte uppfyllt enstaka delar av ett kunskapskrav. Vissa ändringar kunde göras omgående av Skolverket, likt riktlinjer för B och D men flera av förslagen behöver utredas på beslut av regeringen. Än så länge har inget hänt. Partistyrelsen anser därför att frågan skyndsamt bör ses över.

8260

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.24

8265

Studiegång - motion [5.25](#)

8270 5.25.1 Att Centerpartiet verkar för att det i grundskolans studiegång öppnas upp för mer praktiska inslag, och praktik eller annan arbetsmarknadskontakt om det medverkar till att eleven klarar av kunskapsmålen.

8275 5.25.2 Att Centerpartiet verkar för att elever med underkänt i en kurs i gymnasieskolan ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor om att eleven rimligen kan klara av nästa steg.

5.25.3 Att Centerpartiet verkar för att elever med mer än 25 procent underkända kurser på ett läsår ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor för att kunna påbörja nya kurser/nästa läsår.

8280 **Partistyrelsens yttrande:**

8285 Motionären lyfter frågan om en skolgång som inte är likriktad utan utgår från individens förutsättningar. Det handlar delvis om att tidigt fånga upp elever som inte klarar målen och ge dem resurser att ta sig vidare men även om att se varje elevs potential och möjligheter. Det gäller både de elever som klarar målen och de som har en längre väg att gå. Att redan under grundskolan komma i kontakt med arbetsmarknaden genom exempelvis praktik är givande oavsett. För att bättre koppla samman utbildning och jobb måste kvalitativ studie- och yrkesvägledningen ges en utökad roll och garanteras alla elever.

8290 Skolans ambition ska alltid vara att alla elever ska nå målen. Genom att låta elever som inte är godkända gå vidare till nästa årskurs är att sänka ribban. Att sänka ambitionen och tron på eleven men även på vårt utbildningssystem. Istället ska vi tidigare sätta in åtgärder för att fånga upp de elever som riskerar att inte nå målen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.25.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.25.2 5.25.3

8295

Gymnasiepoäng - motion [5.26.2](#)

8300 5.26.2 Att Centerpartiet verkar för att maxtaget för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas.

Partistyrelsens yttrande:

8305 Motionären vill göra det möjligt för elever på gymnasiet att läsa fler kurser. Idag är det rektorn som bestämmer om en elev får läsa fler kurser än de som ryms inom ramen för 2500 poäng. Partistyrelsen anser att det borde, om eleven vill och om det fungerar schematekniskt vara möjligt för elever att läsa fler poäng. Elever som vill utvecklas ska uppmuntras, inte hämmas av skolans system.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

5.26.2 Att Centerpartiet verkar för att maxtaget för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas

8310

Riktlinjer och integritetspolicy för förskolor/skolor - motion [5.27.1](#)

5.27.1 Att Centerpartiet verkar för att Förskolebrevets riktlinjer och dess integritetspolicy ska implementeras i skollagen och gälla både förskola och skola.

8315

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill stärka förskolans och skolans kunskap om sexuella övergrepp mot barn genom att införa Förskolebrevets riktlinjer och integritetspolicy i skollagen. Idag är skolpersonal skyldiga att anmäla om de misstänker att ett barn far illa. Däremot kan det finnas en okunskap för vilka signaler som utsatta barn uppvisar men även hur man som vuxen i barnets närhet ska agera. Huvudmannen har här ett stort ansvar att se till att personalen i förskola och skola har rätt kompetens. Det är viktigt att Skolverket kan bistå med stöd och aktuellt kunskapsunderlag till skolan men det är inte lämpligt att lagstifta i frågan.

8320

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.27.1

8325

Obligatoriskt skolval - motion [5.28](#)

5.28.1 Att Centerpartiet verkar för ett nytt system för skolval i grundskolan med samma regler för fristående och kommunala huvudmän, som bygger på urvalsgrupper som till exempel närhet, socioekonomiska faktorer och kötid.

8330

5.28.2 Att Centerpartiet verkar för att syskonförtur ska vara det första urvalskriteriet vid antagning till grundskolor.

8335

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om urvalssystem vid valet av skola och vikten av ett system som stärker likvärdigheten i svensk skola. Skolkommissionen kom under våren 2017 med förslaget att kö som urvalssystem skulle slopas till förmån för lottning till fristående skolor. Till kommunala skolor med fler sökande än platser skulle lottning övervägas istället för närhetsprincip. Rådande ordning med kötid som urvalsprincip är inte ett perfekt system, det behöver ses över men skolkommissionens förslag inskränker alla elevers rätt att välja skola. Vi säger därför likt motionären nej till lottning. Vi behöver istället som motionären initierar ett mer flexibelt och anpassat system som främjar likvärdighet och säkrar det fria skolvalet.

8340

8345

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.28

En närodlad skola - motion [5.29](#)

5.29.1 Att Centerpartiet står för en närodlad skola med makten nära rektorer, lärare och elever.

8350

5.29.2 Att Centerpartiet verkar för att skolan fortsätter vara kommunalt styrd.

8355 5.29.3 Att Centerpartiet verkar för att de många riktade statsbidragen som idag finns istället blir ett generellt statsbidrag öronmärkt för skolan.

5.29.4 Att Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet för skolor att hyra in konsulttjänster i undervisningen.

8360 5.29.5 Att Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att dela lärare mellan olika huvudmän.

5.29.6 Att Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att använda fjärrundervisning.

8365 **Partistyrelsens yttrande:**
Motionärens resonemang om en närodlad skola ligger i linje med den politik Centerpartiet driver. Alla elever har rätt till en likvärdig skola i hela landet. Samtidigt är Centerpartiet ett decentralistiskt parti som anser att beslut tas bäst så nära människan som möjligt. Vi vill
8370 därför att kommunerna även fortsättningsvis ska ha ansvaret för skolan. En kombination av tydliga styrdokument, en god och stöttande uppföljning av huvudmännens arbete och ett stort eget ansvar för professionen ger en skola som bättre kan anpassas efter elevens och skolans lokala förutsättningar.

8375 Skolkommissionen kom under våren 2017 med förslag om resursfördelningsförslag vilket ligger i linje med motionärens förslag. De riktade statsbidragen, runt 70 till antalet är problematiska, bland annat för att de främst gynnar större huvudmän med rutin och resurser att ansöka. För att säkerställa en likvärdig skola i hela landet borde därför de riktade statsbidragen ses över i syfte att bli ett generellt bidrag öronmärkt för skolan.

8380 Centerpartiet tycker att fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning skulle kompetens kunna delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera
8385 skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och tillgängligheten. Detta förutsätter en utveckling av det digitala användandet och lärandet, något som är viktigt för alla skolor, oavsett storlek och läge.

8390 Centerpartiet ser också ett behov av att undersöka möjligheten till delat huvudmannaskap. I strävan efter att göra skolan mer likvärdig blev skollagen allt för stelbent. Skolor har olika förutsättningar och likvärdighet får inte bli likriktning. För att möta bland annat skolornas skiftande behov av lärarkompetens måste systemet med huvudmannaskap bli mer flexibelt. Det skulle underlätta för skolor på landsbygden att dela på lärare när de inte finner
8395 kompetens. Men det skulle också kunna innebära att en skola skulle kunna ta in lärare på entreprenad. Företag skulle exempelvis kunna specialisera sig på språk och hyra ut sina tjänster till skolor som har behov av duktiga språkpedagoger.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.29

8400

Externt rättade slutprov - motion [5.30](#)

5.30.1 Att Centerpartiet verkar för att dagens nationella prov i gymnasiet ersätts med slutprov och att dessa prov rättas externt.

8405

5.30.2 Att Centerpartiet verkar för att slutbetyget på kursen sätts av ansvarig lärare med hjälp av slutprovet och elevens övriga prestation under kursen.

8410

5.30.3 Att jämförelse mellan skolorna vid skolval görs utifrån resultatet på slutproven i kurserna och inte på elevernas slutbetyg för att motverka betygsinflation.

Partistyrelsens yttrande:

8415

Motionären vill införa externt rättade slutprov på gymnasiet för att motverka betygsinflation. Förslaget ligger i linje med beslutet från partistämman i Karlstad 2013 då det slogs fast att Centerpartiet ska arbeta för en modern studentexamen. Det innebär i sak att eleven, för att få studentexamen måste bli godkänd på examensprov som rättas av fristående examinatorer. Syftet, är likt motionärens att stävja de ojämlika bedömningarna av studieresultaten och den betygsinflation som ett ökande antal skolhuvudmän kan medföra.

8420

Hur proven för en modern studentexamen ska utformas är något som behöver ses över. Det kan tänkas att det kan påverka de nationella proven på gymnasiet men syftet med de nationella proven, att stärka likvärdigheten, rättssäkerhet i betygssystemet och som medel kunna följa elevers kunskapsprogression över tid får inte gå förlorad.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.30

8425

Utbildningspolitik för en värld i rörelse - motion [5.31](#)

8430

5.31.1 Att Centerpartiet ska verka för att kraven för att upphöja högskolor till universitet skärps och tydliggörs.

5.31.2 Att Centerpartiet ska verka för att Malmö högskola inte ges universitetsstatus.

8435

5.31.3 Att Centerpartiet ska verka för att utbyggnaden av högskolan upphör.

5.31.4 Att Centerpartiet ska verka för att antalet akademiska utbildningar kraftigt minskas till förmån för att utbildning med inriktning på konkreta yrken av mindre akademisk karaktär i större utsträckning ska kunna ges på yrkeshögskolan.

8440

5.31.5 Att Centerpartiet värnar det livslånga lärandet genom att verka för att högskolor ska kunna validera yrkeshögskola och annan erfarenhet i högre grad.

8445

5.31.6 Att Centerpartiet ska verka för att resurser som idag går till högskolor och universitet riktas om till yrkeshögskolan.

5.31.7 Att Centerpartiet ska verka för att en fri etableringsrätt för yrkeshögskolor införs i hela landet

- 8450 5.31.8 Att Centerpartiet ska verka för att yrkeshögskolan ges förutsättningar att verka mer långsiktigt genom förlängda tillståndsperioder och möjlighet att själva utforma sina program.
- 5.31.9 Att Centerpartiet ska verka för att lägga ner Akademiska hus och återföra lokalerna till lärosätena.
- 8455 5.31.10 Att Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.
- 8460 5.31.11 Att Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenter åsikter för olika program och lärosäten.
- 5.31.12 Att Centerpartiet ska verka för att resurstilldelningssystemet görs om så att det enbart baseras på antalet studenter och kvalitet i utbildningen, istället för genomströmningen.
- 8465 5.31.13 Att Centerpartiet ska verka för att alla kurser ska ha en tydligt beskriven lägstanivå för betyget godkänt, och att detta ska följas upp av externa kvalitetsgranskare.
- 8470 5.31.14 Att Centerpartiet ska verka för att studenten ska examineras direkt mot kursmål vid tentamina.
- 5.31.15 Att Centerpartiet ska verka för att bidragsdelen i CSN görs om till studielån.
- 8475 5.31.16 Att Centerpartiet ska verka för att anslagen till forskningen avpolitiserats genom att politiserade stöd till specifika målområden avskaffas.
- 5.31.17 Att Centerpartiet ska verka för att andelen av basanslagen till forskning som fördelas utifrån kvalitetsaspekter ökar.
- 8480 5.31.18 Att Centerpartiet ska verka för att försök med innovationstävlingar påbörjas som ett komplement till andra forskningsanslag.
- 8485 5.31.19 Att Centerpartiet ska verka för att en parallell karriärväg till forskarens med inriktning på undervisning införs.
- 8490 5.31.20 Att Centerpartiet ska verka för att det i högskoleförordningen införs möjlighet att anställa personer som universitetslärare, utan krav på forskning.
- 5.31.21 Att Centerpartiet ska verka för att de olika möjligheterna som finns för att finansiera doktorander behålls.
- 8495 5.31.22 Att Centerpartiet ska verka för att karriärvägarna på högskolan förtydligas, utan att lärosätenas rätt att bestämma över sin egna verksamhet inskränks.
- 5.31.23 Att Centerpartiet ska verka för att tillgången till statistik från SCB och andra myndigheter ses över i syfte att kraftigt sänka priserna och öka tillgängligheten för forskare.

- 8500 5.31.24 Att Centerpartiet ska verka för att säkra framtida forskningskompetens genom sträva efter att duktiga elever och studenter ges möjlighet att fortsätta utvecklas i sin egen takt i grundskolan, gymnasiet och högskolan.
- 8505 5.31.25 Att Centerpartiet ska verka för att satsningen på elitklasser i akademiska ämnen fortsätter att byggas ut.
- 8510 5.31.26 Att Centerpartiet ska verka för att de statliga universiteten och högskolorna inrättar utbildningar på avancerad nivå med inriktning på forskning.
- 8515 5.31.27 Att Centerpartiet ska verka för att studentvisum ska ges för hela studieperioden för programstudenter.
- 8520 5.31.28 Att Centerpartiet ska verka för att studietiden ska räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd.
- 8530 5.31.29 Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.
- 8535 5.31.30 Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige.
- 8540 5.31.31 Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.
- 8545 5.31.32 Att Centerpartiet ska verka för att utbytesstudier i högre utsträckning blir en del av utbildningen, där kurserna tillgodoräknas inom det ordinarie kursutbudet.
- 8550 **Partistyrelsens yttrande:**
För att Sverige fortsatt ska kunna vara en konkurrenskraftig kunskapsnation där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till hög tillväxt, stark innovationskraft och högkvalificerade jobb behöver vi skapa rätt förutsättningar. Motionären lyfter ett antal intressanta inspel i den debatten.
- 8555 *Alla utbildningsvägar behövs*
Sveriges högskolor och universitet har en viktig roll att spela som motor i den kunskapsdrivna tillväxten. Det finns flera studier som visar att ett välfungerande och akademiskt ledarskap har stor betydelse för den vetenskapliga kvaliteten i utbildning och forskning. Partistyrelsen anser därför att det är viktigt att möjligheterna för dagens högskolor att erhålla universitetsstatus klargörs. Det ska finnas tydliga kriterier för att undvika godtycklighet. Av den anledningen bör det inte heller gå att återkalla redan utnämnda universitet. Det skapar osäkerhet.
- 8560 Den högre utbildningen ska kännetecknas av hög kvalitet. Det får därför inte ske en ökning av antal platser på bekostnad av utbildningens kvalitet. Samtidigt behöver högskolan likt yrkeshögskolans utbud anpassas efter arbetsmarknadens efterfrågan. Exempelvis byggde alliansen ut antal platser på viktiga bristområden såsom läkar- tandläkar- och ingenjörsprogrammen
- 8565 Genom yrkeshögskoleutbildningarna förses företag med kompetent arbetskraft och deltagarna får en utbildning som i hög grad leder till arbete. Yrkeshögskolan erbjuder också utbildningar

- 8550 i många av de yrken Sverige idag har brist på. Samtidigt får Yrkeshögskolorna relativt lite pengar jämfört med sina akademiska motsvarigheter. Att stärka och bygga ut yrkeshögskolan är därför en prioriterad uppgift. Ett sätt att göra detta handlar om att öka antalet platser på yrkeshögskolan.
- 8555 När det kommer till att erbjuda kompletterande utbildning inriktat mot ett specifikt yrke har Yrkeshögskolan en viktig roll att fylla i framtiden, oberoende om det handlar om personer som precis gått ut gymnasiet eller någon som vill komplettera sin akademiska utbildning efter många år i arbetslivet. Yrkeshögskolan bör därför ges förutsättning att verka långsiktigt genom längre tillstånd och mer resurser. För att underlätta för fler att byta spår måste det också bli enklare för elever som studerat högskoleförberedande program i gymnasieskolan att uppnå och läsa in behörighet till Yrkeshögskolan. Det behöver också bli lättare att erbjuda yrkesinriktade kurser för att stärka yrkeshögskolans kompletterande roll. Vidare bör den geografiska spridningen ses över med utgångspunkt i att utbildningar bör placeras där de har en god möjlighet att samarbeta med det lokala näringslivet.
- 8560 Motionären vill att lokalerna i Akademiska hus ägo ska gå till lärosätena. Partistyrelsen instämmer med motionären om att det har förekommit en oansvarig ekonomisk politik där pengar har plockats ut ur Akademiska hus. Det är inte rimligt. Samtidigt anser vi inte att lösningen är att lärosätena övertar lokalerna, det skulle bland annat ge lärosätena olika förutsättningar eftersom alla inte hyr sina lokaler av Akademiska Hus. Istället ska vi se över hur Akademiska hus sköts. Bolaget ska inte vara en kassako för staten.
- 8570 *Högre kvalitet i högre utbildning*
Sverige lägger varje år många miljarder på den högre utbildningen och hundratusentals studenter investerar varje år tid och pengar på akademisk utbildning. Det är helt avgörande med ett bra externt kvalitetssystem för att dessa investeringar ska generera likvärdighet och så god utbildning som möjligt. Utan ett transparent utvärderingssystem där utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenter tydliggörs kan inte blivande studenter göra välinformerade studieval. Det missgynnar särskilt personer från studieovana hem. För likvärdiga jämförelser förutsätts också tydliga kriterier för vad som krävs av studenter för godkänt betyg. Det stärker rättssäkerheten i betygssättningen samt möjliggör likvärdiga jämförelser mellan utbildningar och lärosäten.
- 8575
- 8580 Extern kvalitetsgranskning är vidare avgörande för ett resursfördelningssystem som premierar kvalitet. Centerpartiet vill ha ett resursfördelningssystem där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras, istället för idag ett system som belönar antal godkända studenter. Vi vill se en högre utbildning som är nära kopplad till arbetsmarknaden med exempelvis praktik, samverkansprojekt och arbetsgivares delaktighet i utbildningens utformning. Utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande bör också gynnas. Exempelvis relevanta sommarkurser av fördjupningskaraktär, distanskurser och kurser på halvfart.
- 8585
- 8590 Centerpartiet anser även att det finns ett behov av en större översyn av resurstilldelningssystemet, vilket varit mer eller mindre orört sedan det infördes i och med 1993 års högskolereform. Bland annat behöver resursfördelningen per område ses över för att skapa en bättre och jämnare kvalitet på landets alla utbildningar.
- 8595 Det ska löna sig att arbeta. Emellertid anser inte partistyrelsen att bidragsdelen ska slopas i CSN och ersättas med lån. I en tid då allt fler yrken blir akademiska går det inte att säga att

majoriteten av studenterna är blivande höginkomsttagare. Många utbildningar idag betalar sig knappt, exempelvis lärare och yrken i vården. Att göra om CSN till enbart lån skulle kunna leda till att färre söker sig till de utbildningar vars examen ger en relativt låg lön. Det skulle
8600 spå på den redan stora bristen på kompetent personal inom välfärdsyrken.

En offensiv forskningspolitik

Sverige har under flera år toppat EU-kommissionens Innovation Union Scoreboard. Sveriges
8605 höga ranking beror emellertid främst på att vi satsar stora resurser på forskning, inte att det egentligen resulterat i någon större output. Något som brukar benämnas den svenska FoU-paradoxen. Denna blir särskilt tydlig vid en analys av delkategorin ”ekonomiska effekter” i Innovation Union Scoreboard där Sverige ligger under EU-genomsnittet. Denna kategori mäter bland annat hur stor del av företagets försäljning som består av nya innovationer, export av medel- och högteknologiska produkter och export av kunskapsintensiva tjänster.

8610 För att stärka Sveriges position på den internationella marknaden behöver vi bättre nyttja de svenska näringarna och bättre positionera oss på områden där vi redan är starka och har spetskompetens. Genom ökat fokus på bland annat Life science, bioenergi, skog och produktprocesser inom stål och järn kan kvalitén på svensk forskning höjas ytterligare.

8615 Resurstilldelningen till universitet och högskolor är ett viktigt styrinstrument för politiken. Idag uppgår lärosätenas så kallade basanslag till ca 43 procent medan externa intäkter utgör 57 procent.

8620 För att premiera vetenskaplig kvalitet införde Alliansregeringen en modell där 20 procent av nya resurser omfördelades mellan lärosätena baserat på indikatorerna externa anslag för forskning, samt publiceringar och citeringar. Samtliga lärosäten garanterades dock en miniminivå för forskarutbildning och forskning, den så kallade basresursen, om 8 000 kronor per helårsstudent.

8625 För Centerpartiet är det viktigt att resursfördelningen till forskningen är transparent och enkel att använda samt att den stimulerar och premierar vetenskaplig kvalitet, resultat i form av forskningsgenombrott och samverkan med övriga samhället. Centerpartiet anser därför att systemet med omfördelning ska finnas kvar men modellen bör föreskriva att 25 procent av
8630 nya basanslag ska omfördelas baserat på väl kända indikatorer. Vi är också positiva till en ökning av basresurs per student.

Vi finner även ett behov av att pröva frågan om att tilldela lärosätena resurser för utbildning, forskarutbildning och forskning i ett anslag. Det tror vi skulle stärka sambandet mellan
8635 utbildning och forskning. Vi är även positiva till att innovationstävlingar kan vara ett komplement till andra forskningsanslag. Innovationsstark forskning behöver gynnas.

För att skapa mer autonoma lärosäten är det viktigt att ge lärosätena bättre förutsättningar att själva bestämma över sina egna resurser. Donationer till lärosäten bör därför vara avdragsgilla
8640 för att stärka lärosätenas ekonomi och möjliggöra satsningar på verksamheten. En viktig förutsättning för ökad autonomi är basanslagen. Centerpartiet är positiva till att öka andelen basanslag till lärosätena för att stärka autonomin. Vi kommer därför följa utvecklingen noga och är beredda att göra resursförstärkningar för att stärka lärosätens andel basanslag i framtiden.

8645

- Centerpartiet anser att det är viktigt med ett mer transparent och tydligt karriärsystem som kan skapa trygghet och incitament för forskare och lärare att fortsätta sin karriär inom akademien. Exempelvis behöver det vara lättare och mer förtjänstfullt att gå från forskningsvärlden till näringslivet och vice versa. Undervisning borde även premieras genom tydliga karriärvägar.
- 8650 Däremot anser inte partistyrelsen att högskoleförordningen borde ändras för att göra det möjligt att anställa personer som universitetslärare utan krav på forskning. Forskningsanknytningen är viktig för att säkerställa kvalitén på utbildningen. Utöver att högre utbildningen ska leda till jobb har den även uppgiften att värna bildning.
- 8655 För att säkra likvärdigheten och rörligheten och därmed kvalitén kan det också finnas ett behov av ett enhetligt system för meriteringsanställningar vid svenska lärosäten. Idag saknas ett sammanhållet system för meritering av unga forskare tidigt i karriären. Detta innebär osäkra anställningsförhållanden och utgör en stor risk att framstående forskare lämnar den akademiska banan för en annan karriär.
- 8660 För att kunna locka de främsta studenterna till en forskarkarriär krävs bra villkor. Alliansen begränsade rätten att använda utbildningsbidragen och ändrade även reglerna så att statliga lärosäten måste ha försäkring för sjukdom och föräldraledighet för stipendiefinansierade doktorander.
- 8665 Det är motiverat att förbättra doktorandernas villkor. Men om kostnaderna för att utbilda doktorer höjs kraftigt riskerar antalet nya doktorer att minska, något som på sikt riskerar att försämra svensk konkurrenskraft.
- 8670 Externt finansierade stipendier som ger resurser till svenska lärosäten och utbildningar bör uppmuntras.
- 8675 För att fånga upp unga talanger och ge möjlighet för dem att utvecklas och redan under gymnasieåren komma i kontakt med forskarvärlden är olika teoretiska spetsutbildningar ett bra alternativ. Spetsutbildningarna, som är en försöksverksamhet på initiativ av alliansen bör därför bli permanent enligt partistyrelsen. Det bör vidare vara möjligt med fler masterutbildningar med valbar forskningsinriktning. Det förbereder studenter i ett tidigt skede för kommande forskningsarbete.
- 8680 För att stärka svensk forskning behöver tillgängligheten till offentlig data öka. Tack vare generationer av nitiska myndigheter har Sverige några av världens bästa samlingar av statistik och data på ett stort antal områden, bland annat inom life science. Dessa uppgifter kan användas till en mängd innovationer, applikationer och forskning. För att till max främja denna utveckling bör den offentliga sektorns aktörer åläggas att tillgängliggöra så mycket data
- 8685 som möjligt för att främja utvecklingen.

Gränslös högre utbildning

- 8690 Om svensk utbildning och forskning ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen finns det ett flertal faktorer som spelar roll, varav det internationella utbytet är en viktig del. Det gäller både internationella forskare som kommer hit för att arbeta och internationella studenter som väljer att läsa hela eller delar av sin utbildning i Sverige men även svenska studenter som söker sig utomlands. Utan utbyte förlorar svenska lärosäten både kvalité och mångfald.
- 8695 Dessvärre finns åtskilliga hinder för de som väljer att komma till Sverige och studera. Bland annat kan inte mastersstudenter och doktorander söka uppehållstillstånd för hela

8700 studieperioden utan måste söka nya tillstånd för varje år. Det skapar oro hos både studenter och forskare samtidigt som det ger Migrationsverket onödigt arbete. Det borde därför vara möjligt att ansöka för hela studieperioden anser partistyrelsen. Studietiden borde vidare räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd. Sverige behöver bli bättre på att behålla efterfrågad kompetens efter avslutade studier. Det är avgörande för vår framtida konkurrenskraft.

8705 Men utbyte handlar inte bara om att skapa goda förutsättningar för utländska studenter för att uppmuntra till studier i Sverige utan även om att uppmuntra svenska studenter till utlandsstudier. Internationella studier ska vara premierande. Bland annat borde det bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier.

8710 För att stärka kvalitén och därmed svenska lärosätens konkurrenskraft behöver det finnas en mångfald av små och stora lärosäten i hela landet. Vi välkomnar därför etableringen av internationella lärosäten samt fler privata initiativ. Svenska lärosäten borde även uppmuntras att etablera sig utomlands.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

5.31.10 Att Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.

5.31.11 Att Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenter åsikter för olika program och lärosäten.

5.31.29 Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.

5.31.31 Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.31.1

5.31.5

5.31.7

5.31.8

5.31.12

5.31.13

5.31.14

5.31.17

5.31.18

5.31.19

5.31.21

5.31.23

5.31.24

5.31.25

5.31.26

5.31.27

5.31.28

5.31.30
5.31.32

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.31.2
5.31.3
5.31.4
5.31.6
5.31.9
5.31.15
5.31.16
5.31.20
5.31.22

8715

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för bifall till motion 5.31.3, 5.31.6, 5.31.9 samt 5.31.15

5.31.3 Att Centerpartiet ska verka för att utbyggnaden av högskolan upphör.

8720

5.31.6 Att Centerpartiet ska verka för att resurser som idag går till högskolor och universitet riktas om till yrkeshögskolan

5.31.9 Att Centerpartiet ska verka för att lägga ner Akademiska hus och återföra lokalerna till lärosätena.

8725

5.31.15 Att Centerpartiet ska verka för att bidragsdelen i CSN görs om till studielån.

8730

Högskoleprov på engelska - motion [5.32](#)

5.32 Att Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att erbjuda högskoleprov på engelska i syfte att ge fler möjligheten att söka vissa högre utbildningar oavsett om man kan svenska eller inte. Som alternativ se om man ska byta den svenska delen mot den engelska, dvs ha en viss del på svenska men tyngdpunkten på engelska.

8735

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om hur vi tillgängliggör utbildning för fler och hur vi river hinder istället för att bygga upp dem. Svensk högskola blir allt mer internationell i sin karaktär, det är nödvändigt om vi ska stå oss i den globala konkurrensen och stärka vårt varumärke som kunskapsnation. Genom att erbjuda högskoleprovet på engelska kan vi också skapa fler vägar in till högre utbildning för engelskspråkiga personer som nyligen kommit till Sverige men som ännu inte kan hantera det svenska språket fullt ut. Personer som väljer att skriva det engelska provet ska sedan kunna söka engelskspråkiga kurser och program på högskolan.

8740

8745

Reformen är emellertid omfattande och förutsätter en genomlysning av högskoleprovet i sin helhet samt analys av eventuella konsekvenser. Likvärdighet är viktigt och högskoleprovet måste svara upp till de krav som ställs vid studier på högskolan. Vidare behöver utbudet av engelskspråkiga grundutbildningar på högskolan öka och möjligheten att kombinera högskolestudier med svenskundervisning förbättras. För att bli konkurrenskraftig på arbetsmarknaden och delaktig i samhället är det svenska språket av stor betydelse.

8750

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
5.32

8755 **Studiero - motion [5.33](#) och [5.34](#)**

5.33 Att centerpartiet ska skapa en trygg skola för alla. Missförstånd och meningsskiljaktigheter uppstår hela tiden bland elever och personal.

8760 5.34 Att Centerpartiet verkar för att skollagen ändras för att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats.

8765 **Partistyrrelsens yttrande:**

För att elever ska kunna lära och nå kunskapsmålen måste de ges rätt förutsättningar. Förutom bra lärare är det grundläggande att alla elever känner trygghet och studiero.

8770 Enligt skollagen ska alla elever vara tillförsäkrade en skolmiljö som präglas av trygghet och en demokratisk värdegrund. Många elever känner sig trygga i skolan men det är fortfarande allt för många som inte gör det. Enligt en nyligen utkommen rapport från Skolinspektionen uppger 12 procent av de tillfrågade eleverna i årskurs nio att de inte känner trygghet i skolan och 16 procent säger sig vara rädda för andra elever.

8775 Det finns idag få åtgärder för elever som på ett allvarligt sätt stör arbetsron för övriga elever. Rektorn har rätt att enligt skollagen besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet endast om åtgärderna som tidigare gjorts inte varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero. Förflyttningen får inte vara längre än fyra veckor. För att skapa en trygg skolmiljö bör det därför, enligt Centerpartiet

8780 vara möjligt att omgående flytta elever som allvarligt stör studieron för övriga elever.

8785 Det brister också allt för ofta i samverkan mellan skola och myndigheter som polis och socialtjänst. Något som leder till att elever som visar oroande tendenser med skolk, sjunkande studieresultat eller utåtagerande beteende inte fångas upp. För att förbättra samverkan menar Centerpartiet att det borde finnas en tydlig samordnande funktion, en person med ansvar att vara en länk mellan skola och myndighet.

8790 Vidare är det allt för många barn och unga som lider av psykisk ohälsa. Allt fler unga drabbas av psykosomatiska symptom som oro och nedstämdhet, sömnbesvär, trötthet och huvudvärk. 2016 hade Bris nästan 10 000 kontakter med barn om psykisk ohälsa, vilket är en ökning med tre procent sedan 2015. Enligt forskning har tidiga insatser och stöd till föräldrar positiv effekt på barns och ungdomars psykiska hälsa. En bra kontakt med hemmet och samtalsstöd är därför en viktig del i att förbättra barn och ungas välbefinnande i skolan.

8795 Vad gäller motion 5.34 och dess yrkande om att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats, strider det mot skollagen och elevens rätt till utbildning. Rektorn har en skyldighet att ta fram ordningsregler, vilka eleverna ska ha möjlighet att vara med och påverka. Det finns alltså

8800 möjlighet för rektorn att sätta upp regler vilket i ett tidigt skede fångar upp elever som inte kommer i tid till lektioner eller helt uteblir. Det kan exempelvis ske genom noggrann tidsrapportering och tidig kontakt med hemmet. Lärare får också vänta med att släppa in elever om det förekommer en genomgång eller liknande. Detta är något som redan praktiseras av flertalet skolor, exempelvis Engelska skolan. Sena ankomster ska i minsta möjliga mån påverka övriga elevers studiero. Andra åtgärder för att stärka elevers trygghet lyfts även i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.33

5.34

8810 **Religiösa friskolor – motion [5.35](#), [5.36](#) och [5.37](#)**

5.35.1 Att reglerna för konfessionella förskolor och friskolor ska skärpas.

5.35.2 Att ett stopp för nya religiösa friskolor införs.

8815 5.35.3 Att konfessionella inslag ska vara frivilliga och får inte vara en del av undervisningen.

5.35.4 Att könsuppdelade lektioner aldrig kan tillåtas motiveras av ideologiska, religiösa eller kulturella skäl. Utan kan endast motiveras av pedagogiska skäl vid vissa speciella tillfällen.

8820 5.36.1 Att Centerpartiets stämma ger partistyrelsen i uppdrag att lägga fram ett förslag till en stegvis avveckling av de nuvarande konfessionella friskolorna i Sverige.

8825 5.36.2 Att Centerpartiet verkar för ett förbud mot att starta nya konfessionella friskolor i Sverige.

5.37 Centerpartiet ska arbeta för att inte konfessionella skolor ska erhålla offentliga medel för deras verksamhet.

8830 **Partistyrrelsens yttrande:**

Motionärerna vill se ett förbud mot konfessionella friskolor. Det motiveras bland annat med risken att styrdokumentet inte följs och att barn undervisas i en värdegrund som inte är i linje med läroplanens demokratiska värden.

8835 Av Sveriges cirka 7 000 grund- och gymnasieskolor är ungefär 70 av dem konfessionella. Den stora majoriteten av dem är kristna. Konfessionella skolor har en lång tradition av att bedriva utbildning i Sverige och har stöd i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheter. Där ges föräldrarna rätt att försäkra sina barn en uppfostran och undervisning som överensstämmer med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.

8840 Den ordinarie skolans utbildning och undervisning ska vara icke-konfessionell. Det innebär att det inte får finnas religiösa inslag. Däremot är det tillåtet att inom ramen för religionsundervisningen besöka olika religiösa lokaler likt moské, kyrka eller synagoga. Det är även tillåtet att ha avslutning eller samling i kyrkan om tonvikten ligger på traditioner,

8845

högtidlighet och den gemensamma samvaron. Det får inte förekomma några religiösa inslag såsom bön, välsignelse eller trosbekännelse.

8850 För konfessionella friskolor med en religiös inriktning är det tillåtet med religiösa inslag i utbildningen. Det kan då exempelvis handla om morgonbön, tackbön vid måltid eller religiösa symboler i skollokalerna. De religiösa inslagen ska vara frivilliga för eleverna och inte vara tvingande. I den ordinarie undervisningen får det inte förekomma några religiösa inslag, det får alltså bara ske i den övriga verksamheten skolan bedriver. Den svenska läroplanen och dess värdegrund ska gälla och all utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

8860 Demokratiska värderingar ska genomsyra våra skolor och vi har förståelse för den oro som kan finnas. Men i grunden handlar det om att elever och föräldrar ska kunna välja den skola som passar just dem. Vi är därför positiva till det fria skolvalet. Den ökade konkurrensen har lett till att kvaliteten överlag har höjts i skolan.

8865 Precis som med andra kommunala och fristående skolor finns det konfessionella skolor som presterar på topp och de som har problem och underpresterar. Dåliga skolor kan vi aldrig acceptera, oavsett huvudman. Vid de tillfällen skolan brister i sin kvalité ska det leda till tydliga konsekvenser. Lagar och ordningar ska följas och är det allvarliga brister ska skolan stänga. För att försäkra sig om att huvudmännen, fristående så väl som kommunala lever upp till styrdokumentet bör skolor i större utsträckning än idag utsättas för oanmälda granskningar av Skolinspektionen. Vi måste vara tydliga med att skolan ska präglas av allas lika värde och vara en plats för inlärning och trygghet. Det är därför inte acceptabelt att dela upp flickor och pojkar i skolan om det inte är pedagogiskt motiverat.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.35.3 5.35.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.35.1 5.35.2 5.36.1 5.36.2 5.37

8875 Åke Carlson, Aphram Melki och Can Savran reserverar sig till förmån för bifall till motion 5.35.2, 5.36.1, 5.36.2 samt 5.37

5.35.2 Att ett stopp för nya religiösa friskolor införs.

8880 5.36.1 Att Centerpartiets stämma ger partistyrelsen i uppdrag att lägga fram ett förslag till en stegvis avveckling av de nuvarande konfessionella friskolorna i Sverige.

5.36.2 Att Centerpartiet verkar för ett förbud mot att starta nya konfessionella friskolor i Sverige.

8885 5.37 Centerpartiet ska arbeta för att inte konfessionella skolor ska erhålla offentliga medel för deras verksamhet.

Ändringar av studiemedel – motion [5.5](#)²², [5.38](#), [5.39](#), [5.40](#), [5.41](#) och [5.64](#)

- 8890 5.5.3 att de som tar sin examen på utsatt tid får en del av studiemedlen efterskänkta.
- 5.38 Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att ta CSN-lån för att ta körkort.
- 8895 5.39 Att Centerpartiet verkar för att studiebidraget för gymnasieelever inte bara ska baseras på närvaro utan också på godkända studieresultat.
- 5.40.1 Att de studenter som tar examen inom utsatt tid får en avskrivning på CSN lånet.
- 8900 5.40.2 Att centerpartiet ser över hur vi ska kunna motverka "eviga" studenter.
- 5.41 Att partistämman beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag om att snarast starta arbetet med förändringar i studiestödssystemet som möjliggör för fler att fullfölja utbildningar på alla nivåer.
- 8905 5.64 Att studiemedel ska betalas ut även under lovet. Den som pluggar på heltid ska ha rätt till både studiebidrag och studielån under lovet som kommer strax efter studietermen.

Partistyrelsens yttrande:

- 8910 Motionärerna ser utökade möjlighet för studiemedelssystemet. Bland annat finns förslag på att förbättra genomströmningen i den högre utbildningen samt få unga människor att tidigare än idag gå till högre studier. Motionärens förslag ligger i linje med Centerpartiets politik. Sverige behöver fler arbetade timmar för att vår gemensamma välfärd ska hålla ihop. Arbetslivet måste förlängas i bägge ändar. Unga svenskar kommer ut sent på arbetsmarknaden och vi går
- 8915 i pension allt för tidigt. Jämfört med flertalet andra OECD-länder påbörjar de svenska studenterna eftergymnasiala studier senare och tillbringar också längre tid i studier. Vidare är utbildningars koppling till arbetslivet dålig och matchningen på svensk arbetsmarknaden en av OECD:s sämsta. Frånvaron på arbetsmarknaden leder till både uteblivna inkomster för studenten och stora kostnader för samhället.
- 8920 För ökad genomströmning och fler i arbete ser vi ett behov av att premiera de som avslutar sina studier före avsatt sitt. Det kan göras genom ett mer flexibelt studiemedelssystem som också är anpassat för de med lägre studietakt, exempelvis de som har gått gymnasiesärskolan eller är deltidssjukskriven i varierad grad. Det ger fler möjligheten till en utbildning som leder
- 8925 till jobb. För ett längre arbetsliv borde det även vara möjlighet att ta del av studiemedelssystemet högre upp i åldern än idag. Vidare bör terminssystemet göras mer flexibelt så att fler tidigare har möjlighet att ta sig ut i arbetslivet.
- 8930 Vad det gäller förslaget i motion 5.38, om att göra det möjligt att ta studiemedel till körkort är intentionerna goda hos motionären. Emellertid anser vi att förslaget kan leda till onödigt skuldsättning hos individen. Det är en summa, som trots att den är ansevärd är möjlig att spara ihop. Jämfört med en utbildning på högskolan som kan kosta flera hundratusen kronor. Däremot uppmuntrar vi fler yrkesutbildningar att erbjuda körkortsutbildning.

²² 5.5.1-2 behandlas i yttrande Snabbare högskoleexamen i Kommitté 5

8935 I motion 5.39 föreslås att studiebidraget ska utgå från kunskapsresultatet och inte bara närvaro. På så vis kan elever anpassa sin skolgång utifrån egna behov och förutsättningar. Intentionen är god när motionärerna vill skapa en gymnasieskola som är mer individanpassad. Samtidigt fyller undervisningstiden i klassrummet ytterligare funktioner än som bara kunskapsinhämtande. Det är även svårt för läraren att planera lektioner när elever kommer
8940 och går. Mest troligt finns det också elever som tror sig kunna studera på egen hand och inte vara i behov av läraren men som egentligen behöver en lärares stöttning och sammanhanget som klassen ger. Vidare blir det problematiskt för lågpresterande elever som har svårt att nå godkänt, exempelvis nyanlända elever. Det blir att straffa elever som försöker nå målen men fortfarande har en bit kvar. Studiemedelssystemet bör därför även fortsättningsvis utgå från
8945 elevens närvaro, vilket också i stor utsträckning går att sammankoppla med elevens skolresultat.

Motion 5.64 vill att studiemedel ska ges även under sommarhalvåret när ingen utbildning bedrivs. Det för att säkerställa studenternas ekonomi mellan terminerna och för att
8950 studenterna ska slippa söka jobb till varje sommar. Intentionerna hos motionären är goda men vi anser att studiemedlet ska vara förbehållet studier. Det allra bästa vore om fler hade möjlighet att studera även under sommaren för att på så vis avsluta sina studier före avsatt tid. I brist på relevanta rommarkurser ser vi ändå att sommarjobb är ett bra alternativ då det både ger arbetserfarenhet och pengar under sommarhalvåret.

8955

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.40.2 5.41

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.5.3 5.38 5.39 5.40.1 5.64

Körkort – motion [5.42](#) och [5.43](#)

8960

5.42 Att Centerpartiet nu arbetar för att införa körkortsundervisning på gymnasiet så snart som möjligt.

5.43 Att lärare på gymnasieskolor med behörighet att utfärda körkort för lastbil och arbetsmaskiner/fordon även ska kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever.
8965

Partistyrelsens yttrande:

Motionärernas intentioner är goda då de vill ge alla möjligheter till körkort. Emellertid är det viktigt att skilja på vad som tillhör skolans ansvarsområde och vad som ligger utanför. Skolan
8970 kan inte stå för alla samhälliga behov, det finns det varken tid eller ekonomiska resurser till. Däremot kan en skola om det vill, lägga resurser på körkortsutbildning åt sina elever men detta måste vara ett frivilligt val från skolans håll, inte ett tvång från staten.

Vidare vill motion 5.43 möjliggöra för lärare med behörighet att utfärda körkort för lastbil
8975 och arbetsmaskiner/fordon att även kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever. Om en skola

väljer att erbjuda körkortsutbildning så är det upp till skolhuvudmannen att se till att lärarna som ska bedriva körkortsutbildning har adekvat utbildning. Kvalitén måste kunna garanteras på körkortsutbildningen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.42

5.43

8980

Skolor på landsbygden – motion [5.44](#), [5.45](#) och [5.46](#)

8985 5.44 Att Centerpartiet ska arbeta för att IT-teknik, i högre utsträckning, ska få användas för att utveckla möjligheten till distansundervisningen så att små skolor kan finnas i hela Sverige

8990 5.45.1 Att Centerpartiet arbetar för att landsbygdsskolorna ska ges förutsättningar att utvecklas och att små skolor ska ses som en resurs och ett alternativ i kommunens utbud av skola samt klart uttala att systemet med F-6 skola är norm.

5.45.2 Att Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

8995 5.46.1 Att Centerpartiet verkar för en särskild lärarbehörighet

5.46.2 Att en grupp tillsätts för att titta på hur vi kan tillvarata de små skolornas möjligheter

Partisturelsens yttrande:

9000 Landsbygdsskolorna är viktiga för en levande landsbygd och därmed ett levande Sverige. De är kittet som håller ihop bygden och inger framåtanda och framtidstro. Emellertid är det allra viktigaste att skolan håller en hög kvalitet - en skolas överlevnad får inte ske på bekostnad av en sämre kvalitet. Alla elever har rätt till en likvärdig och god utbildning, oavsett var i landet de bor eller på vilken skola de går. Därför är det viktigt att alla skolor i Sverige, oavsett läge
9005 och storlek lyder under samma lagar och regler. Bedömningen om en landsbygdsskolas fortlevnad måste därför utgå från varje specifikt fall, det går inte att generalisera då förutsättningarna ser mycket olika ut. Att göra systemet F-6 skola till norm skulle exempelvis försvåra för skolor på landsbygden. Det behöver finnas en flexibilitet i skolans utformning utifrån lokala förutsättningar.

9010 För att behålla de mindre skolorna på landsbygden behöver vi finna nya vägar. Något som då är av betydelse är främjandet av fjärrundervisningen och digitala lösningar så att exempelvis mindre skolor som inte har ekonomisk möjlighet att ha behöriga lärare i alla ämnen på skolan ändå kan få tillgång till lärare med rätt ämnesbehörighet. Centerpartiet tycker att
9015 fjärrundervisning ska tillåtas i alla relevanta ämnen och att kommunala och fristående skolor ska ha möjlighet att anordna fjärrundervisning på entreprenad under samma förutsättningar som statliga skolor. Genom fjärrundervisning skulle kompetens kunna delas över hela landet och lärare skulle kunna fördela sin tjänst på flera skolor utan att själva dagligen behöva åka mellan de olika skolorna. Fjärrundervisning stärker likvärdigheten, ökar kvalitén och
9020 tillgängligheten. Detta förutsätter en utveckling av det digitala användandet och lärandet, något som är viktigt för alla skolor, oavsett storlek och läge. Vidare bör möjligheten till

distansundervisning ses över. Det kan bland annat vara ett bra komplement till ordinarie undervisning för nyanlända elever i behov av att maximera sin studietid.

- 9025 Centerpartiet ser också ett behov av att undersöka möjligheten till delat huvudmannaskap. I strävan efter att göra skolan mer likvärdig blev skollagen allt för stelbent. Skolor har olika förutsättningar och likvärdighet får inte bli likriktning. För att möta bland annat skolornas skiftande behov av lärarkompetens måste systemet med huvudmannaskap bli mer flexibelt. Det skulle underlätta för skolor på landsbygden att dela på lärare när de inte finner kompetens. Men det skulle också kunna innebära att en skola skulle kunna ta in lärare på
- 9030 entreprenad. Företag skulle exempelvis kunna specialisera sig på språk och hyra ut sina tjänster till skolor som har behov av duktiga språkpedagoger.

- 9035 I Falun 2015 tog stämman beslut om att Skolverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) borde utveckla ett stöd för hur kommuner och andra huvudmän kan arbeta med att lyfta mindre skolors konkurrensfördelar och minimera deras svagheter. Det är därmed Centerpartiets politik att tillsätta en grupp för att titta på små skolors möjligheter.

- 9040 Vad det gäller förslaget att skapa en behörighet för småskolepedagoger är intentionerna goda då motionärerna vill nyttja skolans småskaliga fördelar och läge för att höja yrkets och skolans attraktivitet. Emellertid finns en överhängande risk att mindre skolor på landsbygden skulle få än svårare att finna behörig personal. Vidare har alla elever ha rätt till en likvärdig skola, oavsett geografisk läge. Olika behörigheter för olika skolor skulle kunna försämra likvärdigheten.

9045

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.44

5.45.2

5.46.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.45.1

5.46.1

Legitimation till fritidspedagoger – motion [5.47](#) och [5.48](#)

9050

5.47 Att fritidspedagoger med komplett utbildning får en legitimation på samma sätt som lärare.

5.48 Att legitimation införs för fritidspedagoger.

9055

Partistyrelsens yttrande:

Alliansregeringen införde 2011 legitimation för läraryrket. Motionären vill nu att legitimationen även ska inkludera fritidspedagoger. Precis som motionären skriver spenderar många av de yngre eleverna mycket tid på fritidshemmet tillsammans med bland annat fritidspedagoger. Att ha en välfungerande och meningsfull verksamhet med kompetent personal är därför viktigt. Däremot tror vi inte att legitimation för fritidspedagoger är lösningen.

9060

9065 Legitimationskravet inom förskola och skola är kopplat till undervisning i olika ämnen och kurser. Till legitimationen finns också ett myndighetsansvar i form av bedömning och betygsättning. Fritidspedagoger kan också ansöka om legitimation för förskolelärare eller lärare i sådana ämnen som ingått i fritidspedagogexamen och där man har tillräcklig erfarenhet.

9070 Antalet legitimationsyrken bör vidare begränsas i syfte att inte stänga människor ute, vi vill inte återgå till skråväsen i tider då vi behöver ökad rörlighet på arbetsmarknaden. Legitimation ska förbehållas de yrken som kräver myndighetsutövande.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.47

5.48

9075

Källkritik – motion [5.49](#), [5.50](#) och [5.51](#)

5.49 Att Skolverket genom ett direktiv ska lyfta upp källkritik i skolschemat på högstadiet och gymnasiet.

9080

5.50 Att Vetenskapsrådet tillsammans med Skolverket initierar Centrum för Naturvetenskaper och Källkritik. Den har till uppgift att kontinuerligt informera samhället om behovet av NO-lärare och om utveckling av källkritiska förmågan i skolan, planera och vidta åtgärder.

9085

5.51 Att Centerpartiet verkar för att gymnasiets undervisningslitteratur innehåller källhänvisningar i största möjliga mån.

Partistyrrelsens yttrande:

9090 Att få redskap och förhållningssätt för att kunna orientera sig i en komplex och snabbt föränderlig värld med stort informationsflöde är en förutsättning för ett välfungerande demokratiskt samhälle. Dessvärre är det allt oftare sanningar ifrågasätts och tyckande blir vedertagna sanningar. Skolan har här en stor och viktig roll att fylla. Elever måste utveckla sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden samt inse konsekvenserna av olika alternativ.

9095

Detta är också något som understryks i läroplanen. Kritiskt tänkande och förhållningssätt betonas i flera ämnen som en del av det centrala innehållet i kurs- och ämnesplaner. I grundskolan återfinns det i ämnen som svenska, svenska som andra språk, samt i natur- och samhällsorienterade ämnen. På gymnasiet är ett av de fem centrala målen i samhällskunskap att eleven ska ha förmågan att använda källor och föra resonemang om informationens och källornas användbarhet.

9100

Trots detta har Skolverket, i sin granskning kunna konstaterat att det finns brister i gymnasieskolans undervisning av källkritik.

9105

Vi befinner oss i tid då förmågan att orientera sig och kritiskt granska information är viktigare än någonsin. Men problemet är inte bristen på skrivningar i skolans styrdokument utan dess efterlevnad. Det är därför viktigt att se till att läroplanen följs och att Skolverket bistår lärare och skolledare med stöd. Det är viktigt med källhänvisningar i undervisningslitteraturen på

9110 gymnasiet, som i många andra sammanhang, men partistyrelsen anser inte att detta ska detaljstyras.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.49

5.50

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.51

9115

Fysisk aktivitet i skolan – motion [5.52](#), [5.53](#), [5.54](#) och [5.55](#)

5.52.1 Att alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott i fritidsverksamheten för de yngre eleverna

9120

5.52.2 Att alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott utöver idrottslektionerna för de äldre eleverna.

9125

5.53 Att Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inlärning, bättre välmående och social gemenskap.

9130

5.54 Att våra barn och unga i skolan ska få schemalagd fysisk aktivitet cirka 30 minuter varje dag antingen genom att utöka omfattningen av skolämnet ”Idrott och hälsa” eller att komplettera läroplanen med icke-betygsgrundande rörelsetimmar.

9135

5.55 Att Centerpartiet arbetar för att varje elev får utöva idrott, eller på annat sätt röra sig, i skolan vid minst fyra tillfällen i veckan varav minst två är morgonpass och två är längre än 30 minuter.

Partistyrrelsens yttrande:

Studier visar att svenska skolbarn är de mest stillasittande i Norden. Enligt en undersökningen beställd av Nordiska Ministerrådet är 68 procent av svenska skolbarn är fysiskt inaktiva. De uppfyller därmed inte WHO:s rekommendation om minst en timmes fysisk aktivitet dagligen.

9140

Svenska barn har även minst antal schemalagda idrottslektioner i Norden. Samtidigt visar studier att en timmes fysisk aktivitet per dag på schemat inte bara förbättrar barn och ungas fysik och välbefinnande, det stimulerar även lärandet och förbättrar skolresultaten. Speciellt hos pojkar. Det är också under barn och ungdomen som vanemönster etablerar sig.

9145

Trots skrivningar i läroplanen om att skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever dagliga fysiska aktiviteter inom ramen för hela skoldagen rör sig svenska elever allt för lite.

9150

Alliansen har under flera år drivit frågan om mer idrott i skolan. Men att öka barns aktivitet handlar inte bara om fler idrottstimmar, precis som motionären poängterar, utan barn och unga behöver fysisk aktivitet dagligen. Partistyrelsen är därför av åsikten att huvudmännen måste ta sitt ansvar och skapa förutsättningar för att öka den fysiska aktiviteten i skolan samt att skrivningarna i läroplanen behöver ses över.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

5.53 Att Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inläring, bättre välmående och social gemenskap.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.52.1

5.52.2

5.54

5.55

9155

SFI - motion [5.56](#), [5.57](#) och [5.58](#)

5.56.1 Att Centerpartiet arbetar för att de företag som själva hjälper nyanställd personal med språkutbildning får lättnader i t ex lägre arbetsgivaravgift.

9160

5.56.2 Att Centerpartiet arbetar för att det i språkundervisningen också blir samtalsgrupper där man får öva och samtidigt lära sig om det svenska samhället.

9165

5.56.3 Att Centerpartiet arbetar för att språkundervisningen till invandrare/migration alltid blir prioriterad för att individen så snart som möjligt ska ges möjlighet att klara sig själv.

5.57.1 Att direkt vid asylansökan hos Migrationsverket ges möjlighet till SFI-undervisning.

9170

5.57.2 Att kravet på ett svenskt personnummer för att vara behörig till SFI tas bort.

5.57.3 Att SFI-undervisning ska ges till samtliga asylsökande, dvs även till barnen fram till deras skolstart.

9175

5.58.1 Att Centerpartiet ser över strukturen kring svenska för invandrare.

5.58.2 Att Centerpartiet jobbar för att fokus för SFI bör gå från bidragstagande till jobb, utbildning och företagande.

9180

5.58.3 Att Centerpartiet ser över möjligheten att införa ett checksystem som ger eleven rätt att välja vilken SFI utbildningen som ger de bästa förutsättningarna.

Partistyrelsens yttrande:

9185

Kvalitén i svenska för invandrare (SFI) är i dag djupt otillräcklig. Många går år efter år i utbildningar som har låg genomströmning, dålig individanpassning och helt enkelt inte lär ut språket. I många kommuner finns det inte heller några alternativ, utan den enda tillgängliga SFI-undervisningen är den som kommunen själv tillhandahåller.

9190

Samtidigt har flera privata och ideella utbildningsanordnare visat sig mycket framgångsrika i att lära ut språk. I dag har dock studerande inom SFI inte möjlighet att välja en annan utbildningsanordnare än kommunen eller de anordnare kommunen upphandlat. Vi vill reformera systemet genom att endast betala för resultat. Kvaliteten kan höjas genom att vi inför valfrihet för de studerande och öppnar upp för konkurrens mellan nya, potentiellt bättre utbildningsanordnare. Centerpartiet föreslår därför redan i dag att det införs en SFI-peng. Alla som uppnår vissa grundläggande krav får möjlighet att erbjuda SFI-undervisning. Den som

9195 ska lära sig svenska får sedan möjlighet att välja hos vilken utbildningsanordnare de vill studera, och utbildningsanordnaren får betalt genom en typ av skolpeng. Vi vill också att SFI och fler etableringsinsatser för nyanlända ska vara tillgängliga redan från att man placeras som asylsökande.

9200 Den nyanländes språkkunskap och färdigheter mäts initialt samt efter avslutad kurs. SFI-anordnaren får sedan betalt endast om den studerande förbättrat sina svenskkunskaper tillräckligt. Nyanlända med sämre förutsättningar för att lära sig svenska, och som därmed är mer resurskrävande för SFI-anordnaren, ger en högre peng. Men för att främja kvalitet betalas enbart SFI-pengen ut när resultat nåtts, oavsett vem som ska lära sig svenska.

9205

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.56.2

5.57.3

5.58

5.58.1

5.58.2

5.58.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

5.56.1

Ändring av lärarutbildningen – motion [5.26.1](#), [5.27.2](#), [5.59](#), [5.60](#)²³ och [5.61](#)

9210

5.26.1 Att Centerpartiet verkar för att förändra lärarutbildningen så att den innefattar mer utbildning om särbegåvade elever.

9215

5.27.2 Att Centerpartiet verkar för att Förskoleprogrammet, lärarprogrammet, barnskötarutbildningar och idrottshögskolor får utbildning i barns integritet och lära sig uppmärksamma de olika signaler utsatta barn uppvisar.

9220

5.59 Att Centerpartiet verkar för att utbildning om mobbning och psykisk ohälsa ska ingå i lärarutbildningen.

5.60.2 Att Centerpartiet verkar för att frågor om HBTQ-, mångfald och funktionshinder blir obligatoriska moment i lärarutbildningen.

9225

5.60.3 Att Centerpartiet verkar för att fler lärare fortbildas inom HBTQ-frågor.

5.61 Att Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler väl förberedda nya lärare.

9230

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna har alla synpunkter på hur lärarutbildningen bör utformas för att ge lärare rätt kompetens.

²³ 5.60.1 behandlas i yttrande Ändring av läroplan i Kommitté 5.

- 9235 Motionärernas intentioner är goda när de vill stärka upp lärarutbildningen på olika områden. Likt stärkt kompetens om barn och ungas psykiska ohälsa, särbegåvade elever, hur kunskap om sexuellt utnyttjade barn ska stärkas hos skolpersonal samt hur lärare ska ges kompetens i HBTQ-frågor.
- 9240 Enligt läroplanen ska skolans verksamhet genomsyras av demokratiska värden där tolerans och respekt är viktiga delar. Lärarkåren är en betydande del i arbetet mot psykisk ohälsa och mobbning i skolmiljön. Samma sak gäller HBTQ-frågor. Begrepp som kön och könsmönster samt kvinnligt och manligt återkommer på flertalet ställen i kurs- och ämnesplanerna.
- 9245 Undervisningen ska också utgå från den enskilda elevens förutsättningar. Att kunna fånga upp elever styrkor och se deras potential är en viktig del av lärarens uppdrag.
- Vidare är lärare skyldiga, enligt socialtjänstlagen, att anmäla om de misstänker att en elev far illa. Samtidigt är det viktigt att dra en gräns för hur långt lärarens ansvar sträcker sig. Skolan kan och ska inte stå för alla samhälleliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Lärarens fokus ska främst ligga på undervisningen. Däremot är det viktigt att det finns andra stödfunktioner som samverkar med lärarna. Vi behöver därför en väl utbyggd elevhälsa som inte bara kommer in när något gått snett utan även har förutsättningar att arbeta förbyggande. Det förutsätter också en god samverkan mellan skola, polis och socialtjänst.
- 9255 Läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevens framgång i klassrummet. En lärarutbildning av högsta kvalitet är därmed grundläggande. Partistyrelsen är därför av åsikten att lärarutbildningen bör ses över för att bättre svara upp till de behov skolan har. Den ska bygga på forskning och beprövad erfarenhet och bestå av mer praktik och ha en tydligare koppling till skolan.
- 9260 För att höja kvalitén på lärarutbildningen borde den även konkurrensutsättas genom ett möjliggörande av fristående lärarutbildningar.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

5.61 Att Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler väl förberedda nya lärare.

9265

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

5.59
5.26.1
5.27.2
5.60.2
5.60.3

Ändring av läroplan – motion [5.60](#)²⁴, [5.62](#) och [5.63](#)

- 9270 5.60.1 Att Centerpartiet verkar för större inslag av HBTQ-frågor i skolans styrdokument, såsom läroplan, kursplaner och ämnesplaner.

²⁴ 5.60.2-3 behandlas i yttrande Ändring av lärarutbildningen i Kommitté 5.

5.62.1 Att Centerpartiet arbetar för att ge skolan en mer modern framtoning vid ämnesuppläggning.

9275

5.62.2 Att Centerpartiet godkänner motionen och arbetar för att så snart som möjligt ta bort religion som ämne och istället tillför det till historia.

9280 5.63 Att Centerpartiet avser införa privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan.

Partistyrelsens yttrande:

9285 Motionärerna vill ändra läroplanen för att ge plats åt viktiga och relevanta ämnesområden. En motionär vill se en utökad plats för HBTQ-frågor i skolan och en annan motionär vill att privatekonomi blir ett eget ämne. Det är båda viktiga ämnen och återfinns redan idag på flera ställen i skolans styrdokument. I exempelvis kurs- och ämnesplanerna återkommer kön och könsmönster samt kvinnligt och manligt på flera ställen. Även begrepp som normer, värden, etik finns med liksom jämställdhet och sexualitet. Detsamma gäller ämnet privatekonomi

9290 vilket återfinns som en del i SO-blocket och hemkunskapen på grundskolan och har sedan 2011 fått en tydligare plats i samhällskunskapen på gymnasiet.

9295 Vidare är det ett stort ingrepp att ändra läroplanen och dagens innehåll är nogt avvägt. Det är också viktigt att skilja på vad som är skolans ansvar och vad som ligger utanför skolans ansvarsområde. Skolan kan och ska inte stå för alla samhälleliga behov som finns för barns och ungas utveckling. Skolorna är också själva fria att inom ramen för de styrdokument som finns utöka eller styra in utbildningen på det sätt som passar just den skolan i den lokala skolplanen.

9300 Centerpartiet har tidigare föreslagit ett kontinuerligt kvalitetsutvecklingsarbete med referensgrupper bestående av exempelvis forskare på området, lärare, elever och annan expertis så att små justeringar i kursplan och metoder lättare kan genomföras. Resultatet skulle kunna bli en mer lyhörd skola där efterfrågade mindre förändringar lättare genomförs utan att det krävs något större politiskt beslut.

9305 Genom det fria skolvalet kan elever och dess målsmän sedan välja den skolform som passar just dem bäst. Det är orimligt att få in alla önskemål om ämnen i skolan utan att ta bort något annat ämne. Partistyrelsen bedömer därför att det inte finns behov av att tillföra nya obligatoriska ämnen eller ändra timplanerna för de ämnen som idag redan ingår i skolan.

9310 Motionen om att ta bort ämnet religion och införliva det i ämnet historia så instämmer vi med att det är viktigt att ha en skola som ligger i takt med tiden. Ämnet religion är därför av stor betydelse. Undervisningen i ämnet religionskunskap ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om religioner och andra livsåskådningar i det egna samhället och på andra håll i världen. Ämnet tar även upp existentiella frågor där eleverna får granska sin hållning och lära sig att finna acceptans och förståelse för andra livsåskådningar. Det är viktiga delar i skolans uppdrag och syftar till att skapa ett öppet och tolerant samhälle. Partistyrelsen ser därför ingen anledning att ta bort ämnet religion som eget ämne.

9315

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.62.1

9320

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 5.62.2 5.60.1 5.63

Möjlighet att informera förälder till myndig elev – motion [5.65](#)

9325 5.65 Att skolan ska ges rätt att meddela föräldrar under hela gymnasietiden när det gäller närvaro/frånvaro och studieresultat.

Partistyrelsens yttrande:

9330 Partistyrelsen instämmer i att gällande lagstiftning är problematisk. Förutom att föräldrar, på grund av dålig inblick i sina myndiga barns skolgång, inte ges möjlighet att stötta och hjälpa kan det få ekonomiska konsekvenser för familjen. Föräldern/vårdnadshavaren har försörjningsansvar tills gymnasieutbildningen är avslutad eller ungdomen fyllt 21 år. Samtidigt är Skollagen är mycket restriktivt gällande skolans möjlighet att delge föräldrar information om myndiga elever. För detta krävs ett godkännande från den myndiga eleven.

9340 Gymnasiestudier är i teorin frivilliga men i praktiken obligatoriska. Utan en gymnasieexamen är inte högre studie möjliga och chansen till jobb liten. För att i tid fånga upp elever som av olika anledningar kommit på glid, det kan handla om exempelvis psykisk ohälsa eller missbruk, behöver föräldrar ges ökade möjligheter till inblick i sina myndiga barns skolgång. Frågan behandlas i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* och går i linje med motionärens yrkande.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 5.65

9345

Kommitté 6 – Kultur och civil- och konsumentfrågor

Dab radio – motion [6.1](#)

9350

6.1 Att Centerpartiet arbetar för att införa Dab radio i hela landet så snart som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

9355

Den nuvarande regeringen har beslutat att för närvarande inte gå över till digitalradio, DAB. Bakgrunden är att en övergång i dagsläget vore förenad med för stora oklarheter kring bland annat radions roll i svensk krisberedskap. Centerpartiet anser också att ett eventuellt byte av teknik kräver en mer genomarbetad analys för att ett välgrundat beslut ska kunna fattas.

9360

Centerpartiet tror på digitalisering. Frågan om att införa digital radio, DAB, har diskuterats under en längre tid. Bakgrunden är att FM-bandet har begränsningar och en högre sändningskostnad än digital sändning. Det innebär att en ny teknik skulle kunna medföra ett större radioutbud i hela landet till en lägre sändningskostnad. Detta är något som såväl

9365

Sveriges radio som de kommersiella radiokanalerna ser som positivt.

Flera länder i Europa har gått över till eller planerar att gå över till DAB. I Norge är det infört. I Danmark har beslut fattats om att gå över till DAB.

9370

Under vår tid i regeringen fattades det beslut om att gå över till DAB. Det tillsattes en utredning för att ta fram hur detta ska gå till. Denna utredning presenterades 2015. Flera remissinstanser var positiva till ett införande liksom också ett antal negativa. Riksrevisionen gjorde också en granskning som visar att det finns brister i den utredning som presenterats.

9375

Det är viktigt att vi i Sverige har broadcasting, alltså radiosändningar som är möjligt att ta emot via mottagare som inte är bundna av något abonnemang, som exempelvis ett Internet-abonnemang. Det handlar om både en säkerhets- som demokratiaspekt. Vid större katastrofer, som vid skogsbranden i Västmanland 2014 och stormen Gudrun 2005, är radion ett viktigt redskap som informationsförmedlare. Det gäller också vid mer vardagliga tillfällen, som trafikmeddelanden och viktigt meddelande till allmänheten.

9380

Radion som i dag sänds över FM-nätet har fördelen att den täcker i princip hela Sveriges yta. Att det finns en säker och fri kommunikationsväg med sådan täckning är centralt, inte minst om det sker något som människorna som befinner sig i ett område snabbt måste kunna få kännedom om. Vi kommer inte att medverka till en övergång till en annan teknik om inte detta säkerställs.

9385

Demokratiperspektivet är också centralt i denna fråga. Att fritt kunna lyssna på public service programutbud är viktigt ur ett demokratiskt perspektiv. Finns det risk att den nya tekniken gör att vissa lyssnare "tappas", det vill säga tänker att de kan få sin tillgång till radio på annat sätt, som dock inte är lika bra ur ett säkerhetsperspektiv? Eller att vissa helt enkelt slutar lyssna på radio med dess möjligheter att få snabba nyheter. Hur ser utvecklingen ut i andra länder som infört detta? Har fler radiokanaler startats och har tillgänglighet till ett brett utbud ökat? Man behöver också i detta sammanhang se vilka konsekvenserna kan bli om man avstår från en

9390

9395

övergång till DAB. I Norge har övergången till DAB enligt gjorda mätningar inneburit att

antalet lyssnare ökat. Kan ett bevarande av FM-nätet innebära att allt färre kommer att lyssna på radio? Hur påverkar det den demokratiska aspekten men också säkerheten?

9400 En övergång till DAB innebär en kostnad för den enskilde med ett teknikbyte eftersom inköp av ny radiomottagare krävs. Det är dock en kostnad för den enskilde som sprids ut över flera år då det vid ett införande av DAB kommer att sändas radio parallellt med FM under en övergångsperiod. Dessutom har redan idag flera radiomottagare som säljs på marknaden möjlighet att ta emot DAB.

9405 Det innebär självklart också kostnader att bygga ut en ny sändningsteknik. Den siffra som nämns i utredningen är 15 miljarder. Man behöver dock också ta hänsyn till vad tekniken kostar i drift. SR beräknar att detta är en investering som betalar sig själv eftersom kostnaderna när DAB väl är infört är lägre än dagens FM. En uppfattning också de kommersiella kanalerna delar. Om man skulle bevara FM så skulle det också medföra

9410 kostnader i form av uppgradering och underhåll liksom en dyrare sändningskostnad.

För centerpartiet är inte det viktiga vilken teknik som används utan att den uppfyller ett antal centrala kriterier. Dessa är att tekniken måste ha minst motsvarande täckning i yta som FM har idag, att säkerheten i systemet är säkrad, att de demokratiska aspekterna är säkrade samt

9415 att det är samhällsekonomiskt försvarbart.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att vid en övergång till annan sändningsteknik än dagens FM ska den nya tekniken minst ha samma yttäckning i hela landet som dagens FM, att säkerheten i systemet för radiosändning via broadcasting är säkrad, att de demokratiska aspekterna är säkrade oavsett vilket system för broadcasting som väljs samt att tekniken som används är samhällsekonomiskt försvarbar

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
6.1

9420

Jämställdhet och idrott – motion [6.2](#)

6.2.1 Centerpartiet ska ta initiativ till att genomföra ändringar i förordning (1999:1 177) om statsbidrag till idrottsverksamhet samt föreslå och verka för nya föreskrifter och förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund som med omedelbar verkan kan

9425 möjliggöra för både manliga och kvinnliga elitidrottare att spela i ett och samma fotbollslandslag.

6.2.2 Centerpartiet ska verka för ett fotbollslandslag där både män och kvinnor får möjlighet representera sitt land i ett och samma fotbollslandslag.

9430

Partistyrelsens yttrande:

En jämställd idrott är något vi länge arbetat för. Tyvärr återstår en hel del arbete för att uppnå

9435 en jämställd idrott. Att ta bort hinder för jämställdhet i idrotten och generellt är viktigt. När

det gäller det praktiska kring hur lag formeras så menar vi att det ska vara upp till idrotten själv att göra bedömningarna.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
6.2.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
6.2.2

9440

Digitalt kulturnät – motion [6.3](#)

6.3.1 Att det skapas ett digitalt kulturnät som omfattar svensk och när möjligt även nordisk landsbygd och stad.

9445

6.3.2 Att arrangörer av kulturevenemang uppmanas att göra dessa tillgängliga i hela kulturnätet.

6.3.3 Att kulturevenemang kan förmedlas i nätet utan fasta kostnader.

9450

6.3.4 Att ett fungerande kulturnät också kan användas för utbildning och annan samhällsnytta.

Partistyrrelsens yttrande:

9455

Tillgång till bredband i hela landet är en central kulturfråga. Utifrån det har Centerpartiet länge arbetat för utbyggnad generellt och med punktinsatser. Bland annat såg vi i alliansregeringen till att ta fram ett tillfälligt stöd för digitalisering av biografer just för att kunna se nya filmer på mindre orter, men också att ta del av exempelvis en operaföreställning live över nätet. Med en generell utbyggnad kommer möjligheterna att uppleva kulturevenemang över nätet att öka. Finns bara den infrastrukturen på plats så kan mängder av nya "kulturnät" uppstå utifrån de önskemål personer och organisationer har. Finansieringen av dessa "kulturnät" kan dock se olika ut.

9460

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
6.3.1
6.3.2
6.3.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
6.3.3

9465

Kultur på landsbygden – motion [6.4](#)

6.4 Att Centerpartiet ska tillsätta en utredning tillsätts för att få svar på om det finns tillväxtfaktorer inom kultur och går det att skapa tillväxt på landsbygden genom kulturen? Går det att bli självförsörjande inom kultur och bo på landsbygden? Finns det något behov av kultur på landsbygden? Finns det naturliga försäljningskanaler på landsbygden?

9470

Partistyrrelsens yttrande:

9475 Som beskrivs i motionen så finns skillnader i tillgänglighet till kultur beroende på var man bor i landet. Det spelar roll hur långt det är att ta sig till en kulturaktivitet. Centerpartiet har politik för att göra kulturen mer tillgänglig över hela landet som står i stark kontrast till regeringens politik med fri entré på statliga museer som främst är belägna i Stockholm och deras höjning av moms på biobiljetter som slår hårdast mot biografer på mindre orter.

9480 Vi vill istället att de statliga institutionerna ska nå ut med sin verksamhet i hela landet. Vi driver också kraftfullt frågor kring digitalisering av bland annat vårt kulturarv, något som ju tillgängliggör det oavsett var man bor. Vi satsar stort på den "kulturella infrastrukturen" genom stöd till samlingslokaler som utgör en oerhört viktig bas för kulturell verksamhet i synnerhet på mindre orter och på landsbygden.

9485 Centerpartiet arbetar också för bredbandsutbyggnaden i hela landet. Den är viktig för möjligheten att ta del av kultur, men också att själv vara med och skapa och till möjligheten att försörja sig inom området. Vårt förslag om ingångsföretag, med en schablonskatt på 25 procent av omsättningen på företag med upp till 250 000 i omsättning, skulle dessutom förbättra möjligheterna till försörjning även inom kulturområdet i hela landet. Det finns stor kunskap om kultur och tillväxt på landsbygden och utifrån den driver vi politik för att ge goda förutsättningar i hela landet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 6.4

9495

Arkeologiska utredningar– motion [6.5](#)

9500 6.5 Att alla kostnader för arkeologiska utgrävningar och utredningar utgör riksangelägenheter, det vill säga att staten betalar notan.

Partistyrelsens yttrande:

9505 Det är idag exploatören som belastas av kostnaden för arkeologiska undersökningar och utgrävningar. Detta är hämmande för utveckling av nya verksamheter och för bostadsbyggande. Vi anser att det är rimligt att staten tar ett större ansvar för detta. Det är en fråga vi driver sedan tidigare, senaste stämmobeslutet är från 2011.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 6.5

9510

Barn och ungdomars idrottande – motion [6.6](#)

9515 6.6.1 Att utveckla förslag som idrottspeng för en mer aktiv fritid för barn, ungdomar och föräldrar.

9520 6.6.2 Att i samverkan med idrotts- och föreningslivet i kommuner utveckla IT applikationer som samlar och förenklar information om öppettider, kostnader, anmälan, buss- och cykelförbindelser.

Partistyrelsens yttrande:

9525 Det är jätteviktigt att göra det enklare för barn och ungdomar att idrotta. Idrotten är betydelsefull för bland annat hälsan och för delaktigheten. Det finns olika modeller för att göra unga intresserade av att idrotta och för att göra det ekonomiskt möjligt att delta. Till exempel har det startats "sportutrustningsbibliotek" på vissa ställen där man kan låna utrustning om man vill testa en ny idrott. Det finns också verksamheter som erbjuder nyanlända flyktingungdomar att komma in i idrottslivet. Mångfalden av lösningar är stor.

9530 För att fler barn ska få chans att hitta en idrott eller annan föreningsaktivitet så är det viktigt att föreningslivet får komma in i skolan och på fritidshem. Det öppnar möjligheter för barn som annars kanske inte fått chansen att testa nya aktiviteter och att gå med i föreningslivet. Att barn får samlas runt intressen ger också möjlighet till ökad integration.

9535 Förslag som att ta fram en idrottspeng och utveckla IT-applikationer som förenklar bör tas fram lokalt utifrån de speciella förutsättningar som finns på plats.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att föreningslivet bjuds in till skola och fritidshem så att barn får testa nya aktiviteter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 6.6

9540 **Privatkopieringsersättning – motion [6.7](#), [6.8](#) och [6.34](#)**

6.7.1 att utreda effekterna för samhället av en slopad privatkopieringsersättning.

6.7.2 att arbeta för att ersättningen helt tas bort.

9545 6.8 att Centerpartiet verkar för ett borttagande av privatkopieringsersättningen.

6.34 att Centerpartiet aktivt arbetar för att privatkopieringsavgiften och privatkopieringsersättning tas bort.

9550 **Partistyrelsens yttrande:**

Privatkopieringsersättningen, också kallad kassettskatten, är en avgift som ska kompensera upphovsmän vid privat kopiering. Den tas nu ut på lagringsmedier, som USB-minnen.

9555 Teknikutvecklingen har bland annat inneburit att många nu istället konsumerar exempelvis musik genom lagliga streamingtjänster. Det är uppenbart att det är hög tid att ändra modellerna kring upphovsrätten, det gäller bland annat privatkopieringsersättningen som vi sedan tidigare tagit ställning emot. Upphovsrätten är viktig, man ska kunna få betalt för sitt arbete, men systemet måste vara anpassat efter de förutsättningar som råder idag och vara hållbart över tid. Därför driver vi sedan tidigare behovet av en reform på

9560 immaterialrättsområdet med en balans mellan rättighetshavarens och allmänhetens intresse, för att säkerställa att såväl patent- som upphovsrätt är modern och fungerande i ett digitalt samhälle.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 6.7

9565

Familjefrågor – motion [6.9](#), [6.10](#), [6.11](#), [6.12](#) och [6.13](#)

9570

6.9.1 Att Centerpartiet aktivt verkar för och i Sveriges Riksdag lyfter fråga om att svenska barn har rätt till båda sina föräldrar och ett gemensamt föräldraansvar med automatisk gemensam vårdnad.

9575

6.9.2 Att Centerpartiet verkar för att det i Föräldrabalken i svensk lagstiftning och svensk familjerätt skrivs in att svenska fäder blir vårdnadshavare för sitt barn i samband med att faderskapserkännande ges.

6.10 Centerpartiet ska verka för en förändring av lagstiftningen som möjliggör fler juridiska vårdnadshavare än två.

9580

6.11.1 att Centerpartiet tar ställning för införandet av ett tredje juridiskt kön.

6.11.2 att Centerpartiet tar ställning för att det på sikt genomförs ett nytt personnummer i form av så kallat könsneutralt personnummer. Vi vill se till att de personer som i dag och framöver genomgår köns- och identitetskorrigering kan få samma rätt och skyldighet att få vara juridisk person som andra.

9585

6.12.1 Centerpartiet verkar för att göra det möjligt för barn att ha fler än två vårdnadshavare.

6.12.2 Centerpartiet verkar för att en könsneutral lag för föräldraskapspresumtion införs.

9590

6.12.3 Centerpartiet verkar för att införa en föräldraskapspresumtion för barn i samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

6.12.4 Centerpartiet verkar för att erkänna föräldraskap för utländska assisterade befruktningar inom äktenskap eller samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

9595

6.12.5 Centerpartiet verkar för införandet av ett tredje juridiskt kön.

9600

6.13 lagstiftningen för föräldraskapspresumtion inom samkönade par ändras så att den motsvarar den lagstiftning som gäller för heterosexuella tvåkönade par.

Partistyrelsens yttrande:

9605

Alla barn bör få möjlighet att ha en god kontakt med båda sina föräldrar. Det sätt på vilket faderskap nu bestäms är i vissa delar förlegat och vid förra stämman tog Centerpartiet beslut om att faderskap ska kunna fastställas redan under graviditeten och att arbeta för att en presumtion för faderskap, liknande det som gäller för barn som föds inom äktenskap enligt 1 kap. 1§ FB, införs för barn som föds inom samboförhållande. Drygt 60 % av alla barn i Sverige föds numera utom äktenskapet. Det är tydligt att svensk lag på det här området inte har förändrats i enlighet med den verklighet vi lever i och att den gör det svårt för till exempel utlandssvenskar eller andra som har svårt att infinna sig personligen att kunna erkänna

9610

föräldraskapet. Centerpartiet vill därför utreda möjligheten att med säker identifiering och på elektronisk väg, till exempel genom Bank-ID, kunna bekräfta föräldraskapet.

9615 För Centerpartiet är barnperspektivet grundläggande och dessa frågor, liksom frågan om vårdnad, är av största vikt för att detta ska tillgodoses. I de allra flesta fall som berörs är gemensam vårdnad givetvis önskvärt. Dock kan det också, i de fall då den ena parten väljer att vara frånvarande, ha allvarlig rättslig verkan på så sätt att barnets möjligheter till läkarbehandling, val av skola, ansökan om pass med mera kan stoppas av att den frånvarande parten inte ger sitt medgivande eller inte är möjlig att kontakta. Barnet måste komma i första hand. I de allra flesta fall innebär detta att barnet har kontakt med båda sina föräldrar och att föräldrarna har gemensam vårdnad, men att per automatik ge båda föräldrarna vårdnaden om barnet kan för vissa barn innebära att hens intressen inte tas tillvara på bästa sätt.

9625 Idag är det många barn som växer upp med flera så kallade sociala föräldrar, till exempel om barnets biologiska föräldrar lever i samkönade relationer eller om de biologiska föräldrarna separerat och föräldrarna inlett nya relationer. De band som kan finnas mellan ett barn och en social förälder kan vara lika starka som banden till en biologisk förälder och det är angeläget att alla barn har ett juridiskt skydd oavsett i vilken typ av familjebildning barnet växer upp. Familjebildningen i Sverige är inte densamma som den traditionellt har varit och det är dags
9630 att bejaka barns möjligheter att ha en fortsatt kontakt med vuxna som är eller har varit en viktig del av deras liv. Dock finns det en risk att fler vårdnadshavare än två skulle kunna skapa svårigheter till exempel när fler än två personer ska vara överens om att välja skola, bestämma om barnet ska få hjälp av en psykolog eller var barnet ska bo. Det är önskvärt att ett barn har rätt att träffa de vuxna som är en viktig del av dess liv samtidigt som man
9635 undviker situationer då beslut för barnets bästa inte kan tas för att alla vårdnadshavare inte är överens. För Centerpartiet är barnperspektivet grundläggande. Vi behöver en översyn av möjligheten för barn att behålla kontakten med en varaktig social förälder.

9640 Könneutral lagstiftning är önskvärd så långt det är möjligt. Vad gäller föräldraskap måste vikten av könneutralitet vägas mot barnets rätt enligt FN:s barnkonvention till sitt biologiska ursprung.

9645 Om ett heterosexuellt par är gift och kvinnan får ett barn görs enligt lag en faderskapspresumtion där maken utan särskild åtgärd blir förälder. Om det heterosexuella paret är sambo krävs att mannen erkänner faderskapet skriftligt. Det finns i vissa fall möjlighet att göra det redan under graviditeten. Centerpartiet anser att det ska vara möjligt för alla som så önskar.

9650 Om två kvinnor är gifta och den ena blir gravid gäller inte samma regler. Där krävs en adoptionsutredning innan den andra kvinnan blir juridisk förälder. Om graviditeten är resultatet av en insemination på svenskt sjukhus har barnet enligt lag rätt att få veta vem som är den biologiske fadern. I dessa fall bör samma regler gälla som för ett heterosexuellt par, det vill säga om paret är gifta ska båda juridiskt bli föräldrar och om paret är sambo ska ett skriftligt erkännande lämnas in.

9655 Om barnet tillkommit på annat sätt ska inte samma regler gälla. Då bör en faderskapsutredning göras för att se om det finns någon möjlighet att garantera barnets rätt till kännedom om sitt biologiska ursprung. För att den andra kvinnan ska erkännas föräldraskap krävs ett sedvanligt adoptionsförfarande.

9660

Centerpartiet har stor respekt för att det finns människor som känner starkt att de varken vill identifiera sig som man eller kvinna och tycker att frågan måste tas på stort allvar. Centerpartiet vill, så långt möjligt, ha könsneutral lagstiftning.

- 9665 I Sverige är kön kopplat till personnummer där den tredje positionen i de fyra sista siffrorna indikerar om personen är man eller kvinna. Det möjliggör att all offentlig statistik kan analyseras utifrån ett genusperspektiv. Om det, vid en eventuell omläggning av personnummersystemet, är möjligt att förena möjligheten för den enskilde att inte registrera sig som man eller kvinna med möjligheten att fortsatt kunna analysera all offentlig statistik utifrån ett genusperspektiv har Centerpartiet inget emot att en förändring görs. Är det inte möjligt så väger den genusuppdelade statistiken tyngre än att den enskilde ska kunna avstå från att registrera sig som man eller kvinna.
- 9670

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att man med bibehållen säker identifiering på elektronisk väg ska kunna erkänna föräldraskap.

9675

Partistyrelsen föreslår partistämman anse följande motioner besvarade:
6.12.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

6.9
6.10
6.11
6.12.1
6.12.2
6.12.4
6.12.5
6.13

Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för bifall till motion 6.12.1, 6.12.2, 6.12.3, 6.12.1 6.12.4 samt 6.12.5

9680

6.12.1 Centerpartiet verkar för att göra det möjligt för barn att ha fler än två vårdnadshavare.

6.12.2 Centerpartiet verkar för att en könsneutral lag för föräldraskapspresumtion införs.

9685

6.12.3 Centerpartiet verkar för att införa en föräldraskapspresumtion för barn i samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

6.12.4 Centerpartiet verkar för att erkänna föräldraskap för utländska assisterade befruktningar inom äktenskap eller samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

9690

6.12.5 Centerpartiet verkar för införandet av ett tredje juridiskt kön.

9695 **Körkorts- och fordonsfrågor– motion [6.14](#), [6.15](#), [6.16](#) och [6.17](#)**

6.14 att införa körkort för personbil från 16 års ålder för ungdomar på landsbygd.²⁵

6.15 att Centerpartiet ska driva frågan om en ny klassificering av fordon i motionens anda.²⁶

9700

6.16 Att Centerpartiet stiftar lagar som gör det möjligt för nyanlända att validera körkort som har utfärdats utanför EU.

9705

6.17 att Centerpartiet ska verka för att det i körkortet ska finnas en behörighet för uttryckningskörning på samma sätt som övriga behörigheter.

Partistyrelsens yttrande:

9710

Att köra bil och kunna färdas i bil är en frihetskänsla som är extra stor i de delar av landet där kollektivtrafiken är begränsad. Att köra bil innebär dock ett stort ansvar och ställer högra krav på personligt omdöme och mognad.

9715

För möjligheten att ta B-körkort för att få köra personbil är det 18 års ålder som gäller. Det tredje körkortsdirektivet (2006/126/EG) fastslår dessutom att den EU-gemensamma åldersgränsen för B-körkort ska vara 18 år. Det är därför inte troligt att Sverige skulle kunna gå emot direktivet och sänka åldersgränsen för B-kort.

9720

Att framföra en personbil ställer höga krav på säkerhetsmedvetenhet och trafikutbildning. Övningskörning är möjligt från 16 års ålder och Centerpartiet anser att det är bra och att ålderskravet ej bör sänkas. Det finns dock alternativ till bilen, till exempel moped och traktorkörkort där ålderskraven är 15 respektive 16 år.

9725

Ett par motioner lyfter att ungdomar under 18 år ska kunna åka mer trafiksäkert än i dagens EPA-traktorer. Det är en viktig fråga och Centerpartiet delar ambitionen. Det är viktigt att öka säkerheten för fordon som är godkända inom behörigheten för traktorkörkort. Ett sätt att göra detta kan vara att införa en ny klassificering enligt vad som framförs i en av motionerna. Möjligheten för Sverige att fatta egna beslut för behörigheter inom de olika körkortsklasserna begränsas dock av EU-direktivet 2006/126/EG.

9730

Redan idag finns möjligheten att validera körkort i Sverige som är utfärdade utanför EU. Problemet som motionären framför är att ett utländskt körkort som är utfärdat i en stat utanför EES inte är giltigt i Sverige om du varit folkbokförd här sedan mer än ett år. Så länge du inte är folkbokförd i Sverige finns ingen begränsad tid för hur lång tid du får köra i landet. Om du har ett utländskt körkort utfärdat i en stat inom EES får du fortsätta köra så länge det körkortet är giltigt.

9735

9740

Om du varit folkbokförd i Sverige sedan mer än ett år krävs ett svenskt körkort som ställer samma krav som för en nybörjare, vilket innebär att du måste genomgå utbildning, inklusive obligatorisk riskutbildning och därefter göra förarprovet. Förarprovet består av ett teoretiskt kunskapsprov och ett praktiskt körprov.

²⁵ Förtydligande utifrån motionens text: detta ska gälla utanför storstäder som har fungerande kollektivtrafik

²⁶ Förtydligande utifrån motionens text: gäller införande av en ny typ av EPA-traktor

Centerpartiet anser att det är viktigt att upprätthålla en hög säkerhet på våra vägar och säkerställa att fusk med körkortstillstånd inte förekommer. Vi tycker därför att gällande regelverk är bra och bör behållas. Trafikförhållanden i Sverige kan skilja sig avsevärt från andra nationer, exempelvis sett till vinterväglag och halka. Det är därför ett rimligt krav att förare bör genomgå den svenska trafikutbildningen.

Att framföra ett fordon under uttryckning innebär en hög stress och ställer höga krav på förarna. Idag skiljer sig utbildningen åt beroende på om du ska arbeta som polis, brandman eller ambulansförare. Motionären önskar en särskild behörighet i körkortet, ett särskilt uttryckningskörkort för all personal som jobbar med uttryckning och ett krav på en nationellt samordnad utbildning och en opartisk uppkörning.

Polisen har en egen förarutbildning så problemet som motionären tar upp gäller främst ambulans- och räddningstjänstpersonal. Detta är yrken som det idag råder brist på och Centerpartiet anser att det problemet motionären tar upp bör kunna hanteras inom ramen för yrkesutbildningen och interna utbildningar för att säkerställa en förarutbildning som håller måttet och är lika över landet och som möjliggör kompetensutveckling och ger förarna en ökad säkerhet vid uttryckning, eftersom det i sig är en risk för personalen. I det arbetet har arbetsgivare och Sveriges Kommuner och Landsting också en viktig roll att spela. Det finns goda exempel på landsting som går före och erbjuder landstingsöverskridande utbildningsplaner. Vi hoppas att fler sådana initiativ kommer till för att kvalitetssäkra svensk uttryckningsförarutbildning.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

6.14
6.15
6.16
6.17

Färdolyckor – motion [6.18](#)

6.18.1 att Centerpartiet utreder hur man kan förändra de regler som finns idag.

6.18.2 att alla har ett likvärdigt försäkringsskydd vid en olycka på färd till och från arbetet, oavsett färdmedel.

6.18.3 att alla sätt att komma till och från arbetet bedöms lika när det gäller ersättningsnivån.

Partistyrelsens yttrande:

Vilket transportmedel som används när man tar sig till och från till exempel jobb eller skola kan ha stor inverkan på hur stor ersättning blir om olyckan skulle vara framme. Det finns dock många olika försäkringar som kan användas om olycksfall skulle ske på väg till arbetet eller skolan med ett annat färdmedel än bil. Många skolor, arbetsplatser, intresseorganisationer och fackförbund har till exempel försäkringar som kan falla ut om man är på väg till eller från en skola, arbetsplats eller aktivitet och det finns också möjlighet för konsumenter att välja en försäkring som ger det skydd man önskar.

Partistyrelsen ställer sig tveksam till att gå in och styra människors personliga försäkringar. Kostnaden för detta skulle också bli väldigt hög och konkurrensen mellan försäkringsbolagen påverkas.

9790

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
6.18

Fyrverkerier – motion [6.19](#), [6.20](#) och [6.21](#)

9795 6.19 Att Centerpartiet tar fram ett förslag om förbud för privatpersoner att avfyra fyrverkerier.

6.20 På införande av förbud av försäljning av fyrverkerier till privatpersoner.

6.21.1 försäljning av pyrotekniska varor mm inte ska få ske till privatpersoner.

9800

6.21.2 Övrigt användande endast ska tillåtas efter särskild tillståndsprövning.

Partistyrrelsens yttrande:

9805 Fyrverkerier uppskattas av många personer om de hanteras rätt, men orsakar också rädsla, skador och bränder om de hanteras på ett ansvarslost sätt. SFB, Sveriges Fyrverkeribranschförbund, tog 5 januari beslut om att under 2017 påbörja avveckling av raketer. Förbundet har också tagit beslut om att inleda en dialog med MSB (Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap) om att förbjuda raketer för användning av allmänheten.

9810 Partistyrelsen noterar att SFB varnar för att ett förbud för fyrverkerier riskerar att leda till ökad tillverkning av hemmagjorda fyrverkerier och en ökad import av illegala fyrverkerier. Denna risk måste tas på allvar. Partistyrelsen vill invänta samtalen mellan branschen och MSB för att få en tydligare bild av hur problematiken kan hanteras.

9815 I detta sammanhang är det också värt att notera att kommunerna har rätt att sätta begränsningar i lokala ordningsstadgan kring hanteringen av fyrverkerier. Vi anser däremot att det i nuläget skulle vara att gå för långt att förbjuda privatpersoners hantering av all sorts fyrverkerier eftersom många av dessa inte orsakar sådana problem att ett generellt förbud för privatpersoner att hantera dem kan motiveras.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
6.19
6.20
6.21

9820

Telefonförsäljning – motion [6.22](#), [6.23](#) och [6.24](#)

9825 6.22 Att Centerpartiet aktivt driver frågan om ett förändrat regelverk och krav på skriftlig avtalsbekräftelse av köparen vid all telefonförsäljning.

6.23 Att konsumentskyddet på denna punkt skärps och blir fullgott.

9830 6.24 Centerpartiet verkar för att stärka konsumentens rättigheter genom skriftliga avtal vid telefonförsäljning.

Partistyrelsens yttrande:

9835 Uppsökande telefonförsäljning kan både upplevas som oseriös och skapa oro. Den kan dessutom leda till irritation och till onödiga utgifter. Många telefonförsäljare är seriösa, men tyvärr finns också de som är oseriösa och som gör att konsumentskyddet ibland inte räcker till. Frågan om telefonförsäljning har utretts och resulterade i SOU 2015:61, Ett stärkt konsumentskydd vid telefonförsäljning, som presenterades 2015. Utredningen bedömde att konsumentproblemen vid telefonförsäljning sammantagna är av sådan omfattning och karaktär att åtgärder behöver vidtas för att stärka konsumentskyddet. Civilutskottets

9840 betänkande i riksdagen (2016/17:CU12) föreslog att näringsidkaren ska bekräfta sitt anbud i en handling eller i någon annan läsbar och varaktig form som är tillgänglig för konsumenten. Med läsbar och varaktig form avses till exempel e-post och sms.

9845 Centerpartiet skärpte på partistämman 2015 ställningen kring telefonavtal och som en följd av detta har Centerpartiet i riksdagen drivit att ett avtal ska godkännas skriftligen, men att detta inte måste ske i pappersform utan även genom till exempel sms. Samtidigt som det är viktigt att sätta stopp för oseriösa aktörer vill vi inte stoppa möjligheten för företag att göra muntliga överenskommelser då dessa kan vara av största vikt för att verksamheten ska kunna fungera. Det är därför inte möjligt att ställa krav på skriftlig avtalsbekräftelse vid all telefonförsäljning.

9850 När det gäller vissa typer av företag, såsom till exempel vissa skogsägare, som är registrerade som näringsidkare räknas dessa enligt Allmänna Reklamationsnämnden som konsumenter när det gäller muntligt avtal via privattelefon om denna används huvudsakligen för ändamål som inte är näringsverksamhet. Personen har därmed ångerrätt.

9855

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

6.22

6.23

6.24

Sambeskattning– motion [6.25](#)

9860 6.25.1 Att centerpartiet skall arbeta för att rätten till sambeskattning för gifta eller sambo införs.

6.25.2 Att de som väljer sambeskattning att deras pensionsbetalningar i det allmänna systemet fördelas lika mellan de sambeskattade.

9865

Partistyrelsens yttrande:

9870 Motionären tar upp frågan om ojämställda pensioner. Centerpartiet har förslag för att uppnå en mer jämställd pension. Vi föreslår bland annat följsamhetsindex ses över för en bättre utformning, att under småbarnsåren, då den obetalda arbetsbelastningen är extra ojämn, delas pensionsrätter rakt av mellan föräldrarna och att PPM i samverkan med berörda parter (till exempel mödravård, försäkringskassa, skatteverket, banker och skola) har ett informationsuppdrag om livsinkomst och pension riktat till föräldrar. Redan idag kan man överlåta premiepensionen till make/maka och regelverket för det ska nu förenklas.

9875

9880 Sambeskattning innebär att båda makarna i ett gift par beskattas för hälften av de gemensamma inkomsterna. För par med stora inkomstskillnader innebär detta att det inte blir lönsamt att arbeta för den som har lägst inkomst (oftast kvinnan). Alltså binder sambeskattningen kvinnor till hemmet och till att ta hand om barnen istället för att jobba. Det här är en frihetsfråga för kvinnor. Möjligheten till egen försörjning är avgörande för att vara självständig och inte behöva vara ekonomiskt beroende av sin partner.

9885 Självklart vill vi att inkomsten blir jämn mellan könen och att pensionen delas jämnt och att vi ökar den ekonomiska jämställdheten i familjen. Men att återinföra sambeskattningen leder inte till det. Det får snarare motsatt effekt i form av att det uppmuntras att leva som hemmafru och ojämställda mönster i arbetslivet och familjelivet främjas och bekräftas. Vi vill inte skruva tillbaka klockan till tidigt 70-tal och tiden före sambeskattningen avskaffades i Sverige.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 6.25

9890

Lånekostnader – motion [6.26](#)

9895 6.26 att Centerpartiet verkar för att begränsa snabblånens och konsumentkrediternas skadliga verkningar genom en lagstiftning som ger hårdare begränsning av tillåtna lånevillkor vid långivning till konsument/privatperson.

Partistyrelsens yttrande:

9900 Snabblån kan skapa stora problem med överskuldsättning och sätta människor i väldigt svåra situationer. Centerpartiet har i riksdagen bidragit till att rikta ett tillkännagivande mot regeringen som innebar att denna skulle göra en uppföljning för att se om lagstiftningen om sms-lån har fått avsedd effekt. Detta resulterade i en utredning som presenterades i oktober 2016 och denna har nu gått ut på remiss. Utredningen föreslår bland annat att ett räntetak och ett kostnadstak för högkostnadskrediter införs och att kreditprövning av gratislån ska göras.

9905 Det är av största vikt att vi stoppar de oseriösa snabblåneföretagen och skyddar de konsumenterna som fastnar i skuldfällan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 6.26

9910

Klotter – motion [6.27](#)

9915 6.27.1 Att Trafikverket får i uppdrag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer eller kan förekomma

9920 6.27.2 Att andra statliga myndigheter och bolag får i uppdrag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer eller kan förekomma

6.27.3 Att eventuella juridiska hinder undanröjs i syfte att möjliggöra Trafikverket och andra statliga myndigheter och bolag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer

9925 6.27.4 Att ge Trafikverket i uppdrag att ha nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse och anpassa sitt saneringsarbete utifrån det.

Partistyrelsens yttrande:

9930 Klotterrelaterad skadegörelse är ett samhällsproblem som tar onödiga resurser i anspråk för saneringsarbete. Motionären tar upp problemet med klotter som sker på ytor som förvaltas av Trafikverket och det problem som uppstår då Trafikverket ej har resurser för att sköta saneringen av dessa ytor och samtidigt sägs ha en policy emot reklam på ytor längs med järnvägsspåren.

9935 Centerpartiet delar uppfattningen om att klotterrelaterad skadegörelse utgör ett visst samhällsproblem, men delar inte uppfattningen om att det är ett problem som kan lösas genom att ersätta ytorna med reklam. Klotter uppstår även på reklamryddade ytor och det utgör en kostnad att ersätta dessa.

9940 Om statliga myndigheter ser ett värde i att använda deras förfogade ytor för reklam bör det stå dem fritt att göra så och ske på eget initiativ utan inblandning från staten.

9945 En nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse är ett lovvärt initiativ. För myndigheten skulle detta dock innebära ett åtagande som kan kräva resurser från myndighetens övriga operativa verksamhet, till exempel investeringar för drift och underhåll av den nationella infrastrukturen. Av den anledningen anser Centerpartiet att en politiskt beslutad nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse är fel väg att gå utan snarare en åtgärd respektive statlig myndighet själv har att utforma.

9950

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 6.27

Utmätning av skulder– motion [6.29](#)

9955 6.29.1 Att de statliga myndigheterna brottsoffermyndigheten, justitiekanslern och kammarkollegiet ska ha kontakt och kvittningsregler med kronofogden vid utbetalningar.

6.29.2 Att lagstiftningen förändras så att det blir möjligt att göra utmätning innan utbetalning.

9960 **Partistyrelsens yttrande:**
Bristen på kontakt mellan bland annat Brottsoffermyndigheten och Kronofogden gör att skadestånds- eller brottsskadeersättningar ibland betalas ut av statliga myndigheter till personer som har skulder hos kronofogden. Ibland utgör dessa skulder skadestånd de själva är skyldiga andra brottsoffer för grova brott, vilka då inte får det skadestånd de har rätt till. Motionären vill att ett kvittningssystem ska förhindra den här sortens situationer och att det dessutom blir möjligt att göra en utmätning innan betalning av ett skadestånd sker. Centerpartiet sympatiserar med förslaget och vill att frågan utreds då detta skulle innebära att

9970 brottsoffer i större utsträckning skulle få möjlighet att få ut det skadestånd de har rätt till från gärningsmän som är ovilliga att betala.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

6.29.1 Att de statliga myndigheterna brottsoffermyndigheten, justitiekanslern och kammarkollegiet ska ha kontakt och kvittningsregler med kronofogden vid utbetalningar

6.29.2 Att lagstiftningen förändras så att det blir möjligt att göra utmätning innan utbetalning

9975 **Betalningstider för företag – motion [6.30](#)**

6.30 Centerpartiet verkar för att ta fram ett lagförslag om att 30 dgr betalningstid ska gälla.

9980 **Partistyrelsens yttrande:**

Frågan om kortare betalningstider har länge varit aktuell. Det är problematiskt, särskilt för små företag, att större företag kräver långa betalningstider. För de små företagen kan detta bland annat innebära svårighet med de ekonomiska marginalerna. Ett av fyra företag anger att långa betalningstider hotar deras överlevnad. Den nuvarande möjligheten för leverantören att i avtal godkänna längre betalningstider än 30 dagar, innebär i praktiken att stora företag ges en dominerande ställning som de utnyttjar till sin fördel. Det är inte acceptabelt, eftersom den svenska företagskulturen alltjämt måste präglas av goda villkor för små och medelstora företag. Dock är frågan om avtalsfrihet av princip viktig och därför föreslår Centerpartiet att de initiativ som på regeringsnivå pågår att, tillsammans med näringslivet, undersöka möjligheterna till självreglering ges tid för att om möjligt undvika att inskränka avtalsfriheten. En tvingande lagstiftning om 30 dagars betalningstid är inte önskvärt. Det kan övervägas behovet av skärpningar avseende skälen till långa betalningstider utöver frivillighet, samt införandet av krav på öppen redovisning av vilka betalningstider som tillämpas i företagets hållbarhets- eller årsredovisning. En annan framkomlig väg kan vara att konkurrenslagstiftningen ses över kring nyttjandet av dominerande ställning.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
6.30

Könsneutrala omklädningsrum – motion [6.31](#)

10000 6.31 Centerpartiet arbetar för att könsneutrala omklädningsrum ska bli lag på alla offentliga badhus och idrottsanläggningar.

10005 **Partistyrelsens yttrande:**

Det är viktigt att ta hänsyn till människors olikheter och även förenkla för personer som går ensamma till badhuset med barn av olika kön och finner svårigheter med vilket omklädningsrum de ska byta om i. Många föräldrar känner sig också otrygga med att låta

10010 barnen byta om ensamma i ett annat omklädningsrum utan att kunna ha uppsyn över dem.
Partistyrelsen sympatiserar med tanken i motionen och med vikten av att ha förståelse för att olika människor har olika behov och identitet, men tror inte att tvingande lagstiftning är svaret på detta.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

6.31

10015

Ersättning till borgerliga vigselförrättare – motion [6.32](#)

6.32 Att förändring i lagen sker av ersättning till borgerliga vigselförrättare.

10020 **Partistyrrelsens yttrande:**

Många människor vill idag gifta sig borgerligt och på vissa ställen i landet är det flera månaders kö för en borgerlig vigsel. Ersättningen för de som utför en borgerlig vigsel ligger på 110 kronor för varje vigsel som denne har förrättat. Har vigselförrättaren samma dag förrättat mer än en vigsel utgör ersättningen 30 kronor för varje vigsel utöver den första.

10025 Ersättningsnivån har inte förändrats sedan 1987. För två år sedan kom vidare en dom i Högsta Förvaltningsdomstolen som slår fast att borgerliga vigslar inte får kosta. Detta gör att vigselförrättare inte längre kan ta betalt för tjänster som till exempel ett möte för att diskutera hur vigseln ska gå till och för resetid med mera. Den låga ersättningen tillsammans med att vigselförrättaren är förhindrad att ta betalt för kringtjänster gör att denne kan tvingas hålla förberedelserna till ett minimum och riskerar att leda till en ovilja att utföra vigslar där ceremonin tar lite längre tid, innebär längre förberedelser eller resetid till exempel till en klippa vid havet eller till någons trädgård.

10030

10035 Dagen då man gifter sig är för många en av de största dagarna i livet. Det är viktigt att man då man gifter sig borgerligt, liksom när man gifter sig inom ett religiöst samfund, har möjlighet att göra händelsen till något särskilt och inte blir hänvisad till en kort ceremoni på stadshuset. Partistyrelsen ser att det finns anledning att se över de regler som på olika sätt bestämmer ersättning till vigselförrättare. Möjligheten att kunna gifta sig borgerligt utan kostnad för brudparet måste dock bestå.

10040

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

6.32

Personnummer – motion [6.33](#)

10045 6.33.1 Centerpartiet regionalt och nationellt driver frågan och tar bort kraven att uppvisa personnummer vid jobbsökan.

6.33.2 Ta bort personnummerkrav innan det går att sända en ansökan.

10050 6.33.3 Se över personnummerfrågan allmänt.

Partistyrrelsens yttrande:

Problemen som motionären belyser omfattas av diskrimineringslagen. Det är svårt att kvantifiera omfattningen av det problem som motionären beskriver, troligtvis är det heller inte

10055 helt enkelt att upptäcka sådan diskriminering. Vi bedömer dock att nackdelarna av att förbjuda arbetstagare och arbetsförmedlare från att registrera personnummer vid rekrytering väger tyngre än fördelarna. Partistyrelsen delar bilden av att det behövs en översyn av systemet med personnummer.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 6.33.3

10060

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 6.33.1 6.33.2

Kommitté 7 – Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner

10065

Pensioner – motion [7.1](#), [7.2](#), [7.3](#), [7.4](#), [7.5](#), [7.6](#), [7.7](#), [7.8](#), [7.9](#), [7.10](#), [7.11](#) och [7.12](#)

10070

7.1 Centerpartiet på alla nivåer verkar för att upprätta en skälig tjänstepension även för dem som uppehållit sjukbidrag och att systemet med konfiskering av intjänad tjänstepension avvecklas.

7.2 Därför vill jag att: Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att göra en utredning omkring pensionssystemet och få till en ändring.

10075

7.3.1 Att Centerpartiet verkar för en komplettering av pensionssystemets regelverk med en alternativ regel som vid beräkning av allmän pension för invandare tar hänsyn till hur länge har man jobbat i Sverige.

10080

7.3.2 Att Centerpartiet verkar för ändring i pensionssystemet så att den som har arbetat i 20 år i Sverige blir likställd den som har bott i Sverige 40 års tid.

7.4.1 Centerpartiet verkar för att garantipensionen höjs.

10085

7.4.2 Centerpartiet verkar för att bostadstillägget höjs.

7.5 Centerpartiet verkar för att jämställa premiepensionen i Sverige genom att låta den sammanvägda medellivslängden för hela landets befolkning ligga som grund för det delningstal som används vid fördelning av premiepensionen.

10090

7.6.1 Höja garantipensionen.

7.6.2 Höja grundavdraget till 100.000:-/år.

10095

7.7 Att Centerpartiet arbetar för att ta fram ett nytt förslag till pensionssystem 2018.

7.8 att Centerpartiet på riksnivå verkar för borttagning av beskattning av de låga pensionerna upp till förslagsvis 15.000:- och därefter följa arbetslös ersättningen.

10100

7.9.1 att bostadsbidrag och äldreförsörjningstödet som de ser ut i dag bakas in i garantipensionen och att målet är att ingen ska ha en lägre inkomst än 14.000 kr.

7.9.2 att skattesystemet för pensionärer ses över och att ingen skatt tas ut på de lägsta inkomsterna.

10105

7.10 Att utreda vad som krävs för en miniminivå för pensioner enligt EU rekommendation.

7.11 Att man använder inkomstbasbelopp som beräkningsfaktor för garantipension.

10110

7.12.1 I deklarationen lägga in en ruta att kryssa i om den allmänna pensionen skall delas lika mellan parter. Båda parter måste godkänna delad pension. Bådas allmänna pension beräknas då och delas lika mellan parterna för angivet år.

7.12.2 Översyn av grund för beräkning av garantipension. Bör inkludera andra pensioner.

10115 **Partistyrelsens yttrande:**

Många pensionärer lever idag med mycket små pensioner och har ofta svårt att betala för grundläggande behov såsom bostad, mat, kläder och mediciner. Centerpartiet vill att möjligheterna att höja pensionen ses över för de pensionärer som har den allra mest utsatta ekonomiska situationen, det vill säga de som har enbart garantipension eller låg inkomstpension. Centerpartiet ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika.

Centerpartiet och Alliansen har sänkt skatten för pensionärer i fem steg och vi har tidigare beslutat att genomföra ytterligare skattesänkningar när ekonomin så tillåter, för pensionärer med de lägsta pensionerna, så att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer minskar, det står Centerpartiet fast vid. Centerpartiet vill verka för att ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning då bostadskostnad och skatt är betald.

Centerpartiets fokus är de pensionärer som har det allra sämst. Om den modell man väljer blir att till exempel sänka skatt, höja pension, se över bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd återstår att se, men det viktiga är att den ekonomiska situationen för den grupp som har det sämst förbättras. Centerpartiet är representerat i Pensionsgruppen och vi driver där vår linje. Pensionsgruppen arbetar nu med att ta fram ett gemensamt förslag om att förbättra situationen för dem med låga pensioner. Det är viktigt att vi får till en bred och långsiktig uppgörelse när det gäller pensionen. Det får inte vara ett lapptäcke som ändras utifrån politisk majoritet.

Vi ser ett flertal delar som behöver justeras i vårt system. Men på det stora hela är vårt svenska pensionssystem bra. Det är unikt och stabilt. Sverige har till skillnad från många andra länder hanterat finansieringen av den allmänna pensionen. Det stora problemet för många andra länder runt om i världen är att deras pensionssystem kommer att ta en ökande andel av BNP i anspråk. De har väntat för länge med att ta tag i problemen, vilket är en bidragande orsak till att de fått eller kommer få en mer smärtsam omställning jämfört med vad Sverige genomgick för drygt 20 år sedan.

Innan reformeringen på 1990-talet var pensionssystemet inte hållbart. Det gamla systemet skulle kosta för mycket om tillväxten blev lägre än förväntat. Det svenska systemet är inte lika generöst som innan reformeringen, men det är hållbart och relativt rättvist mellan unga och gamla. Förändringen på 1990-talet gör dock att många upplever att pensionssystemet blivit sämre, men det kunde ha blivit mycket värre. I dag har vi ett hållbart allmänt pensionssystem, som är stabilt i sig själv.

Det svenska inkomstgrundade allmänna pensionssystemet är konkurrenskraftigt i en internationell jämförelse. Det svenska allmänna pensionssystemet är till största delen ett fördelningssystem vilket innebär att de yrkesverksamma betalar pensionen för de som är pensionerade. Detta tillsammans med buffertkapitalet gör att systemet klarar av nuvarande förändringar i befolkningspyramiden relativt bra. Det gör det svenska systemet kostnadseffektivt och hållbart. Men visst ser vi behov av förändringar bland annat en höjd pensionsålder och förbättringar för de pensionärer som har det allra sämst.

Det är inte bara utformningen av själva systemet som ger stabilitet. Den blocköverskridande pensionsgruppen ger också politisk stabilitet. Pensionsgruppen, som består av företrädare från fem partier (S, M, FP, C och KD), är något unikt. Någon motsvarighet finns inte i andra

länder, vilket gör det svårt för andra att kopiera den svenska modellen. Besluten i
10165 pensionsgruppen fattas i konsensus och politiska majoriteter påverkar således inte arbetet. En
stor del av de pensionärer som har lägst ekonomisk standard är äldre ensamstående kvinnor.
Sverige har ojämställda pensioner och en genomsnittlig pension för en kvinna motsvarar
ungefär 65 procent av en mans pension. Bland invandrarkvinnor är det ännu större skillnader.
10170 Kvinnan har ofta utgjort en förutsättning för mannens karriär då hon varit hemma och tagit
hand om hem och barn och därmed haft en låg eller ingen inkomst alls. Pensionerna delas inte
vid skilsmässor som andra tillgångar och många kvinnor tvingas leva i fattigdom när de blir
äldre.

De som idag sitter med de lägsta pensionerna, oftast kvinnor, påverkas till stor del av
10175 följsamhetsindex. Det är en indexering som innebär att pensionen är större i början för att
sedan minska efter en viss ålder. Dels blir kvinnor generellt sett äldre än män, dels har de
lägre pensioner och följsamhetsindexeringen drabbar många kvinnor hårt. Centerpartiet vill
att följsamhetsindex ses över för en bättre utformning.

En ojämställd arbetsmarknad bidrar också till de orättvisa pensionerna. För att uppnå
10180 jämställda pensioner behöver arbetslivet bli jämställt, likaså ansvaret för hem och barn och vi
behöver dela pensionspoängen mer rättvist. Idag finns möjligheten att överlåta pensionsrätter
från premiepensionen, en del av den allmänna pensionen, men det är få som gör detta. Under
småbarnsåren, då den obetalda arbetsbelastningen är extra ojäm, föreslår vi därför att en
10185 utredning görs av hur pensionsrätter skulle kunna delas rakt av mellan föräldrarna.

Centerpartiet tycker att var och en ska få välja själv, men för att kunna göra bra val behöver vi
tillgång till information om hur våra beslut kring föräldraledighet, deltidsarbete och
pensionssparande påverkar vår framtida ekonomi. Detta saknas idag. Många familjer delar
10190 föräldraledigheten enbart utifrån samhällsstrukturer och kulturellt påverkade val utan att
tänka på hur det påverkar pensionen. Informationen kring detta behöver därför förbättras
genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med berörda parter.
Förslag kring hur makar/sambo på enkelt sätt kan dela pensionen mellan sig bör ingå i ett
sådant informationsuppdrag.

De flesta som har en anställning får tjänstepension från sin arbetsgivare. Företagare ansvarar
10195 själva för sin ekonomiska status när de går i pension. Precis som anställda tjänar företagare in
en allmän inkomstpension. Hur mycket som betalas in beror på vilken lön de tar ut, vilket
många inte är medvetna om. Ett privat pensionssparande är viktigt för företagare och
10200 kompletterar den allmänna pensionen. Den här kunskapen behöver spridas och ingå i ett
informationsuppdrag riktat till företagare om livsinkomst.

Pensionen behöver börja tjänas in direkt då vi börjar arbeta. Detta ser olika ut beroende på
vilket tjänstepensionsavtal man tillhör. Pension kan börja tjänas in är vid 23, 25 eller 28 års
10205 ålder, beroende på tjänstepensionsavtal. Centerpartiet anser att arbetsmarknadens parter
behöver utforma bättre avtal gällande intjänande av tjänstepensionen så att fler börjar tjäna in
pension tidigare.

Vi måste få en tydligare reglering och lagstiftning på att kommunerna måste se till att
10210 pensionärerna i varje kommun har det bra. Idag ansvarar Pensionsmyndigheten för att
information om vilka tillägg, bidrag och andra rättigheter man har som pensionär. Det bör
utredas om kommunerna ska ta över ansvaret för att ha direktkontakt med de äldre för att se
till att de har en rimlig levnadsstandard.

- 10215 Pensionärer med lägsta pensionen har 7.952kr/månad med rätt till bostadstillägg på 95 procent av en hyra på upp till ca 5 000 kr. Det finns ett förbehållsbelopp som innebär att alla ålderspensionärer ska ha ca 5 000 kr kvar att leva på när alla kostnader för vård och omsorg m.m. är betalda. Maxtaxan ska sedan finnas för att garantera att det finns ett tak på utgifterna. Men utöver detta finns flera utgifter som inte ingår i maxtaxan och förbehållsbeloppet.
- 10220 Kommunerna har olika kostnader för vissa nödvändiga trygghetssystem för den äldre. Det kan gälla kostnader för trygghetslarm, färdtjänst, hyra för bostaden m.m. I de sociala välfärdssystemen finns olika ”tak” för vad levnadsnivå är.
- 10225 Det behövs en översyn av kostnader för de utgifter äldre har för vård, omsorg och stöd i sin tillvaro. Nivåer och vad som ingår i försörjningsstödet, existensminimum och förbehållsbelopp behöver ses över. Vi vill även att högkostnadsskyddet för äldre ska ses över.
- 10230 En motionär tar upp den grupp personer födda mellan 1937 och 1953, som är förtidspensionärer och som omfattas av två olika system. Den här gruppen får en låg tjänstepension. Det här är ett stort problem och det kan till stor del hänvisas till de aktörer som tillhandahåller tjänstepensioner för den här gruppen. Det är svårt för politiken att styra frågor av den här typen. Tjänstepensionerna är en fråga för parterna och Centerpartiet tycker inte att politiken ska blanda sig i parternas ansvar. I Region Östergötland, som motionären tar upp, lyckades man förbättra situationen för den här gruppen. Det är ett gott exempel som
- 10235 Centerpartiet uppmuntrar fler att ta efter.
- 10240 En motionär tar upp frågan om pensionens storlek för invandrare. Centerpartiet vill se mer enhetliga regler för beräkning av garantipension, dvs. att ta bort den undantagsregel som nu finns för vissa flyktingar. Centerpartiet vill ta bort undantagsregeln för vissa flyktingar och således begränsa möjligheten att tillgodoräkna sig tid i pensionssystemen och erhålla en högre pension.
- 10245 En motionär vill göra premiepensionen jämställd. Premiepensionen är den lilla del på 2,5 procent av den allmänna pensionen där individen kan välja sparande själv. Vill man inte välja själv hamnar man i sjunde AP-fonden och det är en fond som gått bra. Den allmänna pensionen grundas på livsinkomsten. Livsinkomsten påverkas av en mängd olika delar och de har vi redogjort för ovan. Centerpartiet har en hållning för mer jämställda pensioner där livsinkomsten är en viktig komponent.
- 10250 En motionär vill bland annat se ett höjt grundavdrag till 100 000 kr/år. Hur stort grundavdrag du får beror på hur stor din inkomst är. Centerpartiet verkar för att förbättra ekonomin för de pensionärer som har det sämst ställt ekonomiskt. Detta kan ske på olika sätt och ett höjt grundavdrag skulle kunna vara sätt.
- 10255 En motionär vill att föräldraledighet och militärtjänst ska bli pensionsgrundande. Föräldraledighet och militärtjänst är idag pensionsgrundande.
- 10260 En motionär tar upp EU:s rekommendation på miniminivå gällande pensioner. Centerpartiet vill som ovan nämnt förbättra för de pensionärer som har det sämst ställt. Att jämföra pensionernas storlek mellan olika länder blir lätt missvisande eftersom övriga trygghetssystem ser olika ut mellan olika länder. Måttet som motionären hänvisar till är ett relativt mått och påverkas utöver landets unika trygghetslösningar även av befolkningsstorlek och olika personers skiftande inkomster i relation till varandra. Det blir en missvisande bild.

- 10265 En motionär tar upp beräkningsfaktorn för uppräkningsfaktorn för pensionärer. Att pensionärers inkomster inte följt med utvecklingen i övriga samhället i önskvärd takt är inte bra. Vi har därför flera förslag (enligt ovan) för att förbättra situationen för de pensionärer som har det allra sämst ställt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.1
7.2
7.4
7.5
7.6.1
7.7
7.9.2
7.10
7.11
7.12

10270

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.3
7.6.2
7.8
7.9.1

Beskattnings av pensionärer – motion [7.13](#) och [7.14](#)

- 10275 7.13.1 pensionärer som fyllt 65 år inte skall betala mer i skatt än löntagare.

7.13.2 arbetsinkomst inte sambeskrattas med pensionen då många får restskratt.

- 10280 7.14.1 Centerpartiet ser till att utreda kostnaden för att helt likställa skatten mellan löntagare och pensionärer (kolumn 1 och 2) i inkomstläget under 12 500 kr.

7.14.2 Centerpartiet, om utredningen visar på rimligheten att åtgärda, föreslår ändring så snart som möjligt i riksdagen eller i partiprogram.

10285

Partistyrrelsens yttrande:

Motionärerna belyser olika aspekter av situationen för människor i pensionsålder. Många pensionärer lever idag med mycket små pensioner och har ofta svårt att betala för grundläggande behov såsom bostad, mat, kläder och mediciner. Centerpartiet ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika.

10290

Centerpartiet och Alliansen har i regeringsställning sänkt skatten för pensionärer i fem steg och vi har tidigare beslutat att genomföra ytterligare skattesänkningar när ekonomin så tillåter, för pensionärer med de lägsta pensionerna, så att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer minskar. Det står Centerpartiet fast vid. Ingen pensionär ska ha mindre kvar av sin pension än att man klarar sin försörjning då bostadskostnad och skatt är betald.

10295

- 10300 Vi behöver få in mer pengar i pensionssystemet - dels för dagens fattiga pensionärer, dels för att trygga pensionen för framtidens pensionärer. Med fler som arbetar får vi in mer pengar i systemet. Det är grundläggande centerpolitik och grundläggande centerargumentation. I framtiden är det färre som ska försörja fler och det går inte med bibehållet system och bibehållna nivåer på pensionerna. Vi behöver arbeta längre tid under vårt yrkesverksamma liv än vad vi gör idag. Därför ser vi behov av att höja pensionsåldern. Centerpartiet vill införa en riktålder för pensionen som följer medellivslängden i Sverige. Vi vill också att tjänstepensionerna anpassas till en allt högre medelålder. Vi ser behov av en höjd LAS-ålder, sänkta arbetsgivaravgifter och dubbla jobbskatteavdrag för personer över 64 år.
- 10305 I Pensionsgruppen, där Centerpartiet sedan längre sitter med, pågår arbetet med att finna hållbara lösningar för pensionssystemet och det är ett arbete som alltid sker i konsensus,
- 10310 Centerpartiet föreslår således inte en utredning på egen hand.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
7.13
7.14

Äldreomsorg – motion [7.15](#), [7.16](#), [7.17](#), [7.18](#), [7.19](#), [7.20](#), [7.21](#) och [7.51](#)

- 10315 7.15.1 att Centerpartiet i regionen och nationellt driver på handlingsplaner för att se över områden att utveckla seniorboenden och äldreboenden för att möta den enskilda människans behov samt möta upp väljarnas frågor inför valet 2018.
- 10320 7.15.2 att Centerpartiet lokalt i region och nationellt redan nu ser övr möjligheter och planer för att bygga i samarbete med externa vårdleverantörer för att säkra mångfald och som bygger på kvalitet.
- 10325 7.16.1 Att bostadstillägget för pensionärer behöver höjas till 7.500 kr från dagens 5.000.
- 7.16.2 Att det tillsätts ekonomiska medel till flexibla boendeprojekt för äldre som trygghetsboende, seniorboende, omsorgsboende samt till boende för funktionshindrade.
- 10330 7.17 Centerpartiet ska arbeta för att Socialtjänstlagen ändras så att det blir möjligt för kommuner att förmedla hemtjänst utan myndighetsbeslut.
- 7.18 Att Centerpartiet ska verka för att Socialtjänstlagen ändras så att anhörigas synpunkter och åsikter i större grad kan vägas in i samband med biståndsbedömningar.
- 10335 7.19.1 Att Centerpartiet arbetar för att samtliga kommuner upprättar tydliga rutiner vid biståndsbedömning så att upptäckt av och hänsyn tas till eventuell demenssjukdom i biståndsbedömning.
- 10340 7.19.2 Att kommunerna upphandlar dagvård för de med demensdiagnos enligt LOV, något som med fördel kan upphandlas av leverantör i annan kommun om verksamhet inte redan finns i hemkommun.
- 7.20.1 Att kunna tillåta mindre antal lägenheter för trygghetsboende på landsbygd. På samma incitament men att man t ex skulle kunna dela upp tjänsterna på flera mindre boenden.

- 10345 7.20.2 Att utreda möjligheter för de som har hemtjänst och flyttar till ett trygghetsboende, kunna få ett samordningsbidrag.
- 7.20.3 Att utreda möjligheten att gynna trygghetsboende på mindre orter.
- 10350 7.21 Att stödet till målgruppen anhöriga i alla åldrar måste tydliggöras och ges liknande förutsättningar i kommunerna och landsting/regioner genom införandet av nationella riktlinjer.
- 10355 7.51 Att Centerpartiet tar fram ett program Politik för Seniorer inför det kommande valet och mandatperioden.
- Partistyrelsens yttrande:**
- 10360 En motion tar upp frågan om ökat inflytande för äldre vad gäller den egna omsorgen. Äldre personer som behöver hjälp i hemmet ska ha rätt att själva bestämma vem som ska erbjuda det stödet, oavsett var i landet han eller hon bor. Därför måste landets alla kommuner kunna garantera valfrihet. Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för att äldre ska få bestämma själva över såväl innehållet i omsorgen som vem som ska utföra tjänsterna.
- 10365 Några motioner lyfter frågan om behovet av fler boendelösningar för äldre. Centerpartiet driver frågan om en äldreboendegaranti, som gör det möjligt för personer som är äldre än 85 år att själva bestämma när det är dags att flytta till ett trygghetsboende eller till ett boende för vård och omsorg. Socialtjänsten måste i sina biståndsbedömningar ta större hänsyn till den oro och ångest som många personer över 85 år kan uppleva. Vidare anser Centerpartiet att det
- 10370 behövs fler lösningar för att stimulera bostadsbyggandet generellt – dessa förslag lyfts i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*.
- En motion yrkar på en höjning av bostadstillägget för pensionärer. Centerpartiet sitter i den parlamentariska pensionsgruppen, som bland annat fokuserar på förbättrade ekonomiska villkor för de pensionärer som har det allra sämst. För Centerpartiet är frågan mycket angelägen. Om den modell man väljer blir att sänka skatt, höja pension, se över bostadstillägg eller äldreförsörjningsstöd återstår dock att se.
- 10375
- En motion tar upp frågan om anhörigas roll vad gäller beslut om biståndsbedömning och vill att Socialtjänstlagen ska ändras utifrån detta. En annan motion vill att det införs nationella riktlinjer för stöd till och samverkan med anhöriga. Precis som motionärerna skriver, är rollen som vårdande anhörig mycket viktig men innebär ofta en tung arbetsbörda. Det är därför angeläget att man lyssnar på anhöriga i samband med biståndsbeslut. 2009 infördes en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen som anger att socialnämnden ”ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder”. I samband med detta tog Socialstyrelsen fram en handbok med stöd åt vägledning åt kommunerna om hur den nya bestämmelsen ska tillämpas. Det är också viktigt att stödet till dem som vårdar en närstående ökar. Centerpartiet har sedan tidigare fattat beslut om att det ska bli möjligt att ta ut sjukpenningsgrundande dagar för vård av närstående.
- 10380
- 10385
- 10390
- I en motion föreslås rutiner vid biståndsbedömning för att underlätta upptäckt av eventuell demenssjukdom, samt att kommunerna upphandlar dagvård för demenssjuka enligt LOV. Centerpartiets grundinställning är att valfrihetssystemen ska utvecklas och användas inom fler

10395 områden i välfärden. Centerpartiet ser därför positivt på om fler kommuner vill tillämpa LOV för dagvård åt demenssjuka om man finner det lämpligt.

Precis som motionären lyfter är tidig upptäckt av demenssjukdom centralt för att kunna sätta in rätt stöd och behandling i tid. Exakt hur arbetet med tidig upptäckt av demenssjukdom bör bedrivas är dock inte i första hand en fråga för politiken. Generellt bör man även vara restriktiv med att lägga ytterligare arbetsbörda på den redan tungt belastade socialtjänsten. Centerpartiets uppfattning är att man bör möjliggöra tillämpning av förenklade biståndsbedömningar i kommunerna – något som är svårt att förena med motionens förslag. Centerpartiet driver sedan tidigare förslaget om särskilda äldrehälsovårdsprogram för mer effektivt förebyggande hälsoarbete riktat mot äldre. Tidig demensbedömning skulle kunna ingå i ett sådant program.

Centerpartiet startade under våren 2017 ett seniornätverk för att extra belysa äldrefrågor i nätverket kommer frågor såsom äldres ekonomi, vård och omsorg, inflytande i de politiska organen, äldres situation generellt i samhället m.m. Nätverket har en styrgrupp och driver äldrefrågor aktivt. Formerna för arbetet i gruppen kommer att sättas under året. Med seniornätverket vill Centerpartiet ta ett helhetsgrepp om äldrefrågor. Tidigare partistämmor har fattat beslut om äldrepolitik ur olika aspekter. Exempelvis välfärdsprogrammet från partistämman 2013 behandlade frågan om vård och omsorg för äldre.

10415

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.15
7.16.2
7.17
7.18
7.19
7.20
7.21
7.51

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.16.1

10420 **Vård till äldre och multisjuka – motion [7.22](#), [7.23](#), [7.24](#) och [7.25](#)**

7.22 Att alla personer över 85 år ska erbjudas 6 stycken hembesök per år av läkare.

10425 7.23 Att Centerpartiet verkar för att ändra i hälso- och sjukvårdslagen så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen.

7.24 Att Centerpartiet ska verka för att vården i högre grad anpassas till patienterna och blir mer mobil.

10430 7.25 Alla äldre och multisjuka alltid ska erbjudas en samordningssköterska.

Partistyrelsens yttrande:

10435 En motion yrkar på att alla personer över 85 år ska erbjudas sex stycken hembesök per år av läkare. En annan motion lyfter förslaget om fler mobila team med hembesök hos äldre och vårdtunga personer.

10440 Partistyrelsen delar motionärernas syn på vikten av att i högre grad kunna erbjuda vård och omsorg i hemmet för äldre och multisjuka personer. Den digitala utvecklingen bidrar till att en allt större andel av vården kan skötas i hemmet. Frågan om e-hälsa och vård på distans behandlas ytterligare i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*.

10445 Partistämman 2013 röstade för ett beslut om att Centerpartiet på lokal nivå ska verka för fler lösningar med mobila vårdteam, vilket också sker på flera håll. Centerpartiet anser att förslaget om att styra ett exakt antal besök per år inte är lämpligt, eftersom vård efter behov ska vara en vägledande princip för all hälso- och sjukvård.

10450 En motionär yrkar på att hälso- och sjukvårdslagen ändras så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen. Motionen lyfter ett angeläget problem, det vill säga gränsdragningsproblematiken mellan kommunens och landstingets/regionens uppgifter. Centerpartiet anser att frågan om vad som är kommunens respektive landstingets/regionens ansvar när det gäller vårdinsatser riktade till gruppen äldre behöver ses över brett. En del i sådan översyn bör vara att undersöka förutsättningarna för införandet av en särskild äldrelag.

10455 En motion för fram förslaget om en samordningssjuksköterska för äldre och multisjuka patienter. En sammanhållen vård för äldre och multisjuka är mycket angeläget. Detta underlättas om fler patienter får tillgång till en fast läkare, vilket föreslås i programmet ”Trygghet i hela landet”. På flera håll i landet tillämpas så kallad aktiv hälsostyrning, som innebär att en specialutbildad sjuksköterska fungerar som en ”vårdcoach” för att säkerställa att patienten får rätt vård och stöd i behandlingen. På detta sätt upptäcks försämringar i sjukdomstillståndet tidigare, vilket gör att besök kan planeras i större utsträckning. Centerpartiet lyfte i välfärdsprogrammet 2015 att det är positivt om fler landsting vill ansluta sig till aktiv hälsostyrning.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.23

7.24

7.25

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion:

7.22

10465

Grundtrygghet – motion [7.26](#)

10470 7.26 Utveckla en konkret modell för Centerpartiets ekonomiska Grundtrygghet, förslagsvis baserat på två basbelopp: Det ena till tak över huvudet (c:a 3 600 kr per månad) och Det andra till mat för dagen (c:a 121 kr per dag).

Partistyreliens yttrande:

- 10475 Bidragssystemet bygger på höga och generella bidrag till den som nyligen blivit arbetslös, och lägre, behovsbeprövade bidrag till den som är i långvarig arbetslöshet och i behov av försörjningsstöd. Detta system tror vi i grunden är bra. För den som erhåller ekonomiskt stöd är det viktigt med krav på att den som erhåller bidrag gör vad som är möjligt för att komma i arbete och försörja sig själv. Vidare så är det viktigt att trösklarna att gå från bidrag till arbete
- 10480 är låga. Även om det finns behov av att förenkla det myller av bidrag som finns idag så tror vi att motionärens förslag om att ersätta dagens försörjningsstöd, bidrag och a-kassa med en grundtrygghet är fel väg att gå.

Partistyreliens föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.26

10485

Villkor för gravida kvinnor – motion 7.27

7.27 Att kvinnor själva ska få besluta om att få vara sjukskriva sista graviditetsmånaden, om de så önskar.

10490

Partistyreliens yttrande:

Motionären belyser den många gånger besvärliga sista graviditetsmånaden. Idag finns, precis som motionären skriver, möjligheten att bli sjukskriven alternativt få moderskapsersättning.

10495 Har kvinnan inte tillräcklig ork är det möjligt att bli vara hemma sista tiden innan förlossning. En läkare eller barnmorska är lämplig att bedöma tillståndet hos den gravida.

Partistyreliens föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.27

10500 **Bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen– motion [7.28](#)**

7.28 Att Centerpartiet ska ge partistyreliens i uppdrag att inte återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Satsa resurser på bättre rehabilitering och bättre förmåga att bedöma den sjukdomsdrabbades tillstånd och arbetsförmåga redan tidigt i sjukdomsprocessen istället för byråkrati och skapande av oro med den bortre tidsgränsen.

10505

Partistyreliens yttrande:

Centerpartiet vill se en sjukförsäkring som ger tidigt stöd och hjälp till återgång i arbete täta och tidiga med uppföljningar och avstämningar. Där människor inte lämnas ensamma.

10510 Alliansens sjukförsäkringsreform strävade aktivt efter att hjälpa människor tillbaka till arbete. Den som var sjuk eller skadad och inte kunde arbeta skulle ha rätt till ersättning, vård och rehabilitering. Den som hade arbetsförmåga skulle få stöd och hjälp att komma tillbaka i arbete.

- 10515 När alliansregeringen tillträdde 2006 var över 200 000 personer sjukskrivna och drygt 550 000 personer förtidspensionerade. Enligt flera undersökningar hade en betydande andel av dessa personer en kvarstående arbetsförmåga. Det fanns också stora regionala skillnader i antalet personer med sjuk- och aktivitetsersättning. När Alliansen lämnade regeringsmakten 2014 var 230 000 färre personer sjukfrånvarande än 2006. En genomsnittlig person i arbetsför

10520 ålder var borta från arbetet på grund av sjukdom i genomsnitt 13 färre dagar per år jämfört med 2006. Alla dessa framsteg håller nu på att raderas ut av regeringens politik.

10525 Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) skriver följande om den bortre tidsgränsen: "För en långsiktigt stabil sjukfrånvaro är en bortre tidsgräns en central komponent. Genom den skickas en signal om att en sjukskrivning inte kan pågå för evigt vilket skapar drivkrafter för alla inblandade aktörer att agera för att hitta en lösning innan den bortre tidsgränsen nås. Forskningen inom såväl sjuk- som den angränsande arbetslöshetsförsäkringen är tydlig såtillvida att tidsgränser (kontroll i vidare mening) minskar användandet av försäkringen både direkt, via tidsgränsen i sig, och indirekt via ökade drivkrafter att avsluta ersättningsperioden innan tidsgränsen." Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har gjort i huvudsak liknande bedömning. ISF har också funnit att införandet av tidsgränser inte haft någon negativ inverkan på hälsan.

10535 Tidsgränserna i sjukförsäkringsreformen bidrog till en sjukskrivningsprocess som präglades av mer aktivitet, tidigare insatser och tydligare regler. Effekten av 90- och 180 dagarsgränserna har utvärderats och slutsatsen är att de har haft signifikant effekt på sannolikheten att sjukfall avslutas i anslutning till tidsgränserna.

10540 En betydande andel av dem som nådde den bortre gränsen kom i arbete eller fortsatte i arbetsmarknadspolitiska insatser. Ungefär hälften återkom till sjukförsäkringen inom ett år, vilket ska jämföras med situationen före reformen då mindre än en procent av de med sjuk- och aktivitetsersättning återkom till arbete.

10545 Regeringens avskaffande av den bortre tidsgränsen var ett misstag som riskerar att förvärra en redan allvarlig situation. Därför bör den bortre tidsgränsen snarast återinföras.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 7.28

Kriterier för bostadsbidrag – motion [7.29](#)

10550 7.29.1 kostnaden för bil räknas in när man ansöker om bostadsbidrag.

7.29.2 kriterierna för bostadsbidrag ska ändras.

10555 Partistyrelsens yttrande:

10560 Motionären vill att kostnaden för bil tas med vid ansökan om bostadsbidrag. Det finns idag en riksnorm där utgifterna ska vara skäliga utifrån individens behov. Till exempel om bilen är till för arbetsresor kan den ingå, men det finns också andra skäl och det skulle ju kunna vara att det inte finns andra kommunikationsmöjligheter. Hänsyn tagen till kostnader kopplade till bil löses idag olika i olika kommuner och det är en fråga för kommunerna. Det finns positiva exempel på vissa platser där kommunen tillhandahåller skjuts exempelvis till och från mataffären vid några tillfällen i veckan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 7.29

10565

Trygghetssystem – motion [7.30](#)

- 10570 7.30.1 Att Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd, socialförsäkringar, a-kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis kan ersättas med ett grundtrygghetssystem.
- 7.30.2 Att de sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv grundtrygghetsmodell.
- 10575 7.30.3 Att grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare inkomster.
- 7.30.4 Att ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.
- 10580 **Partistyrelsens yttrande:**
Dagens socialförsäkringssystem är inte perfekt och det kan även uppfattas krångligt. För att råda bot på detta har den parlamentariska socialförsäkringsutredningen sett över systemet och utredningen lämnades i mars 2015 över till Socialförsäkringsministern. Den grundtrygghetsersättning som motionären beskriver är något som Centerpartiet vill undvika eftersom vi tror på människors individuella styrka och att vi alla är individer med skiftande behov. Centerpartiet tror inte på en utformning liknande ”medborgarlön”. Inom ramen för socialförsäkringsutredningen har till exempel arbetslöshetsförsäkringen setts över. Arbetslöshetsförsäkringen ska som exempel fungera som en stark omställningsförsäkring och ge ett verkligt skydd mot inkomstbortfall, den ska inte omvandlas till en renodlad grundtrygghetsförsäkring. Grunden är att bidrag inte ska vara en permanent försörjning utan en tillfällig lösning. De människor som aldrig någonsin kommer att kunna arbeta i någon mån ska erhålla sjukersättning. Trygghetssystemen ska alltid utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.
- 10585
- 10590
- 10595 Däremot verkar Centerpartiet för att en samhällslön stegvis införs för dem som aldrig någonsin kommer att vara aktuella för ett lönearbete, på grund av svåra fysiska och psykiska handikapp, så att de ska kunna leva på en rimlig standard utan att vara ekonomiskt beroende av föräldrar, syskon eller andra anhöriga. Samhällslön skulle således handla om en tydligt avgränsad grupp, inte om alla medborgare. Det är således stor skillnad mellan samhällslön och medborgarlön.
- 10600

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 7.30.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 7.30.1 7.30.2 7.30.3

- 10605 *Simon Palme, CS, och Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för bifall till motion 7.30.1, 7.30.2, 7.30.3 samt 7.30.4*

7.30.1 Att Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd, socialförsäkringar, a-kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis kan ersättas med ett grundtrygghetssystem.

- 10610 7.30.2 Att de sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv grundtrygghetsmodell.
- 10615 7.30.3 Att grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare inkomster.
- 7.30.4 Att ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid.
- 10620 **Företagande och trygghetssystem – motion [7.31](#), [7.32](#) och [7.33](#)**
- 7.31 Att Centerpartiet undersöker och tar fram ett förslag för att ev kunna få Akassa en kortare tid när man startar eget mindre företag.
- 10625 7.32 Att Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att förändra regelverken så att småföretagare inkluderas i Försäkringskassans system.
- 7.33 Centerpartiet jobbar för att egenföretagare som är berättigade till sjukpenning även får en lägsta nivå i ersättningssystemet vid sjukpenning.
- 10630
- Partistyrelsens yttrande:**
- Motionärerna tar upp aspekten med trygghet för företagare. Centerpartiet är småföretagens röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. En viktig del i detta är trygghetssystemens utformning. Företagare ska inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor.
- 10635
- Vi tycker att företagare ska kunna ta del av trygghetssystemen precis som anställda ska kunna. Idag skiljer det i villkoren mellan olika bolagsformer till exempel gällande Sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Aktiebolag har samma villkor som anställda, medan till exempel handelsbolag eller enskild firma har andra villkor. Vi vill se villkor som möjliggör samma trygghet oavsett bolagsform.
- 10640
- Idag finns bland annat möjlighet att erhålla ”starta-eget-bidrag” för den första tiden då man startar företag. Det är arbetsförmedlingen som avgör om vem som får bidraget (som egentligen heter ”Stöd vid start av näringsverksamhet”) men pengarna utbetalas via Försäkringskassan. Det är inte rimligt att både få starta-eget-bidrag och a-kassa under en kortare period anser vi. Centerpartiet står bakom de förslag som framfördes i den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (PSFU). I PSFUs förslag till förbättringar för företagare och uppdragstagare innefattas även bättre ekonomiskt skydd under uppbyggnadsskedet. Detta är extra betydelsefullt för kvinnor, dels för att kvinnor har svårare att få lån beviljade för sitt företagande än vad män har, dels för att kvinnor är mindre riskbenägna i sitt företagande än män. Förslagen gynnar främst personer med lägre ekonomisk standard vilket också till största delen är kvinnor.
- 10645
- 10650
- 10655
- Centerpartiet driver att företagare ska kunna ta del av de trygghetssystem som de betalar in till på liknande sätt som anställda. Det finns en mängd stödsystem för företagare och vi vill öka stödet för att främja företagande men inte genom försörjningsstöd.

10660

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.31

7.32

7.33

Kommunalt självbestämmande om försörjningsstöd– motion [7.34](#)

10665 7.34.1 Att kommuner själva får stor rådighet över nivåer i försörjningsstödet.

7.34.2 Att de marginaleffekter som motverkar jobblinjens intentioner avvecklas.

Partistyrrelsens yttrande:

10670 Vi anser att det är rimligt att nivån på försörjningsstödet, liksom det gör idag, regleras i Socialtjänstlagen. Detta är ett skyddsnät som gäller för alla medborgare.

Däremot är det alltid viktigt att stärka jobblinjen. Det ska löna sig att arbeta. Under Alliansregeringen tog vi också steg i denna riktning genom att barn och skolungdomar under 21 år som lever i familjer med försörjningsstöd får behålla lön som de arbetat in.

10675 Vi arbetar också brett för att det ska vara enklare att få ett arbete och för vågar att komma in på arbetsmarknaden för personer som behöver mer stöd för det.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.34.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.34.1

10680

Föräldraförsäkringen – motion [7.35](#), [7.36](#) och [7.37](#)

10685 7.35.1 Centerpartiet verkar för att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning.

7.35 .2 Centerpartiet verkar för större valfrihet vad gäller ålder för förskolestart.

10690 7.35 .3 Centerpartiet verkar för möjligheten att förkorta antalet dagar i föräldraförsäkringen samt utreda om taket i föräldraförsäkringen skulle kunna höjas till 90 % i en del av föräldraförsäkringen.

10695 7.35.4 Centerpartiet verkar för att föräldraförsäkringen förenklas för företagare, där samma regler ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive kombinatörer.

7.36 Centerpartiet verkar för att utreda hur föräldraförsäkringen kan tillgängliggöras för samtliga föräldrar i stjärnfamiljer.

10700 7.37 Centerpartiet ställer sig bakom en modell om individualiserad föräldraförsäkring där varje förälder får sin individuella icke överlåtbara försäkring.

Partistyrelsens yttrande:

10705 Motionärerna tar upp relevanta förslag kopplade till föräldraförsäkringen. Centerpartiet vill se en enkel, modern och flexibel barn- och föräldraförsäkring som ger alla föräldrar möjlighet att kombinera arbete med föräldraskap.

10710 För att fler kvinnor ska välja att bli företagare är det också viktigt att regler för föräldraförsäkringen som gäller för anställda så långt det går även ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive de som är både anställda och företagare, så kallade kombinatörer. Då stärks flexibiliteten och tryggheten för framförallt kvinnors företagande. Centerpartiet har även förslag på att företagare ska kunna få föräldrapenning trots viss begränsad verksamhet i företaget.

10715 Centerpartiet tycker det är bra ju jämnare föräldraledigheten delas mellan föräldrarna då det främjar ett jämställt familjeliv och i förlängningen ett mer jämställt arbetsliv. Dagens modell med vissa öronmärkta månader ger stora möjligheter för familjerna att själva bestämma hur föräldraförsäkringen ska användas. Centerpartiet värnar denna valfrihet och vill inte
10720 öronmärka fler månader. Däremot är det viktigt att samhället ger föräldrarna utförlig information om uttagets effekter på livsinkomst, hälsa och kontakt med barnen. Detta saknas idag. Många familjer delar föräldraledigheten enbart utifrån samhällsstrukturrellt och kulturellt påverkade val utan att tänka på hur det påverkar pensionen. Informationen kring detta behöver därför förbättras genom ett uppdrag till Pensionsmyndigheten och PPM i samverkan med
10725 berörda parter. Centerpartiet har även förslag på Vab-bonus.

Centerpartiet vill öppna upp barn- och föräldraförsäkringen så att dagar kan nyttjas/överlåtas till max två ytterligare närstående personer. Det skulle modernisera föräldraförsäkringen så att kvinnor inte förväntas ta största delen av föräldradagarna. Det skulle också bättre inkludera
10730 fler familjekonstellationer.

Motionärernas förslag om att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolar för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan
10735 föräldrapenning är bra.

Idag är kommuner skyldiga att erbjuda förskolestart från ett års ålder. Men det står redan idag kommunerna fritt att göra det tidigare. Detta är beslut som fortsatt bör ligga hos kommunerna. Centerpartiet ser ett värde i en generös föräldraförsäkring och vill inte förkorta antalet dagar i
10740 den. Vi finner det även lämpligt att behålla takets nuvarande nivå på 80% av inkomsten. Centerpartiet driver att regler för föräldraförsäkringen som gäller för anställda så långt det går även ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive de som är både anställda och företagare, så kallade kombinatörer. Då stärks flexibiliteten och tryggheten för framförallt kvinnors företagande.

10745

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.35.1

7.35.2

7.35.4

7.36

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.35.3

7.37

Sofia Jarl, CK, reserverar sig till förmån för bifall till motion 7.35.1, 7.35.2, 7.35.3 samt 7.35.4

10750

7.35.1 Centerpartiet verkar för att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning.

10755

7.35 .2 Centerpartiet verkar för större valfrihet vad gäller ålder för förskolestart.

7.35 .3 Centerpartiet verkar för möjligheten att förkorta antalet dagar i föräldraförsäkringen samt utreda om taket i föräldraförsäkringen skulle kunna höjas till 90 % i en del av föräldraförsäkringen.

10760

7.35.4 Centerpartiet verkar för att föräldraförsäkringen förenklas för företagare, där samma regler ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive kombinatorer.

10765

Avsättningar till periodiseringsfond– motion [7.38](#)

7.38.1 Att inkomster som förs till periodiseringsfond ingår i SGI.

10770

7.38.2 Att det utreds hur inkomsterna ska ingå i SGI.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp trygghet för företagare. Centerpartiet är företagens röst och vi kämpar för bättre villkor för små företag. Som tidigare nämnt ska företagare inte ha sämre villkor än anställda eftersom de betalar in till trygghetssystemen på samma sätt som anställda, men företagare ska inte heller ha bättre villkor. Möjligheten att kunna skjuta upp en del av beskattningen av inkomsten är något som anställda inte har på samma sätt som företagare. Den fördelen är lämplig att ha för företagare då inkomsterna kan vara mer varierande än då man har en anställning. Men eftersom det redan där är en fördel är det inte motiverat att ge ytterligare fördelar i form av att göra det sjukpenninggrundande också. Detta med hänvisning till att företagare inte heller ska ha bättre villkor än anställda.

10775

10780

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.38

10785

Oförsäkrade barn – motion [7.39](#)

7.39 att ALLA barn har rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet tycker att frågan som tas upp av motionären behöver utredas för att finna den

10790

bästa lösningen, så att alla barn får rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 7.39

10795

Begränsat barnbidrag – motion [7.40](#)

7.40.1 Ta bort flerbarnstillägg.

10800

7.40.2 Begränsa barnbidrag till max 3 barn (kan göras stegvis).

7.40.3 Bidrag betalas ut lika till båda föräldrarna.

Partistyrrelsens yttrande:

10805

Barnbidrag är ett ekonomiskt stöd som automatiskt betalas ut till föräldrar som bor och har barn i Sverige. Flerbarnstillägget betalas automatiskt ut om du får barnbidrag för minst två barn. För att en befolkning i ett utvecklat land ska behålla sin numerär krävs att varje kvinna i snitt föder 2,1 barn (oaktat migrationseffekter). I Sverige väntas barnafödandet ligga stilla på 1,9 barn per kvinna till 2030 (FN:s rapport World Fertility Patterns 2015).

10810

I Sverige är inte överbefolkning ett akut problem och begränsning av födselar är därför inte aktuellt. De familjer som har fler än tre barn är förhållandevis få och bör få behålla barnbidraget. Idag finns möjligheten att välja vem av föräldrarna som ska ta emot barnbidraget. Vi har delat barnbidrag i dag och det är möjligt att överlåta sin andel till den andre föräldern. Centerpartiet anser att det befintliga systemet med barnbidrag bör behållas.

10815

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 7.40

Jämställdhet – motion [7.41](#)

10820

7.41 Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysas hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan bistå att reglera jämställdheten i styrelser med hjälp av en lagstadgad kvot på 60-40/40-60.

10825

Partistyrrelsens yttrande:

Motionären belyser ett jämställdhetsproblem i det svenska samhället. Sverige har ett ojämnt arbetsliv där flera komponenter samverkar. Markant fler män än kvinnor är höginkomsttagare, styrelseordföranden och styrelseledamöter. Centerpartiet vill se fler kvinnor på ledande positioner. Företagande kvinnor sitter i bolagsstyrelser. Ett styrelseuppdrag leder till ett annat och på sikt kan det ge uppdrag även i andra branscher. Då ledningsgrupper och styrelser blir mer jämställda förändras maktstrukturerna i näringslivet även utanför styrelserummen. De 238 börsbolagens styrelserum är en väldigt liten del av verkligheten. Ge istället kvinnor schyssta förutsättningar för företagande.

10830

10835

Centerpartiet har en stolt historia av att vara jämställda utan kvotering och det är ingen hemlighet att vi har och har haft många kvinnor på höga poster. Till skillnad från regeringen

10840 väljer vi liberala feminister istället att driva de feministiska frågor som spelar roll i miljontals kvinnors vardag. Istället för symbolfrågor som lagstiftning om kvotering i ett fåtal bolagsstyrelser. Centerpartiet står för en feminism där vi håller makten över våra egna liv högst. Centerpartiet vill inte kvotera bolagsstyrelser och ledningsgrupper.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.41

Vård av Närstående– motion [7.42](#)

10845

7.42 Centerpartiet ser positivt på vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa sjukpenninggrundande dagar för Vård Av Närstående (VAN) på liknande sätt som för vård av barn (VAB).

10850 Partistyrelsens yttrande:

När en anhörig är allvarligt sjuk och behöver extra stöd från någon i sin närhet, kan man idag få närståendepenning från Försäkringskassan som ersättning för förlorad inkomst. Det är få som vet att det här stödet finns. Närståendepenning är inte sjukpenninggrundande, men det bryter inte heller den sjukpenninggrundande kedja på vilken SGI vilar. Regeringen föreslår nu att det ska bli enklare för den som behöver gå ner i tid på jobbet och enklare att få denna ersättning, också deltid.

10855

Regeringen planerar att lägga förslag till riksdagen under hösten för att träda ikraft 1 januari 2018. Förslaget gick på remiss i maj 2017.

10860

Förslaget innefattar bättre möjligheter att få närståendepenning på deltid, lagstadgad rätt att vara ledig från jobbet vid närståendepenning samt att tiden du har närståendearsättning inte ska påverka rätten till a-kassa. Det kan vara en familjemedlem, en granne eller nära vän som ges rätt till närståendearsättning. Det ska inte vara begränsat endast till närstående.

10865

Centerpartiet tycker att det är bra förslag och ser positivt på förbättringarna.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.42

Tiggeri – motion [7.43](#)

10870

7.43.1 Att Centerpartiets stämma ger partistyrelsen i uppdrag att driva på så att kommunerna ges möjlighet att reglera och kunna förbjuda tiggeri,

10875

7.43.2 Att ta initiativ så att Sverige på olika nivåer kan öka sitt stöd för att de extremt fattiga i Rumänien och Bulgarien, därav många romer, får en bättre situation som undanröjer behovet att resa till andra länder för att tigga.

Partistyrelsens yttrande:

Det är alltid ett misslyckande när människor behöver tigga för att klara sig. Centerpartiet vill motverka det på flera nivåer. Dels måste vi trycka på mycket hårdare för att Rumänien, Bulgarien och andra länder ska tillgodose grundläggande rättigheter, bland annat genom att

10880

villkora EU-medel hårdare. Dels måste vi underlätta för andra former av försörjning, genom att göra det lättare att driva företag, anställa och få jobb.

- 10885 Partistyrelsen ser inte ett generellt förbud mot tiggeri som önskvärt. Det finns redan idag möjligheten att begränsa tiggeri på vissa platser. Men det finns andra problem som måste lösas. Många markägare har haft problem med olovliga bosättningar på privat mark med nedskräpning och förstörd egendom som följd. I de flesta fall rör det sig om EU-migranter som kommit till Sverige för att tigga ihop sitt uppehälle eller plocka bär åt oseriösa upphandlare. Det är inte acceptabelt. Det måste vara lätt för en markägare att avlägsna otillåtna bosättare
- 10890

- 10895 Äganderätten är en mänsklig rättighet och Centerpartiet värnar denna. För Centerpartiet är det viktigt att stå upp för såväl humanism som ordning och reda. Vi är många som känner medlidande med dessa utsatta människor. Men detta kan inte leda till att vi accepterar lagbrott.

- 10900 Äganderätten måste gälla vid bosättning på privat mark. Trots nya regler är det för svårt att avlägsna otillåtna bosättare. Den uppgivenhet som människor känner inför att det slås upp olovliga läger i deras skog, på parkeringsplatser eller vid sommarstugor behöver tas på allvar. Lagen måste tillämpas och det behöver bli ett stopp för olovliga bosättningar på privat mark. I dag ska det alltid göras en så kallad proportionalitetsbedömning för att se om det är rimligt att avlägsna de olovliga bosättningarna. Kronofogden kan exempelvis anse att det innebär för mycket arbete. Det är fel. Vi måste stå upp för äganderätten och människors rätt till sin mark.
- 10905 Vi vill att markägarens intresse ska komma i första hand och att en ansökan alltid resulterar i ett genomförande. Markägare som upprättat en ansökan, betalat sin avgift och tålmodigt flera veckor kan fortfarande få ett avslag och inget avlägsnande. Det ska inte vara så att en person som upplever att den har ett intrång på sin mark inte ska känna sig säker på att få tillgång till sin mark igen. Markägarens intresse måste komma i första hand. Avgiften till kronofogden för att handlägga avlägsnandeärenden bör också tas bort.
- 10910

- 10915 I grunden är de illegala bosättningarna en följd av ett mycket större problem. I de flesta fall rör det sig om EU-migranter från Rumänien och Bulgarien som kommit till Sverige för att tigga ihop sitt uppehälle, utföra svartjobb eller plocka bär åt oseriösa upphandlare. I vissa fall handlar det om folkgrupper, däribland romer, som är utsatta för omfattande diskriminering i sina hemländer. Andra har mist sitt jobb i södra Europa till följd av krisen.

- 10920 Det stora problemet är den fattigdom som är orsaken till att människor tigger. I kommunerna behöver man ta hänsyn till hur utsatta de här människorna är. Det är en fråga om medmänsklighet att se till att deras situation inte blir ännu mer ohållbar.

- 10925 Hemländerna har ett ansvar för sina fattiga medborgare som kommer till andra EU-länder för att tigga. Man måste behandla människor lika och sluta diskriminera. De pengar som finns inom EU-systemet för att minska fattigdomen måste komma de fattiga till del. Det är viktigt att EU kan sätta press på berörda länder att ta ansvar för utsatta och fattiga. Centerpartiet har tidigare föreslagit att EU-medel ska kunna gå direkt till frivilligorganisationer som arbetar med utsatta grupper i exempelvis Rumänien och Bulgarien.

- 10930 Att alla barn i EU har rätt till skolgång är avgörande för en långsiktig lösning på fattigdomen. Det är ett av flera krav som måste riktas mot Rumänien och Bulgarien. Det gör det möjligt för kommande generationer att förändra sin situation. Därför borde kommunerna ha möjlighet att

hjälpa till med skolgång. Det borde också stå kommunerna fritt att rikta insatser i form av bostäder och liknande direkt till fattiga människor som tigger, även om det inte ska göras obligatoriskt.

10935

Det finns stora skäl att se över hur arbetsmarknaden kan bli mer öppen för att människor med lägre utbildning och bristande språkkunskaper ska kunna ha en chans att ta sig in på arbetsmarknaden. Det gäller bland annat de nyanlända som i dag har alltför svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, men det måste också bli lättare att anställa och sysselsätta utsatta EU-migranter. Även civilsamhället kan spela en viktig roll för att hjälpa dessa människor. I flera svenska städer bedrivs verksamheter, samarbeten med ideella organisationer, för att bland annat hjälpa människor att söka jobb.

10940

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motion besvarad: 7.43.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 7.43.1

10945

Socialtjänstlagen – motion [7.44](#)

7.44 Att Socialtjänstlagen 4 kap. 4§ revideras så att även olika sysselsättningsuppgifter ses som kompetenshöjande och som praktik/arbetsträning för individen.

10950

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att det är bekymmersamt att antalet människor som befinner sig i långvarigt bidragsberoende ökar. Det är mycket angeläget att personer som uppbär försörjningsstöd ges stöd att bryta sitt utanförskap genom olika kompetenshöjande insatser och fler vägar till arbete.

10955

Av 4 kap. 4§ i Socialtjänstlagen (SoL) framgår att den praktik eller kompetenshöjande verksamhet som den enskilde kan åläggas att dela i ska ”syfta till att utveckla den enskildes möjligheter att i framtiden försörja sig själv”. Partistyrelsen anser att lagtexten är utformad på ett sätt som gör att sysselsättningsuppgifter bör rymmas inom denna definition. Trots detta förekommer det osäkerhet hos kommunerna kring hur lagen ska tolkas. Vilken typ av uppgifter som kan omfattas av detta kan därför behöva tydliggöras av Socialstyrelsens handbok för ekonomiskt bistånd, vars syfte är att förtydliga socialtjänstlagen och underlätta den praktiska tillämpningen

10960

10965

Centerpartiet har sedan tidigare tagit ställning för de förslag som lyftes i utredningen ”Stöd och krav avseende arbetslösa personer som tar emot ekonomiskt bistånd” från 2015 om ett förtydligande i SoL om att den som är arbetsför och uppbär försörjningsstöd, ska vara skyldig att vara aktivt arbetssökande om det inte finns godtagbara skäl.

10970

Även om det är signalpolitiskt viktigt att tydliggöra varje individs ansvar att söka egen försörjning, handlar kärnfrågan ändå om hur människor i praktiken faktiskt får bättre möjligheter att bryta sitt utanförskap. Partistämman 2015 röstade igenom att ett krav införs i SoL om att varje kommun ska erbjuda arbetslivsinriktat stöd för personer med försörjningsstöd och/eller som lider av psykisk ohälsa eller har en psykisk

10975

funktionsnedsättning. Detta kan med fördel ske genom multiprofessionella insatser kombinerat med matchning, där Nacka kommuns modell utgör ett mycket bra exempel.

- 10980 Det är även i sammanhanget viktigt att peka på problematiken kring den höga arbetsbelastning och det breda uppdrag som socialtjänsten har. Detta utgör en stor utmaning för att fullt ut klara uppdraget att stötta långvariga biståndsmottagare att komma ut i arbete. Möjligheten att bedriva arbete i möte med individer är enligt forskning en förutsättning för att socialarbetare ska kunna arbeta framgångsrikt. Det gäller givetvis även arbetet med att hjälpa
- 10985 människor ur bidragsberoende. Den ökande arbetsbördan gjort att tiden till sådana möten har blivit lidande. Centerpartiet har därför bland annat tidigare lyft att kravet på högskoleexamen för socialtjänstens arbete med barn och unga bör ersättas med krav på lämplig kompetens och erfarenhet, för att öppna upp för fler kompetenser.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 7.44

- 10990 **Psykisk ohälsa- motion [7.45](#), [7.46](#), [7.47](#), [7.48](#) och [7.49](#)**

7.45 Att Centerpartiet aktivt börjar arbeta med att dessa metoder Peer Support och mentorskap kan utgöra ett komplement till andra vårdformer.

- 10995 7.46 Att Centerpartiet regionalt och nationellt driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

- 11000 7.47.1 Att partistämman antar förslag om projektarbete.

7.47.2 Att Centerpartiet skaffar en Huvudman till Mentorsprojektet.

7.48.1 Samtalsstödet till barn och ungdomar i skolor bör byggas ut.

- 11005 7.48.2 Aktiv och medveten träning i emotionell intelligens och social intelligens bör byggas ut i skolans värld.

7.48.3 Utredda hur mindfulness kan användas i skolan.

- 11010 7.48.4 Utöka och förenkla tillgången till olika former av terapi och samtalsstöd.

7.48.5 Stödja forskning inom personlig utveckling.

- 11015 7.48.6 Stödja utvecklingen av nya samtalsformer.

7.49.1 Begreppet rehabsamhällen bör introduceras.

- 11020 7.49.2 En arbetsgrupp som kan utarbeta ett förslag till "incitament för rehabsamhällen". bildas och får uppdrag att presentera ett mer detaljerat förslag.

Partistyrrelsens yttrande:

11025 Två motioner tar upp frågan om mentorskap i syfte att stötta individer att komma tillbaka i arbete vid ohälsa. Partistyrelsen instämmer i att stödet till den enskilde att återgå i arbete behöver förbättras. I stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet* föreslås ett flertal åtgärder på detta område. Partistyrelsen anser dock inte att det är lämpligt att politiken tar ställning till specifika metoder eller vårdformer.

11030 En motion framför förslag som berör så kallade rehabsamhällen. Att ge människor tillgång till stöd och hjälp till rehabilitering vid sjukdom är en angelägen fråga. Det är dock viktigt att samhällets resurser endast går till sådana metoder som fungerar enligt vetenskap och beprövad erfarenhet. Centerpartiet anser inte att det är politikens uppgift att besluta om specifika metoder som ska användas inom vård och omsorg.

11035 I en motion framförs en rad förslag för att förebygga psykisk ohälsa hos barn och ungdomar med olika insatser i skolan, samt hos befolkningen i stort. Motionen lyfter även idén om fler samtalsformer i syfte att öka tillgängligheten till stöd vid psykisk ohälsa. Partistyrelsen instämmer i motionärens andemening om att öka stödet för personer med psykisk ohälsa – inte minst för barn och unga. Den som lider av psykisk ohälsa behöver få hjälp snabbt och den
11040 bristande tillgängligheten till stöd är ett stort problem. Frågan behandlas i stämmoprogrammet ”Trygghet i hela landet”, där bland annat förslaget om att öka tillgången till samtalsstöd för personer med lättare psykiska besvär tas upp. Partistyrelsen anser dock inte att Centerpartiet bör ta ställning till särskilda terapiformer. Flera av förslagen behandlas i stämmoprogrammet *Trygghet i hela landet*.

11045 En motion lyfter frågan om förbättrad suicidprevention. Partistyrelsen instämmer i vad motionären skriver om att samhället behöver arbeta mer för att förhindra att människor begår självmord. Förutom den tragiska förlusten av ett människoliv leder suicid också till psykiskt lidande hos anhöriga och andra berörda. Folkhälsomyndigheten har ett uppdrag att samordna
11050 arbetet för att förebygga självmord hos befolkningen. I uppdraget ingår bland annat att minska tillgängligheten till medel och metoder för självmord, stöttning till frivilligorganisationer för suicidprevention och kunskapsspridning av evidensbaserade metoder.

Partistyrelsen föreslår att Centerpartiet verkar för:

Att tillgången till snabb hjälp åt personer som lider av psykisk ohälsa ska förbättras genom bättre stöd i skolmiljön åt barn och unga samt tillgång till enklare samtalsstöd för personer med lättare psykisk ohälsa

11055

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

7.46
7.48.1
7.48.4
7.48.6

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.45
7.47
7.48.2
7.48.3
7.48.5

Vårnadsbidrag– motion [7.50](#)

11060

7.50 Att Centerpartiet inför ett pensionsgrundande vårnadsbidrag för förälder med barn mellan 1-3 år och att månadsbeloppet höjs.

Partistyrelsens yttrande:

11065

Centerpartiet har drivit frågan om vårnadsbidrag tidigare men på stämman i Falun 2015 fattades beslut om att avskaffa vårnadsbidraget. Grunden till beslutet var att vårnadsbidraget minskar kvinnors arbetade tid, är inte pensionsgrundande och ger således sämre pension. Det binder kvinnor som ofta redan står långt från arbetsmarknaden till hemmet, gör dem ekonomiskt beroende av den andra parten och leder till att de hamnar i utanförskap. Centerpartiet vill istället ge kvinnor ekonomisk makt och frihet och vill därför ta bort vårnadsbidraget.

11070

Partistyrelsen är medveten om att det finns många olika åsikter om beslutet med står fast vid stämmans beslut. Tittar vi historiskt på frågan handlade vårnadsbidraget om att skaffa möjlighet för familjer på landsbygden som hade liten eller ingen möjlighet till barnomsorg då den inte var så väl utbyggd på den tiden och vårnadsbidraget skulle därmed kunna ses som ett alternativ. Genom åren har ett antal reformer gjorts som förändrat förutsättningarna och politiken behöver omvärderas.

11075

11080

Vi ser idag många äldre kvinnor som lever på en mycket liten inkomst i form av garantipension och inget eller litet tillägg av tjänstepension. Det pensionssystem som vi idag har och som Centerpartiet var med och beslutade på 90-talet bygger på att pensionen beräknas på inkomsten från ett helt arbetsliv. Det innebär att om en person är hemma utan inkomst eller med en låg inkomst, vårnadsbidrag eller arbetar deltid under längre perioder så påverkar det i

11085

Idag har vi en väl utbyggd god pedagogisk omsorg för de barn som behöver för att föräldrarna arbetar. Centerpartiet har sedan flera år drivit frågan om att det ska finnas alternativ i barnomsorgen. Därför driver Centerpartiet frågan om barnomsorgspeng. Barnomsorgspengen ska följa barnet så att föräldrarna kan välja var de vill placera sina barn.

11090

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

7.50

11095

Kommitté 8 – Hälso - och sjukvård samt socialfrågor

Funktionshinderpolitik – motion [8.1](#), [8.2](#), [8.3](#), [8.4](#), [8.5](#), [8.6](#), [8.7](#), [8.8](#) och [8.9](#)

- 11100 8.1.1 att Centerpartiet tar fram konkreta förslag på hur arbetsmarknaden kan bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.
- 8.1.2 att Centerpartiet tar fram konkreta förslag på hur man kan stötta och göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att starta eget företag.
- 11105 8.1.3 att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad.
- 11110 8.2 att Centerpartiet aktivt arbetar för en utveckling och modernisering av LSS-lagen och personlig assistens
- 11115 8.3 Att Centerpartiet tar fram förslag till hur personer med behov av stöd på grund av funktionsnedsättning ska få stöd och hjälp anpassat efter sin funktionsnedsättning också vid eget företagande.
- 8.4.1 Centerpartiets riksdagsgrupp snarast ser till att Försäkringskassan får förändrade direktiv hur bestämmelserna kring assistansersättning ska tolkas.
- 11120 8.4.2 Centerpartiets riksdagsgrupp INTE ska föreslå några generella förbättringar på något område inom välfärdssektorn, innan förbättringar görs för människor med funktionsnedsättningar.
- 11125 8.5.1 Att Centerpartiet agerar handlingskraftigt och vågar driva frågor som skapar förbättring för personer med funktionsnedsättning.
- 8.5.2 Att Centerpartiet för en saklig debatt och visar medmänsklighet.
- 11130 8.5.3 Att Centerpartiet arbetar för att assistansen ska finnas för alla som behöver den för att kunna leva ett fullvärdigt, aktivt liv.
- 8.5.4 Centerpartiet tar ställning utåt i frågan och arbetar aktivt med att förbättra och utveckla LSS.
- 11135 8.6.1 att våra förslag till reformer inte försämrar för de funktionsnedsatta grupperna.
- 8.6.2 att få med politiska förslag för de olika målgrupperna av funktionsnedsatta i valmanifestet.
- 11140 8.6.3 att säkerställa att vår webbplats är tillgänglig.
- 8.6.4 att öka valdeltagande bland funktionsnedsatta.
- 11145 8.7.1 Att gruppboenden kopplade till LSS tillåts erbjuda betydligt fler bostäder än idag.
- 8.7.2 Att krav på särskild kompetens för att stötta berörda funktionshindrade minimeras.

8.7.3 Att införa LOV i flera kommuner för gruppboenden inom LSS.

11150 8.8 Att Centerpartiets riksdagsgrupp tar initiativ för att LSS- och SoL-lagstiftningen möjliggör beviljande av personlig assistans även efter 65 års ålder eller eventuell ny pensionsålder.

11155 8.9 Centerpartiet driver frågan om att LSS-lagsstiftningen ska tolkas som det var tänkt när lagstiftningen en gång beslöts.

Partistyrelsens yttrande:

11160 Centerpartiet värnar om det som utgör grundtanken med LSS - att ge personer med funktionsnedsättning möjlighet att leva som andra. En funktionsnedsättning ska inte vara ett hinder för människor som vill utbilda sig, jobba, ha en aktiv fritid eller engagera sig i samhället. Det gäller även anhöriga till personer med funktionsnedsättning.

11165 En motion tar upp frågan om nivån på den statliga assistansersättningen. Utgångspunkten måste vara att den som är i behov av assistans ska också få det. Centerpartiet anser därför att den nu pågående statliga utredningen som ser över assistansen måste utgå från hur LSS-reformen kan värnas och garantera att de personer som har rätt till assistans får de timmar de behöver - och samtidigt vara ekonomiskt hållbar över tid.

11170 Centerpartiet har lagt fram fler förslag till förbättringar inom LSS. Det finns till exempel problem med att beslut om assistansersättning omprövas efter två år. För många är det dock osannolikt att tillståndet skulle förändras och borde därför inte utsättas för prövningen. Detta behöver ses över. Vidare behöver assistansberättigades rätt till en personlig tjänsteman på Försäkringskassan säkerställas, eftersom inte alla får detta stöd idag.

11175 En motionär vill att personlig assistans ska kunna ges åt personer även efter 65 års ålder. I denna åldersgrupp omfattas en betydande andel människor redan insatser via socialtjänsten, såsom hemtjänst och annat stöd. Att öppna upp för att personer över 65 ska garanteras personlig assistans, skulle i praktiken innebära ett förstatligande av äldreomsorgen vilket inte är en önskvärd utveckling.

11180 En motion lyfter frågan om stöd till de familjer där ett eller flera barn har en funktionsvariation. Centerpartiet ser behov av att stödet till familjerna behöver öka. Föräldrarna är ofta tyngda av mängden kontakter med olika myndigheter som ofta krävs, vilket också handikapprörelsens kartläggning på området vittnar om. Därför behövs
11185 möjligheten att införa en fungerande verksamhet med samordnare år de berörda familjerna ses över.

11190 Två motioner tar upp frågan om ökade möjligheter till jobb och företagande för personer med funktionsnedsättning. Att ge fler människor möjlighet att bryta sitt utanförskap genom att komma i arbete är en mycket prioriterad fråga. Allt för många människor som har en funktionsnedsättning får inte tillgång till det stöd de behöver för att kunna få ett jobb eller utbilda sig. I stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas* lyfts en rad reformförslag för att sänka trösklarna till arbetsmarknaden och förbättra företagsklimatet generellt i Sverige. Bland annat tar programmet upp frågan om förbättrat stöd till personer med funktionsnedsättning som vill driva företag. Centerpartiets förslag om förbättrad matchning genom
11195 arbetsförmedlarpeng ger också ökade möjligheter för enskilda arbetsförmedlare att

specialisera sig på vissa grupper, till exempel personer med funktionsnedsättning.

11200 Centerpartiet anser vidare att det exempelvis måste vara möjligt att arbeta och utbilda sig med bibehållen aktivitetsersättning. När det gäller frågan om förbättrade möjligheter till utbildning för personer med funktionsnedsättning, togs våren 2017 ett viktigt beslut i riksdagen gällande tillgång till eftergymnasial utbildning för den som gått i särskola – något som Centerpartiet drivit länge.

11205 Partistyrelsen anser att det är mycket viktigt att arbeta för att öka valdeltagandet bland personer med funktionsnedsättningar, vilket tas upp av en motionär. Detta är också något vi arbetar för. En del i detta är att säkerställa att vallokalerna är tillgängliga. Valhemligheten behöver också säkras för personer som är synskadade samt för personer med kognitiva eller intellektuella funktionsnedsättningar. Dessutom arbetar vi för tillgänglig samhällsinformation så att alla ska ha förutsättningar att bilda sig en uppfattning i politiska frågor, inte minst genom att göra Centerpartiets egen kommunikation tillgänglig för alla. Denna fråga behandlas vidare i yttrandet till motion 14.15 i Kommitté 14.

11215 Centerpartiet har en positiv grundinställning till ökad valfrihet generellt inom välfärdstjänster. Partistyrelsen ser därför positivt på om fler kommuner vill införa LOV inom gruppboendeverksamhet om man finner det lämpligt, såsom föreslås i en motion. Gällande kompetenskraven på personer som arbetar inom gruppboendeverksamhet är det angeläget att kompetensen anpassas till individernas behov, men det kan finnas skäl att se över nivån på dessa krav. Partistyrelsen kan dock inte ställa sig bakom förslaget om att utöka antalet bostäder inom gruppboenden. Det är viktigt att gruppboenden inte har institutionell karaktär och även fortsättningsvis bedrivs i liten skala.

11220

Partistyrelsen föreslår partistämman att Centerpartiet verkar för:

Att öka valdeltagandet bland funktionsnedsatta.

Att LOV införs i flera kommuner för gruppboenden inom LSS.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.1

8.2

8.3

8.4.1

8.5

8.6

8.7.2

8.7.3

8.9

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.4.2

8.7.1

8.8

11225 **Läkemedel och kosttillskott – motion [8.10](#) och [8.11](#)**

8.10.1 Att staten ska ha starkare kontroll när det gäller försäljningen av kosttillskott

8.10.2 Att reformera ordningen när det gäller kosttillskott

11230

8.10.3 Att tillverkarna ska anmäla produkten hos en nationell myndighet

8.10.4 Att ett nationellt förbud för de produkter som visar sig vara farliga för konsumenterna konsumenternas säkerhet ska värnas

11235

8.10.5 Att konsumenternas säkerhet ska värnas

8.11 Centerpartiet ska verka för att ordet ”läkemedel” i försäljning ska reserveras för preparat som i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet kunnat visas ha specifik medicinsk effekt.

11240

Partistyrelsens yttrande

Motionerna lyfter olika förslag på att öka regleringen av kosttillskott respektive alternativa läkemedel och möjligheterna att använda sig av ordet ”läkemedel” i marknadsföringen av sådana.

11245

Det finns ett antal lagar som på olika sätt reglerar att varor som tillhandahålls konsumenterna inte kan orsaka skada och att den information som ges åt konsumenterna inte är missvisande.

Produktsäkerhetslagen (2004:451) och Marknadsföringslagen (2008:486) är de två viktigaste exemplen i detta sammanhang. Marknadsföringslagen har bland annat till syfte att motverka

11250

marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna. Produktsäkerhetslagen motverkar i sin tur att produkter, såsom exempelvis kosttillskott, som innehåller ämnen som kan orsaka skada hos människor kan säljas.

Läkemedel definieras enligt Läkemedelslagen 1 § som ”en substans eller kombination av substanser som tillhandahålls med uppgift om att den har egenskaper för att förebygga eller behandla sjukdom hos människor eller djur, eller som kan användas på eller tillföras människor eller djur i syfte att återställa, korrigera eller modifiera fysiologiska funktioner genom farmakologisk, immunologisk eller metabolisk verkan eller för att ställa diagnos.”. Vidare finns i Läkemedelslagen ett antal bestämmelser som omgärdar exempelvis homeopatiska och växtbaserade läkemedel, däribland att dessa inte får vara skadliga för den enskilde.

11255

11260

För Centerpartiet är det en viktig princip att samhällets resurser bara ska användas till metoder och läkemedel som bevisligen ger effekt. I detta sammanhang är det viktigt att påpeka skillnaden mellan läkemedel som begrepp och läkemedel som är godkända av Läkemedelsverket eller som ingår i högkostnadsskyddet för läkemedel. Partistyrelsen instämmer dock i vad som framhåvs i en av motionerna om vikten av tydlig information till konsumenterna vad gäller olika läkemedels medicinska effekt och det kan finnas skäl att se över hur denna information kan bli ännu tydligare.

11265

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.10

8.11

11270

Systembolaget – motion [8.12](#), [8.13](#) och [8.51](#)

11275 8.12 att Systembolagets monopol tas bort och att privatägda butiker genom ett licens/tillståndssystem, på samma sätt som när avregleringen av apoteksmonopolet genomfördes, får möjlighet att sälja alkoholhaltiga drycker

8.13 att Centerpartiet verkar för att alkoholmonopolet avskaffas och ersätts med ett marknadsbaserat system med licenskrav för alkoholförsäljning.

11280 8.51.1 att Centerpartiet driver på om att en fördjupad utredning genomförs kring alkoholmonopolets samtliga fördelar och nackdelar belyses ingående.

11285 8.51.2 att Centerpartiet utifrån vår ideologiska grund arbetar för att alkoholmonopolet avskaffas på sikt.

Partistyrelsens yttrande:

11290 Partistyrelsen instämmer i vad motionärerna lyfter om Systembolagets bristande tillgänglighet – i synnerhet vad gäller mindre orter. Systembolaget har idag en alltför restriktiv hållning till nyetablering av såväl butiker som ombud på framför allt små orter. Systembolaget måste bli mer lyhört för kommunernas önskemål i denna fråga. Centerpartiet har även sedan tidigare tagit ställning för att Systembolagets öppettider ska utökas.

11295 En låg alkoholkonsumtion är bra för människors hälsa och leder till färre sociala problem som våldsbrott och övergrepp. En stor internationell studie som presenterades i april 2017 och som baserar sig på erfarenheter från andra länder, visade att ett avskaffande av detaljhandelsmonopolet riskerar att öka andelen dödsfall i levercirros med 37 – 63%. Studien visade även på att antalet alkoholrelaterade dödsfall till följd av olyckor och självmord skulle öka. Mot bakgrund av detta ser Centerpartiet att det finns fördelar med Systembolagets detaljhandelsmonopol. Men ett detaljhandelsmonopol ställer också höga krav på både kvalitet och tillgänglighet.

11300 Det svenska alkoholmonopolet gör att små producenter är helt i händerna på Systembolagets regelverk och logistikverksamhet för att nå ut till konsumenterna. 2014 ändrade Systembolaget sitt regelverk för hur distributionen ska gå till. Förändringarna har medfört att många små lokala producenter av hantverksproducerade alkoholhaltiga drycker fått svårare att få ut sina produkter på
11305 systembolagsbutiker i närområdet och i övriga landet. Centerpartiet menar att det är viktigt att det statliga Systembolaget som monopolföretag tar ett särskilt ansvar och säkerställer att förutsättningarna för små bryggerier och andra hantverksmässiga dryckesproducenter är likvärdiga i hela landet. Det är mycket olyckligt om små bryggerier som har stora avstånd till sina närmaste större orter missgynnas av Systembolagets regelverk. Det skulle i praktiken göra konkurrenssituationen ohållbar i stora delar
11310 av vårt land (exempelvis Norrlands inland). Det är även viktigt ur ett konsumentperspektiv att Systembolaget tar ett ansvar för utbudet i hela landet.

11315 Det behöver även bli enklare för lanthandlare att bli Systembolagsombud. Centerpartiet vill införa ett enkelt system för att göra lanthandlare till lagerhållande ombud med Systembolagets priser som golv, med möjligheten att ta ut ett högre pris än Systembolaget. Detta skulle kunna öka tillgängligheten till Systembolagets tjänster men även förbättra lanthandlarnas lönsamhet.

11320 Ett annat sätt att öka såväl tillgänglighet som att stimulera företagande på landsbygden är att tillåta gårdsförsäljning. Under de senaste åren har det skett en kraftig framväxt av lokala mikroproducenter. Centerpartiet har länge drivit frågan om att den som yrkesmässigt tillverkar alkoholdrycker, efter tillstånd, ska kunna sälja alkohol i begränsade kvantiteter

Partistyrelsen föreslår partistämman att Centerpartiet verkar för:

Att kommunernas inflytande över nyetableringen av Systembolagsbutiker och ombud ska öka

Att Systembolaget ska ta ett större ansvar för att säkerställa likvärdiga förutsättningar för distribution av hantverksproducerade alkoholhaltiga drycker i hela landet.

Att det ska bli enklare för lanthandlare att bli Systembolagsombud, genom möjligheten att vara lagerhållande ombud med Systembolagets priser som golv

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.51.1

11325

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.12

8.13

8.51.2

Magnus Ek, CUF, Simon Palme, CS och Aphram Melki reserverar sig till förmån för att Centerpartiet verkar för:

11330 *Att alkoholmonopolet ersätts av ett licenssystem för försäljning.*

Alkohol på uteställen – motion [6.28](#)

11335 6.28.1 Att verka för en övergripande utredning av utvisningsbeslut utifrån alkohollagen.

6.28.2 Att öka alkohollagens rättssäkerhet genom att utvisningsbeslut ska genomföras utifrån tydliga men ungefärliga alkoholhalt i kroppen.

11340 6.28.3 Att öka alkohollagens rättssäkerhet genom att utvisningsbeslut ska genomföras efter kontroll med alkoholmätare.

Partistyrelsens yttrande:

11345 Alkohollagen anger att den som säljer alkoholhaltiga drycker inte får servera eller sälja till personer som är märkbart påverkade. Det händer att människor blir nekade tillträde till eller utvisade från uteställen som restauranger eller barer beroende på att de är för berusade eller uppträder aggressivt. Det kan säkert vara svårt att i alla enskilda fall göra en helt rättvisande bedömning av om en person är att betrakta som för berusad. Att ställa krav på att mätning av alkoholhalten ska ske med

11350 alkoholmätare eller att en person inte ska kunna avvisas från ett uteställe utan en viss alkoholhalt i kroppen, medför dock en rad problem. Det skulle inte bara inkräkta på ägarens möjlighet att stoppa oreglerliga personer från att ha tillträde till hens verksamhet utan också medföra stora

11355 tillämpningsproblem. Personer reagerar olika på alkoholhalten i kroppen. Vissa personer kan agera störande efter bara några få alkoholenheter i kroppen medan andra inte utgör några problem trots att de kan ha druckit stora mängder. Det skulle också innebära svårigheter med att avvisa personer som har tagit droger men som inte har intagit alkohol alls, men trots detta utgör störande moment.

11360 Det finns också exempel på tillfällen på personer som har blivit avvisade från uteställen på grumliga grunder såsom till exempel etnicitet. Det är givetvis oacceptabelt – i likhet med all annan diskriminering. Centerpartiet ser dock frågan om diskriminering och alkohollagens tillämpning som två skilda saker. Det finns, enligt partistyrelsens bedömning, inget behov av att utreda eller justera alkohollagen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 6.28

11365

Amning – motion [8.14](#)

11370 8.14.1 Att kommuner och landsting i sina offentliga miljöer anammar "Du kan amma här"-kampanjen för att tydliggöra mammors och barns rättigheter att amma i det offentliga rummet.

8.14.2 Att Centerpartiet skall verka för en lagändring som skyddar ammande mammor och barn, likt de som redan idag finns i flera andra länder.

11375 **Partistyrelsens yttrande:**

Motionären menar att det förekommer att ammande kvinnor blir avvisade från offentliga miljöer och att det mot bakgrund av detta krävs lagstiftning för att säkerställa kvinnors rätt att amma offentligt. Enligt rekommendationer från Livsmedelsverket och Expertgruppen för pediatrik nutrition finns stora hälsomässiga fördelar med helamning under de första sex månaderna och därefter delamning under det resterande första levnadsåret eller längre. Att nyblivna mammor ges stöd i sin amning via mödra- och barnhälsovården är därför angeläget. Även ideella initiativ som Amningshjälpen utgör ett bra kunskapsstöd för mammor som behöver amningsråd.

11385 Det förekommer rapporter i olika medier från kvinnor som uppger att de har blivit avvisade från exempelvis restauranger på grund av att de har ammat sitt barn. Utan tvekan finns det kvinnor som upplever detta som ett problem. Det är givetvis angeläget att även ammande kvinnor ska kunna vistas i offentliga miljöer utan att riskera att bli avvisade. Det är dock svårt att veta i hur stor utsträckning sådana avvísningar sker och omständigheterna kring dessa. Det är således tveksamt om det är ny lagstiftning som krävs och i så fall av vilket slag. Centerpartiet ser dock positivt på ideella engagemang i likhet med "Du kan amma här"-kampanjen om dessa bidrar till att fler kvinnor känner sig trygga att amma sina barn i det offentliga rummet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.14

11395 **Barnkonventionen – motion [8.15](#)**

8.15 Att Centerpartiet beslutar föreslå att barnkonventionen blir lag i Sverige

11400 **Partistyrelsens yttrande:**

Centerpartiets partistämma beslutade 2011 att de fyra huvudprinciperna i FN:s barnkonvention om barnets rättigheter, så som de uttrycks i artiklarna 2, 3, 6 och 12 förs in i rättighetskatalogen i

regeringsformens kapitel 2. Partistämman beslutade vidare att alla förändringar av svensk lag ska ske med syfte att förbättra barns ställning.

11405

FN:s barnkonvention antogs 1989 och ratificerades i Sverige året därefter. Genom att Sverige har ratificerat Barnkonventionen och dess två tilläggsprotokoll, är staten redan folkrättsligt förpliktad att se till att åtagandena enligt Barnkonventionen och dess protokoll fullföljs nationellt. Konventionen och protokollen har införlivats i svensk lagstiftning genom transformering - alltså inte inkorporering -

11410

det vill säga genom att anpassa svenska bestämmelser på olika sakområden till kraven enligt Barnkonventionen.

Transformering som metod kräver successiv och kontinuerlig anpassning av nationell lagstiftning och rättstillämpning allteftersom konventionen behöver tolkas i ljuset av ändrade samhällsförhållanden. Centerpartiet anser att detta är en bra princip. Det ger också lagstiftare möjlighet att korrigera

11415

lagstiftningen om domstolarnas tolkning inte överensstämmer med lagstiftarens önskan. Om till exempel Utlänningslagen tolkas av Migrationsöverdomstolen så att ett svårt handikappat barn kan utvisas till ett land där adekvat vård inte finns, kan lagstiftaren göra en ändring i lagen. Om konventionstexten istället inkorporeras i svensk lagstiftning såsom motionären föreslår, riskerar den viktiga möjligheten att försvinna.

11420

FN:s barnkonvention är ett juridiskt dokument som måste tolkas. Den kan, till skillnad från svensk lag, inte ändras om tolkningen visar sig krocka med lagstiftarens intentioner. I ett uppmärksammat fall 2013 fattade Migrationsverket beslut om att utvisa en tvåårig flicka till Frankrike, där hon enligt Migrationsverket kunde återförenas med sin biologiska mamma. Flickan hade övergivits när hon bara tre veckor gammal och hade rotat sig i en svensk familj. Beslutet möttes följaktligen av hård kritik och ändrades sedan till att låta flickan stanna i den nya familjen tills vidare.

11425

Om exempelvis Migrationsöverdomstolen i det aktuella fallet hade beslutat att utvisa den tvååriga flickan med hänvisning till Barnkonventionens artikel om barns rätt till sina biologiska föräldrar, hade ingen lagstiftare kunnat ändra den fortsatta tillämpningen. Fallet illustrerar tydligt de tänkbara konsekvenserna som en eventuell inkorporering av Barnkonventionen skulle kunna medföra.

11430

Den dåvarande Alliansregeringen tillsatte 2013 en utredning om en eventuell inkorporering av Barnkonventionen i svensk lag. Den rödgröna regeringen har aviserat att man kommer att lägga fram en proposition under 2017 som syftar till att göra Barnkonventionen till svensk lag.

11435

Centerpartiets utgångspunkt är hela tiden att hitta det som är bäst för barnen och mot bakgrund av det ligger linjen som fastslogs av stämman 2011 fast. Med ett sådant förslag kan riskerna med en inkorporering av hela Barnkonventionen undvikas, samtidigt som barnets bästa överordnas.

11440

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.15

E-hälsa – motion [8.16](#) och [8.17](#)

11445

8.16 Att en översyn av patientdatalagen genomförs

8.17.1 Att göra NPÖ till ett tvingande nationellt patientdataregister

8.17.2 Att samordna vårt nationella patientdataregister med våra grannländer

11450

Partistyrelsens yttrande:

11455 Motionerna lyfter olika förslag på området e-hälsa. Partistyrelsen instämmer i andemeningen i båda motionerna. Den digitala utvecklingen ger helt nya möjligheter att göra hälso- och sjukvård och omsorg mer tillgänglig, effektiv och säker för patienten. Det gäller allt från information, kommunikation, insamling av patientdata för säkrare diagnoser, behandlingar av olika slag samt förebyggande egenvård. Med möjligheten att koppla upp hemmen och patienten till specialistsjukvård och primärvård med kameror, bildskärmar, mikrofoner och högtalare, kan en allt större del av hälso- och sjukvård och omsorg klaras i hemmet. Detta kommer minska trycket på akutsjukvården och frigöra vårdplatser. E-hälsa och välfärdsteknik ger också nya möjligheter att erbjuda en likvärdig vård och omsorg i hela landet.

11465 Konsultföretaget McKinsey har räknat på de potentiella besparingarna som ett systematiskt införande av digitala tekniker i vård och omsorg kan medföra över en tioårsperiod och menar att kostnaderna kan minska med upp till 180 miljarder. Framgångsrik implementering av e-hälsa i vård och omsorg är därför centralt utifrån frågan om välfärdens framtida finansiering. E-hälsa och välfärdsteknologi används fortfarande i förhållandevis begränsad skala i Sverige – trots en teknikvan befolkning och god digital infrastruktur. Det främsta skälet är den stora variationen av system för information och dokumentation som används i landsting, kommuner och av privata vårdgivare, vilket försvårar informationsutbytet. De betydande kostnader som är förknippade med omställningen till en gemensam plattform gör att de flesta aktörer håller fast vid sina befintliga system.

11475 För att få igång införandet av e-hälsolösningar på bred front krävs ett nationellt ledarskap som håller ihop arbetet. I stämmoprogrammet "Låt inte Sverige klyvas" lyfts förslaget om en nationell överenskommelse kring e-hälsa. Överenskommelsen bygger på att samtliga kommuner, landsting och privata aktörer enas om att ansluta sig till en gemensam plattform och standarder. Det ska finnas möjligheter att ansöka om stöd till denna omställning, förutsatt att alla berörda aktörer har förbundit sig till överenskommelsen. Det SKL-ägda företaget Inera har arbetat fram en nationell tjänsteplattform, med syftet att göra information mellan olika system utbytbar och jämförbar. En möjlighet är därför att låta Inera bli en del i att hålla samman arbetet med att ansluta aktörerna till plattformen.

11485 Vidare är det mycket angeläget att se över all relevant lagstiftning som idag utgör ett hinder för utvecklingen av e-hälsa och användandet av välfärdsteknik. Ett sådant exempel är patientdatalagen, som nämns i en av motionerna samt en ny socialtjänstdatalag. Det krävs också en tydligare reglering i frågor som rör patientens integritet och möjligheten att utbyta information. Man behöver exempelvis se över möjligheten till en lagreglerad tystnadsplikt för leverantörer av e-tjänster till vård och omsorg. Därtill bör man låta alla medborgare aktivt ta ställning till om man vill ge sitt medgivande till insyn i sin eller sin närståendes journal via e-tjänster.

11495 En motion tar upp frågan om nationell patientöversikt, NPÖ, vars syfte är att göra det möjligt för behörig vårdpersonal att med patientens samtycke ta del av journalinformation som registrerats hos andra landsting, kommuner eller privata vårdgivare. NPÖ ger dock bara tillgång till utdrag från vissa system. Därtill kvarstår grundproblemet att landsting/regioner,

kommuner och privata vårdgivare fortfarande använder sig av olika system för såväl dokumentation som information, vilket gör att ett fullt informationsutbyte via NPÖ inte är möjligt.

11500

Förslaget om att samordna de nordiska journalsystemen som förs fram av en motionär låter sig inte göras av flera skäl. Inte minst olika typer av lagstiftning, system och sjukvårdsorganisation skulle göra genomförandet av ett sådant system mycket svårt och kostsamt. Sverige har halkat efter i utvecklingen av e-hälsa och därför måste den mest

11505

prioriterade uppgiften framöver vara att på allvar få igång det nationella digitaliseringsarbetet i vård och omsorg.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att det genomförs en översyn av relevant lagstiftning för att ge bättre förutsättningar för införandet av e-hälsa och välfärdsteknologi.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.16

8.17

11510

Fysioterapi och läkarvårdsersättning - motion [8.18](#)

8.18 Att över dessa två lagar med syfte att göra det möjligt med regelbunden uppföljning och kvalitetsarbete.

11515

Partistyrelsens yttrande:

Motionen lyfter problemen som landsting och regioner har gällande uppföljning av de verksamheter som bedrivs enligt lagen om ersättning för fysioterapi och lagen om läkarvårdsersättning. Privatpraktiserande läkare och fysioterapeuter kan få ersättning för sin verksamhet enligt lagen (1993:1651) om läkarvårdsersättning respektive lagen (1993:1652) om ersättning för fysioterapi, som trädde i kraft den 1 januari 1994.

11520

Den dåvarande Alliansregeringen tillsatte en utredning 2012 vars uppdrag bland annat var att analysera hur läkarna och fysioterapeuterna i ökad utsträckning kan integreras i det övriga hälso- och sjukvårdssystemet. Ett antal frågor – däribland hur uppföljning kan möjliggöras – utreds fortfarande.

11525

Partistyrelsen delar motionärens bild och ser det som problematiskt att landsting och regioner idag saknar verktyg för att följa upp de berörda verksamheterna. Det är av yttersta vikt att kvaliteten inom all offentligt finansierad vård kan följas upp. Ett förtydligande av de berörda lagarna är angeläget.

11530

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.18

11535 **Dödshjälp – motion [8.19](#), [8.20](#) och [8.21](#)**²⁷

8.19 Att partistämman ställer sig bakom att en utredning tillsätts om gråzonerna vid lidande och död i livets slutskede där frågan om rätten till dödshjälp också behandlas.

11540 8.20.1 Att Centerpartiet riksstämman beslutar att tillåta aktiv dödshjälp i livets slutskede

8.20.2 Att Centerpartiet driver på den juridiska processen för ett godkännande av aktiv dödshjälp

11545 8.21.1 Att Centerpartiet tillsätter en etisk grupp som tar fram beslutsunderlag för en förändring av nuvarande lagstiftning som idag i Sverige förbjuder alla former av dödshjälp.

Partistyrelsens yttrande:

11550 Motionerna framför olika förslag om att utreda rätten till och att tillåta aktiv dödshjälp i livets slutskede.

11555 Partistyrelsen instämmer i att rätten till värdighet i livets slut är en angelägen fråga, som i grunden handlar om medmänsklighet och god omsorg. En förbättrad vård i livets slutskede – så kallad palliativ vård - är ett viktigt område som den dåvarande Alliansregeringen satsade på inom ramen för arbetet ”De mest sjuka äldre”. Socialstyrelsen tog även 2013 fram de första nationella riktlinjerna för palliativ vård. Dock kvarstår behoven av förbättrad tillgänglighet till palliativ vård och detta bör vara ett prioriterat område även framöver.

11560 Redan idag är det tillåtet enligt lag att avstå från att inleda livsuppehållande behandling och att som patient kräva att livsuppehållande behandling ska avslutas. Socialstyrelsen slog även i ett tidigare fall fast att det till och med var tillåtet att på patientens begäran stänga av en respirator. Det är också lagligt att i den palliativa vården kraftfullt ångestdämpa, smärtstilla och palliativt söva patienten även om konsekvensen blir att livet blir kortare.

11565 Vad gäller aktiv dödshjälp anser partistyrelsen att det strider mot sjukvårdens etiska grundprinciper om att stå i livets tjänst, bota, lindra och trösta. Det står även i strid med den etik som samhället baseras på, nämligen att ingen har rätt att ta en annan människas liv. Idag finns heller inga läkemedel i Sverige som leder till säker död. Amerikanska avrättningsmetoder med injektion av tre olika läkemedel är den enda metod som är vetenskapligt baserad.

11570 Aktiv dödshjälp motiveras av situationer där sjukvården inte har klarat sitt uppdrag att trösta och lindra smärta, oro och ångest i livets slutskede. Slutsatsen av dessa misslyckanden måste vara att förbättra den palliativa vården – inte att medverka till självmord.

11575 Partistyrelsen anser inte att det är rimligt att kräva av sjukvårdspersonal att medverka till självmord. Vidare finns det en risk att allmänhetens förtroende för sjukvården skulle minska om vården fick i uppgift att bistå i att avsluta liv. Svårt handikappade och sjuka skulle riskera att hamna i dilemmat att med hänsyn till lidande anhöriga begära läkarassisterat självmord för

²⁷ 8.21.2 behandlas i yttrande Pendeltågsstationer i Kommitté 13.

att lindra lidandet för de nära och kära. Det är svårt att vara säker på att det är den svårt sjukes vilja och inte de anhörigas uttalade önskemål.

11580

Läkare som arbetar med svårt sjuka döende barn och vuxna upplever inget behov av läkarassisterade självmord eller aktiv dödshjälp. Däremot efterfrågas förbättrade möjligheter till palliativ vård. På många håll i landet finns hospice som erbjuder palliativ vård till patienter i livets slutskede, vilken är mycket uppskattad av både patienter och närstående. Centerpartiet

11585

bör därför fortsätta verka för utvecklingen av god palliativ vård i hela landet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.19

8.20

8.21.1

11590

Tandvård – motion [8.22](#) och [8.23](#)

8.22.1 Att tandvården skall jämföras med övrig sjukvård och sammanföras med sjukvården till ett ekonomiskt system med samma ekonomiska premisser för tandvårdspatienter som för andra patienter.

11595

8.22.2 Att tandvården skall jämföras med övrig sjukvård och sammanföras med ”den vanliga sjukvården” till ett ekonomiskt system med samma ekonomiska premisser för tandvårdspatienter som för andra patienter.

11600

8.23 Att omgående skall utreda hur tandvården i framtiden skall kunna bli en del av hälso- och sjukvården och infört under högkostnadsskyddet .

Partistyrrelsens yttrande:

11605

En god munhälsa ger också förutsättningar för en bra hälsa i övrigt. Dålig tandstatus kan orsaka problem såsom bristande nutrition hos äldre, men kan också vara stigmatiserande för den som exempelvis saknar tänder. Tanderna kan därför inte ses som en separat del av kroppen, utan har betydelse för människors allmäntillstånd och livskvalitet. Motionärerna belyser således en viktig fråga.

11610

På många sätt har tandvården varit ett område där plånboken styr och där personer med låga inkomster – däribland unga vuxna - i många fall valt att avstå från tandvård. Detta utgjorde bakgrunden till att den dåvarande Alliansregeringen 2008 genomförde en tandvårdsreform med ett högkostnadsskydd och ett allmänt tandvårdsbidrag (ATB). Genom ATB får alla, från och med det år man fyller 22 år, ett bidrag till regelbundna tandvårdsbesök. Därutöver beslutade riksdagen 2016 att höja åldern för gratis barn- och ungdomstandvård till och med det år man fyller 23 år.

11615

Högkostnadsskyddet inom tandvården innebär att kostnader för den enskilde över 3 000 kronor under en tolv månaders period subventioneras. Mellan 3 001 och 15 000 kronor ersätts

11620

50 procent av kostnaden. Över 15 000 kronor är ersättningen 85 procent. Den 1 januari 2013 infördes också det tredje steget i tandvårdsreformen, med förstärkt stöd till personer som kan få problem med tänderna på grund av sin sjukdom eller funktionsnedsättning.

- 11625 Enligt beräkningar från Riksdagens Utredningstjänst (RUT) skulle en harmonisering av subventionen inom sjuk- och tandvård ge upphov till en årlig utgiftsökning på mellan omkring 6,5 och drygt 10 miljarder kronor, förutsatt att man behåller dagens allmänna tandvårdsbidrag.
- 11630 De närmaste åren då allt färre ska försörja allt fler och en åldrande befolkning kräver fler och dyrare vårdinsatser, kommer hårdare ekonomiska prioriteringar att behöva göras. Det finns många patientgrupper som är i behov av vård som kräver mer resurser – exempelvis svårt cancersjuka personer. Mot bakgrund av detta anser inte Centerpartiet att det vore en rimlig prioritering att låta tandvården ingå i högkostnadsskyddet för hälso- och sjukvård. Genom tandvårdsreformen har personer med omfattande behov och små ekonomiska marginaler ett
- 11635 betydligt starkare skydd idag jämfört med tidigare. För övriga grupper anser partistyrelsen att det är befogat med en fortsatt hög grad av egenfinansiering.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.22

8.23

11640 **Motioner om rökning – motion [8.24](#), [8.25](#) och [8.26](#)**

8.24 att Centerpartiet arbetar för att lagstiftningen ändras så att Polis kan beslagta tobaksprodukter från personer under 18 år

- 11645 8.25 att höja minimiåldern att köpa tobak med ett år varje år. Det innebär att ingen tvingas sluta, men att ingen kan börja. Vi ser detta som en förutsättning att en gång nå målet att Sverige blir rökfritt.

- 11650 8.26.1 att Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på allmän plats, så som perronger, busshållplatser, torg och andra offentliga platser

8.26.2 att Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på uteserveringar

- 11655 8.26.3 att Centerpartiet jobbar för att ta bort undantaget gällande fimpar i nedskräpningslagen.

8.26.4 att Centerpartiet jobbar för att öka kostnaderna för tobak så att skatten täcker mer av kostanden för samhället.

- 11660 8.26.5 att Centerpartiet jobbar för att införa rökfri arbetstid i kommuner, landsting, myndigheter och hos andra offentliga arbetsgivare

8.26.6 att Centerpartiet jobbar för att göra det lättare för privata arbetsgivare att införa rökfria arbetstider.

11665

Partistyrelsens yttrande:

En motion lyfter ett antal förslag om att minska rökningen och nerskräpningen med fimpar. En annan motionär yrkar på att höja minimiåldern för att köpa tobak med ett år varje år, i syfte att uppnå ett rökfritt Sverige. Centerpartiet tog på partistämman 2015 beslut om att driva "Rökfritt Sverige" ställa sig bakom intentionerna i Världshälsoorganisationen WHO:s tobakspreventiva strategi, vari ingår ett ställningstagande för tre viktiga tobakspreventiva åtgärder: exponeringsförbud för tobak i butiker, neutrala cigarettpaket och fler rökfria miljöer utomhus. Exempel på miljöer som bör bli rökfria är, bland annat perronger, busshållplatser och uteserveringar – däremot inte torg som anges som exempel av motionären. Stämman har även tidigare tagit ställning för att ta bort undantaget gällande fimpar i nedskräpningslagen.

11670

11675

En av motionerna tar upp frågan om att ge polisen ökade befogenheter att beslagta tobak. Tobaksprevention är en av de viktigaste bitarna i detta sammanhang – att förhindra att ungdomar börjar röka genom förebyggande arbete är mer verkningsfullt än att beslagta tobak från dem. Det är viktigt att vi säkerställer att tobaksprodukter inte säljs till minderåriga. I detta kan bland annat ingå att skärpa straffen mot dem som säljer tobak åt minderåriga och även att motverka den grova organiserade brottsligheten, som inte sällan ägnar sig åt smuggling av cigaretter.

11680

11685

Så kallade provköp tillåts sedan 1 maj 2014. Det innebär att det nu finns ett lagstöd för att genomföra kontrollköp av folköl, tobak och receptfria läkemedel för att se om butiker kontrollerar åldern på den som köper. En av de viktigaste faktorerna för att stoppa personer från att råka in på en brottslighet är att bygga förtroende mellan dem och polisen. Om polisen skulle ges befogenhet att beslagta tobak skulle leda till stora svårigheter i kontakten mellan Polis och ungdomar. Det är troligt att de unga människor som det är så viktigt att polisen kan bygga förtroende med skulle undvika kontakt med polisen i syfte att slippa få sina tobaksprodukter beslagtagna.

11690

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motion besvarad: 8.26

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 8.24 8.25

11695

Magnus Ek, CUF, reserverar sig till förmån för avslag till motion 8.26.1, 8.26.2, 8.26.3, 8.26.4, 8.26.5 samt 8.26.6

11700

8.26.1 att Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på allmän plats, så som perronger, busshållplatser, torg och andra offentliga platser.

8.26.2 att Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på uteserveringar.

11705 8.26.3 att Centerpartiet jobbar för att ta bort undantaget gällande fimpar i nedskräpningslagen.

8.26.4 att Centerpartiet jobbar för att öka kostnaderna för tobak så att skatten täcker mer av kostanden för samhället.

11710 8.26.5 att Centerpartiet jobbar för att införa rökfri arbetstid i kommuner, landsting, myndigheter och hos andra offentliga arbetsgivare.

11715 8.26.6 att Centerpartiet jobbar för att göra det lättare för privata arbetsgivare att införa rökfria arbetstider.

Barnmorskeutbildningen - motion [8.27](#)

11720 8.27 Centerpartiet ska verka för att examensmålen för barnmorskeexamen förändras för att försvåra för personer som av religiösa skäl inte vill utföra delar av barnmorskors normala arbetsuppgifter.

Partistyrelsens yttrande:

11725 Partistyrelsen instämmer i motionens andemening om att religiösa uppfattningar inte ska stå i vägen för barnmorskor, eller annan vårdpersonal, utföra de uppgifter som ligger inom ramen för deras uppdrag. Centerpartiet anser mot bakgrund av det att så kallad samvetsfrihet inom vård och omsorg inte ska vara tillåten. Det kan inte vara upp till vårdpersonal själva att avgöra vilka uppgifter de ska utföra. Fri abort fram till vecka 18 är en lagstadgad rättighet för kvinnor i Sverige. Därför får inte vårdpersonal vägra att utföra en abort på grund av religiös
11730 övertygelse. Den dom som föll i Arbetsdomstolen nyligen i det uppmärksammade fallet i Jönköping, bidrog till att tydliggöra frågan om samvetsfrihet ytterligare. Centerpartiet anser därför inte att vidare åtgärder, såsom att förändra examensmålen för barnmorskeexamen, är nödvändiga.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.27

11735

ADHD-diagnoser – motion [8.28](#)

11740 8.28.1 att neuropsykiatriska diagnoser inte ska ställas medan en person fortfarande befinner sig i utveckling från barn till vuxen.

8.28.2 att individer kan tillgodogöra sig av samhällets vård-, stöd och trygghetssystem utifrån behovsprövning och tillgänglighetsanpassning oberoende av diagnos, och därigenom kunna vara fullvärdiga samhällsaktörer utifrån sina individuella förutsättningar.

11745

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att det inte är lämpligt att ställa neuropsykiatriska diagnoser på barn och unga. Vidare menar motionären att barn och unga ska få de stöd de behöver – oberoende av diagnos. Vård och stöd som är anpassade efter individens tillstånd är viktigt och utgör också en grundprincip för vården och omsorgen. Att kunna ställa en korrekt diagnos är dock en förutsättning för att tillhandahålla det stöd och den medicinering som enligt vetenskap och beprövad erfarenhet visat sig mest effektivt. Huruvida det är lämpligt att ställa neuropsykiatriska diagnoser på barn och unga är ytterst en fråga för professionen och är inte något som politiken ska fatta beslut om.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.28

Folkhälsa – motion [8.29](#), [8.30](#), [8.31](#), [8.32](#), [8.33](#) och [8.34](#)

8.29 Att Centerpartiet verkar för att undersöka möjligheten att införa ett BOT avdrag för att främja det egna ansvaret för hälsan.

8.30.1 Att ett nationellt program för breda hälsofrämjande insatser som fokuserar på goda matvanor, fysisk aktivitet, tobaksfrihet och måttfulla alkoholvanor utvecklas, som ger individen stöd aktivt att påverka och främja sina levnadsvanor och därmed minska sin risk för kroniska sjukdomar.

8.30.2 att programmet implementeras på regional nivå där investeringsmedel från landstingens/regionernas sjukvårdsbudgetar ökad utsträckning allokeras till förebyggande åtgärder.

8.30.3 att det i primärvårdens uppdrag också ingå att erbjuda individuella hälsodialoger till samtliga medborgare i särskilda årsklasser för att förebygga och i tid upptäcka sjukdomar utifrån modeller som utvecklats i bl.a. Västerbottens och Jönköpings län.

8.31 att Centerpartiet verkar för att införa hälsoundersökningar likt Västerbottensmodellen i hela landet.

8.32.1 Att lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar år då invånare fyller 55, 60 och 65.

8.32.2 Att bashälsoundersökning är frivillig och erbjuds till en starkt subventionerad kostnad.

8.32.3 Att erbjudandet förutsätter att invånaren själv fyller i en hälsorapport, besöker ett provlabb och själv tar del av provresultatet med generella rekommendationer för ökat välbefinnande.

8.32.4 Att person med provsvar som kräver uppföljning personligen kontaktas av relevant vårdpersonal.

- 11790 8.32.5 att lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar vid minst två lämpliga tidpunkter i vuxen ålder.
- 8.33.1 förstärka det förebyggande arbetet i befintliga vårdenheter
- 11795 8.33.2 satsa på bred samhällsinformation om kost och hälsa
- 8.33.3 utreda olika möjligheter att minska sockerhalten
- 8.33.4 införa mera konsumentkunskap i skolan
- 11800 8.34.1 effekterna av ett FYR-avdrag bör utredas, kostnaderna för ett sådant beräknas och en finansiering identifieras.
- 8.34.2 om man ser effekterna vara mer positiva än negativa, ett FYR-avdrag bör presenteras och genomföras.
- 11805
- Partistyrelsens yttrande:**
- Motionerna tar upp frågan om folkhälsa på olika sätt. Goda hälsovillkor är av avgörande betydelse för ett bra liv. Idag ligger tyngdpunkten ofta på att reparera i efterhand, när
- 11810 människor redan har blivit sjuka. Centerpartiet anser att det behövs ett nytt synsätt grundat på insikten att hälsofrämjande och förebyggande investeringar i närtid minskar mänskligt lidande och reducerar framtida välfärdskostnader. Detta var en av utgångspunkterna för det välfärdsprogram som partistämman 2013 beslutade om. Där ingick bland annat beslutet om att landsting och regioner ska införa hälsosamtal enligt Västerbottenmodellen.
- 11815 I Sverige finns unika system för hälsovård i form av exempelvis barnhälsovård, skolhälsovård och företagshälsovård. Genom detta förebyggande arbete har vi bland världens lägsta mödradödlighet och spädbarnsdödlighet. Kunskapen finns även kring hur en god hälsa kan främjas hos äldre, men det är ett område där det saknas nationell samordning. Det finns flera
- 11820 exempel på lokala program där man, med relativt låga kostnader, nått goda resultat. Partistämman 2013 fattade beslut om att Centerpartiet ska verka för införandet av äldrehälsovårdsprogram, i likhet med vad som föreslås i motion 8.32. Motionen lyfter vidare en rad förslag som är på en detaljnivå som inte partistämman kan fatta beslut om. En motion tar upp frågan om ett BOT-avdrag för tjänster såsom massage, terapi eller att träffa
- 11825 en personlig tränare. Många människor känner att de får hjälp att förbättra sin hälsa med stöd av exempelvis en personlig tränare eller att få massage. Möjligheten att få stöd till förbättrade levnadsvanor genom exempelvis kostrådgivning finns redan idag. Tillgången till stöd genom samtalsterapi för personer med psykisk ohälsa behöver förbättras – stämmoprogrammet ”Trygghet i hela landet” tar upp detta.
- 11830 I en motion föreslås införandet av ett FYR-avdrag, det vill säga ett skatteavdrag för tjänster för fysisk aktivitet och rehabilitering. Motionärerna menar att det nuvarande friskvårdsbidrag som arbetsgivare kan erbjuda är starkt begränsat vad gäller både beloppsgräns och typer av aktiviteter. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i motionen – att få fler människor att röra
- 11835 på sig är en viktig uppgift för att förbättra folkhälsan. Partistyrelsen anser dock att det är bättre att utgå från det system med skatteavdrag för friskvård som redan finns, men att man

med fördel kan utöka antalet aktiviteter som omfattas av avdraget – något som Centerpartiet sedan tidigare tagit ställning för.

- 11840 RUT- och ROT-avdrag infördes av flera skäl. Ett skäl var att minska motiven för svartarbete. Ett annat var att nya arbeten skulle skapas genom att människor istället för att själva utföra arbeten i hemmet, ska köpa tjänsten av företag. Personliga tränare eller terapeuter uppfyller inget av dessa kriterier. De höga skatterna på olika tjänster gör att arbetstillfällen inte kommer till stånd. Intentionerna i motionerna är utmärkta men det finns bättre sätt att förbättra
- 11845 hälsofrämjande aktiviteter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.30
8.31
8.32
8.33

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.29
8.34

Vårdpersonal– motion [8.35](#), [8.36](#) och [8.37](#)

- 11850 8.35 att all schemalagd arbetstid ska räknas in i tjänstgöringsgraden
- 8.36 att centerpartiet ska införa i sin politik Vårdförbundets modell som är mer anpassad för sjuksköterskor.
- 11855 8.37.1 att en objektiv värdering görs av vad som är rätt lönenivå för sjuksköterskor utifrån den utbildning och det ansvar de har. Det är viktigt att den utvärderingen görs utifrån en jämlik lön mellan kvinnor och män på hela den svenska arbetsmarknaden för ak
- 11860 8.37.2 att skatteutjämnningssystemet och jämförelsesystemen mellan landstingen görs om så att det inte lönar sig att underbetala personalen.
- 8.37.3 att vidareutbildningen av sköterskor i specialistdiscipliner kan ske som en del i tjänsten
- 11865 8.37.4 att en gemensam nationell plan tas för att inom kortast möjligaste tid justera sjuksköterskornas löner till en jämlik lönenivå, dvs lön som om de vore män i lika ansvarsfulla jobb med lika lång utbildning.
- 11870 **Partistyrrelsens yttrande:**
En motion lyfter förslaget om att införa utbildningsanställningar för sjuksköterskor som utbildar sig till specialister, enligt samma modell som förordas av Vårdförbundet. Behovet av specialistutbildade sjuksköterskor väntas öka de kommande åren – inte minst med anledning

- 11875 av de stora pensionsavgångarna. Samtidigt väljer allt färre sjuksköterskor att vidareutbilda sig. Det finns flera orsaker till detta – en av dessa är troligen bristen på ekonomiska incitament.
- 11880 Till skillnad från specialistläkarutbildningen genomförs inte sjuksköterskornas specialistutbildning med lön, vilket innebär att sjuksköterskan oftast måste ta studielån. Centerpartiet tog på partistämman 2013 ställning för en rad förslag om att göra det mer attraktivt för sjuksköterskor att vidareutbilda sig till specialister. Det handlade bland annat om möjligheten att utbilda sig med bibehållen lön.

- 11885 Två motioner tar upp frågan om lönenivåer för anställda inom vård och omsorg. Partistyrelsen instämmer i vikten av skäliga lönenivåer utifrån utbildningsnivå och jämställda löner på arbetsmarknaden i allmänhet. Vad gäller såväl lönenivåer som jourersättningar är detta en fråga för arbetsmarknadens parter att besluta om. Politiken kan däremot använda sig av andra verktyg såsom exempelvis sänkta inkomstskatter. Centerpartiets uppfattning är att skatterna på arbete generellt bör minska. När det gäller anställda inom vård och omsorg är
- 11890 möjligheterna att byta arbetsgivare ett viktigt sätt för personalen att driva upp sina löner. En sjuksköterska tjänar i snitt 2000-3000 kronor mer i månaden i privat driven vård och omsorg, jämfört med inom offentligt ägd verksamhet. Att säkerställa fortsatta förutsättningar för privata aktörer att verka inom vård och omsorg är därför angeläget.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.35

8.36

8.37

11895 **Förmånscykel – motion [8.38](#)**

8.38 att Centerpartiet regionalt och nationellt verkar för att anställda i offentlig verksamhet erbjuds förmånscykel genom sin anställning vilket främjar hälsa och miljö positivt.

11900 **Partistyrelsens yttrande:**

Motionären yrkar på att Centerpartiet ska verka för att anställda inom offentlig verksamhet erbjuds cyklar som en löneförmån – något som genomförts i Nacka kommun. Partistyrelsen ser positivt på om fler arbetsgivare ger ökade möjligheter åt sina anställda att motionera, genom friskvårdsbidrag eller på annat sätt. Om fler kommuner vill införa system med förmånscyklar är det bra, men det är inget som kräver åtgärder på nationell nivå.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.38

Prostatacancer – motion [8.39](#)

- 11910 8.39.1 att män får en kontroll av prostatan liknande den för mammografin från 40 år
- 8.39.2 att efter 65 år ska kontrollen för både mammografi och prostata vara kostnadsfri

Partistyrelsens yttrande:

- 11915 År 2014 gick Socialstyrelsen ut med en rekommendation om att screening för prostatacancer med så kallat PSA-prov till män 50-70 år, inte bör erbjudas av hälso- och sjukvården. Bakgrunden var att man bedömde att det inte fanns tillräcklig evidens för en allmän screening. Det handlar framför allt om den största gruppen – det vill säga män med en mindre farlig prostatacancer. För denna grupp innebär de testmetoder som hittills tagits fram att man ofta genomgår icke nödvändiga behandlingar som riskerar att leda till livslånga biverkningar. Sedan Socialstyrelsens rekommendationer har nya forskningsresultat framkommit. Nya, mer träffsäkra metoder har tagits fram som har bättre möjligheter att identifiera de män med en prostatacancer som kräver behandling. Därför pågår för närvarande ett arbete med att ta fram en ny bedömning om screening för prostatacancer. Partistyrelsen anser att det är angeläget att invänta Socialstyrelsens bedömning innan beslut om allmän screening kan fattas.
- 11920
- 11925

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.39

Vaccin mot HPV – motion [8.40](#)

- 11930 8.40.1 att Centerpartiet bevakar utredningen om det statliga vaccineringsprogrammet och bidrar till att säkerställa att barn oavsett kön eller sexuell läggning får lika tillgång till statsfinansierat vaccin mot HPV.
- 11935 8.40.2 att vuxna i hela samhället sakligt och tydligt informeras om möjligheten att vaccinera sig mot HPV.
- 8.40.3 att Centerpartiet inkluderar finansieringen av vaccinering i kommande budgetförslag.

Partistyrelsens yttrande:

- 11940 Frågan om vilka sjukdomar som ska ingå i det nationella vaccinationsprogrammet utreds av Folkhälsomyndigheten och utgör sedan underlag för politiska beslut på området. Därefter är det upp till Folkhälsomyndigheten att utifrån rådande forskningsläge utfärda föreskrifter om vilka grupper som ska erbjudas ett visst vaccin. Det gäller även frågan om HPV-vaccin som för närvarande ses över. Det är således inte en fråga för politiken att avgöra vilka personer som ska få tillgång till olika vacciner.
- 11945

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.40

Obligatorisk vaccination – motion [8.41](#)

- 11950 8.41 Att det ska vara obligatoriskt för asylsökande att ta samma vaccin som svenska barn får under sina första år.

Partistyrelsens yttrande:

- 11955 Motionen tar upp frågan om smittskydd genom vaccination för sjukdomar såsom TBC, påssjuka och mässling. Det svenska vaccinationsprogrammet, som bygger på frivillighet, har historiskt sett varit mycket framgångsrikt och når fortfarande de allra flesta barn. Samtidigt syns idag en alarmerande trend där en del föräldrar väljer att avstå från att vaccinera sina barn. Även om de flesta barn i Sverige idag vaccineras, förekommer det lokalt att färre än de 95
- 11960 procent som krävs för ett fullgott skydd får de vaccin som ingår i vaccinationsprogrammet. Att ett fåtal såväl inrikes- som utrikesfödda föräldrar tackar nej till de vaccinationer som erbjuds via BVC, handlar främst om bristande kunskap och information. Därför är det angeläget att nå ut till föräldrar med information om riskerna som är förknippade med att inte vaccinera barn, samt att slå håll på de myter som florerar om påstådda bieffekter av vaccin. I
- 11965 slutändan handlar frågan om att varje förälder tar ansvar för sina barn. Att erbjuda vaccination är en god idé men obligatorisk eller annan tvångsmedicinering vore ett grovt övertramp i statens befogenheter och riskerar att strida mot grundlagen. Därför anser inte Centerpartiet att det ska vara obligatoriskt för vare sig asylsökande eller någon annan grupp att vaccinera sig.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 8.41

11970

Organdonation – motion [8.42](#)

8.42.1 att undersöka olika möjligheter för att öka tillgången på organ för donationer

- 11975 8.42.2 att Centerpartiet ställer sig bakom kravet på ett organdonationssystem som bygger på att man aktivt måste säga nej till donation för att stå utanför systemet.

Partistyrelsens yttrande:

- 11980 Organdonation är en fråga som handlar om att rädda liv. Trots att svenskarna är generellt positivt inställda till organdonationer är vi inte särskilt bra på att donera, vilket är ett stort problem. Det vore bra om fler valde att registrera sig i donationsregistret. Centerpartiet ställer sig därför bakom en lagändring som innebär att om man inte aktivt sagt nej till att bli organdonator, blir man det automatiskt när man dör. 2015 presenterades utredningen om donations- och transplantationsfrågor, där ett flertal förslag läggs fram för att öka tillgången
- 11985 på organ för donationer. Där ingår bland annat förslag på ökad information till allmänheten och bättre förutsättningar för att vidta medicinska insatser för att bevara möjligheten till donation. Det är angeläget att regeringen utifrån utredningens förslag lägger fram en proposition till riksdagen, för att möjliggöra införandet av fler åtgärder för att öka tillgången till organ för donation.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 8.42

11990

Missbruks- och narkotikapolitik – motion [8.43](#), [8.44](#), [8.45](#) och [8.46](#)

8.43.1 att bruk och innehav av narkotikaklassade preparat avkriminaliseras

- 11995 8.43.2 att Centerpartiet verkar för en narkotikapolitik med fokus på rehabilitering
- 8.44.1 att Centerpartiet verkar för en avkriminalisering av brukande av narkotika
- 12000 8.44.2 att följande stycke skrivs in på lämpligt ställe under ”missbruk” i partiprogrammet: Vi vill se ett samhälle som är fritt från missbruk. Det bästa vore om ingen hamnade i ett missbruk och därför vill vi satsa på det förebyggande arbetet. Personer som befinner sig i ett missbruk måste få bättre tillgång till vård och behandling än idag. Sjukvården ska ha det samlade ansvaret för missbruksbehandling och Sverige bör satsa mer på att vårda missbrukare.
- 12005 8.45 att missbruksvården måste vara välfungerande, tillgänglig och vetenskaplig i hela Sverige. Missbruksvården måste också se beroendet som problemet och sjukdomen, oavsett missbrukande substans.
- 12010 8.46 Att ett gemensamt huvudmannaskap för missbrukare och psykiskt funktionshindrade skapas.
- Partistyrelsens yttrande:**
- 12015 Droger och narkotikamissbruk utgör ett stort problem för de människor som drabbas, för anhöriga och för hela samhället. Sverige har en restriktiv narkotikapolitik, och jämförande undersökningar visar att jämfört med flertalet andra europeiska länder är det få skolelever i Sverige som provat narkotika (ESPAD). Även bland vuxna är erfarenheten av att missbruka narkotika jämförelsevis låg i Sverige (EMCDDAs årsrapporter). Centerpartiets uppfattning är att Sverige fortsatt ska ha en restriktiv narkotikapolitik. Innehav, köp och försäljning av
- 12020 heroin, kokain, cannabis och andra droger är och ska vara olagligt. Samtidigt som vi bland annat genom en restriktiv narkotikapolitik förhindrar att människor utvecklar ett narkotikaberoende måste vi ge de som har utvecklat en beroendesjukdom bästa möjliga vård. Enligt EU:s drogobservatorium i Lissabon (ECNN) är narkotikamissbruk en av de största orsakerna till hälsoproblem och dödsfall bland ungdomar och yngre vuxna i Europa.
- 12025 Generellt är överdos den huvudsakliga dödsorsaken. Satt i relation till befolkningsstorleken var de inrapporterade dödstalen 2013 högst i Estland, Norge och Sverige. Alltför få människor får hjälp mot sina missbruksproblem. Därför behövs en genomgripande utredning av orsakerna till den höga narkotikadödligheten och vilka reformer som är nödvändiga för att minska den.
- 12030 Centerpartiet har länge drivit frågan om att missbruksvården i högre grad måste präglas av vetenskap och beprövad erfarenhet och tog redan 2011 ställning för ett förändrat huvudmannaskap med ett överförande av ansvaret för missbruksbehandling till landstingen. Majoriteten av narkotikamissbrukarna har en bakomliggande psykisk eller somatisk sjukdom. Därför måste missbruksvården utgå från att i första hand behandla den aktuella sjukdomen
- 12035 och i andra hand att i största möjliga mån lindra sjukdomssymptomen. All annan sjukvård utgår från det perspektivet och missbruksvården ska inte vara något undantag. Sjukvården ska kunna använda sig av substitutionsbehandling. En del av utredningen av den höga narkotikadödligheten i Sverige bör utvärdera gällande lagstiftning som bland annat kriminaliserar bruk av droger. En sådan utredning måste både
- 12040 undersöka om lagen är ett viktigt redskap i att förhindra att människor insjuknar i drogberoende, om lagen bidragit till den höga dödligheten bland människor som använder

droger i Sverige, och vilka erfarenheter det finns av att både minska narkotikamissbruket och minska dödsfallen bland drogberoende.

- 12045 En av motionerna yrkar på att genomföra ändringar i diverse formuleringar kring missbrukspolitik i tidigare stämmoprogram. Att ändra i av tidigare partistämmor redan antagna program är dock inte aktuellt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.43.2

8.45

8.46

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.43.1

8.44

12050

Pornografins påverkan på barn och unga – motion [8.47](#)

8.47.1 Att Centerpartiet verkar för att utreda huruvida införandet av systemet opt-in och opt-out skulle vara ett användbart verktyg för att minska pornografitillgängligheten hos barn och unga.

12055

8.47.2 Att Centerpartiet verkar sex- och samlevnadsundervisning införs som särskilt ämne i grundskolan (från mellanstadiet) och gymnasieskolan.

12060

8.47.3 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket ges i uppdrag att specificera att grundskolan och gymnasieskolans sex- och samlevnadsundervisning även berör pornografi kopplat till hälsa, normer och allas lika värde.

12065

8.47.4 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket tar fram ett material om pornografi och dess påverkan på barn- och ungas hälsa, normer och allas lika värde för skolor att använda i undervisningen.

12070

8.47.5 Att Centerpartiet verkar för att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram en informationskampanj riktad till föräldrar om hur en kan samtala med unga om pornografin de möter på internet.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen tar upp frågan om unga människors konsumtion av pornografi på Internet.

12075

Motionären lyfter att det finns många unga personer som genom en hög konsumtion av pornografi utvecklat något som kan liknas vid ett beroende, vars konsekvenser ofta blir behov av allt mer extremt material. Motionären påpekar att i likhet med exempelvis alkohol och drogers beroendeframkallande effekter, är barn och unga extra känsliga för denna typ av påverkan då deras hjärnor fortfarande inte är färdigutvecklade. Det har även, enligt den forskning som motionen refererar till, visat sig att en hög konsumtion av mycket grovt

12080 pornografiskt material är sammankopplat med såväl orealistiska attityder om sex som sexuella aggressiva beteenden och ökad våldsbenägenhet.

12085 Partistyrelsen instämmer i att konsumenterna ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt aktivt kunna välja att addera ett filter mot visst innehåll på internet, till exempel pornografiskt sådant. Det finns idag många leverantörer som erbjuder liknande filter, men dessa är ofta både kostsamma och upplevs som krångliga. Det behöver därför bli enklare att begränsa tillgången till pornografiskt material i hemmet för den som så önskar och anser att det är det bästa för barnen i familjen. Det skulle också ge möjlighet för exempelvis skolor att lägga till sådana filter. I grunden är detta en fråga om att stärka konsumentmakten, vilket Centerpartiet anser är viktigt.

12095 Partistyrelsen instämmer med motionären om vikten av bättre stöd åt föräldrar i hur de kan prata med unga om frågor som rör sex och samlevnad generellt, inklusive frågan om pornografi. Idag erbjuds föräldrastöd på många håll i landet – där kan förslagsvis även information om hur man pratar med unga om dessa frågor ingå.

12100 Det är även angeläget att unga människor genom skolan får tillgång en bra sex- och samlevnadsundervisning. Enligt läroplanen är rektorn ansvarig för att sex- och samlevnad undervisas på grund- och gymnasieskolan och frågorna ingår i flera kurser och ämnen. Ansvaret ligger därmed på flera lärare. En risk med delat ansvaret är att allas ansvar bli ingens ansvar, att ingen därmed känner sig manad att ta tag i, även för vuxna tuffa och svåra frågor. Därför anser Centerpartiet att det behövs en förbättrad och moderniserad sexualundervisning, som tar upp frågor om normer och värderingar kopplat till sexualitet. Där behöver även samtal om pornografi ingå. En förbättrad sex- och samlevnadsundervisning kräver också att högre kompetenskrav än idag ska kunna ställas hos dem som undervisar.

12110 Samhället förändras i snabb takt och med den ökade digitaliseringen ställs vi inför nya utmaningar. Barn och unga kommer tidigt i kontakt med den ibland allt för brutala vuxenvärlden. De nya förutsättningarna har gjort ämnet sex- och samlevnad mer aktuellt än någonsin. Vi ska ha en skola som speglar vår samtid och våra barn och unga behöver ges redskapen att hantera det kommande vuxenlivet. Särskilt viktigt blir det för nyanlända elever, därav flertalet ensamkommande som i många fall har liten eller ingen kunskap om sex. Vissa har inte heller föräldrar att dela tankar och känslor med utan är hänvisade till vänner och internet.

12115 Skolans ska inte stå för alla samhälleliga behov och innehållet i läroplanen är nogt avvägt. Samtidigt ska skolan kunna svara på samhällets utmaningar och rusta våra barn och unga för livet. Partistyrelsen anser därför att det finns behov av att tydliggöra betydelsen av sex- och samlevnad i styrdokumentet och ge Skolverket i uppdrag att bistå skolhuvudmännen med nödvändigt material och stöd för att garantera alla elever en likvärdig och kvalitativ undervisning i sex- och samlevnad.

Partistyrelsen föreslår partistämman att Centerpartiet verkar för:

Att en förbättrad, moderniserad och likvärdig sexualundervisning införs i skolan, med tydligare styrdokument som garanterar att samtal förs om normer, attityder, alla människors lika värde, aktuell lagstiftning samt pornografins påverkan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.47.1

8.47.2

8.47.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8

8.47.3

8.47.4

12125 *Sofia Jarl, CK, Anders Åkesson och Annika Qarlsson reserverar sig till förmån för bifall till motion 8.47.1*

8.47.1 Att Centerpartiet verkar för att utreda huruvida införandet av systemet opt-in och opt out skulle vara ett användbart verktyg för att minska pornografitillgängligheten hos barn och unga.

12130

Sofia Jarl, CK, reserverar sig till förmån för bifall till motion 8.47.2

8.47.2 Att Centerpartiet verkar sex- och samlevnadsundervisning införs som särskilt ämne i grundskolan (från mellanstadiet) och gymnasieskolan.

12135

Reklam riktad till barn – motion [8.48](#)

12140 8.48 Att förbjuda reklam för skräpmat riktad till barn

Partistyrrelsens yttrande:

Motionären lyfter frågan om den ökande förekomsten av övervikt och fetma hos barn. Detta är ett stort bekymmer, som främst kräver ett ökat förebyggande arbete för bättre mat- och motionsvanor och barn. Ett sätt är att genom BVC ge bättre kunskaper om kosthållning och hälsa till föräldrar. En annan del handlar om att utöka antalet idrottstimmar i grundskolan.

12145

Det finns olika regler som omgärdar reklam som på olika sätt riktar sig mot barn.

Direktreklam till barn under 16 år är helt förbjuden. Tv-reklam som sänds i Sverige får inte rikta sig mot barn under tolv år. Ett flertal kanaler sänds idag från England och då gäller brittisk lag, som inte innehåller samma restriktioner. Att helt stoppa reklam som riktas mot barn torde vara svårt ur såväl yttrandefrihetsrättslig synvinkel som ur rent praktiskt sådan.

12150

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.48

12155 **Menskopp – motion [8.49](#)**

8.49 Att Centerpartiet verkar för att landstingen skall tillhandahålla menskoppar samt information om dessa till elever av kvinnligt kön i årskurs 9 i länets skolor.

12160

Partistyrelsens yttrande:

I motionen framförs ett flertal argument för de miljö- och hälsomässiga samt ekonomiska fördelarna med så kallade menskoppar. Motionären menar att den idag begränsade användningen av sådana produkter bottnar i okunskap om hur produkten fungerar och yrkar på landstingen ska tillhandahålla menskoppar samt information om dessa åt alla kvinnliga elever i årskurs 9.

12165

Att alla elever genom sexualundervisningen får bra information om kroppen och dess funktioner är viktigt. I detta ingår undervisning om menstruation och olika typer av skydd – där menskopp och dess egenskaper med fördel kan lyftas. Huruvida sådana skydd ska subventioneras bör vara upp till varje landsting eller region att besluta om utifrån sina ekonomiska förutsättningar.

12170

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motion besvarad: 8.49

12175 **Multiresistenta bakterier – motion [8.50](#)**

8.50 Att Centern på olika nivåer arbetar mot de multiresistenta tarmbakterierna.

Partistyrelsens yttrande:

12180

Det är livsviktigt att antibiotika fortsatt kan vara verkningsfull och att resistens inte utvecklas i onödan. Det är också viktigt att minimera bieffekterna av läkemedel på både människor, djur och miljö. Centerpartiet har därför arbetat länge och gediget på olika nivåer för att förebygga och minska risken för utvecklingen av antibiotikaresistenta bakterier och andra multiresistenta bakterier. Bland annat har vi flertalet stämmobeslut från stämmoprogrammet 2015 *Resultat för miljön* som berör utvecklingen av antibiotikaresistens.

12185

Centerpartiet verkar för att förebyggande användning av antibiotika inom djurproduktion ska förbjudas och att gruppbehandling vid konstaterat sjukdomsfall begränsas i och med att ett grundläggande problem är att alltför mycket antibiotika förskrivs, framför allt inom djurhållningen. Idag använder både Cypern och Italien nästan 30 gånger mer antibiotika i sin djuruppfödning än Sverige. Reglerna och uppföljningen inom EU behöver skärpas och Centerpartiet vill sätta ett tak för antibiotikaanvändning på samma nivå som användningen i Sverige idag.

12190

12195

Det finns en gemensam strategi i unionen för antibiotika, men det är bara Sverige som lever upp till den. Dessutom är antibiotikaförskrivning en stor del av veterinärers lönegrundande

12200 inkomst i vissa EU-länder och detta vill Centerpartiet stoppa. Vi vill dessutom främja drivkrafter som gör det lönsamt att forska fram ny antibiotika, ge tullen befogenheter att beslagta antibiotika, höja kraven på minskad förskrivning av antibiotika i sjukvården liksom att ta fram åtgärder för att stoppa spridningen av multiresistenta bakterier inom sjukvården och öka kunskapen om antibiotikaresistens.

12205 Vidare fortsätter Centerpartiet att behandla antibiotikafrågan i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*. I Europaparlamentet driver Centerpartiet på för en mer restriktiv användning av antibiotika i Europas djurproduktion, och i Sverige har Centerpartiet varit aktiva i framtagandet av en uppdaterad svensk strategi för att bekämpa antibiotikaresistens. Centerpartiet vill att det offentliga ska kunna ställa krav vid upphandling så att antibiotikan som upphandlas har producerats utan omfattande utsläpp i produktionslandet, och att ansvarsfull antibiotikaanvändning används som kriterium vid upphandling av kött.

12215 Ursprung på produkter är enligt konsumenterna en viktig faktor i valet av mat. På Sverigenivå bör principen vara frivilliga märkningar, men i det offentliga köket och på restauranger bör köttets ursprung synliggöras för att möjliggöra för konsumenter att göra ett medvetet val för att därmed minimera spridningen av multiresistenta bakterier.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

8.50

Kommitté 9 – Konstitution samt regionfrågan

12220

Decentraliserad och effektiv förvaltning – motion [9.1](#), [4.11](#)²⁸, [9.2](#), [9.3](#), [9.4](#), [9.5](#), [9.24](#), [9.25](#), [9.26](#) och [9.27](#)

12225

9.1.1 Att genomföra en myndighetsreform som innebär att i första hand avveckla myndigheter och i andra hand flytta myndigheter från Stockholm

9.1.2 Att det sektorsövergripande ansvaret för utvecklingen i länen bör ligga på den folkvalda regionala nivån och inte på staten (Länsstyrelserna)

12230

9.1.3 Att decentralisera ansvar från den statliga nivån (Länsstyrelserna) till de folkvalda regionerna/kommunerna vad gäller landsbygdsutveckling och jordbruksstöd

12235

9.1.4 Att avvisa förslag om att flytta ansvaret för hälso- och sjukvården, infrastrukturtrafikplanering, näringslivsutveckling och kultur från de folkvalda landstingen/regionerna till den statliga nivån och till de statliga myndigheterna

12240

4.11.3 Centerpartiet ska verka för att en subsidiaritetsprincip ska gälla även mellan nationell och regional nivå, så att en kvalificerad majoritet av svenska regioners fullmäktigen därmed kan stoppa nya lagförslag som påverkar regioners kärnverksamhet.

9.2.1 Centerpartiet verkar för att antalet statliga verk och myndigheter minskas till ett absolut minimum

12245

9.2.2 Centerpartiet verkar för att länsstyrelserna snarast avskaffas

9.2.3 Centerpartiet vid framtida regeringsbildningar verkar för att antalet statsråd hålls till en absolut miniminivå.

12250

9.2.4 Centerpartiet verkar för att minska antalet offentligt anställda med 10% eller 150 000 jobb; att 100 000 av dessa kommer från statliga verk, myndigheter, landsting och statliga företag och sägs upp; att Centerpartiet verkar för att 50 000 jobb försvinner genom att nyanställningar ej görs vid pensionsavgångar i primärkommunal förvaltning.

12255

9.3.1 att Centerpartiet verkar för att den svenska staten organiseras enligt Lean

9.3.2 att Centerpartiet tar initiativ till en stor samlad översyn av den nuvarande statsförvaltningen

12260

9.3.3 att Centerpartiet verkar för att Statskontoret ska lyda under riksdagen istället för under regeringen

12265

9.4.1 att Centerpartiet inför 2022, arbetar fram ett underlag för ett helt reformerat den offentliga förvaltningen så att sunt förnuft kan och skall tillämpas och att tjänstemanansvaret förändras så att det kan tillämpas för att hålla en sund och okorrupt förhållande till tredje man.

²⁸ 4.11.1-2 behandlas i yttrande Europeiskt samarbete i Kommitté 4.

9.4.2 Att Inför valet 2018 välja ut enstaka punkter som kan kalla sund och rättvisare förvaltning.

9.5 Att Centerpartiet arbetar för innehållet i motionen²⁹

12270

9.24.1 Att Centerpartiet tar fram en strategi för gränsregionalt samarbete inom landet.

9.24.2 Att centerföreträdare för kommuner och regioner görs delaktiga i processen att ta fram strategin.

12275

9.25 Att partiet tar upp och diskuterar den här frågan på alla nivåer, för det kan inte fortsätta att vara så här.³⁰

9.26 Att Centerpartiet partistämman 2017 beslutar att arbeta för att överföra delar av den centrala arbetsmarknadspolitiken till regionerna i enlighet med denna motion.

12280

9.27.1 Att Centerpartiet till nästa val lovar att på allvar justera den statliga styrningen så den i framtiden utgår ifrån systemsyn och tjänstedesign samt andra relaterade teorier och metoder; gör det tvingande (genom regleringsbrevsuppdrag) för statliga myndig.

12285

9.27.2 Att Centerpartiet lägger in i sitt valmanifest att myndigheters verksamhet ska effektiviseras så att kärnverksamheten går före stödverksamheterna.

9.27.3 Att Centerpartiet utbildar alla sina förtroendevalda i tjänstedesign och systemsyn.

12290

9.27.4 Att Centerpartiet på kommunal nivå verkar för att tjänstedesign och systemsyn införs i den kommunala styrningen och verksamhetsplaneringen.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se en regionaliseringsprocess där fler ansvarsområden decentraliseras från staten till regionerna. Regionerna måste ha tillräcklig kapacitet för att tillhandahålla till exempel specialiserad vård, kraft att driva frågor nationellt och internationellt, samt ekonomiska resurser för strategiska investeringar. Regionerna ska därför vara funktionella regioner som innebär bättre möjligheter till utveckling och jobb i hela landet. Nya regioners gränser ska inte ritas från statligt håll utan underifrån. En riktig decentralisering och regionalisering bygger på att både funktion, ansvar och finansiering flyttas från central nivå till regioner med valda församlingar. En överföring av ansvar till regionerna ska dock inte leda till ett samlat högre skattetryck.

12295

12300

Centerpartiet ser att stora delar av arbetsmarknads- och integrationsfrågor, en större del av infrastrukturfrågor, regionala planerings- och tillväxtfrågor samt delar av det som idag Länsstyrelsen handlägger, till exempel jordbruks- och landsbygdsprogram, bör kunna decentraliseras. Vi kommer kraftfullt att avvisa förslag som skulle flytta ansvar för hälso- och

12305

²⁹ Förtydligande: motionären tycker att de bra idéer som partiet tog fram med anledning av diskussionerna kring en regionreform nu borde finnas med i en idéskrift som visar på vad vi menar med decentralisering. En sådan idéskrift skulle kunna arbetas fram genom öppna möten på krets nivå

³⁰ Förtydligande: motionären anser partiet bör diskutera frågor kring myndigheters skyldigheter gentemot medborgarna bland annat när det handlar om sluttid för när man kan få svar i ett ärende. Frågor kring bland annat om vi behöver alla myndigheter vi har samt frågor om regelförenkling lyfts också i motionen.

- 12310 sjukvården, infrastrukturtrafikplanering, näringslivsutveckling och kultur till statliga myndigheter.
Samtalen som fördes med regeringen med anledning av Indelningskommittén avslutades eftersom regeringen inte var intresserad av den verkliga decentralisering av befogenheter som var vårt villkor för att kunna stödja en ny regional struktur.
- 12315 De idéer kring en regionreform som vi tydliggjorde med anledning av Indelningskommittén tar vi tillvara och arbetar vidare med i partiet. En del i detta är att finna sätt att förenkla samarbete mellan regioner. Dessa idéer utgör också en grund för hur vi får en mer effektiv förvaltning generellt med tydligt ansvar och befogenheter.
- 12320 Vi vill ha färre och mer effektiva myndigheter lokaliserade i hela landet. Grundläggande är dock att man utgår ifrån vilka uppgifter vi vill att myndigheterna ska lösa och sedan skapa organisationen utifrån dem. Eftersom samhället förändras och myndigheter tillkommit finns anledning att löpande se över hur statsförvaltningen kan sköta sina uppdrag på mest effektivt sätt. En mycket central del i detta är hur granskningen av myndigheterna sköts. Här vill vi se
- 12325 bredare granskningar över sektorsgränser så att samhällsnyttan av verksamheterna framkommer bättre. Vi vill gärna se en större översyn av detta.
- 12330 Det är viktigt att myndigheters hantering av ärenden sker rättssäkert och med ett gott bemötande. Myndigheterna behöver även vara mer tillgängliga för allmänheten och exempelvis kunna ge vägledning för att ärenden ska kunna hanteras så smidigt som möjligt. Det är också viktigt att svar kring ärenden som exempelvis privatpersoner, företag eller föreningar har hos myndigheter bereds inom rimlig tid. Centerpartiet är därför pådrivande för att det i den nya förvaltningslag som är på väg ska finnas en regel kring att ifall ett ärende inte har fått ett beslut inom 6 månader så ska myndigheten informera anmälaren om en tidplan för när beslut kan komma. Regelförenkling är också en viktig fråga. Den har vi arbetat med sedan länge och gjort åtgärder kring i regeringsställning.
- 12335
- 12340 Med tydliga uppdrag och en effektiv styrning kommer förvaltning på såväl statlig som kommunal nivå att bli mer effektiv. På så sätt når vi effektivitet, att sätta procentmål på färre anställda blir sannolikt inte det bästa sättet att nå effektivitet. Någon specifik modell för statens eller kommunernas organisering ser vi inte heller som rimlig utan just att utgå ifrån behov och organisera på bästa sätt utifrån det. Det blir då i praktiken en effektiv modell. Det behövs då inte utbildning av våra förtroendevalda i någon specifik styrningsmodell. Det är också av stor vikt med tydlighet i myndigheternas uppdrag för att de beslut som fattas hålls
- 12345 inom det mandat som finns. Detta är en fråga vi arbetar med sedan tidigare.
- 12350 En översyn är högst rimlig och med flytt av stora befogenheter till regionerna från staten, men exakt hur exempelvis länsstyrelsernas roll bör vara får bli föremål för en utredning. När det gäller Statskontorets placering menar vi att den fortsatt bör ligga under regeringen. Det är snarare så att regeringens möjlighet att granska sina myndigheter borde förstärkas.
- 12355 Riksrevisionen ligger ju numera under Riksdagen, så där finns en bred granskningskapacitet. Vi vill se en kraftfull flytt av befogenheter från statlig till regional nivå, men förespråkar inte en federal modell där svenska regioners fullmäktigen med en kvalificerad majoritet skulle kunna stoppa nya lagförslag som påverkar regionernas kärnverksamhet. Enhetsstaten vill vi behålla, men med en betydande överföring av befogenheter till regionerna.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att en riktig decentralisering och regionalisering genomförs, som bygger på att funktion, ansvar och finansiering flyttas från central nivå till regioner med valda församlingar. Regionerna ska vara funktionella regioner som innebär bättre möjligheter till utveckling och jobb i hela landet. En överföring av ansvar till regionerna ska dock inte leda till ett samlat högre skattetryck.

Att de statliga myndigheternas hantering ska ske rättssäkert och med gott bemötande samt att myndigheterna blir färre, mer effektiva och lokaliseras i hela landet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

9.1
9.3.1
9.3.2
9.4
9.5
9.24
9.25
9.26
9.27.2

12360

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

4.11.3
9.2
9.3
9.27.1
9.27.3
9.27.4

Rösträtt – motion [9.6](#), [9.7](#) och [9.8](#)

12365 9.6.1 att Centerpartiet lyfter fram och driver frågan om sänkning av minimiålder för rösträtt i allmänna val (till riksdagen, till landstingsfullmäktige, till kommunfullmäktige och till Europaparlamentet) till 16 år

9.6.2 att Centerpartiet arbetar aktivt för att stärka ungas maktinflytande

12370

9.6.3 att Centerpartiet driver politik som upprätthåller en sund balans mellan yngre och äldre väljargrupperna

9.7 Att Centerpartiet verkar för att rösträttsåldern sänks till 16 år i de allmänna valen

12375

9.8 Att Centerpartiet ska verka för att vallagen ändras så att den som inte är medborgare i Sverige, Norge, Island eller ett EU-land får rätt att rösta i val till kommunfullmäktige när hen varit folkbokförd i kommunen i 18 månader.

12380 **Partistyrrelsens yttrande:**

Centerpartiet anser att ungas drivkraft, kompetens och engagemang behöver tas tillvara för en bättre samhällsutveckling. Att stärka ungas tilltro till vårt gemensamma samhälle är givetvis också en mycket viktig uppgift. Vi driver också sedan tidigare att unga ska få rösta i de allmänna valen från året de fyller 18 år. Däremot anser vi att det är rimligt att man blir valbar först då man uppnår myndighetsålder.

Vi anser att det är viktigt att stärka ungas inflytande. Det kan göras bland annat genom att kommuner kan använda ungdomsråd som remissinstans. Sedan är det viktigt att lyssna till de unga i alla avseenden som rör deras liv så att de till exempel har inflytande över sin skolsituation.

Centerpartiet driver en politik som tar tillvara behoven hos alla åldersgrupper i samhället. Det handlar om allt från att göra det enklare att skaffa sitt första jobb till att du ska ha valfrihet i äldreomsorgen.

Att en person som inte är medborgare i Sverige, Norge, Island eller ett EU-land måste ha varit folkbokförd i Sverige i minst tre år för att få rösta i valen till kommun och landstings/regionvalen gör att det kan dröja länge innan den ges en chans att rösta, också med anledning av mandatperiodernas längd. Det är rimligt med en översyn kring möjligheten att korta denna tid till 18 månader. En ändring av detta kan stärka delaktigheten och engagemanget i samhället.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

9.6.2

9.6.3

9.8

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

9.6.1

9.7

Skilda valdagar– motion [9.9](#)

9.9 att Vallagen ändras så att val till Riksdagen skiljs från val till Regioner och Kommuner med valdagar som infaller enligt en varannanårsmodell enligt Norsk förebild.

Partistyrelsens yttrande:

Det finns fördelar med skilda valdagar. Det gör att kommunala och regionala frågor får större utrymme i debatten och riskerar inte att hamna i skuggan av rikspolitiken. Det kan också vara en fördel för de politiska partierna som då behöver hålla sina organisationer alerta.

Samtidigt finns en betydande risk för att valdeltagandet skulle minska. Det vore mycket olyckligt för legitimiteten för de valda församlingarna och för tilltron i samhället. Vår uppfattning är därför som tidigare att riksdagsvalet och valen till regioner och kommuner ska hållas samtidigt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

9.9

FN-konventionen mot rasdiskriminering – motion [9.10](#)

12425 9.10.1 Att riksdagsgruppen verkar för att bereda och motionera om att FN-konventionen mot rasdiskriminering blir en svensk lag

9.10.2 Att Centerpartiet nationellt verkar för att konventionen mot rasdiskriminering delvis eller i sin helhet blir en svensk lag

12430

9.10.3 Att Centerpartiet än mer arbetar för att vara det parti i Sverige som står upp för alla människor oavsett ursprung, hudfärg eller religiös åsikt.

Partistyrelsens yttrande:

12435 Centerpartiet arbetar med kraft mot diskriminering. Det är fullständigt oacceptabelt att personer blir utsatta för diskriminering. Man ska inte bli behandlad olika på grund av etnisk härkomst. Tyvärr förekommer det i samhället, bland annat på arbetsmarknaden.

12440 Vi har redan idag lagstiftning i Sverige som täcker dessa områden. Vi behöver intensifiera vårt arbete för att påverka samhällsutvecklingen i en öppen och inkluderande riktning. Det är en given uppgift för vårt parti att arbeta för att våra värderingar ska få tydligare fäste i samhället.

12445 En annan del av vårt engagemang för det öppna samhället ligger i värnandet av föreningsfriheten. Du ska ha rätt att organisera dig. Samtidigt ska du inte behöva utsättas för yttranden i form av hets mot folkgrupp. Därav lagstiftningen som finns kring hets mot folkgrupp.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 9.10.3

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 9.10.1 9.10.2

12450

Författningsdomstol och äganderätt – motion [9.11](#) och [9.12](#)

12455 9.11 att Centerpartiet verkar för att en konstitutionsdomstol inrättas dit medborgare kan vända sig för att få sin sak prövad t.ex. i frågor rörande äganderätt och yttrandefrihet.

9.12.1 att Centerpartiet verkar för värnandet av äganderätten och principen ”frihet under ansvar” inom skogspolitiken.

12460 9.12.2 att Centerpartiet verkar för att Sverige inrättar en författningsdomstol, som tar till vara de grundläggande fri- och rättigheterna för varje medborgare i Sverige och värna Sveriges grundlagar.

Partistyrelsens yttrande:

12465 Ett starkt skydd för våra grundläggande fri- och rättigheter är centralt för oss. Särskilt i tider då sådana är satta under stort tryck i delar av vår omvärld. Vi har länge arbetat för en

författningsdomstol där medborgare ska kunna få frågor som rör grundlagsrelaterade ärenden prövade. Det gäller samtidigt att finna en modell för detta som fungerar i vår typ av rättssystem.

12470

Äganderätten är mycket viktig för oss att värna. Inom skogspolitiken har länsstyrelsernas tolkningar av Artskyddsförordningen ställt till problem. Vi anser att principen om ”frihet under ansvar” har tjänat både äganderätten och värnandet av viktiga miljöintressen väl och att den därför fortsatt ska vara styrande.

12475

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

9.11

9.12

Samisk språklag – motion [9.13](#)

12480 9.13.1 att Centerpartiet ska verka för en samisk språklag

9.13.2 att verka för att arbetet med en samisk språklag genomförs i samarbete med Sametinget

Partistytelsens yttrande:

12485 På grund av tidigare generationers politik kring de samiska språken finns nu stora behov att arbeta för att reparera skadorna. Det finns idag många svårigheter kring de samiska språken bland annat på att det finns så få som talar språken obehindrat och därmed få som kan föra över dem till kommande generationer och vuxna som vill återta språken. Detta påverkar givetvis också möjligheterna att hitta lärare i skolorna med denna språkliga kompetens.

12490 Vi gör dock inte bedömningen att det är en ny samisk språklag som är det mest effektiva sättet att komma åt problemen. Vi anser det rimligt med en gemensam minoritetsspråkslagstiftning. Det gäller istället att arbeta för att få fler lärare i samiska. Det gäller också för lärare till modersmålsundervisning. Dessutom är det viktigt att öppna möjlighet för fjärrundervisning.

12495

Partistytelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

9.13

Mark- och miljödomstolarna– motion [9.14](#)

12500 9.14.1 att Centerpartiet ska verka för en lagändring som innebär att lydelsen i 2 kap. 2 § 2 st. i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ändras så att även en särskild ledamot med erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Sametingets verksamhetsområde omfattas av lagen.

12505 9.14.2 att Centerpartiet ska verka för att sammansättningen av lagfarna domare, tekniska råd och andra särskilda ledamöter vid mark- och miljödomstolarna vid Umeå resp. Östersunds tingsrätter kompletteras med särskilt förordnade ledamöter som är införstådda med hur tillståndspliktiga verksamheter påverkar rennäringens markanvändning

Partistytelsens yttrande:

12510 Det system vi har idag som gör att samebyarna själva får åberopa och bekosta sakkunniga i frågor som rör rennäringen när tillståndsprövningar av miljöfarlig verksamhet provas i

domstolarna finner vi rimligt. Det behöver vara samma regler som gäller för alla som vill ta in sakkunniga.

- 12515 Det är givetvis viktigt att domstolarna tar in experter när det behövs. De ska då ha en rådgivande roll och alltså inte vara inom ramen för de beslutande juristerna.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 9.14

- 12520 **Offentlighetsprincip och personlig integritet – motion [9.15](#)**

9.15.1 Att Centerpartiet intensifierar arbetet för att skydda medborgarnas integritet

- 12525 9.15.2 Att Centerpartiet initierar en utredning med syfte att formulera konkreta förslag för hur rätten att meddela och offentliggöra uppgifter kan begränsas på ett sätt så att medborgarnas personliga uppgifter skyddas

Partistyrrelsens yttrande:

- 12530 Offentlighetsprincipen är bra för vårt samhälle. Den underlättar bland annat för granskning av myndigheters verksamheter.

- 12535 Med dagens tekniska utveckling är det mycket enkelt för vem som helst att ta del av många uppgifter om oss som privatpersoner. Detta kan utnyttjas för betydande intrång i den personliga integriteten. Våra förslag till lösningar är en ny grundlagsbestämmelse till skydd för personlig integritet. Vi vill också samla integritetsskyddande lagstiftning i en balk, Integritetsbalken. Utifrån detta ska rimligheten av intrången bedömas och en bra balans hittas mellan integritet, öppenhet och övervakning som kan behövas av säkerhet. Detta skulle leda till ett bättre skydd för exempelvis medborgarnas personliga uppgifter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 9.15

- 12540

Bergsstaten – motion [9.16](#)

- 12545 9.16 Att Centerpartiet ska besluta att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en decentralisering av myndigheten Bergsstaten.

Partistyrrelsens yttrande:

- 12550 Bergsstaten har till uppgift att handlägga ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral. Bergsstaten prövar frågor om tillstånd för undersökning och bearbetning av mineralfyndigheter. En annan viktig uppgift är att utöva tillsyn av efterlevnaden av minerallagen. Bergsstaten informerar också om lagstiftningen och om pågående prospektering och bearbetning till företag, sakägare, myndigheter, media och allmänheten.
- 12555 Motionären förespråkar att beslutsbefogenheten som Bergsstaten innehar bör decentraliseras till en regional nivå och påpekar även vikten av en stark äganderätt hos berörda markägare.

Centerpartiet förespråkar generellt sett en ökad decentralisering av myndighetsbefogenheter till regionerna. I fallet med Bergsstaten anser vi dock att det är viktigt att all samlad kompetens finns på en myndighet. Däremot är det viktigt att myndigheten för en god dialog med berörda regioner och markägare i ärenden som rör prospektering och utvinning av mineraler enligt minerallagen.

Företag som investerar i gruv- och mineralutvinning betalar skatt precis som alla andra företag i Sverige. Företagen gör massiva investeringar och betalar en mineralersättning till markägare och till staten. En stark äganderätt är en viktig princip i Centerpartiets politik. Vi vill minimera alla typer av övertramp mot äganderätten. Som ett led i att stärka äganderätten vill vi se över mineralavgiften i syfte att den i framtiden helt ska tillfalla markägaren.

Centerpartiet anser också att det är viktigt att säkerställa att de förändringar som gjorts i minerallagstiftningen för att ge markägarna utökad rätt till information och samråd efterlevs. På partistämman i Falun 2015 beslutades att minerallagstiftningen skärps i syfte att markägaren ges ett utökad skydd vid mineralprospektering.

Redan idag är det så att utvinning av markägarmineral sker genom att mark upplåts genom avtal mellan markägaren och företaget som sköter utvinningen. Om markägare och prospektören inte kan komma överens om hur arbetet ska genomföras fastställer Bergmästaren arbetsplanen. Bergmästaren fastställer också en ersättning som gruvföretaget ska betala till markägaren och till staten, den s.k. mineralersättningen.

Centerpartiet anser att det är viktigt att ett större ekonomiskt värde tillfaller regioner och kommuner där utvinningen av naturresurser sker. Mer kan och behöver göras för att stärka de lokala samhällena. Därför beslutade också partistämman i Falun 2015 att de delar av de värden som skapas från exploatering av naturresurser skall regionaliseras. Centerpartiet vill även se ett nationellt förbud mot uranbrytning och att det kommunala vetot som finns för uranbrytning utsträcks till att även omfatta prospektering i alunskiffer.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 9.16

Modernt statsskick i Sverige – motion [9.17](#)

12590 9.17 att Centerpartiet verkar för införande av republik i Sverige

Partistyrelsens yttrande:

12595 Centerpartiets hållning är att monarkin ska bevaras som den fungerar i dag, där monarken inte har någon makt utan endast en representativ funktion. När frågor av konstitutionell karaktär ska beslutas om så bör dem också hanteras med bred parlamentarisk förankring. Centerpartiet anser att så länge monarkin kan anses ha folkets förtroende så finns inte skäl att göra någon förändring av statsskicket.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 9.17

12600

Ta tillbaka Annandag Pingst som helgdag- motion [9.18](#)

12605 9.18 Att Centerpartiet arbetar för att införa Annandag Pingst som helgdag igen så snart som möjligt.

Partistyrelsens yttrande:

12610 Annandag pingst ersattes som ”röd dag” i kalendern år 2005 och ersattes med att nationaldagen, den 6 juni blev ”röd dag”, alltså blev allmän helgdag. Grunden var en önskan att stärka nationaldagen och då behövde den nya ledigheten kompenseras och det blev genom att ta bort annandag pingst som ledig dag. Vi anser att detta är rimligt.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
9.18

12615 **Användning av svenska flaggan – motion [9.19](#)**

9.19.1 att Centerpartiet arbetar för lagstiftning som begränsar användning av svenska flaggan i marknadsföringssyfte.

12620 9.19.2 att Centerpartiet arbetar för lagstiftning som begränsar användning av svenska flaggans färger samtidigt på marknadsföringsmaterial

Partistyrelsens yttrande:

12625 Svenska flaggan är en symbol för Sverige och personer kan ha olika syn på hur den bör användas. Vi tycker att det är rimligt att man får använda flaggan i marknadsföring. Vi värnar tryckfriheten.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
9.19

12630 **Kyrkan – motion [9.20](#)**

9.20 Att Centerpartiet arbetar för att kyrkovalet ska anordnas av kyrkan från och med nästa val.

12635 **Partistyrelsens yttrande:**

Svenska kyrkan anordnar kyrkovalet helt och hållet redan idag, så det som efterfrågas i motionen gäller redan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
9.20

12640 **Åldersgränser – motion [9.21](#)**

9.21 Att åldersgränser börjar gälla från det år du uppnår en viss ålder, inte från den dag du uppnår den.

12645 **Partistyrelsens yttrande:**

12650 Det finns som motionären beskriver många olika åldersgränser i svensk lagstiftning. Det är inte alltid enkelt att förstå varför en åldersgräns har hamnat just vid en viss ålder. I grunden har lagstiftningen kommit till utifrån bedömningen i de förutsättningar som gäller för den aktuella sakfrågan. Då kan resultatet bli till exempel att myndighetsåldern är 18 år, men att man är straffmyndig från 15 år. Då blir det också rimligt att för vissa arbeten krävs det att man fyllt 18 år och det grundar sig i ett skydd för barn.

12655 De flesta ungdomar går i skolan och då blir det extra märkbart när på året man är född när det till exempel handlar om när man kan rösta för första gången. Vi tycker att man ska få rösta i de allmänna valen från det år man fyller 18 år. När det gäller andra frågor som exempelvis när man ska kunna ta körkort anser vi att det är när man fyllt 18 år som ska gälla. I detta fall är det en säkerhetsfråga som avgör det ställningstagandet. Eftersom åldersgränserna är satta till skydd för unga är det ändå i grunden rimligt med giltighet som gäller från dagen man uppnått en viss ålder.

Partistyrelsen anser att det även framöver kommer att behöva finnas olika åldersgränser men att de givetvis bör vara så få och begripliga som det går.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 9.21

12665

Motion angående tidsomställningen – motion [9.23](#)

12670 9.23 att Centerpartiet verkar för att avskaffa tidsomställningen och att Sverige använder sig av samma tid året om.

Partistyrrelsens yttrande:

12675 Inom EU börjar och slutar sommartid vid samma tidpunkt. Ett EU-direktiv reglerar vilka datum som sommartid ska införas. Vi följer den diskussion som nu sker på europeisk nivå i frågan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 9.23

12680 Sametinget – motion [9.28](#)

9.28.1 att Centerpartiet ska verka för att höja partistöden till Sametinget.

12685 9.28.2 att Centerpartiet ska verka för att ge Sametingsledamöterna arvode likt riksdagsledamöterna för att bedriva sitt politiska arbete.

Partistyrrelsens yttrande:

12690 Det är viktigt att det finns rimliga möjligheter att utföra sina uppdrag för valda ledamöter i offentligt valda församlingar. Partistöd och arvoden är då viktiga. En bedömning av storleken på dessa behöver göras inom respektive församling. Det är viktigt att Sametinget ges förutsättningar att fungera.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 9.28

12695 **Livspusslet för förtroendevalda – motion [9.29](#)**

9.29 att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla förslag på vad som kan göras för att det kommunalpolitiska arbetet bättre anpassas till förtroendevalda mitt i livet.

12700 **Partistyrelsens yttrande:**

Motionen lyfter frågan kring hur kommunpolitiska uppdrag ska kunna bli mer anpassade för förtroendevalda mitt i livet. Att hitta sätt att göra det möjligt för fler att kunna ta ett uppdrag är väldigt betydelsefullt för att kunna få en större bredd i representationen i valda församlingar. Detta är frågor vi arbetar med inom Centerpartiet.

12705

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 9.29

12710 **Kommitté 10 – Landsbygd och gröna näringar**

Djurskydd – motion [10.1](#), [10.2](#), [10.3](#), [10.4](#), [10.5](#), [10.6](#), [10.7](#), [10.8](#), [10.9](#) och [10.10](#)

10.1 Att Centerpartiet skall höras och synas mera om vad de gör för djurskyddet.

12715

10.2.1 Att djurförbud flyttas från Djurskyddslagen till brottsbalken.

10.2.2 Att djurskyddskontrollen flyttas från länsstyrelsen till oberoende veterinärer enligt finsk modell.

12720

10.3 Att djur skall skötas på plats och inte flyttas.

10.4 Att §16 DL avskaffas och ersätts med ett anmälningförfarande som vilken annan verksamhet som helst enligt finsk modell.

12725

10.5 Att sällskapsdjur inte skall omfattas av den statliga kontrollen.

10.6 Att §74 endast får användas i undantagsfall.

12730

10.7 Att anonyma anmälningar inte skall tillåtas.

10.8 Att det lagstiftas att djurskyddskontrollanter skall ha en försäkring enligt finsk modell.

10.9 Att Centerpartiet arbetar för att hållandeperiodsystemet avskaffas och att ersättning istället räknas på ett årsgenomsnitt med ett slutdatum den 31/12 varje år.

12735

10.10.1 Att uppdra till partistylelsen att ta fram ett rättssäkert system för tillsynsmyndighetens rätt att beslagta och avliva tamdjur.

12740

10.10.2 Att ge partistylelsen i uppdrag att utreda åtgärder för att minska så kallade okynnesanmälningar riktade mot djurhållare.

Partistylelsens yttrande:

Motionärerna lyfter frågor om förutsättningarna för djurhållning. Sverige behöver lantbruksföretagare med betesdjur, det är avgörande för att vi ska kunna bibehålla den biologiska mångfalden i det öppna landskapet. Men det är också avgörande för jobben på landsbygden att vi har lantbruksföretagare som är konkurrenskraftiga och ekonomiskt hållbara.

12745

Att människor känner otrygghet och känner en rättsosäkerhet är ett problem att ta på största allvar. Företagande och utsatthet är inte det som Centerpartiet menar bidrar till att utveckla den svenska livsmedelsproduktionen eller leder till fler jobb på den svenska landsbygden. Centerpartiet vill dock poängtera att de människor som jobbar med dessa kontroller i stort gör så gott de kan utifrån de förutsättningar som finns. Centerpartiet menar att det svenska goda djurskyddet bäst bevaras genom att vi ser till att våra djur har det bra och inte av att behålla i vissa fall allt för krångliga regler. Dessutom menar vi att en större grad av samarbete mellan kontrollinstans och företagarna skulle kunna bidra än mer till att stärka djurskyddsarbetet. Rädsla eller oro är sällan en bra drivkraft för detta. I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi

12755

- 12760 som lämnades in som en följdmotion i riksdagen föreslår vi att djurförbud ska beslutas opartiskt i tingsrätten och inte på länsstyrelsen som det är idag. Även i riksdagsmotionen *Framtidens lantbruk* föreslår Centerpartiet att djurskyddslagen ska hanteras i tingsrätten. På så sätt flyttas djurskyddsärenden från förvaltningsdomstolen till tingsrätten.
- 12765 När det gäller djurskyddskontroller är det viktigt att dessa utförs av myndigheter för att upprätthålla rättssäkerhet och opartiskhet. Det finns däremot inget som hindrar djurägaren från att ha med sin veterinär vid djurskyddskontrollen.
- 12770 Anledningen till att djurskyddet flyttades från kommunerna till regional nivå på länsstyrelsen var att de stora lokala skillnaderna. Det fungerade väldigt bra på många ställen, men i 40 av landets kommuner fungerade det inte alls. Under 2008 gjordes inte en enda kontroll i 40 av landets kommuner, vilket är oacceptabelt. För att få en kontroll som fungerar i hela landet flyttades därför kontrollen till länsstyrelserna. Det finns även ett djurskyddsregister som underlättar länsstyrelsernas arbete. Partistyrelsen anser därför att djurskyddskontrollerna sköts bäst på en regional nivå av länsstyrelsen.
- 12775 Centerpartiet arbetar för djurens välfärd. Motionären belyser problemet att djurens bästa inte alltid tillgodoses vid omhändertagande och omflyttningar av djur. Motionstexten lyfter att djur kan skadas och stressas vid infångningar, lastningar, transporter och förvaringar. Det är därför inte säkert att djuren vid omhändertagande mår bäst av att flyttas. Trots detta finns det tyvärr många fall där djuren vanvårdas eller där djurägaren inte förmår att ta hand om djuret. Det viktigaste är att se till djurens bästa och se till att djuret får den vård som expertis bedömer är nödvändig för dess välbefinnande. Däremot bör myndigheter även se till de ekonomiska kostnaderna för omhändertagandet ses över och beaktas innan flytt av djur.
- 12780
- 12785 Motionären vill att Centerpartiet ska verka för att ersätta kravet på tillstånd enligt 16 § djurskyddslagen med ett anmälningsförfarande. Centerpartiet har länge arbetat för att underlätta landsbygdsföretagande men samtidigt värna om djurskydd. Vi ställer oss öppna till att närmare undersöka möjligheterna att se över och stärka rättssäkerheten kring djurskyddslagens regelverk.
- 12790
- 12795 Precis som motionären beskriver finns det en problematik i att byggnaderna måste vara färdigbyggda innan man kan få tillstånd. För att inte hamna i kläm kan dock investeringar som byggnader till djuren förprövas. Finns det några brister kan dessa åtgärdas innan tillstånd kan ges. Trots detta kvarstår faktum att det är krångligt att söka tillstånd vilket kan resultera i stora förluster för lantbrukare som investerat stora summor i att byggnader för djuren, som sedan kan stå tomma om de får avslag på sin tillståndsprövning. Centerpartiet har i riksdagen drivit frågan kring att förenkla tillståndsprövsprocessen men samtidigt värna om djurens välfärd.
- 12800 Sällskapsdjur omfattas idag av den statliga kontrollen för djurskydd. Motionären belyser att resurser på kontrollmyndigheten kan minska genom att sällskapsdjur lyfts bort från den statliga kontrollen. Kontrollen av sällskapsdjur skulle istället ersättas av kennelkonsulter. Att skydda djurvelfärden genom kontroller är centralt för Centerpartiet och bör utföras av en myndighet för att det ska vara rättssäkert, detta innefattar alla typer av djur även sällskaps- och husdjur. Det finns andra sätt att effektivisera myndighetskontrollen, bland annat genom
- 12805 att effektivisera och förenkla djurskyddskontrollen samtidigt som en god djurvelfärd upprätthålls.

12810 Motionären pekar på att djurägaren ska ha en rimlig möjlighet att överklaga eller åtgärda eventuella problem. I regeringsställning uppdaterade Centerpartiet djurskyddsförordningen för att stärka djurskyddet. Motionären lyfter en problematik i att djurägare känner sig maktlösa vid omhändertagande av djur och att §74 därför endast ska användas i undantagsfall. Det finns dock andra sätt att begränsa att djurägaren känner sig chanslösa i en rättsprocess, vilket är intentionen i motionen. Bland annat genom att förbättra myndighetsdialogen mellan 12815 djurägare och tjänstemän. Det innebär att polisen eller djurskyddskontrollant innan omhändertagande måste meddela djurägaren om detta. Med kommittémotionen *Framtidens lantbruk* har Centerpartiet i riksdagen lyft vikten av en bättre myndighetsdialog, där lantbrukare och djurägare måste få tydligare information vid omhändertagande av djur.

12820 I samma riksdagsmotion har vi lyft problematiken med anonyma anmälningar och uppmanat regeringen att arbeta för att se över anonyma anmälningar i syfte att minska antalet okynnesanmälningar. Flera anonyma anmälningar är okynnesanmälningar som ligger till grund för till exempel grannfejd eller osämja. Detta belastar samhället i form av onödiga kontrollbesök och hindrar tjänstemännen från att åka ut på riktigt akuta kontroller där djuren 12825 vanvårdas. Men eftersom det är svårt att avgöra exakt hur mycket av myndighetens resurser som går till att kontrollera anonyma anmälningar där djur inte far illa, behöver detta utredas vidare.

12830 Motionären föreslår att den finska modellen på tjänstemannaansvar med tillhörande försäkring ska tillämpas i Sverige. Motionären menar att ett tjänstemannaansvar skulle begränsa att djur kommer till skada samt att lös egendom förstörs. Partistyrelsen menar att den svenska modellen för myndighetskontroll idag fungerar på ett bra sätt. Risken med ett tjänstemannaansvar är att kontrollanter hämmas från att ta beslut på grund av rädsla för konsekvenser såsom avsked eller rättsliga påföljder. Detta äventyrar både rättssäkerheten och myndigheterna från att utföra sitt arbete på ett korrekt sätt. Ett tjänstemannaansvar skulle 12835 också utsätta djuren för en risk om kontrollanterna är rädda för att göra fel och inte rapporterar in misstänkt vanvård av djur.

12840 Det nuvarande hållandeperiodsystemet innebär att djurägaren måste hålla minst det antal djur som denna redovisat i ansökan i minst två månader. Hållandeperioden på två månader räknas från dagen efter det att ansökan om utbetalning har kommit in till länsstyrelsen. Systemet är krångligt och behöver förenklas. Centerpartiet arbetar redan för att regelförenkla, inte minst när det gäller jordbrukspolitiken och drev detta i arbete med livsmedelsstrategin.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att se över och stärka rättssäkerheten kring djurskyddslagens regelverk.

Att fortsätta arbeta för regelförenklingar och mindre krångel i stödsystemen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.1

10.2.1

10.6

10.7

10.9

10.10

12845

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

10.2.2

10.3

10.4

10.5

10.8

Lantbruk och Landsbygdsprogrammet – motion [10.11](#), [10.12](#), [10.13](#), [10.14](#) och [10.15](#)

12850 10.11 Att Centerpartiet verkar för att Jordbruksverket tar fram alternativa metoder, ex. vis regionalt via länsstyrelser kan genomföra utbetalningar av berättigade stöd, om det normala systemet fallerar. Det är ohållbart att enskilda lantbrukare skall behöva vänta uppemot två år på berättigad ersättning.

12855 10.12 Att Landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den regionalt tillväxtansvariga myndigheter.

10.13 Att utreda och driva frågan så att landsbygdsprogrammets medel bör handläggas av landets regioner, i likhet med de andra regionala utvecklingsmedlen.

12860 10.14.1 Att nya LFA-områden kommer till stånd och att dagens svenska system för norrlandsstöd så långt möjligt likställs med det finländska systemet för nordligt stöd.

12865 10.14.2 Att stödet för mjölkproduktion utgår utifrån antalet mjölkkor istället för från den årliga mjölkproduktionen och att systemet med mjölkkvoter har avvecklats.

10.14.3 Att ett system med statsborgen efter förebild från Finland inrättas för att förbättra gårdarnas ekonomi.

12870 10.14.4 Att ett system med forskottsutbetalning på stöden skapas. Inriktningen ska vara att bättre följa lantbrukarens behov av likvida medel och att lantbrukaren inte ska tvingas låna i bank till hög ränta för att klara likviditeten.

12875 10.14.5 Att Jordbruksverket uppdrag med att fördela jordbruksstöden decentraliseras till länsstyrelserna för att besluten ska komma närmare de som berörs.

10.14.6 Att man följer och driver frågan om stöd till utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolan så vi väljer mer ekologiska produkter för då kanaliseras stödet i högre grad till mervärdesprodukter.

12880 10.15 Att Centerpartiet jobbar för att urvalskriterier för poänggivning i ansökan om statliga medel ur landsbygdsprogrammet skall skrivas så att poänggivningen är oberoende av vilken förening/företag som utför en bestämd certifiering.

12885

Partistyrrelsens yttrande:

- 12890 Motionärerna belyser att stöd för landsbygdsutveckling inom landsbygdsprogrammet ska hanteras och integreras på en regional nivå. I motionerna förs resonemang kring att landsbygdsprogrammets stöd ska handläggas av landets regioner och flyttas från länsstyrelsen. Centerpartiet arbetar redan för decentralisering och drev i regionförhandlingarna frågan om att flytta vissa myndigheters uppgifter till regionerna. Däribland delar av landsbygdsprogrammets stöd för landsbygdsutveckling, bredband och kulturmiljö. Centerpartiet arbetar fortsatt på flera plan för mer kommunal makt och anser att fler statliga ansvarsområden bör kunna decentraliseras till de regionala folkvalda församlingarna, vilket för över ansvar från länsstyrelserna till regionerna. Detta skapar förutsättningar för att skapa större regioner som också får större ansvar än idag.
- 12895 Centerpartiet har i riksdagen drivit frågan om att utveckla miljöersättningarna med gårdsanpassade och resultatbaserade stöd i stället för fokus på produktionsform, både i följdmotionen till livsmedelsstrategin men också i motionen *Framtidens lantbruk*. Resultat ska gå före produktionsform eller certifieringsform, därmed drivs redan frågan om att ändra urvalskriterierna i investeringsstöden. Centerpartiet kommer fortsatt att arbeta för riktade miljöersättningar i stället för generella stöd till specifika produktionsformer.
- 12900 Sverige har ett undantag till EU-reglerna som innebär att vi har ett speciellt norrlandsstöd för jordbruk. Den rödgröna regeringen presenterade 2016 en ny stödområdesindelning i Sverige. Mätmetoden lufttemperaturdata blev då avgörande för vilket stödområde regionerna skulle tillhöra enligt ett EU-direktiv, något som skulle återspegla förutsättningarna för jordbruket. I den nya indelningen finns efter Norrlandskusten tre varmare områden eller öar i ett kallare klimat, något som borde vara en omöjlighet eftersom det är sämre odlingsförhållanden.
- 12905 Dessutom sammanfall dessa tre områdena med tre städer, vilket i sin tur gör indelningen än mindre trovärdig då städerna drar upp medeltemperaturerna i de faktiska och omgivande jordbruksområdena. Längst Norrlandskusten ändras stödområdena från 1 till 3 vilket innebär en avgörande ekonomisk skillnad för lantbrukarna. Centerpartiet vill att regeringen ska ta ansvar för de norrländska lantbrukare som hamnat i ekonomisk svårt läge på grund av den nya stödområdesindelningen. Vi har ifrågasatt den nya stödområdesindelningen eftersom den missgynnar norra Sverige och uppmanat regeringen till att göra om indelningen av LFA-områden.
- 12910 I regeringsställning presenterade Centerpartiet en ko-peng som fungerade som ett produktionsstöd per mjölkko, för att stärka konkurrenskraften inom lantbruket. I augusti 2015 presenterade vi ett krispaket för att förbättra situationen för Sveriges mjölkbönder. Ett av förslagen var att Sverige skulle agera för att i den akuta situationen tillfälligt höja EU:s interventionspris på skummjölkspulver och smör. Senast 2016 presenterade vi ett bondepaket i vår budgetmotion i riksdagen för att öka konkurrenskraften för mjölkbönder. Bland annat föreslogs att arbetsgivaravgifterna skulle slopas och dieselåterbetalningen höjas. På nationell nivå har vi arbetat för att Sverige i EU skulle driva på så att gårdsstödet kan betalas ut tidigare under hösten, men också att svenska myndigheterna ska få resurser och prioritera att stöden betalas ut. Partiets riksdagsledamöter har flera gånger ifrågasatt och pressat regeringen för att de ska betala ut stöden i tid.
- 12915 För Centerpartiet är det viktigt att införa åtgärder som leder till konkurrenskraftiga företag. Ett sätt är regelförenkla så att handläggningen och utbetalning blir effektivare. På så sätt stärks likviditeten i mjölkföretagen. Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht gick i fjol ut och lovade bankgarantier som lösning. Tyvärr gav systemet inte den effekt man hade hoppats på. Det uppstod ett problem i samarbetet mellan stat och bank, vilket ledde till att det inte fanns tillgång på kapital i hela landet. Centerpartiet tycker det är viktigt att titta på flera andra sätt
- 12920
- 12925
- 12930
- 12935

- att förbättra lönsamheten för lantbrukare än kreditgarantier. I alliansregeringen förskotterade Centerpartiet jordbruksstöden med ett år, vilket var en klar framgång för lantbruket. Förskottering kräver dock att statsbudgeten har utrymme för eventuella sanktionsavgifter till EU. Annars finns det en risk att stöden till jordbrukarna drabbas negativt om regeringen inte skjutit till extra pengar för sådana utgifter, vilket är fallet med den nuvarande rödgröna regeringen.
- 12940 Rutinerna på Jordbruksverket är bristfälliga och myndigheten lägger mer tid på att arbeta med interna problem istället för att lägga fokus på sitt huvudsyfte det vill säga att vi ska ha ett fungerande jordbruk i Sverige. Centerpartiet vill se en snabbare hantering av jordbruksstöden genom att regelförenkla, tydliggöra myndighetens ansvar och undersöka möjligheterna för snabbhantering av mindre ärenden. Centerpartiet har uppmanat regeringen att tydliggöra uppdraget till Jordbruksverket så att myndigheten ska prioritera att betala ut stöden snarast möjligt. På så sätt förbättras delvis gårdarnas ekonomi. Ett sätt att påskynda handläggningen är att myndigheten prioriterar kontrollerna och förbättrar sina rutiner. I Centerpartiets egen livsmedelsstrategi har vi presenterat över 90 konkreta åtgärder för att stärka konkurrenskraften i hela livsmedelskedjan, från jord till bord.
- 12945 Idag ger EU redan stöd till förskolor och skolor som serverar barnen mjölk, filmjölk, yoghurt och ost. Syftet är att ge barn möjlighet att dricka och äta mer av dessa varor. Skolor, från förskolan till gymnasiet, kan söka stödet. Det gäller både kommunala och fristående skolor. Jordbruksverket betalar ut skolmjölksstödet för barn i förskolan och för barn som regelbundet deltar i skolundervisningen. 2011 publicerade Europeiska revisionsrätten en specialrapport om skolmjölks- och skolfruktprogrammets effektivitet. Enligt revisionsrätten har stödet till skolmjölk en mycket begränsad effekt, och mjölken skulle i de flesta fall ha köpts in även utan EU:s stöd (dödvtseffekt). För att öka effektiviteten skulle stödet per enhet i medlemsstaterna behöva öka. Centerpartiet tycker dock att det är viktigare att fokusera på att stärka konkurrenskraften för lantbrukarna framför att höja skatterna i syfte att öka stöden för skolmjölk och frukt. Utvärderingen visade också att skolmjölks- och fruktprogrammet har höga administrativa kostnader som EU i liten utsträckning subventionerar. Dessutom saknas kompletterande utbildningsinsatser för att påverka skolbarnens kostvanor på längre sikt. Sverige har hittills endast deltagit i skolmjölksprogrammet som omfattat barn från förskolan upp till gymnasienivå. Centerpartiet anser dock att det även finns andra sätt att lära och informera barn om mjölk och frukt i skolan. I Centerpartiets livsmedelsstrategi föreslår vi att i högre grad använda mat som pedagogiskt verktyg i skolan. Vi menar att offentlig sektor bör ta ett större ansvar i att verka för att kunskapsnivån höjs bland dem som tillagar och äter offentliga måltider, såsom i skola och äldreboende. Kunskapen bör vara förenad med kännedom om livsmedelsproduktionen, hälsa och hållbarhet i samband med måltider, exempelvis genom tydligare märkningar för konsumenter. Skolan har en viktig möjlighet att undervisa om livsmedel, nutrition och hälsa och vi anser att detta bör vara självklara delar av läroplanen, för att möjliggöra att en ny generation med god kunskap kan ta medvetna hälsosamma och miljömedvetna val. Läran om maten kan inkluderas inte enbart i hemkunskapen utan användas som ett pedagogiskt verktyg även i ämnen som naturvetenskap, matematik och samhällskunskap.
- 12950
- 12955
- 12960
- 12965
- 12970
- 12975
- 12980

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.11

10.12

10.13

10.14.1

10.14.2
10.14.4
10.14.5
10.14.6
10.15

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
10.14.3

12985 **Häst – motion [10.16](#) och [10.17](#)**

10.16.1 Att Centerpartiet i Stockholms län driver på för en regional samordnare, ett hästkansli, som upprättas för hästnäringen i Stockholms län och som inkluderar näringsaktörer i syfte att tillvarata företagsamhet och näringslivsutveckling samt att utövarnas intresse tillvaratas och att stärka regionen.

10.16.2 Att Centerpartiet i Stockholms län driver på för sammanlänkad rid- och körled och utökade möjligheter för hästturism.

10.16.3 Att Centerpartiet i Stockholms län och nationellt driver på för att grön rehabilitering med häst ska finnas som vårdval.

10.16.4 Att Centerpartiet arbeta för en nationell handlingsplan för att stärka svenskt hästföretagande.

10.16.5 Att Centerpartiet nationellt driver på för att Jordbruksverket får i uppdrag att skapa system och upprätta rikstäckande statistik över hästnäringen.

10.16.6 Att Centerpartiet nationellt driver frågan att ridning ska anges som friskvård på Skatteverkets lista för aktiviteter som klassas som skattefria motions- eller friskvårdförmån för företag.

10.16.7 Att Centerpartiet nationellt driver frågan om att häst ska klassas som lantbruksdjur, vilket ger likvärdiga förutsättningar i frågan om exempelvis strandskydd och beteshagar.

10.16.8 Att Centerpartiet nationellt driver frågan om att likrikta regelverk som gäller bygglov utanför detaljplanerat område så att exempelvis byggnation av ridhus likställs med byggande av maskinhall.

10.16.9 Att Centerpartiet inom EU driver frågan om att förändra kompensationsstödet för betesdjur att också gälla häst.

10.17.1 Att Centerpartiet verkar för att hästen inkluderas i EU:s stödsystem för jordbruk.

10.17.2 Att Centerpartiet verkar för att hästen skall omfattas av det stödsystem som finns för veterinärers resekostnad och att stödbeloppen dubbleras.

Partistyrelsens yttrande:

- 13025 Motionärerna lyfter viktiga aspekter för att höja attraktiviteten inom hästnäringen. Hästnäringen har under de senaste årtionden blivit allt viktigare för våra öppna landskap. Hästen spelar en stor roll för både företagande inom de gröna näringarna och rekreation, där båda delarna är viktiga för det svenska samhället. Sveriges hästföretagande är den femte största produktionsgrenen inom de gröna näringarna. Hästen som fritidssysselsättning utgör
- 13030 en viktig mötesplats och koppling mellan stad och land. Den svenska hästuppfödningen står för både ett öppet landskap och företagande som är kopplat till hästnäringen, vilket möjliggör att människor kan utöva sport, erbjudas friskvård och ta del av upplevelsebaserade aktiviteter. I fjol presenterade Centerpartiet en riksdagsmotion, *En livskraftig hästnäring*, med flera åtgärder för att stärka hästföretagande runt om i landet. Förslagen på åtgärder drivs nu på
- 13035 nationell nivå i riksdagen.
- För Centerpartiet är det en viktig princip att samhällets resurser bara ska användas till metoder och läkemedel som bevisligen ger effekt. Detta fastslogs av idéprogrammet 2013 och ska därmed vara vägledande för Centerpartiets välfärdspolitik. Denna princip ligger också till
- 13040 grund för vilka metoder som används i hälso- och sjukvården, till exempel inom rehabiliteringen. Det finns metoder och behandlingar som inte uppfyller lagens krav på evidens, men som en del människor ändå känner sig hjälpta av. Många människor engagerar sig idag för grön rehab och det finns även utvärderingar som pekar på positiva effekter av den metod för grön rehabilitering som används vid Sveriges Lantbruksuniversitets
- 13045 rehabiliteringsträdgård i Alnarp. Partistyrelsen anser dock inte att det är politikens uppgift att fatta beslut om vilka behandlingsmetoder som ska användas inom hälso- och sjukvården.
- Jordbruksverket för idag rikstäckande statistik över antalet hästar runt om i landet, denna statistik uppdateras vart sjätte år. Statistiken används för att följa den långsiktiga utvecklingen
- 13050 och siffrorna ingår i olika beräkningsmodeller, som ligger till grund för olika analyser och politiska beslut kring hästnäringen.
- Idag är det inte möjligt att använda ridsporten som personalvårdsförmån trots dess positiva effekter på människors hälsa, vilket motionären belyser i sin motion. Djur och natur har visat
- 13055 sig ha en positiv hälsopåverkan. Utöver de hälsofrämjande effekterna kan hästnäringen också fylla en viktig funktion för anställda med exempelvis olika funktions- och rörelsehinder men också med balanssvårigheter.
- Motionären vill att hästar ska klassas som lantbruksdjur för att de ska få likvärdiga villkor när det gäller bland annat strandskyddsregler. I den hästmotion som Centerpartiet presenterade i riksdagen lyfte vi frågan om strandskyddsreglerna. Vi vill se över tolkningen av strandskyddsreglerna för att undvika särbehandling av hästnäringen men också se över
- 13060 möjligheten att jämställa hästen med andra betes- och grovfoderätande djur inom jordbruket inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken. Med hänvisning till detta anses yrkandet besvarat.
- 13065
- Hästnäringen och det traditionella lantbruket har olika regler för bygglov. Därför har Centerpartiet drivit frågan om att likrikta regelverket för bygglov utanför detaljplanerat område så att exempelvis byggnation av ridhus likställs med byggande av maskinhall. För
- 13070 Centerpartiet är frågan om att förenkla möjligheterna att diversifiera sina verksamheter på landsbygden central. I flera riksdagsmotioner har Centerpartiet drivit frågan om att inom detta ingår även att förenkla byggnationer och tillstånd av bland annat ridhus och andra jordbruksbyggnader. Centerpartiet har i motionen i riksdagen *En livskraftig hästnäring* lagt förslag på att se över plan- och bygglagen gällande bygglov i syfte att anpassa bestämmelsen

13075 till den mängd olika näringsverksamheter som i dag förekommer på ett modernt jordbruk. Det finns en otydlighet kring när undantaget på bygglov gäller. Många hästföretagare upplever att det är en otydlig regel med stort tolkningsutrymme. Konsekvensen blir att tjänstemän som bedömer olika kring undantag för bygglov enligt plan- och bygglagen (PBL). Centerpartiet vill därför se ett förtydligande av undantag för bygglov enligt PBL så att bestämmelsen kan
13080 anpassas till den mängd olika näringsverksamheter inom jordbruk. Vi ser också ett behov av att förenkla möjlighet att överklaga kommunala beslut kring undantag från bygglov.

Hästarna har idag en viktig funktion i att behålla öppna landskap. Som betesdjur kan hästen beta av stora arealer och bidra till en ökad biodiversitet i naturen. Trots detta omfattas inte
13085 hästar av vissa stödformer inom den gemensamma jordbrukspolitiken, bland annat kompensationsstödet. Huvudsyftet med kompensationsstödet är dock att säkra matproduktionen i Europa. EU:s förordning för landsbygdsutveckling anger som syfte för kompensationsstödet att stödet ska ersätta jordbruket för de sämre produktionsförhållandena i de utpekade områdena. I Centerpartiets livsmedelsstrategi lyfts vikten av att värna om den
13090 svenska livsmedelsproduktionen. Att inkludera hästen inom kompensationsstödet skulle bli problematiskt ur ett ekonomiskt syfte då finansieringen kraftigt skulle överstiga nuvarande jordbruksbudget. Dessutom skulle matproduktion ställas emot hästnäringen, med anledning av detta avslås motionen.

13095 Motionärerna vill klassa hästen som en djurenhet. I Sverige finns det fler hästar än mjölkkor. Det skulle innebära att utgifterna för stöden skulle höjas avsevärt och Sverige skulle behöva ta ett ställningstagande om att utöka budgeten till jordbruket. Majoriteten av de hästar som finns i Sverige används inte till jordbruksföretag utan till sport- eller hobbyverksamhet. Jordbruksverket skattar att cirka tio procent av de hästar som finns i jordbruksföretag kan
13100 räknas som att de ingår i någon form av jordbruksproduktion, det vill säga cirka 10 000 av de 360 000 hästar som finns i landet. Att skilja ut hästar som används för jordbruksproduktion är svårt om det ska ske på ett rättssäkert och rättvist sätt då en rad problem med gränsdragningar uppstår. Därför anser partistyrelsen att det är svårt att på ett rättssäkert sätt och ur en ekonomisk aspekt inkludera hästen i EU:s stödsystem för jordbruk.

13105 Det finns ett problem kring de höga kostnaderna för att kalla ut en veterinär, något som innebär en risk för djurens hälsa då ekonomiska aspekter avgör om djurägaren kallar efter en veterinär. Motionären lyfter att det är möjligt för EU:s medlemsländer att dubblera det nuvarande stödet för resekostnader. I samband med att Storbritannien lämnar EU kommer den
13110 totala EU-budgeten att minska. Utkomsten av Brexit-förhandlingarna och de efterföljande förhandlingarna om EU:s nya långtidsbudget (MFF) som väntas gälla från 2021 kommer vara avgörande delar för utformningen av EU:s jordbrukspolitik och jordbruksbudget. Partistyrelsen ser framföra sig hårda förhandlingar och därför ett behov av att tydligt prioritera, bland annat vill vi se att pengarna i första hand bidrar till att skapa en livskraftig
13115 livsmedelsproduktion. I dagsläget när så mycket ännu är oklart är det inte aktuellt att på detaljnivå besluta om exakt utformning av kommande budget eller kommande landsbygdsprogram.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.16.4
10.16.5
10.16.6
10.16.7
10.16.8

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

10.16.1
10.16.2
10.16.3
10.16.9
10.17

13120

Jakt – motion [10.18](#)

13125 10.18 Att Centerpartiet verkar för att Naturvårdsverket och Stockholms Länsstyrelse omprövar begreppet skyddsjakt och accepterar en mer praktisk inriktning av skyddsjakten mot allmän jakt som gjorts eller är på gång i andra länder.

Partistyrrelsens yttrande:

13130 Motionärerna belyser problem kring skarvarnas påverkan på kustområden. Skarvarna har sedan 1990-talet ökat drastiskt och arten har en negativ effekt på ekosystemet och omgivningarna. Skarven är en invasiv art i Sverige men skyddas av EU:s art- och habitatdirektiv samt fågeldirektivet.

13135 Precis som motionärerna beskriver är en viktig del i rovdjursförvaltningen arbetet med att motverka invasiva arters etablering. Ska vi lyckas med det arbetet behövs en klassificering som avgör vilka arter som är invasiva. Idag är bland annat skarv skyddad enligt EU:s fågeldirektiv trots att den inte är naturlig i den svenska miljön och orsakar skada på det svenska ekosystemet. Andra exempel på arter som hotar det svenska ekosystemet och borde utredas är mårddhund och kanadagås.

13140

Frågan kring att se över skarven drivs aktivt av Centerpartiet i riksdagen. Hösten 2016 skrevs en riksdagsmotion där vi yrkade på att en nationell strategi tas fram som innehåller tydliga åtgärder för att stoppa invasiva arters utbredning och skador på ekosystemet. Tanken är att berörda myndigheter ska ta fram dessa strategier och anpassa dem till regionala angelägenheter. Centerpartiet vill också se över och uppdatera Fågelskyddsdirektivet och Art- och habitatdirektivet så att de bättre avspeglar dagens situation. Ett antal arter som idag omfattas kan idag inte längre anses som hotade och bör därför tas bort, medan andra som idag är hotade bör inkluderas och ges ett bättre skydd. Direktiven behöver också revideras så att det bättre anpassas till regionala skillnader i arters status i olika delar av EU.

13150

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
10.18

Rovdjur – motion [10.19](#)

13155 10.19 Att Centerpartiet ska verka för att höja budget för rovdjursinventering för att alla rovdjur i hela Sverige ska inventeras.

Partistyrrelsens yttrande:

13160 Motionären lyfter viktiga aspekter för en hållbar viltvårdspolitik och att det behövs en mer korrekt uppdatering av rovdjursinventering runt om i landet. Olika geografiska och

väderbaserade förhållanden påverkar utfallet av rovdjursinventeringen i framförallt norra Sverige. Motionären pekar också på att inventeringen är mer prioriterad i mellersta Sverige jämfört med norra.

- 13165 Centerpartiet drev i regeringsställning linjen att Sverige ska ha som mål att ha livskraftiga stammar av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn där varje art ska finnas inom sitt naturliga utbredningsområde. Vi har även drivit på för att ansvaret för förvaltningen i allt större utsträckning ska ske regionalt och med lokalt inflytande. En sådan förvaltning kan bättre återspegla den situation som råder i olika områden och stärker möjligheterna till samexistens mellan människor och rovdjur. Det är också viktigt att beslutanderätten flyttas närmare de människor som påverkas socialt och även ekonomiskt av rovdjursstammarnas utbredning.

- 13175 Med hänvisning till att Centerpartiet redan verkar för att flytta makten för viltvårdspolitiken till lokal nivå och att ansvaret för inventering överförs till regionerna, så arbetar redan partiet för mer korrekt rovdjursinventering i hela landet. Därmed anses en höjning av budgeten för rovdjursinventering inte aktuell.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 10.19

- 13180 **Renkonto – motion [10.20](#)**

10.20 Att Centerpartiet verkar för att införa ett renkonto i likhet med skogsbrukets skogskonto.

- 13185 **Partistyrelsens yttrande:**

- Motionären lyfter ett resonemang för att underlätta generationsväxlingar inom renskötseln. Centerpartiet arbetar för att underlätta generationsväxlingar på flera plan och driver frågan i riksdagen. Generationsväxlingen i företagen måste underlättas och dagens orättvisa skatteregler behöver ses över. Sveriges företagarkår är väldigt gammal och vi går mot en stor utmaning med en generationsväxling. Då handlar det om att vi måste ha en mer rättvis och mer neutral beskattning. Skattesystemet i dag premierar det anonyma ägandet på börsen medan familjeföretag och småföretag har en högre beskattning.

- 13195 Motionären föreslår införandet av ett renkonto i likhet med skogsbrukets skogskonto. Skogskontot är till för att markägare ska kunna bruka skogen rationellt och ta stora avverkningar på en gång. Skogsbruket har en omloppscykel, som skiljer sig från övriga branscher, med en period om 80–100 år från plantering till avverkning. Det är dock svårt att jämföra levande djur med skog och det finns flera sätt andra sätt att lösa på generationsväxlingar på.

- 13200 Motionären lyfter också att lönsamheten inom rennäringen i stor utsträckning styrs av att rovdjurspolitiken leder till de renar som skulle gå till slakt blir rovdjursföda. Centerpartiet arbetar för att begränsa rovdjursskador och har i riksdagen lämnat in flera motioner med åtgärder för detta.

- 13205

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 10.20

Ersättning vid utebliven markanvändning– motion [10.21](#), [10.22](#), [10.23](#), [10.24](#), [10.25](#), [10.26](#) och [10.27](#)

13210

10.21 Att Centerpartiet verkar för en lagändring kring artskyddet så att markägare har rätt till intrångsersättning när staten återoppar artskydd.

13215

10.22 Att Centerpartiet arbetar för en högre ersättning vid markinlösen av produktions mark som kompenserar för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om.

13220

10.23.1 Att Centerpartiet arbetar för en högre ersättning vid markinlösen av produktions mark som kompenserar för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om när ersättning beräknas för biosfärer, nyckelbiotoper, naturreservat och Natura 2000 områden m.fl.

10.23.2 Att Centerpartiet arbetar för att stärka äganderätten när det gäller ersättningsfrågor vid begränsningar i skogsbruket som styrs av Art- och habitatdirektivet.

13225

10.24 Att Centerpartiet verkar för att all lagstiftning som innebär begränsningar i rätten att bruka/förädla sin egendom medför en skälig rätt till ersättning för den skada som uppstått.

13230

10.25 Att den förändring av publicering på internet som nu gäller vid avverkning mellan markägare och Skogsstyrelse återgår till tidigare beslut som innebär att publicering inte sker på Skogsstyrelsens hemsida möjligheten för Skogsstyrelsen på grund av artskyddsförordningen skall kunna sätta stopp för avverkning utan att ekonomisk ersättning erbjuds tas bort.

13235

10.26 Att stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna äganderätten, bevara frihet under ansvar i skogspolitiken och att produktion- och miljömålen ska även fortsättningsvis vara jämställda inte bara i lagtext utan även i praktiken.

13240

10.27.1 Att Centerpartiets riksdagsgrupp agerar för en fortsatt stark äganderätt av skog och mark.

10.27.2 Att Centerpartiets riksdagsgrupp vidtar de åtgärder som behövs för att avverkning av skog återigen ska bli en angelägenhet enbart mellan skogsägaren och berörda myndigheter.

Partistyrelsens yttrande:

13245

Motionärerna belyser en oroväckande utveckling där äganderätten inte beaktas i myndighetsbeslut vid områdesskydd. Markägare kan inte vara säkra på att de får bruka sin egen mark, vilket leder till stora ekonomiska förluster för fastighetsägaren. Detta är oacceptabelt. För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Därför anser vi att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen ”frihet under ansvar”. Tvingande avsättning av skogsmark som begränsar

13250

äganderätten bör inte vara tillåtet i de fall då ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället. Detta har Centerpartiet också ett tidigare stämmobeslut på. Vi anser också att markintrång ska minimeras. Intrång i landskapet som kräver mark bör därför ske med marksål teknik där det är möjligt och kostnadseffektivt. Detta gäller till exempel vid byggande av samhällsinfrastruktur och luftburna ledningar. Centerpartiet har även ett stämmobeslut från 2015 om att människors frihet, förfoganderätt och äganderätt ska stärkas.

13255

Regelverk som hindrar möjligheten att utveckla verksamheter ska ses över. Det offentliga intrång i människors egendom ska begränsas och alltid ske i god dialog med berörda.

13260 Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central del i miljöpolitiken. Men för att naturvärden ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Naturvärden både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande. Att skogen både ska brukas och bevaras är en grundläggande princip för Centerpartiet, därför vill vi att skogsvårdslagstiftningen fortsatt ska bygga på dessa jämbördiga mål. Den har varit framgångsrik både när det gäller att utveckla
13265 branschen och ett ökat miljöskydd. Ägande, ansvar och befogenheter går hand i hand. Det man äger förvaltar och vårdar man också. För Centerpartiet är äganderätten en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Därför anser vi att den svenska skogen även fortsatt bör vårdas och brukas enligt principen frihet under ansvar. En utökad talerätt skulle urholka de jämbördiga målen för att bruka och bevara skogen.

13270 Äganderätten med egendomsskyddet är inskriven i Sveriges grundlag, i Europakonventionen och i FN:s mänskliga rättigheter. De utgör en grund för både demokrati och marknadsekonomi. Men dess genomslag i myndigheternas hantering och prövning av enskilda ärenden behöver stärkas. Värdefull natur kan behöva utökad skydd men det kan
13275 innebära att äganderätt och brukande begränsas. Bildande av områdesskydd som bland annat vatten, skog och jordbruksmark ska skada markägaren så lite ekonomiskt och processen ska vara effektiv. Även när nya miljökrav ställs, till exempel vid vattenkraft och dammar, måste det vara rimliga kostnader för den enskilde och konsekvenser av åtgärder och förlorade intäkter beaktas och ersättas.

13280 Därför ska tvingande avsättning av skyddsvärd mark eller vatten inte ske om ersättning ej kan betalas ut vid intrångstillfället. Dessutom behöver ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark samt bildande av vattenskyddsområden förtydligas. Vid implementering av artskyddsförordningen är det dock viktigt att pågående
13285 markanvändning inte avsevärt försvåras. Detta beslutades av Mark- och överdomstolen i ett fall kring ett fall där artskyddsförordningen användes av länsstyrelsen för att skydda arten bombmurkla. Orimlig byråkrati, omfattande överklagandemöjligheter och krav på omfattande och kostsamma redovisningar och analyser utan betydelse för miljön måste minska menar partistyrelsen.

13290 Centerpartiet vill skydda skogar med höga naturvärden från avverkning genom att utveckla de frivilliga certifieringar av skogsbruk och produktkedjor som redan finns för att stärka trovärdigheten för svenska biobaserade giftfria produkter. En mycket stor del av miljöskyddet bygger idag på frivilliga åtgärder och avsättningar. Staten ska ta hänsyn till detta när mål sätts
13295 och krav ställs. Ett kostnadseffektivt sätt att skydda mark är att använda statlig produktiv skogsmark till exempel från Sveaskog, som ersättningsmark vid bildande av naturskyddsområden. De initiativ från markägare för skydd av mark som fick stöd under KOMET-programmet var positivt och dessa erfarenheter bör tas till vara. I regeringsställning justerade och höjde även Centerpartiet ersättningsnivåerna för markägare, som bör ligga fast.
13300 Vi driver nu frågan kring att utveckla nya ersättningsmodeller och har lyft detta med riksdagsmotionen *En stark och grundläggande äganderätt*. Syftet är att markägaren enkelt och effektivt ska kunna få ersättning vid bildande av områdesskydd som begränsar ett produktionsinriktat skogsbruk.

- 13305 I riksdagen har Centerpartiet arbetat för att talerätten inte ska utökas, eftersom avverkning av skog sköts bäst mellan markägare och berörda myndigheter. Vi har också motsatt oss att Skogsstyrelsen publicerar skogsbruksplaner digitalt på nätet eftersom det då är lättare för allmänheten att överklaga och stoppa avverkningar. Centerpartiet driver också på både mot regeringen och i Europaparlamentet i förhandlingarna om LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry), som är ett beräkningssystem för upptag och utsläpp av koldioxid, så att vi fortsatt ska kunna nyttja skogens resurser på ett hållbart sätt fullt ut.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.21
10.22
10.23
10.24
10.25
10.26
10.27

- 13315 **Lantmäteriet och bygglov på landsbygden– motion [10.28](#), [10.29](#), [10.30](#), [10.31](#) och [10.32](#)**

10.28 Att Centerpartiet uppmärksammar näringsdepartementet på lantmäteriets långa handläggningstider, vilket bromsar i bostadsbyggandet. Samt på riksnivå arbetar för etablering av lokala lantmäterikontor i expansiva kommuner. Skall kommunerna nå sina mål i bostadsförsörjningsprogrammen skall inte statens myndigheter förorsaka långa väntetider.

10.29.1 Att handläggningstider förkortas.

10.29.2 Att en effektivare fördelning och handläggning av ärendena sker utifrån god lokalkännedom.

10.29.3 Att bättre samverkan sker mellan myndigheter inom samma verksamhetsområde/lagstiftning så att inte besluten motverkar varandra.

10.29.4 Att statliga bidrag till kostnadstäckning för förrättningar inom omarronderingsområdena.

10.29.5 Att förrättningskostnaderna måste ”marknadsanpassas” – fri prissättning kan inte accepteras även om myndigheten har monopol.

10.30 Att Centerpartiet verkar för en uppluckring av bygglovsprocessen för byggande på svensk landsbygd.

10.31 Att lantmäteriet görs om från grunden till ett helt datoriserat system där köpare och säljare själva ritar in nya gränser via internet.

10.32 Att Centerpartiet ska verka för att lantmäteriets handläggningstider avsevärt förkortas.

Partistyrelsens yttrande:

13345 Motionärerna lyfter förutsättningar för att utveckla och skapa tillväxt på landsbygden. Långa handläggningstider, krångliga regler och rutiner på lantmäteriet påverkar utvecklingspotentialen på landsbygden negativt.

13350 Lantmäteriets verksamhet är central för att hela landet ska kunna växa. För att jordbruk och skogsbruk ska kunna bedrivas, men också för att städer ska kunna utvecklas och bostäder byggas och för att tomter ska kunna köpas och säljas, är det nödvändigt att det finns en tydlig fastighetsbildning. Tyvärr brister den servicen i dag. Lantmäteriet lägger ned lokala kontor och handläggningstiderna är alldeles för långa. Det här sätter käppar i hjulet för mycket verksamhet. Centerpartiet ser problem i hur Lantmäteriet är organiserat i dag. De problemen
13355 är större än att man ska kunna lösa dem genom att bara ändra prissättningen. Det behövs en översyn av hur Lantmäteriets kompetensförsörjning ska bli mer hållbar, hur delar av verksamheten kan digitaliseras och hur utbildade lantmätare ska kunna avlastas av enklare tjänster i myndigheten. Den lokala närvaron måste också stärkas.

13360 En lösning för att effektivisera Lantmäteriet är att öppna upp delar av verksamheten för privata aktörer som kan utföra vissa delar av handläggningen. Privata aktörer kan då utföra arbetet och sedan meddela myndigheten. Centerpartiet vill därför verka för att konkurrensutsätta Lantmäteriet för att bland annat förkorta handläggningstider och rationalisera myndigheten, något som tas upp i stämmoprogram *Låt inte Sverige klyvas*

13365 Centerpartiet driver förenklingar kring bygglovsreglerna hårt i riksdagen, och drev det bland annat i processen med livsmedelsstrategin och landsbygdskommittén. Att utveckla sitt företagande så att man står på fler ben är ett viktigt sätt att stärka sin egen konkurrenskraft. Det kan handla om allt från att utveckla sitt jordbruk till att också satsa på turism och
13370 upplevelseaktiviteter. Politiken måste underlätta för de människor som vill utveckla sitt företagande och de hinder som finns i dag måste minimeras. Exempelvis borde tillståndskraven vid byggnationer ses över, exempelvis skulle kravet på bygglov för ombyggnation av byggnader på lantbruksfastigheter ses över. Detta skulle bland annat kunna underlätta ifall det vill satsas på exempelvis en gårdsbutik eller bed and breakfast.

13375 Centerpartiet har i tidigare stämmor sagt att plan- och bygglagen bör förändras så att större fokus läggs vid tidiga skeden, som översiktsplanering, bostadsförsörjnings- och planprogram. I sådana fall ges förutsättningar att helt slopa kravet på detaljplan. Strävan efter kortare handläggningstider och regelförenkling måste fortsätta.

13380 I regionförhandlingarna arbetade Centerpartiet för att beslut skulle flyttas från myndigheter till regioner för att skapa en bättre lokal anknytning. Centerpartiet arbetar på flera plan för att decentralisera beslut så att de kommer närmare människan och de förutsättningar som finns i regionen.

13385 Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.28
10.29.1
10.29.2
10.29.3
10.29.5
10.30
10.31
10.32

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
10.29.4

Strandskydd– motion [10.33](#), [10.34](#) och [10.35](#)

- 13390 10.33 Att om små kustkommuner skall behandlas på ett särskilt sätt för ”riksintressen” i högre grad än andra så bör man ifrån staten också sätta en prislapp på de restriktioner man sätter för ekonomisk och social utveckling i dessa kommuner.
- 13395 10.34 Att Centerpartiets riksdagsgrupp agerar skyndsamt för att det resultat som åsyftades med uppluckringen av strandskyddslagstiftningen som beslutades under Alliansregeringen blir verklighet.
- 13400 10.35.1 Att markavvattningsföretag undantas från strandskyddet, då dessa är grävda diken för markavvattning, och inte bör utgöra grund för strandskydd.
- 13405 10.35.2 Att de havskuster som i den nationella våtmarksinventeringen tilldelats en naturvärdeskategori lägre än ”mycket högt naturvärde” skall markägaren inte begränsas av strandskyddet vid de fall en naturvärdesinventering finansierad av markägaren visar att det aktuella områdets naturvärdeskategori inte har höga naturvärden.
- 10.35.3 Att sjöar med en yta på under 5 hektar undantas från strandskyddet.”
- 13410 10.35.4 Att sjöar med en yta på över 5 hektar skall markägare inte begränsas av strandskyddet vid de fall då båda två av följande kriterier är uppfyllda. a: Det aktuella området har i den nationella våtmarksinventeringen inte tilldelats naturvärdeskategorin ”mycket högt naturvärde”. b: En av markägaren finansierad naturvärdesinventering visar att det aktuella området inte innehar höga naturvärden.
- 13415 **Partistirelsens yttrande:**
Centerpartiet anser att strandskyddet ska anpassas utifrån lokala förutsättningar och att strandskyddslagen ändras så att kommunerna får större utrymme att bestämma. Detta är viktigt för att kunna utveckla landsbygden. Samtidigt bör allmänhetens tillgång till stränder tryggas och besluten syfta till att bevara livsvillkoren för djur och växter. Det är viktigt att åstadkomma ett mer flexibelt och ändamålsenligt strandskydd som tar hänsyn till behovet av utveckling i hela Sverige. Centerpartiets syn på ett reformerat strandskydd finns beskrivet i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*.
- 13420
- 13425 Våren 2017 fick alliansen igenom ett tillkännagivande om att strandskyddsreglerna behöver förändras och bli mer flexibla. Dessutom måste bostäder, utveckling och jobb ges större roll när beslut i strandskyddsärenden tas. Centerpartiet och de andra allianspartierna yrkade också på att fler geografiska områden för landsbygdsutveckling (LIS-områden) ska pekas ut. Vi uppmanade också regeringen att det borde vara möjligt att ge fler undantag från strandskyddsreglerna, bland annat för att öka bostadsbyggandet där behoven är stora. Det
- 13430 innebär att kommunerna borde få ökat inflytande när det ska bestämmas vilka strandskyddsområden som ska bevaras eller bebyggas.

13435 Vi i Centerpartiet har i vårt förslag till livsmedelsstrategi yrkat på att ändra strandskyddet för att främja och stärka möjligheterna för företag på landsbygden att diversifiera sin verksamhet. Riksstyrelsen är på många håll i landet också en försvårande faktor när det gäller utveckling. Detta leder till svåra avvägningar och långa processer vid exempel byggnation. Utpekanden av riksstyrelsen bör fortsatt ske i bättre dialog med berörda kommuner och regioner.

13440 Det finns en problematik kring att markavvattningsföretag inte undantas från strandskyddet, trots att dessa är grävda diken för markavvattning. Centerpartiet har stämmobeslut från 2015 om att se över markavvattningsbestämmelserna. En sådan utredning bör särskilt beakta skydd av biotoper enligt miljö kvalitetsmålen. För att möjliggöra flytt av diken eller ersätta med täckdiken i dessa områden behöver en dispens från förbudet meddelas innan en tillståndsprövning kan ske och denna dispens ansöks om hos länsstyrelsen. För att kunna få 13445 dispens krävs dock att det finns särskilda skäl. Förutsättningen för att möjliggöra en flytt av dike är att det kan ske utan miljöpåverkan. Regelverket kring markavvattning upplevs av många som komplicerat och otydligt vilket motionären vittnar om. Hanteringen av ärenden om markavvattning skiljer sig dessutom ofta åt mellan länsstyrelser. Det kan därför finnas ett behov av att se över om markavvattningsbestämmelserna fyller den funktion som det är tänkt 13450 eller om det finns skäl att göra ändringar i lagen. Inte minst då det har visats att igenläggning av diken för restaurering av våtmarker kan ge betydande positiva effekter på kolbalansen.

13455 Det finns ett tidigare stämmobeslut på att kommuner ska få större makt om att bestämma kring strandskyddsreglerna, därmed är det upp till varje kommun att bestämma vilka områden man vill eller inte vill bebygga. De kan då bestämma om markägaren ska begränsas av strandskyddet vid havskuster med lägre värden kategori ”än mycket högt naturvärde” enligt den nationella våtmarksinventeringen. Med hänvisning till att vi verkar för ett decentraliserat strandskydd går det inte att samtidigt detaljreglera arealer eller meter på nationell nivå. 2014 13460 infördes även en möjlighet för länsstyrelserna att upphäva strandskydd vid små sjöar och vattendrag, vilket inkluderade diken upp till två meter breda. Om kommunen får mer att bestämma om finns även en möjlighet för dem att bestämma hur sjöars arealer påverkar strandskyddet.

13465 Centerpartiet har även ett stämmobeslut från 2013 om att fortsätta underlätta för byggande i strandnära läge. För att dämpa missvisande tolkningar är det därför viktigt att Länsstyrelsens handläggningstid begränsas till tio veckor vid överprövning från kommunen när man ansökt om dispens från strandskyddet. I vissa fall har tolkningar gjorts så att små vattendrag och diken ansetts behöva skyddas enligt strandskyddsbestämmelserna vilket är en direkt felaktig 13470 tolkning av miljöbalken. För Centerpartiet är det viktigt att små vattendrag och diken helt undantas det generella strandskyddet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 10.34 10.35

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 10.33

13475 **Jordbruksmark och hagmarker– motion [10.36](#) och [10.37](#)**

10.36 Att partistyrelsen och våra riksdagsmän vidtar lämpliga åtgärder för att stoppa denna mycket negativa utveckling, och vända trenden till att vi återfår/återskapar delar av våra, ur olika aspekter, så värdefulla hagmarker

13480 10.37 Att lyfta frågan om ett starkare skydd för åkermark enligt intentionerna i motionen.

Partistyrelsens yttrande:

Jordbruksmark är en oerhört viktig resurs som måste värderas och skyddas bättre än idag.

13485 Därför antog Centerpartiet ett stämmobeslut på partistämman i Karlstad 2013 om att högklassig åkermark (klass 9-10) lyfts upp som riksintresse och att åkermarkens lagliga skydd förstärks. I regeringsställning drev Centerpartiet frågan om skydd av åkermark med stort engagemang och gav bland annat Jordbruksverket i uppdrag att utvärdera reglerna som ska skydda åkermarken. Enligt miljöbalken får brukningsvärd jordbruksmark endast tas i anspråk för bebyggelse om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och ingen annan mark kan användas för att tillgodose behovet på ett tillfredsställande sätt. Det finns bristande kunskaper om hur kommunerna gör sina bedömningar. I Jordbruksverket uppdrag ingick att utvärdera tillämpningen av relevant artikel i miljöbalken, undersöka hur länsstyrelserna tolkat sitt rådgivande ansvar i denna fråga, analysera hur bestämmelserna till skydd av åkermark tillämpas i förhållande till regler om riksintresse, samt att ge en internationell utblick för att om möjligt utnyttja erfarenheter i andra länder.

13500 I Jordbruksverkets rapport är slutsatsen att jordbruksmark idag exploateras utan avvägningar och beslutsunderlag som lagstiftningen kräver. Lagstiftningen i 3 kapitlet 4 § miljöbalken (MB 3:4) anger en mycket restriktiv hållning till att upplåta jordbruksmark till bebyggelseändamål. Ändå visar Jordbruksverkets kartläggning att beslut kring markanvändningen i stor utsträckning påverkas av kommunala markinnehav och externa intressens efterfrågan på mark, vilket inte överensstämmer med lagstiftningens långsiktiga perspektiv på resurshushållning.

13505 Miljöprocessutredningens slutsats från 2009 var att lagstiftningen i MB 3:4 i sig skulle räcka som skydd för hushållningen med jordbruksmarken förutsatt att den tillämpade väl. Jordbruksverkets utredning anser dock att lagstiftningen i MB 3:4, i allmänhet, inte tillämpas väl och att det därför kan finnas skäl till att möjliggöra tillsyn och stärka rådgivningen. Det är i första hand tillämpningen av lagstiftningen som måste skärpas så att den kommunala planeringen inkluderar jordbruksmarkens värde och betydelse i dag, och inte minst i framtiden, på ett korrekt sätt. Det viktigaste är att säkerställa att befintlig lagstiftning efterföljs.

13515 Hagmarker fyller en viktig funktion för den biologiska mångfalden. Att skydda värdefull natur och hotade arter är en central del i Centerpartiets miljöpolitik. Men för att naturvärden ska vara långsiktigt hållbar behöver den bygga på legitimitet och delaktighet från de som berörs. Naturvärden både förutsätter att ägande- och brukanderätten värnas och en balans mellan bevarande och brukande. Detta är något som Centerpartiet arbetar för. De gröna näringarna ger oss mat och ekosystemtjänster som biologisk mångfald. Men detta kräver ett aktivt bruk och förvaltning med människor och företag som vårdar och investerar i de gröna näringarna. Det enda sättet att långsiktigt behålla allt detta är genom konkurrenskraftiga gröna företag, vilket Centerpartiet också konstaterade ibland annat vårt förslag till livsmedelsstrategi.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.36

10.37

13525

Landsbygdsföretagande och landsbygdsutveckling – motion [10.38](#), [10.39](#), [10.40](#), [10.41](#) och [10.42](#)

13530

10.38 Att Centerpartiet agerar för att få till stånd en specialiserad myndighet – liknande det tidigare Fiskeriverket – för att säkra att yrkesfiskare ges samma villkor som andra företagare.

10.39 Att Centerpartiet arbetar för att intentionerna i 1993 års skogsbrukslag avseende ”frihet under ansvar” ska fortsätta gälla.

13535

10.40.1 Att aktivt utformar konkreta förslag som bidrar till inflyttning till de mindre tätorterna och ett ökat företagande.

10.40.2 Att redovisa konkreta åtgärder fortlöpande under verksamhetsåret.

13540

10.41.1 Att undersöka möjligheterna att samordna myndigheternas arbete med att inventera enskilda avlopp med inventering av ödetomter i syfte att få en tydlig bild av nuläget.

10.41.2 Att medvetandegöra myndigheter om det växande problemet och därigenom bidra till att på sikt förstärka lagstiftningen inom området.

13545

10.41.3 Att undersöka möjligheter till samverkan med intresseorganisationer, exempelvis LRF, som referensgrupp och kompetens kring markägarfrågor.

13550

10.41.4 Att undersöka möjligheten att använda kommunala bolag och verksamheter för att iordningställa fastigheter enligt den modell som provas och utvärderas i Vara kommun.

10.42 Att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta fram en politik och strategi för det storstadsnära jordbruket och landsbygden.

13555

Partistyrrelsens yttrande:

Företagande är viktigt för att landsbygden ska kunna fortsätta utvecklas. Centerpartiet presenterade hösten 2016 riksdagsmotionen *En stark och grundläggande äganderätt*, där vi betonade vikten av att Skogsvårdslagen ska förbli oförändrad och bygga på principen frihet under ansvar. För Centerpartiet är principen grundläggande för att vi ska kunna ha ett hållbart och fungerande skogsbruk i Sverige.

13560

I regeringsställning var Centerpartiet med och avvecklade Fiskeriverket år 2011.

Myndigheten verksamheter delades upp mellan Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk och Sveriges lantbruksuniversitet. Syftet var att effektivisera

13565

verksamhetsområdena och det är därför inte aktuellt att starta en ny sådan myndighet.

Centerpartiet anser att det finns andra tillvägagångssätt att säkra att yrkesfiskare ges samma villkor som andra företagare, såsom regelförenklingar och att stärka fiskares konkurrenskraft.

13570

I samband med landsbygdskommitténs slutbetänkande med 75 förslag, vilka till stor del var förslag som Centerpartiet drivit sedan länge, presenterade vi en utökning av kommitténs förslag till avskrivning av studielån på landsbygden. I Centerpartiets budgetmotion för 2017

13575 föreslog vi en sänkning av arbetsgivaravgifterna för unga så kallade ingångsjobb och ingångsavdrag. Detta skulle skapa mellan 35 000 till 80 000 jobb runt om i landet. I samband med Almedalen 2016 presenterade Centerpartiet även ett landsbygdsmanifest där vi samlat flera förslag för att stärka tillväxten på landsbygden.

13580 I den livsmedelsstrategi som Centerpartiet presenterade finns flera förslag på hur jordbruksföretag runt om i landet ska bli mer konkurrenskraftiga oavsett var de är geografiskt placerade. I strategin föreslogs även åtgärder för att säkra självförsörjningsgraden både i glesbygd men också i storstadsområden.

13585 Kommunerna har tillsynsansvar för de enskilda avloppen i Sverige. Det är i samband med kommunens tillsyn det blir aktuellt med föreläggande om att byta avlopp om de inte klarar uppsatta regler. Att byta till nya avlopp kräver stora investeringar för den enskilda. Samtidigt innebär det kommunala tillsynsansvaret att bedömningar och agerande skiljer sig åt lokalt.

13590 Det sker även en individuell bedömning som bland annat innebär högre krav om fastigheten är nära vatten på grund av en förhöjd risk för utsläpp. Situationen är på många sätt ohållbar, både för miljön och för den enskilda fastighetsägaren. Att undersöka möjligheterna att samordna arbetet med att inventera enskilda avlopp med inventering av ödetomter kan därför vara en potentiell lösning på problemet. Centerpartiet arbetar redan med att medvetandegöra myndigheter om landsbygdens förutsättningar på flera plan, bland annat i

13595 landsbygdskommitténs betänkande som presenterades i början på 2017. Intentionen med landsbygdskommittén var att lyfta utmaningar på landsbygden men också föreslå lösningar på nationell nivå. Därmed skulle berörda myndigheter också upplysas om landsbygdens utmaningar och landsbygdens perspektiv ska tas med i myndighetsarbete och beslut. Centerpartiet har i regionförhandlingarna arbetat för att decentralisera makt för att beslut kring bland annat byggfrågor och regional tillväxt ska bli mer lokalt förankrade.

13600 Motionärerna föreslår en lösning för problemet med tomma hus och lokaler på landsbygden. Vara kommuns modell för att stötta renovering och uthyrning av tomma hus på landsbygder går ut på att kommunen startar landsbygdsutvecklingsprojekt med leader-metoden inom lokalt ledd utveckling. Centerpartiet betonar dock att det är upp till varje enskild kommun att bestämma vilka metoder de vill använda för att skapa tillväxt i sina kommuner.

13605 Idag för Centerpartiet en tät dialog med LRF och berörda intresseorganisationer som är knutna till miljö, lantbruk och landsbygdsfrågor. Denna dialog är fortsatt viktig för att utveckla nya modeller och politiska förslag.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

10.39

10.40

10.41.1

10.41.2

10.41.3

10.42

13610

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

10.38

10.41.4

Investeringsmöjligheter i jord och skog – Motion [10.43](#)

13615

10.43 Att införa förändring av skattelagstiftningen som möjliggör avdragsrätt för investeringar i en jord och skogsbruksfastighet upp till 15 mkr i taxeringsvärde.

Partistyrelsens yttrande:

13620

Motionären lyfter ett behov av att reformera Jordförvärvslagen. Syftet med lagen är att förhindra att större företag köper upp stora lantbruksegendomar och skogsfastigheter till förmånlig beskattning på bekostnad av enskilda personer. Motionären föreslår att mindre företag ska kunna göra avdrag för kostnaden av ett fastighetsförvärv.

13625

Centerpartiet har flera förslag för att förbättra villkoren för näringsidkare på landsbygden. Vi vill se ett avskaffande av arbetsgivaravgifter för mjölkbönder, slopad fastighetsskatt för lokaler på landsbygden, vi slår vakt om skogskontot och skogsskadekontot när det från olika håll föreslås att det ska slopas. Vi tror att det är svårt att utforma ett system som fyller den funktion som är motionärens andemening, troligtvis är rådande utformning av lagen den som

13630

bäst skapar förutsättningar för människor att bo och verka på landsbygden.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 10.43

Skattereduktion vid nybyggnation på landsbygd – motion [10.44](#)

13635

10.44 Att Partistyrelsen omgående utreder möjligheter till momsbefrielse alternativt skattereduktion för nybyggnation på landsbygden.

Partistyrelsens yttrande:

13640

Centerpartiet gör mycket för att förbättra villkoren på landsbygden. I den senaste vårbudgeten presenterade vi ett nytt förslag om avskrivning av studieskulder för de som väljer sig att bosätta sig i Norrlands inland och stora delar av Dalarna. Centerpartiet har även föreslagit en slopad fastighetsskatt för tomma lokaler på landsbygden. Partistyrelsen tror att denna typ av satsningar måste vara riktade och ändamålsenliga. Idag är det många lokaler och bostäder på

13645

landsbygden som står tomma, det är således tveksamt om en reducerad momssats på nybyggnation hade varit det mest effektiva sättet att förbättra förutsättningarna på landsbygden.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 10.44

13650

Kommitté 11 – Skatter

Bolagsformer - motion [11.1](#), [11.2](#) och [11.3](#)

13655

11.1.1 Centerpartiet bör börja tala om ”uppdragsekonomin” och dess möjligheter för att som huvud- eller bisyssla kunna ge många människor sysselsättning och inkomst

13660

11.1.2 Centerpartiet bör verka för att den nya uppdragsekonomin (i Sverige) kartläggs

11.1.3 Centerpartiet bör verka för att bolagsformen mikrobolag utreds och införs

13665

11.2 Centerpartiet verkar för en företagsform där det allmännas kostnader är kända på förhand. Denna företagsform skall ha sådana villkor att relationen: I dag Anställd - I morgon Microföretagare, blir icke diskriminerande för en individ med normala preferenser.

11.3 Centerpartiet verkar för att inrätta en maximalt enkel företagsform, här benämnd Egenföretagaren

13670

Partistyrelsens yttrande:

13675

Partistyrelsen delar motionärernas andemening om att skapa företagsformer som underlättar för de allra minsta företagen. Centerpartiet har tidigare presenterat ett förslag om förslag om mikroföretag där regler och administration hålls till ett absolut minimum, just för att det ska vara lika enkelt att vara företagare som att vara anställd. I vårbudgeten 2016 introducerade vi förslaget om ingångsföretag. Det är en företagsform som innebär att beskattningen sker schablonmässigt för dem vars verksamhet omsätter mindre än 250 000 kronor per år. Förslaget underlättar för de allra minsta aktörerna, minimerar onödigt regelkrångel och skulle för många innebära en språngbräda in på arbetsmarknaden.

13680

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

11.1

11.2

11.3

Arbetsgivaravgift – motion 11.4

13685

11.4 Centerpartiet arbetar för att arbetsgivaren inte ska drabbas av arbetsgivaravgift och för den första anställda. Halverad arbetsgivaravgift för anställd nummer två åläggs arbetsgivaren.

Partistyrelsens yttrande:

13690

Det måste bli enklare för små företag att anställa. Att anställa den första medarbetaren innebär särskilt ökad risk och administration. När man väl anställt den första medarbetaren är det lättare att växa och anställa ytterligare medarbetare. För att göra det enklare att anställa så föreslår Centerpartiet att arbetsgivaravgiften helt ska slopas för den första anställda under de första två åren. Centerpartiet vill även införa ett ingångsavdrag som innebär slopad

13695

arbetsgivaravgift för de första två åren en person är anställd oavsett antal anställda. Det skulle alltså innefatta både nyanlända och unga.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besvara följande motioner:
11.4

13700 **Utbildningspremien – motion [11.5](#)**

11.5.1 att Centerpartiet verkar för att avskaffa den statliga inkomstkatten

11.5.2 att Centerpartiet verkar för att återställa jobbskatteavdraget

13705 11.5.3 att motionen sänds vidare till Centerpartiets stämma i Malmö

11.5.4 att motionen sänds vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp

13710 **Partistyrelsens yttrande:**

Utbildningspremien i Sverige är låg jämfört med i andra länder. Det lönar sig ofta dåligt att utbilda sig och jobba hårt. Det var bland annat för att råda bot på detta som Centerpartiet under alliansregeringen bidrog till att sänka skatten på arbete, bland annat genom att höja skiktgränsen för den statliga inkomstkatten.

13715 Flit, utbildning och ansträngning ska löna sig i högre grad och därför vill Centerpartiet att skatteskalen ska bli mindre brant. När drivkrafterna att utbilda sig, att arbeta och att skapa nya företag är starka gynnar det alla. Förslag för att genomföra detta återfinns i såväl

13720 Centerpartiets skuggbudgetar i riksdagen som i programmet *Låt inte Sverige klyvas*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
11.5.2
11.5.3
11.5.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
11.5.1

13725 **Markvärdesskatt – motion [11.6](#), [11.18](#)³¹**

11.6 Att Centerpartiet utreder effekterna av att avskaffa den kommunala fastighetsavgiften och att ersätta den med den kommunala markvärdesskatten

13730 11.18.23 Centerpartiet ska verka för att den kommunala fastighetsavgiften ersätts med en låg kommunal markvärdesskatt.

Partistyrelsens yttrande:

13735 Motionärerna föreslår att ersätta den kommunala fastighetsavgiften med en kommunal markvärdesskatt. Idag differentieras fastighetsavgiften med avseende på typ av tomt, verksamhet och taxeringsvärde. Det är av yttersta vikt att ett införande av en skatt likt den

³¹ Övriga delar av 11.18 behandlas i yttrandet En ekonomisk politik för en värld i rörelse samt i yttrandet Allmän löneavgift, båda i Kommitté 11.

13740 som föreslås kan införas utan att människor tvingas flytta till följd av stora värdeökningar på deras fastigheter. På grund av att fastigheters värde ändras så är det svårt att på ett rättvist men också effektivt sätt införa en skatt baserat på fastigheters värde. Mot bakgrund av detta är en kommunal markvärdeskatt generell inte ett förslag som Partistyrelsen ställer sig bakom.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.6 11.18.23

13745 **Skatteväxling– motion [11.7](#)**

11.7.1 att grundavdraget höjs kraftigt

11.7.2 att detta finansieras av höjda konsumtionsskatter.

13750

Partistyrrelsens yttrande:

13755 Partistyrelsen delar motionärens problembeskrivning om att skatter på arbete i Sverige är för höga. Partistyrelsen anser dock att ett höjt grundavdrag är fel väg att gå. Detta av två anledningar, för det första så är grundavdraget främst till för att sänka tröskeln till arbete för säsongarbetande och studerande. För det andra är det inte säkert att ett kraftigt höjt grundavdrag skulle få den effekten som motionären menar. Avdrag och skattelättnader har sannolikt störst effekt för dem i lägsta eller högsta skiktet i inkomstfördelningen.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.7

13760

Friskvård – motion [11.8](#), [11.9](#) och [11.10](#)

11.8 se över listan med skattefri friskvård och anpassar den så att lantliga aktiviteter som ridning och jakt också blir skattefri friskvård.

13765 11.9 regelverket för friskvårdsbidrag skrivs om antingen så att en aktivitet för att beviljas bidrag ska ha en belagd specifik positiv hälsoeffekt så att den bidrar positivt till brukarens fysiska eller psykiska välbefinnande

13770 11.10 Centerpartiet verkar för att se över hela hanteringen av friskvårdsbidrag i syfte att underlätta för företagare.

Partistyrrelsens yttrande:

13775 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att dagens regler för personalvårdsförmåner är svårtolkade samt att de i många fall inte är ändamålsenliga. Skatteverkets bedömningar kring vad som är en personalvårdsförmån framstår i många fall som godtyckliga. Centerpartiet driver redan idag att reglerna ska ses över och förenklas.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 11.8

11.9 11.10

13780

Moms på livsmedel– motion [11.11](#)

13785 11.11 Att Centerpartiet verkar för en fortsatt sänkning av moms på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster till 6%, från dagens 12%.

Partistyrelsens yttrande:

13790 Motionären lyfter frågan om skatters påverkan på sysselsättning. Centerpartiet var pådrivande i att sänka skatten på livsmedel från 25 procent. Det var dock i en tid när mervärdesskatten på livsmedel slog hårt mot den svenska livsmedelsproduktionen. Idag är verkligheten en annan. Den reducerade momsen motiveras främst med fördelningspolitiska argument. Centerpartiets bedömning är att det finns skatter som är betydligt mer skadliga än mervärdesskatten och att vi måste jobba med andra medel för att garantera att alla har råd med mat. Mervärdesskatten

13795 på mat är en tämligen stabil skattebas. Det är helt enkelt så att människor kommer att konsumera ungefär samma mängd mat oberoende av vad den kostar. Partistyrelsen anser inte att mervärdesskatten bör sänkas till 6 %.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.11

13800

Progressiv arbetsgivaravgift – motion [11.12](#)

11.12.1 att låta utreda hur en progressiv arbetsgivaravgift skulle kunna utformas

13805 11.12.2 att en progressiv arbetsgivaravgift införs

Partistyrelsens yttrande:

13810 Arbetsgivaravgifter är avgifter för att i första hand finansiera socialförsäkringssystemet. Det primära syftet med Arbetsgivaravgiften är således inte att vara omfördelande utan att pengarna ska gå tillbaka till den som betalar dem. På det hela taget är det därför rimligt att arbetsgivaravgiften behålls platt. Vidare så finns det idag tre progressiva element av inkomstbeskattningen i form av grundavdrag, jobbskatteavdrag och statlig inkomstskatt. Att addera ytterligare ett progressivt element i beskattningen av inkomst skulle bidra till att göra

13815 skattesystemet mer komplicerat. För bredare skattereformer för att främja sysselsättning är det troligtvis bättre att sänka inkomstskatten. Partistyrelsen delar dock andemeningen i att minska kostnader för att anställa vissa grupper. Till exempel så har Centerpartiet tillsammans med Alliansen lanserat ett förslag om inträdesjobb, en anställningsform som bland annat innebär helt avskaffad arbetsgivaravgift för nyanlända och unga utan fullständig gymnasieutbildning.

13820

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.12

Studiepeng - motion [11.13](#)

- 13825 11.13 att införa en så kallad "Studiepeng" som följer en individ och som betalas ut till företag som åtar sig att utbilda med löftet att sedan anställa individen

Partistyrelsens yttrande:

- 13830 Motionären föreslår ett införande av en studiepeng som ska följa med en person och betalas ut till den arbetsgivare som väljer att fortbilda en person inför en anställning. Motionären har rätt i att matchningen på arbetsmarknaden fungerar relativt dåligt. Centerpartiet vill se ett införande av så kallade branschskolor. Branschskolorna bör utformas i nära samverkan med aktörerna på arbetsmarknaden och samla olika yrkesutbildningar under ett och samma tak.
- 13835 Inom ett system med branschskolor skulle eleverna tillbringa delar av utbildningen på branschskolan och övrig tid på praktikplats samt på den lokala skola där grundutbildningen genomförs.

- 13840 Om det ska finnas anledning för det offentliga att subventionera utbildning av en anställd så måste personen tillskansa sig mer generella kunskaper som hen har nytta av även hos andra arbetsgivare och i andra yrken, här anser vi att yrkesutbildningar är effektivare verktyg för att förbereda människor för arbetslivet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besvara följande motioner:
11.13

- 13845 **Etableringslån – motion [11.14](#)**

- 13850 11.14.1 Att invandrade som lever på försörjningsstöd och annat ekonomiskt stöd får delar av stödet som bidrag och delar som lån.
- 11.14.2 Att staten bär fullt ekonomiskt ansvar för invandrare i behov av fullt försörjningsstöd under minst fem år.
- 13855 11.14.3 Att lånen helt avskrivs efter att en invandrad varit självförsörjande och betalat skatt under minst tio år.

Partistyrelsens yttrande:

- 13860 Ett sätt att minska kostnaderna för mottagandet, utan att samtidigt lämna människor utan försörjning, är att göra om vissa ersättningar till lån. På samma sätt som studenter försörjer sig med hjälp av studielån bör nyanlända kunna försörja sig med hjälp av lån under sin första tid i Sverige. Centerpartiet driver sedan tidigare frågan och föreslår i höstbudgeten 2016 att etableringsersättningen, som i normalfallet ges under de två år en etableringsplan gäller, görs om till ett etableringslån. System där förmånliga lån ges till nyanlända för att hjälpa dem
- 13865 under sin första tid i sitt nya hemland finns i bland annat Kanada och Storbritannien.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
11.14

Sockerskatt – motion [11.15](#)

13870

11.15.1 Centerpartiet arbetar för att införa en skatt på tillsatt socker och andra artificiella sötningemedel

13875

11.15.2 Centerpartiet arbetar för att intäkterna från denna skatt, används i arbetet inom sjuk- och tandhälsovården samt till att subventionera frukt och grönt genom minskad moms.

Partistyrelsens yttrande:

13880

Överkonsumtion av socker är ett stort problem och medför ökade kostnader för sjukvården. Att införa en generell sockerskatt tror vi dock vore olyckligt. En bieffekt av fri sjukvård är att människor kommer agera på sätt som i olika stor utsträckning medför kostnader och påfrestningar för sjukvården. Den dagen vi börjar frånga denna princip tappar det generella välfärdssystemet mycket av sitt syfte.

13885

Det är även så att riktade skatter mot enskilda varor och tjänster skapar så kallade dödsviktsförluster. Om vi skulle styra människor mot vissa konsumtionsmönster skulle det innebära att människor konsumerar varor på ett sätt som de inte hade gjort om vi hade haft en enhetlig beskattning.

13890

Om en sockerskatt införs så föreslår motionärerna att skatteintäkterna ska användas till sjuk- och tandvård samt subvention av frukt och grönt. Att öronmärka pengar för särskilda ändamål anser vi vore olyckligt. Skatter ska tas in där de gör minst skada och skattepengar ska användas där de gör mest nytta, oberoende av varandra. Vidare är vi oroliga för att öronmärkning av pengar sätter en boll i rullning där skattesystemet blir svårt att hantera, skapar osäkerhet kring finansiering och minskar handlingsutrymmet för politiker. Det är osäkert om en sockerskatt verkligen skulle minska sockerkonsumtionen, i värsta fall riskerar skatten dessutom att slå relativt hårdare mot ekonomiskt svaga hushåll. Vi tror istället att vi måste jobba med morötter och information istället för skatter och förbud.

13895

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.15

13900

Ändring av sakägarskapet – motion [11.16](#)

13905

11.16 de personer som inte är folkbokförda och inte betalar skatt i den kommun där byggnationen sker, skall betala en kännbar avgift för att kunna överklaga myndigheternas beslut.

Partistyrelsens yttrande:

13910

Centerpartiet ser stora problem med långa överklagandeprocesser som försvårar byggande. Att systematiskt överklaga kommunala beslut enligt plan- och bygglagen är i dag mer regel än undantag och resulterar ofta i stora förseningar. Vi anser att vi måste begränsa vilka som överhuvudtaget har möjlighet att överklaga, det måste vara så att en person i rimlig utsträckning kan anses påverkas av en byggnation eller inte för att hen ska ha rätt att överklaga. Däremot anser vi inte att överklaganderätten ska vara beroende av var en person är folkbokförd någonstans.

13915

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.16

13920 **Allmän löneavgift- motion [1.2](#)³², [11.17](#) och [11.18](#)³³**

1.2.4 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna löneavgiften i arbetsmarknadsavgifterna.

13925 11.17 Centerpartiet ska verka för att den allmänna löneavgiften avskaffas

11.18.9 Centerpartiet ska verka för att den allmänna löneavgiften tas bort.

13930 **Partistyrrelsens yttrande:**

Vad gäller den allmänna löneavgiften är det Centerpartiets principiella ståndpunkt att den på sikt bör avskaffas. Inbetalda socialavgifter bör i högre grad motsvaras av erhållna förmåner. Löneavgiften bör därför gradvis sänkas när de offentliga finanserna så medger. Det finns dock andra kostnadsminskningar som kommer att vara mer prioriterade i närtid så som slopad arbetsgivaravgift för den första anställda.

13935

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 1.2.4 11.17 11.18.9

Ekonomisk politik för en värld i rörelse - motion [11.18](#)³⁴

13940

11.18.1 Centerpartiet ska verka för effektiva skatter med så små negativa effekter som möjligt på jobb, företagande och tillväxt.

13945 11.18.2 Centerpartiet ska verka för ett enkelt och transparent skattesystem där regelbördan hålls så liten som möjligt.

11.18.3 Centerpartiet ska verka för en enhetlig moms.

13950 11.18.4 Centerpartiet ska verka för att sänka skatten på arbete och höja den på konsumtion.

11.18.5 Centerpartiet ska se över hur momsen och andra skattebaser kan breddas i syfte att sänka skatten.

³² 1.2.1-3 behandlas i yttrande Reformerad arbetsmarknad i Kommitté 1.

³³ Övriga delar av 11.18 behandlas i yttrandet En ekonomisk politik för en värld i rörelse samt i yttrandet Markvärdesskatt, både i kommitté 11.

³⁴ 11.18.9 behandlas i yttrandet Allmän löneavgift i Kommitté 11. 11.18.23 behandlas i yttrande Markvärdesskatt i Kommitté 11.

- 13955 11.18.6 Centerpartiet ska verka för att den statliga inkomstskatten samt värnskatten avskaffas i syfte att skapa en mycket mindre brant beskattning av inkomster.
- 11.18.7 Centerpartiet ska verka för att ta bort 3:12-reglerna.
- 13960 11.18.8 Centerpartiet ska verka för att göra om arbetsgivaravgiften till en inkomstskatt, med syftet att skapa ett mer transparent skattesystem.
- 11.18.10 Centerpartiet ska verka för att kraftigt sänka skattetrycket.
- 13965 11.18.11 Centerpartiet ska verka för att staten inte agerar på marknaden utan endast sätter spelreglerna.
- 11.18.12 Centerpartiet ska verka för att avskaffa det statliga riskkapitalet och statliga bolag utanför statens kärnuppgifter.
- 13970 11.18.13 Centerpartiet ska verka för att företagsstöd från EU ska ha så liten påverkan på marknaden som möjligt.
- 11.18.14 Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja SAS.
- 13975 11.18.15 Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja Svenska Spel.
- 11.18.16 Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja Vattenfall.
- 13980 11.18.17 Centerpartiet ska även verka för att när det är marknadsmässigt motiverat avskaffa eller sälja Apoteket, Apoteksgruppen i Sverige, Business Sweden, Green Cargo, Infranord, Jernhusen, Lernia, Metria, Orio, SBAB, Statens bostadsomvandling, Sveaskog, Svevia, Svensk Bilprovning, Svensk Exportkredit, Svenska rymdaktiebolaget, Telia Company, Teracom Boxer och Vasallen.
- 13985 11.18.18 Centerpartiet ska även verka för att avskaffa de statliga riskkapitalbolagen Fouriertransform, Industrifonden, Inlandsinnovation, Norrlandsfonden, Saminvest och Swedfund International.
- 13990 11.18.19 Centerpartiet ska verka för ett utjämningssystem som värnar kommuners självstyre och möjlighet att erbjuda en god offentlig service i hela landet.
- 11.18.20 Centerpartiet verkar för att reformera inkomstutjämningen så att det lönar sig för kommuner att gynna jobb, företagande och tillväxt.
- 13995 11.18.21 Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär kraftigt ökade administrativa bördor för kommuner och småföretag eller andra förluster för samhället.
- 14000 11.18.22 Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär ett godtyckligt gynnande av vissa kommuner baserat på faktorer de själva inte kan eller bör påverka
- 11.18.24 Centerpartiet ska verka för att det alltid ska löna sig att arbeta

- 14005 11.18.25 Centerpartiet ska verka för att inkomstbortfallsprincipen ska fasas ut över tid
- 11.18.26 Centerpartiet ska verka för att taket i a-kassan inte ska höjas
- 11.18.27 Centerpartiet ska verka för att jobbstimulansen ska höjas i socialbidrag och andra bidrag
- 14010 11.18.28 Centerpartiet ska verka för att en större del av socialbidraget ska schabloniseras
- 11.18.29 Centerpartiet ska verka för att det ska vara möjligt att spara mer än i dag för den som lever på socialbidrag
- 14015

Partistyrelsens yttrande:

- 14020 Motionären lyfter behovet av ett skattesystem som präglas av effektivitet och transparens. Detta är något som Centerpartiet aktivt driver. Centerpartiet driver på för att skatter ska tas ut på ett sätt som minimerar administration och onödiga kostnader för såväl företagare som arbetstagare.
- 14025 Motionären föreslår att skattetrycket kraftigt ska sänkas. Partistyrelsen delar motionärens andemening om att skattetrycket är för högt. Det är svårt att säga exakt hur högt skattetrycket bör vara. Det viktiga är ambitioner om vilken riktning Sverige bör ta. Här råder det inga tvivel om att Centerpartiet verkar för att minska de offentliga utgifterna.
- 14030 Motionären föreslår enhetliga momssatser. Partistyrelsen delar motionärens syn på problem med differentierade momssatser. Vi menar dock att flera av de undantag som görs är väl motiverade. Vilken skatt vi ålägger vissa varor och tjänster måste i första hand ställas i relation till skattesatsen på de varor och tjänster som utgör substitut. På så sätt minimerar vi gränsdragningsproblematik och snedvridningar. Ett exempel är försäljning av tryckta böcker, där konsumenten i första hand väljer mellan att köpa böcker och tillskansa sig litteratur via internet. Ett annat exempel är kollektivtrafik där konsumenten främst väljer mellan att åka kollektivt och att ta egen bil. Till skillnad från motionären anser vi således inte att en helt enhetlig mervärdeskatt vore önskvärd.
- 14035
- 14040 Partistyrelsen delar motionärens syn om att skatt på konsumtion i regel är mindre skadlig än skatt på inkomst. Människor får inkomst dels i form av arbete och dels i form av avkastning på kapital. Att beskatta inkomst av arbete och inkomst av kapital på ett rättvist sätt har visat sig vara mycket svårt. En relativ ökning av skatt på konsumtion är ett sätt att minska detta problem.
- 14045 3:12-reglerna finns till för att förhindra skatteplanering och inkomstomvandling. Incitamenten att skatteplanera uppstår till följd av, internationellt sett, stor skillnad i skatt på arbete och kapital. Centerpartiets ambition är att på sikt minska denna skillnad. Framförallt måste detta ske genom sänkt skatt på arbete. Väl där så delar vi motionärens syn om att 3:12-reglerna kan och bör avskaffas.
- 14050 Gällande arbetsgivaravgiften så anser vi att det finns en god poäng att synliggöra arbetsgivaravgifterna. Detta är ett arbete som sker aktivt från Centerpartiets sida. Vi anser

också att det är viktigt att det är tydligt vad syftet med arbetsgivaravgiften är. Ytterst så stärker det legitimiteten för skattesystemet.

14055

Centerpartiet anser att statens uppgift normalt bör vara att ange de ramar och regler som ska gälla för näringslivet och företagen, inte att äga och driva bolag. Det finns ändå skäl att staten äger vissa bolag, till exempel där bolagen har ett tydligt samhällsuppdrag. De statliga bolagen bör drivas hållbart och ansvarsfullt med en långsiktig agenda. Därtill finns det inget självändamål att staten agerar på redan väl fungerande marknader. På sikt bör staten kvarstå som ägare främst då tungt vägande skäl talar för detta, exempelvis när det finns ett angeläget samhällsuppdrag som svårigen kan hanteras på annat sätt eller är strategiskt eller säkerhetspolitiskt viktiga.

14060

14065

Nyligen presenterade Alliansen en gemensam linje för att avyttra innehav i Apoteksgruppen i Sverige Holding AB, Metria AB och Swedish National Road Consulting AB. Centerpartiet har sedan tidigare uttalat sig positivt till en försäljning av flera andra statliga bolag. Som exempel kan nämnas SAS, Telia och Vattenfalls utomnordiska verksamhet. Fler bolag kan adderas till denna lista men i nuläget har ingen omfattande analys gjorts för vart och ett av de bolag som motionen nämner.

14070

Eventuella försäljningar ska genomföras vid en tidpunkt då det utifrån en samlad bedömning kan antas ge det mest affärsmässiga utfallet. Eventuella försäljningar bör därför i regel göras när konjunkturen är god. Försäljningsintäkter bör användas för att minska statsskulden eller till exempel för att investera i svensk infrastruktur.

14075

Det statliga riskkapitalet behöver effektiviseras och samordnas. Centerpartiet ser positivt på ett ökat samarbete mellan privat och offentligt riskkapital. Det statliga riskkapitalet bör i högre grad komplettera det privata genom att ”toppa upp” privata investeringar. Detta bör exempelvis ske genom så kallade fond-i-fond-lösningar, där statligt riskkapital investeras i en mångfald av privata riskkapitalfonder som, utifrån givna direktiv, står för de konkreta investeringsbesluten. På så vis ökas tillgången till kapital, samtidigt som riskerna sprids och effektiviteten ökar. Genom att förändra det statliga riskkapitalet anser vi fortsatt att statligt riskkapital har en viktig roll att fylla för att driva innovation och utveckling i hela landet.

14080

14085

Sverige riskerar att klyvas mellan olika delar av landet. För Centerpartiet är det kommunala skatteutjämnningssystemet ett sätt att ge förutsättningar för en likvärdig, grundläggande service i hela Sverige. Den folkomflyttning och urbanisering som äger rum gör att utjämnningssystemet spelar en allt viktigare roll som garant för jämbördig service runt om i vårt avlånga land. Centerpartiet vill se att flera av de riktade statsbidragen görs om till generella statsbidrag, på så sätt värnar vi om kommuners självbestämmande och skapar goda ekonomiska drivkrafter.

14090

Motionären lyfter behovet av att regionala skattebaser inte godtyckligt gynnar regioner baserat på förutsättningar som kommuner inte kan påverka. Vi delar motionärens syn men vill understryka svårigheten i att bedöma vad som är en sådan förutsättning.

14095

Motionären föreslår även en rad förändringar i socialförsäkringssystemet. Grunden är att bidrag aldrig ska vara en permanent försörjning utan en tillfällig lösning med syfte att främja återgång till arbete. Trygghetssystemen ska alltid utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid. Vi tror att man fortsatt bör ställa starka krav på att personer som erhåller försörjningsstöd aktivt söker jobb. Försörjningsstödet är det yttersta skyddsnätet och

14100

utgångspunkten för försörjningsstödet måste vara att det ska finnas till för att täcka de mest grundläggande behoven och kostnader som en person har så som mat och bostad.

14105 Syftet med inkomstbortfallsprincipen är just att en person ska erhålla ersättning för utebliven inkomst. Det är alltså inte så att ersättningen ska garantera grundläggande levnadsstandard. A-kassan är utformad på så vis att den ger generös ersättning under den första tiden men fasas sedan ut. Vi anser att denna princip skapar trygghet för arbetstagare. Vidare så underlättar den motivering av politiska reformer som leder till tillfällig arbetslöshet för vissa grupper, till exempel ökad handel med andra länder.

14110

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

11.18.1
11.18.2
11.18.4
11.18.5
11.18.7
11.18.10
11.18.13
11.18.14
11.18.15
11.18.16
11.18.17
11.18.19
11.18.20
11.18.21
11.18.22
11.18.24
11.18.27

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

11.18.3
11.18.6
11.18.8
11.18.11
11.18.12
11.18.18
11.18.25
11.18.26
11.18.28
11.18.29

14115 *Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för bifall till motion 11.18.6, 11.18.12, 11.18.17, 11.18.18, 11.18.21 samt 11.18.29*

11.18.6 Centerpartiet ska verka för att den statliga inkomstkatten samt värnskatten avskaffas i syfte att skapa en mycket mindre brant beskattning av inkomster.

14120 11.18.12 Centerpartiet ska verka för att avskaffa det statliga riskkapitalet och statliga bolag utanför statens kärnuppgifter.

11.18.17 Centerpartiet ska även verka för att när det är marknadsmässigt motiverat avskaffa eller sälja Apoteket, Apoteksgruppen i Sverige, Business Sweden, Green Cargo, Infranord,
14125 Jernhusen, Lernia, Metria, Orio, SBAB, Statens bostadsomvandling, Sveaskog, Svevia, Svensk Bilprovning, Svensk Exportkredit, Svenska rymdaktiebolaget, Telia Company, Teracom Boxer och Vasallen.

11.18.18 Centerpartiet ska även verka för att avskaffa de statliga riskkapitalbolagen
14130 Fouriertransform, Industrifonden, Inlandsinnovation, Norrlandsfonden, Saminvest och Swedfund International.

11.18.21 Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär kraftigt ökade administrativa bördor för kommuner och småföretag eller
14135 andra förluster för samhället.

11.18.29 Centerpartiet ska verka för att det ska vara möjligt att spara mer än i dag för den som lever på socialbidrag.

14140 **Avgift vid fastighets- och borettsförsäljning – motion [11.19](#)**

11.19.1 att en avgift införs på köp av fastigheter och bostadsrätter med 12 % av köpesumman. För näringsidkare och andra juridiska personer ska avgiften vara 20 %.

14145 11.19.2 att kompensera införandet av avgiften med ett helt borttagande av reavinstskatten

11.19.3 att kravet på kontantinsats sänks från dagens 15 % till 10 %.

14150 **Partistyrelsens yttrande:**

I teorin så skulle en förändring av vem som betalar in skatten inte påverka vem som i slutändan bär kostnaden för en införd skatt. Partistyrelsen anser inte att motionärens förslag skulle innebära en större förändring jämförelse med nuvarande reavinstskatt. Många experter
14155 varnar för en hög belåning till bostäder. Det är troligt att åtgärder som syftar till att sänka denna belåning måste komma till stånd. I nuläget anser vi således inte att ett sänkt krav på kontantinsats är rätt väg att gå.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.19

14160 **Avgifter – motion [11.20](#)**

11.20.1 att årlig fondavgift inte får tas ut innan fonden är värdesäkrad och kompenserad för eventuellt avdragen skatt och inflation

14165 11.20.2 att fondavgiften aldrig får vara större än att fonden först är värdesäkrad enligt ovan

11.20.3 att fondavgiften skall vara en förhandlingsfråga mellan sparare och förvaltare

14170

Partistyrelsens yttrande:

Det behövs tydligare och skärpta regler för att komma åt oseriösa aktörer. Fonderna måste vara kvalitetsgranskade och sköta sig. Där har vi den senaste tiden sett uppenbara brister.

14175

Genom uppföljning och kontroller ska oseriösa aktörer inte komma in i systemet. Om de ändå gör det ska de stängas av, utredas och inte få komma in igen. Vi måste förbättra systemet istället för att skrota det. Många människor gör bara ett val och ligger sedan kvar i ett dåligt fondsparande. Där har informationen förbättrats och är i det senaste orange kuvertet markant förtydligad. Centerpartiet vill fortsätta förbättra informationen för att förebygga och förhindra oinformerade dåliga val av fondsparande.

14180

Det finns en bred samsyn bland de riksdagspartier som ingår i pensionsgruppen om att oseriösa aktörer inte ska få verka på premiepensionsmarknaden. I april 2017 presenterade Pensionsmyndigheten trettio förslag för att stoppa missbruket i premiepensionssystemet. Centerpartiet driver frågan och det är sannolikt att åtgärder snart kommer komma till stånd.

14185

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 11.20

Trängselavgift i Göteborg – motion [11.21](#)

14190

11.21 Att Centern bör driva frågan om att förändra beräkningen av förseningsavgiften. Istället borde den baseras på aktuell summa, förseningens längd samt rimlighet i förhållande till andra förseningsavgifter i samhället.

14195

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens syn på de oskäligen förseningsavgifterna för trängselavgifter. En förseningsavgift bör vara proportionerlig och främst täcka administrativa kostnader. Idag så utgörs en väsentlig del av intäkterna från trängselavgifterna av just förseningsavgifter. Det ska vara förståeligt för såväl företag som privatpersoner vilka skatter de betalar.

14200

Skattesystemet ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Detta är politik Centerpartiet aktivt driver. Vi vill bland annat se att arbetsgivaravgiften synliggörs.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 11.21

14205

Förmånsbeskattning på resor – motion [11.22](#)

11.22 att Centerpartiet inom sin politik för ”grön” växling arbetar för att få bort förmånsbeskattning av periodkort för resor med kollektivtrafik

14210

Partistyrelsens yttrande:

Det finns behov av att se över systemen för förmånsbeskattning av transporter samt reseavdragen. I stämmoprogrammet från 2013 slår vi fast att vi vill se en slopad förmånsskatt

14215 på kollektivtrafik som gör det lönsammare för privatpersonen att åka kollektivt. Det är Centerpartiets ståndpunkt att förmånsbeskattningen på resor med kollektivtrafik bör avskaffas.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motion besvarade:
11.22

14220 **Mindre ekonomibyggnader – motion [11.23](#)**

11.23 att Centerpartiet ska arbeta för en mer flexibel modell för avskrivning av ekonomibyggnader.

14225 **Partistyrelsens yttrande:**

När man köper eller bygger en ekonomibyggnad så betraktas det som att en omvandling av kapital och inte en faktisk kostnad, därmed är det inte möjligt att gör avdrag för hela kostnaden det året du köper fastigheten. Istället så får du göra avskrivning på byggnaden årligen en tid efter införskaftet. Motivet bakom systemet är att avskrivningen ska motsvara en faktisk värdeminskning av byggnaden. På det hela taget anser partistyrelsen att avskrivning av byggnader bör motiveras på samma sätt som skogskontot som anpassar beskattningen efter den faktiska värdeökningen på skogen. På samma sätt bör avskrivningen motsvara en faktisk kostnad av att inneha en ekonomibyggnad. Vi ser dock att en mer flexibel modell för avskrivning där det görs möjligt att skriva av en större andel skulle vara ett effektivt instrument för att främja byggande på landsbygden. Detta är någonting Centerpartiet driver idag.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
11.23

14240 **Skattetrycket – motion [11.24](#)**

11.24 Att Centern bör ta fram en plan samt förslag över hur denna beskattning kan hamna på en mer rimlig nivå och dessutom ta hänsyn till företagets omsättning.

14245 **Partistyrelsens yttrande:**
Centerpartiet delar motionärens syn angående att skatteverket inte i tillräckligt stor utsträckning tar hänsyn till företags olika förutsättningar. I myndigheters utövning så likställs företag oavsett storlek. Detta innebär en stor administrativ börda för de mindre företagen som inte har samma möjlighet som större företag att hantera de regler och skatter som de åläggs. Myndigheter behöver i större utsträckning ta hänsyn till dessa aspekter och bättre anpassa regelverk efter mindre företags förutsättningar. Partistyrelsen bedömer att detta är politik vi redan driver.

14255 **Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:**
11.24

Lokalt skatteundantag - motion [11.25](#)

14260

11.25.1 Att Statliga skatter ej tas ut på verksamhet i Regionen.

11.25.2 Att Företag inte betalar energiskatt på närproducerad energi.

14265

11.25.3 Att Företag inte betalar statlig bolagskatt.

11.25.4 Att Transporter inom länet ej betalar dieselskatt.

11.25.5 Att Anställda i Värmland bara betalar kommunal/landstingskatt.

14270

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet driver många förslag för att förbättra förutsättningar för att leva och verka i hela landet, inte bara i storstaden. I till exempel vår vårbudget för 2017 presenterar vi förslag på möjlighet att skriva av studieskulder för dem som bor i Norrlands inland, delar av Dalarna och delar av Värmland. Partistyrelsen tror att satsningarna för att göra det attraktivt att bo på landsbygden måste vara riktade och ändamålsenliga, därmed anser vi inte att borttagandet av de skatter som motionären lyfter är rätt väg att gå.

14280

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion: 11.25

Riksbankens mandat– motion [11.26](#)

14285

11.26.1 Att riksbanken ej tillåts sätta en styrränta.

11.26.2 Att riksbanken ej tillåts interвенера i obligationsmarknaden.

11.26.3 Att riksbanken ej tillåts interвенера i valutamarknaden.

14290

11.26.4 Att riksbankens primära uppgift beskrivs som att hantera likviditetskriser hos banker genom att erbjuda dem lån i utbyte mot noggrant granskade säkerheter med basis i den produktiva ekonomin. Och att dessa lån ges endast med en straffränta ovanför marknad

14295

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens bild om att riktlinjerna för Riksbankens verksamhet är vaga. Vi anser att politikens roll måste vara sätta just riktlinjer för vilka mål Riksbanken ska uppnå. Men hur mål om finansiell stabilitet och att bibehålla ett fast penningvärde bäst uppnås måste i första hand vara upp till Riksbanken. Dels för att Riksbanken besitter expertis i komplexa frågor, men framförallt för att värna Riksbankens oberoende.

14300

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.26

14305 **Ny anställningsform - motion [11.27](#)**

11.27 Att Centerpartiet får i uppdrag att utreda en ny anställningsform för långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna och nyanlända i syfte att göra dessa målgrupper attraktivare på arbetsmarknaden samt att motarbeta landsbygdens avbefolkning genom att finna håll.

14310

Partistyrelsens yttrande:

Motionären belyser problem kring landsbygd och avfolkning. Centerpartiet lägger kontinuerligt fram förslag för att förbättra förutsättningarna för att leva, bo och bedriva företag i hela landet, inte minst på landsbygden. Vi vill bland annat se möjlighet till studieskulsavskrivning på landsbygden likt den modell som återfinns i Norge, sänkt arbetsgivaravgift för mjölkbönder, ett reformerat strandskydd och utvecklad kollektivtrafik.

14315

Motionären lyfter också problem med långtidsarbetslöshet. Centerpartiet vill att de ska bli lättare och billigare att anställa dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Vi vill se ett utvidgat RUT-avdrag, ett avdrag som visat sig ge positiva effekter på människor som står långt från arbetsmarknaden. Centerpartiet vill även införa en arbetsförmedlarpeng. Ett förslag som innebär att fristående aktörer tillåts förmedla jobb och där den som förmedlar jobb till den person som står långt ifrån arbetsmarknaden får en extra summa pengar. Modellen med arbetsförmedlarpeng har prövats med stor framgång i bland annat Australien.

14320

14325

Att som motionären föreslår, införa ett specifikt program för långtidsarbetslösa som bosätter sig på landsbygden och jobbar på distans tror vi således är ett för trubbigt instrument för att lösa både de utmaningar som landsbygden och långtidsarbetslösa möter.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.27

14330

Startup-företagande – Motion [11.28](#)

11.28.1 Att Centerpartiet verkar för att företag som har verksamhet som erbjuder startup-stöd, mentorskap, och campusplatser för startups ska kunna ansöka om skattelättnader för att täcka verksamhet.

14335

11.28.2 Att Centerpartiet verkar för att den med högskoleexamen som vill starta företag räntefritt ska kunna pausa återbetalningar av studielån under en femårsperiod

14340

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att små företag behöver bättre förutsättningar i form av sänkta skatter och minskad administration. Situationen kan dock se väldigt olik ut för dem som är igång med att starta företag. För den som har en riktigt bra idé är administration av skatter och regler ofta inte den största bördan i uppstarten av ett företag. Istället krävs det internationellt konkurrenskraftiga skatter, tillgång till kapital, förmånliga villkor för personaloptioner och möjligheten att attrahera spetskompetens från andra länder. Partistyrelsen tror att konkurrenskraftiga förutsättningar för företag är det som bäst främjar etablering av startup-företagande. Vi ser inte att det föreligger ett särskilt behov av att främja

14345

14350

just startup-företag. Vidare föreslår motionären möjlighet till uppskov på återbetalning av studieskulder. Systemet för återbetalning av studieskulder baseras till stor del på vederbörandes inkomst. Om man under en period väljer att investera i ett startup-företag så är det sannolikt att man inte heller tjänar särskilt mycket. Även här menar vi att förutsättningarna för den som vill förverkliga en idé och starta ett företag är goda.

14355

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följandemotioner: 11.28

Uthyrning till nyanlända – motion [11.29](#)

14360 11.29 Att centerpartiet utreder skatteregler för uthyrning av bostäder till arbetsgivare

Partistyrrelsens yttrande:

14365 Partistyrelsen delar motionärens andemening om stelbenta regler för uthyrning av bostäder. Vi vill se regelförenklingar som underlättar och snabbar på byggandet i kombination med avregleringar av hyresmarknaden. Detta skulle på sikt lösa upp de knutar som hindrar byggandet samt skapa en mer rörlig arbetsmarknad, även för nyanlända. För att underlätta andrahandsuthyrning så införde alliansregeringen bland annat en höjning av schablonavdraget vid uthyrning av egen bostad från 21 000 till 40 000. Skatteverket uppger själva att situationen som motionären belyser inte är en önskad effekt av reglerna, det är dock viktigt att en förändring av skattereglerna för uthyrning ändras på ett sätt som inte ger skäl att ersätta lön med andra förmåner för att på så vis undvika skatt. Partistyrrelsens bedömning är att regelförenklingar i linje med det som motionären föreslår är politik Centerpartiet redan aktivt driver.

14370

14375

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 11.29

RUT för kreativa näringar – motion [11.30](#)

14380 11.30 Att för centerpartiet undersöka att införa ett RAT/ART där staten till del subventionerar kulturella/konstnärliga tjänster likt systemet för ROT och RUT.

Partistyrrelsens yttrande:

14385 Idag omfattas stora delar av kultursektorn av reducerade momssatser. För den som säljer konstverk och omsätter mindre än 336 000 årligen så är momsen helt borttagen. För den som överlåter upphovsrätten för till exempel skönlitterära eller musikaliska verk så är momsen sex procent. Partistyrelsen anser här att till exempel en sänkning av mervärdesskatten är ett mer effektivt sätt att bredda denna sektor.

14390

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.30

Skatteavdrag för donationer – [11.31](#)

14395 11.31.1 Att fysisk person, som lämnar finansiellt bidrag för forskning till godkända lärosäten och organisationer enligt fastställd lista, medges rätt att mot slutlig skatt avräkna ett belopp motsvarande en given procentsats av gåvan;

14400 11.31.2 Att juridiska personer, som lämnar bidrag för forskning till lärosäten och organisationer enligt samma lista, medges rätt till skatteavdrag från inkomst av näringsverksamhet enligt de mer generösa regler, som gällde före 1991 års skattereform.

Partistyrelsens yttrande:

14405 Motionären föreslår möjligheten att införa avdrag för gåvor till forskning. Detta är något som Alliansen införde i regeringsställning men som nuvarande regering avskaffade. Centerpartiet driver frågan om att återinföra skatteavdraget för gåvor till social hjälpverksamhet och forskning. Motionären föreslår även att företag ska kunna göra avdrag för gåvor till forskning. Motsvarande generösa regler finns i såväl Norge som Finland. Centerpartiet ser positivt på att privata aktörer bidrar till forskning i en kunskapsintensiv nation och tror att skattereglerna för detta måste göras mer gynnsamma.

14410

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
11.31

Offentliga verksamheters resurser – motion [11.32](#)

14415 11.32 att offentliga verksamheter ska ha krav på sig att bättre dela sina resurser med andra offentliga verksamheter. Det kan göras genom regleringsbrev, ägardirektiv och uppdrag till nämnder.

Partistyrelsens yttrande:

14420 Sänkta transaktionskostnader till följd av att människor blir mer rörliga och teknik som underlättar matchning mellan människor skapar enorma möjligheter för samhällsekonomin. Politikens uppdrag i att bejaka utvecklingen måste vara att sätta spelregler och införa skatter som är så neutrala inför utvecklingen som möjligt. Vad gäller myndigheters möjligheter att ta
14425 tillvara på utvecklingen så anser partistyrelsen att krav och riktlinjer för myndigheters verksamhet måste vara betydligt mer övergripande än vad motionären föreslår. Det är svårt för politiker att veta hur myndigheter bäst i detalj ska effektivisera sin verksamhet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion
11.32

14430

Reseavdrag – motion [11.33](#) och [11.34](#)

11.33 att ge Skatteverket i uppdrag att minska fusket med reseavdraget.

14435 11.34 beloppsgränsen för reseavdrag i skattedeklarationen ändras till 5000 kr för personer boende inom stödområde A

Partistyrelsens yttrande:

- 14440 Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden. Landsbygdsfokuset har dock urholkats i takt med att priserna för bilåkning i storstadsområdena har ökat alltmer. En stor majoritet av avdragen görs numera i storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är problemen med fusk omfattande. Centerpartiet vill se över reseavdraget så att hänsyn tas till
- 14445 miljö samt villkor i områden där kollektivtrafiken är begränsad. Inriktningen ska också vara att ett nytt avdrag i högre grad ska vara transparent och lättkontrollerat. Behovet av ett reformerat reseavdrag tas upp i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

11.33

11.34

14450

Ändring av Allbolagen – motion [11.35](#)

- 11.35 Centerpartiet verkar för en ändring av Allbolagen så att nedskrivningskraven av fastigheter lättas upp på orter med svag utveckling av marknadsvärden på bostäder, och där de
- 14455 privata fastighetsägarna inte heller bygger nya bostäder.

Partistyrelsens yttrande:

- Ett stort antal kommuner vittnar om att det är svårt att bygga bostäder, även om behovet är stort. Centerpartiet vill se att reglerna för avskrivning bättre anpassas för förutsättningar på landsbygden. Till exempel bör möjligheten att tillåta portföljvärdering vid förtätning ses över. I Centerpartiets vårbudget för 2017 så föreslår vi att möjlighet till snabbare avskrivning bör utredas.
- 14460

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

11.35

14465

Jämlik lön för offentligt anställda – motion [11.36](#)

- 11.36.1 Att Centerpartiet arbetar för att skatteutjämningsystemet reformeras så att det tar hänsyn till kommunens lönejämlikhetsnivå relativt övriga kommuner
- 14470
- 11.36.2 Att Centerpartiet verkar för en planering inleds för att nå jämlik lönenivå för offentligt anställda dvs att kvinnor skall ha samma lönenivå som män inom den svenska arbetsmarknaden, med samma utbildnings- och ansvarsnivå
- 14475
- 11.36.3 Att ett tydligt index för jämlik lön upprättas så att uppföljning och skatteutjämning blir möjlig.

Partistyrelsens yttrande:

- 14480 Lönegapet mellan kvinnor och män är en av de främsta utmaningarna vi står inför i svensk politik. En anställd inom hemtjänsten kan ha lika tunga lyft och lika mycket stress som en sopåkare. Båda yrkena har kommunen som beställare och starka fackliga företrädare men ändå har de fundamentalt olika förutsättningar. Det ena yrket är kvinnodominerat och det

14485 andra mansdominerat. Här bär kommunerna ett stort ansvar för att garantera att olika yrken med samma utbildningskrav likställs.

Även om partistyrelsen delar bilden av att skatteutjämningsystemet inte är perfekt så anser vi inte att skatteutjämningsystemet är rätt verktyg för att motverka problemet med lönediskriminering.

14490

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.36

Aktiebolag och enskild firma – motion [11.37](#)

14495 11.37.1 krav på eget kapital vid bildande av aktiebolag sänks till en symbolisk summa om en krona.

11.37.2 den gradering av privata aktiebolag som finns, som förenklar administrationen för mindre aktiebolag, behålls eller förbättras så att en enskild firman kan ombildas till ett (mindre) privat aktiebolag utan ökad arbetsbörda.

14500

11.37.3 bolagsformen enskild firma upphör att existera.

Partistyrelessens yttrande:

Aktiekapitalet sänktes under Alliansens tid i regering i ett första steg från 100 000 till 50 000 kronor. Centerpartiet vill sänka trösklarna till företagande, så att fler ges möjlighet att förverkliga sina idéer och skapa arbete åt sig själv och andra. Dagens regelverk stänger ute för många potentiella företagare och bör anpassas till nya företags verkliga behov av eget kapital.

14510

Centerpartiet presenterade därför 2015 ett förslag om att ytterligare sänka insatskravet till 25 000. Centerpartiet tror att det fortfarande behövs en tröskel in för att starta aktiebolag med de juridiska förmåner det medför och för att garantera en viss mån av kreditvärdighet. Mot bakgrund av det tror partistyrelsen även att bolagsformen enskild firma fortsatt ska finnas.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.37

14515

Skatteavdrag för tjänster – motion [11.38](#) och [11.39](#)

14520 11.38 Centerpartiet arbetar för att ROT avdraget även ska innefatta omplanering och återställning inom tomtgränsen

11.39 att Centerpartiet verkar för att rivning av förfallna byggnader på landsbygden inkluderas i systemen ROT och RUT

Partistyrelessens yttrande:

Motionären lyfter förslag kring utvidgning av RUT och ROT. De ekonomiska argumenten för RUT och ROT är att minska den skattekil som uppstår när vi väljer att anlita någon att utföra en tjänst privat, i jämförelse med om vi hade gjort det själva. Det är viktigt att det inte uppstår gråzoner och gränsdragningsproblem gällande vad som bör inkluderas i avdragen och inte.

14525

14530

Centerpartiet värnar RUT och ROT och vill se en utvidgning av avdragen som kan främja sysselsättning och bidra till mindre godtyckliga gränsdragningar. Sommaren 2017 presenterade Centerpartiet tillsammans med övriga Alliansen en tredubbling av taket i RUT-avdraget från 25 000 kronor till 75 000 kronor. Avdraget breddades också till att omfatta bland annat vissa flytt- och tvättjänster samt bortforsling av trädgårdsavfall och plantering av växter i trädgård.

14535

Idag så omfattas häck- och gräsklippning, ogräsrensning, beskärning och fällning av träd men inte planteringsarbeten. Det vore rimligt om även dessa typer av tjänster inkluderades.

14540

I ROT omfattas idag det som rör renovering, ombyggnad och tillbyggnad av byggnader. Att bygga en ny bostad inkluderas till exempel inte. Det är möjligt att man inom ramen för en större översyn bör inkludera även denna typ av tjänster men i nuläget ser partistyrelsen inte att rivning av förfallna byggnader ensidigt bör inkluderas i ROT-avdraget.

14545

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 11.38

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion: 11.39

Kontraktpool – motion [11.40](#)

14550

11.40.1 möjligheterna att höja statusen för bolagsformen ekonomisk förening bör utredas.

11.40.2 lagstiftning och praxis inom offentlig upphandling och andra områden bör anpassas så att små företag kan bilda en gemensam kontraktpool på det sätt som föreslås.

14555

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill se att lagen om offentlig upphandling blir mer flexibel så att den bättre anpassas efter småföretagare, oavsett om de väljer att ingå i en ekonomisk förening eller inte. Vidare vill Centerpartiet underlätta för kommuner att ställa krav på miljö och hållbarhet när de upphandlar mat. Centerpartiet motsätter sig förslag om krav på kollektivavtal, det är ett förslag som hade missgynnat småföretagare och framförallt lantbrukare. Det är Centerpartiets ståndpunkt att lagen om offentlig upphandling bättre behöver anpassas för småföretagare.

14565

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade 11.40

Skatteverkets regler för företagare – motion [11.41](#)

14570

11.41.1 Att Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

14575 11.41.2 Att Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att skicka företag och personer direkt till Kronofogden utan att först skicka samma till inkasso.

11.41.3 Att Skatteverket ändrar sin hantering av preliminärskatt på så sätt att enskilda företagare inte kan tvingas betala skatt på pengar de ännu inte tjänat.

14580 11.41.4 Att Skatteverket ändrar sin hantering av preliminärskatt på så sätt att enskilda företagare ej riskerar att skickas till Kronofogden för att de inte betalat skatt på pengar de inte tjänat.

14585 **Partistyrelsens yttrande:**

Reprimander för försenade inbetalningar måste vara skäliga. Skatteverkets hantering av skatteinbetalning missgynnar särskilt småföretagare som ofta rör sig med knappa marginaler och inte har samma ekonomiska trygghet som anställda. Motionären lyfter flertalet förslag för hur beskattningen av småföretagare bättre kan hanteras för att göra det så enkelt som möjligt att driva företag. Det är viktigt att frågan kring hur beskattningen i större utsträckning kan anpassas för småföretagare noggrant utreds men partistyrelsens bedömning är att detta är politik som Centerpartiet redan verkar för.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade. 11.41

14595

Deponiskatten – motion [11.42](#)

11.42 Att deponiskatten avvecklas.

14600 **Partistyrelsens yttrande:**

Partistyrelsen anser att en flexibel deponiskatt som anpassas efter utvecklingen är eftersträvaransvärt. På så sätt kan vi bäst skapa miljöstyrande effekter som främjar återvinning samtidigt som vi begränsar de effekterna som motionären beskriver. Undantagen i deponiskatten är många och partistyrelsen ser att ett avskaffande av deponiskatten skulle minska möjligheten att nyttja ekonomiska medel för att styra hanteringen av avfall.

14605

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motion besvarad 11.42

14610 **Begreppet företagare/näringsidkare– motion [11.43](#)**

11.43 Centerpartiet verkar för att skillnaderna i största utsträckning upphävs så att vi får ett enhetligt företagarbegrepp i alla lagar. Även reglerna om vilka som betecknas som närstående till företagare måste vara gemensamt för olika lagstiftningar.

14615

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter förslag för hur lagar kring företagande kan bli mer lättförståeliga. Det är viktigt att frågan utreds och att berörda myndigheter tar sitt ansvar för att underlätta för

14620 företag, här är initiativet verksamt.se som samlar information och tjänster gällande att starta och driva företag ett föregångsexempel. Detta är politik som Centerpartiet redan verkar för.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motion besvarad: 11.43

Små bryggerier - motion [11.44](#)

14625 11.44 Att punktskatten på alkohol differentieras beroende på produktionsvolym omräknat till ren alkohol. Högst 50 000 liter: skatten sänks med 50 procent. över 50 000 liter men högst 300 000 liter: 30 procent. över 300 000 liter men högst 550 000 liter: 20 procent. över 550 000 liter men högst 100 0000 liter: 10 procent.

14630 **Partistyrrelsens yttrande:**

Sverige behöver en skattepolitik som främjar start och utveckling av små företag. Små bryggerier är exempel på företagande med en stark lokal prägel och koppling. Sedan tidigare driver Centerpartiet förslag om till exempel gårdsförsäljning vilket starkt skulle gynna dessa företags utvecklingspotential.

14635 Punktskatter generellt och alkoholskatter mer specifikt är exempel på skatteuttag som kan ha flera effekter både ur ett finansiellt och ett socialt perspektiv. I en rapport från Skatteutskottets uppföljnings- och utvärderingsgrupp från 2015 konstateras att en given förändring av beskattningen på kort sikt inte antas förändra den totala konsumtionen av alkoholprodukter.

14640 Däremot förväntas en förändring av den inhemska alkoholbeskattningen ge upphov till en substitutionseffekt där andelen registrerad respektive oregistrerad konsumtion påverkas.

14645 I flertalet EU-länder finns en differentierad skatteskala. Småbryggerier verkar normalt sett på en lokal marknad men drabbas till fullo av en generell skattehöjning. Detta till skillnad från större bryggerier som exempelvis kan flytta produkter till gränsbutiker i Tyskland för försäljning till svenska konsumenter som då kan undgå svensk alkoholskatt.

14650 Systembolagets regelverk måste vara anpassat så att även små producenter både kan starta och utveckla sin verksamhet. Det ligger ett särskilt ansvar på Systembolaget att säkerställa att även mindre lokala producenter kan nå ut med sina produkter.

14655 Om alkoholskatten är för hög ökar smugglingen, om den är för låg så ökar den inhemska konsumtionen. Hur alkoholen konsumeras ser olika ut beroende på vilken drycken är. Här är det bra om det fortfarande finns utrymme för viss flexibilitet i beskattningen. På så vis minimeras den skadliga konsumtionen. Motionärens förslag får dock anses utgöra ett avsevärt avsteg från rådande beskattningsprinciper

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 11.44

14660

Regelförenklingar – motion [11.45](#) och [11.46](#)

11.45.1 Att Centerpartiet ska arbeta för att kostnaden att följa varje ny reglering beräknas.

11.45.2 Att Centerpartiet ska arbeta för att kostnaden för att följa befintliga regleringar måste minskas med minst lika mycket som de nya regleringarna kostar att följa.

14665

11.45.3 Att Centerpartiet ska arbeta för att ovanstående blir lag.

14670

11.46.1 Inrätta Centerpartiets Förenklingskommission med uppdrag att driva på förenklingar och förbättringar av företagens regelbörda.

11.46.2 Att Centerpartiet ska verka för att varje regelförändring som föreslås i Sveriges Riksdag måste utvärderas i hur de påverkar företagen.

14675

11.46.3 Att för varje ny regel eller lag som stiftas i Sveriges Riksdag ska minst en obsolet regel eller lag avskaffas.

Partistyrelsens yttrande:

14680

Centerpartiet driver aktivt frågan om regelförenklingar. Motionären lyfter principen om ”En regel in – en regel ut”. Principen har använts i flera andra länder och är någonting som Centerpartiet förespråkar. I realiteten skulle principen tillämpas genom att kostnaderna för företag till följd av nya regler ska vägas upp av motsvarande minskning av kostnader i form av borttagande av regler. Detta skulle även sätta press på policyskapare att noggrant utvärdera konsekvenserna och kostnaderna av olika förslag.

14685

På partistämman i Falun 2015 antogs även ytterligare förslag för att minska regelkrånglet för företagen. Centerpartiet anser också att fler regler bör ges så kallade solnedgångsklausuler, som innebär att en regel ges ett slutdatum vid vilket det måste visas att dess fördelar fortsatt överstiger dess nackdelar för att regeln ifråga ska få vara kvar.

14690

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

11.45

11.46

Hantering av tillståndsgivande– motion [11.47](#)

14695

11.47 Centerpartiet verkar för att se över hela hanteringen av tillståndsgivande i syfte att underlätta för företagare och därmed ge möjlighet för företag att snabbare komma igång och därmed även snabbare kunna erbjuda arbetstillfällen.

Partistyrelsens yttrande:

14700

Processer kring tillståndsgivning är ofta långsamma och byråkratiska. Ofta behöver personer kontakta flera olika instanser för att få sitt ärende hanterat. Tidsutdräkten och kostnaden för att få tillstånd skiljer väldigt mycket beroende på vilken kommun man bor i.

14705

Centerpartiet anser att det bör bli vanligare att en enskild myndighet ges ett helhetsansvar för att handlägga exempelvis tillståndsärenden, för att underlätta för den eller de som söker tillstånd genom att dessa enbart behöver ha kontakt med en myndighet. Därtill bör en digital tjänst, ”en dörr in”, där företag bara behöver lämna uppgifter till statliga myndigheter en gång på ett ställe, införas. Detta är politik Centerpartiet redan driver.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

11.47

Kommitté 12 – Bostad

14710

Ett brett grepp om bostadspolitiken – motion [12.1](#) och [12.2](#)

12.1 Att Centerpartiet tar initiativ till en bred överenskommelse för att lösa behovet av nyproduktion av bostäder i hela landet.

14715

12.2 Att Centerpartiet initierar en bred parlamentarisk utredning som ger förslag på hur den optimala bostadspolitiken för framtidens Sverige skulle kunna se ut.

14720

Partistyrelsens yttrande:

Sverige har många utmaningar på bostadsområdet. I stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas* läggs flera viktiga reformer fram för att öka byggtakten och rörligheten så att bostadsbristen kan åtgärdas och hela Sverige kan leva. Bland de viktigaste förslagen är mer mark att bygga på genom reformerade riksintressen.

14725

Centerpartiet ser gärna blocköverskridande samtal för att lösa viktiga utmaningar. De bostadssamtal som påbörjades under våren 2016 innebar en chans att bryta de politiska låsningar som under decennier hämmat bostadsmarknaden. Att samtalen havererade är ett olyckligt resultat av att regeringspartierna inte var villiga att ta tag i de strukturella problem som präglar bostadsmarknaden.

14730

Centerpartiet och Alliansen har lagt fram ett stort antal gemensamma förslag för att förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten i och utnyttjandet av det befintliga bostadsbeståndet, till exempel genom förändrade flyttskatter. Flera av dem har fått riksdagens stöd som tillkännagivanden, men väntar på att genomföras.

14735

Utan tillräckliga reformer riskerar bostadsbristen att leda till ökande matchningssvårigheter på svensk arbetsmarknad och att svensk tillväxt hämmas. För att på allvar öka byggandet och minska de felallokeringar som präglar bostadsmarknaden krävs struktureller reformer. Centerpartiet kommer att fortsätta verka för att hållbara lösningar på bostadsområdet ska kunna komma till stånd.

14740

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 12.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 12.2

Byggbar mark – motion [12.3](#), [12.4](#), [12.5](#)³⁵, [12.6](#)³⁶ och [12.7](#)

- 14745 12.3.1 Att Centerpartiet ska verka för att regeringen genomför en grundlig översyn av riksintressena med syftet att möjliggöra en hållbar stadsutveckling stämman ger i uppdrag åt distriktsstyrelsen att vidarebefordra motionen till Riksstämman.
- 14750 12.3.2 Att Länsstyrelsen får i uppdrag att lösningsorienterat samarbeta med landets kommuner för att möjliggöra stadsutveckling i centrala och kollektivtrafikhärla lägen
- 14755 12.3.3 Att Centerpartiet verkar för att bostadsbyggande ska göras till ett riksintresse och likställas med övriga riksintressen, för att möjliggöra en hållbar stadsutveckling i närtid, samtidigt som ovanstående översyn av riksintressena sker
- 12.3.4 Att Centerpartiet verkar för att riksintresset "Stockholms innerstad med Djurgården" ersätts av mindre och mer specifika riksintressen som tar hänsyn till enskilda objekts skyddsvärde istället för att likställa objekt bara för att de ligger inom samma vag
- 14760 12.4 Att Centerpartiet verkar för att införa ett enkelt och enhetligt kulturskydd för fastigheter i Sverige, förslagsvis genom skydd i detaljplan
- 14765 12.5.12 Att Centerpartiet verkar för att se över befintliga riksintressen i syfte att möjliggöra mer, tätare och miljövänligare bostadsbyggande och stadsplanering
- 12.5.15 Att Centerpartiet verkar för att kommunalisera strandskyddet och inordna det under ordinarie plan- och byggprocesser
- 14770 12.6.2 Att Centerpartiet ska verka för att ge kommunerna möjlighet att rita om och förändra kommunalt upprättade naturreservat.
- 12.6.3 Att Centerpartiet ska verka för att samtliga naturreservat ses över och att de som inte har unika skyddsvärda naturvärden ska regleras i översiktsplaner.
- 14775 12.6.4 Att Centerpartiet ska verka för att riksintressena ska vara tydligare definierade.
- 12.6.5 Att Centerpartiet verkar för att kraftigt minska antalet myndigheter som ansvarar för bedömning av riksintressen.
- 14780 12.6.6 Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att väga bostadsbyggande och andra intressen mot de värden som riksintressena ska värna.
- 12.6.7 Att Centerpartiet ska verka för att riksintressena ska bli färre och uppta mindre yta.
- 14785 12.6.9 Att Centerpartiet ska verka för att ge kommuner rätten att bestämma över strandskyddet.

³⁵ 12.5.1–2 behandlas i yttrandet Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrandet Boende för ekonomiskt utsatta. Motion 12.5.6–9,16 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.5.12,17–18 behandlas i yttrandet Byggnormer. Alla yttranden finns i Kommitté 12.

³⁶ 12.6.1,8 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.6.11–13 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.6.14–16,19 behandlas i yttrandet Boende för ekonomiskt utsatta. 12.6.17–18 behandlas i yttrandet Bostadsskatter.

12.6.10 Att Centerpartiet ska verka för att befintlig byggnation i strandskyddat område får byggas om eller ändra användningsområde

14790

12.7.1 Centerpartiet verkar för att utreda hur en omreglering av Nationalstadsparken kan ske på ett sådant sätt som tillåter mer bostadsbyggande i Nationalstadsparkens närmiljö

12.7.2 Centerpartiet verkar för att tillåta bostadsbyggande i lämpliga delar av Nationalstadsparken, enligt motionens intentioner

14795

Partistyrelsens yttrande:

En av de största utmaningarna för möjligheten att bygga mer i Sverige är bristen på byggbar mark. Allt för mycket mark kom Sverige har länge drivit en för passiv bostadspolitik där möjligheten att bygga nya bostäder har åsidosatts. Många av våra mest uppskattade områden skulle vara omöjliga att bygga med dagens lagar och regler. Stränga krav på bullernivåer, tillgänglighet i kombination med lokala varierande kravställningar har lett till lång och oförutsägbara planprocesser som hindrar och fördröjar bostadsbyggande.

14800

14805

Vi föreslår därför i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas* att riksintressena ska ses över och reformeras. Nästan hälften av all mark i Sverige räknas som riksintresse. Det gör bostadsbyggande alldeles för svårt, i vissa delar av Sverige nästan omöjlig. Det är orimligt att så mycket av Sveriges yta räknas som extra skyddsvärd, vilket många motioner har lyft. Partistyrelsens syn är att riksintressena måste vara tydligare definierade, färre och mindre. Det måste också vara möjligt att väga andra intressen – som bostadsbyggande – mot de värden som riksintressena ska värna.

14810

Inte bara riksintressena sätter käppar i hjulen för byggande. Mycket av de miljöskydd som finns går långt bortom miljövärden och blir i realiteten bara begränsningar av människors möjlighet att utnyttja sin mark på ett värdefullt sätt. Områden som har betydande naturvärden måste förstås skyddas från exploatering som riskerar att göra oåterkalleliga ingrepp i unika och värdefulla miljöer. Men kommunalt instiftade naturreservat måste kunna omprövas av kommunen själv. Det är inte rimligt att kommuner kan instifta naturreservat de sedan inte kan påverka. De mest värdefulla naturområdena borde vara ett statligt ansvar att skydda, och kommunerna borde sedan vara ansvariga för att förtydliga vilka värden som ska skyddas respektive utvecklas i sina översiktsplaner så att man sedan lättare kan utarbeta detaljplaner eller bevilja bygglov direkt.

14815

14820

Kommunerna måste också få större möjlighet att bestämma över strandskyddet, vilket också föreslås i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas*. Byggnation som redan finns på strandskyddat område måste kunna byggas om eller ändra användningsområde. Att öka attraktivitet genom att kunna dra nytta av stränder är viktigt för många kommuner, men reformen med LIS-områden, har inte fått det genomslag vi hoppats på när den genomfördes. Enligt beräkningar från Stockholms handelskammare skulle det enbart i Stockholms län kunna tillkomma 95 000 nya bostäder genom ett halverat strandskydd, från 100 till 50 meter, och i många andra delar av landet skulle effekten vara minst lika stor.

14825

14830

Centerpartiet anser att strandskyddet ska anpassas utifrån lokala förutsättningar och att strandskyddslagen ändras så att möjligheten finns att bygga i områden med gles bebyggelse. Detta är viktigt för att kunna utveckla landsbygden. Samtidigt bör allmänhetens tillgång till stränder tryggas och besluten syfta till att bevara livsvillkoren för djur och växter. Vi anser att kommunerna ska ha dispensrätt att bevilja bygglov i strandnära lägen. Det är viktigt att åstadkomma ett mer flexibelt och ändamålsenligt strandskydd som tar hänsyn till behovet av utveckling i hela Sverige.

14835

Centerpartiet har partistämmobeslut på att kommuner ska få större makt om att bestämma kring strandskyddsreglerna, därmed är det upp till varje kommun att bestämma vilka områden man vill eller inte vill bebygga. De kan då bestämma om markägaren ska begränsas av strandskyddet vid havskuster med lägre värden kategori ”än mycket högt naturvärde” enligt den nationella våtmarksinventeringen. Med hänvisning till att vi verkar för ett decentraliserat strandskydd går det inte att samtidigt detaljreglera arealer eller meter på nationell nivå. 2014 infördes även en möjlighet för Länsstyrelserna att upphäva strandskydd vid små sjöar och vattendrag, vilket inkluderade diken upp till två meter breda. Om kommunen får mer att bestämma om finns även en möjlighet för dem att bestämma hur sjöars arealer påverkar strandskyddet.

Det finns också flera olika typer av kulturskydd av fastigheter som kan göra det svårare att förutse vad du som fastighetsägare kan göra med din fastighet. Det finns bland annat k-märkningar och kulturmiljöprogram. Partistyrelsen delar uppfattningen att ett överskådligare system för kulturskydd av fastigheter är önskvärt. Det är dock inte säkert att det bästa alternativet är att göra det genom att lägga in detta i detaljplan. Stora delar av landsbygden är till exempel inte planlagd och det är en stor process att göra detaljplaner. För de mer tätbebyggda delarna av landet finns ofta detaljplaner, men dessa är det ofta en stor process att göra om. Vi delar intentionen att göra kulturskyddet mer enhetligt men anser att frågan behöver ses över bredare för att få en bra lösning.

Nationalstadsparken har viktiga naturvärden som måste värnas. Men tillämpningen har många gånger varit orimligt strikt och förhindrat byggande inte bara i nationalstadsparken utan även i dess närområde. Tillämpningen och gränserna för var man får bygga måste ses över, och byggande i vissa begränsade delar av området skulle kunna bebyggas. Självklart med stor respekt för de natur- och kulturmiljöer som finns i nationalstadsparken i dag.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

12.6.2 Att Centerpartiet ska verka för att ge kommunerna möjlighet att rita om och förändra kommunalt upprättade naturreservat.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.3
12.4
12.6.3
12.6.4
12.6.5
12.6.6
12.6.7
12.6.9
12.6.10
12.7

Energinormer – motion [12.8](#)

12.8.1 Att föreskrifterna i boverkets byggregler revideras så att hela golvarean tas med i beräkningen av Atemp.

12.8.2 Att nivåerna i energikraven för olika bränslen revideras för att ytterligare gynna kretsloppsbaseade bränslen och spillvärme

14875

Partistyrelsens yttrande:

Boverkets byggregler rörande energi är ofta oklara. Centerpartiet har sedan länge ansett att Boverkets byggregler bör revideras i hur de ska beräknas. I såväl Energikommissionen som i Miljömålsberedningens slutbetänkande finns skrivningar om detta som Centerpartiet står bakom.

14880

I Energikommissionens betänkande står det:

14885

Nuvarande systemgräns i både Boverkets byggregler (BBR) och i förslaget om nära-nollenergihus är levererad (köpt) energi. Denna systemgräns gynnar individuella uppvärmningslösningar (t.ex. värmepumpar) framför gemensamma energisystem (t.ex. fjärrvärme). Byggreglerna bör vara neutrala till valet mellan el och fjärrvärme, genom att fokusera på använd energi snarare än köpt energi. En systemgräns som gynnar elbaserad uppvärmning riskerar vid hög andel direktverkande el eller gammal ineffektiv teknik, exempelvis feldimensionerade värmepumpar, att försämra effektbalansen i elsystemet eftersom elanvändningen riskerar att öka under redan ansträngda effektsituationer.

14890

Centerpartiet anser att byggreglerna bör vara teknikneutrala. Gemensamma uppvärmningssystem som fjärrvärme har ett lågt klimatavtryck och bidrar till att minska elberoendet, vilket är extra betydelsefullt under perioder med ett högt effektbehov, till exempel under kalla vintermånader.

14895

Vid en översyn av hur reglerna ska bli mer teknikneutrala och långsiktigt hållbara behöver man också se över både hur golvarea ska viktas och hur energikraven ska utformas för olika bränslen.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att anse följande motioner besvarade: 12.8

14900

Bostadsskatter – motion [12.5](#)³⁷, [12.6](#)³⁸, [12.9](#), [12.10](#)³⁹, [12.11](#), [12.12](#)⁴⁰, [12.13](#)⁴¹, [12.14](#), [12.15](#)

12.5.1 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa reavinstskatten

14905

12.5.2 Att Centerpartiet verkar för att fasa ut ränteavdragen och sänka andra skatter med motsvarande eller högre belopp

12.6.17 Att Centerpartiet verkar för att fasa ut ränteavdraget.

³⁷ 12.5.3–4,11 behandlas i yttrandet *Hyressättning*. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrandet *Boende för ekonomiskt utsatta*. 12.5.6–9,16 behandlas i yttrandet *Processfrågor*. 12.5.12,15 behandlas i yttrandet *Byggbar mark*. 12.5.12,17–18 behandlas i yttrandet *Byggnormer*.

³⁸ 12.6.1,8 behandlas i yttrandet *Processfrågor*. 12.6.2–7,9–10 behandlas i yttrandet *Byggbar mark*. 12.6.11–13 behandlas i yttrandet *Hyressättning*. 12.6.14–16,19 behandlas i yttrandet *Boende för ekonomiskt utsatta*.

³⁹ 12.10.2–4 behandlas i yttrandet *Byggnormer*, kommitté 12. 12.10.1,7,9–11 behandlas i yttrandet *Processfrågor*.

⁴⁰ 12.12.1–2,4 behandlas i yttrande *Hyressättning*. 12.12.5 behandlas i yttrande *Byggnormer*.

⁴¹ 12.13.1–2 behandlas i yttrande *Hyressättning*. 12.13.3–5 behandlas i yttrande *Processfrågor*.

- 14910 12.6.18 Att Centerpartiet verkar för att reavinstskatten ska vara lättare att skjuta upp under längre tid och med högre tak men fortfarande betalas i sin helhet på sikt.
- 14915 12.9 Att Centerpartiet föreslår ta erforderliga initiativ till ett förändrat flyttskattesystem för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och skapa bättre förutsättningar för enskilda att i olika skeden av livet kunna få den bostad de önskar och behöver.
- 12.10.5 Att Centerpartiet verkar för att införa ett Attefalls-ROT så att det blir möjligt att göra skatteavdrag även vid byggnation av friliggande komplementbostadshus
- 14920 12.10.6 Att Centerpartiet vill införa ett särskilt ROT-avdrag för ombyggnationer för uthyrning
- 12.10.8 Att Centerpartiet vill sänka skatten och förenkla regelverket för andrahandsuthyrning
- 14925 12.11 Att utreda möjligheten att slopa reavinstskatt för pensionärer som säljer sin bostad vilken de har ägt och använt som egen bostad under en tidsperiod.
- 12.12.3 Att ränteavdragen för bostadslån fasas ut på ett för marknaden kostnadsneutralt sätt.
- 14930 12.13.6 Att Centerpartiet verkar för att reavinstskatten avskaffas.
- 12.14.1 Att konsekvenserna av att överföra de statliga fastighetsskatterna på kommersiella fastigheter till regioner/landsting och/eller kommuner utreds.
- 14935 12.14.2 Att fullständiga och icke tidsbegränsade avdrag för värdehöjande investeringar vid reavinstberäkning på privatbostäder, införs.
- 12.14.3 Att den årliga kommunala fastighetsavgiften ska hållas på en sådan nivå att ingen behöver flytta ifrån sin bostad på grund av densamma.
- 14940 12.14.4 Att regressiva ränteavdrag genomförs med inriktningen enligt ovan att huvuddelen av bostadsägarna har fullt avdrag.
- 14945 12.15.1 Att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger fullt momsavdrag för hyresfastigheter, vilket skulle sänka kostnaden med 20 % utan att kosta staten något nämnvärt eftersom det i dag i det närmaste inte byggs hyresrätter.
- 14950 12.15.2 Att om förslag A anses teoretiskt kostsamt att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger fullt momsavdrag för hyresfastigheter, vilket skulle sänka kostnaden med 20 % utan att kosta staten något nämnvärt eftersom det i dag i det närmaste inte byggs hyresrätter
- 12.15.3 Att Centerpartiet tar fram ett förslag som att nyttja statligt ägda SBAB för att finansiera hyresrätter till sedvanlig marknadsränta men med belåningsgrad upp till 90 %.
- 14955 12.15.4 Att Centerpartiet om förslag C anses teoretiskt kostsamt tar fram ett förslag som att nyttja statligt ägda SBAB för att garantera/gå i borgen för en belåningsgrad upp till 90 % i valfri bank.
- 12.15.5 Att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger förenklade förutsättningar för produktion av bostäder utanför centralorten.

14960 **Partistyrelsens yttrande:**

Beskattningen av bostäder är en av de svåra frågorna både för finansiering av nya bostäder och för rörlighet på bostadsmarknaden. Utformningen av reavinstskatt, ränteavdrag, ROT, fastighetsskatter och mycket annat är avgörande både som finanspolitiskt och som bostadspolitiskt instrument. Här liksom i annan bostadspolitik välkomnar vi breda överenskommelser och breda lösningar.

14965 Reavinstskatten riskerar att slå mot rörligheten på bostadsmarknaden om den är felaktigt utformad. Men stora vinster på värdeökningar måste kunna beskattas. Därför vill vi se en förändring av reavinstskatten så att man minskar de negativa effekterna på rörligheten, samtidigt som man kan behålla skattebasen.

14970 Den kommunala fastighetsavgiften ska inte tvinga människor att flytta från hus och hem. Därför finns i dag ett tak på hur hög den kan vara.

14975 Ränteavdraget fungerar i dag som en skattesänkning riktad till dem som har tagit stora lån. I praktiken innebär det ofta en riktad skattesänkning för personer med god ekonomisk situation, men utan de positiva effekterna som många andra skattesänkningar kan ha för jobb och företagande. På sikt och över tid borde ränteavdraget minska och skatten i stället sänkas på jobb och företagande.

14980 Att bredda ROT är någonting vi strävar efter. Vi kommer att jobba vidare med skattesänkningar och regelförändringar för att underlätta ökad bostadstillgång. Däremot är det inte önskvärt att bredda ROT till nybyggnation, då det skulle innebära ett enormt skattebortfall som hellre kan läggas på att sänka skatten på jobb och företagande.

14985 Regionalisering av skatt på industri- och elproducerande fastigheter finns med i vårt arbete med att hitta regionala skattebaser som kan stärka det lokala självstyret utan att skada rättvisan mellan olika delar av landet eller leda till stora administrativa bördor eller andra problem. Fastighetsskatten på kommersiella lokaler är dock en betydligt större skattebas samtidigt som regionalisering av denna skulle leda till en dramatisk omfördelning av skatteintäkter till de största orterna, eftersom dessa har fler kommersiella fastigheter. Den är därför inte lämpad för regionalisering på samma sätt.

14990 I dag byggs mer bostäder än på länge, mycket tack vare de reformer som genomfördes av Alliansen men också tack vare ett gynnsamt konjunkturläge och en allt större insikt om bostadsbristen i kommunerna. Ungefär hälften av de bostäder som byggs är hyresrätter. Det är bra att det byggs mycket, både bostadsrätter, småhus och hyresrätter. Alla bostadsformer behövs. Men att finansiera byggandet med statliga lån är mycket riskabelt. Vi minns alla Lehman Brothers och hur de statligt garanterade subprime-lånen i USA blåste upp en enorm bubbla. Den risken vill vi inte ta med Sverige.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.5.2
12.6.17
12.6.18
12.9
12.10.6
12.10.8
12.12.3
12.14.2
12.14.3
12.15.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.5.1
12.10.5
12.11
12.13.6
12.14.1
12.14.4
12.15.1
12.15.2
12.15.3
12.15.4

15000

Boende för ekonomiskt utsatta – motion [12.5](#)⁴², [12.6](#)⁴³, [12.16](#) och [12.36](#)

15005 12.5.5 Att Centerpartiet verkar för att utreda ifall kraven på kontantinsats och amorteringskravet vid bostadslån kan avskaffas eller förändras för att möjliggöra inträde på bostadsmarknaden för fler ekonomiskt svaga grupper samt att ett större ansvar läggs på bankerna att ta ansvar för sitt eget risktagande i samband med utlåning

15010 12.5.10 Att Centerpartiet verkar för att möjliggöra för banker att kunna erbjuda en lägre kontantinsats vid bostadslån i utbyte mot en högre amorteringstakt

12.5.14 Att Centerpartiet verkar för att se över fler former av stöd till ekonomiskt utsatta grupper för att möjliggöra tryggt och långsiktigt boende, exempelvis utökat bostadsbidrag

15015 12.6.14 Att Centerpartiet tar ställning emot ett statligt subventionerat bosparande för unga.

12.6.15 Att Centerpartiet tar ställning mot alla former av subventioner för köp av bostäder.

15020 12.6.16 Att Centerpartiet ska verka för att målet om finansiell stabilitet inte skapar orimligt höga trösklar till eget boende.

12.6.19 Att Centerpartiet ska verka för att avskaffa amorteringskravet och kontantinsatskravet.

15025 12.16.1 Att Centerpartiet ger stöd till barnfamiljer genom att lagstifta statligt stöd som ges till barnfamiljer vid köp av bostad

12.16.2 Att Centerpartiet stiftar lagar som stödjer de ekonomiskt utsatta grupperna på bostadsmarknaden.

⁴² 12.5.1–2 behandlas i yttrandet Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.5.6–9,16 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.5.12,15 behandlas i yttrandet Byggbar mark. 12.5.12,17–18 behandlas i yttrandet Byggnormer.

⁴³ 12.6.1,8 behandlas i yttrandet Processfrågor. 12.6.2–7,9–10 behandlas i yttrandet Byggbar mark. 12.6.11–13 behandlas i yttrandet Hyressättning. 12.6.17–18 behandlas i yttrandet Bostadsskatter.

- 15030 12.36.1 Att verka för att en ny social bostadspolitik införs med ett bostadssparande som gör det möjligt för fler att skaffa sig en bostadsrätt eller ett eget hem.
- 12.36.2 Att verka för att utveckla bort Sveriges Utanförskapsområden så att även dessa områden får en socialt och etniskt blandad befolkning i likhet det övriga samhället, bland annat genom blandade upplåtelseformer.
- 15035

Partistyrelsens yttrande:

- 15040 Bostadspriserna i Sverige har stigit kraftigt under de senaste åren. Samtidigt har kraven på bostadssökande ökat betydligt när det gäller ekonomisk stabilitet, och de individer som saknar resurser i form av till exempel kapital eller tid i bostadskö får allt svårare att komma ut på bostadsmarknaden. Detta kan få sociala konsekvenser och konsekvenser för jämlika livsförutsättningar, men också konsekvenser för den ekonomiska tillväxten genom att människor inte kan flytta till utbildningsorter eller dit arbeten finns.

- 15045 Trösklarna för att ta sig in på bostadsmarknaden blir allt högre och hyresrätterna är för få. De kraftigt stigande bostadspriserna gör att det näst intill är omöjligt att köpa sin första bostad utan hjälp med finansiering. I många fall är köp av bostad den enda vägen till boende för unga och studenter. Det finns för få möjligheter till andrahandsuthyrning och nya hyresbostäder blir för dyra. En orsak till att
- 15050 det byggs för lite bostäder är att det ställs höga krav på standarden och att det är svårt att hitta finansiering för att bostadsföretaget ska våga påbörja bostadsbyggandet.

- 15055 Oavsett standarden är det väsentligt dyrare att hyra en ny bostad jämfört med en äldre. Därför är det viktigt att framhålla rörlighet och fungerande bostadsmarknader. Dagens hyressättningssystem bidrar till att minska den rörligheten, vilket skadar bostadstillgången som helhet och inte minst de som har det svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.

- 15060 Men det som behövs på bostadsmarknaden är inte mer av bidrag och subventioner. De stöd som finns i dag i form av bostadsbidrag bör kvarstå i någon form, men en utökning riskerar att skapa större bidragsberoenden och svårare marginaleffekter för personer som går upp i arbetstid och inkomst.

- 15065 Det viktigaste för att ekonomiskt utsatta grupper ska kunna få ett boende är att det byggs mer och att rörligheten ökar. Det hanteras redan i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas* och i andra motionssvar. Men det finns vissa saker som är särskilt värda att lyfta. För att värna den finansiella stabiliteten har man infört hinder mot att köpa bostad i form av amorteringskrav, kontantinsatskrav och liknande. Det slår framför allt mot personer som befinner sig utanför bostadsmarknaden och inte har föräldrar som kan gå i borgen eller liknande. Den finansiella stabiliteten är enormt viktig, men den måste utformas på ett sätt så att den inte skapar orimligt höga trösklar till eget boende.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.5.5
12.5.10
12.6.16
12.36.1

15070

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.5.14
12.6.14
12.6.15

12.6.19 12.16 12.36.2

Simon Palme, CS, reserverar sig till förmån för bifall till motion 12.6.14

12.6.14 Att Centerpartiet tar ställning emot ett statligt subventionerat bosparande för unga.

15075

Boende i hela landet – motion [12.17](#), [12.18](#), [12.19](#), [12.20](#), [12.21](#), [12.22](#) och [12.23](#)

15080 12.17 Centerpartiet ska förespråka att kommunala planärenden måste innehålla en analys kring hur ett aktuellt bebyggelseprojekt påverkar den regionala utvecklingen.

12.18 Att partistyrelsen till partistämman tar fram ett brett bostadspolitiskt åtgärdsprogram som presenterar lösningar på de problem vi har för att få en bostadsbebyggelse i Hela Sverige.

15085

12.19 Att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger likvärdiga förutsättningar för produktion av bostäder utanför centralorten, som i centralorten

12.20 Att Centerpartiet ska arbeta för att det skall tas fram ett nationellt fördelningstal mellan byggnation på landsbygd respektive stad. Vilkets syfte är att sätta landsbygdens möjligheter och utmaningar i fokus. Samt därmed skapa möjligheter att öka byggnationen på landsbygden.

15090

12.21.1 Att Centerpartiet tar ett politiskt ledarskap runt problembilden.

12.21.2 Att Centerpartiet analyserar och utvecklar förslag på åtgärder för kreditmarknaden och redovisningsprinciper som gör att byggande underlättas i bygder med svag värdeutveckling.

15095

12.22.1 Att Centerpartiet tar med utgångspunkt från demokrati, trygghet och valfrihet, fram förslag till en ny bostadspolitisk plattform.

15100

12.22.2 Att bostadspolitiken ska motverka den sociala och regionala klyvningen

12.22.3 Att bostadsskatterna ska främja boende i hela landet

12.22.4 Att infrastrukturinvesteringar ska främja boende i hela landet

15105

12.22.5 Att bostadspolitiken ska främja integrationen och mångfalden i samhället

12.22.6 Att statlig medverkan i form av riktade åtgärder, ska endast förekomma där det privata näringslivet inte är beredda att satsa

15110

12.23.1 Att Centerpartiet jobbar för en lösning på problemet.

12.23.2 Att Centerpartiet tittar på och jobbar för någon form av skatteteknisk lösning

15115

Partistyrelsens yttrande:

15120 Det behöver byggas mer, kostnadseffektivare och snabbare än i dag. Det är en utmaning som gäller hela landet. Både i storstäderna och på landsbygden är möjligheten att bygga – och på sikt därmed bostadsmarknaden – vingklippt av långa handläggningstider, krångliga planprocesser, långtgående krav och liten marktillgång. Problemen är generella och slår mot hela landet. Det innebär också att lösningarna är generella och träffar hela landet.

15125 Den politik som läggs fram i stämmoprogrammet *Låt inte Sverige klyvas* utgår just från klyvningen av Sverige – socialt, ekonomiskt och regionalt – och hur den kan motverkas. Den politik som läggs fram där, men också den som hanteras i motionsyttranden, innehåller större tillgång till byggbar mark, snabbare processer, enklare byggnormer och skatter för en större rörlighet på bostadsmarknaden. Det är en bostadspolitik som stärker hela landet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.17
12.18
12.19
12.21
12.22
12.23

15130

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.20

Egnahemsrörelsen – motion [12.24](#)

15135 12.24.1 Att egnahemsrörelsen återupplivas med full kraft.

12.24.2 Att egnahemsrörelsen organiseras med sakkunskap om byggnation och ekonomi

15140 12.24.3 Att egnahemsrörelsens nya framväxt preciseras med handlingsprogram och tidplan för genomförande.

Partistyrelsens yttrande:

15145 Egnahemsrörelsen var en folkrörelse i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet med målet att ge mindre bemedlade personer ett eget boende. Stora områden köptes upp, styckades upp och tomter såldes sedan till arbetare, lägre tjänstemän och andra grupper, så att de kunde skaffa sig en egen eller förbättrad bostad i form av ett egnahem. Det var en viktig historisk insats för att fler skulle få en ny plats att bo.

15150 Egnahemsrörelsen i den form som fanns då kan förmodligen inte återupplivas. Dels var det ett frivilligt arbete av människor som slöt sig samman i civilsamhället. Det är alltid positivt, och finns inga hinder för att göra detsamma i dag. Dels är det nu också helt andra utmaningar som står i vägen för en fungerande bostadsmarknad än det var i slutet av 1800-talet.

15155 Men i en annan bemärkelse är egnahemsrörelsen en del av historien att stolt se tillbaka på, och en del av de idealen kan ligga till grund för en positiv syn på möjligheten att få eget boende. Det skulle vara en ny sorts egnahemsrörelse som öppnar för andra upplåtelseformer och markupplåtelse. Det kan vara en ny möjlighet för att ge till exempel nyanlända en chans och ett sätt att främja träbyggnation att

- 15160 bygghuset ges möjlighet att med ett enklare regelverk ta fram monteringsfärdiga hus åt en grupp bostadsköpare som efterfrågar det. Att lösa de praktiska hinder som kan finnas för detta är fortsatt prioriterat för Centerpartiet.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 12.24

- 15165 **Hyressättning – motion [12.5](#).⁴⁴, [12.6](#)⁴⁵, [12.12](#)⁴⁶, [12.13](#)⁴⁷, [12.25](#), [12.26](#)⁴⁸ och [12.27](#)**

12.5.3 Att Centerpartiet verkar för att omreglera hyresmarknaden så att hyressättning kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan, med fortsatt starkt besittningsskydd

- 15170 12.5.4 Att Centerpartiet verkar för att förbättra förutsättningarna för och minska beskattningen på privat uthyrning

12.5.11 Att Centerpartiet verkar för att omöjliggöra retroaktiv hyresnedsättning

- 15175 12.6.11 Att Centerpartiet ska verka att slopa femtonårsgränsen på presumtionshyror

12.6.12 Att Centerpartiet ska verka för att fullständiga marknadshyror på sikt fasas in.

12.6.13 Att Centerpartiet verkar för att hyresvärdar tillåts köpa ut hyresgäster.

- 15180 12.12.1 Att hyresmarknaden omregleras över tid så att hyressättningen kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

- 15185 12.12.2 Att för alla nybyggnationer så ska hyressättningen ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

12.12.4 Att all formell makt tas från Hyresgästföreningen och ges till marknadens parter på en frivillig och marknadsmässig basis.

- 15190 12.13.1 Att Centerpartiet ska verka för att en helt fri hyressättning införs.

12.13.2 Att Centerpartiet ska verka för att de som, i en bostadsmarknad med marknadsmässiga priser, inte har råd att betala för sitt boende, ska ges möjlighet att efterfråga boende, exempelvis genom bostadsbidrag efter inkomstprövning.

15195

⁴⁴ 12.5.1–2 behandlas i Bostadsskatter. 12.5.5,10,14 behandlas i Boende för ekonomiskt utsatta. 12.5.6–9,16 behandlas i Processfrågor. 12.5.12,15 behandlas i Byggbar mark. 12.5.12,17–18 behandlas i Byggnormer.

⁴⁵ 12.6.1,8 behandlas i Processfrågor. Motion 12.6.2–7,9–10 behandlas i Byggbar mark. Motion 12.6.14–16,19 behandlas i Boende för ekonomiskt utsatta. Motion 12.6.17–18 behandlas i Bostadsskatter.

⁴⁶ 12.12.3 behandlas i yttrandet Bostadsskatter, kommitté 12. Motion 12.12.5 behandlas i yttrandet Byggnormer, kommitté 12.

⁴⁷ 12.13.3–5 behandlas i yttrande Processfrågor. Motion 12.13.6 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

⁴⁸ 12.26.6 behandlas i yttrandet Byggnormer i kommitté 12.

12.25 Att Centerpartiet arbetar för en höjd gräns alternativt ge skattereduktion på större summa och fler enheter än en, vid uthyrning av bostad i andra hand.

15200 12.26.1 Att hyresmarknaden omregleras över tid så att hyressättningen kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

12.26.2 Att för alla nybyggnationer så ska hyressättningen ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

15205 12.26.3 Att hyresmarknaden omregleras så att villkoren mellan parterna förhandlas individuellt och speglar tillgång och efterfrågan.

12.26.4 Att ränteavdragen för bostadslån fasas ut på ett för marknaden kostnadsneutralt sätt.

15210 12.26.5 Att all formell makt tas från Hyresgästföreningen och ges till marknads parter på en frivillig och marknadsmässig basis.

12.27 Att kontraktet för kvittningshyra tillgängliggörs nationellt

15215 **Partistyrelsens yttrande:**

Centerpartiet vill sedan tidigare se över möjligheterna till en friare hyressättning med starkare koppling till bostäders marknadsvärde. Detta kunde införas successivt och anpassat till bostadsmarknadens tillväxt. Det är dock viktigt att värna hyresgästernas besittningsrätt och skydd mot plötsliga hyreshöjningar, aspekter som flera motionärer också lyfter.

15225 Det finns ytterligare konkretiseringar och skärpningar av Centerpartiets position som har föreslagits i motionerna, något som partistyrelsen välkomnar i den mån det inte är för detaljerade lösningar. Partistyrelsens inriktning är dock tydlig.

15230 För att minska bostadsbristen krävs en bostadsmarknad i balans där utbudet kan möta efterfrågan. Det måste bli möjligt att bygga billigare bostäder med fortsatt bra standard. Samtidigt måste bostadsföretag få möjlighet att ta ut hyror som motsvarar vad det faktiskt kostar att bygga. Reglerad hyressättning – tillsammans med krångliga byggregler och dålig konkurrens i byggsektorn – gör det onödigt dyrt att bygga. Det drabbar framför allt de personer som befinner sig längre från bostadsmarknaden. Hyrorna måste bättre motsvara de boendes egna önskemål och värderingar.

15235 Samtidigt måste det finnas en ansvarstagande syn på infasningen. Ingen ska drabbas av kraftiga hyreshöjningar på kort sikt. Besittningsskyddet måste värnas och betyda någonting i praktiken. Ett ökat inslag av marknadsanpassning av hyrorna måste kombineras med ett socialt ansvarstagande. Mer marknadsanpassade hyror, tillsammans med ett fortsatt starkt besittningsskydd och skydd mot plötsliga hyreshöjningar, skulle öka utbudet av hyresrätter och underlätta för människor att hitta såväl en första bostad som att förändra sin boendesituation.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.5.3
12.5.4
12.5.11
12.6.11
12.6.13
12.12.1

12.12.2
12.26.1
12.26.2
12.26.3
12.26.4
12.26.5
12.27

15240

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.6.12
12.12.4
12.13.1
12.13.2
12.25

Byggnormer – motion [12.5](#)⁴⁹, [12.10](#)⁵⁰, [12.12](#)⁵¹, [12.26](#)⁵², [12.28](#), [12.29](#), [12.30](#) och [12.31](#)

15245 12.5.13 Att Centerpartiet verkar för att se över och förenkla befintliga byggnormer, för att möjliggöra billigare, enklare och snabbare nyproduktion av bostäder

12.5.17 Att Centerpartiet verkar för att införa en deklaration av buller, luftföroreningar och andra relevanta miljöaspekter vid köp av bostäder

15250

12.5.18 Att Centerpartiet verkar för en uppluckring av kraven vad gäller buller, luftföroreningar och andra relevanta miljöaspekter vid nybyggnation av bostäder

12.10.2 Att Centerpartiet vill sänka tillgänglighetskraven för komplementbostadshus⁵³

15255

12.10.3 Att Centerpartiet vill utöka den tillåtna byggnadsytan för Attefallshus från 25 till 40 kvadratmeter⁵⁴

12.10.4 Att Attefallslagstiftningen ändras så att det blir möjligt att inreda ytterligare två bostäder i ett ursprungligt enbostadshus

15260

12.12.5 Att vissa typer av bostäder såsom student- och äldreboenden ska ges undantag från samtliga byggnormer som ej rör säkerhet och energieffektivisering.

⁴⁹ 12.5.1–2 behandlas i yttrande Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrande Boende för ekonomiskt utsatta. 12.5.6–9,16 behandlas i yttrande Processfrågor. 12.5.12,15 behandlas i yttrande Byggbar mark.

⁵⁰ 12.10.5–6.8 behandlas i yttrande Bostadsskatter. 12.10.1,7,9–11 behandlas i yttrande Processfrågor.

⁵¹ 12.12.1–2,4 behandlas i yttrandet Hyressättning. Motion 12.12.3 behandlas i yttrandet Bostadsskatter.

⁵² 12.26.6 behandlas i yttrandet Hyressättning.

⁵³ Förtydligande: avser Attefallshus som används som bostad.

⁵⁴ Förtydligande: avser såväl bostad som komplementbyggnad.

15265 12.26.6 Att vissa typer av bostäder såsom student- och äldreboenden ska ges undantag från samtliga byggnormer som ej rör säkerhet och energieffektivisering.

12.28 Att Centerpartiet verkar för en förändrad lagstiftning i enlighet med ovannämnda resonemang för att tillvarata den enskilde fastighetsägarens rättigheter

15270 12.29 Att Centerpartiet arbetar för att minska krångel med bullerregler så att det blir lättare att bygga bostadsfasader med ej öppningsbara fönster.

15275 12.30 Att Centerpartiet arbetar för en höjning av angiven gräns till 50 kvadrat vad gäller förenklat bygglov.

12.31 Att Boverkets minimiregler för bostäder förändras så att det blir möjligt att bygga ett stort antal moderna bostäder som liknar de studentbostäder och ålderdomshem med korridorslösningar som byggdes tidigare.

15280

Partistyrelsens yttrande:

Flera motioner tar upp det stora behovet av att se över byggregler för att lättare kunna bygga bostäder. Partistyrelsen delar helt inställningen att det behövs.

15285

Partistyrelsen ser positivt på vissa undantag från byggregler såsom justeringar av bullernivåerna och andra lättnader i de krav som gäller för studentbostäder. Det har visat sig vara möjligt att utforma regler som tillåter en mindre bostadsyta för studentbostäder men där tillgängligheten även för personer med funktionsnedsättning har bibehållits. Vad gäller buller, har det visat sig möjligt att skapa bostäder med en mycket bra inomhusmiljö även i bullriga områden. Det måste vara upp till kommunerna att själva avgöra vilket bostadsbyggande som ska prioriteras.

15290

Att utöka den tillåtna byggnadsytan för Attefallshus och även i övrigt underlätta nybyggnation och ombyggnation för fler bostäder är förslag som ligger i linje med vad Centerpartiet sedan tidigare vill göra. Exakt hur stor gränsen borde vara bör dock inte slås fast i nuläget.

15295

Miljöaspekter är viktiga att ta hänsyn till, men många krav på boendemiljö är i dag väl hårt ställda. Det gäller inte minst bullerreglerna som gör det oskäligt svårt och dyrt att bygga. Här måste man hitta en bra balans.

15300

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.5.13
12.5.17
12.5.18
12.10.2
12.10.3
12.10.4
12.28
12.29
12.30
12.31

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.12.5

Handelsplatser – motion [12.32](#)

15305

12.32.1 Att kommuner inför etablering av externa köpcentrum ska göra en analys av möjligheterna att expandera handelsområden integrerat inom eller i direkt anslutning till befintlig tätortsbebyggelse.

15310

12.32.2 Att kommuner inför etablering av externa handelsplatser ska analysera hur trafiken påverkas, samt hur handeln i befintliga stadsmiljöer samt omkringliggande kommuner påverkas och medge dessa samt regionalt planeringsorgan möjlighet att yttra sig via remiss

12.32.3 Att externa handelsplatser där förutsättningar finns omvandlas till täta, kompletta stadsmiljöer med bostäder, attraktiva offentliga rum och hållbara mobilitetslösningar.

15315

12.32.4 Att detaljplaner och utvecklingsavtal för externa handelsplatser ska ställa krav på att gång, cykel och hållbara mobilitetslösningar ska ges högre prioritet, att hemkörningstjänster ska erbjudas, att gatustrukturen ska medge konvertering av området till attraktiv, tät, grön och hållbar stadsbyggnad, samt att fastighetsägaren ska ha en del av kostnadsansvaret för dessa hållbarhetskrav.

15320

12.32.5 Att Centerpartiets riksdagsgrupp verkar för ändrad lagstiftning i de delar som krävs för att ge kommuner och regioner rätt krav och verktyg för att kunna arbeta enligt ovanstående principer.

Partistyrelsens yttrande:

15325

Det är ett problem på vissa orter att externa handelsplatser urlakar stadskärnors liv. Det är viktigt att en bra stadsbyggnad tar hänsyn till det småskaliga handels- och kulturliv som skapar en attraktiv stad, både som boendemiljö och för ett gott näringsklimat. Det finns en stor mängd frågor att ta hänsyn till, som hur stråk bildas i staden, att det finns tillräckligt mycket handelslokaler i gatuplan och så vidare.

15330

Men de negativa effekterna av större handelsplatser har ofta överdrivits, och man bör inte bortse från de positiva. Stora handelsplatser gör det för många hushåll lättare att klara av livspusslet och ger möjlighet till enkla och billiga inköp av stora mängder varor. Balansen mellan dessa värden borde inte kräva ny lagstiftning.

Olika kommuner har olika förutsättningar. Vilka analyser, förberedelser och utredningar som krävs inför en planläggning kan skilja sig åt.

15335

Översikts- och detaljplaner ligger redan på kommunerna, och starkare statlig styrning är inte önskvärt. Det är en fråga för kommuner och regioner att ta ställning till i sin planering. Partistyrelsen ser dock positivt på medfinansieringsavtal och att ställa krav på god infrastruktur och grönt tänkande när städer och andra orter utvecklas.

15340

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.32.4

12.32.5

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.32.1

12.32.2

12.32.3

Processfrågor – motion [12.5](#)⁵⁵, [12.6](#)⁵⁶, [12.10](#)⁵⁷, [12.13](#)⁵⁸, [12.33](#), [12.34](#), [12.35](#) och [12.37](#)

- 15345 12.5.6 Att Centerpartiet verkar för att effektivisera planprocessen med skarpa tidsgränser för kommunala handläggningstider
- 15350 12.5.7 Att Centerpartiet verkar för att utreda reformer av detaljplaneprocessen enligt tysk modell
- 12.5.8 Att Centerpartiet verkar för att i högre grad samordna bostadsbyggande och infrastrukturbyggnad
- 15355 12.5.9 Att Centerpartiet verkar för att se över fler former för offentlig och privat samverkan vid infrastrukturinvesteringar
- 12.5.16 Att Centerpartiet verkar för att utreda hur ett system med kompensatoriska åtgärder och transfereringar skulle kunna ersätta överklagandemöjligheterna vid bostadsbyggnation i stadsmiljöer
- 15360 12.6.1 Att Centerpartiet ska verka för att översiktsplanerna ska vara mer styrande i kommunens planprocesser så att innehållet i detaljplanerna kan minskas kraftigt.
- 12.6.8 Att Centerpartiet ska arbeta för att minska möjligheten till kommunala särkrav på bostadsbyggande.
- 15365 12.10.1 Att Centerpartiet vill ge småhusägare större möjligheter att bidra till att bostadsbyggandet genom att förädla sina egna fastigheter
- 15370 12.10.7 Att Centerpartiet vill att tre meters avstånd till tomtgräns ska gälla som planbestämmelse för byggnation i äldre planer där inget annat anges
- 12.10.9 Att Centerpartiet vill ändra detaljplanekravet så att det blir möjligt att bygga ny sammanhållen bebyggelse trots avsaknad av detaljplan. Nödvändiga funktioner som normalt regleras i detaljplanen kan istället regleras genom ett utökat bygglovsskede.
- 15375 12.10.10 Att Centerpartiet vill införa en administrativ avgift för att få överklaga
- 12.10.11 Att Centerpartiet vill införa en tidsgräns för hur lång en överklagandeprocess får vara
- 15380 12.13.3 Att Centerpartiet verkar för att Sverige arbetar för ett standardiserat gemensamt nordiskt regelverk för byggprocesser.

⁵⁵ 12.5.1–2 behandlas i yttrande Bostadsskatter. 12.5.3–4,11 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.5.5,10,14 behandlas i yttrande Boende för ekonomiskt utsatta. 12.5.12,15 behandlas i yttrande Byggbar mark. 12.5.12,17–18 behandlas i yttrande Byggnormer.

⁵⁶ 12.6.2–7,9–10 behandlas i yttrande Byggbar mark. 12.6.11–13 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.6.14–16,19 behandlas i yttrande Boende för ekonomiskt utsatta. 12.6.17–18 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

⁵⁷ 12.10.2–4 behandlas i yttrande Byggnormer, kommitté 12. 12.10.5–6.8 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

⁵⁸ 12.13.1–2 behandlas i yttrande Hyressättning. 12.13.6 behandlas i yttrande Bostadsskatter.

- 15385 12.13.4 Att Centerpartiet verkar för att detta regelverk sedermera översätts till engelska för att sänka trösklarna ytterligare.
- 12.13.5 Att Centerpartiet verkar för att svenska kommuner översätter avtal till engelska när de ska upphandla inom byggbranschen.
- 15390 12.33 Att Centerpartiet ser över överklagningsrätten för att minska okynnesöverklaganden och förkorta handläggningstider
- 12.34 Att Distriktet Stockholms Stad och Centerpartiet tar till sin uppgift att undersöka om en mer prejudikatsorienterad plan- och bygglovsprocess kan vara en väg framåt.
- 15395 12.35.1 Att en förändring görs av PBL:s regler om vad som ska anses utgöra mindre avvikelse från detaljplan i syfte att få en mer flexibel bygglovshantering.
- 15400 12.35.2 Att det bör i PBL komma till tydligare uttryck att de allmänna råden i BBR är just råd och inget annat och att andra lösningar får väljas i det enskilda fallet om de framstår som lämpligare.
- 12.37 Att Centerpartiet tar fram ett förslag som innebär ingen kostnad för överklagande i steg ett, låg kostnad i steg två och högre kostnad för vidare överklaganden.
- Partistyrelsens yttrande:**
- 15405 Många motioner tar upp frågor kring handläggning, initiativrätt, planläggningskrav och andra processfrågor för bostadsbyggande. Det är väldigt viktiga frågor som bostadspolitiken måste kunna lösa ut, om inte bostadsbristen ska fortsätta och bli än värre. Långa handläggningstider är problematiska och gör att frågor kring till exempel bygglov kan dra ut på tiden, fördyra och ibland stoppa processen för att den sökande helt enkelt ger upp. Bristande rätt att bygga, förändra och
- 15410 använda fastigheter och mark är både en principiellt felaktig inskränkning av äganderätten och ett slöseri med potentiellt byggbar mark.
- 15415 Enskildas möjlighet att överklaga beslut är av rättssäkerhetsskäl viktig och frågor kring talerätt och olika sätt att förkorta handläggningstiderna för förvaltningsärenden har diskuterats länge i olika sammanhang. Frågan kom upp i riksdagen våren 2016 och innebar lagändringar kring instanskedjan för överklagade kommunala beslut att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller områdesbestämmelser. Centerpartiet föreslog del bland annat att det bör övervägas om det går att begränsa den sakägarkrets som har rätt att överklaga bygglovs- och detaljplanebeslut, om det är möjligt att begränsa rätten att överklaga ett bygglovsbeslut när inga nya omständigheter tillkommit
- 15420 sedan detaljplanen för området överklagades, huruvida fördelarna med en överklagandeavgift överväger nackdelarna, om det kan införas en tidsfrist för prövning av överklagade beslut. Centerpartiet bör därför driva kortade handläggningstider genom ett antal olika medel, såsom minskning av sakägarkretsen och att låta utreda en metod för att avgiftsbelägga överklaganden.
- 15425 I dagsläget finansieras den absolut största delen av all infrastruktur av statsbudgeten. Eftersom statens reformutrymme är begränsat är det nödvändigt att hitta nya finansieringslösningar för infrastruktur för att kunna genomföra nödvändiga åtgärder i drift och underhåll samt nya investeringar. I många länder finansieras sedan länge viktiga samhälleliga infrastrukturprojekt i offentlig-privat samverkan (OPS). Staten kan då identifiera projekt som lämpar sig för en OPS-lösning. Det kan röra sig om en järnväg,
- 15430 en bro, en motorvägssträcka eller en del av en trafiklösning, som till exempel mer robust elförsörjning eller ett signalsystem för järnväg. OPS-finansiering öppnar för nya projekt som annars skulle skjutas på framtiden eller möjligen aldrig bli av. Det möjliggör också utveckling av bostadsområden och en mer effektiv nybyggarpolitik. Partistyrelsen ser positivt på samverkan och medfinansieringsavtal, och kommer att fortsätta driva de frågorna.

15435

Mer standardiserade regelverk för byggprocesser kan öka konkurrensen och sänka kostnaderna. Därför ska möjligheter till kommunala särkrav minskas. Det är positivt om regler för byggprocesser kan standardiseras mer i Norden. Samtidigt måste regelbördan hållas nere för kommunerna och för företagen. En generell översättning av alla avtal som upphandlas inom byggbranschen skulle vara väl

15440

långtgående. Om kommuner med större kapacitet kan genomföra större upphandlingar är det förstås positivt om de översätts och öppnas för bredare marknader, men som generell uppmaning är det för långtgående.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

12.5.6
12.5.7
12.5.8
12.5.9
12.6.1
12.6.8
12.10.1
12.10.10
12.10.11
12.13.3
12.13.4
12.33
12.35.1
12.35.2
12.37

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

12.10.7
12.10.9
12.13.5
12.34

15445

Aphram Melki och Mattias Larsson reserverar sig till förmån för avslag på motion 12.6.8

12.6.8 Att Centerpartiet ska arbeta för att minska möjligheten till kommunala särkrav på bostadsbyggande.

15450

Can Savran reserverar sig till förmån för bifall till motion 12.6.8

12.6.8 Att Centerpartiet ska arbeta för att minska möjligheten till kommunala särkrav på bostadsbyggande.

15455

Enhetlig syn på risker – motion [12.38](#)

15460 12.38.1 Att Centerpartiet ska verka för en nationell riskutredning kring hur riskanalyser vid utveckling och byggande kan utföras på annat och bättre sätt än idag.

12.38.2 Att Centerpartiet verkar för att det utreds om en särskild myndighet med ansvar för riskvärdering bör skapas.

15465 12.38.3 Att Centerpartiet verkar för tydligare direktiv från Naturvårdsverket som underlättar för handläggare på Länsstyrelser att tolka direktiven.

Partistyrelsens yttrande:

15470 Motionären lyfter ett problem om överklaganden kring olika nybyggen, industrianläggningar och forskningsprojekt. Det finns många viktiga projekt som har fördröjats och försenats av länsstyrelsers överklaganden. Det gör att jobb som hade kunnat skapas försvinner i byråkratiska processer, att internationella investeringar aldrig når Sverige och att vissa projekt kanske aldrig ens inleds. Det är förstås skadligt för Sveriges ekonomiska utveckling, möjligheten att bygga bostäder och nya, tekniskt framstående industrier.

15475 Motionären lyfter att stora delar av problemen bygger på en splittring i vilka myndigheter som ansvarar för bedömning av risker och att det inte finns någon sammanvägd bedömning. Partistyrelsens syn är att det i flera frågor måste finnas en bättre sammanvägning när flera myndigheter ansvarar för ett område. På ett liknande sätt föreslår vi att hanteringen av riksintressen ska göras mer enhetligt. Att 15480 tillämpa samma synsätt på myndigheters riskbedömning är en rimlig väg framåt. Fler myndigheter är dock inte lösningen på Sveriges problem.

Ytterst handlar det om att inte låta byråkratiska hinder sätta käppar i hjulen för landets utveckling. Självklart måste riskbedömningar och kontroller äga rum, men det är viktigt att det sker med så lite regelkrångel som möjligt – och så goda förutsättningar för nationell och regional utveckling som möjligt.

15485

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 12.38.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 12.38.2 12.38.3

15490

Kommitté 13 – Infrastruktur, transporter och bränsle

15495

Sverigeförhandlingen – motion [13.1](#)

15500

13.1.1 Att Centerpartiet verkar för att regeringen ger förnyat uppdrag till Sverigeförhandlingen för att förbättra transportsystem, infrastruktur och främja bostadsbyggande i Storstadsregionerna och nationellt

15505

13.1.2 Att Centerpartiet verkar för att ge ett tydligare hållbarhetsuppdrag inom ramen för Sverigeförhandlingens arbete, dvs. knyta ihop regionala kärnor i en region, bidra till ett mer hållbart resande och minska klimatutsläppen samt minska biltrafikandelen

Partistyrelsens yttrande:

15510

Centerpartiet var med om att sjösätta Sverigeförhandlingen med det tydliga uppdraget att möjliggöra ett snabbt genomförande av projektet med höghastighetsbanor i Sverige och att ta fram förslag till principer för finansiering, en utbyggnadsstrategi samt hitta lösningar för spår och stationer där tågen ska in i städerna. En annan viktig del i förhandlingsuppdraget var att öka kollektivtrafiken, förbättra tillgängligheten och öka bostadsbyggandet i Stockholm, Göteborg och Malmö. Sverigeförhandlingen har också i uppdrag att titta på en möjlig utbyggnad av järnvägen i norr och ingå överenskommelser för att främja cykling.

15515

I Sverigeförhandlingens uppdrag ingår således de krav som motionären ställer; ett förbättrat transportsystem, ett hållbart resande och främjande av bostadsbyggande i storstadsregionerna. Sverigeförhandlingens uppdrag avslutas i december 2017 när förhandlarna presenterar sin slutrapport för projektet. Centerpartiet vill inte förekomma det pågående uppdraget utan anser att det är viktigt att ta del av slutrapporten och analysera det arbete som gjorts och därefter ta ställning till eventuella behov av ett förlängt uppdrag.

15520

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.1.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 13.1.2

15525

Satsningar på särskilda väg- och bansträckor – motion [13.2](#), [13.3](#), [13.4](#), [13.5](#), [13.6](#), [13.7](#), [13.8](#), [13.9](#), [13.10](#) och [13.11](#)

15530

13.2.1 att Centerpartiet motsätter sig planerna för och byggnationen av en Östlig förbindelse.

13.2.2 att Centerpartiet förespråkar att fyrstegsprincipen inom transportplanering alltid ska gälla vid infrastrukturprojekt (Steg 1 Tänk om, Steg 2 Optimera. Steg 3 Bygg om, Steg 4 Bygg nytt).

15535

13.2.3 att Centerpartiet arbetar i berörda kommuner för att inrätta ett samarbete mellan Värmdö, Nacka, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Trafikverket för att underlätta framkomligheten i ostsektorn genom moderna och innovativa trafiklösningar.

- 15540 13.2.4 att motionsförslagen ska utgöra Centerpartiets hållning specifikt i frågan om Östlig förbindelse och allmänt gällande transportfrågor.
- 15545 13.3 Att Centerpartiet arbetar för att få utökat medel till elektrifiering och reinvesteringar för ökad kapacitet, säkerhet och underhåll till befintliga järnvägar som tvärbanan och Inlandsbanan.
- 13.4 Att en ny riksväg skapas mellan Trosa och Nynäshamn.
- 15550 13.5.1 Att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd beslut om att fyrspår hela vägen mellan Uppsala och Stockholm.
- 13.5.2 Att Centerpartiet verkar för att utreda ifall alternativa finansieringsformer kan påskynda ny järnvägsinfrastruktur mellan Uppsala och Stockholm.
- 15555 13.6.1 Att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd beslut om att bygga Nobelbanan mellan Kristinehamn och Örebro och en ny bana mellan Arvika och Lilleström i samråd med norska staten, eller en andra spårsatsningar med motsvarande kapacitet.
- 15560 13.6.2 Att Centerpartiet verkar för att utreda ifall alternativa finansieringsformer kan påskynda ny järnvägsinfrastruktur mellan Oslo och Stockholm.
- 13.7.1 Att Centerpartiet landstingsgrupp arbetar för att en ny järnvägssträcka som försörjer hela Södertörn finns med som en självklar del av RUFs:en.
- 15565 13.7.2 Att Centerpartiet arbetar aktivt för att bra och klimatsmarta förbindelser bli verklighet på Södertörn.
- 13.8 att Centerpartiet på riksnivå skall arbeta för att järnvägskopplingen Göteborg-Oslo skyndsamt tas in i Sveriges nationella infrastrukturplan.
- 15570 13.9.1 Att Centerpartiet verkar för en fullt utbyggd Ostkustbana med dubbelspår hela vägen mellan Gävle och Härnösand
- 15575 13.9.2 Att Centerpartiet verkar för att detta Dubbelspår på Ostkustbanan tidigareläggs och skrivs in i infrastrukturplanen.
- 15580 13.10 Att börja med en sådan förbindelse Ystad, Tomelilla, Sankt Olof, Brösarp, Degeberga, Åhus, Kristianstad med tanken på en fortsättning Sölvesborg, Karshamn, Karlskrona, Kalmar, o.s.v. bör vara ett projekt i tiden med en nystart för landsbygden och ett starkt miljötankande.
- 15585 13.11 Att stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunal medfinansiering av statens infrastruktur.
- Partistyrelsens yttrande:**
För att upprätthålla godstrafikens funktion såväl som fungerande privatesor behöver vi ett robust infrastruktursystem som ser till hela resan, där olika transportslag kompletterar varandra. För att stärka funktionaliteten i systemet har Centerpartiet varit med om att kraftigt

- 15590 ökat anslagen för satsningar på drift och underhåll. Vi behöver ta hand om den värdefulla infrastruktur vi har innan vi bygger nytt. Idag är underhållet eftersatt i den nationella infrastrukturen, inte minst på järnvägen. De senaste åren, sedan alliansregeringen tillträdde 2006, har stora satsningar gjorts. Men det återstår många år av underhållsprioritering för att järnvägen och transportsystemet i sin helhet ska kunna bli så säkert och tillförlitligt så att människor och företag väljer det mest klimatsmarta när resenärer och gods ska transporteras.
- 15595 Centerpartiet har även föreslaget en särskild regional satsning som ska förbättra situation för betydelsefulla lågtrafikerade banor runt om i hela landet. För att bidra till att höja de regionala tågbanornas standard öronmärker vi en halv miljard kronor av järnvägsunderhållet för att rusta upp lokala banor på den svenska landsbygden. Det är tågbanor med viktig pendlings- och godstransportfunktion, vilket även innebär stor betydelse för jobb och tillväxt.
- 15600 Generellt sett tar Centerpartiet inte enskild ställning i specifika infrastrukturobjekt. Det finns många satsningar som är viktiga för att stärka infrastrukturen i landet. Flertalet motioner som inkommit behandlar just specifika bansträckningar som är viktig för en viss region. Centerpartiets generella ingång är att det är viktigt att pengar för infrastruktur satsas i
- 15605 hela landet och inte koncentreras till storstadsregionerna och att vi kan använda alternativa finansieringsmetoder till statsbudgeten för att få till stånd fler investeringar. Utan att ta konkret ställning till vart och ett av de projekt som nämns i inkomna motioner är Centerpartiet i grunden positiva till satsningar som gagnar hela Sveriges infrastrukturen.
- 15610 För de regionala projekt som nämns i motionen är det viktigt att arbeta vidare i den regionala kontexten för att argumentera för de investeringar som är önskvärda för regionen för att dessa ska kunna lyftas i arbetet med den nationella infrastrukturplanen. Regeringen presenterar den nationella infrastrukturplaneringen under våren 2018.
- 15615 Det finns dock vissa undantag där partiet pekat ut vissa järnvägsstråk som bör prioriteras. Järnvägsstråk som Inlandsbanan fyller en viktig roll för landets näringar. Centerpartiet driver redan idag frågan om Inlandsbanan som ett tredje spår för att avlasta övriga järnvägsnätet. Inlandsbanan ett utmärkt projekt som lämpar sig väl för investeringar och fortsatt utveckling via offentlig privat samverkan (OPS). Genom att utveckla inlandsbanan minskar sårbarheten för hela landets godstransporter och möjligheten att flytta gods från väg till järnväg ökar. En
- 15620 utvecklad Inlandsbana skulle ge företagare i inlandet bättre förutsättningar att konkurrera inom Sverige såväl som på en exportmarknad. I takt med ett ökat behov av godstransporter, inte minst de stora biomassatillgångarna norr, kan inlandsbanan fylla en viktig roll som komplement till den Bottniska kustkorridoren och stambanegodsstråket.
- 15625 I den nationella infrastrukturplanen för perioden 2014–2025 ingår bland annat satsningar på Ostkustbanan som knyter ihop tidigare satsningar på Botniabanan och Ådalsbanan samt satsningar på inlandsbanan. Centerpartiet anser att dubbelspårsutbyggnad på Ostkustbanan är en viktig prioritering som påverkar trafikflödet genom hela landet. Det är också en viktig förutsättning för att en eventuell Norrbottenbana ska fungera så optimalt som möjligt.
- 15630 Godstransporter och turism- respektive affärsresor som sker över nationsgränsen är avgörande för Sveriges tillväxt. Kommunikationer kräver både lokalt och ett globalt fokus för att de ska fungera och vara hållbara. I en alltmer globaliserad värld är det idag centralt, för såväl tillväxt som miljö, att internationella stråk möjliggörs.
- 15635 Motion 13.7 behandlar regionala infrastrukturobjekt som riktar sig till Centerpartiets landstingsgrupp. Det är således ingenting för Centerpartiet att ta ställning till på riksnivå.

Alternativa finansieringsmetoder

15640 I dagsläget finansieras den absolut största delen av all infrastruktur över statsbudgeten. Det har genom åren skapats en "infrastrukturskuld" på omkring 300 miljarder, eftersom statens reformutrymme har en ekonomisk begränsning. För att genomföra nödvändiga investeringar i Sveriges infrastruktur samt beta av den upparbetade infrastrukturskulden är det nödvändigt att hitta nya finansieringsvägar för infrastruktur. Både svenska och utländska investerare, bland annat pensionsfonder, har visat intresse för långsiktiga investeringar i Sverige. I många med 15645 Sverige jämförbara länder finansieras sedan länge viktiga samhällseliga infrastrukturprojekt i offentlig-privat samverkan (OPS). Staten kan då identifiera projekt som lämpar sig för en OPS-lösning. Det kan röra sig om en järnväg, en utbyggd hamn eller en motorvägssträcka. OPS-finansiering öppnar för nya projekt som annars skulle skjutas på framtiden eller möjligen aldrig bli av. Nya former av finansiering av infrastruktur, utöver statsbudgeten, leder till att 15650 investeringar genomförs samtidigt som kostnaden för stadskassan minskar. I praktiken kan man göra mer på kortare tid utan att statens finanser äventyras. Centerpartiet ser hela landet och vill att det ska finnas bättre möjligheter för investerare att aktivt bidra inom exempelvis större nationella projekt. På så vis kan en större del av statens pengar användas till 15655 möjlighet att genomföra viktiga tillväxthöjande infrastrukturesatsningar. Centerpartiet vill därför att Trafikverket ska få i uppdrag att identifiera ett antal lämpliga större objekt väl lämpade för att drivas som så kallade OPS-projekt. När OPS används är det viktigt att ställa rätt krav på entreprenören så att sådana projekt verkligen minskar kostnaderna, stärker effektiviteten och ökar tillgången på kapital. Det krävs också enklare och tydligare lagar och 15660 regler för att skapa möjligheter att samfinansiera utbyggd kollektivtrafik med privata aktörer.

En Östlig vägförbindelse

15665 En Östlig förbindelse har sedan trafiköverenskommelsen 1990 varit den östliga delen av den planerade trafikledningen runt Stockholms innerstad. I Alliansregeringens beslut om nationell plan för transportsystemet 2014–2025 har två miljarder kronor avsatts för fortsatt utredning av förbindelsen.

15670 Viktiga ståndpunkter för Centerpartiet i regeringsställning var att nationalstadsparkens värden och projektens eventuella negativa konsekvenser för naturmiljön ska särskilt beaktas samt att en eventuell Östlig förbindelse inte ska göra intrång i nationalstadsparken.

15675 Viktiga förutsättningar för Centerpartiets infrastrukturpolitik är att investeringar ska göras i hela landet och att prioriterade åtgärder ska syfta till att minska klimat- och miljöpåverkan från trafiken. Att resa med bil är i sig inget vi motsätter oss men vi är måna om att ställa om fordonsflottan till att bli mer klimateffektiv. Ökad bilism medför dock andra faktorer som inte kan tillgodoses genom en ökad introduktion av bränslesnåla och tysta bilar. Trängsel är en sådan faktor. Det är också ett känt faktum som motionären tar upp att ökade investeringar i vägar tenderar att bidra till ökad trafik, och därmed ökad trängselproblematik förutsatt att kollektivtrafiken inte prioriteras främst.

15680 En grundförutsättning vid projektering av nya vägar är att dessa anpassas till en ökad andel kollektivtrafik och cykling. Nya vägar bör också användas för att pröva ny teknik, till exempel elektrifiering av vägen. Det är också viktigt att investeringar i vägar i storstadsregioner inte tränger undan andra viktiga infrastrukturesatsningar i andra delar av landet.

15685 En östlig vägförbindelse tar tid att genomföra och löser inte de problem som idag är akuta i den delen av Stockholm. Det är därför viktigt att redan nu optimera trafiken och prioritera

framkomlighet för kollektivtrafik. Det bör ske i ett samarbete mellan Värmdö, Nacka, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Trafikverket precis som motionären framför.

15690

Fyrstegsprincipen

Samhälleliga investeringar i transportinfrastruktur föregås av åtgärdsvalsstudier och ska prioriteras enligt fyrstegsmodellen där till exempel trimning av en redan befintlig transportanläggning föregår en nyinvestering. Centerpartiet anser att fyrstegsprincipen är oerhört central vid investeringar i infrastruktur. I sammansatta sammanhang där primärkommun, regionkommun och stat gemensamt eller var för sig driver transportinfrastrukturprojekt som samverkar är dialog för samsyn nödvändigt för undvikande av en suboptimerad lösning. För att varje investerad krona ska göra så stor samhällsnytta som möjligt är det centralt att göra jämförande analyser för att välja rätt metod för varje enskilt projekt. Vi anser därför att Trafikverket vid beslut om investeringar och upphandlingar i väg och järnväg ska göra en bred analys av vilken metod som ger störst effektivitet, nytta och produktivitet.

15695

15700

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.2.2
13.2.3
13.3
13.5.2
13.6.2
13.9
13.10
13.11

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.2.1
13.2.4
13.4
13.5.1
13.6.1
13.7
13.8

15705

Luftfartsfrågor – motion [13.12](#), [13.13](#), [13.14](#), [13.15](#) och [13.16](#)

13.12.1, 13.13.1 Att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur

15710

13.12.2, 13.13.2, 13.14.2 Att Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda

15715

13.12.3 Att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats avvecklas och trafiken flyttas till Arlanda när nuvarande avtal löper ut 2038

- 15720 13.12.4 Att Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige
- 15725 13.14.1 Att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur
- 15730 13.14.3 Att Centerpartiet verkar för att flygtrafiken på Bromma flyttas till Arlanda när kapaciteten kan garanteras, tidigast när nuvarande avtal för Bromma löper ut år 2038
- 15730 13.14.4 Att Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige
- 15735 13.15.1 Att Centerpartiet verkar för att arbetet med en fjärde rullbana på Arlanda flygplats påbörjas omgående
- 15740 13.15.2 Att Centerpartiet verkar för att Arlanda flygplats på sikt byggs ut mer än nuvarande planer för att säkerställa flygets viktiga del i att hålla ihop Sverige
- 15740 13.15.3 Att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats tidigast stängs ner när nuvarande avtal löper ut 2038 under förutsättning att kapaciteten på Arlanda räcker för att ta över flygtrafiken från Bromma flygplats
- 15745 13.15.4 Att Centerpartiet verkar för att det på nationell nivå snarast tas fram tydliga mål, tydliga riktlinjer och tydliga styrmedel för hur biodrivmedel inom flyget ska stärkas, exempelvis genom att införa kvotplikter och differentierade start- respektive landningsavgifter
- 15750 13.16.1 Att Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att de ska ta ett större nationellt ansvar för fler flygplatser.
- 15750 13.16.2 Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att säkerställa nationell flyginfrastruktur på landsbygden.
- 15755 **Partistyrelsens yttrande:**
Sverige är EU:s till ytan tredje största land och det land som har längst avstånd mellan landsändarna. För att bibehålla och fortsätta utveckla ett konkurrenskraftigt Sverige krävs en fungerande infrastruktur som knyter samman landet. Sveriges fem transportslag behöver komplettera och stötta varandra med konceptet ”hela resan” i fokus. Vi behöver vägar, järnvägar, sjöfart, luftfart och en fungerande digital infrastruktur.
- 15760
- 15765 I ett avlångt land som Sverige kommer flyget under en lång tid framåt vara överlägset på långa sträckor när tiden är knapp. Luftfarten är en absolut förutsättning för ett konkurrenskraftigt näringsliv, för att människor enkelt ska resa till och från arbetsmarknader bortom den egna bostadsorten och för den växande besöksnäringen. Flyget möjliggör boende i landets mer glesbefolkade delar – samtidigt som arbetspendling till storstadsregioner möjliggörs.

15770 Precis som motionärerna skriver är Arlanda den absolut viktigaste flygplatsen för den större delen av Sverige. Prognoser visar att den internationella trafiken kommer öka kraftigt i betydelse framöver och för att Arlanda ska kunna hantera kommande stora ökning av antalet resenärer och även konkurrera med internationella flygplatser krävs ökade investeringar i flygplatsen. De investeringar som nämnts för att teoretiskt klara att överta trafiken från Bromma flygplats är att bygga en fjärde rullbana. Dessutom krävs utbyggnader av
15775 uppställningsplatser, terminaler, servicefunktioner mm. Därutöver kommer det att behövas investeringar i markanslutningar till och från flygplatsen. Detta är investeringar som bör göras oavsett framtiden för Bromma flygplats.

15780 Centerpartiet är fortsatt övertygade om att den kapacitet Bromma flygplats utgör även efter 2038 har en viktig roll att spela i Stockholmsregionen men framförallt för att fortsatt tillgodose en flygtrafik i hela landet.

15785 Idag saknas inte infrastruktur för resor till och från Arlanda. Utmaningen är att få fler kollektivtrafikoperatörer som nyttjar och trafikerar befintlig transportinfrastruktur.

Vi behöver styrmedel som gör flyget mer miljövänligt. Flyget står för en mindre del av Sveriges utsläpp av växthusgaser och flygplanen blir allt mer energieffektiva. Centerpartiet anser dock att flyget ska bära sina miljökostnader och stimuleras till energieffektivisering och en övergång till förnybara bränslen. Därför föreslår vi en obligatorisk inblandning av
15790 förnybart flygbränsle. Kravet innebär att alla flygplan som tankas i Sverige och lyfter från Sverige kommer att flyga på en viss andel förnybart flygbränsle. Ett mer utvecklat resonemang om styrmedel för flyget ges i stämmoprogrammet *Grön tillväxt och miljöansvar*.

15795 Som nämnts ovan spelar de regionala flygplatserna en viktig roll för möjligheten att resa i Sverige. De flygplatser som inte drivs av statligt ägda Swedavia drivs istället ofta av berörda kommuner, regioner eller i ett fall privatägt, och den ekonomiska situationen för många regionala flygplatser är ansträngd. Sedan en tid tillbaka har möjligheten att ge statliga bidrag till kommunala flygplatser begränsats. EU menar att det strider mot konkurrenslagstiftningen. Endast i undantagsfall är denna typ av bidragsgivning tillåten. Ett sätt att förbättra situationen
15800 för de regionala flygplatserna är att införa någon form av vinstdelningssystem och därmed ge Swedavia ett ökat ansvar för att täcka kostnader som uppkommer till exempel för säkerhetshöjande åtgärder på de regionala flygplatserna från Swedavia.

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att en god och konkurrenskraftig luftfart i hela landet som möjliggör en god mobilitet säkerställs.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motioner:

13.16.1 Att Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att de ska ta ett större nationellt ansvar för fler flygplatser.

15805

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.12.2

13.12.4

13.13.2

13.14.2

13.14.4
13.15.2
13.15.4
13.16.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.12.1
13.12.3
13.13.1
13.14.1
13.14.3
13.15.1
13.15.3

Åkerinäringen – motion [13.17](#), [13.18](#) och [13.19](#)

15810

13.17 Att Centerpartiet ska ta fram förslag senast maj 2018 för schyssta villkor på lika basis för svensk transport och åkerinäring.

15815

13.18.1 Att Centerpartiet arbetar för att en generell eftergift införs, förslagsvis enligt den danska modellen.

15820

13.18.2 Att Centerpartiet arbetar för sänkta böter eller sanktionsavgifter när det gäller mindre förseelser som inte ger transportföretaget någon konkurrensfördel, påverkar trafiksäkerheten för medtrafikanter eller resenärerna.

15825

13.19.1 Att Centerpartiet arbetar för en lagstiftning om krav på vinterdäck med minsta tillåtna mönsterdjup på 8 mm på drivande axel/axlar samt framaxeln på tunga fordon.

13.19.2 Att Centerpartiet arbetar för en lagstiftning om krav på 2 piggkedjor i reserv på tunga fordon med enkel drivaxel.

13.19.3 Att lagarna ska gälla under perioden 1 november- 31 mars.

15830

Partistyrrelsens yttrande:

Konkurrenssituationen i transportnäringen är stenhård. Åkerier som bedriver illegal verksamhet har ökat kraftigt i antal och är av både utländskt och svenskt ursprung. Överträdelserna rör sig till exempel om brist på yrkestrafiktillstånd, överträdelser mot cabotageförordningen och utebliven betalning av lagstadgade avgifter och skatter. Andra delar är bland andra brott mot kör- och vilotider, smuggling, människohandel och stöld (främst diesel). Centerpartiet anser att det är en prioriterad fråga att minska fuskets på våra vägar. Vi har därför varit med och skärpt lagstiftningen på området. Det kan dock finnas anledning att gå vidare med ytterligare förslag för att minska fuskets, ett exempel kan vara att införa krav på GPS-sändare för de utlandsregistrerade åkare som trafikerar det svenska vägnätet enligt cabotageregulverket. På så sätt kan efterlevnaden cabotage-reglerna lättare följas upp. Ett annat förslag kan vara att höja det maximala bötesbeloppet som idag är 200 000 kronor för åkerier som gör överträdelser mot lagen, till exempel avseende kör- och vilotider.

15835

15840

Centerpartiet ställer sig positiv till den ”danska modellen” med en av Transportstyrelsen mer generös tolkning på smärre tidsöverträdelser, givet att de inte sätts i systematik och missbrukas.

Transportsektorn är ett område som lockar till sig organiserad brottslighet. Fusk med körtider gör att trafiksäkerheten och konkurrensen hotas och att de anställdas villkor försämrats. Konsekvenserna av missbruk av bestämmelserna kring cabotage är stora – både ekonomiskt, miljömässigt och socialt. Centerpartiet vill därför även se fler trafikpoliser, fälttjänstemän från Transportstyrelsen och bättre samordning mellan olika myndigheter för att motverka den brottslighet som sker inom transportsektorn.

Centerpartiet ser mycket allvarligt på de uppgifter som kommit fram om Transportstyrelsens hantering av känsliga IT-uppgifter. Det finns risk för att uppgifter med koppling till transportbranschen läckt vilket ökar risken för lagbrott genom exempelvis användning och handel av förfalskade föraridentitetshandlingar och fordonshandlingar. Det är därför oerhört viktigt med en noggrann granskning av vilka konsekvenser Transportstyrelsens agerande kan få, samt att åtgärder tas för att säkra upp IT-hanteringen.

Motion 13.17 tar upp detaljerade aspekter på vad som är en oerhört viktig fråga, nämligen trafiksäkerhet. Det finns relevans för motionärens oro som vi delar. Vi är dock tveksamma till att ta ställning på den detaljgrad motionären framför utan hänvisar till kompetensen hos ansvariga myndigheter och fordons- och däcktillverkare. Det är dock viktigt att påpeka att det måste finnas en fungerande tillsyn av att befintligt regelverk efterlevs för att höja säkerheten på våra vägar. Oseriösa åkerier som bryter mot regelverket måste straffas för sådana överträdelser.

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.18

13.19

Partistytelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.17

15870

Trafikverket, trafiksäkerhet och statliga medel till infrastruktur – motion [13.20](#), [13.21](#), [13.22](#), [13.23](#) och [13.24](#)

15875 13.20.1 Att Centerpartiet ska verka för att större städer tar fram en åtgärdsplan för att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter

13.20.2 Att Centerpartiet ska verka för att uppföra säkerhetspollare i innerstäder som gågator

15880 13.20.3 Att Centerpartiet ska verka för att i innerstäder eller miljözoner endast tillåta lastbilar som med hjälp av modern elektronik kan göras obrukbara för obehöriga förare

13.21 Att användningen av vägsalt regleras och görs tillståndspliktig.

15885 13.22.1 Att Centerpartiet verkar för att Trafikverket, Stockholms läns landsting och länets kommuner bildar en gemensam trafikstyrningsorganisation (exempelvis genom att använda sig av det existerande Trafikanalys) där trafikplanering, drift och styrmedel samordnas

- 15890 13.22.2 Att denna gemensamma trafikstyrningsorganisation får i uppdrag att utveckla en digital transportplattform som samlar realtidsinformation från resenärer som reser med samtliga transportslag
- 15895 13.23 att Centerpartiet verkar för att förtydliga Trafikverkets hållbarhetsuppdrag så att myndigheten kan arbeta med påverkansinsatser enligt Steg 1 och optimeringsåtgärder enligt Steg 2
- 13.24 Att principerna för fördelning av statliga medel till Länstransportplanerna görs om så att de mer tar hänsyn till transportbehov när det gäller godsmängd och väglängd
- 15900 **Partistytelsen yttrande:**
Med hjälp av salt kan vägarna vara fria från snö och is även när det är minusgrader. Saltning av vägarna är en viktig åtgärd för att öka säkerheten på vägarna vid vinterväglag. I samband med vägsaltningen uppkommer ett antal effekter som vissa trafikanter anser som problematiska, till exempel moddbildning, korrosion rent allmänt på fordon men även miljöpåverkan på vattendrag och grundvatten vid avrinning. Enligt Trafikverket påverkar saltningen naturen i mycket begränsad omfattning. Jämfört med andra miljöproblem som vägtrafiken förorsakar, är saltets verkningar på vatten, växter och djur mycket små. Sand som alternativ är värre för miljön och är dessutom en begränsad naturresurs.
- 15905
- 15910 Trafikverket arbetar aktivt för att minska och optimera användningen av vägsalt. Precis som motionären tar upp kan grundvattnets kvalitet påverkas om de geologiska och hydrologiska förutsättningarna runt vägbanan är ogynnsamma. Med anledning av vägsaltets vattenpåverkan har Trafikverket därför tillsammans med Sveriges geologiska undersökningar (SGU) startat ett samarbete där de följer upp hur vägarna påverkar vattentäkter. På vissa utsatta platser byggs därför fysiska skydd för att skydda grundvatten, både från salt och andra föroreningar från vägen. Trafikverket menar dock att långtidseffekterna av vägsaltets inverkan på vattentäkter är relativt okända och därför pågår forskning om detta. Det är viktigt att detta arbete fortsätter men att reglera vägsaltsanvändningen och göra den tillståndspliktig skulle utan tvekan kunna riskera att säkerheten på vägarna blir sämre.
- 15915
- 15920 Åtgärder för att öka säkerheten för invånare som rör sig i trafiktäta miljöer är oerhört viktigt, inte minst har frågan tydligt aktualiserats i samband med terrordådet i Stockholm den 7 april 2017. Detta är en fråga där beslutsfattande och planering ligger i det kommunala ansvaret, därför uppmantrar Centerpartiet kommuner att se över säkerhetsaspekter i trafiktäta miljöer.
- 15925 Motion 13.20 vill att städer tar fram åtgärdsplaner för att öka trafiksäkerheten och även uppför säkerhetspollare i innerstäder och på gågator. Vad gäller dessa frågor sker beslutsfattandet på en kommunal nivå, där man bäst avgör frågan utifrån lokala omständigheter.
- 15930 Frågan om att via modern teknik göra lastbilar obrukbara för obehöriga förare har debatterats efter terrordådet i Stockholm. Än så länge är tekniken i sin linda, och Centerpartiet anser inte att det är en framkomlig väg att i nuläget förbjuda lastbilar som inte har den installerade tekniken. Även om intentionen är god skulle det kraftigt försvara godstransporter och varuleveranser i stadsmiljöer. Ny teknik kan användas för att verka i motionens riktning.
- 15935 Geofencing är en teknisk lösning som kan möjliggöra att endast tillåtna fordon kan köra inom ett geografiskt område. Scania, Volvokoncernen, Volvo Cars, Stockholm stad, Göteborgs stad

och Trafikverket arbetar gemensamt för att möjliggöra användning av denna teknik och ett första steg är demonstrationer av geofencing redan under 2018.

- 15940 Centerpartiet ökade anslagen kraftigt till drift och underhåll på landets vägar och järnvägar i regeringsställning. Det har bidragit till att anslaget som fördelas via länstransportplanerna ökade samt att de regionala självstyrelseorganen, regionförbund etc., gavs ett mycket större inflytande över hela processen. Det finns dock ett fortsatt stort behov att åtgärda den ”infrastrukturskuld” som byggts upp av att anslagen över långa perioder inte varit tillräckliga.
- 15945 Centerpartiet kommer fortsatt verka för att stärka satsningarna på drift och underhåll i hela landet – våra förslag om ett förstärkt riktat anslag till regionala järnvägar är ett exempel på detta. Det är också viktigt med ytterligare investeringar i drift och underhåll för att säkra hela vägnätet inklusive det mest finmaskiga för en ny bärighetsklass som inträder när det blir möjligt att köra tyngre lastbilar på vägnätet.
- 15950 Idén som framförs i motion 13.22 om en digital transportplattform är ett intressant förslag som har goda förutsättningar att förbättra trafiksituationen i Stockholms län. Det är också ett exempel på vilka nya applikationer som kan uppnås genom att än mer integrerar IT i transportplaneringen. Motionen är dock specifikt knuten till Stockholms landsting. Det är rimligt att regionala politiska företrädare i Stockholm söker samarbete med Trafikverket för att i pilotform utveckla konceptet och göra det överföringsbart till andra orter med motsvarande problematik.
- 15955

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.20.1
13.20.2
13.23
13.24

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.20.3
13.21
13.22

15960

Störsändare – motion [13.25](#)

- 15965 13.25 Att partistämman ska ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det blir tillåtet att inneha störsändare i forsknings- och utvecklingssyfte.

Partistyrelsen yttrande:

- 15970 Användning av störsändare kan enligt Post- och Telestyrelsen (PTS) orsaka mycket stora skador på kommunikationssystem som är nödvändiga för samhället, till exempel mobiltelefoni eller räddningstjänstens radiokommunikation. Med anledning av detta råder ett förbud att inneha störsändare. Förbudet gäller med några få undantag: Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt och Försvarets materielverk får inneha störsändare. Även Polismyndigheten får inneha störsändare för viss verksamhet. PTS och Elsäkerhetsverket får
- 15975 också inneha störsändare i samband med utövande av marknadskontroll. PTS kan även besluta om undantag från förbudet att inneha störsändare för Kriminalvårdsstyrelsen, för att störsändare ska kunna användas på fängelser.

15980 Mot bakgrund av detta är partistyrelsen tveksamma till att utvidga undantaget för att möjliggöra forskning och utveckling om störsändare. Vi utgår för att befintliga myndigheter som innehar undantag från förbudet tillsammans med industrin bedriver relevant forskning på området.

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 13.25

15985

Samhällsekonomiska analyser för infrastrukturinvesteringar – motion 13.26

15990 13.26.1 Att Centerpartiet verkar för att Sverige inför ett krav på att myndigheter som ansvarar för stora infrastrukturprojekt ska vidta åtgärder för att minimera ”optimism-bias”

13.26.2 Att Centerpartiet verkar för införandet av ”reference class forecasting” vid alla stora infrastrukturprojekt på nationell, regional och lokal nivå

15995 13.26.3 Att Centerpartiet verkar för att finansdepartementet eller en oberoende myndighet i en annan kommun, region eller land står för denna ”reference class forecasting”

Partistyrelsens yttrande:

16000 Ett övergripande mål för transportpolitiken är att åtgärder i transportsektorn ska vara samhällsekonomiskt effektiva. Vid planering av ny infrastruktur görs samhällsekonomiska analyser där nettonuvärdeskvoten (NNK) beräknas och ska utgöra ett mått på investeringens kostnadseffektivitet. Om NNK är positiv anses åtgärden lönsam enligt kalkylen.

16005 Resultat från samhällsekonomiska kalkyler kan ibland ifrågasättas, och bakom kalkylerna finns ofta antaganden som är svåra att prognosticera. Det är också svårt att väga in alla möjliga aspekter i kalkylerna, till exempel intrång i naturområden och infrastrukturåtgärder som leder till en förbättrad stadsmiljö. Ytterst är beslutsfattandet också en fråga om politiska avvägningar och politisk vilja som påverkar infrastrukturbesluten framför den samhällsekonomiska kalkylen.

16010 För att öka den samhällsekonomiska effektiviteten i infrastrukturplanering är det viktigt att myndigheterna ges resurser och möjligheter att ta fram nödvändiga underlag och att utveckla befintliga kalkylverktyg. Det är också viktigt att planera projekt konkurrensutsätts med alternativa lösningar och att man också utreder alternativa finansieringsmetoder, vilket kan leda till att industriella aktörer och finansiärer kan komma in i planeringsprocessen och

16015 möjligen planera motsvarande projekt med andra metoder och eventuellt till en lägre kostnad. Inte minst livscykelanalysen vid projekt som innebär att entreprenör både bygger och driftar ett objekt leder till detta.

16020 Centerpartiet tror dock inte att det leder till förbättringar att ge finansdepartementet eller någon annan myndighet en överprövningsrätt gentemot regionalt och nationellt politiskt beslutsfattande samt Trafikverket, som ska ses som expertmyndighet i dessa fall. Istället bör arbetet stärkas på myndigheten enligt resonemanget ovan.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.26.1

13.26.2

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:
13.26.3

16025

Problem med långa adresser – motion [13.27](#)

16030 13.27 Att Centerpartiet medverkar till att berörda myndigheter och andra snarast möjligt börjar använda Svensk Adresstandards regel med max 35 tecken i sina gör att det uppstår problem som Leksandskretsen beskrivit i sitt adressfält.

Partistyrrelsens yttrande:

16035 Motion 13.27 beskriver en för Leksands kommun problematisk situation. Adresserna uppfyller svensk adresstandard på max 35 tecken, men problemet är att många myndigheter och Landsting inte tillämpar samma standard och att många adressregister har för få tecken i sina adressfält vilket gör att viktig information faller bort och att post kommer fel och i värre fall att ambulans, sjukresor och färdtjänst inte hittar till rätt adress. För att komma till rätta med problemet anser Centerpartiet att det är en fråga för den berörda kommunen och region Dalarna att verka i motionens riktning. Eftersom det verkar vara ett stort problem med just Landstinget i Dalarna, och att de tillämpar ett system som inte möjliggör adresser med 35 tecken bör landstingspolitiker i regionen verka för att detta system ska uppdateras. Generellt bör berörda myndigheter och landsting verka för en uppdatering av interna system som

16040

16045 möjliggör adresser enligt svensk adresstandard. Centerpartiet kan på rikspolitisk nivå belysa problemet för ansvarig minister.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
13.27

16050 **Infrastruktur och nationella risker – motion [13.28](#)**

13.28 Att partistämman föreslås besluta att arbeta för att en utredning snarast startar för att åstadkomma en krissäker och hållbar över/underfart förbi Södertälje kanal för järnväg-, sjö-, och vägtrafik.

16055

Partistyrrelsens yttrande:

Lastbilsolyckan på Södertäljebron sommaren 2016 visar på ett tydligt sätt hur viktigt det är att ha såväl en robust infrastruktur och reservalternativ som snabbt kan tas i bruk när någonting händer. Konsekvenserna av det långa avbrottet blev kännbara för många, både enskilda individer och företag. Samtidigt så kunde alternativa, om än inte lika bra, lösningar relativt snabbt sättas in vilket mildrade de värsta konsekvenserna i detta fall.

16060

Bron över Södertälje kanal är viktig ur många perspektiv för hela Stockholmsregionen och visar på regionens sårbarhet och beroende av en fungerande samhällsviktig infrastruktur. Denna problematik löses inte av en aktör ensamt men däremot har alla ansvariga aktörer ett gemensamt och enskilt ansvar att i sina risk- och sårbarhetsanalyser identifiera både samhällsviktig infrastruktur och samhällsviktig verksamhet och visa vilka sårbarheter, hot och risker dessa står inför. Därefter behöver åtgärder vidtas som minskar riskerna. Att genomföra

16065

16070 själva risk- och sårbarhetsanalysen är endast första steget i en lång process och det är viktigt att den inte läggs till handlingarna utan integreras i den ordinarie verksamheten.

16075 Samverkan mellan kommun, länsstyrelse, staten, i detta fall Södertälje kommun, Länsstyrelsen i Stockholm samt i huvudsak kanske Trafikverket och Sjöfartsverket är av yttersta vikt för att hitta kortsiktiga och långsiktiga lösningar som är hållbara ur olika sammanvägda perspektiv, såsom klimat-, säkerhets- och ekonomiska perspektiv.

16080 Sårbarheter i viktig infrastruktur är ett problem som finns på många ställen i landet. Arbetet med robust och framtidssäkrad infrastruktur behöver, givet inte minst det rådande säkerhetspolitiska omvärldsläget men också långsiktigt pga. exempelvis klimatförändringarna, ingå i den strategiska trafikplaneringen. Vi behöver långsiktigt redundanta infrastruktursystem. Samt kortsiktigt alternativa lösningar om olyckan är framme.

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.28

16085 **Vägar och enskilda vägar – motion [13.29](#), [13.30](#), [13.31](#) och [13.32](#)**

13.29.1 Att alla allmänna vägar tjälsäkras.

16090 13.29.2 Att föreningsvägar får större möjlighet till extra statsbidrag för tjälsäkring och andra grundförbättringar.

13.30.1 Att Centerpartiet arbetar för att norra Sverige indelas i fler klimatzoner som bättre är anpassade till gällande klimatförhållanden mellan kust och inland.

16095 13.30.2 Att Centerpartiet verkar för att mer pengar tillförs statsbidraget så att det bättre svarar upp mot den faktiska kostnaden för vinterunderhållet förorsakat av klimatförändringarna och fler klimatzoner.

16100 13.31 Att nuvarande regler bibehålls, med rätten att enskilda kommuner kan fortsätta och ta emot och administrera statsbidraget för det enskilda vägnätet inom den egna kommunen.

13.32 Att Centerpartiets riksdagsgrupp tar kraftfullt initiativ för att motverka degradering av riksvägar i form av lägre hastighet och därmed sämre underhåll inklusive vinterväghållning.

16105 **Partistytelsens yttrande:**

Inom vårt vägnät behöver de 43 000 mil enskilda vägarna prioriteras. Det statliga stödet till dessa vägar har stärkts genom alliansregeringen men Centerpartiet anser att det behövs en fortsatt uppräknings av anslaget för att nödvändigt underhåll och viktiga investeringar ska kunna genomföras. Utöver det statliga ekonomiska stödet arbetar många lokala invånare, längs de enskilda vägarna, ideellt och de gör stora insatser för människors vardagsresor. De lokala vägföreningarna utgör tillsammans en hel folkrörelse i hela vårt land. Det är den enskilda vägen som gör att en miljon människor kan påbörja och avsluta sin dagliga resa och därför måste förutsättningar ges för att upprätthålla och utveckla dessa vägars kvalitet.

16115 Vägarna är också en absolut förutsättning för råvarutransporter och de ger oss tillgång till såväl friluftsliv och stora delar av vår besöksnäring. Denna inställning ska gälla för såväl enskilda vägar som för allmänna vägar på landsbygden. Centerpartiet verkar dessutom för ett

implementerande av den ”Finska modellen” vid förrättningsarbete i vägsamfälligheter vilket innebär ett väsentligt förenklat förfaringsätt till lägre kostnad.

16120 Det finmaskiga vägnätet måste ha en hållbar och bra standard för bärighet och belastning. En grund i detta är att rätt förutsättningar för bland annat regelverk och myndigheternas tillämpning och bemötande ges för de enskilda vägarna med statsbidrag för att upprätthålla och utveckla dessa vägar.

16125 Trafikverket ser just nu över hur bidragsgivningen till enskilda vägar skall ske framöver. Ett nytt krav är att mottagare av statsbidrag skall vara en fungerande vägförening. Kommuner skall inte längre kunna ta emot bidraget under förevändning att de ändå sköter de enskilda vägarna. Motion 13.31 pekar på vikten att nuvarande regler bibehålls så att enskilda kommuner fortsatt kan ta emot och administrera statsbidraget för det enskilda vägnätet inom den egna kommunen.

16130 Riksförbundet Enskilda vägar (REV) är positiva till Trafikverkets föreslagna förändringar. REV anser att förslaget kan leda till en positiv utveckling i många delar av landet där de enskilda vägföreningarna nu ligger ”vilande” och i och med förslaget kan åter bli aktiva.

16135 Centerpartiet delar den uppfattningen och anser att det är bättre att stödet går direkt till vägföreningen än att kommunen själv tillgodogör sig statsbidraget. Det är dock viktigt att det ges tid för anpassning till det nya regelverket så att berörda föreningar och kommuner har tid att agera för att även framgent kunna vara mottagare till statsbidraget. Förslaget är en övergångstid på minst fem år, vilket bedöms som tillräckligt för att ”väcka liv” i vilande vägföreningar.

16140 Trafikverket delar in landet i tre klimatzoner efter hur driftsbehovet för vinterunderhåll fördelas över landet – det vill säga antalet tillfällen för plogning, sandning och eventuellt ishyvling. Det uppstår ett problem när väderleksförhållandena och behovet av vinterunderhåll varierar stort inom en klimatzon, i Norrland är skillnaderna i behovet av vinterunderhåll stort mellan kust och inland. Klimatförändringarna har gjort att antalet plogningsturer har minskat medan sandningsbehovet ökat i kustområdet, vilket kostar mer pengar. Centerpartiet anser att lösningen på problemet bör vara att säkerställa att de zoner som finns anpassas till den rådande verkligheten samt effekter från klimatförändringarna. Genom ett allmänt ökat anslaget till enskilda vägar bör aspekter som ett ökat behov av sandningsturer i det norrländska kustlandskapet kunna bemötas utan att klimatzonerna behöver ritas om.

16150 I och med riksdagens beslut om att möjliggöra transporter med tyngre fordon, och på sikt även ännu längre fordon, finns ett behov av att bärighetssäkra vägnätet för att möjliggöra transporter med 74-tonslastbilar i hela landet. Användningen av tyngre och längre fordon ökar transporteffektiviteten i hela transportsystemet.

16155 Trafikverket har genomfört hastighetssänkningar 90 kilometer i timmen till 80 på ett 50-tal vägsträckor runt om i landet. På sikt är målet att alla vägar med högre hastighet än 80 ska vara mötesfria. Fram till år 2025 är det tänkt att ytterligare knappt 400 mil 90-väg ska ses över som ett led i Trafikverkets säkerhetsarbete för att minska antalet allvarliga och dödliga olyckor. Det finns många regionala vägar med mycket trafik och brister inom trafiksäkerhetsområdet. De regionala ramarna medger inte någon större satsning på trafiksäkerhet i landet. Viljan finns dock bland de regionala planupprättarna att i högre grad arbeta med till exempel mittseparering som är en väl beprövad och dokumenterad metod för att nå en ökad trafiksäkerhet.

16170 Det saknas dock en viktig pusselbit för att nå nationella mål och regionala nyttor. Det är alltså möjligt att samfinansiera den nationella planen med regionala medel, men inte tvärtom. Det behövs alltså en möjlighet att samfinansiera planerna åt båda hållen. Om den nationella planen utformades med en ”pott” för trafiksäkerhetsmedel som kunde samfinansieras till angelägna regionala trafiksäkerhetsobjekt så skulle det bidra till en fortsatt utveckling inom trafiksäkerhetsområdet.

16175 Centerpartiet motsätter sig inte vikten av säkerhetsförebyggande åtgärder för att minska olyckorna, partistyrelsen ser dock inte att standardlösningen alltid måste vara hastighetsbegränsningar. Önskvärt vore istället att investera i att göra vägsträckorna säkrare genom att till exempel bygga om vägarna till 2-1-vägar eller vidta andra nödvändiga åtgärder för att öka säkerheten utan att begränsa hastigheten.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.29

13.30.2

13.32

16180

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.30.1

13.31

Autonoma fordon, spårbilar och teknikutveckling – motion [13.33](#), [13.34](#), [13.35](#), [13.36](#), [13.37](#) och [13.38](#)

16185

13.33 Att Centerpartiet verkar för att tillåta alternativ till sidespeglar på fordon.

16190 13.34 Att Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlys hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan uppmuntra framväxten av intelligenta trafiksystem där automatiserade taxitjänster, kollektivtrafik, trafikledningssystem, logistiklösningar med mera samverkar på ett effektivt och miljövänligt sätt.

16195 13.35 Att Centerpartiet verkar för att regeringen, regioner, landsting och kommuner tar fram riktlinjer och strategier för hur självkörande fordon ska utnyttjas som en resurs för att minska trafikarbetet samt skapa säkrare och mer hållbara stadsmiljöer.

13.36.1 Att Spårbilssystem utreds för lämpliga områden och som kopplas till ordinarie kollektivtrafiksystem.

16200 13.36.2 Att utreda finansieringsförslag som inkluderar både offentlig och privat investering samt exempelvis EU-medel.

16205 13.37 Att Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlys hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan uppmuntra framväxten av intelligenta trafiksystem där automatiserade taxitjänster, kollektivtrafik, trafikledningssystem, logistiklösningar med mera samverkar på ett effektivt och miljövänligt sätt.

13.38 Att Centerpartiet tar fram förslag till anpassning av lagar för autonoma transporter samt nyttjande av drönare och andra farkoster inom samhällstjänster som Polis och Sjukvård.tt

16210 förslaget tas upp i riksdagen som ett centerförslag för att rädda nyrekrytering och polisbristproblematik enl ovan.

Partistyrelsens yttrande:

16215 Teknikutveckling får ofta effekt på transportsystemet. Det är viktigt att politiken tar hänsyn till ny teknik och utvecklar en lagstiftning som anpassas därefter. Utvecklingen med autonoma fordon och en ökad digitalisering i och med IoT "Internet of things" och implementering av 5G, den femte generationens internet, kan få en genomgripande effekt på hela transportsystemet. Den pågående testverksamheten med självkörande fordon i Göteborg

16220 visar att Sverige har stor potential men det finns också exempel på en tröghet för att få myndighetsgodkännanden på plats som möjliggör testverksamhet, till exempel i Kista. Centerpartiet instämmer med intentionerna i motionen om att det är viktigt att svensk lagstiftning inte förhindrar teknikutvecklingen utan möjliggör brukande av ny teknik så länge den uppfyller eventuella säkerhetsaspekter.

16225 Principiellt bör funktionalitet gå före krav på specifik utrustning. Ett tydligt exempel är det som tas upp i motionen om alternativ till sidospelar. Med en ökad introduktion av ny teknik och uppkopplade fordon så ersätts vissa traditionella funktioner med nya. Sidospelar är ett sådant exempel vars funktion lika väl kan uppnås med kameraalternativ. Lagstiftningen bör

16230 följa teknikutvecklingen och inriktas mer på funktionalitet istället för att ställa tekniskspecifika krav som lätt blir daterade när utvecklingen går fort.

Inom framtidens teknik är några trender extra tydliga: autonomi, eldrift, klimat/kostnadseffektivitet, delningsekonomi och nya affärsmodeller. Dessa trender för med sig såväl möjligheter som utmaningar för hur vi planerar transportinfrastrukturen. Samtidigt finns en rad frågor rörande de juridiska och trafiksäkerhetsmässiga aspekterna såväl som behovet av att utveckla ansvarsbegreppet. För att säkerställa att Sverige ligger i framkant och för att främja samhällsutvecklingen bör det tas fram en nationell strategi för autonoma fordon och transporter. I en sådan strategi bör de krav som ställs i berörda motioner utgöra viktiga

16235 delar, till exempel genomlysning av behovet av nödvändiga lagförändringar och utreda hur självkörande fordon kan användas för ett minskat trafikarbete, en ökad säkerhet och tillgänglighet och mer hållbara stadsmiljöer.

16245 En spårbil är ungefär lika stor som en vanlig bil och rymmer 3–6 personer, men kan också ta med en rullstol, barnvagn eller cykel. Den är förarlös, eldriven och går på en egen bana. Spårbilsbanor kan byggas i komplicerade terränger vilket innebär att spårbilar kan komplettera kollektivtrafik effektivt där den traditionella kollektivtrafiken har svårt att ta sig fram.

16250 Redan under Centerpartiets tid i Alliansregeringen gjordes en analys av förutsättningarna för spårbilar i departementsskrivelsen "Pionjärbanor för spårbilar - Analys av aktuella förutsättningar". Redan i denna skrivelse pekades ett antal områden ut som lämpliga områden för spårbilssystem, men ännu är ingen spårbilsbana på plats i landet. Centerpartiet välkomnar teknikutveckling och ökade satsningar på kostnadseffektiv kollektivtrafik, där spårbilssystem

16255 skulle kunna utgöra en del i det framtida transportsystemet förutsatt att kostnaderna förknippat med tekniken inte blir alltför höga.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.33

13.34
13.35
13.36
13.37
13.38

16260 **Pendeltågsstationer – motion [13.39](#) och [8.21](#)⁵⁹**

13.39 att Centern verkar för inbyggnad av pendeltågsperrongerna.

8.21.2 att Centern verkar för inbyggnad av pendeltågsperrongerna.

16265

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna hänvisar till ett antal fördelar som uppnås genom att bygga in pendeltågsstationerna, bland annat en ökad säkerhet för resenärerna och en förbättrad arbetsmiljö för förarna. Det är viktigt att vidta generella förbättringsåtgärder och att arbeta för en god säkerhet inom kollektivtrafiken, men det är inte lämpligt att peka ut enbart en särskild åtgärd. Förbättringsarbete kan göras på olika sätt beroende på olika, och lokala, förutsättningar. Vilken teknisk lösning som passar bäst varierar från fall till fall och beslut om inbyggnad av pendeltågsperronger fattas därför bäst av berörda landsting lokalt som ansvarar för kollektivtrafiken.

16275

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion:

13.39
8.21.2

Cykling – motion [13.40](#), [13.41](#), [13.42](#), [13.43](#), [13.44](#) och [13.45](#)

16280

13.40 att en "elcykel-bonus" på 3000 kronor införs när man köper en elcykel

13.41 att Centerpartiet tar fram ett förslag till elcykelpremie

16285 13.42.1 att Centerpartiet påverkar regeringen så att "Cykel" blir ett eget trafikslag hos Trafikverket

13.42.2 att Centerpartiet nästa skuggbudget har särskilda medel avsatta för cykelinvesteringar.

16290 13.43 att Centerpartiet ställer sig bakom ett införande av systemet med "grünpfail" för att tillåta högersväng mot rött för cyklister

13.44.1 att cykel skall kategoriseras som eget fordonsslag

16295 13.44.2 att Trafikverket får i uppdrag att anlägga cykelvägar utanför sitt eget vägområde

⁵⁹ 8.21.1 behandlas i yttrande om dödshjälp i Kommitté 8.

- 13.44.3 att arbeta för att ändra anläggningslagen för att lättare möjliggöra för markåtkomst vid anläggandet av regionala cykelstråk och nationella cykelleder.
- 16300 13.44.4 att Trafikverket får i uppdrag att öka takten för byggande av cykelvägar som är bättre anpassade till elcyklar samt de regionala stråken.
- 16305 13.44.5 att Trafikverket, tillsammans med kommuner, Stockholms läns landsting och länsstyrelse identifierar och påbörjar ett projekt för att anlägga en nationell cykelled i Stockholmsregionen.
- 13.44.6 att avsätta medel i den nationella infrastrukturplanen för att anlägga en nationell cykelled i Stockholmsregionen.
- 16310 13.45.1 att genomföra/skapa regionala cykelplaner
- 13.45.2 att Trafikverket ska prioritera sina åtaganden i regionala cykelplaner
- 13.45.3 att utreda om det är möjligt att sätta upp vindskydd på de mest utsatta regional stråken
- 16315 13.45.4 att alla regionala cykelstråk ska underhållas av en huvudman
- 13.45.5 att säkerställa att entreprenörer som underhåller regionala cykelstråk har rätt kompetens för jobbet.
- 16320 13.45.6 att sopsaltning ska vara standard på alla regionala cykelstråk och viktiga huvudstråk.
- 13.45.7 att grus sopas upp när det blivit barmark på viktiga stråk som inte sopsaltas.
- 16325 13.45.8 att cykelvägar inte får användas som en lösning vid snöröjning.
- 13.45.9 att fler parkeringsvakter ska punktmarkera viktiga cykelstråk.
- 16330 13.45.10 att utreda om det går att göra en rapportfunktion där cyklister direkt kan rapportera felparkerade bilar till parkeringsvakter.
- 13.45.11 att utreda vad det skulle kosta att asfaltera cykelvägar i en annan färg.
- 16335 13.45.12 att tydliga riktlinjer på regionnivå skaps för hur en TA-plan ska se ut för att medföra säker omledning och markering för cyklister.
- 13.45.13 att tjänstemän och entreprenörer ska få utbildning hur man upprättar korrekta TA-planer
- 16340 13.45.14 att viten ska skrivas ut om vägarbeten utanför utan TA-plan eller om jobben bryter mot TA-planen.
- 13.45.15 att tjänster för regional felanmälan skapas.
- 16345 13.45.16 att böjbara pollare ska börja användas istället för grindar för att hindra bilar från att köra in cykel/gångvägar.

13.45.17 att nya cykelställ som köps in ska vara av typen som man kan låsa fast cykeln i ramen.

16350

13.45.18 att säkra väderskyddad cykelparkering ska vara en naturlig del vid nybyggen.

Partistyrelsens yttrande:

16355 Centerpartiet ser stora fördelarna med och behovet av att öka cyklingen genom investeringar, regelförändringar och tydliga incitament. I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* föreslås bland annat att cykel i större grad behöver räknas som ett transportslag jämte bil, båt, flyg och tåg, och få resurser i nationella infrastruktursatsningar. Åtgärder för att förstärka säkerheten genom att gång- och cykelbanor, korsningar, trafikregler och trafiksignaler

16360 anpassas till cyklisternas och fotgängares skilda villkor. I detta kan bland annat möjligheten att tillåta högersväng mot rött för cyklister inkluderas men konsekvenserna av en sådan reform behöver utredas närmare innan ett sådant beslut. Partistyrelsen tycker dock inte att det är motiverat att införa en särskild elcykelpremie. Principiellt bör ett särskilt skattefinansierat stöd ställas mot alternativet att med lägre skatter låta människor själva välja vad de vill lägga

16365 sina pengar på. En särskild elcykelpremie skulle också innebära en gränsdragningsproblematik mot andra likande färdmedel. Inom ramen för ett reformerat reseavdrag skulle möjligheter att stödja klimateffektiva transportmedel, till exempel cykling, kunna utredas.

16370 Motion 13.44 och 13.45 föreslår ett antal åtgärder för att förbättra förutsättningarna för cykling med fokus på Stockholmsregionen. Flera av dessa kan vara positiva men det ska understrykas att infrastrukturinvesteringar och -planering bygger på regionala prioriteringar. Behoven överstiger alltid tillgängliga resurser och prioriteringar behöver göras från fall till fall, även mellan olika trafikslag, investeringar och projekt. Att på nationell nivå peka ut och

16375 prioritera särskilda satsningar i vissa län vore att centralstyra och gå överhuvudet på de lokala och regionala församlingar som har att göra dessa avvägningar, och inte i linje med Centerpartiets vilja att decentralisera och flytta makt närmare medborgarna. I stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* föreslås att ytterligare befogenheter vad gäller trafik- och miljöåtgärder ska decentraliseras. Av dessa skäl är det inte heller lämpligt att

16380 i beslut på nationell nivå i detalj föreskriva hur underhåll ska bedrivas, hur parkeringsregler efterlevas, trafik hanteras i samband med ombyggnader, eller hur cykelställ eller vindskydd ska utformas. Förutsättningarna ser olika ut på olika platser och val av underhåll, investeringar och tekniska lösningar bör beslutas på lokal och regional nivå.

16385

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.42

13.43

13.44

13.45

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.40

13.41

Denaturering, pumplagen och konvertering – motion [13.46](#)

16390

13.46.1 att godkänna denatureringen MTBE/ETBE+isobutanol som fullständig denaturering.
13.46.2 att ändra skrivningen i den kritiserade pumplagen så att rena förnybara drivmedel blir tillgängliga på marknaden.

16395

13.46.3 att konvertering av befintliga bilar till drift med förnybara bränslen tillåts enligt ett enkelt och logiskt regelverk som i praktiken främjar konverteringar.

Partistyrelsens yttrande:

16400

Ren etanol skulle i dagsläget klassificeras som odenaturerad etanol och därmed med stöd av lagen (1994:1564) om alkoholskatt få en skatt på drygt 500 kronor per liter. För att undgå alkoholskatten måste etanolen denatureras delvis eller fullständigt. Denaturering av etanol sker till exempel genom tillsats av metyltertiärbutyleter (MTBE) och isobutanol. MTBE kan bytas ut mot etyl-tertiärbutyleter (ETBE). Etanol i drivmedel ska dessutom enligt

16405

Folkhälsomyndighetens föreskrifter om alkoholhaltiga preparat vara denaturerad med röd färg. Efter tillsatsen av denaturerande ämnen kan etanolen inte längre bestå av 100 procent ren etanol. Om en denaturering ska godkännas i enlighet med nu gällande EU-lagstiftningen (förordning (EEG) nr 3199/93 av den 22 november 1993 om ömsesidigt erkännande av förfaranden för att fullständigt denaturera alkohol för att erhålla punktskattebefrielse) krävs en inblandning av flera denaturerande ämnen, vilka sammanlagt uppgår till cirka 5 viktsprocent.

16410

Nuvarande denaturering av etanol till drivmedel med godkännande i Sverige omfattar enbart bränslen som har en inblandning av bensin och inte rena alkoholbränslen. Ska ingen bensininblandning göras behöver lagstiftningen förändras. Den tidigare bedömningen har varit att den nuvarande typen av denaturering skall vara tillräcklig, men om E100 skulle finnas på marknaden skulle man behöva göra en ny prövning med tanke på att bensintillsatsen försvinner och att risken därmed ökar att etanolen används för dryckeskonsumtion.

16415

Folkhälsomyndigheten är tillsynsmyndighet för denatureringen och den som i sådant fall skulle behöva utreda frågan om hur en denaturering av E100 ska ske för att villkoren i alkohollagen ska uppfyllas, dvs. att så långt möjligt hindra förtäring av spriten utan att hindra den avsedda användningen. Det bör vara upp till Folkhälsomyndigheten att utreda och godkänna denatureringen MTBE/ETBE+isobutanol som fullständig denaturering.

16420

Centerpartiet ställer sig positiva till att möjliggöra den denaturering som motionären förespråkar med alla de fördelar som motionären sedan en tid tillbaka framför, men bedömer sig inte ha tillräcklig kompetens i denna tekniskspecifika fråga, ej heller underlag nog för att bedöma frågan utan anser att detta avgörande ligger hos Folkhälsomyndigheten.

16425

I dagsläget anser tillfrågade experter att den främsta orsaken till att E100 inte finns på marknaden att det inte finns några fordon som är godkända för att köra på E100. Positiva försök med drift av E100 har tidigare gjorts och det vore önskvärt att fler fordonstillverkare inriktar sig på drift med rena biodrivmedel, parallellt med utvecklingen till eldrift och hybrider som kan gå på både el och biodrivmedel. För tillfället saknas dock en marknadsefterfrågan på E100, eftersom bilar som drivs på E100 saknas.

16430

16435

Konsumenter är enligt avgasreningsslagen (2011:318) skyldiga att tanka det bränsle som bilen är godkänd för, annars gäller inte garantierna för fordonet och dess avgasreningssystem.

För E100 skulle en nationell standard behövas och att detta bränsle inkluderas i drivmedelslagen (2011:319).

16440

Centerpartiet anser att förutsättningarna för alla förnybara drivmedel samt för fordon som kan tanka dessa drivmedel, inklusive rena sådana som till exempel E100 och B100 måste stärkas. Inom ramen för detta ingår att godkänna denaturering med isobutanol och MTBE/ETBE om denna denaturering uppfyller de krav som Folkhälsomyndigheten ställer vid provning.

16445

Pumplagen

Centerpartiet anser att generella stöd för biodrivmedel är bättre än att tvinga fram förnybara drivmedel genom att ställa högre krav på andelen förnybart inom ramen för pumplagen. Det kan dock finnas skäl till en allmän översyn av pumplagen.

16450

Konvertering

Som motionären skriver är det idag tillåtet att konvertera bensin- och dieseldrivna fordon för drift på E85 eller fordonsgas. Vi anser inte att det finns någon anledning till att begränsa konverteringsmöjligheterna till dessa bränslen. Det bör vara upp till bilägaren att besluta om vilket bränsle denne anser är bäst för bilen, förutsatt att de krav som ställs vid besiktning är uppfyllda. Konverterade fordon måste dock genomgå en ny registreringsbesiktning för att säkerställa detta.

16455

Syftet med konvertering bör vara att ställa om till ett bränsle som har bättre miljö- eller klimatnytta. Därför anser Centerpartiet att vid tillförande av ytterligare ett bränsle vid samtidig förbränning, så kallad Dual Fuel teknik, ska det alternativa bränslet ge bättre klimatnytta än huvudbränslet.

16460

I det stora perspektivet, och för att driva en omställning av fordonsflottan tror vi mer på stimulansåtgärder vid nybilsinköp, så som den gröna bilbonusen vi presenterat. Men Centerpartiets inställning är också att ett stort ansvar vilar på individen och därför är det rimligt att regelverket underlättas för dem som är intresserade av att konvertera sin bil till ett alternativt bränsle som är mer hållbart än fossil bensin och diesel.

16465

16470

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta att Centerpartiet verkar för:

Att Centerpartiet ska verka för en ökad introduktion av biodrivmedel.

Att pumplagen bör ses över för att möjliggöra en ökad introduktion av biodrivmedel och gröna mobilitetstjänster.

Partistyrelsen föreslår partistämman att bifalla följande motion:

13.46.3 att konvertering av befintliga bilar till drift med förnybara bränslen tillåts enligt ett enkelt och logiskt regelverk som i praktiken främjar konverteringar.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.46.1

13.46.2

- 16475 **Drivmedel och skatter – Motion [13.47](#), [13.48](#) och [13.49](#)**
 13.47 Att centerpartiet arbetar för intentionerna i motionen
 Motion 13.47 vill förbjuda alla tävlingar med motordrivna fordon som går på fossila bränslen.
- 13.48.1 Att Centerpartiet med stor kraft, snarast arbetar för en sänkt drivmedelskatt/avgift för
 16480 företag inom de gröna näringarna.
- 13.48.2 Att Centerpartiet utreder och tar fram förslag till hur man på bästa sätt minskar
 kostnaderna för bilkörning för privatpersoner i svensk glesbygd/landsbygd.
- 16485 13.49 Att differentiera drivmedelsskatten på bensin och diesel så att skatten är avsevärt lägre i
 glesbefolkade områden.
- Partistyrelsens yttrande:**
- 16490 Centerpartiet tror att det går att förena tillväxt i resande med en minskad miljöpåverkan. Vår
 inställning att bilen som sådan inte utgör ett problem, det är det bränslet man väljer att köra
 sin bil på som ger upphov till utsläpp som är skadliga för såväl hälsa som klimatet.
- 16495 Infrastruktur för att tanka förnybara alternativ, så som biogas, etanol eller för den delen ladda
 din bil med förnybar el ser olika ut i olika delar av landet. På landsbygden är sträckorna långa
 och kollektivtrafiken är sällan ett lika realistiskt alternativ som det är i staden. I omställningen
 till en fossiloberoende fordonsflotta ska landsbygdsboende som är beroende av bilen dock inte
 straffbeskattas. Till följd av ett lågt oljepris och mer effektiva bilmotorer är det troligen så att
 16500 kostnaden att köra bil per kilometer generellt sett minskat, givetvis beroende på vilken bil
 som används. Mellan 2012 och 2015 minskade den genomsnittliga bränsleförbrukningen för
 både diesel och bensin med cirka fem procent.
- 16505 Det finns ett problem med att differentiera drivmedelsskatter i landet. En oönskad konsekvens
 skulle kunna bli att människor åker längre än tidigare för att tanka i de områden där skatten på
 drivmedel är lägre. Det skulle kunna ge en negativ miljöeffekt med mer bilåkande och mer
 utsläpp som följd.
- 16510 Centerpartiet anser att det ska löna sig att tanka och köra förnybart i hela landet. Att
 säkerställa att mer hållbara alternativ till fossila drivmedel finns tillgängliga och är
 ekonomiskt konkurrenskraftiga är en bättre väg att gå än att subventionera fossila drivmedel.
- Centerpartiet vill se över reseavdraget för att fortsatt ha ett styrmedel som gynnar både miljö
 och boende i gles- och landsbygd med ett stort behov av bilen.
- 16515 För de gröna näringarna inom lantbruket är kostnaden för diesel en stor utgiftspost. Sverige
 har en jämförelsevis hög skatt på diesel, varför återbäring av dieselskatt till företagare inom
 lantbruket har varit ett viktigt styrmedel. Centerpartiet har i budgetmotionen från 2017
 föreslagit att återbetalningen av dieselskatten höjs med 50 öre mer än regeringen och att
 återbetalningen permanentas på denna högre nivå. Centerpartiet föreslår en återbetalning på
 16520 2,20 kr per liter mot regeringens 1,70 kronor per liter. Det är dock så att det i och med denna
 återbetalning inte lönar sig för lantbrukare att välja förnybara drivmedel framför fossila, det är
 någonting Centerpartiet vill förändra.

- 16525 Det är viktigt att den gröna omställning som pågår inom lantbruket understöds. Redan idag görs stora framsteg inom den gröna omställningen, genom bland annat förnyelsebara drivmedel och projekt med omställningspremier för arbetsmaskiner. Tyvärr har den omställning som påbörjats stannat av på grund av avsaknad av långsiktiga spelregler för svenska biodrivmedel. Det är därför en prioriterad fråga för Centerpartiet att arbeta med de betydande hinder som finns för att den riktigt stora omställningen ska kunna komma igång.
- 16530 Centerpartiet vill förstärka och påskynda den gröna omställningen och föreslår att Jordbruksverket ges ytterligare 25 miljoner kronor per år, i syfte att möjliggöra för myndigheten att finansiera fler projekt kring omställning av arbetsmaskiner inom jordbruket. Målsättningen är att öka möjligheterna för lantbruket att ställa om, i syfte att på sikt fasa ut subventionerna av fossila drivmedel.
- 16535 I Motion 13.47 föreslås ett förbud för alla tävlingar med motordrivna fordon som går på fossila drivmedel. I STCC finns exempel på bilar som med framgångsrikt resultat körts på biogas, och även i rally-tävlingar har etanolbilar test-tävlat. Speedwaymotorcyklar och Formel 1-bilar kan köras på ren metanol. Det finns säkerligen fler exempel på introduktionen av förnybara drivmedel i motorsporten. Centerpartiet ställer sig negativ till ett totalt förbud mot tävlingar. Istället är det önskvärt med en ökad introduktion av förnybara drivmedel även i motorsporten.
- 16540

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.48.1

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 13.48.2 13.47 13.49

16545

Mobiltelefoni och bredband– Motion [13.50](#), [13.51](#) och [13.52](#)

- 16550 13.50.1 Att regelverket för bidragsgivning till fiberutbyggnad ses över så att vi ej får oönskad diskriminering av boende i områden med hög andel fritidsboende.

13.50.2 Att behovet av fiber till näringsverksamhet tas med som en faktor då man prövar möjligheten att bevilja bidrag till landsbygdsområden med hög andel fritidsboenden.

- 16555 13.51 Att Centerpartiet ska verka för att hela landet ska få en mobiltäckning som är stabil och att krav på detta ställs till mobiloperatörerna.

- 16560 13.52.1 Att Centerpartiet arbetar för en förbättrad mobiltäckning genom att skapa förutsättningar för samarbete mellan mobiloperatörerna och staten där operatörerna kan hyra in sig i statens fibernät och master.

- 16565 13.52.2 Att Centerpartiet arbetar för att skapa förutsättningar för samhällsmaster där staten och regionerna i samarbete med operatörerna bygger ut mobilnätet för en förbättrad täckning på landsbygden

Partistyrelsens yttrande:

16570 Oavsett var man bor – på landsbygden, i mindre orter, i städernas förorter eller innerstaden – ska man ha tillgång till mobiltelefoni och bredband och en fungerande mobiltäckning, det är Centerpartiets vision.

16575 Den senaste tiden har en nedmontering av det gamla statliga telefonikopparnätet accelererat, något som påverkar tillgången på telefoni- och bredbandstjänster. Detta slår hårdast mot landsbygden där alternativen till en fast förbindelse, till exempel ett fibernät eller mobilt nät med hög överföringshastighet, inte finns eller är alltför kostsamma. Parallellt med nedmonteringen har regeringen stoppat auktionen (frigörandet) av 700 Mhz-bandet till mobila telefonitjänster, något som annars har god kapacitet att täcka upp det gamla kopparnätet och som kraftigt skulle förbättra den mobila täckningen i stora delar av landet. För att förhindra att människor lämnas utan möjlighet till en fungerande kommunikation anser Centerpartiet att 16580 den aktör som idag distribuerar telefoni- och bredbandstjänster inte ska tillåtas avbryta den, om det inte finns en fullgod ersättning till en rimlig kostnad på plats.

16585 Precis som för elleverantörer är det viktigt att marknadsaktörer inom bredband och telefoni tar sitt fulla ansvar vid avbrott och störningar. För att få bukt med avbrottsproblem avseende telefoni och bredbandstjänster är det viktigt att arbeta med problemet från flera håll. Det är dels viktigt att kapaciteten stärks för att förhindra störningar. Det är också viktigt att operatörerna tar ett större ansvar. För att säkerställa en hög leverans kvalitet anser Centerpartiet att marknadens aktörer inom mobilt bredband och telefoni får ett större ansvar genom att i lagstiftning införa en avbrottsersättning för kommunikationsoperatörer inom 16590 bredband och mobiltelefoni.

16595 När potential till samförläggning av bredbandsinfrastruktur med annan infrastruktur, till exempel när man bygger vägar eller drar elkablar bör detta ske för att byggande av samhällsinfrastruktur ska bli så kostnadseffektivt som möjligt. Kvalifikationsreglerna för statsbidrag till fiberutbyggnad bygger på ett poängsystem som tillämpas av Länsstyrelserna och är uppsatta av Jordbruksverket som rangordnar inkomna ansökningar. Projektet ska ha ett högt antal möjliga anslutningar till nätet och som möjlig anslutning räknas alla hushåll med folkbokförda personer inom det område som avgränsats för projektet. Enligt Jordbruksverket är syftet med prioriteringen är att få projekt som omfattar ett lite större område. Det är bra ur 16600 kostnadssynpunkt om projekten inte blir alltför små och syftar också till att områden avgränsas på ett klokt sätt så att inte ”vita fläckar” uppstår mellan områdena. Det går även att få stöd för att bygga bredband till fritidshus och företag i det område som är avgränsat för projektet. De ingår dock inte i poängberäkningen eftersom att stödet i första hand är riktat till de som bor på landsbygden. Det är viktigt att boenden i områden med en hög andel 16605 fritidsboende inte diskrimineras vad gäller utbyggnad av bredband. Därför krävs ökade resurser till bredbandsutbyggnad, vilket motiverat Centerpartiet till satsningen på en ”bredbandsmiljard” för att utbyggnaden inte ska avstanna. Efterfrågan på bredband i områden med hög andel fritidsboende kan vara minst lika hög som i områden med permanent hushåll. Jordbruksverkets poängsättningssystem får dock anses vara en rimlig prioritering förutsatt att 16610 tillgången till stödmedel är tillräcklig för att koppla upp hela landet, senast 2025.

16615 Med samhällsmaster avses mastplatser i mobilnäten som är helt eller delvis offentligt finansierade, i områden där det saknas kommersiella förutsättningar för operatörer att bygga ut sina nät. Centerpartiet anser att samhällsmaster skulle kunna användas som ett komplement till den marknadsmässiga utbyggnaden för att bidra till förbättrade förutsättningar för mobila telefoni- och bredbandstjänster i områden som har bristfällig mobiltäckning och där marknadsmässig utbyggnad av infrastruktur för mobila telefoni- och bredbandstjänster inte

16620 bedöms ske. Med anledning av detta gav Centerpartiet i regeringsställning Post och Telestyrelsen i uppdrag att se över förutsättningarna för samhällsmaster. I uppdraget påpekar PTS att det för att minimera marknadsstörningar är en förutsättning att samhällsmaster etableras endast där ingen marknadsmässig utbyggnad förväntas ske i närtid (inom 3 år). PTS understryker också vikten av att en offentligt finansierad samhällsmast är öppen för alla marknadsaktörer och att tillträde beviljas på icke-diskriminerande villkor.

16625 Den kartläggning som PTS har gjort visar att tillgången till mobilnät är god i Sverige, med vissa undantag främst för områden i Norrland, Dalarna och Värmland som är mycket glest befolkade. De platser som kan vara aktuella för samhällsmaster beskrivs som turistområden, vägar, fritidsområden, näringsverksamhet, enskilda hushåll och arbetsställen. De områden med bristande mobiltäckning, och som kan bli aktuella för en samhällsmast, finns så gott som 16630 uteslutande utanför tätorter.

16635 Det sker en del pågående initiativ för att förbättra mobilnäten och mobiltäckningen. För tillfället pågår en kommersiell utbyggnad av mobilnäten (4G) samt utbyggnad tack vare PTS täckningskrav i 800 MHz-bandet. Frigörandet av 700 MHz-bandet och ett eventuellt täckningskrav inom detta skulle också förbättra täckningen. PTS gör bedömningen att den kommersiella utbyggnaden tillsammans med PTS täckningskrav vid tilldelning av 700- och 800 MHz-banderna kan komma att skapa täckning på många av de platser som beskrivs som aktuella för samhällsmaster.

16640 De kommuner som ser behov och som vill satsa egna resurser, kan komplettera den centralt drivna utbyggnaden med egna lokala projekt för att förbättra mobiltäckningen.

Partistytelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.51 13.52

Partistytelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 13.50

16645

Skrotningspremie gamla bilar – motion [13.53](#)

13.53 att en skrotningspremie åter införs för gamla bilar

16650 **Partistytelsens yttrande:**

16655 Bilskrotningspremien infördes 1975 för att hantera nedskräpningen av bilar i naturen. Denna togs sedan bort av dåvarande alliansregering 2007 i och med att den nya bilskrotningsförordningen infördes liksom en ny förordning om utökat producentansvar. I och med det utökade producentansvaret fick bilproducenterna hela ansvaret för insamlingen och omhändertagandet av uttjänta bilar och därmed fanns inte längre något behov av bilskrotningspremien. Tydligt producentansvar i enlighet med principen om att förorenaren betalar är den linje som Centerpartiet driver och verkar för. Det finns däremot inget som 16660 hindrar producenterna att, inom ramen för producentansvaret, införa en premie i samband med skrotning ifall branschen anser att det är en lämplig åtgärd för att öka nybilsförsäljningen.

16665 Innan regeringsskiftet 2014 tillsatte Alliansregeringen en utredning för att se över hur ett ersättningssystem för omhändertagande av uttjänta fordon skulle kunna utformas och finansieras så att det inte belastar kommuner och staten finansiellt och för att minska dumpning och illegal skrotning av bilar. Detta uppdrag redovisades i november 2015 och har sedan dess legat på nuvarande regerings bord.

16670 Naturvårdsverket bedömde i utredningen *Omhändertagande av övergivna, uttjänta fordon samt flyttning av fordon i vissa fall* att ett producentfinansierat ersättningssystem är mest samhällsekonomiskt lönsamt och skulle kunna öka incitamenten för producenterna att styra mot ökad resurseffektivitet och återvinning inom bilindustrin. Därför föreslår myndigheten att en producentfinansierad fond inrättas. Det är ett intressant förslag att titta vidare istället för en skrotningspremie. Däremot behövs ytterligare arbete för att utreda om en sådan lösning är förenlig med EU:s statsstödsregler.

16675

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner: 13.53

16680 **Fossiloberoende fordonsflotta, laddinfrastruktur, elvägar och elfordon – motion [13.54](#), [13.55](#), [13.56](#), [13.57](#), [13.58](#), [13.59](#), [13.60](#), [13.61](#), [13.62](#), [13.63](#) och [13.64](#)**

13.54.1 Att arbeta för en momssats på 0 % för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000 kr)

16685 13.54.2.2 Att arbeta för en momssats på 0 % för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000 kr)

13.55.1 Att nuvarande miljöbilspremie avskaffas

16690 13.55.2 Att införa momsbefrielse på 100% elbilar.

13.56.1 Att Centerpartiet driver på för att Sverige och svensk industri ska bli världsledande inom området elektrifiering av vägar och särskilt för tung trafik

16695 13.56.2 Att Centerpartiet driver på för att Sverige senast 2020 skaffar sig en utbyggnadsstrategi för elvägar, där det anges vilka större vägar som bör byggas ut till elvägar, i vilken ordning och vilken tidplanen är.

13.57.1 Att göra om Klimatklivet till ett fast stöd per laddstation

16700

13.57.2 Att ändra reglerna i Plan- och bygglagen till att förbereda för laddning vid ny- och ombyggnation

16705 13.57.3 Att Centerpartiet ska verka för riktlinjer om lämpligt antal laddpunkter vid bynation av nya parkeringsplatser

13.58.1 Att Centerpartiet ska verka för ett mål om andel utsläppsfria fordon i offentlig verksamhet och upphandlade tjänster

- 16710 13.58.2 Att ge partistyrelsen i uppdrag att föreslå incitament för företag att ställa om sina flottor
- 13.59.1 Att införa parkeringsnormer som säkerställer minst en laddplats per 10 parkeringsplatser vid anläggning av nya parkeringsplatser vid besöksdestinationer och
- 16715 fastigheter som flerbostadshus.
- 13.59.2 Att arbeta införa en parkeringsnormer som säkerställer förberedelse för laddplatser vid nybyggnation av fler än tio parkeringsplatser såsom i flerbostadshus.
- 16720 13.59.3 Att laddplatser för elbilar byggs på kommuners pendlarparkeringar och infartsparkeringar
- 13.60.1 Att premiera elfordon vid upphandling av färdtjänst och distribution
- 16725 13.60.2 Att i samverkan med näringslivet etablera snabbbladdstationer som möjliggör för taxi, färdtjänst och distributionsfordon att köra på el
- 13.60.3 Att nya stadsdelar utvecklas till nollzoner genom att premiera eldrivna fordon och elbilspooler
- 16730 13.60.4 Att erbjuda 2h gratis kantstensparkering för elbilar i städers miljözoner
- 13.61 Att elskatten på el som används som drivmedel till bussar avskaffas eller sänks till samma nivå som tåg
- 16735 13.62 Att en Laddrättighet för elbilsägare i befintliga flerbostadshus införs
- 13.63 Att Centerpartiet driver kravet att det vid laddningsstationerna för elbilar alltid ska finnas ett alternativ med förnyelsebar el.
- 16740 13.64.1 att Centerpartiet ska verka ett mål om minst 1 miljon laddbara bilar till år 2030
- 13.64.2 att Centerpartiet ska verka för ett slutdatum för nyförsäljning av bensin- och dieselbilar i Sverige
- 16745 **Partistyrelsens yttrande:**
Dessa motioner lyfter den för Centerpartiet prioriterade frågan om att minska miljö- och klimatpåverkan från transporter. Partistyrelsen instämmer i ambitionen i dessa motioner och i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt* föreslås en rad åtgärder kring att främja gröna bilar, öka andelen förnybara drivmedel, främja ny utsläppssnål teknik och decentralisera beslutsmyndighet över miljöregler och parkering.
- 16750 Det finns olika exempel på stimulansåtgärder för att öka introduktionen av elbilar på marknaden. Norge har använd momsbefrielse för elbilar, vilket även motion 13.54 och 13.55 förordar. Centerpartiets förslag är att införa en grön bilbonus. Ett utvecklat resonemang om detta återges i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*. En viktig anledning till varför Centerpartiet förordar en grönbilbonus är för att det är ett politiskt förslag som är självfinansierat. De bästa bilarna får en bonus som bekostas av en avgift på de bilar som
- 16755

- 16760 släpper ut mest. Att momsbefria elbilar skulle innebära ökade statliga utgifter som kräver resurser från andra viktiga åtgärder, till exempel inom klimat och miljöområdet. Centerpartiet har sedan länge ansett att ett riktat stöd för utbyggnad av laddinfrastruktur är mer effektivt och kan ske mer samordnat än regeringens initiativ klimatklivet. Genom att ge ett investeringsstöd till utbyggnad av laddstolpar upp till halva kostnaden för laddningsstationen kan ett sammanhängande nät av laddstolpar byggas ut i hela landet.
- 16765 Precis som motion 13.57 påpekar är det viktigt att planera för en ökad andel laddningsplatser vid nybyggnation av bostäder och parkeringsplatser. Gröna mobilitetslösningar, såsom elektrisk drift av fordon, ska även premieras vid nybyggnation. Ett utvecklat resonemang om detta återfinns i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*. På partistämman i Falun 2015 lyftes frågan i såväl stämmoprogrammet "hela landet" som i tillhörande motionssvar.
- 16770 Partistämman ansåg då att den norm som gäller för parkeringsplatser bör ses över och anpassas till förmån för hållbara mobilitetslösningar. I Sverige är det kommunerna som har det övergripande ansvaret för parkeringens planering, enligt plan- och bygglagen. Som princip anser vi att kravet på skäligt utrymme för parkeringsplatser i plan- och bygglagen bör
- 16775 ändras till skälig tillgång på mobilitetslösningar som ger frihet till kommunernas lokala förutsättningar.
- 16780 Flexibla parkeringstal innebär sänkta parkeringsnormer där byggföretaget istället tillhandahåller, för miljön positiva, mobilitetstjänster som till exempel cykelparkering vid nybyggnad av bostäder. De ekonomiska resurser som frigörs när parkeringsplatser inte måste anläggas kan istället satsas på att öka mobiliteten utan att man behöver äga egen bil. Kommuner bör bejaka användandet av flexibla parkeringstal. Centerpartiet vill också förändra lagstiftningen så det blir möjligt för kommuner att tillhandahålla gratis parkering för miljöbil, eller särskilda parkeringsplatser för bilpooler eller elbilar.
- 16785 En stor del av politiken för att främja elbilar via upphandling, lokala miljözoner och parkeringsplatser avgörs i den lokala politiken. Motion 13.60 föreslår åtgärder för att premiera elfordon som kan beslutas om i berörda kommuner. Mål om andelen utsläppsfria fordon i offentlig verksamhet och upphandlade tjänster är även det mål som inte fattas på riksplanet utan på landstings- och kommunnivå. Centerpartiet anser att kommuners klimatkraft bör skärpas, till exempel genom att kommuner ska kunna införa miljözoner för personbilar och lätta lastbilar på samma sätt som det går att göra för tung trafik. På de gator som är mest förorenade ska det vara möjligt att lokalt bestämma att enbart fordon som uppfyller krav om viss klimatprestanda, bullernivå och partikelutsläpp får köra, eller införa avgifter för dubbdäck.
- 16790 16795
- 16800 Centerpartiet anser att beslut om trängselskatter samt hur intäkterna fördelas ska kunna fattas lokalt. Trängselavgifter ska vara möjligt att införa kommunalt utan att ett riksdagsbeslut föreligger för att minska trafikbelastningen och utsläpp av luftföroreningar. Intäkterna som man får bör då gå tillbaka till investeringar på orten. Det bör även finnas möjlighet att ge vissa miljöbilar (till exempel elbilar) rabatterat pris från trängselskatt.
- 16805 Incitament för företag att ställa om sina fordonsflottor kan till exempel vara förändrade förmånsvärden för bilar, som återges i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*, men också lokalt och regionalt beslutade förslag som till exempel miljöbilspareringar, miljözoner och möjlighet att nyttja bussfiler. Ett annat förslag som ökar incitamentet att ställa om fordonsflottor är Centerpartiets förslag att införa en grön bilbonus.

Det är viktigt att de som har en elbil har möjlighet att ladda bilen i hemmet. Motion 13.62 tar upp problemet att det i befintliga flerbostadshus ofta saknas laddplatser och att en laddrättighet för elbilsägare därför bör införas. Centerpartiet anser att det bör vara upp till bostadsrättsföreningarna att bedöma intresset och behovet av laddplatser och att därefter avgöra om kostnaderna för investeringar är rimliga sett till föreningens ekonomi. Det är viktigt att en bostadsrättsförening inte nekar sina medlemmar en laddplats om det finns teknisk möjlighet att tillhandahålla en sådan, däremot får den som efterfrågar den stå för merkostnaden. Om bostadsrättsföreningar eller privatpersoner vill investera i laddplatser kan ekonomiskt stöd ges via Centerpartiets satsning på medfinansiering av laddstolpar eller via ROT-avdraget.

Elvägar är en av flera viktiga åtgärder för att minska utsläppen från den tunga trafiken. Olika åtgärder för att minska utsläpp från transportsektorn, inklusive genom elektrifiering av transporter och elvägar finns i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*.

Idag är elektriciteten för busstrafiken skattepliktig till skillnad från kollektivtrafik på spår (exempelvis järnväg, pendeltåg, tunnelbana och spårvagn). För att öka introduktionen av eldrivna bussar i kollektivtrafiken anser Centerpartiet att busstrafiken bör ha samma skatteförhållanden som tågtrafiken. Därför föreslår vi att energiskatten på el till elburen kollektivtrafik hanteras likvärdigt oavsett fordonstyp.

Övergången till eldrift i transportsystemet har stor potential att minska utsläppen av växthusgaser. Men eldrift i sig garanterar inte detta, avgörande är hur elen har producerats. I Sverige har vi en hög andel förnybar el. Motion 13.63 förordar ett krav på att det vid laddningsstationer för elbilar alltid ska finnas ett alternativ med förnybar el. Intentionen är god och vad gäller offentligt finansierade laddplatser anser Centerpartiet att elen i dessa bör vara förnybar i så hög utsträckning som möjligt. Vad gäller laddstolpar som finansieras av privata aktörer bör det vara upp till dessa att avdöma frågan.

Centerpartiet står bakom Miljömålsberedningens förslag om att utsläppen från transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030. För att nå detta mål kommer flera åtgärder behöva samverka. Ökad eldrift är en viktig del. Centerpartiet förespråkar teknikneutralitet och anser inte att antalet elbilar som ska rulla på vägarna 2030 behöver målsättas. Befintliga dieselbilar kan idag kraftigt reducera sina utsläpp genom att tanka ett förnybart drop in-bränsle, till exempel talloljebaserad biodiesel (HVO). Motsvarande utveckling kommer att komma på bensinsidan. Att helt förbjuda bensin- och dieselbilar ser Centerpartiet inte som en lösning på transportsektorns klimatutmaning. Det viktiga för att minska utsläppen är att ersätta de fossila drivmedlen med förnybara.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

13.56
13.57
13.58
13.59.3
13.60
13.61
13.63

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

13.54

13.55
13.59.1
13.59.2
13.62
13.64

16850 **Ursprungsmärkning av drivmedel motion [13.66](#)**

13.66 att Centerpartiet verkar för att ursprungsmärka drivmedel

Partistyrelsens yttrande:

16855 I partistämmoprogrammet från 2015 *Resultat för miljön* fattades beslut om att verka för ursprungsmärkning av drivmedel vid pumpen. Detta betonas återigen i stämmoprogrammet *Miljöansvar och grön tillväxt*.

16860 Utifrån ett införande av EU-gemensamma livscykelkriterier för fossila bränslen, motsvarande de som redan idag finns för förnybara drivmedel, vill vi med detta som grund införa en ursprungsmärkning av bränslet vid pumpen. Genom att synliggöra ursprunget av drivmedlet kan konsumenterna fatta ett medvetet val, såsom vi gör med livsmedel eller kläder idag.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
13.66

16865

Övergivna bilar – motion [13.67](#)

13.67 att Centerpartiet aktivt initierar berörda departement och myndigheter att arbeta fram en regelförändring avseende bortforsling av fordon.

16870

Partistyrelsens yttrande:

16875 Efter att skrotningspremien avskaffades 2007 infördes producentansvar, vilket innebär att den som producerat bilen är skyldig att ta emot den när den ska skrotas, utan kostnad. Det är alltså gratis att lämna sin bil till skroten. Bilägaren måste dock frakta bilen till skroten. Med undantag för vissa glesbygdsområden så ska det finnas mottagningsplatser för skrotfärdiga bilen inom fem mils avstånd. Trots detta är det ett problem att övergivna bilar lämnas i vägrenar, diken och på annans mark. Förutom att skrotbilen är nedskräpning betraktas den också som farligt avfall, så länge den innehåller de vätskor och komponenter som är skadliga för miljön. För att minska problemen med övergivna bilar, stärka äganderätten för markägare

16880 och minska skattebetalarnas nota för bortforsling av övergivna fordon kan det finnas skäl att se över dagens regelverk.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:
13.67

16885 **Slussarna i Trollhättan – motion [13.68](#)**

13.68 Att Centerpartiet verkar för att medel anslås att göra detta möjligt. Allt för att trygga den framtida sjöfarten i Göta Älv.

16890 **Partistyrelsens yttrande:**

Vänersjöfarten är viktig för godstransporter och näringslivet och avlastar närliggande landsvägar och järnvägar från trafik. Centerpartiet bejakar slussarnas reparationsbehov i Trollhättan. I regeringsställning anslog vi 2014 utredningsmedel för slussarna i den nationella beslutsplanen för prioriterade infrastrukturåtgärder.

16895

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade: 13.68

Kommitté 14 - Organisation och kommunikation

16900

Medlemsutbildning - motion [14.1](#), [14.2](#) och [14.3](#)

14.1.1 att Centerpartiet ska ta fram en kurs inriktad på landsbygdsforskning och urban norm.

16905

14.1.2 att Centerpartiet skriver in kunskap om urban norm som en viktig del i vår utbildningspyramid

16910

14.1.3 att Centerpartiet skapar internetbaserade kurser i fler perspektiv på vår politik, exempelvis decentralisering, regelförenklingar och god hushållning med gemensamma resurser

14.2.1 att Centerpartiet ska utbilda alla sina förtroendevalda om EU

16915

14.2.2 att Centerpartiet ska ta fram en strategi för bättre EU-information på olika politiska nivåer

14.2.3 att Centerpartiet ska utbilda fler toppkandidater i hur EU påverkar svenska medborgare i vardagen

16920

14.3.1 att alla förtroendevalda för Centerpartiet i kommunala nämnder och bolag får en grundutbildning i professionellt styrelsearbete.

Partistyrelsen yttrande:

16925

En av rekommendationerna som 2014 års valanalys presenterade var att Centerpartiet skulle ta fram en ny utbildningsstrategi. I samarbete med SV, Studieförbundet Vuxenskolan, har en sådan tagit fram och sedan slutet av 2015 arbetar Riksorganisationen i enlighet med strategin.

16930

Motion 14.1 och 14.2 föreslår specifika utbildningar. I utbildningsstrategin finns politiska utbildningar på tre nivåer – krets, distrikt och nationellt. Alla tre utbildningsnivåerna innehåller grunderna i vår politik och de värderingar vi står för. Inför valåret 2018 kommer kandidatutbildningar att genomföras, både på bredden och för våra toppkandidater. Kandidatutbildningarna kommer att bl.a. att innehålla utbildning i Centerpartiets prioriterade politiska frågor. Det finns många politiska områden som våra kandidater och förtroendevalda ska kunna behärska för att göra ett bra arbete i de beslutande församlingarna.

16935

Utbildningsstrategin är just en strategi och ett övergripande verktyg för att få fler välutbildade medlemmar och förtroendevalda i Centerpartiet. Att i strategin skriva in specifika politiska områden som ska prioriteras innebär att strategin inte längre är en strategi, utan ett alltför detaljerat dokument. Därmed inte sagt att kunskapen inte behövs. Tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan finns alla möjligheter att ta fram utbildningar utifrån specifika politiska frågor, vilket ligger helt i linje med det som SV arbetar för inför valet. Där kan kunskap om urbanisering och EU mycket väl vara lämpliga områden att titta vidare på. Det påbörjade arbetssättet med utbildning på distans, via digitala lärplattformar kan passa även för dessa utbildningar.

16945

16950 Motion 14.3 tar upp behovet av utbildning i styrelsearbete. Att sitta i en nämnd, en styrelse eller ett bolag är, precis som motionären skriver, ett stort och viktigt uppdrag som kräver särskild kompetens. Centerpartiet har utbildningar för de som är nyvalda, där man grundligt går igenom vad som krävs av en person som har fått ett förtroendeuppdrag. För att ytterligare vässa kunskaperna i styrelsearbete är ett samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan viktigt. SV har lång erfarenhet och kunskaper inom detta område. Kretsar och distrikt kan med fördel vända sig till SV för att få detta stöd. Innehållet i en sådan utbildning kan vända sig till förtroendevalda i olika partier och behöver inte vara centerspecifik.

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

14.1

14.2

14.3

16955

Profilprodukter och kampanj – motion [14.4](#) och [14.5](#)

16960 14.4.1 att ge partistyrelsen i uppdrag att tillfälligt höja microstödet till 10 000 kr under valåret 2018

14.5.1 att Centerpartiet i första hand ska använda sig av lokalt producerade, svenska eller i andra hand miljömässigt och mänskligt hållbart producerade varor i vår kampanjverksamhet

16965 Partistyrrelsens yttrande:

Microstödet, kretsarnas möjlighet att enkelt och snabbt ansöka om som mest 3000 kronor till utåtriktade aktiviteter, är mycket uppskattat. Många kretsar använder sig av det idag och kan därmed genomföra t.ex. kampanjer, medlemsrekrytering och medlemsvård. Partistyrelsen har ännu inte diskuterat valbudget för 2018. I samband med de diskussionerna får möjligheten till ett höjt microstöd prövas. Ett microstöd om 10.000 kronor skulle innebära att närmare 3 miljoner kronor behöver frigöras i budgeten. Detta måste värderas mot andra angelägna satsningar.

16975 Riksorganisationen arbetar medvetet och kontinuerligt för att de profilprodukter som erbjuds ska vara miljömässigt hållbara. De senaste åren har följande målsättningar varit vägledande:

- materialet ska till minst 90 % komma från leverantörer som är miljöcertifierade eller motsvarande.
- profilprodukterna ska bestå av miljövänliga material eller av material som är återvunnit när detta är möjligt.
- minst 50 % av profilprodukterna vara miljödeklarerade eller motsvarande.

16985 I samband med inköp och upphandlingar ställs krav på leverantörerna i enlighet med målen ovan. Riksorganisationen efterfrågar alltid intyg om miljöcertifiering, miljöpolicy eller motsvarande och arbetar för en hållbar utveckling genom att ta med miljö- och

16990 klimataspekterna i alla upphandlingar. Svenska produkter väljs då det finns att tillgå till ett rimligt pris. Riksorganisationen försöker även finna produkter som inte är tillverkade av plast, men utbudet av till exempel träalternativ är idag mycket begränsat. Denna strävan kommer att fortsätta, på samma sätt som vi utåt i organisationen visar vad produkterna innehåller och var de är producerade. Ett praktiskt konkret exempel kring svenskproducerat är vår uppmaning att i samband med pendlarkampanjer undvika importerad frukt som till exempel bananer och istället bjuda på svenskodlade äpplen.

16995

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

14.4

14.5

Samarbeten och valfrågor – motion [14.6](#), [14.7](#) och [14.8](#)

17000 14.6.1 att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett mer omfattande och återkommande samarbete med centerpartierna i Norden i syfte att såväl stärka partisamarbetet och fördjupa det nordiska samarbetet

17005 14.6.2 att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett närmare samarbete med de gröna centerpartierna runt Östersjön

14.6.3 att uppmana partiet på distriktsnivå att utveckla utbytet och kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna

17010 14.6.4 att uppdra åt partistyrelsen att medverka till att uppta och utveckla samarbetet även med de agrardemokratiska partierna i övriga Europa

17015 14.7.1 att Centerpartiet går till val med ett eget valmanifest i kommunval, landstingsval och riksdagsval.

14.7.2 att Centerpartiet går till val som självständigt parti i kommunval, landstingsval och riksdagsval

17020 14.8.1 att Centerpartiet inte ställer upp som nomineringsgrupp för om kyrkovalet 2021

14.8.2 att Centerpartiets organisatoriskt och ekonomiskt stöttar de medlemmar som vill forma en centerpolitisk nomineringsgrupp inför kyrkovalet.

Partistyrelsens yttrande:

17025 Motion 14.6 vill se ett ökat samarbete mellan nordens Centerpartier både på distriktsnivå och på nationell nivå. Partistyrelsen instämmer med motionären när det gäller att samarbete med systerpartier i olika länder är viktigt, och i uppmaningen till distrikten att utveckla kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna. Det handlar såväl om att öka förståelsen och kunskapen om andra partier och var de står i olika politiska frågor som att låta oss inspireras i vår egen politiska utveckling.

17030

- 17035 Motionären för fram tankar om ytterligare satsningar gällande samarbeten och utbyten. Redan idag pågår ett utbyte på nationell nivå. Partierna besöker varandras stämmor men har även andra gemensamma möten, där man framför allt delat med sig av varandras kampanjmetoder, organisationsarbete samt även politiska frågor.
- 17040 De senaste åren har utbytet mellan de nordiska centerpartierna fortsatt på ett relativt frekvent sätt. Delegationer från partierna har besökt varandra och erfarenhetsutbyten har skett i olika frågor. Därtill har samarbeten skett inom ramen för Nordiska rådet, Europaparlamentet, ALDE och Liberal International.
- 17045 För att få genomslag för vår politik måste vi vara verksamma i de strukturer och organisationer som medger inflytande när framtidens frågor formas och beslutas, så som de samarbetsorgan där Centerpartiet idag är representerat ger inflytande.
- 17050 Motion 14.7 föreslår att Centerpartiet ska gå fram med eget valmanifest i kommande val. Sverige behöver ett ännu starkare Centerparti. För att vara en ledande politisk kraft behöver Centerpartiet bli ännu bättre på ett antal områden. Partistämmans diskussioner och beslut kring de fyra programmen är viktiga steg i Centerpartiets utveckling.
- 17055 Grunden för att ta sig an de politiska utmaningarna är vårt förhållningssätt till politiken. Ansvarstagande och handlingskraft. Pragmatism med fokus på konkreta resultat. Jordnära, pålitligt och äkta. Tydliga värderingar men kompromisser när det krävs. Den finns ett behov av ett nytt ledarskap i Sverige som tar ansvar och står upp för tydliga principer, även när det är obekvämt och när det svårt. Vare sig den vilsna vänstern eller den aggressiva nationalismen har lösningar på framtidens problem. Det behövs en förnyad allians med ett tydligt ledarskap som kan ge hopp och framtidstro. Centerpartiet ska steg för steg utveckla ett sådant ledarskap och forma en ny reformagenda för Sverige. Men nyckeln till regeringsmakten går via ett utvecklat och förnyat Allianssamarbete.
- 17060 I vårt strategiska dokument Agenda 2025 har vi satt upp mål för 2018: Centerpartiet ska nå en så klar framgång i riksdagsvalet 2018 att det ger Centerpartiet en större roll i svensk politik. Det gäller såväl våra möjligheter att sätta agendan för den politiska debatten, påverka besluten i riksdagen och en stark position i en kommande ny regering. Målsättningen innefattar även
- 17065 Alliansen; Vi vill tillsammans med de andra allianspartierna få ett tydligt mandat för en ny alliansregering, baserat på en ny reformagenda för Sverige.
- 17070 Motion 14.8 tar upp kyrkovalet. I Centerpartiet finns en lång tradition av engagemang i Svenska kyrkan och partiet har därför tidigare valt att ställa upp i kyrkovalet under partibeteckning, dvs. som "Centerpartiet". I årets kyrkoval var Centerpartiet den näst största nomineringsgruppen med drygt 3000 kandidater. Det innebär att mer än 10 % av medlemskåren kandiderar i kyrkovalet. Engagemanget är stort!
- 17075 För Centerpartiet är det viktigt att väljarna i kyrkovalet tydligt får ta del av vilka grundvärderingar och vilken ideologi som bär en nomineringsgrupp i valet. Alla människors lika värde och rättigheter, frivilligt engagemang, mångfald, lokala lösningar och hållbarhet är några utgångspunkter och kärnvärden i Centerpartiets politik. Genom att delta i kyrkovalet

17080 under partibeteckning blir det tydligt för väljarna att det är Centerpartiets värdegrund som våra kandidater utgår från. Enligt Centerpartiets arbetsordning beslutar Partistyrelsen om Centerpartiets deltagande som nomineringsgrupp vid val till kyrkomöte, och det är ur den aspekten inte en fråga för partistämman.

Partistyrelsen föreslår partistämman bifalla följande motioner:

14.6.3 att uppmana partiet på distriktsnivå att utveckla utbytet och kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

14.6.1

14.6.2

14.6.4

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

14.7

14.8

17085 *Magnus Ek, CUF, och Can Savran reserverar sig till förmån för bifall till motion 14.8.1*

14.8.1 Att Centerpartiet inte ställer upp som nomineringsgrupp fr o m kyrkovalet 2021.

17090

Stadgerrelaterade motioner – motion [14.9](#), [14.10](#), [14.11](#), [14.12](#), [14.13](#) och [14.14](#)

14.9.1 att efter valet 2018 läggs alla grenar ihop till ett och samma Centerparti

17095 14.10.1 att partistämman flyttas till en för de gröna näringarna lämplig tid under året.

14.11.1 att Centerpartiet i fortsättningen lägger partistämman under tidsperioden januari t.o.m. mars, så fler medlemmar har möjlighet att delta.

17100 14.12.1 att Centerpartiets stämma säger ja till ett nytt mångfaldsförbund där det nya förbundet erhåller samma rättigheter och skyldigheter som partiets andra syskonorganisationer.

14.12.2 att Centerpartiets nya partistyrelse får i uppdrag att bilda ett nytt mångfaldsförbund med omedelbar verkan.

17105 14.12.3 att Centerpartiet garanterar mångfaldsprojektet kontinuitet fram till valet 2022

14.13.1 att Centerpartiet endast ska bedöma personer med minst tre års arbetslivs erfarenhet, i roll exkluderande partiarbete och lobbyist verksamhet, som valbara till heltidsarvoderande politiska uppdrag.

17110

14.14.1 att distriktsstämman skickar vidare motionen till partistämman [att möjligheten för avdelningarna att föra egna medlemsregister och ha egen medlemsavgift återinförs].

17115 **Partistyrelsens yttrande:**

Ett antal motioner har direkt anknytning till Centerpartiets stadgar eller arbetsordning. Bägge dessa dokument är uppe för diskussion och beslut på årets partistämman. De förslag till stadgar och arbetsordning som Partistyrelsen förelägger partistämman har arbetats fram under drygt ett år, med flera möjligheter för enskilda medlemmar, kretsar och distrikt att lämna synpunkter under den pågående processen. Förslaget till stadgar och arbetsordning är väl genomarbetat och Partistyrelsen utgår från det liggande förslaget när motionernas nu behandlas.

17125 Motion 14.9 tar upp frågan om syskonorganisationerna. Centerrörelsen består av Centerpartiet samt syskonorganisationerna Centerkvinnorna, Centerpartiets Ungdomsförbund och Centerstudenter. De tre sistnämnda är alla fristående juridiska personer med egna, av respektive förbund fastställda stadgar. Centerpartiet ska inte bestämma hur syskonorganisationerna väljer att organisera sig. Samtidigt är det viktigt att påpeka att alla medlemmar i Centerrörelsen har samma demokratiska rättigheter. Medlemsrättigheterna utgår från den krets där medlemmen är folkbokförd om medlemmen inte själv valt något annat. I de allmänna valen är det Centerpartiet som ställer upp, och inte någon av syskonorganisationerna. Därmed har partiet också ett särskilt ansvar för att samla alla medlemmar till en bra och sammanhållen valkampanj, oavsett vilken del av Centerrörelsen som individen valt att engagera sig i.

17135 Motionerna 14.10 och 14.11 har båda förslag om förändrat dit för genomförande av partistämman. Inför 2015 års stämman genomfördes en särskild utredning om stämmans form och storlek. Där var tidpunkten för stämman en av frågeställningarna som diskuterades och 83 % av de svarande ansåg att den ordning som gäller idag, dvs. stämma före den sista september är bra. Partistyrelsen föreslår ingen förändring i de stadgar som partistämman i år ska besluta om.

17145 Motion 14.12 tar upp behovet av ett mångfaldsförbund. Frågan om ökad mångfald inom Centerpartiet är mycket viktig. Partistyrelsen har tagit initiativ till ett mångfaldsprojekt för att råda bot på den situation vi såg rådde efter valet 2014. En analys visade att allt för få medlemmar i Centerpartiet hade en annan bakgrund än den traditionella centerbakgrunden. Detta leder i sin tur till att en brist gällande mångfald på våra valsedlar och bland våra kandidater. I grund och botten är detta en demokratifråga där stora grupper i vårt samhälle ställs utanför möjligheten att påverka politikens prioriteringar, utformning och kommunikation. Efter valet 2014 var Centerpartiet det parti som var sämst på mångfald vad gäller representation i partiets ledande positioner, kommun, landsting och riksdag.

17155 Mångfaldsprojektet har arbetat med pilotverksamhet, utbildning och individuell stöttning. Detta arbete har förutsättningar att ge resultat och leda till ökat mångfald inom Centerpartiet. I Agenda 2025 har organisationen gemensamt satt upp mål för arbetet och höstens nomineringsstämmor är ett första tillfälle att skapa förutsättningar för måluppfyllelse.

17160 Parallellt med mångfaldsprojektet har ett mångfaldsnätverk startat. Nätverket är dock inte knutet till projektet utan har kommit till på medlemmars initiativ. Nätverket har tidigare via skrivelser till Partistyrelsen fört fram förslag om att bilda ett fristående mångfaldsförbund. Partistyrelsen har avvisat detta, eftersom vi ser stora risker med att ett sådant förfarande skulle innebära att frågan om mångfald endast blir en angelägenhet för förbundets medlemmar. Partistyrelsen vill tvärt emot framhålla vikten av att frågan om mångfald är en angelägenhet för hela Centerrörelsen, för varje enskild krets och distrikt att ta sig an.

17165 Motion 14.13 resonerar kring kriterier för att vara valbar inom Centerpartiet. Det finns en rad aspekter att ta hänsyn till när valsedlar ska fastställas och förtroendeuppdrag fördelas. I partiets arbetsordning uttrycks detta enligt följande: "Vid samtliga val ska jämlikhet, jämställdhet och mångfald vara ledord. Det gäller både vid fördelning av interna uppdrag (styrelser, ombud, valberedningar, nomineringskommittéer etc.) och vid beslut om valsedlar till allmänna val och fördelning av externa förtroendeuppdrag. Centerpartiet ska på alla nivåer ha bredd i partiets representation och kompetenta, engagerade företrädare som tillsammans bildar en mångfald av erfarenhet och bakgrund. Därför är aspekter som engagemang, bakgrund, erfarenheter, kön och ålder viktiga att beakta när valsedlar utformas och val

17170

17175

förrättas."

17180 Att exkludera alla medlemmar som inte har minst tre års arbetslivserfarenhet som valbara till heltidsuppdrag är helt fel väg att gå. Erfarenheter kan skaffas på många olika sätt. Yrkeslivet är ett sådant, men t.ex. ideellt arbete i föreningsliv och studier är andra värdefulla erfarenhetskällor. Om en krets eller ett distrikt själva vill föra in en klausul om yrkeslivserfarenhet i sina nomineringsregler står det dem fritt, men Partistyrelsen är inte beredd att skriva in detta i partiets arbetsordning och på så sätt bli obligatoriskt vid samtliga nomineringar.

17185 Motion 14.14 önskar att möjligheten att föra lokala medlemsregister ska införas. Enligt svensk grundlag (Regeringsformen, 2 kap., § 2-3) är information om medlemskap i ett politiskt parti skyddad. Politiska åsikter är känsliga uppgifter vilket är förbjudet att behandla. Att Centerpartiet ändå kan göra det beror på att det finns ett undantag för ideella organisationer som politiska partier, men regelverket är ändå mycket strängt. Sedan några

17190

sköts vårt medlemsregister centralt. Varje krets kommer via Centerpartiets intranät åt relevanta uppgifter om sina medlemmar som behövs för att bedriva verksamheten. Partistyrelsen vill inte ändra på den ordningen.

17195 Den 25 maj 2018 kommer en ny dataskyddsförordning (GDPR) att gälla som lag i Sverige och ersätta dagens svenska personuppgiftslagen (PuL), vilket innebär än strängare krav på registerhanteringen. Förordningen kommer att innebära den största förändringen för företag och myndigheter inom integritetsskyddsområdet sedan PuL trädde i kraft 1998. Att införa lokal medlemsavgift är inte aktuellt. Den som är medlem i Centerpartiet har samma rättigheter inom hela organisationen och är inte beroende av var i landet medlemmen bor.

17200

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

14.9

14.10

14.11

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

14.12

14.13

14.14

Kommunikationsfrågor – motion [14.15](#), [14.16](#), [14.17](#), [14.18](#) och [14.19](#)

17205

14.15.1 att personal inom partiet utbildas i att skriva lättläst

14.15.2 att utbildningspaket om tillgänglighet tas fram för styrelser och personal

17210

14.15.3 att partiet aktivt arbetar för att starta funktionshindersnätverk på alla nivåer

14.15.4 att lättläst material om partiet tas fram och ständigt uppdateras

14.15.5 att partiets hemsida ska vara tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar

17215

14.15.6 att se över vilken teknik partiet kan erbjuda för att göra det mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning att kunna delta i det politiska arbetet

14.15.7 att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur centerpartiet kan bli mer tillgängligt

17220

14.16.1 att ge partistyrelsen i uppdrag att skapa en rikstäckande arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte i form av en kontinuerligt uppdaterad webbtidning

14.16.2 att webbtidningen ska kombineras med en (prenumererad) endagarstidning, alternativt en (prenumererad) månadstidskrift

17225

14.17.1 att Centerpartiets distriktsstyrelse utvecklar NÄRhetsbegreppet

17230

14.18.1 att RO i god tid innan valet ska vidta åtgärder i motionens syfte [Centerpartiet måste möta SD på deras egen planhalva, dvs. på nätet. RO ska bemanna med folk som skapar identiteter på nätet, som kan gå i svaromål i grupper och på platser som underblåser rasism, främlingsfientlighet och sprider osanningar].

17235

14.19.1 att ta tillbaka fyrklövern i Centerpartiets varumärkesprogram så den finns med i valrörelsen 2018.

Partistyrrelsens yttrande:

17240

Motion 14.15 föreslår ett antal åtgärder i syfte att göra Centerpartiet mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Delaktighet och möjlighet att påverka förutsätter att man rent fysiskt kan delta i möten och andra arrangemang, men även att underlag och förslag görs tillgängliga på ett sådant sätt att alla kan förstå och ta till sig informationen.

17245 Partistyrelsen ställer sig till fullo bakom motionens syfte och konstaterar att vissa delar redan är på gång eller påbörjat. Ett arbete för att förenkla partiets skriftliga kommunikation gjordes hösten 2016 och resulterade i ett utbildningsupplägg med namnet ”Att skriva närodlat”.

17250 Grundläggande information om Centerpartiet och vårt idéprogram finns skrivet på lättläst svenska idag. Ett arbete görs under 2017 för att löpande publicera lättläst material på partiets webbplats. Arbetet med att göra Centerpartiets information och verksamhet tillgängligt för alla behöver ständigt pågå. För kretsar och distrikt kan val av lokal för olika typer av möten och aktiviteter vara avgörande för om verksamheten ska vara tillgänglig för alla.

17255 Motion 14.16 föreslår en rikstäckande arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte i form av en kontinuerligt uppdaterad webbtidning. Detta är sådant som redan idag på olika sätt ingår i Centerpartiets interna kommunikation.

17260 I november 2016 lanserades Centerpartiets nya digitala mötesplats Connect. Där finns nyheter, debattforum, digital version av Tidningen C samt stor möjlighet till erfarenhetsutbyte och diskussion i olika typer av grupper och forum.

17265 Partistyrelsen ser positivt på intresset för nyheter och erfarenhetsutbyte inom rörelsen och har också gjort stora satsningar för att främja detta. Förutom ett helt nytt intranät och nya lokala sajter har Tidningen C gjorts om och ökat utgivningsfrekvensen från fyra till fem nummer per år. Därtill pågår ett arbete med att förbättra de interna nyhetsbrev som organisationen skickar till medlemmarna lokalt, regionalt och nationellt.

17270 Vi står inför ett valår där Centerpartiet har stora möjligheter att nå nya och större väljargrupper och behöver därför lägga tonvikten på extern kommunikation. En ny intern webbtidning och en intern papperstidning skulle kräva stora personella och ekonomiska resurser. Partistyrelsen ser inte att en ny kostsam interntidningssatsning är rätt väg att gå. De nya verktyg som redan tagits fram behöver användas och vidareutvecklas till sin fulla potential. Utöver det bör satsningar på utåtriktade aktiviteter i syfte att vinna väljare i kommande val 2018 och 2019 prioriteras framför ytterligare interna satsningar.

17275 I motion 14.17 förs fram önskemål om att partiet i kommunikationen använder fler ord med förstavelsen NÄR-. Partistyrelsen välkomnar att konceptet Närodlat politik mottagits positivt av organisationen och ser precis som motionären att närhetsaspekten går att tillämpa på många områden. I linje med just idén om närodlat politik lämnar vi öppet för enskilda centerpartister att hitta sina favoritord för att övertyga väljarna om vår politik.

17280 Motion 14.18 lyfter en viktig fråga om information och medier kopplat till en fungerande demokrati. När medierna decentraliserats så att alla kan producera, distribuera och ta del av innehåll så förändras vår mediekonsumtion. Tiden är förbi då alla såg på samma tv-program och läste samma dagstidning. Det finns som alltid både för- och nackdelar med den utvecklingen och en av baksidorna som motionären tar upp är fenomenet där vi enbart tar del av innehåll på nätet som bekräftar din egen världsbild och efterlyser åtgärder från Centerpartiet för att motarbeta detta fenomen.

17285

17290 Partistyrelsen anser att motionären beskriver ett bekymmersamt problem, men konstaterar samtidigt att vi når fram allt bättre med vårt kommunikationsarbete även på internet, bland annat genom att hålla en hög servicenivå när det gäller att besvara frågor och kritik. Det finns ingen enkel lösning på hur man bemöter främlingsfientlighet på nätet och det är inte bara en aktörs ansvar. Vi har som medlemmar i en liberal samhällsrörelse alla ett ansvar att ta diskussionen sakligt och respektfullt, men med tydliga värderingar.

17295 I motion 14.19 påstås att ”centerpartiet i sin nya profil tagit bort fyrklövern”. Partistyrelsen konstaterar att det helt enkelt inte stämmer. Klövern har visserligen använts av partiet i många decennier men sättet den har använts på har varierat under åren. Under den rapsgula perioden på 90-talet var den i praktiken borta ur vår grafiska profil, men klövern återkom i början av 00-talet i den illustrerade version som finns idag. Efter valet 2014 beslutade Partistyrelsen att revidera partiets grafiska profil för att fortsätta med Närodlad politik. Fyrklövern är inte en del av logotypen, men är och förblir en viktig symbol för Centerpartiet. Den är bland annat vår symbol i sociala medier, den återfinns på profilprodukter och den används för utmärkelser och diplom.

17305

Partistyrelsen föreslår partistämman att anse följande motioner besvarade:

14.15

14.17

14.18

14.19

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motion:

14.16

Motioner

17310

Kommitté 1 - Låt inte Sverige klyvas

1.1 Småföretagare och trygghet

Fredrik Lindstål, Stockholms Stad

17315

Alltför ofta stängs småföretagare ute från grundläggande trygghetssystem. Den fasta anställningen fortsätter att vara normen och varje avvikelse synas i sömmarna. Men att neka företagare den mest grundläggande tryggheten, försörjningsstöd (tidigare socialbidrag), är oacceptabelt.

17320

I flera kommuner, däribland Stockholmsområdet, är småföretagare idag tvingade att avveckla sitt företag för att vara berättigade till försörjningsstöd. Ingen hänsyn tas till verksamhetens art eller framtida potential. Beslutet ter sig således mer principiellt än välgrundat.

17325

I just Stockholms stad tas dessa beslut på stadsdelsnivå, och tyvärr ofta godtyckligt. Motionären veterligen finns det idag inga tydliga riktlinjer för att företagare måste avveckla sitt företag för att vara berättigad till försörjningsstöd. Ändå sker just detta.

17330

För att erhålla försörjningsstöd görs en utredning där dina tillgångar & behov summeras. Därefter delges brukaren ett beslut om ersättning för en skälig ersättning. Om man har en otillräcklig inkomst för att klara sina grundläggande behov så har man rätt till försörjningsstöd.

17335

Ett företags intäkt är en variabel, inte en konstant. Som företagare är du inte automatiskt att du är rik, till skillnad vad delar av samhället tycks tro. Det finns ingen guldkista eller magisk formel. Som företagare förhåller du dig till en kund som antingen köper eller inte köper dina tjänster. Om kunden väljer en annan leverantör av den tjänst eller vara du erbjuder förlorar du din affär, och din inkomst. Det som ibland kallas konsultsvacka är varje småföretagares verklighet. Ibland kommer inga pengar in, men utgifter kvarstår. Och så kan det vara ganska länge. Men det kanske vänder? Kanske inte imorgon, nästa vecka eller om en månad. Och kanske formas ett tillväxtföretag som skapar arbetstillfällen och skatteintäkter - och som fortsätter till att inspirera till entreprenörskap.

17340

I dagens system finns ingen chans till att tro på en vändning. Vill man ha försörjningsstöd måste man lägga ner sin verksamhet. Och den där kunden eller affären som kanske kunde återbygga verksamheten om 3 eller 6 månader göra sig icke besvär. För verksamheten finns inte längre. Och personen som nu avvecklat sitt bolag känner sannolikt alltför stor rädsla för någonsin bli företagare igen. Och därmed gör ännu en entreprenör sorti.

17345

Vi måste ha ett företagsklimat där vi uppmuntrar personer till företagande, men då måste vi också ha ett system som garanterar deras trygghet.

Jag/vi yrkar därför:

17350

Att småföretagare ska tillåtas söka och erhålla försörjningsstöd utifrån en individuell biståndsbedömning utan att kravet ställs att dennes företag obligatoriskt måste avvecklas i processen.

Att främja småföretagande och kraftfullt verka för att inkludera småföretagare i våra lokala och nationella trygghetssystem.

17355

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motionen tar upp ett viktigt företagproblem i att företagaren måste avveckla sin verksamhet om företagaren behöver tillfälligt ekonomiskt stöd.

17360 DS anser att frågan är betydelsefull och att regelverket bör kunna innehålla möjligheter att ”förpuppa” en verksamhet och låta den vila utan krav på avveckling på samma sätt som den kloka bonden en gång i tiden lade en del av sin jord i träda för att kunna bruka den framgent.

17365 Det är emellertid en sak att inte tvinga en företagare att avveckla sitt företag för att kunna få försörjningsstöd och en annan sak i vilken utsträckning företagaren bör omfattas av identiska socialförsäkringsvillkor som löneanställda. En sådan inriktning riskerar att leda fram till en rigorös kontroll, krångliga regelbördor, höga avgifter eller snedvridna drivkrafter, och är inte självklart en fördel för företagaren. Snarare är det viktigt att säkerställa att företagarens arbetsgivaravgifter ska anpassas till den förmånsnivå hen ges rätt att uppbära. Distriktsstyrelsen anser i princip att företagare också ska ha möjlighet att helt eller delvis ställa sig utanför de statliga trygghetssystemen och därmed 17370 också slippa hela eller delar av arbetsgivaravgifterna, så kallad opt-out. Hur en sådan möjlighet kan utformas bör Centerpartiet på nationell nivå konkretisera i förslag.

Distriktsstyrelsen föreslår därför stämman

Att bifalla motionens första att-sats.

17375 Att avslå motionens andra att-sats.

Att en opt-out-modell för företagare som innebär reducerade arbetsgivaravgifter i utbyte mot att företagaren tar eget ansvar för sin ekonomiska trygghet vid inkomstbortfall på grund av sjukdom, arbetslöshet mm bör utvecklas.

Att motionen jämte yttrande vidaresänds till Centerpartiets riksstämman och riksdagsgrupp.

17380

Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut

- Att bifalla motionens första att-sats.

- Att avslå motionens andra att-sats.

17385 - Att en opt-out-modell för företagare som innebär reducerade arbetsgivaravgifter i utbyte mot att företagaren tar eget ansvar för sin ekonomiska trygghet vid inkomstbortfall på grund av sjukdom, arbetslöshet m.m. bör utvecklas

- Att motionen jämte yttrande vidaresänds till Centerpartiets riksstämman och riksdagsgrupp.

Johan Fälldin yrkade bifall på följande tilläggsatt-sats:

17390 - Att möjligheten att under en begränsad tid arbeta i eget företag i kombination med A-kassa utreds.

Beslut:

Stämman beslutade

Att bifalla kommitténs förslag till beslut.

17395 Att bifalla Johan Fälldins tilläggförslag.

1.2 Reformerad arbetsmarknad

Centerpartiets Ungdomsförbund, CUF

- 17400 Vår liberala övertygelse är att människor skapar jobb själva när det inte finns regler, lagar och hinder som stoppar dem. Det socialdemokratiska Sverige har under lång tid levererat lagar som försvårar arbetsskapande, och istället lagt resurserna på ineffektiva 'innovationskatapulter'. För ett starkt företagsklimat och för fler jobb behöver svensk arbetsmarknadspolitik liberaliseras. Vi behöver helt enkelt en smalare men vassare arbetsmarknadspolitik.
- 17405 Två centrala problem är höga lönekostnader och snåriga regler för anställning. Med en lagstiftning som är hopplöst förlegad för en modern arbetsmarknad sätts hinder upp utan att kompensera med någon större nytta. Arbetsmarknaden blir klumpig, och ökar klyftan mellan de som har och de som inte har ett arbete. En smalare men vassare arbetsmarknad behöver fortsätta att garantera arbetares trygghet, men vara så flexibel att man såväl lätt kan få ett jobb som våga söka sig vidare för att utvecklas.
- 17410
- 17415 Arbetsmarknadslagstiftningen behöver begränsas till ett absolut minimum. Det mesta kan skötas av arbetsmarknadens parter. Statliga lagar och regler begränsar arbetsmarknadens parter frihet att fatta, för sig själva, nödvändiga beslut. En smalare men vassare arbetsmarknadslagstiftning gör det lättare för arbetsgivare och arbetstagare att fatta de beslut som krävs för att skapa arbete och värde i svenska företag.
- 17420 Som del av detta vill vi avskaffa den lagstadgade 40-timmars arbetsveckan. Enligt EU:s arbetstidsdirektiv är maximum 48 timmar. Inom ramarna för 48-timmars arbetsvecka bör arbetsmarknadens parter själva ha möjlighet att bestämma vad som är rimlig arbetstid. På så vis kommer vi också undan den orimliga politiska diskussionen om en 30-timmars arbetsvecka. Det bör lämnas över till arbetsmarknadens parter.
- 17425 Den delen av arbetsmarknadslagstiftningen som allra tydligast har blivit omodern är lagen om anställningsskydd. Här regleras de turordningsregler som stänger ute ungdomar från arbetsmarknaden, liksom den anakronistiska tanken om att människor över 67 inte längre ska kunna jobbiga (i och med att LAS upphör att gälla då). Lagen är både orättvis och osaklig, och en stor orsak till de höga klyftorna mellan de som väl har ett arbete och de som står helt utanför arbetsmarknaden. Centerpartiet har redan en långtgående vilja att reformera turordningsreglerna, men bör nu ta ställning för att helt och hållet avskaffa dem inom lagen om anställningsskydd.
- 17430
- 17435 Lagen om anställningsskydd gör det krångligt att avskeda och anställa, och det höga skattetrycket gör det dyrt. Sammantaget har Sverige ett av världens högsta skattetryck. På en arbetstagares lön läggs dessutom en arbetsgivaravgift, som oftast ses som ett indirekt skattepålägg. De flesta delarna av arbetsgivaravgiften är kopplade till förmåner i socialförsäkringssystemen. Det är däremot inte den största delen, den allmänna löneavgiften, som 2017 beräknas hamna på 10.72% och därmed utgör en tredjedel av hela arbetsgivaravgiften. Den tillfaller direkt staten, och är i praktiken således en dold statlig inkomstskatt. Det bör inte förekomma någon direkt inkomstskatt i arbetsgivaravgiften.
- 17440 Dessutom beräknas arbetsgivaravgiften utifrån den totala lönesumman för en arbetsgivares anställda, vilket gör den högre för människor som arbetar på större arbetsplatser. Det missgynnar framförallt kvinnor som jobbar inom offentlig sektor eller inom stora vårdkoncerner.
- 17445 Genom att avskaffa den allmänna löneavgiften och begränsa arbetsmarknadslagstiftningen till ett minimum avskaffar vi också onödig byråkrati till förmån för ett effektivt system. Det leder till en rörligare arbetsmarknad där fler vill jobba, och fler ungdomar får arbeten.

Jag/vi yrkar därför:

17450 Att Centerpartiet verkar för att begränsa arbetsrättslagstiftningen till ett absolut minimum, och låta resten gå över till parterna.

Att Centerpartiet verkar för att avskaffa turordningsreglerna (LAS 22-23 §§) i lagen om anställningsskydd

Att Centerpartiet verkar för att låta arbetsgivare och arbetstagare komma överens om max antal arbetstimmar upp till 48 timmar (som är maxgräns enligt EU:s arbetstidsdirektiv).

17455 Att Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna löneavgiften i arbetsmarknadsavgifterna.

Länk till Partistyrelsens yttrande

17460 Inget yttrande insänt från distriktet

1.3 Arbetsintegrerade sociala företag

Lena Carlbom, Halland

17465 ASF är en viktig del i svensk arbetsmarknad och näringsliv men saknar idag på många håll i landet bra villkor för att kunna bedriva sin verksamhet. Det satsas ofta på kommunala eller regionala servicekontor/tjänster men tyvärr är dessa inte alltid så anpassade till de behov som företagen har.

Jag/vi yrkar därför:

17470 att Centerpartiet aktivt arbetar för ett bättre stödsystem för ASF i hela landet som möjliggör anpassade stöd både ekonomiskt och personellt utifrån företagens olika behov och struktur

att Centerpartiet verkar för ett betydligt högre tak när det gäller lönebidrag. Det borde vara på 25000kr för att komma i rimlig nivå med dagens löneläge

17475 att Centerpartiet aktivt arbetar för att det blir enklare för regioner/landsting och kommuner att köpa tjänster av ASF

att Centerpartiet i Halland verkar för bättre och mer flexibla stödsystem till de ASF som verkar i Halland utifrån varje företags struktur, storlek och behov

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

17480 Yttrande från distriktet:
Arbetsintegrerade sociala företag fyller en viktig funktion i samhället. Individer som av olika skäl står långt ifrån samhället inkluderas genom dessa företag i samhällssystemet och får arbeta utifrån sina förutsättningar. Som motionären påpekar passar inte alltid samhällets stödsystem och upphandlingar

17485 för dessa företag. Lönenivån för lönebidrag behöver ses över, dock anser styrelsen att vi inte ska sätta någon nivå för vad som är rimligt.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att bifalla attsats 1

17490 Att avslå attsats 2

Att avslå attsats 3

Att bifalla attsats 4

Att Centerpartiet verkar för en översyn av ersättningsnivåerna för lönebidragsanställningar

17495 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

1.4 Kollektivavtal i lag

Karin Green, Kungsbackabygdens Centerkvinnor, Halland

- 17500 Ungefär 25 % av de privatanställda i Göteborgsområdet arbetar i utlandsägda företag. Sveriges näringsliv är över lag oerhört internationaliserat och vi är sedan ett par decennier en del av EU.
- 17505 Svenska företag verkar i många andra länder samtidigt som företag från allehanda länder köper eller startar verksamhet i vårt land. Många nya svenskar från olika håll i världen startar bolag och anställer personal. Det innebär en på många sätt positiv och kreativ utveckling av vårt näringsliv. Trots en alltmer sammanlänkad värld har vi behållit det svårbegripliga system som vi kallar "den svenska modellen" där väldigt stor del av villkoren för de anställda avtalas branschvis och genom frivilligt slutna kollektivavtal. Branschvisa överenskommelser ger oöverträffat lämpligast villkor för varje del av näringslivet. Seriösa företag följer naturligtvis branschpraxis, men just att delar av
- 17510 anställningsvillkoren är en praxis och inte lag kan göra det svårt att för utländska ägare att förstå varför man ska t ex ge anställda minst den avtalade minimilönen, följa den maximala övertidsgränsen eller betala in till avtalspensionen. Så länge det är frivilligt att tillämpa avtalsvillkoren finns en risk att en mindre seriösa företag helt enkelt väljer att tjäna mer pengar genom att försämma anställningsvillkoren.
- 17515 I den offentliga sektorn finns risken att mindre seriösa företag i offentliga upphandlingar lägger anbud baserade på låga kostnader pga bristfälliga anställningsvillkor. Det kan ge en kortsiktig besparing, men samhällseliga kostnader visar sig senare i notan för sjukskrivningar och ohållbart låga pensioner. Ställer man med detta i åtanke krav på kollektivavtal eller hängavtal vid offentliga upphandlingar utesluts
- 17520 istället många mindre företag utan kollektivavtal som leverantörer.
- Jag/vi yrkar därför:
att verkar för att en framtida övergång till "den finska modellen" utreds, där avtalens överenskomna branschvisa minimivillkor i efterhand lagstadgas för hela branschen
- 17525 att verkar för en övergång till "den finska modellen"
- att samverkar med andra partier i denna fråga

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 17530 Yttrande från distriktet:
Det är riktigt som motionären beskriver att den nuvarande arbetsmarknadspolitiken behöver ses över för att bättre passa dagens arbetsmarknad. Centerpartiet vill ha ordning men systemet idag begränsar både arbetstagare och arbetsgivare och ger inte fler jobb. En utredning är nödvändig och den finska modellen kan vara en del i detta men vi ska inte låsa oss för en modell innan vi utreder frågan.
- 17535 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionen
- Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag
- 17540

1.5 Lägre ingångslön

Masood Khatibi, Östergötland

- 17545 Redan våren 2016 diskuterades frågan om sänkta ingångslöner i media och bland politiker. Ämnet har fått ny näring och aktualitet på grund av ökad asylinvandring och hö ungdomsarbetslöshet i Sverige. Argumenten för och emot låga ingångslöner har förts fram flitigt. Men varför inte gå halva vägen i respektive läger, enligt mitt förslag, och hitta en lösning som alla kan vara överens om. Till exempel införa sänkta ingångslöner på frivillig basis och under en begränsad tid.
- 17550 Debatten inleddes i slutet av 2015 då Lars Göran Johansson, vice vd på Svenskt Näringsliv, skrev ett brev till alla företagare om att Sverige ska fortsätta vara "ett öppet och välkomnande land". Han hoppades att under 2016 "trösklarna sänks" på arbetsmarknaden så att fler ska komma i arbete. Hans argumentation går ut på att vi i Sverige har alldeles för höga minimilöner. Det leder till att vi har hög arbetslöshet, enligt Johansson. Genom att sänka lönerna får vi fler arbetstillfällen och fler nyanlända får jobb, menar han. Det underlättar i sin tur integrationen och att en stor lönespridning med många som arbetar för låga inkomster skapar ökad konsumtion och bättre välfärd.
- 17555
- 17560 På motståndarsidan för sänkta ingångslöner finns vänstern som menar att det inte finns några vetenskapliga belägg för att sänkta löner ökar antalet arbetstillfällen. Sänkta löner leder inte till fasta jobb enligt LO-ekonomen Dan Andersson. Man får ett tillfälligt påhugg och sedan byts man ut mot någon annan som ska komma in på arbetsmarknaden. Alla som konkurrerar om de okvalificerade jobben är utbytbara mot någon billigare, hur duktig man än är, menar Andersson.
- 17565 Enligt Andersson har låga löner en demoraliserande effekt, då det lönar sig mindre att arbeta. Låga löner tvingar folk att arbeta dubbelt, vilket ger sämre hälsa och ekonomisk stress. Det betyder att vi inte får tillräckligt med skatteintäkter som finansierar socialförsäkringar och pensioner, menar han.
- 17570 Min motion går ut på att erbjuda alla infödda som nyanlända möjligheten att frivilligt under maximalt tre år sätta minimigränsen för ingångslönerna ur spel? För en ung arbetslös person innebär denna engångsmöjlighet i livet, en väg till arbetsmarknaden där hen både får arbetsträning och får möjlighet att visa sig. Alltså frivilligt, en gång i livet och maximalt under tre år.
- 17575 En begränsad tid låser inte individen för resten av livet så att hen fastnar i en låglönespiral. Både staten, individen och arbetsmarknadens parter blir vinnare genom att ta ansvar för att möjliggöra detta. Förslaget är lätt att förankra i alla politiska läger och som tilltalar vänstern samtidigt som det är liberalt - vill du som individ inte sänka din ingångslön så gör du inte det helt enkelt.
- Jag/vi yrkar därför:
- 17580 att uppdra åt partistyrelsen att arbeta fram ett förslag på en försöksverksamhet med fri lönesättning utifrån motionens intentioner så att nuvarande regleringarna om minimilöner upphävs för dem som med fri vilja kan tänka sig arbeta med lägre ingångslöner under max tre år.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 17585 Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att dagens lönesättning skapar stora problem på arbetsmarknaden för de grupper som har svårt att ta sig in. Centerpartiets syn har alltid varit att alla som kan också ska bidra genom arbete. Men med dagens system så ser vi att väldigt många som både kan och vill arbeta inte får chansen. Ett problem som kommer få långtgående konsekvenser för Sverige.

- 17590 Efter de senaste årens flyktingmottagande så står Sverige inför behovet av att se över strukturerna för arbetsmarknaden. Att förenkla integrationen kommer bli en av de största frågorna under kommande år. Att arbetsmarknadens parter har fått förhandla och sätta lönerna har varit en bra modell för Sverige, men även den måste uppdateras för att möta kraven från en ny tid och nya förutsättningar.
- 17595 Distriktsstyrelsen tycker att frågan gällande lägre ingångslöner är relevant att lyfta. Och vi vill se en modell som ger grupper långt från arbetsmarknaden en väg från bidrag till jobb. Med lägre ingångslöner kan människor få en chans till jobb och egen försörjning. Och i slutändan till ett självständigt liv.
- 17600 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
Att tillstyrka motionen.
- Distriktsstämmans beslut:
Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.
- 17605

1.6 Samhall för nyanlända

Stig-Arne Helmersson. Gunnar Selstam, Fyrbodals

- 17610 I dag pratas i termer, en miljon i utanförskap, ett utanförskap som med all sannolikhet har sin grund i arbetslöshet. Samtidigt saknas det arbetskraft inom i stort sett alla branscher från de enklaste utan utbildningskrav till jobb som kräver lång utbildning. Dåliga språkkunskaper o brist på utbildning är inte hela orsaken till arbetslösheten bland nya svenskar, eftersom det finns många tusen gästarbetare i Sverige i dag som utför olika arbeten trots mycket begränsade språk o yrkeskunskaper.
- 17615 Självklart kan våra nya svenskar utföra de jobb som gästarbetarna utför om det inte vore för brister i arbetsmarknadspolitiken. Många är idag inlåsta i ett bidragsberoende som innebär att deras ekonomi inte skulle förbättras av att börja arbeta. Att arbeta kostar och raden längst ner i deras ekonomi kan bli lägre. Bidragen bör även vara kopplad till en insats, förutsatt att man har en arbetsförmåga. Att så fort som möjligt komma i kontakt med folk och utföra ett arbete eller läsa i någon utbildning är oerhört viktigt och nödvändigt för att komma i det Svenska samhället.
- 17620

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att öka satsningen på Samhall som ett arbetsmarknadspolitiskt instrument för nyanlända.

17625

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

17630 **1.7 Från bidrag till arbete**

Stig-Arne Helmersson. Gunnar Selstam, Fyrbodals

Det är viktigt att det lönar sig att arbeta, dvs arbetslönen efter skatt och arbetsomkostnaderna skall alltid vara högre än den samlade mängden bidrag som man kan erhålla om man inte arbetar.

17635 Många är inlåsta i ett bidragsberoende som innebär att deras ekonomi inte skulle förbättras eftersom ett arbete kostar i form av resor, kläder, fördyrade matkostnader, arbetskläder, barnomsorg osv.

17640 Bidrag bör vara kopplat till en insats, förutsatt att man har en arbetsförmåga. Det finns oerhört mycket som behöver göra ute i kommunerna och att bara passivt sitta och titta på är oerhört frustrerande för våra nya svenskar. För att erhålla ett bidrag bör man således läsa in någon utbildning eller utföra ett arbete för den kommun man befinner sig i.

Jag/vi yrkar därför:

17645 Att synkronisera bidragssystem med lön av arbete så att det finns en ekonomisk drivkraft att gå från bidrag till arbete.

Att bidrag skall kopplas till en insats, förutsatt att man har en arbetsförmåga.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

17650 Inget yttrande insänt från distriktet

1.8 Sociala avgifter för mindre företag

Magnus Schalin, Jämtland

- 17655 Dagens regionala stöd till företag är både byråkratiska och direkt skadliga. De flesta små företag har inga resurser att lägga tid på att söka dessa bidrag.

Jag/vi yrkar därför:
att dagens företagsbidrag och regionala stöd avskaffas

- 17660 att ta bort sociala avgifter för alla glesbygdsföretag med mindre än 10 anställda.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

- 17665 Motionären föreslår att dagens företagsbidrag och regionala stöd ska avskaffas, och istället ska de sociala avgifterna slopas för företag i glesbygd med färre än 10 anställda. Distriktsstyrelsens uppfattning är att det är angeläget att minska kostnader i första hand för mindre företag. I dag har företag inom stödområde 1 en generell nedsättning med 5 procentenheter. Det finns dock ett tak på den månatliga nersättningen på 7100. Det är angeläget att den nuvarande nersättningen utvecklas, och
- 17670 att den som motionären föreslår i första hand ska gälla företag med max 10 anställda. Centerpartiet har också jobbat för en sådan förändring. Distriktsstyrelsen anser vidare att det i nuvarande läge inte är möjligt att avskaffa företagsbidrag och regionala stöd. För många företag gör dessa pengar stor nytta. Dessutom kommer pengarna i stor utsträckning från EU:s strukturfonder och kan ses som återbetalning på den EU-avgift som Sverige betalar. Vidare är det distriktsstyrelsens uppfattning att
- 17675 det är viktigt att minska byråkratin och därmed kostnaderna för företag. Därför har Centerpartiet arbetat för att slopa revisionsplikten i småföretag, minska inrapporteringsskyldigheter till myndigheter och hitta generella åtgärder som innebär minskade kostnader för företagen.
- Med hänvisning till ovanstående föreslår distriktsstyrelsen stämman besluta
- 17680 att bifalla motionen till den del som gäller slopande av sociala avgifter för företag med färre än 10 anställda och sända den vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp.

1.9 Ombudsman för småföretagare

Susanne Wicklund och Jörgen Dyssvold, Stockholms Stad

17685

Som näringsidkare omfattas man inte av de lagar som skyddar privatpersoner. Det förutsätts att du alltid är påläst och kunnig. Du har inte något stöd eller rättshjälp om inte någon privat aktör på eget bevåg hjälper dig.

17690

Om du är konsument kan du få hjälp av Allmänna Reklamationsnämnden, kommunens konsumentvägledare eller Konsumentverket. Blir du åtalad för brott har du rätt till offentlig försvarare. För företagare finns inte motsvarande hjälp att få.

1. Utsatta för lurendrejeri

17695

Många företag blir lurade av oseriösa aktörer. Det finns exempel där telefonförsäljare har kunnat visa på inspelade (och ihopklippta) samtal som "bevisar" att du har accepterat att köpa en vara/tjänst. Du kan ovetandes ha förbundit dig till att betala en katalogtjänst. Exempelen är många och uppfinningsrikedomen stor.

17700

Ett ogiltigt ingånget avtal kan och skall bestridas. Men om du är en småföretagare har du inte alltid tid, kunskap eller ork att göra det. Som företagare är du ofta rädd för att hamna hos Kronofogden och få betalningsanmärkning med ännu värre följder. Därför är det många småföretagare som betalar det oseriösa företaget för att bli av med problemet.

17705

2. Orättvis behandling vid offentlig upphandling

Endast ca 12 % av småföretagare är med och bjuder på offentliga upphandlingar. Regelkrångel och ökade, ibland helt orimliga, krav gör det helt enkelt inte värt att lägga ned jobb på att skriva offerter. Man upplever att man ändå inte har en chans.

17710

3. Skattemyndigheten

Småföretagare har ofta svårt att hävda sin rätt mot Skattemyndigheten. Skatteverket kan driva in straffavgifter i förväg innan det ens är klarlagt om det finns en skuldfråga. Anstånd beviljas sällan. Det minskar det ekonomiska utrymmet för företagaren att anlita experthjälp. Man är helt enkelt i klorna på en myndighet.

17715

Vi önskar därför att det inrättas en Ombudsman för småföretagare. Funktionen ska:

- Företräda och tillvarata småföretagares intressen då dessa ofta saknar egna experter inom t ex skatter och juridik och inte heller vågar inleda process mot t ex myndighet
- Placeras vid en befintlig myndighet, t ex Tillväxtverket, och/eller underställd Riksdagens näringsutskott
- Information om och rådgivning till småföretagare kring lagstiftning, skatter, tillståndsgivning
- Arbeta mot kommuner m fl för en likvärdig hantering av tillstånd, avgifter etc. i hela landet
- Kan dela ut reprimander mot myndighet som agerat på ett skadligt sätt mot företagare och agera ombud i t ex skadeståndsprocess
- Remissinstans i alla förslag till lag- eller regeländring som kan komma att beröra småföretagare

17720

17725

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att ha en "Ombudsman för småföretagare"

17730

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet: Bifall till motionen.

1.10 Regionaliserad arbetsmarknadspolitik

17735 Erik Widar Andersson, Jämtland

Sverige är beroende av att arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen fungerar i hela landet för att alla regioner skall kunna nå sin potential och bättre bidra till tillväxt och jobbskapande. Skillnaderna i förutsättningar mellan storstadsregionerna och landsbygdsregionerna är betydande.

17740

De nationella mallarna och tillämpningen av arbetsmarknadspolitiska insatser och resurserna för kompetensförsörjningen har avgörande brister och den nödvändiga flexibiliteten för framför allt mindre lokala och regionala arbetsmarknader är många gånger otillräckliga.

17745

OECDs analys (Territorial Review) av tillväxtförutsättningar 2017 belägger, detta och motiverar en översyn av vilka beslut och vilka resurser som kan regionaliseras i syfte att förbättra arbetsmarknadens funktion och insatser för näringslivets kompetensförsörjning. Beslut rörande dessa resurser bör flyttas närmare alla dem som påverkas av resursernas användning

17750

Jag/vi yrkar därför:

att resurser för arbetsmarknadspolitiska insatser överförs från staten till regionerna.

att resurser för viss utbildning (exempelvis Yrkehögskolans finansiering) överförs från staten till den regionala nivån.

17755

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

17760

Motionären beskriver ett område inom arbetsmarknadspolitiken där regioner ska ta mer ansvar och kunna styra sina behov själv istället för staten. Utmaningar att tillgodose kompetensförsörjningen i kommuner och regioner varierar i landet och det går inte utgå ifrån att det som är rätt i en del av landet passar en annan del av landet. I Centerpartiet budgetmotioner 2017 finns även motionärens synsätt.

17765

Centerpartiet vill att vissa utbildningar tar efter branschinitiativet Yrkescollege, som bygger på att utbildningar blir certifierade och utformade efter branschspecificerade krav. Inom Teknikcollege knyts certifierade utbildningsanordnare till lokala och regionala styrgrupper där företagsrepresentanter alltid ska utgöra majoriteten och på så sätt stärka möjligheten till kompetensförsörjning på regionalnivå.

17770

Centerpartiet distriktsstyrelsen i Jämtlands län delar motionärens syn att resurser för att stärka arbetsmarknadspolitiken skall överföras från staten till regionerna samt resurser för viss utbildning.

Centerpartiet i Jämtlands län distriktsstämman föreslår:

Att bifalla motionen

Att motionen skickas vidare till kommande Partistämman i Malmö

17775 **1.11 Tillväxtarbete och regionala förutsättningar**

Erik Widar Andersson, Jämtland

Sveriges tillväxtarbete regleras av en nationell politik för tillväxtskapande insatser. Tillämpningen tydliggörs i en nationell strategi, en nationell innovationsstrategi, och nationella program och finansieringsformer för att genomföra den nationella tillväxtpolitiken.

17780

Emellertid finns det goda skäl att arbeta med två strategier och två principer för tillämpningen av den nationella politiken för tillväxtskapande insatser – en för stora arbetsmarknader, större städer och områden där staten gör stora investeringar i forskning och som attraherar kommersiellt kapital, och , en tillväxtpolitik och innovationsstrategi som är utformad för landsbygdsregioner och mindre städer, där förutsättningarna är andra, beroende på att statliga insatser i form av forskningsinvesteringar och svagare infrastruktur ger näringslivet andra förutsättningar att utvecklas.

17785

För att förbättra förutsättningarna för att hela Sverige skall bidra till tillväxten inrättas två spår i tillväxt- och innovationsfrämjande insatser – en för stora städer och arbetsmarknader och en för landsbygden och mindre städer.

17790

Jag/vi yrkar därför:

Att Sveriges tillväxt- och innovationsfrämjande insatser utformas utifrån regionala förutsättningar i storstadsregioner och landsbygdsregioner genom skilda strategier för regional tillväxt och innovation

17795

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

17800

Motionären skriver om decentraliserad förmåga i tillväxt genom att förstärka och anpassa insatserna för tillväxtarbetet till regionala förutsättningar. Sverige behöver en politik som tar ansvar för en långsiktigt bättre ekonomisk utveckling och skillnaden i landet ska ses som en motor och möjlighet.

17805

För att stärka landet behövs en vändande utveckling regionalt därför en offensiv politik för ökad tillväxt. En bättre ekonomi för enskilda människor kräver förbättrade förutsättningar för företagande och arbete i hela landet, dessa skapas främst regionalt. Motionären ser att det behövs nationella insatser i två spår att ta till vara på våra olika förutsättningar i landet genom skilda strategier i tillväxt och innovation. Centerpartiets distriktsstyrelse i Jämtlands län vill att det kommunala självstyret ska värnas och stärkas. Därför vill vi understryka vikten av att varje kommun, landsting och region i grunden finansierar välfärd åt sina egna medborgare, d.v.s. att av det kommunala självstyret följer ekonomiskt ansvar parallellt med detta behövs drivande starka regioner som tar ansvar och ta tillvara på våra förutsättningar.

17810

Distriktsstämman Centerpartiet i Jämtlands län föreslår :

Att bifalla motionen

17815

Att motionen skickas vidare till kommande Partistämman i Malmö

1.12 Arbetsförmedlingen som digital arbetsgivare

Olof Lindqvist, Skåne

- 17820 Mycket resurser i landet går till Arbetsförmedlingen, men man glömmer lätt att det är inte på arbetsförmedlingen som jobben skapas, utan i samhället och i de små och medelstora företagen. Även många enskilda företag, ekonomiska föreningar eller privatpersoner skulle då och då behöva hjälp under kortare tid, men då det är krångligt och dyrt väljer man att klara jobbet själv, eller anställer folk svart. Många är också livrädda för att anställa, då man inte vågar binda upp sig med fasta kostnader.
- 17825 Ett förfarande som varken statskassan eller den arbetslösa tjänar på.
- Förr kunde man gå ner till sin lokala arbetsförmedlare och titta på en anslagstavla där företagare kunde sätta upp en lapp när man snabbt behövt anställa någon för kortare, ofta okvalificerade, arbeten. Samma dag som man kom till förmedlingen kunde man ha ett tillfälligt arbete eller snabbt hoppa in där det akut saknades folk.
- 17830
- Mitt förslag vänder sig till småföretag, enskilda firmor, ekonomiska föreningar och privatpersoner som under kortare tid behöver anställa någon för enklare arbetsuppgifter. Det skulle kunna vara för snöskottning, hjälpa till att sätta upp en utställning, packa upp en leverans eller liknande. Arbete där man normalt inte finner behov av att anställa, men ändå är i behov av extra händer. Hade den man tar hjälp av F-skattsedel hade man snabbt kunna lösa detta med att den anställda skickade en faktura, men de flesta arbetssökande är inte egenföretagare.
- 17835
- Mitt förslag är att man låter Arbetsförmedlingen samordna sitt datorsystem med Skatteverkets datorsystem. Här går Arbetsförmedlingen in och är den digitala arbetsgivaren och den som ska ta ett tillfälligt arbete måste vara registrerad både på Skatteverket och på Arbetsförmedlingen. Genom inlogg, t ex e-legitimation, kan den tillfälliga arbetsgivaren, alltså privatpersonen, småföretagaren eller liknande, registrera den hen ska anställa. Genom en enkel digital blankett skriver man in timmar man ska arbeta, den anställdes personnummer och vad arbetet ska innehålla.
- 17840
- 17845 Datorn räknar sedan ut vad arbetsgivaren ska betala i skatt och sociala avgifter och skickar detta som faktura till den som behöver arbetaren. Eftersom Arbetsförmedlingen är den digitala arbetsgivaren behövs inga särskilda blanketter eller annat administrativt hinder.
- 17850 Om Arbetsförmedlingen lägger ut alla dessa jobb på en digital anslagstavla, där företag kan annonsera genom inloggning, så bli i praktiken Arbetsförmedlingen just det den är satt att vara; en myndighet som förmedlar och till viss del skapar arbeten.
- Jag/vi yrkar därför:
- 17855 att Arbetsförmedlingen ska kunna förmedla enkla och korta arbeten genom att vara tillfällig digital arbetsgivare för arbetssökande utan F-skattsedel.
- Att arbetsförmedlingen skapar digital "anslagstavla" där småföretag kan annonsera om behov av hjälp på tim- eller dagsbasis.
- 17860 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

1.13 Jobbsökarapplikation

17865 *Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala*

Arbetsförmedlingen behöver kraftigt reformeras. Det tycker och driver Centerpartiet sedan länge. Vi vill förespråka en metod som både kan inkludera många fler på arbetsmarknaden fortare än idag samtidigt som den bidrar till att göra Sverige företagsammare.

17870

Vi vill att Arbetsförmedlingen eller annan relevant myndighet via regleringsbrev får i uppdrag att utveckla en användarvänlig företagapplikation igenom vilken alla med ett personnummer eller annan identitet kopplad till Skattemyndigheten kan erbjuda sina tjänster. Företagarappen aktiveras enkelt via födelsenummer och knyts till uppgivet bankkonto. Kort tid efter aktivering ska användaren på mobilen

17875

eller annan terminal få ett företagsbevis till uppgiven mejladress. Därefter är man företagare och kan söka jobb överallt utan att någon kan hindra det. Inte fack, inte skatteverket, inte heller någon annan myndighet eller person. När ett jobb är klart, stort eller litet, går köparen, som kan vara en privatperson, företag, kommun eller förening in på Skatteverkets hemsida och betalar in det belopp man kommit överens om. Nyckeln är den anlitades personnummer. Snabbt och smidigt drar

17880

skatteverket av moms, inkomstskatt och sociala avgifter och ett litet belopp för en försäkring gällande arbetsskydd. Det som blir kvar, cirka 40 procent enligt gällande regler, slussas vidare till den utförandes bankkonto redan dagen efter. Sedan sker inget mer, alltså inga moms- och

17885

inkomstdeklarationer, inkomstuppgifter, och så vidare. Om varje hundralapp resulterar i en disponibel behållning på 40 kronor kommer förmodligen en person som lever på bidrag, exempelvis tryggt på

17885

kommunalt försörjningsstöd att känna det bekvämare att fortsätta med det, än att verka som företagare.

Därför finns skäl att ha en väsentligt lägre beskattning i app-förfarandet, exempelvis reduceringar av skatteuttaget med mera, motsvarande de regler som nu föreslås i allianspartiernas snabbspår till jobb. Med ersättningen via skatteverket får socialsekreterare enkla administrativa möjligheter till inblick, för att kunna justera försörjningsstödet, med hänsyn till vad som kan krävas att en person ska tjäna själv.

17890

Det är nödvändigt att varje kommun själva får bestämma nivåerna i försörjningsstödet och inte Socialstyrelsen. Decentralisera denna fråga till kommunerna, så som det var tidigare.

17895

Genom att driva denna politik kan Centerpartiet gå runt bland annat fackföreningsrörelser som inte tar något ansvar för att inkludera många av dem som står utanför arbetsmarknaden idag.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att en användarvänlig applikation ska erbjudas de som har rätt att arbeta i Sverige så att de kan ta uppdrag som företagare på tjänstemarknaden.

17900

Att applikationen finansieras av relevant myndighet eller och att den integreras på nödvändigt sätt med Skatteverkets verksamhet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

17905

Yttrande från distriktet:

att avslå motionen.

17910

Arbetsförmedlingen har idag en organisation som kostar betydligt mer än den smakar. Bara på några år har deras kostnader stigit från 77,5 miljarder till 104,7 miljarder. Precis som motionärerna beskriver så anser Centerpartiet att Arbetsförmedlingen bör reformeras från grunden, t o m läggas ner och ersättas med olika aktörer som kan specialisera sig inom olika branscher.

17915

Ny teknik ska vi använda på bästa sätt, såväl det som motionärerna föreslår, men även andra smarta lösningar. Men kopplat till att AF är en ineffektiv organisation anser vi det inte särskilt klokt att ge en sådan organisation ytterligare uppdrag som vi inte vet om de klarar av. De lyckades t.ex. inte vare sig inom de ekonomiska eller de utsatta tids-ramarna få till deras officiella hemsida. Dessutom anser inte distriktsstyrelsen att politiken ska ägna sig åt den typen av detaljstyrning.

1.14 Flexibilitet i arbetslivet

Yvonne Andrén, Bollebygd

17920

Arbetslivet går upp och ner och följer för det mesta konjunkturer. På 2000-talet har vi dessutom blivit mycket påverkade av internationella händelser. Vi måste vara djärva och ge människor möjligheter att forma sitt yrkesliv. Det är bra att vi har hjälp på olika sätt men det saknas en del.

17925

Uppsägningstid borde gå att ha med flexibilitet i, arbetstid borde även det gå att styra på olika sätt. För att vi ska orka i arbetslivet krävs att var och en kan få möjligheter att styra. Det är många som började jobba när man var mellan 15 - 18 medan de som är yngre idag kanske inte börjar jobba förrän man är nästan 25. Varför inte låta företag, skolor, fackförbund, gräsrotter komma med förslag på hur arbetslivet ska bli flexiblere och mer anpassat efter behov hos såväl arbetsgivare som arbetstagare?

17930

Att styra föräldraledigt är inte vad som behövs utan var och en måste få möjlighet att göra det som är bäst både för personen själv som för familj och liknande. Måste också vara möjligt för privata företag att ha flexibilitet.

17935

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att sänka arbetsgivareavgifterna

Att Centerpartiet uppmuntrar flexibilitet i arbetslivet både för person och företag

Att Centerpartiet arbetar för att föräldraförsäkring styr och fördelar föräldrar efter sina egna behov

17940

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

1.15 Arbetstid

17945 *C i Rödeby och CK i Rödeby, Blekinge*

Sverige behöver fler jobb!

Om Centerpartiet menar allvar med att fler ska få jobb, då måste vi dela på de jobb som finns. Därför är det så viktigt att vi satsar på att förbättra villkoren för arbetstidsreglering genom ett politiskt beslut.

17950 Att jobba färre timmar för samma lön testas på många arbetsplatser idag. Effekterna beskrivs nästan enbart som positiva med minskad sjukfrånvaro, mindre övertid och bättre återhämtning. För ett hållbart arbetsliv för fler människor sänk arbetstiden till sex timmar/ arbetsdag med bibehållen lön.

17955 Jag/vi yrkar därför:

Att sänka arbetstiden till sex timmar/arbetsdag med bibehållen lön för att fler människor ska få arbete, för ett hållbart arbetsliv för fler människor

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

17960

Yttrande från distriktet:

Motionen tar upp en långvarig diskussion om arbetstiden. Ska det göras ökar kostnaderna radikalt och vi tappar konkurrenskraft i den privata sektorn. Samtidigt skulle det leda till enorma kostnadsstegringar inom offentlig verksamhet där det slår direkt mot skatteuttaget. Vår enda möjlighet till finansiering inom det offentliga är höjda skatter och det vill vi inte. Det finns ett projekt i Göteborg där detta prövades i två år. Resultatet blev en lägre sjukskrivningsgrad än tidigare i inledningen för att sedan gå tillbaka till högre tal igen.

17965

Det finns inget som hindrar att enskilda företag och vårdgivare genomför detta om utrymme finns.

17970

Ett nationellt beslut vore dock svårt för Sverige att klara.

Med detta anser vi motionen besvarad.

1.16 Sommarjobb

17975 *Ann-Christin L Frickner, Stockholms län*

Idag är det svårt för ungdomar att få ta det första steget ut på arbetsmarknaden och prova på yrkeslivet som anställda eller som egen företagare och vi vet att få ett sommarjobb eller att skapa sitt eget sommarjobb är otroligt viktigt för våra ungdomar.

17980

Vi behöver både duktiga företagare såväl som anställda i framtiden och därför behövs också att entreprenörskap premieras och ges som ett möjligt sommarjobb.

17985

Ett exempel på entreprenörskapande insatser ges med konceptet Roligaste Sommarjobbet där entreprenörskap är en del i gymnasieungdomars sommarjobb. Ungdomarna driver efter handledning från företaget Indivator och bidrag från kommunen sitt eget sommarlovsföretag i tre veckor. 2015 provade 19 kommuner detta med drygt 700 deltagare och 2016 deltog också Upplands Väsby kommun och 15 ungdomar och projektet planeras fortsätta 2017.

17990

Om vi vill att Sverige ska kunna fortsätta ge välfärd och ekonomisk stabilitet behövs både företagare och möjligheten att anställa bra medarbetare. Företagen är de som skapar jobben och då måste vi också premiera entreprenörskap anser vi i Centerpartiet.

17995

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet i Stockholms län och nationellt verkar för att sommarjobbssinsatser även ska innefatta entreprenörskap och företagande

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18000

Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:

18005

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Centerpartiet i nationellt verkar för att sommarjobbssinsatser även ska innefatta entreprenörskap och företagande.

Motionen skickas till partistämman

1.17 Trösklar på arbetsmarknaden

18010 *Alfred Askeljung, Stockholms Stad*

Arbete är inte bara grunden för vårt välbefinnande som samhälle, utan tjänar också till att ge människor självförverkligande och oberoende. Att reformera arbetsmarknaden för att möjliggöra för fler människor att arbeta och för fler företagare att anställa fler, är centralt för den ekonomiska politiken.

18015 Centerpartiet har Sveriges i särklass bästa politik på området, men mer kan göras på området för att utveckla vår politik.

Jag/vi yrkar därför:

18020 Att Centerpartiet verkar för att det ska vara möjligt att som arbetsgivare erbjuda enkla jobb med låg lön

Att Centerpartiet verkar för att reformera MBL och LAS, med avskaffade turordningsregler och förenklingar för att nyanställa människor

Att Centerpartiet verkar för att lönesättningen ska bli mer individualiserad för att göra det lättare att ta sig in på arbetsmarknaden

18025 Att Centerpartiet verkar för att införa ett proportionalitetskrav vid stridsåtgärder på arbetsmarknaden

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

18030

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären lyfter ett mycket viktigt ämne. Sveriges arbetsmarknad är alldeles för stel. Väldigt hårda regler, höga skatter och sammanpressad lönestruktur ökar tudelningen. Det slår framför allt mot lågutbildade, nyanlända, långtidssjuka och andra som befinner sig långt från arbetsmarknaden.

18035 Det här är ett problem Centerpartiet har tagit på allvar under lång tid. På stämman i Falun 2015 slog Centerpartiet fast att lagar och regler på arbetsmarknaden måste göras om för att sänka trösklarna, bland annat genom att byta ut turordningsreglerna mot ett modernare och tryggare system, samt att kraven på proportionalitet ska stärkas. Centerpartiet har också länge tryckt på behovet av en större lönespridning och fler enkla jobb. Tudelningen är en av Sveriges största utmaningar. Det krävs kraftiga åtgärder för att komma till rätta med den. Lyckligtvis är de reformer som föreslås i motionen redan beslutad centerpolitik.

18040

Med anledning av detta föreslås distriktsstämman:

Att med instämmande i motionen anse den besvarad

18045

Beslut: att anse motionen besvarad.

Att ersätta uttrycket ”enkla jobb” med ”jobb med lägre utbildningskrav” i motionssvaret.

Att uppdraga till partiet att tänka igenom kommunikationen kring uttrycket ”enkla jobb”.

18050 **1.18 Det byggda samhället**
Charlotte Wennerberg Liljeblad, halland

Skräp och smuts i offentlig och privat miljö bidrar till ett otryggt samhälle. Låt Enkla Arbeten överbrygga redan upphandlade och reglerade skötsel- och städavtal.

18055 Enkla Arbeten kan organiseras som städ- och reparationspatruller för att ta hand om hållplatser, cykel- och gångvägar, torg, entréområden, belysning, parker, bänkar, överkörda djur m.fl.

Ett välvårdat samhälle skapar positiva värden på många nivåer.

18060 Jag/vi yrkar därför:
att Enkla Arbeten organiseras för att Vårda det byggda samhället.
att sociala företag som kan organisera skötsel- och städarbete får uppdraget av kommunerna.

18065 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

1.19 Offentliga toaletter

18070 *Charlotte Wennerberg Liljeblad, halland*

Avsaknad av offentliga toaletter i stadsmiljö, ger sämre tillgänglighet för flera grupper i samhället. Äldre människor, barn, medicinerande och sjuka individer, det finns många som kan bli opassliga och behöva toalett. Avsaknad av toaletter begränsar vistelsen utanför hemmet för många.

18075

Att skapa snygga offentliga och bemannade toaletter vore en tillgång för många människor. Toaletterna skall vara bemannade för att garantera trygghet, hygien och funktion.

Enkla Arbeten kan tillskapas i skötsel och bemanning av toaletterna.

18080

Jag/vi yrkar därför:

att offentliga toaletter byggs

att sociala företag som kan organisera skötsel- och städarbetet på de offentliga toaletterna får uppdraget av kommunerna.

18085

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

18090 **1.20 Jobb efter 67**

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala

18095 Idag ökar långtidsarbetslösheten bland svenska invånare som har det svårast på en krävande arbetsmarknad. Samtidigt är arbetskraftsbristen stor inom både privat och offentlig sektor då vi saknar tillräckligt många med den kompetens som efterfrågas. För att Sverige ska klara av de stora utmaningar vi har med att matcha efterfrågan på välfärdstjänster med arbetskraft samt för att finansiera välfärden måste de som kan jobba så länge som möjligt upp i åldrarna. Det ligger i Sveriges och dess delars intresse att uppmuntra våra äldre med arbetsförmåga att ställa sin energi och sin kompetens till arbetsmarknadens förfogande.

18100 Vi anser att det var ett stort misstag av den nuvarande regeringen att försämra villkoren för människor med pension att då och då jobba extra eller att senarelägga sin pensionering. Vissa kan se det som orättvist att just pensionärer ska uppmuntras med lägre skatter men ur ett samhällsekoniskt perspektiv är det klokt. Alternativet är att den person som väljer att inte utnyttja möjligheten att jobba längre bara konsumerar pension istället för att vara med och fortsätta att skapa arbetsvärde.

18105 Jag/vi yrkar därför:
att jobbskatteavdraget för pensionärer som Alliansen införde återinförs.

18110 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
att anse motionen besvarad.
Centerpartiet anser att det var ett felaktigt beslut av regeringen att ta bort det x-tra jobbskatteavdraget
18115 för de pensionärer som vill fortsätta vara yrksesverksamma. Det är en fråga vi redan driver på riksnivå.

1.21 Utrikesfödda kvinnor på arbetsmarknaden

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, Centerkvinnorna

18120

I Sverige finns idag cirka en miljon företag. Närmare 97 % av dessa är småföretag med färre än tio anställda. Enligt Tillväxtverket utgör utrikesfödda cirka 13 % av alla företagare. Cirka en fjärdedel av de företag som drivs av personer med utländsk bakgrund drivs av en kvinna. Bland personer med svensk bakgrund är siffran ungefär densamma. Att öka kvinnors företagande har länge varit en viktig fråga för Centerkvinnorna. Vi vet att alla kvinnor, oavsett bakgrund, besitter ett driv och en kraft som allt för ofta inte kan få uttryck i samhället. Inte sällan beror det på regelverk men till viss del även förlegade normer och värderingar.

18125

18130

Enligt Tillväxtverket finns en större tillväxtvilja hos de företag som drivs av unga, kvinnor och utrikesfödda personer. De hinder som grupperna upplever är ofta bristande tillgång till kapital i olika skeden av företagandet. Undersökningen som gjordes av Tillväxtverket år 2014 visade också att företagande med utländsk bakgrund i högre utsträckning får avslag på sina låne- och kreditansökningar än övriga företagsgrupper. Med detta som bakgrund vill vi därför se att Centerpartiet verkar för att underlätta för kvinnor som driver företag att utveckla dessa.

18135

18140

Ung företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation. Organisationen har sedan 1980 jobbat med att utbilda gymnasieelever i entreprenörskap genom processutbildningen UF-företagande. Sedan 2010 finns UF även i grundskolan. Verksamheten arbetar med att utveckla kreativitet, företagsamhet och entreprenörskap bland unga. Att driva ett UF företag ingår som obligatorisk kurs i vissa gymnasieprogram, finns som valbart alternativt inom andra, men finns inte att tillgå som val inom alla gymnasielinjer. Ofta rör det sig om begränsningar i valmöjligheten när det kommer till yrkesförberedande program såsom Vård och omsorgsprogrammet eller Barn och fritidsprogrammet. Inom dessa program finns även ofta flickor och kvinnor med utländsk bakgrund i hög utsträckning. Företagande i skolan och Ung företagsamhet på gymnasiet skapar tillväxt och jobb i hela Sverige, visar en studie gjord av Ung företagsamhet år 2015. Vi tror att insatser kring dessa frågor behöver nå fler kvinnor i yngre åldrar så att de får en chans att utveckla sin kreativitet och entreprenörskap inom skolan och privat. Vi vill därför att Centerpartiet verkar för att utöka Ung Företagsamhet med särskilt fokus på de gymnasielinjer där många flickor/kvinnor med utländsk bakgrund finns.

18145

18150

När det gäller utrikesfödda kvinnor är det den grupp som idag står längst ifrån arbetsmarknaden. Därför behöver vi sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för dessa grupper, samt göra det enklare för dem att starta och driva egna företag. Centerpartiet har en rad förslag som Centerkvinnorna ställer sig bakom, men vi tror att det går att göra mer. Inte minst tror vi att det krävs riktade insatser för att underlätta för kvinnor att starta och driva företag. Vi vill bland annat se att Centerpartiet verkar för att skatten samt sociala avgifter för kvinnor under 20 år som startar företag och för nyanlända kvinnor som startar företag halveras de första två åren, om de återinvesterar vinsterna i sitt företag. Ytterligare satsning som skulle behövas för att underlätta för just utrikesfödda kvinnor är Svenska För Företagare/Entreprenörer. Detta finns idag på en del orter bland annat i Malmö, Luleå och Stockholm. Det fungerar framförallt som en katalysator för att både lära nyanlända svenska i kombination med intensivkurser i företagande. Där skapas kontakter mellan deltagare och arbetsmarknad. För att fler ska få ta del av detta önskar vi att Centerpartiet verkar för att fler kommuner/regioner kan erbjuda SFI för entreprenörer/företagare. Inom denna verksamhet kan det även vara möjligt för deltagarna att likt UF prova att starta och driva ett företag.

18155

18160

18165

WINNET Sverige är en ideell organisation med nätverkande som metod. Organisationen är pådrivande för en jämställd tillväxt där kvinnor ges möjlighet att delta i samhällsutvecklingen på lika

18170 villkor. Insatser till organisationer som dessa behöver utökas för att främja och utveckla organisationer som syftar till mentorskap. Alliansregeringen satsade på denna typ av verksamhet vilket var viktigt, men den nya regeringen har dessvärre minskat anslagen till dessa viktiga aktörer.

18175 Att riktade satsningar mot grupper som i lägre utsträckning driver företag har visat sig mycket lyckade, förutom WINNETs verksamhet är projektet "investera i invandrarkvinnor" (IK) som drevs av Almi 2011-2014 ett sådant exempel. Verksamheten var uppsökande och bestod av företagsrådgivning och nätverksträffar. Totalt anordnades strax över 400 event och projektet nådde över 9000 kvinnor. Almis utlåning till denna grupp för att starta företag ökade under perioden med 26,5 % och antalet företag som startades av målgruppen ökade under perioden med 24 %. Det är tydligt att dessa riktade satsningar leder till resultat. Därför vill vi att Centerpartiet verkar för att stärka stödet till aktörer som arbetar för att öka utrikesfödda kvinnors företagande och aktörer som driver mentorskapsprogram för kvinnliga entreprenörer med utländsk bakgrund.

18185 När det kommer till kritan handlar möjligheten för kvinnor att starta och driva företag allra mest om motivation och att känna att en har möjlighet och kan driva företag. För att en sådan kultur skall skapas krävs det förebilder, kvinnor på höga chefsposter och fler kvinnor i bolagsstyrelser. Fortfarande är kvinnor i minoritet när det kommer till fördelningen av ledamöter i bolagsstyrelser. Även om en positiv utveckling är på gång så behöver den påskyndas. Tillsammans med förenklade regelverk kan vi skapa en norm där alla, oavsett kön och bakgrund, har lika möjlighet att starta och driva företag. För att tydligt vara med och skapa en norm där alla kan nå höga positioner inom näringslivet vill vi avslutningsvis att Centerpartiet verkar för att företag som får lån som finansieras via skattemedel skall ha jämställda bolagsstyrelser.

Jag/vi yrkar därför:
18195 Att Centerpartiet verkar för att utöka Ung Företagsamhet med särskilt fokus på de gymnasielinjer där många flickor/kvinnor med utländsk bakgrund finns.

Att Centerpartiet verkar för att skatten samt sociala avgifter för kvinnor under 20 år som startar företag och för nyanlända kvinnor som startar företag halveras de första två åren, om de återinvesterar vinsterna i sitt företag.

Att Centerpartiet verkar för att fler kommuner/regioner kan erbjuda SFI för entreprenörer/företagare.

18200 Att Centerpartiet verkar för att stärka verksamhetsstödet till organisationer som arbetar med företagsrådgivning riktad mot kvinnor.

Att Centerpartiet verkar för att stärka stödet till aktörer som arbetar för att öka utrikesfödda kvinnors företagande och aktörer som driver mentorskapsprogram för kvinnliga entreprenörer med utländsk bakgrund.

18205 Att Centerpartiet verkar för att företag som får lån som finansieras via skattemedel skall ha jämställda bolagsstyrelser.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18210 Inget yttrande insänt från distriktet

1.22 Organisera asylsökande

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

- 18215 Integrationspolitik är extrem viktig nuförtiden. Många partier har gjort det till sin valfråga. Men hur många av de vill verkligen lägga ner energi på att utarbeta en effektiv integrationspolitik? Tyvärr, ser vissa partier integrationspolitik som en möjlighet att plocka extra valröster. När man fokuserar på röster, driver man en symbolpolitik som är helt verkningslös. Men för oss på Centerpartiet integrationen är en hjärtefråga. Vi vill verkligen göra skillnad!
- 18220 Tyvärr är det inte så många av oss som är sakkunniga. Ännu färre känner integrationens problematik inifrån. Hur många av oss har varit nyanlända eller asylsökande? Därför känns det klokt att involvera asylsökande och nyanlända i processen, när vi utformar vår integrationspolitik. Vem vet bäst vilka hinder som finns och vilken hjälp som behövs om inte de berörda personer?
- 18225 Pyttesmå insatser kan göra jätteskillnad! Men hur ska vi involvera asylsökande och nyanlända i den politiska debatten? Ett förslag är att stifta Asylsökandes och Nyanländas Samfund som organiserar asylsökande och nyanlända och för deras talan. Det minsta detta samfund kan göra är undersökningar för att samla in nyttig information om hur asylmottagandet och integrationen fungerar. Vilka hinder som finns? Vilka önskemål kommer? Vilka förslag till förbättring kan vi få?
- 18230 Genom att lyssna på asylsökande och nyanlända kommer vi att utarbeta en enkel, effektiv och realistisk integrationspolitik. Politik som verkligen fungerar.
- 18235 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet arbetar för organisera asylsökande och nyanlända i ett samfund

att Centerpartiet arbetar för en ständig dialog med asylsökande och nyanlända när man arbetar med integrationsfrågor
- 18240 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

1.23 Migrationsverkets uppdrag

18245 *Jonas Niklasson, Gotland*

Migrationsverket bör ges i uppdrag att beakta även integrationsaspekten i sin handläggning och sina beslutsprocesser. En integrationsprocess som blir störd eller misslyckad är inte bara en humanitär angelägenhet för den enskilde utan blir också en ekonomisk och social belastning för samhället.

18250 Som ett exempel ges här de uppmärksammade omförflyttningarna av asylsökande. När migrationen till Sverige var som intensivast under hösten 2015 upphandlades ett stort antal förläggningsplatser på orter i Sverige som tidigare inte blivit berörda av vare sig invandring eller flyktingströmmar.

18255 Mobiliseringen och engagemanget från lokalbefolkningen har ofta varit stort och delaktigheten och integrationen har på dessa ofta små orter varit föredömlig. Därför har bedrövelsen över hastiga nedläggningsbeslut och efterföljande förflyttningar av de asylsökande varit stor. Det har varit svårt att förstå varför migrationsverket sett det som nödvändigt att flytta redan sköra människor från en invand miljö med begynnande nätverk till stora anläggningar långt borta med små möjligheter att knyta kontakter med den infödda befolkningen. Konsekvenserna av dessa omflyttningar och medföljande isolering och ofta sysslöshet går lätt att föreställa sig och också sätta ett ekonomiskt värde på. Därför yrkar jag:

Jag/vi yrkar därför:

18265 att Migrationsverket i sin hantering och handläggning av asylsökande också ges i uppdrag att beakta integrationsaspekter

att Migrationsverket ges i uppdrag att beakta ekonomiska och sociala aspekter av sina beslut i ett vidare perspektiv och på lite längre sikt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18270 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen delar helt intentionerna i motionen.

Idag har Migrationsverket ett för smalt uppdrag från sin uppdragsgivare, regeringen och ytterst riksdagen. Uppdraget är helt fokuserat på migration och tar liten hänsyn till integration. Det vi skådat 18275 på Gotland under 2016 med snabba nedläggningar, snabba omflyttningar och bristfällig information till de berörda är inte människovärdigt. Det har skapats många uppslitande människoöden helt i onödan. Flyktingarna har flyttats runt som spelpjäser för att kortsiktigt minimera Migrationsverkets kostnader.

18280 Framåt måste det till en helhetssyn i processerna. Sverige och Gotland är beroende av en ganska omfattande invandring framöver för att kunna möta vår demografiska utmaning med allt färre personer i arbetsför ålder. Vårt flyktingmottagande måste bli bättre både ur humanitära och samhällsekonomiska aspekter. Vi måste se flyktingströmmen som den möjlighet det är. Det kräver ett bredare uppdrag för Migrationsverket där fokus är att skapa en snabb, individanpassad och effektiv 18285 process in i det svenska samhället. Inriktningen måste från dag ett vara att flyktingarna skall integreras i det svenska samhället. Det kräver ett ändrat regelverk som stimulerar till omedelbar språkutbildning, tillåtelse att jobba med en gång och att inte rycka upp individer som börjat rota sig.

18290 Distriktsstyrelsens föreslår stämman
att: bifalla motionen

1.24 LMA-kort

Anette Roslund Camilla Osterman Ingrid Johansson, Skåne

18295 LMA-kort, dvs lagen om mottagande av asylsökande, ges till alla asylsökande efter registreringen hos Migrationsverket. Detta kort ersätter inte ID-kort men likväl så finns det ett foto och födelsedata m.m angivet på detta.

18300 Flyktinghälsan är för många asylsökande deras första kontakt med svensk sjukvård. För att en journal ska kunna skrivas krävs något som ersätter de fyra sista siffrorna i ett svenskt personnummer. Det händer också att de kommer i kontakt med sjukvården innan besöket hos Flyktinghälsan men oavsett vilket så får de en "kod" av både bostäver och siffror efter sitt födelsedata. Denna "kod" står dock inte på LMA-kortet.

18305 På LMA-kortet kan det stå att den asylsökande har rätt att arbeta under sin väntan på asylbeslut. Vid förfrågan hos Migrationsverket huruvida lönen ska kunna utbetalas utan ett svenskt personnummer så kan inget svar ges. Att öppna ett bankkonto för att arbetsgivare ska kunna betala ut lön utan ett svenskt personnummer är omöjligt. Detta innebär i praktiken att tillståndet att få arbeta finns inte.

18310 LMA-kortets enda syfte är ett bevis på att personen ifråga är asylsökande, dvs registrerad hos Migrationsverket och att det då går att ansöka om dagersättning från Migrationsverket. Trots att det inte betraktas som ett ID-kort ska det ändå medtagas vid besök i ex sjukvården.

18315 Eftersom sjukvården har funnit en väg för asylsökande att kunna få ta del av samma sjukvårdssystem som för de med svenskt personnummer så föreslås i denna motion att denna "kod" skrivs in direkt vid asylsökningen så den står men från början på LMA-kortet.

Jag/vi yrkar därför:

att födelsedata på LMA-kort får ett tillägg med en "kod" motsvarande den som finns hos sjukvården direkt vid asylsökningen

18320 att denna "kod" anses vara giltig vid öppnande av bankkonto

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

18325

1.25 Asylsökande

Steffen Weckner, Uppsala

18330 Det stora inflödet av migranter och flyktingar från länder med andra värderingar i många frågor, där religionen har en helt annan plats i samhället än i Sverige nödvändiggör att vi tydligt och klart talar om hur vi vill att människor ska leva och vara mot varandra i Sverige. Vad vi kräver av personer som vill bli nya invånare i landet.

Bakgrund

18335 Många av anländande flyktingar och migranter kommer från områden med helt andra kulturella normer om bland annat: Religionens plats i samhällslivet, varje individs egen frihet, kvinnors och flickors plats i samhället, synen på var individs rätt till sin egen kropp och sexuell läggning. För många nyanlända kan det inte vara självklart vad vårt sekulära samhälle med ett utvecklat demokratiskt styrelsesätt innebär. Jag tror det viktigt att deklarerat detta till nyanlända vid ankomsten och att värdegrundsinformation är en obligatorisk del i mottagandet ingår i SFI.

18345 För ensamkommande skall det ställas krav på boenden och familjehem att aktivt arbeta med våra värderingsfrågor och att deras gode män, i egenskap av förälder motsvarande, har uppföljningsansvar att ungdomarna får värdegrundsbildning.

18350 I dagens moderna informationssamhälle måste vi inse att sanningar och desinformation sprids blixtnsnabbt globalt. Vi kan på inget sätt veta vilken bild de nyanlända fått av sitt nya hemland. Ett paradiset var allt är tillåtet och allt från bostad, kläder, pengar och föda kommer som manna. Vid ankomsten är det viktigt att Sverige deklarerar vad vi anser är ett OK sätt att leva (värdegrund) att de nyanlända är våra gäster och förväntas handla därefter.

18355 Vi i Sverige har varit vana av ett relativt homogent samhälle – som fått 3 – 4 stora inflöden av flyktingar av relativt homogena grupper. Tycks mej att vi antagit vår bild av värdegrund varit så tydlig och genomgående att invandrare kunnat uppfatta och anpassa sig. Så är det nog inte idag vi har en djup spricka i landet om vad som är vår värdegrund som inte minst märks i diskussionen kring sexuella trakasserier i Köln, Stockholm, Kalmar mfl ställen. Min personliga uppfattning är att det är fegt och farligt att vi i Sverige inte vågar försöka tala om vad som gäller (eller inte förstår behovet) – även om det är jättesvårt, näst intill omöjligt säkert – men tror jag jätteviktigt. Jag tror även Centern är betjänt av en värdegrundsdiskussion – för att konkretisera det vi tar för givet.

18360 Jag/vi yrkar därför:

Att vid asylsökande skall den asylsökande få information som tydligt fokuserar på den absoluta fundamenta av vår tolkning av vår värdegrund.

Att värdegrundsbildning obligatorisk del av SFI.

18365 Att gode män för ensamkommande flyktningbarn, åtminstone, är ansvariga att följa upp att barn får värdegrundsbildning

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18370 Yttrande från distriktet:

Att anse motionen besvarad

Under alliansregeringen gjordes en beställning på en utredning kopplat till det motionären tar upp. Jämlikhet, tolerans och individens frihet. Utredningen slog fast att alla nyanlända till Sverige ska få en utbildning i det svenska samhället. Att alla över 18 som kommer till Sverige - även de som kommer

- 18375 hit som "kärleksinvandrare" eller för att släktingar redan kommit hit, ska få utbildning i de rådande grundläggande värderingarna i Sverige och utgår från grundläggande värden som konstitutionen beskriver, om jämlikhet, individens frihet, tolerans, religionsfriheten - både friheten till religionen och att slippa religionen. Värden som sedan ska konkretiseras, vad de får för betydelse i vardagslivet, till exempel bostadspolitik, utbildningsmarknadspolitik, vården, familjepolitiken och socialsystemet.
- 18380 Detta är också något som Centerpartiet har föreslagit som en del i våra förslag för integration.

1.26 Ensamkommande ungdomar

Anna-Karin Sjölander, Västerbotten

18385 De flesta av de ensamkommande ungdomar som kommer till Sverige kommer från länder som har inbördeskrig och dåligt fungerande statsmakt. De saknar pass och legitimation och har de legitimation anses de av Migrationsverket som av mindre värde, exempelvis taskiror från Afghanistan. Under många år har dessa ungdomar sommarjobbat och fått in en fot på arbetsmarknaden, nu har denna möjlighet stoppats.

18390 De flesta barnen bor i ett boende som kommunerna ordnar så att barnet får kost, logi och omvårdnad dessutom får barnen en dagersättning på 24 kronor. Den ersättningen ska täcka kostnader för kläder och skor, fritidsaktiviteter, hygienartiklar och andra förbrukningsvaror samt eventuella kostnader för sjukvård och läkemedel.

18395 Under skolloven har och vill ungdomarna arbeta, för att få mer pengar att röra sig med plus att de vill få kontakter i samhället och på arbetsmarknaden. Dessa arbeten har ungdomarna själva och i många fall kommunerna hjälpt till att anskaffa. Detta har nu stoppats de två sista åren på grund av att Migrationsverket kräver att de asylsökande ungdomarna skall ha arbetstillstånd för sommarjobb och att de drar in dagersättningen om de sommarjobbar.

18400 Att få undantag från arbetstillstånd (AT-UND) kräver att du har av migrationsverket godkända identitetshandlingar, vilket gör att i det närmaste alla ensamkommande ungdomar inte får arbeta öppet. För att ha rätt att arbeta under tiden du är asylsökande måste du ha fått ett bevis om att du är undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd (AT-UND).

18405 Om någon arbetsgivare anställer en asylsökande måste de anmäla detta till Migrationsverket (se 7 kap. 1a § utlänningsförordningen (2006:97)).

18410 1 a § En arbetsgivare som anställer en utlänning som enligt 5 kap. 4 § är undantagen från skyldigheten att ha arbetstillstånd ska lämna underrättelse om anställningen till Migrationsverket. Underrättelsen ska innehålla utlänningens fullständiga namn, födelsedatum, medborgarskap och bostadsadress här i landet samt uppgift om vilket yrke och vilken tidsperiod som anställningen avser. En underrättelse med motsvarande innehåll ska lämnas till Migrationsverket när anställningen upphör. Förordning (2008:895).

18415 Jag/vi yrkar därför:
Att ensamkommande barn alltid ska ha rätt att ta jobb under ferierna.
Att den ferielön som understiger *18 951kr inte avräknas mot dagersättningen

18420 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

18425 **1.27 Eget boende**

Stefan Hanna, Uppsala

18430 Det är viktigt att de kommuner som förväntas/tvingas hjälpa till att ge basstöd åt asylsökande invandrare ska få bättre förutsättningar att kunna planera alla sina behov av till exempel skola, omsorg och bostäder. Det är inte heller rimligt, eller socialt hållbart, att några få kommuner ska få allt större integrationsproblem i så kallade utanförskapsområden. EBO bör begränsas under minst två år efter ankomst. För att bättre säkra en kommuns förmåga att planera sina åtaganden och utmaningar är det rimligt att det krävs en tydlig transfer mellan berörda kommuner kopplat till statens invandringspolitik.

18435 Jag/vi yrkar därför:

Att en tydlig överlämning av en bidragsberoende person med uppehållstillstånd, som är kopplad till statens invandringspolitik, sker mellan en kommun som personen vill lämna till den som den önskar flytta till.

18440 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att stryka motionen (för vidare bearbetning)

18445 Många kommuner, inte minst våra kommuner i Uppsala Län har tagit ett stort ansvar kopplat till den flyktingström/folkvandring som just nu pågår i vår värld. Distriktsstyreslen delar motionärens oro för kommunernas svårigheter att klara av sina åtaganden. Då antalet är mer än vad våra system är riggade för så behöver vi se över dessa för att möjliggöra att de som kommer får en rimlig standard.

1.28 Bättre integration

18450 Sofia Nilsson, Niels Paarup-Petersen, Jonny Cato Hansson, Skåne

De senaste årens ökade mottagande av asylsökande har med all tydlighet visat är landets kommuner och landet i helhet är beroende av att mottagningen förbättras. Ett stort hinder i detta arbete är dålig kommunikation och samarbete mellan kommuner och Migrationsverket. Vid flera tillfällen har

18455 avsaknaden av kommunikation och dialog lett till kontraproduktiva beslut och onödigt långa beslutstider. Det skadar kraftigt integrationen av den nyanlända och förtroendet för systemet. Det har vi inte råd med.

Det finns en rad exempel på möjliga förbättringar och vi ska lyfta ett antal nedan.

18460 - Vid upphandling av nya anläggningsboenden är det önskvärt att Migrationsverket har en dialog med den kommun där det privata anläggningsboendet kommer att ligga. Detta då kommunal service påverkas (skola till asylsökande barn tex) men också då fundersamma kommuninvånare hör av sig till just kommunen. Utan denna dialog skapas lätt hinder för integrationsarbetet samt ryktesspridning.

18465 - Migrationsverket arbetar för att minska antalet anläggningsboenden men bevara självförsörjningshushållen i lägenheter och korridorsboenden. Det innebär att Migrationsverket och kommunerna "slåss om" samma bostäder eftersom kommunerna har ett bostadsförsörjningsansvar för anvisade nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd. Här ser vi en snedvridenhet i Sveriges mottagningssystem som med bättre samarbete hade kunnat motverkas.

18470 - Kommuners möjlighet att nå ut till EBO boende i kommunen hindras av Migrationsverkets sekretessregler. Det är lättare för kommun och andra intresserade aktörer att nå ut till asylsökande och personer som beviljats UT men som fortfarande bor i Migrationsverkets boenden när dessa bor i större anläggningsboenden. Däremot har kommunerna ingen information om vart EBO-personerna bor vilket gör att det är en målgrupp som kommer i skymundan för tex informationssatsningar eller språkundervisning osv. EBO är dessutom en väldigt vanlig boendeform under asyltiden vilket betyder

18475 att kommuner har begränsade möjligheter att nå ut till asylsökande. I detta fall blir Migrationsverket en avgörande länk, men begränsas av sin sekretess. Här behövs ett ökad samarbete och att reglerna för Migrationsverkets möjligheter att kommunicera EBO-personers adresser till kommunen ses över.

18480 - Migrationsverkets sekretess gentemot andra myndigheter i samband med mottagande av kvotflyktingar förlänger handläggningstider i onödan. Migrationsverket begränsas av sin sekretess att lämna över information till Skatteverket rörande kvotflyktingars familjesamband. Detta gör att folkbokföringen drar ut på tiden vilket även gör att det tar längre tid innan familjen blir självförsörjande (med etableringsersättning, bostadsbidrag, barnbidrag) vilket påverkar både familjen och kommunens utgifter till försörjningsstöd negativt.

18485 Det finns flera områden än dessa där ren informationshantering idag är ett hinder för bättre och snabbare integration. Dessutom är mottagningssystemet inte statiskt och förändras i takt med att vi står inför nya situationer som ger upphov till nya lagar och nya uppdrag för inblandade myndigheter och aktörer. För att så få individer som möjligt ska hamna i kläm krävs att alla aktörer i systemet har en förståelse för varandras uppdrag och hur situationen ser ut. Därför måste informationsstrukturen inom

18490 mottagandesystemet samt regler för informationsdelning ses över.

Jag/vi yrkar därför:

Att Migrationsverket ges i uppdrag att förbättra sin kommunikation och dialog med berörda kommuner om personer som bor eller i framtiden ska bo i den berörda kommun.

18495 Att Migrationsverkets sekretessregler eller bakomliggande lagstiftning ses över med syfte att möjliggöra snabb informationsdelning om EBO-personer och kvotflyktingar samt dessas familjerelationer och adresser.

Att Migrationsverket, som första sak, ska informera och föra dialog med berörd kommun när större förändringar sker, oavsett vilken förändring det gäller.

18500

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

18505 **1.29 Förbättrad integration**

Patrik Buddgård, Lidingö, Stockholms län

18510 Låt kommuner, som vill och har förutsättningar för det, ta emot fler nyanlända än kommuntalet. Idag gäller bosättningslagen med fördelningsprinciper för nyanländas bosättning. Dessa baseras på förutsättningarna på arbetsmarknaden, befolkningsstorlek och övrigt asyl- och flyktingmottagande. Men för en del kommuner är bostadsmarknaden svår, det gör det svårt för vissa kommuner att få fram tillräckligt med bostäder. Samtidigt signalerar en del kommuner att de vill ta emot fler. Det bör därför skapas möjlighet för dessa kommuner att ta emot fler nyanlända än sitt kommunal om de anser det lämpligt utifrån sina lokala förutsättningar. En kommun bör alltså kunna öka sitt mottagande genom omfördelning mellan kommuner och län.

18520 En viktig del för att kunna skapa bostäder där bostadsbrist råder är att underlätta och stimulera privatuthyrning. Alltså att bättre nyttja redan existerande bostadsmarknad. Detta skapar också goda förutsättningar för en väl fungerande och naturlig integration. Uthyrning av privata bostäder skulle behöva underlättas. Hinder som försvårar måste bort och det måste möjliggöras för nyanlända att få bostadsersättning eller bostadsbidrag även om de är boende i del av bostad eller som inneboende.

Jag/vi yrkar därför:
18525 Att Centerpartiet verkar för att kommuner som vill, bör ges möjlighet att ta emot fler nyanlända än sitt kommunal genom omfördelning mellan kommuner och län.

Att Centerpartiet verkar för att underlätta och stimulera privatuthyrning, exempelvis genom att göra det möjligt för nyanlända att få bostadsersättning eller bostadsbidrag även för att hyra del i bostad eller som inneboende.

18530 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

1.30 Tolkkostnader

18535 *Sven Svederberg, Skåne*

Flyktingar eller invandrare behöver i sina kontakter med myndigheter och annan samhällsservice tolkhjälp för att kunna göra sig förstådda och för att kunna förstå. Ibland kommer det flyktingar/invandrare som sedan länge har uppehållstillstånd men ändå inte kan göra sig förstådd på svenska språket. Jag har som läkare träffat invandrare hade bott i Sverige som längst under 37, 32 resp. 22 år men ändå begärt tolk. Att behärska språket är inte bara viktigt i kontakter med samhällsservice utan mycket viktigare för en lyckad integrationen och att kunna ta del av och att kunna förstå det som händer i samhället.

18545 Många begär tolk mer av slentrian men som ändå kan svenska språket tillräckligt bra för att göra sig förstådd och för att kunna förstå. Inom vården har jag upptäckt att sjukvårdspersonal ofta övertolkat lagtexten om tolkanvändning. Förvaltningslagen 8 § ”När en myndighet har att göra med någon som inte behärskar svenska eller som är allvarligt hörsel- eller talskadad, bör myndigheten vid behov anlita tolk.”

18550 Personal tolkar gärna lagen som att det är upp till patienten att begära tolkhjälp. I själva verket är det lagstiftarens avsikt att det är myndigheten som beslutar om tolk behöver anlitas. Att utveckla sin svenska gör man bäst genom att vistas med andra svenskar. För att kunna bli en del av samhället är förståelsen av det svenska språket en förutsättning. Här har också varje invandrare ett stort eget ansvar och då blir effekten att för all framtid ställa upp med kostnadsfri tolkhjälp särskilt kontraproduktiv. Därför behöver signalerna från samhället vara entydiga. Om man bor i Sverige skall man kunna behärska det svenska språket! Tydliga signaler är i själva verket en del i den sociala omtanken.

18560 Frågan är när tar samhällets kostnadsansvar för tolktjänsten tar slut och när får den enskilde själv få stå för tolkkostnaden? Frågan är om vi idag har råd med dagens generösa tolkservice?

Föreslås att ge partistyrelsen i uppdrag

18565 Jag/vi yrkar därför:
att utveckla en ny modell för effektiviserad svenskutbildning utvecklas kombinerad med arbete, arbetsträning eller social träning utvecklas
att begränsa samhällets kostnader för tolkservice till och med 2 år efter besked om uppehållstillstånd och därefter läggs ansvaret över på den enskilde

18570 att utveckla ett regelverk för att dispens från tolkkostnad ska kunna ges vid hörselskada, utvecklingsstörning, andra handikapp eller sjukdomar.

[Länk till Partistyrrelsens yttrande](#)

18575 Inget yttrande insänt från distriktet

1.31 Sjuklöneansvaret

Erik Sarfors, Stockholms Stad

- 18580 Vardagens hjältar är alla de företagare som kan, vill och vågar anställa. Att som företagare gå från att vara ensam i företaget till att anställa sin första medarbetare är att ta ett stort ansvarsfullt steg som även är förenat med nya risker för företaget. Utöver ökat ansvar som arbetsgivare tillkommer betydande ekonomisk risk. En av de stora riskerna för många mindre företagare är kopplad till företagets sjuklöneansvar. Förutom att den anställda är borta och inte kan bidra till intäktsgenerering och utveckling blir det fortsatt en lönekostnad för företaget under två veckor.
- 18585
- Vi ska ställa krav på säkra arbetsplatser och seriösa arbetsgivare men är det verkligen rimligt att arbetsgivaren ska ta ansvar för allt som kan hända anställda under fritiden eller som anställda själva väljer att göra och som orsakar nedsatt arbetsförmåga?
- 18590
- Som det är idag måste arbetsgivaren betala sjuklön till anställda som bryter ett ben vid skidåkning, drabbas av ryggskott vid snöskottning, gör en skönhetsoperation som leder till sjukskrivning etc. Lagen om sjuklön (1991:1047), som innebär att företagen har ansvaret för att betala sjuklön till sina anställda under de första två sjukveckorna, kom till för att tvinga företagen att ta ett större ansvar för personal och arbetsmiljö. I samband med lagen införande sänktes arbetsgivaravgifterna (sjuklöneavgiften) med 1,9 procent. Syftet med sjuklöneansvaret var bland annat att ge företagen incitament att få ned sjukskrivningarna. Arbetsgivarnas ansvar för sjuklöneperioden har sedan det infördes 1992 varierat. Mellan åren 1997-1998 gällde exempelvis sjuklöneansvaret 28 dagar och ansvaret var 21 dagar mellan 2003-2004. Enligt nuvarande regler gäller 14 dagars ansvar. Sjuklönen är 80 procent av lönen oberoende av dess storlek.
- 18595
- Med tanke på att de mindre företagen generellt sett har väsentligt färre sjukskrivningsdagar per anställd, än större arbetsplatser och offentlig sektor³, slår lagen hårt mot de mindre företagen. 3 Från SCB:s statistik för 4:a kvartalet 2014 framgår att sjukfrånvaron i kommuner var 5,1 %, för landsting 4,6 %, för privata företag med fler än 200 anställda 3,6 % och för företag med färre än 5 anställda 2,1 %. 2 Företagarnas rapport: Sjuklöneansvaret – hinder för tillväxt, maj 2011
- 18600
- Dagens sjuklöneansvar orsakar flera negativa konsekvenser.
- 18610
- Sjuklöneansvaret hämmar tillväxt och sysselsättning
- När Företagarna frågade svenska företagare² svarade 16 procent att de har en eller flera gånger avstått från att anställa en person på grund av sjuklöneansvaret. Av svaren i undersökningen framgår det inte om företagen helt valt bort en anställning eller om de valt bort en specifik person. Om företagen valt bort att anställa en person permanent innebär det att mellan 25 000 upp till så många som 55 000 arbetstillfällen kan ha gått förlorade på grund av företagets sjuklöneansvar. Detta visar att frågan om sjuklöneansvaret är av mycket stor betydelse både för företagets utveckling som sysselsättningen och tillväxten i Sverige.
- 18615
- Sjuklöneansvaret försvårar för personer med lång sjukdomshistoria
- 18620
- Dagens sjuklöner regler försvårar för personer med lång sjukdomshistoria från att få anställning. Företagarnas undersökning 2011 visar att 68 procent av företagen skulle absolut eller kanske bli positiva till att anställa en person med en lång sjukdomshistoria om företagen slapp betala sjuklön. Det är främst de små och medelstora företagen som anser att en förändring av sjuklönerglerna skulle underlätta för dem att anställa personer med lång sjukdomshistoria.
- 18625
- Överfinansierat trygghetssystem

- I statens offentliga utredning "Trygghetssystem för företagare" (SOU 2008:89), beräknades den genomsnittliga sjuklönekostnaden för år 2007 till cirka 1,3 procent av den totala lönekostnaden, medan sjukförsäkringsavgiften uppgick till 8,78 procent av lönesumman. För år 2012 anger
- 18630 Försäkringskassan den genomsnittliga sjuklönekostnaden till 0,88 %.
- Småföretagens sjuklönekostnader är i genomsnitt 0,4 procent av lönekostnaden, mot kommunernas 1,4 procent. Detta tyder på ett överfinansierat trygghetssystem, i synnerhet för småföretag.
- Små och nystartade företag är särskilt känsliga för risken med sjuklön
- 18635 Precis som 2009 så gäller fortfarande det regeringen då skrev i proposition 2009/10:120 om sjuklöneansvaret:
- "Sjuklöneansvaret utgör ett ekonomiskt risktagande oavsett om företaget har en god arbetsmiljö eller inte. Små och speciellt nystartade företag som är på väg att etablera sig på marknaden är särskilt känsliga för denna risk, eftersom de ofta har dålig likviditet och små resurser i övrigt att hantera
- 18640 oväntade kostnadsökningar."
- Det är inte rimligt att arbetsgivare ska drabbas ekonomiskt och betala sjuklön efter allt som anställda kan råka ut för eller väljer att göra på sin fritid. När det dessutom är hämmande för företagens tillväxt och utveckling samt ökad sysselsättning behöver Lagen om sjuklön avskaffas. Ska detta ske stegvis
- 18645 föreslår jag att börja med att det gäller de tio först 10 anställda. Det är hos de små företagen som riskerna och de ekonomiska konsekvenserna med höga sjuklönekostnader är extra kännbara och kan vara direkt förödande för företagets överlevnad. Större företag kan lättare kalkylera in sådana kostnader och för offentligt ägda företag är det enbart en rundgång av skattepengar.
- 18650 Effekterna av ett avskaffat sjuklöneansvar är minskad risk att anställa, ökad ekonomisk förutsägbarhet i företag och därmed underlättas möjligheten att skapa fler jobb. Det stärker Sveriges tillväxt, leder till lägre arbetslöshet, bättre köpkraft och större skatteintäkter.
- Centerpartiet vill göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare. Därför yrkar jag att
- 18655 stämman beslutar följande:
- Jag/vi yrkar därför:
- Att Centerpartiet ska verka för att Lagen om sjuklön avskaffas
- Att om lagen ska avskaffas stegvis ska Centerpartiet verka för att det först gälla för de tio först
- 18660 anställda i företaget
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 18665 Beslut: Att bifalla motionen i sin helhet samt
- Att Centerpartiet ska verka för att Lagen om sjuklön utreds.
- Reservation: John Kåberg reserverar sig till förmån för att avslå motionen

Kommitté 2 - Miljöansvar och grön tillväxt

18670 2.1 Matsvinnet

Gunny Jörlén, Stockholms län

I "Matlandet Sverige" slängs ca 25 % av maten. Mat slängs bl.a. i affärer, hushåll, restauranger, skolor.

18675 Slänger vi mat slänger vi också alla de resurser som använts för att framställa dem. Ta t.ex. mjölk. För mjölk behövs kor, betesmark, ladugård, personal, mjölkutrustning, kylrum, transporter, veterinär, mejeri med personal, transporter.....Ja, listan kan göras längre. Tänk dig en liknande lista för alla livsmedel och vansinnet blir ännu tydligare!

18680 Varför slänger vi ? Bl.a. för att datumstämplingen gått ut. Gränserna är generösa och bidrar till att bra mat kastas. Tidigare litade man på sin näsa och sina smaklökar. Idag kollar många bara på datumet! Och slänger! Kunskapen att använda mat-resterna är låg. Frankrike har som första land infört förbud att slänga bra mat i stora butiker och nu föreslås även Danmark följa efter. Vi kan bli nästa land! Vad kan vi göra? Vi centerpartister måste ta vårt ansvar att påverka så att maten/livsmedlen äts och inte kastas.

18685 Jag/vi yrkar därför:
att förbud att slänga mat/livsmedel från stora butiker, i likhet med beslutet i Frankrike.

18690 att en översyn av datummärkningen för att strama upp gränserna för "bäst före datum"

att ökad kunskap om konsekvenserna av att kasta mat, moraliskt, etiskt, ekonomiskt och påverkan på miljön.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18695 Yttrande från distriktet:
Att avslå att-sats 1

Att anse att-sats 2 besvarad

Att anse att-sats 3 besvarad

18700 Att Centerpartiet verkar för att minska matsvinn i motionens syfte

2.2 Ursprungsmärkning

Carina Sundbom, Leif Holmqvist, Västerbotten

18705 Oavsett om man är vegetarian eller äter köttprodukter finns det intresse av att veta om livsmedlet är närproducerat eller närodlat. På många av våra livsmedel framgår det var de är odlade eller var de kommer från, men oftast bara från vilket land. Vi i Cen- terpartiet vill att det skall framgå på varan vad uppfödaren eller odlaren heter, och från vilket län kött- eller jordbruksprodukten kommer. Detta så vi ska kunna välja varor med mindre antibiotika, mindre besprutade varor och varor producerade så nära hemorten som möjligt.

18715 Vi har en restriktiv djurskyddslag i Sverige som begränsar användningen av antibiotika och dessutom reglerar hur miljön i djurstallarna ska vara. Kontrollen på djuren som går till slakt i Sverige kontrolleras av slakterierna. I många andra EU-länder används anti- biotika i alla typer av djuruppfödning för att djuren ska hålla sig friska och eventuellt växa snabbare. Här finns risk att det kommer in kött från antibiotikabehandlade djur till Sverige, trots kontrollen av köttprodukter från andra länder. Ju fler som väljer när- producerat minskar risken att vi får spridning av multiresistenta bakterier på grund av antibiotikaresistens.

18720 I Sverige finns en begränsning hur man får bespruta sina odlingar. Hur besprutning sker av jordbruksprodukter, i andra länder är svårt att veta. Med en lokal ursprungsmärkning har vi som konsumenter möjlighet att välja produkter som är odlade i vårt närområde, utan farliga bekämpningsmedel eller långväga transporter.

18725 Blir varorna dyrare med en ursprungsmärkning? Nej. Att vi som medborgare i Sverige ställer krav på leverantörer och livsmedelshandeln om att alla kött- och jordbruksprodukter skall vara ursprungsmärkta med minst från vilket län de kommer och från vilken uppfödare eller odlare, skulle öka efterfrågan av lokalt producerade varor.

18730 Ökad efterfrågan på närproducerat och närodlat ger förutsättningar för fler företag inom kött- och jordbruksproduktion och ger ökad sysselsättning inom dessa näringar. Dessut- om bidrar det till högre självförsörjningsgrad och öppna landskap.

18735 Vi i Centerpartiet vill att lokal ursprungsmärkning införs på kött- och jordbruksprodukter som produceras i Sverige. Märkningen ska innefatta vad uppfödaren eller odlaren heter, och från vilket län kött- eller jordbruksprodukten kommer. Att tydligt visa från vilket län och vilken uppfödare eller odlare som varan kommer ifrån ger konsumenterna bättre möjlighet att välja det närproducerade och närodlade.

18740 Jag/vi yrkar därför:
Att kött- och jordbruksprodukter som produceras i Sverige märks med lokal ursprungsmärkning, innefattande län och namn på uppfödare/odlare.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18745 Yttrande från distriktet:
Motionärerna tar upp en väldigt viktig fråga som handlar om konsumentupplysning och förmågan för oss som konsumenter att genom aktiva val kunna bidra både till bättre miljö och gynna det lokala jordbruket. Vi ser förvisso vissa utmaningar när det kommer till att kunna ursprungsmärka livsmedel på gårdsnivå när det handlar om exempelvis mjölk eller mjöl där produkten i butik ofta kommer från flera gårdar. Men trots detta lilla problem så anser vi att motionen ändå förtjänar stöd.

18750

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman.

18755 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

2.3 Namngivning av matvaror

Henrik Juhlin, Stockholms län

- 18760 Mat som inte innehåller vad den heter
Det finns många produkter i hyllorna på våra mataffärer som innehåller väldigt lite (eller i värsta fall, inget alls) av vad produkten heter. SVT Plus tog upp problemet för tre år sedan och några av produkterna de nämnde var dessa: Guacamole som innehåller 1.5 procent avokado, smördeg utan smör, räksoppa med två räkor och chilisås hot med 0.04% chilipeppar.
- 18765 Loka Crush Jordgubb
Loka Crush Jordgubb är en syrlig och läskande kolsyrad fruktdryck med fruktjuice (enligt loka.nu) och läser man namnet eller tittar på etiketten på flaskan (bild på jordgubbar) så tror man ju att denna läsk innehåller framförallt jordgubbar. Läser man innehållsförteckningen så framträder en helt annan sanning. Ingredienser: Kolsyrat vatten, juice från koncentrat (päron 8,3%, äpple 4,2%, citron 1,7%, fläder 0,5%, jordgubbe 0,3%) naturlig sötning från frukt och naturliga aromer.
- 18770 Så läskan innehåller alltså minst jordgubbar av allt och ändå får produkten heta jordgubb. Istället har man fått lösa detta via aromer. Att man får vilseleda kunderna på detta sätt måste få ett slut! Namnet på produkten måste tydligt spegla vad som är i produkten.
- 18775 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet jobbar för att ändra lagstiftning så att matvaror måste döpas tydligare efter vad de innehåller
- 18780 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
- 18785 Att avslå motionen

2.4 Matsvinn

Nada Quttaineh-Alami, Stockholms Stad

- 18790 Är det någon som minns Al Gores film (En obekväm sanning) och mediehysterin om klimat hotet och miljö påverkan. Vad har all snack om miljö hot, global uppvärmning och klimat påverkan tagit vägen, Det sker ett gigantiskt slöseri av livsmedelsprodukter i den offentliga sektorn, dagis, skolor, sjukhus mm slänger mat för hundratals miljoner kronor!
- 18795 Studier visar att mer än hälften av den maten som slängs är i själva verket fullt ätbar. Andra studier visar att en tredjedel av den maten som inhandlas slängs direkt i soptunnorna.
Är det klokt att hantera föda på detta sätt?
- 18800 Även om matresterna (också den färska maten) görs till biogas är det ett måste att se över att minska detta gigantiska svinn. Livsmedelsproduktion har stor negativ inverkan på miljön.
Matproduktionen står för 50% av övergödningen i hav och sjöar, också 20-25% av klimat belastningen (växthuseffekten mm). De statliga, kommunala och landstings institutionerna ska inte bidra till denna inverkan på vår miljö.
- 18805 Maten som slängs i Sverige ger ett totalt utsläpp av 1 900 000 ton koldioxid årligen. Inte att förglömma att jordens jordbruk behöver 70% av allt färsk vatten för att näras. Livsmedel som inhandlas till skolor sjukhus och övriga statliga, kommunala och landsting institutioner kostar skattebetalarna oerhörda summor. Det är hög tid för politiken att ha insyn i hur man hanterar skatte medeln som slängs direkt i soptunnorna..
- 18810 Jag/vi yrkar därför:
att centerpartiets riksdags grupp verkar och påverka med de tillgängliga medel att statliga, kommunala och landsings institutioner upphör med denna form av svinn
Att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan
- 18815 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 18820 Motionären påtalar ett nutida samhällsproblem där användbara livsmedel kastas istället för att ätas. Ett slöseri som i onödan belastar natur och miljö på ett negativt sätt. Den offentliga sektorn upphandlar stora mängder livsmedel till skolor, sjukhus och äldreboenden som istället för att ätas slängs bort. Motionären föreslår att Centerpartiet verkar på alla politiska nivåer för att minska matsvinnet
- 18825 I de miljöpolitiska program som Centerpartiet både i staden, landstinget och riksdagen varit med och påverkat eller ansvars för har matsvinn varit en viktig fråga. Exempelvis har Stockholms läns landsting, där Centerpartiet har miljöansvar nyligen antagit ett nytt miljöpolitiskt program. I det är målet att matsvinnet ska minska med 40 % till år 2021.
- 18830 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
Att anse motionen besvarad
Att motionen sänds vidare till Centerpartiets riksstämman i Malmö

18835 **2.5 Datummärkning**

Christine Lorne och Johan Krogh, Stockholms län

18840 I Sverige har många en tendens att tolka bäst före datummärkningen på livsmedel som "dödligt efter". Många livsmedel håller betydligt längre, framförallt om de förvaras svalare än vad som anges på förpackningen. Bäst före-märkningen borde ersättas med produktionsdatum och en "bästa smak garanterad till"-märkning.

Jag/vi yrkar därför:

18845 Att Centerpartiet verkar för att ersätta bäst före-datummärkningen på livsmedel med produktionsdatum och en bästa smak garanterad till-märkning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

18850

2.6 Märkning av livsmedel

Emilia Norén, Kalmar län

18855 CUF förespråkar idag att livsmedel enligt lag ska vara försedda med näringsinformationstabeller där sockerhalt, fetter, protein med mera ska ingå, samt att andra tillsatser ska skrivas ut volymmässigt på innehållsförteckningen. Detta för att vi konsumenter ska kunna göra det bästa valet utifrån vårt eget tycke.

18860 Utöver detta bör livsmedelsproducenter också redovisa vilket ursprung tillsatta ämnen har, om dessa kan utvinnas ur flera energikällor. Människor ska genom att utgå från innehållsförteckningen kunna ta ställning till om ett livsmedel är förenligt med deras kosthållning eller inte, till exempel gällande animaliska kontra vegetabiliska källor.

18865 Jag/vi yrkar därför:
verka för att om en tillsats har ett animaliskt ursprung, likt allergener, ska detta synliggöras på livsmedlets ingrediensförteckning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18870 Yttrande från distriktet:
I dag vill vi, mer än någonsin, veta vad det är vi äter för något. Inte bara för att vi har ett intresse av att veta, eller för att vi kan vara intoleranta mot vissa födoämnen, utan också för att vår kosthållning i stor grad påverkas av de livsval vi gör och den livsåskådning vi följer. Den moderna människan är
18875 individuell, reflekterande och medveten – därför bör vi också göra varje persons val så enkla som möjligt.

Distriktsstämman beslutade att tillstyrka motionen.

18880 **2.7 Livsmedel och antibiotika**

Joakim Magnusson, Östergötland

18885 Vi konsumenter har idag ett mycket stort utbud av livsmedel att välja på när man ska handla i dagligvaruhandeln, på restaurangen eller caféet. Det finns alla möjliga sorter och former av varje produkt. Som exempel finns kött i många former, från många olika leverantörer och ursprungsländer. När man står där som konsument för att välja livsmedel saknas många gånger kunskapen om vilka konsekvenser valet av livsmedel kan få längre fram i livet.

18890 En av de allra största upptäckterna i vår moderna historia är upptäckten av antibiotikans läkande kraft. Sjukdomar som halsfluss, lunginflammation eller urinvägsinfektion behandlas idag relativt enkelt med penicillin vilket gör att vi blir ganska snart friska igen. Det är inte säkert att antibiotikan kommer kunna erbjuda oss människor samma skydd i framtiden. Mycket av dagens animaliska livsmedel är producerade genom att djuren i förebyggande syfte ges antibiotika för att kunna drivas fram och födas upp fortare, hårdare, på mindre yta, ja kort sagt effektivare och därmed billigare. Detta är ett
18895 förfarande som inte är tillåtet inom svenskt jordbruk, men även på svenska tallrikar finns dessa livsmedel när maten importerats till Sverige.

18900 Genom att djuren under sin levnad får i sig denna antibiotika utvecklar bakterier som finns i och kring djuren en resistens mot antibiotika. Dessa resistenta bakterier kan sedan finnas i köttet när det slaktas och följer med hem till konsumenten. Att utsättas för sådant livsmedel kommer påverka våra kroppar när vi sedan själva behöver behandling för diverse sjukdomar. Även de människor som arbetar med djuren i stallar och andra miljöer utgör väldigt stor risk av att vara bärare av resistenta bakterier, vilket de kan smitta vidare till andra människor.

18905 Det gäller att man som konsument är väl informerad för att kunna fatta bra beslut när man gör val i sin vardag. De som köper dessa livsmedel behöver veta riskerna.

Jag/vi yrkar därför:
18910 Att Centerpartiet ska verka för att samtliga animaliska produkter som finns på livsmedelsmarknaden skall märkas med huruvida antibiotika använts förebyggande vid råvarans produktion eller inte.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

18915 Inget yttrande insänt från distriktet

2.8 Barns utemiljö

Agneta Åkerberg, Stig Agnåker, Halland

18920 Näst efter biltrafiken är konstgräsplaner den stora miljömarodören när det gäller utsläpp av mikroplaster till våra vatten. Problemet är inte bara plastbitarna i sig, utan de mikrobitar som bildas vid nednötning. Fåglar och fiskar som silar/äter plastbitar får magen full av dem och svälter ihjäl. Men man hittar också mikrofragment som tagit sig ut i blodbanorna och sedan fastnat i organ som levern och där kapslats in.

18925 I barnens utemiljöer på skolor, förskolor, lekplatser, parker, ute-gym m.fl. finns många petroleumbaserade produkter. Dessa är i många fall direkt skadliga pga. sin toxicitet och anses farliga att inandas. Till mikropartiklar är det dessutom stor risk att det fastnar patogena, sjukdomsalstrande, bakterier och parasiter. Detta är verkligheten nu.

18930 KÄLLA NATURVÅRDSVERKET
Vad är mikroplast?

- Plastpartiklar mellan 0,001 och 5 mm
- Primär mikroplast: tillverkas i liten storlek (används t ex i kosmetika och rengöringsprodukter)
- 18935 • Sekundär mikroplast: Bildas genom slitage av större plastföremål och nedbrytning av plastskräp i miljön.
- ”Partiklar” omfattar fibrer, fragment, flagor m.m.

”Av människan syntetiserade polymerer från petroleum eller petroleumbaserade biprodukter, inkl. icke syntetiska polymerer (t ex naturgummi, polymermodifierad bitumen).”

18940 I ett ”grönt Sverige” med en innovativ utveckling inom området för biobaserade produkter borde det vara lätt att lägga de petrokemiska produkterna på hyllan till förmån för ”gröna material” som vi dessutom kan odla fram råvarorna till själva. Men till det krävs politiska vilja.

18945 Jag/vi yrkar därför:
att som ett led i giftfria miljöer för våra barn skall Centerpartiet aktivt arbeta för ett förbud för petroleumbaserade produkter som konstgräs och gungställningsmattor i barnens utemiljöer på skolor, förskolor och parker

att Centerpartiet aktivt i upphandlingar av lekytor skriver in att biobaserade material eftersträvas

18950 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. Användning av petroleumbaserade material i barns utemiljöer

18955 Det finns all anledning att följa med i rapporteringen kring miljö- och hälsoproblem kopplade till syntetiska lekplatsunderlag eller konstgräsplaner. Problematik kan finnas kopplad till materialen i underlaget/gräset, limningen av desamma eller granulaten, som används vid konstgräsplaner. Dock finns det en mycket stor efterfrågan på exempelvis konstgräsplaner och utbyggnaden pågår för fullt runt om i Sverige. Svaret är med andra ord inte att förbjuda produkterna utan att minska deras

18960 miljöbelastning. Det kan t.ex. handla om att byta ut giftiga limmer, att byta ut gummigranulat mot kokos- eller korkgranulat, att förhindra avdrift av granulat med hjälp av invallning av planer och silar i avrinningssystemen, samt att gynna biobaserade material. Centerpartiet bör alltså på alla plan verka för framtagandet av miljövänliga alternativ och lösningar.

18965 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att avslå motionen

Att centerpartiet verkar för att alternativa material utvecklas för att ersätta dagens petroleumbaserade produkter

Att centerpartiet verkar för att minska läckagen av mikroplaster till naturen

18970

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

2.9 Konstgräs

Agneta Åkerberg, Stig Agnåker, Sven-Olof Lundin, Halland

- 18975 Näst efter biltrafiken är konstgräsplaner den stora miljömarodören när det gäller utsläpp av mikroplaster till våra vatten. Det är 10 gånger mer i volym än de mikroplaster som våra kläder släpper ut, vilket vi pratar mycket om. De ca 70 000 ton granuler som fylls på varje år i Sverige till våra konstgräsplaner, är material som fastnar i våra kläder och skor, som sköljs och sopas bort vid snö och regn och som sedan hamnar i våra vattendrag. Problemet är inte bara plastbitarna i sig, utan de mikrobiter som bildas vid nednötning. Fåglar och fiskar som silar/äter plastbitar får magen full av dem och svälter ihjäl. Men man hittar också mikrofragment som tagit sig ut i blodbanorna och sedan fastnat i organ som levern och där kapslats in. Till mikropartiklar är det dessutom stor risk att det fastnar patogena, sjukdomsalstrande, bakterier och parasiter.
- 18980
- 18985 Detta är verkligheten nu.

KÄLLA NATURVÅRDSVERKET

Vad är mikroplast?

- Plastpartiklar mellan 0,001 och 5 mm
 - Primär mikroplast: tillverkas i liten storlek (används t ex i kosmetika och rengöringsprodukter)
 - Sekundär mikroplast: Bildas genom slitage av större plastföremål och nedbrytning av plastskräp i miljön.
 - ”Partiklar” omfattar fibrer, fragment, flagor m.m.
- 18990
- 18995 ”Av människan syntetiserade polymerer från petroleum eller petroleumbaserade biprodukter, inkl. icke syntetiska polymerer (t ex naturgummi, polymermodifierad bitumen).”
- I ett ”grönt Sverige” med en innovativ utveckling inom området för biobaserade produkter borde det vara lätt att lägga de petrokemiska produkterna på hyllan till förmån för ”gröna material” som vi dessutom kan odla fram råvarorna till själva. Men till det krävs politiska vilja.

- 19000 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet skall arbeta för att hindra utbyggnad med konstgräs av denna typen på lekplatser, parker, bollplaner och i gatumiljöer som rondeller
- 19005 att Centerpartiet aktivt skall arbeta för att fasa ut dessa petroleumbaserade konstgräsmaterial och markmaterial där de idag finns anlagda i våra ute miljöer
- att Centerpartiet i upphandlingar skriver in att biobaserade marktäckningsmaterial är eftersträvaransvärt

[Länk till Partistyreliens yttrande](#)

- 19010 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Användning av konstgräsmaterial
Det finns all anledning att följa med i rapporteringen kring miljö- och hälsoproblem kopplade till syntetiska lekplatsunderlag eller konstgräsplaner. Problematik kan finnas kopplad till materialen i underlaget/gräset, limningen av desamma eller granulaten, som används vid konstgräsplaner. Dock
- 19015 finns det en mycket stor efterfrågan på exempelvis konstgräsplaner och utbyggnaden pågår för fullt runt om i Sverige. Svaret är med andra ord inte att förbjuda produkterna utan att minska deras miljöbelastning. Det kan t.ex. handla om att byta ut giftiga limmer, att byta ut gummigranulat mot kokos- eller korkgranulat, att förhindra avdrift av granulat med hjälp av invallning av planer och silar i avrinningssystemen, samt att gynna biobaserade material. Centerpartiet bör alltså på alla plan verka
- 19020 för framtagandet av miljövänliga alternativ och lösningar.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att avslå motionen

19025 Att centerpartiet verkar för att alternativa material utvecklas för att ersätta dagens petroleumbaserade produkter

Att centerpartiet verkar för att minska läckagen av mikroplaster till naturen.

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

19030 **2.10 Global och lokal nedskräpning**

Gunnar Gullander, Halland

Motion till Centerpartiets i Laholm kretsstämman, med förhoppning om tillstyrkan och vidarebefordran till Centerpartiet.

19035

Både den globala och lokala nedskräpningen till lands och till sjöss måste brytas!

19040

Jag frågar mig varför i stort sett varje produkt som skall transporteras, flyttas, säljas, köpas eller bara bäras måste inneslutas i plast ofta krymplast, nästan omöjligt att öppna. Inplastad mat är ofta förfärligt, små skruvar i byggshoppen är sanslöst, många tidskrifter är plastade fastän det går lika bra att skicka utan, listan kan göras hur lång som helst. Förmodligen har det funnits skäl till varje inneslutning, tekniken fixar de mest avancerade förpackningar.

19045

Facit av denna s.k. utveckling har blivit ett gissel som ökar avfallsmängden och därmed negativ påverkan på vår miljö.

19050

Jag/vi yrkar därför:
att Centern tar initiativ för att bryta trenden som leder mot ett inplastat samhälle samt går före med förslag om åtgärder för en succesiv minskning av plasten som inte oundgängligen behövs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19055

Yttrande från distriktet:

Motion ang. Global och lokal nedskräpning måste brytas
Centerpartiet har en lång tradition att vara föregångare i miljöarbetet. Vi har skrivit den första miljömotionen i riksdagen, infört producentansvaret och gjort fossilfri energi konkurrenskraftig. Oljebaserad plast måste fasas bort från vår jord och ersättas av ett miljövänligt material.

19060

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att bifalla intentionen i motionen.

Hallands distriktsstämman beslutade att bifalla motionen

19065

2.11 Hållbara idrottsplatser och lekplatser

Anna Lasses, Stockholms län

- 19070 Mikroplaster i våra sjöar, hav och vattendrag är ett ökande problem. Inte minst påverkar detta den biologiska mångfalden negativt, då fiskar luras att äta mikroplaster i stället för riktig föda. Förutom bildäck är konstgräsplaner en av de största källorna till de mikroplasterna som läcker ut via dagvatten till våra vattendrag.
- 19075 Det pågår ett arbete med att ta fram alternativ till konstgräs tillverkat av plast, exempelvis har kokos provats. Dessvärre finns det många inom idrottsvärlden som föredrar olika former av plast och gummi, vilket gör att kommuner ändå väljer dessa mindre lämpliga material.
- 19080 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet, på alla nivåer, på lämpliga sätt arbetar aktivt för att driva på utvecklingen för att få våra idrottsanläggningar och utomhuslekplatser hållbara.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 19085 Yttrande från distriktet:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Bifall till distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Att bifalla motionen
Att vidarebefordra den till partistämman
- 19090

2.12 Tygkassar

Anette Roslund Henny Arwidson Marianne Jönsson, Skåne

- 19095 Centerpartiet har alltid värnat om miljön i alla sammanhang. Forskning och utveckling går hela tiden framåt och den har visat hur farlig plasten är för miljön. Att tänka på kommande generationers välmående och hälsa borde vara en självklarhet för oss alla. Tillsammans kan vi förändra mycket i vardagen och dit hör all förbrukning av plast. Vid inköp i daglig handel används alltsom oftast plastkassar. I matvarubutiker kostar de en slant för kunden liksom i några fåtal andra butiker. I klädbutiker läggs de inköpta kläderna i en plastkasse.
- 19100 Att höja priset för dem i matvarubutikerna till t ex det dubbla är inte tillräckligt för att få ner konsumtionen. Förslaget är istället att byta ut dem mot tygkassar som exempelvis säljs vid kassan. Övriga butiker bör också hitta ett miljövänligare alternativ till sina plastkassar. Med denna förändring påverkas framtiden för nästkommande generationer på ett positivt sätt.
- 19105 Jag/vi yrkar därför:
att handeln får ett direktiv på att ersätta plastkassar mot tygkassar
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 19110 Inget yttrande insänt från distriktet

2.13 Engångsartiklar i plast

Henrik Juhlin, Stockholms län

19115

Plast tillverkas som känt av olja, kan ta upp till flera hundra år för naturen att bryta ner och hamnar det i havet så finfördelas plasten till mikroskopiska partiklar som fiskar och andra djur får i sig. Så det är på tiden att minska vår användning av plast och det som är lättast att börja med att fasa ut är engångsartiklar och onödigt mycket plast i förpackningar.

19120

Flera länder har till exempel redan förbjudit plastkassar (som tar upp till 20 år för naturen att bryta ner) och i Frankrike så har man också förbjudit de mindre plastpåsarna som man plockar grönsaker i. I Frankrike är man också på väg att nu ta nästa steg och där tänker man förbjuda plastbestick, plasttallrikar och plastmuggar (som tar upp till 50 år för naturen att bryta ner). Kan Frankrike göra detta så borde vi också kunna göra det samma!

19125

Vidare så användes ofta onödigt mycket plast i förpackningar till olika produkter. Ibland är det så illa att det är plastförpackning i plastförpackning helt i onödan.

19130

Jag/vi yrkar därför:

att plastkassar ska förbjudas

att grönskapaspåsar i plast ska förbjudas

att bestick, muggar och tallrikar i plast ska förbjudas

att plastmängden i produktförpackningar ska minskas.

19135

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

19140 **2.14 Avfallsdumpning i havet**

Jerry Harryson, Dalarna

Havet har länge betraktats som oändligt, och därmed en lämplig plats att dumpa allt mänskligt avfall.

19145 Tidigare i människans historia kunde säkert de marina ekosystemen klara av att bryta ner en hel del organiskt avfall så att påverkan sannolikt blev försumbar, med undantag för grunda vikar och kustnära områden, så är det dessvärre inte längre.

Det finns många olika sopor, plaster, kartonger, övergivna fisknät, rep, burkar, och flaskor, mycket av soporna kommer från fartyg. Fartyg som drar ut flottar och pråmar, med sopor som dumpas i havet.

19150 Även stormar och floder kan föra med sig sopor, från stränder och städer ut i havet, stora delar av soporna är av plast. Fartyg dumpar årligen mer än 6 miljoner ton plast i havet, som mycket långsamt bryts ner. En plastmugg kan finnas kvar i 100 år.

Varje år drunknar eller skadas tusentals sjöfåglar, fiskar och däggdjur för att de fastnat i fisknät. Efter andra världskrigets slut dumpades stora mängder överbliven ammunition och kemiska stridsmedel.

19155 De kemiska stridsmedlen kommer och har redan börjat läcka ut till den omgivande havsmiljön. Idag finns det plast överallt och stora mängder hamnar i haven i form av små partiklar, så kallade microplaster.

19160 All fisk i haven har plast i sig. Golfströmmen tar med sig mycket avfall

Jag/vi yrkar därför:

Att Centern upplyser och påverkar medborgarna om att använda andra material.

19165

Centern Globalt arbetar för att minska användningen av Plast Avfallsdumpning i havet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19170 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar motionärens önskan att minska avfall i form av plats i haven. Detta är något som Centerpartiet jobbar för redan idag och vill förbjuda mikroplatser och plastpåsar.

19175 Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att motionen skall anses besvarad

2.15 Nedbryttningsbara produkter

Mikael Jonnerby, Kalmar län

19180

Hur ofta ser man inte förpackningar och plastpåsar slängda längs våra vägar, gjorda av svårt nedbryttningsbara produkter, för att inte tala om all plast i våra hav och sjöar, som det tar naturen kanske 100-tals år att bryta ned. Här ligger vi långt efter bl.a Frankrike.

19185

Jag/vi yrkar därför:

Att verka för att snabbt nedbryttningsbara produkter skall premieras, istället för användandet långsamt nedbryttningsbara produkter

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19190

Yttrande från distriktet:

Samhället har en ökande mängd svårt nedbrytbara produkter som skadar miljön. Därför är det troligen värdefullt att snabbare nedbryttningsbara produkter används i ökad omfattning så att vi når ett kretsloppssamhälle och en mer giftfri miljö. Men det är samtidigt viktigt att samhället strävar efter en minimering av avfall. Det är omtvistat om exempelvis biologiskt nedbrytbara plaster är bra för miljön då de inte säkert bryts ner snabbare intill vägkanten utan det är i en kompostmiljö som de biologiskt nedbrytbara plasterna passar bäst.

19195

Snabbt nedbryttningsbara produkter är exempel på produkter som skulle kunna förbättra situationen och innebära en minskad mängd svårnedbrytbara ämnen som ansamlas i allt levande och som orsakar negativ påverkan. Men det kräver noggranna studier för att finna en optimal hantering av svårnedbrytbara produkter. Livsmedelsförpackningar måste exempelvis klara kvalitetskrav för att livsmedlet som emballaget ska skydda inte ska påverkas negativt.

19200

Andemeningen i motionen är mycket intressant att studera vidare som en miljöförbättrande åtgärd.

19205

Distriktsstämman beslutade att tillstyrka motionen.

2.16 Bärplockning

Håbo centeravdelning (Johan Jakobsson), Uppsala

- 19210 Idag förloras stora mängder blåbär och lingon i skogarna, vinbär i trädgårdarna. Låt oss ta tillvara denna tillgång och skapa möjligheter att förädla den i hemmet till sylt och saft!
- 19215 Vi i Sverige har en lång tradition av att safta och sylta främst hjortron, lingon och blåbär men det är en tradition som mer och mer faller i glömska. Det är samtidigt en enkel process lätt att hålla tillräcklig hygienisk även i ett normalt kök. VEM? Vem har blivit dålig av att äta otjänlig lingonsylt, hjortronsylt?? Vi behöver en regeländring i livsmedelslagstiftningen som tillåter småskalig förädling av våra genuint Svenska och lokala råvaror.
- 19220 Har man genomgått en kortare utbildning max en dag ska det bli möjligt att sälja den i äkta mening hemgjorda sylten även i butiker. Med rätt kunskap och för vissa livsmedel behöver man inte ett livsmedelsklassat kök (när tillverkningen är liten). Ett klassat kök blir idag ett hinder för många som vill. Låt landsbygden leva av den den faktiskt har att ge och låt inte värden ruttna bort i onödan varje år.
- 19225 För den som inte vet vad det innebär i arbete kommer här ett exempel. 4 timmar i skogen för att plocka lingon. 4 timmar att rensa tvätta bären. 4 timmar i köket och du kan ha ca 100 burkar lingonsylt som kan säljas för ca 50kr burken. Dvs 5000kr. Det är förtjänst så stor att du även kan betala skatt på delar av den. En grogrund för företag som gror och blir större lokala livsmedelsföretag!
- 19230 Jag/vi yrkar därför:
att centerpartiet i riksdagen verkar för förenklade regler som gör det möjligt att driva småskalig bär och syltproduktion på landsbygden.
- 19235 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Inget yttrande insänt från distriktet

2.17 Svensk mat i offentlig sektor

Staffan Danielsson, Östergötland

- 19240 Starka krafter i Östergötland har framgångsrikt tagit fram en mycket bra regional livsmedelsstrategi. Bland annat sätts där målet att region och kommuner år 2025 i sin upphandling av mat ska köpa över 80 % producerad i Sverige.
- 19245 Detta är ett utmärkt miljö- och landsbygds mål, eftersom det stärker kretslopp och biologisk mångfald i Sverige och gynnar närproducerad mat före långväga import.
- 19250 På riksplanet har 7 partier överenskommit att livsmedelsproduktionen i Sverige måste öka, både det dominerande vanliga miljövänliga jordbruket och ekjordbruket i takt med marknadens efterfrågan.
- 19255 Det är ett bra mål, eftersom både odlingskoncepten är bra och rätt likvärdiga miljöalternativ i världsklass.
- I sitt förslag till riksdagen har dock S/MP-regeringen kantrat över till att tala främst om mål för hur mycket den offentliga sektorn ska köpa av ekomat, inte av svensk mat eller mat från jordbruk som uppfyller de höga svenska miljö- och djurskyddskraven. Man föreslår att Staten ska besluta att regioner och kommuner ska köpa hela 60 % av sin mat som organiskt/ekologiskt producerad från hela världen.
- 19260 Det innebär att man skulle få köpa in max 40 % från svenskt och internationellt jordbruk i övrigt. Skulle detta beslutas av riksdagen är det en väldigt stark signal till konsument, kommuner och jordbrukare att ekomaten är långt bättre än den vanliga miljövänliga svenska maten och att den ska främjas långt mer än jordbruket i sin helhet.
- 19265 Det är överhuvudtaget tveksamt om Staten ska sätta upp mål för hur regioner och kommuner och myndigheter ska göra sina matinköp, det ska man i decentralistisk anda ju avgöra själva.
- 19270 Men om Staten ska sätta upp procentmål så bör det främsta målet i så fall vara att offentlig sektor, och gärna konsument, i så hög utsträckning som möjligt ska välja mat producerad i Sverige. I andra hand kan man ju också sätta upp mål för t ex mat certifierad enligt Krav eller EU-eko eller andra certifieringar, men då på rimlig nivå och inte som de som MP nu fått med S på.
- Jag/vi yrkar därför:
att partistämman ställer sig bakom det som motionen föreslår, att offentlig sektor betros med att själva upphandla sin mat samt att om procentmål ska uppställas ska de i första hand omfatta mat producerad i Sverige.
- 19275

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 19280 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning och oro för att svensk livsmedelsproduktion minskar samtidigt som importen av mat ökar.
Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
att tillstyrka motionen.
- 19285 Distriktsstämmans beslut:

Efter debatten föreligger två förslag till beslut. Distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka hela motionen och Jenny Eks förslag att stryka texten "...att offentlig sektor betros med att själva upphandla sin mat..."

19290

Stämman beslutar enligt Distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka hela motionen

Mot beslutet reserverar sig Jenny Ek och Anna Jamiesson till förmån för Jenny Eks eget yrkande.

2.18 Offentlig matupphandling

19295 *Anna Lasses, Stockholms län*

Tack vare bland annat Centerpartiets målmedvetna arbete presenterade regeringen tillsammans med allianspartierna i mitten av januari ett antal livsmedelspolitiska mål. Straxt därefter presenterade regeringen sitt förslag till livsmedelsstrategi.

19300

”Det övergripande målet för livsmedelsstrategin - som det numer råder bred politisk enighet om - ska vara en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.”

19305

Så långt allting gott. De övergripande målen går helt i linje med det som Centerpartiet drivit under många år. Dessvärre går det att konstatera att regeringen än så länge inte visar hur man tänker gå från mål till handling.

19310

Argumenten för att stärka svensk livsmedelsindustri är starka:

- Klimatet: Mat som produceras i Sverige har ofta lägre avtryck på klimatet. Ett exempel på detta är att vi har god tillgång till vatten, vilket gör att vi inte behöver konstbevattna i samma utsträckning som i andra länder.

19315

- Hälsan: Antibiotikaresistens är ett av de stora hoten mot mänskligheten i dag.

Livsmedelsproduktionen har här en nyckelroll, där svensk matproduktion kan visa upp i stort sett lägst användning av antibiotika i världen.

- Djuretik: Sverige har en lagstiftning som innebär att djuren inom köttindustrin ska leva ett värdigt liv fram till slakt.

19320

En av de viktigaste verktygen för att öka konsumtionen av svenskproducerad mat är upphandling inom offentlig sektor; mat till skolor, sjukhus och äldreboenden.

19325

Lagen om offentlig upphandling tillåter inte att vi missgynnar någon producent. Samtidigt innebär de regler och lagar vi har för företag inom den svenska livsmedelsindustrin att de ofta missgynnas i upphandlingar. Det vore därför rimligt att

Jag/vi yrkar därför:

19330

att Centerpartiet driver på för att få ett regelverk som innebär att den mat som upphandlas av det offentliga minst ska uppfylla de lagar och krav som gäller vid produktion av mat i Sverige.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

19335

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen och sända beslutet till partistämman

Att Centerpartiet arbetar för att driva på att motsvarande riktlinjer tas fram i de fall det rör varor eller varugrupper som vid ett givet tillfälle inte produceras i Sverige(exempelvis kaffe och kakao).

19340

2.19 Livsmedelskontroll

Annette Riesbeck, Dalarna

- 19345 2014 blev den Centerpartistiskt styrda kommunen Rättvik, först i landet med att införa en ny modell för uttag av taxa för livsmedelskontroller. Den ursprungliga taxan hade kritiserats av näringslivet för att vara svårbegriplig då företagare fick betala för livsmedelskontrollen enligt krångliga schabloner. Flera företagare kunde visa att de avgiftsbelagts för ett visst antal timmar tillsyn, när inspektören vid genomförd kontroll varit på plats endast en bråkdel av den tid som fakturerats.
- 19350 För att komma till rätta med problemet utvecklade Rättviks kommun en modell som bygger på efterhandsdebitering. Den modellen har varit i drift sedan 1 januari 2014 och fungerar så att företagaren endast betalar för de faktiska timmar som utförd kontroll tagit i anspråk. Därutöver tillkommer en årlig avgift motsvarande fasta kostnader för kommunens tillsyn, solidariskt fördelat på kommunens kontrollobjekt (företag som lyder under livsmedelstillsyn).
- 19355 Modellen har fått ett varm mottagande från näringsliv och branschorganisationer och idag har ytterligare tre kommuner beslutat att införa modellen, eller redan gjort det. Dessa är Gotland, Surahammar och Norrköping. Därutöver arbetar många andra kommuner med frågan i syfte att gå över till denna avgiftsmodell som idag är en del av ett stort koncept för tillsyn som kallas Tillväxt och
- 19360 Tillsyn.
- Hösten 2014 fick statskontoret i uppdrag av regeringen, genom landsbygdsminister Eskil Erlandsson, att utreda befintligt system för taxor samt att utreda Rättviksmodellens innehåll och funktion. Rapporten som presenterades i juni 2015 visar med all tydlighet att efterhandsdebitering är att föredra. I en värld där användarvänlighet är en självklarhet så kan vi inte fortsätta att bejaka myndigheter som inte klarar av att anpassa sin verksamhet användarvänligt.
- 19365 De företag som främst gynnas av mindre byråkrati, mer lättbegripliga modeller för tillsyn, avgifter och tillstånd är små livsmedelsproducerande företag på landsbygden!
- 19370 Vi vill se rättvisa avgiftsuttag i hela landet. Alla kommuner i Sverige borde göra som Rättvik, Surahammar, Norrköping och Gotland – införa Tillväxt och Tillsyns avgiftsmodell i sin kommunala myndighetsutövning.
- 19375 Det är på tiden att Centerpartiet tar en ledarroll i de här frågorna nationellt!
- Jag/vi yrkar därför:
att samtliga Sveriges kommuner skall implementera den modell för livsmedelskontroller som bygger på efterhandsdebitering, det vill säga att företagaren endast betalar för de faktiska timmar som utförd kontroll tagit i anspråk samt en årlig avgift motsvarande fasta kostnader för kommunens tillsyn, solidariskt fördelat på kommunens kontrollobjekt.
- 19380
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 19385 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens motivering
Centerpartiet är ett parti som under många år arbetat för att få till regelförenklingar och bättre villkor för företagande. Rättviks kommun har inte bara pratat om detta utan de har också gjort verkstad. Tillväxt & Tillsyn är inte bara en avgiftsmodell utan det är också ett förändrat synsätt där det
- 19390 är resultatet som räknas och inte något annat. Alla som bedriver någon form av verksamhet vill göra

19395 rätt från början och i Tillväxt & Tillsynsmodellen jobbar tillsynsmyndigheten tillsammans med verksamhetsutövaren för att uppfylla alla krav. En verksamhetsutövare som är involverad är mycket mer motiverad att uppfylla krav än i den traditionella myndighetsutövning där piskan är drivkraften. I Rättvik har man uppnått osannolika nöjdhetsiffror vad det gäller myndighetsutövning samtidigt som man uppfyller myndighetskraven med råge och det bästa av allt är att man skapar tillväxt i kommunen. Detta är äkta Centerpolitik!

Dalarnas distriktsstämma beslutade

19400 att bifalla motionen

2.20 Mjölproduktionens villkor

Anders Johansson, Uppsala

- 19405 Antalet mjölkgårdar i Sverige har minskat under ett stort antal år. Detta är delvis en naturlig strukturrationalisering liknande den i många andra branscher, inte minst inom jordbrukssektorn. Sedan Sveriges inträde i EU har vi blivit en allt mer integrerad del i den europeiska marknaden och även världsmarknadens priser.
- 19410 Detta betyder för lantbruksprodukter att ersättningen till lantbrukaren styrs av världsmarknadspriset. Vi har för närvaranden hamnat i ett läge där prisnivån är väldigt låg, delvis på grund av Rysslands handelskris som försatt hela den europeiska mejerimarknaden i kaos med extremt låga prisnivåer på ost och smör som följd.
- 19415 Ovanpå detta har vi i Sverige den s.k. ryggsäcken, ett omfattande regelverk inom miljö, djurskydd och administration. Det är i många avseenden en relik från svunna tiders inhemska regleringar, där jordbruket var en del av totalförsvaret. En stor del av dessa bestämmelser inom miljö och djurskydd är säkert både konsumenter och producenter överens om. Problemet är att mycket av detta ger merkostnader i form av såväl pengar som arbetstid för producenterna, utan att de får rimlig konstnadstäckning för det i dagens system.
- 19420 Förutom de ovanstående ekonomiska belastningarna, känner många lantbrukare olust inför myndigheternas olika kontroller av verksamheten. Kontroller som ibland upplevs som godtyckliga, eftersom olika tillämpning av regler varierar mellan regioner och också mellan kontrollanter. Det rimliga vore ett gott samarbetsklimat för att stärka Sverige som lantbruksnation och ge de många producenterna (och i förlängningen alla de binärningar som är beroende av det svenska jord- och skogsbruket) stöd och en rättvis konkurrens. Som situationen utvecklats till idag, är det lätt för en enskild företagare att känna maktlöshet och till och med få uppfattningen att myndigheters roll är att ta knäcken på vårt lantbruk. Det är en känsla som sprider sig, inte minst på sociala medier, och som skapar ett dåligt arbetsklimat.
- 19425 Vår uppfattning är att lantbruksfrågor har en avgörande roll för landsbygdens framtid, men också hela det svenska samhällets utveckling. Centerpartiet bör vara landsbygdens starka röst och ha en skarpare politik än vad som varit fallit på senare år, vad gäller det svenska lantbrukets villkor. Annars kommer andra intressenter att ta denna roll och lämna oss utan inflytande på den förda politiken.
- 19435 Vi måste vara tydliga. Ses, höras och märkas. Annars är det ingen mening med att vara ett parti.
- Jag/vi yrkar därför:
- 19440 att Centerpartiet tydligt tar ställning för att de livsmedel som köps in genom offentlig upphandling, måste uppfylla minst samma krav som ställs på den svenska livsmedelsproduktionen.
- att Centerpartiet tydligt tar ställning för ett krav om att de livsmedel som försäljs genom dagligvaruhandeln, måste uppfylla minst samma krav som ställs på den svenska livsmedelsproduktionen.
- 19445 att Centerpartiet utarbetar en tydlig politik angående hur vi ska kunna konkurrera trots vårt idag mer kostsamma regelverk.
- Att Centerpartiet verkar för en myndighetsutövning med syfte att samarbeta med det svenska lantbruket för ett bra djurskydd och övrig regelkontroll.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19450

Yttrande från distriktet:

Att bifalla motionens andra att-sats

Att bifalla motionens första, tredje och fjärde att-sats

Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen

19455

2.21 Småskalig solelproduktion

Gunnar Gullander, Halland

- 19460 Nya skatteregler har komplicerat microproduktion av solel, Även om kravet på skyldighet att deklarerar moms är slopat, detta krav saknade som många påpekat all logisk grund. Tyvärr blev inte det enkla systemet med kvittning av producerad och såld el mot inköpt sådan resultatet av långdragna utredningar eftersom Sverige i vanlig ordning skulle "uppfinna Hjulet". Den nya byråkratin är hart när obegriplig att sätta sig in i och förmodligen avskräckande för många av dem som funderar på att bidra till vår framtida fossiloberoende framtid.
- 19465 Gunnar Gullander, Lilla Tjärby 20170130

Jag/vi yrkar därför:

att Centern initierar utvärdering av nuvarande regelverk för småskalig solelproduktion samt arbetar för förenklingar som gynnar och stimulerar till fler framtidsinvesteringar

19470

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. "Utvärdering småskalig solelproduktion"

- 19475 Det är bara att hålla med motionären att skattereglerna runt småskalig solelproduktion är snårig och otydlig. Det finns all anledning för Centerpartiet att jobba för att förenkla och förtydliga dessa regler.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att bifalla motionen

- 19480 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

2.22 Elcertifikat

Jan Engholm, Hans Kälvesten, Östergötland

19485 Runt årsskiftet 2016/2017 tycks systemet med certifikat till stöd för nybyggnad av förnybar energiproduktion bryta samman på grund av att målet som satts upp för andel förnybar energi i produktionsmixen uppnåtts redan nu om färdiga och beslutade projekt summeras. Priset på certifikat har mer än halverats på någon månad och sakkunniga hävdar att priset kan gå mot 0 eftersom systemet är ”fullt” fram till år 2020.

19490 Konsekvenserna är att det uppstår tveksamhet från investerare till att satsa på ny förnybar produktion eftersom ekonomin riskerar att bli mycket svag med det labila och tidvis låga priset på el och biobränsle. Redan gjorda investeringar riskerar också att hamna i prekärt ekonomiskt läge vilket avskräcker för fortsatt omställning till förnybart.

19495 Med tanke på den alarmerande höga takten som råder i klimatförändringen med allt snabbare uppvärmning och stigande CO₂-halt i atmosfären, finns all anledning att höja ambitionsnivån i certifikatsystemet och sikta på snabbare övergång till förnybar energiproduktion.

19500 Jag/vi yrkar därför:
Att målet för förnybar elproduktion bör höjas från 28 till 35 TWh/år motsvarande 20% till 25%.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19505 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:
Motionärerna tar upp ett problem som drabbar många som tidigt satsade på vindkraft. Det plötsliga prisfallet på elcertifikat årsskiftet 2016/2017 har orsakat ekonomiska svårigheter för många vindkraftsproducenter, främst de som investerade i mindre anläggningar för ett antal år sedan. Orsaken
19510 är dels lägre elanvändning än förväntat p g a energieffektivisering och på den varma vintern och dels på teknikutvecklingen där det blivit billigare att bygga större och effektivare anläggningar som kan hantera ett lägre elcertifikatspris. Samtidigt har syftet med elcertifikatsystemet uppfyllts, en stor mängd förnybar elproduktion har byggts till en förhållandevis låg kostnad för svenska folket.

19515 I den energiöverenskommelse som träffades sommaren 2016 mellan Regeringen Centerpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna ingår ett långsiktigt mål på ytterligare 18 TWh förnybar elproduktion i elcertifikatsystemet till år 2030. Det kommer ge ett avsevärt klimatbidrag, särskilt som vi idag har ett stort elöverskott i Sverige som exporteras till andra länder vilket tränger ut fossil elproduktion på marginalen. En ambitionsökning av elcertifikatsystemet före 2020 skulle gå stick i stäv med energiöverenskommelsen.
19520

Med anledning av detta ser vi ingen möjlighet att på kort sikt (2020) arbeta för en förändring av ambitionsnivån i elcertifikatsystemet i strid mot energiöverenskommelsen. Däremot kan det på lång sikt finnas anledning att utveckla elcertifikatsystemet, bland annat för att minska risken för tidiga investerare i ny teknik. Detta skulle i så fall vara ett uppdrag till Energimyndigheten.
19525

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att motionen anses besvarad med anledning av kopplingen till energiöverenskommelsen.

19530 Staffan Danielsson föreslår att besluta enligt distriktsstyrelsens förslag men att i distriktsstyrelsens yttrande i sista stycket efter första meningen lägga till texten:

”Med tanke på den alarmerande höga takten som råder i klimatförändringen med allt snabbare uppvärmning och stigande CO₂ – halt i atmosfären, finns all anledning att på sikt höja ambitionsnivån i certifikatsystemet och sikta på snabbare övergång till förmån till förnybar energiproduktion.”

19535 Distriktsstyrelsen ställer sig bakom Staffan Danielssons förslag så efter avslutad debatt föreligger bara ett förslag till beslut: Staffan Danielssons förslag att bifalla distriktsstyrelsens förslag med tillägg av texten ovan i distriktsstyrelsens yttrande.

Distriktsstämman beslutar enligt Staffan Danielssons förslag.

19540 **2.23 Moms på solceller**

Magnus Schalin, Jämtland

Idag är det mycket svårt för en privatperson att räkna och förstå kostnaderna för solcellerna. Dagens solcellsbidrag tar tid och kan utebli om pengarna tar slut. Att köpa solceller idag innebär rätt mycket byråkrati och blanketter.

Jag/vi yrkar därför:
att momsen slopas och att detta finansieras med slopat solcellsbidrag.

19550 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Centerpartiets grundinställning är att skatteprincipen för övergången till det fossilfria samhället ska grunda sig i ett bonus-malus tänk. Det vill säga att beskatta det skadliga respektive gynna det miljövänliga. Att i det sammanhanget använda momsen som styrmedel kan vara ett bekymmer eftersom vi har momsregler som förhåller sig till Eus regelverk.

Centerpartiets distriktsstyrelse vill ändå inte avstyrka momsen som verktyg om den kan kombineras med andra skatteåtgärder.

När det gäller skattekonton för solel hos kraftbolagen sympatiserar distriktsstyrelsen också med motionärens syfte. Grundtanken att balansera säsongsvariationerna med 12-månaders konton är innovativ och skulle sannolikt ur ett hållbarhetsperspektiv vara eftersträvarsvärd. Det är dock svårt för distriktsstyrelsen att bedöma alla konsekvenser av en den lagstiftning som föreslås.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen stämman besluta
att instämma i motionernas syften, samt
att sända motionerna vidare till Centerpartiets riksstämma samt till Centerpartiets riksdagsgrupp.

19570 **2.24 Solcellsproducenter**

Magnus Schalin, Jämtland

19575 Solcellerna producerar ström till största delen under sommarhalvåret. Kraftbolagen skall erbjuda alla solcellsproducenter att lagra sin ström i 12 månader, Kwh mot Kwh. Kraftbolagen kan balansera ökad solcellsström på sommaren mot reducerad användning av vattenkraft, fossila kraftkällor under sommaren.

Jag/vi yrkar därför:

19580 Att instifta en lag som tvingar kraftbolagen att erbjuda alla solcellsproducenter att lagra producerad solcellsström upp till 12 månader.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

19585 Motionären tar upp viktiga frågor om hur vi bygger förutsättningarna för det fossilfria samhället. Motionären pekar på momsen som ett viktigt verktyg för att styra fram användningen av såväl solel som elbilar.

19590 Centerpartiets grundinställning är att skatteprincipen för övergången till det fossilfria samhället ska grunda sig i ett bonus-malus tänk. Det vill säga att beskatta det skadliga respektive gynna det miljövänliga. Att i det sammanhanget använda momsen som styrmedel kan vara ett bekymmer eftersom vi har momsregler som förhåller sig till Eus regelverk.

Centerpartiets distriktsstyrelse vill ändå inte avstyrka momsen som verktyg om den kan kombineras med andra skatteåtgärder.

19595 När det gäller skattekonton för solel hos kraftbolagen sympatiserar distriktsstyrelsen också med motionärens syfte. Grundtanken att balansera säsongsvariationerna med 12-månaders konton är innovativ och skulle sannolikt ur ett hållbarhetsperspektiv vara eftersträvänsvärd. Det är dock svårt för distriktsstyrelsen att bedöma alla konsekvenser av en den lagstiftning som föreslås.

19600 Mot bakgrund av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen stämman besluta att instämma i motionernas syften, samt att sända motionerna vidare till Centerpartiets riksstämma samt till Centerpartiets riksdagsgrupp.

19605 **2.25 Stimulans av solceller**

Åke Jansson, Sjuhärad

19610 Vanligtvis ägs och drivs bygdegårdar och hembygdsgårdar av ideella föreningar utan vinstsyfte. Då ideella föreningar ej deklarerar inkomst erhåller de ej motsvarande stimulansstöd om 60 öre på Kwh som privata och juridiska personer idag får via skattereduktion.

Stöd för lagring av solenergi kan idag endast privatpersoner söka vilket också missgynnar ideellt drivna föreningslokaler.

19615 Den nuvarande stödformen missgynnar ideella föreningar som har en elproduktion från solceller. Centerpartiet bör därför aktivt arbeta för att dagens stimulansstöd för elproduktion från solceller också omfattar bygdegårdar, hembygdsgårdar och andra liknande lokaler som drivs av ideella föreningar.

Jag/vi yrkar därför:

19620 Att Centerpartiet ska verka för en förändring av dagens stimulansstöd för elproduktion från solceller, så att även ideella föreningar kan få del av stödet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

19625

2.26 Eltaxan

Bo Johansson, Värmland

19630 Under de senare åren har de stora elproducenterna i Sverige stegvis förändrat sina avgiftssystem så att den fasta avgiften för elnäten höjts mer än motsvarande andel gällande rörlig taxa. Förutom att det för elkunden givetvis är svårare att alls kunna kontrollera dessa kostnaders rimlighet, utan att delta i resp. elbolags styrelsearbete, är effekten också mer direkt negativ ur totalsynpunkt.

19635 De höga fasta avgifterna i eltaxesystemen uppmuntrar inte till sparåtgärder i vare sig privata hushåll eller olika produktionsindustrier. Lite drastiskt kan man nog istället uttrycka det som att man som kund just nu inte alls utför sparplaneringar.

19640 Elenergi är en för Sveriges befolkning livsnödvändig produkt som i takt med en beslutad minskning av användning av fossila bränslen mm kommer att behöva öka i volym. Vi måste därför på alla sätt uppmuntra elkunder till besparingsåtgärder för att elen ska räcka framöver.

19645 Jag/vi yrkar därför:
att verka för ett rikstäckande beslut om en omarbetning av eltaxorna för att stimulera brukare till sparåtgärder.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19650 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen ställer sig bakom motionärens intention och ambition i motionen.

2.28 Solrevolution på landsbygden

Mia Nordström, Uppsala

19655 Utbyggnaden av solenergi är i sin linda men solen kommer på lång sikt stå för en allt större del av elproduktionen under sommarhalvåret. Priset på solceller har på senare år halverats och avbetalningstiden kan bli så låg som 15 år. Solceller håller i minst 30 år så efter 15 år är elen som produceras gratis. I framtiden kommer både smarta elnät och batterilagring göra solen allt mer lönsamt. Solenergi är helt enkelt redan idag en bra investering.

19660 På landsbygden bor majoriteten i egen villa och har ofta tillgång till stora tak på garage eller intilliggande fastigheter. Ägarna kan ta egna beslut och nyttja rotavdraget för installationen. Landsbygden lämpar sig därför ypperligt för att driva omställningen och den stundande solenergirevolutionen. För att den ska ta fart behövs utbildning och ett nätverk med förebilder och utförare.

19665 Jag/vi yrkar därför:
Att införa ett Solenergiprogram för hela Sverige med särskilda riktningar mot gles- och landsbygd
Att kommuner i samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan erbjuder kurser om solenergi
19670 Att kommunkretsar kan utse solenergiambassadörer som verkar för att sprida kunskap och etablera nätverk i gles- och landsbygd

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19675 Yttrande från distriktet:
Att skicka motionen vidare till kommande partistämma

2.29 Skatt på förnybar energi

Sverker Ericsson, Dalarna

19680

Det måste bli lika villkor för alla som vill producera sin egen förnybara el. Sedan snart två år tillbaka får vissa hushåll med egen elproduktion en skattereduktion. Men tyvärr gäller det bara de som kan sätt upp solceller på det egna taket eller ett litet vindkraftverk på tomten. Även de som bor i lägenhet, oavsett om det är på landsbygden eller i storstad, som köper andelar i solkraft och vindkraft borde omfattas av skattereduktionen. Förts då kan alla investera i grön el på lika villkor – oavsett om man bor i villa eller lägenhet.

19685

Jag/vi yrkar därför:

att regelverket för skattereduktion för andelsägd förnybar elproduktion ändras så att alla som investerar i grön el, solkraft och vindkraft, kan få lika villkor.

19690

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

19695

Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE
att bifalla motionen

2.31 Skatt på solceller

Magnus Persson, Ingemar Andersson, Stockholms län

19700

Det ska vara lätt för enskilda fastighetsägare och bostadsrättsföreningar att bidra till förnybar energi. Regeringens eskapader har lett till att Skatteverkets information till bostadsrättsföreningar om beskattningar av solceller blivit halvt ogenomtränglig. Dessutom finns det en snårskog av specialregler och begränsningar. Skattereglerna är beroende av nätsäkringens storlek, vilket betyder att

19705

elprojekteringen då huset byggdes avgör vilka skatteregler som gäller idag för solceller. Skattereglerna är också beroende av om fastighetsägaren är liten (enskild, mindre bostadsrättsförening) eller stor (allmännytta eller annat större företag). Man pratar om anläggningens toppeffekt, men klargör inte om det är panelernas eller växelriktarens toppeffekt som egentligen avses. Affärsmodellen att leasa tillgång till andras tak för solcellsanläggningar försvåras. Det betyder också att den som väljer att bo i

19710

lägenhet, i flera bemärkelser, behandlas annorlunda jämfört med villaägare, utan att det finns någon logik i hur det fungerar.

Kort sagt: det är snårigt, krångligt, och även i de fall då reglerna inte har en stor ekonomisk effekt är bara snårskogen av regler avskräckande för de som vill skaffa sig en solcellsanläggning.

19715

Kort och gott behövs det lite förenkling i solcellsbeskattningen.

Jag/vi yrkar därför:

19720

Att skyldigheten att betala energiskatt på förnybar el för egen användning, oavsett anläggningsstorlek, återigen avskaffas.

Att effektgränsen för energiskatt på solel till elnätet, för närvarande 255 kW, ska gälla per fastighet alternativt anläggning, istället för som idag per organisationsnummer

Att det tydliggörs att toppeffektbegränsningen för solcellsanläggningar i skatteregler mm gäller vid nätanslutningen / på växelströmssidan av växelriktaren om sådan finnes

19725

Att årsavgifter, bostadshyror eller andra momsfria hyror inte ska medräknas i omsättningsbeloppet som avgör när momsskyldighet inträder för BRF:er eller andra fastighetsägare, så att de undantagsregler för momsredovisning för mindre omsättning som regeringen

Att kravet i skattereglerna för skattereduktion för elproduktion till abonnemangssäkring på max 100 A tas bort.

19730

Att el som distribueras till boende i flerbostadshus som ligger på samma fastighet som elproduktionsanläggningen uttryckligen skatterättsligt ska räknas som intern användning, oavsett om särskild årsavgift eller hyrestillägg baserat på elförbrukning tillkommer

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19735

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen och sända den till partistämman

19740 **2.32 Småskalig vattenkraft**

Göran Nyberg, Fyrbodal

Med hänvisning till EU:s vattendirektiv har det dragits igång en kampanj mot den småskaliga vattenkraften i Sverige. EU-kommissionen har emellertid uttalat sig och slagit fast att det är

19745 vattenkvalitén man vill slå vakt om i vattendirektivet och att man inte vill att småskalig vattenkraft skall läggas ned.

Inte heller politikerna som tagit de beslut som myndigheterna nu hänvisar till har menat att den småskaliga vattenkraften skall begränsas.

19750 Det finns ett antal faktorer som främst hotar den småskaliga vattenkraften.

1. Ägare till småskalig vattenkraft hotas av mycket stora kostnader på grund av de processer som myndigheterna drar igång. Detta på grund av att man nyprövar i stället för omprövar de kraftverk som har gamla tillstånd och domar.

19755 2. Vattenkraftsägarna hotas också av mycket stora kostnader för att bygga laxtrappor och liknande för att bygga bort vandringshinder för fisken.

3. Naturvårdsverket har slagit fast att biologisk mångfald är ett mått på god ekologisk status på ett vattendrag. Det handlar alltså inte om vattenkvalitet utan om antal fiskarter och växtarter. Följden har blivit att myndigheterna kan hävda att småskaliga vattenkraftverk hotar ett vattendrags ekologiska status för att det inte finns den eller

19760 den fiskarten. Exempelvis fiskarter som är attraktiva för sportfisket.

4. Till grund för vilka åtgärder som kan sättas in för att säkerställa vattenkvaliteten i olika vattendrag ligger en klassificering som varje land i EU fått göra. Sverige har i den klassificeringen valt att klassificera vattendrag med småskalig vattenkraft som naturliga. I andra länder har dessa vattendrag klassificerats som modifierade och kraftigt modifierade. Denna klassificering gör att myndigheterna i Sverige kan hävda mycket långtgående åtgärder för att säkra vattendragens naturliga status, medan den småskaliga vattenkraften i andra länder lämnas ifred.

19770 Jag menar att den småskaliga vattenkraften är viktig både för vår energiförsörjning och för möjligheten att bo och verka på landsbygden. Det borde också ur beredskapssynpunkt vara viktigt med en decentraliserad energiproduktion.

Dessutom är många småskaliga kraftverk inrymda i gamla kvarnar vars dammar och verksamhet är en kulturskatt som det är av vikt att bevara.

19775 Jag tycker också att man ur ett miljöperspektiv kan ifrågasätta utrivning av dammar, som stoppar upp utförseln av kväve och fosfor, samtidigt som vi ger bidrag till jordbrukare som bygger fångstdammar för att stoppa just utförseln av dessa ämnen.

19780 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet med kraft verkar för att ägare till småskalig vattenkraft hålls skadeslösa i fråga om processkostnader när myndigheterna tar initiativ till omprövningar och nyprövningar av gamla tillstånd och där vattenverksamheten kan sägas ha tillstånd av gammal hävd.

19785 att Centerpartiet verkar för att det förutom finansiering från kommande vattenkraftsfond skall finnas möjlighet till statliga bidrag för byggande av laxtrappor och liknande.

att Centerpartiet verkar för en översyn av grunderna för svenska myndigheters agerande för att uppfylla kraven i EU:s vattendirektiv i syfte att målet skall vara ett gott vatten och att avsaknaden av vissa fiskarter inte skall vara grund för utrivning av s

19790 att Centerpartiet verkar för att en ny klassificering av Sveriges vattendrag genomförs där vattendrag med småskalig vattenkraft klassas som modifierade eller kraftigt modifierade och att denna skickas in till EU och i fortsättningen därmed utgör grunden f

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19795 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar på motion om vattenkraft
Distriktsstyrelsens delar motionärens åsikt om att slå vakt om den småskaliga vattenkraften.
Kvarndammar och små kraftverk är en viktig del av vår historia i Fyrbodalen och Västsverige. De ger oss förnybar el, inkomster och arbetstillfällen. Men det är hotat. Myndigheternas framfart leder till att
19800 dammar i snabb takt tvingas rivas ut och verksamhet läggas ner.

Självklart behövs tillstånd och miljökrav, men processen är orimligt kostsam och komplicerad. De som äger anläggningarna vill ta miljöansvar om de får möjligheten. Så istället för att tvinga dem att överge dammarna borde myndigheterna anstränga sig för att stötta dem.

19805 Centerpartiet driver på, och kräver, att prövningarna pausas intill dess en modern och rimlig lagstiftning finns på plats som tillmötesgår energiöverenskommelsen med balans mellan ekonomi, miljö och kulturarv och en tillståndsprövning som inte blir onödigt betungande för den enskildes. Vi vill även att en fond inrättas där kraftägaren kan få ekonomiskt stöd för miljöinsatser.

19810 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att distriktsstämman ska bifalla motionens intentioner

Att distriktsstämman skickar motionen vidare till Centerpartiets partistämma

19815 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag på yttranden.

2.33 Vattendirektivet

Lisbeth Karlsson, Värmland

19820

Vattenkraften är oerhört viktig för att Sverige ska kunna uppnå klimatmålen. Genom att skaka liv i gamla småskaliga vattenkraftverk, och modernisera befintliga, skulle Sverige kunna öka produktionen av förnybar energi men i Sverige är utbyggnad och åtgärder av vattenkraft närmast omöjlig på grund av en svensk övertolkning av EU:s vattendirektiv.

19825

Vattendirektivet bygger på ett stort antal gemensamma principer och administrativa krav, men lämnar stort utrymme för nationell anpassning till befintlig styrning av mark, vattenanvändning och verksamhet.

19830

Det var en mycket olycklig hantering som gjordes när svenska staten implementerade det europeiska vattendirektivet i svensk miljölagstiftning. Detta har lett till att tillämpningen av reglerna sker av myndigheternas tjänstemän som i en del fall styrs av egna åsikter och intressen. Någon politisk styrning av deras uppdrag och vad de ska åstadkomma finns inte.

19835

Det finns många vittnesmål om hur enskilda företagare med små kraftverksdammar nu hamnar i absurda situationer. För att få ett miljötillstånd måste dessa lägga ner upp emot en halv miljon kronor i konsekvensanalyser. Samtidigt vet de inte alls vilka ytterligare kostnader som kan tillkomma när tillstånd ges om nu tillstånd överhuvudtaget ges.

19840

Om inte tillstånd ges så kan dessa dammägare tvingas till utrivning av dammen, med ansvar för de konsekvenser den åtgärden i sin tur kan medföra för mark- och vattenägare utmed hela vattendraget. Samtidigt som Sveriges restriktiva tolkning av vattendirektivet leder till orimliga konsekvenser för framför allt mindre kraftverksägare har SVAF (Svensk vattenkraftförening) fått uppdraget att inför EU-projektet RESTOR hydro (Renewable Energy Sources Transforming Our Regions)) identifiera

19845

och återställa lämpliga historiska platser, kvarnar och vattenkraftverk. Det är mycket märkligt att EU ber SVAF se över möjligheten att öka produktionen av förnybar energi från småskalig vattenkraft, samtidigt som Sverige använder ett EU-direktiv för att ta kål på densamma.

19850

Tolkningen behöver verkligen ses över då det är helt orimligt att inte någon politisk instans på kommunal, regional eller nationell nivå gjort en sammanvägd helhetsbedömning av tolkningen av direktivet

Jag/vi yrkar därför:

att det snarast görs en översyn av tolkningen av EU:s ramdirektiv för vatten.

19855

att regeringen via sina länsstyrelser avbryter pågående processer tills dess att översynen är klar och politiska beslut om tolkningen fattats.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19860

Yttrande från distriktet:

Motion angående vattendirektivet från Centerpartiet i Årjäng

Motion angående småskalig vattenkraft från Centerpartiet i Säffle

Två motioner tar upp frågan om Ramdirektivet för vatten och dess påverkan på den småskaliga vattenkraften.

- 19865 Distriktsstyrelsen instämmer i den tydliga problembild som finns på detta område. Små verksamheter åläggs att söka tillstånd och genomföra åtgärder som i kostnader är mångdubbelt större än omsättningen.
- 19870 Utöver vattenkraftverk så hotas även dammar, samt markavvattningsföretag i jordbrukslandskapet av samma byråkratiska process. Miljönyttan är marginell, men effekterna för de berörda blir förödande. Samtidigt har det framkommit att detta inte har någon tydlig koppling till själva ramdirektivet utan snarare Sveriges tolkning, samt Länsstyrelsernas egna överambition.
- 19875 Distriktsstyrelsen ser gärna att befintlig vattenkraft utvecklas då den bidrar till omställningen till ett hållbart energisystem. Vi ser därför fram emot en positiv hantering av frågan på partistämman

2.34 Vattenkraft

Erik Evestam, Värmland

- 19880 Den småskaliga vattenkraften är en resurs för det hållbara samhället, för ett stabilt elsystem och för landsbygdens företagande. Redan idag producerar den 4,3TWh vilket motsvarar konsumtionen i Göteborg. Potentialen att öka redan befintliga anläggningar är mycket stor. Nu utsätts denna verksamhet för ett hårt tryck av byråkratisk karaktär. I nästan 100 år -varav 13 år med miljöbalken ansågs verksamheternas gamla tillstånd tillräckliga. Miljöanpassningar gjordes till stor del med statliga
- 19885 medel, eller i samband med större förändringar i större anläggningar. Nu har det dock blivit andra tongångar och det är de små som fastnar i tillsynsnätet. Anläggningar med månghundraåriga anor avkrävs nya tillstånd och kostnaderna blir i många fall mångdubbelt större än verksamheten omsätter - detta utan att en enda miljöförbättrande åtgärd genomförts. Hela bördan för både byråkrati, kostnader och åtgärder läggs på den som äger anläggningen. Detta försätter de drabbade i en ohållbar ekonomisk situation. I praktiken kan de tvingas gå från gård och hem för att staten plötsligt ändrat uppfattning om deras verksamhet. Detta urholkar rättssäkerheten och trovärdigheten för miljöpolitiken. På sikt blir det bara förlorare. Verksamheterna behöver ha tillstånd, men kraven måste vara rimliga, liksom kostnaderna.
- 19890
- 19895 Jag/vi yrkar därför:
att den småskaliga vattenkraften ses som en resurs som ges möjlighet att utvecklas.

att kostnaderna för miljöprövning och eventuella miljöåtgärder måste vara rimliga utifrån verksamhetens omfattning.
- 19900 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
Motion angående vattendirektivet från Centerpartiet i Årjäng
Motion angående småskalig vattenkraft från Centerpartiet i Säffle
- 19905 Två motioner tar upp frågan om Ramdirektivet för vatten och dess påverkan på den småskaliga vattenkraften.

Distriktsstyrelsen instämmer i den tydliga problembild som finns på detta område. Små verksamheter åläggs att söka tillstånd och genomföra åtgärder som i kostnader är mångdubbelt större än omsättningen.
- 19910
- 19915 Utöver vattenkraftverk så hotas även dammar, samt markavvattningsföretag i jordbrukslandskapet av samma byråkratiska process. Miljönyttan är marginell, men effekterna för de berörda blir förödande. Samtidigt har det framkommit att detta inte har någon tydlig koppling till själva ramdirektivet utan snarare Sveriges tolkning, samt Länsstyrelsernas egna överambition.
Distriktsstyrelsen ser gärna att befintlig vattenkraft utvecklas då den bidrar till omställningen till ett hållbart energisystem. Vi ser därför fram emot en positiv hantering av frågan på partistämman

2.35 Miljöanpassad vattenkraft

19920 *Robert Boström, Västerbotten*

Om myndigheter och kraftbolag miljöanpassat vattenkraften kan mer än 11 000 jobb skapas. Det visar en rapport från WWF, Naturskyddsföreningen, Älvräddarna och Sportfiskarna. Faunapassager, minimitappningar och mer naturliga flöden. För att sådana förändringar ska bli möjliga behöver nuvarande vattenkraften prövas mot Miljöbalken. Naturligtvis kommer det att kosta pengar, både för verksamhetsutövarna och för staten. Rapporten visar dock att kostnaderna i själva verket är investeringar som skapar jobb i glesbygden. Totalt beräknas anpassningen generera 11 000 arbetstillfällen under åtgärdsfasen, framförallt på landsbygden. Därefter kommer en förbättrad ekologisk status, mer fisk och fler turister kunna ge närmare 7 000 arbetstillfällen årligen. Ur en elproduktionssynpunkt påverkar åtgärderna endast marginellt.

Jag/vi yrkar därför:
att vattenkraften i Sverige prövas mot Miljöbalken

19935 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

2.36 Små vattenkraftsstationer

19940 *Lars-Erik Löf, Dalarna*

Småskalig kraftproduktion har varit en viktig infrastruktur i en levande landsbygd sedan elektrifieringen. I dagens samhälle ifrågasätts dess betydelse mer än någonsin när det gäller dess påverkan på fiske och dess betydelse i det hållbarhetssamhälle, som står högt på agendan hos medborgare och politiker.

I flera reglerade vattendrag skulle en nedläggning av kraftstationerna och förändring av regleringen av sjöar och konstgjorda dammar förorsaka stora olägenheter med översvämningar som följd. Det är under stor press som ägare till små vattenkraftstationer nu ser att ekonomin för anläggningarna är så dålig att de försöker att avyttra anläggningarna eller i värsta fall riva dem.

Jag/vi yrkar därför:
att samtliga vattenkraftstationer under 500 kW får ha kvar sina elcertifikat
att de fråntas omprövningsbeslutsrätten gällande vattendomar

19955
[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

19960 Att värna och förenkla för den småskaliga vattenkraften och att systemet med elcertifikat förlängs fram till 2030 är en viktig fråga som Centerpartiet drivit i energiöverenskommelsen.
Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att bifalla motionen

19965 **2.37 Vätterns vatten**

Anders Agnemar, Östergötland

Vättern är unik som dricksvattentäkt på grund av sitt rena vatten, sin storlek och sin geografiska belägenhet.

19970

Mer än 200 000 personer får nu sitt vatten direkt ur sjön. Dessutom tar de stora kommunerna Linköping och Norrköping stora delar av sitt vatten ur Motala ström.

19975

Vi har också uppfattat att man i Örebro kommun för diskussioner om att börja använda Vätternvatten. Troligen kommer ännu fler kommuner i framtiden att ta sitt hushållsvatten från Vättern. Förutom som dricksvattentäkt är Vättern mycket värdefull som natur- och kulturmiljö för friluftsliv och turism.

19980

Vår inställning är att inga nya föroreningar får tillföras Vättern och att de nu pågående måste trappas ner snarast möjligt.

Den nuvarande lagstiftningen räcker inte till för att klara detta.

Jag/vi yrkar därför:

19985

Att Centerpartiet agerar så att det utreds vilken lagstiftning som krävs för att inom en snar framtid minimera föroreningarna av vattnet i Vättern.

Att Centerpartiet skall göra sitt yttersta för att denna lagstiftning därefter beslutas av Riksdagen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

19990

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

19995

Motionen tar upp frågan om skyddet av Vättern som dricksvattentäkt och pekar därmed på en mycket aktuell fråga som inte bara gäller Vättern utan också aktualiserar behovet av att stärka skyddet för vårt dricksvatten generellt. En ökad kemikalieanvändning, gamla föroreningar som läcker och klimatförändringar är exempel på hot som visar på ett behov av förstärkt skydd för våra vatten. Skyddet av Vättern kan vara ett första steg och utgöra grund för fortsatt arbete för det samlade arbetet med skyddet av vårt dricksvatten.

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

20000

Att tillstyrka motionen.

Distriktsstämmans beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

2.38 Enskilda avlopp

20005 *Per Jonsson, Tobias Bernhardsson, Fyrbodal*

En stor oro finns på landsbygden idag beträffande hanteringen av enskilda avlopp. Många upplever att man blir pålagda stora krav på förändringar och investeringar, som inte är motiverade om man tar hänsyn till den lilla miljöeffekt som den befintliga anläggningen har.

20010

Många gånger kan det vara tillräckligt med någon enkel åtgärd för att förbättra anläggningen. Väl spridd bebyggelse på landsbygden och den mycket låga risk för utlakning av näringsämnen till omgivningen, tack vare bl.a. jordartsförhållanden, vegetationen och stora avstånd till större vattendrag, gör att investeringar i omfattande reningsanläggningar på landsbygden ofta är slöseri med ekonomiska resurser, i synnerhet i de fall där det rör ensamhushåll på landsbygden. Obalansen mellan insats och effekt är stor och bör därmed jämföras med andra miljöåtgärder som kan ge betydligt bättre effekter. Vidare bör en vetenskaplig kartläggning av de ev. skadliga effekterna av befintliga anläggningar göras, som också möjliggör jämförelser med de utsläpp som orsakas av våra större kommunala reningsverk.

20015

20020

Idag genomförs slamtömningar regelbundet på alla anläggningar vilket ytterligare minskar miljöpåverkan, transporter som dock på sikt kan komma att minska i takt med att ny teknik utvecklas.

Jag/vi yrkar därför:

20025

Att Centerpartiet tar ställning för mer helhetssyn, forskningsresultat och sunt förnuft i regelverket kring enskilda avlopp, som befrämjar lokala kretsloppslösningar i anslutning till det egna hemmet. En större hänsyn bör tas till de lokala förhållanden som råder på den aktuella platsen. En närodlat politik för enskilda avlopp behöver tas fram.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

20030

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar på motioner om enskilda avlopp

20035

Enskilda avlopp är en fråga som uppmärksammas runt om i hela landet och hanteras olika beroende på kommun. Bra och fungerande avloppssystem i Sverige är viktigt för att inte förstöra naturen och minska övergödningen i våra hav och sjöar. Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att de åtgärder som görs är effektiva för att förbättra miljön och sker till skäliga kostnader. Vi anser att det behövs mer proportionalitet samt att ett mer rättvist och förutsägbart system för hanteringen av enskilda avlopp i Sverige tas fram.

Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

20040

2.39 Avloppsslam

Torsten Torstensson, Fyrbodal

- 20045 Frågan om spridning av avloppsslam har under lång tid varit svår för kommuner och brukare att hantera och har alltid hamnat i skymundan när man har pratat miljö, hållbarhet eller övergödning. På senare år har vi alltmer närmat oss frågor som biobaserad och cirkulär ekonomi. Det sätter återigen fokus på det brutna kretsloppet mellan stad och land. När frågor som livsmedelssäkerhet, självförsörjning och livsmedelsstrategier diskuteras är det avgörande att vi även tar med diskussionerna om den lättillgängliga och ändliga fosfor. Utan fosforimport av mineralgödsel så skulle Sveriges jordbruk snart inte kunna producera någon mat eller energi.
- 20050
- 20055 Problemet med att diskutera kretsloppet stad – land är att diskussionen ofta hamnar fel. Den hamnar antingen direkt kring en diskussion om olika riskbedömningar kring slamspridning eller om teknik. Genom åren har till exempel LRF pendlat mellan att vara helt emot slam, till att sedan inte ta ställning och stundtals har det tolkats som att LRF har varit förespråkare för slamspridning av REVAQ-certifierat slam eller slam från enskilda avlopp. LRFs ställningstagande har dock genomgående varit att växtnäring skall återföras utan tillförsel av föroreningar till åkermarken.
- 20060 Vi måste dock ha en mycket bredare ingång till diskussionen och våra ställningstagande än så. Centerpartiets position måste ha sin grund i att återföringen av växtnäring från stad till land inte leder till att förorenande ämnen tillförs naturen och principen rent in – rent ut ska gälla, oönskade ämnen ska tas ut ur systemet. Vi ska verka för att kretsloppet av växtnäring inte får ligga i konflikt med miljömålet om giftfri miljö, eller de olika miljömålen om rena vattendrag och ingen övergödning. För att nå miljömålet, ”Giftfri miljö”, krävs att bästa möjliga teknik hela tiden används. Slammet måste renas och växtnäringen måste separeras från föroreningarna.
- 20065
- 20070 Just nu bedriver dessutom ett flertal kommuner ett alltmer intensivt arbete med att kontrollera och ställa krav på enskilda avlopp. Man förespråkar slutna tankar med spridning av slammet på åkermark och detta görs med support av Svenskt Vatten, Va-guiden, Havs- och Vattenmyndigheten med flera organisationer och myndigheter. Detta är en tacksam uppgift för inblandade kommuner då det är näst intill omöjligt för den enskilde fastighetsägaren att vinna över kommunala myndigheter vid en tvist eller vid ett eventuellt överklagande. Kostnaderna är extremt höga för den enskilde men miljönyttan är väldigt låg i relation till kostnaden. Många av de drabbade tillhör våra kärnväljare varför frågan bör tas på yttersta allvar från centerpartiet. Kommunerna ser också en ekonomisk vinning med spridning på landsbygden i och med att man på så sätt slipper dyrbar deponiavgift.
- 20075
- 20080 Svenskt Vatten har, ibland ihop med olika kommuner, vid flera tillfällen vridit och vänt på sanningen så att det framstår som att det finns stöd för spridningen av slam och att slam har en positiv effekt på skörd trots att några sådana studier, med relevans för svenskt jordbruk, inte finns. Svenskt Vatten tycks även ta väldigt enkelt på försiktighetsprincipen och förringar helt att såväl Kemikalieinspektionen och Läkemedelsverket avråder från slamspridning och önskar en utveckling där fosfor utvinns ur slammet. Detta lättsinne med sanningen bör genast beivras. Utöver frågor om övergödning finns det även många viktiga frågor utan svar kring slammet som t.ex. överföring av antibiotikaresistenta gener, mikroplaster, läkemedelsrester och en stor del av tungmetaller.
- 20085
- 20090 Idag finns det gott om olika tekniska innovationer som på ett betydligt renare sätt kan lösa återföringen av växtnäring från stad – land. Gemensamt för dessa är att de bara behöver ett politiskt beslut och mål för att de första spadtagen ska kunna ske. Tvärtemot utvecklingen i Sverige sker implementering av ny teknik i flera länder runtomkring i Europa och Tyskland har t.ex. som mål att till 2030 så ska inga avloppsreningsverk över 50 000pe (antal anslutna personer) få sprida slam på åkermark. Vi vet även

- att flera avloppsreningsverk kommer att få svårt att klara de kommande kvalitetskraven för slamspridningen och att det aldrig leder till att majoriteten av fosfor återförs till jordbruksproduktionen.
- 20095 Det är inte acceptabelt att fortsätta stödja en teknik som redan är förlegad och där allt samarbete som leder till att utvecklingen av ny och renare teknik för giftfria kretslopp hämmas och motarbetas av Svenskt Vatten och kommunernas politiker och tjänstemän.
- 20100 Centerpartiet bör kraftfullt stå upp för det rena och balanserade jordbruket och ställa tuffa krav på att staden ansvarar för att ta fram en ren slutprodukt som kan användas inom hela jordbruket. Idag vägrar stora delar av livsmedelsindustrin att ha att göra med slam och det borde vara tillräckligt för att vi inte ska medverka till slamspridning.
- 20105 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet skall driva krav på en liknande kretsloppsmålsättning som i Tyskland.

Att Centerpartiet skall driva krav på att kretsloppet stad – land inte leder till ökad risk för övergödning eller förorening av åkermark.

Att Centerpartiet väldigt tydligt tar ställning för frivillighet och verkar för att myndigheterna inte förespråkar en speciell tekniklösning vad gäller enskilda avlopp.
- 20110 Att allt kretslopp från människa till åker skall ske på ett sätt som ligger i linje med miljömålet om giftfri miljö och ingen övergödning. Tillförseln av föroreningar till åkermarken kan inte accepteras oavsett om det gäller metaller, organiska ämnen såso
- 20115 Att Centerpartiet tillser att svensk matproduktion inte befläckas, och tappar mark gentemot utländska konkurrenser, på grund av att kommunerna vill att landsbygden skall ta emot slam från enskilda avlopp eller från kommunala reningsverk med miljöfarligt i
- Att det svenska lantbruket inte skall behöva lösa den problematik kommunerna har i och med att Länsstyrelserna stoppat olika former av deponier.
- 20120 Att Centerpartiets medlemmar och andra fastighetsägare på landsbygden inte skall behöva göra investeringar på 150 – 250000 kronor på ett system som motarbetar LRFs ”Försiktighetsprincip” och den goda tanken ”Rent in – Rent ut”. Detta känns speciellt viktigt
- Att kommunerna är ”problemägare” när det gäller avloppsslam från enskilda avlopp och reningsverk och den rollen skall inte övertas av det svenska lantbruket.
- 20125 Att Centerpartiet skall verka för att noggrannare kontroller och uppföljningar sker där slamspridning görs.
- Att Centerpartiet skall verka för att föråldrade regler och föreskrifter regelbundet förnyas och anpassas till ny kunskap och nya regler där vi noggrant följer och bevakar EU-kommissionens och övriga EU-länders agerande.
- 20130 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar på motioner om spridning av avloppsslam
Avloppsfrågorna engagerar många människor runt om i landet. Inte minst visade det sig när Centerpartiet i Uddevalla var medarrangör till ett välbesökt seminarium på ämnet under 2016. Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att avloppsfrågorna måste präglas av
- 20135

20140 kretsloppstänk, teknikneutralitet och effektiva åtgärder för att förbättra miljön och att de sker till skäliga kostnader. Vi delar även oron med riskerna om läkemedelsrester, antibiotikaresistenta bakterier och hormoner sprids på åkermark. Spridning av avloppsslam på åkrar kräver noggrann kontroll och uppföljning samt forskning på området från myndigheterna för att säkerställa att det inte påverkar livsmedelsprodukterna. Vi ställer oss därför positiva till andemeningen i motionerna. Distriktsstämman beslutade att enlighet med yttrandet att bifalla motionens intentioner.

2.40 Spridning av slam

20145 *Lars Olrog, Fyrbodal*

Spridning av reningsverksslam har länge varit en kontroversiell fråga. Fördelarna med att återföra växtnäring i form av bl.a. fosfor till lantbruket, har ställs mot nackdelarna att reningsverksslammet även innehåller oönskade och giftiga substanser som bl.a. tungmetaller, mikroplast, läkemedelsrester och organiska föreningar från olika håll i samhället.

20150 Många kommuner står nu inför att ta beslut om hur reningsverksslammet fortsättningsvis skall hanteras. Spridning av reningsverksslam på åkermark kan då vara ett lockande alternativ, eftersom detta ofta är det billigaste sättet att bli av med slammet/avfallet. Områden som norra Bohuslän och Fyrbodal är exempel på områden där problemet är högaktuellt. Riskerna med spridning av reningsverksslam på åkermark uppmärksammas dock av institutioner som Kemikalieinspektionen och Livsmedelsverket, liksom av miljöorganisationer, lantbrukare, konsumenter och forskare.

20155 Några risker med spridning av slam från reningsverk är:

20160 * Avloppsvattnet har sitt ursprung inte bara från toaletter utan även från t.ex. företag, hushållens BDT-avlopp, sjukhusinrättningar och från dagvatten. Reningsverksslammet är avfallet efter reningsprocessen av detta avloppsvatten.

20165 * Om reningsverksslam sprids på åkermark riskerar bl.a. tungmetallhalten i åkermarken att stiga och olika främmande och giftiga ämnen kan komma att tas upp av växterna. Redan idag är t.ex. kadmiumhalten i åkermark och livsmedel på många håll oroväckande hög.

* Även om analyser görs och gränsvärden för några oönskade ämnen finns, saknas kunskap om hur slammets totala innehåll av främmande och giftiga substanser kan påverka åkermark och livsmedelskvalitet.

20170 * Certifieringssystemet Revaq som används i vissa kommuner och har inriktningen att ett framtida uppströmsarbete, där källor till oönskade substanser spåras och avlägsnas, i framtiden skall kunna lösa problemen. Förhoppningen är att ett renare inkommande avloppsvatten och slam skall bli följden. Mycket talar dock för att detta inte är tillräckligt, bl.a. eftersom nya kemiska substanser och material dagligen lanseras för såväl hushåll som för andra aktörer i samhället.

20175 *Svenskt jordbruks goda möjligheter till konkurrensfördelar, vad gäller produktion av rena livsmedel, riskerar att vändas till motsatsen. Detta eftersom andra länder i bl.a. Europa möter konsumenternas önskemål om ren mat och hög livsmedelskvalitet, bl.a. genom att förbjuda spridning av reningsverksslam på åkermark.

20180 Länder som Tyskland, Japan, Holland, Schweiz och Österrike har numera inriktningen att reningsverksslam inte skall spridas på åkermark. Tekniska lösningar för att istället separera näringsämnena, som t.ex. fosfor, ur slammet eller avloppsvattnet, har utvecklats. Kunskap och positiva resultat från sådana system finns även i Sverige. Förbränning av slam, med efterföljande extrahering av fosfor ur den uppkomna askan, är ett av flera sådana system.

20185 Flera organisationer inom bl.a. kommunsektorn värnar vattnets kvalitet, men knappast någon värnar den rena svenska åkermarken. Åkermark bör, enligt vår mening, vårdas och bevaras ren för kommande generationer. Vi anser därför att det är hög tid att Centerpartiet tar ställning i frågan, nu när intressanta alternativ till spridning av reningsverksslam på åkermark har utvecklats. Nackdelarna av spridning av reningsverksslam på åkermark, överväger klart fördelarna, enligt vår uppfattning.

20190 På Centerpartiets hemsida, under avsnitt Miljö, står att läsa: ”Kommunsektorn måste förse oss med giftfria kretslopp.” Detta vill vi på kommunnivå gärna göra, men vi är beroende av stöd från Centerpartiet på riksnivå.

20195 Vi i Centerpartiet i Tanum yrkar därför på att Centerpartiets krets- och distriktsstämma vidarebefordrar denna motion till riksstämman för ett godkännande av följande ställningstagande:

Jag/vi yrkar därför:

20200 Att Centerpartiet verkar för att metoden att sprida slam från reningsverk på åkermark ersätts med rena kretsloppslösningar mellan stad och land, där växtnäring, som t.ex. fosfor i ren form, separeras ur reningsverkens slam eller avloppsvatten, för återföring till åkermark.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

20205 Avloppsfrågorna engagerar många människor runt om i landet. Inte minst visade det sig när Centerpartiet i Uddevalla var medarrangör till ett välbesökt seminarium på ämnet under 2016. Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att avloppsfrågorna måste präglas av kretsloppstänk, teknikneutralitet och effektiva åtgärder för att förbättra miljön och att de sker till skäliga kostnader. Vi delar även oron med riskerna om läkemedelsrester, antibiotikaresistenta bakterier och hormoner sprids på åkermark. Spridning av avloppsslam på åkrar kräver noggrann kontroll och uppföljning samt forskning på området från myndigheterna för att säkerställa att det inte påverkar livsmedelsprodukterna. Vi ställer oss därför positiva till andemeningen i motionerna. 20210 Distriktsstämman beslutade i enlighet med yttrandet att bifalla motionens intentioner.

20215 **2.41 Enskilda avlopp**

Ulf Eriksson, Fredrik Jakobsson, Västerbotten

20220 I jakten på att bromsa övergödningen av Östersjön har enskilda avlopp kommit i fokus. Samtidigt ifrågasätts allt mer vilken miljönytta som åtgärderna ger. Att åtgärda samtliga landets enskilda avlopp skulle kosta minst 30 miljarder kronor.

20225 Vattenmyndigheterna har kommit fram till att rening av enskilda avlopp är det minst kostnadseffektiva alternativet kopplat till miljönyttan. Ser man på den totala mängd fosfor som når Östersjön så står svenska enskilda avlopp för mindre än en procent.

20230 Det finns inga generella regler som säger exakt vad en avloppsanläggning ska klara av, utan kommunernas miljönämnder tolkar själva miljöbalkens innebörd. Olika kommuner kan ha olika krav beroende på hur känsliga de lokala recipienterna är, eller hur mark- och grundvattenförhållandena ser ut.

20235 Idag är det kommunens godtycke som avgör om du får skjuta upp åtgärdandet av ditt avlopp. Kraven på privatpersoner bör vara rimliga med tydlig miljönytta och kostnaderna för en godkänd anläggning måste stå i proportion till hur mycket huset är värt. Det borde också finnas ett lagstöd för den som har svag ekonomi och vill skjuta upp åtgärdandet när miljönyttan är liten. Ett fritidshus som bara används några veckor per år ska inte heller ha samma krav som ett åretruntboende vilket är fallet idag.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att ett system införs vid hanteringen av enskilda avlopp som på ett effektivt och hållbart sätt tar hänsyn till både fastighetsägaren och miljönyttan,

20240 Att Centerpartiet arbetar för möjligheten att göra undantag stärks i kravet om åtgärder av enskilda avlopp.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

20245 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman.
Distriktsstämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

20250

2.42 Bioekonomi

Boo Östberg, Uppsala län

20255 "Bioekonomi" och "Hållbara städer" är begrepp som används ofta, men som kanske lika ofta saknar substans och reducerats till "green wash", klyschor och fraser som låter bra. För oss i Centerpartiet, ett verklighetsförankrat och jordnära parti med fötterna på jorden, borde det innebära mer än bara floskler.

- Ekonomi = hushållning av begränsade resurser

- Bio = liv

20260 • Hållbarhet = att resurser återskapas i minst samma takt som de förbrukas

- Konsumtion = förbruka

Det betyder att ett hållbart samhällsbygge behöver grundas på en resursekonomi som återskapar liv i samma takt som det förbrukas: Ett resurscirkulerande "närliv".

20265 Hur ser det då ut idag? Schematiskt kan vårt samhälle sägas vara uppbyggt på en linjär låneekonomi: Ett "enkelriktat rör" där vi tar ut – lånar – resurser på ett ställe, förädlar på ett annat, konsumerar på ett tredje och dumpar avfallet på ett fjärde ställe – utan att betala tillbaka.

Utarmning <<< Uttag > Förädling > Konsumtion > Avfall >>> Koncentration

20270 Det leder till utarmning i ena änden och koncentrationer i andra änden av "röret". T.ex. bryter vi ner fosforrika berg i andra länder och lämnar kvadratmil av öppnas sår och slaggprodukter i landskapet, transporterar hit näringen, göder och tar ut biomassa, förädlar och konsumerar det som mat, byggmaterial, energi för att slutligen spola ut avfallet i våra vatten och hav med algblomning och döda bottnar som följd.

20275 En verklig bioekonomi och hållbar samhällsutveckling bygger därför av nödvändighet på ett resurscirkulerande system - ett "närliv" i dess grundläggande betydelse med näringsuttag > näringsförädling > näringstransport > näringsutbud > näringsintag > näringsåterföring > ny resursuppbyggnad som återigen möjliggör > näringsuttag.

20280 Bioekonomi är alltså en cirkulär "omväxtekonomi" i samspelet mellan land och stad. En symbios av den täta, resurseffektiva staden och landsbygdens resursuppbyggande förmåga genom källsortering av städernas "avfall" och "avlopp" i rena fraktioner av mineraler, metaller och näring för slutna och effektiva kretslopp till industri, skogs- och jordbruk.

20285 Detta är i grunden inget nytt för Centerpartiet. Redan 1962 lade Centerpartiet den första miljömotionen i riksdagen och det fanns ett fullt utvecklat kretsloppstänkande: "Exploatering av naturen måste ledas in i cykliska banor. Det som tas från naturen måste omvandlas till produkter som kan föras tillbaka och på så sätt återkomma i produktionen" (ur miljöprogram 1967). En profilfråga för

20290 Centerpartiet, grundad i partiets rötter och baserad på verklighetsförankrade insikt i hur bioekonomi fungerar. På riktigt.

20295 Men idag är det allt fler som lever hela sitt liv i städer. De har aldrig sett bioekonomi på riktigt. Istället är "pengaekonomi" och konsumtion vardagliga realiteter – med pengar köper jag det jag behöver. Ju mer pengar desto fler "behov" kan tillfredsställas.

Men att en allt större konsumtion förbrukar allt mer resurser syns inte inne i stadens butikshyllor. Matavfallet försvinner i toalettstolen, förpackningsplast och den gamla iPhone'en försvinner på återvinningsstationen.

20300 I butikshyllan syns inte heller förluster av näringsämnen och algblomning i Östersjön.

Inte heller att elektroniskskrot är världens tredje största illegala handelsvara efter droger och prostitution. Enligt Interpol hamnar 35 procent av el-skrotet i illegala flöden med markföroreningar i Indien och Afrika som slutdestination.

20305

Likaså är det tusentals ton knappa metaller – t.ex. magnesium, molybden, mangan, niob, neodym, tantal, guld, silver och kobolt – som går förlorade varje år i Sverige vid skrotning av bilar och tunga fordon, enligt forskningsprogrammet ”Realize” vid Chalmers.

20310

Slutsatsen i ”Realize” är att utveckla och sprida effektiva återvinningsmetoder är avgörande för att säkra en hållbar tillgång på material, nu och i framtiden. Man pekar på behovet av politikiska beslut för att:

- Verka för ökad demontering och funktionell återvinning
- Stödja skapandet av nya marknader för mer specialiserad materialåtervinning

20315

- Förbättra möjligheten för samordning mellan aktörerna

Det handlar om att återskapa ett ”mindset” (tänkesätt och förståelse) och tydliga incitament för en cirkulär ekonomi:

- Att redan från konstruktion och i tillverkning designa produkter och system för funktionell återvinning

20320

- En affärslogik byggd på ett produkttjänstesystem som säljer funktion istället för en produkt, vilket gör det lönsamt att öka produkternas livslängd och minska materialförbrukningen vid tillverkning och återvinning.

- Ett samhällsbygge och -planering med infrastruktur som säkerställer resurscirkulerande flöden mellan den resurseffektiva staden och den resursuppbyggande landsbygden.

20325

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet tydlig- och synliggör resursekonomi som ett eget sakområde tillsammans med energi, klimat och miljöpolitiken

20330

Att Centerpartiet tydlig- och synliggör ett ekonomiskt ramverk för bioekonomi, delningsekonomi och resurshushållning, t.ex. ”omväxteekonomi” som tankemässig kontrast till tillväxtekonomi baserad på konsumtion och resursförbrukning

Att Centerpartiet ska driva ett paradigmskifte i samhällsplaneringen mot källsorterande avloppssystem som möjliggör att näringsresurser kan återförs till produktiv mark medan t.ex. tungmetaller, kemikalier och mikroplaster sorteras ut ur kretsloppet

20335

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

20340 **2.43 Samordna miljöarbetet**

Göran Nyberg, Fyrbodal

Det nationella miljöarbetet utförs numera av ett flertal olika aktörer. Det är svårt att få en bild av vilken myndighet som tar vilka beslut. För en demokrati är det viktigt med transparens, där medborgarna kan följa hur beslut som berör dem fattas.

Ett exempel är vattenfrågorna. De hanteras numera av Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen och ett antal Vattenmyndigheter som bildats av ett antal länsstyrelser.

Vilken myndighet har ansvaret för att vi har god vattenkvalité i vårt land? Vem har ansvaret för att det genomförs kartläggningar och provtagningar för att säkerställa vattenkvalitén?

I arbetet med att genomföra EU:s vattendirektiv blir denna röra särskilt synlig. Och var kommer riksdagen och politiken in med den politiska styrning som skall vara riktmärket för de olika myndigheternas och verkens arbete.

Myndigheterna genomför just nu två stora kampanjer som sägs vara oerhört viktiga för vattenkvaliteten i landet och därför får kosta oerhört mycket pengar att genomföra, nämligen den gentemot enskilda avlopp, och den gentemot den småskaliga vattenkraften.

Man kan i båda fallen kraftigt ifrågasätta nyttan i förhållande till det fokus myndigheterna har på de här två åtgärderna och den kostnad för samhället och enskilda de ger upphov till.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för en genomlysning av nyttan med dessa kampanjer och hur de har beslutats

att Centerpartiet verkar för en genomlysning av strukturen på ansvaret för miljöarbetet nationellt i Sverige och att en effektiv och transparent organisering av miljöarbetet genomförs.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar på motion om miljösamordning

Distriktsstyrelsens delar motionärens syn på att ett effektivt miljöarbete kräver tydlig och transparent ansvarsuppdelning. En utredning om miljömyndigheterna beslutades av Alliansregeringen. "Vägar till ett effektivare miljöarbete (SOU 2015:43)". Den rapporterades efter valet och förpassades omedelbart i papperskorgen av nya regeringen. Den behandlade bl.a. vattenfrågorna och föreslog bl.a. att de regionala Vattenmyndigheterna skulle avskaffas och ansvaret tydliggöras hos HaV. Vi delar motionärens uppfattning att strukturerna för miljöarbete nationellt i Sverige bör bli bättre. Det bör ske antingen genom att genomföra hela eller delar av den utredningen alliansen beställde eller genom en ny genomlysning som motionären efterfrågar.

Distriktsstyrelsen anser även att det är viktigt intentionerna i lagstiftning och förordningar genomsyrar genomförandet.

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att distriktsstämman ska bifalla motionens intentioner

Att distriktsstämman skickar motionen vidare till Centerpartiets partistämma

Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag till beslut.

2.44 Miljömålen

20390 *Lars Kallsäby, Västmanland*

Det svenska miljömålssystemet har nu funnits i 20 år. Det har funnits många fördelar med systemet men också utmaningar. Målet när systemet infördes var att generationsmålet skulle vara uppfyllt 2020. Nu är det dags för ett nytt ramverk för svensk miljöpolitik.

20395

Miljömålssystemet är uppdelat i generationsmål, miljökvalitetsmål och etappmål. Ambitionen var att generationsmålet skulle vara uppfyllt till 2020. Samtidigt har FN beslutat om globala hållbarhetsmål med inriktning på år 2030. I Sverige ansvarar Agenda 2030-delegation med det svenska genomförandet av målet. Sverige behöver en sammanhållen miljöpolitik som tar vid där

20400

miljömålssystemet slutar och visar på en ny väg framåt.

Miljömålssystemet har haft flera brister. Miljökvalitetsmål, etappmål och specificeringar har i många fall utformats och specificerats som visioner vilket i praktiken innebär att de är omöjliga att uppnå ens i teorin. Trots det har de använts som argument för att det finns stora brister i miljöarbetet, även om berörda och näringar gjort stora insatser för att uppnå målen. Det är viktigt för ett trovärdigt och sammanhållet miljöarbete att alla som berörs och påverkas känner förtroende och motivation att arbeta med målen.

20405

Centerpartiet är Sveriges första miljöparti och det parti som ständigt föreslagit konkreta förslag för en bättre miljö och klimat. Centerpartiet behöver nu gå före för att beskriva ett trovärdigt och hållbart ramverk för det framtida miljöarbetet. Vi ska i Sverige ha mål för vårt miljö- och klimatarbete är tydliga och realistiska och som bidrar till att skapa engagemang för arbetet. Det är också viktigt att politiken är tydlig och gör de viktiga avvägningarna mellan olika samhällsintressen för att undvika konflikter och misstro när det överläts till myndigheter och domstolar.

20410

20415

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar fram ett tydligt förslag för ett framtida sammanhållet miljöarbete i Sverige.

Att Centerpartiet arbetar för ett nytt trovärdigt och hållbart ramverk för svensk miljöpolitik som ersätter nuvarande miljömålssystem.

20420

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Centerpartiet lade 1962 den första miljömotionen i Riksdagen och miljöfrågorna har från starten varit en av grundpelarna i Centerpartiets politik.

20425

För att politiken ska leda till tydliga förbättringar i vår livsmiljö och för vår hälsa är det viktigt att miljömål och styrning är tydliga och uppnåbara. En problematik kring just miljöpolitiken är att den avgörs på flera olika nivåer – FN-, EU- och nationell nivå – det ställer också ytterligare krav på tydlighet i ambitioner, mål och styrning för att visa konkret handling i miljöarbetet.

20430

Precis som motionen lyfter fram finns idag flera olika tidshorisonter för miljöarbetet, där FN:s mål säger en sak och våra nationella en annan. För att även fortsättningsvis ha en ambitiös miljöpolitik är ett sammanhållet miljöarbete ett måste. Det skulle även göra politiken och målen mer trovärdiga och tydliga gentemot allmänheten.

Distriktsstämman delar därmed motionärens bild av att ett tydligare ramverk behövs när miljömålssystemet ska ersättas med nya miljömål.

20435

Centerpartiet Västmanlands distriktsstämman beslutar att bifalla motionen samt skicka den vidare till partistämman.

2.45 Art- och habitatskydd

20440 *Petter Hedberg, Stockholms län*

Bakgrund: Europeiska unionens art och habitatdirektiv utför tillsammans med fågeldirektivet skyddet för värdefull natur inom den Europeiska Unionen. Fågeldirektivet ålägger Sverige att se till att vilda fåglar och deras livsmiljöer bevaras, och nämner även 67 av Sveriges 350 fågelarter som Annex 1 arter, där särskilda skyddsområden skall inrättas för att säkerställa deras bevarande. Direktivet infördes innan Sverige och Finland blev medlemmar i den Europeiska Unionen, och Annex 1 listan reflekterar bl.a. det faktum att skogsfåglar som t.ex. tjäder är ovanliga i den Europeiska Unionen utanför Sverige och Finland. Detta kan t.ex. få till följd att en verksamhet stoppas för att ett häckande tjäderpar finns i en skog. Det finns däremot ingenting som hindrar markägaren från att hugga ner skogen då skogsskyddslagen inte är införd i miljöbalken, alternativet skjuta tjädrarna under jakt, då jakt på tjäder och orre inte är begränsad i Sverige med annat än till lämplig tid på året, och skogsskyddslagen. Det Europeiska art och habitatdirektivet anger på motsvarande sätt ett antal arter och habitat som skall skyddas. Av dessa arter har Sverige 150 av de över 1000 arterna som direktivet anger, samt 88 av de 231 habitat som direktivet anger.

Kravet är att Sverige skall se till att dessa arter och naturtyper har en gynnsam bevarandestatus. Tolkningen av vad konsekvensen av hur förekomster av arter inom art och habitatdirektivet skall tolkas, varierar mellan olika Länsstyrelser och domstolar, vilket gör prövningen rättsosäker.

För att säkerställa att prövningen är rättssäker och sker på saklig grund, borde konsekvensen av förekomsten av en listad art baseras på precis det direktivet syftar på, d.v.s. utgör den planerade verksamheten ett hot mot att arten uppfyller kravet för en gynnsam bevarandestatus. Likaledes borde konsekvensen för habitatpåverkan vara, om den sökta verksamheten medför att habitatet inte uppfyller målet för gynnsam bevarandestatus.

Detta är tyvärr inte fallet idag, då vissa arter i praktiken utgör stopparter. Tjäder är t.ex. en art som ofta kan stoppa en verksamhet. Sveriges fjärde vanligaste fågel (Kungsfågel) utgör på samma sätt en art som kan användas som stoppart eftersom den trots att den är Sveriges fjärde vanligaste fågelart är rödlistad p.g.a. långvarig nedåtgående trend i populationen. Det finns i längden ingenting som garanterar att vårt Svenska skogsbruk skall undantas från dessa regler, vilket skulle kunna medföra att avverkningar i en stor del av Sverige skogar stoppades p.g.a. förekomst av tjäder eller Sveriges fjärde vanligaste fågelart.

Förslag: För att säkerställa ett starkt vetenskapligt baserat skydd för arter och habitat som stoppar verksamheter när det är motiverat föreslås därför att Centerpartiet skall verka för en förändring som medför att:

- prövning enligt Europeiska art och habitatdirektivet av sökta verksamheter eller åtgärder skall baseras på en av utövaren finansierad vetenskapligt baserad utredning som bedömer sannolikheten för att verksamheten/åtgärden medför att arten/habitatet inte uppnår gynnsam bevarandestatus.

Detta förslag kan medföra extra kostnader för den som ansöker om en verksamhet eller åtgärd, men det säkerställer att tolkningen av lagen baseras på begreppet gynnsam bevarandestatus, för vilket det finns accepterade metoder att beräkna sannolikheten för en arts utdöende inom ett givet antal år, samt möjlighet att utvärdera risken för hur förlusten av ett område påverkar möjligheten för det aktuella habitatet att uppnå gynnsam bevarandestatus.

Jag/vi yrkar därför:

att säkerställa ett starkt vetenskapligt baserat skydd för arter och habitat som stoppar verksamheter när det är motiverat föreslås därför att Centerpartiet skall verka för en förändring som medför att: - prövning enligt Europeiska art och habitatdirektivet av sökta verksamheter eller åtgärder skall baseras på en av utövaren finansierad vetenskapligt baserad utredning som bedömer sannolikheten för att

- 20490 verksamheten/åtgärden medför att arten/habitatet inte uppnår gynnsam bevarandestatus. Detta förslag kan medföra extra kostnader för den som ansöker om en verksamhet eller åtgärd, men det säkerställer att tolkningen av lagen baseras på begreppet gynnsam bevarandestatus, för vilket det finns accepterade metoder att beräkna sannolikheten för en arts utdöende inom ett givet antal år, samt möjlighet att utvärdera risken för hur förlusten av ett område påverkar möjligheten för det aktuella habitatet att uppnå gynnsam bevarandestatus.
- 20495

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 20500 Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att anse motionen besvarad.

2.46 Miljömålen

20505 *Lisbeth Karlsson, Värmland*

Det globala klimatmålet är det allt överskuggande målet i miljöpolitiken.

20510 I december 2015 enades världens ledare om ett globalt klimatavtal. Avtalet är bindande och siktar mot att jordens temperatur inte ska öka med mer än 1,5 grader. Länderna själva ska komma in med förslag till lösningar på hur avtalet ska uppnås. Avtalet pekar tydligt på skogen som en del av lösningen att uppnå målet. Man skriver att det ska uppnås balans mellan utsläpp och upptag av växthusgaser och att skogen är den i särklass viktigaste faktorn som människor kan påverka för att klara att binda mer koldioxid.

20515 Allt vi kan göra av olja kan vi göra av trä. Att låta skogen utvecklas som koldioxidsänka för att sedan avverkas och ersätta fossilbaserade alternativ är för Sverige en stor och mycket viktig möjlighet att bidra till att uppfylla klimatmålet. Skogen har således två funktioner ur ett klimatperspektiv, den både binder in koldioxiden och byter ut fossila produkter.

20520 Problemen med global uppvärmning är stora och i dagsläget vet vi inte vad som händer med de rödlistade arterna när klimatet förändras. Växter och djur är känsliga för ändringar i temperaturen och då är det inte säkert att reserverat eller andra restriktioner förhindrar att arter utrotas eller flyttar. Kan vi inte förhindra en global uppvärmning riskerar därför hela frågan om att bevara biologisk mångfald via reservat och andra restriktioner vara meningslös.

20525 När skogen växer binds koldioxid och träd som avverkas kan användas till byggnader och annat som gör att mer koldioxid blir långtidslagrat. Genom att använda skogen mer skulle Sveriges skogar kunna binda ännu mer koldioxid än de gör idag. Detta hamnar dock i konflikt med ambitionen att avsätta skogsmark till naturreservat, nyckelbiotoper, så kallade hänsynsytor och andra restriktioner för att rädda rödlistade arter. Det finns här en målkonflikt mellan att rädda klimatet eller att rädda ett antal rödlistade arter. Det kan vara svårt, eller ens möjligt, att göra båda sakerna samtidigt.

20535 Sveriges riskdag väntas anta ett förslag som går ut på att framtida regeringars klimatpolitik ska styras av lagen och då är det mycket viktigt att vi har en långsiktig, genomtänkt och sansad miljöpolitik. En miljöpolitik som även väger in hänsynen till ägande/brukanderätten och proportionalitetsprincipen.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att EU och Sverige får en miljöpolitik med en genomtänkt och sansad syn på hur vi ska kunna uppnå klimatmålet.

20540 att Centerpartiet verkar för att det görs en översyn av dagens miljömål vad avser avsättning till naturreservat, tolkningen av art- och habitatdirektivet och andra restriktioner som hindrar att skogen får brukas på ett sådant sätt att klimatmålet uppfylls

att Centerpartiet verkar för att alla åtgärder för att förhindra ett aktivt skogsbruk avbryts tills dess att översynen av dagens miljömål och hur vi ska uppnå klimatmålen är klara.

20545

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

20550 **2.47 Klimatförändringar**

Dan Tielert, Stockholms Stad

Väldigt lite tyder på att mänskligheten kommer avstyra stora klimatförändringar. Sverige bör redan nu börja arbeta konkret med att hantera de nationella följderna av detta.

20555 Trots positiva tongångar efter klimatavtalet i Paris finns ringa anledning att tro att klimatförändringarna kommer hejdas innan en stor global uppvärmning ägt rum. En jämförelse mellan vad som skulle behöva åstadkommas när, och vad som faktiskt åstadkoms, är inte upplyftande läsning. Det betyder inte att man ska sluta arbeta för att få ned utsläppen av växthusgaser, men att enbart jobba med bekämpning av växthuseffekten och inte ta höjd för ett misslyckande vore grovt oansvarigt. Vi måste först planera för hur vi ska hantera ett havererat klimat, och sedan ta itu med åtgärderna vi kommer fram till. Det kommer kosta pengar.

20560 För ett tag sedan hade SvD en artikel om ett par illavarslande och bedömt fullt realistiska klimatscenarier för Göteborg: <http://www.svd.se/sahlgrenska-riskerar-slas-ut--pa-nagra-timmar/om/klimathotet>

20570 I samma artikel uppskattas kostnaden för att klimatsäkra Göteborg till runt 30 miljarder kronor de kommande 30 åren. Det illustrerar en anledning till att vi behöver börja snarast. En miljard per år kan vara hanterligt, men om man väntar och plötsligt har en utgift på 30 miljarder i en kommun blir det svettigt – och det utan att fundera på genomförbarheten i att klimatsäkra allt på ingen tid alls. Det är inte heller så enkelt som att avsätta 2000 kr per person och år i varje kommun och så är saken löst. Göteborg har nog tänkt på saken mer än de flesta kommuner: vad är det alls man behöver göra? Vad kommer hända? Och vem har mandat att säga åt någon annan att de måste göra saker? Finns det någon som är ansvarig samordnare?

20575 Hittills har SMHI haft någon form av övergripande roll, men det är inte självklart att det blir så framöver; det skulle exempelvis kunna bli MSB.

20580 Det pågår en utredning som ska bringa viss reda i de här frågorna och som ska vara klar (senast) 28 februari 2017, så när denna motion behandlas finns den redan tillgänglig. Men det räcker förstås inte. En utredning kan vara hur bra som helst; om den sedan bara arkiveras betyder den ingenting. Det måste finnas en politisk vilja och beredskap att ta hand om resultaten.

20585 Jag tycker att Centerpartiet bör uppbåda både den viljan och den beredskapen. Det betyder inte att vi slaviskt måste anamma allt utredningen säger, men vi ska inte bli överrumplade av den, utan uppvisa ledarskap i en fråga som alltför snart kan bli väldigt viktig.

20590 Det finns dessutom ett värde i att arbeta snabbt. Centerpartiets färdplan för klimatanpassning kan bli ett riktmärke för andra mer senkomna att förhålla sig till.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet snarast möjligt tillsätter en arbetsgrupp med uppdrag att föreslå ramar för Sveriges arbete med att hantera klimatförändringar.

20595 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beslut: att bifalla motionen i sin helhet.

2.48 Naturskydd

Pär-Rune Nypelius, Gotland

20605 Idag är ca 25 % av norra Gotlands mark skyddad på något sätt genom bl a Natura 2000, naturreservat, frivilliga avsättningar, biotopskydd mm. Givetvis är det viktigt att vissa naturtyper och biotoper bevaras och skyddas men det måste ske i dialog med samhället och de markägare som berörs. Stora arealer har den senaste tiden belagts med skydd på norra Gotland och mer är på väg helt utan att hänsyn tas till samhällsekonomin. Ingen samhällsekonomisk analys gjordes vid utpekandet av nya Natura 2000-områden som berör såväl markägare som kalkindustrin och riskerar stora ekonomiska värden för landet och många arbetstillfällen på Gotland.

20615 I Naturvårdsverkets riktlinjer står "För nationellt utpekade identifierade brister är positiv markägarförankring särskilt betydelsefull för urvalet av områden" Naturvårdsverkets riktlinjer talar också om "största möjliga öppenhet". Länsstyrelsens eget motto är just dialog och helhetssyn. Trots detta lade Länsstyrelsen på Gotland fram ett förslag utan vare sig öppenhet, dialog eller helhetssyn. Markägare känner sig överkörda och förslaget får stora konsekvenser för landets industri och sysselsättningen på Gotland.

20620 Detta arbetssätt får helt förödande konsekvenser för utvecklingen i vissa områden där man i princip lägger en "död hand" över utvecklingen utan regionalpolitiska eller samhällsekonomiska hänsyn. Samtidigt som miljöproblem flyttas till andra delar i världen genom att bland annat industrin nu tvingas importera sten. Samhällsekonomiska analyser där såväl de sociala som ekonomiska konsekvenserna måste alltid finnas med i samband med beslut.

20625 Jag/vi yrkar därför:
att: uppdraget till Länsstyrelsen, skall vara att vid beslut om områden med natur- och kulturskydd, skall detta föregås av en social- och ekonomisk samhällsanalys. Denna skall sedan ligga till grund för beslutet.

20630 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

20635 Distriktsstyrelsen instämmer i den verklighetsbeskrivning och problemformulering som framgår i motionen. Att även beakta samhällsekonomiska och sociala aspekter inför beslut om natur- och kulturvårdsåtgärder är god centerpolitik. Rent allmänt är det också så att sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter finns med som de tre ben som begreppet Hållbarhet vilar på. Med andra ord; ett beslut om natur- eller kulturvårdsåtgärd där inte sociala och ekonomiska aspekter vägs in blir inte hållbart.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman:

20640 att: bifalla motionen i sin helhet

2.49 Utvärdering av naturskyddsarbete

Stenkyrkaortens Centerorganisation, Gotland

- 20645 Gotland har en förhållandevis rik natur jämfört med övriga landet. Det har funnits en tradition i form av många enskilda krafter under hundratals års tid skött och vårdat många skogs-, betes- och övriga landområden. Enligt Skogsstyrelsen är Sverige ett av de länder i världen som har störst andel privatägd skog. Trots det är staten idag en av de enskilt största markägarna på Gotland. Idag finns drygt 130 naturreservat och en nationalpark på Gotland (Gotska Sandön). Tillsammans utgör de cirka
- 20650 5 % av Gotlands landyta. Arealen utpekad Natura 2000-mark på hela Gotland utöver de områden som är naturreservat finns inte tillgänglig rent statistiskt, men bedöms utgöra mer än 5 % och för vissa delar av Gotland är naturvården och Natura 2000 betydligt större rent procentuellt.
- 20655 Den 7 februari 2017 gick Länsstyrelsen i Gotlands län ut med ett pressmeddelande där det bl.a. framgår att Länsstyrelsen för 2017 får bland annat 15,7 miljoner kronor för skötsel av skyddade områden och 30 miljoner kronor för ersättning till markägare inför bildandet av nya skyddade områden. Årets ekonomiska tilldelning till Gotland är tre gånger så hög som vanligt. Det innebär att takten med att bilda nya naturreservat nu kommer att öka ytterligare om man får tro Länsstyrelsen. Detta väcker frågor kring hur mycket mer naturskyddad mark som är rimlig för staten att ytterligare
- 20660 skydda och hur statens naturvårdsarbete även på mer långsikt skall fungera på ett ansvarsfullt sätt. Detta är en viktig fråga att väcka eftersom staten historiskt inte tidigare ägt så mycket mark på Gotland och den marken som staten redan idag pekat ut som naturvård bedöms innebära mycket stora statliga åtaganden som kräver stora personella och ekonomiska resurser. Den långsiktiga planen för hur staten ska klara detta på långsikt finns inte redovisad i dagsläget. Det behövs en utvärdering hur naturvårdens
- 20665 långsiktiga arbete på Gotland i större utsträckning kan formellt avvägas mot och integreras med övriga för landsbygden på Gotland viktiga sysselsättningar så som jordbruk, skogsbruk, vindbruk, turism samt byggande på landsbygden m.m. Detta eftersom den gotländska landsbygdens fortsatta långsiktiga livskraft annars bedöms riskera att konkurreras ut av statens naturvårdsarbete, på allt för många platser och för allt fler av de areella näringarnas områden.
- 20670 Som grund för yrkandena enligt nedan finns en uppriktig önskan att staten i större utsträckning än idag värdesätter och litar på det långsiktiga förvaltandet av Gotlands marker som skett i generationer av enskilda markägare och som också sker idag och i framtiden av ett stort antal enskilda markägare. En stadigt minskande andel av enskilt markägarande bedöms inte gynna det gotländska landskapets
- 20675 långsiktiga skötsel, tvärtom. Statens roll bör inte vara att ytterligare öka sina markförvärv i en tid när staten redan är den enskilt största markägaren på Gotland. Staten bör istället inrikta sig mot att aktivt och föredömligt sköta och tillgängliggöra de marker som redan hyser naturskydd idag.
- 20680 Jag/vi yrkar därför:
Att en från staten oberoende granskning och utvärdering av det statliga naturvårdsarbetet och dess funktionalitet samt dess långsiktighet och kostnader i ett längre perspektiv genomförs på Gotland som ett lämpligt pilotlän, innan ännu mer mark pekas ut som Naturreservat eller Natura 2000.
- 20685 Att en sådan granskning även kan belysa hur Länsstyrelsen i sitt fortsatta arbete bättre kan ta ett tydligare helhetsansvar d.v.s. att även värna om övriga areella näringars framtid på den gotländska landsbygden parallellt med det statliga naturvårdsuppdraget
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 20690 Yttrande från distriktet:

- 20695 Stenkyrkaortens Centerorganisation motionerar om att det statliga naturvårdsarbetet så som det tar sig uttryck i Naturreservat och Natura 2000 områden skall ses över. I motionen betonar man vikten av helhetsperspektiv och förtroendefullt samarbete med övriga areella näringar. Distriktsstyrelsen vill även lyfta fram att det inte finns någon vild natur på Gotland, hela ön är kulturlandskap. Genom åren har markägarna brukat och vårdat skog och ängen, och det är det som gjort Gotland till den vackra ö vi har idag. Distriktsstyrelsen menar att motionens innehåll och andemening väl stämmer överens med de synpunkter och den politik Centerpartiet driver i dessa frågor och förordar att motionen skickas vidare till förbundsstämman.
- 20700 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:
att: bifalla att-satserna

2.50 Miljöförbättringar

Ulf Jonsson, Värmland

20705

Exempel på Standardiserade miljöåtgärder kan vara.

-Att alla bilar från årsmodell 2025 ska drivas med förnyelsebar energi

- Att alla nybyggda fastigheter ska ha minst 85% värmeåtervinning,

- Att alla småhus i Sverige ska ha minst 10 kvm solceller.

20710

Bakgrund: Miljöförbättringar som skapas via teknisk utveckling behöver en marknad. Den marknaden skapas om vi tar fram exaktare regler via lagar och förordningar. Det uppstår då en svensk standard som möjliggör teknisk nyutveckling och industrialisering. På samma sätt som televerket tidigare tog fram regelverk för telefoni, som hjälpte till att skapa Ericsson som ett världsledande företag. Genom att ta fram en bra och genomtänkt standard för miljöförbättringar kan vi utveckla metoder/produkter

20715

som både förbättrar miljön i Sverige och utomlands och som kan ge oss nya exportföretag.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ska verka för att det tas fram Svensk Standard för framåtriktade miljöförbättringar.

20720

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande över motion om styrning av miljöförbättringar så att de också skapar exportföretag

20725

Ulf Jonsson, Arvika, lyfter i sin motion att miljöförbättringar som skapas via teknisk utveckling behöver en marknad med exaktare regelverk, svensk standard och industrialisering. Det förbättrar miljön och ökar möjligheterna till industriexport.

Motionären ger tre exempel med högt uppställda mål.

20730

När det gäller elbilar behöver det göras fler insatser för att få så många som möjligt ska kunna välja det alternativet. Däremot är det i sammanhanget viktigt att vara teknikneutral eftersom miljövänliga fordon kan innebära en mix av olika tekniska lösningar. Det viktiga är målet om fossiloberoende fordonsflotta och gränsvärdena för utsläppen - inte primärt vilken teknisk lösning som används. För Centerpartiet är det också viktigt att den enskilde kan välja den miljöbil som passar bäst, då förutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet.

20735

När det gäller nybyggda fastigheter och krav på värmeåtervinning så kommer Boverket presentera nya byggregler. EU ställer krav på alla medlemsländer att definiera nära 0-energibyggnader. För bostäder ska det träda i kraft 2020. Det är viktigt att krav ställs på ett sådant sätt att behovet av tillförd energi minimeras. Slutsatsen blir att byggnaden ska ha klimatskal med passivhusteknik och att den tillförda energin bör vara endera egenproducerad, exempelvis med el eller biobränsle, alternativt biobaserad fjärrvärme. Centerpartiet verkar för att kommande energikrav blir i den riktning som motionären föreslår.

20740

20745

Centerpartiet ser solceller som ett naturligt inslag i energiförsörjningen, men staten bör inte tvinga människor att välja en särskild teknisk lösning, däremot skapa incitament för att göra det mer attraktivt producera egen energi.

2.51 Fossilfria investeringar

David Andersson, Halland

20750

Enligt FN:s Parisaavtal har världens nationer samlats kring ett mål om en planet där temperaturökningen skall ligga under 2 grader Celsius. Vetenskapen säger att vi inte har råd att tillföra atmosfären mer än omkring 565 gigaton koldioxid om vi ska ha någon chans att hålla oss under denna gräns. Vetenskapen visar att även om alla utsläpp stoppas nu kommer uppvärmningen ändå att

20755

fortsätta med ytterligare 0,8 °C. Världens samlade funna tillgångar av fossila bränslen, som kontrolleras av bolag och av vissa nationer, motsvarar 2795 gigaton koldioxid, dvs flera gånger mer än vad som skulle ge en uppvärmning på 2 °C. Utvinning av huvuddelen av dessa tillgångar kan därför aldrig ske inom ramarna för Parisavtalet. För att inte bidra till fortsatt utvinning av fossila bränslen bör Sveriges landsting och kommuner besluta att inte investera kapital i fossilbränslebranschen.

20760

Många landsting och kommuner har inte specifika placeringsdirektiv gällande fossilinvesteringar. Det är dock principiellt viktigt att kommuner och landsting signalerar sina hållbara visioner genom åtgärder såsom placeringsdirektiv.

Sådant direktiv kan enkelt formuleras genom korta guidande policytexter såsom:

20765

”Kommunen upphör med nya investeringar (direkta och indirekta, dvs aktier, fonder, obligationer..) i världens 200 största fossilbolag. Falkenbergs Kommun avyttra alla redan befintliga investeringar (direkta och indirekta, dvs aktier, fonder, obligationer..) i världens 200 största fossilbolag”. Vidare guidning och inspiration finns på Klimatkommunernas hemsida i dokumentet ”Vill ni minska era placeringars klimatavtryck?”

20770

Flera kommuner i Sverige har infört ett placeringsdirektiv för fossilfria investeringar. Nya gröna fonder och obligationer håller avkastningskrav och det kommer förmodligen även att bli mer och mer riskfyllt att placera kapital i fossilenergi-innehållande finansiella instrument. Placeringsdirektiv kan dessutom vara en signal till exv. kommuninvånarna att uppmuntras följa detta exempel.

20775

David Andersson, ledamot Falkenbergs kretsstyrelse

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att Sveriges landsting och kommuner inför uppföljningsbara placeringsdirektiv för att upphöra att investera medel, direkt eller indirekt, i bolag i fossilbränslebolag

20780

att Sveriges landsting och kommuner inom fem år vara fria från investeringar i fossilbränslebranschen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

20785

Motion ang. Placeringsdirektiv för fossilfria investeringar

Vi har gemensamt ett stort ansvar för klimatutvecklingen och det finns all anledning att tänka efter när det gäller vilka placeringar och investeringar vi gör i kommuner och landsting.

För centerpartiet är det kommunala/regionala självstyret viktigt och av den anledningen ser vi det inte som möjligt att lämna sådana direkt även om motionens intentioner är mycket goda.

20790

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

2.52 Regional investeringsfond

20795 *Michaela Haga, Fredrik Lindstål, Markus Berensson, Erik Sarfors, Banar Sabet, Johan Järvung, Stockholms län*

20800 Skapa en regional investeringsfond som möjliggör för storskaliga privata investeringar i många mindre miljöprojekt. Gröna obligationer, där kapitalet viks åt projekt med stark miljöanknytning, har visat sig ha stor potential i bl.a. Stockholms läns landsting som erhållit sammanlagt 2,9 miljarder kronor i investeringar i energieffektiviseringsprojekt och kollektivtrafikuppgraderingar.

20805 Detta visar att det finns en stor möjlighet att skala upp användningen av gröna obligationer för vidare klimatinvesteringar, men det finns vissa praktiska hinder som lägger käppar i hjulet. Det främsta hindret är att finansieringen bör gå till ett stort antal mindre projekt (solceller, vindkraftparker, energieffektiviseringar av enskilda byggnader etc.) vilket ökar de administrativa kostnaderna för varje investeringsobjekt, med resultatet att det inte blir attraktivt för stora kapitalförvaltare som pensionsfonder att investera stora summor i lönsamma, gröna obligationer.

20810 För att minska de administrativa kostnaderna för investerare och öppna upp för att ett stort antal mindre miljöprojekt ska kunna finansieras med gröna obligationer krävs följande:

- att en aktör samlar, klassificerar och godkänner att individuella projekt matchar villkoren för gröna obligationer

- att denna aktör sedan slår ihop en mängd små projekt till en stor klimatinvestering (t.ex. energieffektivisering av ett hundra mindre byggnader i ett paket).

20815 Detta gjorde Chicago när staden etablerade the Chicago Infrastructure Trust (CIT) i form av en grön infrastrukturbörs som matchar offentliga infrastrukturprojekt med privat kapital. Staden Chicago administrerar själva trusten till en kostnad av \$2,5 miljoner medan ett antal stora finansiella institutioner har förpliktigt sig att investera totalt \$1,7 miljarder. Dessa medel matchas sedan av andra

20820 privata aktörer med förhoppningen om att Chicago ska få sammanlagt \$7 miljarder i gröna investeringar. Projektet beräknas minska Chicagos energikostnader med \$20 miljoner om året, varav en del av energibesparingen går tillbaka till investerarna i form av en marknadsmässig avkastning. Att Chicago tar på sig ansvaret för att göra mindre miljöprojekt investeringsdugliga leder därmed till att offentliga aktörer minskar kostnader och miljöpåverkan medan privata investerar erhåller en

20825 attraktiv avkastning. Stockholms läns landsting och länets kommuner bör därför gå samman för att skapa en regional investeringsfond, med inspiration från Chicago, som möjliggör storskaliga privata investeringar i lönsamma miljöprojekt genom gröna obligationer.

Jag/vi yrkar därför:

20830 att Centerpartiet verkar för att Stockholms läns landsting och länets kommuner bildar en gemensam investeringsfond som samlar och administrerar ett stort antal miljöprojekt i syfte att underlätta för privata investeringar i lönsamma miljöåtgärder genom gröna obligationer

att Centerpartiet verkar för att fler regioner och kommuner i hela Sverige bildar liknande investeringsfonder

20835 att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

20840 Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen

2.53 Lagring av biokol

20845 *Henrik Jansson, Fyrbodal*

Människan har genom förbränning av fossila bränslen släppt ut koldioxid motsvarande 400 miljarder ton kol och fortsätter med detta i en ökande takt som nu är 8 miljarder ton/år.

20850 Centerpartiets mål är att vi ska upphöra med användningen av fossila bränslen, men även om vi når det målet så löser inte det problemet med den koldioxid vi redan har släppt ut och som vi måste leva med i någon form för all framtid. Därför måste vi dessutom också arbeta för att ta bort åtminstone en del av den koldioxid vi redan har släppt ut.

20855 Det mest lämpliga sättet att göra detta är genom pyrolys av biomassa, där växtmassa förkolnas samtidigt som energi utvinns. Denna förkolnade växtmassa, även kallat biokol, har den egenskapen att den bryts ner otroligt långsamt. (1000-tals år.)

20860 Om biokolet blandas in i jordbruksmarken kommer man på sikt därför att sänka halten koldioxid i atmosfären, samtidigt som biokolet ger en rad andra fördelar i jorden. Biokolet håller kvar näringsämnen och vatten och gör jorden mer porös och lättbearbetad. Försök har visat på kraftiga skördeökningar med biokol, speciellt där det är vattenbrist.

20865 Det är fullt möjligt att på sikt lagra in alla de 400 miljarder ton kol vi har släppt ut om vi lagrar in 25 kg biokol/m² i världens åkermark (10% av jordens landyta). Vi behöver dock inte lagra in allt kol, och genom biokolets positiva effekter kommer den levande växtmassan på jorden att öka vilket i sin tur innebär att en större del av kolet i koldioxiden binds i växtmassan.

20870 För att åstadkomma detta krävs ett ersättningssystem där den som lagrar in biokol får betalt. Detta görs lämpligen genom att energiskatten och koldioxidskatten slopas och ersätts med en koldioxidavgift där pengarna sedan betalas ut som ersättning för biokolsinlagring.

20875 Energiskatten motverkar dessutom en omställning till förnyelsebar energi eftersom den drabbar även denna, och inte bara de miljöskadliga energiformerna.

I dagsläget används intäkterna från koldioxidskatten till helt andra saker än att lösa det problem som beskattas och staten är därför beroende av fortsatta utsläpp för att få in skattepengar. Detta beroende måste brytas.

20880 Om alla utsläpp av fossil koldioxid avgiftsbeläggs med 1,50kr/kg koldioxid så motsvarar det 5,50kr/kg kol. Om hälften av detta betalades ut (2,75kr/kg inlagrat biokol, vilket skulle göra det ekonomiskt intressant) så skulle varje framtida utsläppt kg kol betala inlagring av 2 kg biokol.

20885 Halten koldioxid i atmosfären skulle då på sikt sänkas, samtidigt som svält och fattigdom minskas, liksom näringsläckage, och produktionen av mat och bioenergi skulle öka till följd av jordens ökande bördighet.

Jag/vi yrkar därför:

Att energiskatt och koldioxidskatt ersätts med en koldioxidavgift som används till att finansiera ett ersättningssystem för inlagring av biokol i marken.

20890

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

20895 **2.54 Skogens klimateffekt**

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

20900 Den svenska skogen binder årligen in ca 60 miljoner ton koldioxid. I Kyoto-avtalet och dess förarbeten uppmanas alla världens länder, att nyttja skogens klimateffekt i så stor utsträckning som möjligt. I regelverken medges möjligheter att omvandla den ökande inbindningen av koldioxid som skapas genom aktivare skogsbruk, till handlingsbara utsläppskrediter. Ett förslag till sådant handelssystem har utvecklats i Övertorneå Kommun. Detta utvecklingsarbete har gjorts i samverkan med tung industri, skogsägare, akademi, myndigheter etc.

20905 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet på nationell och EU nivå verkar för att den sk. Övertorneåmodellen inkluderas i uppdateringen av EU-ETS, 2020

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

20910 Inget yttrande insänt från distriktet

2.55 Kartläggning av fossila subventioner

Henrik Juhlin, Stockholms län

20915

I Sverige subventionerar vi fossila bränslen för upp mot ca 50 miljarder per år. Naturvårdsverket har haft i uppgift att mäta dessa och den sista stora mätningen gjordes 2011 som var en uppdatering av mätningen 2005. Se Naturvårdsverkets rapport 6455.

20920

I regleringsbrevet för 2017 har Naturvårdsverket fått i uppdrag att uppdatera den tidigare kartläggningen av potentiellt miljöskadliga subventioner (där subventioner till fossila bränslen ingår), men exakt hur detta ska utformas är inte beslutat ännu (jan 2017). Det är bra, dock är min åsikt att sex år mellan uppdateringarna är en för lång tidsperiod, den borde minst halveras eller ännu bättre uppdateras kontinuerligt när nya siffror finns att tillgå.

20925

Vidare så skulle dessa siffror behövas presenteras på ett mer överskådligt sätt än dolt i en rapport med rubriken förstudie. Till exempel via en webbtjänst där man kan se aktuella siffror och förändringar över tid.

20930

Minska och slopa fossila subventionerna

Uppdaterar man siffrorna var sjätte år med ett otydligt uppdrag så är det så klart svårt att hitta detta miljöförstörande slöseri på skattepengar. Med ett tydligt uppdrag om att mäta så är jag säker på att man kan hitta områden där det går att minska eller till och med slopa subventionerna. Vidare så tror jag också att det går att hitta områden där det fuskas mycket, så som reseavdraget (se min motion om reseavdraget).

20935

Jag/vi yrkar därför:

20940

Att Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket ett tydligt uppdrag om att mäta fossila subventioner

Att Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket i uppdrag att kontinuerligt göra en uppdateriattnng av mätningen

Att Centerpartiet jobbar för att ge Naturvårdsverket i uppdrag att presentera mätningarna av fossila subventioner i ett lättåtkomligt verktyg och över tid

20945

Att Centerpartiet jobbar för att ge Skatteverket i uppdrag att se över mätningarna och se om det fin ns områden där det fuskas.

Att Centerpartiet jobbar vidare med reformer för att minska och slopa fossila subventioner genom grön skatteväxling

20950

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla och sända den vidare till partistämman.

20955

2.56 Biltvättsförbud

Christian Ottosson, kommunalråd Huddinge, Stockholms län

Förslagen i motionen bifölls av Stockholms läns distriktsstämma i mars 2017.

- 20960 Förutom att transporter orsakar problem med vår luftkvalitet försämrar också miljöskadliga ämnen från fordon vattenkvaliteten i våra sjöar. Det finns många svenskar som fortfarande bidrar till föroreningarna genom att tvätta bilen på gatan, istället för i en biltvätt som är mindre miljöskadlig. Smutsvattnet från en bil innehåller till exempel metaller, oljerester och avfettningsmedel. Om bilen tvättas på en hårdgjord yta så kommer föroreningarna att nå vattendrag genom dagvattenledningarna.
- 20965 Om bilen tvättas på gräsmatten kommer en viss filtrering och rening att ske beroende på vilket material som finns därunder.

- 20970 Enligt Naturvårdsverket är det inte möjligt för en kommun att utfärda ett generellt förbud mot biltvätt på gatan enligt miljöbalken. Detta trots att hemmabiltvättning rimligen är att anse som förbjudet i linje med miljöbalkens förbud mot att släppa ut orenat avloppsvatten. Naturvårdsverket anser att ett förbud enligt lokala hälsoskyddsföreskrifter, vilket ett flertal kommuner har infört, är tveksamt. Myndigheten förespråkar istället informationskampanjer till bilägarna.

- 20975 Det är svårt att säga exakt hur många som tvättar på felaktigt sätt idag. Här nämns några uppskattningar:
- 1) Enligt Svensk Bensinhandels Biltvättsrapport 2016 uppskattas 50 procent av biltvättarna ske utanför kontrollerade anläggningar med konsekvensen att 1000 ton olja och 50 ton tungmetaller årligen rinner ut i naturen.
- 2) Enligt en opinionsundersökning beställd av bilauktionsföretaget KVD tvättar omkring 25 procent av bilägarna bilen hemma.
- 3) Enligt uppskattningar från till exempel Svanen och Håll Sverige Rent för dagvattnet varje år bort cirka 20 ton tungmetaller (främst zink och koppar men även bly, nickel, krom och kadmium), 2000 ton olja och 5000 ton olika tvättmedel och kemikalier från omkring 30 miljoner privata hemmabiltvättar. Oavsett exakta nivåer så är detta inte acceptabelt. Trots att miljömedvetenheten i olika attitydundersökningar är hög så fortsätter nedsmutsningen av våra badsjöar och andra vattendrag.
- 20985 Därför finns det skäl som talar för ett generellt förbud.

- 20990 Men som har nämnts beror miljöpåverkan också på hur underlaget ser ut, varför en reglering med sikte på hårdgjorda ytor – där någon reningsteknik inte finns – bör vara det mest lämpliga. Att tvätta bilen på gräsmattan hemma bör vara tillåtet eftersom det annars kan bli orimligt för vissa att exempelvis ta sig till en biltvätt som kan ligga långt borta från hemmet.

- 20995 I andra hand föreslås att kommunerna får rätten att göra denna avvägning och alltså får rätt att själva införa lokala biltvättsförbud.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet vill förbjuda biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik

Att Centerpartiet vill att kommunerna ska ha rätt att införa lokala biltvättsförbud på hårdgjord yta utan reningsteknik

- 21000 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

- 21005

2.57 Sopimport

Bertil Ryss, Dalarna

21010 Sopimporten till Sverige från andra länder motsvarade 2014 energivärdet 13 miljoner kubikmeter grönflis. De borde i stället ersättas av en ökad andel inhemska biobränslen. Det måste också ställas krav på att de sopor som förs in i landet ska vara sorterade till brännbart material och att det måste införas regelbundna kontroller mot smittsamma sjukdomar.

21015 Det vore bättre för svensk ekonomi i allmänhet, och landsbygden i synnerhet, om produktionen av energi bygger på svensk råvara i stället för förbränning av importerade sopor. Sverige ska inte behöva importera sopor från Europa när vi har så mycket skogsavfall (grot) här i landet och där priserna nu pressas ner för att förbränningsanläggningarna får betalt för att bränna utländska, troligtvis osorterade och okontrollerade sopor.

21020

Jag/vi yrkar därför:

Att belägga importerade sopor med en skatt för att inte konkurrera ut inhemsk råvara för svenska förbränningsanläggningar

Att soporna skall vara sorterade till brännbart material

21025 Att införa regelbundna kontroller mot smittsamma sjukdomar främja konkurrenskraften för svenskt skogsavfall jämfört med importen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

21030 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar motionärens önskan att ta vara på avfall och sortera för att kunna förbränna och återvinna i så hög utsträckning som möjligt. Det är ett kommunalt ansvar att sköta avfall från hushåll och i sin tur välja hur de ska ske.

21035 Centerpartiet arbetar redan idag för att införa skatt på importerat avfall och att kontroller ska ske regelbundet.

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att motionen skall anses besvarad

21040

2.58 Produkt- och materialåtervinning

Lennart Pettersson, Skåne

21045 Vi har i många år haft insamling av förpackningar i Sverige. Vi har också i många år haft ett pantsystem på vissa flaskor och burkar. I takt med tiden visar det sig att såväl insamlingen av förpackningar som pantsystemet blir alltmer otidsenliga.

21050 Det går inte att förklara att man ska få ersättning för vissa glasflaskor, plastflaskor och burkar, medan andra ska lämnas till återvinningsstationer utan ersättning. Likaså är det svårt att förklara att plast som förpackning ska lämnas i en container medan plast som produkt ska lämnas i en annan.

21055 Detsamma gäller för tidningar. De ska lämnas till pappersinsamling men inte böcker. Det kan också vara skillnad på var wellpapp ska lämnas. Är det en pappförpackning eller inte?
Det är dags att lyfta återanvändningen/återvinningen från förpackning till produkter och material, för att underlätta för allmänheten i insamlingen men framför allt för att gynna miljön.

21060 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet arbetar för att fokus flyttas från förpackningsinsamling till produkt- och materialinsamling som ett nytt steg i miljöarbetet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

21065 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:
Centerpartiet var ett av de ledande partierna i arbetet med att jobba fram systemen för insamling av förpackningar som blev ett lyckosamt jobb.

21070 I samma stund som systemet infördes så sjönk användande av olika förpackningsmaterial med minst 20%. Vem glömmer inte kartongen som var runt tandkrämstuben förr... helt onödig!!!
Idag behöver systemet ses över och vi i C behöver att ta tag i detta igen och visa hur ett miljöarbete fungerar i praktiken.

21075 Därför är motionärens andemening helt rätt och känns helt rätt att man tar steg två i arbetet med att samla in olika material.
Viktigt att ha med sig är att hålla gemene man upplyst om hur det fungerar så att man inte känner sig lurad i det egna arbetet för en bra miljö cykel av olika material slag.

21080 DS yrkar
Att bifalla motionen
Att motionen skickas vidare till partistämman
Distriktsstämmans yttrande:
att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,
att bifalla motionen, och
att skicka vidare motionen till partistämman.

2.59 Klimatet

Tommy Skoog, Kalmar län

21085

Ofta hamnar Centerpartiet i en argumentation om att det skulle vara ok med utsläpp av koldioxid från bilar eller annat. Argument som att landsbygden inte klarar detta samtidigt som vi säger att landsbygden behöver omställningen snabbt för att landsbygden har lösningarna som skapar arbetstillfällen. Detta ser väljarna som om vi har inte har ett konsekvent synsätt.

21090

Vi ser alla hur allvarlig atmosfärens fördubbling av koldioxidhalten håller på att bli. Den infraröda värmestrålningen strålar inte ut lika lätt utan kommer tillbaka, värmebalansen förändras och nu stiger temperaturen på ett väldigt farligt sätt. Nu kommer känslan av otrygghet kring om vi hinner rädda biosfären till att leda till att folk väljer med detta som kanske den viktigaste övergripande frågeställningen. Om vi vill ta ledningen både partiet och att Sverige ska ta ledningen inom industrin

21095

måste vi verkligen vara tydliga. Det väntas en enorm boom inom teknikomvandlingen och infrastruktur om vi vill. Partiledningen har tagit flera beslut om utspel som är bra men skulle förstärkas av om de kunde få vara väldigt tydliga med fördelen av att även landsbygden ställer om. Man behöver alltså även ett program för de särskilda omständigheter som landsbygden har positiva och negativa för att ställa om från fossilsamhället.

21100

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet skall ha ett tydligt budskap om att hela samhället skall ställa om så fort det går. Landsbygden behöver bli av med fossilbränslena snabbare för sin utvecklings skull.

21105

Att Centerpartiet arbetar för ett särskilt landsbygdspaket som syftar till att just öka hastigheten i omställningen med att ta sig förbi svårigheterna. Infrastruktur för bränslen och tillverkningen ska ingå i planerna.

Att partistämman uttalar sitt stöd för att partiledningen kan vara tydligare och ta fram en särskild landsbygdstrategi kring fossilsamhällets omställning.

21110

Att landsbygden får ett särskilt omställningspaket för att ekonomiskt både klara kostnaden men också skapa intäkter genom omställningen. På så sätt kanske kostnadsneutralt om det går för Sverige.

Att Centerpartiet skall ta fram en forsknings och entreprenörsstrategi, med påföljande lagstiftning för att utnyttja det affärsmässigt intressanta teknikskiftet som kommer.

21115

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motionären lyfter en fråga som rör vår överlevnad på jordklotet - klimatkrisen! Behovet av att göra en omställning och lämna fossilbränslen och reducera koldioxidutsläppen är helt avgörande. Centerpartiet

21120

är det parti som historiskt varit mest pådrivande och som idag är mest pådrivande för att denna omställning ska ske. Centerpartiets väg har varit grön skatteväxling, stimulans av ny teknik och tydliga krav på utsläppsminskningar liksom beskattning av utsläpp. Motionären lyfter frågan om landsbygdens roll och möjligheter i denna omställning. Distriktsstyrelsen tycker det är en intressant tanke att Centerpartiet ska ta fram förslag till insatser som förstärker och påskyndar omställningen på landsbygden under förutsättning att det är åtgärder som inte minskar möjligheterna att bo och verka i hela Sverige.

21125

Distriktsstämman beslutade att tillstyrka att Centerpartiet ska ta fram en särskild strategi för att förstärka och stödja en klimatomställning på landsbygden.

21130 **2.60 Övergödning och hästnäring**

Karin Ericsson, Uppsala

En DN-artikel som jag läst - och som jag i motionen tagit brottstycken ur - tar upp ett för många okänt problem. Enligt artikeln fortsätter antalet hästar i Sverige att öka. I 15 av landet 21 län beskrivs ökningen till och med som "markant". Bara i Stockholms län steg antalet med 40 procent mellan åren 2004 och 2010. I dag finns det enligt Jordbruksverkets senaste mätning 362 700 hästar och 340 000 mjölkkor i landet.

Vidare står det att SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, pekar ut hästhagarna som ett dolt miljöhot.

– Lantbrukare som håller kor, grisar och höns omfattas av en rad regler och får även råd om hur de ska hantera gödslet. Men hästarna, som oftast ägs av privatpersoner, omfattas inte av samma regelverk. De är ofta inte ens medvetna om att hästarna utgör ett problem.

Även Vattenmyndigheten slår i sin senaste förvaltningsplan (2016-2021) fast att hästhållningen bidrar till övergödningen. "Kommunerna behöver därför utöka sin tillsyn gällande hästhållningsverksamheter, så att de kan bedöma behovet av ytterligare försiktighetsmått och skyddsåtgärder för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska följas.", skriver myndigheten i sin plan. Havsmiljöinstitutet konstaterade också i en rapport från förra året att lokalt kan utsläppen i hästhagar vara stort och påverka vattendrag, sjöar och grundvatten.

Det är dock svårt att räkna på den faktiska effekten på Östersjön, men man kan ändå göra antagandet att förbättringar kan göras genom åtgärder i rasthagar enligt Havsmiljöinstitutet.

Problemet är läckaget av fosfor från rasthagarna. Där vistas ofta många hästar på liten yta. I de delar av hagarna där hästarna kissar och bajsar byggs det upp höga nivåer av näringsämnet i marken som lätt blir söndertrampad. Det gör i sin tur att fosfor läcker ut i diken och vattendrag och bidrar till övergödningen.

Klimatforskare vid SLU visade redan 2015 att gödselbelastningen i hagar med många hästar kan motsvara 60 kilo fosfor per hektar och år. Det kan jämföras med att en lantbrukare endast får tillföra samma areal 22 kilo fosfor per år. Med tanke på att antalet hästar fortsätter öka anser forskare på SLU att det är viktigt att vi tar fram direkta råd till hästägarna. Och enligt SLU är en avgörande orsak till det stora fosforläckaget att hästarna får för mycket kraftfoder, vilket ökar mängden fosfor i gödseln.

Ny forskning visar dessutom att det enda en häst behöver är ett bra hö, kraftfodret är bara dyrt – och dåligt för hästen som riskerar att drabbas av välfärdssjukdomar som fetma, mag- tarm- och hov sjukdomar och hästdiabetes.

Förutom ändrad foderhållning föreslår SLU en rad andra åtgärder:

- Se till att det inte är för många hästar på en liten yta och att på olika sätt förhindra att marken trampas sönder.

- Grusunderlag på de hårdast trampade ytorna eller andra typer av material som stabiliserar marken.
- Rutiner som får hästarna att göra ifrån sig inne och mockning av utomhusytor.
- Hagarna kan också kalkas för att binda överskottet av fosfor.

Man bör också säkerställa att hästhagar inte ligger alldeles intill diken eller vattendrag och att gödseln lagras på ett säkert sätt enligt SLU.

Många av de stora, professionellt skötta stallen är medvetna om problemet och samlar upp gödslet i containrar för att sedan sprida ut det på åkrar. De har också ofta konstruerade hagar eller paddockar på betongplattor, där det är lättare att hantera gödseln.

För den som äger häst på fritidsbasis är det dock inte så enkelt.

- 21180 Det här är en känslig fråga som många hästägare slår ifrån sig. Man tänker att det "inte gäller mig" och att det bara kostar pengar att försöka åtgärda det. Kommunala bidrag för att till exempel grusa upp områden i hagarna där hästarna äter och bajsar vore kanske en lösning enligt en forskare på SLU. Naturmiljöenheten på Länsstyrelsen i Uppsala är glad att problemet äntligen uppmärksammas, och anser att hittills har det inte diskuterats tillräckligt. Det bästa med det är att alla åtgärder man kan vidta för att komma till rätta med det är att de också är bra för hästens hälsa. Det ökar incitamenten för alla hästägare att börja bry sig.
- 21185

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet begär en utredning vad som kan göras för att komma till rätta med hästnäringens påverkan på övergödningen

- 21190 Att Centerpartiet därefter lägger förslag i riksdagen om behövliga åtgärder

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 21195 Yttrande från distriktet:
att avslå motionen.
Precis som all annan verksamhet ska ta hänsyn till miljön ska inte hästnäringen vara undantagen från det. Distriktsstyrelsen tycker det är bra att frågan utredas vidare för att komma fram till ett rimligt regelverk för hästägare, både för den professionella och den privata hästhållningen.

21200 **2.61 Invasiva arter**

Axel Östlund, Stockholms län

På flera håll i landet känns problemen av inplanterad fauna av. Djur som inte naturligt befunnit sig inom ett visst geografiskt område har självklart en inverkan på ekosystemen som för det mesta inte kan anses naturlig och med andra ord vara direkt skadlig.

21205

Av egen erfarenhet, rapporter i media och allmän hörsägen så finns det stora svårigheter med att återställa ett ekosystem efter denna typ av kontaminering. Svårigheten är som störst i fråga om att avlägsna det som onaturligt införts. Polisen lägger för det mesta ned anmälningar och olika Verk liksom andra Instanser skjuter frågan ifrån sig och vidare runt. Det är i allmänhet otydligt och komplicerat för en privatperson att finna rätt väg och medel för att anmäla, få gehör och uppföljning av denna typ av problem.

21210

Någonstans finns en brist som gör att ansvar allt för lätt undanflys. Även om den skyldige för införseln ej kan styrkas så bör en utredning om huruvida det angelägna djuret hör hemma i området eller ej kunna enklare initieras, enklare än idag och utifrån en sådan bör djuret kunna avlägsnas.

21215

Jag/vi yrkar därför:

21220

Att Centerpartiet initierar ett arbete för att stärka och förenkla möjligheten anmäla inkräktande av främmande arter i lokala ekosystem.

Att Centerpartiet vidare verkar för att underlätta tillämpningen av beslut om avlägsning av sådana arter.

21225 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla och sända den vidare till partistämman.

21230

2.62 Lokala miljöregler

Mia Nordström, Uppsala Län

- 21235 Städer och kommuner har en avgörande roll för att minska utsläppen från transporter. Genom en övergång till utsläppsfria fordon som eldrift skapar städer en hälsosammare miljö för medborgarna med renare luft och mindre buller.
- 21240 Idag sätter den nationella lagstiftningen stopp för kommuner som vill gå före. Den nationella lagstiftningen behöver istället möjliggöra och erbjuda verktyg för städer och kommuner att ställa om. Det kan handla om att införa utsläppsfria miljözoner eller att differentiera parkerings- och trängselavgifter efter bilens koldioxidutsläpp per kilometer.
- 21245 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska verka för att nationell lagstiftning möjliggör utsläppsfria zoner enligt miljöklass III
Att Centerpartiet ska arbeta för att svensk lagstiftning tillåter differentierade parkerings- och trängselavgifter
- 21250 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Inget yttrande insänt från distriktet

2.63 Miljöprövning

21255 *Nils-Olov Lindfors, Norrbotten*

När länsstyrelsens miljömålsberedning meddelar beslut i tillståndprocesser, meddelas detta genom kunggörelse i tidningar. Det är allt färre medborgare som prenumererar på någon dagstidning och därmed uppmärksammas ofta inte besluten så att man missar möjligheten att överklaga. Därför anser
21260 undertecknad att i alla fall målsägare och personer som lämnat skriftliga synpunkter på tillståndsprövningen skall meddelas skriftligen om beslut.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att målsägare m.fl skriftligen skall meddelas om beslut från
21265 tillståndsgivande myndigheter och instanser i miljöprövningsärenden.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

21270

2.64 Alunskiffer

Håkan Larsson och Centerpartiet i Krokoms kommun, Jämtland

21275 Intresset från de internationella prospekteringsbolagen har minskat när det gäller att söka efter brytvärda urantillgångar. Det är glädjande, eftersom brytning av uran innebär allvarliga risker och den utvunna metallen kan användas såväl till kärnkraft som till kärnvapen.

21280 I stället söker prospekteringsbolagen idag främst efter andra mineraler. Åtminstone säger man detta. Ett exempel är att det kanadensiska bolaget Continental Precious Minerals (CPM) – med Bergstatens tillåtelse - har överlåtit sina tolv undersökningstillstånd i Oviken, Bergs kommun i Jämtland, till ett annat kanadensiskt bolag, EU Energy Corp. Detta bolag säger sig i första hand vilja utvinna vanadin som råvara till olika typer av uppladdningsbara batterier – vilket förstås låter mer positivt.

21285 I praktiken skulle emellertid en brytning av vanadin inte skilja sig särskilt mycket från brytning av uran. Även i detta fall skulle resultatet bli enorma dagbrott i alunskiffret mitt i denna kulturbygd. Skulle det bli en vanadingruva skulle man för övrigt säkerligen även utvinna uran och andra ämnen som finns i det brutna berget.

21290 En vanadingruva skulle i verkligheten innebära lika stora och allvarliga miljökonsekvenser som en urangruva i den känsliga miljön i Oviken nära Storsjöns strand. Orörd är alunskiffer en stabil bergart, men när den bryts och kommer i kontakt med luft och vatten frigörs ämnen som kan förgifta sjöar, vattendrag, grundvatten och markområden i tusentals år.

21295 Idag har en kommun vetorätt när brytning av uran blir aktuell. Så är det däremot inte om ansökan gäller brytning av vanadin. Vi menar att berörda kommuner bör ha vetorätt mot all prospektering och brytning i alunskiffer. Konsekvenserna blir alltför stora, särskilt som alunskiffarna främst finns i kulturbygder i Skåne, Västergötland, Östergötland, Närke och i Storsjöbygden i Jämtland.

Centerpartiet i Krokoms kommun kräver att centerstämman uttalar sig för:

21300 Att berörda kommuner ges vetorätt mot all prospektering i alunskiffer med hänvisning till de allvarliga miljökonsekvenser en brytning i denna bergart innebär

Jag/vi yrkar därför:

Att berörda kommuner ges vetorätt mot all prospektering i alunskiffer med hänvisning till de allvarliga miljökonsekvenser en brytning i denna bergart innebär

21305 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut:

21310 Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens resonemang. Erfarenheterna från de senaste decenniernas återkommande försök att öppna för brytning av uran i alunskiffer gör att motionärens förslag är både rimligt och önskvärt. Med de stora lokala konsekvenser som blir fallet vid brytning av alunskiffer är ett generellt kommunalt veto något att eftersträva.

Med hänsyn till ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta:

att bifalla motionen, samt

21315 att sända den vidare till riksstämman och till Centerpartiets riksdagsgrupp

2.65 Dricksvattenförsörjningen

Thomas Pettersson, VG Västra

- 21320 Vatten är vårt viktigaste livsmedel som vi alla nyttjar och behöver varje dag genom hela livet. Effekter av klimatförändringar, såsom ex. kraftigare nederbörd, orsakar ett försämrat råvatten genom ökade avloppsutsläpp och avrinning från jordbruksmark. Detta tillsammans med åldrande vattenverk innebär en ökad risk för föroreningar i vårt dricksvatten och därmed vattenburna sjukdomsutbrott hos våra dricksvattenkonsumenter. Dagens lagstiftning för vattenproducenter bygger på principen att endast det
- 21325 färdigproducerade dricksvattnet analyseras, d.v.s. man upptäcker att dricksvatten-kvaliteten är dålig först när vattnet redan är konsumerat (eftersom analysresultaten från laboratorier tar flera dagar). För att undvika detta finns ett internationellt risk-baserat arbetssätt inom dricksvattenproduktion, som WHO utformat och rekommenderat sedan 2004, som heter Water Safety Plans (här kallad WSP). Många länder runt om i världen har redan implementerat WSP, och i Europa har t.ex. Island,
- 21330 Storbritannien, Belgien, Schweiz gjort detta. Dock inte Sverige! WSP bygger på HACCP-principerna, vilka Livsmedelverket och Svenskt Vatten påbjuder Sveriges kommuner att följa, men detta räcker inte för att i framtiden kunna garantera en hög säkerhet för vårt dricksvatten. HACCP fokuserar främst på risker i vattenverket och råvattentäkten, men utelämnar helt ledningsnätet och alla de hälsorisker som orsakas där. Av de vattenburna dricksvattenutbrotten som skett i Sverige de senaste 10 åren är
- 21335 mer än en tredjedel av utbrotten orsakade av händelser på just ledningsnätet. WSP baseras på ett holistiskt angreppssätt som analyserar och bedömer risker i hela dricksvattensystemet, till skillnad från dagens tillämpade HACCP-principer. Vilka extra kostnader är förknippade med att implementera WSP i en svensk kommun? Eftersom WSP är ett systematiskt och holistiskt arbetssätt som bygger på det dagliga säkerhetsarbetet som redan genomförs i kommunen idag (men några enkla riskanalyser
- 21340 såsom MBA/QMRA kan tillkomma) innebär en implementering av WSP inte några större merkostnader. Den stora skillnaden och framförallt den viktigaste fördelen med WSP är ett förändrat arbetssätt att analysera och förebygga risker, genom att integrera och systematisera det förebyggande riskarbetet på ett mer strukturerat och holistiskt sätt, vilket i sin tur ger en bättre och mer hållbar dricksvattenförsörjning. Med ovanstående i beaktande yrkar jag på att:
- 21345 Jag/vi yrkar därför:
att WHO:s Water Safety Plans implementeras i svensk lagstiftning för att bättre förebygga hälsorisker för vattenburna sjukdomsutbrott i dricksvattenförsörjningen, nu och i framtiden.

Att Statens Livsmedelsverk ges i uppdrag att snarast påbörja detta arbete.
- 21350 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens för VG Västras motivering
- 21355 Ett partis stämma är inte stället att besluta om exakt metod. Det är inte heller en detaljeringsnivå som lämpar sig för lagstiftning. Däremot att bättre förebygga hälsorisker för vattenburna sjukdomsutbrott väl lämpade att ta beslut och inriktning om.
Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Att bifalla motionen att förebygga hälsorisker för vattenburna sjukdomsutbrott i
- 21360 dricksvattenförsörjningen och att statens livsmedelsverk får i uppdrag att ansvara för detta arbete.
Stämmans beslut
Beslut att bifalla motionen att förebygga hälsorisker för vattenburna sjukdomsutbrott i dricksvattenförsörjningen till exempel i enlighet med WHO:s Water safety plan och att statens livsmedelsverk får i uppdrag att ansvara för detta arbete.

21365

2.66 Nobelpris till klimatforskning

Lars-Ove Bengtsson, Jönköping

- 21370 Vår tids viktigaste fråga är att förhindra att jordens medeltemperatur stiger pga människornas påverkan. I värsta fall kan temperaturhöjningen bli självgående, t ex genom att tundran i Sibirien börjar tina. Då har världen tappat kontrollen. Jordens alla människor har i klimatfrågan en utmaning som om den misslyckas kan bli förödande. Nobelstiftelsen kan bidra genom att utdela ett nytt pris till klimatforskare. Nobelpriset är världsberömt och aktat för sin verksamhet med pris för fysik, kemi, medicin, litteratur och fredsarbete.
- 21375 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet arbetar för att ett Nobelpris utdelas årligen till klimatforskare
att förslaget överlämnas till ansvariga för Nobelpriset, Nobelstiftelsen.
- 21380 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen instämmer i att frågan är mycket angelägen och är en verklig ödesfråga. Däremot konstaterar vi att Nobelstiftelsen är en självständig stiftelse, med stiftelseurkund som styr vad priset ska gå till. Vi anser också att det är forskarsamhället som ska avgöra vem som ska ha Nobelpriset. Mycket väl kan klimatforskningen falla inom ramen för både kemi, fysik och ekonomipriset. Ett alternativ är att Centerpartiet skulle kunna inrätta ett eget pris för att uppmärksamma klimatforskningen. Med hänvisning av ovanstående beslutar distriktsstyrelsen att motionen avslås. Stämman avslår motionen
- 21390 Motionen lämnas vidare till riksstämman med yttrande från distriktsstyrelsen

2.67 Tillståndprocess för vindkraft

Broddetorps Centeravdelning, Skaraborg

- 21395 Ända sedan 1990-talet har många kreativa och ideella krafter i hela Sverige arbetat hårt för att på olika sätt försöka producera grön energi. Rapsolja som drivmedel, salixodlingar, vindkraft och solenergi är några exempel. Ofta har det varit privatpersoner som varit drivande i den alternativa energiproduktionen och ibland kooperativ och mindre företag. Krafterna som motarbetar dessa eftersträvar värda alternativ till fossil energiproduktion är enorma. Dessutom misstänkliggör våra myndigheter de olika energislagen på olika sätt och gör det i stort sett omöjligt att få tillstånd till produktion. Bland de hårdast drabbade är projekt som ansöker om tillstånd för vindkraft.

- 21405 Tillståndprocessen för ett vindkraftsprojekt är så krånglig, tidsödande och kostsam att det är omöjligt för privatpersoner, småföretagare eller kooperativ att genomföra. Dessutom är lagstiftningen sådan att "vindkraftsmotståndare" kan överklaga utan kostnad till alla instanser och på så sätt fördyra och till slut förhindra att tillstånd ges, trots att forskningsunderlag efter många års undersökningar visar på lämplig placering. I varje instans hittar man nya eventuella farhågor som på grund av försiktighetsprincipen måste undersökas. Efter ny omgång undersökningar där farhågan undanröjs som avslagsskäl befarar man att något annat skulle kunna inträffa vilket förhindrar att tillstånd ges ...

- 21410 Småskalig vindkraft, enstaka verk eller små vindkraftsparker, bidrar ofta till stabilare nät. Det ger också möjligheter för småskaligt ägande av grön energiproduktion. Vindkraftsetablering är omgiven av rigorösa bestämmelser redan från början och eftersom det finns många fördelar med den borde Centerpartiet vara med och bidra till att tillståndskrånlet och kostnaderna inför tillståndsgivning hålls nere. Det finns mycket outnyttjade resurser i Sverige.
- 21415 Broddetorps Centeravdelning föreslår partistämman besluta

- Jag/vi yrkar därför:
- 21420 att Centerpartiet ska verka för att enstaka vindkraftverk och mindre vindkraftsparker får en enklare tillståndsprövning
- att Centerpartiet ska verka för att tillståndsgivningen för vindkraftsprojekt av alla storlekar behandlas utifrån ett positivt perspektiv där tillstånd beviljas förutsatt att det inte bevisligen föreligger F16 konkreta hinder

- 21425 att Centerpartiet ska verka för att det inte ska vara helt kostnadsfritt, utom i första instansen, att överklaga ett beslut

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 21430 Yttrande från distriktet:
- Klimatet och jordens uppvärmning är en av våra viktigaste frågor. I Sverige har vi hittills haft en bra utveckling när det gäller förnybar energi.
- Centerpartiets mål är att Sverige inom tjugofem år ska vara helt klimatneutralt och att vi senast 2040 inte ska generera några nettoutsläpp av växthusgaser. Detta mål är högt satt eftersom Centerpartiet ser att tidigare mål varit för lågt ställda och har uppnåtts innan utsatt tid. Därför är valet att sikta på ett mer ambitiöst mål som snabbar på omställningsfarten istället för att sakta ner den.
- 21435 För att kunna uppnå detta mål är utbyggnad av vindkraft en viktig del och som motionären säger så försvåras idag utbyggnaden pga tillståndskrånlet och höga kostnader för tillståndsgivning.

- 21440 Distriktsstyrelsen förslår stämman besluta att
- bifalla motionens att-satser
 - skicka motionen vidare till partistämman

Kommitté 3 - Trygghet i hela landet

21445 3.1 Sjukvård / stafettsystem

Stefan Hanna, Uppsala

21450 Omsorgen och vården fungerar allt mer otillfredsställande med allt längre köer och skenande kostnader. Det är dessutom stora kvalitetsrisker kopplade till de stafettsystem som blir allt vanligare kopplade till kritiska kompetenser som läkare och sjuksköterskor. Stafettsystem som ökar riskerna för att patienter, särskilt multisjuka, får felbehandling då de ständigt möter ny vårdpersonal. Det är oansvarigt att inte se över och korrigera det som inte är bra för patienter och för sjukvårdsverksamhetens rimliga möjligheter att planera sin verksamhet.

21455 Jag/vi yrkar därför:

Att reglera bemanningen inom sjukvården så att de kvalitetsbrister och skenande kostnader som dagens Stafettsystem skapar åtgärdas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

21460

Yttrande från distriktet:

att anse motionen besvarad.

21465 Motionären tar upp ett långvarigt problem inom svensk hälso- och sjukvård där det framför allt vid vissa verksamheter har varit svårt att bemanna med framför allt läkare och sjuksköterskor. För att ändå kunna hålla verksamheterna öppna använder man sig då av inhyrd personal. Detta har, som motionären påpekar, negativa effekter på kontinuiteten och innebär ökad belastning på den fasta personalen. Samtidigt är systemet med inhyrd personal idag i praktiken en förutsättning för att verksamheten ska kunna fungera, framför allt inom primärvården. Utan inhyrd personal skulle många vårdcentraler, inte minst på mindre orter, tvingas stänga. Möjligheten att arbeta som inhyrd har också varit ett sätt för en del läkare och sjuksköterskor ha få ett större inflytande på sin arbetssituation än de kan få som fast anställda i en stor organisation.

21470 Problemen finns i hela landet, men det är stora skillnader mellan olika regioner. Region Uppsala har jämfört med andra regioner en låg andel inhyrd personal.

21475 I motionen föreslås att bemanningen inom sjukvården ska "regleras", det är dock inte preciserat på vilket sätt. Det pågår ett arbete inom Sveriges kommuner och landsting (SKL) för att komma tillrätta med problemen med inhyrd personal. Samtliga landsting och regioner arbetar nu gemensamt med stöd av SKL för att nå ett oberoende av inhyrd personal inom hälso- och sjukvården senast den 1 januari 2019. Projektet har ett starkt stöd från SKL och landstingens och regionernas politiska ledningar. Om det arbetet lyckas kommer de problem som motionären påpekar minska kraftigt.

21480

3.2 Närmare vård

Martina Johansson, Mattias Claesson, Sörmland

- 21485 Den svenska hälso- och sjukvården skiljer sig från många i övrigt jämförbara länder genom sin sjukhustunga struktur. Göran Stiernstedts utredning Effektiv vård visar tydligt att primärvården har svårt att klara uppdraget som ”första linjens vård” och att Sverige är sämre rustat än många andra länder att möta demografiska utmaningar i form av ökad multisjuklighet och en åldrande befolkning. Många patienter söker sig till sjukhusakuten istället för primärvården med följd att patienter ofta är på fel vårdnivå.
- 21490 En rapport från Socialstyrelsen som baserar sig på siffror under perioden juli 2015 till juni 2016 bekräftar bilden. Väntetiderna på akutmottagningarna har ökat och är nu uppe på i genomsnitt 3 timmar och 9 minuter. De som får vänta längst är patienter över 80 år.
- 21495 En utmaning är att flytta resurser från sjukhusen till primärvård och kommunernas omsorg, t ex genom verksamhet på vårdcentral, i patientens hem eller på särskilt boende. Många av vårdens storkonsumenter skulle ha stor glädje av ökad samverkan och samhandling mellan kommunernas vård och omsorg, landstingens primärvård och sjukhusen. Det skulle också bidra till att samhällets resurser används mer effektivt.
- 21500 När primärvården, vårdkedjan och samverkan inte fungerar är det många multisjuka som hamnar mellan stolarna och inte får den trygghet de behöver.
- Jag/vi yrkar därför:
- 21505 Att Centerpartiet verkar för att vården med god kvalité och effektivitet ska organiseras så nära medborgaren som möjligt
- Att Centerpartiet verkar för att primärvården görs till bas för svensk sjukvård.
- Att Centerpartiet verkar för en lagstiftning som ger primärvården ett tydligare akutuppdrag.
- Att Centerpartiet verkar för en primärvård som är lätt tillgänglig för befolkningen under dygnets alla timmar.
- 21510
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 21515 Bifall till motionen

3.3 Närvårdsreform

Jarl Folkesson, Västerbotten

- 21520 Centerpartiet har en heltäckande politik som står stabilt och långsiktigt stark i dagspolitikens ”korsdrag”. Vi vinner valet genom att särskilt lyfta fram det som ligger mitt i megatrenden! Vår valseger grundar sig på en politisk nulägesbeskrivning som breda väljarkretsar känner igen. Sedan kommunicerar vi våra framtidspolitiska lösningar inom områden som är riktigt viktiga för folk – brännande aktuella och mitt i megatrenden – för valet handlar om framtiden!
- 21525 Forskare vid Institutet för framtidsstudier, med stöd av internationella studier - World values survey, redovisar megatrenden som går mot självkontroll och mindre riskbeteende. En pågående normförändring som stärker den växande hälsotrenden. Medelklassungdomar börjar trendmässigt minska sitt alkoholintag dvs minskat riskbeteende. Man börjar ta till sig de senaste folkhälsorönen –
- 21530 äter nyttigt, gymmar och har sedan länge slutat röka. SvD.se skriver 2017 01 18 ”Hälsovurmen. Tron på att rätt kost och träning ger ett långt och friskt liv är idag kanske starkare än någonsin. Forskare menar att trenden är att hälsa har blivit vår nya religion.”
- 21535 Mitt i denna megatrend står Centerpartiets folkhälsopolitik – närodlad mat enligt svenska djur- och växtskyddsnormer, motion, social gemenskap och ekonomisk grundtrygghet. Genom framgångarna med att vi själva antog ett nytt signalelement (igenkänningsord/begrepp - som jag ville att vi skulle göra) och att det blev det suveräna Närodlad politik så vet vi hur viktigt det är för alla politiskt oengagerade och oinformerade med ett konkret och tydligt igenkännings-begrepp för vår politik! Därför skall Centerpartiet lyfta fram hälsopolitiska signalelement Närodlad folkhälsa!
- 21540 Fundamentalt för folkhälsopolitiken är en väl fungerande hälso- och sjukvård – vilket ingen kan säga råder idag. Ingen som verkligen är väl insatt i sjukvårdssystemet tror längre på vänsterns mantra att bara höja skatterna och ösa på med ännu mer av samma sjukvårdspolitik inom ett oreformerat sjukvårdssystem. Alla som verkligen är väl insatta i sjukvårdssystemet inser idag att ett reformerat sjukvårdssystem måste bygga på en ”första linjens sjukvård” som verkligen fungerar så bra att upp till
- 21545 70% av vårdbehoven löses på primärvårdsnivån (jfr Glesbygdsmedicinskt centrum i Storuman). Därigenom avlastas den dyrbara lasarettsvården så att den kan leverera fullgod högspecialiserad vård. Centerpartiet har det unika Problemformuleringsinitiativet i sjukvården! Hädanefter måste alla politiska partier förhålla sig till Centerpartiets närodlade folkhälsa. Centerpolitik mitt i megatrenden! Centerpartiets närvårdsreform för hälso- och sjukvården – Närodlad folkhälsa:
- 21550 Det är numera uppenbart för alla att sjukvården i Sverige har allvarliga problem. Myndigheten för vårdanalys konstaterar att sedan 90-talet har inga mer djupgående strukturreformer av sjukvården genomförts utan focus har (Institutet för framtidsstudier) legat på att göra samma sak som vanligt – i allt större volymer. Den huvudstrategin leder, av kostnads-, personal- och humanistiska skäl till vägs ände – om den inte ersätts med tydligt framtidsinriktade reformer.
- 21555 Framtidens hälso- och sjukvård måste utgå från förebyggande verksamhet baserad på begreppsparat Folkhälsa och Närvård!
- 21560 Framtidens sjukvård skall kunna fungera fullödigt utan att det rutinmässigt måste till ett vårdcentrals-/lasarett-besök. De system som, (exempelvis via ett Närvårdsrum/telemedicin-hälsorum), ger direkt tillgång till hudläkare har bättre resultat, i form av lägre dödlighet, än de system som först kräver bedömning av en icke-specialist. Enligt Institutet för framtidsstudier måste fokus läggas på att ta fram bildhantering (till Närvårdsrummen) så att grovsorteringen av t.ex. fläckar på huden kan göras redan där. Det är vidare också viktigt att jobba med metodutvecklingen av preventiv sjukvård.
- 21565 Idag råder en besvärande brist på läkare och specialist-sjuksköterskor – inte bara på vårdcentraler och sjukstugor, utan det är också så att inte ens på sjukhusen, och inte ens på Universitetssjukhusen, kan vården upprätthållas på ett tryggt och väl fungerande sätt.

- 21570 Uppenbart är att sjukvårdsinrättningarna i framtiden måste avlastas all vård som är möjlig att bedriva nära patienten – och då måste en närvårdsreform sättas in, som med framtidens teknik och organisation bygger närutvecklad folkhälsa och närsjukvård. Det finns tillgång på specialistläkare på vissa orter i Norden, Europa och delar av övriga världen. Dessa måste utnyttjas med distans-överbryggande teknik – i första hand under tiden som det nu rådande generationsväxlings-gapet utbildas bort, men också för att garantera högsta kompetens-kvalitet redan vid första besöket på (för)ortens Närvårdsrum/telemedicinrum. Genom en sådan närvårdsreform reduceras kraftigt behovet av vidareremisser, bl.a. för bedömningar, som belastar sjukvårdsmottagningarna.
- 21575 Vidare måste en ny typ av närvårdscentraler (dvs. vårdcentraler/sjukstugor) utvecklas – vårdmottagningar som numera, med modern teknik, vi erfarenhetsmässigt vet kan lösa upp till 70% av patienternas sjukvårdsbehov. Det är för väldigt många förvånande och obekant hur mycket sjukvård man idag utför på glesbygdens sjukstugor.
- 21580 Detta arbetssätt, som skall nyttja modern och distans-överbryggande teknik, måste utvecklas och spridas så att sådana närvårdcentraler skapas över hela landet.
- 21585 På Glesbygdsmedicinskt center i Storuman är man redan klart igång med att utveckla denna sjukvårdsmodell – i nära samverkan med glesbygdsmedicinsk expertis från Australien och Canada. Centerpartiet bör snarast initiera en utvecklingsprocess mot en sådan moderntekniskt-baserad närvårdsform av sjukvården.
- 21590 Basen i denna folkhälso-närvårdsreform blir småortens och förortens Närvårdsrum (telemedicinrum liknande Virtuellt hälsorum i Slussfors) där en särskilt utbildad primär(under)sköterska/ev. hemtjänstpersonal med hjälp av högklassig bildkommunikation, fiberoptiska kameror, distansöverförd provtagning etc. etc. redan i denna allra första linjens sjukvård kan få bedömningar av experter i när eller fjärran – som antingen direkt kan leda till erforderlig medicinering, eller hänvisning till rätt vårdnivå, närmaste Närvårdscentral (dvs sjukstuga) eller sjukhus för högspecialiserad vård.
- 21595 Nivå 2 i vår närvårds-sjukvård är denna Närvårdscentral (sjukstuga) som är bemannad med närvårdsläkare och modern-teknisk digitaliserad sjukvårdsutrustning (röntgen etc.) samt högklassig bild- och e-hälsoteknisk kommunikationsutrustning. Här skall upp till 70% av all erforderlig sjukvård kunna ges och akutplatser för inläggning finnas.
- 21600 Nivå 3 blir sjukhusen för högspecialiserad vård – som då avlastats samtlig vård som bara är möjlig och lämplig att utföra lokalt.
- Detta är Centerpartiets närvårdsreform för Närodlad folkhälsa!
- 21605 Jag/vi yrkar därför:
att Partistyrelsen får i uppdrag att snarast igångsätta en process som skall leda fram till en närvårdsreform av landstingens sjukvård i Sverige, i enlighet med denna motions innebörd.
att Centerpartiet skall särskilt lyfta fram det hälsopolitiska signalelementet "Närodlad folkhälsa"
- 21610 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Inget yttrande insänt från distriktet

3.4 Tvångsäktenskap

Cecilia Wemming, Stockholms Stad

21615

Barn som gifts bort mot sin vilja är ett omfattande globalt problem. I utvecklingsländer uppskattas uppmot en av nio flickor under 15 år bli bortgifta mot sin vilja. Även i Sverige faller barn och kvinnor offer för tvångsäktenskap. Enligt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor anser omkring 70 000 ungdomar mellan 16-25 år i Sverige att deras föräldrars kultur och religion begränsar deras val av partner. Av dessa ungdomar är 8 500 i riskzonen för att bli bortgifta mot sin vilja. Hur många som faktiskt blir bortgifta finns det tyvärr ingen statistik om, men att det sker på regelbunden basis vittnar såväl socialtjänst som polis om sedan länge.

21620

21625

Att som barn bli bortgift mot sin vilja är ett av de värsta frihetskränkningar en individ kan drabbas av. Varje gång detta drabbar ett svensk medborgare är ett misslyckande för Sverige – i relation till den enskilda, men också utifrån Sveriges internationella åtaganden.

21630

21635

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, artikel 3, fastslår att “Alla människor har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet”. Äktenskap må ingås endast med de blivande makarnas fria och fullständiga samtycke (artikel 16:2). FN:s medlemsländer uppmanas att fördöma våld mot kvinnor och att inte hänvisa till sedvänjor, traditioner eller religiösa överväganden för att därigenom undvika sitt ansvar att avskaffa det. I januari 2001 antog FN:s generalförsamling en resolution (55/66) om avskaffande av brott mot kvinnor i hederns namn. Resolutionen fastslog att hedersrelaterade brott mot kvinnor är en fråga som berör kvinnors mänskliga rättigheter och att det åligger medlemsstaterna att förhindra och utreda sådana brott, samt ställa förövarna inför rätta. Staten är skyldig att ge offren skydd. Statens undlåtenhet att skydda offren utgör i sig en kränkning av de mänskliga rättigheterna. När en svensk kvinna eller flicka sträcker ut handen mot svensk offentlighet för att få hjälp att fly från ett planerat tvångsäktenskap – och svensk offentlighet misslyckas i den hjälpen – bryter vi mot de förordningar vi som land skrivit under.

21640

21645

Tvångsäktenskap sker ofta i släktens hemland. Det är länder där svenska myndigheter idag har liten möjlighet att ingripa. När en ung svensk medborgare kontaktar en svensk ambassad i landet och ber om hjälp i dagsläget, kan de bara bara ge rådet till den unga att försöka ta sig till ambassaden. Detta är ofta omöjligt för den strängt övervakade bortrövade personen. När man väl först ut ur Sverige lämnas den unga därför mer eller mindre åt sitt öde. Detta är oacceptabelt.

21650

21655

I Storbritannien finns sedan länge Forced Marriage Unit. En organisation med syfte att förhindra tvångsäktenskap. Förutom att ha en nationell stödlinje öppen dygnet runt så utför de också uttryckningar i främmande länder när en flicka med engelskt medborgarskap larmar om hjälp. En förklaring till myndighetens framgång är att det är ett initiativ som lyder under både deras justitie- som utrikesdokumentet. Bland annat har de därför personal som är mer kvalificerade än ambassadernas diplomater vad gäller att bege sig ut till avlägsna byar för att frigöra individer ur hotfulla situationer. Den blandade personaluppsättningen främjar också det preventiva samverkansarbetet departementen emellan, samtidigt som det visar på Storbritanniens allvar i synen på brottet. Storbritanniens framgångsrika modell för att bemöta tvångsäktenskapets komplexa och allvarliga natur borde kunna inspirera en svensk motsvarighet.

21660

Jag/vi yrkar därför:

Att Sverige förstärker det preventiva arbetet vad gäller tvångsäktenskap så att risken att drabbas för brottsformen minskar.

Att Sverige instiftar en exekutiv organisation med möjlighet att återföra svenska medborgare från utlandet som riskerar att falla offer för tvångsäktenskap

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

21665

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

21670

Motionären tar upp en viktig och aktuell fråga, som berör det svenska samhällets traditioner och de demokratiska principerna om mänskliga rättigheter. Dessutom berör motionen en samhällssituation där det finns ett behov av att stärka samarbetet med internationella och religiösa samfund, för att via väletablerade institutioner agera för att förhindra barn- och tvångsäktenskap.

Sverige ska följa FN:s Deklaration om de Mänskliga Rättigheterna och därtill hörande konventioner samt Europakonventionen. Sverige ska också säkerställa att svensk lag följs av alla som lever i Sverige.

21675

Det är också viktigt att speciella insatser görs både på hemmaplan och utanför Sveriges gränser med hjälp av biståndsorganisationer, civilsamhälle och myndigheter. I Sverige ska ingen individ behöva leva med rädslan att bli gift mot sin vilja. Samtidigt ska svenska myndigheter vara tydliga med att det inte finns någon heder i att hindra människor från att leva sina egna liv och göra sina egna val.

21680

Distriktsstyrelsen anser också att det finns bristande kunskaper kring frågan både hos myndigheter och i övriga samhället. Därför är det viktigt att öka kunskapen och insatserna i frågan, samt att se närmare på det arbete som görs utomlands och som har uppnått positiva resultat.

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman att besluta:

Att bifalla motionen i sin helhet.

Att vidaresända motionen till riksstämman.

21685

Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut

- Att bifalla motionen i sin helhet.

- Att vidaresända motionen till riksstämman.

Dan Tilert yrkade på att andra att-satsen ska lyda:

21690

- Att en utredning och närmare specificering görs av möjligheterna att införa en exekutiv organisation.

Yrkande av Christian Schlater till förmån för följande förslag:

- Att Sverige bör verka för att träffa multi eller bilaterala avtal om återförande.

Beslut:

Stämman beslutade

21695

Att bifalla kommitténs förslag till beslut

Reservation:

Dan Tilert reserverade sig mot stämmans beslut avseende att-sats två

”Reservation mot att-sats nummer två till förmån för utredning och närmare specificering av densamma”.

21700

Reservation

Patrik Ryberg reserverade sig mot stämmans beslut avseende att-sats två

”Jag reserverar mig mot beslutet i motion 33, andra att-satsen. I stället för att instifta en exekutiv organisation tycker jag att det ska utredas om möjlighet finns. D.v.s. enligt Dan Tilerts förslag.

21705 **3.5 Stärkt skydd för barn**

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, centerkvinnorna

21710 I en studie gjord av Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhälles Frågor från 2009 uppgav 70 000 unga personer i Sverige att de var oroliga för att inte själva få välja partner eller vem de ska gifta sig med. Många av de tillfrågade var barn. Liknande rikstäckande undersökningar har sedan 2009 inte genomförts, vilket är problematiskt i sig, men det finns starka indikationer på att situationen förvärrats. Vi anser att en utredning som belyser hur många barn som tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden i Sverige måste genomföras för att bättre förstå omfattningen.

21715 I en rapport från Migrationsverket 2016 identifierades 132 gifta barn i det svenska mottagningssystemet - 129 flickor och 3 pojkar. Men det konstaterades också att det förmodligen finns fler asylsökande gifta barn i Sverige än de som hade identifierats.

21720 Trots en skärpning av lagstiftningen 2014 så kan barnäktenskap med personer mellan 15 och 18 år fortfarande idag erkännas i Sverige enligt lagen om "vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmyndarskap". Flera instanser, där ibland Barnombudsmannen, vill nu att lagen ändras så att inga barnäktenskap erkänns. Utöver detta finns det även stora brister i hur lagen idag tolkas, inte minst när det gäller socialtjänstens ansvar i utredning och åtgärder för barn. Därför behövs
21725 det en lagändring som säkerställer att ingen person 18 år ska kunna anses som gift i Sverige, även om äktenskapet har ingåtts i ett land där äktenskapet varit giltigt.

Enligt det nationella kompetensteamet, som ligger under länsstyrelsen i Östergötland, finns det stora kunskapsbrister men också stora variationer i hur myndigheter och kommuner följer och tolkar befintlig lagstiftning. I flera fall har Migrationsverket anvisat flickor tillsammans med sina män till asyl-, flyktingboenden eller en adress som mannen angivit. I något fall har socialtjänsten i den mottagande kommunen inte reagerat på att en flicka lever tillsammans med en vuxen man utan hanteringen av ärendet har lett till att barnet har setts som en "vuxen gift kvinna". Det har först efter en flytt till en annan kommun uppmärksamats av socialtjänsten där som har reagerat och börjat utreda
21735 flickans behov. Det finns även exempel på gode män som motsatt sig att flickorna ska placeras tillsammans med sina män och exempel på gode män som godkänner att de bor och lever ihop. Det finns också exempel på flickor som har placerats hos släktingar och där det sedan har framkommit att de är gifta med en son i familjehemmet.

21740 Erfarenheterna från det nationella kompetensteamet är att socialtjänsten gör helt olika bedömningar i dessa ärenden, vissa har enskilda samtal med flickorna, separerar dem från deras vuxna män och utreder grundligt flickornas behov medan en del socialtjänster enbart gör en skyddsbedömning och låter flickan bo kvar. Kommunernas socialtjänst saknar enhetliga rutiner för hur de ska göra en säker bedömning av flickans situation då hon lever med den vuxne mannen.

21745 Det Nationella Kompetensteamets uppfattning är att det finns behov av stöd och vägledning till kommunerna som tydligt förmedlar att socialnämnden har ansvar för att ge stöd och skydd till barn som riskerar fara illa. Information till kommunerna måste vara tydlig och inte ge utrymme för godtycklig tolkning. Vi vill därför att det genomförs en nationell kunskapshöjning i alla kommuner
21750 kring hedersrelaterat våld och förtryck, samt att det tas fram nationella riktlinjer till kommunerna i ärenden som rör ensamkommande flickor.

Utöver behovet av stärkt kompetens hos kommunerna så behövs det även ett starkare skydd för att skydda de barn som förs ut ur landet, för att utsättas för exempelvis tvångsgifte eller könsstympning. I
21755 Storbritannien etablerades en så kallad "Forced Marriage Unit" (FMU) 2005 efter att brittiska

medborgare under fem år efterfrågat stöd från staten för att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. FMU arbetar förebyggande men bedriver också ett aktivt arbete för att förhindra bortförande till ofrivilliga äktenskap eller relaterade hedersbrott. När något barn saknas från exempelvis skolan och det befaras röra sig om tvångsäktenskap kan lärarna ringa FMU för stöd och råd, men också för att göra en anmälan om barnet är försvunnet.

I samband med att ett barn anmäls försvunnet i Storbritannien utfärdas en så kallad "ward of court", som ger befogenheter till stöd för FMU när de agerar utomlands. Med en "forced marriage protection" order möjliggörs rättsliga åtgärder gentemot föräldrar om de inte inom 48 timmar återför barnet. Återförs inte barnet inom tidsangivelsen kan föräldern häktas och i förlängningen dömas till fängelse. Om FMU får kännedom om var barnet befinner sig finns också möjligheten för brittisk ambassadpersonal att agera. Vi anser att en FMU-enhet liknande den i Storbritannien skulle göra nytta här i Sverige. Vi vill även ge ambassader utökade möjligheter att hjälpa barn som tvingats utomlands för att ingå äktenskapsliknande förhållanden eller om flickor tvingats utomlands för att könsstympas.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att inget barn under 18 år ska kunna anses som gift i Sverige, även om äktenskapet har ingåtts i ett land där äktenskapet varit giltigt.

Att Centerpartiet verkar för att utreda omfattningen av barn som tvingas leva under äktenskapsliknande förhållanden i Sverige.

Att Centerpartiet verkar för nationella riktlinjer till alla landets kommuner i hanteringen av ärenden som rör ensamkommande flickor.

Att Centerpartiet verkar för ett införande av en Forced Marriage Unit likt det som finns i Storbritannien.

Att Centerpartiet möjliggör för förhör på ambassader om barn tvingats utomlands för att ingå äktenskapsliknande förhållanden eller när flickor riskerar utsättas för könsstympning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

3.6 Polisers legitimation vid pensionering

Tord Bergqvist, Dalarna

- 21790 En läkare eller sjuksköterska som går i pension får behålla sin legitimation såvida inte han eller hon lämnar tillbaka den eller fråntas den. En polis som går i pension fråntas sina befogenheter. Några av dessa poliser som idag på detta sätt avaktiveras skulle säkert vara villiga och kapabla att rycka in när det behövs. Inte minst på landsbygden skulle det kunna vara av avgörande betydelse för att snabbt få fram resurser när något händer.
- 21795 Det nuvarande systemet där polisbrickan med tillhörande befogenheter måste lämnas in vid pensioneringen är förlegat och borde vara möjligt att förändra. Eventuellt måste en lagändring komma till stånd. Grundregeln borde vara att en polisman får behålla sina befogenheter fram till dess en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att brickan återkallas. Frågan om vapen i tjänsten
- 21800 borde inte vara något problem eftersom poliser i allmänhet fortlöpande måste uppvisa sina färdigheter med vapen för att få använda dem i tjänsten.
- Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska arbeta för att poliser som pensioneras får behålla sina befogenheter fram till dess
- 21805 en aktiv åtgärd vidtas, antingen efter ett eget beslut eller att befogenheterna återkallas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Inget yttrande insänt från distriktet
- 21810

3.7 Beredskapspolisen

Benjamin Topalovic, Blekinge

21815 2010 togs ett beslut att avveckla Beredskapspolisen (BP) för att Rikspolisstyrelsen (RPS) tyckte att BP inte användes.

Idag kan vi se att BP skulle vara en stor tillgång till en poliskår som är under otroligt stor press. Vi kan även se terrorhändelser runt om i Europa och vi har även haft ett terrorbrott här hemma i Sverige. Vid sådana händelser behövs mycket polis på gatorna för att skapa lugn och trygghet.
21820 PB används för att avlasta ordinarie polisen i alldagliga uppgifter som t.ex trafik- och nykterhetskontroller, så att ordinarie polis kan fokusera på akuta ärenden.

Jag/vi yrkar därför:
Att återta Beredskapspolisen till motsvarande storlek före avveckling, med anpassade uppdrag och utrustning för att fylla dagens behov.
21825

Att ge RPS i uppdrag att ha en beredskapspolisstyrka operativ senast 2022

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

21830 Yttrande från distriktet:
Distriktsstämmans svar:
Blekinge Centerpartis distriktsstämma bifaller motionen då Beredskapspolisen idag skulle innebära en tillgång i arbetet med allvarliga störningar på samhället från ordnings- och säkerhetssynpunkt. Det skulle ge Polismyndigheten större möjlighet att upprätthålla en polisnärvaro lokalt i hela Sverige för
21835 ökat brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete.
Motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

3.8 Trygghet på asylboenden

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, centerkvinnorna

21840

Enligt Migrationsverkets statistik har antalet incidenter på asylboenden ökat de senaste åren. I de flesta fall handlar det om våld sinsemellan boende, men det förekommer även mot personal.

21845

Polisens s.k ”Almaprojekt”, där polisen kartlade incidenter och brott där nyanlända utsatts för brott eller stod som misstänkta gärningspersoner, gav en bild av den utsatthet som finns bland nyanlända.

21850

Projektet påbörjades 11 november 2015 och avslutades 31 januari 2016. Totalt fanns det under projektiden 2368 anmälningar där asylsökande registrerade som brottsmisstänkta och i 1722 fall som brottsoffer. I 55% av fallen gällde det brott på asylboenden. Vanligast var misshandel och hot i samband med bråk mellan de boende. 3% av dessa var relaterade till sexualbrott. En absolut majoritet av brotten som polisen hanterade handlade om brott som begås inom grupperna på boendena.

21855

Migrationsverket bekräftar att mängden incidenter på asylboenden har ökat. Detta kan också bero på att det är många på samma plats, få boenden, fler sökande, och långa handläggningstider. Anmälningar görs till polisen men mycket av säkerhetsarbetet görs på plats av migrationsverket. Vissa boenden utrustas idag med ny teknik och trygghetslarm som skulle kunna förbättra utryckningstider och öka tryggheten märkbart. Vi vill dock se att detta blir praxis, inte bara initiativ från individuella boenden.

21860

Migrationsverket jobbar aktivt med att förebygga brott på asylboenden. Genom dialog, arbete med polisen, samt information till de boende om befintlig lagstiftning och regelverk. Arbetet går ut på att göra de boende tryggare. Information, bättre boendesituationer och snabbare handläggning är aspekter som Migrationsverket tar upp för att öka tryggheten. En möjlighet är förmågan att ta hand om problematiska individer och flytta dessa till särskilda bostäder. Dessa beslut görs individuellt av varje boende och stöds av Migrationsverket i åtgärdsfasen. Miljön på asylboenden skulle då förbättras av att individer som gjort sig skyldiga till att skapa oro förflyttas och inte längre kan störa ordningen. Att skapa särskilda boenden för de individer som bidrar till att skapa otrygghet tror vi skulle vara en lösning.

21865

Oron på boenden kan inte underskattas. Långa väntetider med svåra boendeförhållanden försvårar integrationsarbetet. En lösning som Migrationsverket tar upp är förslaget om samhällsorientering, och att denna skall komma in så tidigt som möjligt. Idag tar det lång tid innan samhällsorienteringen faller på plats, vilket också förlänger integrationsprocessen. Centerpartiet och Centerkvinnorna stödjer att samhällsorientering skall sättas in direkt då nyanlända kommer till Sverige. Fram till dess att detta blir en verklighet är det dock viktigt att Migrationsverket omgående börjar arbeta med att förbättra tryggheten på boenden för asylsökanden, och i detta behövs ett tydligt jämställdhetsperspektiv.

21870

Jag/vi yrkar därför:

21875

Att Centerpartiet verkar för att det införs trygghetslarm på alla asylboenden.

Att Centerpartiet verkar för att möjliggöra flytt av personer som bidragit till otrygghet på asylboenden till annat boende.

Att Centerpartiet verkar för ett utökat uppdrag till Migrationsverket att med ett jämställdhetsperspektiv förbättra boendetryggheten för asylsökande under sin väntan på beslut.

21880

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

21885 **3.9 Vapenlagar**

Ali Alshawi, Hassan Alshawi, Fatima Nadine Altundal, Asia Yasmin Aljanabi, Christopher Duilio Correa, Anmar Al Saad, Skåne

21890 I Sverige har antalet brott med skjutvapen ökat markant. Under 2016 har 12 människor blivit offer till gängrelaterad våld i bara Malmö, även oskyldiga har blivit drabbade på senaste tid och insatsen har varit icke existerande. Vapeninnehav har blivit ett vardagligt problem i dagens Sverige där många innehar olagliga vapen vilket leder till ökad osäkerhet bland svenska medborgare. Våldet måste avta. Vad är ett samhälle utan ett fungerande rättssystem? Vi behöver/kräver en engagerad närodlad poliskår för att få ett säkrare och tryggare Malmö.

21895 A. Den som uppsåtligen innehar ett skjutvapen utan att ha rätt till det eller överlåter, lånar ut ett skjutvapen till någon som inte har rätt att inneha vapnet döms för vapenbrott till fängelse i högst två år.

21900 B. Om brott som avses i paragraf 1 första stycket är grovt, döms för grovt vapenbrott till fängelse i lägst ett och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om vapnet har innehafts på allmän plats eller på en annan plats där människor brukar samlas eller har samtals eller i ett fordon till fängelse straff lägst tre år och högst sex år . (2014:894)

21905 Båda förslagen har som syfte att nästa gång en lagförbrytare tänker bryta mot lagen skall den dömas efter yrkandet. Genom att skärpa vapenlagarna förhindrar och försvårar vi vapeninnehav, kriminalitet och förhoppningsvis kan det rädda liv.

Jag/vi yrkar därför:

Att straffet för vapeninnehav höjs till högst fyra år och minst två år

Att straffet för grovt vapenbrott/innehav höjs till högst åtta år och minst fyra år

21910

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

21915 **3.10 Illegala vapen**

Anders Agnemar, Östergötland

Under lång tid har det så gott som varje vecka kommit rapporter om att människor skjutits med illegala vapen i vårt land.

21920 Tar man inte krafttag mot detta nu, kommer antalet illegala vapen fortsätta att öka. Både hos dem som avser att använda dem i ett aggressivt syfte och hos andra som börjar känna att det är dags att skaffa sig ett vapen för att kunna försvara sig.

21925 Det är naturligtvis många åtgärder som behöver vidtas för att vissa människors vilja och möjlighet att använda vapen mot andra människor skall försvinna.

En självklar och viktig åtgärd är givetvis att få bort de illegala vapnen. Därför föreslår jag att Centerpartiet verkar för att Sveriges Riksdag beslutar att följande åtgärdsprogram genomförs. Nolltolerans mot illegalt vapeninnehav inklusive handgranater proklameras.

21930 Kraftfulla åtgärder vidtas för att förhindra att illegala skjutvapen och handgranater förs in i Sverige. Straffvärdet för illegalt vapeninnehav höjs till en klart avskräckande nivå.

En vapenamnestiperiod om 3 - 5 månader utlyses.

21935 Inför och under denna period ges omfattande och lättfattlig information om vad som kommer att gälla efter amnestiperiodens slut. Åtgärderna skall vara tajmade på ett genomtänkt sätt.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet aktivt verkar för att Riksdagen beslutar om ett åtgärdspaket mot innehav av illegala vapen inklusive handgranater enligt ovanstående förslag.

21940 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

21945 Motionären tar upp angelägna frågor rörande illegala vapen och sprängmedel. Centerpartiet har tillsammans med M, L och KD till Riksdagen i motion 2015/16:2650 föreslagit i huvudsak de åtgärder som motionen innehåller.

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att motionen anses besvarad då den redan är partiets politik.

21950 Distriktsstämman beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att anse motionen besvarad så den redan är partiets politik.

3.11 Samhällsväktare

21955 *Centerpartiet i Malmö, Skåne*

Svensk polis löser allt färre brott. En granskning av siffrorna över antalet uppklarade brott visar att även antalet avskrivna fall har räknats in. Om dessa tas bort blir det tydligt att brottsuppleringen är den lägsta på 16 år. Minskningen av antalet uppklarade brott är störst i brottskategoriseringar såsom stölder, skadegörelse och bedrägerier. Detta talar för att vår polis har blivit ineffektiv som måste dölja sina misslyckanden bakom en missvisande kategorisering.

21960

Anledningar till varför polisen misslyckas klara upp brott är flera. Bland dessa kan nämnas en omorganisation som legat till grund för många polisers uppsägningar. Vidare har en våg av våldsbrott sköljt över landet och lett till att kvarvarande poliser varit tvungna till att omprioritera. Arbetsmiljön för våra poliser är svår för en utomstående att bedöma och det finns många punkter varpå polismyndigheten borde bättra sig för att i sin tur bli en mer attraktiv arbetsgivare.

21965

Centerpartiet har idag förklarat sig redo att öppna upp för en närpolis med tydliga arbetsuppgifter och ett närodlat fokus. Vi är öppna för att polisen blir fler och större. Men oavsett våra intentioner så kan vi inte övertala den som inte vill bli övertalad. Polisen kan inte anställa poliser som inte vill bli anställda av polisen. Det tar tid för polisen att byta intryck och bli en inbjudande arbetsplats för framtida kollegor.

21970

Under den här tiden, för att avhjälpa den polisiära resursbristen på kort sikt, behöver våra drabbade medborgare en lokal samhällsväktare som inte abdikerar från tryggheten. I väntan på att fler utbildas till poliser. I väntan på att polisen ska bli en attraktiv arbetsgivare eller att en ytterligare omorganisering ska ställa allt till rätta behöver vi tillhandahålla en lösning här och nu. För vi kan inte pausa från brottsligheten. Vi kan inte stänga av den under tiden som vi tar fram en paketslösning på polisens problematik.

21975

Därför bör vi se över polisens riktlinjer och ta fram en handlingsplan för hur svensk polis i större utsträckning kan inkludera privata aktörer som exempelvis vaktbolag och ordningsvakter i dialoger och avtal med våra kommuner. Ordningssvakerna kan nämligen genom sin närvaro fortfarande lova att en närodlat och handlingskraftig samhällsväktare finns för våra medborgare. De kan lösa problemet med lokalt polisiär arbetskraftsbrist och har långt större befogenheter än ordinarie väktare. Till exempel har ordningsvakter befogenhet att avvisa och avlägsna samt omhänderta personer för att avvärja en straffbelagd handling. Deras närvaro inger förtroende, trygghet och respekt därför att det är kunskap som överförs från polismyndighet till vakt.

21985

I väntan på att en avtalad och lokalt förankrad kommunpolis ska vinna mark anser vi att den tillfälliga lösningen finns i polisens förordnade ordningsvakter. Polisen ska lösa fler brott men fler än polisen kan arbeta brottsförebyggande. Uppmuntra dem därför till att komplettera varandra. Abdikera inte från tryggheten och gör satsningar som går att förverkliga nu.

21990

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet utreder svensk polis riktlinjer för brottsförebyggande arbete och ser över hur de kan inkludera privata aktörer som exempelvis vaktbolag och ordningsvakter i större utsträckning än tidigare utifrån lokala behov.

21995

att Centerpartiet driver frågan att ordningsvakter kan bli en naturlig resurs för tillfällig förstärkning i polisens brottsförebyggande arbete.

22000

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

22005 Inget yttrande insänt från distriktet

3.12 Ändrade straffsatser

Ask Fjellklang, Fyrbodal

- 22010 Bakgrund.
Ibland så uppmanas/informeras olika typer av personer som inte vill följande gällande lagar i Sverige varandra eller via media att om de nekar till brott så kan påföljden av deras brott bli lägre/kortare än om de erkänner.
- 22015 Detta gäller speciellt om de upprepar sin brottsliga bana.
Jag anser att det skall vara jämställt som för oss "vanliga" att det skall vara värre att upprepa ett fel och att om vi fortsätter med brott skall straffas ännu hårdare och att rättsystemet skall uppmana/ hjälpa personerna att sluta med all typ av brottslighet.
Nu har det blivit tvärtom tyvärr.
- 22020 Upprepade brott borde ju som sagt snarare straffas med hårdare påföljd och inte mildare som nu!
Har själv aldrig förstått hur så många kan försvara denna konstiga praxis.
Jag hoppas härmed att vi som parti kan visa att vi försöker rätta till felaktiga beslut som lett till konstiga "praxis".
- 22025 Dessa så kallade "gällande rätts praxis" är tyvärr svårare att ändra på än att införa nya påföljder.
Jag har själv försökt ändra på detta när jag var aktiv som nämndeman och nämndemännens riksorganisation NMRF stod bakom motionen till deras förra kongress men med stort motstånd från de som arbetar i vårt rättsystem tyvärr och varför?
- 22030 Exemplet nedan gäller fortkörning men samma rabatt gäller för alla typer av brott när påföljden skall räknas ut tyvärr. Fortkörning anses av många inte vara något brott men enligt gällande lag är det ett brott och kan användas som ett exempel för att alla skall förstå innebörden av detta med rabatterad påföljd.
- 22035 1:a fortkörning får 2 000kr i böter
2:a fortkörningen får ytterligare 2 000kr i böter.
3:e fortkörningen får ytterligare 2 000kr i böter.
4:e fortkörningen får ytterligare 2 000kr i böter.
- 22040 Alternativ 1
Gör som ärliga och erkänner och betalar varje gång med en totalsumma på 8 000kr utan utredningar eller rättegångar.
- Alternativ 2
- 22045 Påföljd böter 3 750kr eller 0kr om det inte hinns med.
Om de försöker lindra sina egna straff och nekar till brott varje gång vilket även medför att hela rättsystemet med förundersökning, åtal och rättegång m.m. dras igång och skall verkställas om tid finns annars slipper de helt straff 0kr!
- 22050 Ibland så dyker inte den åtalade upp och då får samhället stå för ytterligare en runda av dessa kallelser med inställda rättegångar och flera andra som slipper åtal på grund av resursbrist och prioriteringar tyvärr.
- Den åtalade får då större möjlighet att undgå straff vilket inte kan vara vår mening.
- 22055 När väl domen skall utfärdas och påföljden räknas ut så summeras alltid påföljderna och då gäller alltid en halvering av föregående påföljd, tid som belopp.
1:a tillfället 2 000kr

- 2:a tillfället 1 000kr hälften av förra tiden eller beloppet vid varje steg sedan!
 3:e tillfället 500kr
 22060 4:e tillfället. 250kr
 Summa. 3 750kr.
- Sammanfattning av rabattsystemet som måste ändras.
 Det blir under hälften att betala för den som nekar till brott enligt exempel ovan än om för de som erkänt direkt.
 22065
- En väldigt stor kostnad för samhället om de nekar.
 Inte ens rättegångskostnaderna får de stå för själva i alternativ 2!
 Denna praxis måste bort så påföljder inte rabatteras på detta vis. Detta gäller alla typer av upprepade brott som medför någon form av påföljd. Fortkörning, rån eller mord.
 22070
- Jag/vi yrkar därför:
 Att partiet arbetar för att ta bort gällande rabatt som av hävd kallas Gällande rättspraxis vid upprepade brottslighet.
 22075
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
 Distriktsstyrelsens svar på motioner om straffsatser
 22080 Distriktsstyrelsen anser att det är oerhört viktigt att värna möjligheten att överklaga och pröva beslut i domstol. Det är viktiga principer för rättssäkerheten i Sverige. Straffrabatt som motionären lyfter har Centerpartiet arbetat med på andra områden. Under 2016 fick Centerpartiet med sig alla partier i riksdagen om ett tillkännagivande om att införa en ny brottsrubricering ”Systematiska stölder” som partistämman 2015 fattade beslut om. Distriktsstyrelsen delar andemeningen i motionen om att minska straffrabatter. Vi anser att det bör göras en översyn av nuvarande lagar och praxis för att göra eventuella förändringar för att minska straffrabatterna i rättssystemet. Det är samtidigt viktigt att värna människors möjlighet att få sina beslut prövade i domstol.
 22085 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
 Att distriktsstämman anser motionen besvarad
 22090 Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag till beslut.

3.13 Straffrabatter

Carina Höglund, Dalarna

22095 I rättssystemet tillämpar vi principen om proportionalitet, det vill säga att mindre allvarliga brott ger lägre straff och grövre brott ger hårdare straff. Ett grövre brott kräver längre tid att sona. En straffrabatt innebär i praktiken att för varje ytterligare brott du begår, desto lägre blir straffet för just det enskilda brottet. Samhället skickar därmed en signal om att varje ytterligare brott inte är lika allvarligt som det föregående: att det andra brottet på något vis är ursäktat av det förstnämnda och riskerar då att inte utredas av åklagaren. Alla brott bör utredas och bli uppklarade om möjligt. Varje brottsoffer förtjänar upprättelse, oavsett hur många brott gärningsmannen har begått tidigare. Brottsoffret måste få uppleva att samhället markerar mot just den kränkning som riktats mot just honom eller henne.

22100 Jag yrkar på att centerpartiet arbetar för

22105 Jag/vi yrkar därför:
att ta bort straffrabatten

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

22110 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande

22115 Det är en orimlig ordning att brottsmisstänkta ofta inte åtalas för samtliga brott utan bara en del av dem, den så kallade straffrabatten. Varje brott måste få en konsekvens. Därför behöver straffrabattssystemet slopas. Det är heller inte rimligt att om den dömda missköter sig under tiden då straffet avtjänas, inte får någon konsekvens. Detta bör innebära att strafftiden förlängs. Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att bifalla motionen

22120 **3.14 Villkorlig frigivning**

Carina Höglund, Dalarna

Intagna avtjänar i normalfallet två tredjedelar av sin strafftid innan de blir villkorligt frigivna. De har då en prøvotid som motsvarar sista tiden av fängelsestraffet, minst ett år.

22125 Det är frivården som beslutar om övervakning blir aktuellt vid villkorlig frigivning. Vid längre straff är det huvudregel med övervakning, vid kortare straff är det risken för återfall som avgör. Under övervakningstiden bor klienten hemma men måste ha regelbunden kontakt med frivården.

22130 Villkorlig frigivning försvårar för offren att veta när förövaren kommer ut och skapar med det en svår otrygghet och i kombination med grova brott där människor är livrädda så behöver vi var tydliga med sista dagen i fängelse redan från början av domen och ge möjligheten för offren att kunna planera och bearbeta den dagen .

22135 Ge den dömda istället en påföljd på straffet vid misshandling och vid frigivning ge en villkorlig frigivning det först året . Det blir då en tryggare typ av riskbedömning vid frigivning för allmänheten

Jag/vi yrkar därför:

22140 Att ta bort villkorlig frigivning vid fängelsestraffs påföljder inom ramen för straff tiden och istället inför en påföljd av straffet om internen misshandlar sig på anstalten och lägger en villkorlig frigivning i anslutning till varje frigivning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

22145 Inget yttrande insänt från distriktet

3.15 Mäns våld mot kvinnor

Elisabeth Håkansson, Skåne

- 22150 Varje år dödas ca 20 kvinnor av män de har eller har haft en relation med. 2008 anmäldes 28 189 fall av misshandel mot kvinnor över 15 år. I nästan 75 % av fallen var förövaren en bekant till kvinnan. I Sverige växer 10 % av barnen upp i hem där de utsätts eller bevittnar våld. Dessa siffror talar sitt eget språk.
- 22155 Mäns våld mot kvinnor är ingen kvinnofråga utan en samhällsfråga och ett stort samhällsproblem. Centerpartiet är ett liberalt parti som har sin grund i alla människors lika värde och vi värnar om individens frihet.
- 22160 På stämman i Falun 2015 togs beslut att centerpartiet ska verka för att mäns våld mot kvinnor ska upphöra, 7:1. Nu är det dags att vi inom Centerpartiet följer detta stämmobeslut. Vi måste därför implementera arbete i skolorna och inom barnomsorgen. Våra barn, elever och pedagoger ska få utbildning och bli trygga i arbetet med mäns våld mot kvinnor. Frågan måste framtill den dagen mäns våld mot kvinnor upphört ständigt diskuteras och arbetas med inom skola och barnomsorg.
- 22165 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska verka för att utbildning om våld i nära relation ska ingå i alla lärarutbildningar.

Att Centerpartiet ska verka för att utbildning om våld i nära relation ska ingå i grundskolans och gymnasieskolans kursplaner för ämnena samhällskunskap, idrott och hälsa och inom sex och samlevnad.
- 22170 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

22175 **3.16 Kunskap om heders- och sexualbrott**

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, centerkvinnorna

22180 Under juristutbildningen ges inte en poäng i könsnormer, sexualitet, utsattas reaktioner vid sexualbrott eller självskadebeteenden. Inte heller får de jurister som väljer domarbanan kompetensutveckling i just de frågorna. Inte minst blev det tydligt då begreppet "allvarlig rädsla" år 2013 fördes in i lagtexten, då ytterst lite kunskap om vad tillståndet innebär fanns hos domarkåren. Det som gick och se var att det fanns en stor skillnad mellan hur propositionen tolkade allvarlig rädsla och hur begreppet senare tolkades i domstolarna, där det tolkades betydligt snävare i domstolen. Det har även visat sig att det

22185 finns en låg kunskap om tillståndet "allvarlig rädsla" bland domarkåren.

År 2007 fick Brottsoffermyndigheten i uppdrag av regeringen att utforma och genomföra ett utbildningsprogram för personal inom rättsväsendet. Syftet med utbildningsprogrammet var att öka kunskapen om sexualbrottsoffer och förbättra bemötandet av dessa brottsoffer. Det fanns ett stort intresse för att delta i utbildningen. Totalt 385 personer (65 % kvinnor och 35 % män) deltog i internatdelen av kursen, de flesta även under föreläsningssdagen. Av dessa kom 114 (30 %) från domstolarna (77 domare och 37 domstolssekreterare eller annan administrativ personal).

22190

Efter utbildningen svarade 70 % att de skulle vilja ha mer utbildning om sexualbrott. Flera nämnde en önskan om att få mer kunskap i tekniker för att undvika att ställa kränkande frågor eller fördjupad kunskap om sexualbrottsoffers reaktioner och behov efter övergreppet. Brottsoffermyndighetens uppfattning är att det finns ett starkt intresse från berörda myndigheter att integrera utbildningsmoment om bemötande av sexualbrottsoffer i kontinuerliga utbildningsinsatser.

22195

Det är av yttersta vikt att utbildning om sexualbrott genomförs inom ramen av domstolsverket för att motverka anklagelser om jäv. Flera kritiker till förslaget om utbildning av domare menar att detta riskerar domarnas neutralitet, medan andra menar att det är okunskapen om hur dessa brott utförs och påverkar den utsatta som gör att domare inte kan vara objektiva i sin bedömning. Eftersom utbildningen redan idag finns (även än som frivillig del) så har staten i viss mån via

22200 brottsoffermyndigheten signalerat att utbildning i dessa frågor är viktig. Det kritiken framförallt har handlat om är att utbildningen inte borde genomföras av lobbygrupper eller kvinnojourer. Centerpartiet vill sedan tidigare verka för att höja kunskapskraven hos nämndemän när det gäller sexualbrott och våld i nära relationer. Vi menar att kunskapsnivån även behöver öka hos domare och att den kunskapshöjande insatsen även bör gälla brott där heder är motiv, både för nämndemän och

22205 domare. Vi vill därför se att det införs ökad utbildning av nämndemän och domare i sexualbrott mot vuxna och barn, samt brott som rör hedersrelaterat våld och förtryck.

22210

I regeringens utredning SOU 2016:60 föreslogs hårdare kunskapskrav för målsägandebiträden som skall företräda i sexualbrott, vilket är viktigt. Ett av argumenten var framförallt att detta är brott där det är viktigt med ökad kunskap och kännedom om sexualbrott för att brottsutsatta ska känna att de får rätt stöd. Vi vill dock att detta krav ska finnas även när det gäller målsägandebiträden som företräder ärenden/målsäganden där heder misstänks vara ett motiv. Inte minst då vi vet att hedersrelaterat våld och förtryck ofta är svåra ärenden.

22215

22220 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för ökad utbildning av nämndemän och domare i sexualbrott mot vuxna och barn, samt brott som rör hedersrelaterat våld och förtryck

Att Centerpartiet verkar för att skall finnas kompetenskrav kring hedersrelaterat våld och förtryck hos målsägandebiträden som företräder ärenden/målsäganden där heder misstänks vara ett motiv.

22225

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

22230 **3.17 Våld i nära relationer**

Kristina Lundgren, Dalarna

22235 Många i vårt land far illa i nära relationer. Våldet finns i alla åldrar, samhällsklasser och kulturer. För att få till ett tryggt och säkert omhändertagande och behandling av de i vårt samhälle, främst kvinnor och barn, som försöker ta sig ur en destruktiv relation behövs gemensamma nationella regler och riktlinjer. Dessa behöver också kompletteras med ett riktat statsbidrag så att alla kommuner oavsett storlek kan tillhandahålla den här hjälpen. Ett så viktigt uppdrag kan inte längre få vila på ideella krafter i vårt land.

22240 Jag/vi yrkar därför:
att alla kommuner i Sverige ska kunna bedriva ett bra arbete inom detta område
att utbildning inom det här området prioriteras

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

22245 Yttrande från distriktet:
Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE
att bifalla motionen

22250 **3.18 Kvinnojourernas verksamhet**

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

Kvinnojourer runt om i landet bedriver ett mycket värdefullt arbete, till stora delar på ideell basis. Små kommuner har svårt att bekosta fasta kostnader som lägenheter för kvinnojourernas verksamhet.

22255 Undertecknad föreslår, att en statlig, regional finansieringsmodell tas fram med kostnader för lägenheter, som belastar verksamheten. I första hand skall denna modell omfatta mindre kommuner.

Jag/vi yrkar därför:

22260 att Centerpartiet utarbetar ett förslag för hur kvinnojourers fasta kostnader, som lägenheter finansieras nationellt, speciellt för mindre kommuner

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

22265

3.19 Finansiering av kvinnojourer

Camilla Osterman, Jeanette Bohman, Emma Nylander, Elisabeth Håkansson, Denise Rydbloom, Ingrid Johansson, Anette Roslund, Charlotte Bossen, Skåne

- 22270 Landets kvinno- och brottsofferjourer gör ett viktigt arbete för människor i utsatta situationer. Det mesta av arbetet sköts av ideellt arbetande lekmän med stor passion för sina medmänniskor men jourerna
- 22275 saknar ofta professionell kompetens för att till exempel hjälpa drogmissbrukare. Finansieringen av dessa verksamheter sker oftast av ettåriga bidrag från kommunerna som prioriterar behoven väldigt olika. Det gör det i stort sett omöjligt att långsiktigt planera verksamheten, anställa utbildade personer och tillhandahålla skyddade boenden. En samordnad finansiering beräknad på grundval av befolkningen i upptagningsområdet skulle lösa dessa problem.
- 22280 Jag/vi yrkar därför:
Att finansieringen av kvinno- och brottsofferjourer ses över och samordnas över landet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 22285 Inget yttrande insänt från distriktet

3.20 Decentralisera Polisen

Leif Sandberg, Skåne

- 22290 Polisens verksamhet spelar en avgörande roll för människors trygghet. Många enskilda poliser arbetar hängivet för att erbjuda medborgarna ordning och säkerhet och för att ge enskilda skydd och hjälp. Trots detta upplever allmänheten stora brister i polisverksamheten och en ökande otrygghet. Flertalet brott som allmänheten utsätts för tillhör så kallade mängdbrott. Att bekämpa sådan brottslighet, exempelvis bostadsinbrott, misshandel, butiksstölder, bilstölder och skadegörelse har
- 22295 nationellt låg prioritet. Detta trots att det för den stora mängden av individer som drabbas av brottslighet utgör den allvarligaste kränkningen av deras medborgerliga rättigheter. Den dystra sanningen är att många upplever det som helt meningslöst att idag ens anmäla denna typ av brottslighet.
- 22300 I många länder är den lokala ordningspolisen en kommunal angelägenhet. En sådan organisation fanns också i Sverige ända in på 1960-talet. Principiellt finns inget bättre sätt att öka anpassningen till lokala förhållanden och se till att verksamheten är effektiv i förhållande till de lokala förhållandena än att kommunalisera främst den del av polisverksamheten som ägnar sig åt förebyggandeåtgärder och vardagsbrottslighet.
- 22305 Det som en gång motiverade förstatligandet av all polisverksamhet var främst tron på att ökad centralstyrning skulle förbättra effektiviteten genom ökad samordning. Det skedde vid en tidpunkt då tron på storskalighet och enhetlighet i organisationsform var ohämmad i hela samhället. Framgångsrika organisationer i dagens samhälle har för länge sedan övergivit den hierarkiska form
- 22310 med centralstyrd detaljreglering som alltjämt präglar statlig verksamhet i alltför stor utsträckning. Det finns såväl i dagens organisationsteori som i beprövad erfarenhet kunskap om att lokala, självständiga enheter är överlägsna när det gäller att lösa sina uppgifter. Det finns ingen anledning att hävda att polisväsendet skiljer sig på ett sådant sätt att vi även framgent bör hålla fast vid en organisationsform som i många andra delar av samhällslivet övergivits av effektivitetsskäl.
- 22315 Jag vill därför att en kommunalisering av en betydande del av polisverksamheten nu sätts på dagordningen som en angelägen reformfråga. Självklart krävs en fördjupad analys som visar vilka delar av verksamheten som bör hänföras till den lokala nivån och vilka delar som alltjämt bör vara statliga. Självklart krävs ett statligt ansvar för flera delar av Polisverksamheten. Grunden för en
- 22320 kommunal polis finns i dagens kommun- och områdespoliser, men jag är övertygad om att även andra funktioner kan och bör knytas till denna decentraliserade organisation.
- Om förtroendet för polisen, och arbetsglädjen inom polisen ska återskapas krävs enligt min mening en radikal decentralisering!
- 22325 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska besluta att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att kommunalisera de lokala delarna av Polismyndigheten
- 22330 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

3.21 Tryggare bostadsområden

22335 *Christian Ottosson, Gustav Hemming, Stockholms län*

Initiativet till denna motion har tagits inom ramen för Stockholmsregionens bostadspolitiska arbetsgrupp.

22340 Det finns i vårt land idag mycket engagemang för att skapa trygga och trivsamma stadsmiljöer. Det är tämligen uppenbart att lokala aktörer kan uträtta mer om de jobbar tillsammans. De kan förena sina nätverk och sina ekonomiska resurser och om det finns gemensamma projekt och aktiviteter i ett område kommer det också att stärka invånarnas och företagarnas uppfattning av området.

22345 Med en BIDs-lagstiftning ökar kraften och långsiktigheten i det lokala utvecklings-arbetet. Det betyder spelregler och tidsramar som alla kan förhålla sig till. Kommun, fastighetsägare och andra aktörer kan överblicka vilka engagemang som förväntas av dem .../... Frivilliga BIDs-inspirerade partnerskap kommer aldrig åt dessa mycket fundamentala problem som kraftigt påverkar vissa stadsdelar och lokalsamhällen. (Fastighetsägarna 2016 s 58)

22350 Den här motionen tar sin utgångspunkt i att stadsutveckling innebär samarbete och att Sverige behöver en ny lagstiftning för att främja detta mer. Idag är tyvärr otryggheten och kriminaliteten alltför dominerande i många städer och har gjort att invånare och företagare inte längre kan leva ett normalt liv.

22355 BID står för Business Improvement District. Begreppet associerar till hur fastighetsägare försöker vända utvecklingen i ett visst område – ett centrum, ett bostadsområde eller en park. Enligt en rapport från Fastighetsägarna 2016 (Gamlestaden 2016 - Från förfall till pånyttfödelse, Dags för BIDs i Sverige?) är ett BID ”en institutionaliserad form av långsiktigt samarbete mellan lokala partners med syfte att driva fram en positiv utveckling och höja nivån på daglig förvaltning i ett geografiskt avgränsat område.”

22365 I Sverige finns ingen lagstiftning för BID, men väl ett antal olika samarbetsformer som påminner om BID: konsortier, utvecklingsbolag, ideella föreningar och samfälligheter. Organisationen Svenska stadskärnor har också jobbat med ett utvecklingsprogram som de kallar för Den svenska BID-modellen. Ett BID är dock mer än bara ett samarbete mellan fastighetsägare. Länder som USA, Storbritannien, Tyskland och Holland har alla olika former av lagstiftning för att främja BID-samarbeten. Några saker som kännetecknar ett BID är:

- Samarbetet är långsiktigt och sker genom en särskild organisationsform
- Finansiering sker genom självfinansiering då aktörerna betalar en obligatorisk avgift
- 22370 • Bildandet förutsätter att en viss andel av de lokala fastighetsägarna vill detta
- Kommunen godkänner bildandet eller/och verksamhetsplanen för ett BID
- Samarbetsområdet är geografiskt tydligt definierat
- Spelreglerna för ett BID regleras genom lagstiftning

22375 Sammantaget gör detta att ett BID-samarbete är ett närodlat och resurseffektivt statsutvecklingsarbete där lokala aktörer samarbetar för bästa effekt av varje satsad krona. Så kallat snålskjutsbeteende, där oseriösa fastighetsägare agerar friåkare, kan motarbetas och fler aktörer än bara kommunen involveras i den lokala stadsutvecklingen.

22380 Rubriken på denna motion säger att BID-samarbeten kan ge tryggare bostadsområden, stadsdelar och centrum. Allting handlar förstås inte om trygghet, men faktum är att trygghet och säkerhet rankas högt när invånare och företagare tillfrågas om vad som är viktigast i det egna området. Därför kan ett BID-samarbete handla om att minska kriminalitet och öka trygghet genom att planera, finansiera och genomföra en mängd tänkbara satsningar i området: förbättrad belysning; städning; nyhetsbrev;

- 22385 områdesväktare; sommarjobb; ny bebyggelse; upprustning av utemiljö; vräkningsförebyggande arbete; utveckling av föreningsliv; marknadsföring av lokala företag; marknadsdagar.
Med denna typ av insatser kan ett BID-samarbete skapas såväl i redan trygga områden som i områden med riktigt stora utmaningar. I en rad andra länder, till exempel USA och Storbritannien, har BID-samarbeten vänt utvecklingen ifrån början mycket otrygga områden.
- 22390 Några av framgångsfaktorerna med lokal områdesutveckling är kontinuitet (att vara uthållig), fastighetsägare (som är nyckelaktörer med både resurser och en närhet till boende) och en gemensam plattform för att kanalisera allt engagemang som finns på orten. Detta kan självklart uppnås utan ett BID, men erfarenheterna är så tydligt positiva att en ny och stödjande lagstiftning bör skapas. Ett BID
- 22395 kan vara den plattform som både fastighetsägare och myndigheter använder sig av för att göra en viss områdessatsning långsiktigt hållbar.
- Ett BID-samarbete skulle underlättas av en lagstiftning som främjar detta, precis som i andra länder. Därför vill vi att Centerpartiet arbetar för en lagstiftning som skapar åtminstone en försöksverksamhet där intresserade kommuner kan pröva sig fram genom olika lösningar.
- 22400 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet vill skapa en försökslagstiftning i syfte att intresserade kommuner och fastighetsägare kan skapa BID-samarbeten
- 22405 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Bifall till kommitténs förslag; Bifall till distriktsstyrelsens förslag till beslut
- 22410 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Att bifalla motionen samt
Att vidarebefordra den till partistämman

3.22 Kommunala poliskårer

22415 *Bo Högländer, Sörmland*

Även om Sverige relativt sett och jämfört med många andra länder är tryggt och säkert så har frågor om trygghet, våld, gängkriminalitet och organiserad brottslighet blivit en del av den politiska debatten.

22420 Bakgrunden är välkänd. Organiserad brottslighet, gängkriminalitet, skjutningar och attacker på blåsljuspersone. I februari 2017 redovisade SvD (2017-02-25) siffror som visar att Sverige nu ligger högst i Norden vad gäller dödsskjutningar med totalt 31 ihjälskjutna år 2015. Av dessa var 28 offer inom den kriminella miljön. Rapporter om att persone i räddningstjänst, ambulans och polis angrips när de utför sitt viktiga jobb, har skakat om. Centerledaren Annie Lööf har varit tydlig med att rättssamhället inte kan acceptera ett sådant beteende.

22425 Alliansen har presenterat fyra gemensamma trygghetsförslag: 2000 fler poliser, fler civilanställda, skärpta straff för våld mot blåsljuspersone och en ny brottsrubricering i lagen: våld mot alarmeringspersone. Detta är viktiga steg i rätt riktning.

22430 Men för att stat och kommun ska kunna arbeta ännu bättre, både förebyggande och repressivt, behövs ökad lokal polisiär närvaro. Om det är någonstans som decentraliseringens principer behövs så är det här. En lokal polis kan vara mer synlig och ingripa i tid och på så sätt även delta i ett viktigt förebyggande arbete, inte minst gentemot unga.

22435 Domstolsväsende, polis och kriminalvård – sammanfattningsvis rättssamhället – är en offentlig grunduppgift. Men i dag privatiseras rena polisuppgifter när kommuner tvingas hyra in väktare från privata vaktbolag för att hålla ordning i exempelvis köpcentra.

Jag/vi yrkar därför:

22440 Att Centerpartiet agerar för att få till stånd en ny polisorganisation och – om så behövs – nödvändiga förändringar i gällande lagstiftning så att kommunerna ges laglig möjlighet att inrätta egen lokal polis.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

22445 Yttrande från distriktet:

Bifall till motionens intentioner om mer lokalt närvarande polis men avslag till yrkandet. Distriktsstämman beslöt att ställa sig bakom Leif Strands yrkande om ett tillägg till att-sats, att personeförstärkningar inom polisverksamheten prioriteras för synlighet och tillgänglighet i de små orterna med tillhörande landsbygd, då dessa under lång tid decimerats på persone.

22450

3.23 Kommunpolis

Christian Ottosson, Huddinge Gustav Hemming, Stockholm Eva Wennerberg, Nynäshamn Gill Brodin, Sigtuna Ulrica Riis Pedersen, Tyresö Hamid Ershad, Stockholm Banar Sabet, Stockholm Lars Thomasson, Upplands-Bro Peter Wennerberg, Nynäshamn Karin Ernlund, Stock, Stockholms Stad och Stockholms Län

22455

Initiativet till denna motion har tagits inom ramen för Stockholmsregionens Trygghetsnätverk.

22460

Den här motionen syftar till att ta nästa steg för en näroddad politik för säkerhet och trygghet, genom att förespråka en särskild kommunal polis (fortsättningsvis "kommunpolis"). I idéprogrammet från 2013 slår vi i Centerpartiet fast betydelsen av just en lokalt förankrad polis. Det har alltför länge varit tydligt att det krävs en rejäl förändring för att detta också ska bli verklighet.

22465

Det stora missnöjet med polisens lokala närvaro ute i landet ska Centerpartiet möta med en tydlig polispolitik som utgår från den enskilde invånaren. Låt oss komma ihåg att det missnöje som finns - och som ingalunda är något nytt - speglar de inbrott, narkotikabrott och misshandelsbrott som sker i våra kommuner. De sker ofta utan att brottsoffren någonsin får upprättelse.

Polisiära uppgifter

Polislagens andra paragraf anger de grundläggande uppgifterna för polisen:

22470

1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten
2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten
3. utreda och beivra brott
4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp

22475

Mycket av den allmänna debatten i Sverige handlar om den tredje uppgiften och i vilken utsträckning som utredningarna är framgångsrika i att lagföra brottslingar. Detta är mycket viktigt, men lika mycket energi borde läggas på de andra, brottsförebyggande uppgifterna - som dock ofta prioriteras bort.

22480

En ny kommunpolis bör framför allt ha som uppgift att jobba lokalt brottsförebyggande och för att upprätthålla den allmänna ordningen. Utgångspunkten bör vara att kommunpolisen inte ansvarar för polisutredningar, för att istället fokusera på det som många invånare idag saknar: en lokalt förankrad polis. I grunden bör de ha samma befogenheter på gator och torg som dagens poliser har. Kommunpolisen ska till exempel ha rätt att bötfälla för brott inom dess kompetens. Ofta har en kommunpolis också ansvar för trafiksäkerhet.

22485

En kommunpolis skulle underlätta för den nationella Polismyndigheten att verkligen lyckas med uppgifterna att lagföra kriminella personer och nätverk. Kommunpolisen skulle avlasta och göra en stor del av det lokala brottsförebyggande arbetet, vilket i sin tur lär minska brottsligheten.

Möjliga invändningar

22490

Låt oss kort bemöta några möjliga invändningar mot förslaget.

22495

För det första kan anföras att statens våldsmonopol inte ska spridas ut på andra aktörer. Här är det viktigt att understryka att vårt förslag innebär att kommunpolisen naturligtvis kommer att lyda under nationell lag och dessutom inte vara privat utan i offentlig regi. Vi vill också påminna om att kommunerna faktiskt hade ansvaret för polisverksamheten innan förstatligandet 1965. Sedan kan också nämnas att den privata sektorn redan idag anställer i stort sett lika många personer som Polismyndigheten gör och vissa kommuner har ökat sina kostnader för kommunala väktare och ordningsvakter (som dock har mindre befogenheter och därmed inte våldsmonopolet).

22500

För det andra kan anföras att förutsättningarna för att finansiera en kommunpolis är olika i olika kommuner och att det därför blir ojämnt om den lokala kommunala budgeten ska sätta gränserna. Här kan man dels svara att detta inte skiljer sig från många andra viktiga uppgifter som kommunerna har (och redan idag väljer en del kommuner att finansiera egna väktare), dels bör man överväga

finansiering med statsbidrag för ökad jämlikhet. Det senare kommer att innebära en ökad kostnad för den totala polisverksamheten i landet. Vi påminner dock om att förebyggande arbete för att upprätthålla lag och ordning kan spara pengar för samhället som helhet.

22505

För det tredje brukar ett motargument vara att kommunpolis blir ett så kallat B-lag i förhållande till "den riktiga polisen" som då förstås är A-laget. Invändningen visar i själva verket att man inte prioriterar det lokala brottsförebyggande arbetet, som ju är ett stort problem idag. Denna invändning utgår också från att alla poliser är stöpta i samma form och vill göra samma sak, medan en kommunpolisreform i själva verket skulle öppna upp ett nytt alternativ för poliserna. Med andra arbetsuppgifter och en annan arbetsgivare kommer en annan typ av personer att lockas till kommunpolisen.

22510

Argument för en kommunpolis

22515 Det finns en rad anledningar till att inrätta en särskild kommunpolis:

1. Bra lokalkännedom borgar för bättre uppkläring av brott. Det säger sig nästan självt att om polisen har en högre lokal närvaro så kommer också lokalkännedomen att öka. Detta kommer i sin tur att förbättra utredningsläget för brott där kommunpolisen kan förse utredare med bra information.

22520

Effekten av god personkännedom i alla led kommer därför att vara ökad trygghet och minskad brottslighet.

2. En självständig kommunpolis klarar att prioritera det brottsförebyggande arbetet. På flera håll i landet är ett av grundproblemen att Polismyndigheten inte förmår att prioritera det lokala brottsförebyggande arbetet i praktiken, även om man har sådana ambitioner. Större plötsliga händelser, idrottsevenemang och prioriteringar högre upp i organisationen är exempel på omprioriteringar som hela tiden går ut över det lokala polisarbetet.

22525

3. Med kommunpolis kan invånarna utkräva ansvar för verksamheten. I den nya Polismyndigheten har invånarnas insyn via sina folkvalda minskat, exempelvis genom att polismännen har avvecklats. I varje kommun väljer man sina lokala politiker, men dessa har ingen formell makt idag över hur lokalpolisen arbetar.

22530

4. Sverige är idag snarast undantaget. En rad jämförbara västeuropeiska länder har sedan tidigare en kommunpolis. De lokala polis- eller ordningsstyrkorna i dessa länder hanterar exempelvis lokala ordningsstörningar och trafikfrågor.

5. Staten är inte alltid lösningen. Centerpartiet ska inte vara det parti som alltid har staten som svaret på alla de stora samhällsutmaningarna. Precis som i andra länder finns ett behov av en lokalt förankrad polis – på riktigt. När det gäller polisen finns mycket som talar för att intresset för den allmänna ordningen sjönk just efter förstatligandet av polisen.

22535

Rättsstaten Sverige

En välfungerande rättsstat har både polis, kommuner och åklagarväsende som borgar för säkerhet och trygghet. Förutom förslaget att skapa en kommunpolis finns därför ett antal andra viktiga frågor för ökad trygghet i våra kommuner som berör andra aktörer. Dels bör kommunerna få ett tydligt brottsförebyggande ansvar inklusive rollen att skapa en tydlig väg in för stöd till brottsdrabbade, dels bör Centerpartiet stödja idén om en bred, nationell och politisk samling i polisfrågorna motsvarande Försvarsberedningen.

22545

Avslutningsvis vill vi understryka vikten av myndighetssamverkan. En lokalt förankrad polis ställer krav på myndighetsutövandet i till exempel den övriga kommunala sektorn och kommer att kunna bidra till förbättringar även i andra verksamheter. Fler aktörer än polisen och kommunen bör därför involveras i arbetet med lokala överenskommelser; några sådana exempel kan vara Kriminalvården och Brandförsvaret.

22550

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet vill ha en närodlad och närvarande polis i hela landet

22555 Att Centerpartiet vill skapa en kommunpolis med ansvar för brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen

Att Centerpartiet vill ge kommunerna ett tydligt och lagstadgat brottsförebyggande ansvar

Att kommunerna ges ett ansvar för en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd

22560 Att Centerpartiet vill skapa en Polisberedning som ett forum för konsultation mellan regeringen och de politiska partierna i Riksdagen

Att Centerpartiet vill involvera fler aktörer än polisen och kommunen i de lokala samarbetsöverenskommelserna

22565 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

22570 Motionärerna vill stärka det lokala brottsförebyggande arbetet som i dag är lågt prioriterat genom att stärka kommunernas brottsförebyggande ansvar och tillåta dem att anställa kommunala poliser. Motionärerna vill också inrätta en Polisberedning för konsultation mellan regeringen och partierna i riksdagen samt bredda de lokala samarbetsöverenskommelserna.

22575 Med tanke på hur lågt prioriterat lokalt brottsförebyggande arbete och beivrande av vardagsbrottslighet är i polisorganisationen delar distriktsstyrelsen motionärernas uppfattning att dessa uppgifter måste ges en särskild institutionell förankring. Motionärernas förslag skulle leda till att det lokala och förebyggande polisarbetet aldrig skulle kunna negligeras utan förankras i ett tydligt väljarupdrag.

22580 Distriktsstyrelsen föreslår därför distriktsstämman besluta:
Att bifalla motionen i dess helhet.
Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämman.

Reservation från Kristin Jacobsson och Jessica Bissmark:

22585 Motionärerna gör en gedigen beskrivning av förslag som syftar till stärka tryggheten i kommuner och städer. Motionen behandlar framförallt införandet av en kommunal polis. Det är i grunden en närodlad och god idé att främja en närvarande polis i hela landet. Dock är det tveksamt om ytterligare en omorganisation av polisen skulle främja trygghet och säkerhet för invånare. Den omorganisation av polisen som vi är mitt uppe i syftar delvis till att ge en mer närvarande polis. Det kan därför vara läge
22590 att avvakta för att se vad det leder till. Vidare är det tveksamt om en sådan reform skulle leda till det resultat som den syftar till. Risken är stor att det bara blir ytterligare en kostnadspost för kommunen, utan att det blir fler poliser. Reservanterna föreslår stämman besluta

Att bifalla att-satserna 1, 3, 4 5 och 6

Att avslå den andra att-satsen

22595

Beslut:

Att bifalla första, tredje, fjärde, femte och sjätte att-satserna.

Att efter votering avslå andra att-satsen.

22600 **3.24 Trygghet i hela landet**

Christian Ottosson, kommunalråd Huddinge, Stockholms län

Initiativet till motionen togs i Stockholmsregionens Trygghetsnätverk. Förslagen i motionen bifölls av Stockholms läns distriktsstämma i mars 2017.

22605 Den nuvarande S-ledda regeringen har tidigare i år presenterat ett förslag till nytt brottsförebyggande program. Programmet, som har fått namnet Tillsammans mot brott, ska bidra till att minska brottsligheten och öka tryggheten. Regeringens initiativ är lovvärt och ska välkomnas i en tid då ökad samordning mellan samhällets aktörer behövs. Jag välkomnar det breda anslaget som inkluderar situationellt förebyggande arbete med offentliga miljöer samt de privata aktörernas betydelse för trygghet i lokalsamhället. Förstärkningarna av Brå är också bra, liksom en ökad kunskapsorientering.

KOMMUNERNAS BROTTSFÖREBYGGANDE ANSVAR

22615 Regeringen missar dock en historisk chans att förtydliga det brottsförebyggande ansvaret för landets alla kommuner. Chansen är historisk därför att behoven av ökad trygghet och en tydlig färdriktning i dessa frågor är så stora. Detta har Huddinge och andra kommuner också gjort justitieminister Morgan Johansson uppmärksam på, när han har rest runt i landet för att se hur kommunerna arbetar.

22620 Som centerpartist är jag i grunden för det kommunala självstyret, men när kommunerna så tydligt visar att de inte förmår att prioritera det brottsförebyggande arbetet behöver de få – precis som polisen redan har – ett tydligt lagstiftat ansvar. Ytterst få kommuner lägger tyvärr resurser på att samordna de brottsförebyggande frågorna internt, än mindre att växla upp ett samarbete med exempelvis det lokala näringslivet. Det politiska ansvaret för frågorna tas ofta inte heller, genom att viktiga beslut kring trygghet och säkerhet istället delegeras till tjänstemännen.

22625 Till skillnad från polisen så har idag inte kommunerna ett sådant ansvar, vilket i sin tur förklarar att många kommuner väljer att prioritera annat. Varken Socialtjänstlagen eller någon annan lag beskriver att kommunerna ska arbeta brottsförebyggande. Det är denna lucka i lagstiftningen som behöver täppas till.

22630 Brottsförebyggande rådet, Brå, konstaterar själva i sin rapport från 2015 Förstärkt stöd till – och samordning av – det lokala brottsförebyggande arbetet, som också regeringen refererar till i sitt program, att kommunerna måste ”höja prioriteten i sitt brottsförebyggande arbete”. Brå menar att man bör se över ”om och i så fall hur stärkande skrivningar om brottsförebyggande arbete i lagstiftningen skulle kunna ge arbetet en mer långsiktig inriktning och höjd prioritet”.

22640 Det finns även andra möjligheter att förtydliga vilken roll som kommunerna roll. Exempelvis är regeringens program inte särskilt konkret för att utveckla stödet till brottsoffer. Där borde man också fundera på att ge kommunerna ett ansvar för att skapa en tydlig väg in så att brottsdrabbade vet vart de ska vända sig. Detta innebär dock inte att kommunerna ska ges ansvar för att utföra allt brottsofferstöd, men väl för att skapa en tydlig väg in för att få information om det stöd som erbjuds av samhället i stort.

ÖKA AVHOPPEN FRÅN OCH KRIMINALISERA DELTAGANDE I DE KRIMINELLA GÄNGEN

22645 En annan aktuell fråga som berör flera aktörer, och som justitieminister Morgan Johansson har lyft fram, är att öka avhoppet från de kriminella gängen. Det är ett anslag som välkomnas av oss kommunpolitiker och ett område där Centerpartiets mål redan idag är att öka antalet avhopparverksamheter för att erbjuda kriminella personer en chans till nystart i livet. Det är dock tid

22650 att förtydliga detta ställningstagande ytterligare genom att ta fram en tydlig modell för hur detta ska gå till.

På senare tid diskuteras alltmer hur deltagande i terrororganisationer kan kriminaliseras.

22655 Föreningsfriheten i Sverige är och ska förstås fortsatt vara stark, men det finns likväl begränsningar i grundlagen som innebär att denna föreningsfrihet begränsas vid exempelvis militär verksamhet. Anledningen till att nämnda diskussion alltmer förs är bland annat de kriminella handlingar som vill försvaga den politiska ledningen och skapa oro i riket i stort, och även i vissa fall nedmontera dagens demokratiska system.

22660 Av samma anledning bör Centerpartiet därför inte bara välkomna en utredning kring kriminalisering av samröre med terrororganisationer utan även deltagande i vissa kriminella nätverk. Detta gäller i första hand de nätverk som utgör ett hot för demokratin och rikets säkerhet.

22665 RÄTTSSTATEN SVERIGE

En välfungerande rättsstat har både polis, kommuner och åklagarväsende som borgar för säkerhet och trygghet. Förutom förslaget att skapa en kommunpolis finns därför ett antal andra viktiga frågor för ökad trygghet i våra kommuner som berör andra aktörer. Dels bör kommunerna få ett tydligt brottsförebyggande ansvar inklusive rollen att skapa en tydlig väg in för stöd till brottsdrabbade, dels bör Centerpartiet stödja idén om en bred, nationell och politisk samling i polisfrågorna motsvarande Försvarsberedningen.

22675 Avslutningsvis vill jag understryka vikten av myndighetssamverkan. En lokalt förankrad polis ställer krav på myndighetsutövandet i till exempel den övriga kommunala sektorn och kommer att kunna bidra till förbättringar även i andra verksamheter. Fler aktörer än polisen och kommunen bör därför involveras i arbetet med lokala överenskommelser; några sådana exempel kan vara Kriminalvården och Brandförsvaret.

Jag/vi yrkar därför:

22680 Att Centerpartiet vill ge kommunerna ett tydligt och lagstadgat brottsförebyggande ansvar

Att kommunerna ges ett ansvar för en samlad vägledningsfunktion för brottsdrabbade som behöver samhällets stöd

Att skapa en tydlig nationell modell för att bygga upp fler avhopparverksamheter genom en samarbetsform mellan kommunerna, polismyndigheten och kriminalvården

22685 Att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att kriminalisera samröre med vissa kriminella nätverk

Att Centerpartiet vill skapa en Polisberedning som ett forum för konsultation mellan regeringen och de politiska partierna i Riksdagen

Att Centerpartiet vill involvera fler aktörer än polisen och kommunen i de lokala samarbetsöverenskommelserna

22690

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

22695

3.25 Kommunpolis

Christian Ottosson, kommunalråd Huddinge, Niels Paarup-Petersen, gruppleddare Malmö, Lars Kallsäby, kommunalråd Västerås, Kerstin Lundgren, riksdagsledamot, Per Schöldberg, kommunalråd Växjö, Karin Ernlund, gruppleddare Stockholms stad, Magnus Svensson, distriktsordförande Gävleborg, Madelaine Jakobsson, kommunstyrelsens ordförande Nordmaling, Michaela Haga, distriktsordförande Stockholms län, Jonny Cato Hansson, kommunalråd Helsingborg, Sofia Nilsson, gruppleddare Östra Göinge, Sofia Segergren, gruppleddare Vallentuna, Gill Brodin, gruppleddare Sigtuna, Bo Högländer, gruppleddare Oxelösund, Ulrica Riis Pedersen, gruppleddare Tyresö, Eva Wennerberg, Nynäshamn, Ricard Koljo, Upplands-Bro, Banar Sabet, Stockholm, Hamid Ershad, Stockholm, Lars Thomasson, Upplands-Bro, Peter Wennerberg, Nynäshamn

Initiativet till motionen togs i Stockholmsregionens Trygghetsnätverk. Förslagen i motionen bifölls av Stockholms läns distriktsstämma i mars 2017.

22710 Motionen syftar till att ta nästa steg för en närodlad politik för säkerhet och trygghet, genom att förespråka en särskild kommunal polis (fortsättningsvis "kommunpolis"). I idéprogrammet från 2013 slår vi i Centerpartiet fast betydelsen av en lokalt förankrad polis. Det har dock länge varit tydligt att det krävs en förändring för att detta ska bli verklighet.

22715 PROBLEMET ÄR INTE NYTT

Debatten om polisen går stundtals hög och många verkar anse att polisens grundläggande problem har uppstått just nu. Till stor del är det inte så, och särskilt inte utifrån de lokala frågorna som vi i Centerpartiet värnar om. Centerpartiets närodlade politik handlar om att se verkligheten som den är i landets olika delar, och när det gäller att anpassa polisorganisationen efter de lokala förutsättningarna har problem funnits tidigare.

22725 Kraven på en ökad lokal polisenärvaro ute i landet bör Centerpartiet möta med en tydlig polispolitik som utgår från den enskilde invånaren. Låt oss komma ihåg att det missnöje som finns – och som ingalunda är något nytt – speglar de inbrott, narkotikabrott och misshandelsbrott som sker i våra kommuner. De sker dessutom ofta utan att brottsdrabbade någonsin får upprättelse i form av en fullständig rättsprocess.

22730 Många minns närpolisreformen på 90-talet, som liksom dagens omorganisation omgärdades av goda ambitioner för en mer lokalt förankrad polis. Resultaten uteblev dock, och idag står vi inför både högt ställda förväntningar och tämligen magra resultat. Så sent som förra året redovisades, i en rapport från rikspolischefens kansli, att en majoritet av landets lokalpolischefer gjorde bedömningen att den tillgängliga operativa resursen minskat. Rapporten ger som förklaring att "resurser går till bland annat nationella kraftsamlingar, särskilda händelser och utredning av grova brott" det vill säga annat än det lokala brottsförebyggande arbetet. Även Statskontorets rapport i oktober 2016 är tydlig med att enhetlighet och nationell samordning prioriteras inom polisen framför lokal anpassning och att stärka lokalpolisområdena.

POLISIÄRA UPPGIFTER

Polislagens andra paragraf anger de grundläggande uppgifterna för polisen:

- 22740
1. förebygga, förhindra och upptäcka brottslig verksamhet och andra störningar av den allmänna ordningen eller säkerheten
 2. övervaka den allmänna ordningen och säkerheten
 3. utreda och beivra brott
 4. lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp

22745 Mycket av den allmänna debatten i Sverige handlar om den tredje uppgiften och i vilken utsträckning som utredningarna är framgångsrika i att lagföra brottslingar. Detta är mycket viktigt, men lika mycket energi borde läggas på de andra, brottsförebyggande uppgifterna - som dock ofta prioriteras bort. En ny kommunpolis i Sverige bör framför allt ha som uppgift att jobba lokalt brottsförebyggande och för att upprätthålla den allmänna ordningen, det vill säga de uppgifter i polislagen som inte ges

22750 tillräcklig prioritet idag. Låt oss också vara tydliga med att tydligt nationella uppgifter som till exempel terrorbekämpning förstås inte påverkas negativt av att man inför en kompletterande lokal funktion med andra uppgifter.

22755 Utgångspunkten bör vara att kommunpolisen inte ansvarar för större polisutredningar utan att istället fokusera på det som många invånare idag saknar: en lokalt förankrad polis. I grunden bör de ha samma befogenheter på gator och torg som dagens poliser har. Kommunpolisens fokus ska ligga på att vara närvarande i människors vardag, att förebygga brottslighet och att bötfälla och utreda mindre grova brott så som cykelstöld, nedskräpning och trafikförseelser.

22760 En kommunpolis skulle därmed underlätta för den nationella Polismyndigheten att verkligen lyckas med uppgifterna att lagföra kriminella personer och nätverk. Kommunpolisen skulle avlasta och göra en stor del av det lokala brottsförebyggande arbetet, vilket i sin tur lär minska brottsligheten.

HUR BEMÖTER VI MÖJLIGA INVÄNDNINGAR MOT FÖRSLAGET?

22765 För det första menar somliga att polisens omorganisation inte tål nya reformer. Vi har förståelse för denna invändning, men anser att kommunpolis är en möjlighet att skapa fler arbetsgivare för den enskilde polisen och därmed fler karriärvägar. Kommunpolisen skulle kunna locka fler till yrket. Polisens svårigheter med att prioritera lokalt förebyggande insatser har samtidigt funnits i många år.

22770 För det andra menar vissa att även om detta vore en bra idé så går den inte att genomföra, eftersom det saknas poliser. En av poängerna med kommunpolisen är dock att öppna för en ny del av yrket som kan locka fler personer att söka sig till polisen och kanske använda kommunpolisen som ett steg på vägen mot en fortsatt karriär inom den nationella myndigheten. En kommunpolisreform kan öppna upp ett nytt alternativ. Med andra arbetsuppgifter och en annan arbetsgivare kan nya personer lockas till kommunpolisen.

22775

För det tredje kan anföras att förutsättningarna för att finansiera en kommunpolis är olika i olika kommuner och att det därför blir ojämlikt om den lokala kommunala budgeten ska sätta gränserna. Detta skiljer sig inte från andra viktiga uppgifter som kommunerna har, dessutom anser vi att man ska

22780 överväga en delfinansiering med statsbidrag för att nå en ökad jämlikhet. Det senare kommer att innebära en ökad kostnad för den totala polisverksamheten i landet, men också bättre möjligheter till säkerhet och trygghet.

För det fjärde invänder en del att statens våldsmonopol inte ska spridas på andra aktörer. Här är det viktigt att understryka att vårt förslag innebär att kommunpolisen naturligtvis kommer att lyda under nationell lag och dessutom inte vara privat utan i offentlig regi. Vi vill också påminna om att kommunerna hade ansvaret för polisverksamheten innan förstatligandet 1965. Sedan kan nämnas att den privata sektorn redan anställer i stort sett lika många personer som Polismyndigheten gör och vissa kommuner har ökat sina kostnader för kommunala väktare och ordningsvakter (som dock har mindre befogenheter).

22785

22790

ARGUMENT I KORTHET FÖR EN KOMMUNPOLIS

1. Bra lokalkännedom ger bättre upplärning av brott. Om polisen får en högre lokal närvaro så kommer också lokalkännedomen att öka. Detta kommer i sin tur att förbättra utredningsläget för brott

22795 där kommunpolisen kan förse utredare med bra information. Effekten av god personkännedom i alla led kommer därför att vara ökad trygghet och minskad brottslighet.

22800 2. En kommunpolis kan prioritera det brottsförebyggande arbetet. På flera håll i landet är ett av grundproblemen att Polismyndigheten inte förmår att prioritera det lokala brottsförebyggande arbetet i praktiken, även om man har sådana ambitioner. Större plötsliga händelser, idrottsevenemang och prioriteringar högre upp i organisationen är exempel på omprioriteringar som hela tiden går ut över det lokala polisarbetet.

22805 3. Med ny teknik och lagstiftning minskar gränsdragningsproblemen. Redan idag tvingas polisen själv hantera flera olika datasystem, förutom att behöva samverka med andra myndigheter som har sina egna system. En kommunpolis behöver förstås ha tillgång till samma kommunikationssystem som övriga polisen. Vi väljer att se möjligheterna som finns med dels eventuell ny lagstiftning för att underlätta informationsspridning över myndighetsgränser, dels ny teknik för att göra IT-system kompatibla.

22810 4. Med kommunpolis kan invånarna utkräva ansvar. I den nya Polismyndigheten har invånarnas insyn via sina folkvalda minskat, exempelvis genom att polisenämnderna har avvecklats. I varje kommun väljer man sina lokala politiker, men dessa har ingen formell makt idag över hur lokalpolisen arbetar. Med en kommunpolis så läggs åtminstone en del av ansvaret för den lokala polisens arbete på kommunledningen.

22820 5. Sverige är idag snarast undantaget. En rad jämförbara västeuropeiska länder har sedan tidigare en kommunpolis. De lokala polis- eller ordningsstyrkorna i länder som Frankrike, Tyskland och Spanien hanterar exempelvis lokala ordningsstörningar och trafikfrågor. Holland är ett annat exempel som är intressant utifrån lokalpolisperspektivet.

22825 6. Staten är inte alltid lösningen. Centerpartiet ska inte vara det parti som alltid har staten som svaret på alla de stora samhällsutmaningarna. Precis som i andra länder finns ett behov av en lokalt förankrad polis – på riktigt. När det gäller polisen finns mycket som talar för att intresset för den allmänna ordningen sjönk just efter förstatligandet av polisen.

Jag/vi yrkar därför:

1. Att Centerpartiet vill ha en närodlad och närvarande polis i hela landet

22830 2. Att Centerpartiet vill skapa en kommunpolis med ansvar för brottsförebyggande arbete och den allmänna ordningen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

22835 Stockholms läns distriktsstämma biföll motionen.

3.26 Ett tryggare Sverige

Victor Emanuel Chiorean, Stockholm län

- 22840 Det nya programmet Tillsammans mot brott som lanserades i Malmö på konferensen Råd för framtiden syftar att öka tryggheten och minska brottsligheten i Sverige. Programmets innehåll är ett viktigt steg på vägen men samtidigt har en rad olika möjliga åtgärder, som vi vet har stöd i forskningen, utelämnats. Centerpartiets stämman behöver ta ställning till detta. Med hjälp av Brå och olika professioner har vårt samhälle bra kännedom om vad som behöver göras, delar av problemet är
- 22845 att resurserna saknas, att de komplexa fastighetsgränserna gör det svårt för kommunerna att samverka samt att Sverige behöver kommunpolis.

- 22850 Det brottsförebyggande arbetet runtom i Sverige hamnar i bakgrunden då det innehåller satsningar som i dagsläget inte är en naturlig och obligatorisk del av kommunernas trygghets- och säkerhetsarbete. På olika håll i landet finns ambitionen men resurserna saknas medan andra kommuner lyser med sin frånvaro. Det kan handla om lokala brottsförebyggande satsningar, tätare samverkan med näringslivet, föreningsliv, statliga aktörer och andra funktioner med bas i ett lokalt samhälle.

- 22855 Brå, polisen och även andra samhällsviktiga funktioner uppmanar kommuner att prioritera det brottsförebyggande arbetet och detta är givetvis en av konsekvenserna av en lagstiftning som behöver skärpas.

- 22860 Ett annat område vår kongress behöver ta ställning till har att göra med befintliga samverkansmodeller och inte minst problematiken som råder inom poliskåren. Business Improvement Districts (BID) finns idag i olika former på flera internationella fastighetsmarknader. Ett BID omfattar ett väl avgränsat område i en stad inom vilket en hållbar samverkan mellan fastigheter, handel, boende och en kommun är formaliserad. Syftet är att utveckla områdets affärsmöjligheter eller områdets attraktivitet i en vidare bemärkelse. Med ett BID kan en kommun stärka marknadens effektivitet genom att begränsa
- 22865 incitamenten till "snålskjutsbeteende" bland fastighetsägare, handlare eller andra aktörer. Ett BID reducerar därmed t.ex. behovet för fastighetsägare att ta över närliggandefastigheter i området för att möjliggöra förnyelse. Kort och enkelt skulle man kunna se BID som en relativt enkel samverkansmodell som skapar möjligheter för kommunen att samtala med olika aktörer lokalt. I dagsläget är denna dialog dock frivilligt. En liberal centerrörelse ska inte tvinga aktörer i ofrivilliga
- 22870 avtal med däremot bör Centerpartiet ett ansvar att säkerhetsställa dialog och samverkan.

- 22875 En tredje hörnsten i denna motion har att göra med landets polis, något partistyrelsen redan arbetar med. Polismyndighetens reformer är komplexa men med säkerhet behöver Sverige kommunpolis med lokal förankring i syfte att lösa de lokala problemen i nära anslutning till kommunernas brottsförebyggande arbete. Men vi behöver inte bara kommunpolis, utan poliser som allmänheten känner större förtroende för. Det är naturligt att i takt med en underbetald poliskår ökar chansen för tjänstefel som var fallet med Sinthu Selaraya som dog i ett slutet rum efter polisens insats. Poliserna behöver utrustas med kameror för att öka rätts säkerheten. Detta görs idag vid behov men motionen föreslår att det ska bli en del av polisens ordinarie kärnverksamhet och ett obligatoriskt arbetsmoment.
- 22880 Kameror kan också användas om patruller inte ständigt ska bestå av ett team med två poliser.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska inrätta en trygghetsministerpost som ska leda, ansvara och samordna det brottsförebyggande arbetet runtom i landet.

- 22885 Att Centerpartiet ska se genomföra ändringar i kommunallagen i syfte att inkludera det brottsförebyggande arbetet i kärnverksamheten.

Att Centerpartiet ska öronmärka resurser till Sveriges kommuner och deras behov att hantera det brottsförebyggande arbetet.

22890 Att Centerpartiet ska utveckla Brottsförebyggande rådets uppdrag med intentionen att skapa tydligare och effektivare samverkan kring praktik, forskning och utbyte med Sveriges kommuner.

Att Centerpartiet ska likställa det brottsförebyggande arbetet i kommuner med andra former av kris- och beredskapsåtgärder.

Att Centerpartiet ska ge kommunerna befogenheter vad gäller etableringen av BID-samarbeten med lokala aktörer i syfte att möjliggöra och säkerhetsställa lokal dialog och samverkan

22895 Att Centerpartiet ska verka för ny kommunal polis

Att Centerpartiet ska verka för att kameror ska bli ett obligatoriskt redskap för poliser i yttre tjänst

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

22900 Inget yttrande insänt från distriktet

3.27 Kommunal Polis

Jonny Jones, Dalarna

- 22905 Vi befinner oss i ett läge där medborgarna ger uttryck för att samhället och polisen inte erbjuder den trygghet man önskar och efterfrågar. Polismyndigheten har också stora problem att möta den service som efterfrågas.
- 22910 Vi tror att ett införande av kommunala polisorganisationer är en lösning som skulle kunna möta många behov som dagens organisation inte klarar. Det innebär naturligtvis inte att den statliga polisen ska ersättas utan förslaget handlar om att den behöver kompletteras. Många resurskrävande uppgifter behöver inte de kompetenser som den nationella polisen har utan kan lösas effektivare av lokala organisationer. Exempel på detta är den vardagsbrottslighet vars utredning idag nästan helt prioriterats bort och där lokalkännedom ofta är det viktigaste för att öka upplärningen. Vissa ordningsuppdrag, bevakningsuppdrag, kontroll uppdrag och inte minst brottförebyggande arbete skulle kunna skötas bättre av en lokalt ledd organisation.
- 22915 Jag/vi yrkar därför:
Att centerpartiet arbetar fram ett förslag om att kommunalisera vissa uppgifter inom polisens verksamhet och hur samordningen med den nationella polismyndigheten ska fungera.
- 22920

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 22925 Distriktsstyrelsens yttrande
Den stora omorganisation som polisen är mitt uppe i har fått stora konsekvenser. När vi nu befinner oss mitt inne i den, är det tydligt att löften om decentralisering och en mer tillgänglig polis förbytt i centralisering och att allt för stora delar av Sverige fått betydligt färre poliser i yttre tjänst, tvärt om mot Centerpartiets ambitioner med den nya organisationen. Personupplärningsprocenten, dvs antalet åtal, strafföreläggande och åtalsunderlåtelse i förhållande till antalet anmälda brott, är rekordlåg. 2015 klarades 14 % av brotten upp, jämfört med 18 % fem år tidigare
- 22930
- 22935 De flesta brott begås lokalt och löses bäst lokalt, därför vill Centerpartiet ha en polis och ett rättsväsende som är lokalt rotat. Stora delar av polisens arbete blir bäst om det utförs av människor med lokalkännedom. Att polisen är lokalt förankrad är viktigt för känslan av trygghet för de som bor och arbetar i området.
- 22940 Centerpartiet har sedan länge sett behovet av att satsa mer polisen och har föreslagit två miljarder kronor för en satsning på åtminstone 1 600 nya poliser och högre attraktivitet i yrket som områdespolis. För få poliser i kombination med att polisen tvingas utföra gränskontroller vid Öresundsbron gör att det idag är alldeles för få poliser som kan ägna sig åt att klara upp brott och arbeta brottsförebyggande. Därför har Centerpartiet föreslagit att återinföra systemet med beredskapspoliser för att sköta t ex gränskontroller vid Öresundsbron och patrullera i brottsutsatta stadsdelar. Det är ett exempel på hur vissa uppgifter kan utföras av någon annan myndighet. Därför är det viktigt att, precis som motionären menar, se över om det finns andra uppgifter som i högre grad kan skötas i samverkan med kommunerna eller andra myndigheter. Det kan vara rent administrativa uppgifter som passhantering, hittegodsinslämning men även bevakningsuppdrag.
- 22945
- 22950 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen
Reservation från Karin Örjes, Camilla Sparring och Carina Höglund:

Reservanterna föreslår distriktsstämman besluta
att avslå motionen

Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE

22955 att avslå motionen

3.28 Sexualbrottslagstiftningen

Alfred Askeljung, Stockholms Stad

- 22960 Behovet av en modern sexualbrottslagstiftning är stort. Upprepade fall i media visar på hur människor utsatta för sexuellt våld eller andra övergrepp fortfarande inte alltid får upprättelse genom rättsväsendet. Trots att regeringen och en majoritet av riksdagspartierna har ställt sig bakom krav på reformer av sexualbrottslagstiftningen så händer ytterst lite. Centerpartiet bör återupprepa de krav som ställdes på partistämman i Falun 2015 och tvinga regeringen att agera i frågan.
- 22965 Ökad otrygghet är också det något som drabbar kvinnor i större utsträckning än män. Att fortsätta verka för att polis och rättsväsendet har resurser att hantera brottslighet och synas ute i samhället är inte bara viktigt i sig självt, utan kommer troligen att vara en avgörande faktor för framgång i valet.
- 22970 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet fortsätter att verka för en sexualbrottslagstiftning som inkluderar samtyckeskrav och oaksamhetsrekvisit

att Centerpartiet fortsätter att verka för mer resurser till polis och rättsväsende
- 22975 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar:
Motionären vill att Centerpartiet fortsätter driva sin politik på området. Det håller distriktsstyrelsen med om. Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta Att bifalla motionen
- 22980
- Beslut:
Att anse första att-satsen besvarad.
Att Centerpartiet fortsätter verka för att mer resurser tillsätts för polis och rättsväsende vad gäller sexualbrott på lokal, regional och nationell nivå för att i högre utsträckning kunna utreda och lagföra brott.
Att Centerpartiet verkar för att behålla brottsbegreppet våldtäkt.
- 22985

3.29 Sexuella övergrepp på minderåriga

22990 *Jaana Hertzman Centerkvinna och kretsordförande i Ljusdal kretsen, Gävleborg*

På senare tid nås vi av fler och fler rapporter om sexuella övergrepp på nätet. En form av pedofili, där det exempelvis kan handla om att män genom hot och utpressning tvingar barn och unga att posera, utföra sexuella handlingar, fotografera dem själva och sedan skicka bilderna till förövaren. Dessa

22995 övergrepp föranleder idag oftast endast böter om det ens leder till anmälan och åtal.

Konsekvensen av den låga straffsatsen böter, är att det hamnar längst ner i polisens prioriteringar. Det kan ta många år innan de utreds och i många fall avskrivs ärendet. För brottsoffret blir de ännu en kränkning och man får leva med ovissheten om det blir en utredning eller avskrivning. Detta är ett oerhört stort problem för det unga som blir kränkta i sociala medier att man får leva i ovisshet under lång tid. Det gör också att många inte anmäler och förövarna kan fortsätta för dom får ändå inget straff.

23000

Detta är en skam i svenskt rättväsende.

23005

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet skall verka för att sexuella övergrepp via sociala medier skall jämföras med fysiska sexuella övergrepp

Att Centerpartiet verka för att straffsatsen höjs så det vid fällande domar blir lägst fängelsestraff.

23010

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

23015 **3.30 Stärkt skydd vid övergrepp**

Felicia Fritz, Camilla Osterman, Skåne

23020 I stort sett alla svenska barn och ungdomar rör sig idag på internet och de flesta har en mobiltelefon. Enligt Rädda Barnens statistik från 2015 uppgår hälften av alla tjejer och en av fem pojkar, som regelbundet använder internet, att de blivit kontaktade i sexuellt syfte av någon de vet eller tror är en vuxen.

23025 De män (även kvinnor, dock mer sällsynt) som tvingar barn att titta på ett könsorgan, som tvingar barn att klä av sig i webbkameran, som uppmanar barn att posera framför kameran, döms för bland annat sexuellt övergrepp mot barn, sexuellt utnyttjande mot barn, utnyttjande av barn för sexuell posering eller sexuellt ofredande. Antalet anmälningar av denna sortens brott har ökat dramatiskt under de senaste åren.

23030 Övergrepp kan vara icke fysiska och fysiska. Att uppmana posering framför kamera räknas som ett icke fysiskt övergrepp, men kan genom hot och utpressning övergå till fysiska till exempel genom att tvinga barnet att begå övergrepp på sig själv. Viktigt att komma ihåg är att konsekvenserna för barn som utsätts för övergrepp är desamma oavsett om de sker via nätet eller i verkligheten.

23035 Det är inte alltid barn berättar om vad de utsätts för. Det kan vara på grund av att skam, rädsla och skuld känslor står i vägen. Men när de berättar, måste Sverige ha ett rättsväsende som backar dem. Lagstiftningen har inte hängit med internetns utveckling. Kan man dömas för våldtäkt även vid övergrepp via internet, då kan man dömas till fler års fängelse och blir därav ett brott av högre prioritet för polisen. Så länge man kan dömas till böter när man begår övergrepp mot barn, kommer polisen fortsätta att nedprioritera dessa typer av brott. Straffvärdet står bevisligen inte i proportion till brottet.

23040 De som kastar skräp på marken kan också dömas till böter eller fängelse i högst ett år. Barn är mer värda än skräp på marken.

Jag/vi yrkar därför:

Att lagstiftningen kring sexuella övergrepp på nätet ses över.

23045 Att höja straffvärdet för övergrepp mot barn.

Att införa lag som gör det möjligt att fälla för våldtäkt över internet.

Att införa obligatoriskt värdegrundsarbete i läroplanen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23050 Inget yttrande insänt från distriktet

3.31 Våldtäkt i sexualbrottslagstiftningen

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, Centerkvinnorna

23055

Sexualbrottsutredningen (SOU 2016:60) som presenterades under 2016 föreslog att brottsbeteckningarna våldtäkt och sexuellt tvång skulle ersättas med sexuella övergrepp och sexuell kränkning. Förslagen fick stark kritik från en rad kvinnoorganisationer inklusive de som arbetar med målgruppen, exempelvis Södersjukhusets Akutmottagning för Våldtagna.

23060

Båda de nuvarande begreppen, våldtäkt och sexuellt tvång, uttrycker det allvar som dessa brott innebär medan de nya förslagen, sexuellt övergrepp och sexuell kränkning, riskerar att förmedla en förmildring. Detta tror vi kommer få motsatt effekt mot det som vi önskar förmedla med vår sexualbrottslagstiftning, nämligen att det är grova brott. Vi ser en risk att brottet riskerar att trivialiseras och att det snarare är att spela förövarna i händerna. Vi vill därför verka för att behålla brottsbeteckningen våldtäkt och sexuellt tvång.

23065

Till grund för förslaget att byta begrepp hävdas att våldtäkt skulle vara missvisande då våld sällan är inblandat. De flesta fall av våldtäkt idag innehåller inte fysiskt våld, emellertid så definieras våld idag inte enbart fysiskt våld. Termen våld är betydligt bredare och denna bredare definition som både inspireras av Per Isdal, psykoterapeut och en av grundarna till Alternativ til Vold, samt WHO finns också närvarande i en rad politiska styrdokument både i Sverige och internationellt.

23070

Per Isdals definition av våld lyder:

”Våld är varje handling riktad mot en annan person, som genom att denna handling skadar, smärftar, skrämmer eller kränker, får denna person att göra något mot sin vilja eller avstå från att göra något som den vill” (Isdal 2002) Utifrån Isdals definition är det självklart att våldtäkt är en våldsyttning, oavsett om fysiskt våld ingår eller inte.

23075

I utredningen hänvisas det också till att förövaren skall känna igen sig i handlingen och därför anses sexuellt övergrepp vara ett bättre ord. I detta argument saknas genusanalysen helt. Lagen bör först och främst finnas till för att skydda dem som utsatts, och inte förövaren. Att byta till det föreslagna sexuella övergrepp skulle innebära att det som tidigare kallats våldtäkt skulle gå från att innehålla våld till att beskrivas som en sexuell handling. Det är ett hån mot den utsatta som rimligtvis inte upplever det som sexuellt utan som en våldshandling mot den kroppsliga integriteten.

23080

Ytterligare ett argument som anförs i utredningen till varför brottsrubriceringen bör ändras är att det skulle leda till att fler personer som utsatts känner igen sig i brottet och anmäler. Men internationella erfarenheter talar emot detta. I Kanada genomfördes på 80-talet liknande förändring där ”rape” blev ”sexual assault”. En av förhoppningarna bakom lagändringen var att fler skulle anmäla då det nya begreppet ansågs mindre stigmatiserande. Detta ledde dock inte till fler anmälningar.

23090

Ytterligare en faktor som troligtvis påverkar anmälningsbenägenheten är sannolikheten att det hela leder till fällande dom, idag vet vi att det är en ytterst liten del av alla anmälda våldtäkter, och andra sexualbrott, som leder till fällande dom. Avslutningsvis får vi inte glömma att det aldrig är den utsattas uppgift att definiera vad hen har utsatts för, det är polis och åklagares uppgift.

23095

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att behålla brottsbeteckningen våldtäkt

Att Centerpartiet verkar för att behålla brottsbeteckningen sexuellt tvång

23100

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23105

Inget yttrande insänt från distriktet

3.32 Nolltolerans mot hat, hot och sexuella trakasserier

Henrik Juhlin, Stockholms län

23110

Hat och hot på internet bara fortsätter att öka och i kommentarsfälten har det blivit normaliserat! Journalister, politiker och kvinnor som vågar ta plats får räkna med att bli bombarderade av hat och hot. Unga kvinnor blir utsatta för sexuella trakasserier medans de fortfarande är barn. Det måste bli en ändring på detta och det snabbt.

23115

Till exempel så har handbollsspelaren Linnéa Claeson (känd som @assholeonline på Instragram) i intervjuer berättat om hur en äldre man skickade onanifilmer till henne redan när hon var 11 år. Sedan dess så har detta bara fortsatt och det lär inte blivit bättre nu när hon blivit känd som en kvinna som vågar stå upp mot detta. Till Expressen tidigare i år så sa hon: "Kvinnliga idrottare blir ständigt sexualiserade och trakasseras samtidigt som våra idrottsliga karriärer inte tas på allvar". På Flashback finns en tråd om henne, där man ser tydligt vilken skev människobild vissa personer har. Detta är en av de kommentarer som finns om henne där: "Vilken ogin liten snärta. Hon bjuder ut sig på nätet och betar sig som ett svin mot kärlekskranka gentlemän. Hon borde läggas över knät och få smisk på den persikorunda (får vi förmoda) nakna stjärten."

23120

23125

OBS! Nedan följer massor med mycket grova ord plockade från meddelanden skickade till Linnéa, hoppa över detta stycka om du vill slippa läsa dessa grova ord.

--- Start - grova ord ---

23130

De kärlekskranka gentlemännen personen hänvisar till är alltså de män som kallar henne för luder, hora, äckelfitta, kissflicka, slyna och så vidare. Som skickar dick pics till henne, som erbjuder henne kuk för att ingen vill knulla henne. Som vill se hennes stjärt och tuttar mot betalning. Som vill se henne död, gärna på grund av att de knullat ihjäl henne.

--- Slut - grova ord ---

23135

Förlåt för det grova orden här ovan, det är inte vad vi brukar se i motioner, med det är vad som skrivs till Linnéa och många fler. Jag tror att det behöver skrivas ner i motionen för att vi ska ta detta på allvar. För detta är vardagen för många personer på internet!

23140

Så vad som behövs nu är att vi jobbar för lösningar för detta på alla plan och att vi alla hjälps åt och säger ifrån när vi ser detta betanden. När pojkarna tafsar på flickorna i ung ålder så måste vi se det som trakasserier, inte bara något som pojkar får göra som det alltid varit.

23145

När det gäller fortkörning så har vi fartkameror som kan skicka böter till bilens ägare, något liknade kanske skulle fungera för IP-adresser, att böter kan skickas till ägaren av en IP-adress vid näthat och näthot. Det finns så klart många saker att utreda och det skulle bli problem på offentliga nät, men för ett nättroll som sitter hemma i sin stuga så skulle det nog kunna få personen att tänka till både en och två gånger innan personen i fråga skriver något av exemplen här ovan.

23150

Jag är en vit medelålders man, så jag drabbas inte alls av detta, men jag har en dotter på fyra år och när hon blir tonåring, så vill jag inte att hon ska behöva uppleva något av detta som dagens unga tjejer får uppleva!

Jag/vi yrkar därför:

23155

att jobba för nolltolerans mot hot, hat och sexuella trakasseri i alla delar av samhället.

att jobba för en utredning om det går att bötfälla ägare av IP-adresser vid näthat och näthot.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23160 Inget yttrande insänt från distriktet

3.33 Straffsatser för mord

Carina Höglund, Dalarna

23165 Idag kan domstolen döma ut mellan 10-18 år eller ett livstidsstraff för mord. Livstidsstraff som idag är obestämd tid med en nedre skala på 18 år då med möjlighet till villkorlig frigivning efter 12 år på anstalt. Vi anser att 18 år är för lågt vid det obestämda livstidsstraffet och att ett minimum bör vara 30 år. Då garanterar vi i alla fall ur ett barnofferperspektiv att inga mördare släpps ut innan berörda barn blivit unga vuxna.

23170 Vid riktigt livstidsstraff ska innebörden av detta vara att hela gärningsmannens resterande tid i livet ska tillbringas i fängelset utan möjlighet till tidsbestämt anser motionären.

Jag/vi yrkar därför:

23175 att man ska döma till riktigt livstidsstraff där gärningsmannen sitter hela sitt resterande liv i fängelset eller obestämt straff vid mord utförda av friska vuxna och ta bort andra straffsatser för mord.

att Centerparti arbetar för att det obestämda straffet har ett minimum på 30 år för mord.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23180

Yttrande från distriktet:

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE

att bifalla motionen

23185 **3.34 Livstidsstraff vid mord**

Carina Höglund, Dalarna

Idag kan domstolen döma ut 10-18 år eller ett livstidsstraff för mord. Livstidsstraff ger ungefär 12 -? år på anstalt . Varken den dömda eller offrens anhöriga vet vad dom ska förvänta sig av framtiden.

23190 Straffets ordval är missvisande då det inte garanterar vad det låter som, hur många förväntar sig att 12 år på anstalt är ett livstidsstraff? Den hårdaste påföljd vi idag har inom det svenska rättsväsendet är livstidsstraffet. Innebörden av detta borde då vara att hela gärningsmannens resterande tid i livet ska tillbringas i fängelset utan möjlighet till tidsbestämt anser motionären. Som det är nu finns det efter att ha avtjänat minst tio år av straffet möjlighet att ansöka om tidsbestämt straff. Om tingsrätten går med på ansökan, får det tidsbestämda straffet inte vara kortare än 18 år dvs 12 år med straffrabatten, som är det längsta tidsbegränsade straff som kan dömas ut i Sverige.

Alla beslut om att omvandla livstidsstraff till tidsbestämt straff avgörs i Örebro tingsrätt. Kriminalvården och Rättsmedicinalverket yttrar sig bland annat om hur den dömda sköter sig under strafftiden respektive risken för återfall i grov brottslighet.

23200

Motionären anser att utdöma till livstidsstraff som påföljd med möjlighet till omprövning genom tidsbestämning inte är förenligt med det svenska folkets rättsmedvetande och försvårar rehabiliteringen för anhöriga till mördade .

23205

Skulle det visa sig att livstidsdomen är felaktig så ska den så klart domen rivas upp.

Jag/vi yrkar därför:

Att byta ut ordet livstidsstraff som straffsats när det inte garanterar offren att det är ett riktigt livstidsstraff, till något mer passande som ger en rättvis bedömnings möjlighet av ordet.

23210

Att lagstiftaren inför ett riktigt livstidsstraff i straffskalan för mord.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23215 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Den hårdaste påföljd vi idag har inom det svenska rättsväsendet är livstidsstraffet. Innebörden av detta är att hela gärningsmannens resterande tid i livet ska tillbringas i fängelse. Dock finns även möjligheten att efter en tid i fängelse ansöka om att få påföljden ändrad till ett tidsbestämt fängelsestraff. Bedömningen sker med en individuell prövning. Tanken att straff även bör ta hänsyn till de anhörigas rättmätiga förväntan att straffet står i proportion till brottet förtjänar att tas på allvar, men kan inte få anses avgörande för det slutgiltiga straffet. Det är därför fullt förståeligt att motionären anser att benämningen "livstid" inte stämmer med dess verkliga innebörd.

23220

23225 Partistämman i Falun 2015 avlog en motion med liknande innebörd. Stämman ansåg att utdöma fängelse som påföljd utan möjlighet till omprövning, till exempel genom tidsbestämning, är inte förenligt med principerna för en modern rättsstat. Dock är det viktigt att praxis kring ändring av påföljden från livstid till tidsbestämt straff noga följas av lagstiftaren. Centerpartiet vill att livstid ska utgöra normalstraffet för mord samt även att reglerna för villkorlig frigivning måste skärpas.

23230

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

Att avslå motionen

Reservation från Carina Höglund:

23235 Reservanten föreslå distriktsstämman besluta
att bifalla motionen
Dalarnas distriktsstämma BESLÖT
att avslå motionen

3.35 Lokala åklagare

23240 *Håkan Andersson, Västerbotten*

Många av våra åklagarkammare arbetar mot flera tingsrätter. Det gäller t.ex. i Västerbotten där Åklagarkammaren i Umeå förser tingsrätterna i Umeå, Skellefteå och Lycksele med åklagare.

23245 Åklagarna har sin arbetsplats i Umeå men ska även vara förundersökningsledare för fall i Skellefteå och Lycksele. De ska även vara åklagare vid domstolsförhandlingar i Skellefteå och Lycksele. Avståndet mellan Umeå och Lycksele respektive Skellefteå är cirka 13 mil, med restid mot 2 timmar. Detta är en dålig lösning från ekonomisk-, miljö- och arbetsmiljömässig utgångspunkt. Men framför allt handlar det om rättssäkerhet och effektivitet.

23250 I Norrbotten så har Åklagarkammaren i Luleå ett lokalt kontor i Gällivare. Detta ger möjlighet både till att ha en lokal åklagare i Gällivare men även att åklagarna i Gällivare kan vara en del av en större Åklagarkammare. Det senare är bra då åklagare i den mindre orten kan få mer stöd i sin kompetensutveckling samt få råd och stöd från erfarna kollegor i Luleå.

23255 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska verka för att det ska finnas lokala åklagare vid alla tingsrätter

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23260 Inget yttrande insänt från distriktet

3.36 Polisens utryckningstider

Karl Gemfeldt, Skåne

- 23265 För räddningsväsendet (brandkår) samt ambulans verksamheten finns det både lagstiftning och tillsyn att huvudmännen sköter sin verksamhet, och att stipulerade utryckningstider sköts.
För Polisens verksamhet förefaller inte något liknande regleverk finnas. Såväl pågående brott som inträffade brott prioriteras bort utan att någon möjlighet finns för den enskilde medborgaren att klaga.
- 23270 Jag/vi yrkar därför:
Att Polisen skall vara så organiserad att utryckningstider i hela landet kan garanteras

Att En tillsynsmyndighet skall finnas, åtskild från Polisen som tillser att Polisens åtaganden. efterlevs för hela landet.

Att Poliser skall finnas i alla kommuner i landet, tillgänglig 24/7
- 23275 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

23280 **3.37 Höjd trygghet i småorter**

Maik Rohde och Antje Rohde, Kalmar län

Nuläge:

23285 I dagsläget saknas närvaro av polisen på landsbygden och småorter. Brottsplatsundersökningar genomförs för sent eller över huvud taget inte. Förundersökningar läggs ner av orimliga anledningar. Trygghet för själva polisen saknas, p.g.a. ökande hot mot personalen.

Resultat

23290 Polisen gör sällan kontroller t.ex. bil- eller narkotikakontroller. Folk tröttnar, tappar förtroende i polisen och hoppar över polisanmälningar. Polisstatistiken förbättras genom feltolkning.

Jag/vi yrkar därför:

23295 Att höja kraven på polismyndigheten; Sätta tydliga krav på brottsplatsundersökningar, sätta krav på uttryckning och uttryckningstider, sätta krav på förundersökningar.

Att öka antalet poliser på landsbygd och småorter.

Att förenkla tillgång till polisyrket för personer utan svensk medborgarskap. Hos kriminalvården krävs inte att vara svenskt medborgare och i bland annat Tyskland har man tagit bort dessa krav för att nyttja utlandsfödda människors kunskap i språk och kultur.

23300

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

23305 Problemet med den allmänt upplevda otryggheten i kombination med bristen på utbildade poliser, är rykande aktuell. Motionärernas förslag till åtgärder stämmer väl med hur Centerpartiet i Kalmar län uppfattar situationen och hur den kan förbättras varför distriktsstämman beslutade att tillstyrka motionen.

3.38 Polisutbildning

23310 *Martin Hedman, Stockholm län*

Centerpartiet har lovat bygga ut polisutbildningen till 2021 för att tillföra ytterligare 2000 nya poliser i tjänst. Polisutbildningen har inte bara ett behov av byggas ut för att klara framtida rekryteringarna. Det kommer även finnas ett behov för att se över hur man rekryterar och hur man utbildar.

23315 Idag så rekryteras alla framtida poliser med en tanke att de ska vara i yttre i tjänst. Det gör tex att en skicklig utredare kan lämnas utanför utbildningen om de misslyckas med de fysiska testerna. Olika inriktningar inom polisutbildningen med olika tester skulle kunna vara ett sätt att motverka ett sådant scenario

23320 Jag/vi yrkar därför:

att centerpartiet ser över polisutbildningens innehåll

att centerpartiet verkar för att polisutbildningen ska göras om till en universitetsutbildning

att centerpartiet ser över olika typer av rekryteringar till polisutbildningen

23325 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

3.39 Skadestånd vid dödligt våld

23330 *Carina Höglund, Dalarna*

Jag vill börja med att förtydliga att Skadestånd inte är en del av straffet. Skadeståndet ska ersätta skadan som den anhöriga förväntas lida . När en människa blir mördad och förövaren ställs inför rätta så döms det ut ett skadestånd från förövaren och det ska ses som det finns en möjlighet till ersättning för nära anhöriga som bor på samma adress eller kan bevisa en liknad kontakt.

23335 Den ersättningsberättigade kretsen
Endast de personer som stått den avlidne särskilt nära har enligt lagregeln rätt till ersättning för psykiska besvär eller psykiskt lidande. I propositionen räknas följande upp som nära anhöriga: make, registrerad partner, sambo, barn och föräldrar. Man brukar utgå ifrån att de är nära anhöriga som har hushållsgemenskap med den avlidne. Enligt den praxis som föreligger anses följande ersättningsberättigade:

23345 När vuxna barn med eget boende avlider får föräldrarna ersättning om det förelegat normal och sedvanlig relation till föräldrarna. Avlider förälder till vuxna barn anses de vuxna barnen ersättningsberättigade. Vid skilsmässor där den ena föräldern enbart haft umgängesrätt och denne förälder avlidit anses barnen ersättningsberättigade. Både den biologiske fadern och styvfadern är ersättningsberättigade om de haft en nära relation till det avlidna barnet.

23350 Följande har enligt praxis ansetts icke ersättningsberättigade.
Syskon som inte haft hushållsgemenskap. Mormor och morfar till avlidet barnbarn. Barnbarn när mormor eller morfar dött. Vuxna styvbarn med eget boende när styvfadern avlidit. Styvmor och halvsyskon där hushållsgemenskap inte förelåg.

23355 Information om den ersättningsberättigade kretsen
Har jag hämtat i Advokatfirman wikner : Mats Wikner promoria .
PM 080715 ang. ersättning till efterlevande vid dödsfall.
Ersättningen utgår från schabloner som bygger på trafikskadeersättningen och utgår vid "normal fall" som en ersättning på 50 000 kr vid mord och dråp, 40 000 kr vid t.ex. vållande till annans död.

23360 Skadeståndsprinciperna är ofta obegripliga och följer en juridisk struktur som inte går hand i hand med rättsmedvetandet anser motionären .

23365 Trafikskadenämndens "normala" tabeller för sveda och värk vid fysiskt och/eller psykiskt lidande ger 2400 kr per månad under första året, sedan 1300 kr per månad från år två och framåt. Det betyder att 50.000 kr i ersättning kan översättas till knappt 2,5 års lidande enligt tabellerna .

23370 Ingen kränkningersättning utgår. Det finns dock ett fall med undantag vad gäller kränkningersättning från brom, undantaget är när någon dödar annan person för att komma åt en tredje person. Det fall som dykt upp är där män dödar sina egna barn för att angripa mamman i samband med vårdnadstvister. Det är dock ingen domslut med predjuktat utan det är en egen bedömning från brom från fall till fall men dock på rätt väg enligt motionären.

23375 För anhörig till mördad handlar det oftast om lidandet för resten av livet med sjukskrivningar, rehabilitering, medicinering, stor sorg och saknad som resultat av mordet. Med detta så anser jag att schablonbeloppet är alldeles för lågt och i stället för upprättelse ger en känsla av kränkning.
För den mördade är livet slut för att någon annan människa bestämt det och så klart kan inga pengar i världen ersätta förlusten av ett liv men jag anser att förövaren ska betala ett skadestånd till dödsboet, det är ändå den personen som lider mest direkt i samband med mordet . Dödsboets ekonomi kan se väldigt olika ut och att allmänheten vet att det finns en vis upprättelse med ekonomisk ersättning om

- 23380 dom blir dödade är en viktig aspekt i ett rättssamhälle anser motionären. Ofta utgår skadeståndet sveda o verk till anhöriga men det är inte alltid de finns anhöriga med skadestånds anspråk . Idag har du inte rätt till skadestånd eller signifikativ ersättning från förövaren eller försäkringsbolaget om du blir mördad.
- 23385 Trafikskadeersättningens schablon är räknad på att de som lider stor skada av ett brott får kompensation av förövaren och anses rimligt i dagens lagstiftning . Beloppet och uträkningen av skadeståndet är mindre rimlig anser motionären . Det går inte att väcka de döda med några pengar i världen men det går att hjälpa de överlevande till en tryggare ev sjukdoms tid och tid i sorg och saknad där depression, posttraumatisk stressymtom, mm är vanligt . Det borde gå att rehabilitera sig efter bästa
- 23390 förmåga när man blivit anhörig till mördad, med 50 000 kr som även ska skattas så räcker det knappats till att kompensera första sjukskrivningstiden, beloppet i sig är nästan kränkande istället för upprättelse .
- 23395 När skadeståndet är utdömt så ska den skadelidande själv ansöka om pengarna hos förövaren genom kronofogden, försäkringsbolag och om det inte finns pengar där kan dom tillslut sökas hos brottsoffermyndigheten. Brottssoffermyndigheten gör dock en egen utredning om den lidande är ersättningsberättigad och vilket belopp efter ett annat system än domstolen. Ja anser att det är ett för stort ansvar att lägga på en anhörig till våldsdödad och att det vore rimligt att Brom betalar ut direkt efter domstolens beslut och när domen vunnit laga kraft och sedan kontinuerligt söker tillbaka pengarna från förövaren och ev genom kronofogden. Försäkringsbolagen får med det sluta att betala ut
- 23400 den sortens ersättning i stället för förövaren.
Jag yrkar på att centerpartiet arbetar för: .
- Jag/vi yrkar därför:
Att det utgår ett skadestånd till den mördades dödsbo och att man tar fram en schablon för det
- 23405 beloppet.
Att lagstiftarna ser över skadeståndsprincipen med trafikskadenämnden som norm med motivet att ge anhöriga till mördade ett betydligt högre belopp med en uträkning som gäller sorg o saknad hela livet.
Att brom betalar ut domstolens tilldömda skadestånd i sin helhet när domen vunnit laga kraft .
- 23410 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
- 23415 Många brottsoffer vittnar om att svårigheten att få ut ett tilldömt skadestånd gör att kränkningen efter brottet blir än större. Centerpartiet vill att det ska bli lättare för brottsoffer att få ut tilldömt skadestånd, då detta idag ofta upplevs som en orimligt krånglig process. Brottsoffers rättigheter måste tillvaratas bättre när det gäller bedömning av skadestånds och ersättnings storlek, och därför är det rimligt att se över vilken schablon som används t ex. Även sättet för utbetalning och hanteringstider, samt det sammantagna skyddet för brottsoffer behöver ses över. När det gäller brottsoffer som tilldömts
- 23420 skadestånd för brott som begåtts mot dem och där gärningsmannen har dömts till fängelse vill Centerpartiet inte att brottsoffret självt ska behöva kräva skadeståndet från gärningsmannen. Detta bör vara ett statligt ansvar. Staten ska sedan, med hänsyn till eventuella försäkringar, kräva in skadeståndet från den dömda gärningsmannen.
- 23425 Dalarnas distriktsstämman BESLÖT
att bifalla motionen

3.40 Prövningstillstånd

Carina Höglund, Dalarna

23430

Vid en ansökan om prövningstillstånd av ett mål hos högsta domstolen så görs en bedömning om det är av vikt för rättstillämpningen eller andra synnerliga skäl att målet prövas hos HD . Vid svar om prövningstillstånd från högsta domstolen så får man inte ta del av bedömningen och skälen till avslaget. HD borde efter en sådan bedömning kunna dela med sig till kärande av vad HD kommit fram till för att säkerställa rättssäkerheten i HD s bedömning. All myndighetsutövning på alla nivåer ska kunna var gransknings bar anser jag.

23435

Även för att ge vägledning för kärandes eventuella ansökan om prövningstillstånd hos europadomstolen.

23440

Jag/vi yrkar därför:
att man vid svar från HD om prövningstillstånd får med motiveringen som HD har gjort för att komma fram till avslagsbeslutet.

23445

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

23450

En hovrätts dom kan prövas av Högsta Domstolen (HD) endast om prövningstillstånd meddelas. Av 54 kap 10 § rättegångsbalken framgår att prövningstillstånd kan meddelas om "det är av vikt för rättstillämpningen att överklagandet prövas", s.k. prejudikatdispens eller att det finns synnerliga skäl för en prövning. Det senare kan gälla om det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

23455

Högsta domstolen får (enligt sin egen hemsida) in över 5 000 ansökningar om prövningstillstånd per år. Av dessa beviljas ca 150 mål prövningstillstånd. De flesta av dessa ges prövningstillstånd på grund av prejudikatskäl. För huvuddelen av målen är skälen för att inte ge prövningstillstånd att HD gjort bedömningen att Hovrätten har dömt rätt. I så fall behövs inte någon motivering. Men även i många fall där HD kanske tycker att hovrätten dömt fel men där något prejudikatintresse inte finns avslås oftast prövningstillstånd. Det ska som framgår ovan i sådana fall vara grova fel som begåtts för att få upp målet i HD.

23460

Vi kan, mot bakgrund till vad som redovisats, hålla med motionären att det kan vara otillfredsställande att en enskild överklagande inte får reda på varför prövningstillstånd ej meddelas. Frågan om hovrättsdomen var rätt dömd eller inte får således i de flesta fall inget svar.

23465

Med tanke på det stora antalet överklagade domar och beslut så skulle det emellertid vara ogörligt att motivera varje enskilt fall. I så fall skulle HD tvingas utöka sin verksamhet många gånger om. Effektiviteten i rättsväsendet måste alltid vägas mot rättssäkerheten. Distriktsstyrelsen gör bedömningen att vi får leva med den osäkerhet det innebär att inte alltid veta varför HD inte tar upp ett ärende. För en prövning i t.ex. Europadomstolen kan istället hovrätten dom tjäna som underlag. I sammanhanget ska även tas i beaktande att hovrätten är andra instans och att målet har prövats även i tingsrätt. Det borgar för att rättssäkerheten uppfylls i rimlig utsträckning.

23470

Distriktsstyrelsens föreslår distriktsstämman besluta
att motionen avslås

23475

Tjänstgörande ersättare i distriktsstyrelsen Carina Höglund reserverade sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Reservanten föreslår distriktsstämman besluta
att motionen skall bifallas

23480 Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE
att avslå motionen

3.41 Rehabiliteringskrav vid fängelsestraff

Carina Höglund och Sol Höglund, Dalarna

23485

Från kriminalvårdens hem sida: För att få gå ett behandlingsprogram måste den dömda själv vilja ändra sin livsstil. För att erbjuda rätt behandling är vi noga med att prioritera de klienter som har medel till hög risk för återfall. De ska gå ett program som riktar mot just deras problem och som har en pedagogik som passar dem.

23490

Vi vill ge alla möjlighet att delta i ett behandlingsprogram. Men det finns tillfällen då det inte går att erbjuda en plats, även om klienten är motiverad. Till exempel kan straffet vara för kort för att personen ska hinna delta i ett program.

23495

Kriminalvård bör betyda att den dömda spenderar bestämd tid på anstalt samt genomgår ett vårdprogram för att minska risken för återfall. Idag är det bara tiden som är avgörande för att sona sitt brott. Ibland är strafftiden för kort för att kriminalvården ska anse att internen hinner gå ett rehabiliteringsprogram. Genomgången rehabilitering bör vara en faktor för att kunna sona sitt brott.

23500

Ett argument mot det brukar vara att det inte går att tvinga någon att rehabilitera sig eller ta till sig kunskaper utan fri vilja. Är man dock inte redo till att vilja försöka förändra sitt beteende som gjort att man fått ett fängelsestraff så är man inte heller redo för att bli frigiven. Bättre med en obligatorisk rehabiliteringsform där förhoppningsvis några ger ett positivt resultat än ingen alls, det är det minsta vi kan göra för att försöka få med ett förebyggande arbete mot återfallsförbrytning för internen och allmänhetens bästa under strafftiden. Vid frivillig genomgången rehabilitering så kan man ge förmåner

23505

under anstalts tid, allt för att vård ska komma in som en självklar del i kriminalvården.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet jobbar för att införa ett obligatoriskt rehabiliteringskrav för att sona ett brott på anstalt inom kriminalvården

23510

att strafftidens lägsta tid är reglerat så att den dömda kan genomgå kriminalvårdens program för det aktuella brottet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23515

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen

Längden på fängelsestraff är i allmänhet utformade så att straffets längd står i någon proportion till brottets art. Straffets syfte kan vara allmänprevention, inkapacitering och rehabilitering.

23520

Allmänprevention innebär att straffskalans utformning är gjord så att människor i allmänhet förväntas bli avskräckta från att begå brott, medan inkapacitering handlar om att den fängslade under strafftiden inte kan begå brott eftersom personen sitter inlåst. Konsekvenserna för individen kan antas vara inkapacitering under fängelsetiden, och rehabilitering vilket innebär en personlig förändring som leder till ändrat beteende. Teorin om allmänprevention och proportionalitet innebär att den som döms för ett mindre allvarligt brott får ett kortare straff.

23525

Rehabilitering bygger på tanken att den intagna ska återvända till ett liv i frihet som "hederlig" medborgare. Den som rehabiliteras genomgår ett förändringsprogram som kan bygga på exempelvis utbildning, självhushåll eller terapi. Ett verkansfullt program måste vara individanpassat och förutsätter kompetens och kunskap om människors förmåga och möjlighet till lärande och förändring.

23530

Rehabilitering är bara meningsfullt om det finns en vilja att förändra ett beteende och bli rehabiliterad. Om detta saknas så får rehabiliteringsprogrammet ingen effekt.

Motionärerna menar vidare att den som inte är redo att förändra sitt beteende inte är redo att bli frigiven. Det kan på ett intuitivt plan kännas rimligt, men om en sådan princip tillämpades skulle det

- 23535 få orimliga följder. En logisk konsekvens skulle bli att inga straff i praktiken skulle kunna tidsbegränsas eftersom den fängslade inte kan frigges förrän denne har rehabiliterats. En person som döms till fängelse för något brott, och som inte kan eller vill rehabiliteras skulle då kvarhållas på obestämd tid vilket skulle leda till avsaknad av rättssäkerhet och ett inhumant rättssystem.
- 23540 Ytterligare en dimension är frågan hur en persons uppriktiga vilja att förändra sitt beteende ska styrkas. Eftersom det i praktiken är omöjligt att veta om viljan är genuin eller bara en läpparnas bekännelse så blir en persons uppriktiga vilja till förändring omöjlig att verifiera. Ett krav på rehabilitering blir därför meningslöst då det skulle betyda att många individer utan motivation skulle genomgå rehabilitering, antingen genom tvång, eller efter att ha uppgett att de vill rehabiliteras även om motivationen i grunden saknas. Eftersom många av de interner som skulle tvingas genomgå ett
- 23545 program inte skulle ha rätt förutsättningar för rehabilitering så skulle systemet bli ineffektivt och ta resurser från områden där de gör bättre nytta.

Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE

- att avslå motionens första att- sats
- 23550 att bifalla motionens andra att-sats

3.42 Barnpornografi

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, Centerkvinnorna

23555

Under hösten 2015 framkom det att cirka 15 000 ip-adresser i Sverige hade laddat ned övergreppsmaterial med barn det senaste året enligt polisens it-brottscentrum. Polisen tror dock att det är betydligt fler då dessa 15 000 enbart är de som är minst säkerhetsmedvetna då de laddar ner övergreppen. År 2015 dömdes 119 personer i Sverige för barnpornografibrott, av dessa fick endast 20 fängelse.

23560

Vi vet att både pojkar och flickor utsätts för övergreppen men den övervägande majoriteten är flickor. Tittar vi på förövarna så förstärks könsperspektivet där majoriteten av alla förövare är män.

23565

I artikel 34 i Barnkonventionen, som Sverige ratificerat, stadgas att barn ska skyddas mot alla typer av sexuellt utnyttjande och övergrepp. Detta gäller dock inte bara det direkta och första övergreppet utan detta måste också gälla då övergrepp dokumenteras och sprids. För ett barn som blir utsatt kan det vara lika mycket ett övergrepp att materialet sprids vidare som det är vid det sexuella övergreppet. Det vi också vet är att forskning påvisat att en väldigt hög andel av dem som dömts för barnpornografibrott även begår sexuella övergrepp på barn.

23570

Brottet i brottsbalken

Brottet barnpornografi faller idag under brott mot allmän ordning och därför finns ofta ingen målsägande. Brottet har också lågt straffvärde: från böter till två års fängelse för brott mot normalgraden, grovt brott kan ge mellan sex månader och sex års fängelse. I Norge prioriteras brottet högre och där döms också 20 gånger fler till fängelse. I Norge ligger fokus på att brottet har begåtts mot barn och barnet är därmed målsägande. Där är även straffskalan något högre, en person kan dömas till maximalt tre år för till exempel framställning av filmer som sexualiserar barn.

23575

Vi vill att barnpornografi istället hanteras under brottsbalkens 6 kapitel där andra sexualbrott hanteras vilket gör att brottet får en målsägande. Vi vill även att straffminimivån för barnpornografibrottet höjs.

23580

Vad brottet bör kallas

År 2016 kom flera stora internationella organisationer som FN, Ecpat och Europol, överens om att barnpornografi istället skulle gå under benämningen "dokumenterade sexuella övergrepp på barn". Ecpats motivering till detta är att begreppet pornografi handlar om vuxna människor som kan ge sitt medgivande till de sexuella handlingarna. Pornografi är lagligt att sprida och konsumera. Men om en använder begreppet pornografi om sexuella handlingar som involverar barn så handlar det alltid om övergrepp eller våldtäkt eftersom barn inte kan ge sitt medgivande. Vi vill mot bakgrund av detta att barnpornografibrottet byter brottsbeteckning till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.

23585

23590

Förstärkning av utredningsarbetet

Rikspolisens blockerings/spärrlista, är en lista över internetsidor som påstås innehålla barnpornografi. Spärrlistan skickas till internetoperatörer vilka frivilligt kan använda sig av uppgifterna för att via operatörens DNS-server blockera åtkomst till de sidor som finns på listan. Idag är alla internetleverantörer utom Bahnhof anslutna till listan, vilket är möjligt då det just bygger på frivillighet. Detta gör att trots att det finns goda tekniska möjligheter att förhindra tillgången, så är barnpornografi fortfarande tillgängligt i många svenskars datorer. Barnpornografi är ett brott och för att motverka och förebygga att brott begås, bör även sådant arbete bedrivas när det gäller barnpornografi. Vi vill därför se att samtliga internetleverantörer i Sverige skall tillämpa rikspolisens blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi.

23595

23600

Det finns även andra möjligheter att underlätta polisens arbete mot barnpornografibrottet och det är en it-programvara. Mjukvaran scannar datorer och känner igen filer som innehåller barnpornografi. Det är som ett antivirus program men istället för virus detekterar programmet barnpornografi. Detta är extra viktigt då flera av dem som tittar på barnpornografi tittar lokalt, exempelvis genom att ha med sig filer på en USB sticka. På detta sättet kommer inte internetfilter åt dem, men genom mjukvaran så kan programmet hitta övergreppsmaterial på både USB, e-post och internet. Genom så kallade hashsummer, digitala fingeravtryck, är det möjligt att identifiera och blockera specifikt illegalt material istället för hela URL eller filnamn. Detta säkerställer även att det är just barnpornografi som blockas och inget annat. Detta gör det även möjligt för polisen att lätt identifiera den eller dem som tittat på övergreppen.

Idag finns detta system och tillhandahålls av en privataktör, NetClean. Hos dem är både privata aktörer och offentliga aktörer kunder. Idag är 32 kommuner, 1 landsting, 13 myndigheter inkl regeringskansliet samt några statliga bolag NetCleans kunder. Hos NetCleans kunder är det ungefär 1-2 anställda per 1000 anställd som haft eller tittat på barnpornografi på sina arbetsdatorer. Genom ett detekteringsverktyg kan vi tidigt upptäcka personer som begår barnpornografibrott på nätet, vilket kan rädda många barn från att utsättas för fysiska övergrepp och livslångt lidande, men det innebär också att förövare kan få möjlighet att få tillgång till stöd och hjälp. Vi förordar därför att ett blockeringsverktyg tas fram för datorer inom all offentlig verksamhet för att kunna spåra användare som laddar ned/innehåller dokumenterade sexuella övergrepp på barn.

Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att barnpornografibrottet flyttas från brottsbalkens kapitel 16 till brottsbalkens kapitel 6.

Att Centerpartiet verkar för att skärpa straffminiminivån för barnpornografibrottet.

Att Centerpartiet verkar för att barnpornografibrottet byter brottsbeteckning till dokumenterade sexuella övergrepp mot barn.

Att Centerpartiet verkar för att samtliga internetleverantörer i Sverige skall tillämpa blockeringsverktyg för internetsidor som innehåller barnpornografi.

Att Centerpartiet verkar för att Polismyndigheten ges i uppdrag att ta fram ett verktyg för datorer inom all offentlig verksamhet för att kunna spåra användare som laddar ned/innehåller barnpornografi.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

3.43 Obligatoriskt volontärarbete

23640 *Niclas Boborg, Stockholms Stad*

Sverige står inför stora utmaningar när det gäller integrationen av nyanlända. Idag går mycket tid förlorad för både den nyanlände och Sverige med lång väntan på uppehållstillstånd och asyl utan någon meningsfull sysselsättning.

23645

Nyanlända i Kanada förväntas utföra volontärarbete, vilket har visat sig vara ett framgångsrikt sätt att komma in i samhället. Detta skulle också vara ett välkommet inslag för inte minst många föreningar i Sverige då många har stora utmaningar med att rekrytera volontärer. De nyanlända skulle också få en meningsfull start i Sverige och öka möjligheterna att i ett senare skede börja arbeta och verka här.

23650

Volontärbyrån driver redan idag en nationell portal med stöd från bland annat regioner där ideella organisationer har möjlighet att marknadsföra sina uppdrag men informationen finns bara på svenska och engelska.

Jag/vi yrkar därför:

23655

Att Centerpartiet verkar för att volontärarbete ska vara en obligatorisk del under en individs första tid i Sverige

Att Volontärbyrån får statligt stöd och ett uppdrag att utöka sin verksamhet med att ge organisationer och föreningar möjlighet att lägga ut volontäruppdrag som är specifikt riktade mot nyanlända

Att Volontärbyrån ges möjlighet att översätta samtliga sina uppdrag till flera språk

23660

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

23665

Precis som motionären skriver står Sverige inför stora utmaningar när det gäller integrationen av nyanlända flyktingar. Även om en del bra åtgärder har gjorts under senare tid så finns det stora brister kvar i både mottagande- och etableringssystem. Centerpartiet har på nationell nivå presenterat en lång rad konkreta förslag som skulle förbättra systemen. Bland annat flera förändringar som skulle förkorta handläggningstider och förhindra att människor tvingas sitta sysslösa på asylboenden i väntan på beslut. En obligatorisk grundutbildning bör genomföras redan under asyltiden och så snabbt som möjligt bör människor gå till utbildning, jobb eller företagande. Kontakter med civilsamhället är givetvis av största vikt.

23670

23675

Definitionen av volontärarbete är att det genomförs frivilligt och utan krav på ersättning. Om man tvingar människor att göra något som vanligtvis genomförs av volontärer så är det inte längre volontärarbete. Redan idag finns det dock möjlighet för Arbetsförmedlingen att skriva in praktik hos ideella föreningar eller hjälporganisationer som en del i nyanländas etableringsplaner. För att få full etableringsersättning måste etableringsplanen följas. Det finns visserligen stora brister i både implementering och uppföljning, men det vill Centerpartiet lösa genom att bland annat flytta

23680

huvudansvaret från Arbetsförmedlingen till kommunerna och samtidigt införa en jobbfixarpeng. Att införa volontärarbete som en obligatorisk del för samtliga nyanlända ser vi inte som rätt väg framåt. Snarare bör varje individ få det stöd och de insatser som behövs för att just den personen ska kunna komma in i samhället och försörja sig själv.

23685

Civilsamhällets insatser är enormt viktiga, både för integrationen och för sammanhållningen i samhället generellt. Centerpartiet har i sina senaste förslag till statsbudget avsatt stora summor för extra stöd till civilsamhällets organisationer och i höstens flyktinguppgörelse mellan regeringen och

- allianspartierna avsattes 250 miljoner extra för detta ändamål. Volontärbyrån har möjlighet att söka medel på samma sätt som övriga organisationer. Det kan visserligen vara svårare för mindre organisationer att söka stöd, då det ofta krävs en hel del byråkrati. Även det är något som Centerpartiet vill ändra på. Volontärbyrån gör en bra och viktig insats, men vi anser inte att det vore rätt av partiet att peka ut en enskild organisation på det sätt som motionären föreslår. Istället bör lika goda förutsättningar att söka stöd ges för samtliga organisationer som vill göra en insats.
- 23690
- 23695 Distriktsstyrelsen föreslår därför stämman:
Att avslå på motionens första att-sats
Att anse att-sats två och tre besvarade
Att motionen vidaresänds till riksstämman
Att motionen vidaresänds till arbetsgruppen "Världens öppnaste stad"
- 23700 Stämman beslutade:
Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut
- Att avslå motionens första att-sats.
 - Att anse att-sats två och tre besvarade.
- 23705
- Att motionen vidaresänds till riksstämman.
 - Att motionen vidaresänds till arbetsgruppen "Världens öppnaste stad"
- Beslut:
Stämman beslutade
- 23710 Att bifalla kommitténs förslag till beslut

3.44 Kontanter

Björn Tolen, Värmland

- 23715 Återgång av kontanthantering i varje kommun.
Vi inom Centerpartiet i Kils kretsen kräver att kontanthantering ska finnas i alla kommuner. Bankerna som verkar ska tillsammans ansvara för att kostnaden delas mellan bankerna. Detta måste ses som samhällsnytta . Störningar på nätet där vi alla har våra pengar kan med små åtgärder störas ut på olika sätt. Att ha nuvarande system utan kontanthantering måste ses som ansvarslost.
- 23720 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet kräver ett återställande av kontanthanteringen så att man i varje kommun ska få en bank eller liknade som ska hantera kontanter för allmänheten och företag.
- 23725 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen konstaterar att vi har en utveckling där andra aktörer som t.ex. ”mataffärer” har tagit över bankens roll vad gäller kontanter, vilket också har inneburit en större tillgång att nå kontanter då öppettiderna är mycket mer flexibla. Pengar var de än förvaras har i alla tider och kommer troligen i framtiden alltid innebära en risk för stöld och därav är det otroligt viktigt att säkerhetsfrågorna ständigt utvecklas och tas på allvar av ”samhället / staten”.
- 23730

3.45 Kontanter

23735 *Jerry Harryson, Dalarna*

En av de största faror som smyger sig på oss är det kontantlösa Samhället. Det är lätt att räkna ut att avskaffande av Mynt och Sedlar, är Statsmakten och bankernas dröm, eftersom det skulle ge dem kontroll över medborgarna, samt makten över deras pengar.

23740

Naturligtvis presenteras inte saken i första hand som ett sätt att tvinga till sig makten. Som åtgärd syftar man på att komma åt den organiserade brottsligheten som vi nu gladeligen Importerar, för att omedelbart därefter kunna utmåla den som ett hot, motiverade ett inkräktande inte av brottslingarnas utan av din frihet.

23745

När Riksbanken och Bankerna kom överens om att bankerna fick rätten att sköta Riksbankens kontanter, fanns bara Kontanter på Marknaden. Det verkar konstigt att Riksbanken byter sedlar och mynt, samtidigt som man tillåter bankerna att slippa hantera kontanter.

23750

En Bankman på Citi-bank i USA väl förtrogen med hela Kreditmarknaden att han av egen erfarenhet kan intyga att en Amerikansk bank inte ställer några frågor om du vill ta ut dina egna pengar i kontanter, utan han bara räknar upp pengarna. Detta trots att den Amerikanska Brottsligheten är så oerhört mycket större och omfattande i USA än i Sverige.

23755

Men tydligen är Sverige i de svenska Bankernas och Statens ögon den största brottsvärlden i Världen, samtidigt som det givetvis är både det tryggast och bästa landet i Världen. Även EU anser att Sverige måste börja använda mer kontanter.

23760

Det är uppenbart att de som utreder "Penningtvätt" inte ser eller förstår konsekvenserna av sina handlingar. Varför ska äldre medborgare som gått den långa vägen med Bankbok och sedan Konton misstänkas för Penningtvätt. Det är enkelt för banken att kolla medborgaren. Även skogsägare som har Skogskonto behöver inte misstänkas, ska man behöva bli misstänkt av banken när man kommer för att ta ut pengar från Lönekonto, Högsta Belopp bör även bli Valfritt.

23765

Det måste bli ett slut på Diskrimineringen av Svenska medborgare, alla medborgare är inte betrodda att ha betal och Kontokort. Många äldre människor får sämre minne vilket medför att det blir svårt att hantera Kort. Andra Människor vill inte använda Kort för Stöldrisken och Rånrisken vid eller efter uttagningstillfället.

23770

Direktivet säger att varje Medborgare ska ha rätt till ett betalkonto med grundläggande funktioner, vilket inkluderar Uttag och Insättning av Kontanter.

23775

Svenska Staten måste därför Säkerställa att tillräckligt många Kreditinstitut tillhandahåller dessa Betalkonton och Funktionerna till dem. Direktivet ska vara Implementerat i september 2016. Med ovanstående som grund Hemställer Undertecknad.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centern arbetar för att underlätta för äldre Pensionärer, olika föreningar och Affärsidkare

Att Underlätta för Turister, Åka Buss och Tåg och övrig Service i Samhället

23780

Att Centern medverkar till att EU Direktivet följs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

23785 Distriktsstyrelsens yttrande

Förutsättningarna för företagande på landsbygden, civilsamhälle och turismen är en central fråga för Centerpartiet. Att ha tillgång till en fungerande grundläggande service på rimligt avstånd är en förutsättning för att man ska kunna och vilja bo och verka på en ort. För såväl privatpersoner som ideella föreningar är det viktigt att ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser oavsett var i landet man befinner sig. Under senare tid har såväl riksbankchefen Stefan Ingves som skatteutskottets ordförande Pär Åsling uppmärksammat problemet som kommer av att kontanthanteringen försvåras och som främst drabbar de mest utsatta människorna i samhället men även föreningslivet.

23795 Dalarnas Distriktsstämma BESLÖT
Att bifalla motionen

3.46 E-krona och statligt bankkonto

Örjan Berglund, Uppsala

23800

Bankernas oligopol och nödvändigheten för alla att föra över lön och andra inkomster till en bank medför att priserna för bankernas tjänster är dyra och att stora vinster kan göras, med staten som garant. Dessutom får inte alla möjlighet att ha ett konto eller internet bank om man inte uppfyller de krav som bankerna ställer. Dessa människor måste trots allt betala räkningar och hantera de medel man får från bl.a. vårt sociala skyddsnät.

23805

Staten har idag en "bankfunktion" (skattekontot t.ex.) och med de digitala tjänster som medför mycket lägre administrativa kostnader kunde man utveckla dessa tjänster till ett basutbud där man kan betala räkningar och överföra pengar och ha ett kontokort kopplat till kontot. Ett konto öppet för alla.

23810

Tankarna om e-krona som riksbanken diskuterade i november 2016 skulle kunna leda i denna riktning.

Jag/vi yrkar därför:

Att arbetet och utvärderingen av e-krona som koncept prioriteras

Att ett statligt gratis bankkonto med ett basutbud av tjänster utvecklas och görs tillgängligt för alla oberoende av kreditvärdighet.

23815

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

23820

att avslå motionen

Motionären pekar på en problematik kopplat till bankernas sätt att jaga vinster, som inte minst innebär höga avgifter och ibland stelbenta villkor för kunder. En av anledningarna till detta är bl.a. att staten via lag sedan finanskrisen 2009, skärpt reglerna för bankernas egna kapital.

23825

Huruvida en e-krona såsom motionären beskriver det, skulle vara en del av lösning på problemet är vi tveksamma till. En statlig bank går dessutom mot ett förstatligande och sätter den fria konkurrensen ur spel. Den utvecklingen tror inte Centerpartiet är någon långsiktigt bra lösning för oss konsumenter.

3.47 Samordningsnummer

Anna-Karin Sjölander, Västerbotten

23830

Personer som kommer från ett annat land och som inte är/blir folkbokförda har vissa möjligheter att få ett samordningsnummer. Det liknas vid ett tillfälligt personnummer (födelseår-födelsemånad-födelsedagen+60).

23835

Om en person exempelvis anger att den ska arbeta i Sverige kortare tid än ett år, ska Skatteverket fatta beslut om hur mycket skatt dennes arbetsgivare ska dra från lönen (beslut om preliminär A-skatt). Eftersom den personen inte blir folkbokförd (då måste avsikten vara att stanna här minst ett år), krävs att ett samordningsnummer skapas som registreras i folkbokföringen. Skatteverket uppger att en ID-handling egentligen ska bifogas men att det inte krävs in om det saknas. Även falska ID-handlingar

23840

kan ligga till grund för samordningsnummer. Skatteverket gör ingen kontroll eller bedömning av identiteten, det krävs ex inget personligt besök.

Arbetsförmedlingen gör inte heller några kontroller av ID-handlingar och medborgarskap. Detta innebär att alla andra myndigheter måste göra egna ID-kontroller för att styrka identiteter.

23845

Vissa andra myndigheter kan också beställa samordningsnummer från Skatteverket.

Transportsstyrelsen behöver samordningsnummer för att kunna registrera en bil på en ägare som är bosatt i utlandet, Polisen behöver samordningsnummer för att registrera brott och överträdelser på personer som är bosatta utomlands och Arbetsförmedlingen beställer samordningsnummer för att registrera in personer som arbetssökande och Försäkringskassan begär samordningsnummer i

23850

Underhållstödsärenden där den bidragsskyldige aldrig har varit bosatt i Sverige men ska registreras som motparten i ärendet.

En tredjedel av Skatteverkets kartläggning av samordningsnummer utgjordes av tredjelandsmedborgare. Av dessa hade ca 75 % antingen fått avslag på ansökan hos Migrationsverket eller hade aldrig sökt tillstånd att få vara i Sverige. En ganska stor grupp bland både EU- och tredjelandsmedborgare som fått samordningsnummer försvinner sedan och saknar avtryck i samhället. Detta kan ha flera olika förklaringar som att personerna rest tillbaka till hemlandet direkt, rest vidare till andra länder, arbetar svart o.s.v.

23855

23860

Ett samordningsnummer kan inte avregistreras, även om det inte verkar användas, utan det kan leva vidare i all oändlighet. Om man fått ett samordningsnummer och sedan försvinner, kan man återvända efter viss tid och får då ett nytt samordningsnummer om det begärs. Ingen samkörning finns mellan ex födelsetid, namn och tidigare utfärdat samordningsnummer.

23865

Idag finns problem med individer som har så väl flera samordningsnummer som flera personnummer och dessutom finns en svart marknad för försäljning av så väl samordningsnummer som idnummer. För att säkerställa och upprätthålla ordningen föreslår jag

Jag/vi yrkar därför:

23870

Att folkbokföringen får i uppdrag att utveckla ett säkert system för Identifikation av individ kopplat till ett samordningsnummer och ett personnummer.

Att samordningsnummer som inte använts på x antal månader avslutas.

Att endast ett samordningsnummer kan ges till en person och att det lämnas vidare per automatik med modern it-teknik till alla statliga myndigheter

23875

Att alla myndigheter får i uppdrag att göra ID-kontroll för att styrka identitet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

23880

Kommitté 4 - En ansvarsfull internationell agenda

4.1 Nordiskt samarbete

Håkan Larsson och Centerpartiet i Krokoms kommun, Jämtland

- 23885 I en osäker värld blir samarbetet i Norden viktigare. När USA leds av en oberäknelig president, EU visar tecken på upplösning och Ryssland visar aggressiva tendenser är behovet av ett starkt och fördjupat samarbete mellan de nordiska länderna viktigare än kanske någonsin. Det är dags att göra verklighet av generalsekreterarens i Nordiska ministerrådet Dagfinn Høybråten's paroll "Nordens tid er nå".
- 23890 Bondeförbundet/Centerpartiet har genom decennierna arbetat aktivt för nordiskt samarbete, ofta i nära samverkan med övriga gröna nordiska centerpartier. Det nordiska centersamarbetet har haft stor betydelse för att samarbetet har kunnat utvecklas.
- 23895 Under 1950-talet tog det nordiska samarbetet stora steg framåt genom att inrätta en gemensam passunion och en gemensam arbetsmarknad. Dessa framsteg har haft, och har, stor betydelse, men nu gäller det att ta ytterligare stora steg framåt. Mycket återstår att göra. Tillsammans blir Norden en av världens tio-tolv största ekonomier och kan påverka omvärlden, även globalt, långt mer än vad varje enskilt land kan.
- 23900 I ett läge när Schengenavtalet i praktiken inte längre fungerar bör de nordiska länderna snarast enas om en gemensam yttre gräns och en gemensam invandringspolitik. Det handlar i praktiken om att rädda den nordiska passunionen för framtiden. De nuvarande gräns- och id-kontrollerna, främst mellan Skåne och Själland är i längden oacceptabla. Detta är självfallet en utmaning, men bör vara mycket lättare att åstadkomma än en gemensam invandringspolitik för hela EU.
- 23905 För att den gemensamma arbetsmarknaden ska fungera väl bör återstående gränshinder inom Norden så långt möjligt elimineras. Planerna på ett gemensamt nordiskt personnummer (eller motsvarande) bör omsättas i praktiken så snart som möjligt. De nordiska länderna bör även arbeta för en gemensam arbetsrätt, harmoniserade regler i socialförsäkringarna och en samordnad beskattning av arbete. För att ta några exempel på vad som har diskuterats. Dessa frågor får särskilt stor betydelse i gränsregionerna mellan de nordiska länderna, inte minst mellan Jämtland Härjedalen och Trøndelag. Andra områden där samarbetet bör utvecklas är försvaret och infrastruktur/kommunikationer över gränserna.
- 23915 Tillsammans med Centerpartiet och Svenska Folkpartiet i Finland, Senterpartiet i Norge, Radikale Venstre i Danmark och Framstegspartiet i Island bör Centerpartiet utarbeta ett långsiktigt program för ett starkt Norden. (Även de gröna systerpartierna på Åland, Färöarna och Grönland bör inbjudas.) Visa i praktiken att "Nordens tid är nu!".
- 23920 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet aktivt och offensivt ska arbeta för ett starkare och mer fördjupat nordiskt samarbete när det exempelvis gäller invandring/yttre gränser, arbetsmarknad och försvar
- 23925 Att Centerpartiet ska ta initiativ till att tillsammans med övriga nordiska gröna centerpartier utarbeta ett program för ett starkt Norden

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 23930 Yttrande från distriktet:
I en tid präglad av osäkerhet kan de nordiska länderna tillsammans skapa ökad stabilitet såväl i Europa som globalt. ”Nordens tid er nå”, som Nordiska ministerrådets generalsekreterare har konstaterat. Centerpartiet har, som motionen beskriver, goda skäl att på olika sätt medverka till att fördjupa och utveckla det nordiska samarbetet. Ett samarbete byggt på öppenhet och samverkan.
- 23935 Mot denna bakgrund beslutar distriktsstämman
Att instämma i motionens syfte

4.2 Nordiskt - Baltiskt samarbete

Gunnar Selstam / Mikael Andersson, Fyrbodal

23940

Med Norden menar vi Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Norden förenas av djupa demokratiska värden, en likartad samhällsstruktur och en stor vänskap. Nordiska samarbetet har kritiserats särskilt under andra världskriget, att vi inte kunde enas i samma grad som EU, men nordiska samarbetet har ändå spelat en stor roll i vårt samarbete och särskilt för våra länders arbete för fred och säkerhet i världen.

23945

De baltiska staterna hade en liknande historia fram till andra världskriget och fick en 50-årig lucka i sin utveckling. Det innebar att de täta handelsförbindelserna nästan försvann, att den politiska utvecklingen gick i motsatt riktning mot vår, att mellanstatliga och mellanmännsliga kontakter nästan upphörde och samtidigt kämpade de baltiska staterna för sin kulturella överlevnad.

23950

Efter det begynnande tövädret 1989 och frigörelsen 1991 har de baltiska staterna haft en fantastisk utveckling demokratiskt, ekonomiskt och socialt. Man har på samhällets alla områden sökt samarbete, kunskap och kontakter. Därför har de baltiska staterna bjudits in till statsministtermöten, andra ministtermöten och andra möten. Det är emellertid en sak att vara inbjuden och gäst och en annan att vara medlem i det nordiska samarbetet. De baltiska staterna vill ha goda grannrelationer med alla, men har samma problem som exempelvis Finland och därför vill ha ett nära samarbete västerut och i första hand Norden.

23955

23960

Ett erbjudande om att delta i nordiska samarbetet fullt ut skulle mottas mycket positivt. Naturligtvis finns både legala och ekonomiska förhållanden att reda ut. Det finns många sätt att lösa sådant i Nordens gemensamma organisationer, fonder och stiftelser och ett sätt är att vara generös. De baltiska staterna har haft en otroligt snabb utveckling på samhällets alla områden. Man står i frontlinjen inom områden som tillämpad IT-teknologi, elförsörjning och utveckling av företag. Att inkludera de baltiska länderna fullt ut kan säkert vitalisera samarbetet, ge utvecklingsimpulser, stimulera samtidshistorien, men framförallt att vi kan glädja oss åt nya goda grannar. Undertecknad föreslår att Centerpartiet skall verka för att Norden skall bestå av de 8 länderna: Danmark, Estland, Finland, Island, Lettland, Litauen, Norge och Sverige

23965

23970

Jag/vi yrkar därför:

Att inkludera de baltiska länderna fullt ut kan säkert vitalisera samarbetet, ge utvecklingsimpulser, stimulera samtidshistorien, men framförallt att vi kan glädja oss åt nya goda grannar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

23975

Inget yttrande insänt från distriktet

4.3 Ett starkare Norden

Jerry Harryson, Dalarna

23980

Norden är 11:e största Ekonomi i Världen.

Norden har en öppen och fri Arbetsmarknad som i över 60 år gjort det möjligt för Nordiska Medborgare att röra sig fritt i ett Gränslöst Norden.

23985

Vi tar Internationellt ansvar och är utåtvänt, Norden har ett omfattande samarbete med en rad Internationella organisationer och våra Grannländer, samtidigt som vi skyddar Miljön i Östersjön och det Arktiska området. Vi vill vara ett synligt Norden och stöttar nordisk Kultur både i och utanför Norden, bland annat genom utdelningen av Nordiska Rådets Priser.

23990

Norden har en fantastisk natur och enorma naturresurser, som vi är bra på att beskydda och utnyttja till hållbar Energi. Norden samarbetar för att finna nya, och Smarta Bioekonomiska lösningar.

De Nordiska länderna delar kunskap och erfarenheter för att klara av utmaningar som vi kan lösa bättre tillsammans, än var för sig. De Nordiska Statsministrarna har tagit Initiativ till 5 nya Projekt som alla bygger på Centrala Nordiskstyrda positioner. Island, Norge, Sverige, och Finland är de länder

23995

som använder minst Antibiotika när man föder upp Djur.

Detta bör Norden utnyttja för egen del, och även göra det till en Exportprodukt. Förändringar som sker runt om i Världen gör att Sverige och övriga Nordiska Länder börjar ett starkare Samarbete i gamla och nya frågor som stärker nordiskt samarbete.

24000

Idag samarbetar vi med Finland när det gäller Försvarsfrågor. Inom Energisektorn, arbetar Sverige, Norge, och Finland tillsammans under namnet Nordpol för en säker försörjning av El till medborgarna. Sverige och Finland arbetar tillsammans inom EU, För att stärka Jordbruksfrågorna och visa hur bra man lyckats med Antibiotikaproblemen, vilket har påverkat Nederländerna att intressera sig för Sveriges Djurhållning.

24005

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att förstärka det Nordiska samarbetet på flera områden

24010

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

24015

För Centerpartiet har det nordiska samarbetet en stor betydelse och vi ser att det är ett av Sveriges viktigaste internationella samarbeten. Det motionären beskriver och vill förstärka är i mycket reda nu framgångsrikt så som beskrivs i motionen inom fler viktigt områden. Centerpartiet är positiva och aktiva i att förstärka det Nordiska samarbetet bla genom att delta i det Nordiska rådet.

Dalarnas distriktsstämman beslöt

24020

Att bifalla motionen

4.4 Nordiskt samarbete

Hans Lindqvist, Stockholms län

- 24025 Den säkerhetspolitiska situationen har försämrats genom Rysslands annektering av Krim och konflikten i Östra Ukraina. I vår närhet handlar det bland annat om utplaceringen av kärnvapenbestyckade fartyg i Kaliningrad och ryska flygkränkningar i Östersjöområdet. Presidentvalet i USA med Donald Trumps tillträde som president, och uttalanden om minskat amerikanskt intresse av att försvara Baltikum, visar ytterligare på vikten av ett utvecklat nordiskt försvarssamarbete.
- 24030 Det är bra att vi nu stärker det svenska försvaret och det säkerhetspolitiska samarbetet med omvärlden – som Finland, Baltikum, FN, OSSE och USA. Detta är en klok linje som skapar goda relationer, inger förtroende hos grannar och omvärld och bidrar till fred och stabilitet i vår del av Europa. Det visar också respekt för insikten om vår mer än 200-åriga historia av fred.
- 24035 Ett starkt Nordiskt samarbete är bra för säkerheten och utvecklingen i Europa. Varför inte en Nordisk union eller en Nordisk förbundsstat?
- Inför folkomröstningarna om EU 1994 spelades de nordiska länderna ut mot varandra med olika tider och ordning för sina folkomröstningar. Vi var många som ville se ett närmare samarbete i Norden som då försvårades av olika ställningstaganden till EU.
- 24040 Europa och världen ser annorlunda ut i dag. Den ryska annekteringen av Krim och kriget i Ukraina, eurokrisen, flyktingkrisen, Schengenhaveriet och Brexit har försatt EU och Norden i en svår och osäker situation. Murar, gräns- och id-kontroller växer fram och nationalismen och olika nationalistpartier ökar. EU skakar hörs det nu. Då kan det vara klokt att förbereda kompletterande lösningar. Är statsförbundet Norden en realistisk utopi som kommit närmare verkligheten?
- 24045 Diskussioner förs om ett starkt nordiskt samarbete. Kalmarunionen, skandinavismen och myntkonventionen är exempel på tidigare samarbeten och efter första världskriget bildades föreningen Norden 1919. Efter andra världskriget lyftes "Nordens Förenade Stater" fram vilket hämmades av att planerna på en nordisk försvarsunion sprack och länderna valde olika relationer till Nato.
- 24050 1952 grundades Nordiska rådet och därefter skapades den nordiska passunionen och den gemensamma nordiska arbetsmarknaden. Nordek, en gemensam ekonomisk organisation, misslyckades dock och länderna valde olika relationer till EEC och EU.
- Centerpolitikern Håkan Larsson och historikern Gunnar Wetterberg är två personer som bidragit till att Norden lyfts fram som ett alternativ.
- 24055 2009 lanserade Gunnar Wetterberg förslaget om en nordisk förbundsstat. Det möttes av kritik men Wetterberg fick senare Nordiska Rådets uppdrag att skriva en bok om "Förbundsstaten Norden". Ett samlat Norden skulle bli en av världens tio-tolv starkaste ekonomier och självklara deltagare i samarbetet G20.
- 24060 Det finns ett folkligt stöd för ett nordiskt förbund visar TNS Gallup från 2014. Där skulle 49 procent av svenskarna och 50 procent av finländarna hellre ingå i ett nordiskt förbund än i EU. En gemensam Nordisk förbundsstat är kanske orealistiskt men ett närmare samarbete i form av ett mjukare statsförbund av självständiga stater, en konfederation, borde vara möjligt.
- 24065 Gunnar Wetterberg drar ungefär samma slutsats i en artikel på DN debatt den 16 januari 2016. Inte nu men ha beredskap och fortsatt dialogen mot en gemensam nordisk statsbildning som också kan underlätta samarbetet i EU. Modellen skulle kunna vara den som finns i Schweiz med starka självstyrande kantoner men med gemensam ekonomisk-, försvars- och utrikespolitik.
- 24070 Försvaret är här ett viktigt samsamarbetsområde. Detta belystes också i partiledaren Annie Lööfs Jultal den 8 december 2016 där en framtida försvarsberedning måste inkallas som "behöver ha som målsättning att i ett första steg öka försvarsanslagen till det nordiska snittet."

24075 Svensk utrikespolitik har under lång tid arbetat med konfliktlösning, fred- och nedrustning och konkreta förslag inom kärnvapenområdet, inte minst under Karins Söders tid som utrikesminister. Det finns ingen lag som direkt förbjuder kärnvapen på svenskt territorium, något som Finland och Nya Zeeland har.

24080 Kärnvapenfria zoner är en åtgärd för att minska kärnvapenmakternas tillträde till ett eller flera länders territorium. De åtta zoner som redan finns i världen omfattar hälften av jordens landområden och utgör 99 procent av allt land på södra halvklotet och 74 procent av allt land utanför kärnvapenmakterna. En kärnvapenfri zon här i Norden är ett medel att öka vår säkerhet. Det skärpta läget i Östersjön ger en kärnvapenfri zon i Norden ny aktualitet.

24085 Hösten 2010 presenterade Johan Linnander och Annie Lööf en motion (U219) i frågan i riksdagen. Utrikesutskottets majoritet sa att "massförstörelsevapen är ett av de största hoten mot internationell fred och säkerhet" och fann motionens syfte "lovvärt". Majoriteten avlog den dock med hänvisning till att en kärnvapenfri zon i Norden "erbjuder endast en regional lösning på ett problem som är globalt till sin natur," En märklig motivering när målet, en kärnvapenfri värld, används som ett argument mot en zon.

24090 Den ökade militära spänningen i Östersjöområdet gör frågan åter aktuell. Sverige bör därför ånyo ta upp frågan i försvarsberedningen och i en första dialog med Finland. Centern bör presentera ett sådant förslag.

24095 Migrationsfrågorna är i högsta grad något som gemensamt påverkar de nordiska länderna, inte minst de hårdare id-kontrollerna som påverkat relationerna till Danmark. Vi måste gemensamt slå vakt om den nordiska öppenheten, asylrätten och den fria rörligheten även i tider av en förändrad värld.

24100 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet aktivt ska ta initiativ för att stärka det nordiska samarbetet i riktning mot en Nordisk Union i någon form med ökad samverkan inom migrations-, ekonomi-, försvars- och säkerhetsområdet
Att ett första steg inom försvars- och säkerhetsområdet kan vara att verka för Norden som en kärnvapenfri zon, i första hand genom kontakter med Finland.

24105 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

24110 att Centerpartiet verkar för att Norden ska vara en kärnvapenfri zon
att i övrigt anse motionen besvarad och sända motionen till partistämman

4.5 Förnybar energi i biståndspolitiken

Ingemar Andersson, Stockholms län

24115

Ser man på biståndspolitiken och SIDAS verksamhetsberättelse så upptäcker man att förnybar energi ligger långt ner i deras hjälpfilosofi. Trots att många utvecklingsländer har solen som en av de främsta råvarutillgångarna så satsar inte biståndspolitiken nämnvärt på detta.

24120

Om vi skall tro på framlide Hans Rosling så är hjälp till kvinnor de mest effektiva stöd som finns. Vardagssysslor som vatten- och vedhämtning, tvätt tar all deras energi och kan man effektivisera detta så injeserar man positiva ringar i samhället.

24125

Bättre spisar, tvättmaskiner och lyse till läxläsning, laddning av mobiltelefoner, mm kan vara den bästa hjälp vi kan ge till utvecklingsländer.

Idag är solenergi billigare än vind, kol, olja, gas och kärnkraft. Mycket tyder på att prisbilden fortsätter nedåt.

24130

Jag/vi yrkar därför:
att biståndspolitiken prioriterar förnyelsebar energi och att solenergi får en framträdande roll

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

24135

Yttrande från distriktet:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Bifall till motionen

4.6 Ett smalare men vassare EU

24140 *Jerry Harryson, Dalarna*

Centern hade tidigare ett förslag om ett smalare och spetsigare EU, men har tydligen hamnat mellan stolarna.

24145 Fler Länder har uttryckt att man kan tänka sig att lämna EU, men EU fortsätter med att försöka få mer makt, samtidigt retar man upp medlemsländerna med sitt Överförmynderi, vilket beslutsfattarna EU hårdnackat vägrar att ta åt sig av. Det skulle vara viktigt om Makthavarna börjar inse att det kanske skulle stärka EU, om Länderna skulle få tillbaka bestämmanderätten över sina egna frågor, som nu EU har tagit hand om.

24150 En genomlysning av EU för att se vad man kunde förenkla och spara på. En besparing vore att ta bort semestertrippen till Strausbourg, som samtidigt läggs ner. Minska på Tjänstemännen, kanske även på ledamöter. Detta skulle leda till att man kanske kunde sänka medlemsavgiften betydligt till EU.

24155 Då kunde EU Parlamentarikerna ägna sig åt viktigare frågor, samtidigt som handläggnings och beslutstiden minskas.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centern fortsätter föra fram förslaget om ett smalare och spetsigare EU i Debatter och Medier.

Att Centern arbetar för att EU ägnar sig mer åt globala och andra stora frågor.

24160

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

24165 Centerpartiets politik genomsyras av en positiv syn på EU-samarbetet samt en sund skepsis mot överstatlighet och klåfingrighet. Centerpartiet är i grunden positivt till EU-tanken och internationellt samarbete. För att bli långsiktigt hållbart anser vi att EU bör avhålla sig från de frågor som enskilda människor och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bättre kan bestämma och i stället koncentreras till att lösa de genuint gränsöverskridande frågorna.

24170 Centerpartiet har ett tydligt ställningstagande att EU ska vara smalare men vassare .

Smalare - Vi tycker exempelvis att EU inte ska lägga sig i de frågor som enskilda människor och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå bättre kan bestämma om. Hit hör frågor som tex ländernas skatter, utbildning, välfärd, sociala trygghetssystem, kultur, rovdjurspolitik och naturresurser

24175 Vassare – genom att fokusera på de stora gemensamma frågorna som tex handlar om miljö- och klimat, migration, mänskliga rättigheter, handel och konkurrenskraft samt kampen mot internationell brottslighet.

Dalarnas distriktsstämman beslut
att motionen anses besvarad.

24180

4.7 Digital ambassadör

Tim Svanberg, Blekinge

- 24185 En ambassadör är ett diplomatiskt sändebud och ansvarar för de diplomatiska kontakterna med det land ambassaden finns i, för att tillvara ta de svenska medborgarnas intressen. Idag påverkar dock ofta företag, i högre utsträckning än enskilda länder, våra medborgare. Företagen bakom exempelvis de sociala medierna har en stor påverkan på enskilda människors liv. Jag anser att det vore en styrka för Sverige att i en allt mer uppkopplad värld ha en digital ambassadör, som skapar kontakter med de stora teknikföretagen.
- 24190 Exempelvis Facebook Google påverkar oss dagligen och är ekonomiskt lika starka som vissa länder. Danmarks utrikesminister Anders Samuelsen, arbetar nu intensivt för att tillsätta en digital ambassadör och det vore klokt om Sverige går samma väg.
- 24195 Att En ambassadör är ett diplomatiskt sändebud och ansvarar för de diplomatiska kontakterna med det land ambassaden finns i, för att tillvara ta de svenska medborgarnas intressen. Idag påverkar dock ofta företag, i högre utsträckning än enskilda länder, våra medborgare. Företagen bakom exempelvis de sociala medierna har en stor påverkan på enskilda människors liv. Jag anser att det vore en styrka för Sverige att i en allt mer uppkopplad värld ha en digital ambassadör, som skapar kontakter med de stora teknikföretagen. Exempelvis Facebook Google påverkar oss dagligen och är ekonomiskt lika starka
- 24200 som vissa länder. Danmarks utrikesminister Anders Samuelsen, arbetar nu intensivt för att tillsätta en digital ambassadör och det vore klokt om Sverige går samma väg.
- Jag/vi yrkar därför:
- Att Sveriges regering ska utse en digital ambassadör
- 24205 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 24210 Blekinge Centerpartis distriktsstämma bifaller motionen. Som motionären beskriver så lever vi i en allt mer uppkopplad värld där Informations- och kommunikationsteknik har blivit allt viktigare. En digital ambassadör vore ett sätt att ytterligare stärka kontakterna gentemot de stora företagen inom detta område.

4.8 SRHR-bistånd

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, Centerkvinnorna

24215

Graviditet och förlossning är i utvecklingsländer den näst vanligaste dödsorsaken bland flickor i åldern 15-19. Runt 70 000 flickor dör varje år i samband med graviditet eller förlossning. En stor del av dessa dödsfall skulle kunna undvikas genom ökad kunskap och tillgång till säkra aborter och preventivmedel.

24220

Ideella organisationer och World Health Organisation (WHO) har under åtta år, med starkt ekonomiskt stöd från den tidigare amerikanska administrationen, kunnat arbeta för kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter (SRHR). När det amerikanska biståndet nu inskränks efter beslut av den nyvalda presidenten så kommer organisationernas anslag kraftigt minska och situationen för kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter försämras, främst i de fattigare delarna av världen. Det amerikanska lagförslaget, så kallad Global Gag rule, slår mot kvinnor på ett omänskligt sätt. Därför är det centralt att vi i Sverige ställer oss i framkant på ett finansiellt plan men också organisatoriskt, där vi kan samordna och hjälpa kvinnor runt om i världen. Mot bakgrund av detta är det än mer centralt att Sverige fortsätter vara ledande i kampen för kvinnors rättigheter, och att detta prioriteras i det svenska biståndet.

24225

24230

Av det totala svenska biståndet 2015 gick 7 procent till SRHR arbetet. Intresseorganisationer, bland annat RFSU, anser att stödet bör vara 10 procent. Vi ställer oss bakom detta. När arbetet med sexuella rättigheter nedprioriteras far kvinnor runt om i världen automatiskt illa. Det handlar både om stärkt direktstöd till flickor och kvinnors rättigheter men också om att intensifiera arbetet med att uppnå Agenda 2030 där ett av målen är att öka tillgängligheten till sexuell reproduktiv hälsa. Just nu ser det ut som vi går i motsatt riktning. Därför behöver fler länder öka stödet till SRHR arbetet.

24235

”Det som präglar hela sjukvården i Uganda är de knappa resurserna. På förlossningen är det mist åtta födande kvinnor i samma rum på en barnmorska och eventuellt några studenter. Kvinnorna måste själva köpa all utrustning som kan behövas. När man har fött får man flytta ner till golvet så att en ny kvinna kan få ta bitsen. Det mest tragiska är att se barn, och ibland kvinnor dö, oftast på grund av bristande materiella resurser, men även på grund av dålig sjukhusorganisation och bristande prioriteringar hos personalen. Det är så mycket onödigt lidande och död som skulle kunna förhindras.”

24240

Citat från en svensk läkarstudent som gjorde praktik i Kampala, Uganda år 2017.

24245

Ökade anslag till SRHR arbetet skulle inte bara innebära fler och säkrare aborter men även förbättra förlossningsvården. Arbetet med SRHR har en direkt påverkan på den globala hälsan, men också på jämställdheten. Det är framförallt kvinnor som drabbas av nedskärningar inom SRHR, vilket förminskar kvinnors levnadsutrymme och möjligheter att göra fria val. Information och stöd för sexuell hälsa är livsviktig. Vi kan inte låta sexuell hälsa och vård vara en politisk fråga som byts ut och bollas mellan val eller budgetförhandlingar, därför vill vi även se att fler länder finns med i arbetet och förespråkar att ALDE-partier strävar efter höjda anslag till SRHR inom respektive länders biståndsbudgetar.

24250

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att anslaget till SRHR-frågor inom den svenska biståndsbudgeten ökar till 10 procent.

24255

Att Centerpartiet verkar för att ALDE-partier strävar efter höjda anslag till SRHR inom respektive länders biståndsbudgetar.

24260

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

24265

4.9 Sexuella övergrepp av FN-soldater

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, centerkvinnorna

- 24270 De senaste åren har medvetenheten om sexuella övergrepp genomförda av FN-soldater ökat, mycket på grund av FN-chefen och visselblåsaren Anders Kompass.
- 24275 År 2014 lämnade Kompass över en grundlig rapport till franska åklagare som visade att sexuella övergrepp mot barn pågick i Centralafrikanska republiken av franska FN-soldater. I materialet fanns det enligt Kompass tillräckligt med information för att kunna identifiera och tala med de utsatta barnen. Trots detta blev det i januari 2017 klart att franska åklagarmyndigheten inte valde att gå vidare med rättegång mot de misstänkta.
- 24280 Enligt en rapport från FN:s generalsekreterare, "Special measures for protection from sexual exploitation and abuse", från mars 2016 fick FN under 2015 in rapporter om 99 fall av sexuella övergrepp som påståtts skett av FN-personal. Av dessa var 69 i pågående eller avslutade fredsoperationer. Anmälningssfrekvensen i länder där FN har dessa typer av operationer kan dock misstänkas vara lägre då rättsväsendet i många stater där FN arbetar har fallerat.
- 24285 FN-soldater som begått övergrepp under sin tjänst skall prövas i sitt hemland, detta klargörs i en rad konventioner och resolutioner. Det innebär att staten där FN-soldaterna verkar säger upp sin juridiska rätt att hålla soldaterna ansvariga för brott som begås i landet under tjänstgöring. FN kan, och gör, en initial utredning då dessa typer av anklagelser framkommer, men de har ingen möjlighet eller auktoritet att starta en brottsutredning eller en rättsprocess. För civilpersonal så finns det idag större möjlighet för prövning då både den stat som tar emot personalen samt en tredje stat har rätt att ställa
- 24290 personal inför rätta. För att öka FN:s möjligheter att kunna agera då anklagelser om övergrepp riktas mot FN-soldater vill vi att FN ska få möjlighet att återkalla immunitet för personal från truppbidragande medlemsländer samt omedelbart kunna skicka hem misstänkta förövare.
- 24295 År 2004 släpptes det som idag refereras till som Zeid rapporten. Den togs fram av dåvarande Generalsekreteraren Kofi Annan och prins Zeid Al-Hussein från Jordanien. Rapporten var en omfattande strategi för att motverka sexuellt våld och exploatering i FN:s fredsoperationer. I den rapporten diskuterades möjligheten att sätta upp "in situ" militärdomstolar. Dessa domstolar skulle i så fall bemannas av internationell personal och finnas på den plats där operationen genomförs. Detta har dock fortfarande inte skett.
- 24300 I mars 2016 antog FN:s Säkerhetsråd sin första resolution på ämnet, resolution 2272. Där skrev säkerhetsrådet bland annat att de:
- 24305 Expresses 'deep concern about the serious and continuous allegations and under-reporting of sexual exploitation and abuse by UN peacekeepers and non-UN forces, including military, civilian and police personnel'. It notes that it is the primary responsibility of troop-contributing countries to investigate and prosecute, where appropriate, their nationals accused of these offences.
- 24310 I resolutionen skriver Säkerhetsrådet även att Generalsekreteraren bör omplacera alla medlemmar av en militär eller polisiär enhet om anklagelser om dessa brott inte är ordentligt utredda, och om nödvändigt, att åtal väcks. FN har en uttalad nolltolerans mot sexuella övergrepp och under 2016 klargjorde även Generalsekreteraren att FN nu skulle ta till striktare uttagningsprocesser vid rekrytering av FN personal samt utreda anklagelser fortare. Det krävs dock ytterligare krafttag. Därför vill vi att FN:s medlemsländer arbetar fram ett internationellt regelverk för att ställa FN-anställda som begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande- och fredsbevarande insatser till svars.
- 24315 På grund av det finansieringssystem som finns när det gäller FN-trupper är det enbart ett fåtal länder som bidrar med trupper. Detta kan få till följd att det blir svårare att få tillräckligt med personal då misstankar mot soldater framkommer och trupper måste skickas hem. Därför önskar vi även att FN ser

över finansieringssystemet när det gäller FN trupper för att få ökad spridning bland länder som bidrar med trupper.

Jag/vi yrkar därför:

- 24320 Att Centerpartiet verkar för möjligheten för FN att återkalla immunitet för personal från truppbidragande medlemsländer för att stoppa sexuella övergrepp i fredsfrämjande insatser.
- Att Centerpartiet verkar för att FN:s medlemsländer arbetar fram ett internationellt regelverk för att ställa FN-anställda som begår sexuella övergrepp i fredsfrämjande- och fredsbevarande insatser till svars
- 24325 Att Centerpartiet verkar för att FN omedelbart skickar hem misstänkta förövare från truppbidragande medlemsländer.
- Att Centerpartiet verkar för att FN ser över finansieringssystemet när det gäller FN trupper för att få ökad spridning bland länder som bidrar med trupper.

- 24330 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.10 Transparens i biståndspolitiken

24335 *Ingemar Andersson, Stockholms län*

För de flesta som vill studera biståndspolitikens effekter syns det som uppenbart att Sverige missar målet i väldigt många projekt. Vi vet att otroliga summor hamnar i privata fickor istället för där de hör hemma, hos de behövande. Biståndet fokuserar på att bygga upp institutioner och hjälpa föreningar och andra med sin verksamhet. Många projekt finns kring utbildning och förbättring av jordbruksmetoder och "hands on" projekt kring att gräva brunnar mm. alla dessa projekt har ett gott ursprung och bra intentioner.

24345 Ändock så läcker dessa projekt stora summor till korrumperade tjänstemän och politiker. Ingen förnekar det men få ser någon annan lösning. Biståndspolitiken fortsätter på samma sätt som tidigare. Det är dags att sätta ner foten och kräva någonting annat. Sverige skall kräva transparens i vart pengarna tar vägen. Om bidragstagarna inte kan ge transparens skall vi inte ge bistånd.

24350 Ett motargument har varit att teknik och kunnande saknas för att kunna ge trovärdig transparens. För varje dag som går så blir den åsikten ihålig. I administrationerna i våra biståndsländer så tar datorer och annan teknik över och institutionerna växer sig allt starkare. Personligen har jag sett moderna datorer och administrativa system hanteras långt ute i många av Afrikas länder. Transparens är möjligt. Biståndsmottagare, föreningar, kooperativ, institutioner, departement och banker skall tvingas berätta vart pengar tar vägen och slutdestinationens mottagare skall berätta att de mottagit stöd.

Jag/vi yrkar därför:

att biståndspolitik omdanas så att transparens råder i hela biståndskedjan

24360 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

24365 Att bifalla motionen och vidaresända den till partistämman

4.11 Federalism och decentraliserad liberal politik på riktigt

Centerpartiets Ungdomsförbund, CUF

- 24370 Decentralism är en del av centerrörelsens ideologiska kärna. Människor ska kunna råda över sina egna liv, och politiska beslut ska fattas så nära medborgare som möjligt. Det är decentralismen som har gett upphov till begrepp som lokalsamhällesprincipen och paroller som närodlat politik. Decentralismen har blivit ett viktigt synsätt i diskussionen om på vilken nivå makten bör ligga: på den nivå som de fattade besluten berör. Med det i ryggen stöder centerrörelsen också helhjärtat samarbete på
- 24375 internationell nivå, eftersom vi inser att en del frågor av sin natur överskrider nationsgränser och att de därför måste hanteras gemensamt. Detta har idag lett till ett varmt engagemang för nordiskt, europeiskt och internationellt samarbete, samt till vårt starka stöd för EU-medlemskapet.
- 24380 Både dessa insikter - att politisk makt ska ligga så nära medborgarna som möjligt, och att europeiskt samarbete är av godo - är kloka. Ibland krockar dock målsättningarna, ofta på grund av politikernas vilja att lösa vad som synes dem vara angelägna samhällsproblem. Den i grunden goda viljan leder dock lätt till att beslut som borde hanteras av en mer lokal politisk nivå fattas långt ifrån medborgarna. I EU-sammanhang leder det till att subsidiaritetsprincipen kränks när man vill fatta beslut i frågor som är nationella kompetenser. Problemet är dock inte på något vis begränsat till EU. Samma tendenser till att
- 24385 politiker vill lägga sig i eller styra beslut som bör fattas mer lokalt eller av medborgarna själva finns, mer eller mindre, på alla politiska nivåer och i alla politiska sammanhang.
- 24390 EU har redan i unionens funktionssätt medel att hantera sådana problem. Dessa mekanismer behöver dock stärkas för att tydligare avgränsa varje nivåns beslutsmyndighet och ansvar. Rätt beslut ska fattas på rätt nivå. För att åstadkomma detta vill vi se en EU-konstitution som tydligt klarlägger på vilken nivå vilken makt ska ligga. Genom en federal union kan EU på riktigt bli decentralistiskt. För ett smalare men vassare och starkare EU är en konstitution rätt väg att gå.
- 24395 Liknande mekanismer behöver fastställas även i Sverige. För decentralism på riktigt behöver inte bara EU bli smalare men vassare, utan även Sverige. Vi vill därför se en decentralistisk subsidiaritetsprincip inom nationen, som ger regioner möjlighet att stoppa staten från att utbreda sin beslutsmyndighet över deras ansvarsområden.
- 24400 En anledning till att EU idag inkräktar i för många frågor som är nationella kompetenser är det faktum att varje medlemsland ska 'få' en kommissionär, vilket innebär att EU-kommissionen har långt fler portföljer än frågor som EU bör bestämma i. Det vore mycket mer rimligt om antalet kommissionärer anpassades till de frågor som EU faktiskt ska kunna råda över. Kommissionärernas portföljer bör begränsas till EU:s kärnuppgifter, och antalet kommissionärer bör därför utses av kommissionens ordförande. Varje medlemsland har redan idag representation genom Europeiska rådet, ministerrådet och EU-parlamentet.
- 24405 Makt ska alltid ligga så lokalt som möjligt. Genom en EU-konstitution, en nationell tillämpning av subsidiaritetsprincipen och färre EU-kommissionärer menar vi att såväl EU-samarbetet som den svenska staten skulle bli smalare men vassare. Vi ser detta som viktiga steg för en liberal, decentralistisk politik.
- 24410 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska verka för att en ny decentralistisk EU-konstitution som gör EU till en federal union, och som tydligt avgränsar vilken makt som ska ligga och inte ska ligga på respektive nivå
- 24415 Att Centerpartiet ska verka för att antalet kommissionärer ska utses av kommissionens ordförande, och deras ansvarsområden begränsas till EU:s kärnuppgifter

Att Centerpartiet ska verka för att en subsidiaritetsprincip ska gälla även mellan nationell och regional nivå, så att en kvalificerad majoritet av svenska regioners fullmäktigen därmed kan stoppa nya lagförslag som påverkar regioners kärnverksamhet.

24420 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.12 Europeiskt samarbete för en värld i rörelse

24425 *Simon Palme, Centerstudenter*

Inledning

Britternas val att rösta för ett utträde ur den Europeiska unionen är det europeiska projektets största prövning hittills. Men det kan också bli en väckarklocka för en annan färdriktning för Europa.

24430 Europeisk integration har lett till ett friare, fredligare och rikare Europa, men förtroendet undergrävs av de många brister som präglar EU-samarbetet. För legitimitet behövs demokratisering och bättre maktindelning, där öppenhet och förutsägbarhet är vägledande.

24435 Centerpartiet har länge talat om att vi behöver ett EU som är ”smalare men vassare”. Det har tidigare varit en samlande beskrivning av partiets Europapolitik. Samtidigt ser Centerstudenter att det är en paroll som saknar den framåtanda som präglar Centerpartiet och som dessutom gör det svårt att bedriva politisk utveckling på områden där EU just nu står inför vägskalet. EU-samarbetet behöver visserligen bli smalare på områden där politiska beslut kan fattas i medlemsländerna själva, men

24440 ”smalare men vassare” är inte ett tillfredsställande svar på EU:s viktigaste utmaningar där det inom vissa områden är nödvändigt med bredare samarbeten och mer politik. Centerpartiets politik måste istället utstråla en mer klarsynt, tydlig och framåtsyftande vision om ett nytt ledarskap för Europa. Medlemskapet i EU har gett medlemsländerna ett växande värde över tid. Genom att integrera marknader, regler och standarder har fred mellan länderna bevarats, ökat välbefinnande för européerna

24445 åstadkommit och utbyten av människor möjliggjorts. Kärnan i detta samarbete är de fyra gemensamma friheterna: rörlighet för varor, tjänster, kapital och personer. De fyra friheterna måste även i det framtida samarbetet utgöra den politiska grunden för unionen.

Samtidigt står EU inför många nya utmaningar. Bristande politiskt ledarskap i samband med stora flyktingströmmar till Europa har skadat både de yttre gränserna och den inre rörligheten.

24450 Maktbalansen i världen har förändrats och Europas frihet och säkerhet hotas av ett alltmer aggressivt Ryssland. Organiserad brottslighet och terrorhot skapar behov av en gemensam europeisk rättspolitik. Med gemensam politik på dessa områden kan EU-samarbetet vitaliseras.

24455 Centerpartiet behöver en Europapolitik som tydligt beskriver på vilken politisk nivå som politiska beslut ska fattas. Idén om att beslut ska fattas på lägsta möjliga politiska nivå, subsidiaritetsprincipen, är det europeiska projektets bärande princip. Som en rörelse där decentraliseringstanken är en bärande princip, ser vi inget egenvärde i att makt centraliseras – tvärtom. Av detta följer att EU kan föra mer av en gemensam politik på tidigare nämnda områden och att Centerpartiet bör slå vakt om att EU inte ska bli något välfärdsprojekt med en social pelare eller ett socialt protokoll, vilket Socialdemokraterna strävar mot.

24460

Demokratisering för legitimitet

Centerpartiet har sedan tidigare en vision som att demokratisera EU. Den visionen behövs nu mer än någonsin. EU lider av ett stort demokratiskt underskott och bristande insyn. Det försvårar för ansvarsutkrävande och undergräver förtroendet för europeiska institutioner, såsom kommissionen, parlamentet och ministerrådet. Dessutom minskar det möjligheterna att genomdriva de förändringar som EU behöver. En demokratisering av EU:s institutioner kräver mer insyn, mer ansvarsutkrävande och ett tydliggörande av vad som är EU-kompetens respektive nationella kompetensområden.

24470 EU-kommissionen behöver bli tydligare och mer synlig för EU-medborgare. Genom att reducera antalet kommissionärer och avskaffa principen om att varje medlemsland ska representeras genom en egen kommissionär kan EU-kommissionen demokratiseras. Dessutom skulle kommissionens arbete kunna inrikta sig på mer centrala områden för europeiskt samarbete, jämfört med när arbetsuppgifter ska delas upp på 28 kommissionärer.

- 24475 EU:s ministerråd behöver ett tydligare ledarskap så att det kan utkrävas ansvar. I dag är det 14 år mellan medlemsstaternas ordförandeskap och med mandatperioder på ett halvår blir det mest en symbolisk institution, med bristande kontinuitet. Genom att ordförandena i ministerrådets arbetsgrupper tillsätts av de enskilda arbetsgrupperna kan ministerrådet förtydligas. Denna procedur skulle då ske i likhet med hur ordföranden tillsätts i parlamentets utskott.
- 24480 Insynen i EU:s arbete måste öka. Att offentliggöra resultat från omröstningar i ministerrådet och handlingar från trilogmöten mellan parlamentet, ministerrådet och kommissionen vore ett tydligt steg i den riktningen. Centerstudenter vill därför se en offentlighetsprincip i hela unionens arbete. EU bör också upprätta ett register över lobbyister som har tillträde till ministerrådet, i likhet med det som redan finns för Europaparlamentet.
- 24485 Därför yrkar Centerstudenter att:
- Centerpartiet ska verka för att principen om "Ett land – en kommissionär" slopas och att antalet kommissionärer reduceras till att täcka in EU:s kompetensområden.
 - Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i Europaparlamentets utskott.
- 24490
- Centerpartiet ska verka för en offentlighetsprincip inom EU.
 - Centerpartiet ska verka för att resultat från omröstningar i ministerrådet offentliggörs.
 - Centerpartiet ska verka för att riksdagens EU-nämnd öppnas upp för allmänhetens insyn.
 - Centerpartiet ska verka för att handlingar från trilogmöten mellan parlamentet, ministerrådet och kommissionen offentliggörs.
- 24495
- Centerpartiet ska verka för att EU upprättar ett register över lobbyister som har tillträde till ministerrådet, i likhet med det som redan finns för Europaparlamentet.
 - Centerpartiet ska ta initiativ till fler offentliga debatter mellan de svenska Europaparlamentarikerna.
- Maktdelning för legitimitet
- 24500 En demokratisering av EU kräver bättre maktdelning. Subsidiaritetsprincipen måste råda och det måste vara förutsägbart vilka frågor som ska behandlas på europeisk respektive nationell nivå. Ett återkommande problem är att frågor som är av tydligt överstatlig karaktär, eller givna nationella kompetenser, hamnar i gränslandet. Då saknas den förutsägbarhet som behövs för att beslut ska ges legitimitet.
- 24505 Kommissionens arbete med en social pelare är ett aktuellt exempel, där nationella välfärdsfrågor ges en europeisk dimension. Handelsavtalet med Kanada (CETA) är ett annat, men där en överstatlig fråga som ska fattas med majoritetsbeslut, reduceras till ett vetoförfarande mellan nationella och regionala parlament. Centerstudenter anser att pelarna för det europeiska samarbetet bör vara de fyra friheterna och att såväl nationell som europeisk kompetens måste respekteras.
- 24510 Kommissionen har under ordförande Jean-Claude Juncker tagit viktiga steg mot att stärka den inre marknaden genom en ständig översyn av regelbörda och fullbordande av den inre marknaden på fler områden, som för energi, kapital och infrastruktur. Samarbetet borde fortsätta i den riktningen, och EU borde göra mindre inom regional utveckling och folkhälsa, samt de delar inom sysselsättning och socialpolitik som inte direkt härrör till den inre marknaden.
- 24515 Därför yrkar Centerstudenter att:
- Centerpartiet ska verka för att sanktioner verkställs och blir mer kännbara för medlemsstater som inte uppfyller sina åtaganden.
 - Centerpartiet ska verka för att pelarna i det europeiska samarbetet ska vara de fyra friheterna: frihet för varor, tjänster, kapital och personer.
- 24520
- Centerpartiet ska verka för att EU avstyrker planerna på social pelare och socialt protokoll.
 - Centerpartiet ska verka för att nationell kompetens alltid ska respekteras av EU:s institutioner.
 - Centerpartiet ska verka för att kommissionen blir mer inriktad på stärkt konkurrenskraft genom en ständig översyn av regelbördan för stater, företag och enskilda individer.

- 24525 - Centerpartiet ska verka för att EU får ett ökat mandat att sluta nya och omförhandla existerande handelsavtal, samt att det tydliggörs att handelsavtal är en överstatlig kompetens.
- Centerpartiet ska verka för att EU gör mindre inom regional utveckling och folkhälsa, samt de delar inom sysselsättning och socialpolitik som inte direkt härrör till den inre marknaden.
- Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska regionkommittén (CoR).
- 24530 - Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK).
- Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska fonden för justeringar av globaliseringseffekter (globaliseringsfonden, EGF).
- Vägar framåt för Europa
- 24535 Maktdelning handlar inte bara om att smalna av områden för europeiskt samarbete. EU står inför många gemensamma utmaningar där unionen kan stärka samarbetet. Centerstudenter anser att det behövs ett större inslag av gemensamma åtaganden på områden som gränsöverskridande brottslighet och yttre gränser.
- Migration är en viktig gemensam utmaning. För att kunna ta ett stort ansvar för migrationen och för att kunna värna den fria rörligheten inom EU behöver vi gemensamma lösningar. Vi behöver en flyktingpolitik på EU-nivå där alla länder tar ett solidariskt ansvar. EU:s politik ska vara så robust att vi inte behöver skjuta över problem på odemokratiska skurkregimer. Därför bör avtalet med Turkiet rivas upp och nya bör inte ingås.
- 24540 Utrikes- och säkerhetspolitiken är ett av de områden där EU:s ansvarsroll varit tilltagande sedan Lissabonfördraget. Det är en utveckling vi bör bejaka då det stärker EU:s möjlighet att agera och verka som en kraftfull röst i världen. EU:s grannskapspolitik och det östliga partnerskapet har blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen. Centerstudenter anser att EU bör fortsätta närma sig politiskt med länder som står utanför unionen i Östeuropa och Sydkaukasien. I förlängningen bör fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna välkomnas som medlemmar i det europeiska samarbetet.
- 24545 Den solidaritetsklausul som infördes med Lissabonfördraget innebär att medlemsstaterna ska hjälpa varandra om det inträffar en terroristattack, naturkatastrof eller en katastrof orsakad av människor.
- 24550 Den användes av Frankrike efter terrordåden i Paris och bör användas oftare. För att stärka solidaritetsklausulen anser Centerstudenter att Europeiska försvarsbyrån (EDA) bör få ett större ansvar för att för samordning av medlemsstaternas försvarsresurser. Vi vill även stärka samarbetet på rättsområdet.
- Därför yrkar Centerstudenter att:
- 24555 - Centerpartiet ska verka för att EU:s gräns- och kustbevakning, Frontex, får de nödvändiga resurserna och rätten att ingripa för att garantera en stark och gemensam förvaltning av EU:s yttre gränser.
- Centerpartiet ska verka att EU får en gemensam och harmoniserad migrationspolitik där medlemsstaterna solidariskt delar på ansvaret för mottagandet.
- Centerpartiet ska verka för att flyktigavtalet mellan EU och Turkiet avslutas omgående.
- 24560 - Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet, som blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen, för fortsatt närmande politiskt och ekonomiskt med länder i Östeuropa och Sydkaukasien.
- Centerpartiet ska verka för att EU öppnar för att fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna ska kunna bli medlemmar i den Europeiska unionen.
- 24565 - Centerpartiet ska verka för att EU oftare påtalar den solidaritetsklausul som inrättades med Lissabonfördraget.
- Centerpartiet ska verka för att EU får ett större ansvar för samarbete på försvars- och säkerhetsområdet. Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.
- 24570 - Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis och rättsvårdande myndigheter..

Jag/vi yrkar därför:

- 24575 Att Centerpartiet ska verka för att principen om ”Ett land – en kommissionär” slopas och att antalet kommissionärer reduceras till att täcka in EU:s kompetensområden.
- Att Centerpartiet ska verka för att det roterande ordförandeskapet i ministerrådet avskaffas och att varje arbetsgrupp inom ministerrådet i stället får välja sin ordförande, som i Europaparlamentets utskott.
- 24580 Att Centerpartiet ska verka för en offentlighetsprincip inom EU.
- Att Centerpartiet ska verka för att resultat från omröstningar i ministerrådet offentliggörs.
- Att Centerpartiet ska verka för att riksdagens EU-nämnd öppnas upp för allmänhetens insyn.
- Att Centerpartiet ska verka för att handlingar från trilogmöten mellan parlamentet, ministerrådet och kommissionen offentliggörs.
- 24585 Att Centerpartiet ska verka för att EU upprättar ett register över lobbyister som har tillträde till ministerrådet, i likhet med det som redan finns för Europaparlamentet.
- Att Centerpartiet ska ta initiativ till fler offentliga debatter mellan de svenska Europaparlamentarikerna.
- Att Centerpartiet ska verka för att sanktioner verkställs och blir mer kännbara för medlemsstater som inte uppfyller sina åtaganden.
- 24590 Att Centerpartiet ska verka för att pelarna i det europeiska samarbetet ska vara de fyra friheterna: frihet för varor, tjänster, kapital och personer.
- Att Centerpartiet ska verka för att EU avstyrker planerna på social pelare och socialt protokoll.
- Att Centerpartiet ska verka för att nationell kompetens alltid ska respekteras av EU:s institutioner.
- 24595 Att Centerpartiet ska verka för att kommissionen blir mer inriktad på stärkt konkurrenskraft genom en ständig översyn av regelbördan för stater, företag och enskilda individer.
- Att Centerpartiet ska verka för att EU får ett ökat mandat att sluta nya och omförhandla existerande handelsavtal, samt att det tydliggörs att handelsavtal är en överstatlig kompetens.
- Att Centerpartiet ska verka för att EU gör mindre inom regional utveckling och folkhälsa, samt de delar inom sysselsättning och socialpolitik som inte direkt härrör till den inre marknaden.
- 24600 Att Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska regionkommittén (CoR).
- Att Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (EESK).
- Att Centerpartiet ska verka för att avskaffa Europeiska fonden för justeringar av globaliseringseffekter (globaliseringsfonden, EGF).
- 24605 Att Centerpartiet ska verka för att EU:s gräns- och kustbevakning, Frontex, får de nödvändiga resurserna och rätten att ingripa för att garantera en stark och gemensam förvaltning av EU:s yttre gränser.
- Att Centerpartiet ska verka att EU får en gemensam och harmoniserad migrationspolitik där medlemsstaterna solidariskt delar på ansvaret för mottagandet.
- 24610 Att Centerpartiet ska verka för att flyktigavtalet mellan EU och Turkiet avslutas omgående.
- Att Centerpartiet ska verka för att EU stärker grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet, som blivit åsidosatt efter Ukrainakrisen, för fortsatt närmande politiskt och ekonomiskt med länder i Östeuropa och Sydkaukasien.

- 24615 Att Centerpartiet ska verka för att EU öppnar för att fler länder som lever upp till Köpenhamnskriterierna ska kunna bli medlemmar i den Europeiska unionen.
- Att Centerpartiet ska verka för att EU oftare påtalar den solidaritetsklausul som inrättades med Lissabonfördraget.
- 24620 Att Centerpartiet ska verka för att EU får ett större ansvar för samarbete på försvars- och säkerhetsområdet.
- Att Centerpartiet ska verka för att EU får ett tydligare mandat för gemensamma åtaganden inom gränsöverskridande brottslighet.
- Att Centerpartiet ska verka för att stärka Europols arbete inom terrorismbekämpning med bättre samarbete mellan medlemsstaternas polis och rättsvårdande myndigheter.
- 24625 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

24630 **4.13 Försörjningsberedskapsfond**

Nils Ahlqvist, Värmland

24635 Få personer invänder mot påståendet att det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde blivit osäkrare och mer oförutsägbart under det senaste decenniet. Händelser såsom Rysslands invasion av Georgien och Ukraina samt flertalet terrordåd i Europa visar att risken för militära och icke-militära konflikter är en realitet i vår tid. De klimatrelaterade hoten ska icke heller förglömmas; hantering av potentiella katastrofer såsom översvämningar, snöstormar och torka kräver även de förberedelser och medveten planering. Flertalet länder har tagit kliv mot att stärka sina civila och militära försvar för att kunna möta hot i olika former, så även Sverige.

24640 Samtidigt som vårt närområde blir allt oroligare, är världens stater också mer beroende av varandra än tidigare. På samma sätt som den svenska ekonomins status i flera viktiga aspekter är relaterad till läget i övriga världens ekonomier, är den svenska livsmedelskonsumtionen beroende av import; vår generella självförsörjningsgrad gällande livsmedel ligger enbart kring 50 %. Sker något allvarligt nere på kontinenten som medför avbrott i importen – exempelvis en snöstorm, en översvämning eller en militär konflikt – så tar våra livsmedelslager slut inom en dryg vecka. Givet det osäkrare läget i vårt närområde, är det alltså av största vikt att vi tryggar vår försörjning av basala varor.

24650 I Finland har man sedan länge inrättat en försörjningsberedskapsfond som står utanför statsbudgeten. Syftet med nämnda fond är att finansiera de beredskapslager och arrangemang som krävs för att kunna hantera eventuella avbrott i bland annat livsmedelsimporten.

Jag/vi yrkar därför:

att en svensk försörjningsberedskapsfond enligt finsk modell inrättas.

24655 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

24660 Nils Ahlqvist, Sunne, har i en motion föreslagit att centerpartiet ska verka för att en svensk försörjningsberedskapsfond enligt finsk modell inrättas. Motionären lyfter hur det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde blivit osäkrare och mer oförutsägbart det senaste decenniet med Rysslands militära upprustning och invasion av Georgien och Ukraina samt flertaliga terrordåd i Europa. Tillsammans med klimatrelaterade hot och pågående krig och konflikter i mellanöstern och Afrika blir konsekvenserna av såväl USA´s presidentval och Storbritanniens beslut om att lämna EU att situationen allt mer komplex.

24670 Sverige har senaste åren tagit beslut om att stärka vår försvarsförmåga och att återuppta totalförsvarsplaneringen. Sårbarheterna är idag många och Sverige har en låg försörjningsgrad och stor import av livsmedel. Samtidigt saknas beredskapslager och rapporter vittnar om att butikerna redan efter ett par dagar skulle sakna nödvändiga varor vid krisläge. Idag levereras dagligvaror flera gånger per dygn till de större butikerna och verksamheten är beroende av ett fungerande transportsystem. För Centerpartiet är det viktigt att livsmedelsförsörjningen blir en parameter i totalförsvarsplaneringen, att primärproduktionen ökar och att tillgången till insatsvaror säkras.

24675 Försvarsberedningen arbetar fram till maj 2018 med att ta fram en vägledande rapport inför nästa försvarsbeslut. I arbetet inhämtas erfarenheter från andra länder, däribland Finland. Centerpartiets mål är att stärka det civila försvaret och öka de militära utgifterna till minst det nordiska snittet, för närvarande 1,3 procent av BNP. Detta skulle motsvara ytterligare minst 11 miljarder per år till försvaret. Sverige och Finland fördjupar nu den militära samverkan och våra länder har valt olika väg när det gäller försörjningsberedskapen.

24680 Distriktsstyrelsen delar motionärens beskrivning av det säkerhetspolitiska läget och behovet av att trygga vår försörjning av basala varor samt anser det är viktigt att beakta förslaget om att inrätta en svensk försörjningsberedskapsfond i det fortsatta arbetet.

4.14 Förbättrad krisberedskap

24685 *Bo johansson, Värmland*

Sverige är ett land med väl fungerande samhällssystem och som länge sett sig vara tryggt att leva i och har inte drabbats av direkta hot.

24690 Men vi påverkas ändå av omvärldens olika inslag av instabiliteter. Den senaste tidens uttryck för ökade spänningar mellan olika länder vad gäller frihet och oberoende, även anarkilägen inom enskilda länder, är alarmerande. Många tecken visar nu att vårt land måste omvärdera den naiva omvärldsanalys som ingått i grundvalen för våra planer och uppbyggnader av samhällsfunktioner. Den allra tydligaste signalen är att det tycks vara mycket enkelt att via någon typ av IT- hackning

24695 åstadkomma dramatiska störningar i elförsörjning, väg- och järnvägsnät, vattenanläggningar/ledningssystem, försörjning och distribution av livsmedel mm. Sverige har alltför länge hyllat, och trott på, den positiva effekten av centralisering av verksamheter, oavsett typ, inriktning och målsättning.

24700 Jag/vi yrkar därför:

att på riksnivå poängtera det olämpliga i att, via vattendirektivets negativa syn på lokal elkraftproduktion, Sverige blir ytterligare centraliserat och därmed ömtåligt inom energisektorn. I detta ska också dricksvattenaspekten ingå.

24705 att på riksnivå påtala behovet av en betydligt ökad grad av krisberedskap framför allt genom att kartlägga; - den kommunvisa kapaciteten av möjliga lagerlokaler för livsmedel, - aktuell lokal produktionskapacitet av råvaror inom växtodlings- och animalies

att på riksnivå påtala behovet av en betydligt ökad grad av krisberedskap framför allt genom att kartlägga; o den kommunvisa kapaciteten av möjliga lagerlokaler för livsmedel, o aktuell lokal produktionskapacitet av råvaror inom växtodlings- och animalies

24710

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsen ställer sig bakom motionen och de behov motionären pekar på.

24715

4.15 Matproduktion och krisberedskap

Johnny Skytte, Värmland

- 24720 Idag har vi ett högt beroende av importerade livsmedel. Vår självförsörjningsgrad är ca 50%. Då är det glädjande att vi fått en livsmedelsstrategi med inriktningen att öka vår inhemska produktion. Vill man öka tillväxten i livsmedelsproduktionen måste alla myndigheter medverka och hänsyn tas till att öka tillväxt- och konkurrenskraft i livsmedelsproduktionen. En hög självförsörjningsgrad är viktig då vi har ett stort beroende av importerade insatsmedel i vårt jordbruk i form av proteinfoder, växtnäring samt diesel, varav en stor del importeras från Ryssland, Detta bidrar till att öka vår
- 24725 sårbarhet.
- Därför måste omställningen från fossila drivmedel till förnybara drivmedel, som är producerade i Sverige, påbörjas. Både för miljön och av beredskapsskäl. En förutsättning för att vi ska nå våra miljömål och samtidigt öka vår krisberedskap.
- 24730 Jag/vi yrkar därför:
att Jordbruket måste få möjlighet att producera grödbaserade biobränslen och hindren för detta måste bort.
- 24735 att långsiktighet när det gäller skatte- och styrmedelslagstifning, som gör det möjligt att satsa på anläggningar för inhemsk produktion av el och drivmedel.
- att få en förståelse för svenskt lantbruk EU, så vi kan öka vårt uttag av bioenergi från åkern och skogen.
- att öka konkurrenskraften genom sänkta drivmedelskatter i jordbruket och mindre av regelkrångel.
- 24740 att med kraft stoppa förslag om vägslitageavgifter, då detta drabbar landsbygden och de gröna näringarna hårt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 24745 Johnny Skytte lyfter i sin motion Sveriges låga försörjningsgrad och stora beroende av importerade livsmedel, betydelsen av konkurrenskraftigt jordbruk, tillväxt, uthållighet och oberoende för att minska vår sårbarhet. Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning om betydelsen av ett helhetsperspektiv och långsiktigt arbete för att stärka beredskapen och öka produktionen av livsmedel och förnybara bränslen i hela landet. Det ger ökad motståndskraft, positiva samhällsekonomiska
- 24750 effekter, utvecklat företagande, levande landsbygd och minskat beroende av bland annat rysk olja. Inte minst är det viktiga delar i ett modernt totalförsvar där Sverige i närtid måste säkra att det finns en försörjningsberedskap, när såväl Sverige och EU idag saknar beredskapslager för livsmedel. Motionären tar upp viktiga skattefrågor och styrmedel om förutsättningarna för produktion av livsmedel, el och drivmedel och distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman tillstyrka motionen i sin
- 24755 helhet.

4.16 Sveriges beredskap och självförsörjning

Benjamin Topalovic, Blekinge

- 24760 För 80 år sedan var Sverige självförsörjande inom all väsentligt livsmedel. I dag är den siffran nere under 50 procent och sjunker stadigt. Det vill säga om något skulle hända i Sverige eller med våra mattransporter så kommer svenska folket inom en snar framtid inte kunna köpa mat. Den produktionen vi har bedrivs på väldigt få platser, koppla det till logistikproblemen som kommer med brist i bränsle, kommer livsmedel som produceras att tillslut att ruttna och förstöras.
- 24765 Jag anser att det är vårt ansvar inför det svenska folket att ta fram hållbara strategier för de mest basala behoven, så som mat, vatten och energi. Idag har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) skickat ett direktiv till kommunerna att öka sin beredskap, men detta direktiv är väldigt oklart och har lett till väldigt många frågetecken istället för utropstecken. Jag har pratat med kommunalråd från flera partier och flera tjänstemän, som alla verkar eniga om samma sak, att de inte riktigt vet vad de vill att MSB vill uppnå, i vilken ordning, hur de ska gå till väga och med vilka medel.
- 24770 Jag/vi yrkar därför:
Att tillsammans med MSB och Sveriges kommuner och landsting (SKL) ta fram hållbara konsumtionsstrategier för att Sveriges regioner, kommuner och landsting lättare ska klara av kortare och längre störningar i samhället.
- 24775 Att ta fram en långsiktig plan för att öka Sveriges självförsörjning till minst 75%.
Att MSB ska hjälpa regioner, kommuner och landsting med ett tydligt direktiv om hur beredskapen ska ökas.
- 24780 Att MSB ska ta fram ett långsiktigt mål med tydliga delmål för hur beredskapen ska ökas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 24785 Motionen berör ett av samhällets allra viktigaste områden, förbättrad beredskap inför störningar som riskerar allvarliga problem med försörjningen av livsmedel. Precis som motionären skriver har självförsörjningsgraden i Sverige närmast stört dykt sedan vi för nu snart 70 år sedan senast hade ransonering på livsmedel. Då var andelen av befolkningen som bodde på landsbygden betydligt större än idag och många fler hade kunskap om att odla själv, tillgång till en vedspis och kunskap om hur man eldar. Därtill hade betydande andel av befolkningen kontakter som underlättade att skaffa något av basala råvaror. Utvecklingen sedan dess har inte bara inneburit en starkt minskad självförsörjningsgrad i vårt land utan vi har också ett mycket sårbarare samhälle på snart sagt alla områden. Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge delar motionens inriktning om att det behöver sättas tydliga strategier och mål för en ökad självförsörjning. Hela kedjan behöver belysas alltifrån energiförsörjning för primärproduktion av livsmedel, upprätthållandet av kunskap för odling av såväl livsmedel som foder och vidareanvändning av det senare. Därtill behöver hela logistiken, förädlings och distributionsledets behov av energi så långt möjligt klargöras. Motionären nämner särskilt konsumtionsstrategier och där vill distriktsstyrelsen också se tydliga produktionsstrategier.
- 24790
- 24795
- 24800 Med detta svar föreslår distriktsstyrelsen stämman att bifalla motionen och att den därmed går vidare till Centerpartiets riksstämma 2017

4.17 Sveriges självförsörjning

Guðrun Wängelin Lernskog, Birgitta Johansson, Gerd Carlsson, Anders Johansson, Mats Olsén, Uppsala

24805

För att göra Sverige mindre sårbart vid en framtida krissituation eller kraftiga förändringar i världsmarknader och utbud, samt göra den inhemska produktionen starkare gentemot internationella påtryckningar av olika slag behöver landets självförsörjningsgrad ökas betydligt. Landet är idag alltför sårbart vad gäller livsmedel, drivmedel, energi, teknologi och mycket annat. Detta är en del av totalförsvaret. En god grad av självförsörjning ger också en tryggare befolkning och bidrar till ökad stabilitet.

24810

Beredskapslager av spannmål, drivmedel och annat väsentligt för att minska sårbarheten borde byggas upp, inte bara inom vår eget lands gränser men också inom EU för att gemensamt kunna stå emot yttre, negativa faktorer.

24815

Detta är en viktig fråga, som ofta tas upp av våra medlemmar och sympatisörer. Idag har Centerpartiet en otydlig politik på detta område. Det borde vara lätt för vem som helst att via internet finna svaret på vad partiet har för ståndpunkt.

24820

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende livsmedel

24825

att Centerpartiet utarbetar en tydlig strategi för att kraftfullt höja landets självförsörjningsgrad avseende drivmedel och energi

att beredskapslager byggs upp inom landet och inom EU för att minska sårbarheten

att Centerpartiet mycket tydligare än idag förmedlar vår politik gällande landets självförsörjning

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

24830

Yttrande från distriktet:

Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen

En viktig fråga som lyfts. Självförsörjningsgraden av såväl livsmedel som drivmedel är idag på en sårbar nivå. Mycket mer kan göras i frågan.

24835

4.18 Beredskapspolitik

Camilla Andersson Sparring, Dalarna

24840 Åstorp 1918, Sveriges första specialbyggda byggnad för beredskapslagring invigs, byggnaden revs 1999. Lagringen omfattade livsmedel, livsmedelsråvaror, insatsvaror för jordbruket (fodermedel, handelsgödsel, utsäde och bekämpningsmedel) veterinära läkemedel och kemikalier för beredning av dricksvatten.

24845 I en proposition 1967:95 om nya riktlinjer för jordbrukspolitiken framhålls bl.a. att ”det är av grundläggande betydelse för livsmedelsberedskapen att det i fredstid finns produktionsresurser och lager av livsmedel, som i ett avspärrningsläge tryggar folkförsörjningen samt att det därutöver erfordras lagring av livsmedel som beredskap för ett krigsfall.” Riksdagen gjorde då (1967) bedömningen att det fanns behov av att beredskapslagring ett halvt normalpris behov av livsmedel och livsmedelsråvaror och handelsgödsel och proteinfodermedel för ett treårigt importbortfall p.g.a. 24850 avspärrningar. Idag har vi NOLL!

Jag föreslår därför p.g.a. det rådande säkerhetsläget i omvärlden följande:

Jag/vi yrkar därför:
24855 Att Centerpartiet verkar kraftfullt för att återupprätta en modern livsmedelsberedskap med allt vad det innebär för att säkra upp föda åt folket vid krigs och krislägen. Även så medicinska lager och militära materiel

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

24860 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
På grund av utvecklingen i världen i och i vårt närområde och det aktuella säkerhetsläget har frågan om vår beredskap vid eventuella angrepp och hot mot vårt land blivit en högaktuell fråga.
24865 Distriktsstyrelsen anser som motionären att frågan om vår beredskap måste som läget är prioriteras högt och att Centerpartiet ska ta ett stort ansvar för detta.

Dalarnas distriktsstämman beslutade
att bifalla motionen

24870

4.19 Allmän värnplikt och medborgartjänst

Hans Lindqvist, Stockholms län

- 24875 Det finns ett ökat stöd för att stärka försvaret av vårt land och återinföra någon form av värnplikt. Värnplikten stärker den folkliga förankringen av försvaret av vårt land. Det framförs också förslag om att stärka civila insatser vid t.ex miljö- och naturkatastrofer som ökar ansvarstagandet för gemensamma insatser i det samhälle vi alla är en del av.
- 24880 Avskaffandet av värnplikten har slagit hårt mot många av det jämlika samhällets grundfunktioner. Värnplikten var ett viktigt kitt i det sammanhållna Sverige. Värnplikten var enbart knuten till försvaret, den var bara för män även om också kvinnor deltog i civilförsvaret. Studenter, bondpojkar och gruvarbetare sov på samma lucka. I dag hotar segregationen att slå sönder det svenska samhället, just när sammanhållningen behövs som allra bäst. Flyktningkrisen ställer än större krav på integration och sammanhållning.
- 24885 Hur får vi frågor om försvar, säkerhet, krishantering, sammanhållning och en värld i fred att bli en del av hela svenska folkets vardag? Värnpliktens avskaffande kan förstås men kanske behövs något nytt och bredare i dess ställe. Det är en i högsta grad folklig angelägenhet. Kanske den naturligaste och viktigaste av alla frågor som handlar om att slå vakt om en nation, en samhörighet, en gemenskap.
- 24890 Att försvara sitt land, att ta ansvar för annat än sig själv, att känna solidaritet och att något är gemensamt förenar människor. För ungdomar är det särskilt viktigt att tidigt se sig själv i ett bredare sammanhang. Att få kontakter med andra, att hjälpas åt och kämpa för något tillsammans. Jag tror därför att det skulle mötas positivt av svenska folket att återinföra värnplikten i någon form för både män och kvinnor. Jag tror också att en breddning till en Medborgartjänst skulle vara bra för Sverige och uppfattas positivt av ungdomar i 19-20 åldern. Man väljer själv om det ska vara inom försvars- och säkerhetsområdet, civilförsvaret, hemvärnet eller i någon annan offentligfinansierad verksamhet i kommun, landsting eller stat. Det kan också vara något område som stärker krisberedskapen vid miljö- och naturkatastrofer, terrorhot eller teknologiska hot som IT-attacker och utslagning av försörjningssystem som livsmedels-, el- och vattenförsörjningen. Samarbete bör
- 24895 naturligtvis ske med organisationer i civilsamhället som miljö- och naturvårdsrörelser och Civilförsvarsförbundet.
- 24900
- 24905 Såväl värnplikt som medborgartjänst bör handla om tidsperioder på mellan ett halvt och ett år. Vad har vi för samhällsberedskap vid en stor naturkatastrof? Översvämningar, stormar, skogsbränder, en "svensk Breivik" eller en hackerattack? Säkerhet är något som byggs tillsammans med andra och varandra.
- 24910 Kungliga krigsvetenskapsakademin diskuterar i boken "För Sveriges säkerhet", både det lilla perspektivet i bostadsområdet och det stora globala perspektivet - den organiserade brottsligheten, integration, utanförskap, social oro, grogrund för terror. Hur skapar vi en samhälle som stärker säkerheten, tryggheten och sammanhållningen?
- 24915 En frihet ska finnas att kunna flytta tjänstgöringstid i medborgartjänsten mellan olika samhällsområden efter eget intresse och önskemål. För att uppehålla kunskapen kan en eller flera "rep månader" diskuteras. Någon form av ersättning ska utgå för de insatser och det arbete som görs. Medborgartjänsten bör vara frivillig.
- 24920 Varje generation skulle göra samhällsinsatser där de som bäst behövs. Värnplikten ska naturligtvis bedömas utifrån säkerhetsläget där militära och andra försvars- och säkerhetspolitiska insatser behöver stärkas.

Medborgartjänsten skulle ge viktiga kontakter med arbetslivet, försvaret, sjukvården, skolan, kanske med läxhjälp, socialtjänsten, äldreomsorgen, och andra samhällssektorer. Vi skulle kunna minska den alarmerande ökningen av unga som varken arbetar eller studerar. Vi skulle alla se var och hur våra skattepengar används och kunna ge och få förslag till förändringar och förbättringar.

24925

Medborgartjänsten skulle öka jämställdheten och förståelsen mellan olika grupper i samhället. Det skulle också öka förståelsen för att vi behöver resurser för att klara viktiga, gemensamma insatser i vårt samhälle och att resurserna är vi alla.

24930

Jag/vi yrkar därför:

att centerpartiet ska verka för att allmän värnplikt återinförs i vårt land för både män och kvinnor

att centerpartiet ska verka för att en civil medborgartjänst inrättas för män och kvinnor.

att någon form av ersättning ska utgå

att motionen vidaresänds till Centerpartiets partistämma.

24935

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att avslå motionen.

24940

Reservationer

Lars Carlsson, Vallentuna reserverar sig till förmån för bifall av att-satserna 1, 3 och 4 samt bifall till Felix Funkes yrkande om andra att-satsen.

Ina Ununger, Värmdö och Hans Lenkert, Nacka reserverar sig till förmån att återremittera motionen för djupare beredning.

24945

Gustaf Stjernberg, Danderyd och Siv Sahlström, Danderyd reserverar sig mot beslutet och vill till protokollet föra att: "Avskaffandet av allmän värnplikt 2010 var ett stort misstag. Utöver den militära konsekvensen försvann ett för hela samhället sammanhållande kitt.

24950

4.20 Ersättningssystem i försvarsmakten

Kari Kapla, Göteborg

24955 Nuvarande ersättningssystem för förlorad arbetsinkomst vid specialistutbildning för frivilliga i Hemvärnet baseras på sjukpenninggrundande inkomst, SGI. Detta medför att medborgare som arbetar och betalar skatt i ett annat land inte får annat än minimiersättning vid dessa utbildningar. Då alla utbildningar är minst fyra veckor, kan det bli kännbart för enskilda individers privatekonomi om rimlig kompensation för förlorad arbetsinkomst uteblir. Detta kan i sin tur medföra att medborgare med försvarsvilja avstår från att gå med i Hemvärnet av ekonomiska skäl.

24960 Alla medborgare som frivilligt vill bidra till Sveriges försvar skall kunna göra det på lika villkor, oavsett arbetsgivare. Ersättningssystemet bör därför anpassas till dagens gränslösa arbetsmarknad och även inkludera medborgare som på grund av arbetsförhållanden inte har någon SGI i Sverige.

24965 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska utarbeta ett förslag på justering av ersättningssystemet för förlorad arbetsinkomst vid frivilliga utbildningar inom Försvarsmakten så att det även inkluderar medborgare som på grund av arbetsförhållanden inte har SGI i Sverige.

24970 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.21 Allmän värnplikt

24975 Anders Agnemar, Östergötland

Rätt utformad kommer en värnplikt att ge så många positiva effekter för landet och för varje medborgare, att dessa på sikt väl väger upp kostnaderna för värnpliktens uppbyggnad och bedrivande.

24980 Alla inkallade borde få en grundutbildning bestående av till exempel:

Individuell självförsvarskunskap.

Förmåga att klara sig i naturen.

Att ta körkort.

Grundläggande åtgärder vid olycksfall och akuta sjukdomsfall.

24985 Grundläggande kunskaper om gruppdyamik.

Övningar i att samarbeta i grupp både inne och ute och i perioder om flera dygn.

Grundläggande kunskaper om etik.

Grundläggande kunskaper om hur varje person behöver uppträda för att en demokrati skall kunna fungera.

24990 Grundläggande informationsbedömning och källkritik.

En analys av hur och varför ett antal krig har kommit igång, utvecklats, avslutats och efterbearbetats.

En aktuell omvärldsanalys.

En grundläggande vapenutbildning för alla som inte begär att få bli befriade från den.

24995 Efter att den här grundutbildningen klarats av går de värnpliktiga vidare för att med hänsyn tagen till

individuella förutsättningar och önskemål utbildas till t.ex. militära kockar, stridspiloter, sjukvårdare, stridsvagnsförare, tolkar, mc-ordonanser, navigatörer, kustjägare o.s.v.

25000 Alla de befattningar som behövs för att kraftigt höja tröskeln för en fientlig makt som överväger att anfalla Sverige och som ger landet stor motståndskraft och uthålligt om vi trots den höga tröskeln ändå skulle bli överfallna.

Huvudsyftet med värnplikten är att "försvarströskeln" blir så hög att Sverige aldrig blir anfallet.

Det kan vi aldrig uppnå med enbart utbildning i vapenhantering, taktisk utbildning o.s.v.

25005 Den mentala inställningen hos varje befattningshavare är oerhört viktig och bör vara tydligt stärkt efter genomgången värnplikt.

Någon säger att så där många utbildade behöver vi inte. Tvärt om. I ett kris- eller krigsläge står landet starkare ju fler som är utbildade och övade. Det är även en stor fördel om de som i ett skarpt läge blir kvar i sina fredsbefattningar i varje fall har genomgått den grundläggande värnpliktsutbildningen

25010 enligt ovan. Den grundläggande utbildning den värnpliktige fått kommer hon/han att ha stor nytta av resten av sitt liv.

Jag/vi yrkar därför:

25015 Att Centerpartiet skall verka för att det i Sverige, mycket snart införs en allmän värnplikt, där hela årskullarna utom de som av medicinska skäl är förhindrade, kvinnor och män inkallas och ges en grundutbildning och därefter olika vidareutbildningar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25020 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Lagen om totalförsvarsplikten finns kvar men plikten att mönstra och att tjänstgöra i totalförsvaret är numera vilande. Men regeringen kan bestämma att den ska införas igen, om det är nödvändigt av beredskapsskäl.

25025

Ett sådant beslut fattade regeringen i december 2014. Då beslutade regeringen att ge Försvarsmakten rätt att kalla in värnpliktig personal till repetitionsutbildning. I och med beslutet aktiverades en del av den vilande plikten.

25030

Regeringen utreder nu möjligheten att aktivera andra delar av lagstiftningen, de delar som handlar om skyldigheten att mönstra och genomföra värnpliktsutbildning.

Alla totalförsvarsplikliga är skyldiga att lämna uppgifter om sina personliga förhållanden, bland annat sin hälsa. Sedan den 1 juli 2010 gäller detta även kvinnor.

25035

Det år de totalförsvarsplikliga fyller 18 år ska de lämna uppgifterna i Rekryteringsmyndighetens beredskapsunderlag på webben. Beslutar regeringen att åter införa plikten gäller den lika för både kvinnor och män. Ett sådant beslut har regeringen fattat torsdagen den 2 mars.

25040

Konkret innebär regeringens beslut i nuläget följande:

Skyldigheten att mönstra gäller från den 1 juli 2017 medan skyldigheten att genomföra grundutbildning med värnplikt gäller från den 1 januari 2018. Totalt kommer omkring 13.000 personer att kallas till mönstring och 4.000 väljas ut för att göra militär grundutbildning med värnplikt.

25045

Motionärens lyfter i sitt förslag fram flera positiva effekter av en utökad plikttjänstgöring. Ett genomförande fullt ut kräver mycket omfattande investeringar i både infrastruktur och personal som idag saknas. Distriktsstyrelsen tillstyrker de delar i motionen som gäller grundutbildning av alla som idag befinner sig i lämplig ålder men att detta ska genomföras i den takt som är möjlig med hänsyn till både infrastruktur och tillgång på personal. Utbyggnad av utbildningskapacitet bör göras och ske inom ramen för försvarsbudgetarbetet.

25050

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att motionen med detta yttrande anses besvarad.

Distriktsstämman beslutar:

25055

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att anse motionen besvarad.

4.22 Vapenfri värnplikt

Olof Lindqvist, Skåne

- 25060 När den allmänna värnplikten lades i malpåse minskade inte bara vår förmåga att försvara oss militärt, även en stor och värdefull resurs i form av människor som kunde rycka in vid olika kriser och olyckor försvann. Förr, om det t ex blev skogsbrand eller översvämningar kunde man snabbt få in rekryter att stödja räddningstjänsten.
- 25065 Ett annat problem som finns i många kommuner idag är att vissa ungdomar varken vill studera eller ta ett arbete. Man väljer en, för sig en enklare vardag där föräldrar eller samhället får ansvara för försörjningen.
- 25070 Med detta som bakgrund ser jag en tydlig fördel med att inte bara återinföra den väpnade värnplikten, utan också den vapenfria. Värnplikten innebär att man i mellan 18 år och 47 år ska stå till samhällets förfogande. Det är min åsikt att man då också ska kunna kallas in för vilken samhällstjänst som helst, eller helt enkelt bara ingå i en reserv för de tillfällen en större insats krävs.
- 25075 Så mitt förslag är att dels kunna kalla in ungdomar i åldern 18-25 år, som varken vill studera eller har ett arbete, till 3-12 månaders placering inom vården, skolan eller annat ställe som behöver personalförstärkning. Jag ser också att man ska kunna placeras i en personalreserv, liknande den gamla krigsplaceringen, för att vara del av en reserv som ska kunna kallas in vid extraordinära händelser.
- 25080 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet arbetar för att utöka den återinförda värnplikten även till vapenfri tjänst.
att ungdomar i åldern 18-25 år, utan arbete och utbildning, ska kunna kallas in till placering i samhällets tjänst.
att man inför placering i reserv för användning vid kris- och katastrofläge.
- 25085 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

4.23 Civilförförsvaret

25090 Benjamin Topalovic, Blekinge

Idag så finns inget civilförsvar kvar som är värt namnet. Under kalla kriget fanns det välutvecklade planer för hur myndigheter och kommuner skulle agera för att minimera civila förluster i händelse av kris och krig.

25095

Idag är det otroligt få som vet var närmaste skyddsrum finns, vad VMA betyder och hur man ska agera om det slutar komma vatten från kranen.

25100

Civilförsvarsförbundet gör ett väldigt bra arbete. De är underfinansierade för den uppgiften de egentligen behöver lösa, som är att informera samhället, utbildning av Frivilliga resursgruppen (FRG), som hjälper till vid olika kriser. Det var bland annat Civilförsvarsförbundet och FRG som körde bandvagnar och hjälpte både ambulans och hemtjänst efter stormen Gudrun för att myndigheterna ska kunna ta sig fram till dem som behöver hjälp.

25105

Jag/vi yrkar därför:

Att Sveriges grundskolor tillsammans med MSB ska lära ut mer om hushållsberedskap, direktivet 72-timmar och civilförsvar.

Att öka anslaget till frivilligförsvarsförbunden som t ex Civilförsvarsförbundet. För att möjliggöra anskaffningen av mer materiel och öka möjligheten till information, rekrytering och utbildning.

25110

Att varje distrikt och krets i Centerpartiet ska ta ett större ansvar för att driva försvars- och beredskapspolitik på sin nivå.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25115

Yttrande från distriktet:

Sveriges försvarsförmåga handlar om mycket mer än kapaciteten på det rent militära försvaret. Beredskap omfattar så mycket mer än rent militära angrepp på vårt land. Befolkningens förmåga att hantera oförutsedda påfrestningar och framförallt beredskap för att hantera situationer där den vardagliga ordningen rubbas är av avgörande betydelse för att minimera negativa effekter. Den mentala beredskapen såväl som det praktiska kunnandet i hur en allvarlig krissituation ska bemästras behöver sannolikt förbättras i vårt land.

25120

Centerpartiets distriktsstyrelse ser behovet av allmän kunskapsförbättring på det område motionären pekar på och rekommenderar distriktsstämman att bifalla motionen och att den skickas vidare till årets riksstämma.

25125

4.24 Allmän värnplikt

Leo Gerdén, Stockholms Stad

25130 Regeringen har tagit beslut om att återaktivera värnplikten, ett tvångsbaserat och ineffektivt system som hör hemma på förkrigstiden. Beslutet strider mot de frihetliga och demokratiska värderingar som bör bygga upp vårt samhälle.

25135 En återaktiverad värnplikt skulle innebära att tusentals ungdomar kan kallas in. Vi skulle tvingas utbilda oss i att döda och riskera att dödas för staten. Det är en form av tvångsarbete. Staten ska vara till för folket, inte tvärtom.

25140 Det kanske vanligaste argumentet som jag fortfarande hör från värnpliktsförespråkare är att det gör ”Pojkar till män”. Det här argumentet är mycket märkligt på väldigt många plan. För det första är det inte statens roll att uppfostra oss till en typ av ideal (i statens ögon), vilket i detta fall verkar vara en maskulin man som kan hantera vapen. För det andra måste vi ställa oss frågan hur vi vill att våra ungdomar uppfostras. Värnplikten kommer innebära att ett antal ungdomar kommer, en del mot sin vilja, tas från sitt vanliga liv, istället för att ta sitt första jobb eller studera vidare. Jag tror att ungdomar ”uppfostras” bättre med utbildning och kunskap än att lära sig att döda andra individer mot sin vilja.

25145 Värnplikt är dessutom väldigt ineffektivt och dyrt. OECD beräknar att Sveriges tillväxt skulle sjunka med 20 miljarder. Att ta ungdomar från jobb och utbildning är kostsamt. Dessutom har världen förändrats sedan värnplikten infördes för över 100 år sedan. Det är inte längre armén med flest soldater som per automatik är den starkaste. Vi bör snarare satsa på ett högteknologiskt försvar med avancerad teknik och att kunna skydda oss mot cyberattacker och utländsk propaganda. Värnplikten är föråldrad och hör hemma på förkrigstiden.

25155 Men personalbristen är fortfarande ett faktum. Men vi har inte bara brist på soldater, utan också lärare, poliser och läkare. Ska vi tvinga alla ungdomar att utbilda sig till dessa yrken? Självklart inte. En omotiverad person som har tvingats in i sitt yrke bör inte undervisa våra elever, skydda medborgarna mot brottslighet eller ta hand om sjuka medborgare. Vi själva vet bäst vilket yrke som passar oss och våra kompetenser bäst, inte staten.

25160 Den här lösningen är väldigt unik för försvaret, men fortfarande lika märklig. Inom de andra yrkena försöker vi istället få in fler genom att höja lönerna och förbättra arbetsvillkoren. Soldat är det sjätte lägst betalda yrket i hela Sverige, med en genomsnittlig lön på 20 800 kr. Det är inte värdigt en person som har valt att ställa upp och sätta sitt liv på spel för att försvara Sverige. Soldater tjänar mindre än både diskare och bärplockare.

25165 Jag och de flesta andra ungdomar vill inte bli tvingad att döda för staten. Det strider inte bara mot individens självbestämmande, utan också mot de frihetliga och demokratiska värderingar som vårt samhälle bör vila på.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att avskaffa den allmänna värnplikten

25170

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

25175 **4.25 Totalförsvarsutbildning**

Birgitta Johansson, Gudrun Wängelin Lernskog, Uppsala

25180 Det samhälle vi lever i idag är högteknologiskt, specialiserat och därför mycket sårbart. Hur handskas vi med en situation där el- och vattenförsörjning, transporter m.m. slutar att fungera, kanske för en längre tid? Vi står antagligen handfallna! Detta beroende på vår okunskap och oerfarenhet av viktiga områden som vi till vardags har liten eller ingen kontakt med, men som vid en kris blir avgörande för oss som individer och för riket i stort.

25185 Denna kunskap kan all få genom att låta alla myndiga medborgare någon gång mellan 18 och 25 års ålder genomgå en obligatorisk totalförsvarsutbildning inom viktiga samhällsfunktioner som vård och omsorg, räddningstjänst, sjukvård, äldreomsorg, mathållning. Vi anser också att kunskaper om vårt försvar och om hur livsmedelsförsörjning fungerar i krissituationer är av vikt för samhällets totalförsvar.

25190 Kunskaper och erfarenheter som inhämtas under tjänstgöringen utgör också en förberedande grund för framtida yrkesliv och kan innebära en första kontakt med arbetsmarknaden.

Jag/vi yrkar därför:
att det införs en allmän totalförsvarsutbildning i Sverige.

25195 att den omfattar myndiga medborgare i åldrarna 18 och 25 år
att alla får kunskap om skörheten i vårt samhälle
att livsmedelsförsörjningen i riket ses över och uppdateras.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25200 Yttrande från distriktet:

Att anse motionen besvarad

25205 Distriktsstyrelsen delar motionärens synpunkter om att det svenska totalförsvaret måste stärkas och där civilförsvaret är en viktig pusselbit. Det handlar om allt från att stärka till försvarsmakten närstående organisationer till att säkerställa att vi har en bra räddningstjänst och beredskapsplanering runt om i landet. Det civila försvaret består inte utav en myndighet utan av många statliga, regionala och lokala aktörer som tillsammans skapar den svenska civila försvarsförmågan.

25210 I den försvarsöverenskommelse som slöts i våras mellan Centerpartiet och Socialdemokraterna, Moderaterna, Miljöpartiet och Kristdemokraterna så beskrivs vikten av att stärka den civila försvarsförmågan. I överenskommelsen pekas värnandet av civilbefolkningen, säkerställande av de viktigaste samhällsfunktionerna och bidrag till Försvarsmaktens förmåga vid förhöjd beredskap som de viktigaste delarna i det civila försvaret. I och med det försvarsbeslut som riksdagen fattade i juni så
25215 återupptas nu det civila försvaret och dess planering vars arbete Centerpartiet kommer att följa noggrant.

4.26 Sveriges militära försvar

Benjamin Topalovic, Blekinge

25220

Det militära försvaret i Sverige är idag väldigt underfinansierat, Centerpartiet har redan tidigare sagt att vi vill lägga budgeten på en liknande nivå som våra grannländer på ungefär 1,3% av BNP (ytterligare 11 miljarder/år). Men jag tycker att på en lång tids underfinansiering så är väldigt många basala funktioner, som till exempel årligt underhåll, eftersatta i många områden för att övningsverksamheten och den skarpa verksamheten har förtur före underhåll. Detta har resulterat i att mycket materiel är trasigt, saknas eller tar lång tid att beställa.

25225

25230

Jag anser att ökade försvarsanslag till 1,5% av BNP kommer att ge försvarsmakten både ekonomiskt utrymme att genomföra ålagda uppgifter, samt att försvarsmakten kommer att få ekonomiskt utrymme att ta fram den materielen som behövs för att genomföra ålagda uppgifter, ersätta gammal materiel och börja ta fram planer för att modernisera gammal utrustning.

Jag/vi yrkar därför:

Att öka försvarsanslagen till minst 1,5% av BNP.

25235

Att Försvarsmakten ska få igenom sina behov för att kunna utföra samtliga av sina uppdrag, både idag och i framtiden.

Att FMV tillsammans med Försvarsmakten ska börja utveckla framtidens försvarsmakt för att börja ersätta materiel som börjar att falla för åldersstrecket, så som luftvärnsrobotsystem, äldre fartyg och så vidare.

25240

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

25245

Distriktsstyrelsen för Centerpartiet i Blekinge har haft att ta ställning till flera motioner som berör vår försvarsförmåga. Motionerna berör som denna det militära försvaret, eller specifik utrustning i annan motion. Andra motioner berör civilförsvaret eller inrättandet av ett lokalt/regionalt IT-hemvärn alternativt Sveriges beredskap och självförsörjning. Sammantaget visar motionerna på en mycket komplex bild där det rent militära försvaret inte på något vis tacklar hela området. Området förtjänar en helhetsbedömning där delarna inte hanteras var och en för sig. Med det tar vi inte ställning till specifika nivåer och förslag i motionen utan instämmer i det yttrande som styrelsen för Karlskrona Centerpartikrets formulerat och kretsstämman beslutat.

25250

Distriktsstyrelsen stödjer syftet med motionen att skapa ett hållbart och balanserat militärt försvar.

25255 **4.27 Luftvärnsrobotar**

Benjamin Topalovic, Blekinge

Ett av flottans viktigaste uppdrag idag är att kunna eskortera andra fartyg. Det innebär att svenska örlogsfartyg ska kunna skydda de eskorterade fartygen mot till exempel inkommande hot från luften.

25260 Idag har de flesta svenska örlogsfartygen ett luftförsvar bestående av 40mm eller 57mm allmåls pjäser (kanoner), det ger ett möjligt skydd upp till 8km. Ett vanligt avstånd mellan fartyg i en konvoj kan sträcka sig från 500m till 2km och en inkommande robot kan röra sig i hastigheter runt 800m/s.

För att öka överlevnadschanserna för våra svenska örlogsfartyg och våra eskorterade fartyg behöver vi politiker öka anslagen för materielinköp av luftvärnsrobotar.

25265

Jag/vi yrkar därför:

Att FMV och Försvarmakten ska köpa in och integrera medeldistans luftvärnsrobotsystem till flottans fartyg.

25270 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsen instämmer i det yttrande som styrelsen för Karlskrona Centerpartikrets formulerat och kretsstämman beslutat.

25275

Distriktsstyrelsen stödjer syftet med motionen att skapa ett hållbart och balanserat militärt försvar.

4.28 Lokalt / regionalt IT-värn

Claes Gustafsson, Blekinge

25280

På grund av det alltmer oroliga omvärldsläget är försvarsfrågan på tapeten. De olika partierna tävlar om vem som lovar mest pengar till försvaret.

25285

Kvällstidningarna skrämmar upp invånarna i vårt land med rubriker som ”-Så ska Ryssland inta Gotland på en vecka”. Det finns ingenting som talar för att Ryssland ska angripa Sverige. Men det är klart att vi måste återupprätta försvaret. Det är ju nästan helt nedmonterat. Men att upprusta för att ”stoppa ryssen” det tror jag knappast kan vara en realistisk målsättning för det svenska försvaret. För det krävs mer än hela Nordeuropas samlade försvar. OM Putin skulle vilja angripa vårt land med full kraft.

25290

En upprustning av försvaret måste vara kostnadseffektivt. Det är också mycket tidskrävande. Hur mycket pengar man än sätter in, så kan man inte köpa tid. Det behövs lång tid för att skaffa mtrl. utbildning, personal. m.m.

25295

Risken är att vi skaffar utrustning för ett militärt krig av traditionellt slag, (andra världskriget). Ett modernt krig innehåller så mycket mer. Utländsk makt kan skapa kaos i vårt land utan att avlossa ett enda skott! De nya vapnen är, Desinformation, Nät och Dataintrång, media-övertagande, Falska ”fakta” sprids på sociala medier. Mobilmaster kan stängas ner. I dagens supersnabba medialandskap kan osanningar sprida sig som en löpeld och skapa kaos på kort tid. Dessa fenomen pågår redan i krigsområden, och i de globala ”informationskriget”.

25300

Vem ska få stämpeln som ”the bad gay” vid en specifik händelse. Det är den som förlorar informationskriget som blir det. (Så är det även inom landet när drevet inom media går.) Sakfrågan, är ingen intresserad av. Den försvann i den stora kritikstormen. Jag anser att vi i vårt land måste bli bättre på att skydda oss mot ovan beskrivna företeelser.

25305

Jag tror att den gamla tidens hemvärn har nog sin funktion att fylla, men inte på samma sätt som för 60 år sedan. Jag tror att Sverige behöver ett modernt IT-hemvärn, som på något sätt kan motverka den händelseutveckling som jag beskrivit.

25310

Det kan vara att motverka felaktig information på sociala medier genom att gå i svaromål. Hjälpa till att upptäcka hot och desinformation på nätet, och rapportera detta till berörd myndighet. I dag har FRA (Försvarets RadioAnstalt) det övergripande ansvaret på nationell nivå för att dels spana på främmande makt, dels skaffa information om annan otillåten verksamhet. FRA fick utökade befogenheter 2008.

25315

Jag/vi yrkar därför:
Att FRA ska få kraftigt utökade anslag.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25320

Yttrande från distriktet:
Blekinge Centerpartis distriktsstämma bifaller motionen. Att ett modernt krig innehåller allt mer av Informations och kommunikationsteknik och relaterad hårdvara, mjukvara och tjänster har blivit allt mer tydligt i takt med att samhället digitaliserats. Vårt behov av de digitala medierna har ökat betydligt samtidigt som avsaknad av källkritisk medvetenhet är ett stort problem. Motionens intentioner kan här vara en möjlig åtgärd.

25325

4.29 Brobygggarförband i Södertälje

Tage Gripenstam, gruppledare Södertälje kommun, Johan Brink, Samverkansbefäl Hemvärnet, stockholms län

25330

Södertälje kanal byggs nu om för att öka fartygstonnaget och möjligheterna att frakta gods in i Mälaren till Stockholm, Västerås och Köping. Samtidigt som fartygstrafikens förutsättningar förbättras så kvarstår faktumet att Snittet över/under Södertälje kanal är en av Sveriges viktigaste trafikknutpunkter för landet och Stockholmsregionens trafikförsörjning.

25335

Sommaren 2016 körde en lastbil in i räcket på motorvägsbron i Södertälje. Resultatet blev en hel sommar med trängsel och stora trafikproblem i Södertälje, men även leverans problem i hela stor Stockholm, men civilsamhället klarade utmaningen trots problem och ekonomiska påfrestningar.

25340

Hur hade detta hanterats om alla fyra broar i Södertälje med avsikt slagits ut av kriminella element, i syfte att skära av transporter och störa samhället.

25345

Vid ett angrepp på Södertäljes broar är huvuddelen av Södertälje Kommuns invånare placerade på ”fel” sida av kanalen i förhållande till Sjukhus och infrastruktur. För att rädda liv måste lokalsamhället garantera transport över kanalen. För att klara livsnerven i hela Stor Stockholm måste det finnas alternativ till de befintliga broarna i Södertälje.

25350

Regeringen har beslutat att åter aktivera värnpliktsystemet i Sverige. Många är de regementen som i dag har fått nya användningsområden. Ett alternativ är Almnäs, gamla Ing 1, har nya hyresgäster och ett nytt ägarskap, men stora delar av det forna regementet från mitten på 1970-talet står fortfarande tomta och kan lätt åter i ordningsställas för värnpliktsutbildning och upprättande av ett militärt förband.

25355

Fördelen med att återuppta verksamheten på Ing 1 är många, skulle förbandet ha en brobyggarkapacitet skulle detta vara ett vinn-vinn för hela Region Stockholm/Mälardalen så väl i fred som i ofred. Förbandet skulle genom sin placering på Almnäs/ Ing 1 ha en placering som kan stödja verksamhet i riktning mot; Centrala Stockholm, Strängnäs/E20 och i Riktning Norrköping E 4.

25360

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att ett värnpliktigt brobygggarförband på Almnäs/Ing 1 Södertälje upprättas

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

25365 **4.30 Försvarsmakten**

Alfred Askeljung, Stockholms Stad

Nyligen blev den statliga utredningen Logistik för bättre försvarsberedskap (SOU 2016:88) färdig. Den föreslår bland annat att verksamhetsområdet förråd, service och verkstäder inom Försvarets materielverk förs över till Försvarsmakten, för att få en mer sammanhållen och krigsberedd organisation.

Det är en välkommen reform, då det i dagens säkerhetspolitiska läge är av yttersta vikt att varje krona som spenderas på försvarets verksamhet ger effekt. Det finns dock skäl att gå längre än vad som föreslås i utredningen för att effektivisera och förbättra försvaret av Sverige.

Idag är relevanta delar av försvarets verksamhet uppdelad mellan Försvarsmakten, Försvarets Materielverk och Fortifikationsverket. Genom att sammanföra dessa så är det rimligt att anta att det går att uppnå bättre samordning, minskad administration och en ökad försvarsförmåga per satsad krona.

Sedan 1997 har Fortifikationsverket ansvar för Försvarsmaktens fastigheter, och sedan 1999 sorterar myndigheten under Finansdepartementet, efter att tidigare ha legat under Försvarsdepartementet. Det fanns säkert statsfinansiella skäl till att regeringen Persson ville kunna skicka pengar mellan olika myndigheter, men i dagens läge borde försvarsförmåga och effektiv användning av skattecronorna komma i första hand. Det reformförslag som föreslås

här skulle tydliggöra Centerpartiets ambition att vara ett parti som värnar Sveriges försvar och tar reformer av Försvarsmakten på allvar.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att avveckla Fortifikationsverket och låta fastigheterna uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation

Att Centerpartiet ska verka för att avveckla Försvarets Materielverk och låta verksamheten uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionen föreslår en mer sammanhållen och mindre byråkratiserad Försvarsmakt där organisatoriska förändringar görs som innebär att, menar motionären, försvarsförmåga och effektiv användning av skattecronorna kommer i första hand. De föreslagna förändringarna innebär både att Centerpartiet ska verka för att Fortifikationsverket avvecklas och låter fastigheterna uppgå i Försvarsmaktens ordinarie organisation och att Centerpartiet ska verka för att avveckla FMV och låta verksamheten uppgå i Försvarsmaktens ordinarie verksamhet. Detta skulle enligt motionären, tydliggöra Centerpartiets ambition att vara ett parti som värnar för Sveriges försvar och tar reformer av Försvarsmakten på allvar.

Distriktsstyrelsen delar motionärens syn att varje skattecrona ska användas effektivt och menar att det alltid finns skäl att ifrågasätta statens organisation och vad som kan göras bättre. Samtidigt är det inte säkert att stora centrala lösningar är det bästa för att uppnå effektivitet.

25415 Fortifikationsverket är en myndighet som förutom att de äger exempelvis Försvarsmaktens fastigheter, förråd och övningsfält också äger och förvaltar viss teknisk infrastruktur kopplad till svensk krisberedskap. Uppdraget är således bredare än Försvarsmaktens behov och bland kunderna finns också bl.a.

25420 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarets Radioanstalt. Det gör att en nedläggning av Fortifikationsverket och överföring av dess uppgifter till Försvarsmakten inte är uppenbart enkel. Det finns uppgifter som Fortifikationsverket ansvarar för där inte Försvarsmakten är den naturliga ägaren. En nedläggning av Fortifikationsverket och överföring av dess verksamhet till

25425 Försvarsmakten såsom motionären föreslår tycks därför inte vara möjlig rakt av eftersom det kan ifrågasättas om Försvarsmakten är den mest lämpliga ägaren för infrastruktur och lokaler som andra myndigheter nyttjar. Konsekvenser av en sådan nedläggning och överföring av verksamhet till Försvarsmakten behöver belysas tydligt för att kunna bedöma om den föreslagna lösningen är bäst för att förbättra svensk försvarsförmåga och få mer effektiv användning av skattekrona.

25430 När det gäller motionärens förslag om avveckla Försvarets Materielverk och låta verksamheten uppgå inom Försvarsmaktens ordinarie organisation kan ett liknande resonemang användas. FMV har fler kunder än Försvarsmakten och bedriver en verksamhet som är bredare än Försvarsmaktens behov. Även om viss byråkrati mellan myndigheterna skulle försvinna med en sammanslagning ska man komma ihåg att det är materielkostnaden som står för en stor del av kostnaderna. Detta kommer inte att minska för att Försvarsmakten tar över FMV:s uppgifter. Oavsett vem som upphandlar materielen så är kostnaden vad den är.

25435 Det är också en påtaglig risk att en stor omorganisation tar tid från det viktiga arbetet att förbättra svensk försvarsförmåga och operativ stridskraft. Syftet blir då det motsatta mot vad motionären önskar. I ett läge där försvarsförmågan måste förbättras snabbt vore detta olyckligt. Det är heller inte säkert att det är mest effektivt att låta Försvarsmakten ansvara för sådana uppgifter som går utöver dess kärnuppgifter vilket skulle bli en konsekvens av förslagen givet att både Försvarsmakten och Fortifikationsverket ansvarar för uppgifter som är bredare än Försvarsmaktens behov och ansvar. Med det sagt så är det också viktigt att Försvarsmakten har rätt förutsättningar att verka och utveckla sin verksamhet i denna tid då den säkerhetspolitiska situationen försämrats. Vissa organisatoriska förändringar kan behöva göras.

25445 Med anledning av ovan föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman:
Att i instämmande med motionens att-satser anse motionen besvarad.
Att föreslå att Centerpartiet istället ska verka för att en konsekvensutredning av motionens förslag genomförs.

25450 Att motionen skickas vidare till stämman i Malmö.

Beslut:
att med instämmande med motionens att-satser anse motionen besvarad.
Att föreslå att Centerpartiet istället ska verka för att en konsekvensutredning av motionens förslag genomförs och att det tar sin utgångspunkt i hela totalförsvarets behov.
25455 Att motionen skickas vidare till partistämman i Malmö.

4.31 Ett starkare försvar

Alfred Askeljung, Stockholms Stad

25460

Under lång tid har Sveriges försvar rustats ned, en logisk följd av ökade kostnader för mer avancerad militär utrustning, en mindre orolig omvärld och det kalla krigets slut. En ny och orolig tid kräver dock nya säkerhetspolitiska lösningar och ett öppet förhållningssätt inför en föränderlig omvärld.

25465

Utvecklingen i omvärlden och i vårt närområde visar att länder som inte skyddar varandra lätt kan bli offer för aggression från större stater och välorganiserade terrorgrupper. Det är tydligt att länder står ensamma utan formella säkerhetsgarantier. Detta gäller för Sverige i lika stor utsträckning som det gäller för Ukraina, Georgien och andra länder. Baltikum är idag utsatt för Putins nyckel och det borde vara självklart att Sverige står upp för våra grannländers rätt till frihet och självbestämmande

25470

Centerpartiet har de senaste åren fört den säkerhetspolitiska debatten framåt på ett förtjänstfullt sätt. Gamla sanningar har omprövats och Centerpartiet har drivit debatten om både ett svenskt Natomedlemskap och höjda försvarsanslag. Fler och fler väljare ställer sig positiva till både höjda försvarsanslag och medlemskap i Nato. Det är dock debatter som måste fortsätta att föras.

25475

Oavsett medlemskap i Nato eller inte så behöver Sverige ha en förmåga att försvara sig självt mot främmande makt. Det förutsätter kraftigt höjda försvarsanslag. En nivå i linje med övriga nordiska länder på 1.3 % av BNP är ett rimligt och bra första steg men en långsiktig målsättning bör ligga på 2 % av BNP i linje med den ambition som finns för Natomedlemmar. Det skulle också skicka en tydlig signal till både väljarkåren och främmande makt att Centerpartiet tar Sveriges försvar på allvar.

25480

Ett försvar byggt på professionalism och frivillighet är självklart att föredra framför alternativ som bygger på tvång. Oavsett om framtidens personalförsörjning bygger på plikt, frivillighet eller en kombination av båda, så behöver soldatyrket uppvärderas. Arbetsvillkor, löner och kompetensutveckling måste matcha andra delar av samhället. Om det inte ses som attraktivt att arbeta i Försvarsmakten så kommer det aldrig gå att rekrytera kompetent personal i ordentlig utsträckning.

25485

Sverige har länge haft ett solitt engagemang i att bygga fred och säkerhet i omvärlden. Flera generationer av veteraner har riskerat liv och lem för att trygga andra människors säkerhet. Att Sverige ger ordentligt stöd till veteraner, tolkar och andra som har riskerat sitt liv i uniform är inte bara rätt och riktigt utan också ett moraliskt måste.

25490

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ska fortsätta verka för att Sverige snarast möjligt ska söka medlemskap i Nato

att Centerpartiet långsiktigt ska verka för försvarsanslag på 2 % av BNP

att Centerpartiet verkar för förbättrade villkor för soldater och officerare

25495

att Centerpartiet verkar för förbättrade villkor och stöd till veteraner och lokalt anställd personal vid utlandsmissioner

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25500

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären tar upp många viktiga aspekter av hur svenskt försvar kan utvecklas och förbättras i en tid då säkerhetsläget i vår omvärld försämrats samtidigt som Försvarsmakten har haft svårt att rekrytera soldater och officerare som krävs för att bättre kunna försvara landet Sverige, våra värderingar och vår frihet.

25505

25510 Vid stämman 2015 tog Centerpartiet det viktiga steget att ställa sig positiv till svenskt medlemskap i Nato och distriktsstyrelsen instämmer i motionärens vilja att Centerpartiet ska fortsätta verka för att Sverige snarast möjligt ska söka medlemskap i Nato. Det är viktigt, inte bara för att det är det enda sättet för Sverige att kunna försvaras utan också för att det är det mest solidariska vi kan göra för våra grannar i Norden och Baltikum. I dagsläget skapar svenskt icke- medlemskap ett säkerhetsvakuum i östersjöregionen, något som vare sig gynnar vår eller deras säkerhet. Sverige bygger säkerhet tillsammans med andra och Natomedlemskap är ett naturligt nästa steg.

25515 Motionären skriver att Sverige behöver ha en försvarsförmåga att försvara sig självt mot främmande makt och att detta förutsätter kraftigt höjda försvarsanslag. Motionären nämner 2 procent vilket motsvarar det riktmärke som finns för Natomedlemmar. Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens syn att höjda försvarsanslag krävs för att svensk försvarsförmåga ska förbättras, vilket är nödvändigt givet det säkerhetspolitiska läget vi befinner oss i. Distriktsstyrelsen menar också att 2 procent bör kunna vara en rimlig riktlinje men är också öppen för att inte låsa sig vid denna procent och att synen på anslagets storlek behöver vara flexibel.

25525 Att det svenska försvaret kan rekrytera och behålla personal, soldater, officerare men även civilanställda är av yttersta vikt. Det kommande par åren behöver Försvarsmakten rekrytera 4-5000 soldater varje år. Därefter ännu fler. Samtidigt saknas officerare att utbilda soldaterna. Det är en stor utmaning för att Sverige ska kunna förbättra sin försvarsförmåga. De soldater och officerare, men även civilanställda, som genomför utlandsmissioner ska mötas med inget annat än stor respekt och det är viktigt att det finns ett ordentligt omhändertagande efter en mission, som för många säkert kan väcka många tankar och känslor hos dem som genomför dem. Distriktsstyrelsen instämmer därför med det som motionären skriver om att Centerpartiet ska verka för förbättrade villkor för soldater och officerare såväl som stöd till veteraner, såväl som lokalt anställd personal vid utlandsmotioner.

25530 Med anledning av ovan föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta:
Att med instämmande i motionens syfte bifalla alla motionens alla att- satser.

25535 Beslut:
Att bifalla motionens första, tredje, fjärde och femte att-satser.
Att Centerpartiet ska verka för försvarsanslag på 2% av BNP
Att Centerpartiet verkar för att situationen för kvinnlig personal inom försvarsmakten förbättras när det gäller tillgång till kroppsskydd, uniformer samt övrig utrustning.

25540

4.32 Försvarsmyndigheternas expertroll

Dan Tielert, Stockholms Stad

25545 Att Sverige under lång tid försummat sitt försvar, både det militära och det civila, är inte längre något kontroversiellt påstående. När vi nu, sent men bättre än aldrig, börjar återta förmåga är det viktigt att vi gör det på rätt sätt.

25550 Det är utmärkta besked att Centerpartiet bestämt sig för att försvarsförmåga ska börja återtas, och att det måste få kosta. Behovet är akut. När också övriga delar i Alliansen börjat ansluta till den idén kan det finnas förutsättningar för att det faktiskt ska bli av.

25555 Ett återkommande problem när det ska satsas på försvar är dock överdriven politisk detaljstyrning. Det är knappast troligt att politiken skulle stipulera hur många latexhandskar och röntgenkällor som de offentliga sjukhusen ska köpa, men diverse inspirerade påbud om att vissa vapensystem och liknande ska införskaffas är så vanliga att de nästan tas för givna. Det är dock ingen bra ordning. Även om det inte behöver vara något fel i sig med att anskaffa det påbudna systemet så är det långtifrån givet att det behovet vägts mot andra behov och tillgänglig budget innan det politiska påbudet kommer. Det kan leda till, och har många gånger lett till, att andra viktiga förmågor fått stryka på foten utan att det tagits hänsyn till någon ordentlig konsekvensbeskrivning.

25560 Det är lätt att förstå viljan att från politiskt håll föreslå konkreta satsningar, inte minst i ett läge då man efter lång tids nedrustning vill visa handlingskraft och försvarsvilja. Just uppvisande av handlingskraft och försvarsvilja har dessutom ett värde i sig. Det går inte heller att säga att politiken inte under några omständigheter ska peka ut konkreta satsningar. För att få god valuta för de skattepengar som nu, likt

25565 en försäkring, behöver läggas på civilt och militärt försvar bör dock den vägledande principen vara att berörda expertmyndigheter – exempelvis Försvarsmakten och MSB – pekar ut erforderliga åtgärder och anskaffningar för att uppfylla den inriktning och de mål som beslutats politiskt.

Centerpartiet är inte i närheten av att vara den värsta syndaren i den här frågan. Det kan ändå vara bra att ha en princip att hålla sig efter, inte minst i samarbetet med andra partier – och den principen bör

25570 vara att lyssna på expertmyndigheterna.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska sträva efter att när civilt och militärt försvar hanteras ska huvudspåret vara att berörda expertmyndigheters egna bedömningar utgör grund för vad som ska göras.

25575

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

25580 Motionären tar upp en fråga som är mångbottnad. Det är lätt att stämma in med det som motionären framför, nämligen att politisk detaljstyrning ska undvikas till förmån för att expertmyndigheters egna bedömningar av vad som krävs i utvecklingen av verksamheten ska utgöra grund för vad som ska göras.

25585 I detta sammanhang vill dock distriktsstyrelsen också framföra att det är regeringen som styr myndigheterna genom de årliga regleringsbrev och riksdagen som stiftar de lagar som myndigheterna har att förhålla sig till. Att militären är underordnad politiken är en grundsten i demokratin. Naturligtvis är och bör utgångspunkten i styrningen vara de underlag expertmyndigheterna på olika sätt själva tillhandahåller. Det är dock regeringen som gör utrikes- och

25590 säkerhetspolitiska avvägningar, något som skulle kunna vara anledningen till att styrningen ibland kan uppfattas vara detaljerad, även om det finns andra skäl också, exempelvis budgetmässiga avvägningar. Med det sagt så instämmer distriktsstyrelsen i andemeningen av det som motionären framför.

Med anledning av ovan föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta:

Att med instämmande i motionens första att-sats anse motionen besvarad.

25595 Att motionen skickas vidare till stämman i Malmö.

Beslut:

Att med instämmande i motionens första att-sats anse motionen besvarad.

Att motionen skickas vidare till partistämman i Malmö.

25600

4.33 Antiballistisk kapacitet mm.

Erik Sihlberg, Stockholms Stad

25605 Sverige ligger som bekant geografiskt och geopolitiskt utsatt, och bör således ha ett försvar som tar fasta på det. Ibland är det vapentechnologi som räknas, och exempelvis vårt nya

25610 Meteorsystem (flyg till flyg) förväntas leda till en tydlig höjning av tröskeeffekt både på grund av högteknologi, men även på grund av en så banal sak som att en effektregerad raketmotor kan spara bränsle för fler girar.

25615 Om vi ser till krigshistorien så är det däremot oftare numerären som räknas, eller att överhuvudtaget ha en viss typ av vapensystem oavsett vapengeneration och skick. Ett sådant system som Sverige behöver är ett antiballistiskt skydd för interkontinentala inkommande förmodat kärnvapenbestyckade stridsspetsar. Mycket av den erfordrade rakettekniken för låg omloppsbanan finns tillgänglig i och med Esranges civila verksamhet.

25620 Att Sverige av sagt sig kärnvapen innebär inte att vi står fria från kärnvapenhot, och det minsta vi kan begära av vårt försvar är att kunna göra något tekniskt för att freda oss. Samma vapensystem skulle därtill kunna användas för att skjuta ner en satellit den dag Sverige så önskar.

25625 Vad avser numerär så är det inte sannolikt att Sverige kommer att kunna bemanna och bekosta så många fler än ett 160-tal stridsflygplan inom överskådlig tid. Detta gör att kryssningsrobotar (räckvidd ca 250-300 mil) kan vara ett viktigt komplement för att säkerställa en mer jämställd svensk östersjöförmåga. Kryssningsrobotar kräver inga piloter, är billigare att bygga, och kan därtill sättas in dit vi helst inte sänder piloter.

Jag/vi yrkar därför:

- Att Centerpartiet ser över ifall antiballistisk kapacitet är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

25630 - Att Centerpartiet ser över ifall långdistanskryssningsrobotar är ett bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

25635

Distriktsstyrelsens svar:

25640 Motionären beskriver Sveriges utsatta position och föreslår att Centerpartiets ser över vissa förändringar av försvarsförmågan. Motionären vill att Sveriges försvar ska ha en förmåga att stå emot inkommande stridsspetsar, även sådana som är kärnvapenbestyckad men också att Sverige ska ha en offensiv långdistansrobotförmåga. Motionären föreslår därför att Centerpartiet ska se över om just antiballistisk kapacitet och långdistanskryssningsrobotar är bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.

25645 Distriktsstyrelsen håller med motionären om att Sverige behöver stärka sin försvarsförmåga och att det finns en stor utmaning i både den nutida och den framtida försvarsmaterielförsörjningen.

Just nu pågår försvarsberedningens arbete som ska vara klart i maj 2018.

En utredning har nyligen tillsatts som ska ligga till grund för nästa försvarsbeslut. Utredningen har ett brett uppslag och ska:

- 25650 • bedöma möjligheten att tillföra nya förmågor och materielsystem till Försvarsmakten utifrån beslutad och planerad ny materiel samt utifrån befintlig materiel och dess reparations-, underhålls- och omsättningsbehov vid utgången av innevarande inriktningsperiod,
• bedöma hur det samlade materielbehovet kan omhändertas vid oförändrade ekonomiska ramar,
• redovisa de åtgärder som inte ryms inom oförändrade ekonomiska ramar i prioritetsordning.
- 25655 Utredningen ska presenteras för regeringen 28 februari 2018.
- Distriktsstyrelsen är av uppfattningen att detta är en utredning med ett brett uppslag och att många nutida och framtida försvarsmaterielförmågor kommer utredas inom ramen för denna.
- 25660 Centerpartiet inväntar dess rekommendationer, men kommer även fortsätta utveckla den egna politiken fram till dess. I det arbetet kan finnas utrymme att se över ifall antiballistisk kapacitet och långdistanskryssningsrobotar är bra komplement till Sveriges försvarsförmågor.
- Distriktsstyrelsen föreslår därför stämman
- 25665 Att bifalla motionens att-satser.
Att sända vidare motionen till stämman i Malmö.
- Beslut:
- Att bifalla motionens att-satser.
- 25670 Att motionen skickas vidare till partistämman i Malmö.

4.34 Civilförsvarsrättighet för brandman i beredskap

Camilla Andersson Sparring, Dalarna

25675 Brandmän i beredskap har jour ute i vårt land 24 timmar/dygn, 365 dagar/år, de förväntas att finnas till hands när olyckan är framme. De har ingen rättighetslag kopplad till sig.

25680 För att i framtiden säkra upp rekryteringen av nya brandmän och även att kunna behålla de befintliga på ett strukturerat och positivt sätt så behöver vi tänka på vilken roll de faktiskt har i samhället, livräddande insatser. Förr fanns civilförsvarsplikten och den kan vara på väg tillbaka, men denna rättighet riktar in sig på att brandmän i beredskap ska ha rätten att åka på larm för att rädda liv, idag är det inte så självklart.

25685 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att brandmän i beredskap ska innefattas av en civilförsvarsrätt, där de på liknande sätt skyddas att utföra sina uppdrag som liknar det vi förtroendevalda har under förtroendemannalagen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25690 Inget yttrande insänt från distriktet

4.35 Höjd status för brandmän i beredskap

Camilla Andersson Sparring, Falun Sofia Jarl, Gagnef, Dalarna

25695

Brandmännen i beredskap slutar, de säger upp sig och anledningarna är många, en del gör det för den negativa lönebildningen och ser till den tiden de måste ta av sin fritid bortan från barn och familj och känner att det inte är värt det längre. (deltidsbrandmännens insatser kallas bisyssla i facktermer).

25700

Sverige och medborgarna behöver och har rätt till samhällsskyddet i HELA landet, Lagen om skydd mot olyckor LSO.

25705

Personalomsättningen är stor inom deltidstyrkorna, detta medför en hög kostnad för kommunerna stora som små, att utbilda en ny person att bli brandman kostar mellan 150 000 till 180 000 kronor per brandman (där finns det alltså pengar att omfördela på ett hållbarare sätt). Rekruteringsproblematiken inom räddningstjänsten har förekommit under många år och det måste tas ett helhetsgrepp om svensk räddningstjänst och dess personal så att yrket blir attraktivare att jobba i och söka sig till.

25710

Förutsättningarna ute i landet ser olika ut men det är alltid riskbilden som avgör vad, när, var och hur. Att stärka lönerna är ett sätt att höja statusen och minska personalbrist inom många yrkesområden, brandmännen är inget undantag. Om vi skulle välja att satsa på brandmän i beredskap då stärker vi också incitamentet för att behålla den befintliga personalen med all den kompetens den har, det är kapitalförstörelse för kommunerna att tappa den gedigna kompetens de besitter och dessutom kommer denna del av det civila försvaret ha en viktig roll inom totalförsvarsplanen.

25715

Det finns kreativa sätt att behålla och stärka kompetensförsörjningen på landsbygden vad gäller RIB personal. Vi har gjort det förr till exempel med lärarlönelyftet, där vi skapat en morot till medborgare att söka sig till just lärarjobben. Att i detta läge sätta in ett deltidbrandmannalönelyft betyder att vi satsar på landsbygdens medborgares säkerhet, men inte bara landsbygden utan vi stärker även stadens kårer då de täcks upp av just landsbygden och tvärs om. Man brukar säga att heltidsstationerna och deltidstationerna lever och verkar i symbios med varandra, den ene kan sällan vara utan den andre.

25720

Jag/vi yrkar därför:

Att centerpartiet driver deltidbrandmannalönelyftet. Där vi lyfter yrkesgruppen för att stärka upp samhällsskyddet över hela landet så att den framtida totalförsvarsplanen kan bli så bra som möjligt.

25725

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

25730 **4.36 Deltidsbrandmän**

Tonny Adrelius, Sörmland

Räddningstjänsten i Sverige har i dag en numerär på totalt ca 15000 man.

25735 Organisatoriskt är dessa anställda i ett koncept som innebär att ca 5000 är heltidsbrandmän och ca 10000 är deltidbrandmän.

Heltidsanställda arbetar oftast dygn vilket innebär att man arbetar och sover på sin brandstation med 1,5 minuts så kallad anspänningstid.

25740 Som deltidbrandman sköter man sitt ordinarie arbete och går det ett larm har man 5 minuters anspänningstid. Vilket alltså är den tid man har på sig innan brand-fordonet skall lämna stationen. Vi har idag en mycket stor brist på deltidbrandmän, i vissa områden kan man tala om att räddningstjänsten helt enkelt inte fungerar enl LSO.(Lagen om skydd mot olyckor som är den lag som styr kommunal räddningstjänst).

25745 > Skälen är flera. Människor rör sig idag över större geografiska områden på sina ordinarie arbeten i stället för som tidigare när deltidare arbetade på sin hemort. Arbetet är förvisso intressant, spännande och i många fall mycket tillfredsställande men det finns ur unga många yngres perspektiv ingen framtid i form av kompetensutveckling-karriärvägar. Har man en gång gått brandman
25750 deltid/räddningsinsats då anses man klar. Det enda som återstår är att öva!

> Förbundsbildningarna har dessutom gjort att man kommit ännu längre ut i organisationen vilket med automatik innebär ännu mindre möjligheter att påverka vilket nuvarande avtalskonflikt speglar på ett tydligt sätt.

25755 Men, det saknas även poliser i Sverige. Ett stort antal poliser. Samtidigt som många erfarna poliser och brottsutredare fått se sina team sönderslagna och fått arbetsuppgifter som inte alls står i paritet med deras kunskaper och intressesfär. Mitt förslag är att man skapar en ny yrkesgrupp, deltidbrandman/deltidspolis.

25760 Om man nu kan komma förbi den mur av människor som kommer att skrika: Vi vill inte ha några låtsaspoliser-Det fungerar inte! och seriöst faktiskt funderar på saken så finns det flera intressanta synergieffekter.

25765 För det första är det ett faktum att deltidbrandmän redan idag utför många av polisens arbetsuppgifter bl.a vid trafikolyckor där man spärrar av, tar vittnesuppgifter, trafik-dirigerar, ordnar med bärgare osv. Man tar hand om människor som skadats eller skadar sig/suicid och finns till hands för 3:e man vid trauma.

25770 Hjärtstopp och sjukvårdslarm är en annan betydande del av arbetsuppgifterna som nationellt ökat under en lång rad av år.

Det här är exempel på arbetsuppgifter som mycket väl skulle kunna skötas inom ramen för den yrkesroll som här lanseras.

25775 Det finns egentligen en oerhörd mängd med idag polisiära uppgifter såsom ordningshållning, trafik övervakning, fordonskontroller, passkontroller, samt givetvis en möjlighet att som en form av kommunpolis/lokalpolis skapa ett tryggare samhälle där samhällsskyddet skulle vara synligt på ett helt annat sätt än idag.

25780 Utbildning för det här då? Ja för det första så är det i min värld självklart att ett sådant här system skall fungera LOKALT och under ett erfaret polisbefäl. Vidare skall man utbilda i steg där grundutbildningen skall vara relativt kort då arbetsuppgifterna trots allt inte är speciellt komplicerade. Jag anser att utbildningsnivån på steg ett för att kunna fungera i ex ordningshållning och trafikövervakning tillsammans med erfaren polis bör ligga någonstans strax över

25785 ordningsvakt/skyddsvakt.

Vad skulle en sådan här nyordningen kunna tillföra samhället?

Man skulle frigöra ett stort antal poliser som med den stora kompetens som trots allt finns skulle kunna kraftsamla på grov brottslighet, komplicerade utredningar och genom denna omdisponering

25790 kunna kraftsamla på hårt brottsbelastade subsamhällen i våra större städer. Samt, naturligtvis-chansen att lösa nyrekrytering till deltidsorganisationerna skall öka dramatiskt då det här konceptet innebär att det helt plötsligt går att leva på en skälig lön!

Min bedömning är att det här är en lösning för lite mindre städer och samhällen men det är ju också

25795 där som de flesta deltidare verkar. Som grädde på moset skulle man i den konstellationen få in "det tredje benet" eftersom deltidsbrandmän i den nya civilförsvarsorganisationen som skall bildas, definitivt kommer vara en av grundpelarna.

Jag är helt övertygad om att skapar man ett system efter den här modellen, då har man löst en mycket stor del av problematiken som jag tog upp i början. Det skulle bli en oerhört attraktiv arbetsplats. FÖRUTSATT att man verkligen satsade på ett rullande utbildningsschema ungefär som man tidigare gjorde inom den militära sfären med att varva kortare teoretiska utbildningar med praktik. Under HELA anställningen! Skulle vara oerhört efterfrågat tror jag!

25800

25805 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet skyndsamt väcker frågan på ett nationellt plan

Att förslaget tas upp i riksdagen som ett centerförslag för att rädda nyrekrytering och polisbristproblematik enl ovan.

25810 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.37 Räddningspersonal i beredskap

25815 *Rune Daniels, Dalarna*

Grunden och kärnan i svensk räddningstjänst består av deltidsanställd personal som utöver sitt ordinarie arbete utför en oerhört värdefull insats för tryggheten för kommuninnevånare och besökare, speciellt i landsbygds- och småkommuner.

25820 Under de 10 senaste åren har problem med att rekrytera och behålla dessa så viktiga personer ökat, beroende på familje- och arbetssituationer samt en ekonomisk dålig utveckling. Centerpartiet måste på central nivå kraftfullt arbeta för att människor känner sig trygga och kan lita på att få snabb hjälp när olyckan inträffar.
Jag yrkar på:

25825 Jag/vi yrkar därför:
att åtgärder vidtas för att trygga rekrytering och säkerställa möjligheterna att bibehålla och nyanställa RIB-personal

att lagstiftningen förändras för arbetslös räddningstjänstpersonal som uppbär arbetslöshetsersättning

25830 att kommuner och ansvariga myndigheter gemensamt med krafttag gör det möjligt för ytterligare kategorier att bli RIB-personal, exempelvis genom kommunala tjänster i form av kombinationstjänster

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

25835 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen noterar att motionen är skriven i en angelägen och synnerligen aktuell fråga. Distriktsstyrelsen instämmer helhjärtat med motionären att den deltidsanställda personalen utför en mycket värdefull insats för allas vår trygghet i framförallt landsbygds- och småkommuner.

25840 Distriktsstyrelsen konstaterar också som motionären att rekryteringen av deltidsbrandmän under senare år av olika anledningar försämrats.

Människors oro för sin trygghet har ökat och blivit ett av de områden som människor tycker är viktigast för politiken att förbättra.

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE

25845 att bifalla motionen.

4.38 Rätt till bidrag under väntan på tillfälligt uppehållstillstånd

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

- 25850 Nulägesbeskrivning:
Människor som kommer till Sverige för att arbeta beviljas ett tillfälligt uppehållstillstånd på max 2 år. Den som får uppehållstillstånd pga. arbete kan ta med sig sin maka/make och barn till Sverige. Om det finns barn i familjen, har man rätt till barnbidrag, föräldrapenning, underhållstöd och barnbidrag.
- 25855 Innan det tillfälliga uppehållstillståndet tar slut, har man rätt att ansöka om förlängning av TUT utan att lämna Sverige. Väntetider idag i många fall sträcker sig över 1,5 år.
- 25860 Efter att det gamla tillfälliga uppehållstillståndet har gått ut avbryter Försäkringskassan utbetalningen av barnbidrag, föräldrapenning, underhållstöd och bostadsbidrag till familjerna. Försäkringskassan informerar föräldrarna om att de kan få sina barnbidrag, föräldrapenning, underhållstöd och bostadsbidrag utbetalda retroaktivt efter att deras tillfälliga uppehållstillstånd blir förlängd. Om det däremot blir avslag på ansökan om förlängning, kommer inga pengar utbetalas till barnfamiljerna.
- 25865 Problemet med nuläge:
De flesta barnfamiljer i Sverige är beroende av statligt stöd. Prissättningen på barnartiklar (kläder, mat, leksaker, barnmedicin etc.) har etablerats under förutsättningarna att alla barnfamiljer har tillgång till det stödet. De barnfamiljerna som hamnar utanför bidragssystemet och inte får full tillgång till
- 25870 valfärden riskerar att hamna i en extrem fattigdom.

Visst kan man spara lite pengar genom att köpa begagnade kläder och leksaker. Men det går inte att köpa begagnade blöjor, barnmat, barnmedicin osv.
- 25875 Värst drabbas det ensamstående kvinnor som utan föräldrapenning blir tvungna att lämna sina nyfödda barn hemma och gå till arbete i förtid.
- 25880 Det kan också gå så långt, att vissa kvinnor väljer att göra abort trots att graviditeten var önskad och planerad, men tyvärr kan man inte längre räkna med föräldrapenning under väntetiden på förlängning av TUT.
- 25885 Att dra tillbaka bidragen under väntetiden är helt onödig åtgärd, eftersom i slutändan får en stor andel av barnfamiljerna sitt tillfälliga uppehållstillstånd förlängt och en stor retroaktiv klumpsumma från Försäkringskassan dumpas på deras bankkonto. Hellre sen än aldrig, men barnfamiljer behöver stöd löpande, regelbundet och i god tid.
- 25890 Värt att nämna, att under väntetiden fortsätter föräldrarna arbeta och betala skatt. Dvs man bidrar till valfärden samtidigt som tillgången till den begränsas. Så ska det inte vara.
- 25890 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen som garanterar barnfamiljerna full tillgång till välfärden under väntetiden på förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd), dvs att familjer med barn får fortsatt utbetalning av barnbidrag, föräldrapenning, underhållstöd och bostadsbidrag tills beslut i deras ärende om TUT-förlängning är fattad.
- 25895 Att Centerpartiet arbetar för att korta ner Migrationsverkets handläggningstider för ärenden om förlängning av TUT (tillfälligt uppehållstillstånd)

Att Centerpartiet arbetar för 6 månaders gräns på handläggningstiden vid förlängning av TUT som är upp till 2 år. Samtidigt ser Centerpartiet till att det lagstiftade gränsen för hur tidigt man får ansöka om förlängning av TUT bestäms till 6 månader. Dv

25900 Att Centerpartiet arbetar för att utvidga maxgränsen av tillfälligt arbets- och uppehållstillstånd pga. arbete i Sverige till 4 år åt gången.

Att Centerpartiet arbetar för ändring i lagstiftningen så att personer med TUT pga. arbete under väntetiden av förlängning av TUT orsakad av köbildning får en automatisk förlängning av TUT tom den datum som beslutet i deras ärende förväntas att komma.

25905

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

25910 **4.39 Tillfälliga uppehållstillstånd**

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

25915 Sverige brottas med stora utmaningarna i samband med växande trycket på asylmottagandet som är följt av omfattande världskonflikter. Samtidigt finns inga tecken på att situationen kommer att förändras till ett minskat asylbehov inom närmaste framtid.

25920 Migrationsverket hinner inte med handläggningen av alla asylärenden och väntetiderna blir långa. Att trycka på Migrationsverket för att korta ner handläggningstider kan äventyra Sveriges säkerhet. Utan en ordentlig prövning riskerar man att asylskydd beviljas till fel personer, t.ex. krigsförbrytare, extremister eller terrorister.

25925 Å andra sidan drabbas det oskyldiga människor av orimligt långa handläggningstider. Ju längre har en asylsökande väntat på besked desto större blir önskan om att få stanna i Sverige. Man hinner slå sina rötter i Sverige samt som anknytning till hemlandet blir allt svagare och så småningom kappas av helt. Ifall man får avslag på sin asylansökan, blir man förkrossad. Ju längre tid har det gått från ansökan till beslut desto hårdare slår avslaget mot den som avvisas.

25930 I väntan på besked är man mycket utsatt känslomässigt. Allra jobbigast blir det när man på flykten har ofrivilligt skilts från sin familj. Ovissheten ökar ytterligare de redan höga psykiska påfrestningarna. En asylsökande aldrig känner någon trygghet. En otrygg människa löper stor risk för att utveckla psykisk och fysisk ohälsa. Dessutom blir otrygga människor ett lätt byte för olika sekter och extremistiska rörelser.

25935 Tyvärr, pga. att man vill fånga upp några eventuella brottslingar, blir väntetiderna långa för alla asylsökande. Människorna tvingas att leva i ovisshet och osäkerhet under en alldeles för lång tid. Men så behöver det inte vara.

25940 Om beslutet i ett asylärende inte förväntas att komma inom 6 månader, bör ett tillfälligt uppehållstillstånd under väntetiden beviljas.

Tillståndet ger rätt till en fullvärdig svensk undervisning och underlättar jobbsökande. På så sätt skulle integrationsprocessen av flyktingarna påbörjas mycket tidigare.

25945 Att tillåta familjeåterförening redan under asyltiden bidrar till sökandes ökad trygghet, välmående och motivation att göra rätt ifrån sig.

25950 Det är oundvikligen att vissa asylsökande får avslag på sina ansökningar pga. otillräckliga asylskäl. Redan idag har asylsökande möjlighet att byta spår och ansöka om uppehållstillstånd pga. arbete efter att man fått avslag på asylansökan. Ett tillfälligt uppehållstillstånd för asylsökande under väntetiden skulle fungera som ett extra stöd i denna riktning. Det skulle bli ännu lättare att skaffa jobb så fort som möjligt. Med ett tillfälligt uppehållstillstånd följer ett svenskt personnummer som gör det möjligt att öppna ett lönekonto på banken, ta svenskt körkort, utbilda sig till ett efterfrågat yrke och mycket mer. Arbetsgivarna som anställer asylsökande skulle då slippa krånglet med hanteringen av dessa anställda. I dagsläget är det arbetsgivarens ansvar att ständigt kontrollera om asylsökande fortfarande har rätt att vistas i Sverige.

Och när det är dags för beslut och det visar sig att asylansökan avslås, bör Migrationsverket per automatik pröva ifall det finns andra skäl för att bevilja uppehållstillstånd. Om det visar sig att en asylsökande har hunnit skaffa sig ett jobb och uppfyller försörjningskraven, bör denna människa få

- 25960 stanna i Sverige pga. arbete. Arbetsgivaren i detta fall bör slippa kravet på att utfärda anställningserbjudande som om personen befann sig utanför Sverige.
- Med föreslagna åtgärder skulle vi
- sätta igång integrationsprocessen mycket tidigare
- 25965
- frigöra resurser från asylmottagandet
 - förebygga psykisk och fysisk ohälsa bland asylsökande
 - göra det svårare för olika sekter och extremistiska rörelsen att rekrytera medlemmar bland asylsökande
 - förebygga att alldeles för många människor gömmer sig (går "under jorden"), efter att de fått avslag i
- 25970 asylärende pga. otillräckliga asylskäl
- Låt gränspoliserna jaga extremister, terrorister och tunga kriminella och låt oss göra all i vår makt för att avkriminalisera människor som gömmer sig i Sverige, eftersom de fruktar för sina liv trots Migrationsverkets bedömning att deras asylskäl är otillräckliga!
- 25975 Jag/vi yrkar därför:
- att Centerpartiet arbetar för att asylsökande beviljas tillfälligt uppehållstillstånd under väntetiden, när Migrationsverkets aktuella generella väntetider i asylärenden är längre än 6 månader.
- att Centerpartiet arbetar för att familjeåterförening blir möjligt redan under väntetiden på beslutet i asylärende.
- 25980 att Centerpartiet arbetar för att när man fått avslag på sin asylansökan provas det per automatik om man kan få stanna pga. arbete
- att Centerpartiet arbetar för att arbetsgivare slipper utfärda anställningserbjudande till den som byter spår från asyl till arbete som om personen befann sig utomlands. Istället bör Migrationsverket acceptera anställningsbevis och andra underlag som s
- 25985 att Centerpartiet arbetar för att när asylsökande byter spår från asyl till arbete, beslutas det om uppehållstillstånd pga. arbete direkt i samma veva som asylansökan avslås.
- att Centerpartiet arbetar för att avkriminalisera de papperslösa som gömmer sig i Sverige, efter att de fått avslag på sina asylansökningar pga. otillräckliga asylskäl. Att utvisningsbeslut utfärdas endast i undantagsfall, till de asylsökande som på sa
- 25990
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

25995 **4.40 Rätten till asyl**

Anna Lasses, Stockholms län

I tider när det blåser kallt är det skönt att tillhöra ett parti som står fast vid värderingar som rör mänskliga rättigheter och synen på varje människas rätt att söka trygghet från krig och förföljelser.

26000 Samtidigt är det sorgligt att konstatera att andra partier svajar desto mer. Med anledning av detta är det viktigt att vi inom Centerrörelsen står enade och stöttar det arbete som våra fantastiska företrädare bedriver på såväl nationell, som europeisk och lokal nivå.

Jag/vi yrkar därför:

26005 Att Centerpartiets stämma 2017 slår fast att vår linje vad gäller alla människors rätt att söka asyl inte är förhandlingsbar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

26010 Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen och skicka den till partistämman

26015 **4.41 Asylprocessen för ensamkommande barn**

Marie Andersson, Kungsbacka, Kajsa Nylander Host, Falkenberg, Lena Carlbom, Falkenberg, Halland

26020 Vi klarade att under 2015 ta emot strömmen av ensamkommande barn på ett bra sätt. Vi klarade att lösa det akuta läget, alla hjälptes åt. Barnen sattes i skola, lärde sig snabbt språket och har grunderna i hur vårt samhälle fungerar. Lärare, boende personal, familjehem, socialsekreterare, gode män. Har gjort ett mycket gott arbete - man kan säga att delyckats i sitt uppdrag.

26025 Dessvärre mår många av dessa personer nu riktigt dåligt. Sämst mår naturligtvis barnen. Självmoden bland asylsökande som skrivits upp i ålder har ökat lavinartat den första delen av 2017. Allt det fina arbete som gjort raderas. Barnen skrivs just nu upp i ålder i rasande takt. Alla deras relationer bryts, ofta över en natt. Blir placerade någon stans i Sverige på migrationsverkets boende för vuxna. Barnen som nu hastigt blivit vuxna, blir totalt ensamma.

26030 Att bli vuxen är svårt för det krävs kunskap. Att bli vuxen ensam över en natt i ett främmande land. Hoppet du hade när du kom hit om att få leva under lugna stabila förhållande utan frukten och dödsångest. Att var vuxen betyder att nu kan du klara dig själv. Nu kan du åka tillbaka till krig och förföljelse. Det behöver inte finnas någon som kan stötta dig. Vuxna klarar sig själva, utan släkt och vänner. Myndigheter bollar kostnader och ansvar mellan sig, ingen har kunskap kring helheten.

26035 Att du inte klarar att bevisa din ålder på det för Sverige rätta sättet, betyder att du är 18 år. Många av barnen har med sig ID-handlingar som det egna landet utfärdat men svenska migrationsverket agerar storebror över andra länder och avfärdar i all sin enkelhet att "det är lågt bevisvärde". Du var ett barn när du kom. Blev vuxen under asylprocessen enbart genom att migrationsverket gör den bedömningen.

26040 Här måste vi som medborgare agera kraftfullt. Sverige kan inte sätta sig till doms över andra länders utfärdande av id-handlingar.

26045 Allt bedöms rättsäkert. Många ungdomar blir vilsna, ångestfyllda, ser döden som en utväg. Rädda söker de sig till gatan. Många instanser i vårt samhälle är inblandade. Ansvaret flyttas snabbt från kommun till migrationsverk. Måste rättsäkerhet betyda avsaknad av medmänsklighet och humanitet?

26050 Vi är på väg att skapa ett samhälle där man väljer att gå under jorden och leva som papperslös. Vilket i sig är förödande för den egna personen men framförallt för det Svenska samhället då du får en grupp icke existerande personer som inte kan studera, arbeta och bidra till det Svenska samhället. Sverige har inte råd att avsäga sig arbetskraft, unga människor samt tillväxt som denna grupp kommer att ge Sverige.

26055 Jag/vi yrkar därför:
Att asylprocessen är känd redan från början.

Att asylprocessen för barn syftar till att klara ett självständigt liv, förberedelse för arbetslivet. Fungerande barn behöver inte hamna i socialtjänsten. Enklare och tydligare omhändertagande liknade Trelleborgsmodellen.

Att är du ett barn när du startar asylprocessen, förblir du barn tills den är över.

26060 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

26065 Under 2015 sattes samhällssystemet på prov då många flyktingar och ensamma barn sökte asyl i Sverige. Många flydde från krig och oro runt om i världen. De ensamkommande barnen, de som kom utan sina vårdnadshavare, anvisades till socialtjänsterna i Sveriges kommuner för placering. Socialtjänsten arbetar utifrån socialtjänstlagen och beviljar bistånd då behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. När barnen fyllt 18 år ses de som vuxna och då är det Migrationsverket som har huvudansvar för att tillgodose behoven av boende och försörjning. Migrationsverket har till följd av 26070 det stora antalet ansökningar om asyl haft exceptionellt långa handläggningstider, vilket medfört att många barn hunnit bli vuxna innan de fått svar på sin asylansökan och då hänvisats till vuxenboenden. Detta har som motionären skriver medfört stor oro och psykisk ohälsa för många. Att fortsätta vara ett barn under hela asylprocessen skulle bidra till att relationer bibehålls men inte lösa hela problemet. Problemet är att det varit extremt lång handläggningstid.

26075 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

26080

4.42 Boende för ensamkommande ungdomar

Marie-Anne Björn, Norrbotten

- 26085 När ensamkommande ungdomar kommer till Sverige så får de en placering
På ett boende där de får bo tills de fyller 18 år. Dagen efter 18-årsdagen så förflyttas ungdomen.
Det blir mycket svårt för ungdomen att fortsätta sin skolgång, eller få ett vettigt boende fram tills de har fullgjort sin skolgång.
- 26090 Oron och stressen påverkar ungdomarna negativt och påverkar deras utbildning.
Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet påverkar och driver frågan att ungdomarna får behålla sitt boende fram till de har avslutat sin skolgång.
- 26095 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.43 Amnesti för ensamkommande barn och unga

26100 *Marie-Anne Björn, Norrbotten*

Sverige som rättsstat: Ensamkommande barn och unga har generellt starka skyddsskäl. De kommer ofta från utpräglade klansamhällen och har i många fall en hotbild över sig eller saknar nätverk vilket gör att de riskerar att dras in i skadliga och farliga sammanhang. Att ge dessa barn och unga amnesti är ett sätt att visa att Sverige gör om och gör rätt rent juridiskt.

26105

Eftersom ensamkommande barn och unga inte kan återvända till länder där de riskerar att dö kan vi anta att de flesta ensamkommande som nu får avslag kommer att gå under jorden. Det handlar om tiotusentals barn och unga och det kommer att kosta pengar. Amnesti är ett sätt att få kontroll över situationen och säkerställa att färre unga riskerar att hamna i utanförskap i stället för att bidra till vårt samhälle - som de både vill och kan.

26110

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att Migrationsverket fryser alla utvisningar för ensamkommande barn och unga omedelbart utifrån den rättsosäkerhet och brist på kunskap om barnperspektivet som råder på Migrationsverket.

26115

Att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att våra politiker tar beslut om amnesti för alla ensamkommande barn och unga som varit i Sverige mer än ett år.

26120 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.44 Kommunernas uppdrag för asylsökande ensamkommande barn och ungdomar

Jonas Niklasson, Gotland

26125

26130

26135

26140

För de asylsökande ensamkommande ungdomar som blir uppskrivna i ålder eller fyller 18 under asylprocessen innebär artonårsdagen att man blir av med sin plats i kommunens hvb-hem eller familjehem och Migrationsverket tar över ansvaret för boende och omvårdnad. Detta innebär nästan alltid att ungdomen måste flytta från kommunen och därmed avbryta sin skolgång och rivas upp från sina sociala nätverk. Flytten går till någon av migrationsverkets anläggningar för vuxna asylsökande och ofta till en helt annan kommun långt bort.

En bättre lösning vore att låta kommunerna behålla ansvaret för boendet och omvårdnaden och ersätta kommunerna för detta. Ett sådant boende skulle inte behöva vara av den avancerade typ som krävs för minderåriga utan betydligt billigare, ett sorts stödboende. Detta skulle innebära att ungdomarna kan gå kvar i sin skola och slippa påfrestningen det innebär att flytta ifrån sina sociala nätverk. Rimligt vore att kommunerna ersattes för detta till och med ungdomen fyller 21.

Jag/vi yrkar därför:

att Migrationsverket ger kommunerna ett utökat ansvar för ungdomar i asylprocess även efter artonårsdagen till och med ungdomen fyller 21.

att Migrationsverket ger ekonomisk ersättning till kommunerna för detta utökade uppdrag.

26145

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

26150

Distriktsstyrelsen instämmer i motionärens problembeskrivning. Den skarpa 18 årsgränsen skapar stora problem. Speciellt tydligt blir det vid långa handläggningstider i asylprocessen. Dessutom är det så att metoderna för biologisk åldersbestämning är av naturliga skäl inte helt tillförlitliga. Men trots det så blir utslagen av de metoder som används helt avgörande för mångas fortsatta livsöden, det känns varken humant eller rättssäkert.

26155

Motionens förslag bedömer vi skulle lindra dessa effekter. Det är högst rimligt att ungdomar får gå klart sin skolgång och därmed behålla sina sociala kontakter och inte tvångsförflyttas på grund av administrativa regler. Förslagen kräver ett ändrat nationellt regelverk och utökade ersättningsmodeller.

26160

Distriktsstyrelsen föreslår stämman
att: bifalla motionen

4.45 Kontaktperson för ensamkommande ungdomar

Robert Boström, Västerbotten

- 26165 Idag så skickas många av våra ensamkommande ungdomar hem efter att de fått avslag på sina asylansökningar. Handläggningstiden är lång och många har hunnit rota sig i våra samhällen. Om vi skulle införa rollen som kontaktpersoner skulle dessa ungdomar ges möjlighet att få uppehållstillstånd i Sverige. Den som åtar sig ansvaret som kontaktperson skulle ha följande uppdrag, som gäller fram till ungdomens 21-årsdag.
- 26170 * Se till att ungdomen fullföljer en planerad skolgång
* Se till att ungdomen kommer i kontakt med föreningslivet i Sverige
* I övrigt stötta och hjälpa ungdomen för att en bra integrering ska möjliggöras.

- De personer som ska kunna komma ifråga som kontaktpersoner ska
- 26175 1. vara över 25 år och vara Svensk medborgare
2. Inte ha några betalningsanmärkningar
3. Inte finnas med i belastningsregistret

- 26180 Uppdraget som kontaktperson skulle vara oavlönat och bygga på helt ideellt engagemang. Detta skulle innebära att många Svenskar som har intresse och vilja att göra en humanitär insats får möjligheten att göra detta på ett lagligt och accepterat sätt. Integrationen i det Svenska samhället skulle i många fall ökas avsevärt om ett liknande system infördes.

- Jag/vi yrkar därför:
- 26185 att kontaktperson för ensamkommande ungdomar införs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Inget yttrande insänt från distriktet
- 26190

4.46 Ensamkommande asylsökandes rättssäkerhet

Michaela Haga,, Stockholms län

26195 Då ensamkommande asylsökande fyller 18 år, eller får sin ålder ändrad till över 18 enligt Migrationsverkets bedömning förändras mycket. Bland annat förlorar de sin gode man som hjälpt till i myndighetskontakt med bland annat Migrationsverket.

26200 Kommunens socialförvaltning kontakt med dem upphör och ibland får de flytta från sitt HVB-hem, familjehem eller till något av Migrationsverkets boenden för asylsökande vuxna. Dessa flyttar kan ske var som helst i landet, även om personen har påbörjat skola och skaffat sig ett socialt kontaktnät och trygghet på en plats. Ibland sker detta från en dag till en annan utan vidare dialog eller förvarning. Dock är det fritt att asylsökande som bedöms vara över 18 år att ordna eget boende.

26205 Olika kommuner hanterar situationen på olika sätt när ensamkommande skrivs upp i ålder. Vissa kommuner drar direkt in allt stöd, såsom skola, god man och boende och hänvisar den asylsökande till Migrationsverket, trots att beslutet inte har vunnit laga kraft. Detta är problematiskt då en kommun varken har stöd i lag eller allmänna rättssäkerhetsprinciper att per automatik agera utifrån en åldersuppskrivning som Migrationsverket gör inom sitt interna arbete och den löpande handläggningen av ett asylärende. Luleå, Malmö och en rad andra kommuner inväntar tills ett beslut vunnit laga kraft innan de rättigheter som barnen har dras in. Den principen borde vara kravställd att alla kommuner följer.

26215 Kommuner måste fatta beslut i ett bredare perspektiv och tänka på individens bästa. För att säkra att dessa personer får fortsätta sin skolgång, fortsätta ha sin gode man och även bostad tills beslut i asylprocessen vunnit laga kraft i enlighet med JO rekommendation.

26220 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att kommuner agerar på ett rättssäkert sätt med barnperspektivet i första hand och där vi minskar risk för skador för ungdomars liv, verkställande av beslut ska ske först då beslutet har vunnit laga kraft.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

26225 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Bifalla motionens intentioner och vidarebefordra beslutet tillsammans med distriktsstyrelsen yttrande till Centerpartiets partistämma.

26230 Distriktsstyrelsens yttrande:
Motionen tar upp en human fråga av betydelse. Frågan är dock komplex, då huvudmannaskapet är delat och kommunerna ytterst hanterar den praktiska konsekvensen men utan statlig finansiering. Centerpartiet kan och gör nationellt nytta genom att tydligt visa på vad kommunerna bör göra, samtidigt som förslag lämnas för hur staten kan ta fortsatt finansieringsansvar för de ensamkommande ungdomarna tills definitiva beslut fattats. Motionären föreslår Centerpartiet ska verka för att kommunerna invänta att laga kraft är vunnit innan verkställande av beslut sker, vilket vi stödjer. Beslutet sänds till kommunala sektionen och kretsstyrelserna i vårt län.

4.47 Migrationspolitiken

26240 *Alfred Askeljung, Stockholms Stad*

Sveriges migrationspolitik har idag många hål, som Centerpartiets företrädare ofta är ute och kritiserar och försöker förbättra.

26245 Några av de mest uppenbara exemplen på orimliga konsekvenser av dagens lagar och regler är när laglydiga, arbetande människor blir utvisade på grund av teknikaliteter, och när barn födda och uppväxta i Sverige blir utvisade till länder dit de saknar direkt koppling.
Därtill är reglerna för arbetskraftsinvandringen något som borde fortsätta att reformeras, för att underlätta för människor att ta sig till Sverige och arbeta och för våra företag att fortsätta växa och rekrytera globalt.

26250 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att ytterligare underlätta arbetskraftsinvandring till Sverige

att Centerpartiet verkar för att få till stånd fler bilaterala avtal om samarbete kring socialförsäkringar och pensioner, för att underlätta migration av högspecialiserad arbetskraft

26255 att Centerpartiet verkar för att omöjliggöra utvisning av laglydiga människor med stadig försörjning
att Centerpartiet verkar för en generell flyktingamnesti för i övrigt laglydiga flyktingar i Sverige
att Centerpartiet verkar för att införa en territorialprincip för medborgarskap, så att människor som föds i Sverige har möjlighet att bli fullvärdiga medborgare

26260 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

26265 Motionären beskriver några av de många brister som finns i den migrationspolitik som den rödgröna regeringen bedriver. Centerpartiet har under en längre tid försökt få till förbättringar. Bland annat antogs ett nytt migrationspolitiskt program på riksstämman i Falun hösten 2016.

26270 Ett av de områden som motionären tar upp är arbetskraftinvandringen. Under den senaste tiden har många arbetskraftsinvandrare drabbats hårt av regler som gjort att de, på grund av något litet misstag, inte fått förnyade uppehållstillstånd. Centerpartiet har varit starkt pådrivande för att få till stånd bättre regler både för de som redan befinner sig i Sverige och för de som vill ta sig hit. Centerpartiet anser att företagen bäst kan avgöra vem de vill anställa och gör därför ingen åtskillnad mellan högspecialiserad arbetskraft och övriga.

26275 Motionären tar även upp frågan om flyktingamnesti. Centerpartiet värnar asylrätten och vill ha humana och generösa regler för de som behöver skydd. I Sverige finns det många människor som av olika skäl inte har rätt att vara i landet. Många av dem har fått avslag på sina asylansökningar. Det är expertmyndigheten Migrationsverket och domstolar som avgör vem som har skyddsskäl. Det är en viktig princip som bör upprätthållas. Inte minst i ett läge där allt fler vill politisera asylprocessen för att göra det svårare för människor att få skydd. Det måste finnas goda möjligheter för den utan
26280 uppehållsrätt att ta sig in i samhället, antingen via jobb, stipendier, anhöriga eller genom att skyddsskälens prövas på nytt när nya omständigheter uppkommit. Centerpartiet vill bland annat att det ska gå att söka

26285 arbetstillstånd och uppehållstillstånd via anknytning inifrån Sverige. En flykting är en person som har asylskäl. Om man efter slutgiltigt avslag ändå stannar kvar i Sverige har man möjlighet att få en ny

prövning ifall läget förändras. En generell flyktingamnesti för just flyktingar skulle med stor sannolikhet främst innebära att Migrationsverket skulle få högre arbetsbelastning och med det längre handläggningstider, då man skulle behöva göra nya utredningar av asylskäl för samtliga papperslösa som väljer att ansöka om att få ta del av amnestin.

26290

I världen finns ett stort antal människor som inte har något medborgarskap. Det här måste på alla sätt motverkas. Även i Sverige föds barn som hamnar i den situationen. Barn som fötts och bott många år i Sverige utvisas också till länder som de saknar koppling till, annat än via föräldrarna. Sedan tidigare har Centerpartiet stämmobeslut på att man ska utreda möjligheten att tillämpa territorialprincipen.

26295

Med anledning av detta föreslås distriktsstämman:

Att bifalla motionens första, andra och tredje att-satser

Att anse att-sats fem besvarad

Att avslå motionens fjärde att-sats

Att motionen sänds vidare till Centerpartiets partistämma i Malmö

26300

Yrkande: Maria Christiernin ändringsyttrande som innebär att bifalla fjärde att-satsen men ändra till att ”utreda effekterna av en allmän flyktingamnesti”.

Stämman beslutar:

26305

Att bifalla motionens första, andra och tredje att-satser.

Att anse femte att-satsen besvarad.

Att avslå fjärde att-satsen

Att motionen sänds vidare till partistämman

26310 **4.48 Regelverk för ensamkommande barn**

Mattias Danielsson, Sjuhärad

26315 De ensamkommande barn som kommer till Sverige anvisas i del flesta fall till en kommun, utan någon större möjlighet att kunna välja eller påverka vilken kommun de anvisas till. Kommunen placerar barnet i ett HVB-hem eller ett familjehem. Kommunens ansvar sträcker sig fram till den dag då den unga fyller 18 år.

26320 Under asylprocessen händer det att Migrationsverket gör åldersuppskrivningar på de ensamkommande barnen. Om åldersuppskrivningen innebär att individen bedöms vara över 18 år upphör kommunens formella ansvar direkt.

26325 Om barnet hade tur i Migrationsverkets lotteri och kom till en kommun med generösa regler kan hen få bo kvar i familjehem eller HVB-hem tills beslutet vunnit laga kraft. Om individen överklagar kan hen t o m få bo kvar under hela överklagandeprocessen. Om individen hade mindre lycka i anvisningen och hamnade i en kommun med hårdare regelverk kan hen vara tvungen att samma dag som beslutet om åldersuppskrivningen kommit lämna sitt familjehem eller HVB-hem och flytta till någon av Migrationsverkets anläggningar.

26330 Centerpartiets hållning är att kommunerna till stor del ska kunna fatta beslut i frågor som rör den egna kommunen. I vissa frågor, där t ex en individ själv inte kan påverka vilken kommun hen placerats i, blir det problematiskt med kommunernas olika regelverk, där Migrationsverkets anvisning blir avgörande hur man behandlas.

26335 Utifrån ovanstående föreslår jag att Centerpartiet verkar för att gemensamma regler kring ensamkommande utarbetas t ex inom ramen för Sveriges kommuner och landsting SKL, i syfte att ensamkommande ska behandlas lika oavsett vilken kommun de anvisats till.

26340 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska nationellt verka för gemensamma regelverk för hanteringen av ensamkommande barn, t ex genom Sveriges kommuner och landsting, SKL.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

26345 Inget yttrande insänt från distriktet

4.49 Moratorium i asylprocessen för ensamkommande barn och ungdomar

Mats Klockljung, Pia Löfgren-Klockljung, Arvidsjaur Bjarne Hald, Arvidsjaur Gunilla Berglund, Folkare centerkrets i Avesta Lars Löfgren, Folkare centerkrets i Avesta Sara Persson, Folkare centerkrets i Avesta Malin Sundmark, Folkare centerkrets i Avesta J, Norrbotten

26350

En nations storhet definieras av hur den klarar av kriser utan att tumma på demokratin, rättssäkerheten och behandlingen av samhällets mest svaga. Just nu är Sverige mitt i ett trauma; det som kallas flyktingkrisen - men som till största delen är en administrativ kris.

26355

Centerpartiets migrationspolitiska talesperson Johanna Jönsson har i riksdagsdebatter och andra inlägg på ett konsekvent, tydligt och mycket förtjänstfullt sätt pekat på situationen för ensamkommande barn och ungdomar.

26360

I en intern utredning på Migrationsverket fastslås att i sextio (!) procent av de fyrahundra granskade asylbesluten från 2016 saknades tillräckligt beslutsunderlag. På grundval av detta bristande underlag fattades ändå beslut om liv och död med barn och ungdomar som den mest sårbara gruppen. Och fortsätter att göra så även i år - och kommande år, om ingenting görs.

26365

På det underlaget förpassas människor bland annat till Afghanistan, ett av världens mest våldsamma länder där många av dem totalt saknar nätverk. Minst fyra av de unga har valt att avsluta sina liv i Sverige istället för att möta den död de är säkra väntar på dem i Afghanistan. Långt fler har utvecklat ett självdestruktivt beteende eller brutit samman psykiskt.

26370

Det är många inom Centerpartiet som - i egenskap av gode män, volontärer och stödpersoner eller i sina yrkesroller som personal i HVB-hem, lärare, psykologer, socialsekreterare, läkare med mera - ser godtyckliga tillämpningar som direkt strider mot rättsstatens principer om likabehandling och förutsägbarhet.

26375

Det bemötande från många tjänstemän, politiker och andra myndighetspersoner som de mött i arbetet för dessa barn och ungdomar skrämmer dem - och skrämmer oss.

26380

Det som kanske skrämmer oss mest är att denna arrogans hämtar kraft från olika partiers företrädare, bland annat från migrationsministerns agerande och argumentation. Interpellationsdebatten med Johanna Jönsson den 28 april om medicinsk åldersbedömning är ett upprörande exempel på detta. Se http://riksdagen.se/sv/webb-tv/video/interpellationsdebatt/medicinsk-aldersbedomning_H410367

26385

Tillämpningen av det som migrationsministern kallar en av världens mest rättssäkra asyllagstiftningar har alltså till stora delar underkänts av Migrationsverkets internutredare. Men också av JO, av Advokatsamfundet, Rädda Barnen, framträdande företrädare för religiösa samfund och stora fackförbund för att bara några av alla de instanser som sett rättsstatens fasad krackelera. De professionella och frivilliga krafter som på alla möjliga sätt stöttar där andra delar av samhället sviker behöver ett lugn. Flyktingarna behöver också ett lugn och möjlighet att åter få bygga upp den framtidstro som berövats dem.

26390

Och Sverige behöver flyktingarna; arbetsförmedlingens generaldirektör hävdar att det behövs 64 000 nyanlända per år under 15 års tid för att välfärden ska kunna upprätthållas. Hur det ska gå till har regeringen ingen plan för! De som med fara för sina liv tagit sin tillflykt hit, välkomnats och lärt sig svenska kan vara svaret.

- 26395 Vi hävdar att Sverige mot denna bakgrund både kan och ska tillämpa en generös flyktingpolitik oavsett vad övriga EU beslutar på samma sätt som Sverige för en självständig politik på exempelvis miljöområdet.
Vi hävdar att Centerpartiet bör gå före. Centerpartiet förknippas med en ansvarsfull flyktingpolitik och väljarkåren har tagit intryck.
- 26400 Sverige behöver en asyllagstiftning som är rättssäker i både teori och praktik. Det behövs ett andrum!
Vi inser att ett amnestikrav som föreslagits från olika håll kan vara svårt att få igenom i riksdagen, även om amnesti har tillämpats tidigare.
Vi yrkar därför på ett moratorium. Det vill säga att alla beslut rörande ensamkommande barn och ungdomar som varit i Sverige längre än ett år ställs in till dess att tillämpningen av den nuvarande asyllagen har allsidigt utvärderats och en rättssäker tillämpning av asyllagen kan garanteras.
Utvärderingen bör göras av en parlamentarisk kommitté med stora möjligheter för civilsamhället, organisationer och myndigheter att medverka.
- 26405 Jag/vi yrkar därför:
- 26410 att Centerpartiet verkar för att tillämpningen av den nuvarande asyllagen utvärderas.

att Centerpartiet verkar för att införa ett moratorium i asylprocessen för ensamkommande barn och ungdomar som varit i Sverige längre än ett år som ska gälla tills dess att en rättssäker tillämpning av asyllagen kan garanteras.
- 26415 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.50 Amnesti för ensamkommande

26420 *Mats Olsén, Uppsala*

Heby kommun behöver varje ny invånare, och varje invånare ska känna sig välkommen och behövd. Vi har för närvarande flera unga människor som befinner sig i vår kommun, och som inte vet om de får stanna i Sverige eller om de ska skickas till Afghanistan – ett land i krig och som de kanske aldrig ens besökt. De har enligt samstämmiga rapporter från de reportrar som vågat sig till Kabul ingen familj på plats och mycket små möjligheter att klara sig på egen hand, oavsett om de får ett ”startstöd” från Sverige. Vi skickar alltså unga människor till en ovisshet, till ett land som UD avråder svenskar från att ens besöka. Unga människor som i flera år integrerats i de samhällen där de bott, däribland Heby. Flera av dem har redan fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd.

26430

Det är inte värdigt. Att flera unga på senare tid har tagit sina egna liv hellre än att bli utvisade, ger en tydlig signal vad de känt inför att skickas till Afghanistan.

26435

Det enda rätta vore att ge alla som kommit till Sverige som ensamkommande, har afghansk bakgrund och som vistats i landet mer än ett år permanenta uppehållstillstånd. En allmän amnesti för alla, som inte misstänks för några allvarligare brott, utan bara vill få en chans till ett liv. De behövs i vårt land.

Jag/vi yrkar därför:

26440

att Sverige ger amnesti till alla afghanska ensamkommande barn- och ungdomar som kommit till vårt land före den 1 januari 2017 och som inte misstänks för något allvarligt brott

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

26445

Yttrande från distriktet:

att anse motionen besvarad.

Centerpartiet vill centralt driver redan detta, att ensamkommande barn som åldersbedömts enligt den gamla modellen ska få en ny prövning.

26450

Annars riskerar vi att utvisa minderåriga - bara för att de råkade hamna i systemet några månader innan svenska myndigheter fick en fungerande modell för åldersbedömning på plats. Det är inte rättssäkert.

4.51 Utvisning av ekonomiska skäl

Ulf Svensson, Blekinge

26455

Ett flertal gånger har det framkommit att det blivit utvisningsbeslut när utrikes födda människor har fått för lite pengar i lön. Det har b.l.a. flera bakomliggande orsaker, man har inte känt till vad som skulle betalas ut, det har blivit fel i löneadministrationen m.m. Detta har blivit till en stor tragedi för de arbetsgivare och de som hotas av utvisning.

26460

Denna millimetertolkning är inte av godo av den anledningen att Sverige kan mista en väldigt bra arbetskraft samt om ett fel gjorts i lönehanteringen. Arbetsgivaren riskerar att mista en kompetens som annars inte skulle gått att hitta och företaget riskerar sin existens. Dessa människor som drabbas av dessa utvisningsbeslut drabbas av en stor tragedi.

26465

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiets partistyrelse får i uppdrag att se över utvisningar vad gäller inkomstrelaterade utvisningsbeslut.

26470

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

4.52 En smalare men vassare integrationsprocess

26475 Centerpartiets Ungdomsförbund, CUF

Sverige och det svenska samhället har under de senaste åren visat en stor öppenhet och solidaritet mot människor som flytt undan krig och förtryck. Tyvärr har det också visat sig att vårt samhälle har svårt att ta emot och integrera en stor mängd nya invånare. Mottagningssystemen vacklade under 2015, vilket togs som en förevändning för att skärpa asyllagstiftningen och frångå solidariteten med människor på flykt. Integrationsprocessen fungerar alltför dåligt. Sverige är det land i EU med störst klyftor i sysselsättningsgrad mellan svenskar och invandrare, och genomsnittstiden för en invandrare för att få ett jobb räknas imånga fall i decennier.

26485 Centerpartiet har genom hela processe, när andra politiska partier har stängt gränser och prioriterat systemen före människor, agerat föredömligt. Med det sagt tror vi att det finns mer att göra och att civilsamhället kan ta en större roll, om den möjligheten ges.

26490 Integrationsprocessen behöver bli smalare men vassare. Den behöver effektivt rikta in sig på att lösa de arbetsmarknads- och bostadsproblem som ligger till grund för den segregation vi bevitnar idag. Annars riskerar de nyanlända som borde vara en tillgång för vårt land att istället bli en stor kostnadsbörd för samhällsekonomin, inte minst i kommunerna, under lång tid framöver. För att effektivisera integrationsprocessen behöver steget till ett första jobb bli kortare, valideringen av kompetenser bli snabbare och vägarna till nya jobb fler. Vi föreslår i andra motioner åtgärder som sänker trösklarna till bostads- och arbetsmarknaden, och vill här lyfta fram åtgärder som diversifierar ingångarna till arbetsmarknaden, som leder till att vi bättre tar tillvara kompetens, och som ger ingångar för civilsamhället att ta en roll i integrationsarbetet som staten inte kan fylla. Reglerna för arbetstillstånd behöver även bli mer tillåtande för att personer under delar av tiden man arbetar i Sverige kan ha en till del subventionerad anställning, samt att man bör kunna byta arbetsplats.

26495

26500 Huvudsaken är att man utför ett arbete, inte var man gör det.

Centerpartiet bör verka för att göra det möjligt för civilsamhället att sponsra flyktingar, för att öka civilsamhällets roll i integrationen till det svenska samhället. Ett sponsorskapssystem har potentialen att göra integrationsprocessen billigare och mindre beroende av statliga myndigheters kapacitet.

26505 Människor kommer till Sverige med mycket kompetens, men Sverige vet inte hur kompetensen ska tillvaratas. I många fall existerar 290 olika valideringssystem, vilket effektivt motverkar möjligheten att hantera stora mängder nykomna människor. Centerpartiet bör verka för ett centraliserat och enhetligt system för validering av kompetens och rådgivning för komplettering. Därför föreslår vi partistämman att besluta:

26510 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att avskaffa kravet på icke-subventionerad anställning för att byta spår till arbetskraftsinvandrare.

Att Centerpartiet verkar för att processen för arbetstillstånd skall göras mer flexibel och tillåtande.

26515 Att Centerpartiet verkar för att personer med arbetstillstånd skall ges möjlighet att byta jobb under tiden för arbetstillståndet, och att ha två separata jobb. Arbetstillstånd skall ges ut även om ett jobb inte är öppet sökbart och utannonserat för alla Sver

Att Centerpartiet verkar för att skapa ett centraliserat och enhetligt system för validering av kompetens och rådgivning för komplettering.

26520 Att Centerpartiet verkar för införandet av ett sponsorskapssystem där civilsamhället kan ta ansvar för flyktingar och arbetskraftsinvandrarens integration i det svenska samhället.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

26525 Inget yttrande insänt från distriktet

4.53 Orättfärdiga utvisningar

Jerry Harryson, Dalarna

- 26530 Sergiu kom till Sverige 2008 och skaffade jobb, men ska nu utvisas för att han tjänade för lite för 5 år sedan. Sergiu har sedan 2012 arbetat på ett företag där han sköter Inköp och Leveranser till kunder. Det jobbet passar mig jättebra säger han. Innan Sergiu sökte och fick jobbet försörjde han sig som Timanställd på en flyttfirma några år.
- 26535 Reglerna säger att för att kunna få tidsbegränsat arbetstillstånd, måste man kunna försörja sig. Det betyder att man måste tjäna mins 13 000 kronor i månaden före skatt. Arbetet på flyttfirman styrdes dock mycket av efterfrågan, vissa månader var det högt tryck, medan andra var lugnare.
- 26540 Jag visste att det skulle vara upp och ner, och vi kunde jobba 220 timmer ena månaden, nästa månad blev det mindre jobb och lön, men utslaget över hela perioden tjänade jag mer än 13 000 kr varje månad.
- 26545 När han bytte jobb ansökte han på nytt om arbetstillstånd hos migrationsverket, eftersom det är ett krav som måste uppfyllas vid byte av Arbetsgivare. I sin nya ansökan måste den som söker kunna bevisa att alla krav har uppnåtts. Den gången beviljades Sergiu ett nytt arbetstillstånd, men när han 2 år senare ansökte om förlängning, kom beskedet Avslag och Utvisning.
- 26550 Orsaken ligger 5 år tillbaka i tiden när han var anställd på flyttfirman, och när han under några månader tjänade mindre än 13 000 kronor i Månaden. Man måste anmäla när man byter jobb. När migrationsverket beviljade mig ett nytt arbetstillstånd, har de granskat mitt tidigare tillstånd. Med ovanstående som grund Hemställer undertecknad
- 26555 Jag/vi yrkar därför:
Att Centern arbetar för att motverka till att man utvisar Människor som rotat sig i samhället och har arbete
Att Centern för att lagar eller systemfel ändras så att fler med utländsk bakgrund kan få arbete
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 26560 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
Människor som kommer hit för att jobba bidrar till välfärden. Därför är det viktigt även för asylsökande att kunna arbeta från första dagen som hen kommer till Sverige. Möjligheten för hederliga, arbetande människor att få plats i vårt samhälle måste ligga till grund för Centerpartiets politik. Men regeringens inställning har i stället präglats av en fundamental ovilja att underlätta för människor som bidrar till Sveriges välbefinnande att få stanna här.
- 26565 Vi har redan en stor utmaning i att göra Sverige mer attraktivt för arbetskraft från hela världen. Då duger det inte att ha regler som sparkar ut människor för att de vill lära sig svenska eller för att de får jobb via LinkedIn. Centerpartiet vill se lösningar som tar vara på den kompetens och den drivkraft som människor har och då krävs det fortsatt reformer som förenklar och tar bort hinder på arbetsmarknaden.
- 26570 Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE
att bifalla motionen

4.54 Migrationspolitik

Staffan Danielsson, Östergötland

- 26580 Östgötacentern ställde sig 2015 bakom en motion till partistämman om att Sverige, och Centerpartiet, behövde anpassa flera asylregler i EU-riktning; temporära uppehållstillstånd, anhöriginvandring, ålderskontroll och asyl på svenska ambassader. Motionen fick endast gehör för ålderskontroll, som bör ske enligt vad forskning och expertis säger. Sverige återgår nu till att åter bedöma ålder.
- 26585 6 veckor senare, i november 2015, ingick Centerpartiet en migrationsöverenskommelse med 6 andra partier där förslagen från Östergötland i stor utsträckning tillgodosågs. Senare skärpte regeringen förslagen ytterligare bl a så att temporära uppehållstillstånd även omfattade anhöriginvandring samt att id-kontroller infördes, vilket ledde till att V och C röstade emot i riksdagen juni 2016. EU beslutade samma vinter (2015/16) att nästan stänga sina gränser mot bl a Turkiet för flyktingar.
- 26590 Sverige, och även Centerpartiet, ställde sig bakom detta. Detta gör att flyktingströmmen till Sverige är tillbaka på nivån innan hösten 2015.
- 26595 Orsaken till att så många asylsökande och ekonomiska migranter sökt och söker sig till Sverige är i mycket vårt välstånd och våra mer generösa asylregler mm. Centerpartiet har en rad förslag för att ytterligare förbättra möjligheterna att migrera till eller söka asyl i Sverige, vilket om de genomfördes skulle kraftigt öka drivkrafterna för att söka sig hit. (Se nedan).
- 26600 Med tanke på att Sverige har mottagit många nyanlända på kort tid och att våra resurser är ansträngda, samt att det är väldigt många, flyktingar och ekonomiska migranter, som vill till EU och till Sverige, så föreslår jag;
- Att centerpartiets stämma beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att se över våra positioner i ljuset av dagens verklighet.
- Exempel på C-positioner
- 26605 • Öppna Sveriges ambassader för de flyktingar i världen som vill söka asyl i Sverige
• Se över (minska eller ta bort) det operatörsansvar som flygbolag har för att passagerare till EU har giltiga pass.
• Förbättra ytterligare möjligheterna till arbetskraftsinvandring för de utanför Europa som söker enkla jobb här.
- 26610 • Förkorta tiden i Sverige innan man får svenskt medborgarskap till 3 år (idag 5 år).
• Utred att Sverige ska kunna bevilja medborgarskap enligt territorialprincipen, att alla som föds i Sverige ska kunna bli svenska medborgare.
- Jag/vi yrkar därför:
- 26615 Att centerpartiets stämma beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att se över våra positioner i ljuset av dagens verklighet.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 26620 Yttrande från distriktet:
- Distriktsstyrelsens yttrande
- Integrationsfrågorna kommer med stor sannolikhet att bli en stor politisk fråga inför kommande val. Att kunna skapa en bra integrationspolitik är en av huvudfrågorna för att underlätta för nyanlända att kunna skaffa jobb och egen försörjning. Efter den stora flyktinginvandringen måste detta fungera för att förhindra att en mycket stor mängd människor hamnar i utanförskap med allt vad det innebär.
- 26625

När det gäller frågorna kring asyl och migration så kommer även de att behöva diskuteras framöver och nya ställningstaganden kan behöva göras utifrån uppkomna situationer.

Distriktsstyrelsen förutsätter därför att både partistyrelse och riksdagsgrupp följer frågorna noggrant.

26630 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att motionen därmed anses besvarad.

Distriktsstämmans beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att motionen anses besvarad.

26635

4.55 Svenskt medborgarskap för den som arbetar

Mikael Öhman, Stockholms Stad

- 26640 Sverige har likt många länder sett en ökad närvaro av människor från andra länder som på ett eller annat sätt skaffar sig en koppling till Sverige och önskar stanna här och bli svenska medborgare. Exempel inkluderar studenter på högskolenivå eller högre och arbetande.
- 26645 Sveriges regler om krav för svenskt medborgarskap är krävande och ger inte utrymme för tolkning med hänsyn till individuella personers situation. Ett exempel kan tas från motionärens arbetsplats där en kvinna från Iran först studerat i Sverige, levtt på ett sambotillstånd ytterligare en tid och sedan ett arbetstillstånd. Efter närmare 10 år i Sverige är ett medborgarskap fortfarande inte klart. Centerpartiet står upp för en värdig flykting- och asylpolitik. Minst lika viktigt är en politik som gynnar och uppmuntrar hårt studerande och arbetande människor som önskar bli svenska medborgare.
- 26650 Det är moraliskt riktigt och det skapar ett starkare Sverige.
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet fortsätter verka för en politik som välkomnar utländska studenter och arbetare som vill bosätta sig och vara verksamma i Sverige.
- 26655 Att sambotillstånd, arbetstillstånd och studerandetillstånd räknas tillsammans mot den tid i år som är ett grundkrav för svenskt medborgarskap.
- Att den tid som krävs för svenskt medborgarskap ej behöver vara kontinuerlig.
- Att den tid som krävs för svenskt medborgarskap istället utformas i termer av "X års uppehållstillstånd av typen sambo-, arbets- och/eller studerandetillstånd under en period av Y år".
- 26660 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 26665 Motionären yrkar därför:
Motionären påtalar hur kraven för att bli svensk medborgare lämnar alltför litet utrymme för individuella variationer. Centerpartiet har sedan 2011 arbetat för att den generella tiden för att beviljas medborgarskap ska minskas från fem år till tre år.
- 26670 I takt med att rörligheten ökar i världen ökar även antalet personer som befinner sig i Sverige kortare eller längre perioder på olika typer av uppehållstillstånd. Motionären menar att det är viktigt att väga samman den tid en person varit i Sverige med olika typer av tillstånd. Det är en rimlig hållning. Att enbart se på tillståndets giltighetstid är dock inte lämpligt då det inte nödvändigtvis är så att personen bott i Sverige under hela perioden.
- 26675 Samtidigt är det viktigt att förstå att det svenska medborgarskapet är kopplat till en rad förmåner som de flesta människor i världen inte har tillgång till. Det finns goda anledningar för människor att söka sig till Sverige för att få ta del av dessa förmåner. Med en förändring som gör det lättare för människor att bli medborgare krävs också att fler snabbt kommer i egen försörjning. Centerpartiet har många sådana förslag och vill även att fler förmåner kopplas till att man via arbete kvalificerar sig till att ta del av dem. Rent generellt borde en översyn göras av hur reglerna kring medborgarskap, och de förmåner som är kopplade till det, kan uppdateras för att bättre anpassas till en allt mer globaliserad värld.
- 26680

26685 Med anledning av detta föreslås distriktsstämman:
Att bifalla motionens första, andra och tredje att-sats
Att avslå motionens fjärde att-sats
Att motionen sänds vidare till Centerpartiets riksstämma i Malmö

26690 Beslut:
att bifalla att-sats ett, två och tre
Att avslå att-sats fyra.
Att skicka vidare motionen till partistämman i Malmö.

26695 **4.56 Ensamkommande barns dagersättning**

Gunvor Torstensson, Skaraborg

Migrationsverkets information till ensamkommande barn inleds med hänvisning att Sverige följer FN:s barnkonvention bl.a. "Du har samma rättigheter som andra barn" (Artikel 2).

26700 Verkligheten är annorlunda. De allra flesta ensamkommande barn saknar ekonomiska tillgångar helt och hållet. Därför kan god man ansöka om dagersättning från Migrationsverket. Beloppet är 24kr/dag. Migrationsverket följer riksdagens beslut.

26705 24kr/dag ska räcka till ALLA personliga utgifter, från tandkräm och kläder till fritidsaktiviteter. En omöjlig ekvation! Dagersättningen har varit oförändrad i många år. För att någorlunda följa FN:s barnkonvention borde den åtminstone motsvara samma nivå som barnbidrag eller CSN.

Jag/vi yrkar därför:

26710 att Centerstämman beslutar att verka för att dagersättningen till ensamkommande barn höjs till motsvarande som barnbidrag eller CSN.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

26715 Distriktsstyrelsens yttrande motion nr 9 Motion angående dagersättning till ensamkommande barn
Att vara ensamkommande flyktingbarn och komma till ett nytt land är inte något lätt. Deras verklighet är att de inte förstår språket och inte har något kontaktnät, vilket gör att deras gode män är mycket viktiga. De har också många gånger inga pengar att kunna använda för just kläder och annat man behöver för att klara vardagen. Bor de ensamkommande på ett boende där de får mat har de en ersättning på 24 kr/dag som motionären skriver. Detta är ungefär 720 kr/månad. För de flesta är detta en mycket svår ekvation. Att höja ersättningen till samma nivå som barnbidraget vore rimligt, då de då behandlas utifrån ekonomisk synpunkt på samma sätt som andra barn i Sverige.

26725 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att
- bifalla motionen
- skicka motionen vidare till partistämman

4.57 Sveriges försvarsförmåga

Hans Johansson, Skaraborg

26730

Under det Kalla kriget hade Sverige ett väl utbyggt invasionsförsvar. Det svenska samhället var på den militära och civila sidan genomorganiserat för att klara av ett anfall på Sverige.

26735

Detta innebar att det svenska försvaret hade stora resurser i form av materiel och personal. Det svenska flygvapnet och flottan var bland de starkaste i världen för att kunna ta emot den första stöten vid en invasion. Om invasionen inte skulle kunna stoppas på Östersjön skulle markstridskrafterna försvara Sverige och civilförsvaret skulle se till att samhället fungerade så bra som möjligt trots kriget. För att det ovanstående skulle fungera krävdes det att Försvarsmakten har tillräckligt med resurser. Så var det då, men än idag och för att det civila samhället skulle fungera så normalt som möjligt krävdes det att det fanns beredskapslager med mat, drivmedel och övrigt som krävdes för att man ska kunna leva, även i en krigssituation där gränserna var stängda och den inhemska produktionen var kraftigt försvagad.

26740

26745

I och med Kalla krigets slut monterades både det militära och civila försvaret ner, ekonomiskt, materiellt och personellt.

I och med den mycket osäkra tid vi nu lever i krävs det nu att både det militära och civila försvaret rustas upp snabbt och med kraft.

Utifrån ovanstående resonemang yrkar jag att:

26750

Centerpartiet arbetar för:

Jag/vi yrkar därför:

att minst 2% av BNP avsätts till Försvarsmakten, så den svenska försvarsförmågan förstärks.

26755

att civila och militära beredskapslager återinförs över hela Sverige så att en kris eller krig klaras av trots stängda gränser.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

26760

Yttrande från distriktet:

Efter votering med siffrorna 5 – 4 beslutade distriktsstyrelsen anta följande yttrande.

Det är ett faktum att Sverige behöver en ökad försvarsförmåga och därom råder det ingen tvekan. Att riket som helhet kommer få bekymmer oavsett om vi behöver ställas inför en krisberedskap av

26765

krigshandling terrorishandling eller naturkatastrof. Sveriges förmåga att klara en kris eller en stängd gräns är långt från tillfredställande. För att klara detta krävs att såväl det militära försvaret, polis och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, tillförs resurser. Sverige behöver bygga upp ett totalförsvar igen. I en orolig omvärld är det inte bara det militära försvaret som behöver stärkas för att klara en ökad krisberedskap. Distriktsstyrelsen ställer sig tveksam till att fastslå %-andel av BNP till Försvarsmakten detta eftersom en krissituation och sårbarheten är mer komplex än enbart krig. Det

26770

är den totala krisberedskapen i landet som måste medvetandegöras och förstärkas. Såväl civilt som militärt. Därför behöver de resurser som krävs tillföras i den takt som vi kan bygga och förstärka vårt totalförsvar.

26775

Att bygga upp militära beredskapslager anser distriktsstyrelsen tillhör en förgången tid. För oss i Centerpartiet är det långt viktigare att tillföra resurser så att vi blir alltmer självförsörjande på såväl livsmedel som inhemsk energi. Att hålla militära beredskapslager anser distriktsstyrelsen vara både

dålig resurshushållning och dyrt sätt att tillgodose befolkningen i en krissituation. Det långsiktiga måste därför vara att öka den svenska självförsörjningen.

- 26780 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att
- avslå att-satts 1 och 2
- motion jämte yttrande skickas till partistämman i Malmö
Reservation Kjell Sjölund, Hans Johansson, Linnea Hultmark, Emil Gullbrantz till förmån för följande yttrande:
- 26785 Att försvarsförmågan behöver förstärkas och att mer ekonomiska medel behöver tillskjutas är de flesta partier i vårt land överens om. Hur mycket som behöver tillskjutas råder det dock olika uppfattningar om. 2015 var försvarsanslaget 1,1% av BNP (42 miljarder kronor). En ökning till 2% av BNP innebär ett tillskott på ca. 40 miljarder kronor och några sådana summor nämns inte i den politiska diskussionen. 2% av BNP kan dock vara ett långsiktigt mål men det är angeläget att mer pengar tillförs så att Sverige närmar sig NATO- ländernas nivåer som motionären skriver. Idag är det fem NATO-länder som lever upp till ett försvarsanslag på 2% av BNP.
- 26790 Reservanterna föreslår stämman att
- bifalla att-satts 1 och 2
- motion skickas till partistämman
- 26795 Distriktstämman yrkande:
- Att sätta mål om att nå 2 % av BNP på sikt avsätts till Sveriges försvar.
- Att försvarsberedningens analyserar och tar fram förslag till beslut för att etablera ett modernt totalförsvar där hela samhället inkluderas, även på individnivå.
- 26800

Kommitté 5 - Utbildning

5.1 Särskolan

Göran Tingström och Per Lodenius, Stockholms Stad och Stockholms Län

- 26805 I FNs Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning kan man läsa att personer med funktionsnedsättning ska få utbildning som andra. Det ska finnas olika slags utbildningar både för barn och vuxna, så att de inte diskrimineras. Staterna ska också se till att personer med funktionsnedsättning kan gå på universitet, vuxenutbildning och utbildning till olika yrken på samma sätt som andra.
- 26810 På Centerpartiets hemsida kan man också läsa "För de personer som gått i särskolan saknas alternativ. För den som vill studera finns enstaka kurser vid kommunens särskilda utbildning för vuxna eller folkhögskola. Universitet och högskolor erbjuder i dagsläget inga anpassade utbildningar. Vi måste därför se över systemet så att det kan skapas fler möjligheter till eftergymnasial utbildning för personer med intellektuell funktionsnedsättning."
- 26815 Livslångt lärande, möjligheten att vidareutbilda sig också efter gymnasiet, är viktigt. Också den som har en intellektuell funktionsnedsättning och därför gått i särskola borde ha den möjligheten. Lika viktigt som det är att de som har det lätt för sig har möjligheten att utvecklas efter sin förmåga och sitt intresse, lika viktigt är det att de som har en intellektuell funktionsnedsättning också får möjligheten att utvecklas efter sin förmåga och sitt intresse. Men har du gått i särskola så har du inte samma möjlighet. Det beror egentligen på vad kommunen vill erbjuda dig och faktiskt tillåter. Du har egentligen ingen egen valmöjlighet.
- 26820
- 26825 Flera projekt och utbildningar försöker hitta modeller för en eftergymnasial utbildning för den som gått i särskola. Många goda exempel finns på flera håll i landet. Men nu behövs det permanenta lösningar, där särskola inte längre innebär ett hinder för studier efter gymnasiet. De projekt runt om i landet som genomförs och har genomförts på detta tema ger en bra grund för ett regelverk där det öppnas upp möjligheter för den som gått i särskola till utbildning på högskola och yrkeshögskola liksom på andra eftergymnasiala utbildningar.
- 26830
- 26835 Har du gått i gymnasiesärskolan så behöver du troligen också stöd efter gymnasiet. Stöd till att staka ut framtiden efter gymnasiet, som utbildning och arbete. Det kan behövas stöd för att komma ut på arbetsmarknaden liksom stöd till arbetsgivaren. Men också stöd för att kunna studera vidare efter gymnasiet. Tyvärr är det stöd som behövs inte alltid en självklarhet. Här behöver mycket förbättring göras. Vi behöver ta tillvara på alla individers förmågor och möjligheter. Stödet behöver sättas in tidigt. Gymnasiesärskolans sista fjärde år borde till största delen användas för att förbereda och ge stöd till fortsatta studier eller arbete efter gymnasiet. Här måste lärare, yrkesvalslärare liksom arbetsförmedling och andra myndigheter få klara direktiv om hur detta ska gå till.
- 26840
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet driver att även om man gått i särskola ska man ha rätt att bestämma över sin egen karriär efter gymnasiesärskolan och rätt till stöd för sitt val
- 26845 Att Centerpartiet också fortsättningsvis arbetar för att ge även den som gått i gymnasiesärskola möjlighet till eftergymnasial utbildning
- Att Centerpartiet arbetar för att gymnasiesärskolans fjärde år ska innehålla förberedelse och stöd till fortsatta studier eller arbete efter gymnasiet

26850 Att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

26855

Distriktsstyrelsens svar:

26860 Vi i distriktsstyrelsen vill tacka motionärerna för en väl skriven motion som lyfter en viktig fråga. Det är en självklarhet för oss i Centerpartiet att också de med intellektuell funktionsnedsättning ges möjlighet till eftergymnasial utbildning, och motionärerna hänvisar själva till Centerpartiets hemsida där det tydligt går att läsa att vi vill se fler möjligheter på just det området.

Vi delar motionärernas ambition i motionen och välkomnar idén om att gymnasiesärskolans fjärde år ska innehålla förberedelse och stöd till fortsatta studier eller arbete efter gymnasiet. Som motionärerna skriver behöver vi ta tillvara på alla individers förmågor och möjligheter.

26865 I Stockholms stad centerdistrikt har vi sedan i september fyra stycken politikgrupper som arbetar med att utveckla konkreta politiska förslag för olika politikområden. Dessa grupper kommer utvärderas under våren och fortsätta sitt arbete under nästkommande verksamhetsår för att leverera politik till vårt framtida valprogram inför valet 2018. Då detta arbete redan är igång och fungerande tror vi att det är bättre att låta den grupp som sysslar med bland annat skolfrågor lyfta särskolefrågan lite extra, än att tillsätta en helt ny grupp som då skulle jobba parallellt med denna.

26870

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman att besluta:

Att bifalla att-sats 1, 2 och 3 i sin helhet.

Att vidaresända motionen till arbetsgruppen "Världens öppnaste stad med lika möjligheter i innerstad och ytterstad", och att i och med detta anse motionens 4:e att-sats besvarad.

26875 Att skicka motionen till Centerpartiets riksstämma.

Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut

26880 - Att bifalla att-sats ett, två och tre i sin helhet.

- Att vidaresända motionen till arbetsgruppen "Världens öppnaste stad med lika möjligheter i innerstad som ytterstad", och att i och med detta anse motionens fjärde att-sats besvarad.

- Att skickat motionen till Centerpartiets riksstämma

Kommittén föreslår att stämman bifaller följande att-sats:

26885 - Att Centerpartiet också arbetar för att ge även den som går i gymnasiesärskola möjlighet till ett samarbete med lokalt näringsliv, t.ex. genom praktikplats eller liknande.

Beslut:

Stämman beslutade

Att bifalla kommitténs förslag till beslut

26890

5.2 Lärare i svenska som andraspråk

Johanna Rotebäck, Stockholms Stad

26895 Hösten 2014 fanns det i grundskolan 91 100 lärare i tjänst med en lärartäthet på 12,1 elever per lärare. Över 90 procent av de lärare som undervisar i svenska på grundskolan är behöriga och totalt i riket är det bara 4 procent av eleverna som inte når godkänt betyg i svenska vid grundskolans slut. Det innebär att vi har en hög andel legitimerade lärare i svenska vilket i sin tur ger goda studieresultat.

26900 Enligt tidigare behörighetsförordning fick lärare i svenska automatiskt behörighet även i svenska som andraspråk för samma åldersspann, något som togs bort i december 2013. Numera krävs det 30 högskolepoäng för att undervisa år 16 och 45 högskolepoäng för år 79. Det motsvarar en respektive en och en halv termins högskolestudier på helfart. Problemet är att få väljer svenska som andraspråk som ett huvudämne och kompetensen måste därför ofta läsas in parallellt med heltidsstudierna eller heltidsarbetet, vilket tyvärr avskräcker många.

26905 Under 2015 ansökte 70 384 barn om asyl i Sverige och bara i Stockholms län har det tagits emot 5397 barn. Med skolverkets beräkningar på en lärartäthet på 12,1 elever per lärare innebär det ett behov av 450 lärare alternativt klasser. Under förutsättning att en heltidsarbetande lärare undervisar 8 klasser behövs således 56 lärare för att täcka Stockholms behov. På Platsbanken fanns det 22/1, 2016, 60 tjänster ute i svenska som andraspråk bara i Stockholms län och 420 totalt i hela riket. Behovet av behörig och kompetent personal inom svenska som andraspråk är enormt.

26915 Som en konkret åtgärd för att möta de problem som uppstår i den dagliga verksamheten på våra skolor runt om i landet bör samma behörighetsgivandeprincip som rådde innan december 2013 återtas. Det skulle innebära en drastisk ökning bland antalet behöriga lärare i svenska som andraspråk och därmed öka dessa lärares karriärmöjligheter och konkurrenskraft.

26920 Det har redan visat sig att vi har högst kompetenta lärare i ämnet svenska i Sverige som rimligtvis borde kunna undervisa även i svenska som andraspråk; speciellt då svenska idag ofta kombineras med ytterligare ett språk vilket gör att dessa lärare redan har kompetens i andraspråksundervisning. Dessutom bör det införas ett statligt lönepåslag för de lärare som väljer att läsa upp kompetensen vid sidan av sin tjänst, som träder i kraft vid avslutad utbildning. Förslagsvis en större summa vid högre kompetens.

26925 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att behöriga lärare i svenska automatiskt ska ges behörighet även i svenska som andraspråk för samma undervisningsstadie. Både redan utbildade lärare och nytexaminerade.

Att Centerpartiet verkar för att lärare som väljer att utöka sin kompetens, i svenska som andraspråk vid sidan av sitt arbete, ska ges ett statligt lönepåslag vid avslutad utbildning.

26930

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

26935 Sverige och Stockholm står inför många utmaningar när det gäller kompetensförsörjningen av lärare i många ämnen, inte bara lärare i svenska som andraspråk. Motionären lyfter just dessa utmaningar och pekar på att det redan idag finns en stor brist på lärare i svenska som andraspråk. Att undervisa i svenska och i svenska som andraspråk torde vara två olika professioner och det är inte en självklarhet att kunskaper och utbildning i det ena ämnet ska leda till behörighet i det andra och

- 26940 viseversa. Som motionären nämner står vi dock inför ett stort tillfälligt behov av vissa lärarkompetenser som inte kommer vara tillgängliga i hela landet om inte modiga reformer genomförs. Centerpartiet har lyft på nationellt plan att tillfälligt under 3 år slopa kravet på lärarlegitimation för att genomföra sådana uppgifter som är reserverade för legitimerade lärare. Det är ett politiskt spår som i första hand borde utredas istället för handplockade undantag till vissa skolämnen.
- 26945 Löner i Sverige ska enligt den svenska modellen sättas av parterna, i det här fallet kommunerna och de fristående huvudmännen samt de fackliga organisationerna. I Stockholm förde alliansen en tydlig lönehöjande politik för alla lärargrupper fram till valet 2014 och några behov av statliga lönepåslag fanns det aldrig behov av. Systemet med förstelärare har löpt väl ut och lärare har i dagsläget fått tydligare och bättre karriärvägar med möjligheter till en högre lön. Statliga lönepåslag som kommer in från sidan av den modellen som alliansen har arbetat fram under många år försvårar en fortsatt lönehöjande politik. Dessutom har utbildningsförvaltningen i Stockholm Stad uttryckt oro över den ökade mängd administration som statliga lönebidrag innebär.

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman att besluta:

- 26955 Att avslå motionen i sin helhet.
Att motionen vidaresänds till riksstämman

Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut

- 26960 - Att avslå motionen i sin helhet.
- Att motionen vidaresänds till riksstämman.

Beslut:

Stämman beslutade

Att bifalla kommitténs förslag till beslut

26965

5.3 Nationell plattform för skolan

Amir Hashemi, Skåne

26970 Skolans uppdrag är att ge alla barn och unga samma möjlighet att tillgodogöra sig kunskap och nå sin fulla potential oavsett bakgrund. Skolans förmåga att hantera detta uppdrag är avgörande för barnens livsmöjligheter och jämlikheten i hela samhället.

26975 Enligt de senaste rapporterna från Pisa och TIMSS (december 2016), som arbetar med omfattande kunskapsutvärdering i världen, är ojämlikheten stor och har ökat i skolan i Sverige. Ett sätt att bryta trenden är det genom en nationell digital plattform som centralt effektiviserar planering, undervisning, och administration i skolan.

26980 Plattformen bidrar med färdigformulerade terminsplaneringar, lektioner med anpassning till elevers olika behov, tester och prov, diverse underlag, digitala verktyg för administration och kommunikation. Lärare, administratörer och rektorer/ledningar kan dessutom skapa egna material på plattformen som kommuniceras med kollegorna i hela Sverige i syftet att göra skolan nationellt likvärdig med hög kvalitet.

26985 Initiativet frigör mer tid och resurser åt pedagogik, elever, personalen, arbetsmiljön och skolmiljön närodlad politik som banar vägen till skola i världsklass.

Jag/vi yrkar därför:

26990 Att skolverket skapar en digital nationell plattform som effektiviserar planering, undervisning och administration i den svenska skolan. I plattformen så ingår delar såsom lektioner med anpassning till elevers olika behov, tester och prov, färdigformulerade terminsplaneringar etc.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

26995

5.4 Strategi för reducering av lärarbristen

Amir Hashemi, Skåne

- 27000 En av sex behöriga lärare har redan övergett yrket. Sex av tio verksamma lärare överväger att lämna läraryrket. Dessutom lämnar en av fem nyutexaminerade yrket högst tre år sedan utbildningen.
- 27005 Det finns därmed ett stort rekryteringsbehov i skolan, inte minst med tanke på pensionsavgångar närmaste åren. En av fem som idag arbetar som lärare är obehörig. Dessa går på tidsbestämda anställningar, ofta på högst ett år. Inte så sällan får de "sämre klasser" medan behörig "bättre klasser". Dessutom kan obehöriga frångå undervisningsansvar så fort skolan får tag på behörig lärare oavsett yrkesskicklighet och de möjliga effekterna på eleverna. Dessa omständigheter förstås påverkar arbetsmiljön och därmed chanserna att bibehålla de verksamma i skolan.
- 27010 Enligt SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) är stor grupp av dessa välutbildade, men bara saknar den formella behörigheten. Med tanke på skolans stora rekryteringsbehov är det viktigt att applicera flera strategier som leder till lärarbehörighet.
- 27015 För lärarbehörighet räknas det idag enbart de akademiska meriterna. Genom ett samarbete mellan Skolverket och skolan ska en smidigare väg till behörighet skapas. Genom lokala utvärderingar ska de obehöriga få möjlighet att redovisa yrkesskicklighet som lärare. Detta tillsammans med de akademiska meriterna ska vägas intill en mera väl anpassad plan till lärarbehörigheten och tillsvidareanställning. Det är nämnvärt att idag skolan utan någon direkt medverkan av Skolverket utför utvärderingar som är basen för uppgradering av verksamma lärare till förstelärare.
- 27020 Jag/vi yrkar därför:
Att Skolverket skapar flera nya strategier som leder till lärarbehörighet. Ett sätt är att i samarbete med rektorer införa lokala utvärderingar för att väga in även yrkesskicklighet.
- 27025 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

5.5 Snabbare högskoleexamen

27030 Karin Green, Kungsbackabygdens Centerkvinnor, Halland

27035 På arbetsmarknaden har vi ett stort antal personer som söker okvalificerade arbeten, samtidigt som många arbetsgivare söker med ljus och lycka efter kvalificerad personal. De som söker enklare arbeten är dels äldre med låg utbildning och nyanlända, men också en hel del ungdomar som lämnat gymnasiet och har för avsikt att läsa vidare om några år eller har studieuppehåll från högskolan, då de tycker det är roligare jobba och resa i några år först. De kommer igång med högskolestudier senare än studenter i många andra länder och får sin examen senare. Det verkar onekligen trevligt, men försämrar ungdomarnas livsinkomst och därmed pension samt förutsätter ofta att föräldrars ekonomi ska stötta. Samtidigt försöker Centerpartiet skapa ”enkla jobb” för personer som verkligen inte har stora chanser på den kvalificerade delen av arbetsmarknaden. Därför behöver vi inte bara förbättra resultaten i grundskola och gymnasium, utan även öka motivationen hos unga människor att studera vidare och avsluta högre studier fortare.

27045 Jag/vi yrkar därför:
att ungdomar som läser vidare direkt eller inom något år efter gymnasiet uppmuntras genom extra bonuspoäng i antagningssystemet

att antagningsgrupperna för ungdomar som söker högre utbildningar direkt eller inom något år efter gymnasiet utökas

att de som tar sin examen på utsatt tid får en del av studiemedlen efterskänkta

27050 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. snabbare högskoleexamen

27055 Samhället har under ett antal år gått från en syn på lärande, som något man ägnar sig åt som barn och ungdom till något som istället pågår genom hela livet. Om man väljer och i så fall när man väljer att läsa vid universitet eller högskola måste vara ett val som var och en gör utifrån sina egna förutsättningar och behov. Det är inte alltid bäst att börja studera direkt efter gymnasiet utan ett år med arbete eller resor kan tvärtom innebära en större motivation och bättre resultat när man väl sätter igång. Oberoende av när man väljer att eventuellt studera vidare är det viktigt att man kan söka in med samma förutsättningar, som alla andra. Det finns därför ingen anledning att införa bonussystem eller speciella antagningsgrupper för det som fortsätter att läsa direkt efter gymnasiet.

27065 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

5.6 Skolinspektionen

27070 *Elena Fridfelt, Ale Ingrid Lindblad, Göteborg, Göteborg*

Skolinspektionen är en statlig myndighet som granskar skolor och bedömer ansökningar om att driva fristående skola. De har tillsynsansvar för skola, vuxenutbildning, fritidshem, förskola och annan pedagogisk verksamhet.

27075

Skolinspektionens uppdrag innebär bl.a. att granska kommunala skolor. Detta sker tex dels genom regelbunden tillsyn och dels genom riktad tillsyn.

27080

Alla barn och elever har rätt till en god utbildning med hög kvalitéer och det är bra att de som utövar utbildning granskas. Vi eftersträvar en likvärdig skola över landet och mellan olika driftsformer. Skolinspektionen får idag bara påvisa vad som fungerar dåligt och får inte föreslå hur man kan göra istället. Samtidigt kommer rapporter om krav på lärare o skolläda i form av administration och komplicerade svarsprocesser. Skolinspektionen kan visserligen hänvisa till framtagna allmänna råd men de är betydligt mer övergripande än de råd som skulle kunna ges i samband med riktad tillsyn.

27085

Vi ser att skolinspektionen skulle kunna göra ännu större nytta för att garantera kvalitéer på utbildning genom att ge konkreta råd: visa på rutiner, checklistor, blanketter, stödsystem som ligger i linje med allmänna råden och som är baserade på forskning och beprövad erfarenhet.

27090

Skolinspektion ska också tydligare avskrika de ärenden som inte grundar sig rätt till särskilt stöd, rätten till utbildning, kränkande behandling eller övriga grunder för anmälan.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att Skolinspektionens uppdrag förändras enligt ovanstående intentioner dvs att skolinspektionen ska använda sin breda kompetens och erfarenhet för att stötta, ge råd och sprida best practice tex i samband med enskild/riktad tillsyn.

27095

Att Distriktsstämman yrkar bifall till motionen samt skickar den för behandling till Centerpartiets riksstämman.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27100

Yttrande från distriktet:

”Staten är till för att underlätta, inte att hindra, människors möjligheter att göra det mesta möjliga av sin egen förmåga och att våga växa bortom sina egna gränser”.

27105

Så lyder den första meningen i Centerpartiets idéprogram under rubriken Staten och Samhället. Vidare står det: ”Dess (statens) mål ska vara att [...] öppna livschanser för alla genom likvärdig utbildning [...]”.

Det vill säga att staten ska vara ett stöd, inte en last och att staten har som uppgift att möjliggöra och garantera en god och likvärdig utbildning oavsett var du bor eller vilket ekonomiskt välstånd du är född in i.

27110

Under rubriken Velfärd – Utbildning fortsätter resonemanget och bl.a. skrivs:

”Det offentliga ska garantera att utbildningen lever upp till höga krav på kvalitet och ge alla elever rätt till det stöd och den tid som krävs för att kunna lämna skolan med fullgoda kunskaper och uppnådda mål. Skolan måste vara i ständig utveckling och kunskap inhämtas med nya redskap, modern pedagogik och teknik.”

27115

Lite längre ner i avsnittet står det:

”För att säkra kvaliteten och möjligheterna till högre utbildning behövs det en mångfald av lärosäten i hela landet, med frihet att själva utforma utbildningen, som en del av ett samhälleligt ansvar. Lokala, regionala och privata initiativ bidrar till att stärka dessa möjligheter”

27120 Alltså eftersträvas en skola, ett skolsystem, där den likvärdiga utbildningen är garanterad och som utvecklas och förändras efter behov och önskemål. En skola som tar egna beslut och initiativ och som anpassar sin verksamhet efter lokala förutsättningar.

Vi tror också på valfriheten och individers och familjers förmåga att själva kunna välja skola efter önskemål, med den utformning som passar just deras behov. Vi tror också på olika driftsformer i skolutbudet.

27125 Att garantera och möjliggöra en likvärdig utbildning i en uppsjö av skolor, driftsformer och pedagogik, på olika ställen i landet med olika ekonomiska förutsättningar är en utmaning, och det är där Skolinspektionen kan vara ett viktigt stöd.

27130 Att, som motionärerna föreslår, ge Skolinspektionen verktyg att stötta skolor genom konkreta förslag baserade på forskning och rutin, är en god idé som kan avlasta många skolor och kommuner som, av olika anledningar, inte själva har förmåga eller resurser att kunna vidareutveckla och förbättra sin verksamhet.

27135 På så sätt, genom att erbjuda ”blueprints” på god pedagogisk verksamhet, läggs utvecklings- och upplärningskostnader på staten medan skolans och lokalsamhällets självbestämmande bibehålls med frihet att anpassa verksamheter efter lokala behov och förutsättningar. Detta ligger väl i linje med Centerpartiets idéprogram och kan vara ett bra verktyg för en likvärdig utbildning i hela landet. Eller sammanfattningsvis, en god modell för staten att underlätta för lokalsamhället att göra det mesta möjliga av sin egen förmåga och våga växa och utvecklas.

Distriktsstyrelsen yrkar:

27140 Att skicka motionen vidare till partistämman utan ställningstagande.

Beslutar att: bifalla DS:s förslag.

5.7 Studiesparande

27145 Christian Widlund, Östergötland

Arbetslösheten i Sverige är fortsatt hög inte minst bland invånare med lägre utbildningar. Behoven av "enkla jobb" är stort då det ofta är ingången i arbetslivet inte minst för många nyanlända, ungdomar och lågt utbildade. Ett annat sätt för att öka möjligheterna till att få jobb är att skaffa sig en utbildning. För många utan utbildning som redan har startat sitt arbetsliv kanske genom ett enklare jobb riskerar att fastna i branscher med låg lön, även om de egentligen har kapacitet att kunna skaffa sig utbildning och på så sätt också ett jobb med högre lön. Har man börjat tjäna egna pengar blir steget att börja plugga igen och leva på studielån mycket svårare att ta. Skulle man däremot under tiden man arbetar få extra incitament att spara pengar, för att senare kunna utbilda sig utan större ekonomiska skillnader jämfört med att arbeta, tror jag att fler människor skulle välja att efter gymnasiet först arbeta några år och sedan läsa vidare antingen på högskola/universitet eller på en yrkeshögskola.

27160 Många unga väljer idag att efter gymnasiet jobba ihop pengar för att sedan ge sig ut på långresor, så vilja och förmåga att spara pengar finns om bara motivationen är hög. Med extra morötter att spara till utbildning tror jag att detta skulle vara attraktivt. Med en form av skattefritt sparande till studier med ett liknande upplägg som tidigare har funnits för pensionssparande tror jag att fler människor skulle välja att studera efter några år i arbetslivet.

27165 Skulle det sparade kapitalet inte användas till studier skulle de istället kunna göras om till pensionssparande efter en viss tid.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet arbetar fram ett förslag på en typ av "studiesparande", ett skattefritt sparande som kan användas till studier.

27170

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

27175 Styrelsen ställer sig bakom motionärens intention att ett ökat sparande till studier är av godo och bör stimuleras och utredas vidare.

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att tillstyrka motionen.

Distriktsstämman beslut:

27180 Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

5.8 Studie- och yrkesvägledning

Karin Green, Kungsbackabygdens Centerkvinnor Halland

- 27185 På dagens arbetsmarknad finns ett stort antal människor som söker arbete, samtidigt som ett stort antal arbetsgivare har problem att hitta rätt arbetskraft. Matchingen på arbetsmarkaden är i olag. I Sverige finns över 8000 olika yrkeskoder. Elever i högstadiet, som snart skall välja gymnasie-utbildning, känner i regel till bara ungefär 25 av dem. Vilka yrken som har goda framtidsutsikter eller ej också av betydelse vid gymnasievalet, men sannolikt lika okänt. Kunskaperna hos nyanlända är sannolikt än
- 27190 sämre. Sveriges elever gör fortfarande oerhört traditionella val till först gymnasiet och sedan framtida yrke och karriär. Utan en proffsig studie- och yrkesvägledning är föräldrar och andra i den närmaste omgivningen förebilder och ungdomarna får inte den helhetsbild av möjligheter som de behöver för att kunna göra välinformerade gymnasieval och därmed yrkesval med dagens förutsättningar.
- 27195 Jag/vi yrkar därför:
att studie- och yrkesvägledningen i högstadiet förbättras

att studie- och yrkesvägledningen i gymnasiet förbättras

att nyanlända i högstadieåldern får särskilt anpassad information om sina framtida studie- och yrkesmöjligheter
- 27200 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Motion ang. bättre studie- och yrkesvägledning
- 27205 Att bli studie- och yrkesvägledare kräver idag en treårig akademisk utbildning, vilket innebär att man är väl rustad för sitt arbete när man är färdig. De förutsättningar man får för att genomföra sitt arbete bestäms sedan av rektorn på den enskilda skolan, men den viktigaste uppgiften är att lotsa unga människor vidare från högstadiet till rätt gymnasieprogram och ifrån gymnasiet till rätt högskola eller yrkesbana. Dock fungerar studie- och yrkesvägledarna enbart som lotsar och det är alltid ungdomarna själva som äger att göra sina egna val. Även ungdomarnas föräldrar har naturligtvis ett stort ansvar i att lotsa sina barn rätt i livet. Att ungdomar inte känner till alla olika yrkeskategorier eller att de inte alltid gör de val, som arbetsmarknaden önskar, innebär inte att det finns något generellt fel i studie- och yrkesvägledningen.
- 27215 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionen
- Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

27220 **5.9 Läxläsning**

Karin Green, Maria Valeberg, Annika Hedman, Love Barkman, Halland

27225 Det är viktigt att det pedagogiska arbetet i skolan i huvudsak klaras av på skoltid, inklusive fritidstid, med stöd av pedagoger. Det innebär att skolan erbjuder eleverna tid för instudering (som att läsa och räkna matte) och läxläsning med tillgång till pedagog.

27230 Dels är det en fråga om att minska psykisk ohälsa hos unga orsakad av stress, genom att begränsa barnens arbetstid, till dagtid i skolan, och inte öka stressen genom att lägga på hemarbete flera kvällar i veckan, på ett sätt som inte skulle accepteras för vuxna.

27235 Dels handlar det om att förutsättningarna för att klara av att göra skolarbete i hemmet ser väldigt olika ut för eleverna, med t ex trångboddhet, och varierande förutsättningar för föräldrarna att hjälpa till. Ett fokus på daglig rörelse, som dans och extra idrott i skolan hjälper också till att förebygga psykisk ohälsa och koncentrationssvårigheter. Att stillasittande behöver varvas med rörelse dagligen, är både en rättvisefråga och en hälsofråga. Dels handlar det om att ge alla barn möjlighet att komma till sin rätt, och dels handlar det om att ge alla barn en god fysisk grund som kan bära genom livet.

Jag/vi yrkar därför:

Att alla skolor ska erbjuda läxläsning

27240 Att alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott i fritidsverksamheten för de yngre eleverna

Att alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott utöver idrottslektionerna för de äldre eleverna

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27245 Yttrande från distriktet:
Motion ang. "Förebygg psykisk ohälsa bland unga genom tydliga arbetstider i skolan och mer motion"

27250 Den negativa resultatutvecklingen under de senaste decennierna i svensk skola är knappast kopplad till att kraven i skolan är för höga. Dock måste det vara upp till varje skola och varje lärare att avgöra huruvida man vill använda sig av läxor och i vilken omfattning. Många skolor erbjuder redan idag hjälp med läxläsning efter ordinarie skoltid och detta är naturligtvis positivt, men en fråga för varje skola att själv besluta om. Att röra på sig och vara fysiskt aktiv är något som underlättar inläringen varför det finns anledning att utöka dessa möjligheter precis som motionärerna föreslår.

27255 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionens första att-sats
Att bifalla motionens andra och tredje att-sats.

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

27260

5.10 Betygssystemet i gymnasieskolan

Karin Green, Annika Hedman, Maria Valeberg, Love barkman, Halland

27265 Nuvarande kursbetyg i gymnasiet gör sannolikt att en del elever ger upp redan efter ettan. När varje enstaka kurs' betyg följer med till slutbetyget inser eleverna tidigt att det är kört att komma in på vissa utbildningar. Ett par låga betyg vid gymnasiestarten drar ner hela slutbetyget. Det gör gymnasietiden oerhört stressande. Med ämnesbetyg, där endast den högsta kursen står med i slutbetyget, har eleven chans att jobba upp sina betyg ända till trean. Sådana betyg visar mer sannolikt elevens progression och gynnar den som håller i och inte ger upp utan fortsätter lära.

27270 Jag/vi yrkar därför:
att gymnasiets kursbetyg ersätts med ämnesbetyg

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27275 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Betygssystemet i gymnasieskolan

27280 Det finns goda argument för att gå över från kurs- till ämnesbetyg i gymnasieskolan, dels för att det kan bidra till mer stress bland elever och lärare, dels för att progressionen i ett ämne kan bli tydligare vid betygssättning efter en längre tid. Nyttan måste dock vägas mot de problem en ny skolreform skulle innebära för lärarkåren och för intagningssystemen till högskolor och universitet. Den förra reformen genomfördes 2011 och det nuvarande systemet har bara funnits i sex år, vilket är en alldeles för kort tid. I skolan behövs det framför allt lugn, ro och stabila spelregler för att kunna förbättra resultaten. Ett nytt kurs- och betygssystem skulle även innebära problem för intaget till universitet och

27285 högskolor där det redan idag existerar tre parallella betygssystem, vilka ger studenter från olika tider olika förutsättningar att komma in på sina utbildningar. På längre sikt kan det vara aktuellt att gå den väg, som motionärerna föreslår, men i dagsläget skulle det skapa mer problem än det skulle lösa.

27290 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

5.11 Läroplanens teoretiska plan

27295 Karin Green, Annika Hedman, Maria Valeberg, Love Barkman, Halland

27300 I grundskolan har de teoretiska kraven ökat även i praktiska och estetiska ämnen. Det gör att den mer praktiskt eller konstnärligt lagde eleven har svårt att få bra resultat ens i ämnen som slöjd, hemkunskap, idrott och musik. Många av dessa ämnen leder efter gymnasiet till yrken som ofta innebär eget företagande. Det borde gå att minska de teoretiska inslagen i dessa ämnen och lämna större utrymme för alternativa arbetssätt och redovisningar. Det måste finnas möjlighet att i större grad mäta handens och hjärtats kunskap muntligt och genom praktiska uppgifter.

Jag/vi yrkar därför:

27305 Att de teoretiska kraven i praktiska skolämnena ses över

Att de teoretiska kraven i estetiska skolämnena ses över

Att yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogram innehåller kurser som förbereder för eget företagande

27310 Att grundläggande högskolekompetens görs till det normala i de yrkesförberedande och estetiska gymnasieprogrammen, med möjlighet att välja bort istället för tvärtom

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

27315 Motion ang. en översyn av läroplanens teoretiska krav

Även praktiska ämnen innehåller teoretiska delar, vilket inte finns någon anledning att ändra på. Det är naturligt att man inom ämnet musik även lär sig om olika musikgenrer och musiker eller att man inom ämnet Idrott och hälsa lär sig om kroppen och hälsan.

27320 Går man ett praktiskt program på gymnasiet, så är det viktigt att man har möjlighet att göra tillval, så att man får högskolebehörighet, men eftersom programmet har en tydlig inriktning mot ett kommande arbetsliv finns det ingen anledning att ändra på dagens system. Däremot är det viktigt att man på de praktiska programmet får lära sig hur det är att starta och driva ett eget företag.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

27325 Att avslå den första, andra och fjärde att-satsen

Att bifalla den tredje att-satsen.

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

27330 **5.12 Modernisering av skolan**

Rolf Ekelund, filosofie magister, utbildad ämneslärare, skribent och debattör och Michaela Haga, gruppleddare Österåker, Stockholms län

Bakgrund:

27335 I år är det 175 år sedan folkskolan instiftades i Sverige. Under tiden från då till idag har skolan genomgående haft socknen eller kommunen som huvudman. Ungefär halva tiden vardera. Redan tidigt avvisade såväl politiken som lärarprofessionen olika förslag om att kyrkan eller staten skulle överta huvudmannaskapet. I mitten av 1930-talet flyttades huvudmannaskapet från socknen till kommunen.

27340 Under perioden omkring år 1940 - 1970 dominerade inom skolpolitiken en stark strävan om att begränsa och helst eliminera den segregation som tidigare fanns inbyggd i skolsystemet. Folkskolan gav eleverna få möjligheter att studera vidare medan realskolan öppnade för vidare studier på gymnasiet och senare vid universitet och högskolor. Under 1950-talet studerade endast några få procent av årskullarna på universitet och högskola.

27345 Under parollen "En skola för alla" reformerades det svenska skolväsendet i grunden och fram växte en för praktiskt taget samtliga elever gemensam grundskola där alla elever studerar och hämtar kunskaper på lika villkor.

27350 Staten gavs under denna reformperiod en slags överhöghet, som delvis satte kommunens huvudmannaskap under förmynderi, men formellt var kommunen även under dessa decennier skolans huvudman. Den statliga myndigheten Skolöverstyrelsen som gavs en nära nog enväldig makt över skolväsendet fick uppdraget att genomföra de förändringar och reformer som krävdes för att nå målet. Regionalt fungerade länskolnämnderna som det statliga ämbetsverkets förlängda arm.

27355 När reformarbetet var genomfört och en fungerande grundskola fanns på plats i samtliga svenska kommuner nedtonades successivt Skolöverstyrelsens överhöghet och år 1991 genomfördes den så kallade kommunaliseringen av skolan. Den reella makten över skolan återfördes till huvudmannen, kommunen. Skolöverstyrelsen och länskolnämnderna avvecklades.

27360 Istället inrättades nu det nya, till format och mandat relativt begränsade, statliga Skolverket. Denna nya myndighet skulle leda arbetet med utveckling och implementering av läro- och kursplaner, serva skolorna med råd och stöd samt också svara för tillsyn och vid behov genomföra inspektioner. Efter några år flyttades uppdraget gällande inspektion till en egen självständig myndighet, Skolinspektionen. Utvecklingen under åren från omkring millennieskiftet och fram till idag har emellertid tagit en delvis annan riktning än den man planerade för vid den så kallade kommunaliseringen. Skolverket har successivt givits allt större makt och inflytande över skolväsendet och vi har i dagsläget en mer auktoritär och centraliserad styrning av skolans verksamhet än vad vi någonsin tidigare haft.

27365 Minska statens styrning av undervisningen:

27370 Staten ska förstås formulera läroplaner och kursplaner som vägledning för skolans undervisning. Dessa dokumenten ska också ange vad eleverna förväntas kunna prestera inom olika ämnen och områden när de lämnar skolan.

27375 Däremot ska läro- och kursplaner inte föreskriva hur lärare och elever ska arbeta i undervisningen. Den nuvarande statliga styrningen av skolan är omfattande och utövas bland annat via alltför detaljerade och föreskrivande kursplaner, strikta betygskriterier och obligatoriska så kallade bedömningsstöd.

Även de av Skolverket anbefallda bedömningsmatriserna samt övriga bedömningsstöd som återfinns i Skolverkets bedömningsportal bidrar till en statlig dirigerad av skolans undervisning.

- 27380 De styrdokument som skolan idag har att följa inverkar menligt på lärarnas och pedagogernas kreativitet samt på deras benägenhet att ta egna initiativ. Undervisningen blir enformig och framstår som utbildningsteknologisk, vilket gör den mindre inspirerande och motiverande för eleverna. Alltför ofta leder detta till att den arbetsglädje som annars präglar lärande uteblir för såväl lärare som elever. Denna utvecklingstrend måste nu upphöra. Lärare och elever behöver större frihet i skolarbetet.
- 27385 Tillsammans ska de själva äga rätten att välja arbetsmetod.
- Denna önskan om minskad statlig styrning finner stöd bland skolforskare och i nyutgiven pedagogisk facklitteratur. Även lärarnas största fackliga organisation, Lärarförbundet har givit uttryck för åsikter, som ligger väl i linje med de här förespråkade.
- 27390 Förtydliga skolans syfte:
Det föreligger behov av att förtydliga och konkretisera skolans demokratiska syfte. Detta ska inte enbart framställas som ett för skolan och undervisningen övergripande mål, utan även refereras till och integreras i kursplanernas målbeskrivningar för samtliga skolans ämnen.
- 27395 Läroplanens inledande formuleringar kring vår demokratiska värdegrund ska inte som nu betraktas som läroplanens ”poesidel”, utan istället inta positionen som läroplanens portal vars innehåll och budskap konkretiseras i kursplanerna.
Samhällsutvecklingen i vår omvärld kräver dessa förtydliganden.
- 27400 Modernisera betygssystemet:
”De antaganden om vad som motiverar elever, som skolans betygssystem bygger på behöver ifrågasättas” säger betygsforskaren Alli Klapp i en aktuell artikel (Altinget den 3 april, 2017). Enligt forskaren bör betyg ges senare i grundskolan än vad som nu gäller och betyget F (underkänd) bör tas bort.
- 27405 Belöning (betygen E-A) respektive bestraffning (betyget F) antas leda till att öka elevernas prestationer. Lågpresterande eleverna förväntas spurras till att prestera på högre nivåer och de högpresterande antas bli stimulerade till att fortsättningsvis prestera på ytterligare högre nivåer. Dessa antaganden kan ifrågasättas och bör problematiseras, enligt betygsforskaren. Alli Klapp hävdar att principen ”morot – piska” inte fungerar i ett lärandearbete.
- 27410 Istället bör vi enligt Alli Klapp och många andra betygsforskare fokusera de psykologiska och pedagogiska teorierna om yttre och inre motivation. Personer som drivs av yttre motivation förväntar sig en belöning som ligger utanför dem själva, till exempel pengar. De som däremot drivs av inre motivation presterar för att bidra till sin egen utveckling och för att nå kompetens. Den inre motivationen är grundläggande för människans natur och utgör kärnan i elevens lärandeprocess. Betygens funktion som en positiv faktor för elevernas motivation är således starkt ifrågasatt. I första hand gäller därför betygens funktion i svensk skola att fungera som instrument för urval till nästa nivå i utbildningssystemet.
- 27420 Det icke-godkända betyget bör således tas bort och betygssättningen flyttas fram till senare årskurser, förslagsvis till vad som gällde tidigare i svensk skola, nämligen åk 8.
- Bejaka användning av läromedel:
27425 Användningen av professionellt producerade läromedel i den svenska skolan har mer än halverats under de senaste fyra decennier. Skälet till nedgången står främst att finna i det förhållandet att undervisningen från och med införandet av Lgr 80, i allt större utsträckning bygger på så kallade elevaktiva arbetssätt.

- 27430 De tidigare i hög grad förekommande "heltäckande" läromedel ansågs i alltför hög grad styra lärarens och elevernas arbete. Lärarna hävdade sin rätt att själva välja undervisningsmetod och man strävade efter ett närmare samarbete med eleverna, som också gavs större inflytande över undervisningens innehåll och arbetssätt. Läromedlen ersattes i olika utsträckning med av lärare och elever egenproducerat material, stenciler, kopior (såväl legala som illegala) av boksidor, tidnings- och tidskriftsartikel, med mera.
- 27435
- Den nu sedan tjugo år pågående digitaliseringen av svensk skola har inte inneburit några påtagliga förändringar beträffande skolornas och lärarnas syn på användning av förlagsproducerade läromedel i undervisningen. Kopior och stenciler har ersatts av digitala lärresurser hämtade från internet, ofta från reklamfinansierade sajter där det står lärare i stort sett fritt att såväl lämna som hämta så kallade fria lärresurser (OER). Den största leverantören av fria lärresurser till den svenska skolan är förmodligen sajten www.lektion.se
- 27440
- De fria lärresurser som kan hämtas gratis på nätet är ytterst sällan granskade vad avser språk och innehåll. Alltför många håller så låg kvalitet att de inte borde få användas i undervisningen. Idag finns hos förlagen professionellt producerade läromedel, såväl analoga som digitala, tillgängliga för praktiskt taget alla skolans stadier och ämnen.
- 27445
- En i skolans styrdokument för samtliga elever fastställd rätt till tillgång till professionellt producerade och granskade läromedel skulle i hög grad bidra till ökad likställighet skolor och klasser emellan, oavsett i vilken kommun skolan är belägen och oavsett vem som är huvudman.
- 27450
- Lärare och elever väljer själva om, och i så fall i vilken utsträckning, de vill använda professionellt producerade läromedel i undervisningen. Metodfriheten ska respekteras, men lärare och elever som så önskar ska alltid ges tillgång till professionellt producerade läromedel.
- 27455
- Begränsa omfattningen av nationella prov:
Nationella prov (NP) genomförs årligen i vissa ämnen i årskurserna 3, 6 och 9 samt i vissa kurser i gymnasieskolan. Drygt 300 000 elever deltar i dessa prov.
I sitt nuvarande utförande blir en konsekvens av genomförandet av de nationella proven att i storleksordningen hundratusen lektioner går förlorade för eleverna, och att lärarna tvingas använda tusentals timmar åt att förbereda, genomföra och bedöma proven – tid som annars skulle kunna ägnas åt undervisning och formativ bedömning.
- 27460
- Enligt Skolverket är syftet med de nationella proven i huvudsak att stödja en likvärdig bedömning och betygssättning samt att ge underlag för en analys av huruvida kunskapskraven uppfylls på skolenivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.
- 27465
- Tillgänglig statistik visar att de nationella proven inte särskild väl fyller uppgiften att bidra till en likvärdig bedömning och betygssättning av eleverna. Jämförelser mellan elevers resultat på de nationella proven och de slutbetyg de erhåller när de lämnar grundskolan visar att så är fallet. I någon kommun får 20 % av eleverna ett slutbetyg i matematik som överstiger det betyg de erhållit på det nationella provet. I en annan kommun kan motsvarande siffra vara 80 %. De nationella proven kan således inte sägas bidra till likvärdig summativ bedömning av elevernas prestationer.
- 27470
- De nationella provens funktion, vad gäller information om huruvida kunskapskraven uppfylls på nationell nivå, kräver inte att samtliga elever deltar i provet. Ett slumpvis urval av elever ger ett fullgott underlag för bedömning av kunskapsnivån på nationell nivå. I exempelvis Finland och många andra med Sverige i avseendet jämförbara länder begränsas vanligen genomförandet av de nationella proven till att gälla ett mindre antal slumpvis utvalda skolor eller klasser, till exempel 10 % av de berörda målgrupperna.
- 27475

- 27480 En begränsning av de nationella provens genomförande skulle öka såväl kvaliteten som resultaten i den svenska skolan.
- Verka för en jämställd lärarkår:
Omkring 70 % av grundskolans lärare är kvinnor. För de lägre årskurserna är motsvarande siffra i
- 27485 nivån 90 %.
- Trots att vi vet att män och kvinnor lämpar sig lika bra för läraryrket så finns det en fara med den ojämna fördelningen.
Det nuvarande förhållandet leder med stor sannolikhet till en förstärkning av könssegregeringen och könsstereotyperna, vilket gör skolan motsägelsefull vad avser köns- och genusordningar.
- 27490 Den ojämna könsfördelningen i lärarkåren riskerar att bidra till att elevernas syn på jämställdhet mellan könen påverkas i en icke önskad riktning.
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för revidering av skolans läroplaner i syfte att minska statens inflytande över undervisningen och återge lärarna friheten att själva tillsammans med eleverna välja de metoder och arbetssätt som ska tillämpas i undervisningen.
- 27495 Att Centerpartiet verkar för förtydliganden av skolans syfte i läro- och kursplaner genom att i målbeskrivningarna för skolans samtliga ämnen infoga referenser med ämnesspecifika kopplingar till det övergripande målet om vår demokratiska värdegrund.
- 27500 Att Centerpartiet verkar för en reformering av skolans betygssystem med inriktningen att eliminera betyget F (underkänd) och att flytta fram det första betygstillfället till grundskolans årskurs 8.
- Att Centerpartiet som ett led i partiets strävan att nå likställighet i skolväsendet verkar för alla elevers rätt att i skolan ha tillgång till adekvata och professionellt producerade läromedel, såväl analoga som digitala.
- 27505 Att Centerpartiet verkar för begränsning av de nationella provens genomförande till att endast gälla elever vid ett mindre antal skolor, på statistiska grunder så utvalda att provresultaten lämnar behövlig information om i vilken utsträckning kunskapsmål
- Att Centerpartiet verkar för att kraftfulla åtgärder vidtas i syfte att åstadkomma en mer jämställd lärarkår.
- 27510 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

27515 **5.13 Terminer i skolan**

Yvonne Andrén, Bollebygd

Länge har skolan sett ut som den gör idag.

Nu trycks det in flera ämnen samt att man vill utöka antalet lektioner i en del befintliga ämnen.

27520 Det är dags att ta ett krafttag och ge lärare och elever den tiden som behövs för att lära.
Grundskolan ska ha tre terminer - ger mer tid för lärande samt att kortare terminer vilket ger såväl elever som lärare tid för återhämtning.

Jag/vi yrkar därför:

27525 Att Centerpartiet arbetar för att så snart som möjligt införa tre terminer i grundskolan.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

27530

5.14 En utvecklad skola

Johan Vesterlund, Skåne

27535 Svensk skola står inför stora utmaningar. Vi lyfter i senaste PISA, men lyftet är helt klart inte tillräckligt. Samtidigt har svensk skola sett i stort sett likadan ut sedan enhetsskolereformen genomfördes 1962. Forskningen har gått framåt och det finns därför ett behov av att utreda hur framförallt grundskolan ska utformas i framtiden, vilka för och nackdelar som finns med den svenska skolplikten kontra andra länders skolsystem. Därför borde Centerpartiet driva att vi ska utreda svenska grundskolans utformning förutsättningslöst för att se om den nu 55 år gamla skolformen fortfarande är den rätta sedd till vetenskaplig grund och beprövade erfarenheter.

27545 Dagens gymnasieskola upplevdes i och med skolreformen 2011 som alldeles för stelbent av både elever och lärare. I reformen framtog man elevers möjligheter att utforma sin egen utbildning och skolornas möjlighet till egna utbildningar i mycket stor mån, till förmån för centralt styrda program. Detta slår hårt mot de elever som vill specialisera sig under gymnasieskolgången, eller kommuner som vill locka elever att studera deras speciella program. Centerpartiet tror på decentralisering och valfrihet. Därför borde Centerpartiet ta ställning för större valmöjlighet och flexibilitet i gymnasieskolan, för att alla elever ska få en möjlighet att växa till sin fulla potential.

27550 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för en förutsättningslös utredning om den svenska grundskolan och dess skolplikt

Att Centerpartiet verkar för större flexibilitet och individualiseringsmöjligheter i gymnasieskolan

Att Motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma

27555 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

27560 Motionären lyfter den svenska skolans utmaningar. Ny forskning på området menar att skolsystemet behöver utredas. Motionären talar även om skolreformen 2011 stelbenta system med dess brist på valfrihet för eleverna. Distriktsstyrelsen delar motionärens åsikt och intentioner. Utbildningssystemet bör grundas på forskning. Alla elever ska beredas möjligheter att växa till sin fulla potential"

27565 Distriktsstyrelsen bifaller motionen och yrkar således på:

Att Centerpartiet verkar för en förutsättningslös utredning om den svenska grundskolan och dess skolplikt, och

Att Centerpartiet verkar för större flexibilitet och individualiseringsmöjligheter i gymnasieskolan, samt

27570 Att Motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

Distriktsstämmans yttrande:

att avslå motionens första att-sats.

att bifalla motionens andra och tredje att-sats och därmed,

27575 att Centerpartiet verkar för större flexibilitet och individualiseringsmöjligheter i gymnasieskolan.

att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

5.15 Lärlingssystem

27580 *Lennart Pettersson, Skåne*

Det finns idag välfungerande lärlingssystem i framför allt hantverksyrkena men även för t.ex. frisörer där det utfärdas gesäll- och mästarbrev. Därutöver finns det t.ex. AT-läkare och ST-läkare.

27585 Gemensamt för dessa är att man har en lägre lön under sin praktik och att det krävs ett visst antal timmar, innan man är att betrakta som fullärd och därmed också berättigad till full lön.

Detta, eller liknande system, borde vara möjligt att hantera även inom andra yrkeskategorier, t.ex. inom förskola och skola samt inom vården och sjukvården men förmodligen även inom andra yrken, vilket en framtida utredning får visa.

27590 Det är svårt att förklara att i vissa utbildningar ska man få lön medan man i andra ska arbeta utan lön. Därför krävs det också ett synsätt, där lärlingsåren ses som en praktisk del av utbildningen.

Genom att betala lön under praktik, där man de facto utför ett arbete, kan man stimulera fler att välja dessa yrken. Effekten av ett sådant system, torde också bli en mer likvärdig och rättvis utbildningssituation.

27595 Jag/vi yrkar därför:

att förutsättningarna för att inrätta lärlingssystem eller liknande system inom fler yrkeskategorier och i synnerhet inom välfärdssektorn, utreds.

27600 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

27605 Motionären lyfter lärlingssystem som ett bra utbildningssystem. Distriktsstyrelsen håller med motionären om att ett mer utvecklat lärlingssystem kan stimulera och förbättra utbildningen för vissa yrkeskategorier.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att bifalla motionen

27610 Att skicka motionen vidare till partistämman

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,

att bifalla motionen, och

27615 att skicka vidare motionen till partistämman.

5.16 Placering av fritidshem

Eric Bergner, Sören Olsson, Västerbotten

27620 I skollagen från 2009 anges i 10 § Placering av skolenhet att ”en elev i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, specialskola eller sameskola ska erbjudas utbildning i fri- tids hem vid eller så nära som möjligt den skolenhet där eleven får utbildning”.

27625 Lagen har av många kommuner tolkats som att fritidshemmet skall endera finnas i sam- ma byggnad eller inom en mycket snäv radie i en byggnad där eleven får sin utbildning.

27630 Lagen och regelverket är ett exempel på där städer och tätorter fått utgöra mallen för hur verksamheten ska bedrivas. För många grundskolor och förskolor på landsbygden har konsekvensen av regeln inneburit att lokaler endera blir överfulla eller står out- nyttjade. Många kommuner fått ökade skolskjutskostnader och elever har på grund av avstånden fått orimligt långa skoldagar. En förändring i lagen till en mera flexibel syn på placering av fritidshem skulle underlätta kommunens planering och förmodligen inte ha någon nämnvärd påverkan på fritids- hemmets möjlighet att komplettera övriga skolformers pedagogiska uppdrag.

27635 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att lagen ändras så regeln om att fritidshemmet måste vara placerat i skolenhetens närhet tas bort.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27640 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman.

27645 Reservation från Carina Sundbom
Många skolor på landsbygden riskerar att läggas ner, på grund av ekonomiska skäl, brist på behörig personal eller andra skäl som skolnämnder och skolledningar inte vill redovi- sa. Alternativet att behålla en skola på landsbygden blir ofta att starta en friskola. Alla friskolor har inte kapacitet att driva fritidsverksamhet inom friskoleföreningen. På dessa platser har kommunen haft ansvar att fortsätta driva fritidsverksamheten i anslutning till friskolan.

27650 I skollagen 3 § kan man läsa att ”hemkommunen ska erbjuda utbildning i fritidshem för elever som går i en fristående skola i de fall huvudmannen inte erbjuder sådan utbild- ning”. Om kommunen fräntas detta ansvar, och väljer att stänga fritidshem i anslutning till friskola, innebär det att elever hänvisas till ett fritidshem vid en annan skola. I många fall på landsbygden kan det handla om flera mil till närmaste kommunala fritidshem.

27655 Att ge kommunen möjlighet att genom lagändring verka så att fritidshemmet inte måste vara placerat i skolen- hetens närhet, innebär att många friskolor riskeras att ”svältas ut”. Kommunen har idag ingen skyldighet att ordna skolskjuts mellan fritidshem och skola. Det inne- bär att föräldrar på något sätt ska transportera elever-

27660 na till skolan efter morgonfritids på annan ort, och till fritidshemmet när skolan slutat. Detta är inte rimligt.

27665 Konsekvenserna blir att föräldrarna väljer att bosätta sig på den andra skolorten eller att de väljer en annan, kommunal skola, dit eleverna kan få skolskjuts. Detta blir slutet för många friskolor på vår landsbygd.

Därför föreslår jag distriktsstämman besluta
att avslå motionen.
Distriktsstämman beslutar att avslå motionen.

27670

5.17 En ekonomiskt hållbar skola

Anna Lasses, Stockholms län

- 27675 Att skolan är en av de viktigaste institutionerna i samhället håller nog alla med om. Det är i skolan vi lägger grunden för vårt demokratiska samhälle. Det är genom utbildning som individen får de möjligheter och verktyg för att sedan kunna klara sig på arbetsmarknaden och i samhället i stort. Att föräldrar och elever har möjlighet att välja vilken skola barnen ska gå är viktigt och något vi ska värna om, liksom möjligheten för engagerade företagare och organisationer att driva friskolor. Samtidigt måste vi minnas att utbildning inte är att jämföra med vilken handelsvara som helst.
- 27680 Utbildning har ett värde i sig och måste respekteras därefter. Det system som finns i dag, där föräldrar och elever bokstavligt talat på dagen kan lämna en skola och ta skolpengen med sig med omedelbar verkan, leder alltför ofta till orimliga konsekvenser för den skola som blir av med pengan. Ett rykte, välgrundat eller ej, kan leda till strömhopp av elever som leder till att skolan hamnar i en ekonomisk kris omöjlig att vända. I förlängningen leder det till att skolan har svårt att upprätthålla god kvalitet och efterfrågan från elever och föräldrar sjunker. På så vis bildas en negativ spiral som leder till att alla elever drabbas och i värsta fall väntar nedläggning eller konkurs. I stället skulle det behövas ett system som ger skolan en rimlig chans att återhämta sig. Exempelvis kanske det är bättre om elever tillåts byta skola mellan varje läsår, eller åtminstone inför en ny termin, vilket skulle göra det enklare för skolan att planera sin ekonomi.
- 27690 Självfallet ska det vara möjligt för en elev som flyttar eller blir utsatt för trakasserier eller råkar ut för något att byta skola. Men alltför ofta kan man se exempel på att elever flyttas för att skolan ”fungerar dåligt”.
- 27695 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet utarbetar ett förslag som, utan att krångla till det för någon part, leder till en ökad ekonomisk stabilitet och trygghet för skolorna i Sverige.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 27700 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att motionen anses besvarad
- 27705 Skicka motionen vidare till partistämman

5.18 Tillgång till högre utbildning

Andreas Eriksson, Skåne

- 27710 Arbetslivet är i hastig förändring och utbildnigar med några decennier på nacken är ofta föråldrade jämfört med den nuvarande arbetsmarknadens krav. Den traditionella modellen där man först utbildar sig och kanske skaffar en examen, och därefter är kvalificerad nog att arbeta livet ut är väldigt föråldrad och för människor, särskilt i den högkvalificerade delen av arbetskraften är kontinuerlig fortbildning avgörande för att förbli anställningsbar.
- 27715 I en begränsad utsträckning har den fria marknaden noterat detta och börjar tillgängliggöra allt fler kvalificerade fortbildningar som man kan gå samtidigt som man jobbar. Dit hör stora onlinekurser (MOOCs), micrograder i olika sakkunskaper och onlineföreläsningar av experter inom ämnen man kan behöva i sitt arbete.
- 27720 Tyvärr är de främsta leverantören av högre utbildning i Sverige, högskolan och universiteten, illa skickade att hjälpa den svenska arbetskraften fortbilda sig. Dessa är i regel offentligt finansierade och styrda på ett sätt som driver dem att prioritera långa sammanhängande utbildningar på helfart och med närvarokrav. Det gör dem ytterst illa lämpade för personer som redan håller en heltidstjänst och vars fortbildningsbehov inte är en kandidatexamen, utan snarare den specialiserade kunskaps som lärs ut i många av högskolans och universitetets delkurser.
- 27725 Just nu sitter de svenska lärosätena inne på stora mängder kunskap som är svår att ta del av om man inte också är redo att avbryta sitt jobb, pendla eller till och med flytta, och därefter studera i ett helterminssystem, något som sällan passar en heltidsarbetare med hem och familj. På så vis står en stor offentligfinansierad kunskapsreserv illa utnyttjad, samtidigt som många arbetstagare hamnar längre och längre efter i sin kunskapsutveckling.
- 27730 För att komma åt det här problemet bör den svenska högre utbildningen sättas under ett högre tryck att förmedla kunskap även till personer som ej kan studera i konventionell studietakt. Här finns ett antal enkla åtgärder som kan genomföras, inspirerade av vad som redan sker i privat sektor:
- 27735 a) Gör det möjligt att bryta upp terminer och delkurser i ännu mindre delar, så att det blir möjligt att under någon eller några veckor läsa in ett par högskolepoäng riktade mot just den del av sina studier som man har ett behov att uppdatera eller fortbilda sig inom.
- 27740 b) Uppmuntra lärosäten att ge kurser på distans, eller att ge samma kurs både med närvaro och på distans samtidigt.
- 27745 c) Spela in och tillgängliggör avsevärt större del av kursers föreläsningar digitalt, antingen för studenter eller för allmänheten. I och med att den högre utbildningen i Sverige i mycket stor grad är offentligfinansierad så är det rimligt att dess innehåll också kommer det offentliga till större del, utan den gate-keeping som kursansökan och aktiva studier medför. Här tillkommer förstås kostnader och begränsningar angående vilket material som föreläsaren grafiskt kan visa upp utan att betala licens- eller upphovsrättspengar, men denna ytterligare kostnad torde vara relativt liten jämfört dels med samhällsnyttan och dels med liknande utgifter i exempelvis biblioteks utlåning av e-resurser.
- 27750 Även med dessa åtgärder så finns det mycket kvar att göra för att säkra att den svenska högre utbildningen är ordentligt framtidssäkrad och att samhället står rustat för att möta arbetskraftens ökade behov av flexibel fortbildning, men om det är en lång väg att gå så kan vi likaväl ta det första steget idag.
- 27755 Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att fler svenska lärosäten gör det möjligt att läsa delar av kurser och tillgodogöra sig enstaka högskolepoäng inom olika kursmoment, utan att man behöver ansöka till och delta i hela kursen.

Att Centerpartiet verkar för att lärosäten uppmuntras att tillgängliggöra mer utbildning på distans.

27760 Att Centerpartiet verkar för att fler föreläsningar i högre utbildning spelas in och tillgängliggörs digitalt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27765 Inget yttrande insänt från distriktet

5.19 Förbättrad innovationssystem

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

- 27770 Centerpartiet har kraftfullt bidragit till en bra innovationspolitik i Sverige, dels genom sitt arbete i regeringsställning och arbete på Eu-nivå genom förarbetet till Horizon 2020. Det är främst småföretagen som kan öka antalet sysselsatta i svenskt näringsliv och framför allt måste vi i Sverige utveckla nya produkter som snabbt kan gå i produktion hos svenska företag. Produktionen är grunden för en positiv samhällsutveckling.
- 27775 Genom Sveriges inträde i EU har förutsättningarna för ökat samarbete med företag från annat EU land förbättras. Dessutom tillförs väldigt stora utvecklingsresurser genom EU:s forskning och innovationspolitik.
- 27780 Svenska småföretag har ett problem att finna kapital för att delta i projekt som till del är finansierade av EU medel. I dessa projekt kanske ca 35 % av medlen sökas från Kommuner, landsting och länsstyrelser, och här uppstår problem eftersom dessa oftast saknar medel, trots att projekten har kvalificerat sig i granskningar av projekthöjd etc.
- 27785 Undertecknad föreslår att vi i Sverige inför ett system som liknar det finska, där staten budgeterar för medel att finansiera huvuddelen av pengar som krävs som kompensation för EU-finansiering av utvecklingsprojekt. På detta sätt skulle möjligheten öka för att förbruka EU-medel som står till vårt förfogande samtidigt som förutsättningarna för svenska småföretag skulle förbättras för att snabbt utveckla nya produkter och tjänster.
- 27790 Jag/vi yrkar därför:
att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett system för statlig finansiering för kvalificerad kompensation till EU-medel inom projekt för forskning och utveckling som innefattar EU-s forsknings - och innovationsprogram.
- 27795 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

27800 **5.20 Elever med särskilda behov**

Thomas Söderlund, Norrbotten

27805 Enligt skolverkets rapportgranskning "Tillgängliga lärmiljöer, 2016" så ger huvudmän och skolor i Sverige inte tillräckliga förutsättningar för att lärmiljön ska vara pedagogiskt, socialt och fysiskt tillgänglig för elever med funktionsnedsättning. Ett genomgående resultat är att det skiljer sig mycket åt bland skolor och huvudmän vad gäller arbetet med att utveckla lärmiljöernas pedagogiska, sociala och fysiska tillgänglighet. Därmed skiljer sig också grundskolornas förutsättningar åt vad gäller att göra lärandet och skolmiljön mer tillgänglig för elever med funktionsnedsättning.

27810 Bland specialpedagogerna och speciallärarna bedömer en majoritet att de ansvariga skolhuvudmännen inte i tillräcklig utsträckning erbjuder det stöd som krävs för att skolenheten ska kunna utforma en lärmiljö som passar alla elever.

27815 Hälften av specialpedagogerna och speciallärarna anser att det finns vissa funktionsnedsättningar som skolenheten är sämre anpassad för. Drygt hälften anger att deras skolenhet är sämre anpassad för elever med olika neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF).

27820 I Skolverkets undersökning ger specialpedagoger och speciallärare uttryck för att elever i en "vanlig" klass kan vara på så vitt skilda nivåer kunskapsmässigt att en ensam lärare får mycket svårt att praktiskt genomföra den anpassning av undervisningen som varje elev har rätt till. Skolinspektionen lyfter upp att en av de mest framträdande fördelarna med särskilda undervisningsgrupper är att skolsituationen förbättras väsentligt när eleven placeras i särskild undervisningsgrupp eller får enskild undervisning. Men, skriver Skolinspektionen, skolorna har ofta låtit eleverna hamna i mycket svåra situationer innan de får stöd i form av särskild undervisningsgrupp.

27825 Drygt tre fjärdedelar av de enskilda huvudmännen tycker att det sätt som kommunerna fördelar pengar till enskilda huvudmän på är ett ganska stort eller mycket stort hinder för att skolan ska kunna ge stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

27830 Skollagens 3 kap. 10 § som anger att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att kunskapskraven ska uppnås, är ovillkorlig och alltså inte omgärdad av ekonomiska restriktioner. Det finns således tydligt lagstöd för att resursfördela utifrån elevers skilda behov.

27835 I vårt grannland Finland som lyckats få mycket bra skolresultat är ekonomiska satsningar i utbildningen medelmåttiga jämfört med OECD-länderna. Det handlar om ytterst effektivt använda ekonomiska resurser. Ett särdrag för elevernas prestationer i Finland är den lilla spridningen. De har i en internationell jämförelse få svaga elever, som alltså inte drar ner medeltalet.

27840 Anmärkningsvärt är att ju färre timmar eleverna går i skola desto bättre har de klarat sig. I Finland har 7-8 åringarna ca 540 årstimmar i skolan, medan OECD medeltalet ligger på ca 600 h/år (Lyytinen, 2003).

På nationell nivå visar resultaten att man kan bo i stort sett var som helst i Finland, i en stor stad eller på landsbygden, och ändå få samma möjligheter att lära sig. PISA-resultaten visar att skillnaderna mellan städer och landsbygden är små (Väljörvi et al, 2003:28).

27845 I Finland är lärarutbildningen väldigt eftertraktad och endast färre än var tionde som söker till klasslärarutbildningen kan antas.

I Finland finns särskilda bidrag avsedda för just skola och utbildning. I Finland satsar man på tidigt stöd i skolan. Man kartlägger och sätter in stöd och man vågar benämna funktionsnedsättningar och olika typer av inlärningssvårigheter vid namn.

27850 I Finland ges generellt stöd av läraren men speciellt stöd ges mest av specialläraren och det innehåller mycket individualiserad undervisning.

Källor:

Tillgängliga lärmiljöer, 2016 ,Skolverket

27855 https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3686

PISA-resultaten i Finland. Perspektiv på och förklaringar till framgången, Uljens

<http://www.vasa.abo.fi/users/muljens/pdf/PISA.pdf>

27860 Den finska grundskolans pedagogiska system och framgångar: en studie med utgångspunkt i PISAundersökningarna , Bibi Hultsberg & Sara Nilsson
<https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/3838/1/HT06-2611-071.pdf>

Jag/vi yrkar därför:

27865 att Centerpartiet verkar för att statliga medel tillförs kommunerna som är öronmärkta för att öka resurserna i skolan för barn med särskilda behov. Medlen får endast användas för dessa behov.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27870 Inget yttrande insänt från distriktet

5.21 Hemspråksundervisning

Yvonne Andrén, Bollebygd

27875 I tillägg till mina tidigare motioner om att lära sig svenska och ämnen i skolan vill jag lägga till att jag tycker att hemspråksundervisning ska tas bort från skolan.

Precis som föräldrar har ansvar för sina barn anser jag att det ligger på familjen att lära barn sin egen historia.

27880 Elever har så pressad tid idag med alla ämnen som ska hinnas med så här gäller det att ge alla barn samma möjligheter till samma grundutbildning varför jag anser att hemspråksundervisning ska bort då den dessutom stjälar viktig lektionstid av andra ämnen i vilka föräldrar för det mesta inte kan hjälpa barnen att ersätta kunskapen.

27885 Skolan måste ge alla barn bästa möjliga förutsättningar för att barnen ska kunna komma till den framtid som de själva väljer.

Jag/vi yrkar därför:

27890 Att Centerpartiet arbetar för att ta bort hemspråksundervisning så fort som möjligt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

27895

5.22 Studieavgifter

Victor Emanuel Chiorean, Stockholm län

- 27900 Förordning (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid svenska universitet och högskolor behöver ändras så att enbart de stater som erbjuder motsvarande villkor för svenska studenter ska bli avgiftsbefriade vid högre studier i Sverige.
- 27905 I syfte att inte minska den ekonomiska belastningen för svenska studenter i samband med högre studier i utlandet behöver Centerpartiet vidta åtgärder. Enbart stater och/eller utländska lärosäten som har ömsesidiga avtal med Sverige och/eller svenska universitet och högskolor ska kunna ta del av avgiftsfria studier i Sverige.
Motionen yrkar
- 27910 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska införa studieavgifter vid svenska universitet och lärosäten för alla utländska studenter vars hemland och/eller utländska lärosäten saknar ömsesidigt avtal med Sverige
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 27915 Inget yttrande insänt från distriktet

5.23 En skola byggd på evidens

Tomas Selin, Huddinge, Patrik Buddgård, Lidingö, Mathilda Laestadius, Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Stockholms län

27920

Skolan får jämförelsevis lite pengar för den verksamhetsnära forskning som behövs för att skola ska kunna vara baserad på evidens. Detta kan jämföras med läkarnas kliniska forskning. Under alliansregeringen lades ändå grunden för mer riktade medel till verksamhetsnära skolforskning.

27925

Skolforskningsinstitutet initierades för att främja en skola och undervisning baserad på forskning. Vi borde nu gå vidare i att se till att varje elev får gå i en skola byggd på evidens. Skolan och samhället är i ständig utveckling, och samtidigt som utmaningarna varierar så förändras förutsättningarna. För att varje elev ska få den bästa av undervisning, och att varje elev ska få en chans att uppnå sin fulla potential, krävs att vi investerar i skolan och lärarna.

27930

För att skolan ska kunna byggas på evidens krävs att skolan och lärarna utvecklar en sorts motsvarighet till läkarnas kliniska forskning. Ingrid Carlgren menar att motsvarigheten till detta är "forskning i anslutning till lärares professionella yrkesuppgifter och bör främst handla om lärande och undervisning ur lärarperspektiv." (Carlgren 2011, i Forskning om undervisning och lärande, nummer 5, sida 65). När Skolforskningsinstitutet initierades betonade yrkeskåren behoven av att involvera

27935

lärarna i forskningen, genom att bedriva verksamhetsnära forskning och att lärarna själva blir delaktiga i denna (Leif Mathiasson, i Pedagogiska Magasinet, nr 1 2014).

27940

Den utbildningsvetenskapliga forskningen måste handla om undervisning och lärande. Därför borde Skolforskningsinstitutet ett utökat uppdrag att initiera mer verksamhetsnära forskning i skolan, liksom vi måste ge fler möjligheter för lärare att gå forskarutbildning och kunna bidra till det utbildningsvetenskapliga forskningsfältet.

Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

27945

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att Skolforskningsinstitutet ska få ökad budget och utökat uppdrag till att initiera forskning.

att Centerpartiet verkar för att Skolverket ska få ett uppdrag att se över hur fler lärare kan erbjudas forskarutbildning, med finansiering för att fler lärare ska kunna forskarutbildas.

27950

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

5.24 Betygssystem i gymnasieskolan

27955 *Tomas Selin, Huddinge, Mathilda Laestadius, Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Patrik Buddgård, Lidingö, Stockholms län*

27960 Med den senaste läroplanen (Lpo 2011), och den senaste betygsreformen kom kritik från såväl elever som lärare. Kursinnehåll och betygskriterier är för otydliga. Syfte och kursinnehåll är ofta vagt formulerat och det finns stora likheter mellan olika kurser i ett ämne, vilket gör att den tanke som finns om progression tyvärr kan gå förlorad. För att varje elev bättre ska veta vad som förväntas, och för att förtydliga skolans och lärarnas uppdrag är det rimligt att kursmål och betygskriterier blir förtydligade och att det finns en tydligare uppdelning mellan kurser.

27965 För att ett sådant arbete ska få önskad effekt är det viktigt att man inte skapar fler mål, det riskerar bara att göra styrningen över skolan än mer otydlig. Det är av vikt att man har få men tydliga mål och betygskriterier så att man fortfarande har utrymme för lärarens professionella kompetens, elevens intressen, samtidigt som förväntningarna är tydliga.

27970 Skolverket borde därför få i uppdrag att tillsammans med lärare och andra ämneskunniga se över hur kursinnehåll och syfte, samt betygskriterier kan bli tydligare.

Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

27975 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att Skolverket tillsammans med lärare och ämneskunniga får i uppdrag att se över tydlighet i kursinnehåll och betygskriterier inom gymnasieskolan.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

27980 Inget yttrande insänt från distriktet

5.25 Studiegång

Tomas Selin, Huddinge, Mathilda Laestadius, Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Patrik Buddgård, Lidingö, Stockholms län

27985

Vi förväntar oss att alla ska klara sig i ett likriktat utbildningssystem. Det leder till att lärare och elevhälsan lägger mycket arbete på anpassningar och individuella studieplaner. Trots det har vi många elever med hög frånvaro, och alltför många som inte avslutar gymnasiestudier inom tre eller fyra år. I

27990

en jämförelse mellan PISA 2012 och 2015 visar elevernas svar att frånvaron har ökat, och svenska elever kommer väldigt ofta sent till lektionerna, enligt PISA 2015. Enligt Lärarnas Tidning hade 1 700 elever i den obligatoriska skolan långvarig och ogiltig frånvaro hösten 2015. En sådan situation gör att eleverna inte kan få det stöd de behöver för att klara målen.

27995

I dag upplever alltför många att det är ett stigma att läsa om kurser och de ofta i skolan. I en skola som bygger på progression leder de frånvarande elevernas bristande baskunskaper till svårigheter att klara fortsatta studier, vilket särskilt märks i gymnasieskolans kurssystem. När en elev misslyckas i gymnasieskolan ökar kostnaderna för såväl individen som för vuxenutbildningen på gymnasienivå. Det är orimligt att låta dessa unga människor försvinna i systemen. Istället borde lärare och rektorer ges fler verktyg för att dra i handbromsen.

28000

Den som är omotiverad kan behöva en möjlighet att komma i arbete, få en praktikplats, eller hitta en annan utbildning i det svenska utbildningssystemet. För att unga människor ska fångas upp från hemmasittande och en skolgång som inte ger examen eller vidare behörighet är det viktigt att vi inte låser fast elever i ett skolsystem som bara slussar dem vidare. I många fall tappar eleverna lusten för lärande redan under grundskolan i en skola som är alltför likriktad. Där är det viktigt att vi tidigare än i dag lyckas göra skolan meningsfull för unga.

28005

Med de föreslagna korrigeringarna vill vi ge verktyg för att motivera elever till fortsatt skolgång samtidigt som vi måste ta itu med det stigma som andra utbildningsvägar för många i dag innebär. Vi vill också ge skolan verktyg för att ingen elev ska slussas vidare i systemet utan att få tillräckliga kunskaper.

28010

Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

Jag/vi yrkar därför:

28015

att Centerpartiet verkar för att det i grundskolans studiegång öppnas upp för mer praktiska inslag, och praktik eller annan arbetsmarknadskontakt om det medverkar till att eleven klarar av kunskapsmålen.

att Centerpartiet verkar för att elever med underkänt i en kurs i gymnasieskolan ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor om att eleven rimligen kan klara av nästa steg.

28020

att Centerpartiet verkar för att elever med mer än 25 procent underkända kurser på ett läsår ska krävas särskilt intyg från lärare och rektor för att kunna påbörja nya kurser/nästa läsår.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

28025

5.26 Gymnasiepoäng

Mathilda Laestadius, Christina Linderholm, Malin Henriksson, Claes Nyberg, Tomas Selin, Leif Åhlin, Patrik Buddgård, Stockholms län och Stockholms stad

- 28030 Den svenska skolans utbildning ska vara givande och relevant. Den ska inte sätta upp gränser och ramar som förhindrar individer att utvecklas. En grupp som ofta glöms bort i skoldebatten är särbegåvade elever. Denna grupp är ofta krävande och behöver mer stöd från lärare och skola för att tillfredsställa elevens behov. Kunskapstörsten hos svenska elever ska inte hämmas, istället uppmärksammas och bejakas. Första steget är att identifiera särbegåvning. Information och utbildning om särbegåvning bör därför tillhandahållas i lärarutbildningen, så att lärare lättare kan möta elever som behöver mer stimulans.
- 28035

- Olika elever jobbar också i olika fart. Somliga vill helst tenta av för dem lättare kurser och istället lägga mer fokus på fördjupningskurser eller andra kurser de kanske har svårare att klara kunskapsmålen i. Gymnasieexamen innefattar idag 2500 poäng. En gräns som för vissa redan kan uppnås i andra årskursen. Vi måste förändra synen på gymnasieexamen och öppna upp för mer individanpassade läroplaner. Därför bör gränsen för hur många gymnasiepoäng som en elev ska kunna ta inom en examen slopas. I samråd med rektor kan varje elev få vidareutbilda sig, även om det sker utom ramen för dagens 2500 poäng - och varje poäng ska räknas in i examen.
- 28040

- 28045 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att förändra lärarutbildningen så att den innefattar mer utbildning om särbegåvade elever
att Centerpartiet verkar för att maxtalet för antalet gymnasiepoäng en elev kan ta inom en examen ska slopas
- 28050

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 28055 Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

5.27 Riktlinjer och integritetspolicy för förskolor /skolor

Marika Lindvall, Christine Lorne, Johan Krogh, Stockholms län

28060 Låt barnet ha rätt till sin egen kropp!

Sex barn i varje klass utsätts för sexuella övergrepp enligt Stiftelsen Allmänna Barnhusets undersökningar. Studier gjorda på barn pekar på stora svårigheter att få barn att berätta om övergreppen och endast en liten andel gör det. Sexuellt utnyttjade barn som får lära sig integritet berättar att de är utsatta, till skillnad från de utsatta som inte har lärt sig integritet.

28065 Organisationen Tre ska bli noll har tillsammans med kriminologer, legitimerade psykologer och förskolechefer utformat ett policydokument, förskolebrevet. Dokumentet innehåller riktlinjer samt en Integritetspolicy som alla som jobbar med barn bör skriva på och följa.

28070 Utvecklingen och statistiken talar sitt tydliga språk - att sexuella övergrepp på barn är en stor samhällsutmaning som drabbar värst de vi behöver skydda mest, barnen!

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att Förskolebrevets riktlinjer och dess integritetspolicy ska implementeras i skollagen och gälla både förskola och skola.

28075 att Centerpartiet verkar för att Förskoleprogrammet, lärarprogrammet, barnskötarutbildningar och idrottshögskolor får utbildning i barns integritet och lära sig uppmärksamma de olika signaler utsatta barn uppvisar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28080 Inget yttrande insänt från distriktet

5.28 Obligatoriskt skolval

Patrik Buddgård, Lidingö, Mathilda Laestadius, Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Tomas Selin, Huddinge, Stockholm stad och län

28085

För ett liberalt parti är skolan avgörande för att jämna ut sociala skillnader och skapa förutsättningar för alla barn och unga att nå sin fulla potential. Centerpartiet tror på människans kraft och möjlighet att bidra till samhället. Men för att varje människa ska kunna växa krävs en skola som skapar förutsättningar för alla.

28090

Idag har den svenska skolan problem med likvärdighet vilket visas i PISA-rapporten för 2015. Elevens familjebakgrund har till exempel fått ökad betydelse för resultaten i naturvetenskap. Sverige har gått från att varit en av de länder med bäst likvärdighet till att idag ligga på en genomsnittlig OECD-nivå. För att nå likvärdig skola måste skolvalet bli obligatoriskt för alla och kötid inte vara den största faktorn som avgör vilken skola eleven hamnar på. Att bara kötid idag avgör valet till många populära friskolor snedvrider fördelningen av elever till fördel till socioekonomiskt starka och välinformerade familjer som inte behöver flytta för att få jobb eller som inte kommer från ett annat land.

28095

28100

Istället för att föräldrar ska behöva sätta sina barn i kö direkt när de föds bör skolvalet öppna på ett bestämt datum en begränsad tid innan skolstart. Om en skola är full bör urvalet göras främst utifrån bestämda kriterier som t ex närhet eller för att få till en socioekonomisk blandning. Det är viktigt att syskonförtur ges i systemet då det annars kan bli omöjligt för familjer att få i ihop sin vardag med flera barn på olika skolor. Vi anser inte att lottning som skolkommissionen föreslagit är ett bra alternativ.

28105

Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för ett nytt system för skolval i grundskolan med samma regler för fristående och kommunala huvudmän, som bygger på urvalsgrupper som till exempel närhet, socioekonomiska faktorer och kötid.

28110

att Centerpartiet verkar för att syskonförtur ska vara det första urvalskriteriet vid antagning till grundskolor.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28115

Inget yttrande insänt från distriktet

5.29 En närodlad skola

Patrik Buddgård, Lidingö, Mathilda Laestadius, Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Tomas Selin, Huddinge, Stockholm stad och län

28120

Utbildning sker i mötet mellan lärare och elev. Det innebär att makten över skolan och hur utbildningen utformas ska finnas nära elever och lärare. En närodlad politik för skolan ger mer makt och rådighet över skolan till rektor, lärare och elever.

28125

Vi anser därför att rektorernas och huvudmännens makt ska öka. Det innebär inte att staten ska abdikera från ansvar men att staten inte ska sätta hinder för kreativa och lösningsorienterade förslag. Staten får inte skapa hinder för utveckling genom krav på administration och byråkrati, exempelvis för att få del av statliga medel.

28130

Detta innebär att vi anser att statens ökande användning av riktade medel är olycklig då det skapar administrativ börda och i vissa fall leder till att mindre huvudmän väljer att inte ta del av de stöd som finns då den administrativa kostnaden överskrider utfallet av stöden. Det är en ineffektiv användning av våra gemensamma resurser. Vi anser att statens riktade stöd ska omvandlas till ett generellt bidrag till skolan där varje huvudman/rector själv bestämmer var de största behoven i den egna skolan finns.

28135

Idag finns dessutom flera lagar och förordningar som gör det svårt för huvudmän att forma sin undervisning som skulle ge störst kunskap till sina elever. Det kan exempelvis handla om fjärrundervisning för att kunna få in kompetenta lärare eller möjlighet att ta in konsulttjänster för att höja kompetensen i ämnen där skolan saknar rätt kompetens.

28140

Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet står för en närodlad skola med makten nära rektorer, lärare och elever.

att Centerpartiet verkar för att skolan fortsätter vara kommunalt styrd.

28145

att Centerpartiet verkar för att de många riktade statsbidragen som idag finns istället blir ett generellt statsbidrag öronmärkt för skolan.

att Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet för skolor att hyra in konsulttjänster i undervisningen.

att Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att dela lärare mellan olika huvudmän.

28150

att Centerpartiet verkar för att det ska vara tillåtet att använda fjärrundervisning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

28155

5.30 Externt rättade slutprov

Patrik Buddgård, Lidingö, Mathilda Laestadius, Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Tomas Selin, Huddinge, Stockholm stad och län

- 28160 Idag går en stor del av lärarnas arbetstid till rättning och det finns en press på lärare att sätta högre betyg från både föräldrar och rektorer. Elever riskerar att uppfatta betygsbedömningen som rättsosäker och godtycklig. Att den undervisande läraren är medansvarig i betygssättning och bedömning är viktigt för att elevens fulla prestation ska bedömas men idag är läraren för ensam i bedömningen.
- 28165 Vi föreslår därför ett nytt system där de nationella proven på gymnasiet ersätts med slutprov på varje kurs och med delkursprov på längre kurser. Dessa rättas externt för en rättvis och likvärdig bedömning som också ger läraren mer tid för undervisningen. Utifrån resultat på slutproven och elevens prestation under kursen sätter läraren sedan elevens slutbetyg på kursen. Slutprov genomförs i slutet av kursen till skillnad från en del nationella prov som idag genomförs mitt under kurserna. Detta ger eleverna förutsättningar att visa sina fulla kunskaper och ger lärarna bättre stöd i betygssättningen för kursen.
- 28170 För att motverka betygsinflation och undvika att lärarna pressas att höja elevernas slutbetyg för att höja skolans betygsresultat bör jämförelser mellan skolorna i skolvalet presenteras utifrån resultaten på slutproven och inte utifrån slutbetygen.

Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

- 28175 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att dagens nationella prov i gymnasiet ersätts med slutprov och att dessa prov rättas externt.

- 28180 att Centerpartiet verkar för att slutbetyget på kursen sätts av ansvarig lärare med hjälp av slutprovet och elevens övriga prestation under kursen.

att jämförelse mellan skolorna vid skolval görs utifrån resultatet på slutproven i kurserna och inte på elevernas slutbetyg för att motverka betygsinflation.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 28185 Inget yttrande insänt från distriktet

5.31 Utbildningspolitik för en värld i rörelse

Simon Palme, Centerstudenter

28190

Inledning

Eftergymnasial utbildning är en livsavgörande investering för människor runtom i världen. Genom att investera i kunskap, bildning och utveckling av färdigheter stärker människor sig själva, sin kunskap och sina framtidsutsikter.

28195

Centerstudenter har som mål att Sveriges universitet och högskolor ska hålla världsklass och kunna svara mot framtida utmaningar. En värld i rörelse, där nya människor kommer till Sverige för att skapa sig nya liv, kräver en stark svensk integrationspolitik med drivkrafter till jobb och nya vägar in i samhället. Då behövs låga trösklar för att bli en del av samhället och för att trygga sin försörjning.

28200

Att skapa nya jobb genom eftergymnasiala utbildningar sker inte bäst genom en akademi med låga krav och en ständig ökning av platserna på landets universitet och högskolor. Centerstudenter identifierar istället yrkeshögskolan som en viktig källa till fler jobb och vill se en avakademisering av många av de utbildningar som idag ges inom ramen för akademiska utbildningar men som är yrkesprofilerade.

28205

Centerstudenter ser att alla utbildningsvägar behöver stärkas utifrån sina förutsättningar, eftersom alla utbildningar behövs.

Alla utbildningsvägar behövs

28210

Centerstudenter vill att svenska lärosäten ska vara världsledande. Akademiska utbildningar har sin stora styrka i att de är få. Fokus på genomströmning måste upphöra till förmån för fokus på kvalitet. Akademiska utbildningar står under högt tryck. Det finns uppenbara kvalitetsproblem på lärosäten i hela landet. Det stora fokuset på kvantitet och att så många studenter som möjligt ska genomströmma och godkännas har drabbat kvaliteten på utbildningarna negativt. Vi behöver satsa mer på kvalitet än på kvantitet inom de akademiska utbildningarna.

28215

Utöver den generella rätten att utfärda doktorsexamen är det i dag mycket otydligt vad som är skillnaderna mellan landets högskolor och universitet i utbildningskvalitet. Det har inneburit att universitet snarare fått en statusmarkör än en kvalitetsstämpel, och även låtit politiskt godtycke ligga till grund för att höja vissa lärosätens prestige. Ett aktuellt exempel är Malmö högskola, som regeringen beslutat ska få kalla sig universitet. För att undvika godtycke bör skillnaden mellan universitet och högskolor tydliggöras.

28220

28225

Samtidigt ser vi hur yrkeshögskolan (YH) levererar goda resultat. Näringslivet och kopplingen till arbetsmarknaden har ett stort inflytande över utbildningarna vilket är en stor styrka. Genom YH kan vi planera jobb och utbildning: det är den enda utbildningsform i Sverige vars uttalade syfte är att tillfredsställa arbetslivets behov av kompetens. Yrkesutbildningarna leder till jobb, men också andra eftersträvarvärda resultat. Inom forskningen finns starka belägg för att YH bidrar till högre produktivitet och leder till att människor får god löneutveckling och mindre sjukfrånvaro.

28230

Många utbildningar som i dag räknas som akademiska är i behov av en bättre arbetsmarknadskoppling och samverkan med näringslivet. Dessa borde i mycket större utsträckning kunna ges på yrkeshögskolan. Exempel på utbildningar som skulle kunna finnas i större skala på yrkeshögskolan är: ekonomiassistenter, handläggare i offentlig sektor, apputvecklare, journalister, kommunikatörer, kostrådgivare, fritidspedagoger, socionomer, förskollärare och högskoleingenjörer. Det är också viktigt att underlätta övergången mellan yrkeshögskola och akademiska högskolor.

28235

Akademiska lärosäten beviljas i dag mer än tio gånger så höga anslag som yrkeshögskolan. Centerstudenter vill avakademisera utbildningar och stärka yrkeshögskolan genom att rikta om resurser från akademien. Ett problem för yrkeshögskolorna är att de inte ges möjligheter att byggas upp långsiktigt då de endast garanteras verksamhet två år i taget. Yrkesutbildningar bör ges förutsättningar

28240 att bygga upp en tydlig och långsiktig verksamhet och nå hög status. Det måste därför bli enklare att etablera, planera och driva yrkesutbildningar.

28245 I dag äger inte lärosätena sina egna lokaler, vilket är ett stort problem för universitetens och högskolornas autonomi. Oansvarig ekonomisk politik från regeringen har bland annat inneburit att pengar har plockats ur Akademiska hus för att finansiera sådant som inte har någonting med högre utbildning att göra. Vi vill istället att lokalerna ska återföras till lärosätena.

Därför yrkar Centerstudenter att:

- Centerpartiet ska verka för att kraven för att upphöja högskolor till universitet skärps och tydliggörs.
- Centerpartiet ska verka för att Malmö högskola inte ges universitetsstatus.
- 28250 - Centerpartiet ska verka för att utbyggnaden av högskolan upphör.
- Centerpartiet ska verka för att antalet akademiska utbildningar kraftigt minskas till förmån för att utbildning med inriktning på konkreta yrken av mindre akademisk karaktär i större utsträckning ska kunna ges på yrkeshögskolan.
- 28255 - Centerpartiet värnar det livslånga lärandet genom att verka för att högskolor ska kunna validera yrkeshögskola och annan erfarenhet i högre grad.
- Centerpartiet ska verka för att resurser som idag går till högskolor och universitet riktas om till yrkeshögskolan.
- Centerpartiet ska verka för att en fri etableringsrätt för yrkeshögskolor införs i hela landet
- Centerpartiet ska verka för att yrkeshögskolan ges förutsättningar att verka mer långsiktigt genom förlängda tillståndsperioder och möjlighet att själva utforma sina program.
- 28260 - Centerpartiet ska verka för att lägga ner Akademiska hus och återföra lokalerna till lärosätena.

Högre kvalitet i högre utbildning

28265 Kvalitet och tillgänglighet ska vara ledord för den svenska utbildningspolitiken. Alla elever ska veta vilka utbildningar och möjligheter som den högre utbildningen erbjuder. Vi måste stärka kvalitetsutvärderingen och förse studenterna med relevant information för att stärka konkurrensen och möjliggöra för studenter även från studieovana hem att göra informerade val. Det är för oss självklart att framtida höginkomsttagare ska kunna ta studielån, men att låginkomsttagare ska finansiera bidrag till studenter är inte rimligt. Därför vill vi göra om CSN till enbart studielån.

28270 För att kvaliteten i högre utbildning ska stärkas måste resurstilldelningssystemet förändras. I dag skapar det incitament att sänka kraven och godkänna fler, istället för att lära ut så mycket som möjligt, sporra studenterna att anstränga sig mer och ställa hårda krav för godkännande. Resurserna till lärosätena bör göras om så att det enbart baseras på antalet studenter och kvalitet i utbildningen, istället för genomströmning. I praktiken innebär detta att pengarna som fördelas efter antalet godkända elever i anslagen (HÅP) avskaffas.

28275 Därför yrkar Centerstudenter att:

- Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.
- Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenters åsikter
- 28280 för olika program och lärosäten.
- Centerpartiet ska verka för att resurstilldelningssystemet görs om så att det enbart baseras på antalet studenter och kvalitet i utbildningen, istället för genomströmningen.
- Centerpartiet ska verka för att alla kurser ska ha en tydligt beskriven lägstanivå för betyget godkänt, och att detta ska följas upp av externa kvalitetsgranskare.
- 28285 - Centerpartiet ska verka för att studenten ska examineras direkt mot kursmål vid tentamina.
- Centerpartiet ska verka för att bidragsdelen i CSN görs om till studielån.

En offensiv forskningspolitik

Forskningen är en grundläggande faktor för att Sverige ska vara framgångsrikt och att högkvalificerade företag ska kunna vara konkurrenskraftiga. Det fungerar bäst om det är akademi i

- 28290 samverkan med näringsliv som styr innehållet i forskningen, inte om det är politiker som politiserar och styr. Därför borde basanslagen till forskning öka och riktade projekt minska. Kvalitetsaspekter som citeringar och andra mätbara faktorer ska ha större betydelse, men anslag ska också kunna delas ut utifrån innovationstävlingar.
- 28295 Starka förutsättningar för forskning går också hand i hand med högkvalitativ högre utbildning. Våra forskare utgör grunden för en kvalitativ högre utbildning och också för att samhället når nya framsteg. Kompetensförsörjning och tillgång till data är vitalt. Det är viktigt att det finns många möjliga karriärvägar i akademien. De olika möjligheterna som finns att finansiera doktorander måste värnas, och parallella karriärvägar till forskarens med inriktning på undervisning bör införas. I dag är mycket
- 28300 data från SCB och andra myndigheter oskäligt dyr och alltför hårt begränsat. Det innebär att forskningen blir dyrare och sämre än den skulle kunna vara.
- Att svensk forskning håller hög klass är viktigt för både svensk utbildning och svenskt näringsliv. För att Sverige ska vara en ledande forskningsnation krävs det att utbildning från grundskola till universitet håller hög nivå och vågar satsa på unga begåvningar och tidigt ge nivåanpassad utbildning till elever och studenter som uppvisar fallenhet för ett eller flera ämnen.
- 28305 Därför yrkar Centerstudenter att:
- Centerpartiet ska verka för att anslagen till forskningen avpolitiserar genom att politiserade stöd till specifika målområden avskaffas.
- 28310 - Centerpartiet ska verka för att andelen av basanslagen till forskning som fördelas utifrån kvalitetsaspekter ökar.
- Centerpartiet ska verka för att försök med innovationstävlingar påbörjas som ett komplement till andra forskningsanslag.
 - Centerpartiet ska verka för att en parallell karriärväg till forskarens med inriktning på undervisning
- 28315 införs.
- Centerpartiet ska verka för att det i högskoleförordningen införs möjlighet att anställa personer som universitetslärare, utan krav på forskning.
 - Centerpartiet ska verka för att de olika möjligheterna som finns för att finansiera doktorander behålls.
 - Centerpartiet ska verka för att karriärvägarna på högskolan förtydligas, utan att lärosätenas rätt att bestämma över sin egna verksamhet inskränks.
- 28320 - Centerpartiet ska verka för att tillgången till statistik från SCB och andra myndigheter ses över i syfte att kraftigt sänka priserna och öka tillgängligheten för forskare.
- Centerpartiet ska verka för att säkra framtida forskningskompetens genom sträva efter att duktiga elever och studenter ges möjlighet att fortsätta utvecklas i sin egen takt i grundskolan, gymnasiet och högskolan.
- 28325 - Centerpartiet ska verka för att satsningen på elitklasser i akademiska ämnen fortsätter att byggas ut.
- Centerpartiet ska verka för att de statliga universiteten och högskolorna inrättar utbildningar på avancerad nivå med inriktning på forskning.
- 28330 Gränslös högre utbildning
- Sverige måste klara det internationella trycket och kunna locka till sig kompetens från andra länder. I dag fastnar utomeuropeiska studenter ofta i långa handläggningstider och i alltför många fall utvisas studenter mitt under sin studietid. Dessutom kan Sverige stärka sina system. Samarbeten med andra länder och en anpassning till andra system är en viktig pusselbit i vårt utbildningssystem. Vi måste
- 28335 underlätta både för svenska studenter att studera utomlands och för utländska studenter att studera i Sverige.
- Centerstudenter vill öppna upp för att fler aktörer ska kunna bedriva utbildning i Sverige. Det är ett steg för att få större mångfald, öppenhet och konkurrens bland lärosäten och skulle göra det möjligt för
- 28340 nya perspektiv, större valfrihet och bättre kvalitet i den högre utbildningen. I dag finns få formella

hinder, men stora hinder i form av godtycke och osäkerhet. Det krävs formalisering av kraven och politisk vilja att få hit internationella lärosäten. Vi måste underlätta både för svenska lärosäten att etablera sig utomlands och för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige.

28345 Därför yrkar Centerstudenter att:

- Centerpartiet ska verka för att studentvisum ska ges för hela studieperioden för programstudenter.
- Centerpartiet ska verka för att studietiden ska räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd.

28350 - Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.

- Centerpartiet ska verka för att underlätta för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige.

- Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

- Centerpartiet ska verka för att utbytesstudier i högre utsträckning blir en del av utbildningen, där kurserna tillgodoräknas inom det ordinarie kursutbudet.

28355

Jag/vi yrkar därför:

1 Att Centerpartiet ska verka för att kraven för att upphöja högskolor till universitet skärps och tydliggörs.

28360

Att Centerpartiet ska verka för att Malmö högskola inte ges universitetsstatus.

Att Centerpartiet ska verka för att utbyggnaden av högskolan upphör.

28365 Att Centerpartiet ska verka för att antalet akademiska utbildningar kraftigt minskas till förmån för att utbildning med inriktning på konkreta yrken av mindre akademisk karaktär i större utsträckning ska kunna ges på yrkeshögskolan.

28370 Att Centerpartiet värnar det livslånga lärandet genom att verka för att högskolor ska kunna validera yrkeshögskola och annan erfarenhet i högre grad.

Att Centerpartiet ska verka för att resurser som idag går till högskolor och universitet riktas om till yrkeshögskolan.

28375 Att Centerpartiet ska verka för att en fri etableringsrätt för yrkeshögskolor införs i hela landet

Att Centerpartiet ska verka för att yrkeshögskolan ges förutsättningar att verka mer långsiktigt genom förlängda tillståndsperioder och möjlighet att själva utforma sina program.

28380 Att Centerpartiet ska verka för att lägga ner Akademiska hus och återföra lokalerna till lärosätena.

Att Centerpartiet ska verka för att kvalitetsutvärderingen ska bygga på en extern kvalitetskontroll.

28385 Att Centerpartiet ska verka för att lärosätena ska utvärderas på ett transparent sätt så att studenter kan se och jämföra sådant som arbetsmarknadsstatistik, antal lärarledda timmar och tidigare studenter åsikter för olika program och lärosäten.

Att Centerpartiet ska verka för att resurstilldelningssystemet görs om så att det enbart baseras på antalet studenter och kvalitet i utbildningen, istället för genomströmningen.

28390

- Att Centerpartiet ska verka för att alla kurser ska ha en tydligt beskriven lägstanivå för betyget godkänt, och att detta ska följas upp av externa kvalitetsgranskare.
- 28395 Att Centerpartiet ska verka för att studenten ska examineras direkt mot kursmål vid tentamina.
- Att Centerpartiet ska verka för att bidragsdelen i CSN görs om till studielån.
- 28400 Att Centerpartiet ska verka för att anslagen till forskningen avpolitiserar genom att politiserade stöd till specifika målområden avskaffas.
- Att Centerpartiet ska verka för att andelen av basanslagen till forskning som fördelas utifrån kvalitetsaspekter ökar.
- 28405 Att Centerpartiet ska verka för att försök med innovationstävlingar påbörjas som ett komplement till andra forskningsanslag.
- Att Centerpartiet ska verka för att en parallell karriärväg till forskarens med inriktning på undervisning införs.
- 28410 Att Centerpartiet ska verka för att det i högskoleförordningen införs möjlighet att anställa personer som universitetslärare, utan krav på forskning.
- Att Centerpartiet ska verka för att de olika möjligheterna som finns för att finansiera doktorander behålls.
- 28415 Att Centerpartiet ska verka för att karriärvägarna på högskolan förtydligas, utan att lärosätenas rätt att bestämma över sin egna verksamhet inskränks.
- 28420 Att Centerpartiet ska verka för att tillgången till statistik från SCB och andra myndigheter ses över i syfte att kraftigt sänka priserna och öka tillgängligheten för forskare.
- Att Centerpartiet ska verka för att säkra framtida forskningskompetens genom sträva efter att duktiga elever och studenter ges möjlighet att fortsätta utvecklas i sin egen takt i grundskolan, gymnasiet och högskolan.
- 28425 Att Centerpartiet ska verka för att satsningen på elitklasser i akademiska ämnen fortsätter att byggas ut.
- 28430 Att Centerpartiet ska verka för att de statliga universiteten och högskolorna inrättar utbildningar på avancerad nivå med inriktning på forskning.
- Att Centerpartiet ska verka för att studentvisum ska ges för hela studieperioden för programstudenter.
- 28435 Att Centerpartiet ska verka för att studietiden ska räknas in i den tid som krävs för att få permanent uppehållstillstånd.
- Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för svenska lärosäten att etablera sig utomlands.
- 28440 Att Centerpartiet ska verka för att underlätta för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige.

Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli enklare att tillgodoräkna utlandsstudier som del av huvudämne i examen.

28445

Att Centerpartiet ska verka för att utbytesstudier i högre utsträckning blir en del av utbildningen, där kurserna tillgodoräknas inom det ordinarie kursutbudet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28450

Inget yttrande insänt från distriktet

5.32 Högskoleprov på engelska

Susanne Wicklund, Stockholms Stad

- 28455 För många är högskoleprovet vägen in till en högre utbildning på högskola och universitet. Det gäller de som inte har erforderliga betyg från gymnasiet för en specifik linje, de som t.ex. har gått ett IB-program och där kvoten för att komma in är väldigt liten och för nyanlända som inte har svensk gymnasiebakgrund.
- 28460 Många utbildningar idag är helt eller delvis på engelska. Allt mer litteratur är på engelska och därför borde kravet på engelska vara viktigare än på svenska. Idag är högskoleprovet utformat så att en viktig del är just svensk ordkunskap. Det är ofta ord på en sådan nivå som inte erfordras för att klara av en utbildning. Det är t.ex. ganska oviktigt att veta innebörden av orden "oblat" och "brikett" om man ska söka till en engelskspråkig/internationell linje eller faktiskt till de flesta linjer.
- 28465 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att se över möjligheten att erbjuda högskoleprov på engelska i syfte att ge fler möjligheten att söka vissa högre utbildningar oavsett om man kan svenska eller inte.

Att som alternativ se om man ska byta den svenska delen mot den engelska, dvs ha en viss del på svenska men tyngdpunkten på engelska.
- 28470 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar:
- 28475 Distriktsstyrelsen håller med motionären om att högskoleprovet är en viktig väg in till en högre utbildning. Möjligheten att kunna göra högskoleprov på engelska blir mer och mer relevant i och med alla nya människor som väljer att komma till Sverige av olika skäl, samtidigt som fler och fler utbildningar och kurser erbjuds på engelska. Att ge ett sådant alternativ kan öppna en dörr för personer som annars inte skulle studera på grund av bristande språkkunskaper. Vi tycker även att det är
- 28480 individens ansvar att ta med sig de förkunskaper som behövs till högre utbildning och uppfylla de krav som finns, till exempel krav på språk om utbildningen endast ges på svenska.
- Hamid Ershad Sarabi, Susanne Wicklund m fl yrkar att motionen bifalls i sin helhet.
Jonas Ekström yrkar att motionens att-sats 1 ändras till: Centerpartiet verkar för att se över
- 28485 möjligheten att erbjuda högskoleprov på engelska i syfte att ge fler möjligheten att söka de högre utbildningar som ges helt på engelska.
Beslut: Att motionen bifalls i sin helhet.
Reservation: John Kåberg och Hannes Hervieu reserverar sig till förmån för att avslå motionen

28490 **5.33 En trygg skola för alla**

Lillemor Gunnarsson, Dalarna

28495 Varje dag finner vi media fokuserad på otryggheten i våra skolor. Den negativa trenden fortsätter och skolorna har idag stora problem med ordning, respekt och tillit. Elevernas rätt till delaktighet och medbestämmande uppfattas av elever att de har rätt att bestämma själva. I och med denna utveckling har vi ett stort arbete framför oss för att återställa ordningen i skolan. Pedagoger har svårt att fullfölja en lektion när de störs av elevernas mobiler, de stänger in sig i jackor och mössor och närheten till vuxna elimineras genom att pedagoger låser sina arbetsrum och "fikarum". Detta medför brist på tillit respekt och ömsesidigt förtroende. Jag vill betona: "det är inte våra elever som gör fel, det är vi vuxna som inte står upp för att tro på det goda och att se till att regler ska hållas. Missförstånd och meningsskiljaktigheter uppstår hela tiden. Mobbning och trakasserier är vanligt i skolan. vare sig vi vill det eller inte. De som går vinnande ur dessa situationer är de som tagit lärdom av händelserna och inte ignorerar dem. I det tuffa klimat vi lever i, måste vi arbeta mycket med respekt och likabehandling. Idag är insikten om allas lika värde viktigare än någonsin.

28505 Jag/vi yrkar därför:
att centerpartiet skall ta fram en plan för hur vi kan arbeta med att skapa en trygg skola för alla. Hur vi på ett effektivt sätt med alla involverade skapar en skola där allas lika värde står i fokus.

28510 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

5.34 Elevers rätt till studiero

28515 *Tomas Selin, Huddinge, Mathilda Laestadius Stockholms stad, Claes Nyberg, Stockholms stad, Patrik Buddgård, Lidingö, Stockholms län*

28520 Enligt PISA-undersökningarna och OECD har svensk skola ett stort problem med studiero. En bidragande orsak är sena ankomster till lektionerna - de försvårar för läraren att påbörja undervisningen, avbryter lektioner, och minskar elevers effektiva undervisningstid. Att kunna åtgärda detta är ett stort arbete, och mycket faller på skolans professionella - skolledare och lärare. Men ingen skolledare eller lärare ska tveka på att de har politikens stöd i denna uppgift. Det handlar om att varje elev ska ha rätt till sin lärarledda undervisning, och till stöd av sina lärare. Det handlar också om att skolan ska vara en plats där kunskap förmedlas likväl som arbete bedrivs av våra elever.

28530 Ordningsregler är en fråga som ska förhandlas på plats mellan skolledning, lärare och elever. Hur en skola använder digitala verktyg som mobiltelefoner bör vara upp till varje enhet, och det finns i dag verktyg för lärare att exempelvis beslagta en telefon om den stör undervisningen. Däremot ser vi inte att lärare har tillräckligt stöd i lagen för att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön. Om stora problem orsakas av sena ankomster, och studiemiljön försämras för stora grupper för att någon kommer sent, är det viktigt att lärare känner att de har stöd att åtgärda detta. Motionen har initierats i utbildningspolitiska arbetsgruppen i Stockholms stad och län.

28535 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att skollagen ändras för att ge lärare och skolledare rätt att begränsa möjligheten att ansluta till undervisningsmiljön efter dess att undervisningen påbörjats.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28540 Inget yttrande insänt från distriktet

5.35 Religiösa friskolor

Lars Kallsäby, Västmanland

28545

För Centerpartiet är valfriheten viktig liksom att det finns en mångfald av skolor att välja mellan. Våra skolor ska givetvis följa våra styrdokument som finns för den svenska skolan. Det gäller allt från värdegrundsuppdrag, som demokrati och alla människors lika värde, till kursplaner. Alla skolor ska ha bra kvalitet och därför behövs en noggrann och bra tillsyn. Det gäller alla skolor.

28550

Det finns en värdekonflikt mellan religionsfrihet och ge alla en likvärdig utbildning. Rätten till undervisning i viss religion eller språk betyder inte att alla olika sekter, religioner, ideologiska sammanslutningar med automatik får driva egna skolor. Det borde gå att säkerställa Europakonventionen om en mänsklig rättighet att uppföstra barn i föräldrarnas religiösa tradition och FN:s konvention om medborgerliga rättigheter. Även barnkonventionen talar om barns rättighet till sitt kulturarv.

28555

Jag ser med viss oro på hur fler religiösa friskolor växer fram och alla sköter inte detta med att leva upp till skolinspektionens krav. Ett ökat antal friskolor på religiös grund riskerar att öka segregationen och isolera eleverna från en jämlik, sekulär och mångkulturell skolmiljö. Skolan ska vara en oas fri från religiös och ideologisk påverkan även om man bedriver undervisning om olika religioner och ideologier.

28560

Jag/vi yrkar därför:

Att Reglerna för konfessionella förskolor och friskolor ska skärpas.

28565

Att Ett stopp för nya religiösa friskolor införs.

Att Konfessionella inslag ska vara frivilliga och får inte vara en del av undervisningen.

Att Könuppdelade lektioner kan aldrig tillåtas motiveras av ideologiska, religiösa eller kulturella skäl. Utan kan endast motiveras av pedagogiska skäl vid vissa speciella tillfällen.

28570

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

För Centerpartiet på alla nivåer är valfrihet en grundläggande del i vår politik för att fler människor ska kunna bestämma över sin egen vardag och framtid. Skolvalet är här en självklarhet.

28575

Det fria skolvalet är också en förutsättning för att det ska finnas en skola för alla, där alla individer får rätt möjligheter och verktyg att lyckas i skolan och livet.

28580

Frågan kring religiösa eller konfessionella skolor är ständigt aktuell. Kanske idag mer än tidigare. Det är dock viktigt att poängtera att religiösa friskolor utgör en absolut minoritet av det totala antalet friskolor i hela Sverige. Om och hur det är, eller eventuellt kan bli ett problem utifrån den jämlika och objektiva undervisningen är svårt att generellt skapa sig en bild av. Att som i motionen lyfta fram eventualiteter och oro som argument utan särskild underbyggd fakta riskerar dock att underblåsa intresse- och värdekonflikter som redan finns i dagens samhälle.

28585

Huruvida det finns en värdekonflikt mellan religionsfrihet och elevers rätt till likvärdig utbildning, anser distriktsstämman inte vara helt entydigt. Med tydlig styrning och ett tydligt uppdrag till Skolinspektionen och skolhuvudmän är det stämmans uppfattning att religionsfrihet och likvärdig utbildning kan gå hand i hand. Styrning, tillsyn och kontroll kan säkerligen skärpas och göras bättre än idag, även utan ett absolut förbud mot religiösa friskolor.

28590 Distriktsstämman delar motionärens bild av att detta är en aktuell och synnerligen viktig fråga men ser inte att det i detta fall är motiverat med att inskränka på valfriheten och grundläggande rättigheter som finns fastlagda i Europakonventionen om mänskliga rättigheter. Reglerna kring konfessionella inslag och könsuppdelade lektioner är även nyligen reglerade med en tydligare hållning från Skolinspektionen.

28595 Centerpartiet Västmanlands distriktsstämman beslutar att avslå motionens andra att-sats om förbud mot religiösa friskolor och finner övriga att-satser besvarade, samt skickar vidare motionen till partistämman.

28600 **5.36 Livsåskådningsneutrala skolor**

Lars Thomasson, Stockholms län

28605 Uppdelning av pojkar och flickor var för sig. Likställande av pseudoteorier som intelligent design med den vetenskapligt accepterade evolutionsteorin. Med jämna mellanrum får vi rapporter om hur de s k konfessionella friskolorna har svårt att hålla gränsen för de konfessionella inslagen såsom anges i skollagen.

28610 Och även i de fall där man lyckas hålla gränsen orsakar konfessionella friskolor förvirring i undervisningen. Som en kommentator konstaterade: "Först håller läraren en morgonsamling och talar om skapelsen, och timmen senare ska hen förklara hur evolutionen fungerar..."

28615 Konfessionella friskolor riskerar att förstärka segregation i samhället liksom orsaka bristande förståelse för vetenskapligt tänkande och metodik bland elever. Kärnproblemet med konfessionella friskolor är att de till skillnad från övriga friskolor har just exkludering som kärnidé.

28620 Det är den specifika trosläran som står i fokus för verksamheten, inte en pedagogisk idé eller en idé om annorlunda sätt att bedriva undervisning eller organisera skolan. Motiveringar av typen studiero etc, brukar finnas med i de konfessionella friskolornas beskrivningar av sina verksamheter, men dessa utgör inte grunden för verksamheten. Grunden utgörs alltid av religionen.

28625 Ett modernt och upplyst Sverige med lika rättigheter för alla innebär också att barn och ungdomar ska ha lika rättigheter till kunskap och att slippa exkludering på grund av sina föräldrars tro.

28625 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiets stämma ger partistyrelsen i uppdrag att lägga fram ett förslag till en stegvis avveckling av de nuvarande konfessionella friskolorna i Sverige

att Centerpartiet verkar för ett förbud mot att starta nya konfessionella friskolor i Sverige

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28630 Inget yttrande insänt från distriktet

5.37 Skolan och religionen

Saousan Al Merai, Ulf Lovén, George Hannouch, Jan Sundqvist, Mujib Wais Ezat, Jonas Hellqvist, Stockholms län

28635

Det svenska samhället har under lång tid byggts upp med några viktiga värderingar och principer som grund. Att individens rätt går före gruppens rätt, att kvinnor och män är jämställda, att vi har rätt till vår egen åsikt, att välja vår tro och rätt att välja livspartner. för att nämna några viktiga principer. Utan uppslutning kring dessa faller den frihet och de rättigheter vi har som svenskar, oavsett etnisk bakgrund, och med det faller den trygghet vi vill åstadkomma. Utan konsensus kring dessa - ingen integration. Istället får vi ekonomiska och sociala klyftor, parallella samhällssystem och splittring. Som barn är man inte mogen att välja sin religion eller annan trosuppfattning, som barn känner man inte till vilka rättigheter och skyldigheter en vuxen samhällsmedborgare har. Den närmsta familjen är i regel den viktigaste referenspunkten, men får inte vara den enda om vi skall kunna åstadkomma sammanhållning och integration i samhället. Alla barn har rätt att få ett perspektiv på sin sociala och kulturella tillhörighet.

28640

28645

I Sverige har vi skiljt kyrkan från staten. Nu är det dags att även skilja kyrkan från skolan. Religionsfrihet på svenska betyder rätten att både välja religion eller att välja bort religion, och alla barn har rätt att fostras till att bli medvetna samhällsmedborgare med kapacitet att göra egna val. Vi vill därför att all undervisning för barn upp till myndig ålder bedrivs konfessionsneutralt av konfessionsneutrala organisationer.

28650

28655

Vi anser inte att konfessionella skolor har en plats i ett öppet, sekulärt samhälle. Tyngdpunkten är att vi vill hålla isär skola och religion, därför kan man inte få bidrag för att driva dessa skolor, vilket innebär att samhället inte ska stödja sådana skolor med offentliga medel. Vårt ställningstagande grundas inte på motvilja mot en viss religion till förmån för en annan. Grunden till ställningstagande är istället djupt förankrat i respekt för den uppväxande individens rätt att själv välja tro och fritt få välja hur den religiösa tron ska utövas. Friheten är inte någonting en gång för alla givet. Den måste ständigt förtyllas, försvaras och erövrats på nytt. I det ljuset anser vi att den sekulära samhällsmodellen fungerar som religionsfrihetens bästa vän och försvara.

28660

Jag/vi yrkar därför:

28665

Att Centerpartiet ska arbeta för att inte konfessionella skolor ska erhålla offentliga medel för deras verksamhet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28670

Inget yttrande insänt från distriktet

5.38 CSN-lån till körkort

Håkan Andersson, Västerbotten

- 28675 För många jobb krävs det att personalen har körkort. Detta är inte minst viktigt för landsbygden. När det gäller yrkeskunskaper så kan man ta studielån via CSN för att göra det möjligt att skaffa sig en utbildning. För jobb där det krävs körkort borde en förarutbildning jämföras med övriga yrkeskunskaper, och därför bör det vara möjligt att ta studielån för att ta körkort. Detta är viktigt för den enskildes möjlighet att göra sig anställningsbar. Det är även viktigt för privat och offentlig sektor, t.ex. för att klara hemtjänst.
- 28680

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att ta CSN-lån för att ta körkort

- 28685 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

5.39 Studiebidrag för gymnasieelever

28690 *Mathilda Laestadius, Christina Linderholm, Malin Henriksson, Claes Nyberg, Tomas Selin, Leif Åhlin, Patrik Buddgård, Stockholms län och Stockholms stad*

28695 Studiebidrag, både för gymnasiet och högre utbildning, är ett privilegium och visar starkt på Sveriges syn på jämlikhet. Oavsett var du kommer ifrån eller vem du är ska du ha en grundläggande ekonomiskt stöd - alla elever är lika värda. Det är något att värna.

28700 För att vara berättigad till studiebidrag måste gymnasieelever idag leva upp till ett visst antal närvarande timmar i skolan. Närvarogränsen sätts vanligen av kommunen eller skolan själva och varierar mellan ca 70%-90% av lektionstiden.

28705 Idealet om den kunskapsbaserade skolan måste synas på alla skolans områden. Där ingår också studiebidraget. Rimligen ska studiebidraget, liksom betyg, utgå ifrån kunskapsresultat - och inte bara närvaro. Ett sådant system skulle möjliggöra en mer individanpassad skolgång och fler möjligheter för eleven att disponera sin tid för att nå bäst resultat. Det är viktigt att ta i beaktning att varje gymnasieelev ser olika ut. Vissa föredrar att studera på annat håll än just i skolan som till exempel bibliotek, andra vill lägga mer tid på ämnen de har svårt att klara kunskapsmålen i.

28710 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att studiebidraget för gymnasieelever inte bara ska baseras på närvaro utan också på godkända studieresultat.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28715 Inget yttrande insänt från distriktet

5.40 CSN

Martin Hedman, Stockholm län

- 28720 Många studenter vid högskolan tar inte sin examen och om de gör det så kan det ta många år. Antingen så får studenterna jobb och ser inte att det finns en anledning att avsluta eller så är det "eviga" studenter.
- 28725 Studenter kan idag i princip omregistrera sig på sina kurser hur många gånger som helst, högskolor har svårt att neka studenter omregistreringar.
- 28730 Studenter som inte tar sin examen i tid, kostar både tid och pengar för högskolorna och samhället. En avskrivning på hela eller delar av CSN lånet skulle kunna vara ett sätt att motivera studenter att avsluta utbildningen inom den avtalade tiden.
- 28730 Jag/vi yrkar därför:
att de studenter som tar examen inom utsatt tid får en avskrivning på CSN lånet
att centerpartiet ser över hur vi ska kunna motverka "eviga" studenter
- 28735 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Inget yttrande insänt från distriktet

5.41 Folkhögskolors förutsättningar

Tage Gripenstam, gruppledare Södertälje kommun, Per Lodenius, riksdagsledamot, Stockholms län

28740

Folkhögskolor har förutsättningarna att bli länken mellan att vara kvar i ett utanförskap utan arbete och ut till arbete. Folkhögskolor har en profilerad utbildningsverksamhet men också en allmän kurs som ger grundläggande gymnasiebehörighet och därmed möjligheter att komma vidare. Vad är då systemfelet? Först, det är spännande att se att en verksamhet som har kontinuitet, långsiktighet, engagemang och skickliga lärare nu etablerar sig i utanförskapsområden. Rosengård i Malmö och Hovsjö i Södertälje är två exempel. Man väljer medvetet att etablera sig i områden där behovet av bildning och utbildning är stort, allt för att minska trösklarna för viktiga målgrupper.

28745

28750

Vad är det då som försvårar och bästa sättet att beskriva det är genom ett exempel. En kvinna från ett annat land där hon kanske har fullgjort grundskolestudier har under sina första år i Sverige i huvudsak varit hemma i familjen och haft försörjningsstöd som inkomst, barnen blir större och nu behöver hon utbildning för att komma vidare. För henne passar det utmärkt att anmäla sig och gå på den allmänna kursen på den folkhögskola som finns ganska nära i det egna bostadsområdet. Själva utbildningen är statligt finansierad, dvs folkhögskolans kostnader bedrivs med bidrag från staten och elevens enda möjlighet till försörjning är studiebidrag/lån.

28755

När man studerar så är det generellt så att det inte går att kombinera med försörjningsstöd (undantag finns några kommuner har förstått betydelsen av att dessa personer ofta kvinnor behöver fullfölja utbildningen för att närma sig högre studier/arbete). I många kommuner ser man inte folkhögskolorna som en resurs, utan man lever i sin egen bubbla vilket i sig är bekymmersamt.

28760

Vad är då problemet, systemfelet är att studiestödssystemet inte är tillräckligt flexibelt. Man får i praktiken studielån/bidrag för studier under två terminer för grundskola, om du har fullgjort grundskolan i ett annat land, vilket ofta är för litet för att klara särskilt Svenska och Engelska. Så för en majoritet av dessa personer räcker inte två terminer för att bli färdig för att gå vidare, samma gäller på gymnasienivå men där får man fyra terminers studiestöd om man läst tre år på gymnasiet i ett annat land trots att man oftast saknar behörighet i de flesta ämnen vilket innebär att studenten inte hinner bli färdig och lämnar studierna utan att kunna komma vidare. Och då det inte går att kombinera med försörjningsstöd så tvingas man av försörjningsskäl att avbryta studierna och blir då fast i ett utanförskap, utan arbete och utbildning. Ett slöseri med duktiga människor som inte vill hellre än att få förutsättningar att försörja sig själva och bidra till samhället istället för att riskera att fastna i försörjningsstödsberoendet.

28765

28770

Studiestödssystemet behöver ändras så att det blir mer flexibelt och ger möjlighet för att t.ex. de personer som har behov av försörjning ska kunna fullfölja alla steg i utbildningssystemet med rätt till studiestöd.

28775

Jag/vi yrkar därför:

Att ge partistyrelsen i uppdrag att snarast starta arbetet med förändringar i studiestödssystemet som möjliggör för fler att fullfölja utbildningar på alla nivåer.

28780

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

28785

5.42 Körkortsutbildning i gymnasiet

Yvonne Andrén, Bollebygd

28790 Körkort eller inte har blivit en klassfråga igen. Att ha körkort kan blir avgörande för att kunna bo kvar hemma och för att kunna bo och jobba även på de orter som inte frekventeras av tillräckliga kommunikationer i kommunal och / eller statlig regi.

28795 Att ha körkort kan många gånger förenkla för såväl boende som yrkesval. Jag anser därför att körkortsundervisning för personbil ska integreras i gymnasieundervisningen. Börja med vårdprogrammet och låt sedan de andra programmen följa efter i god takt.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet nu arbetar för att införa körkortsundervisning på gymnasiet så snart som möjligt.

28800 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

5.43 B-körkort på gymnasiet

28805 *Catarina Deremar, Sara Sjödal, Uppsala*

I gymnasieskolan arbetar idag lärare med behörighet att utfärda körkort för lastbil samt arbetsfordon/maskiner. Dessa körkort utfärdas inom exempelvis fordonsprogrammet. Det finns idag ingen möjlighet för dessa lärare att utfärda B-körkort till gymnasieelever.

28810 Körkort för personbil är idag ett krav i många yrken. Hemtjänstpersonal är ett exempel där körkort krävs i stor utsträckning. Att inte ha ett körkort begränsar jobbmöjligheterna.

Jag/vi yrkar därför:

28815 att lärare på gymnasieskolor med behörighet att utfärda körkort för lastbil och arbetsmaskiner/fordon även ska kunna utfärda B-körkort till gymnasieelever.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

28820

5.44 Landsbygdsskolor

Shlomo Gavie, Halland

Centerpartiets inställning är att Landsbygdsskolor är viktiga och ska värnas.

- 28825 Urbaniseringen är stark i världen och har visat sig gå väldigt fort i Sverige. Detta är inte alltid frivilligt. Undersökningar visar att allt fler önskar sig ut på landsbygden för en lugnare, mindre stressande livsstil. Flyktingar söker skydd i Sverige. Sverige och inte minst landsbygden behöver sina människor. För att landsbygden ska attrahera, nya som gamla medborgare, är en fungerande infrastruktur nödvändig. Det behöver byggas fler bostäder liksom en fungerande service, som skolor, kommunikation och bredband.
- 28830

Detta gör att samhället befinner sig i ett läge där Centerns idéer om att ”hela landet ska leva” verkligen kan göra skillnad.

- 28835 Konsekvenserna för en bygd kan bli stora om skolan läggs ned. Samhörighet, relationer och engagemang bryts upp och bygdens utveckling hämmas.

- Lösningar finns för att behålla och utveckla kvaliteten i skolan, såväl på landsbygden som i större tätorter. Riksdagen öppnar för ny IT teknik där lektioner på distans blir tillåtet, vilket underlättar behörighetskravet för lärare i små skolor. Kommuner som hänvisat nyanlända till mindre skolor och till skolor på landsbygden har goda erfarenheter av snabbare språkutveckling och därmed snabbare integrering i samhället. En utvecklad kollektivtrafik med flexibla lösningar för skolbussar underlättar för föräldrar att välja skola åt sina barn.
- 28840

- 28845 Avdelningen ser med oro på hur förutsättningarna för god och utvecklande service försämras gradvis. Nya villkor och trösklar motverkar möjligheten för att upprätthålla goda levnadsvillkor på landsbygden. Genom denna motion vill avdelningen hejda och vända på denna utvecklingen.

- 28850 Därför yrkar vi Centerpartiet i Falkenberg ska arbeta för att landsbygdsskolorna ska ges förutsättningar att utvecklas och att små skolor ska ses som en resurs och ett alternativ i kommunens utbud av skola samt klart uttala att systemet med F-6 skola är norm.
– lämnas vidare till kretsens årsstämma

Jag/vi yrkar därför:

- 28855 att Centerpartiet ska arbeta för att IT-teknik, i högre utsträckning, ska få användas för att utveckla möjligheten till distansundervisningen så att små skolor kan finnas i hela Sverige

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 28860 Yttrande från distriktet:
Motion angående Landsbygdsskolorna
Det är viktigt att skapa goda förutsättningar för skolor i alla delar av landet, såväl i stad som på landsbygd. Att mer aktivt använda sig av IT kan vara en väg att gå.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 28865 Att bifalla motionens andra att-sats.
Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

5.45 Landsbygdsskolor och It-teknik

Gunnar Selstam / Mikael Andersson, Fyrbodal

28870

Centerpartiets inställning är att hela Sverige skall leva. Urbaniseringen är stark i världen och trycket i Sveriges städer skapar problem inom såväl bostadsförsörjning som inom skolan. Samtidigt visar studier att allt fler önskar sig ut på landsbygden för en lugnare mera naturnära, mindre stressande livsstil. Vid val av bostadsort sätts ofta skolan då i centrum.

28875

Detta gör att samhället befinner sig i ett läge där Centerns idéer om att "hela landet ska leva" verkligen kan göra skillnad.

28880

Konsekvenserna för en bygd kan bli stora om skolan läggs ned. Samhörighet, relationer och engagemang bryts upp och bygdens utveckling hämmas, ofta sker en avfolkning av yngre och följden kan bli att servicen minskar ytterligare. Skolan är ofta central och mycket viktig på små orter. Lösningar finns för att behålla och utveckla kvaliteten i skolan, såväl på landsbygden som i större tätorter. Riksdagen öppnar för ny IT teknik där lektioner på distans blir tillåtet, vilket underlättar

28885

behörighetskravet för lärare i små skolor.

Kommuner som hänvisat nyanlända till mindre skolor och till skolor på landsbygden har goda erfarenheter av snabbare språkutveckling och därmed snabbare integrering i samhället..

28890

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att landsbygdsskolorna ska ges förutsättningar att utvecklas och att små skolor ska ses som en resurs och ett alternativ i kommunens utbud av skola samt klart uttala att systemet med F-6 skola är norm.

28895

Att Centerpartiet skyndar på lagen så att fler lektioner kan genomföras med IT teknik där bemanning kan ske av vuxen i klassrummet och behörig lärare i huvudsak sköter undervisning och betyg på distans med nyttjande av modern IT-teknik.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28900

Inget yttrande insänt från distriktet

5.46 De små skolornas möjligheter

Madelaine Jakobsson, Gustav Hemming, Västerbotten, Stockholm stad

- 28905 Under de senaste åren har många mindre skolor på landsbygd, i glesbygd och i skärgård varit nedläggningshotade runt om i hela Sverige. Anledningen till nedläggningshoten är ofta svårigheterna att möta skollagens krav på en skola med få elever. Vi är bekymrade över att denna utveckling drivs fram utan att någon konsekvensanalys av de pedagogiska och sociala kostnaderna nedläggning av de små skolorna medför och helt utan nationella strategier för hur kommunerna och de små skolorna ska
- 28910 få förutsättningar att fortsätta sin verksamhet. Detta trots att det ingalunda saknas forskning och utvärderingar som visar att små skolor snarare har bättre pedagogiska resultat och social miljö än större skolor. Vi noterar att den svenska skolpolitiken på detta område helt saknar omvärldsspaning och förefaller bortse helt från erfarenheter, forskning och metodutveckling i exempelvis Norge, Finland och på Åland där man har liknande erfarenheter men förefaller ta frågan på mycket större
- 28915 allvar. Vi vill på intet sätt tumma på kvalitén eller lärarnas behörighet men vi anser det av yttersta vikt att dessa skolor finns kvar.
- Centerpartiet måste slå vakt om och värna Sveriges mindre skolor. Skolverket och regeringen måste tydligare markera att små skolor inte bara är ett problem – utan snarare har en unik pedagogisk
- 28920 potential. I dagsläget får kommuner brottas med hur man ska klara av den nya skollagen inom rimliga ekonomiska gränser och samtidigt behålla sina små skolor. Vi måste se till att skollagen inte blir nådastöten för landets små skolor.
- En skola med få elever är inte synonymt med bristande kvalitet – ofta är det snarare tvärtom.
- 28925 Skolverkets egna siffror visar att bland närmare 1700 undersökta högstadieskolor är det 29 som utmärker sig. De är de enda som två år i rad har lyckats ge alla sina niondeklassare gymnasiebehörighet. Gemensamt för dessa skolor är att de har relativt få elever. Detta är också erfarenheter som stämmer väl över ens med nordiska erfarenheter och studier.
- 28930 Nedläggning av små skolor leder enligt bl a professor emeritus Karl Jan Solstads forskning till sämre skolresultat och ökade sociala risker för de drabbade eleverna samtidigt som konsekvenserna för lokalsamhällena kan vara förödande. Hans forskning visar också att de strikt ekonomiska vinsterna av att lägga ned skolor för de tidigare årskurserna 1-8 visat sig vara små
(<http://www.skargardssamarbetet.org/sv/aktuellt/119-framtidens-skargardskolor-29-11-2016-resultat>)
- 28935 Med en småskalig skolmiljö och en mer individbaserad utbildning har de små skolorna möjligheten att erbjuda eleverna större trygghet och utvecklingspotential. Små skolor kan även passa vissa barn med särskilda behov bättre än vad en stor skola kan. Flyttkedjan kan alltså kunna gå åt andra hållet också. Från att barn flyttas från mindre skolor till centralskolor, måste vi se potentialen i att barn med särskilt behov av stöd och trygghet kan flytta från en större skola till en mindre.
- 28940 På Centerpartiets förra stämma, 2015, bifölls vårt yrkande: Att en strategi utarbetas för att ta tillvara de små landsbygds- och skärgårdsskolornas potential och höjer deras status som arbetsplatser och unika pedagogiska miljöer, som tar hänsyn till deras speciella utmaningar, förutsättningar och möjligheter samt deras avgörande betydelse för levande lokalsamhällen.
- 28945 Här vill vi se att vi i Centerpartiet, som är det enda parti som engagerar oss i dessa frågor, tar ett krafttag och tillsätter en grupp som kan arbeta fram en strategi för hur vi ska få gehör för detta. För att utnyttja de små skolornas unika potential vill vi att förutsättningarna för en särskild lärarbehörighet för de särskilda pedagogiska förutsättningarna i små skolor utreds. Det kan handla om att kunna vara en bra coach även i ämnen där man inte har specialistbehörighet, att simultanundervisa
- 28950 elever i skilda åldrar, digitalt lärande mm.

Med rätt förutsättningar kan de små skolornas stora pedagogiska potential bli en positiv utvecklingsfaktor för en utveckling på landsbygden och i skärgården.

28955 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för en särskild lärarbehörighet

Att en grupp tillsätts för att titta på hur vi kan tillvarata de små skolornas möjligheter

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

28960

Inget yttrande insänt från distriktet

5.47 Legitimation för fritidspedagoger

Karin Green, Kungsbackabygdens Centerkvinnor, Halland

28965

För några år sedan uppgraderades läraryrket med en legitimation för att stryka under betydelsen en fullständig pedagogisk utbildning och det stora ansvar för elevers väl och ve som yrket innebär.

28970

Legitimationen omfattade dock inte fritidspedagoger, vilka har ansvar för de yngre eleverna stor del av dagen. Det var enligt min mening ologiskt. De första skolåren har eleverna mycket kontakt med denna yrkesgrupp som arbetar mycket nära lärarna, så för dessa elever är också kompetenta och väl fungerande fritidspedagoger mycket viktigt.

Jag/vi yrkar därför:

att fritidspedagoger med komplett utbildning får en legitimation på samma sätt som lärare

28975

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

28980

Legitimationskravet inom förskolan och skolan är kopplat till undervisning i olika ämnen och kurser, varför det är förbehållet förskollärare och lärare. Till legitimationen finns också kopplat ett myndighetsansvar i form av att göra bedömningar kopplat till kunskapskraven i ämnen och kurser, vilket tar sig uttryck i regelrätta betyg från och med årskurs sex. Dock kan man redan idag som fritidspedagog ansöka om förskollärar- eller lärarlegitimation i sådana ämnen, som ingått i fritidspedagogexamen och där man har en tillräcklig erfarenhet. Legitimationskravet bör även

28985

framöver vara kopplat till undervisning i ämnen och kurser inom förskola och skola, varför det inte finns anledning att utöka det till att gälla även för fritidspedagoger.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att avslå motionen

28990

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

5.48 Legitimation för fritidspedagoger

Ingrid Hermansson, Blekinge

28995

Regeringen har beslutat att endast utföra legitimation för förskollärare och lärare. Pedagoger som arbetar i förskolan och skolan omfattas även av yrkesgruppen fritidspedagoger.

29000

Lärarförbundet har agerat och anser detta vara helt fel, och har sen beslutet togs arbetat för att fritidspedagoger ska legitimeras i fritidspedagogik. Fritidspedagogerna får ansvara för verksamheten och undervisningen på fritidshemmen efter en justering i skollagen. Det verkade positivt när riksdagen i samband med att övergångsreglerna som togs 2013 gav regeringen i uppdrag att utreda hur fler yrkeskategorier bland annat fritidspedagoger, ska kunna legitimeras.

29005

Sverige har cirka 250 000 fritidspedagoger med både erfarenhet och stora kunskaper. En fråga från en stor och viktig yrkeskår är fortfarande obesvarad. Varför kan fritidspedagoger inte få legitimation som fritidspedagoger?

Centerpartiet förespråkar en hög kvalité bland personal som arbetar med barn och ungdomar och bör på så sätt se till att säkerställa att det råder en hög utbildningsnivå på samtlig personal.

29010

Jag/vi yrkar därför:
Att legitimation införs för fritidspedagoger

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

29015

Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen föreslår med ovanstående svar distriktsstämman att bifalla motionen

5.49 Källkritik på skolschemat

Amir Hashemi, Skåne

29020

I spår av global terrorism finns det risken att rörelse med rötter i rasism och extremism frodas i Sverige och Europa. Detta inte bara leder till säkerhetsrisker i vårt land men också skapar stor hot mot demokratin och samhällsutveckling.

29025

Utan Källkritik finns det även risken att man själv omedvetet bidrar till extremisterna, bl.a. genom delning av information på nätet. Källkritik möjliggör objektiva ställningstagande och därmed kan stoppa utveckling av extremistiska rörelse i samhället.

29030

Enligt Skolverket är källkritik att kunna kritiskt granska och värdera information en förmåga som behövs i skolarbete, studier och som medborgare i ett informationssamhälle. Idag förekommer moment i olika skolämne som bidrar till källkritik men det saknas en tydlig fokus som skapar objektiv bild av händelserna i världen.

29035

Med källkritik på skolschemat får barn och ungdomar en rimlig chans att skaffa sig de verktyg som bidrar till kritiskt tänkande och objektiva ställningstagande. Detta är en närodlat politik som bekämpar extremisterna och därmed gynnar samhället.

Jag/vi yrkar därför:

Att Skolverket genom en direktiv ska lyfta upp källkritik i skolschemat på högstadiet och gymnasiet.

29040

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29045 **5.50 Centrum för naturvetenskap och källkritik**

Amir Hashemi, Skåne

Enligt Lärarförbundet har 38 000 lärare övergett läraryrket och varannan ung lärare tros inte jobba kvar till pension.

29050

Bland lärare i Naturorienterande (NO)-ämnen/ Naturvetenskaper på grundskolan går nu ungefär 350 i pension varje år samtidigt som det utbildas färre än 30.

Lärarnas riksförbund befarar att NO-ämnena kemi, fysik och teknik kommer att utarmas i den svenska skolan om inte krafter tas nu. Dessa ämnen ger inte bara nödvändiga redskap åt våra framtida

29055

ingenjörer och forskare. De är också en viktig del av det svenska kulturarvet och centrala för att förstå den moderna världsbilden.

Källkritik är viktig för kritiskt tänkande och objektivt ställningstagande. Därmed kan källkritik utrusta barn och ungdomar med verktyg i bekämpning av extremistiska och våldsbejakande rörelse i samhället (se den inskickade motionen Motion Källkritik på skolschemat).

29060

Forskningsmetodik, som härstammar från NO-ämnena, är en av de viktigaste verktygen i forskning och samhällsutveckling. Den också är viktig för utveckling av den källkritiska förmågan.

29065

Jag/vi yrkar därför:

Att Vetenskapsrådet tillsammans med Skolverket initierar Centrum för Naturvetenskaper och Källkritik. Den har till uppgift att kontinuerligt informera samhället om behovet av NO-lärare och om utveckling av källkritiska förmågan i skolan, planera och vidta åtgärder att uppfylla behoven.

29070

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

5.51 Källreferenser i gymnasielitteraturen

29075 *Andreas Eriksson, Skåne*

De senaste åren har diskussionen om falska nyheter, assymetrisk krigsföring och onlinepropaganda visat att svenskarna står illa rustade när det kommer till källkritik.

29080 Kanske är det inte så oväntat, få personer konfronteras med situationer där de behöver ifrågasätta sanningshalten i det de hör eller läser, och det blir därför upp till politiken genom skolan att lära ut de källkritiska förmågor som krävs för att navigera samhällsdebatten.

29085 Källkritik figurerar till och från genom skolan, och dyker upp rejält i gymnasiets samhälls- och historiska ämnen. Samtidigt så lider gymnasieutbildningen en stor brist - läroböckerna har själva inget krav på att innehålla källreferenser till sina faktapåståenden och ofta saknas det helt källhänvisningar även i ämnen så fulla av omstridd fakta som historia, religionskunskap och samhällskunskap*. På så vis föregår gymnasielitteraturen med ett mycket dåligt exempel, som sällan kommer accepteras bara några enstaka år senare i ens akademiska karriär på högskolan.

29090 Nästan lika illa: gymnasielitteraturens påståenden är svåra att granska för elever, föräldrar och lärare, vilket sänker deras trovärdighet (böckerna är trots allt oftast skrivna av en eller ett fåtal personer, som inte nödvändigtvis är världsledande experter inom sina respektive ämnen).

29095 När kurslitteratur på gymnasiet, där elever väntas förstå och kunna tillämpa källkritik, inte är ordentligt källhänvisad är ett stort kunskapsmisslyckande i samhället. Problemet har dessutom kvarstått under en längre tid, CUF uppmärksammade det exempelvis för snart fem år sedan, utan att verka lösa sig på egen hand genom myndighetsinitiativ. Därför blir det upp till politiken, och Centerpartiet, att kliva in och ställa högre krav.

29100 * Källa: stickprov genomförda dels på undervisningslitteratur som var i bruk under perioden 2007-2009 och genom en självselektad panel på fem personer under med litteratur i bruk under 2016.

Jag/vi yrkar därför:

29105 Att Centerpartiet verkar för att gymnasiets undervisningslitteratur innehåller källhänvisningar i största möjliga mån.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

29110 Inget yttrande insänt från distriktet

5.52 Läxläsning

Karin Green, Maria Valeberg, Annika Hedman, Love Barkman, Halland

- 29115 Det är viktigt att det pedagogiska arbetet i skolan i huvudsak klaras av på skoltid, inklusive fritidstid, med stöd av pedagoger. Det innebär att skolan erbjuder eleverna tid för instudering (som att läsa och räkna matte) och läxläsning med tillgång till pedagog.
- 29120 Dels är det en fråga om att minska psykisk ohälsa hos unga orsakad av stress, genom att begränsa barnens arbetstid, till dagtid i skolan, och inte öka stressen genom att lägga på hemarbete flera kvällar i veckan, på ett sätt som inte skulle accepteras för vuxna.
- 29125 Dels handlar det om att förutsättningarna för att klara av att göra skolarbete i hemmet ser väldigt olika ut för eleverna, med t ex trångboddhet, och varierande förutsättningar för föräldrarna att hjälpa till. Ett fokus på daglig rörelse, som dans och extra idrott i skolan hjälper också till att förebygga psykisk ohälsa och koncentrationssvårigheter. Att stillasittande behöver varvas med rörelse dagligen, är både en rättvisefråga och en hälsofråga. Dels handlar det om att ge alla barn möjlighet att komma till sin rätt, och dels handlar det om att ge alla barn en god fysisk grund som kan bära genom livet.
- 29130 Jag/vi yrkar därför:
Att alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott i fritidsverksamheten för de yngre eleverna

Att alla skolor dagligen ska erbjuda rörelse och extra idrott utöver idrottslektionerna för de äldre eleverna
- 29135 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Motion ang. ”Förebygg psykisk ohälsa bland unga genom tydliga arbetstider i skolan och mer motion”
Den negativa resultatutvecklingen under de senaste decennierna i svensk skola är knappast kopplad till att kraven i skolan är för höga. Dock måste det vara upp till varje skola och varje lärare att avgöra huruvida man vill använda sig av läxor och i vilken omfattning. Många skolor erbjuder redan idag hjälp med läxläsning efter ordinarie skoltid och detta är naturligtvis positivt, men en fråga för varje skola att själv besluta om. Att röra på sig och vara fysiskt aktiv är något som underlättar inläringen varför det finns anledning att utöka dessa möjligheter precis som motionärerna föreslår.
- 29145 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att avslå motionens första att-sats
Att bifalla motionens andra och tredje att-sats.
- 29150 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

5.53 Rörelse och motion i skolan

Ann-Christin L Frickner, Stockholms län

- 29155 Utökad tid för motion och rörelse i nationell läroplan förskola och skola
Idag visar forskning det viktiga sambandet mellan rörelse och inläring men också förbättrad psykisk hälsa och möjlighet till gemenskap.
- 29160 Fysisk aktivitet ger bättre inläring och sker den i tonåren minskar risk för depression, demens, stroke, suicid så länge som upp till 40 år. Resultaten visar att fysisk aktivitet förändrar hjärnans struktur och förbättrar den och gör den mer motståndskraftig mot slitage/skador/inflammation.
För att ytterligare förstärka förutsättningar för barn och ungdomars inläring och förbättra förutsättningar för bättre psykisk hälsa och social samvaro föreslås att utökad tid för rörelse införs i den nationella läroplanen för förskolor och skolor.
- 29165 Målsättningen är att bidra till bättre lärande och psykisk hälsa samt social gemenskap.
- Bifogas länkar till ett antal studier som genomförts:
Studier: Ingegerd Ericsson / Malmö kommun <http://malmo.se/Forskola--utbildning/Grundskola/Grundskolor-och-forskoleklass/Grundskolor-A-O/Grundskolor/Gottorpskolan/Om-skolan/Bunkefloprojektet.html>
Lina Bunkertorp-Käll / Göteborg:<http://www.gu.se/omuniversitetet/aktuellt/nyheter/detalj//mer-fysisk-aktivitet-pa-schemat-gav-forbatttrade-skolresultat.cid1238863>
<https://www.youtube.com/watch?v=4xzEScPJdTo>
- 29175 Jenny Nyberg m.fl./ Fysisk aktivitet förebygger sjukdom i hjärnan:
<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22700083>, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23739044>
Mats Nahlbom m.fl / Vammarskolan: <http://dannihermansson.wixsite.com/hjarnbyggarna>
- 29180 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet nationellt driver frågan att i läroplan öka tid för rörelse och fysisk aktivitet i förskola och grundskola, i syfte att premiera barn och ungdomars möjligheter till ökad inläring, bättre välmående och social gemenskap.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 29185 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att motionen bifalls och vidarebefordras till partistämman
- 29190

5.54 Rörelse i skolan

Unn Harsem, Mia Nordström, Stefan Hanna, Anna Johansson, Steffen Weckner, Mike Eriksson, Gustav Harrysson, Olle Romlin, Freija Carlstén, Uppsala

- 29195 Under de senaste decennierna har utomhuslek och spontanidrott minskat bland barn och unga. Barns tid är mer planerad och de skjutsas i större utsträckning till skolan och olika aktiviteter än för några årtionden sedan. Med ökad skärmlek blir barnens fritid är mer stillasittande. Samtidigt som om många barn och unga är mycket aktiva inom olika idrotter så vittnar idrottsrörelsen om minskad uthållighet, styrka och koordinationsförmåga bland de aktiva barnen och ungdomarna
- 29200 vilket kopplas till mindre fysisk aktivitet i vardagen.
- Studier visar att fysisk aktivitet underlättar inläring och koncentrationsförmåga. T.ex. Bunkefloprojektet som genomfördes av Malmö högskola som jämförde utvecklingen hos en grupp barn som fick idrotta dagligen i skolan med en grupp som enbart hade vanlig skolgymnastik om 2
- 29205 timmer per vecka. Gruppen med utökad idrottsundervisning utvecklades bättre motoriskt och fick bättre skolresultat. Störst var skillnaden för pojkar, där 96 procent i idrottsgruppen blev behöriga till gymnasieskolan, jämfört med 83 procent i den vanliga gruppen.
- Forskningen är entydig om att regelbunden fysisk aktivitet bidrar till bättre studieresultat. Forskningen är också entydig om att regelbunden fysisk aktivitet leder till längre och friskare liv.
- 29210 Skolämnet "Idrott & hälsa" syftar förvisso till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen men det är också till viss del ett teoretiskt ämne och betygsgrundande. Det är tydligt att barn och unga skulle må bra av att röra på sig mer. Därför skulle det vara värdefullt att införa mer aktiv lek och rörelse i skolan antingen genom att utöka
- 29215 omfattningen av skolämnet "Idrott och hälsa" eller att komplettera schemat med icke-betygsgrundande och därmed mindre prestationsfokuserad rörelse, typ "Lek och motion".
- Det finns sammantaget all anledning att införa mer rörelse i skolan. Det behöver inte vara så krångligt heller, fysisk aktivitet behöver inte förutsätta ombyte och dusch. Det kan vara mer lågintensivt och
- 29220 lekbetonat, t.ex. en gemensam promenad på morgon eller en organiserad lek mellan två lektioner.
- Jag/vi yrkar därför:
- Att våra barn och unga i skolan ska få schemalagd fysisk aktivitet cirka 30 minuter varje dag antingen genom att utöka omfattningen av skolämnet "Idrott och hälsa" eller att komplettera läroplanen med
- 29225 icke-betygsgrundande rörelsetimmar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 29230 att bifalla motionen.
- Distriktsstyrelsen delar motionärernas synpunkter. Forskningsrapport efter forskningsrapport, nationella och internationella, år efter år kommer fram till resultatet att daglig fysisk aktivitet har positiv inverkan på skolresultatet. Därtill att barn idag rör sig alldeles för lite vilket är mycket oroande för den allmänna folkhälsan.
- 29235

5.55 Mer rörelse i skolan

Gustaf Karlström, Anders Edwall, Skåne

29240 Flera undersökningar, bland annat summerat av Anders Hansen i "Hjärnstark-hur motion och träning stärker din hjärna", visar att fysisk träning ger högre IQ, minskar stressnivån, motverkar depression, ökar koncentrationen under hela dagen samt gynnar allmänhälsan. Trots detta har Sverige en lägre andel skolidrott än många andra länder i Europa.

29245 Friska ungdomar är inte bara en skolfråga utan även hälsofråga. Får vi fler ungdomar att oftare röra på sig kommer det följa dem längre fram i livet också, vilket håller dem friskare längre. Detta innebär dessutom en kostnadsbesparing för sjukvården i långa loppet.

Jag/vi yrkar därför:

29250 Att Centerpartiet arbetar för att varje elev får utöva idrott, eller på annat sätt röra sig, i skolan vid minst fyra tillfällen i veckan varav minst två är morgonpass och två är längre än 30 minuter

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29255

5.56 Nyckel till vardag är språket

Invandring / Migration och språk, Bollebygd

29260 Personer som jag samtalat med som inte är födda i Sverige säger alla samma sak att när de lärde sig språket så öppnades många dörrar på en gång. Att inte kunna göra sig förstådd på språket i det land där du bor är ett hinder, det kan göra så att du kommer utanför hela samhället. Ett stort problem är att inte alla tar del av språkundervisning av olika orsaker.

29265 Det behövs därför ställas krav att alla som kommer hit måste delta i språkundervisning med målet att kunna klara sig själva på svenska. En självklarhet är också att alla oavsett kön förväntas göra detta. Det är också viktigt att man ska få en inblick i det vardagliga sociala livet så att man förstår hur man ska använda språket.

29270 Så tillsammans med språkundervisning behövs det praktisk erfarenhet - kan t ex vara samtal, utflykter eller möten med andra som varit i samma situation men som kommit ur den, även denna ska vara obligatorisk så att man får förståelse för vilka möjligheter man kan få vidare.

Jag/vi yrkar därför:

29275 Att Centerpartiet arbetar för att de företag som själva hjälper nyanställd personal med språkutbildning får lätnader i t ex lägre arbetsgivaravgift.

Att Centerpartiet arbetar för att det i språkundervisningen också blir samtalsgrupper där man får öva och samtidigt lära sig om det svenska samhället.

Att Centerpartiet arbetar för att språkundervisningen till invandrare/migration alltid blir prioriterad för att individen så snart som möjligt ska ges möjlighet att klara sig själv.

29280

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29285 **5.57 Utökad SFI-undervisning**

Anette Roslund Camilla Osterman Ingrid Johansson, Skåne

29290 Centerpartiet står för en generös flyktingpolitik och har som målsättning att få alla som söker sig till Sverige att känna sig välkomna oavsett ålder, kön, etniskt ursprung m.m. Sverige har tagit emot och tar emot människor i alla åldrar med olika förutsättningar att integreras i vårt samhälle. Den gemensamma faktorn för alla bör vara att så snabbt som möjligt kunna göra sig både förstådda och förstå sin omgivning oavsett var i samhället de befinner sig.

29295 Bland de asylsökande tvingas de ensamkommande barnen att vänta upp till flera månader på sin skolstart. De vuxna kan tvingas vänta ännu längre då de måste invänta Migrationsverkets beslut om ett uppehållstillstånd för att kunna ansöka om ett personnummer och därefter ansöka om SFI. Arbetskraftsinvandring behövs i Sverige och då är det ännu viktigare att denna inte bromsas av en lång och utdragen byråkrati. Många arbetsplatser kräver kunskaper i svenska språket för att kunna utföra arbetsuppgifterna såsom det är tänkt.

29300 Jag/vi yrkar därför:
att direkt vid asylansökan hos Migrationsverket ges möjlighet till SFI-undervisning
att kravet på ett svenskt personnummer för att vara behörig till SFI tas bort
att SFI-undervisning ska ges till samtliga asylsökande, dvs även till barnen fram till deras skolstart

29305 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29310 **5.58 SFI**

Martin Hedman, Stockholm län

Språket är en av de viktigaste funktionerna för integrering i det svenska samhället. I Sverige så har vi SFI (Svenska för invandrare).

- 29315 ”Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare är en kvalificerad språk-utbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. En elev med ett annat modersmål än svenska ska inom utbildningen få lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk. Utbildningen ska ge språkliga redskap för kommunikation och aktivt deltagande i vardags-, samhälls- och arbetsliv. Utbildningen syftar också till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande läs- och skrivfärdigheter möjlighet att förvärva sådana färdigheter.”(Kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare, skolverket).
- 29320

- 29325 Döm av min förvåning när min kanadensiska fru, doktorand vid pedagogiska institutionen SU, sitter på SFI och får lära sig saker som hur man söker socialbidrag, bostadsbidrag och hur man fyller i ansökan om anhörighetsinvandring(de fick sitta med en utskriven blankett). Hon får inte lära sig hur man söker jobb, hur man startar företag eller vad som förväntas av henne i det svenska samhället. SFI ska skapa förutsättningar för invandrare att bli en del av det svenska samhället inte leda dem in i ett bidragsberoende.

- 29330 Behovet av SFI är individuellt, idag finns det ett begränsat utbud för de med andra behov. Vi måste se till att alla invandrar har tillgång till en språkutbildning som matchar dem, även för de med högre utbildning. För att få en språkutbildning i världsklass så behöver vi se till att konsumenterna ses som en expertgrupp, så att vi tillgodoser användarnas behov.

- 29335 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ser över strukturen kring svenska för invandrare

Att Centerpartiet jobbar för att fokus för SFI bör gå från bidragstagande till jobb, utbildning och företagande.

- 29340 Att Centerpartiet ser över möjligheten att införa ett checksystem som ger eleven rätt att välja vilken SFI utbildningen som ger de bästa förutsättningarna.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29345

5.59 Kunskap om mobbning och psykisk ohälsa i lärarutbildningen

Leo Gerdén, Stockholms Stad

29350 Självmord är den vanligaste dödsorsaken bland ungdomar. 60 000 barn och unga utsätts för mobbning i Sverige. 17,5 miljarder kronor – så mycket kommer den mobbningen som sker under ett år att kosta de kommande 30 åren.

29355 Att vara lärare handlar om så mycket mer än bara att undervisa elever, även om det självklart är huvuduppgiften. Att vara lärare handlar om att vara en förebild för eleverna och om att finnas där. Elever ska kunna vända sig till sin lärare för att få stöd, men att handskas med dessa problem är ingen lätt fråga. Lärarna får inte de verktyg som behövs för att hjälpa eleverna på bästa sätt. Om en elev utsätts för mobbning eller lider av psykisk ohälsa, är det viktigaste att våga ta det där första steget och berätta om problemen. Det är inte helt enkelt att berätta om svåra psykiska problem, mobbning eller annan form av utsatthet för ens skolsköterska som är i skolan varannan tisdagsförmiddag eller skolkuratören du inte vet namnet på.

29365 Olika former av mobbning förekommer i nästan alla klasser och lärare måste kunna hantera detta. Vid allvarligare fall bör även övrig personal på skolan eller utifrån vara med och ta tag i situationen, men det är fortfarande lärarna som lättast kan prata med eleverna och måste veta hur de ska stoppa pågående mobbning i klassrummet eller i korridoren och säga ifrån. Samma sak gäller psykisk ohälsa. Vid svårare fall bör annan personal på skolan, BUP, eller liknande kallas in men läraren måste finnas där som stöd.

29370 Kunskapen som lärarna får kommer de kunna förmedla till sina elever, vilket är oerhört viktigt. När lärare idag pratar om mobbning utgår de ofta från personliga åsikter. En kvalitativ undervisning förutsätter att lärarna har riktiga kunskaper om hur mobbning förebyggs, stoppas och vilka åtgärder som bör vidtas samt prata om vad psykisk ohälsa är och vilken hjälp som erbjuds

29375 Källor:
<https://friends-brandmanualswede.netdna-ssl.com/wp-content/uploads/2016/06/Mobbningenskostnader-webb.pdf>
<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/antalet-sjalvmord-okar-igen>
<https://friends-brandmanualswede.netdna-ssl.com/wpcontent/uploads/2016/08/friendsrapporten-16-webb.pdf>

29380 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att utbildning om mobbning och psykisk ohälsa ska ingå i lärarutbildningen

29385 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

5.60 HBTQ i skolan

29390 *Johan Vesterlund, John Lager, Max Eskilsson och Peter Olsson, Skåne*

Kunskapen om HBTQ-frågor i svensk skola är alldeles för låg och det är tydligt att kunskaper brister hos såväl elever som lärare. Det finns flera delar som snabbt går att lösa. Exempelvis borde HBTQ och mångfald vara obligatoriska moment i lärarutbildningen. Vi vill även se att inslaget av HBTQ och mångfaldsfrågor blir större i skolvardagen. Ett sätt att nå dit är att i skolans styrdokument få in fler skrivningar om HBTQ, för att få in frågorna från förskolan upp till vuxenutbildningen. Med stärkt kunskap blir samhället mer välkomnande för alla!

29395 Jag/vi yrkar därför:

29400 Att Centerpartiet verkar för större inslag av HBTQ-frågor i skolans styrdokument, såsom läroplan, kursplaner och ämnesplaner.

Att Centerpartiet verkar för att frågor om HBTQ-, mångfald och funktionshinder blir obligatoriska moment i lärarutbildningen.

Att Centerpartiet verkar för att fler lärare fortbildas inom HBTQ-frågor.

29405 Att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämman

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

29410 Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären menar att kunskap om HBTQ-frågor är bristfällig i den svenska skolan. Motionären vill således att kunskap om HBTQ och mångfald bör vara obligatoriska moment i lärarutbildningen och att det bör finnas större inslag av HBTQ- och mångfaldsfrågor i skolans utbildning.

29415 Distriktsstyrelsen finner motionen intressant då den belyser flera ingredienser vilka tillsammans uppenbarar sig i vår vardag. Pedagogiska samtal inom dessa ämnesområden i klassrummet bör utvecklas.

Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att med stärkt kunskap blir samhället mer välkomnande för alla. Distriktsstyrelsen bifaller således motionens andemening och yrkar på följande:

29420 Att Bifalla motionen

Att Centerpartiet verkar för större inslag av HBTQ-frågor i skolans styrdokument, såsom läroplan, kursplaner och ämnesplaner.

Att Centerpartiet verkar för att frågor om HBTQ-, mångfald och funktionshinder blir utökade moment i lärarutbildningen.

29425 Att Centerpartiet verkar för att fler lärare fortbildas inom HBTQ-frågor,

Att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämman

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,

att bifalla motionen

29430 att Centerpartiet verkar för större inslag av HBTQ-frågor i skolans styrdokument, såsom läroplan, kursplaner och ämnesplaner.

att Centerpartiet verkar för att frågor om HBTQ-, mångfald och funktionshinder blir utökade moment i lärarutbildningen.

att Centerpartiet verkar för att fler lärare fortbildas inom HBTQ-frågor,

29435 att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämman.

5.61 Praktik under lärarutbildningen

Andreas Håkansson, Andreas Olsson, Kronoberg

- 29440 Övning ger färdighet bruka man säga. Det är en tumregel som gäller i yrkeslivet, därför är det särskilt viktigt att nya lärare är starkt rustade för den kommande yrkesutövningen. Läraryrket är så mycket mer än att bara undervisa, att från början ha rutiner och kunskaper om vad som verkligen väntar. Alla elever ska ha bra och inspirerande lärare och vi anser att mer praktik i utbildningen behövs.
- 29445 Sedan lärarutbildningen ändrades 2011 kan man nu se utfallet av de ändringar som gjordes i den nya lärarutbildningen. Mycket blev bättre men vissa saker bör förändras. Eftersom vi båda började den nya lärarutbildningen för gymnasielärare 2011, och nu tagit examen och arbetar som lärare, ser vi en del som särskilt bör ändras för att underlätta för morgondagens lärare. Vi ser i synnerhet hur lärarutbildningen överlag skulle behöva mer praktik, den sk. Verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Praktiktiden minskade t.ex. för en gymnasielärarstudent från 30 till nuvarande 20 veckor.
- 29450 De nyexaminerade lärare som kommer ut i arbete behöver bättre verktyg eftersom skolvärld har blivit mer utmanande på många sätt, inte minst de senaste åren med stort administrativt arbete och uppgifter utanför undervisningen. Därför krävs bättre förberedelser under utbildningen för att, inte minst, minska andelen nya lärare som slutar tidigt i karriären (enligt SCB lämnar 29% av lärarna under de första fem åren). Istället kunde några av de pedagogiska kurserna (UVK) bakas in i den utökade periodtiden för att göra den pedagogiska utbildningen mer verklighetsförankrad för lärarstudenter (vilket inte alltid är fallet idag). Att principiellt närma utbildning och arbetsmarknad är en traditionell centerfråga, och att öka utbytet mellan verksamma lärare och lärarstudenter tryggar framtida lärare.
- 29455 Jag/vi yrkar därför:
- 29460 Att Centerpartiet aktivt ska verka för att utöka praktikperioden på lärarutbildningen, för att få fler välförberedda nya lärare.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 29465 Yttrande från distriktet:
Bifall

5.62 Ämnen i skolan

Yvonne Andrén, Bollebygd

29470

I takt med att skolan ska förnyas så tillkommer av naturliga orsaker nya delar i olika ämnen. Det är viktigt att ha plats för det nya utan att släppa det gamla däremot så måste det ibland bli så att delar av ämnen eller ämnen läggs ihop.

29475

Ett utmärkt exempel på detta är religion som naturligt kan ligga under historia istället för att vara ett eget ämne.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att ge skolan en mer modern framtoning vid ämnesuppläggning.

29480

Att Centerpartiet godkänner motionen och arbetar för att så snart som möjligt ta bort religion som ämne och istället tillför det till historia.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

29485

Inget yttrande insänt från distriktet

5.63 Privatekonomi som ämne i gymnasieskolan

Andreas Håkansson, Andreas Olsson, Kronoberg

- 29490 Alla har vi ju sett program på tv så som Plus med ikonerna Sverker Olofsson som lärde ut konsumentkunskap, och än idag går Lyxfällan med nya säsonger som hjälper skuldsatta hushåll att få ordning på ekonomin. Det finns ett kunskapsglapp när det handlar om privatekonomi och idag är det mycket upp till individen själv att ta reda på rättigheter och möjligheter. Idag är det 423 184 personer som har en skuld hos Kronofogden, en skuld som totalt uppgår till hisnande 72 390 357 631kr. Med kunskap kan vi se till att trygga morgondagens unga som gamla och utjämna sociala bakgrunder som vi vet påverkar ens referensramar.
- 29495

- I skolan idag har elever på högstadiet ämnet Hem och konsumentkunskap och många nyttiga kunskaper får de med sig, men för många kommer mycket av kunskaperna för tidigt. Vi skulle vilja se en fortsättning in på gymnasienivå, där ett nytt ämne skapas kallat Privatekonomi. Genom att föra upp det i gymnasieskolan kommer det närmare tiden då kunskaperna används. För det är mycket att lära sig, vilka rättigheter man har som hyresgäst, när ska man börja pensionsspara och vilka alternativ finns det för sparandet samt när kan man låna till sin bostad och hur fungerar det med räntor och mycket mer. Det är en djungel av möjligheter, regler, sparformer och därför är det viktigt att vi tar hand om vår privatekonomi, för vår frihet för framtiden går att påverka så mycket. Idag finns privatekonomi insprängt i ämnet samhällskunskap och vår uppfattning är att de viktiga kunskaperna konkurrerar i hög grad med mycket annat, också viktigt, innehåll. Det gör att vi förordar att det skapas ett nytt skolämne. Ämnet skulle t.ex. kunna införas genom en ändring av poängförhållandet i varje programs respektive poängplan.
- 29500
- 29505

- 29510 Därför är det av stor vikt att ett nytt ämne införs i den svenska gymnasieskolan, ett ämne som verkligen ligger i linje med det livslånga lärandet. Privatekonomi blir en naturlig fortsättning på grundskolans Hem och konsumentkunskap och kunskaperna ligger i anslutning till att de kommer till användning i vuxenlivet. Utbildning ger stora fördelar fram i livet, kunskap är modern till friheten att kunna påverka sin framtid på både kort och lång sikt.
- 29515

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet avser införa privatekonomi som ett obligatoriskt fristående ämne i gymnasieskolan.

- 29520 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall

29525 **5.64 Studiemedel under loven**

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

Dagens utmaning är att förse Sverige med hög kvalificerad arbetskraft.

29530 Men heltidsstudier innebär för de flesta studenter stora ekonomiska utmaningar. Livet som en fattig student kan skrämman bort många ungdomar från akademiska studier. Arbete vid sidan om studier är ingen bra lösning då det påverkar studieresultatet negativt.

29535 Värst blir det under lovet, när SCN pengarna slutar komma. Studenter blir uppstressade redan i slutet av terminen med ett hektiskt jobbsökande. Man kan inte tänka på studier när man försöker rädda sin ekonomi. Vanligtvis tar studenter tillfälliga restaurang- och butikjobb under lovet. Men när ska våra studenter vila?

29540 Att studera på högskola är mycket ansträngande för både kroppen, hjärna och psyke. Studenter behöver återhämtning precis som alla andra. De behöver en stressfri tillvaro för att inte gå i väggen. Därför anser jag att studiemedel ska betalas ut även under lovet. Den som pluggar på heltid ska ha rätt till både studiebidrag och studielån under lovet som kommer strax efter studietermen.

Jag/vi yrkar därför:

29545 att Centerpartier verkar för att SCN berättigade heltidsstuderande skulle ha fortsatt rätt till både SCN bidrag och CSN lån under lovet som kommer mitt i eller strax efter studietermen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29550

5.65 Möjlighet att informera föräldrar till myndig elev

Eva Eriksson, Jönköping

- 29555 De allra flesta ungdomar i Sverige väljer att genomgå en gymnasieutbildning. Många genomför sin utbildning utan större problem medan andra har svårt att hitta rätt motivation för sina studier. Ungdomar behöver sina föräldrars/vårdnadshavares stöd. Detta samtidigt som man ska bli vuxen och frigöra sig från dessa föräldrar. Under gymnasieåren infaller också den hett efterlängtade 18-årsdagen. Då inträffar det, att förälder inte längre har någon insyn i hur det går i skolan om inte ungdomen själv berättar. Skolan kan inte informera förälder om inte särskilt medgivande från eleven
- 29560 finns. Samtidigt har man som förälder försörjningsansvar tills gymnasieutbildningen är avslutad eller ungdomen fyllt 21 år. Från 18-årsdagen betalas studiebidraget direkt till eleven. Studiebidraget kan dras in av CSN (centrala studiestödsnämnden), -vilket görs för nästan 8 % av gymnasiestuderande under någon period-, om man inte studerar på heltid. Ett indraget studiebidrag kan äventyra hela familjens ekonomi då även bostadsbidrag, flerbarnstillägg m.fl. kan påverkas. I vissa av dessa fallen
- 29565 skulle kanske föräldrars vetskap om problemet och därmed stöd till eleven kunna göra skillnad. Därför yrkar jag att:
- Jag/vi yrkar därför:
- 29570 Att skolan ska få rätt att meddela föräldrar under hela gymnasietiden när det gäller närvaro/frånvaro och studieresultat.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 29575 Distriktsstyrelsens yttrande: Distriktsstyrelsen instämmer i problematiken med gällande lagstiftning. Dock har skolan redan idag en möjlighet att informera förälder om en hemmavarande myndig elev har hög frånvaro som föranleder indraget studiestöd från CSN, i sin tur kan påverka hela familjens ekonomi. Många skolor tolkar dock lagstiftningen så att det inte är tillåtet. Med hänvisning till ovanstående föreslår vi stämman att besvara motionen och sända den vidare till riksstämman.

29580 **Kommitté 6 - Kultur och civil- och konsumentfrågor**

6.1 DAB-radio

Yvonne Andrén, Bollebygd

Låt oss göra som Norge och införa dab radio nu.

29585

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att införa Dab radio i hela landet så snart som möjligt

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

29590

Inget yttrande insänt från distriktet

6.2 Jämställdhet och idrott

Victor Emanuel Chiorean, Stockholm län

29595

Förordning (1999:1 177) om statsbidrag till idrottsverksamhet. Denna förordning innehåller föreskrifter om sådant statsbidrag till idrottsverksamhet som avses i lagen (1995:361) om överlämnande av förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund. Med idrottsverksamhet avses i denna förordning prestationsinriktad tävlingsidrott och hälsoinriktad bredd- och motionsidrott i vilken det ingår ett centralt moment av fysisk aktivitet. Med organisation avses i denna förordning föreningar och förbund som är anknutna till Sveriges Riksidrottsförbund.

29600

Det kan vara genom detta statsbidrag du som ombud på Centerpartiets stämma kan ta ett historiskt beslut i Malmö 2017. Låt Sverige bli det första jämställda fotbollslandslaget i världen. Tänk dig omvärldens reaktion...

29605

Zlatan Ibrahimovic är den bästa fotbollsspelaren på denna planet. Han är helt enkelt för bra för att vara sant. Han har en mycket bra fysik, bra skott och hans teknik är bättre än Lionel Messis. Han är också mycket bättre än Christiano Ronaldo och nu när Zlatans staty är färdigbyggd kommer du aldrig förneka att Zlatan är kungen. Men är det verkligen så? Trots att jag skulle kunna försvara Zlatan in i det sista så är det faktiskt svårt att jämföra med Victoria Svensson, eftersom man kan inte jämför en man och en kvinna i fotboll. De orden kommer från en mycket bra tränare som är aktiv i svensk fotboll. Men är det verkligen så? Låt oss lämna det humoristiska inslaget och tänka efter ordentligt en stund genom att ifrågasätta något som tycks vara självklart.

29610

29615

Messis fysik påminner oss att fotbollsspelarens storlek inte är det enda receptet. Andra exempel är Roberto Carlos, Zola och Maradonna. Jag har vuxit upp med att titta på fotboll och att fotbollens viktigaste turneringar tillhör herrarna. Damerans fotboll har blivit en sekundär sport. Och det är ju inte så konstigt att detta tankesätt råder, vi växer ju upp med att herrarnas fotboll är något annat än damernas. Lite finare, lite bättre och mycket starkare. Och det är precis samma argument som det alltid har varit då en kvinna ska bryta genom och verka i kontexter som traditionellt varit till för män. Fysiken tycks ha använts som ett avgörande argument under historiens gång, alltid för att stoppa eller förlöjliga kvinnors inträde i sportsliga elitsammanhang.

29620

29625

Jag vill se ett svenskt fotbollslandslag som bryter isen, ett lag som på fullaste allvar kompletterar lagspelarnas likheter och svagheter, psykologi och fysisk- under en och samma match. Att föreställa sig en fotbollsmatch mellan Sverige och England där det svenska fotbollslandslaget innehåller kvinnliga spelare låter faktiskt absurt. Men det gjorde även det första kvinnliga deltagandet i Vasaloppet 1923 då Margit Nordin visade att det går. Här skulle en idrottshistoriker kunna flika in hundratals exempel från 1900-talet då kvinnor kommit in i sporter som från början förklarades som en fysisk omöjlighet.

29630

Reaktionerna kommer säkerligen bestå av skeptiska misstankar kring kvotering, att det inte hör hemma i vårt parti. Men vad exakt är mer liberalt än alla människors möjlighet och lika rätt att genomföra samma aktivitet sida vid sida på samma nivå, att få äran att tala om för en liten

29635

fotbollsflicka att just hon kommer att kunna uppnå samma seger som en pojke, hålla samma pokal över sitt huvud och bli tackad för samma sätt? Eller möjligheten för en kvinnlig elitfotbollsspelare att välja vilket landslag hon ska verka i? Vad skulle hända om Centerpartiet skulle gå in i en sådan debatt och föreslå ett fotbollslandslag som består av både män och kvinnor, på en och samma fotbollsplan? Kanske en enda kvinna i vårt landslag skulle kunna ge oss perspektiv på debatten men fram till dess

29640

behövs någon som Margit Nordin som i hemlighet behövde utföra Vasaloppet 1923. Motionen syftar att ta skapa ny debatt vad gäller jämställdheten inom elitfotbollen och att låta centerstämman ta ett beslut vad gäller en ordentlig översyn av statsbidrag för det svenska Riksidrottsförbundet för att möjliggöra detta.

29645 Motionen handlar inte om att föreslå ett fotbollslandslag där 5,5 av spelarna är kvinnor men liberal är du som vågar utmana det mest konservativa och det mest självklara. Motionen har inte heller som intention av avskaffa befintlig damfotboll.

Jag/vi yrkar därför:

29650 Att Centerpartiet ska ta initiativ till att genomföra ändringar i förordning (1999:1 177) om statsbidrag till idrottsverksamhet samt föreslå och verka för nya föreskrifter och förvaltningsuppgifter till Sveriges Riksidrottsförbund som med omedelbar verkan kan möjliggöra för både manliga och kvinnliga elitidrottare att spela i ett och samma fotbollslandslag.

Att Centerpartiet ska verka för ett fotbollslandslag där både män och kvinnor får möjlighet representera sitt land i ett och samma fotbollslag.

29655

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29660 **6.3 Digitala kulturnät**

Lena Carlbom, Halland

29665 Kultur, utbildning och samhällstjänster ska vara tillgängliga i hela landet – med hjälp av ett uppkopplat fibernät med tvåvägs bildkommunikation kan personer - små och stora grupper - samarbeta, dela upplevelser och få tillgång till evenemang som sker i realtid från hela landet, norden och ibland också övriga Europa. Evenemangen ska kunna upplevas i bygdegårdar, skolor och andra lokaler. Nätet ska baseras på oanvänd fiber och optisk kapacitet i existerande fibersystem och bör kunna skapas med resurser som ägs av det allmänna eller engagerade operatörer.

29670 Lena Carlbom
Falkenberg 17 02 09

Jag/vi yrkar därför:
29675 att det skapas ett digitalt kulturnät som omfattar svensk och när möjligt även nordisk landsbygd och stad

att arrangörer av kulturevenemang uppmanas att göra dessa tillgängliga i hela kulturnätet

att kulturevenemang kan förmedlas i nätet utan fasta kostnader

att ett fungerande kulturnät också kan användas för utbildning och annan samhällsnytta

29680 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. Använd fiber till Kultur och utbildning i hela Norden

29685 När idéerna om gratis kulturdatanät och s.k. digitala hus dök upp för 10-15 år sedan, så var tillgången till bredband betydligt sämre än idag. Även om det är långt kvar till ett heltäckande bredbandsnät, så måste prioriteringen vara att alla hushåll i Sverige får tillgång till eget bredband. Under denna tid har även digitala realtidssändningar av kulturevenemang från världens alla hörn på exempelvis lokala biografer blivit allt mer vanligt. Det finns anledning för staten att stödja den generella bredbandsutbyggnaden tills samtliga hushåll i Sverige har tillgång till bredband. Däremot finns det
29690 ingen anledning att skapa system med ”gratis fiber” för kulturevenemang. Det kan skötas antingen av kommersiella, ideella eller kommunala intressen.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att avslå motionen

29695 Hallands distriktsstämma beslutade att bifalla motionen

6.4 Kultur på landsbygden

Marie-Anne Björn, Norrbotten

29700

Motion ställd till Centerpartiet riksorganisation

Sedan 1986 har SOM-institutet vid Göteborgs universitet kartlagt svenskarnas kulturvanor genom intervjuer. Siffrorna visar att könstillhörighet har stor betydelse för hur mycket kultur vi tar del av.

29705

Kvinnor konsumerar mer kultur än män. Även demografiska faktorer är viktiga. Var du bor påverkar i högsta grad din kulturkonsumtion.

– De studier vi har gjort visar att närheten till kulturinstitutioner har betydelse. Det finns en avståndsfaktor som spelar in. Och den är lite större hos lågutbildade. Högutbildade har lättare att övervinna kulturella avstånd, säger Lennart Weibull, professor i massmedieforskning på SOM-institutet.

29710

Erik Peurell, utredare på Myndigheten för Kulturanalys, konstaterar att bostadsort och utbildning är faktorer som hänger ihop.

29715

– I storstäderna finns de mest aktiva kulturkonsumenterna. För där finns de som har råd, eftersom de har välbetalda arbeten. Och för att ha ett välbetalt arbete behöver du en hög utbildning. När du tittar på vilka som konsumerar kultur så är de socioekonomiska faktorerna relevanta.

Ju längre ut på den svenska landsbygden vi beger oss, desto tunnare blir det generella utbudet av evenemang. När antalet begivenheter minskar så sjunker kulturkonsumtionen. Ett rikt utbud stimulerar nämligen aptiten på mer kultur. Det säger Erik Åström, sakkunnig på Kulturrådet. Detta är några röster omkring kultur ute på landsbygden.

29720

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska tillsätta en utredning tillsätts för att få svar på om det finns tillväxtfaktorer inom kultur och går det att skapa tillväxt på landsbygden genom kulturen? Går det att bli självförsörjande inom kultur och bo på landsbygden? Finns det något behov av kultur på landsbygden? Finns det naturliga försäljningskanaler på landsbygden?

29725

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

29730

Inget yttrande insänt från distriktet

6.5 Arkeologiska utredningar

Håkan Ekstrand, Sörmland

- 29735 Inom all verksamhet drabbas man idag av det faktum att det finns fornlämningar eller misstänkta sådana i det område man vill exploatera eller utveckla någon verksamhet. Det är verksamhetsutövaren som belastas av kostnaden för arkeologiska undersökningar och utredningar. Detta är i allra högsta grad hämmande för all utveckling av nya verksamheter och bostäder, både på landet och i staden.
- 29740 Jag anser det viktigt att utröna vår historia, både på kort och lång sikt, men det ska inte ekonomiskt få belasta den enskilde verksamhetsutövaren. Eftersom detta bör betraktas som en riksangelägenhet anser jag att staten skall stå för kostnaderna.
- Jag/vi yrkar därför:
- 29745 Att alla kostnader för arkeologiska utgrävningar och utredningar utgör riksangelägenheter, det vill säga att staten betalar notan.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 29750 Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen

6.6 Barns och ungdomars idrottande

Mia Nordström, Uppsala

29755

Idag sitter vi en allt större del av tiden, både barn och vuxna, i skolan, på jobbet, i bilen, på tåget och ofta framför datorer, mobiltelefoner och IPads. Om en allt större del av tiden ägnas åt stillasittande och aktivering av enbart hjärnan, och en allt mindre del av tiden till rörelse och aktivering av flera sinnen, så leder det till mer fysisk och psykisk ohälsa. Därför är det idag så otroligt viktigt att samhället hjälper barn och föräldrar till en mer aktiv fritid.

29760

Vi lever också i en tid då många upplever tidsbrist och ett oändligt informationsutbud. Många föräldrar är också ensamstående varannan vecka. Detta tillsammans ger nya utmaningar och möjligheter till en mer aktiv fritid. Men att som förälder söka bland det stora utbudet av idrott och att anmäla i tid kräver en ganska hög motivation, IT kompetens, kunskap i det svenska språket och inte sällan en ganska god ekonomi för att ha råd.

29765

En idrottspeng och en applikation som samlar kommuners idrott- och fritidsutbud för barn och ungdomar kan vara lösningar som underlättar för att aktivera fler barn och föräldrar i idrotts- och föreningslivet.

29770

Jag/vi yrkar därför:

att utveckla förslag som idrottspeng för en mer aktiv fritid för barn, ungdomar och föräldrar

att i samverkan med idrotts- och föreningslivet i kommuner utveckla IT applikationer som samlar och förenklar information om öppettider, kostnader, anmälan, buss- och cykelförbindelser

29775

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

29780

Att bifalla motionens andemening

Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner. Vi behöver göra mer för att våra barn och unga ska röra sig mer. Skolan spelar en viktig roll för att genom en mångfald av idrotter i skolan få in ett idrottsintresse i så många barn och unga som möjligt, som sedan idrottsrörelsen kan plocka upp. Motionen behandlar dock en fråga som ska lösas på det lokala planet.

29785

6.7 Privatkopieringsersättning

Anders Eriksson, Halland

- 29790 Privatkopieringsersättningen, den så kallade kassetbandsersättningen, är en gammal ersättning som är lagstiftad. Den tillkom för att ersätta upphovsmän för inkomstbortfall på grund av privatkopiering av musik, film, tv mm.
- 29795 Tanken är att om ett land tillåter privatkopiering, vilket Sverige gör av musik, skall musikern få en ersättning för att hans musik nu finns på ett annat medium än originalet. Tanken är god och uppfyllde säkerligen en funktion när kopiering var ett problem och musikbranschen hade ekonomiska problem. Idag tas ersättning ut på i stort sett alla sorters lagringsmedium, på grund av att man tekniskt möjligt kan lagra musik på dem. Det betyder att ersättningen bland annat tas ut på cd-skivor, hårddiskar, mobiltelefoner och USB-minnen.
- 29800 Numera är musikkopieringen nästan obefintlig. De lagliga streamingtjänsterna har mer eller mindre knäckt den olagliga musikkopieringen som finns, eller rättare sagt fanns. Enligt Music Sweden minskade kopieringen med 25% mellan 2009 och 2011.
- 29805 Norska IFPI är en organisation som granskar musikers upphovsrätt. De gjorde en undersökning 2009 som visade att 80 % av norrmän under 30 år uppgav att de laddade hem musik från nätet olovligt, men att siffran hade minskat till endast 4 % 2014.
- 29810 Allt tyder på att kopieringen, både den lagliga och olagliga, håller på att försvinna. Det gör att argumentet för ersättningen inte längre finns. 2015 ökade musikbranschen med 13 %, alltså tre gånger mer än BNP ökade. 53 % av intäkterna var konsertintäkter, som ökade med 14 %. Det är en unik upplevelse som man nu har lärt sig att ta betalt för. Strömmande tjänster stod för två miljarder av branschens nio miljarder i omsättning. Privatkopieringsersättningen uppgick 2015 till 77 378 151 kr alltså 1 % av branschens intäkter. Vilket tydligt visar att branschen klarar sig själv väldigt bra utan denna ersättning. Ett USB-minne på 16 GB kostar idag 36 kr exklusive moms, varav 16kr är
- 29815 privatkopieringsersättning, alltså 44 % av kostnaden.
- 29820 Att belägga produkter med denna typ av orimliga kostnader är något som försvårar för tillverkare och försäljare att få sina produkter sålda. Lägre priser innebär att fler produkter säljs, fler produkter sålda innebär högre lönsamhet vilket leder till fler arbetstillfällen.
- 29825 Totalt sett 2015 togs det in 86 168 197 kr i ersättning, varav ca 77 miljoner delades ut i ersättning. Om dessa 86 miljoner ej tagits ut, hade kunderna, försäljarna och importörerna delat på dessa pengar och sänkt priserna på produkterna till slutkund.
- Jag/vi yrkar därför:
att utreda effekterna för samhället av en slopad privatkopieringsersättning
att arbeta för att ersättningen helt tas bort
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 29830 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Privatkopieringsersättningen

29835 Privatkopieringsersättningen är sprungen ur en annan tid och med helt annorlunda förutsättningar än vad som gäller idag. Det finns därför anledning att se över och eventuellt förändra den nuvarande lagstiftningen.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att bifalla motionen

29840 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

6.8 Slopa kassettskatten

Tomas Selin, Stockholms län

- 29845 Konsumtionsvanorna av film, musik och tv har förändrats kraftigt de senaste åren. Där kulturskaparens intäkter tidigare påverkats negativt till följd av den lagliga privatkopieringen av det fysiska mediet, har i dag nya tjänster flyttat marknaden iväg från det traditionella sättet att konsumera medier. Den illegala nedladdningen och den privata kopieringen har ersatts med tjänster som inte involvera något fysiskt medium; vi kan lyssna på musik direkt genom Spotify, Apple Music eller
- 29850 Google Play Music. Film och serier kan vi se på Netflix, HBO eller C More. Och dator- och TV-spel kan köpas i allt större utsträckning direkt genom en affär kopplad till konsolen eller på Steam. En avgift som infördes för att återgälda kulturskaparen för eventuell förlorad inkomst när vi privatkopierade från radio eller CD-skivor till kassettband har spelat ut sin roll. Branschen är i omställning, det måste avspeglas i vår lagstiftning, och de osynliga avgifterna måste bort. De för
- 29855 konsumenterna osynliga avgifterna är område för komplicerad reglering vilket också försvårar för handeln. Istället för behålla förlegade avgifter borde vi uppmuntra och förenkla för utveckling av pay per view- och on demand-tjänster för fler områden än i dag.

Jag/vi yrkar därför:

- 29860 att Centerpartiet verkar för ett borttagande av privatkopieringsersättningen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

29865

6.9 Gemensam vårdnad

Didar Zuta, Erik Selander, Gunne Steen, Lars Dahlström, Yassin Abdullahi Abdi, Göteborg

Bakgrund, framtidsvision och analys:

- 29870 Motionen har sin utgångspunkt ur Föräldrabalken och svensk familjerätt. Motionen tar också avsteg ur en mycket genomgående analys och studie i ämnet gjord 2008 av Jennie Bergman för Juridiska fakulteten vid Lunds universitet. Så som svensk lagstiftning är utformad i Föräldrabalken och svensk familjerätt idag signalerar lagstiftningen att svenska fäder inte är behövda och oviktiga för sina barn. Syftet med motionen är att svensk lagstiftning skall signalera att svenska fäder är behövda och viktiga för sina barn och genom det bidra till att svenska barn skall kunna ha en far som är mycket mer aktiv i sin föräldraroll än idag. Jag anser att det är mycket viktigt att barnet har en bra kontakt med båda sina föräldrar och att båda föräldrarna är delaktiga i barnets liv med ett gemensamt föräldraansvar.
- 29875 Med automatisk gemensam vårdnad avses gemensam vårdnad som uppkommer direkt på grund av lag och inte fodrar någon anmälan eller myndighetsbeslut. För att få automatisk gemensam vårdnad om sitt barn enligt svensk lagstiftning måste föräldrarna vara gifta med varandra vid barnets födelse. Är föräldrarna ogifta får modern ensam vårdnad om barnet. För att ogifta föräldrar skall få gemensam vårdnad måste de tillsammans ansöka om att få detta.
- 29880

- 29885 Visserligen är det kanske inte så svårt att göra en sådan anmälan men det krävs fortfarande ett aktivt handlande från föräldrarnas sida för att vårdnaden inte endast skall förbli hos modern. Idag är det vanligare att föräldrar väljer att leva som sambor istället för som gifta. Det kan då tyckas konstigt att man valt att behålla en lagstiftning som innebär att föräldrar måste vara gifta för att automatiskt få gemensam vårdnad. Dessutom anmäler ogifta föräldrar i mycket stor utsträckning att de vill ha gemensam vårdnad. Under 2000-talet har ca 97 procent av de ogifta sammanboende föräldrarna registrerat gemensam vårdnad. För de föräldrarna som inte är sammanboende var andelen ca 59 procent.
- 29890

- 29895 Genom att förändra svensk lagstiftning till att automatisk gemensam vårdnad blir det normala så visar lagstiftaren respekt för och förståelse för svenska föräldrars, både kvinnors och mäns, och barns gemensamma vilja.

Tidigare riksdagsmotioner i ämnet:

- 29900 Sveriges Riksdag har så sent som 2014 behandlat och avstyrkt ett flertal motioner om automatisk gemensam vårdnad eftersom utskott i Riksdagen föreslagit att avstyrka dessa. Undertecknad tycker överlag att samtliga av dessa motioner har varit slarvigt skrivna, och har fokuserat alldeles för mycket på att tvistigheter förekommer. Utskotten, civilutskottet och socialförsäkringsutskottet, som har föreslagit Riksdagen att avslå motionerna har i sin argumentation tagit fasta på att utredning pågår utifrån 2006 års vårdnadsreform. Denna utredning fokuserar också i mycket just kring en problematik med att det förekommer tvistigheter kring vårdnad.

- 29905 Enligt undertecknads mening är det inte med anledning av att tvistigheter förekommer som lagstiftningen skall ändras. Tvistigheter om vårdnad bör samhället bemöta på annat sätt. Att det förekommer en liten andel föräldrar som tvistar om vårdnad är heller inte skäl för att avstå genomföra en förändring av svensk lagstiftning till en lagstiftning som tar avsteg i svenska föräldrars, både kvinnors och mäns, och barns gemensamma vilja. En lagstiftning där det är uttalat att det är mycket viktigt att barnet har en bra kontakt med båda sina föräldrar och där båda föräldrarna är delaktiga i barnets liv med ett gemensamt föräldraansvar.
- 29910

Ett europeiskt perspektiv:

- 29915 I ett europeiskt perspektiv finns också aspekter som också kan vara att beakta när frågan om gemensamt vårdnadsansvar och gemensamt föräldraansvar diskuteras. I studien vid Juridiska

fakulteten i Lund som motionen refererar till, tas engelsk lagstiftning upp i jämförelse. I engelsk lagstiftning, liksom i många andra europeiska länders lagstiftningar, har förändringar gjorts för att tydligare försöka betona det gemensamma föräldraansvaret.

- 29920 Den förändring i svensk lagstiftning som skett var 1977 då ogifta föräldrar gavs möjlighet till att söka gemensam vårdnad. Därefter har ingen förändring skett i syfte att tydligt signalera att det gemensamma föräldraansvaret är viktigt och att också svenska fäder är behövda och viktiga för sina barn. Att ingen sådan förändring skett i svensk lagstiftning måste därför betraktas som väldigt konservativt. De förändringar i lagstiftningen som har skett senare har istället i stort varit inriktade på problematik rörande en liten procentandel föräldrar där tvistigheter om vårdnad förekommer och där domstolsbeslut om vårdnad äger rum.
- 29925

En förändrad lagstiftning:

- 29930 Som ett framåtsyftande borgerligt parti bör Centerpartiet verka för en förändring av svensk lagstiftning till en lagstiftning som tar avsteg i svenska föräldrars, både kvinnors och mäns, och barns gemensamma vilja. En lagstiftning där det normala är automatisk gemensam vårdnad. Det enklaste förfarandet till automatisk gemensam vårdnad för alla föräldrar bör rimligen vara att det sker med automatik när fadern gett sitt faderskapserkännande. I de fall där fadern inte är känd vid barnets födsel är det i många kommuner vanligt att socialtjänst och/eller familjerätt efterfrågar faderskap. I syfte att försöka fastställa faderskap. Även här bör i mitt tycke automatisk gemensam vårdnad vara det normala när faderskapet är fastställt.
- 29935

Jag/vi yrkar därför:

- 29940 Att Centerpartiet aktivt verkar för och i Sveriges Riksdag lyfter fråga om att svenska barn har rätt till båda sina föräldrar och ett gemensamt föräldraansvar med automatisk gemensam vårdnad.

Att Centerpartiet verkar för att det i Föräldrabalken i svensk lagstiftning och svensk familjerätt skrivs in att svenska fäder blir vårdnadshavare för sitt barn i samband med att faderskapserkännande ges.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 29945 Yttrande från distriktet:
Precis som motionären anser vi att ett barn har rätt till båda sina föräldrar. Frågan är dock lagstadgad och inget som beslutas lokalt så motionen bör därför behandlas på partistämman.
Distriktsstyrelsen yrkar:
29950 att motionen skickas vidare till partistämman.
Stämmans beslut:
Beslutar att: bifalla distriktsstyrelsens förslag.

6.10 Antalet juridiska vårdnadshavare

29955 *Håkan Andersson, Västerbotten*

- 29960 Det är idag inte ovanligt att ett barn lever tillsammans med flera vuxna människor som barnet betraktar som sina föräldrar. Vissa barn har flera föräldrar från födseln, för andra kan familjen utvidgas efter tid. Detta komplicerar familjernas vardag på flera sätt, exempelvis BVC-kallelser, sjukhusbesök, kontakt med skola. Vidare finns inget skydd för barnet vid en eventuell separation, där barnet kan fråntas umgänget med och närvaron av sina andra "föräldrar" om barnets vårdnadshavare inte vill tillåta det. Rätten till umgänget står idag utan lagligt skydd, och hoppet får ställas till de juridiska vårdnadshavarnas goda vilja, -något som tyvärr inte alltid är att räkna med vid separationer. När två kvinnor beslutar att skaffa barn tillsammans med två män, och där samtliga fyra vuxna är beredda att ta föräldraansvar för barnet från dag ett, förhindras dessa fyra vuxna från att vara jämbördiga juridiska vårdnadshavare. Om ett par skaffar barn tillsammans och sedermera separerar med beslut om gemensam vårdnad, och föräldrarna därefter skaffar nya partners som blir en naturlig del i barnets liv, finns idag ingen möjlighet att inkludera dessa personer som juridiska vårdnadshavare. Detta oberoende av viljan och förmågan att agera som fullvärdiga föräldrar till barnet.
- 29970 Förändringar i lagstiftningen bör genomföras med stor omsorg om barnens bästa. För möjligheten att lägga till fler juridiska vårdnadshavare senare i barnets liv, som i exemplet ovan om tillkomna partners efter en separation, bör det finnas en struktur och ett tillvägagångssätt som kräver bäge vårdnadshavares samtycke, samt krav som i möjligaste mån säkrar barnets bästa. Detta skulle exempelvis kunna utgöras av krav på att den tilltänkte juridiska vårdnadshavaren varit sammanboende med barnet under en längre tid o.s.v.
- 29975

29980 För det nyfödda eller väntade barnet bör de juridiska vårdnadshavarna kunna godkännas direkt via underskrift och intyg från socialkontoret, så som det idag hanteras för godkännande av barnets två juridiska vårdnadshavare.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för en förändring av lagstiftningen som möjliggör fler juridiska vårdnadshavare än två

29985 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

6.11 Ett tredje kön och könsneutrala personnummer

29990 *Johan Vesterlund, John Lager, Max Eskilsson och Peter Olsson, Skåne*

Sverige bör införa ett smartare och ett mer neutralt system för personnummer. Detta vore i linje med hur en del andra länder har gjort eller är på väg att göra, exempelvis har Norge börjat med detta¹.

29995 Indien har börjat tillämpa ett tredje juridiskt kön². Detta förekommer även i Tyskland, Australien, Nepal, Nya Zeeland, Pakistan och Sydafrika.

30000 I dagens situation stöter inte minst personer som genomgår könskorrigering på praktiska problem eftersom personnummer, som det är utformat i dag, är anpassade för en manlig respektive kvinnlig kategori. På ett mer konkret plan kan problem uppstå när personen ska göra officiella ärenden såsom att skriva under ett avtal för bostad.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet tar ställning för införandet av ett tredje juridiskt kön

30005 att Centerpartiet tar ställning för att det på sikt genomförs ett nytt personnummer i form av så kallat könsneutralt personnummer. Vi vill se till att de personer som i dag och framöver genomgår köns- och identitetskorrigering kan få samma rätt och skyldi

att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30010

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

Centerpartiet vill ha en könsneutral lagstiftning, men tycker inte i dagsläget att Sverige ska införa ett tredje juridiskt kön. Frågan är komplicerad och meningarna inom HBTQ-rörelsen är flera.

30015

Distriktsstyrelsen föreslår stämman beslutar

Att avslå motionen

Att skicka motionen vidare till partistämman

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla Johan Vesterlunds yrkande och därmed,

30020

att Centerpartiet tar ställning för införandet av ett tredje juridiskt kön.

att Centerpartiet tar ställning för att det på sikt genomförs ett nytt

personnummer i form av så kallat könsneutralt personnummer. Vi vill se till att de personer som i dag och framöver genomgår köns och

identitetskorrigering kan få samma rätt och skyldighet att få

30025

vara juridisk person som andra.

att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

6.12 Friare familjebildning och ett tredje juridiskt kön

Centerpartiets Ungdomsförbund, CUF

30030

I ett smalare men vassare Sverige lämnas mer makt över till individer och familjer. Dessutom öppnas det upp för att familjer kan se ut på fler vis än vad staten erkänner idag, och att alla individer är unika. Centerpartiets familjepolitik är tyvärr inte uppdaterad till 2017 års verklighet. Vi föreslår därför konkreta förslag för en familjepolitik som tar hänsyn till individen, och att familjer kan se ut på många olika vis.

30035

I och med att familjebildningar utan ingångna äktenskap blir allt vanligare, att samkönade fått rätt att både gifta sig och skaffa barn, samt att ändrade familjeförhållanden under livets gång har blivit vanligare har verkligheten sprungit ifrån den svenska lagstiftningen, vars utgångspunkt fortfarande är att gifta, heterosexuella par är de som skaffar barn. Verkligheten är att familjebildning idag inte behöver innebära gifta heterosexuella par, gifta par, eller ens par. Vi lägger därför förslag som syftar till en bättre hänsyn till att även samkönade blir föräldrar, att det kan ske genom assisterad befruktning utomlands, att även ogifta samboende blir föräldrar och att andra personer än barnets biologiska föräldrar, till exempel en långvarig partner, kan vara både villiga och lämpliga att bli vårdnadshavare. Vi lägger också förslag som syftar till att göra situationen lättare för en av de mest psykiskt utsatta grupperna i det svenska samhället. Statens folkhälsoinstitut genomförde en undersökning av hälsosituationen för HBTQ+-personer år 2016. Enligt studien rapporterade queer- och transpersoner sämre allmänt hälsotillstånd, sämre psykiskt välbefinnande, mindre tillit till andra människor och lägre tillgång till emotionellt och praktiskt stöd i jämförelse med övriga.

30040

30045

30050

36 procent av transpersoner svarade på Folkhälsomyndighetens undersökning om psykisk ohälsa att de minst en gång under de senaste 12 månaderna allvarligt övervägt att ta sitt liv. Cirka en tredjedel rapporterade att de även någon gång försökt att ta sitt liv.

30055

Kunskapsluckan är för stor i Sverige för Intersexualism, symptomen bakom DSD och transsexualism. Intersexualism är inte detsamma som transexualism, men faller in i samma kategori som gynnas av ett införande av ett tredje juridiskt kön. Att vara en transperson kan handla om könstillhörighet, könsuttryck, likväl som biologiskt- och juridiskt kön. Transexuella personer behöver i många fall könsbekräftande operation. Operationen är ofta livsavgörande för transsexuella personer som vantrivs i den kropp de fötts i. Ett tredje juridiskt kön skulle innebära en stor frihet för dessa personer, både i deras vardag och på pappret.

30060

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att göra det möjligt för barn att ha fler än två vårdnadshavare.

30065

Att Centerpartiet verkar för att en könsneutral lag för föräldraskapspresumtion införs.

Att Centerpartiet verkar för att införa en föräldraskapspresumtion för barn i samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

Att Centerpartiet verkar för att erkänna föräldraskap för utländska assisterade befruktningar inom äktenskap eller samboskap, om annat inte anmäls till socialnämnden.

30070

Att Centerpartiet verkar för införandet av ett tredje juridiskt kön.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

30075

6.13 Likabehandling i föräldrapresumtion

Dan Tielert, Alfred Askejung, John Kåberg och Claes Nyberg, Stockholms Stad

- 30080 Gifta samkönade par som skaffar barn utom landstingets regi utsätts i dag för allvarliga juridiska risker, synbarligen i onödan; risker som inte drabbar heterosexuella på samma sätt. Vi tycker inte att det är rimligt, och motionen syftar till att undanröja vad som ses som ett missförhållande. När ett gift samkönat kvinnopar skaffar barn utanför landstingets assisterade befruktning blir enbart den kvinna som bär och föder barnet juridisk förälder. Hennes äkta maka måste närståendeadoptera barnet, vilket endast kan göras efter att barnet är fött och
- 30085 faderskapsutredningen lagts ned, och vanligen tar minst 2 månader. Ibland längre, då alla kommuner inte har klart för sig vad som gäller.
- 30090 Närståendeadoptionen kräver också samtycke från kvinnan som burit barnet. Det innebär att om den födande kvinnan avlider eller blir så sjuk att hon inte kan föra sin talan står den ickefödande kvinnan och barnet utan laglig rätt till varandra. Det innebär också att om den bärande kvinnan lämnar sin hustru innan närståendeadoptionen gått igenom så får barnet ingen juridisk rätt till sin andra förälder, och den ickebärande kvinnan kan inte kräva vare sig vårdnad eller umgängesrätt. Om den ickebärande kvinnan lämnar sin gravida fru blir den bärande kvinnan lämnad som ensam förälder, och kan inte
- 30095 kräva underhåll från sin exhustru, trots att de rimligtvis gemensamt fattat beslutet att bli föräldrar. Allt detta drabbar givetvis inte bara en av kvinnorna, utan även barnet. Och det är inte bara teoretiska risker, utan saker som faktiskt händer.
- 30100 Samkönade kvinnopar kan skaffa barn utanför landstingets assisterade befruktning, till exempel genom kliniker utomlands, i privat regi i Sverige eller genom heminsemination. En stor anledning till att många väljer andra sätt än landstingets är att landstingen har lång kö (upp till två år) och inte tillåter fler barn än två. I ett gift heterosexuellt par har alla parter, den födande, barnet och den ickebärande ett juridiskt skydd i ovan nämnda situationer eftersom den icke-bärande mannen genom föräldraskapspresumtion blir förälder, oavsett befruktningssätt.
- 30105 Såvitt vi kunnat utröna finns egentligen bara ett argument till varför samkönade kvinnopar inte behandlas som heterosexuella par i detta hänseende. Vid befruktning utanför landstingets regi kan staten inte garantera att barnet kan få reda på vem dess genetiske far är. Genom att lagstiftningsmässigt göra det besvärligt att skaffa barn på annat sätt än via landstinget vill man därför
- 30110 stävja sådant. Vi har i och för sig ingenting emot ambitionen att barn ska kunna få reda på vilka som är dess genetiska upphov, men det är strängt taget inte garanterat i heterosexuella äktenskap heller, och vi tycker i detta fall inte att det kan motivera gällande lagstiftning. Driften att skaffa barn är hos många stark, och landstingen kan inte i tillräcklig grad tillgodose detta för samkönade kvinnopar. Det är
- 30115 uppenbart att barn de facto skaffas på andra sätt, och dessa barn är inte ensamma om att inte garanteras få veta vem deras genetiske far är. Önskan att kunna garantera detta står inte i proportion till de allvarliga problem lagstiftningen orsakar.
- 30120 Tilläggas kan att i England gäller redan att den ickebärande kvinnan i ett gift par automatiskt blir förälder, precis som för ett gift heterosexuellt par.
- Jag/vi yrkar därför:
- 30125 Att lagstiftningen för föräldraskapspresumtion inom samkönade par ändras så att den motsvarar den lagstiftning som gäller för heterosexuella tvåkönade par.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30130 Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

6.14 Körkort från 16 år

Ulf Jonsson, Värmland

- 30135 För att möjliggöra ett liv med bättre tillgång på aktiviteter behöver landsbygden ett fungerande alternativ till Storstädernas kollektivtrafik. Idag är enda möjligheten att ha föräldrar som ställer upp och skjutsar för ungdom på landsbygden. Införandet medför också att behovet av trafik med sk EPA-traktorer på landsväg försvinner. Det höjer säkerheten både för ungdomar och medtrafikanter. I Nord Dakota, till stor del befolkat av Skandinavien-ättlingar för man köra bil från man är 16 år. Nord Dakota är också en delstat med gles befolkning. Det finns en del restriktioner vad och hur man får köra där, och det kan vi även se på i Sverige.
- 30140

Idag är enda möjliga transportmöjligheten för ungdomar på landsbygden EU-moped, Lätt motorcykel eller EPA-traktor. Samtliga dessa alternativ är sämre säkerhet för trafikanterna.

30145

Jag/vi yrkar därför:

att införa körkort för personbil från 16 års ålder för ungdomar på landsbygd (utanför storstäder som har fungerande kollektivtrafik).

- 30150 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

6.15 EPA-traktor

30155 Arne Lithander, Stockholms län

1975 förbjöds EPA-traktorn som fordon och ersattes av reglerna för A-traktor. Under Torbjörn Fälldins regering förändrades A-traktorns regler till de som gäller idag. Detta efter att dåvarande kommunikationsministern åkte med ungdomar i A-traktorer och fick se nyttan av dessa.

30160 Reglerna har sedan inte förändrats nämnvärt fram till idag, 40 år senare. Resultatet ser vi ute på vägarna genom kapade Volvo 740 där man bygger in någon form av balja, tar bort krockzoner, monterar dubbla växellådor för att inte spränga motorerna vid höga varv. Dagens höga varvtal ger även höga utsläpp, då de heller inte är utrustade med någon form av avgasrening. Eftersom reglerna är så pass gamla, Volvo 144, Amazoner, Saab V4or och en o annan Rekord och Taunus regerade på stan, så kan inte dessa specialbyggda fordon hänga med i dagens trafikrytm.

Ungdomarna har fått ta emot mycket negativ kritik för något de själva inte kan råda över.

Nu är det dags för Centern att göra om reglerna till 2017 års modell, med fordon anpassade för modern trafik, då behovet speciellt på landsbygden är större än någonsin.

30170 Mitt förslag är därför att kunna ta en gammal uttjänt familjebil och göra den till en "AM"-traktor. Denna skall vara byggd enligt följande föreskrifter;

- Bromsad till 45 km/tim via mjukvaran i databoxen. Detta är en enkel uppdatering och görs idag på tyngre fordon som är bromsade via mjukvaran till 90 km/tim.

30175 - Lastförskjutningsgaller monteras bakom första sätesraden då fordonet endast får ta en passagerare + förare.

- Bakdörrarna plomberas (alltså ej öppningsbara).

- Dragkrok monterad då det fortfarande är en traktor.

- Varningstriangel väl synlig baktill.

- Vid de fall bilen är en kombi, plomberas även bakluckan för att förhindra passagerare i lastutrymmet.

30180 - AM-traktorn skall besiktigas vartannat år (vilket även A-traktorerna skall göra)

- ABS-funktion, airbag och andra säkerhetsdetaljer skall vara fungerande och i bruk.

Idag finns ett flertal företag som bygger A-traktorer. Dessa företag skall naturligtvis få vara kvar, och ackrediteras för att bygga AM-traktorer, och uppdatera mjukvara, plombera dörrar samt övrigt enligt ovan.

30185 När ungdomen i fråga är klar med användandet av AM-traktorn kan denne välja att antingen bygga tillbaks fordonet till en vanlig personbil som denna då är van vid att köra, samt att fordonet har kvar de ursprungliga krockzonerna och andra säkerhetsdetaljer. Alternativt kan ungdomen välja att sälja AM-traktorn vidare till någon annan som har behov av fordonet.

30190 Idag får en A-traktor framföras från att man är 15 år, om man tagit AM-kort. I korta drag lär man sig köra moped (moped klass I) som får framföras i 45 km/tim för att sedan sätta sig i en personbil. Att köra moped jämfört med bil är två helt olika körsätt bland annat hur man placerar sig i sitt körfält och bedömer trafiken och bromssträckor, speciellt på vintern då moped sällan används.

30195 Mitt förslag är att för att få framföra AM-traktor skall en extra utbildning, utöver AM-kortet genomgå, i samband med själva AM-kortet. Alltså ett tillägg för just AM-traktor.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ska driva frågan om en ny klassificering av fordon i motionens anda.

30200

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

30205 Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen

6.16 Validering av körkort

Elena Aydogdyeva, Stockholms län

30210

Många av de nyinflyttade till Sverige har giltiga körkort från sina hemländer. Men i dagsläge alla körkort som har utfärdats utanför EU gäller bara i 1 år. Efter 1 år om man vill fortsätta köra bil, tvingas man att skaffa sig svenska körkort på samma villkor som nybörjare. Detta är inte bara orättvist, utan skapar onödiga etableringshinder för nyanlända och förlänger integrationstiden. Med körkort är det mycket lättare att hitta jobb än utan. Mitt förslag är att nyanlända med körkort från länder utanför EU skipper körkortsprov utan istället får sitt körkort validerade och utbyta mot svenska körkort. Dock för säkerhetens skull bör samma provperiod gälla på validerade körkort som på nyutfärdade här i Sverige

30215

30220

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet stiftar lagar som gör det möjligt för nyanlända att validera körkort som har utfärdats utanför EU

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30225

Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen och skicka den till partistämman

30230

6.17 Behörighet för utryckningskörning

Christine Lorne, Stockholms län

30235 Att framföra fordon under utryckning med blåljus och sirener ställer stora krav på föraren oavsett inom vilken organisation hen arbetar. Idag ser utbildningen olika ut både mellan olika organisationer (tex ambulans/polis) men skiljer sig även åt mellan olika län och företag i Sverige. Då blåljuskörning alltid innebär en risk bör det finnas krav på en nationell utbildning och en opartisk uppkörning.

30240 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska verka för att det i körkortet ska finnas en behörighet för utryckningskörning på samma sätt som övriga behörigheter.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30245 Inget yttrande insänt från distriktet

6.18 Färdolyckor

Ann-Charlotte Johansson, Blekinge

- 30250 Centerpartiet är ett parti som värnar om vår miljö. Det är viktigt att fortsätta det arbetet för framtiden. Vi förespråkar att innevånarna i vårt land ska röra på sig genom att t.ex. cykla, gå eller åka kollektivt till arbetet. Detta kan drabba den enskilde hårt om en olycka skulle ske under denna färd. Om man åker bil eller blir påkörd av bil under en sådan färd, gäller trafikförsäkringens regler om ersättning för olyckan.
- 30255 Dessa regler är, jämfört med de regler som gäller om inget fordon är inblandat, mycket omfattande. Detta när man jämför med de ersättningar som gäller, om inget fordon som har trafikförsäkring, har använts under färden.
- 30260 Det som gäller när man cyklar eller går är den enskildes olycksfallsförsäkring och arbets-skadeförsäkringen som arbetsgivaren har.
- Om vi menar vad vi säger om att minska bilkörning måste detta följas upp så att alla rätt till lika ersättning gäller, detta oberoende av hur de färdats till och från sitt arbete.
- 30265 Jag/vi yrkar därför:
Centerpartiet utreder hur man kan förändra de regler som finns idag.
- alla har ett likvärdigt försäkringsskydd vid en olycka på färd till och från arbetet, oavsett färdmedel.
alla sätt att komma till och från arbetet bedöms lika när det gäller ersättningsnivån.
- 30270 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Motionären tar upp en viktig fråga, att oavsett vilket transportsätt man använder så ska alla omfattas av ett likvärdigt försäkringsskydd.
- 30275 Distriktsstyrelsen ställer sig bakom motionen i sin helhet och föreslår distriktsstämman att skicka den till förbundsstämman.

6.19 Privatpersoner och fyrverkerier

30280 *Margit Berggren Silvheden, Östergötland*

Sedan 2001 är det förbjudet att sälja och använda smällare i Sverige. Det är däremot tillåtet att använda fyrverkerier som har ljuseffekter men också smäller. De säljs i stora volymer i samband med storhelger som nyår och Valborgsmässoafton.

30285

Det finns regleringar av var och hur dessa får avfyras men det hejdar tyvärr inte att de ofta avfyras i tättbebyggt område. Uppskjutningen sker inte heller under begränsad tid som exempel vid tolvslaget vid nyår utan de aktuella dagarna dygnet runt.

30290

Människor skadas för livet och har till och med dött på grund av smällare som gått fel. Människor som flytt från krig och krigsveteraner med posttraumatiskt symtom reagerar på ljudet av raketer som smäller när man minst anar.

30295

Vi vet också att både djur som hästar och hundar blir mycket skrämda av detta smällande. Som hundägare skall man inte behöva åka på särskilt hundhotell på grund av detta. Tyvärr lider många av konsekvenserna av ansvarslös fyrverkerianvändning.

30300

Det finns tillfällen då fyrverkeripjäser passar som nyår och Valborg t.ex. men dessa ska då hanteras av professionella människor med utbildning på området. Skjutandet kan då ske vid särskilda tillfällen och klockslag. Ett sådant system finns på Irland, även Australien har ett system med särskilda tider. I Sydney kl. 21.00 vid Operahuset och kl. 24.00 på Harbour Bridge för att nämna exempel.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet tar fram ett förslag om förbud för privatpersoner att avfyras fyrverkerier

30305

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

30310

Idag har, precis som motionären skriver, kommunerna redan möjlighet att i de lokala ordningsföreskrifterna förbjuda att fyrverkerier avfyras helt eller delvis.

Fyrverkeribranschen själva jobbar med att se över vilka typer av raketer som skall säljas i framtiden efter de olyckor som skett under senare år. Vi ser därför inte att man behöver skapa ett förbud för privatpersoner att avfyras raketer, de regelverk som idag finns borde efterlevas och det är också möjligt att det inte kommer att finnas den typen av raketer som detta handlar om i framtiden.

30315

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att avslå motionen.

Distriktsstämman beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att avslå motionen.

30320

Mot beslutet reserverar sig Margit Berggren Silvheden.

6.20 Fyrverkerier

C och CK i Rödeby, Blekinge

- 30325 Avskjutning av fyrverkerier är ett övergrepp på människor, djur, natur och miljö.
Man vet att de flesta djur far mycket illa av smällare och fyrverkerier, till och med dör av skräck.
Många människor far också illa och blir skadade, dessutom påminner det mycket om krig och river upp krigstrauman.
- 30330 Naturen blir nedskräpad av nedfallande raketrester. Luftrummet blir förorenat av tonvis med tungmetaller och andra luftföroreningar.
- Det måste finnas något bättre sätt att fira på än med raketer.
- 30335 Visst kan det vara vackert men är det värt priset?
- Vår förhoppning är att det blir totalförbud globalt att använda pyroteknik.
- Jag/vi yrkar därför:
- 30340 Att införande av förbud av försäljning av fyrverkerier till privatpersoner.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 30345 Motionären tar upp en viktig fråga.
Det finns således många skäl för att reglera användandet av fyrverkerier - miljöskäl, personskadeskäl, djurskyddsskäl osv.
Distriktsstyrelsen föreslår att motionen skickas vidare till centerpartiets parti-stämma.

30350 **6.21 Försäljning av pyroteknik till privatpersoner**

Marie-Louise Brundin, Uppsala

Hus som brinner ner. Djur som skräms till döds. Miljöförstöring. Svårt skadade barn och vuxna.

30355 Varje år sker stora tragedier p.g.a. fyrverkerier, framför allt kring nyår men även vid andra helger och olika evenemang. Vid nyår begränsas smällandet inte till tolvslaget, det skjuts och smälls veckor före och efter nyårsafton. Inte sällan utförs skjutandet av alkoholpåverkade personer.

Enligt tillgänglig statistik säljs fyrverkerier för över en kvarts miljard kronor årligen i Sverige.

30360 Förödelsen och lidandet som detta orsakar är enorm. Drygt 250 personer skadas varje år så svårt att det kräver sjukhusvård, ca hälften av dessa under 18 år. Många skador ger livs-långa men, bl a ögonskador. I genomsnitt skadas någon så illa att han avlider vartannat år.

Fyrverkerier är mycket miljöbelastande. Rött ljus kommer från strontiumjoner, grönt ljus från bariumjoner, som båda är radioaktiva joner. Förutom dessa ämnen kan nämnas blyföreningar, fenolhartser, naftalen, hexakloretan, PVC, kvicksilver, kadmium, svavel, krom, koppar m m. Allt som skickas upp i luften kommer så småningom ner och hamnar i kretsloppet, i mark och vatten, och via växter och djur så småningom i vår föda.

30370 För djur och djurägare innebär smällandet ett stort lidandel. Varje nyår stressas djur till döds. Många hundar är oerhört känsliga för höga ljud och lider svårt. Hundägare som har möjlighet flyr till platser där smällandet är begränsat, till Arlanda, till sommarstugor etc, men alla har inte möjlighet att fly (och: ska man behöva fly för att slippa utstå något som ett antal människor ägnar sig åt för sitt eget nöjes skull?). Apotekens försäljning av lugnande medel ökar stort i december varje år för att förtvivlade hundägare ska försöka få hunden att överleva nyårstiden.

30375 Det är inte bara hundar som lider. Andra djur såsom katter, hästar och kor stressas svårt, ofta till döds, liksom vilda djur. De vilda djuren har ingen som ger omsorg i form av lugnande medel etc. och har ingen möjlighet att värja sig mot smällandet. Tusentals fåglar inom tätbebyggda områden skräms upp från sina nattvisten och försöker fly, men eftersom smällandet pågår åt alla håll hittar dom inte någon skyddad plats och dör av stress, utmattning och kyla.

30380 Skolor och andra byggnader brinner ner till grunden varje nyår. Kostnaderna för den förstörelse fyrverkerierna orsakar är mycket stora (jag har ej hittat statistik om beloppen). Dessutom tillkommer kostnader för den nedskräpning fyrverkerier medför. Allt som skjuts upp i luften ramlar ner någonstans.

30385 Det är ofattbart att detta tillåts fortgå.
Barn måste ha hjälm när de cyklar men folk tillåts att avfyr raketer i kolmörkret när de är som allra mest berusade, med fatala konsekvenser. En majoritet av svenska folket älskar hundar, katter, kossor, hästar och andra djur. Vi är alla emot djurplågeri - utom på t ex nyår och påsk när det smälls iväg hundratusentals raketer - då kallas det festligt, även om det bryter mot lagen.

30390 Miljöbalken 15 kap 30§ om nedskräpning och Brottsbalkens 16 kap 13§ om djurplågeri räcker bevisligen inte till. Varje nyår bryter hundratusentals människor mot dessa bestämmelser och polisen har ingen som helst möjlighet att beivra dessa brott.

30395 Jag/vi yrkar därför:

Att försäljning av pyrotekniska varor m m inte ska få ske till privatpersoner.

Att övrigt användande endast ska tillåtas efter särskild tillståndsprövning.

30400

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att skicka vidare motionen till Centerpartiets partistämma

6.22 Telefonförsäljning

30405 Christina Bröms, Dalarna

30410 Avtalet med Spärregistret NIX-telefon uppsagt av Konsumentverket. Den 6 februari 2017 publicerades på Konsumentverkets hemsida följande: ” Spärregistret NIX-telefon har så många luckor och undantag, att tjänsten inte ger ett fullgott skydd mot oönskad telefonförsäljning. Det anser Konsumentverket som nu vänder sig till regeringen och trycker på behovet av nya regler. Det är nu efter ett år av fruktlösa förhandlingar som Konsumentverket säger upp branschöverenskommelsen med föreningen NIX-telefon. Konsumentverket har velat skärpa reglerna på en rad punkter för att stärka konsumentskyddet, men NIX-telefon har i väsentliga delar motsatt sig detta.

30415 Enligt NIX nuvarande regler, är det bland annat tillåtet för företag att ringa konsumenter om det finns ett etablerat kundförhållande. Här anser Konsumentverket att det ska vara stopp för telefonförsäljning när avtalet upphört. Enligt föreningen ska det vara tillåtet att ringa upp till ett år efter att avtalet upphört. En annan fråga där parterna står långt ifrån varandra gäller den allt vanligare situationen där konsumenter lockas att delta i olika tävlingar eller tester på internet, vad många inte vet är att detta ofta är ett sätt att få konsumenter att gå med på att bli uppringda av telefonförsäljare. Vi kan inte ha en branschöverenskommelse som inte ger konsumenterna ett tillräckligt skydd. Vi säger därför upp överenskommelsen med omedelbar verkan, säger Cecilia Tisell, generaldirektör och KO på Konsumentverket. Samtidigt skickar Cecilia Tisell in en skrivelse till regeringen där hon betonar behovet av skriftlig avtalsbekräftelse vid telefonförsäljning”

30430 Problemen som drabbar konsumenten vid telefonförsäljning har att göra med säljmetoden. Risken för missförstånd och oklarheter och det inte finns tid för att överväga erbjudandet eller jämföra priser. Många erbjudanden är så komplexa och komplicerade att det via telefon är nästintill omöjligt för konsumenter att förstå avtalets innebörd och villkor. Många blir trängda av påstridiga försäljare och har svårt att värja sig. Detta gäller inte minst äldre och personer med bristande kunskaper i svenska. Många löften som utlovas berättas innan själva inspelningen börjar och finns därmed inte med på ljudfilen. Först när konsumenten får papper i sin hand visar det sig vara något helt annat. Då börjar bekymren! Drabbade är även de med enskild firma, passivt skogsbruk och för de som avslutat firma. 30435 Som konsumentvägledare har jag stor erfarenhet av problemen och har därför lyft frågan de tre senaste stämmorna utan att få stämmans förståelse.

30440 Hur länge ska Centerpartiet blunda för problemen? Nu anser jag det vara hög tid att Centerpartiet också förstår problematiken och agerar. De seriösa företagen kommer att gynnas genom att hantera telefonförsäljning på ett ärligt och just sätt. De oseriösa som har onda avsikter hoppas jag däremot självsaneras.

Jag/vi yrkar därför:
30445 att Centerpartiet aktivt driver frågan om ett förändrat regelverk och krav på skriftlig avtalsbekräftelse av köparen vid all telefonförsäljning

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30450 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
Denna motion har tidigare varit upp på Centerpartiets stämmor men inte blivit bifallen med motivering att muntliga avtal är bindande och har en lång rättslig tradition i Sverige. Samhället förändras och även

lagstiftningen måste följa med. Många människor och framförallt äldre blir lurade in i avtal som de ångrar. Centerpartiet har alltid stått på den lilla människans sida och det är dags att ta ställning.

30455 Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att bifalla motionen

6.23 Skydd mot telefonförsäljning

Tommy Wåglund, Uppsala

30460

Det är vanligt att företag via telefonförsäljning håller våra mobiler varma, vilket jag själv har stor erfarenhet av, trots att jag har utnyttjat s.k. NIX kod för att skyddas från sådan telefonförsäljning. Systemet med NIX kod har svagheter. Dels finns det en rad undantag, dels bryr sig många företag inte om systemet, vilket heller inte leder till några särskilda konsekvenser.

30465

Själva tanken med NIX kod är bra, men hela systemet och tillämpningen måste skärpas, för att bli effektivt. Med ett fullgott skydd ska ingen, som vill slippa telefonförsäljning, behöva bli utsatt för det.

Jag/vi yrkar därför:

30470

att konsumentskyddet på denna punkt skärps och blir fullgott.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att anse motionen besvarad

30475

Distriktsstyrelsen delar motionärens synpunkter. Försäljningen i olika forum blir allt mer fräck. Lagstiftningen har svårt att hänga med. Centerpartiets riksdagsledamot Solveig Zander har uppmärksammat detta och har motionerat om detta i riksdagen. Centerpartiet driver därmed redan denna angelägna fråga aktivt.

30480 **6.24 Konsumentens rättigheter och skydd**

Erik Ciardi, Kalmar län

30485 Avregleringen på telemarknaden har varit gynnsam för konsumenterna. Mångfalden av bolag och en snabb teknikutveckling gör att priserna är låga och tjänsterna många. Samtidigt är det en djungel av erbjudanden som erbjuds av en uppsjö bolag och företag. Affärsmodellerna är också komplicerade med långa avtal och subventioner av olika slag.

30490 Dessvärre finns även mindre seriösa operatörer som med hjälp av telemarketing säljer nya abonnemang över telefon. Med en snabb och effektiv övertalning kan de sälja årslånga abonnemang över telefon. Ofta har kunderna redan befintliga abonnemang med uppsägningstid. Inga skriftliga avtal behöver skrivas, utan det räcker med en inspelad överenskommelse. Kunden har möjlighet att ångra sig inom 14 dagar, men det är lätt att glömma bort och tiden går fort. Man har heller inte tid att reflektera över sitt köp under telefonsamtalet, och inte heller undersöka andra alternativ. De flesta i branschen håller sig dock till de uppförandekoder som finns.

30495 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att stärka konsumentens rättigheter genom skriftliga avtal vid telefonförsäljning.

30500 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
30505 Motionären ringar in ett mycket bekymmersamt problem, som i stor utsträckning drabbar svagare och utsatta grupper i samhället. Den som inte klarar av att stå emot en ihärdig försäljare kan bli pådyvlat långa och dyra abonnemang, utan att ha fått läsa något avtal. I vissa fall närmar sig försäljningstekniken bedrägligt beteende och det kan inte längre tolereras. Distriktsstämman beslutade att tillstyrka motionen.

6.25 Sambeskattning

30510 *Jonas Hellqvist, Stockholms län*

I många familjer där par lever tillsammans som gifta eller i samboförhållande med gemensam försörjningsbörda är det oftast att den med lägst inkomst som får ett sämre ekonomiskt utfall under sin tid på arbetsmarknaden.

30515

I många av våra invandrarfamiljer är det mannen som arbetar och kvinnan är hemma och tar hand om barnen. Detta påverkar pensionen längre fram i livet.

30520

Jag vill därför att Centerpartiet skall arbeta för att par som lever tillsammans skall kunna välja att sambeskattas och att pensionsinbetalningarna i det allmänna pension systemet skall fördelas lika mellan de par som väljer att sambeskattas.

30525

Med en sådan ordning får vi en jämnare fördelning av pensionsinbetalningarna mellan makarna i de familjer som lever tillsammans som gifta eller sambo.

Den ekonomiska jämställdheten mellan parterna i familjen ökar.

Jag/vi yrkar därför:

att centerpartiet skall arbeta för att rätten till sambeskattning för gifta eller sambo införs.

30530

att de som väljer sambeskattning att deras pensionsbetalningar i det allmänna systemet fördelas lika mellan de sambeskattade.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30535

Inget yttrande insänt från distriktet

6.26 Lånekostnader

Håkan Andersson, Västerbotten

- 30540 Idag erbjuds konsumenter att ta snabba lån, utan kreditprovning och utan säkerhet. Dessa lån har ofta villkor och räntor som ger en absurt hög kostnad för låntagaren. Det leder många gånger till att människor drabbas av orimligt hög skuldsättning, vilket leder till hög påfrestning, inte bara gentemot den enskilde utan även deras anhöriga i stor utsträckning.
- 30545 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att begränsa snabblånen och konsumentkrediternas skadliga verkningar genom en lagstiftning som ger hårdare begränsning av tillåtna lånevillkor vid långivning till konsument/privatperson
- 30550 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

6.27 Klotter

30555 Victor Emanuel Chiorean, Stockholm län

Klotter är det begrepp som brukar användas för att beskriva olika former av målningar, ritningar, ristningar eller symboler som utan tillstånd målas eller klistras fast på olika fastighetsytor.

30560 Begreppsskillnaden mellan klotter och graffiti är en fråga om vilken ställning debattören vidmakthåller gentemot lagligheten av denna gärning. Å ena sidan finns det mycket starka krafter i Sverige som uttrycker stöd för legalisering av graffiti och å andra sidan finns aktörer såsom kommuner och länsstyrelser som implementerar nolltolerans mot klotter. Ett liberalt och enkelt förhållningssätt i frågan borde vara att skillnaden mellan begreppen klotterrelaterad skadegörelse och graffiti handlar först och främst om gärningen sker på en yta som har fastighetsägarens tillstånd eller inte.

30570 Enligt Brå finns det inget forskningsstöd för lagliga grafittiväggar. Anordnade grafittiväggar där målare kan uttrycka sin konst minskar inte den klotterrelaterade skadegörelsen. Konstnärligt uttryck är otroligt viktigt men denna motion handlar om huruvida Centerpartiet vill att ska leva i en snyggt, välvårdat och tryggt. Klotterrelaterad skadegörelse kostar samhället stora pengar och utgör enligt många undersökningar ett trygghetsproblem. År 2013 kostade klottret Stockholm Stad 13 576 277 kr. Inkluderar man stadens fastighetsbolag samt Fastighetskontoret uppgick kostnaden till 24 285 982 kr. Klottret ökar markant och Stockholm Stad menar att det kan bero på att fler klottrar, vädret och/eller att det är lättare att anmäla via stadens digitala felanmälanssystem. 2015 anmäldes 9 957 klotterfall till Stockholm stad och 16 276 år 2016. Mellan 1994 och 2007 låg saneringskostnaderna för SL på 1,3 miljarder. En sammanlagt kostnad för all klottersanering i Sverige sedan 2006 har jag ännu inte sett, men mycket tyder på att det handlar om miljardbelopp som annars skulle kunna användas i välfärden eller annat.

30580 Då detta är en stor kostnad för enskilda fastighetsägare är man givetvis noga med saneringen och fastighetsgränserna. Det är ett mycket stort problem för kommuner som genom sin infrastruktur har att göra med Trafikverket, som ansvarar för förvaltningen av ytor längs med järnvägspåren. Det handlar oftast bullerväggar, murar eller klippor längs våra järnvägsspår som utgör en fantastisk möjlighet för de som klottrar utan tillstånd.

30585 Kommuner har inget mandat för sanering längs järnvägar och Trafikverket har i dagsläget inget statligt uppdrag eller budget att sanera längs vårt avlånga land. Enbart då diskriminerande budskap förekommer saneras ytorna. Trafikverket ska inte heller lägga resurser på detta då myndigheten redan idag inte klarar av underhåll och drift. Trafikverket har samtidigt en policy mot all reklam på dessa ytor. Centerpartiet vill skapa ett tryggt och välvårdat Sverige. Vi ska markera mot organiserad brottslighet av detta slag och som kostar Sverige stora resurser.

30590 Denna motion föreslår ett ändrat förhållningssätt gentemot problematiken. Trafikverket ska få i uppdrag att kunna använda reklam längs järnvägarna för att inte behöva sanera. Om klotter förekommer på ytor som täckts med reklam kan man enkelt byta ut det med ny plast.

30595 Motionen yrkar

Jag/vi yrkar därför:

att Trafikverket får i uppdrag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer eller kan förekomma

30600 att andra statliga myndigheter och bolag får i uppdrag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekommer eller kan förekomma

30605 att eventuella juridiska hinder undanröjs i syfte att möjliggöra Trafikverket och andra statliga myndigheter och bolag att använda reklam och marknadsföring i förebyggande syfte på järnvägsnära ytor där klotterrelaterad skadegörelse förekommit, förekomme

att ge Trafikverket i uppdrag att ha nolltolerans mot klotterrelaterad skadegörelse och anpassa sitt saneringsarbete utifrån det.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30610

Inget yttrande insänt från distriktet

6.28 Alkohol på uteställen

Victor Emanuel Chiorean, Stockholm län

30615

Alkohollagens regler som styr hur servering av alkoholdrycker får bedrivas är en del av den svenska alkoholpolitiken. Reglerna har till syfte att begränsa den alkoholkonsumtion som kan vara skadlig, t ex berusningsdrickande, allt för tidig alkoholdebut och andra olägenheter som t ex ordningsstörningar.

30620

Det är kommunen som är tillståndsoch tillsynsmyndighet med uppgift att tillsammans med polisen se till att lagen följs.

30625

Alkohollagen innehåller tydliga krav på ordning, nykterhet och återhållsamhet. Gäster som är onyktra eller är påverkade av annat berusningsmedel får inte tillåtas komma in på restaurang. Gäst om blivit onykter och störande får inte serveras mer alkoholdrycker och skall dessutom avvisas från restaurangen. Kravet på återhållsamhet innebär att serveringen skall avbrytas innan problem uppstår.

30630

Tecken på onykterhet kan t ex vara att en person blir störande, somnar vid bordet, raglar eller harsvårighet att kontrollera sitt tal och uppträdande i övrigt. Även oordning på restaurang ska motverkas. Detta gäller såväl om den har något samband med alkoholförtäring som något annat.

30635

Exempel på det senare kan vara att gäster uppträder störande utmanat vara påverkad eller att brottslig verksamhet förekommer, t ex narkotika- eller häleribrott. Brister i ordning ska rättas till exempelvis genom att gäster talas tillrätta, avvisas eller om inget annat hjälper utryms restaurangen.

30640

Ordningssvakten som skall genomföra avisning har ingenting annat att förhålla sig till än subjektiv bedömning och riktlinjer i form av enkla beskrivningar. Upptäckt av störande beteendet kan men behöver inte vara relaterad till alkoholkonsumtion. Fall då ordningssvakter utvisar individer på felaktiga grunder förekommer i stor utsträckning och detta behöver undersökas och motverkas. Det kan handla om diskriminering, felaktiga beslut, rykten och falska intryck, något som är integritetskränkande och inte rättssäkert. En ordningssvakt kan i dagläget utvisa på felaktiga och icke vetenskapliga grunder, och detta minskar alkohollagens rättssäkerhet och sänder felaktiga signaler till omvärlden. Vad gäller alkohol i trafiken har Sverige tydliga nivåer på vad som är acceptabelt och det samma borde gälla på serveringar, trots individuella skillnader mellan individer.

I syfte att utreda och förbättra rättssäkerheten i beslut som berör utvisningsbeslut utifrån alkohollagen yrkar motionen

Jag/vi yrkar därför:

30645

Att verka för en övergripande utredning av utvisningsbeslut utifrån alkohollagen

Att öka alkohollagens rättssäkerhet genom att utvisningsbeslut ska genomföras utifrån tydliga men ungefärliga alkoholhalt i kroppen

Att öka alkohollagens rättssäkerhet genom att utvisningsbeslut ska genomföras efter kontroll med alkoholmätare

30650

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

30655 **6.29 Utmätning av skulder**

Carina Höglund, Dalarna

30660 När statliga myndigheter som brottsoffermyndigheten, justitiekanslern och kammarkollegiet gör utbetalningar för olika typer av skadestånd så finns det ingen kontakt eller kvittningsregler med kronofogden . Brottssoffermyndigheten har en intern kvittningsregel om den som ska få en ersättning är skyldig brottsoffermyndigheten pengar men de har inget samarbete med kronofogden . När skadestånd betalas ut från dessa myndigheter och den som får ersättningen har skulder hos kronofogden så finn även ett utmätningsförbud i utsökningsregeln att kronofogden inte heller får mäta ut skadestånds ersättningar förrän näst kommande dag pengarna är på personens konto. Man ger alltså utrymme till 30665 den med skulder att hinna ta ut pengarna.

30670 Motionärerna anser att kronofogden behöver kunna få en signal om att pengar är på väg och kunna mäta ut en inestående fordran innan den lämnar myndigheten. Vi anser att statliga myndigheter som betalar ut ersättningar ska ha kvittningsregler och en kontakt med kronofogden så att så mycket pengar som möjligt hämtas hem från skyldiga. Kronofogden bör själva sedan kunna avgöra om utmätning eller ej beroende på omständigheterna, ibland kan det vara skäligt att inte göra en utmätning vid extra ömmande skäl. Ett exempel är att en intern kan få ut skadeståndspengar från kammarkollegiet eller brottsoffermyndigheten som går till klientkontot, har internen skulder till brottsoffer eller staten så 30675 görs en utmätning av kronofogden ca en gång per år eller när det kommer indikation från någon om att det finns pengar att mäta ut, problemet är att varken anstalten eller dessa myndigheter ger kronofogden några indikationer om att pengar finns eller att de ska betala ut pengar, när kronofogden tillslut gör en kontroll så kan stora delar av pengarna redan vara borta . Ett annat exempel är när, justitiekanslern betalar ut ett skadestånd vid oskyldig häktning och den skadelidande har skulder hos kronofogden . tex skulder till brottsoffer från andra sammanhang.

30680 Jag/vi yrkar därför:
att de statliga myndigheterna brottsoffermyndigheten, justitiekanslern och kammarkollegiet ska ha kontakt och kvittningsregler med kronofogden vid utbetalningar

att lagstiftningen förändras så att det blir möjligt att göra utmätning innan utbetalning

30685 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande över motionen

30690 Motionären lyfter frågan att statliga myndigheter ibland betalar ut skadeståndsersättningar till personer som har skulder hos kronofogden. Dagens system medger att mottagaren av skadestånd hinner ta ut pengarna innan kronofogden kan mäta ut skulder åt fordringsägarna. Motionären anser att det bör finnas en ett system för kvittning så att kronofogden mäter ut rätt belopp innan skadestånd betalas ut. Motionärerna menar att ett sådant kvittningssystem ska omfatta brottsoffermyndigheten, 30695 justitiekanslern och kammarkollegiet, och att dessa ska ha kontakt och kvittningsregler med kronofogden vid utbetalningar. För att det ska vara möjligt så måste delar av lagstiftningen förändras så att det blir möjligt att göra utmätning innan utbetalning av skadeståndsersättningar.

Distriktsstyrelsen anser att det är rimligt att kvittningsregler införs så att skulder till kronofogden kan regleras innan skadestånd betalas ut, och att lagstiftningen ses över i syfte att göra de förändringar som 30700 krävs för att ett sådant kvittningssystem ska kunna införas.

Dalarnas distriktsstämman **BESLUTADE**
att bifalla motionen

6.30 Betalningstider för företag

30705 *Susanne Wicklund, Stockholms Stad*

Flera större företag har satt det i system att kräva långa betalningstider av sina leverantörer. Betalningstiderna kan vara orimligt långa, 60, 90 dgr eller ännu mer. Småföretagen är ofta beroende av större kunder och de vågar därför inte kräva kortare betalningstider av rädsla att förlora hela affären.

30710 Det här innebär att mindre företag får utgöra bank till de större. Eftersom småföretagen ofta har mindre marginaler än de stora innebär det problem och en ekonomisk utsatthet, helt i onödan. Riksdagen har beslutat om att 30 dgr betalningstid ska gälla (mars 2013) om inget annat avtalas. Det innebär att det fortfarande inte finns något krav på de större företagen att behandla sina leverantörer på annat sätt än tidigare. Lagen som infördes 2013 är med andra ord ett slag i luften.

30715 Det krävs alltså ett skarpare lagförslag för att målet om 30 dgr ska gälla i verkligheten.

Jag/vi yrkar därför:

Centerpartiet verkar för att ta fram ett lagförslag om att 30 dgr betalningstid ska gälla.

30720

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beslut: att avslå motionens första att-sats.

30725 Att avslå tilläggsatt-satsen från kommittén vilken löd: Att Centerpartiet verkar för att ta fram ett lagförslag för 30-dagars betalningstid för förvaltningar och bolag inom det offentliga.

6.31 Könsneutrala omklädningsrum

Olof Lindqvist (Östra Göinge) Emma Nylander (Landskrona), Skåne

30730

Tiderna förändras, och mycket är till det positiva. Vi blir mer och mer förstående för att olika människor har olika behov, men också att en människas identitet inte alltid är så enkel som vi traditionellt har gjort den. Även synen på föräldraskapet har gått mot en mer liberal syn. Just därför måste vi också utveckla utformningen av det samhälle och det offentliga rum vi lever i.

30735

Många upplever antagligen av dessa orsaker att en sådan enkel sak som att vi har omklädningsrum uppdelat endast för kvinnor och män som problematiska och kränkande. Uppdelningen skapar också problem för barnfamiljer. Om man som ensam förälder ska besöka våra offentliga inrättningar, och barnen är av olika kön, finns det ingen smidig lösning vilket av omklädningsrummen man ska besöka. I Danmark finns redan på många ställen badhus med omklädningsrum för alla, som t ex Lalandia.

30740

Detta kräver dock att omklädningsrum sker i hytter och att det finns delade duschutrymmen. Vi ser detta som en spännande och intressant lösning. Detta ger individen integritet samtidigt som det öppnar möjligheter för t ex barnfamiljer att byta om på samma ställe. För att förtydliga vårt förslag vill betona att de traditionella omklädningsrummen kan vara kvar, men att de bör kompletteras med könsneutrala.

30745

Ska vi ha ett öppet samhälle som tar hänsyn till människors olikheter, men som också vill riva ner könsnormerna, ser vi könsneutrala omklädningsrum som en viktig pusselbit i detta arbete. Så länge vi fortsätter att dela in människor i olika "fack" kommer problemet med segregering att bestå.

Jag/vi yrkar därför:

30750

Att Centerpartiet arbetar för att könsneutrala omklädningsrum ska bli lag på alla offentliga badhus och idrottsanläggningar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

30755

6.32 Ersättning till borgerliga vigselförrättare

Linnéa Hultmark, Skaraborg

- 30760 I dag får en borgerlig vigselförrättare, efter en ansökan om ersättningen hos Länsstyrelsen, 110 kronor för en vigsel och om vigselförrättaren förrättar mer än en vigsel på en och samma dag är ersättningen 30 kronor för varje vigsel utöver den första. Arvodet beskattas. Dessa bestämmelser anges i förordning (2009:263) om vigsel som förrättas av särskilt förordnad vigselförrättare.
- 30765 Ett förordnade som borgerlig vigselförrättare är ett hedersuppdrag och en vigselförrättare har alltså ingen rätt att ta ut en avgift av brudparet. De förberedelser som vigselförrättaren behöver göra inför vigseln tillhör uppdraget att förrätta vigseln. På motsvarande sätt tillhör efterarbetet uppdraget. Den tid som vigselförrättaren lägger ned på förberedelser och efterarbete utgör tidsspillan som man inte får ta ut ersättning för.
- 30770 Det har blivit vanligare att borgerliga vigslar sker på andra ställen än exempelvis Stadshuset och det har också blivit vanligare med fler ceremoniella inslag. Detta innebär att en vigselförrättare måste avsätta mer tid både för själva vigseln och för förberedelser. Det förekommer också att paret vill träffa vigselförrättaren innan själva vigseln. Mot bakgrund av detta ter sig ersättningen som alltför låg. Den har också legat på samma nivå länge. Bland annat har det på sina håll varit svårt med rekryteringen, men det har också anförts som skäl att arvodet bör vara jämförbart med det arvode som ges för
- 30775 kommunala uppdrag.
- Det är ett hedersuppdrag att vara vigselförrättare, men ersättningen kan inte vara orimligt låg. Jag vill även påpeka att en vigselförrättare utövar myndighetsutövning vid förrättande av vigslar och det får betydande rättsliga konsekvenser. Vigselförrättaren företräder det allmänna och därav följer att höga krav måste ställas på den som förordnas.
- 30780 Jag/vi yrkar därför:
att förändring i lagen sker av ersättning till borgerliga vigselförrättare
- 30785 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande motion nr 2 Förändring i lagen av ersättning till borgerliga vigselförrättare Motionen är relevant då ersättningen för en borgerlig vigsel har legat fast sedan 1960-talet. Det är ett hedersuppdrag att vara borgerlig vigselförrättare men det är också rimligt att den ersättning som utbetalas står i proportion till den tidsåtgång som åtgår för att fullgöra uppdraget. Som motionären skriver så har det genom åren skett en förändring vad gäller platsen för vigsel och allt fler borgerliga vigslar sker idag på andra ställen än i stads- eller kommunhus.
- 30790 Distriktsstyrelsen föreslår stämman att
- 30795 - bifalla att-sats 1 och 2
- motionen sänds vidare till partistämman

6.33 Personnummer

Jan Sundqvist, Stockholms län

30800

I dag missbrukas systemet med personnummer i många verksamheter. Detta leder till diskriminering i olika former.

30805

Om en person söker ett arbete hos företag, bemanningsföretag eller rekryteringsbolag måste vederbörande först fylla i namn och personnummer innan ansökan kan skickas iväg, annars kan man inte skicka in ansökan.

30810

Detta betyder att HR personalen redan i första skedet kan göra en specifik profilanalys över nationalitet, kön och ålder utan att läsa personens CV. Om inte sökverktyget matchar den sökande så blir personen avförd direkt på grund av personnumret.

Därefter sänder HR ut ett standardbrev till den som sökt tjänsten som säger att tyvärr så stämmer inte din profil och de tackar för visat intresse.

30815

På detta sätt så diskriminerar HR många sökande. Risken att bli anmäld för diskriminering kringgås på detta sätt. Många som har kvalifikationer faller bort p.g.a. ålder, kön eller nationalitet direkt tack vare personnumret.

30820

Detta problem med personnummer kommer att öka markant i framtiden med följd att många nyanlända med utländsk bakgrund får svårt att söka jobb trots att de uppfyller profilen i stort. Sverige har inte råd med att arbetstillfällen förloras på detta sätt.

30825

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet regionalt och nationellt driver frågan och tar bort kraven att uppvisa personnummer vid jobbansökan.

Att ta bort personnummerkrav innan det går att sända en ansökan.

Att se över personnummerfrågan allmänt

30830

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

6.34 Privatkopieringsersättningen och privatkopieringsavgiften

30835 Robert Blomberg, VG Västra

De företag som tillverkar och importerar cd- och dvd-skivor är i dagsläget skyldiga att betala ersättning till filmupphovsmän och musiker. Ersättningen kallas privatkopieringsersättning (tidigare kassettersättning). Den ålägger innehavaren att erlagga kompensation i form av en fastställd summa per skiva, alternativt per inspelningsbart lagringsmedium och inspelningsbart utrymme. Även externa/interna hårddiskar, mobiltelefoner och usb-minnen är utsatta för vad som kallas för privatkopieringsavgift. Avgiften är erlagd till en krona per gigabyte för usb-minnen, tre kronor och femtio öre per gigabyte för mobiltelefoner, åttio kronor per extern hårddisk samt trehundra tjugo kronor för mediaspelare med internhårddisk.

30840

30845

Denna avgift ligger på elektronikbranchen, men i slutändan är det den enskilda konsumenten som får prishöjningen.

30850

Dock är vissa verksamheter fria från att betala privatkopieringsavgift. Exempelvis radio, tv-bolag, reklambyråer, musikstudios och kommunala verksamheter etc. Detta är osund konkurrens på marknaden!

30855

Efter ipredlagens ikraftträdande är det numera även straffbart att illegalt ladda ned upphovsrättsskyddat material (även kallat privatkopiering). Likaså har flertalet internetoperatörer blivit tvungna att blockera hemsidor som distribuerar upphovsrättsskyddat material gratis utan tillstånd. Därmed finns inte längre någon plattform för privatkopieringsersättning eller privatkopieringsavgift.

30860

Det finns idag flertal lagliga tjänster för musik- och filmindelning, både mot betalning som gratis. Dessa tjänster har idag blivit så populära, att man ser att nedladdningen av film och musik har minskat. Det är orimligt att artister och skådespelare inom underhållningsbranchen skall erhålla ersättning för att en individ väljer att kopiera film och musik som lagligt köpts eller lagligt laddats ned på nätet. Bara för att möjligheten finns att en enskild människa kan utföra något olagligt, skall den inte straffas.

30865

Avgiften och ersättningen kan inte försvaras längre, försvaras den betyder det att man dömer hela befolkningen för brott de kanske inte begått!

Utöver detta ska man se över rimligheten i att företag innehar rätten att driva in påtvingade avgifter.

30870

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet aktivt arbetar för att privatkopieringsavgiften och privatkopieringsersättning tas bort.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30875

Inget yttrande insänt från distriktet

Kommitté 7 - Socialförsäkringar, äldreomsorg, äldreomsorg, pensioner

7.1 Skälig tjänstepension

Barbro Larsson, Västmanland

- 30880 I Sverige har vi ett pensionssystem som till viss del bygger på vår inkomst under vårt yrkesliv. Fram till 1998 var det ATP-systemet som gällde, därefter det system som vi har idag. I båda systemen betalas en viss del av löneutrymmet in för att senare kunna betalas ut i form av tjänstepension. Pensionen ska vara den trygghet som vi har att leva av när yrkeslivet läggs åt sidan. Tjänstepensionen är där en del av den tryggheten och många förlitar sig därför till att det bästa sättet att påverka sin tjänstepension är att jobba.
- 30885

Men för personer födda mellan 1937 och 1953 som omfattas av båda systemen får vissa en chock när efter pensionsdagen beskedet om tjänstepensionen landar i brevlådan. Det visar sig att efter ett långt yrkesliv inom kommun eller landsting endast får 100kr/månad i tjänstepension.

- 30890 Anledningen till denna oskäligt låga tjänstepension är en krock mellan de två pensionssystemen där tjänstepensionens storlek inte följt löneutvecklingen för personer som för tiden då pensionssystemet gjordes om var sjukskrivna eller uppehöll så kallat sjukbidrag på hel- eller deltid. De blev kvar i ett ogynnsamt pensionssystem där en bruttopension räknats ut och bestämts till ett fast belopp. Så trots att dessa personer fortsatt jobba har de inte kunnat ta del av den positiva utvecklingen av
- 30895 tjänstepensionen, den har istället begränsats och jämkats med den allmänna pensionen från det gamla systemet. Begränsats till 100 kronor!

Detta är inte ett sätt eller system som uppmuntrar anställda inom kommun och landsting till att slita hårt i ofta ekonomiskt pressade verksamheter. Inte heller skapar de möjligheter till att få ett avkopplande liv som pensionär där man med glädje kan se tillbaka på sitt arbetsliv. Men som politiker och arbetsgivare kan vi göra om och göra rätt så att dessa personer får en rättmätig och skälig tjänstepension. Genom kartläggning av löneutveckling och yrkeslivet för den anställda kan 100-lappen förvandlas till 4 500 kronor – så blev det i Region Östergötland och fler exempel finns. Med anledning av denna problematik och oskäliga pensionssystem uppmanar jag och yrkar på att

- 30900
- 30905 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet på alla nivåer verkar för att upprätta en skälig tjänstepension även för dem som uppehållit sjukbidrag och att systemet med konfiskering av intjänad tjänstepension avvecklas.

- 30910 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att kunna leva på sin pension borde vara en rättighet för alla. Det är därför viktigt att våra pensionssystem också är utformade för detta – inte motarbetar den principen.

- 30915 Problematiken som motionären lyfter fram är oroande och här måste det finnas en vilja från beslutsfattare att göra om och göra rätt. Att stora delar av en under lång tid intjänad tjänstepension konfiskeras och jämkas ut är inte skäligt. Det handlar också om att som arbetsgivare visa att man bryr sig om sina anställda även efter att de lämnat det yrkesverksamma livet bakom sig. En pensionär är likväl en viktig ambassadör som de nuvarande anställda för att göra arbetet inom välfärden mer attraktivt, för attraktiviteten i yrket måste också resultera i en värdig pensionstid.
- 30920 Centerpartiet Västmanlands distriktsstämman beslutar att bifalla motionen samt skicka den vidare till partistämman.

7.2 Pensionssystemet

30925 Marie-Anne Björn, Norrbotten

Vi håller på att få en grupp människor som inte kan leva ett fullvärdigt liv. Att bli pensionär idag och vara kvinna är inte lätt. Kvinnor har tagit ansvar för familj och hem i alla tider, att vara hemma och ta hand om sitt nyfödda barn, eller att ta ut tillfällig vård av barn faller oftast naturligt på kvinnan. Detta straffar sig idag i det pensionssystem som är uppbyggt.

30930

Vi är även ett land som har flest ensamboende kvinnor och män. Att inte ha en ekonomi man klarar sig på när människor blir äldre är inte okej, utan nu skapar vi en kvinnofälla som hjälper till att få fler i ohållbara situationer.

30935

Att inte ha pengar till mat, boende, sjukvård är skandal i ett välfärdsland. Att möta kvinnor som är oroliga att gå i pension på grund av att de inte har köpt pensionsförsäkring, inte så naturligt som många tror.

30940

Vi i Sverige kan inte tillåta att vi ska gå bakåt i tiden när kvinnor var i beroendeställning på grund av för låg inkomst. Ett land som det föds för få barn i, är inte detta något bra sätt att skapa möjligheter till barnafödande.

Jag/vi yrkar därför:

30945

Att Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att göra en utredning omkring pensionssystemet och få till en ändring

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

30950

Inget yttrande insänt från distriktet

7.3 Pensionssystemets regelverk

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

30955 I Sverige bygger nuvarande pensionssystemet på 2 faktorer:

1. Hur mycket pension har man tjänat in
2. Hur länge har man bott i Sverige.

30960 Punkt 2 gäller endast den som invandrad till Sverige (även svenskar som återinvandrad). För att erhålla rätt till 100% allmän pension, måste man ha bott i Sverige i 40 år. Annars proportioneras pensionen beroende på antal år man har bott i Sverige.

T.ex. har man bott här i 20 år, får man endast hälften av den pension man har tjänat in.

30965 Vi tar ett enkelt exempel. Det finns 2 kollegor – 2 snickare på ett byggföretag. Båda har jobbat på samma firma i 20 år. Båda har haft samma lön. Men ena snickaren är född i Sverige och har bott här hela sitt liv, medan den andra snickaren invandrat till Sverige när han var 45 år.

När de båda snickarna uppnår pensionsålder 65 år, kommer den som har bott i Sverige hela sitt liv att tillgodoräkna sig hela pension intjänande, medan den andra får tillgodoräkna endast hälften (50%)

30970 Att pensionssystemet bygger på antal år som man har bott i Sverige är fel. Vilken tjänst har man gjort Sverige genom att bo här i 40 år? Det tar inte nuvarande systemet hänsyn till.

Däremot, vilken orätt gör vi när vi tar ifrån någon hens rätt till pensionspengar som hen på ett hederligt sätt tjänade in!

30975 En människa som bidrar till vällfärden med 100% bör inte ha sitt rätt inskränkt pga orimliga krav som hen inte råder över.

Lösningförslag

30980 Mitt förslag är att pensionsregelverk avseende invandrade pensionärer kompletteras med en alternativregel. Med detta menas att 40 år kraven för en full pension fortsätter att gälla. Men att en alternativregel införs. Alternativregel ska ge rätt till full pension till den som inte har bott i Sverige i 40 år, men som däremot har jobbat i Sverige i 20 år. På det sättet åstadkommer vi mer rättvisa inom pensionssystemet.

Jag/vi yrkar därför:

30985 att Centerpartiet verkar för en komplettering av pensionssystemets regelverk med en alternativ regel som vid beräkning av allmän pension för invandare tar hänsyn till hur länge har man jobbat i Sverige.

att Centerpartiet verkar för ändring i pensionssystemet så att den som har arbetat i 20 år i Sverige blir likställd den som har bott i Sverige 40 års tid

30990 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

7.4 Förbättrade pensionsvillkor

30995 *Madelaine Jakobsson, Helena Lindahl, Västerbotten*

Centerpartiet står på den enskilda människans sida. Vi vill att alla ska ha rätten att välja var och hur de vill leva och verka. Många äldre människor idag har dock inte den valfriheten då de har väldigt låga pensioner, trots att de har jobbat hårt i hela sina liv. Med dagens pensionssystem kommer pensionsnivåerna att krypa ner mot 40% av slutlönen. Statistik från EU: statistikmyndighet Eurostat visar att andelen personer över 65 år som riskerar att leva i fattigdom ökar kraftigt, från 10 till 18 % på bara tio år. Bland pensionärer över 75 år har andelen som riskerar fattigdom ökat till hela 25%. I dag lever nästan en kvarts miljon pensionärer i Sverige under EU:s fattigdomsgräns. Andelen fattiga äldre har ökat dramatiskt sedan 2006. EU:s fattigdomsgräns är 60 procent av landets genomsnittliga (median) disponibla inkomst. I Sverige motsvarar det strax under 11.000 kronor i månaden.

Kvinnor drabbas hårdare av detta än män. Dessa människor har lagt grunden till dagens välfärd och bör uppskattas därefter.

Vi anser därför att Centerpartiet bör verka för att villkoren för de pensionärer med de allra lägsta inkomsterna höjs, samt att takbeloppet på bostadstillägget höjs så att alla pensionärer har råd med en värdig ålderdom.

Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att garantipensionen höjs,
Att Centerpartiet verkar för att bostadstillägget höjs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
Motionärerna tar upp en väldigt viktig fråga, villkoren för de pensionärer med de allra lägsta pensionerna. Nuvarande pensionssystem som gör att all inkomst ger pensionsrätt och att man tillåts arbeta längre upp i åldrarna gör förvisso att möjligheterna för den enskilde att påverka sin pension är goda, men samtidigt är det så att väldigt många inte har den möjligheten och även dessa människor måste få en dräglig pension.
Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman.
Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

7.5 Jämställd pensionspremie

Solveig Granberg, Västerbotten

- 31035 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att jämställa premiepensionen i Sverige genom att låta den sammanvägda medellivslängden för hela landets befolkning ligga som grund för det delningstal som används vid fördelning av premiepensionen.

- 31040 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,

- 31045 att skicka motionen vidare till partistämman.
Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

7.6 Pension för rimlig levnadsstandard

C och CK i Rödeby, Blekinge

31050

Idag är det en stor grupp människor som har en otrygg vardag p g a att de vet inte hur pensionspengarna ska räcka till alla utgifter. Många har varit egenföretagare, hemmafruar och deltidsarbetare. Full garantipension är på 7.014:- per månad, tycker man det är för lite och tvingas fortsätta arbeta efter 65 år så sjunker garantipensionen.

31055

Pensionärerna ska kunna leva på sin pension och få en rimlig levnadsstandard.

Jag/vi yrkar därför:

Att höja garantipensionen

31060

Att höja grundavdraget till 100.000:-/år

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31065

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären tar upp en viktig fråga att pensionen ska ge en rimlig levnadsstandard. Människor ska kunna leva på sin pension och inte tvingas arbeta efter 65 år eller söka försörjningsstöd.

Distriktsstyrelsen tillstyrker motionen samt att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

31070 **7.7 Pensionssystemet**

Yvonne Andrén, Bollebygd

Dagens pensionssystem lämnar mycket i övrigt att önska.

31075 Jag borde inte själv behöva "spela" med min pension det borde istället skötas på ett smidigt sätt. Bra om man kan ha flytande pensionsålder efter vad man orkar och efter hur många år man arbetat, förslagsvis 65-72 år.

Varför inte göra föräldraledighet och militärtjänst pensionsgrundande.

31080

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att ta fram ett nytt förslag till pensionssystem 2018

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31085

Inget yttrande insänt från distriktet

7.8 Skatt på pensioner

Björn Tolen, Värmland

31090

Borttagning av skatt på låga pensionerna.

Vi inom Centerpartiet i Kils kretsen vill gå fram med en motion för att förbättra för dom med de lägsta pensionerna. Vårt förslag är att ta bort skatt på pensionerna upp till beloppet 15.000:- Detta skulle enkelt förbättra för denna äldre gruppen. Denna grupp har inte fått en kostnadstäckande höjning på 10 år. De höjningar som kommit har varit små och varit i % på tidigare pensionen och har då slagit med väldigt lågt belopp till denna grupp.

31095

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet på riksnivå verkar för borttagning av beskattning av de låga pensionerna upp till förslagsvis 15.000:- och därefter följa arbetslös ersättningen.

31100

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

31105

Distriktsstyrelsen anser det angeläget att de skattesänkningar som Alliansregeringen påbörjade på låga inkomster såsom våra lägsta pensioner.

7.9 Garantipensionen

Camilla Osterman, Jeanette Bohman, Ingrid Johansson, Anne Hörnebrandt-Sturesson, Anette Roslund, Sonja Persson, Lisbeth Jensen-Nilsson, Skåne

31110

I en intervju angående stöd till nyinvandrade lär Stefan Löfven ha sagt att 14.000 kr i månaden inte var tillräckligt att leva på. Men det finns många svenska pensionärer, framför allt kvinnor och egen företagare, som lever på betydligt lägre inkomster.

31115

Dagens pensionssystem är uppbyggt så att man betalar in avgifter under sitt yrkesverksamma liv för att få en inkomstgrundad pension med olika tillägg. För dem med låg inkomstgrundad pension finns även en garantipension som kompletteras med bostadsbidrag (BTP) och äldreförsörjningstöd (ÅFS) vilket sammantaget ska ge en hygglig ekonomisk standard.

31120

Problemet är att många av de som har de lägsta pensionerna inte känner till vilka extra bidrag de kan söka, det många som inte vet att man kan begära hyresbidrag även om man äger fastigheten man bor i, och för en del förbjuder deras stolthet dem från att söka bidrag som de ser som förödmjukande ”fattigvård”.

31125

För att undvika detta kan en schablonmässigt uträknad summa läggas till garantipensionen. Det skulle inte öka statens kostnader nämnvärt och dessutom skulle kostnader för administration av ansökningar försvinna. De som inte kan, eller vill, ansöka om bidrag skulle få se sin pension höjas och även räcka till tandläkarbesök, glasögon och sådant som de nu avstår från. Rimligen skulle hela summan användas till konsumtion då det inte finns några marginaler och högre inkomster på den nivån skulle också ge mottagarna en bättre hälsa och på så vis spara in på vårdkostnader.

31130

En annan åtgärd för att förbättra för de fattigaste pensionärerna är att inte ta ut skatter på garantipensionen och bostadsbidraget – ett sådant system lär finnas i Frankrike och Norge.

31135

Jag/vi yrkar därför:

att bostadsbidrag och äldreförsörjningstödet som de ser ut i dag bakas in i garantipensionen och att målet är att ingen ska ha en lägre inkomst än 14.000 kr.

att skattesystemet för pensionärer ses över och att ingen skatt tas ut på de lägsta inkomsterna

31140

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

31145 **7.10 Fattigpensionärer**

Lennart Blom, Uppsala

Anpassa de svenska pensionerna efter EU-reglerna. Med en nettoinkomst efter skatt på mindre än 11,380 kr/månad ligger de under gränsen som EU rekommenderar.

31150 I Sverige finns det c:a 340000 pensionärer som ligger under denna gräns och som klassas som fattigpensionärer. Pensionen bör också indexregleras så att den följer allmänna kostnadsutvecklingen. Ekonomiskt borde det kunna regleras via en omfördelning av medel.

Jag/vi yrkar därför:

31155 Att utreda vad som krävs för en miniminivå för pensioner enligt EU rekommendation.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

31160 att anse motionen besvarad.

Motionären tar upp en mycket angelägen fråga då många pensionärer lever med mycket låga pensioner och har svårt att betala för grundläggande behov så som bostad, mat, kläder och mediciner. Skälet till att de ligger under gränsen som EU rekommenderar är att avståndet mellan dem som arbetar och de med låga pensioner har blivit större. Alliansregeringen tillsammans med centerpartiet höjde pensionen för de med lägsta pensioner genom att sänka skatten vid 5 tillfällen och den totala kostnaden var 16,4 miljarder kronor. Alliansregeringen ville fortsätta den skattesänkningen men det har inte den nuvarande regeringen fortsatt med.

31165 I Tyskland är barn förpliktigade att betala för sina föräldrar om inte deras pension räcker till vård och omsorg. Det vill vi inte införa i stället bör vi i Sverige, menar centerpartiet, titta på vilka utgifter pensionärer har för vård och omsorg, tandvård, matdistribution, färdtjänst o dylikt som tillhandahålls av kommuner och landsting. Skillnaden är stor visar det sig och det kan skilja på flera 1000 kr i månaden beroende på var man bor.

31170 Vi vet att 80 procent av de med de lägsta pensionerna är kvinnor. Centerpartiet jobbar för att höja de lägsta pensionerna både för dagens och morgondagens pensionärer. I riksdagen har Centerpartiet tagit fram uppgifter om vad kostnaden för att höja garantipensionen skulle kosta. För ensamstående skulle en höjning till 9.000 kr i månaden med bibehållet bostadsbidrag kosta i dagens penningvärde 3 miljarder och en höjning till 10.000 kr skulle kosta staten 6,4 miljarder.

31175 Centerpartiets förslag för att höja pensionen för både nuvarande och blivande pensionärer är: Sänkt skatt, mer information om yrkeslivets påverkan av pensionen, arbeta längre upp i åren, höja åldern för uttag av tjänstepensionen, höja LAS-åldern, översyn av kostnader för vård och omsorg i kommunerna, dela pensionsrätt mellan make/maka och sänka arbetsgivaravgiften och dubbla jobbskatteavdraget för personer över 64 år. Pensionsfrågan är en angelägen fråga för centerpartiet men vid förslag i riksdagen om att se över möjligheten att höja pensionen och bostadstillägget för de med lägsta pensionen var det bara centerpartiet som röstade för förslaget och det avslog därmed.

31185

7.11 Beräkningsfaktor för garantipension

Robert Boström, Västerbotten

31190 Idag är en av beräkningsfaktorerna för garantipensionen prisbasbeloppet. Utvecklingen på prisbasbeloppet är liten eller ingenting alls. Om vi skulle räkna med inkomstbasbeloppet istället så skulle pensionen för denna grupp följa med löne- och prisökningarna på marknaden på ett bättre sätt och våra garantipensionärer få mer att leva på varje månad och därmed få ett drägligare liv.

Jag/vi yrkar därför:

31195 Att man använder inkomstbasbelopp som beräkningsfaktor för garantipension

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

31200

7.12 Delad pension

Doris Rudén, Fyrbodal

Ärende :

- 31205 Fyra gånger fler kvinnor än män har garantipension. Mycket låg pension är ofta en konsekvens av färre antal år i arbete och/eller deltids arbete. När dessa kvinnor får en garantipension/bidrag betalas det delvis av de kvinnor som arbetat heltid. Den nytta mannen fått i form av vård av barn och andra hemtjänster har istället bidragit till en god pension för mannen. I en framtid är detta troligen mindre könsbundet. Garantipensionen påverkas inte av om du har kapital, tjänstepension eller privata pensionsförsäkringar.
- 31210

Argument:

- De flesta måste arbeta heltid större delen av sitt liv för att få en tillräcklig pension.
 - De som inte arbetar fullt under arbetsför ålder måste även anses kunna klara sig utan full pension.
- 31215 - Om en partner är beredd att finansiera den andra partners kostnader (inte finnas på arbetsmarknaden) bör detta också omfatta den allmänna pensionen.

Kommentar:

- Garantipension 2016: kvinnor 554 000 st med utbetalt årsbelopp 11,2 MDRSEK män: 144 000 st med 2,8 MDRSEK.
- 31220 - Den allmänna pensionen omfattar allmän pensionsavgift, arbetsgivaravgift /egenavgift samt statlig ålderspensionsavgift.
- Högsta inkomst för intjänande till allmän pension är 41 359 kr/mån 2017.
 - Statistiskt förväntad livslängd är 2017 samma för män/kvinnor

31225

Jag/vi yrkar därför:

Att i deklarationen lägga in en ruta att kryssa i om den allmänna pensionen skall delas lika mellan parter. Båda parter måste godkänna delad pension. Bådas allmänna pension beräknas då och delas lika mellan parterna för angivet år

- 31230 Att översyn av grund för beräkning av garantipension. Bör inkludera andra pensioner.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

31235

7.13 Beskattning av pensionärer

c-avd Ysane/Gammalstorp, Blekinge

31240 Åtskilliga pensionärer som vill arbeta efter att de fyllt 65 kan bidra med kompetens samt göra stor nytta i samhället. Idag är det brist på personer med viss yrkesutbildning och här kan flera pensionärer bli till god hjälp. Arbetsgivarna betalar även mindre i arbetsgivaravgift för en pensionär. Samtidigt skall det vara glädjefyllt och det skall bli ett tillskott i kassan för den äldre då många har en pension som inte räcker till i vardagen.

31245 Jag/vi yrkar därför:
Att pensionärer som fyllt 65 år inte skall betala mer i skatt än löntagare.
Att arbetsinkomst inte sambeskattas med pensionen då många får restskatt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31250 Yttrande från distriktet:
Precis som motionärerna skriver så är många människor en stor tillgång på arbetsmarknaden även efter fyllda 65 år. Det handlar om viktig kompetens som vi behöver ta tillvara.
Det är redan så idag att en pensionär har lägre skatt på arbetsinkomster än andra löntagare.

31255 Jobbskatteavdraget är högre för pensionärer. Däremot är det högre skatt på pensionsinkomster eftersom inte jobbskatteavdraget gäller för pensioner.
Restskatt får man för att preliminärskatten varit för låg. För att undvika restskatt kan man be huvudutbetalaren att dra mer i preliminärskatt. Möjligen kan brytpunkten för statlig skatt vara ett bekymmer för några.

31260 Sambeskattning är normalt ett begrepp som används mellan makar. Ett sätt att säkerställa mer pengar i plånboken är att inför ett högre grundavdrag för pensionärer (för att utjämna mot arbetsinkomster).
Distriktsstyrelsen yrkar;
att möjligheten att införa ett högre grundavdrag för pensionärer utreds och att motionen i övrigt anses vara besvarad.

31265

7.14 Skatt för pensionärer

Pernilla Berlin, Skåne

31270 I den allmänna debatten om skatt för fattigpensionärer borde Centerpartiet kunna finna en lösning som snabbt och enkelt och till låg kostnad skulle kunna återställa skatten till allmänt uppfattat rättvis och mindre stötande nivå.

Jag/vi yrkar därför:

31275 Att Centerpartiet ser till att utreda kostnaden för att helt likställa skatten mellan löntagare och pensionärer (kolumn 1 och 2) i inkomstläget under 12 500 kr.

Att Centerpartiet, om utredningen visar på rimligheten att åtgärda, föreslår ändring så snart som möjligt i riksdagen eller i partiprogram.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31280 Inget yttrande insänt från distriktet

7.15 Rätt till boende

Ann-Christin L Frickner, Stockholms län

31285

Sverige har en åldrande befolkning, vi lever längre än tidigare och det skapar nya behov av att planera samhället framöver med ökat behov av trygga boendemöjligheter för dem som inte längre klarar av att bo hemma.

31290

Idag saknas tillräckligt med äldreboenden och servicehem i många kommuner som möter framtidens behov och detta behöver kommuner planera för i tid.

31295

Oavsett ålder ska kommun erbjuda alternativ till att bo hemma, när en person inte längre anser att hon eller han klarar av detta eller där hemtjänststimmar inte räcker till för att trygga den enskilde personens behov av stöd och hjälp.

31300

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet i regionen och nationellt driver på handlingsplaner för att se över områden att utveckla seniorboenden och äldreboenden för att möta den enskilda människans behov samt möta upp väljarnas frågor inför valet 2018

att Centerpartiet lokalt i region och nationellt redan nu ser över möjligheter och planer för att bygga i samarbete med externa vårdleverantörer för att säkra mångfald och som bygger på kvalitet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31305

Yttrande från distriktet:

att Centerpartiet lokalt i region och nationellt redan nu ser över möjligheter och planer för att bygga i samarbete med externa vårdleverantörer för att säkra mångfald och som bygger på kvalitet

31310 **7.16 Pensionärers boende**

c-avd Ysane/Gammalstorp, Blekinge

31315 Många äldre som blir ensamma när en av dem går bort har svårt att klara sin vardag ekonomiskt. Åtskilliga äldre blir kvar i sitt hus då man inte har råd att flytta till en lägenhet eller annat boende då bostadshuset är för stort och man klarar inte av att sköta hus och trädgård och det kan förfalla. För många äldre behövs ett bostadstillägg som är högre än dagens. Viktigt är att samhället-bygden-staden får en inflyttning och en ökad rörlighet av yngre till bostäder som äldre sitter fast i. Skola, barnomsorg m.m. säkras upp och bygden-samhället kan leva vidare.

31320 Jag/vi yrkar därför:

Att Bostadstillägget för pensionärer behöver höjas till 7.500 kr från dagens 5.000.

Att det tillsätts ekonomiska medel till flexibla boendeprojekt för äldre som trygghetsboende, seniorboende, omsorgsboende samt till boende för funktionshindrade

31325 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

31330 De ekonomiska ersättningssystemen för pensionärer är komplexa och hänger ihop. Det finns all anledning att se över bostadstillägget även om det är svårt att säga exakt på vilken nivå det ska ha. Det finns inlåsnings effekter på dagens bostadsmarknad som slår mot de äldre. Detta behöver åtgärdas. Vi vet också att allt fler äldre vill kunna bo kvar på sin hemort. Det är svårt att få banker och byggherrar att ta ekonomiska risker för byggande i de mindre orterna. Här krävs nya politiska förslag. Distriktsstyrelsen instämmer i motionens andemening och yrkar att den skickas vidare till Centerpartiets riksstämman.

31335

7.17 Äldres makt över hemtjänsten

Sofia Nilsson, vice ordförande kommunstyrelsen Östra Göinge, Skåne

- 31340 Centerpartiet vill öka människors självbestämmande i välfärden. Vår övertygelse är att våra äldre måste få mer – inte mindre - att säga till om när det gäller välfärdens utformning och innehåll.
- 31345 Flera studier visar att äldre inte alltid uppskattar situationen att bli biståndsbedömda. Det kan ha flera orsaker som att biståndsbedömningen är svår att förstå, framförallt för kognitivt nedsatta och sköra äldre, att biståndshandläggarnas funktion inte är känd eller att de som ansöker om äldreomsorg inte känner sig bekväma i att bli biståndsbedömda. Det är en stor omställning för personer att gå från ett oberoende till ett beroende och att i det skedet behöva ta ställning till flera viktiga frågor som genererar ingrepp i vardagen. Istället för att fokusera på biståndsbedömningen skulle kommunerna kunna rikta mer uppmärksamhet mot den hemtjänst som utförs och hur de äldre som får hemtjänst upplever den genom kontinuerlig uppföljning. Erfarenheter från flera kommuner visar att risken för överkonsumtion är liten eller försumbar även när hemtjänsten görs mer tillgänglig. I allmänhet
- 31350 föredrar de äldre att klara sig på egen hand så länge det är möjligt.

- 31355 För att förmedling av hemtjänst utan myndighetsbeslut ska fungera väl bör den utgå från målgruppens behov och situation. En grundläggande utgångspunkt bör vara att äldre personer värderar att kunna leva så oberoende som möjligt, trots behov av hjälp, och att kunna ha inflytande över sitt liv. En annan utgångspunkt bör vara att de äldre själva vet vilken hjälp de behöver, att de själva kan bedöma sina behov och även kan avgöra när de behöver ha hjälpen, och efter en tid även av vem.

- Jag/vi yrkar därför:
- 31360 Att Centerpartiet ska arbeta för att Socialtjänstlagen ändras så att det blir möjligt för kommuner att förmedla hemtjänst utan myndighetsbeslut.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Inget yttrande insänt från distriktet
- 31365

7.18 Anhörigas synpunkter vid biståndsbedömning

Kerstin Hermansson, Sjuhärad

31370 Omsorgen och omvårdnaden av våra äldre, sköra och kanske multisjuka personer är en av kommunens viktigaste uppgifter. De äldres önskemål och vilja ska vi naturligtvis vara lyhörda för - men ibland går det för långt.

31375 Socialtjänstlagen, som är en ramlag, kan tolkas på olika vis. Jag upplever att man tar för lite hänsyn till de anhörigas åsikter i samband med biståndsbedömning. Man kan inte enbart lyssna in den enskilde äldres vilja och önskemål, utan att lyssna och ta del av anhörigas erfarenheter.

31380 De kan ha levt tillsammans under ett helt liv. Den anhöriga kan ha vårdat den sjuka personen när inte hemtjänsten varit tillräcklig. De anhöriga tar ett orimligt stort ansvar många gånger. Ofta blir det två personer som behöver vård i stället för en. Lyssna mer på de anhöriga!

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att Socialtjänstlagen ändras så att anhörigas synpunkter och åsikter i större grad kan vägas in i samband med biståndsbedömningar.

31385 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

7.19 Daglig verksamhet

31390 *Ann-Christin L Frickner, Stockholms län*

I många av Sveriges kommuner bland annat i Stockholms län förväntas en kommande ökning av en äldre befolkning mellan åren 2014 och 2024.

31395 Det kommer att ställa större krav på kommunerna att ge individuell service för att upprätthålla inte bara en skälig levnadsnivå som lagstiftningen säger, utan förhoppningsvis en kvalitativ levnadsnivå för varje individ.

31400 Vi lever allt längre och många drabbas av demens i högre ålder. Av 65 åringarna drabbas ca 1-3% av demenssjukdom. Motsvarande för 90 åringarna och äldre är 50%.
Allt fler bor hemma upp i hög ålder även om de önskar och har behov av omsorgsboende i olika form. Många äldre saknar dessutom förutsättningar för socialt umgänge att bryta ensamhet och isolering och speciellt de som drabbats av demens.

31405 För att erbjuda ett rikt liv och en kvalitativ levnadsstandard behövs möjlighet till social gemenskap stärkas och då krävs det åtgärder för att bryta isolering och möjlighet till aktivering.
Vi i Centerpartiet som står för den närodlade politiken har möjlighet att skapa bättre förutsättningar för människor oavsett ålder att få ett fint liv som inte bara är skäligt utan också är rikt och innehar kvalitet.

31410 Exempel på referens: <http://www.camillasomsorg.se/om-dagverksamhet>

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att samtliga kommuner upprättar tydliga rutiner vid biståndsbedömning så att upptäckt av och hänsyn tas till eventuell demenssjukdom i biståndsbedömning.

31415 Att kommunerna upphandlar dagvård för de med demensdiagnos enligt LOV, något som med fördel kan upphandlas av leverantör i annan kommun om verksamhet inte redan finns i hemkommun.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31420 Yttrande från distriktet:
Motionen skrevs efter distriktstyrelse

7.20 Trygghetsboende på mindre orter

Lena Spång och Mikael Karlsson, Halland

31425

Vi har idag statliga bidrag till trygghetsboende och en gemensamhetslokal. Detta är ett gott incitament för äldre som önskar bo i eget boende men ändå kunna ha ett socialt umgänge, aktivitet och trygghet med personal som finns tillgänglig under vissa perioder. På landsbygden finns idag många som bor i eget boende med väldigt låg boendekostnad och med önskan om att bo kvar i sin hembygd. Många bor ensamma eller i par i betydligt större bostäder än vad man egentligen har behov av men det finns inga alternativ. Samtidigt finns (på många orter) en efterfrågan på bostäder och med fördel inte lika dyrt som att bygga eller köpa i en stad. En boende rotation hade varit önskvärd ur många hänseenden.

31430

Jag/vi yrkar därför:

31435

Att kunna tillåta mindre antal lägenheter för trygghetsboende på landsbygd På samma incitament men att man t ex skulle kunna dela upp tjänsterna på flera mindre boenden.

Att Utredda möjligheter för de som har hemtjänst och flyttar till ett trygghetsboende, kunna få ett samordningsbidrag.

Att Utredda möjligheten att gynna trygghetsboende på mindre orter.

31440

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

31445 **7.21 Stöd till och samverkan med anhöriga**

Berit Johansson, ordförande för CK avd Jämtland/Härjedalen, Jämtland Härjedalen

31450 Sedan 1999 har statliga stimulansmedel betalats ut till olika projekt för utvecklande av stöd till anhöriga som vårdar och ger omsorg till sina närstående. Utvecklingen i landets kommuner, landsting och regioner har varierat pga att tjänstemän och beslutsfattare inte prioriterat anhörigas arbete och stöd till dem så högt. Det visar sig idag att det är en rätt stor skillnad hur stödet är uppbyggt i Sveriges olika kommuner och regioner även om det 2009 blev inskrivet i både SOL (Socialtjänstlagen) att anhöriga ska ges stöd och i HSL (Hälso- och sjukvårdslagen) att barn som anhöriga ska ges stöd! Utöver stimulansmedlen så har även flera olika organisationer fått statsbidrag för att synliggöra, stödja och lyfta anhörigas behov av stöd och samverkan. Även om ambitionen och inriktningen var att organisationer, kommuner och landsting/regioner gemensamt skulle stärka målgruppen anhöriga, oberoende ålder, som ger omsorg till närstående i olika åldrar så har man inte lyckats så bra. Således har de ekonomiska resurserna givit liten effekt till dem som målet var ämnat. Gruppen anhöriga som man arbetat och nått bäst med är de äldre, trots att man idag vet att det också de yngre och yrkesverksamma åldersgrupperna ger omfattande omsorgsinsatser till sina närstående!

31465 Det finns flera forskningsrapporter, avhandlingar och vetenskapliga artiklar som visar att t ex döttrar som vårdar sina föräldrar går ner i tjänst eller slutar helt att arbeta för dom känner att dom inte har full kapacitet för arbetet. Detta blir inte bara en påverkan för den enskilde anhöriges ekonomi och kommande pension utan också ur ett samhällsekonomiskt perspektiv genom produktionsbortfall. Vidare ser man att anhörigas hälsa och livssituation påverkas genom ökad oro och psykisk ohälsa eftersom insatserna de ger oftast är känslomässiga och anpassar sig till den sjuke närståendes situation. Anhöriga som har en omvårdnadsroll kan vara en del i de ökande antalet sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa som vi nu ser. Det finns forskning som visar på hur den anhöriges hälsa påverkas negativt under en närståendes sjukdomstid och efter när dennes liv upphört.

31475 Eftersom antalet särskilda boendeplatser har minskat så känner anhöriga ett ökat ansvar att ge trygghet och omsorg till sina åldrande föräldrar. Det är lika vanligt bland medelålders kvinnor och män att ge omsorg till en gammal förälder, men det är vanligare att döttrar drabbas av negativa konsekvenser vad gäller psykiska påfrestningar. Sönernas insatser är mer praktisk hjälp och döttrarna blir mer en samordnade roll med olika vårdinstanser och en kroppsnära omsorg.

31480 Lite tänkvärd statistik. Anhöriga ger ca 75-80 % av all vård och omsorg. Av Sveriges ca 1,3 miljoner anhöriga som vårdar eller stödjer en närstående är de flesta i yrkesverksam ålder. Ca 900 000 personer förenar yrkesarbete med anhörigomsorg varav ca 140 000 minskar sin tjänstgöringstid eller slutar helt sin anställning, flertalet är kvinnor. De nationella riktlinjer som finns är alla med inriktning på olika diagnoser och hur de ska behandlas på bästa sätt. Här finns inga direktiv som tar upp anhörigas situation. Kring varje person med en diagnos finns flera personer i familjenätverket såsom maka/make, sambo, barn, barnbarn, mor och farföräldrar, syskon, grannar, vänner som på något sätt är involverad i en anhörigroll. För att få en helhetsbild över vad som finns inom forskning, goda exempel på stöd och samverkansinsatser i kommuner och landsting och genom det få ut maximalt av alla olika statsbidrag som betalas ut till organisationer som arbetar med målgruppen anhöriga behövs det göras en kartläggning och sammanställning för att ta fram nationella riktlinjer som stödjer och följer upp arbetet i kommunerna och landsting/regioner. Alla anhöriga ska ges likvärdiga förutsättningar för att stödjas och tillvaratas deras kunskaper för samverkan.

Jag/vi yrkar därför:

31495 Att Centerpartiet ser det angeläget att stödet till målgruppen anhöriga i alla åldrar måste tydliggöras och ges liknande förutsättningar i kommunerna och landsting/regioner genom införandet av nationella riktlinjer.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31500 Inget yttrande insänt från distriktet

7.22 Läkarbesök i hemmet

ulf Jonsson, Värmland

31505

Rätt till besök av Läkare i hemmet för 85 –åringar och äldre. En utmaning i Sveriges Sjukvårdsorganisation är att få patienter att söka vård på rätt nivå. Det skapas en överbeläggning på våra akutmottagningar av människor som istället skulle gå till vårdcentraler. Det kommer också gamla, över 85 år, till akutmottagningar där de får tillbringa lång tid. Anspänningen med resan till akuten plus väntetid medför i många fall en försämrad hälsa. Dessutom kan en läkare få bättre kunskap om den äldre patientens tillstånd om undersökningen genomförs i patientens hemmamiljö. För att få bättre sjukvård för de äldre och samtidigt minska beläggningen på akutmottagningar föreslår jag följande

31510

31515

Jag/vi yrkar därför:

Att alla personer över 85 år ska erbjudas 6 stycken hembesök per år av läkare.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31520

Yttrande från distriktet:

”Rätt till besök av läkare i hemmet för 85 – åringar och äldre”

Den förväntade livslängden har ökat dramatiskt under de senaste åren, knappt 82 år. Men samtidigt ökar antalet år som vi lever med ohälsa. Statistiskt sett är antalet år med god hälsa knappt 70 år och de sista tolv åren präglas av sjukdomar och handikapp. Äldres behov av vård har därmed ökat. Med motionärens förslag tror vi att effekten blir ett minskat tryck på akuten och bättre livsvillkor för den äldre.

31525

Vi tycker att motionärernas intentioner att lyfta frågan är viktig dock kanske vi inte vill begränsa oss till en profession utan öppnar upp för andra yrkesgrupper

31530 **7.23 Ansvar för vård i hemmet**

Martina Johansson, Mattias Claesson, Sörmland

31535 Den dag vi blir sjuka förutsätter vi att sjukvården ska vara så nära som möjligt. Att erbjuda en komplett sjukvård inom hemsjukvården ger många vinningar. Multisjuka patienter, ofta äldre och patienter med kroniska sjukdomar skulle få ett bättre vårdflöde. Att vårdas i sin egen bostad främjar känslan av egenvärde, tillfrisknande, trygghet, igenkänningsfaktorer och eget ansvar för sin vård och omsorg.

31540 Det som hindrar att detta inte kan ske hela vägen ut när det gäller den mobila hemsjukvården är att det enligt lagstiftningen inte är möjligt för kommuner att utföra vård som meddelas av läkare. Läkarförbundet har uppmärksammat att detta är ett hinder i den kommunala hemsjukvården där framförallt de äldre patienterna missgynnas i landstingets hyrläkarsystem istället för att ha en ansvarig läkare för kommunens hemsjukvård som kan bära kontinuiteten.

31545 Genom att tillåta landsting/regioner att överlämna uppdraget att sjukvård som meddelas av läkare kan ske med kommunen som huvudman så ökar förutsättningarna till att vården kommer närmare den enskilde.

Jag/vi yrkar därför:

31550 Att Centerpartiet verkar för att ändra i hälso- och sjukvårdslagen så att det blir tillåtet för landsting/regioner att överlåta vård i hemmet som meddelas av läkare till kommunen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

31555 Bifall till motionen

7.24 Anpassa vården efter patienten

Martina Johansson, Mattias Claesson, Sörmland

- 31560 I Göran Stiernstedts utredning ”Effektiv vård” ges exempel på en man över 80 år som i 2,5 år bollar runt mellan 56 olika läkare på en rad olika sjukhus utan att få rätt hjälp. Fallet utspelar sig någonstans i Sverige, men är tyvärr ingen ovanlighet. Vi hör ofta att många äldre är trötta på att tvingas besöka olika läkare och berätta om alla sina sjukdomar, gång på gång.
- 31565 Personcentrerad vård innebär att patientens behov sätts framför särintresse och organisation. Det samlade behovet för patienten – medicinskt, socialt, individuellt – blir styrande för vårdens utformning. Alla vårdprocesser och vårdbeslut där människans behov är i centrum, har visat sig leda till bättre egenvård och tydligare samarbete mellan vårdare.
- 31570 Mycket görs redan i dag men vi behöver ta nya kliv för att möta patienternas behov av en mer personcentrerad och sammanhållen vårdprocess. Vi behöver förändra våra arbetssätt gentemot patienten, och attityderna i befintliga organisationer behöver ändras. Ansvarsområden mellan huvudmän måste kunna ändras för att sätta patienten i centrum. Detta ökar våra förutsättningar till en heltäckande och patientsäker vård och omsorg som flyttas närmare människorna.
- 31575 Kommunaliseringen av hemsjukvården har inneburit att slutenvården har utvecklats från att vara starkt sjukhusfokuserad till att vara mobil och utgå från den enskildes bostad. Detta är möjligt genom att Hälso- och sjukvårdslagen i § 18 tillåter kommunerna att erbjuda dem som vistas i kommunen hälso- och sjukvård i hemmet.
- 31580 Men här finns mer att göra. I Skaraborg har man t ex utvecklat en modell där sjukhus, primärvård och kommun tillsammans har ett mobilt team som kommer hem till patienter med KOL, hjärtsvikt m m så de slipper åka ut och in på vårdcentral och sjukhus. Det är tryggare för patient och anhöriga samtidigt som det spar tid och pengar för kommun och landsting.
- 31585 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska verka för att vården i högre grad anpassas till patienterna och blir mer mobil.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 31590 Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen

7.25 Multisjuka

31595 *Ingrid Hermansson, Blekinge*

Runt om i landet arbetar vårdcentralerna på olika sätt när det gäller kontakten med äldre och multisjuka. Inom en del landsting så finns det en samordningssköterska på vårdcentralen.

31600 Uppdraget innebär att vara en fast vårdkontakt för de patienter som har ett behov av det. Sköterskan samarbetar med kommunen och kan hjälpa till i kontakten med biståndshandläggaren.

Syftet med detta erbjudande är att ge äldre och multisjuka förutsättningar att behålla sin hälsa, självbestämmande och integritet. Trygghet i vardagen och en lättåtkomlig kontakt med sjukvården för den sjuke och dennes närstående är ett av målen.

31605 Samordningssköterskan går tillsammans med patienten och eventuella anhöriga igenom personens hälsa och eventuella risker som kan förebyggas utifrån en individuell vårdplan.

Jag/vi yrkar därför:

31610 Att alla äldre och multisjuka alltid ska erbjudas en samordningssköterska

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

31615 Distriktsstyrelsen föreslår med ovanstående svar distriktsstämman att bifalla motionen.

7.26 Grundtrygghet

Bengt Walla, Östergötland

31620 Grundtryggheten står inskriven i Centerpartiets partiprogram.

Låt oss diskutera och formulera ett förslag till utformning av en ekonomisk grundtrygghet som alternativ till armod eller kriminell försörjning. Modellen skall innehålla goda incitament till alla typer av arbete, hela vägen upp till egen försörjning genom eget arbete.

31625 Det finns många olika lösningar under olika namn i många olika länder. Finland har påbörjat fältförsök med sin modell.

Jag/vi yrkar därför:

31630 Att utveckla en konkret modell för Centerpartiets ekonomiska Grundtrygghet, förslagsvis baserat på två basbelopp:

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31635 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Den svenska välfärden bygger på att alla bidrar efter förmåga och att det i första hand är den enskildes sak att svara för sin försörjning. På så sätt skapas resurser för att ge en dräglig tillvaro för dem som av olika anledningar -sjukdom, ålderdom, funktionsnedsättning- inte kan arbeta.

31640 En medborgarlön eller en basinkomst riskerar att påverka samhällets incitamentsstruktur i grunden. Hur många är intresserade av att ta ett slitsamt jobb med låg lön om skillnaden mot att leva med medborgarlön, i sämsta fall förstärkt med obeskattade inkomster, är försumbar?

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att avslå motionen.

31645 Efter debatten föreligger två förslag till beslut: Bengt Wallas förslag att bifalla motionen och Magnus Berges förslag att bifalla distriktsstyrelsens förslag att avslå motionen.

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att avslå motionen.

7.27 Villkor för gravida kvinnor

31650 *Ann-Marie Eriksson, Gävleborg*

Många kvinnor är i dag heltidsarbetande och har det oftast mycket jobbigt sista graviditets månaden. Om MVC-läkaren så tycker kan kvinnorna ska få moderskapsersättning/sjukskrivning. Det är inte alltid så lätt för den gravida att få denna ersättning. Alternativet är att ta av barnledighetstiden men den vill kvinnorna spara till barnet. Det är mycket fokus på pappamånader hit och dit, nu är det dags att reformera för kvinnan/mamman.

Jag/vi yrkar därför:

Att kvinnor själva ska få besluta om att få vara sjukskriva sista graviditetsmånaden, om de så önskar.

31660

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Centerpartiets distriktsstämman beslutade bifalla motionen.

31665

7.28 Bortre gränsen i sjukförsäkringen

Dag Boborg, Vetlanda

- 31670 Centern kommer att verka för ett återinförande av bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Bakgrunden till motionen är dåliga erfarenheter av reformen via en nära anhörig för ett antal år sedan och i mitt tycke obesvarade frågor vid kontakt med partiet.
- 31675 Jag tycker självfallet att en sjukförsäkring ständigt ska prövas och så tidigt som möjligt i sjukdomsprocessen. Det är viktigt att alla aktörer arbetsgivare/försäkringskassa/sjukvården/arbetsförmedling och den sjukskrivne hjälps åt. När den anhörige i mitt refererade fall frågade efter rehabilitering blev svaret att det inte fanns några resurser. Besvikelsen blev stor eftersom Alliansregeringen påstod att sådana resurser var avsatta. Jag vänder mig emot att myndigheterna nästan utan åtskillnad skickade utförsäkrade till Arbetsförmedlingen för att pröva mot arbetsmarknaden trots att det var ställt utom allt tvivel att den sjukdomsdrabbade i detta fall inte skulle kunna arbeta inom överblickbar tid. Det är förvånande att ingen hjälp inte heller erhöles innan bortre tidsgränsen. Det är naturligtvis viktigare med stöd och hjälp tidigt i sjukdomsprocessen. Dessutom är det viktigt att se till att resurser skapas så att den sjukdomsdrabbade får en korrekt bedömning av sjukdomstillstånd och arbetsförmåga.
- 31680
- 31685 Jag har tidigare ställt frågor till Centerpartiet om hur stor andel i % av de utförsäkrade som fått arbete utan att få svar. Dessutom ställde jag frågan om Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens erfarenheter av införande av bortre tidsgränsen också utan att få svar trots upprepade förfrågningar
- Jag/vi yrkar därför:
- 31690 att Centerpartiet ska ge partistyrelsen i uppdrag att inte återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen. Satsa resurser på bättre rehabilitering och bättre förmåga att bedöma den sjukdomsdrabbades tillstånd och arbetsförmåga redan tidigt i sjukdomsprocessen istället för byråkrati och skapande av oro med den bortre tidsgränsen.
- 31695 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

7.29 Kriterier för bostadsbidrag

31700 *C och CK i Rödeby, Blekinge*

Många hamnar under skälig levnadsnivå när skatt och hyreskostnader är betalda. Om man bor billigt i ett hus på landsbygden blir boendekostnaderna låga och inga bostadsbidrag betalas ut. För att kunna bo kvar på landsbygden, där all samhällsservice saknas, krävs bil. Men det är det ingen som tar hänsyn till. Där samhällsservice saknas ska kostnaderna för bil räknas in när man ansöker om bostadsbidrag.

Jag/vi yrkar därför:

Att kostnaden för bil räknas in när man ansöker om bostadsbidrag

kriterierna för bostadsbidrag ska ändras

31710

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motionären tar upp en viktig fråga att alla medborgare ska ha skäliga levnadsvillkor. Motionären anser att kostnaden för bil ska räknas in vid ansökan av bostadsbidrag. Kostnaden för bil kan räknas in vid ansökan av försörjningsstöd idag men finns inte med som en kostnad vid ansökan av bostadsbidrag, vilket kan bero på svårigheten i bedömningen.

Distriktsstyrelsen föreslår att motionen skickas vidare till centerpartiets partistämma.

31720

7.30 Trygghetssystem

Alfred Askeljung, Stockholms Stad

- 31725 En av välfärdsstatens viktigaste uppgifter är att erbjuda människor ekonomisk trygghet vid exempelvis arbetslöshet, långvarig sjukdom eller ekonomiskt obestånd. Dagens lapptäcke av trygghetssystem och socialförsäkringar ser visserligen till att människor inte hamnar på bar backe eller behöver svälta, men utöver det lämnar de mycket att önska.
- 31730 Inte bara hamnar människor idag mellan stolarna i olika ersättningssystem, de är dessutom utsatta för strikt byråkratisk kontroll. Alla typer av behovsprövade bidrag ökar risken för byråkratiskt godtycke och riskerar att utesluta vissa människor.
- 31735 Marginaleffekterna av att gå från sjukersättning till a-kassa eller från a-kassa till arbete är i många fall väldigt stora, så att människor ibland inte tjänar på att helt eller delvis ställa sig till arbetsmarknadens förfogande eller helt eller delvis börjar arbeta.
- 31740 Ersättningsnivåerna i dagens olika system är ofta beroende av tidigare inkomst. Det innebär att staten tar ett större ansvar för människor som haft en högre inkomst. Det torde vara självklart att rika människor i högre utsträckning än fattiga kan ta ekonomiskt ansvar för sin egen situation. Därtill är det ur ett rättviseperspektiv rimligt att staten tar lika stort ekonomiskt ansvar för fattiga som för rika människor. Vi skulle aldrig säga att rika människor har rätt till bättre skolor eller bättre sjukvård än fattiga. Idag är våra system dock utformade så att rika har rätt till bättre ekonomisk trygghet än fattiga.
- 31745 Grundtrygghet har länge varit en centerpartistisk idé, i linje med våra ideal om trygghet, autonomi och personligt ansvar. I vårt nuvarande idéprogram nämns ekonomisk grundtrygghet som en hörnsten i vår politik och något som främjar social rörlighet och värnar omsorgen om varandra. Grundtrygghet kan stärka friheten och egenmakten för den enskilda människan och samtidigt se till att ingen hamnar mellan stolarna eller saknar försörjning.
- 31750 Utformningen av ett grundtrygghetssystem kan ta sig många olika former. I Finland experimenteras med basinkomst, där människor får en fast summa pengar varje månad. Den liberala ekonomen Milton Friedman förespråkade ett system med negativ inkomstskatt, där staten sätter en skälig lägstanivå på den månatliga inkomsten som ingen hamnar under. Hur ett grundtrygghetssystem ska se ut i en svensk kontext bör utredas noga och förutsättningslöst.
- 31755 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att utreda hur dagens ekonomiska bistånd, socialförsäkringar, a-kassa, studiemedelssystem, pensionssystem med mera, helt eller delvis kan ersättas med ett grundtrygghetssystem
att de sociala trygghetssystemen ska baseras på en rättvis och effektiv grundtrygghetsmodell
- 31760 att grundtryggheten ska vara lika för alla, oberoende av ålder, erfarenhet eller tidigare inkomster
att ersättningssystemen ska utformas så att det alltid lönar sig att gå upp i arbetstid

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 31765 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar:
Motionären beskriver hur grundtrygghet skulle kunna stärka friheten och egenmakten för den enskilda människan och samtidigt se till att ingen hamnar mellan stolarna eller saknar försörjning. Dessutom

31770 beskrivs hur ett system med grundtrygghet skulle kunna minska marginaleffekterna när någon går från olika ersättningssystem till arbete.

31775 Precis som motionären skriver så har grundtrygghet länge varit en centerpartistisk idé. I vårt nuvarande idéprogram nämns ekonomisk grundtrygghet som en hörnsten i vår politik och något som främjar social rörlighet och värnar omsorgen om varandra. Distriktsstyrelsen instämmer i att det behöver utredas grundligt precis hur ett system för grundtrygghet ska se ut. Just nu genomförs olika försök på flera platser runt om i världen och förhoppningsvis kan dessa ge mer information.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman att besluta:

Att bifalla motionen i dess helhet

Att motionen skickas vidare till riksstämman i Malmö

31780

Beslut: att bifalla motionen i sin helhet.

7.31 A-kassa för F-skattare

Yvonne Andrén, Bollebygd

31785

Ibland händer det saker i arbetslivet som för en enskild person inte är möjligt att styra - ibland kanske lösningen är att man startar eget företag.

31790

Det kan vara svårt av olika orsaker att starta eget företag och få det att bära sig till försörjning dessutom.

Mitt förslag är att det ska vara möjligt att få Akassa under en period för att komma igång .

31795

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet undersöker och tar fram ett förslag för att ev kunna få Akassa en kortare tid när man startar eget mindre företag.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31800

Inget yttrande insänt från distriktet

7.32 Försäkringsskydd för småföretagare

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

- 31805 Undertecknad småföretagare blev mycket förvånad , att jag blev utesluten ur Försäkringskassans system med motiveringen att jag arbetar mer än 40 timmar per vecka. Detta illustrerar tydligt att försäkringsskyddet endast är anpassat för anställda men inte för småföretagare. Dessa företagare arbetar kanske totalt 60-70 timmar per vecka i genomsnitt. Centerpartiet är småföretagarnas parti och därför tycker jag det är viktigt att denna fråga lyfts vidare så att Försäkringskassans system även
- 31810 omfattar småföretagare som arbetar mer än 40 timmar per vecka.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet skall ge partistyrelsen i uppdrag att förändra regelverken så att småföretagare inkluderas i Försäkringskassans system

31815

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

31820 **7.33 Grundtrygghet för egenföretagare**

Carina Höglund, Dalarna

31825 Vi behöver ge förutsättningar till en grundtrygghet för alla människor som blir sjuka i Sverige, att få en ersättning att kunna "överleva" på betyder mycket för rehabilitering och företagsklimatet ? Idag bygger sjukpenningen på den vinst man byggt upp i företaget eller efter en inkomstberäkning om du har arbete, arbetslös eller studier . Jag fokuserar denna motion på företagare men arbetslösa, studerade och nyanlända har i princip samma problembild med grundtryggheten vid sjukskrivning.

Från försäkringskassan:

31830 Har ditt företag funnits längre än 24 månader? Då är det din beräknade inkomst av näringsverksamhet som ligger till grund för hur mycket du får i sjukpenning. För att räkna ut din beräknade inkomst av näringsverksamhet så utgår vi ifrån dina näringsbilagor de 3 senaste åren.

31835 Har ditt företag funnits i kortare tid än 24 månader? Då har du kanske inte hunnit få så mycket i beräknad inkomst. Därför får du under de 24 första månaderna minst lika mycket i sjukpenning som en anställd med samma arbetsuppgifter, utbildning och erfarenhet skulle ha haft Många egenföretagare kommer inte upp i en vinst som ger en skälig sjukpenning . Det skapar en otrygghet och orimliga förutsättningar för egenföretagare som blir allvarligt sjuka eller råkar ut för olyckor och brott.

31840 Egenföretagaren kan ändå utan vinst ha bidragit med stora summor till staten med inbetalning av moms från försäljning, arbetsgivare avgifter och löner till anställda. Vi behöver ett grundtrygghetssystem som skapar trygghet när sjukdom och olycka slår till. Jag föreslår att man fortsätter bygga på vinst och samtidigt inför en nedre sjukpennings nivå för dem som inte kommer upp i en skälig ersättningsnivå .

31845 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet jobbar för att egenföretagare som är berättigade till sjukpenning även får en lägsta nivå i ersättnings systemet vid sjukpenning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

31850

Yttrande från distriktet:

Dalarnas distriktsstämman besluta
att bifalla motionen

31855 **7.34 Kommunalt självbestämmande om försörjningsstöd**

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala

Centerpartiet är för en decentralisering i så stor utsträckning som möjligt. Vi anser att det är av stor betydelse för främst mindre och glesbygdskommuner att de ska kunna skapa större egna
31860 förutsättningar för att bygdernas företagare ska kunna driva företag som kan konkurrera med företag i till exempel kommuner med större städer. Marginaleffekten mellan möjlig lägsta bidragsnivå och avtalsenlig lön kan vara för liten. Marginaleffekten visar hur mycket av en marginell inkomstökning som faller bort på grund av ökade skatter och minskade bidrag, och denna har traditionellt sett varit 100 procent för mottagare av försörjningsstöd. Detta medför i praktiken att drivkrafterna för att få in
31865 en fot på arbetsmarknaden genom extraknäck eller mer varaktiga deltidsanställningar varit små för bidragstagare.

Jag/vi yrkar därför:

att kommuner själva får stor rådighet över nivåer i försörjningsstödet

31870 att de marginaleffekter som motverkar jobblinjens intentioner avvecklas

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

31875 att avslå första att-satsen
att bifalla andra att-satsen.

Centerpartiet anser att det alltid ska löna sig att arbeta. I likhet med studenter som erhåller CSN-bidrag tillåts att jobba till en viss nivå samtidigt som de får behålla studiemedlet, eller det grundavdrag som finns att kunna tjäna upp till ett visst belopp utan att betala skatt, skulle man, för att uppmuntra till
31880 arbete införa ett skattefritt grundbelopp, ex. vis upp till 50 000 kr, till dem som erhåller socialbidrag. De som erhåller försörjningsstöd är inte sjuka. Därför vill vi införa ett krav på att alla kommuner ska erbjuda arbetslivsinriktat stöd för personer med försörjningsstöd och/eller som lider av psykisk ohälsa eller har en psykisk funktionsnedsättning. Personer som står långt från arbetsmarknaden och som har komplexa behov, är ofta beroende av insatser från flera olika myndigheter, vilket kan vara påfrestande,
31885 och en anledning till att hjälpen man behöver fördröjs i onödan, och att man därför blir kvar i försörjningsstöd längre än nödvändigt. Därför anser Centerpartiet att kommunerna ska fungera som ”en dörr in” och stötta dessa individer i deras kontakter med myndigheter, samtidigt som individen får hjälp till praktik eller utbildning. Sådana insatser bör kommunerna ha rådighet över och kan på det viset styra över sina kostnader för försörjningsstödet.

31890

7.35 Modern föräldraförsäkring

Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, Centerkvinnorna

- 31895 Sverige har världens mest generösa föräldraförsäkring med 480 dagar. Tittar vi på några av de övriga nordiska länderna ser vi att Norge har max 392 dagar, i Danmark är det cirka 336 dagar och i Finland får föräldrarna vara hemma cirka 9 månader efter barnets födsel. Sverige är dock ett av få länder där försäkringen kallas just föräldraförsäkring och inte moderskapsförsäkring. Detta har den kallats från införandet på 1970-talet, ett viktigt och tydligt begrepp som syftar till att föräldrar förväntas dela försäkringen lika.
- 31900
- Trots att denna ambition finns och att det idag finns tre vikta månader i föräldraförsäkringen till den ena föräldern så tar, enligt Försäkringskassan, kvinnor fortfarande ut 75 % av föräldraförsäkringen och män endast 25 %.
- 31905
- Kvinnor väljer också att i betydligt högre utsträckning än män att nyttja möjligheten som finns att jobba deltid i och med föräldraledighetslagen. Idag är det möjligt för föräldrar att få ledigt genom förkortning av arbetsdagen ned till 75 procent av heltidstjänst tills barnet fyllt åtta år eller slutar första skolåret, alltså delledighet utan föräldrapenning. Detta är något som framförallt nyttjas av kvinnor
- 31910 vilket påverkar kvinnors lönebildning, men även pensionen negativt. Vi vill därför att Centerpartiet verkar för att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av ett barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning.
- 31915 Internationell forskning visar att längden på olika länders föräldraförsäkringar korresponderar med hur länge det anses vara bäst för barnet att vara hemma innan förskola kan påbörjas. Om en föräldraförsäkring är sex månader lång anses det ofta att just sex månader är brytpunkten för när ett barn kan lämnas till förskola eller annan tillsyn. Vi befärar att den forskningsogrundade längden på föräldraförsäkringen i Sverige leder till en norm som säger att barn behöver vara hemma längre än i de
- 31920 andra nordiska länderna. I Norge är det möjligt för barn under ett år att få plats på förskola och i Danmark finns det passningsgaranti där kommunen ska erbjuda passning till alla barn över 26 veckor. I Finland har alla barn som är 9 månader möjlighet till barnomsorg.
- I Sverige är det vanligast att barn skolas in på hösten eftersom det är då de flesta platser tillgängliggörs på förskolorna i samband med att många förskolebarn börjar förskoleklass. Den oflexibla skolstarten medför att många små barn i praktiken inte får förskoleplats förrän de fyllt ett år eller mer. Under året finns oftast bara platser om någon flyttar eller byter förskola. Från och med höstterminen det år barnet fyller tre år ska barnet erbjudas avgiftsfri förskola under minst 525 timmar om året.
- 31925
- I kombination med en flexibel skolstart, vilket Centerpartiet redan driver, kan fler lediga platser på förskola skapas under kalenderåret, vilket skulle möjliggöra för vårdnadshavare att nyttja barnomsorg innan barnet fyllt ett år om så behövs. Reformen skulle öka valfriheten och möjliggöra för de vårdnadshavare som av olika skäl inte har möjlighet att stanna hemma från arbetet till dess att barnet fyllt ett år eller mer.
- 31930
- Som tidigare nämnts har Sverige en av världens mest generösa föräldraförsäkringar när det gäller antalet dagar. Denna utformning av dagens föräldraförsäkring kan vara problematisk då den genom skattesubvention leder till att kvinnor är frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid, men också att längden på föräldraförsäkringen inte är baserad på forskning vad gäller barnets anknytning eller behov. Vi vill därför minska antalet dagar i föräldraförsäkringen, samtidigt som vi vill understryka vikten av att föräldrar i Sverige fortsatt får spara en del av föräldradagarna för att ta ut då barnet är äldre, något som kan vara en viktig del i att få ihop enskilda familjers livspussel. För att främja ett mer
- 31940

- 31945 jämställt uttag av föräldraförsäkringen vill vi även se att det utreds om taket i föräldraförsäkringen, som idag ligger på 80 % av inkomsten, skulle kunna höjas till 90 % i en begränsad del av föräldraförsäkringen. Detta för att män, som generellt sett, har en högre lön än kvinnor ska ta ut fler dagar då den ekonomiska förlusten minskar.
- 31950 Ytterligare en faktor i föräldraförsäkringen som försvårar för kvinnor, och för män, är att stora delar av föräldraförsäkringen idag inte är anpassad efter föräldrar som är företagare. Det finns idag olika regler för hur föräldraförsäkring beräknas beroende på vilken form av företag en driver och hur länge det drivits. Detta är något som måste förenklas. Företagare är de som i hög utsträckning driver Sverige framåt och bidrar med arbetsmöjligheter till miljontals individer, att företagare också ska kunna vara hemma med sina barn borde vara en självklarhet, men då krävs det en förenkling i systemet. Föräldraförsäkringen behöver förenklas för företagare, där samma regler ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive kombinatörer.
- 31955 Utformningen av både föräldraledighetslagen och föräldraförsäkringen leder till att kvinnors löneutveckling nästan alltid stagnerar, och i många fall även minskar, efter det första barnet. Detta påverkar både livsinkomsten och pensionen på ett negativt sätt. Då kvinnor är den grupp som arbetar deltid i högst utsträckning så ser vi tydligt hur kvinnors ekonomi försämras och hur den nuvarande föräldraledighetslagen riskerar att bli en skattesubventionerad kvinnofälla.
- 31960 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att begränsa rätten till förkortning av normal arbetstid med upp till en sjättedel för vård av barn som inte har fyllt åtta år eller som är äldre än så men ännu inte har avslutat sitt första skolår för att uppmuntra ett mer jämställt nyttjande av delledighet utan föräldrapenning.
Att Centerpartiet verkar för större valfrihet vad gäller ålder för förskolestart.
Att Centerpartiet verkar för möjligheten att förkorta antalet dagar i föräldraförsäkringen samt utreda om taket i föräldraförsäkringen skulle kunna höjas till 90 % i en del av föräldraförsäkringen.
- 31970 Att Centerpartiet verkar för att föräldraförsäkringen förenklas för företagare, där samma regler ska gälla för företagare oavsett företagsform, inklusive kombinatörer.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 31975 Inget yttrande insänt från distriktet

7.36 Tillgänglig föräldraförsäkring

Alfred Askeljung, Stockholms Stad

- 31980 Kampen för lika rättigheter för alla har kommit långt i Sverige. Vi har turen att leva i ett samhälle och en stat som till största delen behandlar människor lika, oaktat deras sexuella läggning. Tyvärr finns det fortfarande delar av välfärdsstaten som skiljer på folk och folk, något som borde rättas till. En av de mest uppenbara bristerna med dagens föräldraförsäkring är att den är anpassad helt och hållet efter en tvåsamhetsnorm som många familjer inte uppfyller. Idag växer många barn upp i
- 31985 familjebildningar där fler än två närstående vuxna är föräldragestalter. Barn i stjärnfamiljer har lika stor rätt att få växa upp med alla sina föräldrar som barn i de familjer som lever enligt tvåsamhetsnormen eller med bara en förälder. En smärre justering av föräldraförsäkringen skulle kunna täppa igen det här hålet i välfärden.
- 31990 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att utreda hur föräldraförsäkringen kan tillgängliggöras för samtliga föräldrar i stjärnfamiljer
- 31995 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

32000 **7.37 Individuell föräldraförsäkring**

Jonas Naddebo och Karin Ernlund, Stockholms Stad

2015 togs 26% av föräldraförsäkringen ut av män och 74% av kvinnor. Männens uttag av föräldraförsäkringen har under de senaste åren ökat men takten är fortfarande så låg att det är 60 år kvar tills vi når ett jämnt uttag. Om man dessutom ser till mäns uttag av VAB-dagarna var det lika lågt 2014 som 1989. Där har utvecklingen i det närmaste stått still.

Den främsta anledningen till det ojämna uttaget brukar hänvisas till familjens ekonomiska situation. Män tjänar mer så därför förlorar familjen mindre om kvinnan som förutsätts tjäna mindre stannar hemma. Där har forskning visat att kön spelar större roll än lön, vilket innebär att när mamman tjänar mer har familjen råd med att hon stannar hemma, men när pappan tjänar mer upplever sig familjen inte ha råd med att han är hemma.

Frågan är hur länge vi ska tillåta att våra gemensamma resurser används i ett system som cementerar en ordning där kvinnor oavsett lön förväntas ta en större del av omsorgen av barnen. Forskning på området slår fast att dagens skeva fördelning av föräldraledigheten är ett av de största skälen till varför löneskillnaderna på svensk arbetsmarknad består. Det är helt enkelt rationellt för en arbetsgivare att se en 30-årig kvinna som riskarbetskraft, eftersom det är ungefär då flest skaffar barn. Arbetsgivaren räknar med att kvinnan kommer vara borta från jobbet och hennes karriärmöjligheter och löneutveckling begränsas därmed – oavsett om antagandet stämmer i det specifika fallet eller inte. Forskningen visar alltså att mammor förlorar i löneutveckling och karriärmöjligheter om hon är frånvarande från arbetet en längre tid, så som händer då mamman tar ut en majoritet av föräldraledigheten.

Det är utifrån denna verklighet som vi måste våga lyfta i frågan om en individuell föräldraförsäkring. Vi kan inte blunda för hur verkligheten ser ut och hur kvinnor systematiskt hamnar efter i löneutveckling och karriärmöjligheter. Om vi inför en individuell föräldraförsäkring så bryts normen om vem som förväntas stanna hemma under barnens första tid i livet. Arbetsgivare måste börja se på nyblivna mammor och pappor på samma sätt. Det finns dessutom mycket som pekar på att vi genom en sådan reform kan utjämna skillnader i mäns och kvinnors löner.

Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ställer sig bakom en modell om individualiserad föräldraförsäkring där varje förälder får sin individuella icke överlåtbara försäkring

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
Jonas Naddebo yrkar att Centerpartiet ställer sig bakom en modell om individualiserad föräldraförsäkring där varje förälder kan överlåta en tredjedel till att tredje part, dock ej den andra föräldern.
Beslut: Att efter votering avslå motionen.

32045 **7.38 Avsättningar till periodiseringsfond**

Niels Paarup-Petersen, Jeanette Bohman, Skåne

Periodiseringsfond är ett sätt för företag att jämma ut resultatet över flera år genom att minska årets skattemässiga resultat de år ett företag går med vinst, på så sätt kan man få en jämnare beskattning.

32050 Periodiseringsfond innebär att företag kan skjuta upp en del av beskattningen av inkomsten i näringsverksamheten till ett senare år, man kan kalla det en skattekredit.

Har ett företag satt av till periodiseringsfond ett år med vinst kan företaget återföra fonden ett senare år då företaget redovisar förlust och på så sätt kvitta vinst mot förlust. Avsättning som gjorts till periodiseringsfond måste återföras till beskattning senast sju år efter avsättningen gjordes.

32055 När ett företag återför ett belopp innebär det att inkomst av näringsverksamhet ökar med samma belopp.

Den del du som företagare avsätter till periodiseringsfond räknas dock inte in i din SGI, sjukpenninggrundande inkomst, vare sig när den avsätts eller när den återförs och beskattas. Vid en sjukskrivning så tar inte Försäkringskassan hänsyn till den del som återförs från en periodiseringsfond och som alltså beskattas det år du är sjuk.

32065 Försäkringskassan kan då ge avslag på sjukpenning trots att en inkomst beskattats. Att inkomsten som överförts till periodiseringsfond varken räknas med i SGI under intjäningsåret eller beskattningsåret är märkvärdigt. Det förekommer mest att vara en kvarlevnad från tiden innan Centerpartiet under Alliansens regeringstid säkrade att även företagare kunde få tillgång till de sociala skyddsnäten i Sverige.

Jag/vi yrkar därför:

32070 Att inkomster som förs till periodiseringsfond ingår i SGI.

Att det utreds hur inkomsterna ska ingå i SGI.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32075 Inget yttrande insänt från distriktet

7.39 Oförsäkrade barn

Anette Olsson, Gävleborg

- 32080 Det finns stora skillnader i hur kroniskt sjuka barn eller barn med livshotande sjukdomar, kommer att leva sina liv efter ett sjukdomsbesked. En viktig faktor är om barnet är försäkrat eller inte.
Beskrivning av ärendet.
- 32085 Långt ifrån alla barn har en försäkring och tyvärr är det ofta barn till föräldrar som redan ligger på marginalen som inte har en försäkring; arbetslöshet, låg inkomst, ensamstående mm. En försäkring täcker upp för de stora merkostnader det innebär att ha ett kroniskt sjukt barn. Merkostnader så som förlorad arbetsinkomst och fördyrande omkostnader.
- 32090 Den stora frågan är förstas om barnet överlever eller inte, men sen då...? Finns det en försäkring på barnet eller inte..
1. Hur har de det på sjukhuset, 1 eller 2 föräldrar..?
2. Klarar man att förlora inkomst, 1..2 år eller resten till 18 år? (åb,sjukhusvistelse)
Försäkrade barn kan ha två föräldrar, ingen behöver oroa sig ekonomiskt. Stora belopp som betalas ut som engångsbelopp. Ersättning för förlorad arbetsinkomst, fördyrade omkostnader, resa, mat
- 32095 parkering. Mediciner är gratis.
Oförsäkrade barn, ligger förmodligen redan på marginalen, låg inkomst, låg SGI. Behöver stöttning kanske via soc eller vårdbidrag.
Följder: - inget eget val från barnet, dvs autonomi. Ger livslångt nekande av ev ny försäkring.
- I händerna på föräldrarna, felaktigt beslut ger effekt hela livet för barnet.
- 32100 - Ofrivillig segregation, godtyckligt då barnet inte själv råder över situationen.
-Återbesök blir för dyrt, vilket betyder att barnet inte får den uppföljning som behövs för att sköta sin sjukdom på bästa sätt genom regelbunden provtagning och läkarbesök
- vad kostar uteblivna ÅB?/pengar att hämta in..
Lång handläggning och väntan på pengar från FK
- 32105 Sociala investeringar:
Långsiktigt JA. kortsiktigt:JA
Bättre livskvalite för barnet, bra chans att klara skola, och en familj som inte behöver gå på knäna.
Vi pratar om framtida skattebetalare! Investera i barndomen och den vuxna kommer i arbete, bättre hälsa och inte sjukskriven redan som ung.
- 32110 HUR? det finns olycksfallsförsäkringar via skola/förskola, byggas ut? Statligt skatt på barn? Som jämförelse: det är olagligt att inte ha trafikförsäkring på bilen...
- 32115 Jag/vi yrkar därför:
att ALLA barn har rätt till en försäkring vid kronisk eller livshotande sjukdom.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 32120 Yttrande från distriktet:
Distriktsstämman i Gävleborg beslutade att bifalla motionen.

7.40 Begränsat barnbidrag

Doris Rudén, Fyrbodals kommun

32125

Kvinnor föder i snitt mindre än två barn sedan 50 år tillbaka. Detta ger kvinnor möjlighet till egen försörjning och god pension. Det bidrar också till en balanserad befolkningsutveckling och därmed balanserad miljöpåverkan. För världen är befolkningstillväxt och dess negativa miljöpåverkan ett av våra största problem.

32130

Argument:

- En anpassning till verkligheten i nutid.
- Visa respekt för den miljöpåverkan som vi människor har.
- Ta vårt ansvar för en balanserad befolkningsutveckling i världen.

32135

- Ge kvinnor/män möjlighet till egen försörjning och pension.
- Ta bort incitament att skaffa fler barn som ett sätt att försörja sig.

En konkret åtgärd för att begränsa miljöpåverkan.

Går tyvärr inte att klistra in tabeller o grafer:

32140

- Sveriges befolkning förväntas öka från 6 miljoner 1923 till 12 miljoner 2040.
- Fruktsamhet för kvinnor var 1970 =1,92, 2015=1,85
- 6 barn innebär ett totalt bidrag på 10 540 kr/mån varav flerbarnstillägg 4 240 kr.
- Utbetalt flerbarnstillägg i december månad 2016 var 269 MSEK

32145

Jag/vi yrkar därför:

Att ta bort flerbarnstillägg

Att begränsa barnbidrag till max 3 barn (kan göras stegvis)

Att bidrag betalas ut lika till båda föräldrarna

32150

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

7.41 Jämställdhet

32155 *Dominique Vos, Stockholms Stad*

Det har snart gått hundra år sedan 1921, då demokrati och allmän rösträtt infördes i Sverige och vi har därmed en mer jämställd ordning vilket bidragit till att lyfta Sveriges och medborgarnas ekonomi.

32160 Det nämns inte så ofta i Sverige men våra grannländer var demokratiska föregångare då även kvinnlig rösträtt infördes i Finland i 1906, Norge i 1913 och Danmark i 1915.

Norge är även under 2000-talet föregångare i jämställdhet i och med 2003-års lagstadgade kvotering i styrelser.

Sverige är fortfarande på väg mot jämställdhet

32165 Internationella undersökningar pekar gärna ut Sverige som föregångsland avseende jämställdhet. Det är bra. Och det finns mer att göra.

Mänskligheten har redan provat ytterligheter i samhällsstrukturer. En ytterlighet är ”den helt fria marknaden”, med avsaknad av lag och ledning där den starkaste fritt tar vad hen kan på vilket sätt som hen önskar. En annan ytterlighet är ”helt reglerade marknader”, som statligt hårdkontrollerade, diktatoriska samhällsordningar.

32170 Ingen av dessa ytterligheter har fungerat tillfredställande för de många och de flesta länder jobbar idag med att åstadkomma en samhällsordning som balanserar frihet och reglering, i så kallade blandekonomier.

32175 Trots att Sverige är har ett blandekonomisystem så har vi hittills lämnat beslutet om jämställdhet i styrelser till de fria marknadskrafterna. Om ytterligare hundra år kan våra barnbarn komma att tycka att denna samhällsordning är i det närmaste radikal.

32180 Varken män eller kvinnor är i minoritet i vårt land och det är därför rimligt att makten fördelas relativt jämt, även i svenska bolagsstyrelser. Då 3 av 100 styrelseordföranden är kvinnor och 79% av styrelseplatserna fortfarande bemannas av män finns det fortfarande en viss utvecklingspotential för jämställdhet inom bolagsstyrelser.

Bilaga till motion att öka jämställdhet i bolagsstyrelser.

32185 Argumenten som inte håller

En hel del felaktiga argument emot kvotering florerar när kvotering för jämställda styrelser kommer på tal:

Felaktigt påstående 1: Tillsättning av styrelsen är inte av tillräcklig vikt att lägga ner lagstiftningsarbete på eftersom styrelsens arbete endast är symbolisk.

32190 Korrekt är att styrelsen har ett ansvar för vad som produceras och hur det produceras. Styrelsen har ansvar för vad organisationen producerar men även hur produktionen sker. Styrelsen tillsätter även VD. Styrelsen har därför ett verkligt ansvar och det är av stor vikt att jämställdhet råder i styrelsen så att bland annat lämpliga VD- kandidater kan identifieras av bäge kön. Att anställa fler kvinnor organisations lägre hierarki har t.ex. inte hjälpt tillräckligt för att jämställa högre chefstillsättningar och det har inte heller införandet av lagar om krav på bolagens mångfalds- och jämställdhetsplaner.

32195 Felaktigt påstående 2: Kvotering skulle vara ett inskränkande på äganderätten.

Korrekt är att alla organisationer måste verka under landets lagar och som bekant finns det redan många lagar som påverkar friheten för både ägare och organisationer t.ex. byggregler eller att bolag ska betala skatt och måste verka i enlighet med konkurrenslagstiftning, etc.

32200 Felaktigt påstående 3: Kvotering är ett hån mot kvinnor.

Korrekt är att kvinnor sällan bjuds in till maktstrukturer och styrelser, trots att t.ex. kvinnor ofta utgör hälften av en organisations kunder och anställda. Det finns kompetenta kvinnor och kvinnor med

- 32205 potential att bli styrelserävar men dessa hittas sällan i de tillsättande manliga sociala nätverken. Det finns kvinnor som inte önskar bli ”inkvoterade”, men det är ett annat problem.
Felaktigt påstående 4: Kvotering är diskriminerande mot kompetenta män.
Korrekt är att kvotering höjer andelen kompetenta personer i styrelsen eftersom ökad konkurrens inte lämnar plats för medelmåttor – av något kön.
- 32210 Felaktigt påstående 5: Kvotering är ett hån mot kvinnor och män som arbetar hårt för att uppnå sina drömmars mål.
Korrekt är att kvotering möjliggör för kompetenta kvinnor och män som jobbar hårt att få möjlighet att leva upp till sin potential på mer lika grunder. Möjligheten för en erfaren kvinnlig styrelseledamot är idag stor. Det är däremot stor skillnad på möjligheten för en kvinna med potential och en man med potential att bli styrelseledamot eftersom kvinnor inte finns i maktens, oftast manliga, sociala nätverk
- 32215 vilket är en av anledningarna till den rådande könsfördelningen i dagens styrelser.
Felaktigt påstående 6: Det finns många andra bättre områden att lagstifta inom för att förbättra jämställdheten.
Korrekt är att samhällets ständiga förbättringar behöver vara många och inom olika nivåer inom många områden och att de tillsammans lyfter samhället. Jämställdhet, eller det goda samhället, kräver sannolikt arbete på många fronter. Sverige har inte en perfekt lagstiftning men har kommit en bra bit på väg när det kommer till bland annat barnomsorg och föräldraledigheter.
- 32220 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysas hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan bistå att reglera jämställdheten i styrelser med hjälp av en lagstadgad kvot på 60-40/40-60.
- 32225

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 32230 Yttrande från distriktet:
Beslut: Att avslå motionens första att-sats.

7.42 Vård av närstående

Berit Johansson, ordförande för CK avd Jämtland/Härjedalen, Jämtland Härjedalen

32235

Vi vet med säkerhet att utan den vård och omsorg som Sveriges alla anhöriga ger till sina närmaste skulle samhällets kostnader mångfaldigas flera gånger om. Insatserna har under flera år på olika sätt synliggjorts, bland annat genom statliga stimulansmedel för att kommunerna ska kunna bygga upp stödinsatser. Sedan 1 juli 2009 står det i Socialtjänstlagen att kommunerna ska ge stöd till alla dem som vårdar anhöriga oavsett ålder.

32240

En anhörigvårdare i dag är inte alla gånger en äldre maka/make, utan det kan lika gärna vara en anhörig som mitt i arbetslivet behöver ta hand om barn, man, fru, sambo, barnbarn eller föräldrar som finns i familjenätverket. Det kan röra sig om enstaka dagar såväl som om längre sammanhängande perioder.

32245

För att bättre kunna förena anhörigas dubbelroll, att både förvärvsarbeta och ställa upp för sin anhöriga, skulle det behöva införas möjligheten att få ut sjukpenninggrundande dagar för Vård Av Närstående, VAN. Dessa dagar skulle kunna användas för besök på sjukhus/primärvård/tandvård, inflyttning till särskilt boende eller för att vara hemma för att kunna vårda sin närstående vid annan sjukdom än vid livets slutskede, t ex olika influenser.

32250

Enligt en rapport från Socialstyrelsen så vårdar, hjälper eller stödjer 1,3 miljoner personer en närstående. Sannolikt är siffran väsentligt högre. Även Riksrevisionens rapport om "Stödet till anhöriga omsorgsgivare" talar för att stödet till anhöriga behöver öka och att de som drabbas hårdast är de som ger omsorg samtidigt som de förvärvsarbetar. Flera av dem tar ut semester eller obetald ledighet när de gör insatser för sina närstående på dagtid.

32255

Många i den här gruppen som under sin livstid vårdar är kvinnor, därmed är det även en jämställdhetsfråga att minimera inkomstbortfall med att införa Vård av Närstående (VAN). Menar vi allvar med att kvinnor och män ska ha samma möjligheter till lika inkomst måste de hinder som finns i kvinnors vardag undanröjas.

32260

En möjlighet att kompensera kvinnor ekonomiskt som har en dubbelroll både som anhörig och förvärvsarbetande, är att utreda införandet av VAN, vilket i sin tur leder till att pensionen också blir högre.

32265

Jag/vi yrkar därför:

32270

Att Centerpartiet ser positivt på vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa sjukpenninggrundande dagar för Vård Av Närstående (VAN) på liknande sätt som för vård av barn (VAB).

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32275

Inget yttrande insänt från distriktet

7.43 Tiggeri

Staffan Danielsson, Östergötland

32280

Åtgärder för att minska tiggeri.

1. Sverige är ett välfärdsland, där människor inte ska behöva överleva genom att tigga på gator och torg. De mest utsatta i samhället ska ha ett grundskydd genom vår socialtjänstlag.

32285

2. Om människor genom EUs fria rörlighet, eller som tex är illegalt i landet ("papperslösa"), utan resurser eller möjlighet att försörja sig, bör i första hand stat och kommun säkerställa en minimistandard för dem (härbärge, mat, osv). Sedan bör de som genom EUs fria rörlighet eller vår migrationslagstiftning har rätt att stanna i landet göra det, medan övriga ska återvända.

32290

3. Jag tolkar EUs fria rörlighet under 3 månader som en rörlighet avsedd för att resa och bo i andra EU-länder och söka arbete mm, givet att man har resurser att försörja sig under tiden. Efter 3 månader är det uppenbart att EUs fria rörlighet innebär att man kan stanna om man kan försörja sig själv genom arbete eller pension mm. Kan man inte det ska man återvända.

4. Sverige ska driva på av all kraft så att EU ökar sina påtryckningar, och sitt stöd, till Rumänien och Bulgarien för att inlemma romerna i samhället och ge de fattigaste mat och kläder och bostad mm, samt öka insatserna för ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning.

32295

5. Sverige bör ta ett ökat ansvar för att hjälpa romerna på plats i Rumänien, t ex genom riktade statliga insatser, genom att driva på inom EU för gemensamma insatser, genom kommunala insatser genom vänortssamarbete och samarbete med rumänska och romska organisationer där, och genom ideell insamlings- och stödverksamhet genom biståndsorganisationer som t ex Hjärta till Hjärta.

32300

6. En norsk "Uppdrag Granskning" i Bergen visar att många som tigger där gravt utnyttjas på olika förkastliga sätt, där det organiserade tiggeriet är ett. Regeringens utredare av dessa frågor, Martin Valfridsson, säger att hans utredning visar på liknande organisering och utnyttjande även på många håll i Sverige. Valfridsson anser nu att utnyttjandet av människor kopplade till tiggeriet är så allvarligt att Sverige likt många andra länder, och fram till 1982 i Sverige, åter borde införa ett förbud mot tiggeri.

32305

Jag har rätt länge förespråkade att besluten över att reglera, och ev förbjuda tiggeri, borde decentraliseras till kommunerna. Om inte åtgärder vidtas utan tiggeriet ska upphöra genom att Rumänien och Bulgarien får ordning på sin ekonomi och kan lyfta de många extremt fattiga, däribland romerna, så att behovet att resa till Sverige för att tigga inte längre finns, torde tiggeriet tyvärr fortsätta under överskådlig framtid.

32310

Jag menar att detta inte är rimligt, och främst inte för de utsatta människor som far illa och utnyttjas. Rgeringen borde därför skyndsamt utreda hur tiggeriet i Sverige kan kraftigt minska eller upphöra.

32315

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiets stämman ger partistyrelsen i uppdrag att driva på så att kommunerna ges möjlighet att reglera och kunna förbjuda tiggeri,

att ta initiativ så att Sverige på olika nivåer kan öka sitt stöd för att de extremt fattiga i Rumänien och Bulgarien, därav många romer, får en bättre situation som undanröjer behovet att resa till andra länder för att tigga.

32320

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

32325

7.44 Socialtjänstlagen

Ehsan Nasari, Stefan Hanna, Kenny Jonsson, Uppsala

32330 Världen och Sverige har genomgått stora förändringar de senaste tjugo åren. Om vi ska kunna klara av vår välfärd och även fortsättningsvis ta ett stort solidariskt ansvar för konsekvenserna av olika konflikter i vår omvärld måste vi driva på med en rad reformer. En sådan är att bättre hjälpa individer från bidragsberoende till arbete.

32335 Idag ser vi ett ökande utanförskap och en oroväckande trend med en allt större andel av våra invånare som har fastnat i långvarigt bidragsberoende. Kostnaderna för försörjningsstöd ökar i många av våra kommuner och det stora antalet nyanlända torde innebära ännu större kostnader i det korta perspektivet.

32340 Olika målgrupper behöver olika typer av stöd för att kunna komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Men vi kan dessvärre konstatera att den palett av arbetsmarknadsåtgärder som finns inte är tillräckliga för att möta de mest krävande målgrupperna. Det finns också personer som kanske aldrig kommer att ha förutsättningar för ett arbete. Vi behöver reformera åtgärdsarsenalen och det är nödvändigt att samarbetet med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan förbättras.

32345 Målet måste vara att alla som får försörjningsstöd och som bedöms ha arbetsförmåga ska få ett jobb på arbetsmarknaden. De ska få hjälp att nå detta mål genom kompetenshöjande insatser och genom praktik och träning. I en del fall behövs rehabiliteringsstöd. Insatserna genomförs i dag inom ramen för försörjningsstödet. Men många fler måste komma i åtnjutande av insatserna och arbetsförmågan bör ytterligare vidgas. De bör därför kunna erbjudas olika sysselsättningsuppgifter, exempelvis inom idrotts- och föreningslivet, som naturvårdar, arbetsvårdar eller som hjälp till garantipensionärer med att handla. Vår uppfattning är att sådana uppgifter kan ses som arbetsträning och praktik och därför bör kunna utföras inom ramen för försörjningsstödsverksamheten.

32350 Vi är emellertid medvetna om att det finns delade meningar om Socialtjänstlagen medger detta. För att undvika tvivel härom tror vi att det behövs förtydligande inom Socialtjänstlagen.

32355 Jag/vi yrkar därför:
Att Socialtjänstlagen 4 kap. 4§ revideras så att även olika sysselsättningsuppgifter ses som kompetenshöjande och som praktik/arbetsträning för individen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32360 Yttrande från distriktet:
att bifalla motionen.

32365 Socialtjänstens mål i 1 § Samhällets socialtjänst skall på demokratins och solidaritetens grund främja människornas 1.ekonomiska och sociala trygghet, 2.jämlikhet i levnadsvillkor, 3.aktiva deltagande i samhällslivet. Socialtjänsten ska under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskildas och grupper egna resurser. Inte minst i ljuset av den stigande arbetslösheten, inte minst bland våra nysvenskar anser distriktsstyrelsen att motionärerna har en viktig poäng. Samhället förändras, vilket gör att våra lagar och system behöver korrigeras för att på bästa sätt fortsätta att tjäna oss medborgare så väl som möjligt.

32370 Centerpartiet på riks anser att det är rimligt att kommunerna inte enbart betalar ut försörjningsstöd, utan även aktivt stöttar individer till praktik och utbildning.

Distriktsstyrelsen i Uppsala län delar motionärernas syn på att det är rimligt att se över socialtjänstlagen för att se vilka möjligheter som kan skapas för att hjälpa människor att snabbare komma ut ur bidragsberoende till egen försörjning.

32375

7.45 Metoder inom vården

Lena Carlbom, Monica Hansson, Shlomo Gavie, Halland

32380 För att få ökade möjligheter att komma tillbaka till arbete och samhällsliv efter ohälsa av olika slag, behövs flera metoder, än de hittills vedertagna, anpassade efter varje individs behov och funktionssätt. Peer support och mentorskap, som bygger på att individen själv kan få möjlighet att anställa sina egna mentorer, som oftast inte är utbildade inom vården utan som fungerar som ett personligt stöd, visar sig vara en framgångsfaktor där det prövats. Det viktigaste är att individen/patienten känner trygghet och stöd vid olika tillfällen.

32385 Det kan behövas flera olika mentorer för varje individ beroende på vilka situationer som förekommer. Detta är ännu ingen vedertagen vårdform och patienter/individer har svårt att få möjlighet till denna individanpassade insats i nuläget.

32390 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet aktivt börjar arbeta med att dessa metoder Peer Support och mentorskap kan utgöra ett komplement till andra vårdformer.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32395 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Peer support och mentorskap
Ökat inflytande över sin egen vård och rehabilitering är bra och viktigt och en i stora delar outnyttjad resurs inom hälso- och sjukvården. Det är viktigt att den enskildes inflytande kring sin vård och rehabiliteringsprocess ökar. Att gå så långt som motionen anger att varje enskild individ själv får anställa sin eller sina mentorer och att det ska finansieras med offentliga medel är inte lämpligt som system. Vård och rehabilitering som tillhandahålls av samhället och finansieras av offentliga medel måste vara kvalitetssäkrad och med säkerställd effekt. Det behöver oxå vara tydligt vad som är eget ansvar och vilka insatser som ska erbjudas för offentliga medel. Ska Centerpartiet aktivt börja arbeta

32400 med dessa metoder som ett komplement till andra vårdformer måste metoderna först ha provats och utvärderats inom forskning och utveckling för att säkerställa vilka kompetenser och metoder som krävs för att nå tillfredsställande resultat. Att finansiera mentorer med offentliga medel med enda kriterium att patienten har förtroende för dem är inte lämpligt.

32405 Distriktsstyrelsen föreslår stämma besluta
32410 Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade att bifalla ett tilläggsyrkande "Att Centerpartiet verkar för att man startar ett projekt inom Peer support och mentorskap Halland"

32415 **7.46 Suicidprevention**

Ann-Christin L Frickner, Stockholms län

Handlingsplaner Förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och Suicidprevention

32420 Idag ser vi tyvärr att det finns en stor andel människor framförallt män som varje år försöker ta sina liv och en del lyckas. Enligt nationell statistik tog år 2014 totalt 1531 personer livet av sig och av dessa var 1044 män och 487 kvinnor varav 322 i Stockholm. Män lyckas i större utsträckning att ta sina liv medan kvinnor genomför flest självmordsförsök. Jämfört med antalet som förolyckas i trafikolyckor 2014 som låg strax under 300 är antalet självmord fem gånger så hög.

32425 Vi bör i större utsträckning i kommunerna och regionen samt nationellt arbeta med frågor om psykisk ohälsa och även inkluderar suicidprevention.

En annan är att inkludera aktuella enheter och utbilda ex. elevhälsoteam att arbeta med dessa frågor i större utsträckning och tillsammans med ungdomsmottagningar.

32430 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet regionalt och nationellt driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

32435 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

32440 Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Centerpartiet regionalt och nationellt driver på för handlingsplaner i förebyggande arbete mot psykisk ohälsa och suicidprevention så att ett gemensamt arbete sker för att stärka den psykiska hälsan bland unga oavsett kön.

Sända beslutet vidare till Centerpartiets partistämma

32445 Sända motionen för fortsatt arbete till Centerpartiets landstingsgrupp, kommunala sektionen och kretsstyrelser.

7.47 Psykisk ohälsa

Iris Erlingsdottir, Halland

- 32450 Psykisk ohälsa har ökat drastiskt i samhället, eller med runt 70%. Däribland finns utmattning och stressrelaterad ohälsa, som har blivit mer av en folksjukdom. Dagens samhälle har blivit öppnare för att prata om psykisk ohälsa och befolkningen vågar söka vård för sina psykiska åkommor, vilket har visat sig i statistiken. Ohälsan går långt ner i åldrarna och den svenska sjukvården är överbelastad.
- 32455 Denna ohälsa behöver tas om hand med alternativa sätt och Centern behöver ta tag i denna fråga. Sjukvården behöver resurser som medverkar till att ta hand om denna ohälsa. Resurs finns i dem som har erfarenhet av detta tillstånd, dvs av dem som har bearbetat ohälsan. Dessa resurser bör vården/offentliga sektorn ta tillvara, sysselsätta och finansiera med offentliga medel. Det är olämpligt att välfungerande vård utförd av dem som har erfarenhet av psykisk ohälsa inte förvaltas och läggs till handlingarna inom den offentliga sektorn, då den med sannolikhet kan sänka den ständiga ökningen av ohälsan.
- 32460
- 32465 Forskning visar att utmattnings och stressrelaterad ohälsa orsakar hjärnskador hos drabbade, och att läkningsprocessen kan ta upp till 10 år. Försäkringskassa, Arbetsförmedlingen, Vården, samt Arbetsgivarna är inte anpassade till den enorma process som de drabbade utsätts för och det krävs ett krafttag inom svensk politik för en drastisk förändring av detta, och där ska Centerpartiet ta ansvar. Mentorskap är ett vinnande koncept som bygger på lärande och riktar sig huvudsakligen till patienter med utmattningsdiagnos, men kan definitivt prövas även inom flera områden som behandlar psykisk ohälsa. Målet är att ta tillvara de erfarenheter och kunskap som psykiatrikern redan har delat till sina patienter - framgångsrikt. Psykiatrikern kan och bör likaväl utbilda sina patienter som vårda. Sjukvården brister även när det gäller att inkludera de anhöriga till drabbade i vårdprocessen, så även där kan Mentorerna, med erfarenhet, göra en insats. Mentorernas kvalifikationer avgörs ej av hur många högskolepoäng vederbörande har, där är det erfarenheten som väger tyngst. Adepten (patienten/blivande patienten) är den som väljer ut en passande Mentor. Vården sker på individnivå, i en neutral miljö.
- 32475
- 32480 Mentorsskap ska även erbjudas till arbetsgivare, som ett tillägg i deras friskvårdspaket, med syftet att förebygga psykisk ohälsa i arbetslivet. Förutom den faktiska vårdprocessen, där Adepter (patienter) ges tillgång till sina utvalda Mentorerna, är Mentorsprojektets insats tänkt ska:
- spara resurser i form av sjukskriven personal.
 - spara ekonomiska resurser genom att omplacera sjuklöne med att investera i Mentorerna och förhindra sjukskrivningar på kort och lång sikt.
 - avlasta den svenska sjukvården - som är överbelastad
- 32485
- bidra arbetsmarknaden med ytterligare en värdefull sysselsättning.
 - bidra samhällsekonomin med skatteintäkter.

Jag/vi yrkar därför:

Att partistämman antar förslag om projektarbete

- 32490 Centerpartiet skaffar en Huvudman till Mentorsprojektet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

32495

7.48 Förebygg psykisk ohälsa

Johanna Jönsson, Stockholms Stad

- 32500 I en alltmer komplex och instabil omvärld där det dessutom är stora ekonomiska omvälvningar på intågande behöver samhället – det offentliga, marknaden och civilsamhället – bli bättre på att långsiktigt stödja människors personliga utveckling och skapa förutsättningar för medborgarnas inre trygghet och goda relationer. Kvaliteten av våra relationer, både professionella och medborgerliga och privata är i stora drag ett mått på samhällets kvalitet och därmed på livskvaliteten hos alla.
- 32505 Det personliga utvecklingsperspektivet går ut på att människor själva kan lösa sina problem och agera friare, mer långsiktigt och produktivt. Hur en person utvecklas är väl studerat inom psykologi, medicin och psykiatri. Här finns rika källor till idéer och inspiration för politiska åtgärder. Enligt detta perspektiv kan människor inte delas in i två kategorier (friska mot sjuka), utan betraktas istället som
- 32510 att vi befinner oss på en skala, där vi kan vara mer eller mindre välanpassade, välmående och rika på goda relationer i livets olika sfärer.
- 32515 Sammankopplat med ett övergripande samhällsperspektiv är det uppenbart att vårt samhälle kan vara mer eller mindre skickligt på att stödja människor i vår personliga utveckling. Människor som hålls tillbaka i sin personliga utveckling är mer sårbara för kriminalitet och främlingsfientlighet. De hamnar lättare i konflikter och kan ha svårare att ta till sig allmängiltiga och långsiktiga perspektiv på samtiden.
- 32520 Att fler människor kommer längre i sin personliga utveckling kan bidra till att stabilisera marknaden, eftersom människor agerar mer långsiktigt, underlätta omställningen till ett hållbart samhälle, och göra det politiska klimatet mer moget, övervägt och inkluderande. Det kan också bidra till en mer framgångsrik integration och ett mer innovativt näringsliv.
- 32525 Det bör understrykas att sådan personlig utveckling, där de nordiska länderna redan anses ligga i framkant, är en långsiktig satsning som kräver ett perspektiv på flera decennier. Det är emellertid aldrig för sent att börja, och goda effekter kan visa sig redan efter några månader. Grunden för den personliga utvecklingen läggs redan i barndomen, och därför är det särskilt kostnadseffektivt att inrikta en del av åtgärderna på skolor och förskolor.
- 32530 Enkelt uttryckt kan man säga att vi i rika samhällen som Sverige har mindre ekonomiska problem än vad vi tror, och fler problem av social och psykologisk art än vi vanligtvis tänker oss. Krafter bör därför samlas för att långsiktigt skapa förutsättningar för att medborgare av egen kraft ska kunna möta sina egna och varandras utmaningar i livet. Detta skulle ha betydande konsekvenser för ekonomin, den allmänna tryggheten, kriminaliteten och hur väl våra institutioner fungerar. I ekonomiska termer
- 32535 medför psykisk ohälsa betydande samhällskostnader, både i form av vård men också genom att många inte får möjlighet att bidra till samhället.
- 32540 Följande förslag bygger på ett sådant personligt utvecklingsperspektiv och stödjer sig på forskningen. Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag på att Centerpartiet bör verka för:
- Jag/vi yrkar därför:
- Att samtalsstödet till barn och ungdomar i skolor bör byggas ut.
- 32545 Att aktiv och medveten träning i emotionell intelligens och social intelligens bör byggas ut i skolans värld.
- Att utreda hur mindfulness kan användas i skolan.

Att utöka och förenkla tillgången till olika former av terapi och samtalsstöd.
Att stödja forskning inom personlig utveckling.
Att stödja utvecklingen av nya samtalsformer.

32550

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32555 Yttrande från distriktet:

Hamid Ershad Sarabi och Jonas Ekström yrkar bifall till distriktsstyrelsens förslag:
att med instämmande i motionens syfte föreslå att förslaget utreds.

Hamid Ershad Sarabi yrkar bifall till att utreda hur relevanta metoder för avslappning, reflektion och vila kan tillämpas i skolundervisningen.

32560 Beslut:

Att samtalsstödet till barn och ungdomar i skolor bör byggas ut.

Att aktiv och medveten träning i emotionell intelligens och social intelligens bör byggas ut i skolans värld.

Att utreda hur relevanta metoder för avslappning, reflektion och vila kan tillämpas i skolundervisningen.

32565

Att i övrigt med instämmande i motionens syfte föreslå att förslaget utreds.

7.49 Rehabsamhällen

Jörgen Dyssvold, Stockholms Stad

32570

PROBLEM:

Det individualistiska samhället kan med alla sina val, förväntningar och krav vara utmanande för de flesta. Det kan vara särskilt utmanande för vissa grupper, t ex de med psykiska funktionshinder, någon med en beroendesjukdom eller som lämnat ett liv som kriminell.

32575

De senaste årtiondens reformer har riktat in sig på en lösning som ska passa alla, exempelvis med rätt till ett eget boende inkluderande rätten/kravet att sköta sitt eget hushåll.

För många grupper är dock eget boende/hushåll med de krav det medför vare sig mest önskvärt eller möjligt. Samhället bör därför sörja för att kunna erbjuda alternativ men som inte handlar om institutionalisering.

32580

LÖSNING:

I bl a Italien finns rehabsamhällen där San Patrignano är det mest kända. Det bildades som ett kooperativ som skulle erbjuda kostnadsfri missbruksrehabilitering. Vincenzo Muccioli donerade 1985 mark och tillgångar som lade grunden för San Patrignanostiftelsen som bildade anläggningen. Idag ägs och drivs San Patrignano som ett kooperativ av de som bor och lever där. 2012 hade de 350 anställda och 1.320 gäster.

32585

Inom kooperativet bedrivs odling, djuruppfödning, möbeltillverkning, livsmedelsproduktion och mycket annat. Det fungerar som ett slags yrkesgymnasium för många som saknar tidigare utbildning.

32590

Härifrån kommer också prisbelönta ostar och kaffe. San Patrignano har också blivit en turistmagnet. Liknande svenska rehabsamhällen skulle kunna vara ett alternativ för grupper som tycker att det vanliga samhället är lite för tufft. Det skulle också kunna vara ett steg för att under en period förbereda eller återhämta sig inför ett liv i det vanliga samhället, t ex för den som saknar eget boende eller utbildning.

32595

Förslaget handlar inte om att staten och samhället ska starta rehabsamhällen, utan snarare att om se över hur man kan skapa incitament för att kooperativ och andra aktörer etablerar denna typ av rehabsamhällen.

32600

Jag/vi yrkar därför:

Att begreppet rehabsamhällen bör introduceras.

en arbetsgrupp som kan utarbeta ett förslag till ”incitament för rehabsamhällen” bildas och får uppdrag att presentera ett mer detaljerat förslag.

32605

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beslut: Att anse motionen besvarad.

32610

7.50 Vårnadsbidrag

Mirjam Johansson, Jönköping

- 32615 För oss i centerpartiet har vi alltid lagt stor vikt och tyngd vid att beslut skall fattas så nära individen som möjligt. Inga överstatliga fingrar som lägger sig i. Vi värnar om föräldrarnas rätt att själva bestämma över sin familjesituation, och hur man får ihop sitt livspussel med arbete och tid med barnen. Blir då oerhört motsägelsefullt och ett mycket märkligt beteende att Centerpartiet röstade för att vårnadsbidrag skulle tas bort! Varför skall centern sätta sig i ett Alva och Jan Myrdal-träsk? Vårnadsbidraget var en fråga som Centerpartiet drev redan på 60-talet då Sverige var under
- 32620 blomstrande och ekonomisk tillväxt. Man ville stödja utbyggnaden av sociala välfärdssystem men var emot likformigheten, att alla skulle gå i samma fålla. Argumenten var då att ge föräldrarna större valfrihet i att välja olika typer av barnomsorgsformer och då ansåg man att vårnadsbidrag skulle införas. Varför har man då övergett den tanken nu? Jag anser att argumenten håller fortfarande precis som på 60-talet. Ett vårnadsbidrag ger ökad valfrihet för barnfamiljen, att vara hemma med sina barn och blir då likställt med andra barnomsorgsformer. Med bidraget är det så att föräldradagarna pausas under den tiden som man har vårnadsbidraget, blir möjligt att dra ut längre på föräldraledigheten. Dessutom skyddas SGI:n, dvs sjukpenninggrundande inkomsten och behålls på den nivå man har haft. Från arbetsgivarens sida sett, har du rätt att vara tjänstledig från ditt jobb helt eller på deltid under de år som vårnadsbidraget betalas ut, utan att behöva använda föräldradagar eller att det påverkar
- 32630 SGI:n negativt. Viktigt att också att de som vill vara hemma längre med sina barn skall kunna göra detta, än att alla skall in i samma institutionstänk med tidig förskoleplats. Oerhört viktigt med denna valfrihet i stressat och pressat ekorrhjul som är i samhället idag. För vår kommun har vårnadsbidraget varit en viktig faktor för familjerna och vi har haft mellan 30 till 35 familjer som ansökt om det. Nu när vårnadsbidraget togs bort, ökar trycket ytterligare på redan överfulla förskolor. Jag anser att
- 32635 vårnadsbidraget är nödvändigt och jag yrkar i motionen på att:

Jag/vi yrkar därför:

Att C inför ett pensionsgrundande vårnadsbidrag för föräldrar med barn mellan 1-3 år och att månadsbeloppet höjs.

32640

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

- 32645 Centerpartiet har drivit frågan om vårnadsbidrag tidigare men på stämman i Falun 2015 fattades beslut om att avskaffa vårnadsbidraget. Distriktsstyrelsen är medveten om att det finns många olika åsikter om beslutet med står bakom stämmans beslut. Tittar vi historiskt på frågan handlade vårnadsbidraget om att skaffa möjlighet för familjer på landsbygden som hade liten eller ingen möjlighet till barnomsorg då den inte var så väl utbyggd på den tiden och vårnadsbidraget skulle därmed kunna ses som ett alternativ. Genom åren har ett antal reformer gjorts som förändrat
- 32650 förutsättningarna och politiken behöver omvärderas. Vi ser idag många äldre kvinnor som lever på en mycket liten inkomst i form av garantipension och inget eller litet tillägg av tjänstepension. Det pensionssystem som vi idag har och som Centerpartiet var med och beslutade på 90-talet bygger på att pensionen beräknas på inkomsten från ett helt arbetsliv. Det innebär att om en person är hemma utan inkomst eller med en låg inkomst, vårnadsbidrag eller arbetar deltid under längre perioder så
- 32655 påverkar det i mycket stor grad den framtida pensionen. Idag vet vi att ca 50% av de kvinnor som just nu är ute i arbetslivet riskerar att i framtiden bli fattigpensionärer. Egen ekonomi ger frihet och det är en grundläggande fråga för Centerpartiet. Idag har vi en väl utbyggd god pedagogisk omsorg för de barn som behöver för att föräldrarna arbetar. Centerpartiet har sedan flera år drivit frågan om att det ska finnas alternativ i barnomsorgen. Det ska kunna finnas det som vi i dagligt tal kallar
- 32660 familjedaghem och dagis, det ska kunna finnas föräldrakooperativ och privata alternativ såväl som

32665

kommunala. Därför driver Centerpartiet frågan om barnomsorgspeng. Barnomsorgspengen ska följa barnet så att föräldrarna kan välja var de vill placera sina barn. Om flera familjer vill gå samman och skapa sin egen pedagogiska omsorg så ska det vara helt okej och barnomsorgspengen kan användas för det. Distriktsstyrelsen beslutar Att motionen avslås och motionen jämte yttrande skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö. Motionen lämnas vidare till riksstämman med yttrande från distriktsstyrelsen Under stämman ges bifall till motionen med ändrad attsats: -att Centerpartiet verkar för att införa en pensionsgrundande barnomsorgspeng för föräldrar till barn mellan 1-3 år och att månadsbeloppet höjs

32670 **7.51 Politik för Seniorer**

Christina Rogestam, Göteborg

Ungefär 20 procent av Sveriges befolkning är 65+. Det är ingen enhetlig grupp som media ibland ger intryck av. Tvärtom. Nästa var femte pensionär lever under EU:s gräns för fattigdom, den största gruppen har det ekonomiskt hyfsat (i vart fall så länge man är två), och en stor grupp har en bra till mycket bra ekonomi. Många har bostäder som lämpar sig för äldre, andra har det inte. Många har goda vänner och är aktiva i föreningar, flitiga resenärer till varmare klimat och fysiskt aktiva med allt från golf till stavgång. Andra är ensamma och orkar inte ta kontakt. Seniorer är en grupp som behöver lyftas i Centerns politik inför valet.

32680 Här är några punkter som behöver finnas med (utan rangordning)

Seniorers ekonomi

Seniorer behöver tillgängliga bostäder

Seniorer vill ha inflytande över sin vardag

32685 Vård och omsorg anpassad för seniorer

Den enskildes behov ska stå i centrum och styra vård och omsorg.

Seniorer måste få ett rimligt inflytande i de politiska organen

Överbrygga den digitala klyftan som stänger många seniorer ute

Många fler punkter kan lyftas. Det handlar helt enkelt om att samhället i sin snabba

32690 moderniseringsiver också måste minnas att det finns en stor del av befolkningen (äldre, människor med funktionsnedsättningar m.m.) som behöver anpassade lösningar inom t.ex. samhällsplanering och kollektivtrafiklösningar.

Jag/vi yrkar därför:

32695 Att Centerpartiet tar fram ett program Politik för Seniorer inför det kommande valet och mandatperioden.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32700 Yttrande från distriktet:

Bakgrund:

Motionärerna lyfter viktiga frågor om Sveriges pensionärer som är ungefär 20 procent av Sveriges befolkning och att nästan var femte pensionär av Sveriges pensionärer lever under EU:s gräns för fattigdom.

32705 Motionären föreslår att centerpartiet tar fram ett program för seniorer där bl.a punkter om seniorers ekonomiska situation skall ingå samt att senior skall kunna påverka sin vardag, boende, vård och omsorg och andra behov.

Centerpartiets program:

32710 Centerpartiet vill värna om valfrihet och vill att äldre skall kunna välja och påverka boende eller vem som deras vård eller omsorg skall utföras av. Olika former av äldreboende skall kunna erbjudas för olika grader av vårdbehov samt fritidsaktiviteter.

I det kommunala handlingsprogrammet skriver vi bland annat:

Frihet att välja boende – den som inte känner sig trygg i sin bostad skall inte nekas plats på lämpligt boende. Valfrihet att bestämma när det är dags att flytta är en trygghet och lättnad för många äldre.

32715 Teknik som underlättar vardagen - vi vill se en satsning på teknik som underlättar vardagslivet och minskar olyckor.

En äldreombudsman – som tar vara på de äldres intressen och fungerar som bro mellan individen och kommunen

- 32720 Friskvård för äldre – äldre skall erbjudas gratis friskvård genom kommunen, samt ges möjlighet till att delta i gratis dagaktiviteter
Centerpartiet jobbar för äldre rätt i samhället som del av välfärdsområdet.
Distriktsstyrelsen yrkar:
Att anse motionen besvarad
Att skicka förslaget om översyn om seniorers ekonomi vidare till Centerpartiets partistämma
- 32725 Att genom att ta med förslagen i arbetet med det kommunpolitiska handlingsprogrammet för 2018 som del av välfärdsområdet
Stämmans beslut:
Beslutar att: bifalla DS:s förslag.

32730 **Kommitté 8 - Hälso- och sjukvård samt socialfrågor**
8.1 Arbete och funktionsnedsättning

Göran Tingström och Per Lodenius, Stockholms Stad och Stockholms Län

32735 På Centerpartiets hemsida kan man läsa ”Vi ska ha ett samhälle som är tillgängligt för alla. Därför får inte funktionshinder vara ett hinder för människor som vill utbilda sig, jobba, ha en aktiv fritid eller engagera sig i samhället.”

I FNs Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning kan man läsa att personer med funktionsnedsättning har rätt till arbete som andra. De ska få lön och kunna leva på sitt arbete.
32740 Personer med funktionsnedsättning ska kunna byta arbete för att lära sig mer och ska också kunna starta företag.

För att personer med funktionsnedsättning ska kunna ta del av dessa rättigheter behöver dock samhället ge stöd anpassat efter individens behov. Det här fungerar inte alltid. Inte minst gäller det då
32745 en person med funktionsnedsättning har en idé som skulle kunna leda till eget företagande. På Centerpartiets hemsida kan man också läsa att partiet vill ”...göra det lättare för människor med funktionsnedsättning att starta företag.”

Kunskapen om att som person med funktionsnedsättning kunna starta eget företag och vilket stöd man kan få för detta, behöver ökas och stärkas. Centerpartiet behöver ta fram konkreta förslag på hur det ska gå till. Centerpartiet har en bra politik när det gäller möjligheten för personer med funktionsnedsättning att komma ut i arbete. Men den behöver nu ges ett konkret innehåll med förslag på vad som behöver göras och en tydlig målbild.
32750

32755 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet tar fram konkreta förslag på hur arbetsmarknaden kan bli mer tillgänglig för personer med funktionsnedsättning

Att Centerpartiet tar fram konkreta förslag på hur man kan stötta och göra det lättare för personer med funktionsnedsättning att starta eget företag

32760 Att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur Centerpartiets politik kan bli mer funktionshindersanpassad

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32765 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar:
Till att börja med vill vi i distriktsstyrelsen tacka motionärerna för en väl skriven motion som lyfter en viktig fråga. Att jobba för en arbetsmarknad som är tillgänglig för alla individer i samhället ligger Centerpartiet varmt om hjärtat, och för gruppen funktionsnedsatta finns mycket kvar att göra innan vi har nått ända fram. Vi håller med om att det är ett ämne som behöver utvecklas med fler konkreta politiska förslag både vad gäller möjlighet till anställning och vad gäller möjlighet att starta eget företag.
32770

Vi beklagar att motionärerna utelämnar just förslag till konkret politik i sin i övrigt välformulerade motion. Att föreslå distriktsstämman politiska förslag är att föredra för att påverka vilken politik som sedan förs av distriktsstyrelsen. I och med att motionärerna istället vill tillsätta en arbetsgrupp betyder att de politiska konkreta förslagen kommer dröja längre än om vi nu vid stämman fick diskutera och besluta kring dessa. Dessutom blir de politiska förslagen föremål för distriktsstyrelsebeslut, istället för stämmobeslut.
32775

- 32780 I Stockholms stad centerdistrikt har vi sedan i september fyra stycken politikgrupper som arbetar med att utveckla konkreta politiska förslag för olika politikområden. Dessa grupper kommer att utvärderas under våren och fortsätta sitt arbete under nästkommande verksamhetsår för att leverera politik till vårt framtida valprogram inför valet 2018. Då detta arbete redan är igång och fungerande tror vi att det är bättre att låta en av dessa grupper lyfta tillgänglighetsfrågorna lite extra, än att tillsätta en helt ny grupp som då skulle jobba parallellt med dessa.
- 32785 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman att besluta:
Att bifalla att-sats 1 och 2.
Att skicka vidare motionen till arbetsgruppen för politisk utveckling inom området: "Välfärd", och att i och med detta anse att-sats 3 besvarad.
Att vidareända motionen till Centerpartiets riksstämma.
- 32790 Stämman beslutade:
Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut
- Att bifalla att-sats ett och två.
 - Att skicka motionen vidare till arbetsgruppen för politisk utveckling inom området "Välfärd", och att i och med detta anse att-sats tre besvarad.
- 32795 - Att vidareända motionen till Centerpartiets riksstämma.
Göran Tingström och Fredrik Lindståhl yrkade bifall till följande tilläggsatt-sats:
- Att även skicka motionen vidare till arbetsgruppen "Världens öppnaste stad med lika möjligheter i innerstad och ytterstad.
- Beslut:
- 32800 Stämman beslutade
Att bifalla kommitténs förslag till beslut.
Att bifalla Göran Tingström och Fredrik Lindståhls tilläggsatt-sats.

8.2 Lagen som stöd och service - LSS

32805 *Lena Carlbom, Halland*

32810 Utveckla LSS inte avveckla Istället för att avveckla och utarma LSS-lagen så borde man utveckla och modernisera den. Lagen borde möjliggöra för personer med funktionsnedsättningar att klara sin vardag själv, genom att inte bara ge de fysiska behoven som mat o kläder utan också möjlighet att delta i arbets-förenings- o nöjesliv. Även de som har psykiska begränsningar som gör att de inte kan delta utan assistent borde få större möjlighet till personlig assistent. Det kan vara svår panikångest, djup depression eller personer med olika NPFdiagnoser. De med svåra rörelsehinder ska givetvis även i fortsättning få bra tillgång till personlig assistans. Detta leder till att fler personer med funktionsnedsättning kan delta i arbetsliv och föreningsliv, det leder också till fler anställningar för de som blir personliga assistenter så i slutändan blir kostnaden mindre.

32815 Fler i arbete bland de funktionsnedsatta o fler arbetstillfällen för personliga assistenter. Ett win win för hela samhället och ett bättre liv för många individer.

Lena Carlbom, Falkenberg

32820 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet aktivt arbetar för en utveckling och modernisering av LSS-lagen och personlig assistens

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32825 Yttrande från distriktet:
Motion ang. ” LSS”
LSS-lagens målsättning är att:
Människor som får hjälp genom LSS ska kunna leva ett liv, så likt andra människors liv som möjligt och kunna vara med i det som händer i samhället.

32830 Det finns alltid gränsdragningar som måste göras, men det finns anledning att se över så att lagstiftningen är modern och följer utvecklingen i samhället.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att bifalla motionen

32835 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

8.3 Företagare med funktionsvariationer

Göran Tingström, Stockholms stad

- 32840 Centerpartiet vill göra det lättare att kunna starta företag och dessutom underlätta för företagare både att utveckla företaget och att anställa. Företagande och företagare är viktiga för Sveriges utveckling och som motor för arbetsmarknaden. Samtidigt så finns det en grupp som står utanför både stora delar av arbetsmarknaden och samtidigt har begränsade möjligheter att starta ett eget företag.
- 32845 Personer som på grund av funktionsnedsättning har behov av olika stöd som insatser enligt exempelvis LSS liksom aktivitets- och sjukersättning har idag i princip ingen möjlighet att starta eget företag. Även om både viljan, kunskapen och idén finns så är risken stor att bli av med det stöd man har behov av eller att stödet inte är anpassat för eget företagande. Det förutsätts att man har behov av stöd enligt ovan så är det på sin höjd möjligen en anställning som kan komma ifråga.
- 32850 Vill man starta ett eget företag så kan man bli av med många stöd samtidigt som andra inte ges till den som är egenföretagare. Det kan handla om att man inte får färdtjänst i samband med företagandet eller får indragen aktivitetsersättning. Det kan också vara anpassning av arbetsplatsen. Stöd man kan vara beviljad som anställd. Det behov av stöd man har kan också se olika ut beroende på om man är anställd eller egen företagare. Något som det inte tas hänsyn till.
- 32860 Det rimmar illa med Centerpartiets tro på varje människas kraft, kunskap och entreprenörskap. Centerpartiet har en tro på varje människas rätt att utveckla sig själv och samtidigt bidra till vårt samhälles utveckling. Därför måste partiet jobba för att göra det möjligt också för personer med olika funktionsvariationer att kunna bidra, bland annat genom att göra det möjligt för personer som har behov av olika stöd på grund av funktionsnedsättning också ska kunna få anpassat stöd och hjälp även vid eget företagande.
- Jag/vi yrkar därför:
- 32865 Att Centerpartiet tar fram förslag till hur personer med behov av stöd på grund av funktionsnedsättning ska få stöd och hjälp anpassat efter sin funktionsnedsättning också vid eget företagande.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 32870 Inget yttrande insänt från distriktet

8.4 Funktionsnedsättning och livskvalité

Inger Sköld, Sörmland

32875

Bakgrund

Vi människor föds med olika förutsättningar. De flesta är lyckligt lottade, de kan försörja sig själva och behöver inte något hjälp med sin personliga omsorg. Andra föds med funktionsnedsättning. Några råkar ut för sjukdom eller olycka som gör att de behöver hjälp med vissa saker. Det kan till exempel handla om färdtjänst och hjälp med personlig hygien. Hjälpbehovet varierar och kan i vissa fall förekomma dygnet runt året ut.

32880

En funktionsnedsatt människa har möjlighet att söka assistansersättning. Om man beviljas sådan betalas ersättningen till assistenten med skattemedel. Föräldrar till funktionsnedsatta barn kan beviljas assistansersättning.

32885

Tyvärr har det förekommit fusk med assistansersättning. Det har rört sig om rena bedrägerier. Det i sin tur gjorde att kostnaden för assistansersättningen sköt i höjden. Följden blev att regeringen gav Försäkringskassan i uppdrag att "se över" kostnaden för assistansersättningen, vilket nu pågått en tid. Nu befinner vi oss i det läget att många nekas assistansersättning. Reglerna har blivit för hårda. Förtvivlade föräldrar måste vaka över sitt svårt sjuka barn dygnet runt, året om. Försäkringskassans tjänstemän menar att de måste följa lagen. Ansvarig minister säger att lagen ska ändras, men att det tar minst ett år att ändra lagen.

32890

Så här kan vi inte ha det. Följden kommer att bli, endera att barn lämnas på institution eller att föräldrar blir sjuka med diagnos psykisk utmattning. Något måste göras NU! Hjälpbehövande ska inte sota för att det förekommer fusk.

32895

Jag/vi yrkar därför:

32900

Att Centerpartiets riksdagsgrupp snarast ser till att Försäkringskassan får förändrade direktiv hur bestämmelserna kring assistansersättning ska tolkas.

Att Centerpartiets riksdagsgrupp INTE ska föreslå några generella förbättringar på något område inom välfärdssektorn, innan förbättringar görs för människor med funktionsnedsättningar.

32905

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall till den första att-satsen

32910 **8.5 Utveckla Lagen om stöd och service - LSS**

Maria Larsson, Halland

32915 Sätt individen främst. De enskilda individerna, med stöd av varandra, har kapacitet att själva ta kontroll över sina liv och bestämma över sina livsval. Detta betyder inte att vi vill göra allt själv, att vi inte behöver andra människor eller att vi vill leva isolerat. Vi kräver samma valmöjligheter och grad av kontroll över vardagen som våra ickefunktionsnedsatta syskon, grannar och vänner tar för givna. Vi vill växa upp med våra familjer, vi vill kunna gå till närmaste skola, åka med samma buss som våra grannar, ha arbeten som passar vår utbildning och våra intressen och vi vill kunna bilda familj. LSS skapar massor av arbetstillfällen och gör så att vi som behöver den kan arbeta och på så vis dra in skattepengar. Fuskare ska givetvis bort men inte på bekostnad av oss som behöver hjälpen. Utan assistans hade jag tvingats bo på hem betydligt dyrare lösning än assistans.

32925 Assistansen kostar ja, men vad vinner vi på den? Jag tycker att debatten från början hamnat väldigt fel. Men det är en grupp som är lätt att angripa då många inte kan prata för sig. Jag vet inte hur många gånger jag har sagt att det hade väl varit bättre om jag inte blivit återupplivad. Då kommer vi dock in på en annan fråga, hur långt ska man gå för att rädda liv? Det är helt klart billigare att låta folk dö, eller?

32930 Vi måste också driva på att de med svår psykisk ohälsa med panikångest och svårigheter att gå ut på egen hand också borde få det. Vi måste kämpa för allas lika rätt och värde.

32935 LÅT DE SOM HAR KOMPETENS INOM ÄMNET GÖRA LSS TILL NÅGOT ÄNNU BÄTTRE! Inte nog med att vi varje dag kämpar med vårt handikapp, tillgänglighet och fördomar. Låt oss åtminstone få känna att vi är önskvärda i samhället.

Genom att agera och ta socialpolitiska initiativ förändrar vi samhället och möjliggör för alla att leva sina liv självständigt och utan begränsningar.

32940 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet agerar handlingskraftigt och vågar driva frågor som skapar förbättring för personer med funktionsnedsättning.

Att Centerpartiet för en saklig debatt och visar medmänsklighet.

Att Centerpartiet arbetar för att assistansen ska finnas för alla som behöver den för att kunna leva ett fullvärdigt, aktivt liv.

32945 Att Centerpartiet tar ställning utåt i frågan och arbetar aktivt med att förbättra och utveckla LSS.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

32950 Inget yttrande insänt från distriktet

8.6 Personer med funktionsnedsättningar

Henrik Juhlin, Stockholms län

32955 I Sverige så finns det mellan 1.3–1.8 miljoner invånare med olika funktionsnedsättningar (beroende på hur man räknar). Menar vi allvar med allas lika värde så borde vi ha en tydligare politik för de funktionsnedsatta som behöver mest stöd. När vi föreslår nya reformer så borde vi alltid säkerställa att vi inte försämra och försvåra för dessa personer. Förutom att vi har ett stort socialt ansvar och står upp för allas lika värde, så är detta också en stor målgrupp med många röster att ta hänsyn till.

32960 Tillgänglig webbplats
Offentlig verksamhet måste sedan 2017 säkerställa att deras webbplatser är tillgängliga. Vi har ett stort offentligt ansvar som ett av partierna i Sveriges riksdag och borde också följa den nya lagen. Sedan 2015 så är också diskrimineringslagen skärpt och man kan nu bli anmäld för bristande tillgänglighet. Partiernas webbplatser kommer troligen att tillgänglighetsgranskas i valrörelsen och då skulle det ju vara bra att sticka ut som ett av de bästa partierna.

32970 Valdeltagandet
Det är flera grupper som har lägre valdeltagande än snittet, till exempel så har de med neuropsykologiska funktionsnedsättningar väldigt lågt valdeltagande. En annan grupp av funktionsnedsatta är de med rörelsenedsättningar och denna grupp bli större och större ju äldre vi blir eftersom många får svårare att röra sig ju högre upp i ålder man kommer. Enligt SCB så minskar valdeltagandet ju äldre man blir och det hör ihop med att man får svårare att röra sig och därför får det svårare att gå och rösta. Detta är ett allvarligt demokratiskt problem som vi måste jobba för att lösa!

32975 Jag/vi yrkar därför:
att våra förslag till reformer inte försämrar för de funktionsnedsatta grupperna.
att få med politiska förslag för de olika målgrupperna av funktionsnedsatta i valmanifestet.
att säkerställa att vår webbplats är tillgänglig.
att öka valdeltagande bland funktionsnedsatta.

32980 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

32985 **8.7 Avreglera LSS**

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala

32990 För att klara de stora utmaningar som Sveriges kommuner och landsting står inför framöver kommer det att krävas många avregleringar. En reglering som vi anser är både orimligt begränsande och kostnadsdrivande är att det inom LSS lagstiftningen sätts en maximal gräns på sex personer som får bo på ett gruppboende. Vi anser också att det inom LSS måste göras tydligt att det inte ska krävas till exempel en socionomexamen för att få utföra vissa arbetsuppgifter som minst lika bra kan utföras av personer som har annan och tillräcklig utbildning.

32995 Jag/vi yrkar därför:
att gruppboenden kopplade till LSS tillåts erbjuda betydligt fler bostäder än idag.
att krav på särskild kompetens för att stötta berörda funktionshindrade minimeras.
att införa LOV i flera kommuner för gruppboenden inom LSS.

33000 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
att bifalla motionen
33005 Det finns säkert anledning till att man har satt en gräns för hur många kopplade till LSS som får bo i gemensamt boende. Problemet med en sådan här statisk regel är att den inte alls tar hänsyn till de olika graderna av funktionsnedsättningar. Ibland fungerar det med färre än sex, ibland med fler, beroende på graden av nedsättning.
Centerpartiet anser att människor med funktionsnedsättning ska ges ökade möjligheter att bestämma över sitt stöd, sin hjälp och sin service. Precis som alla andra människor så har människor med
33010 funktionsnedsättning olika typer av behov som idag krävs att en socionomutbildad utför men likaväl kan tillgodoses av annan personal. Den bedömningen bör vi kunna överlämna till professionen på boendet.

8.8 Personlig assistans

33015 *Judit Svensson CK Ingeborg, Britt-Louise Berndtsson Älmeboda CK, Kronoberg*

BAKGRUND

Om en person får exempelvis stroke med kraftig funktionsnedsättning före eller efter sin 65-årsdag har stor betydelse för livskvalitet och för den omsorg som samhället erbjuder. Kommer stroken före 65-årsdagen kan jag ha rätt till en eller flera personliga assistenter, som hjälper mig till ett så normalt och aktivt liv som är möjligt livet ut. Drabbas jag efter 65 års ålder får jag kanske 17 personer från kommunal hemtjänst som stöttar mig. Detta är en fråga om jämlikhet och rättvisa.

33020 Idag diskuterar Centerpartiet en pensionsålder vid 69 år. Fler och fler jobbar åtminstone deltid högre upp i åren, vilket är positivt både för individen och för samhället. Lagstiftningen måste hänga med

33025 både vad gäller ökad livslängd, senare pensionsålder och de behov som följer med ett mer flexibelt arbetsliv.

FÖRSLAG

Vi föreslår att Centerpartiets riksdagsgrupp arbetar för att LSS- och SoL-lagstiftning följer med både samhällsutvecklingen och individers behov i samband med att vi både jobbar och lever längre. Den bör tillåta att personlig assistans kan beviljas även efter inträffad pensionsålder för ökad jämlikhet och rättvisa.

33030

Jag/vi yrkar därför:

33035 Att Centerpartiets riksdagsgrupp tar initiativ för att LSS- och SoL-lagstiftningen möjliggör beviljande av personlig assistans även efter 65 års ålder eller eventuell ny pensionsålder.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33040 Yttrande från distriktet:
Bifall

8.9 Tolkning av LSS

Marie Torstensson, Kalmar län

33045

De senaste åren har möjligheten att få tillgång till LSS blivit allt svårare pga att domstolarna tolkar lagstiftningen allt hårdare.

33050

Idag så bedöms barn och vuxna efter samma domar t.ex. 4440-10, vilket avser en vuxen person som får hjälp och tillsyn av omsorgen i sin kommun.

33055

Då vårdnadshavare ansöker för ett barn som fortfarande själv kan föra maten till munnen en gång om dagen så blir de nekade tillhörighet i personkrets 3. Orsaken är domstolarnas tolkning av lagen. Konsekvensen är att när det i en ansökan om Tillfällig FöräldraPenning till försäkringskassan har gått 8 kalenderdagar i en följd så blir föräldern nekad tillfällig föräldrapenning, eventuellt förlängt barnbidrag, vårdbidrag mm. I avslagen så hänvisas till föräldraansvaret att ta hand om sitt barn, vilket ofta gör att barnet inte får den hjälp det behöver. Detta riskerar att hela familjen hamnar i ekonomiskt utanförskap då den måste välja att avstå tjänsteinkomst för att kunna finnas till för sitt barn.

33060

Detta försvårar även för skolorna att få tillgång till de resurser som är möjliga via LSS-lagstiftningen. Även utarbetade rutiner hos sjukvården, arbetsförmedlingen, bostadsstöd mm nekas dem när det behövs.

Jag/vi yrkar därför:

33065

Att Centerpartiet driver frågan om att LSS-lagsstiftningen ska tolkas som det var tänkt när lagstiftningen en gång beslöts.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33070

Inget yttrande insänt från distriktet

8.10 Kosttillskott

Nada Quttaineh, Stockholms Stad

- 33075 Kosttillskott säljs ofta utan vetskap om vad de innehåller för ämnen. Ett problem som har existerat i flera år! Frågan i vissa fall har stötts och blötts politiskt utan någon definitiv åtgärd. Vitaminer, mineraler, bantningsmedel, potenshöjande piller samt prestationshöjande preparat säljs som aldrig förr. Affärerna blomstrar, branschen omsätter mellan 6 och 8 miljarder kronor om året!
- 33080 Vissa preparat är felmärkta eller så innehåller de läkemedelsklassade ämne. Här existera de Facto stora brister i kontrollen, vem som helst kan sälja vad som helst utan godkännande från myndigheterna. Om en produkt visar sig innehålla farliga ämnen blir den inte automatisk förbjuden i hela landet utan bara i den kommun den hittades, alltså fortsätter köparna i de övriga kommunerna använda sig av de medel som kan direkt vara hälsofarliga.
- 33085 Hälsoinspektörerna hittar fel märkta burkar eller kosttillskott som innehåller läkemedelsklassade substanser som är farliga eller som är beroende framkallande.
- 33090 Vissa substanser har blodtryckshöjande effekter, sätter press på hjärtat och stressar den mänskliga organismen, mm. Några av preparaten har orsakat enstaka fall av hjärtstillestånd och hjärnblödning!
- Jag/vi yrkar därför:
Att staten ska ha starkare kontroll när det gäller försäljningen av kosttillskott
Att reformera ordningen när det gäller kosttillskott
- 33095 Att tillverkarna ska anmäla produkten hos en nationell myndighet
Att ett nationellt förbud för de produkter som visar sig vara farliga för konsumenterna
Att konsumenternas säkerhet ska värnas
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 33100 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar:
Motionären tar upp en viktig och aktuell fråga, som är direkt länkad till dagens informationssamhälle i vilket konsumenten har tillgång till stort utbud av bland annat kosttillskott, men inte alltid de verktyg som behövs för att ta bästa möjliga beslut.
- 33105 Centerpartiet strävar efter ett mer liberalt samhälle, där individen kan ta större ansvar över sina handlingar, vilket också innebär frihet att bestämma över sin konsumtion. Dock ska individen också kunna lita på att staten kan garantera att marknadens produktutbud är säkert att konsumera. Det ska också klargöras att kosttillskott inte ska klassas som läkemedel. Kosttillskottens syfte är inte att förebygga, lindra eller bota sjukdomar. Därför ska preparatens producent följa regelverket enligt livsmedelslagstiftningens artiklar 14 och 17 i EG-förordningen 178/2002 om allmänna principer och krav på livsmedelslagstiftningen och specialregler om kosttillskott från föreskrifter (LIVSFS 2003:9) som är baserade på direktiv 2002/46/EG.
- 33110 Livsmedelsverket, vilket är den kontrollerande myndighet, erbjuder redan idag en bra ordning och därför ska konsumenten också ta ansvar för sin konsumtion och säkerhet.
- 33115 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman att besluta:
Att bifalla att-sats 1, 3 och 4.
Att att-sats 2 och 5 anses besvarad.

- 33120 Att vidaresända motionen till riksstämman.
Stämman beslutade:
Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut
- Att bifalla att-sats ett, tre och fyra.
 - Att att-sats två och fem anses besvarade
 - Att vidaresända motionen till riksstämman.
- 33125 Beslut:
Stämman beslutade
Att bifalla kommitténs förslag till beslut

8.11 Läkemedelsbegreppet

33130 *Dan Tielert, Stockholms Stad*

Begreppet "läkemedel" behöver smaltas av till att endast omfatta preparat vars effekter visats av vetenskap eller beprövad erfarenhet.

33135 En av läkemedelsverkets uppgifter är att kontrollera alternativmedicinska preparat som i dag bland annat kallas "homeopatiska läkemedel" och "traditionella växtbaserade läkemedel" och som i dag kan säljas både på apotek och i andra inrättningar. Vad som kontrolleras är dock inte om det finns någon medicinsk effekt, utan bara att preparatet inte är direkt farligt.

33140 Det betyder inte att den eventuella effekten hos de berörda preparaten är outredd. I många fall är preparaten helt enkelt verkningslösa. I snart sagt inget fall finns någon väsentlig belagd specifik medicinsk effekt. Det finns kort och gott vanligen goda anledningar till att något kallas "alternativmedicin" och inte "medicin".

33145 Att förbjuda försäljning av alternativmedicin är inte aktuellt. Det ligger i ett liberalt partis natur att sätta tilltro till människors förmåga att fatta egna beslut, och det bör vara tillåtet för människor att lägga sina pengar även på i stort sett vad de vill. Däremot bör staten inte bidra till begreppsförvirring.

33150 Ordet "läkemedel" är starkt förknippat med preparat som har bevisad medicinsk effekt. Att använda det ordet även för preparat som är att jämföra med flaskvatten eller sockerpiller har två olyckliga effekter. Det skänker å ena sidan falsk legitimitet åt preparat som inte kunnat demonstrera medicinsk effekt, och det urholkar å andra sidan begreppet för preparat som de facto har medicinsk effekt. Man kan inte heller begära att icke-expertter ska harva igenom databaser som Pubmed och Cochrane för att kunna avgöra om det som kallas läkemedel verkligen har någon effekt. Den enklaste lösningen är att sluta använda ordet läkemedel för alternativmedicinska preparat utan belagd effekt.

33155 Exakt vad de ska kallas i stället är av underordnad betydelse så länge sammanblandning med evidensbaserad medicin undviks. "Preparat" är ett förslag, men förmodligen kan Läkemedelsverket själva ta fram en lämplig term.

33160 Eftersom EU-regleringar spelar in kommer det antagligen inte vara raskt gjort att nå resultat – men det är ett desto starkare skäl för att vara aktiv i frågan.

Ovanstående motion skrevs 2015 och antogs utan större besvär i Stockholm. På nationella stämman i Falun avvisades den dock av partistyrelsen, som dels blandade ihop frågan med läkemedel under utveckling (en helt annan fråga), dels missförstod läkemedelslagen, och dels tyckte att skillnaden mellan till exempel "läkemedel" och "homeopatiska läkemedel" uppnår tillräckliga krav på tydlighet.

33165 Men det hör man ju att det inte gör.

För att parafrasera ett känt centergrepp: Antingen har ett medel en specifik medicinsk effekt, eller så har det inte en specifik medicinsk effekt. Att vi är tydliga med vad som är vad är grunden för det höga förtroende apoteken åtnjuter.

33170

Vill människor köpa trams ska de få göra det. Men staten är moraliskt skyldig att inte kalla det "läkemedel".

33175 Sedan motionen var uppe för två år sedan har exakt den här frågan uppmärksamats i medier flera gånger. Att fortsätta med att vilja ge homeopatika och liknande sken av läkemedel blir mer och mer svårt att försvara. Motionären vädjar därför till både partistyrelsen och till hela partiet att med ett bifallande av denna motion visa för svenska folket att man inte vill hålla humbug under armarna.

33180

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att ordet ”läkemedel” i försäljning ska reserveras för preparat som i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet kunnat visas ha specifik medicinsk effekt.

33185 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att bifalla motionen

33190 **8.12 Systembolaget**

Anders Eriksson, Halland

Systembolaget har genom åren varit ett bra monopol som reglerat försäljningen av alkoholdrycker. Det är idag ett monopol som är satt ur funktion tack vare internet och handel via EU-länder.

33195 Funktionen bakom monopolet har varit att reglera försäljning, hålla ett bra sortiment samt minska konsumtionen av alkoholhaltiga drycker. Detta har fungerat förhållandevis bra genom åren. Utbudet hos Systembolaget är idag lågt i många konsumenters ögon. Detta på grund av influenser från andra länder genom handel och resor, samt från mängden företag som idag vill sälja sina produkter i butik i Sverige, något som de tyvärr inte får.

33200 Utbudet hos Systembolaget är idag ca 2200 produkter totalt sett. Enskilda butiker har flertalet av dessa produkter, medan majoriteten av butikerna inte är i närheten av detta antal. Enligt Systembolaget själva är i snitt 15–25 % av produkterna även slutsålda.

33205 När detta tas i relation till att Systembolaget idag har 12 000 artiklar i sitt beställningsregister, förstår man ganska enkelt att antalet artiklar redan är lågt. Beställningslistan används ofta som argument till att Systembolaget har ett stort sortiment. Om Systembolaget själva hade sålt dessa hade sortimentet varit stort. Nu tar Systembolaget inget ansvar för dessa produkter och är bara en uthämtningscentral precis som närmaste postombud är för EU-baserade alkoholinköp.

33210 Att säga att beställningslistan är Systembolagets sortiment är lika korrekt som att säga att alla vinbutikers sortiment på internet är Postens sortiment. Utan ansvar är det inte butiken/uthämtningsställets sortiment.

33215 Systembolaget har en generellt sett bra kvalitet på sina produkter. Men för den som letar efter något bra vin som till exempel kostar över 300 kr per flaska, då är det extremt få butiker som ens har något sådant hemma. Fokus hos Systembolaget är billiga produkter som de kan sälja stora kvantiteter av. När det gäller att minska alkoholkonsumtionen har Systembolaget lämnat det ansvaret för länge sedan genom införandet av så kallade lådviner. Lådviner placeras ofta i närheten av kassorna med samma anledning som matbutiker placerar godis vid kassan, nämligen för att öka försäljningen.

33220 Att kvantitet är Systembolagets fokus märks när de 33 första platserna upptas av lådviner på listan över 2015 års mest sålda rödviner. Nr 34 är första flaskan på listan, och då är det en flaska som kostar under 100 kr. Plats nr 35 på listan och största antalet direkt efter är även de lådviner.

33225 Största problemet med Systembolaget är dock dess företagsbegränsande verksamhet. Idag är det extremt svårt att få in sin produkt i butiken. De 12 000 artiklarna på beställningslistan är inte i närheten av alla produkter som företag har som de skulle vilja sälja i butik i Sverige. Våra små mikrobryggerier får ofta slåss om en plats i butiken när Systembolaget bestämmer sig för att ta in någon mer produkt. Ofta kan det vara 10–20 små bryggerier som konkurrerar om att få in sin produkt, får de ej in den måste de sälja till restauranger istället. Även där är det svårt för dem att synas bland de stora märkena.

33230 Systembolaget är idag inget fungerande monopol. Det har ett litet utbud samt begränsar företagets möjligheter till försäljning av egentillverkade produkter eller via import från andra länder.

33235 Jag/vi yrkar därför:
att Systembolagets monopol tas bort och att privatägda butiker genom ett licens/tillståndssystem, på samma sätt som när avregleringen av apoteksmonopolet genomfördes, får möjlighet att sälja alkoholhaltiga drycker

33240 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. "Systembolaget"

33245 Centerpartiet förespråkar en restriktiv alkoholpolitik främst ur folkhälsoperspektiv. Då är tillgänglighetsbegränsningar ett verkningsfullt sätt. Därför vill Centerpartiet behålla Systembolagets detaljhandelsmonopol.

Centerpartiet ställer sig positiv till lokala mikrobryggeriers möjligheter till gårdsförsäljning men tycker inte att det är en utveckling att sälja alkohol i dagligvarubutiker som är lösningen.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

33250 Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade att bifalla motionen

8.13 Systembolagets monopol

Unn Harsem, Uppsala

- 33255 Systembolagets monopol på försäljning av alkohol är en kvarleva från 1900-talets socialistiska förbudspolitik och det har överlevt sitt syfte. Att tro på den moderna, kompetenta och självständiga medborgaren som tar ansvar för sina handlingar och samtidigt acceptera det förmynderi som alkoholmonopolet representerar rimmar illa. Man hävdar att alkoholmonopolet skyddar oss från
- 33260 alkoholmissbruk men i själva verket innebär monopolet endast en enda begränsning och det är i fråga om tillgänglighet. Det är möjligt att köpa hur mycket som helst och endast en slarver som inte kan hålla koll på öppettiderna drabbas av begränsad tillgång till alkohol. Alkoholmissbruk är en fråga för vården.
- 33265 Systembolagets begränsade tillgänglighet slår olika beroende på var vi bor. För någon i centralorten finns butiker med ganska generösa öppettider, vardagar till kl 20:00 inom räckhåll, men på landsbygden kan Systembolag helt saknas. Varför inte låta den lokala lanthandeln tillhandahålla ett sortiment av vin och öl?
- 33270 Att kunna köpa en flaska vin samtidigt som man handlar mat är en självklarhet i hela Europa, men här i Sverige anses medborgarna inte klara av ett så stort ansvar.
- 33275 Att släppa på alkoholmonopolet är inte detsamma som att släppa alkoholen helt fri. Vi kan fortsatt ha kvar 20-årsgränsen och begränsade tider för alkoholförsäljning. I Tyskland har åtminstone förbundsländerna Bayern och Baden-Württemberg en lag som förbjuder försäljning av alkohol efter ett visst klockslag oavsett butikens öppettider.
- 33280 Det är dags att Centerpartiet står upp för individens förmåga att ta ansvar för sitt eget liv och omprövar inställningen till det statliga förmyndarmonopolet som Systembolaget utgör.
- Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att alkoholmonopolet avskaffas och ersätts med ett marknadsbaserat system med licenskrav för alkoholförsäljning.
- 33285 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
att avslå motionen.
- 33290 Alkoholkonsumtion är en kraftig bidragande orsak till ohälsa i Sverige och i hela världen. Det gäller inte bara beroenden och de sjukdomar som traditionellt kopplas till alkohol och olika former av olyckor kopplade till berusning, utan även många vanliga sjukdomar. Alkoholkonsumtion är till exempel en av de viktigaste riskfaktorerna för cancer.
- 33295 Som motionären påpekar innebär inte Systembolagets monopol något hinder för den enskilde individen, det som regleras är möjligheten att tjäna pengar på att sälja alkohol till konsumenterna. Orsaken är att ett sådant vinstintresse, i varje fall för den som tror på marknadsekonomi, naturligt driver ökad konsumtion genom olika former av säljfrämjande åtgärder. Det gör också att den som säljer har ett intresse av att kringgå eller bryta mot de regler som finns för alkoholförsäljning. Detta har gjort att flera europeiska länder valt att ha ett monopol för försäljning av alkohol till allmänheten. Samtidigt gör monopolet att staten har ett ansvar för att vanliga alkoholkonsumenterna ska kunna köpa
- 33300 alkohol i hela landet, detta sker bland annat med ett utbyggt system av Systembolagsombud, som är en viktig verksamhet för många mindre affärer på små orter. Det gör också att de som bor där får tillgång till Systembolagets omfattande sortiment.

33305 Det finns tydligt stöd för att Systembolagets monopol också fungerar, även om det naturligtvis är många faktorer som påverkar alkoholskadorna i ett land. En enkel jämförelse kan till exempel göras mellan alkoholkonsumtionen bland ungdomar i Sverige och Danmark, det enda nordiska land som inte har alkoholmonopol. Enligt den europeiska skolundersökningen ESPAD, som undersöker användningen av droger bland 15-16-åringar, uppger 22 procent av de svenska ungdomarna att druckit sig berusade den senaste månaden, motsvarande andel för danska ungdomar är 56 procent.

33310 Även om de sakliga skälen för monopolet är starka, skulle ett skäl för avskaffande vara om det helt saknade legitimitet hos svenska folket. Men utöver de starka sakliga skälen för att behålla Systembolaget så har det också en stark förankring i den svenska opinionen. De årliga mätningarna från SOM-institutet vid Göteborgs Universitet visar på ett mycket svagt stöd för ett avskaffande av Systembolagets monopol, bara 28 procent ansåg att det vara ett bra eller mycket bra förslag i den senaste undersökningen, 53 procent att det var ett dåligt eller mycket dåligt förslag.

33315

8.14 Amning

Sofia Lindholm, Fyrbodalen

- 33320 I Sverige idag saknas såväl kommunala bestämmelser som statlig lagstiftning som skyddar ammandes rätt att amma i det offentliga rummet. Kvinnor som vill amma är utsatta för personalens godtyckliga bedömningar om var de får amma.
- 33325 Oftast går det bra, men inte alltid. Övertramp sker och har skett bl.a. på restauranger, caféer och kommunala bibliotek där mammor vägras amma och hänvisas till överfulla lekrum eller toaletter. Varje sådant fall är ett för mycket. Många kvinnor upplever det ångestfyllt att amma offentligt då deras upplevelse är att det är vanligt förekommande att det ifrågasätts.
- 33330 Den ideella organisationen Amningshjälpen har redan 2013 tagit fram kampanjen: "Du kan amma här", en kampanj som syftar till att
-stödja och stärka blivande och nyblivna föräldrar i att vistas utanför hemmet.
-Sprida amningssymbolen och offentliggöra den för allmänheten. Uppnå och bevaka en stark amningskultur i Sverige.
-Skydda, stödja och främja amning.
- 33335 Ur ett barnhälsoperspektiv är det viktigt att uppmuntra amning. WHO rekommenderar att mammor helammar sina barn upp till 6 månader, därefter att man delammar sina barn i kombination med mat upp till 2 års ålder. För kvinnans del blir det alltså en konflikt mellan att amma sitt barn och att röra sig i det offentliga rummet.
- 33340 Jag/vi yrkar därför:
Att vi centerpartister skall arbeta för att kommuner och landsting i sina offentliga miljöer anammar "Du kan amma här"-kampanjen för att tydliggöra mammors och barns rättigheter att amma i det offentliga rummet.
- Att Centerpartiet skall verka för en lagändring som skyddar ammande mammor och barn, likt de som redan idag finns i flera andra länder.
- 33345 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar på motioner om rätt till amning
- 33350 Distriktsstyrelsen anser att motionären lyfter en viktig fråga. Det är särskilt viktigt att få till en attitydförändring i samhället så att det ska vara accepterat att amma i offentliga miljöer.
Distriktsstämman beslutade i enlighet med styrelsens yttrande samt att bifalla motionens intentioner.

8.15 Barnkonventionen

33355 *Margit Berggren Silvheden, Östergötland*

Bakgrund

Den 20 november 1989 antogs FN:s konvention om barnets rättigheter, men trots att Sverige ratificerade konventionen 1990 finns det fortfarande stora brister i både lagstiftning och praxis.

33360 När Sverige ratificerade konventionen gjordes bedömningen att det inte finns något behov av lagändringar för att uppfylla konventionens krav. Beslut togs att anpassa lagstiftningen successivt. I juni 2009 blev Sverige granskat av FN:s barnrättskommittén som har till uppgift att kontrollera hur staterna förverkligat sina åtaganden. Kommittén rekommenderade Sverige att göra konventionen till lag.

33365 Barnperspektivet måste alltid finnas med när lagar stiftas och samhällets resurser fördelas. En lagstiftning skulle tydligt visa att barn har rättigheter som myndigheter är skyldiga att ta på allvar. För att barnkonventionen ska få fullt genomslag i Sverige krävs inte bara lagstiftning utan även utbildning av dem som fattar beslut som rör barn t.ex. jurister, skol- och sjukvårdspersonal.

33370 För att stärka barns ställning när det kommer till politiska beslut i riksdagen bör alla riksdagsbeslut föregås av en barnkonsekvensanalys.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet beslutar föreslå att barnkonventionen blir lag i Sverige

33375

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

33380 Distriktsstyrelsens yttrande gällande att-sats nr 1 i motionen om ”Barnkonventionen som lag i Sverige”.

En motion om att Centerpartiet skulle verka för att FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, inkorporeras i svensk lagstiftning och därmed blir svensk lag lämnades in till partistämman 2011.

Partistämmans beslut:

33385 _ Att alla förändringar av svensk lag ska ske med syfte att förbättra barns ställning.

_ Att de fyra huvudprinciperna i FN:s barnkonvention om barnets rättigheter, barnkonventionen, så som de uttrycks i artiklarna 2, 3, 6 och 12 förs in i rättighetskatalogen i regeringsformens kapitel 2.

33390 _ Att Centerpartiet ska verka för att det tillsätts en utredning för att ta fram förslag på hur barns rättigheter enligt barnkonventionen kan föras in i svensk rätt på ett sätt som stärker barns rättigheter. Alliansregeringen tillsatte en utredning som skulle komma fram till om det var möjligt och lämpligt att göra barnkonventionen till svenska lag. Under 2015 gav nya regeringen utredningen nya direktiv och nu är uppdraget att föreslå hur barnkonventionen ska bli svensk lag. Denna utredning skall vara klar i början av 2016. Utredningen skall bland annat visa på vilka principer som kan bli aktuella vid en

33395 eventuell konflikt mellan barnkonventionens bestämmelser och svensk lagstiftning samt hur barnkonventionens bestämmelser kan få genomslag vid en sådan konflikt.

Genom att Sverige har ratificerat barnkonventionen och dess två tilläggsprotokoll är staten folkrättsligt förpliktad att se till att åtagandena enligt

33400 barnkonventionen och dess protokoll fullföljs nationellt. Konventionen och protokollet har införlivats i svensk lagstiftning genom transformering (alltså inte inkorporering), dvs. genom att anpassa svenska bestämmelser på olika sakområden till kraven enligt barnkonventionen.

Transformering som metod kräver successiv och kontinuerlig anpassning av nationell

- lagstiftning och rättstillämpning allteftersom konventionen behöver tolkas i ljuset av ändrade samhällsförhållanden. Det ger också lagstiftare möjlighet att korrigera lagstiftningen om domstolarnas tolkning inte överensstämmer med lagstiftarens önskan.
- 33405 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
Att motionen anses besvarad i och med partistämmans beslut från 2011.
Att motionen ska skickas vidare till nästa partistämma 2017.
Distriktsstämman beslutar:
- 33410 Att motionen anses besvarad
Att motionen ska skickas vidare till nästa partistämma 2017.

8.16 Patientdatalagen

Carola Andersson, Östergötland

33415

Patientdatalagen kolliderar med kravet på sjukvårdshuvudmannen att följa upp och tillgodose befolkningens vårdbehov. Idag kan regioner och landsting inte överblicka vilka vårdbehov som hanteras av så kallade lagetablerade läkare och fysioterapeuter, eftersom dessa inte är skyldiga att lämna uppgifter till sjukvårdshuvudmannen som även finansierar den privata vården.

33420

Vidare sätter lagen personlig integritet före patientsäkerheten i de fall patienten spärrat sin journal hos privat vårdgivare med eller utan vårdavtal. När patienten drabbas av akut livshotande sjukdom under jourtid, kan akutmottagningen inte ta del av journaluppgifter och läkemedelsordinationer hos privat vårdgivare. Detta är synnerligen allvarligt när patienten inte är kontaktbar på akutmottagningen.

33425

På flera områden behöver patientdatalagen ses över och bli mer flexibel och patientsäker. Exempel på områden som behöver arbetas om är:

- Göra det möjligt för regioner och landsting att få tillgång till uppgifter från privata vårdgivare om patienternas diagnoser och vårdåtgärder.

33430

- Göra det möjligt för offentligt drivna kliniker som tar emot akut svårt sjuka patienter att ta del av journal- och läkemedelsuppgifter hos privata vårdgivare, det vill säga bryta så kallad yttre spärr.

- Undanröja dagens hinder för effektivt medicinskt informationsutbyte mellan sjukvårdshuvudmannen och kommunal vård i syfte att öka patientsäkerheten vid övergångar.

- Införande av en nationell läkemedelslista där alla vårdgivare oavsett driftsform ingår.

33435

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiets stämma beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att arbeta för att en översyn av patientdatalagen genomförs.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33440

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Det är viktigt att vård kan ges på lika villkor oberoende av vem som är vårdgivare. En stor förutsättning för det är att patientjournalerna är tillgängliga för alla vårdgivare.

33445

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att tillstyrka motionen.

Distriktsstämmans beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

33450 **8.17 Samordning av de nordiska journalsystemen**

Anders Monemar, Östergötland

33455 Den största effektiviseringen inom vården de senaste decennierna har varit de datoriserade journalsystemen. Vi har idag väldigt få leverantörer av journalsystem. De har utvecklat ett oligopol som inte kommer vara gynnsamt för sjukvårdens långsiktiga utveckling. Samtidigt ger det ojämlika förutsättningar för patienterna. Vi har lärdomar att dra av våra grannländer. Sverige behöver en tvingande nationell journaldatabas.

33460 De leverantörer som finns idag har ett problem. Deras system kan inte prata med varandra. Det för med sig att journaler idag faxas mellan t ex BB och andra avdelningar istället för att automatiskt finnas på plats. Detta är en tungrodd administrativ rutin som bland annat innefattar bekräftelse av mottagandet per telefon. Det är inte en acceptabel situation.

33465 Finland har valt att ha ett nationellt register för journalanteckningar vilket säkerställer att alla vårdinrättningar alltid har all information om en patient och utgör även grunden för vad patienten själv kan se ur sin journal på nätet. Detta register lyder under samma regelverk som övriga journaler och kan precis som i Sverige spärras helt eller delvis av patienten.

33470 Inera utvecklar nationell patientöversikt (NPÖ) på uppdrag av SKL. Det fyller samma funktion men är frivilligt för kommuner, regioner och landsting. Det medför att journaler behöver rekvideras om en patient flyttar eller söker vård hos en vårdgivare utanför systemet. Det medför sällan några större hälsorisker men medför att patienter som söker vård i ett annat landsting eller kommun inte har samma servicenivå beroende på var i landet de kommer ifrån.

33475 Vi har ett val. Vi kan låta ett frivilligt lappverk av samordning långsamt växa mot ett nationellt system eller så ser vi till att alla patienter kan få vård på lika villkor i hela landet. Små aktörer har få incitament att delta i större integrationsprojekt. Det krävs ett nationellt krafttag för att få med alla i ett samordnat journalsystem.

33480 Vi har en ökad nationell och internationell rörlighet. Mängden arbetspendlare till våra grannländer växer för varje år. Det ska inte spela någon roll om de besöker en vårdcentral i Oslo, Köpenhamn eller Västervik.

33485 Jag vill att den läkare som tar hand om mig var jag än befinner mig i Sverige ska kunna ge mig bästa möjliga vård baserad på den kunskap som finns i min journal. Därför bör vi verka för att samordna både de svenska och nordiska ländernas patientjournalsystem.

Jag/vi yrkar därför:

att göra NPÖ till ett tvingande nationellt patientdataregister

33490 att samordna vårt nationella patientdataregister med våra grannländer

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

33495 Distriktsstyrelsens yttrande:

Att journalanteckningar finns tillgängliga för alla vårdinstanser oavsett var i landet eller i Norden som man söker vård ökar säkerheten i den vård som patienten erbjuds, även när man blir sjuk utanför sitt

eget sjukvårdsområde. Distriktsstyrelsen tycker att motionen pekar på viktiga satsningar och föreslår att stämman bifaller motionen.

33500 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att tillstyrka motionen.

Distriktsstämmans beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

33505 **8.18 Fysioterapi och läkarvårdsersättning**

Carola Andersson, Östergötland

På grund av oklara och diffusa skrivningar i dessa två lagar är det mycket angeläget att det görs en översyn och granskning.

33510

Idag är det mycket svårt, oftast omöjligt att följa upp och granska verksamheter på grund av de oklara skrivningarna. Detta är allvarligt och ej patientsäkert.

33515

Idag kan sjukvårdshuvudmannen inte överblicka befolkningens hela vårdbehov, eftersom lagstiftningen hindrar krav på information från lagetablerade läkare och fysioterapeuter om till exempel diagnoser och behandlingsåtgärder. Det enda regioner och landsting kan följa upp är om debiteringarna från de privata vårdgivare är korrekta.

33520

Jag/vi yrkar därför:

att centerpartiets stämma beslutar att ge partistyrelsen i uppdrag att se över dessa två lagar med syfte att göra det möjligt med regelbunden uppföljning och kvalitetsarbete.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33525

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

Distriktsstyrelsen delar synen att uppföljning och granskning av sjukvårdsverksamheter är direkt nödvändigt för att säkerställa patientsäkerheten inom vården.

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

33530

Att tillstyrka motionen.

Distriktsstämmans beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

8.19 Dödshjälp

33535 *Staffan Danielsson, Östergötland*

Frågan om individens frihet och rätt att få sin yttersta vilja respekterad vid svåra lidanden i livets slutskede är mycket aktuell. Självklart ska detta ske inom noga utredda och strama ramar.

33540 De senaste decennierna har betydande förbättringar skett genom att individen nu får bestämma att respirator får stängas av och genom att läkare kan bestämma om terminal sedering (drömlös sömn) vid svåra lidanden vilket leder till döden.

33545 En arbetsgrupp inom Statens medicinskt-etiska råd (SMER) föreslog 2008 att detta borde utredas, det finns olika praxis på olika sjukhus och olika gråzoner. Sjukvårdsminister Gabriel Wikström gav i en respektfylld interpellationsdebatt våren 2016 beskedet att han inte var beredd att tillsätta en utredning men att det är bra att SMER diskuterar dessa frågor.

33550 Opinionsundersökningar ger ständigt vid handen att runt 75 % av medborgarna är positiva till att utreda en rätt till dödshjälp.

I USA tillämpas nu Oregonmodellen (rätt att efter prövning få ut medel givet att man inte har mer än ett halvt år kvar att leva) i delstater med en samlad befolkning på runt 50 miljoner, bl a Oregon och Kalifornien. Kanada har nyligen öppnat för dödshjälp.

33555 I Sverige har många tunga debattartiklar publicerats i DN och Svenska Dagbladet, i flera fall av personer nära döden eller med nära anhöriga som lidit i sin döds kamp. Förra ordföranden i Läkaresällskapet Ingemar Engström har efter en svår cancer tagit ställning för rätt till dödshjälp. Flera böcker har också publicerats, bl a "Den sista friheten" av journalisten Inga-Lisa Sangregorio. Dagens Nyheter förespråkar på ledarplats att frågorna utreds, Miljöpartiets kongress har tagit ställning för en utredning och flera partier diskuterar frågan intensivt. Ärkebiskop Desmond Tutu har nyligen tagit ställning.

33565 25 ledamöter i det finska parlamentet har begärt att en rätt till dödshjälp ska införas. Min motion om att dessa frågor nu borde utredas avslogs för 2 år sedan av både distriktsstämman i Östergötland och av partistämman. Debatten var dock respektfylld och många deltog i den. På partistämman har tidigare en bred majoritet avslagit utredningskravet, men på partistämman i september 2015 stöddes det av ca 35 % av ombuden.

Jag/vi yrkar därför:

33570 Att partistämman ställer sig bakom att en utredning tillsätts om gråzonerna vid lidande och död i livets slutskede där frågan om rätten till dödshjälp också behandlas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

33575 Distriktsstyrelsens yttrande

33580 Staffan Danielsson återkommer i och med denna motion om en mycket viktig fråga. Tidigare har Staffan yrkat på att distriktet ska verka för att frågan om dödshjälp i samband med svårt lidande i livets slutskede bör utredas. Nu har frågeställningen vidgats och samtidigt mjukats upp något, i det att Staffan nu vill ha en utredning som tar upp "gråzonerna vid lidande och död i livets slutskede där frågan om rätten till dödshjälp också behandlas". När distriktsstyrelsen behandlade Staffan Danielssons förra motion om denna fråga var den grundläggande argumentationen att vårdpersonal aldrig ska utföra handlingar där intentionen är att döda istället för att lindra smärta och lidande. I DS svar på motionen uttrycktes också att:

- 33585 "Denna gränslinje lutar sig mot flertusenårigt tänkande kring detta och inte minst mot den så kallade "hippokratiska eden" från det antika Grekland. Den gränslinje som satts upp i lagstiftningen måste också ses mot bakgrund av de tillfällen i historien när sjukvårdspersonal helt släppt den hippokratiska eden och deltagit i tortyr och studier av människor som avrättas långsamt."
- 33590 Distriktsstyrelsen vidhåller denna uppfattning. Att utreda de gråzoner som är kopplade lidande vid livets slutskede, samt de eventuella olikheter i behandlingen av svårt sjuka i livets slutskede som kan finnas i Sverige vore å andra sidan önskvärt och bra. Dock utan att blanda in frågan om vårdpersonal ska kunna åläggas att agera med uppsåt att döda istället för att lindra lidande och smärta.
- 33595 Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
Att avslå motionens uppsats men med stöd för kravet på en utredning av vård i livets slutskede med fokus på lindrande av lidande och självbestämmande för den berörda människan.
- 33600 Distriktsstämman beslut:
Efter debatten föreligger två förslag till beslut. Staffan Danielssons förslag att tillstyrka motionen och Carola Anderssons förslag att avslå motionen.
Vid omröstning anser ordförande att stämman beslutat enligt Carola Anderssons förslag att avslå motionen
- 33600 Votering begärs och verkställs. Resultatet i voteringen var 46 st som röstade enligt Carola Anderssons förslag att avslå motionen och 56 st röstade enligt Staffan Danielssons förslag att tillstyrka motionen. Distriktsstämman beslutar enligt Staffan Danielssons förslag att tillstyrka motionen.

8.20 Dödshjälp

33605 *Sven Svederberg, Skåne*

33610 Under mer än 40 års läkargärning har frågan vid två tillfällen dykt upp "Vill du hjälpa mig att avsluta mitt liv"? Båda var kvinnor och levde med obotlig cancer i sent skede och hade uppenbart några dagar till enstaka veckor kvar att leva. Vid båda tillfällena satte jag mig ner och förklarade att det är olagligt för mig att bifalla önskemålet men skulle göra allt som stod i min makt för att behandla oro, ångest och smärta. Förklarade också läkares uppdrag är att jobba för livet och inte att ta någons liv. Reaktionen på min information kommer jag aldrig att glömma. I den ena kvinnans ögon kunde jag läsa förakt. I den andras lyste hoppet i hennes ögon och efter svaret kunde jag enbart titta in i ett par tomma ögon. Deras sista hopp hade övergivit dem.

33615 Hur gick det sedan. Den första kvinnan försökte några dagar senare att ta sitt liv. Hon skar sig i handlederna och när de anhöriga kom på morgonen var hon medvetslös efter sin blodförlust. Hela lägenheten badade i blod. Patienten avled efter ett par dagar på sjukhuset. Den andra kvinnan avled inom en vecka på det servicehus hon bodde.

33620 Detta är minnesbilder jag fått bära med mig sedan de inträffade. Du kanske tänker att jag kan vara stolt som lyckades hålla mig till lagar och förordningar. Men jag släckte deras sista önskan och hopp. Jag lämnade dem i sticket. Det enda jag kan känna så här efteråt är skam.

33625 Det är dags att ta den aktiva dödshjälpsfrågan på allvar. Det kan väl inte vara meningen att de bemedlade ska kunna åka till Schweiz och få dödshjälp medan andra inte har samma möjlighet. Hur går det till? Jag har inte sett arrangemanget själv men väl läst artiklar. Patienten ska själv begära aktiv dödshjälp.

33630 Om någon begär aktiv dödshjälp ska han/hon ha en obotlig och dödande sjukdom. Två oberoende läkare ska undersöka och bedöma om patienten pga en kronisk obotlig sjukdom befinner sig i livets slutskede. Inför den aktiva dödshjälpen ska tre dropp arrangeras så att patienten närhelst kan stänga av droppet om han/hon skulle ångra sig. I droppflaska nummer 3 finns det dödande giftet.

33635 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet riksstämman beslutar att tillåta aktiv dödshjälp i livets slutskede
Att Centerpartiet driver på den juridiska processen för ett godkännande av aktiv dödshjälp

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33640 Inget yttrande insänt från distriktet

8.21 Dödshjälp

Bo Lundin, Stockholms län

33645

Efter att ha sett vänner och anhöriga avsluta sitt aktiva liv i plågor och smärta har jag närmat mig den insikten att Sverige bör i lag fastställa rätten om sitt eget liv. Det är idag inte olagligt att ta självmord men i praktiken kan det vara omöjligt att genomföra.

33650

Man skiljer på Läkarassisterat självmord eller dödshjälp (Eutanasi) ofta med tablett eller spruta. Idag finns möjligheter till dödshjälp i ett fåtal länder i Europa och vissa stater i USA. Ska andra bestämma när vi ska dö eller ska vi själva kunna ta ställning?

Jag/vi yrkar därför:

33655

att Centerpartiet tillsätter en etisk grupp som tar fram beslutsunderlag för en förändring av nuvarande lagstiftning som idag i Sverige förbjuder alla former av dödshjälp. att Centern verkar för inbyggnad av pendeltågsperrongerna.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33660

Inget yttrande insänt från distriktet

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att avslå motionens att-sats och ersätta den med:

33665

Centerpartiet tillsätter en etisk grupp som tar fram beslutsunderlag för en eventuell förändring av nuvarande lagstiftning som idag förbjuder alla former av dödshjälp

Att Vidarebefordra motionen till partistämman

8.22 Tandvården

33670 *Anders Agnemar, Östergötland*

Jag har frågat rätt många människor om dom tycker att det finns några tunga skäl att ekonomiskt behandla tandvårdspatienter på ett annat sätt än patienter i den ”vanliga sjukvården”. Det vanliga svaret brukar vara nej. Munnen och tänderna hör ju verkligen också till kroppen.

33675 Att munnen och tänderna fungerar bra är ju en förutsättning för att resten av kroppen skall kunna fungera tillfredsställande.

33680 Man har mer och mer förstått att dålig mun- och tandstatus kan få mycket negativa verkningar på andra system i kroppen. Även om det nuvarande tandvårdssystemet innehåller en hel del subventioner, så slår det hårt mot de ekonomiskt mest utsatta.

33685 Barn och ungdomar upp till och med det år de fyller 21 har fri tandvård. Det finns också ett högkostnadsskydd, men det är mycket tuffare än sjukvårdens högkostnadsskydd och slår därför hårt mot ekonomiskt inte så starka grupper.

Under rubriken ”Om man inte har råd med tandvård” kan man läsa i Vårdguiden att man kan få hjälp att ansöka om ett lån, eller dela upp kostnaden och för dem som inte blir hjälpta av vare sig lån eller avbetalningsplaner kan ibland socialbidrag vara en lösning.

33690 Det känns inte bra att man i vårt land skall behöva agera så för att få en acceptabel tandvård. I Sverige där så många har det så bra ekonomiskt tycker jag att Centerpartiet inte skall acceptera att stora grupper inte kan ha en tillfredsställande tandstatus på grund av att personen inte klarar det ekonomiskt.

33695 Socialstyrelsens generaldirektör Olivia Wigzell har t.ex. pekat på att i vissa län har 90% av kvinnor med eftergymnasial utbildning under en tvåårsperiod varit och fått en tandvårdsundersökning, medan procenten för kvinnor med förgymnasial utbildning i något län var så låg som 40%. DN 170124 Jag anser att vi i Sverige skall arbeta särskilt aktivt för att få bort så mycket som möjligt av orättvisor när det gäller människors möjligheter till en god hälsa, naturligtvis inklusive mun- och tandhälsa.

33700 Jag/vi yrkar därför:
att tandvården skall jämföras med övrig sjukvård och sammanföras med ”den vanliga sjukvården” till ett ekonomiskt system med samma ekonomiska premisser för tandvårdspatienter som för andra patienter.

33705 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

33710 Förslaget att tandvård ska likställas med övrig sjukvård och sammanföras med sjukvården till ett ekonomiskt system med samma ekonomiska premisser för tandvårdspatienter som för andra patienter i sjukvården är i grunden ett bra förslag ur patientens synpunkt. Argumentet att tänderna är en del av kroppen är lätt att ställa upp på. En sådan förändring skulle dock innebära kraftigt ökade kostnader för landets regioner/landsting.

33715 Nuvarande regering har ökat möjligheterna för regioner/landsting att införa avgiftsfri tandvård för ungdomar upp till 24 års ålder. En åtgärd som beräknas kosta skattebetalarna 223 miljoner kronor år 2017 och 463 miljoner kronor år 2018.

- 33720 Det är svårt att uppskatta vad en tandvård som likställs med övrig sjukvård skulle kosta skattebetalarna men en uppskattning som gjordes av fackförbundet LO år 2015 beräknad på 2011 års siffror visar att det skulle innebära mer än en fördubbling av skattefinansierad tandvård från 4,8 miljarder kronor till 11 miljarder kronor (2011 års siffror). Under förutsättning att ekonomiskt utrymme finns anser distriktsstyrelsen att intentionerna i motionen är goda.
Distriktsstyrelsen förslag till beslut:
Att tillstyrka motionen.
- 33725 Distriktsstämmans beslut:
Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

8.23 Tandvård och högkostnadsskyddet

Lars Karlsson, Blekinge

33730

Vården kostar idag mycket pengar. Behovet av förebyggande vård och en förbättring av folkhälsan är av yttersta vikt. Ny forskning visar att tändernas status är viktigare för hälsan än man tidigare trott.

33735

Jag anser att tandvården i framtiden skall ingå i hälso- och sjukvården och föras in under högkostnadsskyddet. Detta kan göras på flera sätt. Möjligheter finns att på olika sätt föra in valda åldersgrupper successivt eller genom att ta hela befolkningen på en gång. Säkerligen finns det fler sätt att göra detta på. Steg ett bör dock vara en utredning där Centerpartiet tar fram finansierade förslag på hur detta kan göras på ett bra, tydligt och hälsobefrämjande sätt.

33740

Jag/vi yrkar därför:

omgående skall utreda hur tandvården i framtiden skall kunna bli en del av hälso- och sjukvården och införts under högkostnadsskyddet .

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

33745

Yttrande från distriktet:

Motionären tar upp en fråga där vi flera gånger diskuterat att tänderna bör tillhöra kroppen även kostnadsmässigt sett. I motionen tas aspekten upp, att tändernas status är viktigare för hälsan än man tidigare trott.

Distriktsstyrelsen tillstyrker yrkandet i motionen

33750

8.24 Förverkning av tobaksprodukter

Fredrik Hansson, Halland

- 33755 Droganvändningen ökar bland våra ungdomar och det gäller framförallt droger som cannabis och spice. Poliser jag talat med uppger att även tobaksrökningen, framförallt bland unga flickor, också ökat på senare tid. Deras bild är att tillgången på olagliga droger är god och att det är enkelt att byta cigaretter mot tex cannabis.
- 33760 Vårt gemensamma ansvar är att skydda barn och unga och se till att gällande lagstiftning följs och att ingen under 18 år köper eller använder tobaksprodukter. Om polisen ertappar någon med alkohol eller olagliga droger har de lagstöd att beslagta drogerna och lagföra personen. Det lagstödet saknas dock om de ertappar någon mindreårig med tex cigarettbrukning.
- 33765 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet arbetar för att lagstiftningen ändras så att Polis kan beslagta tobaksprodukter från personer under 18 år
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 33770 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Ge polisen rätt att förverka tobaksprodukter.
Centerpartiet ska föra en restriktiv politik avseende bruk av olika droger. Framförallt ska missbruk förebyggas genom förebyggande insatser och att barn och unga ska prioriteras. Motionären har erfarit uppgifter att tobaksrökningen ökar bland unga. Detta är enligt vår mening, oroande tecken med hänsyn till att tobaksberoendet kan vara en inkörsport till andra ”ungdomsdroger”.
- 33775 Enligt vår lagstiftning är försäljning av tobaksprodukter till barn och unga förbjudet men enligt polisen saknas möjlighet att förverka dessa om de påträffas hos minderåriga. Det är vår uppfattning att lagstiftningen och den myndighet som poliserna representerar har en viktig funktion, men poliserna måste ges rätt att även konkret ingripa mot missbruk bland unga. Detta är en viktig signal från
- 33780 samhället och är en del av de förebyggande insatserna.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
att bifalla motionen
att vidarebefordra motionen till Centerpartiets partistämman
Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag
- 33785

8.25 Rökfritt Sverige

Gunnar Selstam / Mikael Andersson, Fyrbodal

- 33790 Ett land, Nya Zeeland, har beslutat att bli helt rökfritt till 2030. Ett land som blir rökfritt får en kraftig förbättring av hälsan. Sjukvårdskostnaderna kommer att sjunka betydligt. Sådana ekonomiska beräkningar finns. Hälsoaspekten är den centrala och viktigt att komma ihåg är att passiv rökning som ger astma hos barn är en lågtrösklig effekt. Så länge rökning är tillåten kommer vi att ha stora sjukvårdskostnader för både passiva rökare och rökarna själva.
- 33795 Vi vet att rökpropaganda har effekt. På 70-talet rökte utbildade män mest och propagandan inriktades på dessa och sedan dess röker denna grupp minst. Sedan dess har tobaksbolagen varit mycket kreativa i att göra dolda reklam av olika sorter. Tuffa glasögon och jeans har döpts till cigarettmärken, fester med utdelning av cigaretter, hjälpa smugglare, olaglig legotillverkning etc etc.
- 33800 Visst finns mycket mer att göra för att minska rökandet som förbjuda rökning på allmän plats, bötfälla de som skräpar ner med fimpar, lägga en skatt på filmer det röks i, etc etc etc, men för att få stopp behövs en åtgärd som slutar med just detta: Ett rökfritt Sverige.
- Jag/vi yrkar därför:
- 33805 att höja minimiåldern att köpa tobak med ett år varje år. Det innebär att ingen tvingas sluta, men att ingen kan börja. Vi ser detta som en förutsättning att en gång nå målet att Sverige blir rökfritt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 33810 Inget yttrande insänt från distriktet

8.26 Rökning och fimpar

Henrik Juhlin, Stockholms län

- 33815 **Kostnad**
Rökning kostar samhället minst 30 miljarder per år. Detta ska ställas mot att staten år 2015 fick in 11.8 miljarder via skatt på tobak. En stor del av den kostnad får våra arbetsgivare stå för eftersom en rökare i genomsnitt har åtta sjukdagar mer än icke-rökare och med de dagliga rökpauserna så kostar en rökare en arbetsgivare ca 45 000 kr per år.
- 33820 Landets kommuner skulle till exempel spara 2.6 miljarder på att införa rökfri arbetstid. Rökfri arbetstid innebär att ingen ska utsättas för tobaksrök på sitt arbete. Det betyder att den tid man arbetar eller har paus ska vara rökfri. Lunchen räknas inte in i arbetstiden och är därmed undantagen. Sex av tio kommunen har redan infört detta.
- 33825 Till sist så kostar också nedskräpningen från tobaksprodukter ca 2 miljarder per år.
Siffror: Statens folkhälsoinstitut (2010), Skatteverket (2015), Håll Sverige Rent (2015)
- 33830 **Farliga gifter**
Varje brinnande cigarett är en liten kemisk fabrik som producerar 7 000 olika ämnen. Många av dessa har kända skadeeffekter på människokroppen och ett 60 tal kan orsaka cancer. Detta betyder så klart att fimpen är ett farligt litet skräp. Cigarettfiltret är gjort av cellulosaaacetat, en slags plast. I filtret fastnar tobakens farliga ämnen för att de inte ska nå rökarens lungor, ämnen som även är farliga för naturen, bland annat kadmium som även finns i batterier. Även om filtret tar upp mycket av de farliga
- 33835 gifterna så avlider cirka 5 200 personer varje år i cancersjukdom på grund av rökning. Det är fler liv än trafikolyckor, narkotika och självmord skördar tillsammans.
- 33840 **Nedskräpning**
Dessa fimpar är undantagna från nedskräpningslagen och varje år hamnar ca 1 miljarder fimpar på våra gator och torg, dessa är alltså fulla med gifter som filtret stoppat från att nå människan. Vidare så verkar detta beteende leda till att man också skräpar ner med cigarettpaket som också hamnar högt på nedskräpningslistan.
- 33845 Uppsala kommun har uppskattat att det är tjugo gånger dyrare att plocka upp ett skräp från marken än att det hamnar i papperskorgen. Ju mer skräp på backen, ju lättare att fler slänger skräp där också, och ju skräpigare det blir, desto otryggare blir området.
- 33850 **Nästa steg**
Det är dags att vi politiker tar nästa steg för att minska rökning, passiv rökning och nedskräpningen med giftiga fimpar i samhället. Detta kan man göra genom till exempel förbjuda rökning på flera ställen, ta bort undantaget i nedskräpningslagen eller inför rökfria arbetstider.
- 33855 **Jag/vi yrkar därför:**
att Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på allmän plats, så som perronger, busshållplatser, torg och andra offentliga platser
att Centerpartiet jobbar för att förbjuda rökning på uteserveringar
att Centerpartiet jobbar för att ta bort undantaget gällande fimpar i nedskräpningslagen.
att Centerpartiet jobbar för att öka kostnaderna för tobak så att skatten täcker mer av kostanden för samhället.

- 33860 att Centerpartiet jobbar för att införa rökfri arbetstid i kommuner, landsting, myndigheter och hos andra offentliga arbetsgivare
- att Centerpartiet jobbar för att göra det lättare för privata arbetsgivare att införa rökfria arbetstider.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 33865 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla att-sats: 1,2,3,5,6
- 33870 Att avslå att-sats 4

8.27 Barnmorskeutbildningen

Mattias Danielsson, Sjuhärad

- 33875 Under våren talades det mycket om barnmorskan som vägrade att utföra aborter, och som lyckligtvis förlorade sitt mål mot arbetsgivarna i Arbetsdomstolen. Hon hade dragit arbetsgivarna inför Arbetsdomstolen eftersom hon inte fått jobb då hon av religiösa skäl inte vill utföra bl a abort. Att informera om preventivmedel och att kunna utföra aborter hör till barnmorskans profession. Unga flickor ska inte möta barnmorskor som är negativa till preventivmedel på ungdomsmottagningen och kvinnor ska inte mötas av fördömande när de vill diskutera en abort. En nybliven mamma ska inte utsättas för religiösa påtryckningar under tiden på förlossningsavdelning.
- 33880

- Ett sätt att göra det svårare för personer som vill arbeta som barnmorskor, men inte vill utföra alla professionens arbetsuppgifter, är att förändra examensmålen för barnmorskeexamen, så att en person som inte kan tänka sig att utföra en abort eller är negativt inställd till preventivmedel inte blir godkänd i sin barnmorskeutbildning.
- 33885

Jag/vi yrkar därför:

- Att Centerpartiet ska verka för att examensmålen för barnmorskeexamen förändras för att försvåra för personer som av religiösa skäl inte vill utföra delar av barnmorskors normala arbetsuppgifter.
- 33890

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

33895

8.28 ADHD-diagnoser

Madeleine Andersson, Värmland

Behovsprövning och tillgänglighetsanpassning

- 33900 Antalet ADHD-diagnoser bland barn-och unga har ökat lavinartat och barnläkare Harriet Maler lyfter i Läkartidningen risker med att barn får ADHD-diagnoser på felaktiga grunder. Barn- och ungdomspsykiatri har en mycket hög arbetsbelastning vilket bl.a. resulterat i att det skapats olika köer för att utreda och diagnostisera barn- och unga med misstänkt neuropsykiatrisk problematik. Det finns skräckexempel om diagnos efter en halvtimmes samtal med läkare men inte ens efter en
- 33905 sedvanlig neuropsykiatrisk utredning bestående av en serie samtal och konsultationer råder tillfredsställande tillförlitlighet i diagnostiseringen. Neuropsykiatrisk diagnostisering går till så att man undersöker och kategoriserar symtom och benämner de olika symtomkategorierna med namn, med andra ord, diagnoser. Dessa kategorier säger ingenting om orsaken till symtomen. Vanligtvis inom den medicinska världen är en diagnos en indikator på att man funnit orsaken till symtomen.
- 33910 Det är här det blir oroande då de symtom som kännetecknar exempelvis ADHD även är signifikanta symtom för barn som upplevt trauma, barn vars föräldrar genomgår separation, barn med en analytisk förmåga som inte faller inom normen för teoretisk förmåga och så vidare. Lägg därtill alla samhällsförändringar som påverkat skolan, fritidsaktiviteter, förändringar i familjekonstellationer, kost, fysisk aktivitet och kost, och vi förstår varför det är problematiskt att utröna vad som är vad. Och
- 33915 som om detta inte vore nog så når hjärnans utveckling sitt klimax i tonåren just som hormonerna slår till och vänder upp och ned på tillvaron.

Det är en samhällssanktionerad travesti och ett övergrepp att under dessa förutsättningar stämpla barn med en diagnos som sedan följer dem genom livet. Därtill eventuell medicinering med

33920 stimulantiasubstanser likt amfetamin där vi idag har alldeles för liten kunskap om effekterna på lång sikt.

De system samhället har byggt upp för att tillgänglighetsanpassa och tillgodose behovet av extra resurser för barn är centrerade kring diagnoser varför välmenande föräldrar motas in en byråkratisk värld där de riskerar att få en tillika felaktig som skadlig diagnos till sina barn.

- 33925 Hur kan vi förstå och bemöta dessa svårigheter, effektivisera och uppnå bättre resultat och därmed spara samhället pengar och minimera riskerna som kommer med felmedicinering så väl som stigmatiseringar?

- 33930 Jag/vi yrkar därför:
att neuropsykiatriska diagnoser inte ska ställas medan en person fortfarande befinner sig i utveckling från barn till vuxen.

att individer kan tillgodogöra sig av samhällets vård-,stöd och trygghetssystem utifrån behovsprövning och tillgänglighetsanpassning oberoende av diagnos, och därigenom kunna vara fullvärdiga

33935 samhällsaktörer utifrån sina individuella förutsättningar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

- 33940 ”Behovsprövning och tillgänglighetsanpassning”

Att antalet ADHD diagnoser ökar lavinartat är inget nytt. Det är idag viktigt att få en diagnos, helst så tidigt som möjligt, för att därigenom få det stöd och hjälp från samhället som barnet eller ungdomen behöver.

33945 Det finns ingen klar gräns mellan ADHD och normal utveckling. Det är bättre att identifiera barn i riskzonen utan att ställa en formell diagnos och hitta och ge hjälp som är anpassat till barnet. Vi tycker att motionärernas intentioner att lyfta frågan är viktig och instämmer i motionärens yrkande.

8.29 BOT-avdrag

Martina Johansson, Mattias Claesson, Sörmland

33950

Vi tror på varje människas förmåga att bestämma över sitt liv. Därför måste vi ge alla människor samma möjligheter. Många människor har hamnat i situationer där de behöver förändra sitt sätt att leva för att öka möjligheten till att leva ett mer friskt liv. Det handlar till exempel om att komma igång med träning, få tillgång till samtal vid olika livskriser, få möjlighet till kostrådgivning med mera. . I det fall en person inte sköter sin hälsa kan det leda till stora kostnader för sjukvården.

33955

Varje människa har ett eget ansvar för sin hälsa, men av olika anledningar startas denna ansvarsprocess sent, ibland för sent. Det är mycket som behöver förändras och en person kan kanske redan vara sjukskriven eller i arbetslöshet med begränsat ekonomiskt utrymme.

33960

Personer som har en anställning har ofta tillgång till företagshälsovård och friskvårdsbidrag som kan hjälpa dem en bit på vägen. Men de som inte har någon anställning står även utanför friskvårdsbidraget.

33965

Genom ett BOT avdrag får vi möjlighet att förbättra vår hälsa. BOT avdraget ger alla myndiga människor möjlighet att ta ansvar för sin egen hälsa. Att kunna göra avdrag för olika hälsofrämjande tjänster, kommer även de som står utanför arbetsmarknaden tillgång till denna typ av tjänster. De områden vi syftar på är Rådgivning och fysisk träning med Personlig tränare, Kostrådgivning i syfte att förebygga ohälsa, Massage och andra manuella terapier samt Samtalsterapi.

33970

Svensk hälso- och sjukvård vårdar många livsstilsrelaterade sjukdomar. Detta tar kraft från det förebyggande arbetet som även ingår i uppdraget. Forskning och olika undersökningar visar att den psykiska ohälsan ökar och innebär i förlängningen att hälso- och sjukvården kommer få ökade behov inom psykiatri och minskar möjligheten till det förebyggande arbetet.

33975

Genom att inför ett BOT - avdrag får fler möjligheten att ta ansvar för sin hälsa och förändra sina levnadsvanor. Detta minskar behovet av sjukvård som beror på människors levnadsvanor och hälso- och sjukvården kan istället rikta in sig på de som har svårare sjukdomar.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att undersöka möjligheten att införa ett BOT avdrag för att främja det egna ansvaret för hälsan.

33980

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall till motionen

33985

8.30 Förbättrad folkhälsa

Kent Ivarsson, Stockholms län

- 33990 Fetma kan ofta ge upphov till allvarliga folkhälsoproblem och bidrar till utvecklingen av en rad livsstilssjukdomar, som diabetes, högt blodtryck, hjärtinfarkter, belastningsskador, ökad cancerrisk mm. Samhällskostnaden för denna oönskade utveckling är 13 miljarder/år. Därtill kommer det lidande som drabbar individen. Folksjukdomar drabbar ojämlikt, värst drabbas socio-ekonomiskt utsatta grupper.
- 33995 Ett komplicerat samspel mellan individuella förutsättningar och sociala villkor påverkar hälsoutvecklingen. Livsstilen är av stor betydelse för hälsan. Hälsosamma matvanor (bl.a. mera grönsaker samt mindre socker och rött kött) och mer fysisk aktivitet minskar risken att drabbas. Samhället å sin sida kan genom klok planering underlätta goda levnadsvanor i befolkningen. Forskning visar att 30 procent av alla cancerfall kan förebyggas med rätt kost, fysisk aktivitet och normal vikt och exempelvis innebära att behovet av riskfyllda gastric bypass-operationer kan reduceras (idag ca 8000 per år). Framgångsrika preventionsinsatser kan också påtagligt minska dagens mycket omfattande läkemedelsförskrivning.
- 34000
- 34005 Också människokroppen behöver energibalans. Det som intas måste förbrännas. I annat fall uppstår problem. Hög sockerkonsumtion och sockerberoende är viktiga orsaker till övervikt och fetma. Ett högt sockerintag via bl.a. energidrycker utsätter kroppen för ett kraftigt pendlande blodsocker under dygnet. Det, i sin tur, ökar insulinutsöndringen vilket påverkar ämnesomsättningen negativt och ökar risken för bland annat typ-2-diabetes och fetma i unga år.
- 34010 Cirka 800 000 svenskar lider av fetma, motsvarande 14 procent av alla i åldern 16-84 år. Varannan man och var tredje kvinna bedöms vara överviktig. Ökningstakten är snabbast i åldersgruppen 25-44 år där fetma har femdubblats bland kvinnor och tredubblats bland män. Var fjärde tioåring väger för mycket.
- 34015 Kroppen är ingen bank där överskottet förräntas. I stället är det tvärtom – överskott ger nya problem. Därför måste ett nytt synsätt också tillämpas i praktiken. Livsmedelsrekommendationer behöver revideras så att profilen blir mer hälsofrämjande. Trots att fettsnåla livsmedel funnits på marknaden i decennier är andelen överviktiga högre än någonsin. Därför är det värdefullt att WHO och Livsmedelsverket justerat sina rekommendationer ifråga om fettintag och intag av raffinerat socker.
- 34020 Detta måste implementeras i livsmedelsindustri, handel och restaurangbransch. Vidare är det synnerligen angeläget att samhället vidtar mer aktiva åtgärder som underlättar för individen att leva mer hälsosamt. Genom att vända trenden är det möjligt att på sikt spara in på sjukvårdskostnader och mänskligt lidande. Ett välfungerande förebyggande hälsoarbete på nationell och regional nivå är en viktig grundsten för att bygga en långsiktig hållbar välfärd i Sverige. Insatser
- 34025 behövs idag inom framför allt området kroniska sjukdomar (framför allt hjärtinfarkter, slaganfall, diabetes, cancer, kroniska lungsjukdomar).
- Hälso- och sjukvården är en av samhällets viktigaste verktyg för att ge individuellt stöd att främja hälsan. Vården möter människor i livets olika skeden, från mödra- (MVC), barna- (BVC) och skolhälsovård, till vårdcentralinsatser och äldreomsorg. Man kan se primärvården som en av samhällets viktigaste förebyggande strukturer. Mödra- och barnhälsovården erbjuder idag ett generellt stöd. Däremot finns i ett nationellt perspektiv inga motsvarande insatser för stöd gentemot den vuxna befolkningen. En undersökning från Socialstyrelsen (2009) visar att 90 % av befolkningen vill diskutera levnadsvanor och hälsofrämjande insatser med hälso- och sjukvården, medan endast 30 % av
- 34035 de som söker vård uppger att så skett.

- 34040 Det finns dock län, exempelvis Västerbotten och Jönköping, som på egen del utvecklat modeller i detta avseende. Västerbottens läns landsting har sedan 1980-talet genomfört hälsoundersökningar där länets samtliga 40-, 50- och 60-åringar inbjudits. Längd och vikt liksom en rad blodparametrar följs upp med en aktiv hälsodialog där deltagare och distriktssköterska tillsammans bedömer läge och eventuella behov av ytterligare insatser/remitteringar vid avvikande resultat. Resultaten i Västerbotten är mycket lovande. Under perioden 1990-2007 minskade dödligheten med 10 % i de aktuella åldrarna, jämfört med motsvarande åldrar i Sverige och med hela 33% om gruppen som deltog i hälsoundersökningarna jämförs med motsvarande åldrar nationellt! Resultaten illustrerar potentialen ett "friskvårdstänk" implementeras i hela vårdkedjan.
- 34045 I Västerbotten ingår preventionsprogrammet i primärvårdens ordinarie uppdrag, understött av ett särskilt ersättningssystem som finansieras i form av investeringsmedel. Hälsoundersökningarna utförs av distriktssköterskor vid varje hälsocentral. Mätningar som blodtryck, blodsocker/glukosbelastning, blodfetter, vikt, längd, midjeomfång kombinerat med uppgifter om deltagarnas socio-ekonomiska status, självrapporterade hälsa, sociala stöd, livsstil (matvanor, alkoholintag, rökning, fysisk aktivitet) samt hereditet för kardiovaskulär sjukdom och diabetes och alla länsbor i aktuell åldersgrupp inbjuds igen med 10 års mellanrum. Utvärderingar visar alltså att arbetssättet har en betydande preventiv potential och ger människor evidensbaserad kunskap om hur hälsan främjas och kroniska sjukdomar förebyggs.
- 34055 Jag/vi yrkar därför:
att ett nationellt program för breda hälsofrämjande insatser som fokuserar på goda matvanor, fysisk aktivitet, tobaksfrihet och måttfulla alkoholvanor utvecklas, som ger individen stöd aktivt att påverka och främja sina levnadsvanor och därmed minska sin risk för kroniska sjukdomar.
- 34060 att programmet implementeras på regional nivå där investeringsmedel från landstingens/regionernas sjukvårdsbudgetar ökad utsträckning allokeras till förebyggande åtgärder.

att det i primärvårdens uppdrag också ingår att erbjuda individuella hälsodialoger till samtliga medborgare i särskilda årsklasser för att förebygga och i tid upptäcka sjukdomar utifrån modeller som utvecklats i bl.a. Västerbottens och Jönköpings län.
- 34065 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
- 34070 Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att att-sats 1,2 anses besvarade
Att bifalla att-sats 3
Att utreda frågan om en nationell modell där investeringsmedel kan användas i landsting/region sjukvårdsbudget att användas till sjukdomsförebyggande åtgärder.
- 34075

8.31 Hälsoundersökningar

Birte Sandberg, Skåne

- 34080 I Västerbotten pågår sedan över 30 år tillbaka ett interventionsprogram med hälsokontroller, analys och hälsosamtal som går under namnet Västerbottens hälsoundersökningar (VHU). En forskningsstudie från 2015 visar nu att hälsoundersökningarna minska hjärt- och kärl dödligheten men också en minskad dödlighet i många andra sjukdomar. Dödligheten var knappt 10 procent lägre än förväntat under perioden 1990-2006. Det motsvarar 587 dödsfall som förebyggts genom hälsoundersökningarna.
- 34085 Socialstyrelsen har gett ut Nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder som nu är under utvärdering. Även om visst arbete redan görs så måste vi nu intensifiera det förebyggande arbetet i Sverige.
- 34090 Vårdcentralerna bör ges en större möjlighet att jobba med livsstilsfrågor. Sjukvårdens personal har kunskap om både förebyggande och behandlande insatser och måste i större utsträckning använda denna kunskap till att motivera patienterna till att ta ett större ansvar för sin egen hälsa och livsstil. Hälsoundersökningar enligt VHU syftar inte främst till att söka sjukdomar. Istället ger det människor kunskap och motivation att på egen hand förebygga olika livsstilssjukdomar. Att primärvården och dess hälsoundersökningar står för kontinuiteten är en viktig orsak till att Västerbottenssatsningen blivit så långvarig.
- 34095
- 34100 Därför anser vi att invånarna i hela landet ska erbjudas en hälsoundersökning likt Västerbottens hälsoundersökningar med ungefär 10 års mellanrum för genomgång av sin hälsostatus och med handfasta råd för att nå bättre hälsa.
- Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att införa hälsoundersökningar likt Västerbottensmodellen i hela landet.
- 34105 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

8.32 Friskvård och hälsoundersökningar

34110 *Stefan Hanna, Uppsala*

Sverige har en demografisk utmaning med allt fler +80 åringar och allt fler multisjuka som är mycket omsorgs- och vårdkrävande. Det är viktigt att försöka stimulera människor till friska liv för att den enskildes liv ska bli så positivt som möjligt och kostnaderna för omsorg och vård så låga som möjligt.

34115 Det bästa sättet att minska omsorgs- och vårdkostnaderna är att införa regelbundna hälsoundersökningar där problem tidigt kan identifieras och goda förbättringsråd för ett långt och friskt liv kan ges. Kostnaderna för liknande förebyggande insatser, som till stor del kan industrialiseras och automatiseras, är mycket lägre än kostnaderna för att under en längre tid ge mycket omsorg och vård. Ett liknande erbjudande är därför mycket värdefullt för den enskilde och för samhället i stort.

34120 Provtagningen bör inriktas på några standardprover. Utifrån provsvaren kan personer som deltagit i hälsoundersökningen själva gå in och ta del av sina provsvar och utifrån svaren också få förslag på hur man till exempel kan sänka ett för högt kolesterolvärde. Om något allvarligt identifieras SKA personen skyndsamt kallas till ett nytt prov. Om den negativa avvikelsen finns kvar ska berörd person skyndsamt kallas till ett personligt möte med relevant vårdpersonal.

34125 Jag/vi yrkar därför:

Att lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar år då invånare fyller 55, 60 och 65.

Att bashälsoundersökning är frivillig och erbjuds till en starkt subventionerad kostnad.

34130 Att erbjudandet förutsätter att invånaren själv fyller i en hälsorapport, besöker ett provlabb och själv tar del av provresultatet med generella rekommendationer för ökat välbefinnande.

Att person med provsvar som kräver uppföljning personligen kontaktas av relevant vårdpersonal.

att lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar vid minst två lämpliga tidpunkter i vuxen ålder.

34135 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

34140 att lagstifta om en skyldighet för berörda verksamheter att erbjuda hälsoundersökningar vid minst två lämpliga tidpunkter i vuxen ålder,

att uppdraga till Centerpartiets regiongrupp att ta initiativ i enlighet med motionens inriktning, samt att anse motionen besvarad.

Motionen tar upp en viktig del i att förebygga sjukdom är att få människor att ta ansvar för sin egen hälsa genom att till exempel äta bra, motioner, hålla nere alkoholkonsumtion och avstå från tobak.

34145 Motionen pekar också ut de möjligheter som ny teknik förhoppningsvis kan ge. Hälsokontroller eller hälsosamtal bör kunna ge positiva effekter, inte minst för äldre. Centerpartiet har som inriktning att införa hälsosamtal för 40-, 50- och 60-åringar med Västerbottens modell som förebild.

34150 För alla typer av offentligt finansierad eller subventionerad vård gäller det att hitta rätt balans mellan kostnader och nytta. Det är långtifrån säkert att motionens förslag om en lagstiftad skyldighet att erbjuda hälsoundersökningar med fem års intervall vid åldrarna 55, 60 och 65 är väl avvägt.

En stor utmaning för att få detta att fungera är resurser, framför allt när det gäller personal. Det är redan idag brist på personal och verksamheten inom primärvården upprätthålls på många håll delvis av inhyrd personal. I det läget är det självklart svårt att prioritera hälsoundersökningar framför patienter

34155 som är sjuka eller har symptom.

8.33 Förbättrad folkhälsa

Göran Råsmar och Ellinor Moberg, Stockholms Stad

- 34160 Bakgrund
Fetma leder ofta till allvarliga folkhälsoproblem, livsstilssjukdomar, som diabetes, högt blodtryck, hjärtinfarkter, belastningsskador, ökad cancerrisk mm. Samhällskostnaden för denna oönskade utveckling är 13 miljarder/år. Därtill kommer det lidande som drabbar individen. Folkhälsosjukdomar drabbar ojämlikt, värst drabbas personer i socio-ekonomiskt svaga områden.
- 34165 I Sverige dricker vi fyra gånger så mycket läsk som för 50 år sedan. Intaget av energidrycker och godis har också ökat dramatiskt. 15–25 % av energin i maten till barn kommer från läsk, saft, godis, kakor och kex. I åldrarna 10-18 år konsumerar ungdomarna varje månad ca 7 liter energidryck, 5 liter läsk och 1,5 kg godis. Detta medför högt sockerintag och ger ett kraftigt pendlande blodsocker under dygnet. Det ökar insulinutsöndringen, påverkar ämnesomsättningen negativt och ökar risken för bland annat typ-2-diabetes och fetma i unga år.
- 34170 Följden blir ett sockerberoende som är den viktigaste orsaken till ökad fetma. Cirka 800 000 svenskar lider av fetma, motsvarande 14 procent av alla 16-84 år (62 % i USA).
Varannan man och var tredje kvinna bedöms vara överviktig. Ökningstakten är snabbast i åldersgruppen 25-44 år där fetma har femdubblats bland kvinnor och tredubblats bland män. Var fjärde tioåring väger för mycket.
- 34180 Hälsosamma matvanor (bl a mera grönsaker samt mindre socker) och mer fysisk aktivitet minskar risken att få livsstilssjukdomar. 30 procent av alla cancerfall kan förebyggas med rätt kost, fysisk aktivitet och normal vikt. Man slipper riskfyllda gastric bypassoperationer (idag ca 8000 per år). Likaså kan mängden mediciner som t ex insulin reduceras eller helt tas bort.
Ett relativt nytt rön är att kosten, specifikt socker och andra högraffinerade och lättsmälta kolhydrater, spelar en mycket större roll än rörelse och motion som orsak till övervikt. En omprövning av fetthaltens betydelse för övervikt i våra livsmedel är också på gång. 50 års lansering av fettsnåla produkter har inte haft någon stor effekt, andelen överviktiga är högre än någonsin. WHO och Livsmedelsverket har nu justerat sina rekommendationer genom ett balanserat fettintaget mellan 25 – 40% av totala energiintaget och sänkt andelen av rent, raffinerat socker till 10% av det totala. Detta måste nu implementeras i livsmedelsindustri, handel och restaurangbransch.
- 34185 Det finns därför goda skäl för samhället att söka vända trenden och på sikt spara in på sjukvårdskostnader och mänskligt lidande. Ett välfungerande förebyggande hälsoarbete på nationell och regional nivå är en viktig grundsten för att bygga en långsiktig hållbar välfärd i Sverige. Detta saknas idag inom de flesta sjukdomsområden.
- 34190 Vi yrkar på att Centerpartiet verkar för följande hälsofrämjande åtgärder:
Ett övergripande, väl fungerande friskvårdsarbete inom hela vårdområdet förebygger sjukdom. Vården möter människor inom mödra- (MVC), barna- (BVC) och skolhälsovård, vårdcentral och äldreomsorg. En undersökning från Socialstyrelsen (2009) visar att 90 % av befolkning vill diskutera levnadsvanor och hälsofrämjande insatser, men att endast 30 % av de som söker vård uppger att det skett. Stärk kunskapen om livsstil och hälsa och implementera ett friskvårdstänk i hela vårdkedjan.
- 34200 Staten och regionerna/landstingen bör informera medborgarna om hälsoriskerna med läsk, energidrycker, godis och sockerrika livsmedel via riktade kampanjer. Det kommer att öka kunskapen om det vi bör välja och välja bort för att minska risken för olika sjukdomar. Medel från sjukvårdsbudgeten bör därför i ökad utsträckning allokeras till förebyggande åtgärder. Vi kan i längden inte undanhålla människor evidensbaserad kunskap om hur man förebygger
- 34205 livsstilssjukdomar.

Västerbottens läns landsting genomför hälsoundersökningar för 40-, 50- och 60-åringar. Längd och vikt liksom en rad blodparametrar följs upp med aktiv rådgivning av läkare eller sjuksköterska. Resultaten i Västerbotten är mycket lovande, bl a en tredjedel färre hjärtinfarkter. Det borde ligga i primärvårdens uppdrag att erbjuda breda hälsokontroller till samtliga medborgare för att förebygga och i tid upptäcka sjukdomar. Vi föreslår att några vårdcentraler i länet, med utökad budget och förstärkt kompetens, får agera piloter för att hitta bra angreppssätt.
- möjliga åtgärder att minska sockerhalten på drycker och utvalda livsmedel med högt sockerinnehåll t ex varningstexter och skatter mm., i likhet med alkohol och tobak, i syfte att förbättra folkhälsan.

Det behövs ökad undervisning i kost, hälsa och konsumentkunskap i skolan. Ämnet saknas helt på gymnasienivå och är skolans minsta ämne (knappt 1 % av utbildningstiden i timmar) på grundskolenivå. Att utbilda i kopplingen mellan bra matvanor, livsstil och hälsa är angeläget. Dagens konsumenter behöver mer kunskap för att göra hälsomässigt bra val i det stora utbudet av varor och tjänster.

Jag/vi yrkar därför:

Att förstärka det förebyggande arbetet i befintliga vårdenheter

Att satsa på bred samhällsinformation om kost och hälsa

Att satsa på bred samhällsinformation om kost och hälsa

Att utreda olika möjligheter att minska sockerhalten

Att införa mera konsumentkunskap i skolan

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beslut:

Att bifalla motionens först och tredje att-satser.

Att anse motionens andra att-sats besvarad.

Att avslå motionens fjärde och femte att-satser.

8.34 FYR-avdrag

Jörgen Dyssvold, Stockholms Stad

34240

PROBLEM:

Enligt Folkhälsomyndigheten dör fler än 10 000 människor i Sverige varje år för tidigt till följd av ohälsosamma levnadsvanor. Enligt Försäkringskassans prognoser kommer kostnaden för sjukpenning 2010–2020 mer än ha fördubblats.

34245

WHO:s senaste statistik för Sverige visar att livsstilssjukdomar toppar ohälsolistan och forskning visar att levnadsvanor i hög grad bidrar till att allt fler insjuknar i livsstilsrelaterade sjukdomar.

Fysisk inaktivitet är i dag den fjärde vanligaste dödsorsaken i världen. De senaste åren har forskningen också visat på ett tydligt samband mellan fysisk aktivitet och psykisk hälsa.

34250

Sett till de negativa effekterna av ohälsa, för individ men också samhälle och arbetsgivare, borde samhället uppmuntra all form av fysisk aktivitet och andra initiativ som en individ tar för en bättre livsstil.

34255

Så är inte fallet idag. Den som exempelvis tar förebyggande hjälp av en personlig tränare eller går till en KBT-terapeut för att lära sig att bättre hantera stress får själv stå för hela kostnaden.

Det friskvårdsbidrag som arbetsgivare kan erbjuda är också starkt begränsat vad gäller både beloppsgräns och typer av aktiviteter. Skatteverket beskriver det själva som att det ska avgränsas till ”motion och annan friskvård av enklare slag och mindre värde”.

34260

LÖSNING:

Genom ett FYR-avdrag (Fysisk aktivitet & rehabilitering) skulle samhället belöna initiativ till fysisk aktivitet. Genom FYR skulle samhället också betona individens eget ansvar för sin hälsa genom att belöna den som gör goda livsstilsval.

34265

Ett FYR-avdrag kan fungera på samma sätt som ROT och RUT där den som köper tjänster inom fysisk aktivitet och rehabilitering bara betalar halva kostnaden, upp till en viss beloppsgräns. Ett FYR-bidrag bör begränsas till tjänster och inte omfatta utrustning då det skulle medföra problem med gränsdragning. I övrigt kan man utgå ifrån de gränsdragningar Skatteverket gör vad gäller friskvårdsbidrag.

34270

FYR-avdrag bör dock också kunna göras för förebyggande aktiviteter, t ex via en personlig tränare som lägger upp program för kost och motion eller förebyggande KBT för att hantera stress som ännu inte utvecklats till sjukdom.

34275

Jag/vi yrkar därför:

Att effekterna av ett FYR-avdrag bör utredas, kostnaderna för ett sådant beräknas och en finansiering identifieras.

34280

Att om man ser effekterna vara mer positiva än negativa, ett FYR-avdrag bör presenteras och genomföras.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

34285

Yttrande från distriktet:

Beslut: Att avslå motionen.

8.35 Vårdpersonalens löner

Eva Runesson, Blekinge

- 34290 Orättvisa löner biter sig fast i vårt samhälle. Jouravtalet är både föråldrat och omodernt och är därmed inte anpassat för den moderna professionella yrkesrollen. Nu är det på tiden, att förbättra villkoren och därigenom höja statusen för vård och omsorgsyркиen.
- 34295 Politiken måste ta sitt ansvar, både som arbetsgivare och beslutsfattare, för rättvisa och jämställda löner, men framför allt att ge alla anställda lön för den tid de är på arbetet. Det måste till en förändring. Den offentliga arbetsgivaren ska vara en förebild.
- 34300 Jourtimmarna ingår inte i tjänstgöringsgraden
Med några få undantag är nuvarande jouravtal inte anpassat för den professionella yrkesrollen, många har nattjour i sin tjänst. Nattjouren är schemalagd tid på arbetsplatsen och varje journatt kan innefatta upp till tio timmar jour, där hälften av timmarna inte räknas in i tjänstgöringsgraden. Om verksamheten tillåter, kan personalen vila eller sova, men måste arbeta så snart brukare/ verksamheten så kräver. När man arbetar under jouravtalet ska man ha tillgång till ett jourrum, men i många fall tvingas personalen ligga på brukarens soffa i närheten av sin brukare.
- 34305 Lön utbetalas således för halva jourtiden, och för resterande tid betalas en väldigt låg ersättning, 34 kr per timme på vardagar och 69 kr per timme under helg. Samma ersättning gäller även under storhelger som jul, nyår, påsk och midsommar. Praxis vid heltid är 2 journätter per vecka.
Detta innebär att en heltidstjänst inkl jour, gör att personalen är schemalagd på arbetsplatsen 1 vecka per månad med enbart jourersättning. I praktiken innebär det att personalen (utöver sin heltidstjänst) är i tjänst 40 timmar per månad, som inte räknas in i tjänstgöringsgraden. ”Med jour avses att arbetstagaren utöver fastställd ordinarie arbetstid står till arbetsgivarens förfogande på arbetsstället för att vid behov omedelbart kunna utföra arbete”.
- 34310 För att skapa ett hållbart arbetsliv bör kommuner och landsting uppmanas att se över och rätta till arbetsförhållandena inom vård och omsorg. Det är inte längre acceptabelt att gömma sig från ansvaret genom att hänvisa till avtal.
- 34320 Jag/vi yrkar därför:
Att all schemalagd arbetstid ska räknas in i tjänstgöringsgraden

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 34325 Yttrande från distriktet:
Svar på motion om orättvisa löner.
Det är angeläget att höja tempot, i arbetet för jämställda och orättvisa löner. Kommuner och landsting kan använda sig av lönekartläggningar. Om orättvisor finns i jourersättningssystemet, lyfts det till förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter, eftersom jourersättningar regleras av arbetsmarknadens parter via kollektivavtal.
- 34330 Motionen tar upp ett antal detaljfrågor som hanteras av arbetsmarknadens parter. Här ska inte politiken blanda sig i. Däremot är det viktigt att vi har ett hållbart arbetsliv och att yrken inom vård och omsorg får högre status, så att fler väljer vårdutbildningar. Allt för att klara vår framtida välfärd.
Distriktsstyrelsen yrkar:
Att Centerpartiet arbetar för jämställda och rättvisa löner
- 34335 Att insatser genomförs för att höja statusen för vård och omsorgsyркиen”
Att motionen i övrigt anses besvarad

Att motionen vidarebefordras till Centerpartiets Partistämma

8.36 Sjuksköterskors specialistutbildning

34340 *Edwin Gines, Stockholm Läns*

Enligt Centerpartiets politik borde sjuksköterskornas specialistutbildning utformas på samma sätt som läkarnas AT-utbildning. Sjuksköterskor och läkare har olika typer av utbildning och det är inte säkert att det kan fungera bra för sjuksköterskor.

34345

Det som har redan börjat att fungera på olika landstinget är vårdförbundets modell som kallas akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor, AST.

Vårdförbundet beskriver sin modell på sin hemsida:

34350

Modellen innebär att sjuksköterska kan söka utbildningsanställning med full lön och villkor enligt kollektivavtal. AST innebär att arbetsgivaren inrättar utbildningsanställningar som sjuksköterskan kan söka när den vill utbilda dig till specialistsjuksköterska.

34355

Villkoren för AST kan se lite olika ut hos olika arbetsgivare. Men följande villkor är lika för alla utbildningsanställningar enligt AST.

- AST är en tillsvidareanställning (utbildningsanställning med full lön)
- Det rådande kollektivavtalet på arbetsplatsen gäller. Det innebär till exempel att anställningen ingår i den årliga löneöversynen och att de allmänna anställningsvillkoren t ex, semester, ledigheter, övertid osv tas ut enligt gällande kollektivavtal.

34360

- Tjänsten är heltid och innehåller både studier och kliniskt arbete. Hur studiedelen och delen kliniskt arbete läggs upp kan variera, men Just nu har många sjuksköterskor börjat att specialisera sig och det är bra för vården. Sverige vinner om det har tillräckliga specialiserade sjuksköterskor. Det kan leda till att behålla öppna specialiserade vårdplatser på sommaren och säkerställa patientsäkerheten. utbildningen är en del av anställningen. Även studietakten kan variera.

34365

- Med AST förbinder sjuksköterskan inte att jobba hos arbetsgivarna en viss tid efter utbildningens slut.

Jag/vi yrkar därför:

34370

att centerpartiet ska införa i sin politik vårdförbundets modell som är mer anpassad för sjuksköterskor.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

34375

8.37 Fungerande sjukvård

Lilian Kristiansson Birgitta Larsson

Patrik Renström, Västragötaland västra

- 34380 Tio procent av landets vårdavdelningar är stängda (jan2017) i första hand på grund av sjuksköterskebrist.
- 34385 Bristssituationen beror till stor del på att alltför många nyutbildade sjuksköterskor lämnar yrket efter kort tid. Läget är ännu sämre när det gäller bristen på specialistsköterskor. Sjuksköterskor är nog de sämst betalade akademikerna i förhållande till utbildningens längd och det ansvar som åvilar dem. Lönen ökar heller inte i bristssituationen – tvärt om går landstingen samman i lönekarteller som sätter gemensamma ingångslöner. Det lönar sig också dåligt att vidareutbilda sig till specialistsköterska. Det förekommer till och med att sjuksköterskor som vidareutbildat sig får sänkt lön.
- 34390 Lösningen på den akuta sköterskebristen har blivit att ta in stafettsköterskor, något som både SKL och de fasta sjuksköterskorna upplever som ett problem.
- 34395 För många sjuksköterskor har möjligheten att välja en annan arbetsgivare, utomlands eller inom den privata vården, varit en akut räddning för att bli kvar i yrket. Men eftersom de stora sjukhusen behöver ha en i huvudsak fast personal behöver vi som politiker ta ett ansvar för att lösa situationen. Skatteutjämnningssystemet, samarbetet via SKL och olika gemensamma avtal medför en låsning och att situationen måste ändras i hela landet i en gemensam plan. Utöver det behöver systemen reformeras, låsningarna tas bort. Förenklat uttryckt, så ska skatteutjämnningar ske med hänsyn tagen till om kommunen har rätt löneläge för sin personal. Utan den förändringen blir det alltid lönsamt att underbetala sin personal för att hålla budget och i princip omöjligt att gå före och höja lönen.
- 34400 Politiken ska inte lägga sig i lönesamtal, men vi har samtidigt ett ansvar att få sjukvården att fungera och i det här fallet kan det troligtvis bara uppnås genom att justera löneläget. Eftersom det handlar om gigantiska summor kan detta inte göras i ett steg, därför föreslår vi en plan som utgår från att man i första hand justerar de redan anställdas löner för att kunna nyanställa och vidareutbilda personal utan att hamna i en omvänd lönetrappa. Eftersom det rör sig om så stora belopp måste hänsyn tas till skattesystemet så att det orkar finansiera reformen.
- 34405 Jag/vi yrkar därför:
att en objektiv värdering görs av vad som är rätt lönenivå för sjuksköterskor utifrån den utbildning och det ansvar de har. Det är viktigt att den utvärderingen görs utifrån en jämlik lön mellan kvinnor och män på hela den svenska arbetsmarknaden för akademiker.
att skatteutjämnningssystemet och jämförelsesystemen mellan landstingen görs om så att det inte lönar sig att underbetala personalen.
att vidareutbildningen av sköterskor i specialistdiscipliner kan ske som en del i tjänsten
- 34415 att en gemensam nationell plan tas för att inom kortast möjligaste tid justera sjuksköterskornas löner till en jämlik lönenivå, dvs lön som om de vore män i lika ansvarsfulla jobb med lika lång utbildning.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 34420 Inget yttrande insänt från distriktet

8.38 Förmånscykel

Ann-Christin L Frickner, Stockholms län

- 34425 Vi vet att klimatpåverkan är en ödesfråga för framtiden. För att möjliggöra mer miljöbra och hälsofrämjande insatser utanför arbetstid föreslås att Centerpartiet regionalt och nationellt verkar för att anställda i offentlig verksamhet erbjuds förmånscykel genom sin anställning. Det främjar både hälsa och miljö är positivt.
- 34430 Ett paket med förmånscykel ska innefatta garantiservice, vinterdäck och valfrihet finnas att välja el- eller vanlig cykel. Nacka kommun har genomfört förmånscykel som referens:
https://www.lanhempc.se/nacka/dokument/64301_broschyr.pdf
- Jag/vi yrkar därför:
- 34435 att Centerpartiet regionalt och nationellt verkar för att anställda i offentlig verksamhet erbjuds förmånscykel genom sin anställning vilket främjar hälsa och miljö positivt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 34440 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen och skicka den till partistämman

34445 **8.39 Prostatacancer**

Kristina Lundgren, Dalarna

Idag upptäcks allt fler fall av prostatacancer alltför sent. Jag tycker att alla män bör få gå och kontrollera att dom inte har den här cancerformen likväl som kvinnor får gå på mammografi.

34450 Kontrollerna bör starta vid ca 40 år och fortsätta upp i åren. Tidiga undersökningar spar både pengar för samhället och mycket lidande för den enskilde.

Jag/vi yrkar därför:

att män får en kontroll av prostatan liknande den för mammografin från 40 år

34455 att efter 65 år ska kontrollen för både mammografi och prostata vara kostnadsfri

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

34460 Dalarnas distriktsstämma BESLUTADE
att bifalla motionen

8.40 Vaccinmot HPV

Pernilla Berlin, Skåne

34465

Idag erbjuds alla flickor statsfinansierat vaccin mot humant papillon-virus (HPV) med den generella motiveringen att viruset ligger bakom utvecklingen av livmoderhalscancer. HPV kan emellertid även orsaka tonsill-cancer, analcancer och peniscancer. Socialstyrelsen håller enligt uppgift för närvarande på att utreda om även pojkar ska erbjudas vaccinet. Anledningen till varför endast flickor erbjuds vaccin sägs vara att pojkar ändå skyddas i andra hand genom att flickor vaccineras. Det argumentet avslöjar en fullkomlig jämställdhetsblindhet ur liberalfeministiskt perspektiv.

34470

34475

Det måste här noteras att vaccinet verkar erbjudas mot en hetero stereotyp bakgrund. Unga personer oavsett kön, könsidentitet, sexuell läggning ägnar sig åt diverse typer av sexuella kontakter och aktiviteter. Man kan gissa att tillgången till Internet (både information, kunskap och pornografi mm) inspirerar till detta, men det är en annan diskussion. Faktum är att t.ex. analsex och oralsex inte är ovanligt bland människor som är sexuellt aktiva, oavsett ålder, etnicitet, religion, politisk åskådning, kön eller sexuell läggning.

34480

I tillägg, vad gäller den ekonomiska kostnaden för att erbjuda vaccinet torde det, som det brukar göra, löna sig att förebygga sjukdom istället för att invänta och betala för konsekvenserna av cancerfall om 20-30 år. Enligt uppgift vaccinerar även Norge, Australien och Holland pojkar.

34485

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet bevakar utredningen om det statliga vaccineringsprogrammet och bidrar till att säkerställa att barn oavsett kön eller sexuell läggning får lika tillgång till statsfinansierat vaccin mot HPV.

att vuxna i hela samhället sakligt och tydligt informeras om möjligheten att vaccinera sig mot HPV.

att Centerpartiet inkluderar finansieringen av vaccinering i kommande budgetförslag.

34490

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

34495 **8.41 Obligatorisk vaccination**

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala

34500 Arbetet med att skydda befolkningen från pandemier, det vill säga allvarliga sjukdomar som sprider sig snabbt bland befolkningen, är väldigt viktigt. Längre var Sverige mycket framgångsrikt i detta hälsofrämjande arbete genom vaccinationsprogram med fokus på barn. De flesta av oss har själva blivit vaccinerade mot många av de tidigare allvarliga sjukdomar som utrotades i Sverige. Sedan en tid kommer väldigt många nya invånare till Sverige. Många av dessa människor kommer från länder som har en väldigt mycket lägre levnadsstandard än den svenska och där det finns gott om allvarliga sjukdomar kvar som vi tidigare blivit av med. Många av dessa människor saknar de vaccinationer som för oss varit självklara. Allt fler människor reser också till länder där de sjukdomar vi blivit av med finns kvar.

34510 I samband med att människor söker asyl i Sverige genomgår de också hälsoundersökningar där syftet bland annat är att identifiera eventuella smittor. Det är bra. Samtidigt har vi haft allt mer incidenter där allvarlig smittspridning ägt rum bland annat kopplat till TBC. Många som kommer till Sverige och åberopar asylskäl litar inte på myndigheter och vägrar att vaccinera sig. I praktiken innebär det att vi får ett allt sämre flockskydd för människor som lever i Sverige om allt fler invånare inte är vaccinerade mot till exempel påssjuka, mässling etc.

34515 Jag/vi yrkar därför:
Att det ska vara obligatoriskt för asylsökande att ta samma vaccin som svenska barn får under sina första år.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

34520 Yttrande från distriktet:
att bifalla motionens syfte.
Motionärerna lyfter en folkhälsoaspekt som i och med globaliseringen och flyktingkrisen blivit allt mer aktuell. Det finns all anledning att skydda både våra nya och gamla medborgare från farliga sjukdomar. Men precis som när det gäller vaccinering till barn så kan vi inte tvinga någon att vaccinera sig, däremot starkt rekommendera.
34525 Information är synnerligen viktigt i det här sammanhanget, inte minst då många av de som kommer till Sverige är avvaktande gentemot myndigheter.

34530 **8.42 Organdonation**

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Mats Olsén, Uppsala

Idag har Sverige ett regelverk som bygger på att enskilda invånare/medborgare aktivt måste ta ställning till att deras organ får användas för att rädda livet på eller hjälpa andra människor till ett bättre liv genom transplantation. Frankrike har sedan årsskiftet, med stor framgång och glädje för många människor, angripit bristen på organ för transplantationer med en lagändring som innebär att den avlidnes samtycke till organdonation förutsätts och blir huvudregel. Lagändringen utgår från att den avlidne vill bli organdonator. Och anhöriga har frångått veto. Endast en registrerad vägran kan hindra en donation, eftersom anhöriga frångått veto i frågan. Det franska perspektivet har varit att om man inte säger nej så säger man ja. Frågan har även utretts i Sverige men har inte bidragit till en nämnvärd ökning av andelen bland befolkningen som aktivt tar ställning i frågan. För att använda organ för donation ska donatorn enligt svensk lag idag avlida i respirator på en intensivvårdsavdelning. Den senaste statliga utredningen i frågan har föreslagit lagändringar som möjliggör livsuppehållande åtgärder och som gör det möjligt att ställa anhöriga frågan om organdonation innan det är för sent.

Självklart ska inga organ tas från någon mot dess vilja men vi tycker att det är rimligt att utgå ifrån att människor i en liknande situation med glädje hjälper andra människor. Istället för att som idag driva informationskampanjer om att vi ska bli donatorer får då informationskampanjerna riktas in på att informera om att alla aktivt kan avstå från att vara donator.

Jag/vi yrkar därför:
att undersöka olika möjligheter för att öka tillgången på organ för donationer,
att Centerpartiet ställer sig bakom kravet på ett organdonationssystem som bygger på att man aktivt måste säga nej till donation för att stå utanför systemet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
att Centerpartiet tar initiativ till att undersöka olika möjligheter för att öka tillgången på organ för donationer,
att distriktsstämman ställer sig bakom kravet på ett organdonationssystem som bygger på att man aktivt måste säga nej till donation för att stå utanför systemet.
Distriktsstyrelsen tycker det finns god anledning att undersöka olika möjligheter för att öka tillgången på organ och därmed rädda fler liv.

8.43 Narkotikapolitik

Lars Thomasson, Stockholms län

34570 Sverige kommer på andra plats i EU när det gäller narkotikarelaterad dödlighet. 93 dödsfall per en miljon jämfört med EU-genomsnittet på 14.

Den svenska narkotikapolitiken med inriktningen " ett narkotikafritt samhälle" har minst av allt resulterat i ett narkotikafritt samhälle.

34575 Att straffbelägga eget innehav och bruk och jaga missbrukaren ger denne knappast några incitament till att söka vård.

Vem skulle vilja uppsöka en läkare om det vore illegalt med svår hosta, till exempel?

34580 Det finns ett påstående om att höjden av vansinne är att prova samma sak om och om igen och hoppas på ett annorlunda resultat.

Sverige behöver därför en realistisk och human narkotikapolitik med fokus på rehabilitering och stöd - istället för repression och hot.

34585 Jag/vi yrkar därför:

att bruk och innehav av narkotikaklassade preparat avkriminaliseras

att Centerpartiet verkar för en narkotikapolitik med fokus på rehabilitering

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

34590

Inget yttrande insänt från distriktet

8.44 Narkotikapolitiken

Niels Paarup-Petersen, Anton Sauer, Skåne

34595

I alla tider har människan brukat olika rusmedel som förändrar deras sinnen i olika grad. Också motståndet mot rusmedel har en lång historia som ofta varit ihopkopplat med dystra syften. Även om intentionerna i motståndet mot rusmedel i Sverige var goda så startade Harry J. Anslinger propagerandet mot cannabis i USA som en främlingsfientlig kampanj mot minoriteter (Martin Booths, Cannabis: A History). Även "The war on drugs" som startades av USAs 36:e president Richard Nixon har visat sig byggas på att man ville övervaka minoriteter (<http://harpers.org/archive/2016/04/legalize-it-all/>).

34600

34605

Den hårda politiken har då inte heller haft den effekten på narkotikaanvändandet som förespråkarna av hårda tag mot narkotikabruk har önskat. Ingenstans i världen har man med kriminalisering av narkotikabruk lyckats skapa ett narkotikafritt samhälle. Det borde leda till eftertanke.

34610

Tyvärr har inte heller den restriktiva narkotikapolitiken vi fört i Sverige gett den effekt de ansvariga politikerna önskade. År 1988 valde Sverige att kriminalisera de substanser som idag samlas under begreppet narkotika. I Sverige anmäldes 2015 hela 94 000 brott mot narkotikastrafflagen vilket är en ökning med 41 procent det senaste decenniet och jämfört med 2006 har antalet misstänkta för narkotikabrott ökat med 42 procent(<https://www.bra.se/bra/brott-och-statistik/narkotikabrott.html>). Sverige har samtidigt en högre dödlighet kopplad till narkotika än resten av EU. Genomsnittet i EU är 18 dödsfall per 1 miljon invånare, i Sverige är samma siffra 93 dödsfall per 1 miljon invånare, vilket gör att vi har näst högst andel narkotika relaterade dödsfall i hela Europa. På tio år har antalet dödsoffer i Sverige mer än tredubblats. Ingen kan anse att dagens politik fungerar väl.

34615

(<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/narkotikadodligheten-i-sverige-okar-kraftigt-nast-hogst-i-hela-eu>). I Portugal har man till skillnad från i Sverige valt att avkriminalisera bruket av narkotika. Detta har lett till att mängden unga missbrukare har minskat, andelen opiat-relaterade dödsfall har minskat och att missbruksvården har blivit bättre och mer effektiv genom att pengar som tidigare gick till att straffa missbrukare nu går till vården av dem (Hughes Caitlin Elizabeth and Stevens Alex (2010) WHAT CAN WE LEARN FROM THE PORTUGUESE DECRIMINALIZATION OF ILLICIT DRUGS? Oxford Journals (PP 999-1022) <http://www.jstor.org/stable/43610822>)

34620

Det är en politik som rekommenderas av FN och ledande missbruksforskare från hela världen. Att avkriminalisera bruket av narkotika är alltså den mest effektiva lösningen till att minska användandet av narkotika. Det är positivt för individ såväl som samhälle. I en stad som Malmö är det tydligt att polisresurser som läggs på att hantera brukare med fördel istället kunde användas till vård och att jaga kriminella högre upp i näringskedjan.

34625

34630

Det är dags för Centerpartiet att välja linje. Antingen fortsätter vi med illusionen om att kriminaliseringen av brukarna hjälper oss att skapa ett narkotikafritt samhälle och bortser från de många mänskliga offren som skördas. Eller så gör vi det rätta genom att vi väljer den evidensbaserade linjen som räddar människor från missbruk.

Jag/vi yrkar därför:

34635

Att Centerpartiet verkar för en avkriminalisering av brukande av narkotika

Att följande stycke skrivs in på lämpligt ställe under "missbruk" i partiprogrammet: Vi vill se ett samhälle som är fritt från missbruk. Det bästa vore om ingen hamnade i ett missbruk och därför vill vi satsa på det förebyggande arbetet. Personer som befinner

34640

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

8.45 Beroendebehandling

34645 *Elias Foghagen, Kalmar län*

Idag arbetar den svenska sjukvården på ett sätt som värderar substanser inom missbruk olika. Exempelvis gör detta att alkoholmissbrukare och spelberoende får sin behandling betald av staten, medan sockermissbrukare får betala sin behandling själv. I sin tur leder detta till att individer får olika
34650 behandling utav den svenska sjukvården beroende på vad som missbrukas. Enligt ASAM, American Society of Addiction Medicine är addiction en dödlig sjukdom i hjärnan som är kronisk och bara blir värre om den inte behandlas. Kostnaden för felbehandling och dess konsekvenser har i vissa fall uppgått till enormt höga summor pengar.

34655 Enligt läkaren Andreas Eenfeldt så känner en person som är sockerberoende samma sug efter substansen som en alkoholist, men skillnaden är att ingen säger till alkoholisten att hen bara ska skärpa sig. Ett sockerberoende ses idag inte som ett riktigt missbruk. Då socker finns överallt i vårt samhälle finns det en annan svårighet att undvika socker än till exempel alkohol och spel, vilket försvårar
34660 behandlingen. För många sockerberoende leder missbruket till svår fetma, vilket kan orsaka otalet följsjukdomar.

Många väljer i anledning av sin grova fetma, orsakad av sockermissbruk, att genomgå en Gastric Bypass operation. Thomas Troëng, docent i kirurgi menar att sjukvårdsinstitutionerna inte får pengar för att de sköter återbesök och uppföljning efter gastric bypass operationer. Han säger att man därför
34665 prioriterar patienter som har sitt första besök före uppföljningsbesök, patienter som av olika skäl behöver återvända till vården prioriteras ned av ekonomiska skäl. Detta är något vi anser inte skulle uppstå om beroendesjukdomen behandlas likvärdigt oberoende av missbrukande substans. Många sockermissbrukare skulle aldrig hamna i en situation där de tvingas ta beslut gällande en gastric bypass operation, om de fick rätt behandling för sin sjukdom i rätt tid.

34670 Vi anser därför att Centerpartiet ska se och jobba för att addiction ska ses som en sjukdom där beroendevården är substansneutral, att hela människan ska ses mer centralt i sjukvården, samt att kunskapen ska höjas kring sockerberoende.

34675 Jag/vi yrkar därför:
att missbruksvården måste vara välfungerande, tillgänglig och vetenskaplig i hela Sverige. Missbruksvården måste också se beroendet som problemet och sjukdomen, oavsett missbrukande substans.

34680 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

CUF lyfter i sin motion om beroendevård en mycket aktuell och angelägen fråga. På nationell nivå har man utrett vilken huvudman som missbruks och beroendevården ska ha. Idag ligger
34685 huvudmannaskapet delat mellan kommun och landsting där kommunerna innehar huvudansvaret. I Kalmar län finns det en samverkansöverenskommelse mellan länets kommuner och landstinget. Centerpartiet driver frågan att landstingen bör få det samlade ansvaret för all missbruks och beroendevård vilket skulle underlätta eftersom delade huvudmannaskap kan medföra olika tolkningar och den enskilde som är i behov av vård riskerar att "falla mellan stolarna". Beroendevården bör i
34690 högre grad präglas av vetenskap och beprövad erfarenhet.

Vid Lunds Universitet bedrivs forskning inom området beroendemedicin och den första professuren inom spelberoende har tillsatts i Sverige. Spelberoende är också ett växande problem i Sverige som

ofta drabbar unga människor och många liknar spelberoendet vid substansmissbruk. Denna forskning är mycket viktig och kommer att ge en ökad kunskap inom området beroendevård i framtiden.

34695 Distriktsstämman beslutade att inte tillstyrka motionen.

8.46 Gemensamt psykiatriskt huvudmannaskap

Ingrid Hermansson, Blekinge

- 34700 Det är viktigt att samordna resurser och ansvar i arbetet med missbrukare och psykiskt funktionshindrade. Alltför ofta uppstår gränsdragningsproblem mellan kommun och landsting vilket riskerar leda till att människor i behov av vård inte ges rätt vård i tid med ibland mycket tragiska konsekvenser.
- 34705 Administrationen av vården för de psykiskt funktionshindrade är idag uppdelad mellan landstingen och kommunerna och i viss del även staten. Det delade ansvaret försvårar att ge en adekvat vård. Idag finns det efter flera år en lagstiftning för att göra ett gemensamt huvudmannaskap möjligt. Centerpartiet borde ta ställning för ett gemensamt psykiatriskt huvudmannaskap för insatser inom missbrukarvården och psykiatrin. Det är väsentligt att kommunerna och landstingen når en samsyn när
- 34710 det gäller vård och behandling av missbrukare och psykiskt funktionshindrade. Motsvarande arbete har gjorts när det gäller överenskommelse inom äldreomsorgen och omsorgen om fysiskt funktionshindrade, och nu måste vi gå vidare genom att skapa ett gemensamt huvudmannaskap för missbrukare och psykiskt funktionshindrade.
- 34715 Jag/vi yrkar därför:
Att ett gemensamt huvudmannaskap för missbrukare och psykiskt funktionshindrade skapas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 34720 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen vill med hänvisning till ovanstående svar föreslå distriktsstämman att bifalla motionen

8.47 Pornografins påverkan på barn och unga

34725 *Sofia Jarl, Helena Vilhelmsson, Julia Färjhage, Ann-Sophie Cordes, Berit Johansson, Christina Bröms, Ebba Krumlinde, Elizabeth Peltola, Marie Wickberg, Solveig Granberg, Centerkvinnorna*

Pornografin finns idag i våra datorer och telefoner, det är en del av många, inte minst ungas, vardag. Det finns idag uppskattningsvis 420 miljoner porrsidor på internet och cirka 68 miljoner sökningar görs i olika sökmotorer dagligen på pornografi. Det har uppskattats att pornografisidor har fler besökare varje månad än Amazon, Twitter och Netflix- tillsammans. Pornhub, en av de största porrsidorna på nätet har enligt uppgifter 2,4 miljoner besökare i timmen.

34735 Forskning visar att hög konsumtion av pornografi kan leda till "porrimpotens", vilket är då en inte längre tänder på samlag med en partner utan enbart känner upphetsning vid konsumering av pornografi. Relaterat till detta har forskningen även kommit fram till att en hög konsumtion av pornografi kan försvåra relationer. Pornografi har i flera olika studier länkats till orealistiska attityder om sex, synen på kvinnor som sexobjekt och en mer stereotyp syn på kön. I flera studier så har även hög konsumtion av pornografi visat sig sammankopplat med sexuella aggressiva beteenden och ökad våldsbänagenhet.

34740 Det forskning också uppmärksammat är att pornografin idag, den med rörliga bilder, påverkar beteenden i allt högre utsträckning än stillbilder som exempelvis nakenbilder i tidningar. Högkonsumenter av pornografi tycks också trubbas av med tiden och söker då mer "extrema" material med tiden.

34750 Lars Olsson, professor i neurovetenskap vid Karolinska Institutet menar att pornografiberoende kan vara ett beroende precis som andra beroenden. Att det leder till en frisättning av dopamin som vid spelberoende. Precis som med droger och alkohol är barn och unga extra känsliga för denna typ av påverkan då deras hjärnor fortfarande inte är färdigutvecklade. Det krävs därför åtgärder för att bättre skydda barn och unga mot pornografin. Ett sådant sätt skulle kunna vara att undersöka möjligheten att utreda införandet av opt-in och opt-out systemet som i Storbritannien infördes år 2014. Filtret innebar att staten i samarbete med internetleverantörer tog fram ett filter mot porrsidor som redan från start var installerat, de som ville kunde sedan genom ett telefonsamtal ringa för att få bort filtret (opt-in). I USA tillämpas liknande filter i vissa delstater., då framförallt på datorer i skolor och bibliotek.

34755 I en studie av Magdalena Mattebo från Uppsala Universitet framkom att medelåldern att börja titta på pornografi är 11 år för pojkar och något högre för flickor. I studien intervjuades 477 pojkar i 16-års åldern och 10 % av dem sågs som högkonsumenter av pornografi, alltså att de konsumerade porr varje dag. 63 % var medelkonsumenter och konsumerade pornografi varje vecka/några gånger per månad.

34760 Bland högkonsumenter rapporterades alkoholbruk, kamratproblematik och fetma i högre utsträckning. Högkonsumenter spenderade 10 timmar i sträck vid datorn flera gånger i veckan i högre utsträckning än medel- och lågkonsumenter. Nästan 40 % av högkonsumenterna hade aldrig diskuterat pornografi med någon, de som hade gjort det hade diskuterat med kompisar framförallt. Bland killarna var det en liten grupp (6 %) som ville titta mindre på porr än vad de gjorde (det uppgav både killar som såg varje dag och killar som såg mer sällan).

34770 Mattebos avhandling visar att pornografi är en stor del av många ungdomars vardagsliv. Mattebo föreslår olika arenor där unga kan diskutera pornografi med vuxna för att ge en motbild till den låtsasvärld som pornografin visar upp. Bland annat föreslår hon utökad kunskap hos elev- och ungdomshälsan för att kunna diskutera frågan med unga men också att skolans sex och samlevnadsundervisning fördjupar sitt samarbete med ungdoms- och elevhälsan för att lyfta dessa frågor. Idag är skolans sex- och samlevnadsundervisning otroligt varierad både i vilka frågor som diskuteras men även hur saker diskuteras. En anledning till detta kan vara att sex- och samlevnad idag inte är ett enskilt ämne utan spänner över en rad olika skolämnen. Vi vill därför att sex- och

- 34775 samlevnadsundervisning införs som särskilt ämne i grundskolan (från mellanstadiet) och gymnasieskolan och att det specificeras att samtal kring pornografi kopplat till hälsa, normer och allas lika värde adresseras i ämnet. För att även skapa fler arenor där barn och unga kan få möjlighet att diskutera pornografi med vuxna vill vi även se att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram en informationskampanj riktad till föräldrar om hur en kan samtala med unga om pornografin de möter på internet.
- 34780

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att utreda huruvida införandet av systemet opt-in och opt-out skulle vara ett användbart verktyg för att minska pornografitillgängligheten hos barn och unga.

- 34785 Att Centerpartiet verkar sex- och samlevnadsundervisning införs som särskilt ämne i grundskolan (från mellanstadiet) och gymnasieskolan.

Att Centerpartiet verkar för att Skolverket ges i uppdrag att specificera att grundskolan och gymnasieskolans sex- och samlevnadsundervisning även berör pornografi kopplat till hälsa, normer och allas lika värde.

- 34790 Att Centerpartiet verkar för att Skolverket tar fram ett material om pornografi och dess påverkan på barn- och ungas hälsa, normer och allas lika värde för skolor att använda i undervisningen.

Att Centerpartiet verkar för att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att ta fram en informationskampanj riktad till föräldrar om hur en kan samtala med unga om pornografin de möter på internet.

- 34795 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

8.48 Reklam till barn

34800 *Nada Quttaineh, Stockholms Stad*

Reklam för skräpmat och dryck som direkt vänder sig till barn och unga är mycket vanlig på internet. Var femte tio åring i Sverige är överviktig och ungefär 3-5% har fetma.

34805 Övervikt och fetma beror på dåliga matvanor som följaktligen kan ge diabetes, ledbesvär och hjärt och kärlsjukdomar upp i åldrarna.

Som konsumenter är barn attraktiva som målgrupp för företag som säljer skräpmat. Reklam för mat och dryck genom roliga spel på internet och mobiler mm riktar sig aggressivt mot barn. I vissa fall har föräldrarna inget att säga till om.

34810

Reklamen motverkar effektivt föräldrar och samhällets vilja att ge barnen goda kostvanor. Sverige är ett av de länder som 2006 undertecknade WHO-deklarationen om att motverka fetma. Den säger bland annat att ”specifika reglerande åtgärder bör tas för att substantiellt minska omfattningen och inverkan av kommersiell marknadsföring av energirik mat och dryck, särskilt riktad till barn”.

34815

Jag/vi yrkar därför:

Att förbjuda reklam för skräpmat riktad till barn

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

34820

Yttrande från distriktet:

Beslut:

Att anse motionens att-sats besvarad

Att Centerpartiet bör vara aktiva i arbetet att få till ett bra regelverk i frågan.

34825

8.49 Menskopp

Emma Blomdahl, Stockholms Stad

34830 Den genomsnittliga kvinnan menstruerar ungefär 450 gånger under sin fertila period och den totala kostnaden för mensskydd uppgår till cirka 20 000 kronor. Det som dock är än mer anmärkningsvärt är den miljöpåverkan som majoriteten av mensskydd har.

34835 I Sverige förbrukas nästan 500 miljoner bindor, tamponger och trosskydd varje år. Moderna bindor kan suga upp mycket vätska eftersom de innehåller så kallade superabsorbenter och spärrskikt av plast; komponenter baserade på olja från petroleumindustrin. Farliga ämnen frigörs när de tillverkas, och vid förbränningen släpps koldioxid ut. Det har också visat sig att tamponger och trosskydd innehåller rester av miljögifterna dioxin och furaner, även om det varit i små mängder

34840 Enligt specialsakkunnig läkare (SPESAK) i gynekologi är menskoppen en miljömässigt bra produkt och hygieniskt att föredra framför andra mensskydd. Både bindor och tamponger riskerar, till skillnad från menskoppar, att skapa hälsoproblem för individen. I första hand genom svampinfektioner men också genom uttorkning av slemhinnor och i värsta fall svårartade bakterieinfektioner. Det skapar i sin tur även samhällsekonomiska kostnader genom ökad sjukvårdskonsumtion och minskat arbete.

34845 Det är svårt att få veta exakt vilken grupp av kvinnor som använder menskoppen, men flera uppgifter tyder på att det rör sig om kvinnor över 30 år. En undersökning utförd vid Lunds universitet pekar på att det rör sig om högutbildade, miljömedvetna kvinnor. En undersökning bland användare av menskoppar visar också, att 90 procent av dessa är nöjda med sitt val och inte skulle vilja gå tillbaka till bindor eller tamponger.

34850 En stor anledning till varför yngre kvinnor inte använder menskopp kan dels vara att en tror att det är krångligt att använda men högst troligtvis beror det på okunskap om att produkten finns och de vinster som produkten innebär både för den enskildas ekonomi, hälsa i underlivet och miljön.

34855 De flesta får sin menstruation någon gång i 12–14 års åldern, vissa tidigare och andra senare. Det innebär dock att en majoritet av eleverna av kvinnligt kön i årskurs 9 har fått sin menstruation. Genom att landstinget tar på sig uppgiften att dela ut en menskopp till varje elev av kvinnligt kön i årskurs 9 kan vi dels bidra till att fler får vetskap om produkten, men framförallt att vi är med och minskar vår klimatpåverkan.

34860 Kostnaden för en svensktillverkad menskopp är 300 kronor. Användningstiden är fem-tio år. För de som väljer att använda menskopp finns därför även privatekonomiska fördelar, vilket är en vinst ur jämställdhetssynpunkt då detta är en kostnad som enbart faller på de av kvinnligt kön.

Mot bakgrund av detta yrkar jag därför att stämman beslutar följande:

Jag/vi yrkar därför:

34865 Att Centerpartiet verkar för att landstingen skall tillhandahålla menskoppar samt information om dessa till elever av kvinnligt kön i årskurs 9 i länets skolor.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

34870 Yttrande från distriktet:

Emma Blomdahl yrkar att Centerpartiet skall verka för att informationsuppdraget i skolhälsovården om menskopp stärks. Att Centerpartiet verkar för att skolhälsovården tillhandahåller menskoppar på samma sätt som med kondomer.

Beslut: Att avslå motionen

34875 Reservation: Hamid Ershad Sarabi och John Kåberg reserverar sig till förmån för

att Centerpartiet skall verka för att informationsuppdraget i skolhälsovården om menskopp stärks.
Att Centerpartiet verkar för att skolhälsovården tillhandahåller menskoppar på samma sätt som med kondomer.

34880 **8.50 Multiresistenta bakterier**

Jerry Harryson, Dalarna

De Länder som använder minst Antibiotika är Island, Norge, Finland och Sverige. Svenska konsumenter måste få möjlighet att köpa Produkter från Nordiska länder. Vi måste vara försiktiga när vi köper och äter även svensk Kyckling (MRSA). I Europa dör 25000 varje år på grund av MRSA bakterier, och hur många är det som blivit sjuka? Ett Program visade att av Danska grisar hade 77 % dessa bakterier. När det uppdagades att Tyska djur hade Dioxiner, slutade Kina och Ryssland att köpa kött från Tyskland.

34890 När du går ut på restaurant får du kött och ägg från djurfabriker i Öststaterna. Där finns värphönsanläggningar med 2 800 000 höns, i Polen finns anläggningar med 15 000 – 20 000 Svin, det finns ännu större anläggningar med obefintlig kontroll. Har aldrig sett eller hört något om dessa djurfabriker i tidningar eller Tv, i dessa djurfabriker där 10 tusentals djur lever tätt sammanpressade, som är perfekta miljöer för skapandet av, och spridning av både nya och gamla bakterier och virus.

34895 Eftersom miljön är så dålig måste en omfattande medicinering av främst antibiotika ske. Denna djurhållning kan vara en förklaring till att sjukhussjukan spridit sig så snabbt utanför sjukhusen, och att de nya varianterna av tarmbakterier fått fäste i stora delar av världen. Tänk på det nästa gång ni åker på semester och ska äta den goda maten där.

34900 Jag/vi yrkar därför:
Att Centern på olika nivåer arbetar mot de multiresistenta tarmbakterierna

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

34905 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
Centerpartiet har under många år kämpat för hållbar mat som är sund och säker. Vi ser gärna att maten är närproducerad samt fri från skadliga kemikalier och tillsatser samt att maten ska vara tillverkad utan onödigt användning av antibiotika. Uppkomsten av antibiotikaresistenta bakterier världen över ökar på grund av överdriven användning av antibiotika. Det leder till att vanliga infektioner blir svårsläkta och sprids lättare.

34910 I Sverige förbjöds antibiotika i tillväxtfrämjande syfte redan på 80-talet. 20 år senare följde EU efter. Eftersom Sverige var så tidiga har vi hittat ett system för att hålla djuren friska och vi har lägst användning av antibiotika till djur i hela EU. Nyckeln är att få bättre djurhälsa, genom bättre djurskydd och system för att hålla smittorna borta.

34915 För konsumenten måste det vara lätt att göra hållbara val i butiken eller på restaurangen. Det kan vi göra genom att ställa krav på märkning som visar var maten kommer ifrån och vad den innehåller. Vi måste också ställa tuffare krav i offentliga upphandlingar så att maten för våra äldre och barn är sund, säker och hållbar. Centerpartiet jobbar för att märkningen av mat ska bli ännu tydligare. Industrin borde ta fram enhetliga märkningar som exempelvis visar vilken klimatpåverkan en produkt har, vart den kommer ifrån och om den innehåller antibiotika och färgämnen. Samtidigt är det viktigt att reglerna inte krånglar till det för små företag.

34920 Dalarnas distriktsstämman **BESLUTADE**
att bifalla motionen

34925

8.51 Alkoholpolitiken

Hans Johansson
, Skaraborg

- 34930 I och med att Sverige blev medlem i EU har varje medborgare en stor möjlighet att importera stora mängder billig alkohol för eget bruk från de övriga EU-länderna. Att låta fler aktörer ha en del av produktion och försäljning av alkoholhaltiga drycker i Sverige borde innebära att importen minskar till fördel av att man handlar i Sverige.
- 34935 I och med att det är en stor import av alkoholhaltiga drycker till Sverige lämnar stora mängder skattepengar Sverige till förmån för andra EU-länder. Genom att öppna upp för fler aktörer än Systembolaget att sälja alkoholhaltiga drycker skapas större tillgänglighet för konsumenten vilket borde leda till att färre resor utomlands för alkoholinköp och därmed stannar skattepengarna i Sverige. En ytterligare aspekt i frågan är den miljömässiga. Många bilar, bussar och lastbilar åker varje dag ner till Europa för att sedan återvända samma dag enbart för att köpa alkohol. Det blir stora mängder CO2 och andra miljöpåverkande ämnen som släpps ut i vår miljö. Genom att öppna upp för fler aktörer ökar som vi redan sett tillgängligheten och konkurrensen på marknaden. Detta minskar incitamentet för just alkoholinköpsresor och den miljömässiga påverkan minskar.
- 34940
- 34945 Centerpartiet har också sedan tidigare öppnat upp alkoholmonopolets vara eller inte vara genom stämmobeslut om gårdsförsäljning av öl och vin. Genom att öppna upp alkoholmonopolet kommer det att skapas många jobb på landsbygden inom produktion och försäljning av alkoholhaltiga drycker. Det ovanstående resonemanget visar på att en förändrad alkoholpolitik vore positiv för Sverige.
- 34950 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet driver på om att en fördjupad utredning genomförs kring alkoholmonopolets samtliga fördelar och nackdelar belyses ingående.

Att Centerpartiet utifrån vår ideologiska grund arbetar för att alkoholmonopolet avskaffas på sikt.
- 34955 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Motionären tar upp en alltid lika aktuell fråga om alkoholpolitiken. I motionärens resonemang lyfts utebliven försäljning inom Sverige upp, eftersom mycket köps billigare utomlands. Intressant är även att motionären tar upp om miljöaspekten, Co2 och andra miljömässiga ämnen.
34960 Vidare att skattepengar lämnar Sverige och motionären vill att fler aktörer ges möjlighet till att kunna sälja. Detta har Centerpartiet tidigare ett stämmobeslut om, kring gårdsförsäljning av öl och vin. Liksom kretsstyrelsen i Falköping, så ser även distriktsstyrelsen ett behov att utreda frågan kring alkoholpolitiken, men att avskaffa monopolet helt och hållet kommer att vara svårt utifrån ett
34965 folkhälsoperspektiv.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman att:
- bifalla att-sats 1
- avslå att-sats 2
- motionen skickas vidare till partistämman
- 34970 Reservation Hans Johansson och Andreas Svensson till förmån för motionens andra att-sats.

Kommitté 9 - Konstitution samt regionfrågan

9.1 Myndighetsreform

Maria Andersson, Halland

34975

Sverige är allt för byråkratiserat i allt fler fall upplever människor att sunt förnuft och rimlighet får stå tillbaka till förmån för rigid regeltolkning. Antalet myndigheter blir fler och allt mer specialiserade. Det är dags att genomföra en demokratiserings- och decentraliseringsreform. Centerpartiet bör ta ledningen i det arbetet.

34980

Vi ska företräda allmänintresset

Centerpartiet har alltid varit en motkraft till stark byråkratisering. Centerpartister har engagerat sig i kyrkan för att prästerskapet inte allenarådande ska besluta över människors liv, starka kommunalråd går in och fattar politiska beslut när tjänstemannakåren fastnat i detaljerade regler, landstingsledamöter har oförtröttligt lyssnat till människors oro och varit en nagel i ögat på läkarkåren och fackliga organisationer som vill ”köa upp” patienter och minska service på sjukhus och vårdmottagningar. Den statliga nivån och Myndighetssverige är dock undantagen från direkt inflytande från politiker och därmed från allmänintresset. Det saknas en ”nagel i ögat” och det saknas företrädare för allmänheten som kan göra en rimlighetsbedömning och en avvägning mellan olika intressen.

34990

Myndigheter tolkar regler, men vem ser till helheten?

34995

Regeringen styr myndigheter via regleringsbrev och ministerstyre av myndighet är reglerat i lag. Den folkvalda Riksdagen har minimalt inflytande över resultatet av de lagar som den stiftar. Ett tydligt exempel är strandskyddet. Riksdagens intentioner var att göra strandskyddet mer flexibelt och anpassat efter lokala förutsättningar. Resultatet är istället striktare regler, mycket beroende på enskilda tjänstemäns inställning och landshövdingens dekret.

35000

I den statliga sfären företräds inte allmänintresset utan där kan varje enskild tjänsteman uttolka lagstiftning, EU-direktiv och regleringsbrev, tolkningen blir ofta snäv på grund av risken för anmälan i Läns- och förvaltningsrätt. Det är den möjlighet som den enskilde har få rätt mot myndigheten, t.ex. kring strandskyddet eller jordbruksstödet, men ingen klarar av att se till helheten och de regionala förutsättningarna. Är det rimligt att ett helt län beläggs med ett generellt 300 meters strandskydd? Vilket intresse ska ha högst prioritet, näringslivets utveckling eller strandskyddet? Det finns inga företrädare för allmänintresset som gör en rimlighetsavvägning.

35005

Ett annat exempel är de försenade utbetalningarna av jordbruksstödet. En statlig myndighet kan ge en förklaring med att ”datasystemet krånglar”. Det finns ingen att ställa till svars från allmänhetens sida. Det är alltid ”någon annans” fel. Det hade aldrig en ansvarig politiks nämnd i en kommun eller region klarat sig undan med en sådan förklaring.

35010

I en kommun eller region däremot, har en politisk nämnd för t.ex. miljö- och hälsa som har möjlighet att lyfta principiella frågeställningarna kring myndighetsutövning. En kommun eller regionstyrelse kan också fatta beslut som ser till helheten och en önskvärd utveckling.

35015

Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Jordbruksverket, Länsstyrelserna är några av de myndigheter som kan göra starka ingrepp i enskilda människors liv men där det finns minimal möjlighet att granska principerna för myndighetsutövningen. De har inte heller ett ansvar att se till helheten och regionala förutsättningar eller ett ansvar för att skapa förutsättningar för utveckling. Deras perspektiv är nu gällande lagar och regelverk och ska så vara. Det är politikens roll att peka ut önskvärd utveckling och skapa förutsättningar för tillväxt.

35020

Bygg inte hängrännor – rikta om flödet istället

- 35025 Ju mer specialiserad administrationen blir ju smalare blir ”stuprören”, men då är inte lösningen att bygga ”hängrännor” för de är lika långt från allmänhetens insyn och svåra att nå för att finna ursprunget till begripliga beslut. Det politiken istället bör göra är att ta ställning till att beslutsflöden kan riktas om.
- 35030 Den statliga myndighetssfären behöver reformeras. Centerpartiet bör ta initiativ till en sådan reform. Att flytta myndigheter och verk från Stockholm löser inte det grundläggande problemet, d.v.s. att detaljregleringen är för omfattande och att den lägger en filt över den utvecklingskraft som finns runt om i landet.
- 35035 Staten bör renodla sina roller; inspektionsrollen som t.ex. Skolinspektion och Inspektionen för vård och omsorg är ett självklart uppdrag för den nationella nivån, liksom Skatteverket för likvärdiga skatteregler.
- 35040 Politiken ska inte styra människors liv men däremot kunna sätta vara en nagel i ögat på administration och byråkrati som självgenererar detaljreglering som går ut över enskilda människors liv och egendom.
- Jag/vi yrkar därför:
Att genomföra en myndighetsreform som innebär att i första hand avveckla myndigheter och i andra hand flytta myndigheter från Stockholm
- 35045 Att det sektorsövergripande ansvaret för utvecklingen i länen bör ligga på den folkvalda regionala nivån och inte på staten (Länsstyrelserna)
- Att decentralisera ansvar från den statliga nivån (Länsstyrelserna) till de folkvalda regionerna/kommunerna vad gäller landsbygdsutveckling och jordbruksstöd
- 35050 Att avvisa förslag om att flytta ansvaret för hälso- och sjukvården, infrastrukturtrafikplanering, näringslivsutveckling och kultur från de folkvalda landstingen/regionerna till den statliga nivån och till de statliga myndigheterna
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 35055 Yttrande från distriktet:
Motion ang. en demokratiserings- och decentraliseringsreform
Distriktsordförandena för Skaraborg, Sjuhärad och Halland lämnade under 2016 ett medlemsinitiativ till Centerpartiets riksdagsgrupp som i stora delar överensstämmer med motionen.
- 35060 När människor upplever att de inte kan påverka myndigheterna och när statliga organ ägnar sig mer åt rigid regeltolkning än sunt förnuft så skapas otrygghet och en misstro mot hela det demokratiska systemet. Det förvärrar också risken för ökad tudelning av Sverige.
Ett nytt ledarskap behövs inte bara i riksdagen utan även i myndighetsutövningen. Vi förväntar oss därför ett program i enlighet med motionens intentioner.
- Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
att bifalla motionen
- 35065 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

9.2 Ett smalare men vassare Sverige

Centerpartiets Ungdomsförbund, CUF

- 35070 Ett svällande offentligt Sverige kostar inte bara pengar, utan hindrar privata innovationer och skapar administrativa bekymmer. Sverige har under århundraden utvecklat en av världens effektivaste statsadministrationer, men utan självreflektion har det offentliga blivit större än vad det behöver vara. En liberal, centerpartistisk politik måste gå ut på att göra Sverige smalare men vassare.
- 35075 Ett viktigt arbete med att minska antalet myndigheter har påbörjats sedan 2008. Exempelvis har vi inte längre någon Stängselmyndighet, vilket måste applåderas. Centerpartiet bör dock gå längre, och driva på för att antalet statliga verk och myndigheter minskas till ett absolut minimum. Dels för att varje statlig myndighet kostar dyra skattepengar, men också för att den effektivitet i statsadministrationen som eftersträvas hålls tillbaka av ett alltför stort hav av olika statliga myndigheter och verk.
- 35080 Myndigheter och verk med överlappande verksamhetsområde bör slås ihop, och myndigheter och verk utan central funktion bör läggas ned.
- 35085 Ett exempel på en del av statsadministrationen som bör läggas ner är länsstyrelserna. De är tänkta att vara regeringens utsträckta arm, men mer än ofta skär landshövdingarnas politik rakt igenom samtliga folkvalda politikernas uppfattningar, och deras roll blir oklar. Frågan är därför: varför ska vi ha en förlängd statlig instans, som inte håller med staten, inte håller med kommuner och landsting, men ändå utgör en stor del av statsbudgeten?
- 35090 Länsstyrelserna har spelat ut sin roll. Frågor som politiskt rör respektive län borde beslutas och behandlas av politiska och demokratiskt valda företrädare i kommuner, landsting och regioner. Hanteringen av överklaganden i byggprocesser borde istället rimligen hanteras av förvaltningsdomstolen i det gällande länet. Centerpartiet bör tydligt klargöra sin ambition att avskaffa länsstyrelserna.
- 35095 Vi ser även en tendens till att antalet ministrar i Sveriges regering över tid kommit att öka. Även om det finns ett värde av att inte ha alltför tyngande ministerportföljer bör regeringen kunna klara sitt arbete även om man inte har en framtids-, ungdoms eller konsumentminister. Centerpartiet bör därför, vid framtida regeringsförhandlingar, verka för att hålla nere antalet statsråd.
- 35100 Utöver att lägga ner myndigheter, verk och länsstyrelser bör Centerpartiet även driva på för att antalet anställda inom den offentliga förvaltningen bör minskas. Idag arbetar ungefär 1,5 miljoner svenskar som offentligt anställda. Många av dessa arbeten är överflödiga, och vi föreslår därför att minska antalet offentligt anställda med 10%, alltså 150 000 jobb. 100 000 av dessa bör tas från landsting, statliga verk, myndigheter och företag, och sägas upp. 50 000 av dessa bör försvinna från primärkommunal förvaltning, och fasas ut genom att nyanställningar ej görs vid pensionsavgångar.
- 35105 Det handlar inte om att minska antalet försvarsanställda, poliser, lärare, eller vårdpersonal, utan om att minska antalet offentligt anställda som inte arbetar med statens kärnuppgifter. Genom färre myndigheter, färre ministrar, nedlagda länsstyrelser och färre offentligt anställda kan vi minska det offentliga Sverige utan att rucka på den effektiva statsadministrationen. Detta borde vara ett centralt värde för ett liberalt, decentralistiskt parti som kämpar för ett smalare men vassare Sverige.
- 35110 Vi föreslår partistämman att besluta

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att antalet statliga verk och myndigheter minskas till ett absolut minimum

Att Centerpartiet verkar för att länsstyrelserna snarast avskaffas

35115 Att Centerpartiet vid framtida regeringsbildningar verkar för att antalet statsråd hålls till en absolut miniminivå.

Att Centerpartiet verkar för att minska antalet offentligt anställda med 10% eller 150 000 jobb; att 100 000 av dessa kommer från statliga verk, myndigheter, landsting och statliga företag och sägs upp

att Centerpartiet verkar för att 50 000 jobb försvinner

35120

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

35125 **9.3 Optimerad myndighetsorganisation**

Lars Thomasson, Stockholms län

35130 Ingen saknade den statliga myndigheten Stängselnämnden när den lades ner år 2009. Vid nedläggningen hade nämnden inte behandlat ett ärende på över 20 år. Postens avvecklingsorganisation liksom Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar, är ett par exempel på myndigheter som levt vidare. Kanske behövs dessa myndigheter. Kanske inte.

35135 Att besvara just den frågan är inte syftet med denna motion. Grundproblemet är inte konstigheter med specifika myndigheter utan att vi har en stor flora av myndigheter i Sverige, vilka under varje mandatperiod delas, slås ihop, tillskapas och läggs ner utan att ett antal frågor får några tillfredsställande svar:

- Vad är en den samlade samhällsnyttan av Sveriges myndigheter?
- Leder den nuvarande myndighetsorganisationen till en suboptimering av samhällsnyttan, t ex att två eller flera myndigheter inom samma eller angränsande samhällsområden är bristfälligt koordinerade?
35140 (Högra handen vet inte vad den vänstra gör?)
- Används statens samlade resurser, såväl ekonomiskt som personellt, optimalt ur ett nyttoperspektiv. (Kastar vi pengar i sjön?)

35145 Det finns alltid anledning att förstärka granskningen av enskilda myndigheters arbete. Till exempel har Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF, under två års tid gett sammanlagt 1,3 miljoner i bidrag till en förening för att "chilla organiserat." Motionären har inte sakkunskap nog att bedöma om detta stöd var befogat eller inte, men det reser ändå frågan om effektivitet och nytta. Finns det bättre sätt att främja ungdomars och civilsamhället? Behövs det en särskild myndighet för det ändamålet?

35150 Frågan är dock om det räcker att granska enskilda myndigheter, eller om det i själva verket är hela statsapparaten som behöver läggas under lupp? Granskar man enbart MUCF:s arbete så finns det risk att man missar den samlade bilden av hur andra myndigheter arbetar med dessa frågor, eventuella samordningsvinster etc.

35155 Det finns en myndighet med särskild uppgift att granska effektiviteten i den statliga förvaltningen; Statskontoret, som lyder under regeringen. Men läser man såväl regleringsbrev som årsredovisning för Statskontoret så står granskningar av enskilda myndigheter i fokus, liksom specifika frågor, till exempel sjukfrånvaron i myndigheterna.

35160 Inget fel i detta, men någon samlad bild av statens effektivitet får man inte. Att Statskontoret ligger under regeringen gör också att regleringsbrev och uppdrag är om inte dagsaktuella, så väl mycket präglade av vad respektive regering prioriterar för tillfället.

35165 Inom både industri och sjukvård jobbar man allt oftare enligt Lean.

35170 Kortfattat handlar Lean om att jobba smartare med de resurser man har och minimera slöseri och ineffektivitet – för att därigenom öka nyttan. För att arbeta lyckosamt med Lean är det centralt att de olika delarna i en verksamhet måste fungera optimalt som en helhet. Det räcker inte att monteringshallen och lagret var för sig har hittat optimala arbetssätt, om inte flödet mellan de båda fungerar optimalt. Om var och en skapar sin perfekta verksamhet på sin egen isolerade ö - eller myndighet - främjas inte den samlade nyttan.

- 35175 Att hitta optimala processer är fundamentalt inom Lean, att strömlinjeforma och - om så krävs - eliminera processer som visar sig vara onödiga för att uppnå nytta, till exempel felfria bilar i bilindustrin eller friskare patienter i sjukvården.
- 35180 Att tillämpa Lean på en övergripande nivå i staten skulle kunna leda till en radikalt annorlunda - men bättre myndighetsstruktur. Observera nyckelordet "övergripande". Lovvärda initiativ inom enskilda myndigheter räcker som sagt inte.
- 35185 Det finns stor anledning att ifrågasätta om dagens myndighetsorganisation är optimal, och om vi som skattebetalare, politiker och medborgare verkligen får bästa samlad nytta av den nuvarande organisationen.
- Därför behöver vi en Lean stat med en optimerad myndighetsorganisation. Centerpartiet har en unik möjlighet att vara pådrivande i denna fråga. Att driva frågan om en Lean stat är helt i linje med partiets ideologiska rötter vad gäller sparsamhet, hushållning, decentralisering och sunt förnuft.
- 35190 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att den svenska staten organiseras enligt Lean
att Centerpartiet tar initiativ till en stor samlad översyn av den nuvarande statsförvaltningen
att Centerpartiet verkar för att Statskontoret ska lyda under riksdagen istället för under regeringen
- 35195 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

9.4 Reformerad förvaltning

35200 Patrik Renström, Västragötaland västra

Statsapparaten behöver en total uppgradering. Det finns en allmän önska om att minska det byråkratiska krånglet. I verkligt genomförande ökar krånglet och förnuft kan inte tillämpas. Stuprör mellan departement samt stat och kommun gör att den enskilde tjänstemannen har gjort helt korrekt men det blir ändå helt fel när man tittar på det med sunt förnuft.

Några exempel:

35210 * En total inventering av all väsentlig energianvändning i stora företag genomförs 2017 enligt lag i alla stora företag, och förslag om hur energianvändningen skall minskas med syfte att reducera climateffekten. Men climateffekten ingår inte i det som skall redovisas. - Troligen för att climateffekter hanteras av naturvårdsverket och energi av energimyndigheten.

35215 * Efter att ha fått ett bygglov beviljat av miljö- och byggnadsnämnden kan man få ett föreläggande om att man inte sökt miljölov av miljö- och byggnadsnämnden med samma innehåll. – Tidigare var det två nämnder, nu har det samma blankett men tänker fortfarande i stuprör.

* Bäckar skall rensas för att fisk skall kunna vandra, samtidigt som dagvatten från bäckar skall fördes med dyra fördröjningsmagasin i detaljplaner.

35220 * En asylsökande får avslag och får inte vara kvar i landet men landet som vi skall utvisa till kan vi av humanitära skäl inte utvisa till. Den icke utvisade kan då inte bo eller försörja sig i Sverige. -Sedan blir vi förvånade över att de lever här "svart".

* Störst misslyckande är ändå kommunernas planmonopol för att kunna styra utvecklingen och i dag är byråkratin så svår att vi inte hinner bygga bostäder åt alla som behöver.

Utöver detta har vi börjat få olika former av korruption när myndighetsrollen inte hålls rent för att utöva just bara myndighetsrollen.

35225 Bra exempel:

Lex-Maria, - Sjukvårdens system för att anmäla sig själv när det gått fel, så att kunskapen kan spridas i Sverige så felet inte upprepas.

35230 EU:s Nya direktiv, - Där "tillverkaren" skall försäkra att man kontrollerat att man har avsedd funktion och kontrollerat personsäkerheten vid användning, tillverkning, reparation, skrotning samt miljöpåverkan vid användning, tillverkning, reparation, skrotning.

Jag/vi yrkar därför:

35235 Att Centerpartiet inför 2022, arbetar fram ett underlag för ett helt reformerat den offentliga förvaltningen så att sunt förnuft kan och skall tillämpas och att tjänstemanansvaret förändras så att det kan tillämpas för att hålla en sund och korrupt förhållande till tredje man.

Att Inför valet 2018 välja ut enstaka punkter som kan kalla sund och rättvisare förvaltning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35240 Inget yttrande insänt från distriktet

9.5 Flytta makt och beslut närmare människor

Anna Hed, Dalarna

- 35245 Centerpartiet bildades för över 100 år sedan som en protest mot den orättvisa som växt fram mellan stad och land. Den kampen är lika viktig idag. Under många år har staten varit den som centraliserat sin verksamhet snabbast, och inte det privata näringslivet. Denna utveckling har inte skett genom politiska beslut utan myndigheterna har genomfört denna förändring. Den politiska styrningen har varit alltför svag och det är nu dags för staten att ta makten över sina egna myndigheter och bolag. I
- 35250 regleringsbrev ska staten reglera så att myndigheterna inte centraliserar verksamheten. Det kanske borde återinföras styrelser i de statliga myndigheterna där generaldirektörerna måste förankra strategiska beslut.
- 35255 Statliga myndigheter borde vara tvingade att samordna sin verksamhet i en region och lämplig myndighet att sköta samordningen vore länsstyrelsen. Länsstyrelsen har tidigare haft detta ansvar men utan att det har fattats politiska beslut har detta ansvar under ett antal år sakta försvunnit. Statliga myndigheter borde utlokaliseras från storstäder till mindre orter. Att utlokalisera statliga myndigheter till regionstäder som redan har tillväxt löser inte landsbygdens problem. De statliga myndigheterna borde finnas på landsbygden och på det viset tillhandahålla akademiska arbetstillfällen som är viktigt för kompetensförsörjningen,
- 35260 I de diskussioner om storregioner som Centerpartiet haft väcktes många goda idéer om hur makt skulle kunna flyttas från stat till en folkvald lägre nivå. Dessa idéer borde inte tappas bort även om storregionfrågan föll. Centerpartiet borde därför ta fram en idéskrift som visar på vad vi menar med decentralisering och hur vi skulle kunna flytt tillbaka makten närmare människor igen. En sådan idéskrift skulle kunna arbetas fram genom öppna möten på krets nivå i studiecirkelliknande former.
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet arbetar för att innehållet i motionen
- 35270 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
- 35275 Motionen handlar om en viktig fråga för landsbygden, nämligen att utlokalisera statliga myndigheter från storstäder till mindre orter i landet. Som anförts i motionen har staten hittills varit snabbast på att centraliserat sin verksamhet till storstäder, mer än det privata näringslivet. Det måste bli en ändring på det. I Centerpartiet vill vi att hela landet ska leva och utvecklas och då måste staten ta täten och se till att statliga myndigheter och verk flyttas till landsbygden. På det sättet kan akademiska arbetstillfällen
- 35280 skapas i orter där det i dag råder brist på sådana arbetstillfällen.
Dalarnas distriktsstämman besluta
att bifalla motionen

9.6 Sänkt rösträttsålder

35285 *Elena Aydogdyeva, Stockholm län*

Svenskarnas genomsnittliga livslängd har ökat markant under de senaste decennierna och prognosen är att den kommer att fortsätta stiga inom en överskådlig framtid. Sverige har åldrande befolkning och detta speglar sig inom politiken.

35290

Den ökade livslängden har gjort att den övre åldersgränsen för rösträtt har sedan 1960 flyttats ett drygt årtionde uppåt, medan den lagstadgade nedre gränsen stått still vid 18 år. Ett annat problem är att den lagstadgade nedre gränsen på 18 år i praktiken blir ännu högre - 19,20,21,22 år, eftersom allmänna val sker var 4-de år.

35295

De yngre väljarna har idag mycket svagare maktposition och mindre inflytande på den svenska politiken jämfört med hur det såg ut på 1900 talet.

Ge unga större makt!

35300

Sänkning av den nedre åldersgränsen för rösträtt i allmänna val till 16 år skulle påverka svensk politik på ett mycket positivt sätt.

- Vi behöver ungas drivkraft

35305

De yngre väljarna är den största drivkraften till förändringar och reformer, medan mogna och äldre väljare tenderar till att ta mindre risker och motsätta sig förändringarna. Mest behöver Sverige ungas drivkraft när landet hamnar i "motvind" så som ekonomiska kriser eller flyktingkriser.

- Vi behöver ungas kompetens

35310

Dagens ungdomar har enorm real kompetens inom vissa områden som äldre generationer inte behärskar lika bra: Internet, sociala medier, modern teknik etc. Tekniken utvecklas i en hög takt. Nya hot och utmaningar uppstår. Utan ungdomarnas kompetens klarar vi aldrig av att lösa dagens och framtida utmaningar. Särskilt inte inom de områdena så som skolpolitik, förebyggandet av ungdomsbrottslighet, mobbning osv.

35315

- Vi behöver ungas engagemang

Vid införandet av 16 år gräns blir maxåldern för förstagångsväljare 20 år istället för dagens 22. De politiska partierna kommer att rikta sina valkampanjer mot unga väljare i en större omfattning än vad de gör idag. Ungdomarna blir mer engagerade i politiska frågor och börjar tidigt bilda egen uppfattning om vad olika partierna står för.

35320

- Vi behöver ungas tilltro

Ungdomar får makt och inflytande som de kan utöva på ett demokratiskt sätt. Detta minskar spänningen mellan unga och samhället, eftersom ungdomar kommer att känna sig inkluderade.

35325

Ungdomarna kommer att ges möjlighet att kanalisera sina behov av att vara hörda och sedda. Genom sänkning av åldersgränsen för rösträtt ges ungdomarna möjlighet att vara med och påverka sin vardag på en frivillig basis. Den som varken vill eller känner sig redo för att delta i allmänna val kan helt enkelt avstå från att nyttja sin rösträtt.

35330

Det finns inget belägg som styrker att åldersgränsen för rösträtt ska förbli 18 år. Denna höga gräns missgynnar våra ungdomar och hämmar deras utveckling. Svenska ungdomar är redo att ta ansvaret och påverka politiken. Det bevisas med att många partier har sina ungdomsförbund där man kan bli medlem från och med 15 år.

35335 Nu är det dags att låta unga känna sig delaktiga på riktigt!

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet lyfter fram och driver frågan om sänkning av minimiålder för rösträtt i allmänna val (till riksdagen, till landstingsfullmäktige, till kommunfullmäktige och till Europaparlamentet) till 16 år

35340 att Centerpartiet arbetar aktivt för att stärka ungas maktinflytande

att Centerpartiet driver politik som upprätthåller en sund balans mellan yngre och äldre väljargrupperna

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35345 Inget yttrande insänt från distriktet

9.7 Rösträttsåldern

Leo Gerdén, Oscar Berggren, Viggo Alm, Oktai Ghoalami, Emma Adler, Carissa Düring, Nora Karlsson, Julia Jansson, Linnea Ziegenfeldt, Emilia Lindgren, Vigan Ibrahim, Filip Stolpe och Andrea Jovanoska, Stockholms Stad. Stockholms län. Skåne. Östergötland. Gävleborg. Halland. Jönköpings län och Västra Götaland.

- 35350 Dagens rösträttsålder har varit densamma sedan 1975. Sedan dess har den legat på 18 år.
- 35355 Rösträttsåldern bör i samtliga val till kommun, landsting och riksdag sänkas till 16 år. Den genomsnittliga förstagångsväljaren är idag 20 år, eftersom det endast är val var fjärde år. Om vi sänker rösträttsåldern till 16 år skulle den genomsnittliga förstagångsväljaren vara 18 år. 2014 års demokratiutredning kom i sitt betänkande fram till att en sänkning av rösträttsåldern vore önskvärd. I demokratiutredningens sammanfattning kom de bland annat fram till att "genom att
- 35360 rösträttsåldern infaller då en person fortfarande går i skolan ökar också samhällets möjligheter att påverka ett röstningsbeteende på längre sikt. Samtidigt ger det skolan ett konkret tillfälle att undervisa i demokratifrågor". Fler personer skulle alltså få in vanan att gå och rösta. En del anser att ungdomar inte är tillräckligt insatta eller har tillräcklig med intelligens för att rösta. Det här är ett extremt generaliserande argument som inte hör hemma i en modern demokrati.
- 35365 Intelligens ska inte avgöra vilka som ska få rösta.
- Ska vi i så fall inte låta personer som inte gått ut gymnasiet rösta? Eller personer med funktionsvariationer? Många äldre människor tappar kognitiv förmåga, ska vi sätta en övre åldersgräns då? Nej, självklart inte. Vi ska inte utesluta personer från det demokratiska systemet enbart på grund
- 35370 av att övriga samhället har en omodern och generaliserande föreställning. Det faller på sin absurditet. Tittar man på utvecklingspsykologiska modeller så börjar förmågan till abstrakt logiskt tänkande (förmågan att resonera logiskt om abstrakta konsekvenser) utvecklas kring 13-års ålder och framåt (Passer et al. "Psychology, the science of mind and behaviour", 2009). Liksom alla vuxna så kan en
- 35375 16-åring självklart låta bli att tänka på politik, men det är nästan omöjligt att hitta en mentalt frisk 16-åring som inte har förmågan att utveckla en rationell åsikt. Vidare visar politisk forskning om väljarpreferenser att många utvecklar sina politiska åsikter redan i mitten av tonåren och därefter inte ändrar sig märkbart (Campbell, "The American Voter"). Om 16-åringar både har förmågan att utveckla rationella politiska åsikter och dessutom lägger grunden för åsikter som de behåller långt senare i livet så är det orimligt att vägra dem rätten att rösta.
- 35380 En tidigare rösträttsålder skulle öka samhällsintresset bland ungdomar, eftersom de skulle känna att deras åsikter är viktiga och att samhället faktiskt lyssnar på dem. Det skulle dessutom leda till att skolan, som för det mesta har en relativt objektiv hållning, får ännu en anledning att undervisa om politik och vad de olika partierna står för.
- 35385 En vanlig invändning mot att ge 16-åringar rösträtt är att omyndiga personer inte är delaktiga i samhället eller ansvariga för sina beslut på samma sätt som myndiga personer är. Även detta är en problematisk argumentationslinje. För det första så är 16-åringar, som lever stora delar av sin vakna tid hos myndigheter som styrs av politiska beslut (skolan) och som inte har resurserna nog att leva sina
- 35390 liv utan offentliga institutioner, antagligen mer påverkade av politiska beslut än de flesta andra grupper i samhället. Detta är bara ett av de områden där ungdomar har unika erfarenheter och insyn i hur skolan fungerar idag, som skulle berika samhällsdebatten och som absolut borde påverka valresultatet. Därmed är de förmodligen också mer delaktiga i samhället och bör få vara med och påverka det.
- 35395 Dagens höga rösträttsålder är rent av odemokratisk. I en demokrati ska så många som möjligt vara med och påverka vilka som styr landet och därmed de beslut som fattas och som påverkar alla. Vi får aldrig utesluta människor från det demokratiska systemet enbart på grund av samhällets föråldrade normer och generaliserande föreställningar.

35400 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att rösträttsåldern sänks till 16 år i de allmänna valen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35405 Inget yttrande insänt från distriktet

9.8 Rösträtt i allmänna val

Mattias Danielsson, Sjuhärad

- 35410 Enligt vallagen måste en person, som inte är svensk medborgare eller medborgare i Norge, Island eller ett EU-land, ha varit folkbokförd i Sverige i minst tre år för att få rösta i valen till kommun- och landstingsfullmäktige. Det innebär att en relativt stor andel av de personer som bor i Sverige inte har möjlighet att påverka politiken i sin hemkommun.
- 35415 Tre år kan låta som en relativt kort tid, men eftersom det är val vart fjärde år innebär det att en person som blev folkbokförd den 1 oktober 2012 får rösta i val till kommunfullmäktige vid nästa val, i september 2018, sex år efter att hen blev folkbokförd. En flykting kan dessutom ha varit i Sverige i mer än ett år innan hen får uppehållstillstånd och därmed kan bli folkbokförd i Sverige. De flyktingar som kom under 2015 kommer först att kunna rösta i de allmänna valen 2022.
- 35420 Det är ett stort demokratiskt problem att så stora delar av befolkningen ges utrymme att rösta i de allmänna valen och inte heller ha en representation i de politiskt valda församlingarna. I mindre kommuner, som har många innevånare som har kommit som flyktingar, kan dessa utgöra en mycket stor andel av kommuninvånarna, men sakna möjlighet att påverka kommunens verksamhet.
- 35425 Vallagen bör förändras så att en person som varit folkbokförd 18 månader innan valdagen har rätt att rösta i val till kommunfullmäktige.
- Jag/vi yrkar därför:
- Att Centerpartiet ska verka för att vallagen ändras så att den som inte är medborgare i Sverige, Norge, Island eller ett EU-land får rätt att rösta i val till kommunfullmäktige när hen varit folkbokförd i kommunen i 18 månader.
- 35430

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 35435 Inget yttrande insänt från distriktet

9.9 Skilda valdagar

Erik Widar Andersson, Jämtland

- 35440 Den nya ansvarsfördelningen mellan staten – regioner och kommuner motiverar en omvärdering av vallagen. För att vitalisera det politiska landskapet, och för att stärka det sociala kontraktet mellan kommunmedlemmarna och den tillämpade politiken i regioner och kommuner är det dags att skilja på valdagarna mellan riksdagsvalet och val till regioner och kommuner.
- 35445 Maktdelningen mellan riksdag – regering och kommuner – regioner har förändrats. Detta gör att motiven för införandet av gemensam valdag, under sextiotalets andra del, blir allt mer inaktuella. Det skulle vara vitaliserande för hela den politiska arenan att konkurrensutsätta valen till Regioner och Kommuner i med val på separata valdagar. I Norge har man val till Fylken och Kommuner på mellanår till val till Folketinget, med starkt medialt fokus på aktuella valfrågor i kommuner och Fylken. Det är bra för transparensen, antikorrupsionsansträngningarna, och leder sannolikt till en bättre resursanvändning, ökad tillväxt och ökat välbefinnande.
- Jag/vi yrkar därför:
att Vallagen ändras så att val till Riksdagen skiljs från val till Regioner och Kommuner med valdagar
- 35455 som infaller enligt en varannanårsmodell enligt Norsk förebild.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 35460 Sedan 1970-talet, då man avskaffade tvåkammarriksdagen, har Sverige haft gemensam valdag för riksdag, landsting/regioner och kommuner. På detta sätt är valdeltagandet i de olika valen nästan identiska, men det har också ett demokratiskt pris. De lokala frågorna riskerar att hamna i skuggan av rikspolitiken och väljarna saknar därför ofta kunskap om partiernas lokala profil när de röstar i kommun- och landstingsvalen.
- 35465 Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att skilda valdagar skulle öka utrymmet för de lokala och regionala frågorna, eftersom detta då sker i en helt egen valrörelse, på motsvarande sätt som i Norge. Väljarna får därmed bättre information och större möjlighet att utkräva ansvar av sina lokala och regionalt valda politiker. Argumentet emot förändringen är att färre skulle rösta, men valresultatet skulle bättre spegla folkets vilja i kommunala och regionala frågor och öka demokratin utan att den nationella politiken tar fokus från debatten.
- 35470 Vi föreslår därför
att bifalla motionen och att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma

9.10 FN-konventionen mot rasdiskriminering

35475 *Anthon Gyllensten, Stockholm*

Sverige är världens bästa land på många sätt. Sverige har dock många utmaningar, en av dem är en stor utmaning i hela världen. Populism och främlingsfientlighet. Nationella fronten i Frankrike, Ukip i Storbritannien, Sverigedemokraterna m.fl. i Sverige. Trump i USA. Listan kan säkert göras längre.

35480 Samtidigt ser vi att våra centerpartier runt om i världen växer, visar på ledarskap och framtidstro. Så är fallet här hos oss i Sverige också. Det är bra, mer kan göras. Ett viktigt första steg är att konventionen mot rasdiskriminering blir en svensk lag.

35485 Näst intill alla jordens länder har skrivit under konventionen om att utrota all diskriminering på grund av ras, hudfärg, härkomst eller etniskt ursprung. Ett fåtal länder verkar idag för att skriva under konventionen. Det är endast Burma, Malaysia och Nordkorea som inte skrivit under. En underskrift utan faktiskt jobb gällande kampen mot rasdiskriminering spelar bort konventionens mål. Därför är det en angelägenhet att vi som centerparti, med ledarskap, solidaritet och trygghetstankar i hela landet verkar för att konventionen blir en svensk lag.

35490 Vi vill mena att en sådan lag inte skulle inskränka på Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL), men skulle än mer vara ett komplement till YGL. En sådan lag skulle skydda många människor som idag är mycket utsatta av brott där ras, etniskt ursprung är orsaken. En sådan lag skulle förbjuda nazistiska, rasistiska och andra hatiska organisationer att verka på våra gator, på internet eller i hemmet. Det skulle således stärka de lagar som idag finns för att motverka nazism, rasism och andra hatiska organisationer.

35495 Sverige skrev under konventionen redan 1966. Trots det är rasdiskrimineringen i Sverige större än vad den borde vara. Jag blir inte förvånad om Sverige med konventionen som lag blir de första landet som antar konventionen i verklig bemärkelse.

35500 Nu är det dags att Sverige lever upp till de krav som FN-konventionen mot rasdiskriminering ställer.

Jag/vi yrkar därför:

Att riksdagsgruppen verkar för att bereda och motionera om att FN-konventionen mot rasdiskriminering blir en svensk lag

35505 Att Centerpartiet nationellt verkar för att konventionen mot rasdiskriminering delvis eller i sin helhet blir en svensk lag

Att Centerpartiet än mer arbetar för att vara det parti i Sverige som står upp för alla människor oavsett ursprung, hudfärg eller religiös åsikt.

35510 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

9.11 Grundlagsskydd av rättsstaten

35515 *Georg och Margaretha Wickberg, Värmland*

Den senaste tidens händelser, dels i USA och även i vårt närområde har visat på betydelsen av ett starkt skydd av våra fri och rättigheter. Vi svenskar tror ofta att våra rättigheter som individer är huggna i granit och oföränderliga. Tyvärr är det inte fallet.

35520

På hemmaplan har vi tvingats åse hur skogsägare, lantbrukare, ägare av småskalig vattenkraft o.s.v. har hamnat i ett rättsligt limbo med förödande konsekvenser för privatekonomin som följd. I vårt grannland Polen har fri och rättigheter naggats i kanten på ett förfärande sätt. Listan kan tyvärr göras lång.

35525

Sverige är ett av de få länder i världen som inte har en konstitutionsdomstol dit medborgare kan vända sig för att få ett opartiskt utslag i en fråga som rör grundlagsärenden. En sådan domstol ska naturligtvis stå helt oberoende av politiska påtryckningar och ha sista ordet i grundlagsrelaterade frågor.

35530

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att en konstitutionsdomstol inrättas dit medborgare kan vända sig för att få sin sak prövad t.ex. i frågor rörande äganderätt och yttrandefrihet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35535

Inget yttrande insänt från distriktet

9.12 Inrättande av författningsdomstol

Ola Persson, Värmland

35540

”De grundläggande fri- och rättigheterna måste omges av ett robust skydd mot politikens och tjänstemäns beslut.” Citatet är hämtat från en debattartikel i Land-lantbruk den 9 december 2016 skriven av Margaretha Runvik Wickberg, chefredaktör Tankesmedjan Ida och Patrik Ohlsson, ordförande LRF Värmland.

35545

Skogen står för stora värden för både tillväxt och klimat. Sverige har byggt sin välfärd framförallt på att bruka skogen, malmen och vattnet. Det svenska skogsbruket har länge fungerat bra med modellen ”frihet under ansvar”. Mångfalden och naturvärden finner man ofta i bondeägd skog. Den skogen ägs av många ägare som har olika teorier om skogsbruk. Det alla har gemensamt är att man vill lämna en välkött och uthållig skog efter sig. Detta har vi klarat i generationer och därför är det i den skogen som många skyddsvärda biotoper hittas. Med rätt kommunikation och visad respekt kan samhället nå sitt mål utan pekpinnar och utan att det ekonomiskt drabbar någon, såväl bonden som samhället. Det finns bara vinnare med ett sådant förhållningssätt. Skogspolitiken ska vila på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet.

35550

35555

Dessvärre ser vi nu att regeringen driver en politik som motarbetar och försvårar för skogsägarna. De grundläggande fri- och rättigheterna måste omges av ett robust skydd mot politikens och tjänstemäns beslut. I Sverige har den senaste tidens debatt kring landsbygden och de gröna näringarna gjort det tydligt att grundläggande värden i svensk grundlag, som skyddet för rätten att äga och bruka sin mark, ställs i konflikt med politiska beslut.

35560

Ägande och brukanderätten kring skogen hotas och många skogsägare är rädda för en värdeminskning av sin skogsmark på grund av svårigheter med att bruka sin skog.

- Länsstyrelsernas tolkning av Artskyddsförordningen

35565

- Regeringen har förenklat för allmänheten att överklaga avverkningsansökningar

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för värnandet av äganderätten och principen ”frihet under ansvar” inom skogspolitiken.

35570

att Centerpartiet verkar för att Sverige inrättar en författningsdomstol, som tar till vara de grundläggande fri- och rättigheterna för varje medborgare i Sverige och värna Sveriges grundlagar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35575

Inget yttrande insänt från distriktet

9.13 Samisk språklag

Marita Stinnerbom, Västerbotten

- 35580 Delar av lagar, regler och bestämmelser som reglerar samiska språk kan hindra en effektiv revitaliseringsprocess, vilket är förödande för språket. Som exempel kan nämnas brister i den så kallade minoritetsspråklagen⁹ och skolförordningen. Enligt rapporten Nationella minoriteter 2015 från Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget, innebär minoritetsspråklagen att situationer kan uppstå då utfallet av minoritetspolitiken blir beroende av enskilda lokalpolitikerna och statliga och kommunala
- 35585 tjänstemäns intresse, tolkning och förmåga att påverka för att förändra inom förvaltningarna. Ett exempel man pekar på i denna rapport är att innebörden av begreppet ”hela eller delar av” i lagens 17 § om förskoleverksamhet på samiska, meänkieli respektive finska är otydlig. Den lämnar utrymme till tolkning av vad kommunen enligt lag är skyldig att erbjuda, eller med andra ord hur mycket ”hela eller delar av” egentligen är. Ett annat exempel är nuvarande skolförordning. I Sametingets Lagesrapport
- 35590 om de samiska språken 2013 påpekas att det bästa sättet att få fram nya förstaspråkstalare är genom så kallad full immersion- metod som innebär fullständigt språkbad, det vill säga att all undervisning sker på målspråket, men att skollagen, inte medger undervisning på annat språk än svenska mer än till hälften. Här uppstår en kollision mellan skolförordningen och minoritetsreformens intention om återerövrande av samiskan. Det är anmärkningsvärt om det kan finnas laghinder i att genomföra vissa
- 35595 typer flerspråkiga utbildningsmodeller utanför Sameskolstyrelsens regi. Å andra sidan, verkar det enligt Skolverket inte finnas några bestämmelser som begränsar hur mycket samiska som får användas i undervisningen på sameskolan och inte heller i den integrerade undervisningen. Problematiken är att även denna bestämmelse lämnar tolkningsutrymme, vilket medför att risken finns att detta tolkas på olika sätt bland olika skolhuvudmän. Sametinget ska enligt sametingslagen fastställa mål för och leda
- 35600 det samiska språkarbetet. För att det ska vara möjligt att uppfylla de mål som Sametinget antar är lagstiftning och strukturer som bidrar till, och främjar språkrevitalisering och urfolksrätt grundläggande. En samisk språklag som säkerställer samernas språkliga rättigheter i realiteten är nödvändig. Denna lag ska ersätta andra språklagar som reglerar samernas språkliga rättigheter. Det är även viktigt att funktionshinderade samers språkliga rättigheter också omnämns specifikt i denna lag.
- 35605 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska verka för en samisk språklag
att verka för att arbetet med en samisk språklag genomförs i samarbete med Sametinget
- 35610 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

9.14 Mark och miljödomstolarna

35615 *Marita Stinnerbom, Västerbotten*

Enligt lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar skall utöver lagfarna domare och tekniska råd också s.k särskilda ledamöter döma.

35620 Dessa särskilda ledamöter skall ha erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Naturvårdsverkets, Havs- och vattenmyndighetens, Boverkets eller lantmäteriets verksamhetsområde, av industriell, kommunal eller areell verksamhet eller av vatten- och avloppsfrågor.

35625 Mot bakgrund av det förhållandevis stora antalet tillståndsprövningar av s.k miljöfarlig verksamhet som provas av domstolarna och som rör rennäringen bör en särskild ledamot av Mark- och miljödomstolarna i Umeå och Östersund ha erfarenhet av renskötsel och dess markanvändning. I Norge har man redan infört sakkunniga när det gäller ersättningar och intrångsfrågor gällande rennäring. I Sverige ska samebyarna själva åberopa sakkunniga i specifika frågor vilket gör att sakkunnige kan uppfattas partisk och att kostnader tillfaller samebyarna.

35630 Det är regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer som förordnar de särskilda ledamöterna i mark- och miljödomstol.

Jag/vi yrkar därför:

35635 att Centerpartiet ska verka för en lagändring som innebär att lydelsen i 2 kap. 2 § 2 st. i lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar ändras så att även en särskild ledamot med erfarenhet av sådana sakfrågor som faller inom Sametingets verksamhetsområde omfattas av lagen.

35640 att Centerpartiet ska verka för att sammansättningen av lagfarna domare, tekniska råd och andra särskilda ledamöter vid mark- och miljödomstolarna vid Umeå resp. Östersunds tingsrätter kompletteras med särskilt förordnade ledamöter som är införstådda med

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

35645

9.15 Offentlighetsprincip och personlig integritet

Unn Harsem, Uppsala

- 35650 Offentlighetsprincipen ger oss medborgare rätt att ta del av och granska myndigheters och politikers arbete. Vi har också i stor utsträckning rätt att meddela och offentliggöra uppgifter från myndigheterna. Här finns dock vissa begränsningar, man får till exempel inte offentliggöra uppgifter som kan skada rikets säkerhet, uppgifter som är sekretessbelagda och man får heller inte bryta mot tystnadsplikt i de fall som särskilt anges i offentlighets- och sekretesslagen.
- 35655 Denna rättighet är en del av vår grundlag och naturligtvis en viktig grundbult i ett demokratiskt samhälle. Samtidigt är det ganska gamla lagar, rätten till insyn i myndigheternas arbete har i princip funnits sedan 1766. Nu, 250 år senare, har vi ett samhälle där information är mer lättåtkomligt än någonsin och idag ser vi hur företag systematiskt gör fullständiga utdrag ur myndigheternas register om alla oss medborgare och publicerar rubb och stubb på internet. En enkel sökning ger mig
- 35660 information om din adress, ditt telefonnummer, hur ditt hus ser ut och hur mycket det är värt, hur många bilar du har, vem du bor ihop med. Vidare kan jag enkelt ta reda på vad ditt personnummer är och om du är kreditvärdig. Tjänar du mer än jag? För 45 kr köpa en ”komplett personrapport” med all information från Skatteverket och Kronofogdemyndigheten. Man tar betalt för att förmedla uppgifter som redan är offentliga.
- 35665 Offentlighetsprincipens syfte är att vi medborgare ska ha insyn i myndigheternas arbete. Det vi ser nu är något helt annat och det blottar oss medborgare på ett mycket obehagligt sätt. Vi har absolut ingen kontroll över våra personliga uppgifter. Detta gör det så klart bekvämt och enkelt för varje nyfiken granne, hobby-stalker eller galning att kartlägga dig och mig i minsta detalj men det är en omvridning
- 35670 av offentlighetsprincipen som är helt fel. Centerpartiet vill ha ett stärkt grundlagsskydd för den personliga integriteten.
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet intensifierar arbetet för att skydda medborgarnas integritet
- 35675 Att Centerpartiet initierar en utredning med syfte att formulera konkreta förslag för hur rätten att meddela och offentliggöra uppgifter kan begränsas på ett sätt så att medborgarnas personliga uppgifter skyddas
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 35680 Yttrande från distriktet:
Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen
Distriktsstyrelsen anser att motionären tar upp ett mycket aktuellt och synnerligen viktigt fenomen och problem. Integritetsfrågor har under många år haft en central roll i Centerpartiets politik, och det engagemanget blir mer och mer angeläget. Centerpartiet har genom sitt stora engagemang för integritetsfrågan en hel del bra politik på det här området som bl.a. hanterar motionärens spörsmål.
- 35685 Dagens snabba teknikutveckling är mycket positiv, men medför samtidigt att nya sätt att kartlägga och övervaka blir möjliga, både för stater, företag och enskilda individer. Den politiska utmaningen är att finna en balanspunkt som stärker integritetsintresset i förhållande till kommersialism och
- 35690 övervakningsiver.
Integritetsskyddskommitténs omfattande arbete visar tydligt att integritetsskyddet värderats lågt eller inte beaktats alls i svensk lagstiftning. För att rätta till detta systemfel vill Centerpartiet införa en ny grundlagsbestämmelse till skydd för personlig integritet, som därmed får ett självständigt och

- 35695 rättmätigt värde i svensk grundlag. Då blir en genomgående proportionalitetsbedömning naturlig för varje lagförslag.
- Vidare vill Centerpartiet samla väsentlig integritetsskyddande lagstiftning i en balk – Integritetsbalken. Den ska grundas i varje individs rätt till sig själv och sin privata sfär. Centerpartiets bedömning är att skapandet av en sådan balk leder till en rad positiva effekter, såsom en bättre överblick för den enskilde av de integritetsskyddande lagstiftningarna, en mer samlad tillämpning av lagarnas integritetsprinciper och en ökad stimulans för forskning på området.
- 35700 Personuppgiftslagen och sekretesslagen är exempel på lagar som skulle kunna vara del av balken.

9.16 Bergsstaten

Leif Sandberg, Skåne

- 35705 Bergsstaten är ett särskilt beslutsorgan inom SGU, Sveriges geologiska undersökning, med uppgift att bland annat handlägga och besluta i ärenden som rör prospektering och utvinning av mineral enligt minerallagen. Bergsstatens historik sträcker sig tillbaka till 1637 då Drottning Kristinas förmyndarregering, med rikskansler Axel Oxenstierna i spetsen, beslutade om fullmakt och instruktion
- 35710 för den nya myndigheten Generalbergsamtet. Bergsstaten har idag kontor i Luleå och Falun. Sedan hundratals år har Sverige lagar som gör att vem som helst kan beviljas tillstånd att undersöka eller bryta en mineralfyndighet inom ett område, oavsett vem som äger marken. Bergsstaten beviljar dessa tillstånd. När ett tillstånd har beviljats så inskränks fastighetsägarens rådighet över sin mark under den tid och på det sätt som beviljats i tillståndet. Tillstånd kan alltså beviljas för prospektering
- 35715 och utvinning utan att markägaren vill det eller har rätt att stoppa det. Detta innebär en mycket stor begränsning av äganderätten. Denna begränsning har möjligtvis varit berättigad historiskt när nya malmfyndigheter var mycket viktiga för landets ekonomiska utveckling, men nu på 2000-talet känns det orättfärdigt att ett en statlig myndighet kan tillåta prospektering eller utvinning utan att markägaren, grannar, kommunen eller regionen kan hindra det.
- 35720 Sverige är ett avlångt land och förhållandena skiljer sig väldigt mycket från det glesbefolkade malmrika Lappland till det tätbefolkade Österlen och Skåne med världens bästa åkermark. Att en myndighet fattar beslut om allvarliga inskränkningar i äganderätten för människor 150 mil bort föranleder allt för ofta en stor misstro. Detta särskilt när de drabbade inte har någon som helst
- 35725 möjlighet att själv påverka beslutet.
- Givetvis bör det även fortsättningsvis gå att prospektera och utvinna mineraler i Sverige, men beslutsbefogenheten bör decentraliseras till en regional nivå. Landstingen och regionerna bör få ta över Bergsstatens tillståndsgivning medan kommunerna får möjlighet att utöva sitt planmonopol även
- 35730 vad gäller prospektering och utvinning. Markägaren bör ha sin äganderätt intakt och vill någon annan prospektera så får denna helt enkelt sluta ett avtal med markägaren. Äganderätten behöver stärkas – såväl över som under marknivån!
- Jag/vi yrkar därför:
- 35735 Att Centerpartiet ska besluta ge partistyrelsen i uppdrag att verka för en decentralisering av myndigheten Bergsstaten.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 35740 Inget yttrande insänt från distriktet

9.17 Modernt statsskick i Sverige

Lars Thomasson, Stockholms län

- 35745 Ett parti som likt Centerpartiet säger sig stå för liberala värden kan inte vara för monarki. Ett av kärnvärdena i en liberal demokrati är meritokrati, d v s att endast kompetens och förtjänst ska vara avgörande vid tillsättning av tjänster. Av historiska skäl och tradition gör vi avsteg från just detta kärnvärde när det gäller statschefen.
- 35750 Centerpartiets nuvarande argumentation om att detta inte är ett problem, eftersom monarken endast har en representativ funktion, stämmer inte. Vi har vid flera tillfällen sett fall där monarken, eller andra representanter för kungahuset, uttalar sig i vitt skilda frågor. Monarkin har således avsevärd kommunikativ och symbolisk makt i Sverige. Detta utan att vara vare sig folkvald eller tillsatt efter förtjänst eller kompetens.
- 35755 Ett annat argument för monarkin är det folkliga stödet. Detta argument faller likaså, eftersom det genom historien funnits avsevärt folkligt stöd för företeelser som är fel av principiella skäl, utifrån en liberal värdegrund.
- 35760 Stöd för barnaga, tjänstehjonsaga, eller motstånd mot kvinnlig rösträtt, är ju några exempel på områden där det funnits avsevärt folkligt stöd. Enligt en undersökning publicerad i Aftonbladet 2013 ville 24,1 procent av de tillfrågade återinföra dödsstraff. Om den siffran skulle närma sig 40-50 procent, eller mer, ska då Centerpartiet argumentera för dödsstraff – eftersom det ju finns ett folkligt stöd?
- 35765 Argumenten om monarkins PR och betydelse för exporten kan lämnas därhän. För ett parti med en tydlig liberal kompass, och med kärnvärden som meritokrati och alla människors lika värde, ska principerna i sig räcka för att avvisa monarkin som styrelseform.
- 35770 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för införande av republik i Sverige

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 35775 Yttrande från distriktet:
Avslag

9.18 Annandag Pingst som helgdag

Yvonne Andrén, Bollebygd

35780

Att ta bort Annandag Pingst som helgdag var en åtgärd som ingen förstår, vem det gagnar vet ingen heller. Jag anser att den ska återinföras som helgdag igen så snart som möjligt.

Jag/vi yrkar därför:

35785

Att Centerpartiet arbetar för att införa Annandag Pingst som helgdag igen så snart som möjligt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

35790

9.19 Användning av svenska flaggan

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

- 35795 Svenska flaggan symboliserar Sverige med alla dess invånare. Tyvärr har det blivit så att många företag och organisationer använder svenska flaggan i marknadsföringssyfte. Det är oacceptabelt när någon marknadsför sitt varumärke med hjälp av svensk flagga. Det gäller kommersiella och politiska organisationer.
- 35800 När ett politiskt parti använder sig av svensk flagga i sin marknadsföring vill det säga med detta att organisationen har hela Sverige bakom sig. Ännu värre blir det när svenska flagga används av nationalistiska och rasistiska organisationer. Då blir svenska flaggan per automatik en symbol för nationalism och rasism. I detta fall representerar inte längre svenska flaggan alla Sveriges medborgare.
- 35805 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet arbetar för lagstiftning som begränsar användning av svenska flaggan i marknadsföringssyfte.

att Centerpartiet arbetar för lagstiftning som begränsar användning av svenska flaggans färger samtidigt på marknadsföringsmaterial
- 35810 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

9.20 Kyrkan

35815 *Yvonne Andrén, Bollebygd*

Det är nu ganska många år sedan kyrkan och staten skildes åt. Det är dags att ta ett steg till: Gör kyrkovalet till en kyrkosak och låt dem ta hand om valet helt och hållet.

35820 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för stt kyrkovalet ska anordnas av kyrkan från och med nästa val.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35825 Inget yttrande insänt från distriktet

9.21 Åldersgränser

Felix Kroon, Blekinge

35830 I Sverige har vi många olika åldersgränser. Det finns åldersgränser som reglerar från vilken dag vi får köra moped, rösta i val och gå ut på nattklubben. Men däremot vad gäller skolan så börjar vi en viss årskurs från det år vi fyller ett visst antal år.

35835 Vad är det som säger att alla som är födda ett visst år är tillräckligt mogna att börja samma årskurs i skolan men inte tillräckligt mogna att börja köra moped samtidigt? Varför ska en tjej som går i årskurs 9 inte kunna köra moped samtidigt som hennes kompisar? Varför ska en kille som ska fylla 18 under året inte kunna gå ut med sina kompisar som råkade födas några veckor tidigare? Varför ska en 17åring inte få ta ett kassaarbete som sommarjobb när den två månader äldre kompisen får stå i kassan?

35840 Jag/vi yrkar därför:
Att åldersgränser börjar gälla från det år du uppnår en viss ålder, inte från den dag du uppnår den.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35845 Yttrande från distriktet:

Det är en bra motion från Felix Kroon som väl speglar hur svårt det är med lagstiftning. Det finns heller inte några logiska samband mellan olika lagstiftningsområden.

Vi håller med Felix i vissa delar medan det blir mer komplicerat i andra.

35850 När det gäller åldersgräns för att köra moped är vi helt överens med att det ska vara det år man fyller 15 och inte födelsedagen, man ska kunna följa med sina kompisar. Detta är särskilt viktigt när du bor på landsbygden.

För bilkörkort gäller samma sak. Vi får idag börja övningsköra från 16 år så det finns gott om tid att träna.

35855 Att rösta i riksdags- landsting- och kommunval bör också fungera det år man fyller 18 medan vi säger nej till 16-årsgräns.

För alkohol anser vi det fungerar tillfredsställande som det är idag. Det har alltid varit en fråga att ta billiga poäng i valrörelser med sänkt systemålder men konsekvenserna med tidig alkoholdebut är alltför negativa.

35860

9.22 Motionen tillbakadragen av motionären

9.23 Tidsomställningen

Johan Krogh Christine Lorne, Stockholms län

35865

Två gånger varje år ställer vi om klockan, på hösten ställer vi tillbaka klockan och på våren ställer vi fram klockan. Effekten samhället vill åt är att få en timme mer ljus tid varje dag. Denna tidsomställning är dock inte helt oproblematiskt utan det visar sig att vid omställningen till sommartid ökar antalet hjärtinfarkter, människors psykiska besvär ökar, antalet trafikolyckor ökar, sömnkvalitén blir sämre och självmordsbeteendet ökar.

35870

Även djurhållningen blir lidande då djuren helt plötsligt får mat en timme senare eller tidigare än vad de är vana vid. Vidare är tidsomställningen ett onödigt reglerande som de flesta önskar klara sig utan. Tiden är vad den är och då vore det rimligt att låta den vara det.

35875

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartier verkar för att avskaffa tidsomställningen och att Sverige använder sig av samma tid året om.

35880

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

9.24 Regionalt samarbete

35885 *Madelaine Jakobsson, Anna-Britta Åkerlind, Västerbotten, Västernorrland*

Örnsköldsviks och Nordmalings kommuner gränsar till varandra. Våra kommuner samarbetar och försöker samarbeta på en rad olika områden. Även företag och föreningar behöver ha samarbete över kommungränsen. Tyvärr är vår kommungräns inte bara en gräns mellan kommuner utan även en gräns mellan län/regioner. För oss hade en region i norra Sverige gett många fördelar.

35890 - Vi hade utan krångel och besvär kunnat få gemensamma projekt finansierade av region, strukturfonder och EU.
- Våra medborgare hade inte fått fördyrade resor på grund av olika prissättning i två
35895 kollektivtrafikmyndigheter.
- Vi hade haft ett regionalt organ som såg till helheten i norra Sverige och inte till delar.
- Föreningar i vårt område kan ha verksamhet i andra kommuner.
- Företag kunde samverka och ha samma förutsättningar för investeringar och andra satsningar.
Vi har ingen nordlig svensk region och kommer antagligen inte att ha det under överskådlig tid.
35900 Samtidigt kommer många andra aktörer som organisationer och myndigheter samt företag att organisera sig i den tänkta regionen medan offentligheten i form av kommuner, landsting/regioner och t.ex kollektivtrafikmyndighet att tvingas fortsätta inordna sig i gamla, föråldrade och för små strukturer.

35905 Vi anser att Centerpartiet behöver formulera en idé och strategi kring hur vi i kommunerna ska kunna samverka bättre över länsgränser och hur denna strategi ska stödjas av konkreta förslag till förändringar i regelverk och instruktioner på nationell nivå.

Jag/vi yrkar därför:

35910 Att Centerpartiet tar fram en strategi för gränsregionalt samarbete inom landet.

Att centerföreträdare för kommuner och regioner görs delaktiga i processen att ta fram strategin

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35915 Inget yttrande insänt från distriktet

9.25 Myndigheternas skyldighet gentemot medborgarna

Leif Andersson, Skaraborg

35920 Jag frågar mig varför det oftast bara åt ett håll att det finns skyldighet att hålla tider och lämna uppgifter till det allmänna.

35925 Man kan börja med jordbruksverket, om jag missar med en dag att fylla i ansökan om bidrag dras direkt en viss procent från mig. Men om de inte betalar ut i tid händer ingenting, och vi får inte ens ränta på pengarna.

35930 När statliga myndigheter ska vara med i beslutsprocessen så finns det heller ingen sluttid med att de avger ett svar i någon form. Det medför ofta stora problem för kommunala, företa, föreningar och privatpersoner när de får vänta.

Varför har vi den här filosofin om att det händer ingenting om man inte gör sitt jobb? Jag vet att det handlar om pengar också, men det går inte att skylla på det hela tiden. Det handlar om vilja och strukturering av arbetet och att det ska bara följas.

35935 Man får hela tiden funderingar vem de är till för, ä det för medborgaren eller är det för att själva hålla sig med arbete när det fungerar som det gör idag.

35940 Mycket av det här kommer upp när man pratar med folk i vardagen som lever med de olika situationerna som jag har tagit upp.

Man kan ställa sig många frågor varför det är så här idag.
Behövs alla myndigheter vi har idag? Hur påverkar EU oss?
Hur kan vi förenkla och förnya lagar och regler?
Vad vill vi som parti i den här frågan?

35945 Jag/vi yrkar därför:
att partiet tar upp och diskuterar den här frågan på alla nivåer, för det kan inte fortsätta att vara så här.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

35950 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande motion nr 8 Myndigheternas skyldigheter mot medborgarna.
Motionen är i alla stycken i såväl text som avslutande frågor relevant och tar upp intressanta frågeställningar om hur myndighetsutövning påverka människors vardag. Distriktsstyrelsen instämmer i motionens syfte.

35955 När centerpartiet satt i regeringsställning 2006 till 14 var det de C märkta ministrarna som jobbade hårdas för att verka för regelförenklningar. Syftet med myndighetsutövning måste i alla lägen vara att underlätta människors vardag och inte tvärt om.

35960 Att samma lagstiftning tolkas olika av olika myndigheter är olyckligt men att också samma lagstiftning tolkas olika av olika tjänstemän på samma myndighet gör att situationen är än mer förvirrande för medborgarna. Fram till 1976 fann inom statliga myndigheter ett ämbetsmannaansvar. Den lagstiftningen gjorde till del att tjänstemän avsiktligt inte kunde jobba i egen sak. Det kan vara på sin plats att man inför en modern variant av ämbetsmannaansvaret för att komma tillrätta med myndighetsproblematiken

35965 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta att:

Centerpartiet arbetar för att en ständig översyn av antalet myndigheter myndighetens roll och regelverk skall ske kontinuerligt.

Centerpartiet verkar för att lagstiftning om tjänstemanansvar utreds

Motionen jämte yttrande skickas till Partistämman i Malmö

35970

9.26 Regional arbetsmarknadspolitik

Ulf Eriksson, Skaraborg

- 35975 Den svenska arbetsmarknaden står inför stora utmaningar. Höjda trösklar till arbetsmarknaden och inflyttning i kombination med en försämrad matchning och allt snabbare teknikomställning gör att många människor hamnar allt längre ifrån arbetsmarknaden.
- 35980 Dessa utmaningar möts till stor del med individanpassade insatser, men mer behöver göras för att förbättra strukturen och system som dessa individer möter. Den regionala dimensionen i arbetsmarknadspolitik saknas, vilket gör att våra system och strukturer inte utnyttjas effektivt. I flera andra europeiska länder finns en tät koppling mellan arbetsmarknadspolitik och utvecklingspolitik. Det gäller inte minst arbetsmarknadsutbildningar där lokal och regional kunskap är centralt. Vid flera kriser i ekonomin under senare år, har vi konstaterat att det saknas såväl verktyg som analyser över hur övergångar mellan yrken och branscher kan underlättas och påskyndas.
- 35985 De lokala arbetsmarknadsområdena blir allt större och genom mer och mer specialiserad utbildning söker arbete i ett större geografiskt område. Regionerna har idag ett större ansvar för utveckling och stödjande av näringsliv, detta sker genom bl a utbildningsplattformar, sicene park , och insatser ofta kopplade till högskolorna.
- 35990 Men det finns behov av en ytterligare dimension där utbildningar som kan organiseras av kommuner eller utbildningsföretag och med koppling till arbetsmarknadspolitik kan korta vägen mellan arbetslöshet och arbete.
- 35995 Vi menar därför att Centerpartiet bör utveckla en regionaliserad arbetsmarknadspolitik som ger regionerna resurser att i koppling till uppdrag inom tillväxt och utvecklingspolitiken på ett effektivare och snabbare sätt kan underlätta för övergångar i arbetslivet mellan olika yrken och branscher. Vid 2015 års partistämma behandlades en liknande motion av undertecknad, beslutet då var att centerpartiet skall utveckla en jobbfixarpeng och att kommuner och regioner får ett ökat inflytande.
- 36000 Det är en välkommen åtgärd på individ nivå, men det som också behövs är att system för att stödja personer som söker jobb. Kraftfulla regioner och kommuner i samverkan har större kunskap och möjligheter i kombination med aktiv näringspolitik att forma utbildningar och matchningar. Därför behövs en regionalisering av arbetsmarknadspolitik, statens roll bör därför vara att finansiera insatser av ovannämnda slag.
- 36005 Jag föreslår därför Den svenska arbetsmarknaden står inför stora utmaningar. Höjda trösklar till arbetsmarknaden och inflyttning i kombination med en försämrad matchning och allt snabbare teknikomställning gör att många människor hamnar allt längre ifrån arbetsmarknaden. Dessa utmaningar möts till stor del med individanpassade insatser, men mer behöver göras för att förbättra strukturen och system som dessa individer möter. Den regionala dimensionen i arbetsmarknadspolitik saknas, vilket gör att våra system och strukturer inte utnyttjas effektivt. I flera andra europeiska länder finns en tät koppling mellan arbetsmarknadspolitik och utvecklingspolitik. Det gäller inte minst arbetsmarknadsutbildningar där lokal och regional kunskap är centralt. Vid flera kriser i ekonomin under senare år, har vi konstaterat att det saknas såväl verktyg som analyser över hur övergångar mellan yrken och branscher kan underlättas och påskyndas.
- 36010 De lokala arbetsmarknadsområdena blir allt större och genom mer och mer specialiserad utbildning söker arbete i ett större geografiskt område. Regionerna har idag ett större ansvar för utveckling och stödjande av näringsliv, detta sker genom bl a utbildningsplattformar, sicene park , och insatser ofta kopplade till högskolorna.
- 36015

- 36020 Men det finns behov av en ytterligare dimension där utbildningar som kan organiseras av kommuner eller utbildningsföretag och med koppling till arbetsmarknadspolitik kan korta vägen mellan arbetslöshet och arbete.
- 36025 Vi menar därför att Centerpartiet bör utveckla en regionaliserad arbetsmarknadspolitik som ger regionerna resurser att i koppling till uppdrag inom tillväxt och utvecklingspolitiken på ett effektivare och snabbare sätt kan underlätta för övergångar i arbetslivet mellan olika yrken och branscher. Vid 2015 års partistämma behandlades en liknande motion av undertecknad, beslutet då var att centerpartiet skall utveckla en jobbfixarpeng och att kommuner och regioner får ett ökat inflytande.
- 36030 Det är en välkommen åtgärd på individ nivå, men det som också behövs är att system för att stödja personer som söker jobb. Kraftfulla regioner och kommuner i samverkan har större kunskap och möjligheter i kombination med aktiv näringspolitik att forma utbildningar och matchningar. Därför behövs en regionalisering av arbetsmarknadspolitik, statens roll bör därför vara att finansiera insatser av ovannämnda slag.
- 36035 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet partistämma 2017 beslutar att arbeta för att överföra delar av den centrala arbetsmarknadspolitik till regionerna i enlighet med denna motion
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 36040 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande motion ang regional Arbetsmarknadspolitik.
Regionalisering, kommunalt självstyre, decentralisering och att beslut ska fattas så nära människor som möjligt har länge varit viktiga ledord i centerpartiet. Ökat inflytande på lokal och regional nivå är viktiga för att vi ska kunna leva upp till våra grundvärderingar inom partiet.
- 36045 Arbetsmarknadspolitik är ett politikområde som lämpar sig väl att flytta från staten till regionerna dels för att det är på den regionala nivån som man besitter kunskapen om vilka arbetstillfällen som finns i området, det är på den lokala nivån man beslutar om vilka yrkesutbildningar och gymnasielinjer som skall tillhandahållas. Därför är det viktigt att besluten och underlagen för beslut kring
- 36050 arbetsmarknadspolitik hänger ihop.
Distriktsstyrelsen tror att det finns många fler politikområden som centerpartiet behöver lyfta för att klara ut vilka vi vill regionalisera och decentralisera, helt enkelt vilken makt skall flyttas från stat till kommun och regioner?
Men låt oss nu börja med arbetsmarknadspolitik.
- 36055 Distriktsstyrelsen föreslår stämman
Att bifalla motionen i sin helhet
Att motionen jämte yttrande sänds vidare till centerpartiets regionstämma i Lidköping.
Att motionen jämte yttrande sänds vidare till partistämman i Malmö

36060 **9.27 Statlig styrning**

Pernilla Berlin, Skåne

36065 Svenska myndigheter, såsom Migrationsverket, och kommuner levererar tjänster i ultrarapid eftersom de sitter fastlåsta i en styrning som fokuserar på kvantitativa mål istället för kvalitativa. Det kan handla om för brukarna krångliga, oförklarliga och tidskrävande processer för att ta sig igenom KRAMI, Arbetsförmedlingen eller tre års väntetid på ett beslut från Migrationsverket.

36070 Fastlåsningsen beror till stor del på ansvarig; på att regeringen, genom regleringsbrev framtagna och gemensamberedda av främst regeringskansliets tjänstemän, sakkunniga och i sista led politiskt förtroendevalda. Detta system väljer att styra svenska myndigheter så. Kunskapen om tillitsbaserad styrning, tjänstedesign, ändamålsenlighet, behovsstyrning, alternativa mätetal och mätmetoder är bristande bland de som har tolkningsföreträde i sammanhanget. Styrning och ledning har stor skuld till varför myndigheter har långa leveranstider och hög personalomsättning. Klok, utbildad personal står inte ut med system och processer som är tröga, ineffektiva och inte möter upp till brukarnas och andra intressenters behov; ändamålsenlighet. Och det är kunderna, brukarna, sökande osv. som blir drabbade. Ur skattebetalarperspektiv är detta arbetssätt inte OK längre.

36080 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet till nästa val lovar att på allvar justera den statliga styrningen så den i framtiden utgår ifrån systemsyn och tjänstedesign samt andra relaterade teorier och metoder; gör det tvingande (genom regleringsbrevsuppdrag) för statliga myndigheter att modernisera styrningen bort från detaljstyrning mot systemsyn och nya ändamålsenliga mätetal

Att Centerpartiet lägger in i sitt valmanifest att myndigheters verksamhet ska effektiviseras så att kärnverksamheten går före stödverksamheterna.

36085 Att Centerpartiet utbildar alla sina förtroendevalda i tjänstedesign och systemsyn

Att Centerpartiet på kommunal nivå verkar för att tjänstedesign och systemsyn införs i den kommunala styrningen och verksamhetsplaneringen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36090 Inget yttrande insänt från distriktet

9.28 Arvode till Sametingets ledamöter

Marita Stinnerbom, Västerbotten

36095

Sametinget är ett folkvalt organ och består idag av 8 partier som sammanlagt har 31 ledamöter i Sametingets plenum. Sametinget fördelar idag ut 520 000 kr i partistöd för de åtta partierna att dela på efter antal mandat i Sametinget. Ett parti med tre ledamöter har ett partistöd på ca. 50 000 kr.

36100

Ledamöterna har heller ingen annan ersättning än dagsarvode på 1650 kr/dag inkl. förlorad arbetsinkomst när de deltar på Plenumsförhandlingar.

36105

Det är svårt att bedriva ett konkret demokratiskt arbete i Sametinget när det politiska arbetet ska ske på idéell basis, ofta blir det politiska arbetet lidande när försörjning att leva går före. Med ett högre partistöd skulle partierna ha möjlighet att ha en person halvtidsanställd för att bedriva samisk politik. Sametinget skulle få en större legitimitet när det politiska arbetet höjs och genomarbetade förslag och motioner kan läggas i Sametingets styrelse och nämnder.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ska verka för att höja partistöden till Sametinget

36110

att Centerpartiet ska verka för att ge Sametingsledamöterna arvode likt riksdagsledamöterna för att bedriva sitt politiska arbete

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36115

Inget yttrande insänt från distriktet

9.29 Livspusslet för förtroendevalda

Karin Ericsson, Mia Nordström, Unn Harsem, Lena-Maria Jansson, Uppsala Län

- 36120 Många förtroendevalda i kommuner har heltidsjobb och familj med små barn/skolbarn, och upptäcker efter en tid att deras tid inte räcker till långa kvällsmöten där man behöver vara på plats fysiskt. Det medför i många fall att det politiska arbetet/engagemanget nedprioriteras, vilket leder till en försämring av den demokratiska representationen. I Uppsala kommun, som exempel, har vi upplevt att flera av våra förtroendevalda i kommunfullmäktige och med nämnduppdrag har valt att säga ifrån sig viktiga uppdrag på grund av tidsbristen.

- 36125 Vi är därför väldigt oroliga över att tappa dessa viktiga krafter och har börjat tänka på hur vi ska förändra den politiska representationen och det politiska vardagsarbetet. Får den här trenden fortsätta får vi ingen bra politisk representation i våra timarvoderade politiska församlingar. Det kan handla om möjligheten att delta på möten via video eller telefon samt fler heltidsanställda politiker eller politiska sekreterare men färre förtroendevalda totalt.

- Jag/vi yrkar därför:
att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla förslag på vad som kan göras för att det kommunalpolitiska arbetet bättre anpassas till förtroendevalda mitt i livet

- 36130 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Inget yttrande insänt från distriktet
- 36140

Kommitté 10 - Landsbygd och gröna näringar

10.1 Djurskydd

Sigurd Svensson, Värmland

- 36145 Vad gör centerpartiet för att Djurskyddet skall bli bättre? Det ser fortfarande ut, som att det förekommer skräck in jagande djurmisshandel. Centerpartiet bör vara det parti som har det största ansvaret i dessa frågorna.

Jag/vi yrkar därför:

- 36150 att Centerpartiet skall höras och synas mera om vad de gör för djurskyddet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

- 36155 Det är alltid en tragedi när missförhållande råder för djur såväl katter och hundar som kor och får. Sverige har dock världens strängaste djurlagstiftning samt ett starkt skydd för djuren genom djurskyddskontrollanterna.

10.2 Rättssäkert djurskydd

36160 *Jeanette Richert, Skåne*

Djurförbud utdelas av tjänstemän från länsstyrelsen. En djurägare kan få livslångt djurförbud pga allt från att ett stalltak eller en stalldörr är några cm för lågt, att ett stängsel inte anses vara tillräckligt spänt, att en öronmärkning från ett får eller ko trillat av från örat, eller beroende på tjänstemannens/kontrollantens synpunkter. Har kontrollanten kunnat hitta något att anmärka på och göra ett föreläggande om, så har de även rätt att ta betalt för sitt besök, vilket ger incitament att "leta fel". Att få djurförbud behöver inte ha sin grund i att några djur har blivit vanvårdade utan är en administrativ åtgärd beslutad av tjänstemän utan beviskrav. Att överklaga i förvaltningsdomstolar är en djurägars enda möjlighet att få rättvisa men där är det svårt att vinna mot länsstyrelsens kontrollanter, då det inte krävs bevis utan förvaltningsdomstolen ska bara se till att kontrollanten inte gjort fel i sin tjänsteutövning. Därför är det rättssäkrare för en djurägare att bli polisanmäld och att domstolsförhandlingar sker i tingsrätten, där det krävs bevis för en fällande dom, och inte bara ett utlåtande av tjänstemän som dessutom ofta har bristande kompetens.

36175 I den mån djurförbud förekommer i andra EU-länder är det förbundet med ett straff som böter eller fängelse i Strafflagen. Det är då också tidsbegränsat och ofta förbinds det med någon slags utbildning, I Sverige beslutar tjänstemän om livslånga djurförbud som också innebär näringsförbud för lantbrukare, hovslagare etc. Djurförbud är ytterst plågsamt eftersom det innebär en stigmatisering. Umgänge med familj som har djur omöjliggörs, gårdar växer igen för att djurhållaren varken kan ha djur eller arrendera ut byggnader och beten. En tjänsteman kan helt utplåna en människas möjlighet till egen försörjning vilket inte är rimligt.

Slutsats: Djurförbud bör bara grundas på fällande dom i tingsrätt och vara tidsbegränsat. 2009 gick kontrollen över från kommunerna till länsstyrelserna. Därmed försvann den lokala anknytningen och lokal- och människokänningen. Genom en särskild lag bereddes handläggare sk arbetsövergång från kommuner till länsstyrelser. Det ställdes därmed inga krav på kompetens. Handläggarnas bristande kompetens har varit ett återkommande klagomål från djurhållare. Efter det att länsstyrelsen tog över djurskyddet 2009 har antalet omhändertaganden av djur och antalet djurförbud ökat i Skåne medan antalet kontroller minskat och vissa större verksamheter med många djur, som enligt direktiv EG 882/2004 ("Offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd") om skydd av lantbrukets djur är de som skall kontrolleras, knappast inspekteras alls. En siffra som nämnts är att 80% av kontrollerna ägnas åt sällskapsdjur och hästar som hålls i mindre skala. När djurskyddet låg på kommunerna hade djurhållarna möjlighet att överklaga till länsstyrelsen. I och med omläggningen försvann en överklagandeinstans.

Slutsatser: Djurskyddet sköts bäst på lokal nivå av veterinärer.

Jag/vi yrkar därför:

36200 Att djurförbud flyttas från Djurskyddslagen till brottsbalken.

Att djurskyddskontrollen flyttas från länsstyrelsen till oberoende veterinärer enligt finsk modell.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36205 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:

- Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt, bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya
- 36210 djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvelfärd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom. Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning och vidare behandling.
- 36215 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
Att skicka vidare motionerna till partistämman
Yttrande från distriktsstämman:
att bifalla distriktsstyrelsens yttrande och därmed,
att anse motionen besvarad samt
- 36220 att skicka vidare motionen till partistämman och därmed också bifalla Andreas Erikssons andra attsats.

10.3 Rättssäkert djurskydd

Jeanette Richert, Skåne

- 36225 Intentionen från lagstiftaren var knappast att §31/§32 DL skulle användas på det sätt som nu görs. Ordet ”omhändertagande” har en positiv klang och för tankarna till att något ”tas omhand”. Folk i gemen utan insyn tror fortfarande att djur som omhändertas av länsstyrelsen enligt djurskyddslagen får ett bättre liv. Genom en ändring i lagstiftningen uppstod ett tidsglapp mellan beslut om
- 36230 omhändertagande och beslut vad som skall ske med djuren (§34). Detta var tidigare två delar av samma beslut. Att dela det var olyckligt eftersom det gav incitament till att hålla djur uppstallade under långa tider eftersom uppställningsföretagen betalas per dygn. Många djur kan därför generera miljonbelopp vare sig det rör sig om en grupp katter eller en besättning kor. Det faktureras sedan djurägaren vilket ofta innebär ekonomisk ruin. Omflyttningar innebär för sig en stor risk för djuren.
- 36235 Djur skadas och stressas vid infångningar, lastningar, transporter och förvaringar. Slutsats: Djur mår oftast bäst utan att flyttas och det sparar enorma belopp.
- Jag/vi yrkar därför:
- 36240 Att djur skall skötas på plats och inte flyttas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 36245 Distriktsstyrelsens yttrande:
Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt, bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina
- 36250 motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvelfärd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom. Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning och vidare behandling.
- Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
- 36255 Att skicka vidare motionerna till partistämman
Distriktsstämmans yttrande:
att bifalla distriktsstyrelsens förslag på motion 2–5 och därmed,
att anse motionerna besvarade
att skicka vidare motionerna till partistämman.
- 36260

10.4 Rättssäkert djurskydd

Jeanette Richert, Skåne

36265 Tillståndsgivning enligt §16 är subjektiva, godtyckliga och orättvisa. Det hindrar företagande på landsbygden. Det kräver att företagaren först gör stora investeringar men sen kanske ändå inte får något tillstånd. Det tidsbegränsas också tvärt emot vad EU-lagstiftningen förordar så en företagare som investerat kan få sitt tillstånd indraget trots gynnande förvaltningsbeslut.
Slutsats: Företag med djurverksamheter missgynnas av nuvarande tillståndsprövning.

36270 Jag/vi yrkar därför:
Att §16 DL avskaffas och ersätts med ett anmälningsförfarande som vilken annan verksamhet som helst enligt finsk modell.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36275 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:
Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt, bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya
36280 djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvelfärd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom. Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning
36285 och vidare behandling.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
Att skicka vidare motionerna till partistämman
Distriktsstämmans yttrande:
att bifalla distriktsstyrelsens förslag på motion 2–5 och därmed,
36290 att anse motionerna besvarade
att skicka vidare motionerna till partistämman.

10.5 Rättssäkert djurskydd

Jeanette Richert, Skåne

36295

Inom EU finns ingen lagstiftning rörande kontroll av alla sällskapsdjur då kontrollerna syftar på att kontrollera djuren som ingår i vår livsmedelsförsörjning. Att införa att minsta hamster och akvarium skall omfattas av den statliga kontrollen har flyttat fokus och resurser från livsmedelsproducerande djur. Sällskapsdjur kontrolleras lämpligen av branschorganisationer. SKK (Svenska kennelklubben) har exempelvis redan en väl utbyggd kontrollverksamhet rörande hundar och som inte är inriktad på straffåtgärder utan på stöd och vägledning. Kennelkonsulenter är specialister vilket länsstyrelsen handläggare inte är. Där vanvård och djurplågeri föreligger finns det redan reglerat under brottsbalken där anmälan skall göras till polisen. Slutsats: Ett ostrukturerat kontrollerande av alla sällskapsdjur själ tid och resurser.

36300

36305

Jag/vi yrkar därför:

Att sällskapsdjur inte skall omfattas av den statliga kontrollen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36310

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt,

36315

bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvälstånd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom.

36320

Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning och vidare behandling.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

Att skicka vidare motionerna till partistämman

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag på motion 2–5 och därmed,

36325

att anse motionerna besvarade

att skicka vidare motionerna till partistämman.

10.6 Rättssäkert djurskydd

Jeanette Richert, Skåne

36330

Missbruk av §74 djurskyddsförordningen Länsstyrelserna skriver regelmässigt att besluten skall gälla omedelbart även om de överklagas. Därmed försvinner djurägarens rättssäkerhet. Exempelvis vid omhändertagande eller djurförbud. Huvudregeln måste vara att beslut skall kommuniceras. Nu verkar det ha blivit mera regel än undantag att exempelvis polisen har med sig ett beslut om omhändertagande då de kommer för att verkställa. Allt för att göra djurägaren rätts- och chanslös i en rättsprocess. Slutsats: Djurägaren skall ha en rimlig möjlighet att överklaga eller åtgärda eventuella problem.

36335

Jag/vi yrkar därför:

36340

Att §74 endast får användas i undantagsfall.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

36345

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt, bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvelfärd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom. Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning och vidare behandling.

36350

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

36355

Att skicka vidare motionerna till partistämman

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag på motion 2–5 och därmed,

att anse motionerna besvarade

att skicka vidare motionerna till partistämman.

36360

10.7 Anonyma anmälningar

Jeanette Richert, Skåne

36365 Länsstyrelsen prioriterar inspektioner pga. anmälningar från allmänheten. Anonyma anmälningar uppmuntras genom en webblankett. Efter att länsstyrelsen medverkat i dokusåpor i TV4 har anmälningarna fördubblats vilket i sin tur medfört att planerade kontroller minskat. En anmälan måste anses "befogad" för att besöket skall kunna faktureras. Det medför att handläggarna letar fel om anmälan inte stämmer. Ändå anses minst hälften anmälningarna som obefogade. Kanske fanns inga djur alls. Med det här arbetssättet underblåser man grannkonflikter och andra konflikter, skapar 36370 misstänksamhet och rädsla för att över huvud taget hålla djur eller starta verksamheter med djur. Vem som helst kan när som helst ta ifrån en djurhållare hela hans eller hennes livsgärning, stjäla företaget och förstöra djurägarens rykte utan att denne misskött ett enda djur. Länsstyrelserna har ofta argumenterat för att behålla anonyma anmälningar och säger att de allvarligaste vanvårdsfallen upptäcks på detta sätt. Men det är bara ett erkännande att arbetet inte fungerar och att för mycket tid 36375 läggs på oväsentligheter. Annars skulle "svåra" fall upptäckas långt tidigare via rutinkontroller vilket skulle spara mycket lidande.

Slutsats: Anonyma anmälningar stjälar arbetstid och skapar oro och misstänksamhet istället för hjälpsamhet och grannsamverkan.

36380 Jag/vi yrkar därför:
Att anonyma anmälningar inte skall tillåtas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36385 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:
Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt, 36390 bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvälstånd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom. Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning 36395 och vidare behandling.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
Att skicka vidare motionerna till partistämman
Distriktsstämmans yttrande:
att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, 36400 att anse motionen besvarad
att skicka vidare motionen till partistämman.

10.8 Säkrare rättsskydd

Jeanette Richert, Skåne

36405

Idag står en djurägare helt skyddslös om djur skadas, kommer lösa etc eller egendom skadas pga djurskyddshandläggares ovarsamhet, oskicklighet eller okunskap.

Jag/vi yrkar därför:

36410

Att det lagstiftas att djurskyddskontrollanter skall ha en försäkring enligt finsk modell.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

36415

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären lyfter i sina motioner frågan om rättssäkerhet i djurskyddsärenden vilket är en angelägen fråga. Ett starkt djurskydd kräver också en stark rättssäkerhet. Centerpartiet driver redan frågan aktivt, bland annat i arbetet med framtagandet av en livsmedelsstrategi men också inför den nya djurskyddslagstiftning som regeringen enligt uppgift arbetar med att ta fram. Motionären ger i sina

36420

motioner ett antal konkreta förslag som syftar till att förbättra rättsskyddet för djurägare med bibehållen eller stärkt djurvelfärd och det är en intention som distriktsstyrelsen ställer sig bakom.

Distriktsstyrelsen anser därför att det finns anledning att skicka dessa till partistämman för utredning och vidare behandling.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

36425

Att skicka vidare motionerna till partistämman

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,

att anse motionen besvarad

att skicka vidare motionen till partistämman.

36430

10.9 Hållandsperiod för köttproduktion

Madelaine Jakobsson, Patrik Davidsson, Västerbotten, Kronoberg

- 36435 Tidigare fanns det inom köttproduktionen i Sverige flera hållandeperioder. En hållandeperiod är den period som räknas som grund för den ersättning varje köttproducent ska få utifrån hur många djur hen har. Många av de köttproducenter samt även slakterier etc som vi har varit i kontakt med anser att detta är ett väldigt dåligt system. Ett tag så hade man i Sverige tagit bort dessa perioder och ersättningen räknades då utifrån ett årsgenomsnitt. Av någon anledning infördes det på nytt en hållandeperiod i Sverige och den är nu under sommaren fram till augusti. Att använda sig av det nuvarande systemet innebär att alla köttproducenter försöker hålla så många djur som möjligt under perioden för att sedan vid samma tillfälle skicka många djur på slakt. Det påverkar så klart både producenterna och slakterier och det påverkar både kötttillgång och köttpriser.
- 36440

Jag/vi yrkar därför:

- 36445 Att Centerpartiet arbetar för att hållandeperiodsystemet avskaffas och att ersättning istället räknas på ett årsgenomsnitt med ett slutdatum den 31/12 varje år.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 36450 Inget yttrande insänt från distriktet

10.10 Tillsynsmyndigheters rätt att beslagta tamdjur

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

36455 Idag är Länsstyrelserna tillsynsmyndighet vad gäller djurhållning. Många djurägare har blivit hårt drabbade av det rättsosäkra system som praktiseras idag. Dessutom innebär möjligheten att göra anonyma anmälningar att ca 50% av handläggarnas tid åtgår till obefogade anmälningar mot djurhållare. På intet sätt måste djurägarrens synpunkter eller annan veterinär höras innan mycket drastiska åtgärder vidtas.

36460 Jag/vi yrkar därför:
att uppdra till partistytrelsen att ta fram ett rättssäkert system för tillsynsmyndighetens rätt att beslagta och avliva tamdjur.

36465 att ge partistytrelsen i uppdrag att utreda åtgärder för att minska sk okynnesanmälningar riktade mot djurhållare

[Länk till Partistytrelsens yttrande](#)

36470 Inget yttrande insänt från distriktet

10.11 Stöd till lantbruksföretag

Henrik Arnesson, Halland

36475 Jordbruksverket har i två års tid dragits med problem att utföra utbetalningar av de stöd lantbrukare har sökt och fått beviljade såsom areal, miljö och stöd för djurhållning. Problem med nya datasystem har varit skälet enligt utsago. Dessa stöd är en del i den livsmedelspolitik som varit aktuell sedan vårt inträde i EU 1995. Den går ut på att lantbrukaren kan söka och få stöd per arealenhet brukad åker, per djurenhet för viss djurhållning osv. eller per miljöskyddsåtgärd m.m. Syftet är att bibehålla åkermark och produktionskapacitet för framtida behov, men ändå bibehålla en låg kostnad för produkter från lantbruket för konsumenten. Med andra ord en subvention för att hålla låga livsmedelspriser. För lantbrukare är detta en del av intäkten, utan den hade priserna för produktionsvarorna behövt vara betydligt högre för att kunna producera till dagens metoder överlag.

36485 Jordbruksverket ställer höga krav på lantbrukaren vad gäller punktlighet för ansökningshandlingar, arealangivelser med två decimaler, kan kräva återbetalning för felaktigheter som inträffat flera år tidigare, stora krav om de s.k. tvärvillkoren överskrids.

Jag/vi yrkar därför:
36490 att centerpartiet verkar för att Jordbruksverket tar fram alternativa metoder, ex. vis regionalt via länsstyrelser kan genomföra utbetalningar av berättigade stöd, om det normala systemet fallerar. Det är ohållbart att enskilda lantbrukare skall behöva vänta uppemot två år på berättigad ersättning

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36495 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Stöd till lantbruksföretag
På det sätt som stöden till lantbruksföretagen har hanterats de senaste två åren är helt orimligt. Det finns all anledning att se över systemen och utreda alternativa möjligheter för att säkerställa utbetalning inom utlovad tid.

36500 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att bifalla motionen
Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

10.12 Landsbygdsprogrammets resurser för Landsbygdsutveckling

36505 *Erik Widar Andersson, Jämtland*

36510 Sveriges regioner har idag ansvaret för det regionala tillväxtarbetet. Det regionala tillväxtarbetet omfattar prioriteringar och beslut rörande resurser i EUs sammanhållningspolitik. För att uppnå samordnings- och synergieffekter är det lämpligt att även landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den regionala nivån så att prioriteringar och beslut rörande dessa resurser kan fattas i Sveriges regioner.

Jag/vi yrkar därför:
36515 att Landsbygdsprogrammets resurser för landsbygdsutveckling överförs till den regionala tillväxtansvariga myndigheter.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
36520 Distriktsstyrelsen instämmer i grunden i motionärernas förslag att flytta beslut från statliga myndigheter till organ som styrs av folkvalda i vår egen region. När det gäller programmets medel för landsbygdsutveckling så anser distriktsstyrelsen att det vore klokt att utreda en flytt av dessa resurser och beslut. Men när det gäller de delar av landsbygdsprogrammet som i första hand är till för lantbruksföretagare så tror distriktsstyrelsen att det skulle riskera öka på administrationskrånglet för
36525 våra viktiga landsbygdsföretagare.
Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen och skicka motionen jämte yttrande till riksdagsgruppen

10.13 Landsbygdsprogrammets handläggning

36530 *Andreas Karlsson, Jämtland*

Landsbygdsprogrammets medel bör handläggas av landets regioner i likhet med de regionala utvecklingsmedlen. Att dela upp handläggningen av dessa medel på olika myndigheter är kostnadsdrivande och försvårar arbetet med att ta ett samlat grepp över landsbygdsutvecklingen i regionerna. Den statliga förvaltningen är bättre lämpad för myndighetsutövning och kontroll än för verksamhetsutveckling.

36540 Regional utveckling ska bidra till goda förutsättningar för länets näringsliv. En viktig uppgift är att samspela med andra aktörer och samordna ett kraftfullt och gemensamt arbete för att främja näringslivets utveckling och konkurrenskraft. Ambitionen är att fler företag, gärna en mångfald av företag, startas, och att befintliga företag växer och har möjlighet att anställa fler.

36545 Många av Regional utvecklings ansvarsområden är helt eller delvis ihopkopplade med lantbruket redan idag så som infrastruktur, energi och klimat, kultur och att vara en del i strukturfondspartnerskap där det finns 1,2 miljarder kronor fram till 2020 skulle vara fantastiskt. Det är på dessa motiv som gör att även dessa medel skall handläggas av landets regioner, i likhet med de andra regionala utvecklingsmedlen som finns idag.

36550 Det skulle förmodligen vara mer kostnads effektivt och underlätta arbetet med att få ett samlat grepp över landsbygdsutvecklingen i Sverige.

Jag/vi yrkar därför:

att utreda och driva frågan så att landsbygdsprogrammets medel bör handläggas av landets regioner, i likhet med de andra regionala utvecklingsmedlen.

36555

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

36560 Distriktsstyrelsen instämmer i grunden i motionärernas förslag att flytta beslut från statliga myndigheter till organ som styrs av folkvalda i vår egen region. När det gäller programmets medel för landsbygdsutveckling så anser distriktsstyrelsen att det vore klokt att utreda en flytt av dessa resurser och beslut. Men när det gäller de delar av landsbygdsprogrammet som i första hand är till för lantbruksföretagare så tror distriktsstyrelsen att det skulle riskera öka på administrationskrånglet för våra viktiga landsbygdsföretagare.

36565 Distriktsstämman beslutar:

Att anse motionen besvarad

Att skicka motion jämte yttrande till riksdagsgruppen

10.14 Finska systemet för nordligt stöd

36570 *Andreas Karlsson, Jämtland*

Sverige och Finland blev EU-medlemmar samtidigt 1995. Trots att båda länderna ingår i den gemensamma jordbrukspolitiken har Finland tolkat regelverket annorlunda än Sverige. Vi har mycket att lära av de finländska erfarenheterna.

36575

I Finland har man hela tiden inriktningen på att trygga den inhemska livsmedelsproduktionen till rimliga konsumentpriser. Inriktningen är också att det även fortsättningsvis ska finnas produktion av livsmedel i hela landet. Eftersom marknadspriserna inte täcker de höga kostnaderna för produktionen i norr har man i vårt östra grannland varit noga med att försvara det extra stöd man för att producera mat i norr.

36580

EU-landet Finland har varit mer framgångsrikt än vårt land när det gäller att behålla en hög självförsörjningsgrad. Redan i medlemskapsförhandlingarna var man mer framgångsrik i ansträngningarna att få nordligt stöd ("norrlandsstöd") till en stor del av landet. På så sätt har Finland varit mer framgångsrikt när det gäller att behålla förutsättningarna för husdjursskötsel även i norra delen av landet.

36585

Under 2016 och 2017 kan de finländska lantbrukarna ansöka om statsborgen för att lindra de likviditetsproblem som uppkommer. Statsborgen för banklån är till för att förbättra gårdens likviditet. Borgen kan beviljas för lån som gör att bonden kan betala bort dyra djurkrediter eller avbetalning för maskininköp.

36590

Finland har även förenklat stödsystemet och utbetalningsplanerna. Systemet är idag helt annorlunda än i Sverige. Det följer mycket bättre lantbrukarens behov av likvida medel. Han/hon behöver inte – i motsats till vad det kan vara hos oss – låna medel i bank till 7-8 procents ränta i väntan på att medlen ska betalas ut.

36595

EU-kommissionens nya beslut om det finländska systemet för nordligt stöd trädde i kraft vid årsskiftet 2016/2017. Beslutet innebär att Finland får ett mer flexibelt system när det gäller att betala ut och följa upp olika stöd.

36600

Inriktningen är att bevara och utveckla jordbruksproduktionen i norra delen av landet. Stödet för husdjursskötsel (stödområde C i mellersta och norra Finland, norr om Villmanstrand-Tammerfors-Björneborg). I slutet av 2015 föreslog Finland att strukturen för det nordliga stödet ska göras klarare och höjas. Kommissionen har godkänt Finlands viktigaste krav. Förändringarna ger en stadig och mer flexibel grund för stödet inför den reformering av EU:s jordbrukspolitik som är att vänta.

36605

Jag/vi yrkar därför:

Att nya LFA-områden kommer till stånd och att dagens svenska system för norrlandsstöd så långt möjligt likställs med det finländska systemet för nordligt stöd

36610

Att stödet för mjölkproduktionen utgår utifrån antalet mjölkkor i stället för från den årliga mjölkproduktionen. Denna ändring baseras på reformeringen av EU:s mjölkproduktion och att systemet med mjölkkvoter har avvecklats

Att ett system med statsborgen efter förebild från Finland inrättas för att förbättra gårdarnas ekonomi

36615

Att ett system med forskottsutbetalning på stöden skapas. Inriktningen ska vara att bättre följa lantbrukarens behov av likvida medel och att lantbrukaren inte ska tvingas låna i bank till hög ränta för att klara likviditeten

Att Jordbruksverkets uppdrag med att fördela jordbruksstöden decentraliseras till länsstyrelserna för att besluten ska komma närmare de som berörs

- 36620 Att man följer och driver frågan om stöd till utdelning av frukt, grönsaker och mjölk i skolan så vi väljer mer ekologiska produkter för då kanaliseras stödet i högre grad till mervärdesprodukter och samtidigt till jordbrukssektorn.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36625

Yttrande från distriktet:

- 36630 Distriktsstyrelsen anser att det är många intressanta förslag som lyfts fram av motionären. Det finns helt klart mycket när det gäller Finlands jordbrukspolitik som vi har anledning att vara avundsjuka på. Den kanske största skillnaden är att Finland har ett tak för nationellt stöd som är cirka 10 ggr så stort som det svenska taket vilket så klart minskar möjligheten för Sverige att göra lika mycket som Finland kan. Distriktsstyrelsen håller med motionären om att besluten bör tas så nära som möjligt så att se över om fler av jordbruksverkets beslut går att hantera på länsstyrelserna istället vore bra. Förslaget att flytta om stödet till mjölkproduktion från produktion till antal djur tror distriktsstyrelsen vore oklokt eftersom svenskt jordbruks konkurrenskraft också är viktigt att styra mot. Ett system med statsborgen vore bra men förutsatt att det inte blir ett tandlöst system med höga avgifter som gör att ingen har möjlighet att nyttja dem, likt de förslag som den nuvarande (S)/(Mp) regeringen gjort. Att som motionären föreslår betala ut bidragen i förskott är så vitt distriktsstyrelsen förstår inte möjligt när det gäller EU stöden men där är det så klart viktigt att utbetalningarna alltid sker så fort som det bara är möjligt. När det gäller de nationella stöden så sker tex utbetalningarna för mjölkproduktion månadsvis vilket är bra. Kartan för norrlandsstöden finns det stor anledning att se över för att uppnå en mer rättvis fördelning och distriktsstyrelsen ser inget hinder mot att i större utsträckning nyttja bidraget till utdelning av frukt, grönt och mjölk i skolorna.
- 36640 Distriktsstämman beslutar att anse motionen besvarad

36645 **10.15 Neutral urvalsprocess för investeringsstöd**

Örjan Berglund, Uppsala

36650 Då medel fördelas ur landsbygdsprogrammet i form av investeringsstöd görs en poängsättning av ansökan i hur den uppfyller olika miljömål och sysselsättningsmål. Då medlen sedan skall fördelas börjar man med den ansökan som har högst poäng och går nedåt i rangordning tills pengarna för den ansökningsomgången är slut.

36655 I vissa regionala urvalskriterier ("inversteringen styr mot regionalt prioriterade miljö- och klimatmål") får man dubbelt så många poäng (2) om man lägger om produktionen till Krav-certifiering, men bara 1 poäng om man har övrig ekologisk produktion och detta i en ansökningskategori som viktas mycket högt (40). Detta missgynnar de som valt certifiering via ex. SMAK.
Att gynna en privat aktör framför en annan som har likvärdig certifiering är olämpligt utan man bör välja kriterier som är oberoende av vem som utför certifieringen.

36660 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet jobbar för att urvalskriterier för poänggivning i ansökan om statliga medel ur landsbygdsprogrammet skall skrivas så att poänggivningen är oberoende av vilken förening/företag som utför en bestämd certifiering.

36665 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
att avslå motionen

36670 Att det finns rättvisa kontroller och poängsystem som avgör till vad och storleken av stöd, är av största vikt kopplat till Landsbygdsprogrammet som styrmedel så att rätt saker premieras. Precis som motionären påpekar är det viktigt att olika certifieringar behandlas lika, givet att man lever upp till de krav som ställs för att få fler poäng.

36675 Distriktsstyrelsen har sett över Länsstyrelsens regionala handlingsprogram för landsbygdsprogrammet för 2014-2020 där de nationella målen för poänggivande finns beskrivet för respektive målområde och funnit att poänggivandet sker såsom motionären beskriver. Däremot finns ingenting som beskriver att en viss certifiering, såsom Krav, premieras i landsbygdsprogrammet framför en annan.

Motionen grundar sig delvis på fakta som inte är i överensstämmelse med det som finns beskrivet i den regionala handlingsplanen över landsbygdsprogrammet.

36680 **10.16 Hästnäringens förutsättningar**

Ann-Christin L Frickner,, Stockholms län

Bättre förutsättningar för hästnäringen i Stockholms län och nationellt

36685 Hästsporten och branschen är stor i Sverige och Stockholms län. Trots att hästnäringen skapar stora ekonomiska och sociala värden, saknas en nationell och regional handlingsplan för att tillvarata och utveckla de förutsättningar som branschen erbjuder.

36690 Hästföretagandet i landet utgör med sitt höga antal verksamheter den femte största produktionsgrenen inom gröna näringar. I omvandling beräknas hästnäringens omsättning vara 45-50 miljarder inklusive spelverksamhet. Neringen bidrar till 30 000 avlönade arbetstillfällen på heltid, inte bara i hanteringen av hästarna utan också i arbetet med förädling av tjänster och produkter enligt rapport från Hästnäringens nationella stiftelse.

36695 I Sverige och Stockholms län återfinns fina avelsverksamheter, internationellt erkända utövare inom rid-, trav- och galoppsport och inom turistsektorn. För att inte tala om risporten med friskvård och inackorderingsstallar, foderleverantörer, veterinärvård med mera.

36700 Enligt Jordbruksverkets nya statistik från 2016 finns det 355 500 hästar i Sverige(i jämförelse fanns 330 810 mjölkkor i Sverige i juni 2016) varav 27 400 i Stockholms län som är landets tredje häst tätaste län. Sverige beräknas vara näst häst tätaste land i Europa. Hästarna håller tillsammans med lantbrukets övriga betesdjur markerna öppna och i princip all vall som går till avsalu säljs som hästfoder.

36705 Inom hästsektorn finns utbildningar runt om i landet och i Stockholms län som ger förutsättningar till arbete efter genomförd utbildning. Inom neringen ryms yrken som häst-/stallskötare, ridledare, ridlärare, tränare, verksamhetschef, anläggningsskötare, kanslist, trav-/ galopptränare, veterinärer, equiterapeuter, hovslagare med flera.

36710 Hästnäringen erbjuder frisk- och rehabiliteringsinsatser i hela landet och i länet. Ridsporten är den näst största idrotten i Sverige efter fotbollen. Fler än 500 000 personer rider, varav 450 000 är tjejer och kvinnor. Det är landets största handikappidrott med 4 000 ryttare med funktionsnedsättning som genom ridsporten erbjuds en aktiv fritid.

36715 Slutligen kan konstateras att alltför många ser på hästnäringen som en enkel hobbyverksamhet för flickor, när det i själva verket är en av landets näringar som starkt bidrar till ökad ekonomisk tillväxt i Sverige och som skapar många arbetstillfällen. Dagligen möter näringens verksamma och kunder hinder och en oacceptabel attityd sett till de faktiska ekonomiska och sociala värden som skapas av branschen. Detta måste Centerpartiet ändra på.

36720 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet i Stockholms län driver på för en regional samordnare, ett hästkansli, som upprättas för hästnäringen i Stockholms län och som inkluderar näringens aktörer i syfte att ta tillvara företagsamhet och näringslivsutveckling samt att utövarnas intresse tillvaratas och att stärka regionen.

36725 att Centerpartiet i Stockholms län driver på för sammanlänkad rid- och körled och utökade möjligheter för hästturism.

att Centerpartiet i Stockholms län och nationellt driver på för att grön rehabilitering med häst ska finnas som vårdval.

att Centerpartiet arbeta för en nationell handlingsplan för att stärka svenskt hästföretagande.

36730 att Centerpartiet nationellt driver på för att Jordbruksverket får i uppdrag att skapa system och upprätta rikstäckande statistik över hästnäringen.

att Centerpartiet nationellt driver frågan att ridning ska anges som friskvård på Skatteverkets lista för aktiviteter som klassas som skattefria motions- eller friskvårdförmån för företag.

att Centerpartiet nationellt driver frågan om att häst ska klassas som lantbruksdjur, vilket ger likvärdiga förutsättningar i frågan om exempelvis strandskydd och beteshagar.

36735 att Centerpartiet nationellt driver frågan om att likrikta regelverk som gäller bygglov utanför detaljplanerat område så att exempelvis byggnation av ridhus likställs med byggande av maskinhall.

att Centerpartiet inom EU driver frågan om att förändra kompensationsstödet för betesdjur att också gälla häst.

36740 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

36745 Att bifalla att-sats 1, 3 – 6

Att anse att-sats:7,8 och 9 besvarad

Att att-sats 2 ändras till: att Centerpartiet i Stockholms län och nationellt driver på för sammanlänkad rid- och körled och utökade möjligheter för hästturism

36750 Att Centerpartiet i hela landet driver på för regionala samordnare med hästkansli, som upprättas för hästnäringen i landets län och som inkluderar näringens aktörer i syfte att ta tillvara olika aktörers intressen, såsom företagsamhet, näringslivsutveckling, markägare, hästägare, ryttare, privatpersoner, bilister och allemansrätten samt att utövarnas intresse tillvaratas och att stärka regionen.

Att-sats 2, 3 lämnas till landstingskansliet för utredning

Att sända kommitténs förslag till beslut till partistämman.

36755

10.17 Hästens och EU:s stödsystem

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

- 36760 På kontinenten inkluderas hästen i de flesta fall i EU:s stödsystem. Hästen klassas som lantbrukets djur och det är upp till Nationen Sverige att själv bestämma om hästen skall klassas som en djurenhet. Stora arealer hålls idag öppna i vårt jordbrukslandskap tack vare hästar. Det finns idag lika många hästar som mjölkkor.
- 36765 Rimligt vore också att hästen inkluderas i systemet för resebidrag för veterinärer. Avlägsna hästägare drabbas idag av oerhört höga kostnader för att kalla ut en veterinär, varvid risken finns till en försämrad djurhållning. För några år sedan beslöts också på EU nivå att medlemsländerna får dubblera det nuvarande stödet för resekostnader.
- 36770 Jag/vi yrkar därför:
att centerpartiet verkar för att hästen inkluderas i EU:s stödsystem för jordbruk.
att centerpartiet verkar för att hästen skall omfattas av det stödsystem som finns för veterinärers resekostnad och att stödbeloppen dubblas
- 36775 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Inget yttrande insänt från distriktet

10.18 Jakt på Skarv

Gustav Hemming, Michaela Haga, Stockholms län

36780

Sedan mitten på 1990 talet har Stockholms Skärgård fått ta emot en ökad mängd skarv. Dessa fåglar lever i kolonier. Ökningen, från noll till över 20 000 individer, har nu inom 20 år lett till att mellanskarven är Skärgårdens vanligaste sjöfågel. En tredjedel av Stockholms Skärgårds skarvar finns i en koloni inom Österåkers Kommun. En omfattande beståndskollaps har drabbat fisk snart sagt över

36785

större delen av skärgården. Orsaken till detta kan till övervägande del förklaras av den snabba ökningen av skarv samt att de olika koloniernas upptagningsområden för fisk går ihop och överlappar varandra. Färsk forskning från SLU Aqua Biota, DTU Aqua i Danmark samt Åbo Universitet verifierar skarvens kraftigt negativa inverkan på fiskbestånden. Senaste två år har bestånden av fisk inom Österåker på ett flertal ställen helt slagits ut. Ovanstående kan vara en

36790

grundorsak till att det yrkesmässiga fisket, husbehovsfisket och fritidsfisket upphört eller på allvar begränsats. Stora kolonier innebär också en avsevärd sanitär olägenhet med lukt och orenat utsläpp i recipienten. Som exempel beräknas kolonin inom Österåker under maj månad på en koncentrerad plats släppa ut 7 ton orenad guano per dygn. Avsevärda skador på skog och vårdträd förekommer.

36795

Bekämpningsmöjligheterna är komplicerad eftersom arten anses formellt skyddad av EU's artdirektiv. Andra EU länder t.ex. Danmark och Åland i Finland har hanterat frågan annorlunda än i Sverige och tillåter en avsevärd jakt. Det förekommer också olika tolkning av Artdirektivet mellan olika Länsstyrelser.

36800

Centerpartiet bör arbeta för ett hållbart skarvbestånd som värnar både miljö och fiskebestånd i skärgården. Nuvarande svensk förvaltningsplan "Nationell förvaltningsplan för skarv 2014" ger omprövningsmöjligheter eftersom den har en klar målsättning att vara adaptiv, dvs. anpassningsbar för förändrade förhållanden.

Jag/vi yrkar därför:

36805

Att Centerpartiet verkar för att Naturvårdsverket och Stockholms Länsstyrelse omprövar begreppet skyddsjakt och accepterar en mer praktisk inriktning av skyddsjakten mot allmän jakt som gjorts eller är på gång i andra länder.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36810

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen och sända den till partistyrelsen

36815 **10.19 Rovdjursinventering**

Marita Stinnerbom, Västerbotten

36820 Antal rovdjur bestäms genom inventering av rovdjuren. Är det dåliga väderförhållande så kan inte rovdjurens inventeras. Dagens klimatförändringar med töväder och regn under lodjursinventering gör att alla lodjur inte inventeras vilket gör att viltskadecenter meddelar att Lostammen har minskat. Är det snö och blåst på fjället är det näst intill en omöjlighet att säkra en järvföryngring och de är svårinventerade i skogslandet. Under 2016 var det stora områden som inte kunde inventeras i Norrbotten och det gjorde att järvstammen minskade i hela landet. Trots att det finns järv så räknas den inte om inte järvföryngring kvalitetssäkras. Det finns inga bra metoder för inventering av järv i skogsland och de metoder som finns är att järven ska bli skrämmd och lämna lyan med ungarna för att sedan bli fotad. Vilket gör att det räknas som en föryngring. I mellersta Sverige finns det så många vargrevir så att varken lo eller järvinventeringar är högt prioriterad och Länsstyrelsen menar att inventering av varg tar hela budget för rovdjursinventeringen. Om inte rovdjuren inventeras på ett bra sätt så kan inte heller Sverige upprätthålla gynnsam bevarande status och inga licensjakten ges trots att rovdjuren orsakar stor skada bland både renskötseln och fäbодукet. Samebyarna som tillsammans med Länsstyrelsen inventerar renskötselområdet har en budget på 3, 2 miljoner som fördelas på 42 samebyar.

36835 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska verka för att höja budget för rovdjursinventering för att alla rovdjur i hela Sverige ska inventeras

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

36840 Inget yttrande insänt från distriktet

10.20 Renkonto

Marita Stinnerbom, Västerbotten

36845 För underlätta generationsväxlingar inom renskötseln behövs ett renkonto i likhet med skogsbrukets skogskonto.

36850 Renskötseln är en näring som bedrivs genom generationer. En renägare arbetar för att den kommande generationen ska överta renskötselföretaget på sikt. Som barn i en renskötarfamilj får barnet tidigt ett renmärke som familjen arbetar med att sakta bygga upp en renhjord för att lättare kunna börja med ett renskötselföretag. Familjen sköter tillsammans den gemensamma renhjorden men när de äldre ska avveckla sin renhjord för att ge plats till yngre renskötare har den svårt att sälja bort sina renar.

36855 Renhjorden blir på så vis den pensionsförsäkring som de inte har kunnat upparbeta på grund av låg lönsamhet i företaget. Lönsamheten beror till stor del av att rovdjurspolitiken gör att de renar som skulle gå till slakt blir rovdjursföda.

36860 Med ett renkonto kan renskötaren sälja ut stora delar av sin renhjord för att avsätta kapitalet på ett renkonto för att i takt med att renskötaren gör uttag från renkontot tas intäkten upp till beskattning. Renkontot ska vara knutet till en fysisk person och ska inte leda till underskott i verksamheten och det är när hen för bokslut som hen vet vilket belopp som är lämpligt att sätta in. Sista dag för insättning ska vara den dag hen lämnar in sin deklaration.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att införa ett renkonto i likhet med skogsbrukets skogskonto.

36865

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

36870 **10.21 Artskydd för intrångsersättning**

Stefan Bengtsson, Halland

36875 Svenskt skogsbruk är mycket viktigt för svensk industri och export. Skogsbruket i Sverige, i skog som inte redan är särskilt skyddad, drivs med hög tillväxt och god skötsel i kombination med stor hänsyn till natur- och kulturvärden. Artrikedom, död ved i skogsmark och skyddsvärda biotoper är viktiga i skogsbruket. Sverige har oxå en långtgående lagstiftning bland annat kring artskydd. Det innebär att staten kan förbjuda en skogsägare att bruka sin skog som man tänkt och man kan förhindras att avverka skog som är avverkningsklar, med artskyddet som statens argument. Det som är skyddsvärt har i många fall uppkommit genom förnuftigt och ansvarsfullt brukande av skogen under flera generationer. För en skogsägare är det på många vis en glädje att ha ovanliga arter i sin skog. Dessvärre innebär dagens lagstiftning kring artskyddet att det är den enskilde skogsägaren som drabbas ekonomiskt om staten förhindrar brukandet av skogen. Ska lagen om artskydd accepteras och verkligen kunna skydda det som är skyddsvärt, måste staten ersätta skogsägaren för intrånget. Intrångsersättning används redan vid andra former av skydd i skog och mark och är en fungerande metod. Den enskilde skogsägaren ska inte behöva uppleva en ekonomisk risk för att man har skyddsvärda arter på eller i anslutning till sin fastighet. Det ansvaret måste staten ta.

Jag/vi yrkar därför:

36890 Att Centerpartiet verkar för en lagändring kring artskyddet så att markägare har rätt till intrångsersättning när staten åberopar artskydd

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

36895 Motion ang. Artskydd och intrångsersättning

Motionären tar upp ett viktigt ämne för Sveriges markägare. Det är orimligt att man inte får någon ersättning om marken inte får brukas. Detta styrks ytterligare av ett nyligen vunnet mål i mark- och miljööverdomstolen konstaterar i en dom att artskyddsförordningen inte ska tillämpas så att markanvändning försvåras och att skogsbruk stoppas. Domen talar för att markägare som hindras bruka sin mark får rätt till ersättning.

36900 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att bifalla motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

36905 **10.22 Ersättning vid markinlösning**

Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten

36910 Med anledning av att motionärerna anser att det är fel värderingssätt på inlöst mark vid nyttjande av väglagen, ledningslagen och järnvägslagen skrivs denna motion. När en vägsträcka dras händer det ofta att enskilda markägare är emot detta, vilket kan vara förståeligt. Kommunerna kan besluta om inlösen av mark i samband med exploatering. Ofta med stöd av väglagen, ledningslagen eller järnvägslagen. När en bit mark inlöses får markägaren ersättning enligt 4 kap. expropriationslagen motsvarande markvärdet plus 25 procent. Tidigare (före 1 Augusti 2010) var ersättningen markvärdet minus 10 procent vilket givetvis var helt förkastligt.

36915 Motionärerna avser att få till en högre ersättning som betalas ut årligen eller med jämna mellanrum för att kompensera för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om när det rör produktionsmark. Vi måste ha ett fungerande system för inlösen av mark i Sverige för att kunna exploatera vårt land och för att kunna ha en levande infrastruktur, det är nog alla överens om samtidigt som många markägare känner sig överkörda när ersättningen är att anse för låg.

36925 Om riksdagen tagit beslut om att man ur rikets intresse ska kunna lösa in enskilda, privatägda markområden får man anse att en majoritet av befolkningen vill ha det så, men anser man verkligen också att enskilda markägare ska drabbas ekonomiskt och med sin egen företagstillväxt som insats när en väg begränsar markanvändning på ett sätt som gör marken obrukbar/värdelös i all framtid? I sydöstra Västerbotten kan man som exempel ha en årlig tillväxt under en omloppstid på 4 m³sk per hektar. Vilket motsvarar en tillväxt på 1200 kr per år. Om marken blir inlöst innebär det att markägaren inte får del av ovanstående värdeökning och tillväxt. Detta samtidigt som Sveriges Riksdag kan besluta om inlösen av mark utan att ta det ekonomiska ansvaret för det, d v s kompensera markägaren för utebliven värdeökning.

36935 Enskilda markägare får ta rikets kostnad löpande i all framtid från och med den dag dom 25 procenten som överstiger marknadsvärdet passerats. Därför anser motionärerna att Centerpartiet som värnare av äganderätten och individens ansvar, bör jobba för att ändra detta.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för en högre ersättning vid markinlösen av produktions mark som kompenserar för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om.

36940 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

36945 Motionerna tar upp frågan om vad som är en rimlig ersättningsnivå för mark som löses in i samband med utbyggnad av infrastruktur och andra begränsningar av äganderätten för skog. Distriktsstyrelsen konstaterar att frågan om vad som är en rimlig ersättningsnivå vid markinlösen inte är helt lätt att bedöma. I dag ersätts markägaren med markvärdet plus 25 %.

36950 Vi uppfattar att motionärerna vill hitta ett system som dels ersätter markvärdet, dels ersätter värdet på det förlorade produktionsbortfallet under en viss ej definierad tid. Vi konstaterar att frågan är komplex och behöver hanteras på ett sätt som är konsekvent oavsett typ av mark, skogsmark, jordbruksmark eller annan mark. Distriktsstyrelsen anser att frågan förtjänar att utredas ytterligare och föreslår distriktsstämman besluta att motionerna, med distriktsstyrelsens yttrande, vidarebefordras till riksdagsgruppen för vidare utredning.

10.23 Ersättning vid markinlösning av produktionsmark

Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten

36960 Med anledning av att motionärerna anser att det är fel värderingssätt på avsatt mark för naturreservat, nyckelbiotoper, Natura 2000 områden och biosfärer skrivs denna motion samt för att ersättning saknas för begränsningar som styrs av Art- och habitatdirektivet.

36965 När en Biotop avsätts idag görs det ofta av skogsstyrelsen i samråd med markägaren, vilket är bra. Skogsstyrelsen och kommunerna kan besluta om biotoper i skogsmark.

När en biotop avsätts får markägaren ersättning enligt 4 kap. expropriationslagen motsvarande markvärdet plus 25 procent. Tidigare (före 1 augusti 2010) var ersättningen markvärdet minus 10 procent vilket givetvis var helt förkastligt.

36970 Motionärerna avser att få till en högre ersättning som betalas ut årligen eller med jämna mellanrum för att kompensera för den tillväxt som markägaren går miste om.

36975 Om riksdagen tagit beslut om att man ska avsätta visst många hektar inom en viss tid får man anse att en majoritet av befolkningen vill ha det så, men anser man verkligen också att enskilda markägare ska drabbas ekonomiskt och med sin egen företagstillväxt som största förlorare på lång sikt när en biotop begränsar markanvändning på ett sätt som gör marken obrukbar/värdelös i all framtid?

36980 I sydöstra Västerbotten kan man som exempel ha en årlig tillväxt under en omloppstid på 4 m³sk per hektar. Vilket motsvarar en tillväxt på 1200 kr per år. Om marken avsätts till biotop innebär det att markägaren inte får del av denna värdeökning och tillväxt, trots att det sker på markägarens mark. Detta samtidigt som Sveriges Riksdag kan besluta om biotop utan att ta det ekonomiska ansvaret för det, dvs kompensera markägaren för utebliven värdeökning.

Därför anser motionärerna att enskilda markägare får ta rikets kostnad löpande i all framtid från och med den dag dom 25 procenten som överstiger marknadsvärdet passerats.

36985 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för en högre ersättning vid markinlösen av produktionsmark som kompenserar för den tillväxt eller vinst som markägaren går miste om när ersättning beräknas för biosfärer, nyckelbiotoper, naturreservat och Natura 2000 områden m.fl.

36990 Att Centerpartiet arbetar för att stärka äganderätten när det gäller ersättningsfrågor vid begränsningar i skogsbruket som styrs av Art- och habitatdirektivet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

36995 Motionerna tar upp frågan om vad som är en rimlig ersättningsnivå för mark som löses in i samband med utbyggnad av infrastruktur och andra begränsningar av äganderätten för skog.

Distriktsstyrelsen konstaterar att frågan om vad som är en rimlig ersättningsnivå vid markinlösen inte är helt lätt att bedöma. I dag ersätts markägaren med markvärdet plus 25 %.

37000 Vi uppfattar att motionärerna vill hitta ett system som dels ersätter markvärdet, dels ersätter värdet på det förlorade produktionsbortfallet under en viss ej definierad tid.

Vi konstaterar att frågan är komplex och behöver hanteras på ett sätt som är konsekvent oavsett typ av mark, skogsmark, jordbruksmark eller annan mark.

Distriktsstyrelsen anser att frågan förtjänar att utredas ytterligare och föreslår distriktsstämman besluta

37005 att motionerna, med distriktsstyrelsens yttrande, vidarebefordras till riksdags- gruppen för vidare utredning.

Distriktsstämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

10.24 Ersättning vid begräsning av äganderätten

37010 *Johan Krogh, Stockholms län*

Äganderätten är fundamental i Centerpartiets politik och i det svenska samhället. En grundprincip i äganderätten är att du ska få ersättning om staten hindrar dig från att förädla/bruka din egendom. Om en kommun bildar ett naturreservat har du rätt till ersättning för den skada som uppstår i och med att du inte kan förädla din mark. Om du däremot äger mark som är strandskyddad så är du i princip förbjuden att göra något med marken samtidigt som du inte har rätt till någon som helst ersättning för det.

37020 Det vore rimligt att all lagstiftning som begränsar din rätt att bruka din egendom medför en skälig ersättning för den skada som uppstår.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att all lagstiftning som innebär begränsningar i rätten att bruka/förädla sin egendom medför en skälig rätt till ersättning för den skada som uppstår.

37025

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

37030 **10.25 Äganderätten**

Birgitt Broström, Dalarna

- 37035 Sverige är på fel väg när det gäller äganderätt – artbevarande. I flera fall under det senaste året har skogsägarnas äganderätt till sin skog ifrågasatts utan att ersättning för stora ekonomiska värden erbjudits. Anmälningsskyldighet för skogsavverkning har funnits en längre tid och accepteras av skogsägarna. Nytt för den nya regeringsperioden är att den publiceras på Skogsstyrelsens hemsida för allmänheten där i synnerhet miljöorganisationerna visat stort intresse för att fördröja/förhindra avverkning. Enligt praxis och sunt förnuft har ersättning erbjudits om naturvärden varit så stora att avsättning till reservat och dylikt måste ske för t.ex. artbevarande. Idag har principen om ersättning vägrats när avverkningsförbud utfärdats. Detta försätter markägaren i en mycket svår situation, ekonomisk såväl som psykiskt. En tillgång som vårdats och värderats som en stor tillgång blir plötsligt värdelös. Det blir en ren konfiskation av enskild egendom. Det får inte bli verklighet i en rättsstat som Sverige.
- 37045 Jag/vi yrkar därför:
Att den förändring av publicering på internet som nu gäller vid avverkning mellan markägare och Skogsstyrelse återgår till tidigare beslut som innebär att publicering inte sker på Skogsstyrelsens hemsida
- 37050 Att möjligheten för Skogsstyrelsen på grund av artskyddsförordningen skall kunna sätta stopp för avverkning utan att ekonomisk ersättning erbjuds tas bort

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 37055 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande
- 37060 I grundlagen och regeringsformen anges varje medborgares fri- och rättigheter. Viktiga sådana är äganderätt och allemansrätt. I lagen anges att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller liknande eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Om det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad så att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras har den berörde rätt till ersättning enligt vad som anges i lag. Kunskapen om förhållandena på landsbygden och villkoren för den som arbetar och försörjer sig på sin egen mark minskar i takt med urbaniseringen. Det finns också en ökad vilja hos många i samhället att lägga restriktioner på mark de inte själva äger. Denna utveckling måste hejdas. Det finns ett stort antal äganderättsliga frågor bland annat talarätt vid skogsavverkning, strandskydd, EUs artskyddsförordning, översyn av terrängkörningslagen, Minerallagen, Vattendirektivet samt allemansrätt och kommersiell verksamhet för att nämna några.
- 37070 Vad gäller avverkningsanmälan så dessa offentliga handlingar och att förbjuda Skogsstyrelsen att publicera dessa vore att gå emot Centerpartiets syn på öppenhet och transparens. Vi förstår att många skogsägare uppfattar det som att Skogsstyrelsen underlättar för miljöorganisationerna för att söka efter höga naturvärden i planerade avverkningar. Det är viktigt att skogsstyrelsen behandlar avverkningsanmälningar på sådant sätt att skogsägare inte ska behöva känna sig hotade av att man gör en avverkningsanmälan. Trots detta är öppenhet kring något av det mest naturliga vi gör i Sverige – att bruka skogen – något som kan gynna förståelsen för vad skogsbruk är och hur det ska utföras för att uppnå de skogspolitiska målen.
- 37075 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att avslå att-sats 1
att bifalla att-sats 2

37080 Dalarnas Distriktsstämma BESLUTADE
att bifalla motionen

10.26 Äganderätten, brukanderätten och rättssäkerheten

Anna Hed, Dalarna

- 37085 I den svenska skogspolitiken är produktions- och miljömålen jämställda. Tack vare skogspolitiken har vi ett högre virkesförråd i våra skogar än någonsin tidigare. Sedan den rådande skogspolitiken med frihet under ansvar infördes har arealen gammal skog, lövrik skog och mängden död ved stadigt ökat från mitten av 90-talet.
- 37090 Trots den framgångsrika skogspolitiken finns det organisationer och politiker som kräver en ny skogspolitik med mer av tvång och ökad detaljreglering.
- 37095 Under de senaste åren har det också skett en glidning bland myndigheter och domstolar där man gör omtolkningar av lagstiftningen vilket innebär att miljömålen väger tyngre än produktionsmålen. Detta drabbar enskilda skogsägare som kan förlora möjligheten att få avkastning på sin skogsfastighet. Det är inte acceptabelt i ett rättssamhälle att staten kan frånta dess medborgare deras äganderätt utan kompensation.
- 37100 Skogsnäringen tillför landet 200 000 arbetstillfällen och en nettoexport på 100 miljarder kronor. En växande skog tar upp koldioxid och bidrar till att mildra klimatförändringarna. Skogens gröna atom kan ersätta allt det som oljans svarta atom används till. Vi är redan i en situation där äganderätten, brukanderätten och rättssäkerheten hotas. Denna utveckling måste stoppas.
- Jag/vi yrkar därför:
- 37105 Att stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna äganderätten, bevara frihet under ansvar i skogspolitiken och att produktion- och miljömålen ska även fortsättningsvis vara jämställda inte bara i lagtext utan även i praktiken.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 37110 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens motivering
- 37115 I grundlagen och regeringsformen anges varje medborgares fri- och rättigheter. Viktiga sådana är äganderätt och allemansrätt. I lagen anges att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller liknande eller tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. Om det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad så att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras har den berörde rätt till ersättning enligt vad som anges i lag. Kunskapen om förhållandena på landsbygden och villkoren för den som arbetar och försörjer sig på sin egen mark minskar i takt med urbaniseringen. Det finns också en ökad vilja hos många i samhället att lägga restriktioner på mark de inte själva äger. Denna utveckling måste hejdas. Det finns ett stort antal äganderättsliga frågor bland annat talerätt vid skogsavverkning, strandskydd, EUs artskyddsförordning, översyn av terrängkörningslagen, Minerallagen, Vattendirektivet samt allemansrätt och kommersiell verksamhet för att nämna några. Alla som äger skog har stor frihet att själva bestämma hur skogen ska skötas inom de ramar som skogsvårdslagen och annan lagstiftning anger. Som markägare har du ett stort ansvar för att bedriva ditt skogsbruk så att den biologiska mångfalden bevaras. Detta brukar kallas – Frihet under ansvar. Som motionären påpekar har det skett en glidning under senare år från balansen mellan produktion och miljömål till förmån för miljömålen. Skogsstyrelsen och andra myndigheter har under de senaste åren börjat använda en ny tillämpning av artskyddsförordningen vilket skapat rättstvister där markägare förlorat
- 37130

rätten att bruka sin mark. Distriktsstyrelsen ser mycket allvarligt på den utveckling som skett och även på att den mycket framgångsrika nuvarande skogslagstiftning ifrågasätts.
Dalarnas distriktsstämman besluta
att bifalla motionen

37135

10.27 Stärk äganderätten

Britt-Louise Berndtsson Älmeboda CK, Sven Sunesson Västra Torsås C, Kronoberg

BAKGRUND

- 37140 Tjäderspел, lavskrikor och mer eller mindre sällsynta växter kan styra över en företagares produktion och avkastning av sin egen skog. Budgettext produceras dessutom av nuvarande regering som skulle kunna innebära att vem som i allmänheten kan lägga sig i företagarens avverkning. På sikt ett hot mot Sveriges största nettoexportbransch och mot både Smålands och stora delar av Norrlands råvaruproduktion. Det är dags att sätta ner foten.
- 37145 Vi har ett trettiotal nationalparker, mängder av naturreservat, natura 2000-områden och riksintressen, vilka är tänkta att bevara och vara aktsam om naturvärden, miljöer och arter som är skyddsvärda. Varje markägare som har en raritet på sin mark är stolt över den och aktar den. Markägare behöver ingen allmänhet eller ideella organisationer som överprövar det myndigheter och markägare är överens om.
- 37150 Önskar staten ha ytterligare miljöer och arter skyddade, är vår åsikt att dessa ytor tas ur statens eget skogsinnehav. Centerpartiet verkar genom morötter, och frivillig avsättning i samband med t ex avverkning är både realistiskt och attraktivt i förhållande till tvång eller allmänhetens inblandning.

37155 FÖRSLAG

- Skogen är en av våra viktigaste naturtillgångar, en suverän kolsänka, ett bankkonto, en hälsofrämjande miljö och en industrivara. Låt den andel som är i privat ägo fortsätta att vara just det – privatägd och privatkontrollerad. Sätt inte skogsägaren under ideell förmyndare. Av beskrivningen ovan framgår nyttan av välskött skog – en ägares stolthet. Vi föreslår att Centerpartiets riksdagsgrupp agerar för fortsatt stark äganderätt samt att ideella föreningar och allmänhet hålls utanför det skoglilla myndighetsutövandet.
- 37160

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiets riksdagsgrupp agerar för en fortsatt stark äganderätt av skog och mark.

- 37165 Att Centerpartiets riksdagsgrupp vidtar de åtgärder som behövs för att avverkning av skog återigen ska bli en angelägenhet enbart mellan skogsägaren och berörda myndigheter.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 37170 Yttrande från distriktet:
Distriktsstämman beslutade: Att Centerpartiets riksdagsgrupp arbetar för att stärka kraven på neutralitet i tjänsteutövningen hos tjänstemän i stat, kommun, myndigheter och domstolar, samt att markägaren ersätts fullt ut vid avsättning av mark.

37175 **10.28 Lantmäteriet**

Sven Gustavsson, Halland

Bostadsbyggandet är i flertalet av Sveriges kommuner ett hett debatterat näringsområde. Bostadssökande ser framför sig mängder av år i bostadskö och tvingas ofta att bo kvar i

37180 barndomshemmet långt upp i åren.

Bostadsbyggare som vill bygga mindre grupper av lägenheter har problem med myndighetskontakter och får använda produktionstid till myndighetsjakt.

37185 Staten genom Näringsdepartementet har rationaliserat lantmäteriverksamheten dit hän att medborgare har stora problem att komma i kontakt med myndigheten. Stor mängd lantmåteripersonal har slutat och vid årsskiftet 2016-2017 slutar lantmåterimyndigheten med verksamhet som "marknaden" kan utföra. Staten kräver att kommunerna skall bygga mera men minskar samtidigt serviceskyldigheter gentemot expansiva kommuner.

37190 En välfungerande lantmåteriverksamhet är nödvändig för en fungerande fastighetsmarknad.

Jag/vi yrkar därför:

37195 Att Centerpartiet uppmärksammar näringsdepartementet på lantmåteriets långa handläggningstider, vilket bromsar i bostadsbyggandet. Samt på riksnivå arbetar för etablering av lokala lantmåterikontor i expansiva kommuner. Skall kommunerna nå sina mål i bostadsförsörjningsprogrammen skall inte statens myndigheter förorsaka långa väntetider.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37200 Yttrande från distriktet:
Motion ang. "Lantmåteriverksamheten"

Lantmåteriet har på grund av stor brist på lantmätare fått ohållbart långa handläggningstider.

37205 Dessutom skickas ärenden runt i Sverige så den lokala kännedomen minskar. Det finns på vissa orter kommunalt lantmåteri som fungerar bra, men problemen på de flesta håll är stora med långa handläggningstider som följd. Redan nu är ett utredningsuppdrag lämnat ifrån regeringen och från den 1 januari har lantmåteriet slutat att utföra tjänster som kan hanteras på den privata marknaden för att fokusera på lantmåteriärenden. En av möjliga åtgärder kan vara att bilda fler kommunala lantmåterier. Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

37210 Att bifalla motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

10.29 Lantmäteriets handläggningstider

Anna Melin-Nyström, Värmland

37215

Med anledning av Lantmäteriets extremt långa handläggningstider och osmidiga hanteringsrutiner drabbas landsbygdens utveckling hårt. Bristande personalrekrytering och ny ärendefördelningsrutin hos Lantmäteriet där ärenden fördelas utan hänsyn till lokalkännedom och förutsättningar gör att handläggningstiden förlängs och förrättningskostnaderna ökar. Det tar idag 7-8 månader innan uppdraget fördelas till någon handläggare därtill kommer en längre handläggningstid för den oinitierade.

37220

37225

I de av Jordförvärvsförordningen (2005:522) utpekade omarronderingsområdena, för Värmlands del Dalby, Norra Ny, Lysvik, Järnskog och Västra Fågelviks församlingar, där stor ägosplittring försvårar brukandet, ska Länsstyrelsen verka för jord och skogsbrukets rationalisering, se bilaga. Lantmäteriets årslånga handläggningstider även för enkla fastighetsregleringsärenden tillsammans med Länsstyrelsens låga bemanning och engagemang, för Värmlands del endast en tjänsteman, ger att myndigheterna fördröjer, fördyrar och i allt motverkar lagstiftningens syfte. Detta har indirekt fått till resultat att vi har hemman med fastigheter som är osäljbara till normala priser, vilket då ger att myndigheterna tvärtemot lagstiftningen är prisdrivande och hämmar utvecklingen.

37230

Kostnaderna för förrättningar främst inom omarronderingsområdena måste kunna anpassas och statliga medel tillsättas för att underlätta rationaliseringen i enlighet med lagstiftningen. Det är inte rimligt att när man köper 1 ha åkermark i Norra Ny från sin granne i rationaliserings syfte, så är förrättningskostnaden dyrare än marken.

37235

Utan större engagemang från myndigheterna riskerar landsbygden att tappa en generation brukare. Det är nästintill omöjligt att idag att få köpa en mindre jord-eller skogsfastighet (tax kod 110 o 120) inom omarronderingsområdena om man inte tidigare äger någon fastighet. Är fastigheten uppdelad på fler skiften kan förvärvstillstånd beviljas på gården men inte på övriga skiften och fastigheten blir därmed en bostadsfastighet. I steg två kan sen inte Lantmäteriet lägga skog till en bostadsfastighet enligt fastighetsbildningslagen.

37240

37245

Generationsväxlingar av stora samägda fastigheter försvåras av att många av ägarna idag är utbor, ofta äldre och med liten relation kvar till brukandet och med inget eller litet ekonomiskt behov men med stor sentimentalitet. Detta resulterar i att stora gårdar står för fädot och ungdomarna som skulle kunnat tagit över flyttar från orten. Med en lantmåterimyndighet med mer resurser kan vi mer aktivt jobba med olika alternativa lösningar där man genom klyvningar, regleringar, avstyckningar mm kan skapa nya fastigheter som bättre passar dagens krav och förutsättningar för en levande landsbygd.

37250

De långa handläggningstiderna resulterar i att många fastighetsägare kommer i kläm; dödsbon som inte kan upplösas, pengar som sitter låsta under lång tid på grund av låst samäggande (där dödsbon är inblandade kan inte ens försäljning enligt samäganderättslagen lösa upp samägandet), byggnader som inte kan underhållas, begränsade Eu-stöds-, bruknings-, och belåningsmöjligheter.

37255

De nu gällande förtursreglerna gäller bara nybyggnation och ekonomiskt obestånd (ärendet ska vara hos Kronofogden) är sällan tillämpliga på landsbygden där behovet av nybyggnation är litet och när ekonomin väl är så dålig att man hamnat hos Kronofogden så saknas kapital och mod för utveckling. Jord- och skogsbruket behöver en Lantmåterimyndighet som bättre svarar upp på marknadens krav. Har man monopolet på verksamheten och ensidigt kan sätta timtaxan så borde inte resultatet vara så skrämmande dåligt.

37260

Jag/vi yrkar därför:
att handläggningstider förkortas.

att en effektivare fördelning och handläggning av ärendena sker utifrån god lokalkännedom.

att bättre samverkan sker mellan myndigheter inom samma verksamhetsområde/lagstiftning så att inte besluten motverkar varandra.

37265 att statliga bidrag till kostnadstäckning för förrättningar inom omarronderingsområdena

att förrättningskostnaderna måste ”marknadsanpassas” – fri prissättning kan inte accepteras även om myndigheten har monopol.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37270

Inget yttrande insänt från distriktet

10.30 Förenklad bygglovsprocess på svensk landsbygd

Nils-Olov Lindfors, Norrbotten

37275

Bygglovshanteringen för byggande på landsbygd och glesbygd är lika tidskrävande och kostsam, som byggande i större befolkningscentra. För utveckling av vår landsbygd och att ge bättre förutsättningar för attraktivt byggande föreslår undertecknad en förenklad bygglovsprocess införs för byggande på svensk landsbygd , (som den definieras av resp. länsstyrelse). Efter att en bygglovsansökan inlämnats till kommunens bygglovsförvaltning skall bygglov anses beviljat om inte synpunkter mot bygglov lämnats av kommunen inom en tidsrymd av två månader.

37280

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för en uppluckring av bygglovsprocessen för byggande på svensk landsbygd

37285

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

37290 **10.31 Gör om lantmäteriet**

Henrik Jansson, Fyrbodal

Kostnaderna för lantmäteri är orimligt höga. En enkel avstyckning eller ändrad gränsdragning kostar tiotusentals kronor. Systemet lever i en skyddad tillvaro långt utanför rimlighetens gränser.

37295

Gör därför om systemet från grunden till ett helt datoriserat kartsystem där köpare och säljare själva ritar in de nya gränser man har kommit överens om. Motsvarande system har länge funnits för aktiehandel, där vem som helst via internet kan köpa aktier för en mycket blygsam avgift. Det är säkert, enkelt, snabbt och billigt. Samma system skulle fungera i lantmäterisammanhang.

37300

Sverige var en gång först i världen att datorisera aktiehandeln. Ingen skulle idag vilja byta tillbaka till det gamla manuella systemet. Det är dags att lantmäteriet går samma väg nu.

Jag/vi yrkar därför:

37305

Att lantmäteriet görs om från grunden till ett helt datoriserat system där köpare och säljare själva ritar in nya gränser via internet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

37310

10.32 Lantmäteriets handläggningstider

Torbjörn Ulriksen, Dalarna

37315 Sedan några år har lantmäterimyndigheten omorganiserat hela sin verksamhet från tidigare lokal handläggning till nu någon form av central handläggning som inte verkar fungera. Resultatet av detta har blivit otroligt långa handläggningstider och avsaknad av lokalkännedom. Det är orimligt att behöva vänta kanske upp till ett år för att få sitt ärende behandlat. Detta är förödande för en landsbygdskommun som Mora med många enskilda markägare. Det sinkar nybyggnation, generationsväxlingar och fastighetsaffärer.

37320

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att lantmäteriets handläggningstider avsevärt förkortas.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37325

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsen motivering

37330 Centerpartiet har under många arbetat för att minska regelkrångel. Långa handläggningstider hos myndigheter som inte klarar av sitt ansvar är ett lika stort problem. Lantmäteriet har som många andra myndigheter centraliserat sin verksamhet med motiveringen att man behöver kompetens höja och effektivisera sin verksamhet. Många regeringar inklusive Alliansregeringar har varit dåliga på att hålla emot denna centraliseringsiver. De kostnader som regelkrångel och långa handläggningstider orsakar är inte acceptabelt. Vad skulle hända om privatpersoner eller företagare skulle vänta med att lämna in uppgifter och deklarationer med hänvisning till att man har mycket att göra eller saknar personal?

37335

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att bifalla motionen

10.33 Kustkommuner som riksintresse

37340 Bertil Bjerstam, Skåne

Enligt praxis så är det små kustkommuner som anses ha större andel sk.riksintressen än kommuner i samma belägenhet med större invånarantal.

37345 I Skåne kan man göra en jämförelse mellan östra och västra Skåne och finna stora skillnader hur man från myndigheternas sida behandlar tillståndsgivning med utgångspunkt från kriteriet "riksintresse" Jag tänker särskilt på användandet av jordbruksmark, gröna pausområden och byggnation i strandnära lägen.

Jag/vi yrkar därför:

37350 att om små kustkommuner skall behandlas på ett särskilt sätt för "riksintressen" i högre grad än andra så bör man ifrån staten också sätta en prislapp på de restriktioner man sätter för ekonomisk och social utveckling i dessa kommuner.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37355

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

37360 Motionären beskriver i sin motion hur Länsstyrelsen ibland kan ställa hårdare krav på mindre kommuner än på större kommuner vid tillståndsgivning för användandet av riksintressen som jordbruksmark, gröna pausområden och byggnation i strandnära lägen. Vi delar motionärens uppfattning att kommuner bör behandlas lika oavsett storlek och att det i motsatt fall bör utgå en kompensation till kommuner som begränsas i sin utveckling av en särskilt hård tolkning av riksintresset.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman

37365 Att bifalla motionen och att skicka motionen vidare till partistämman

Distriktsstämman yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,

att bifalla motionen, och

37370 att skicka vidare motionen till partistämman.

10.34 Strandskyddet

Sven Jansson Markaryd, Britt-Louise Berndtsson Älmeboda CK, Kronoberg

37375 BAKGRUND

Vi noterar att strandskyddet är djupare på den mer glest befolkade landsbygden än vad det är i tätbefolkade städer. I städer kan man bygga ner till vattenlinjen, på landsbygden anses diken ha strand. Vi har kommuner med hundratals meter äkta strand per invånare, och ändå anses diken ha strand och beslut fattas därefter på många håll. Nu hotar även fördjupat extra strandskydd vid vissa vattendrag – en utökning till 300 m.

37385

Samtidigt har vi en skriande bostadsbrist i hela landet. Den som är modig och vill satsa på byggnation på landsbygden ska uppmuntras, inte motverkas, såvida det i övrigt är laglig placering av huset. Det är besvärligt nog att marknadsvärdet sjunker drastiskt så fort t ex en villa är producerad i glesbygd.

FÖRSLAG

I Kronoberg önskar vi att den lagändring gällande strandskyddet som genomfördes av Alliansregeringen, för att underlätta byggnation i strandnära läge, får slå igenom i praktiken. I nuläget har det blivit precis tvärtom.

37390

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiets riksdagsgrupp agerar skyndsamt för att det resultat som åsyftades med uppluckringen av strandskyddslagstiftningen som beslutades under Alliansregeringen blir verklighet.

37395

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall

37400

10.35 Relevant strandskydd

Petter Hedberg, Stockholms län

37405 Bakgrund: Sverige har ca 42 000 mil strand om man inräknar havskust och insjöar. Antalet sjöar uppgår till ca. 100 000 och andelen av dessa sjöar med en yta som är mindre än 10 hektar uppgår till ca 80 000. Strandskyddet kom till i syfte att ”trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden” och för att ”bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten. Lag (2009:532)”. Dagens strandskydd är ett resultat av tillägg och undantag som gjorts under årtiondena, och preciseras i Miljöbalken kap 7 13 § - 18 h §. Lagstiftningens problem är att den har ett flertal

37410 odefinierade termer, där t.ex. termen vattendrag inte definierats. Detta har t.ex. fått konsekvensen att ett torrlagt avvattningsdike beslutades utgöra ett vattendrag där strandskyddet gällde, och utbyggnad av markägarens bostad inte var tillåtet. Det är även ett problem för utvecklingen av glesbygden att stränder som saknar högt naturvärde innefattas av strandskyddets begränsningar, vilket inkräktar på

37415 möjligheten att öka attraktiviteten för naturskönt boende i glesbygdskommuner. Detta är en stor nackdel då ett naturskönt boende utgör en viktig del för de som bosätter sig i glesbygdskommuner. Ett av många undantag som finns är att undantag kan medges av länsstyrelsen för projekt som syftar till att utveckla landsbygden, men bestämmelsen är rättsosäker då det är upp till handläggare på länsstyrelsen att avgöra vad som utvecklar landsbygden. Att bygga en stuga vid vattnet vid stranden till en 4 hektar sjö, räknas t.ex. inte som projekt som utvecklar glesbygden, även om det på ett tydligt

37420 sätt ökar attraktiviteten för människor att bosätta sig i utflytningskommuner.

Det finns idag ett erkänt standardiserat verktyg för att bedöma Naturvärden i och med att SIS standarden SS 199000:2014 ”Naturvärdesbedömning avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, Naturvärdesbedömning och redovisning”. Standarden är tillämpbar för samtliga

37425 naturtyper och har tydliga bestämningsgrunder för vilket naturvärde ett mindre område inom ett större område skall tilldelas. Detta möjliggör att t.ex. att en Naturvärdesbedömning kan göras för en hel sjö, där enskilda mindre strandområden naturvärdesbedöms. Som komplement till standarden för naturvärdesinventering finns även den nationella våtmarksinventeringen (VMI), som är en kartläggning av alla våtmarker i Sverige med en area på över 1 hektar, där samtliga våtmarker som bedömts tilldelats

37430 en naturvärdeskategori. Svagheten med VMI är att vissa bedömningar idag är upp till 30 år gamla och kräver förnyad bedömning i enskilda fall.

Nedan nämnda förslag medför en kostnad för markägaren, men har den fördelen att markägarnas bestämmande över fastigheten stärks samtidigt som två av myndigheterna utvecklade verktyg för att

37435 fastställa höga naturvärden används för att säkerställa att höga naturvärden skyddas. Förändringarna möjliggör för kommuner att öka attraktiviteten att bosätta sig i kommunen, samtidigt som möjligheten att utveckla företagandet på landsbygden utvecklas.

Förslag: I syfte att upprätthålla ett starkt naturskydd samtidigt som inkräktande på äganderätten undviks vid de områden som saknar högt naturvärde föreslås följande tillägg till Miljöbalkens strandskyddsbestämmelser.

37440

Jag/vi yrkar därför:

37445 Att markavvattningsföretag undantas från strandskyddet, då dessa är grävda diken för markavvattning, och inte bör utgöra grund för strandskydd.

Att de havskuster som i den nationella våtmarksinventeringen tilldelats en naturvärdeskategori lägre än ”mycket högt naturvärde” skall markägaren inte begränsas av strandskyddet vid de fall en naturvärdesinventering finansierad av markägaren visar att det akt

Att sjöar med en yta på under 5 hektar undantas från strandskyddet.”.

37450 Att sjöar med en yta på över 5 hektar skall markägare inte begränsas av strandskyddet vid de fall då båda två av följande kriterier är uppfyllda. a: Det aktuella området har i den nationella våtmarksinventeringen inte tilldelats naturvärdeskategorin ”mycket

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37455

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

Att anse motionen besvarad.

37460 **10.36 Skydd för hagmarker**

Bengt Holm, Blekinge

37465 Hagmarker, i huvudsak glest lövträdsbevuxna betesmarker belägna mellan ren jordbruksbygd(slättbygd) och skogsbygd. Hagmarker betas företrädesvis av nötkreatur, men även av hästar och får. Hagmarker är vår förnämsta kulturtyp avseende ekologisk och biologisk mångfald. Ingen annan del i vårt landskap hyser till närmelsevis så många växter och djurarter som våra hagmarker.

37470 Hagmarkerna är oftast belägna mellan slättbygd och skogsbygd med mindre bördiga marker med ofta obefintlig lönsamhet. Detta har resulterat i att hagmarkerna på bred front har försvunnit ur vårt kulturlandskap.

37475 Trenden mot en landsbygd, som i all snabbare takt förbuskas måste brytas. Hagmarkernas bevarande är en värdefull del i arbetet för en fortsatt levande landsbygd. Sveriges i många avseenden unika hagmarker utgör också en viktig del för besöksnäringen och dess internationella marknadsföring. Försvinner vårt öppna landskap, förlorar vi också en värdefull del av vårt svenska kulturarv.

Jag/vi yrkar därför:

37480 Att partistyrelsen och våra riksdagsmän vidtar lämpliga åtgärder för att stoppa denna mycket negativa utveckling, och vända trenden till att vi återfår/återskapar delar av våra, ur olika aspekter, så värdefulla hagmarker.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37485 Yttrande från distriktet:

Våra hagmarker i skogs och mellanbygd och att de hålls betade och skötta är jätteviktigt för att vi skall kunna bo och verka på landsbygden. Att man fortsätter att utvecklar och ger stöd till att kunna hålla hagmarkerna öppna med betande djur är en förutsättning för att detta skall gå. Ett stöd till både mark och djur är ett måste samt att kunna stödja de som vill utveckla sin verksamhet för att få lönsamhet stimuleras.

37490 Yrkar bifall till motionen

10.37 Åkermarken en ändlig resurs

Mats Lindbom, Blekinge

37495

I stort sett alla naturtyper har idag ett mycket starkare skydd mot exploatering än den i särklass mest skyddsvärda, nämligen åkermark. Miljöbalkens skrivning om att jordbruksmark ej får bebyggas förrän alla andra alternativ har prövats är uppenbarligen alldeles för svag. Skrivningen förefaller stark men i praktisk tillämpning har formuleringen närmast blivit ett rundningsmärke. Skyddet verkar vara lika

37500

svagt oberoende om det handlar om bebyggelse eller att ta åkermark i anspråk för väg eller järnväg. Alternativ för väg och järnväg går kanske inte alla gånger att hitta i andra stråk men att pröva alternativ handlar också om att tänka nytt. Den jord vi brukar idag har tagit tiotusentals år att bilda. Respektlöst har vi vid exploatering för väg och järnväg skapat en ordning där jord schaktas ihop för bortförande och försäljning vid exploatering. Varför följs inte Miljöbalken? Svaret är enkelt, det är

37505

alldeles för billigt att exploatera åkermark där andra redan gjort mycket av jobbet. Ett alternativ som behöver prövas och som därtill värderar upp åkermark i enlighet med Miljöbalkens skrivning kommer här. Finner Trafikverket att ingen alternativ sträckning för exploatering är möjlig så ska annat alternativ i tänkt sträckning prövas. Trafikverket ges i uppdrag att ta kontakt med varje berörd markägare för att gemensamt hitta en lösning så att den åkerjord som schaktas bort kommer till

37510

användning för bibehållen odling. Det kan i rimlig närhet finnas marginaljord som tagits ur drift på grund av tunt jordlager, låg mullhalt, stor förekomst av sten eller annat som försvårar modernt brukande. Där så är aktuellt ska Trafikverket ta kostnaden för stenröjning, dikning eller annat så att så mycket mark som möjligt kan behållas för odling. Därtill ska Trafikverket åläggas att i största möjliga omfattning undvika diagonal klyvning av befintlig åkermark. Med en ordning där arealen åkermark bibehålls

37515

enligt ovanstående kommer inte exploatering av åkermark för infrastruktur att bli så självklar som idag och vi kommer att närma oss grundlagens starka skydd för ägande och brukanderätten. Med ett nytänk på området behöver vi inte ställa frågan om vi i framtiden ska välja mellan att äta eller åka/transportera.

37520

Jag/vi yrkar därför:
att lyfta frågan om ett starkare skydd för åkermark enligt intentionerna i motionen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37525

Yttrande från distriktet:
Centerpartiet i Blekinge har återkommande lyft frågan om starkare skydd för åkermark. Frågan om vår livsmedelsförsörjning är högaktuell. I vårt land är åkerarealen bara några procent av ytan. Vi har relativt gott om vatten. Därför har vi ett ansvar att bidra till vår egen, men också övriga världens livsmedelstillgång.

37530

Miljöbalkens skrivning om att åkermark inte får bebyggas, förrän alla andra alternativ prövats, är alldeles för svag. Det gäller antingen det handlar om bostäder eller infrastruktur. Motionen pekar på alternativ för att skydda jorden, där entreprenören måste säkerställa att jorden även i fortsättningen går att odla. Det ger en ökad kostnad för exploatering på åkermark, som mera jämnställer kostnaden på annan mark och gör att exploatering av åkermark inte blir lika självklar.

37535

Distriktsstyrelsen tillstyrker yrkandet.
Att Partistämman ger riksdagsgruppen i uppdrag att lyfta frågan om ett starkare skydd för åkermark enligt intentionerna i motionen

10.38 Yrkesfiskarnas möjligheter

37540 Joakim Öhman, Sörmland

Svenskt yrkesfiske är det hårdast reglerade och kontrollerade näringen i Sverige och kanske i hela EU. Bakgrunden är välkänd. När alliansen 2011 bildade myndigheten Hav & vatten för att samla allt under ett tak så hoppades man på en bättre dialog med exempelvis yrkesfiskarna. Hur det blev

37545 vet vi alla. En jakt på syndande fiskare, hårdare fångstredovisningar, böter om båten / fartyget inte är i hamn på utsatt tid , man lyssnar på experterna vid skrivborden en på yrkesmännen på sjön. De stora problemen med säl och skarv längs våra kuster gör att fångsterna blir mindre och förstörd utrustning , Svenskt yrkesfiske har i dag ingen eller obefintlig återväxt på grund av att hav och vatten drar in redan existerande licenser då de anser överfiskning och inga nya licenser beviljas.

37550 Centerpartiet framhåller i dag en levande landsbygd och lika villkor för alla på landsbygden då skulle det behövas att centerpartiet tar sig an frågan om svenska yrkesfiskares vara eller inte vara. Det skulle behövas en reform där den byråkratiska makten återförs till en specialiserad myndighet som vi hade innan 2011, då fiskeriverket, krav på avskjutning av säl och skarv och att svenska fiskare får

37555 mera inflytande i fiskepolitiken. Detta är viktiga steg i rätt riktning, inte minst gentemot unga.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet agerar för att få till stånd en specialiserad myndighet – liknande det tidigare Fiskeriverket – för att säkra att yrkesfiskare ges samma villkor som andra företagare.

37560

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstämman beslöt att bifalla motionen

37565

10.39 Skogsvårdslagen

Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten

- 37570 Lämna skogsvårdslagen orörd. Nuvarande Regering riskerar med Miljöpartiets inflytande inskränka på markägarnas rätt att bruka sin mark. Slopade det, Sverige har välskötta skogar som binder koldioxid genom de välbrukade Svenska skogarna som växer istället för att dö ut på grund av utväxt. Dagens system som bygger på "frihet under ansvar" bör få stå orört.
- Jag/vi yrkar därför:
- 37575 Att Centerpartiet arbetar för att intentionerna i 1993 års skogsbrukslag avseende "frihet under ansvar" ska fortsätta gälla.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 37580 Yttrande från distriktet:
Motionärerna efterlyser i motionen att 1993 års skogsbrukslag avseende "Frihet under ansvar" ska fortsätta gälla.
Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning. Vi ser en oroväckande trend att äganderätten urholkas av sittande regering. Dessutom påverkar regeringens politik med en inskränkt ägande- och brukanderätt möjligheterna att klara skogsindustrins långsiktiga råvarubehov. Vidare påverkas möjligheterna att fortsätta ställa om energisystemet från fossilt till förnyelsebart av regeringens politik. I förlängningen hotas landets tillväxt, sysselsättning och miljö av den politik som nu bedrivs av sittande regering. Det finns även en regional dimension i detta, då landets biomassa nästan uteslutande finns på landsbygden.
- 37585
- 37590 Distriktsstyrelsen tillstyrker med hänvisning till svaret i motionen och föreslår distriktsstämman besluta att motionen, med distriktsstyrelsens yttrande, vidarebefordras till riksdagsgruppen. Distriktsstämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

37595 **10.40 Åtgärder för landsbygden**

c avd Eringsboda, Blekinge

37600 Landsbygden dräneras på ungdomar som idag söker jobb och utbildning i städerna. Servicen utarmas kontinuerligt i jakt på effektivisering. Perspektivet handlar fortfarande om centralisering med motiveringen att man inte kan satsa på mindre tätorter, eftersom det är för dyrt. Invånare i de mindre tätorterna bidrar lika mycket till samhället som stadsinvånarna men vad får de mindre tätorterna tillbaka av den stora kakan. Centerpartiet jobbar aktivt med landsbygdsfrågorna som på flera områden skapar tillväxt i och med de små företagarna som bär upp de mindre tätorterna. I Ronneby kommun finns flera mindre tätorter som behöver blomstra och som är på väg. De behöver uppmuntran och bra politiska åtgärder för att kunna växa och frodas.

37610 I Eringsboda har befolkningsutvecklingen varit negativ i många år men de senaste tre åren minskar inte befolkningen. Det tyder på att det finns inflyttning. En viktig och konkret åtgärd som främjar denna utveckling, handlar om att bussa ut nyanlända elever till bl a Eringsboda skolan. Vilket lyft detta gett barn och personal på skolan. Vilka ringar på vattnet kommer inte detta ge då barnen trivs utmärkt och där föräldrarna uppmuntras att flytta familjen till det lilla samhället. Centerpolitik bevisar att konkreta åtgärder skapar en bättre integration och är en väg att gå för att befolka landsbygden igen. Vi vill även lyfta frågan om en god infrastruktur där kommunikation i form av fibernät och kollektiv transport är oerhört viktig för landsbygdsutveckling. Därtill bör nämnas integrationsfrågan som idag efterfrågar lokaler, som kan finnas i de mindre tätorterna, för att förverkliga de företagsidéer som nyanlända har. Konkreta åtgärder i dessa fall handlar om att få hjälp med renovering av äldre lokaler men även att se över möjligheten att bygga nya lokaler och bostäder. Det måste få kosta i en inledande fas för att hämta in avkastningen längre fram. Flera affärsplaner finns redan och väntar enbart på rätt lokal.

37620 Statistiken 2016 gällande befolkningsförändringar i de mindre tätorterna visar positiva resultat i stort men vi bör betrakta dessa nivåer som lägsta nivåer som inte ska understigas utan öka år efter år. Devicen ska lyda; "Nu vänder vi trenden!"

37625 Jag/vi yrkar därför:
Att aktivt utformar konkreta förslag som bidrar till inflyttning till de mindre tätorterna och ett ökat företagande.

Att redovisar konkreta åtgärder fortlöpande under verksamhetsåret.

37630 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

37635 Motionen tar upp hur vikten av att också landsbygden och i de mindre tätorterna utvecklas. Rent generellt krymper inte landsbygden längre i Sverige. Befolkningstalen har varit ganska konstanta de senaste åren. Städerna växer numer av egen kraft och genom inflyttning från andra länder. För det som kallas glesbygd ser det annorlunda men sådan har vi i princip inte i Blekinge förutom några öar. Vi har korta avstånd i Blekinge. Här finns alla förutsättningar att uppnå utveckling i såväl centralorterna som i de mindre orterna och på landsbygden. Det görs många bra saker alla redan i vårt län. Distriktsstyrelsen tycker motionens förslag är bra. Vi kommer att samla länets gruppleddare, kretsordförande m.fl. till en inspirationsdag och för erfarenhetsutbyte kring landsbygdsfrågor. Alla förslag som framkommer sammanställs och redovisas. Det blir ett bra underlag att använda lokalt för länets kommuner, landsting och region. Distriktsstyrelsen bifaller motionen.

37645 **10.41 Attraktiv landsbygd**

Tobias Leverin, Maria Toll, Svante Classon, Johanna Ekekrantz, Madeleine Vinberg, Gunnar Nyvaller, Skaraborg

Bakgrund

37650 På fler och fler ställen på landsbygden syns ödefastigheter eller bebodda fastigheter som förfaller och till och med i vissa fall är farliga för omgivningen och miljön. Dessa fastigheter minskar landsbygdens attraktivitet, både för de som redan bor där och för dem som tänker sig att flytta dit. Minskad attraktivitet innebär också att alla landsbygdsboendes fastigheter riskerar att sjunka i värde och på sikt leder detta till en avfolkning av landsbygden.

37655 Utmaning

Idag är lagstiftningen inom området otillräcklig. Det är väldigt svårt för en kommun att agera förutom då fastigheten bevisligen är miljöfarlig eller direkt farlig för allmänheten.

37660 Problemet är väl beskrivet i Boverkets rapport som gjorts på uppdrag från regeringen:
<http://www.boverket.se/globalassets/publikationer/dokument/2015/ovardade-tomter-och-forfallna-byggnader.pdf>

I den ges det också konkreta förbättringsförslag. Tyvärr har införandet av dessa regler stannat av, kanske på grund av att man inte uppfattar problemet så stort som det faktiskt är.

37665 Övergripande mål

Då kommunens möjlighet att påverka i väldigt hög grad styrs av lagar och regler som skapas och förändras på nationell nivå, är det väldigt svårt att göra kraftfulla insatser för en enskild kommun.

37670 Dock anser vi att något måste göras för att lyfta problematiken för att visa att en attraktiv landsbygd är en tillgång och måste prioriteras.

Jag/vi yrkar därför:

37675 Att undersöka möjligheterna att samordna myndigheternas arbete med att inventera enskilda avlopp med inventering av ödetomter i syfte att få en tydlig bild av nuläget.

Att medvetandegöra myndigheter om det växande problemet och därigenom bidra till att på sikt förstärka lagstiftningen inom området.

Att undersöka möjligheter till samverkan med intresseorganisationer, exempelvis LRF, som referensgrupp och kompetens kring markägarfrågor.

37680 Att undersöka möjligheten att använda kommunala bolag och verksamheter för att iordningställa fastigheter enligt den modell som provas och utvärderas i Vara kommun.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37685 Inget yttrande insänt från distriktet

10.42 Storstadsnära landsbygd

Sofia Segergren Hannes Hervieu Anders Olander Göran Råsmar, Stockholm stad och län

37690 Motionen är ett resultat av arbetet i den landsbygdgruppen som tillsattes inför Stockholmskonferensen (i Centerpartiet i Stockholm stad och län).

Centerpartiet är ett parti som värnar hela landet. Vi har en politik för samspel mellan stad och landsbygd eftersom vi vet att de behöver varandra. I den storstadsnära landsbygden finns unika förutsättningar och utmaningar.

37695 Den storstadsnära landsbygden producerar också mat och produkter som staden behöver men ses också som ett rekreationsområde för storstadsborna. Det uppstår turism och fritidsboenden. I den storstadsnära landsbygden kan intressekonflikter uppstå på grund av permanentboendes och fritidsboendes olika behov.

37700 I Sverige pågår urbaniseringen för fullt och skapar bostadsbrist i storstäderna. Det påverkar kommunerna runt storstäder som fått ett ansvar att hjälpa till att skapa förutsättningar för bostäder. I detta arbete framhålls ofta kollektivtrafiknära lägen som optimalt och att man inte ska bygga på jordbruksmark. Detta tillsammans med begränsningar som influensområden för flygplatser, buller,

37705 strandskydd, natur- och kulturmiljöer minskar möjligheterna att hitta platser som tillgodoser alla behov.

Även i den storstadsnära landsbygden finns en tudelning i socioekonomiska förhållanden och konflikter mellan olika delar av kommuner. Det finns olika nivåer på service som minskar tryggheten för dem som bor på landsbygden. Med nya lösningar och ny teknik finns nya möjligheter.

37710 Vems perspektiv har Centerpartiet i den storstadsnära landsbygden med dess i ibland motstridiga intressen? Den som bor på landsbygden, den som besöker landsbygden eller de kommande invånarna i kommunen som behöver en bostad?

37715 Vi önskar att Centerpartiet utvecklar en politik för den storstadsnära landsbygden som tar i beaktande:

- Hur kan vi tillgodose både de permanentboendes och fritidsboendes olika behov och önskemål om utveckling, byggnation och inflyttning.

- Hur kombinerar vi behoven av jordbruksmark för närproducerad mat som storstadskonsumenten efterfrågar och behoven av exploatering för bostadsbyggande

37720 • Hur ökar vi Sveriges självförsörjningsgrad av mat och energi, med hjälp av den storstadsnära landsbygden?

- Hur bevarar vi öppna landskap och biologisk mångfald?

- Hur skapar vi en ökad trygghet på landsbygden?

37725 • Hur tillgodoser vi befolkningen i glesbygdsbetonade delar av länet när det gäller matinköp, kollektivtrafik, drivmedel, sjukvård, bredband mm?

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ger partistyrelsen i uppdrag att arbeta fram en politik och strategi för det storstadsnära jordbruket och landsbygden.

37730

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

37735 **10.43 Investeringsmöjligheter i jord och skog**

Håbo centeravdelning (Leif Zetterberg), Uppsala

37740 För att få en utveckling av hela Sverige krävs samhällsservice och jobb runt om i vårt land. Det krävs företagare och entreprenörer som vill och kan satsa på att utveckla vår landsbygd. Dagens skatte-regler missgynnar idag den företagare som vill använda resultatet från en framgångrik verksamhet att satsa detta kapital i t.ex. sin hembygd. Idag måste vinsten av företagets verksamhet skattas innan man som privatperson har möjlighet att investera detta i en jord och skogsbruksfastighet. Men om samma person vill använda dessa pengar för att investera i en vingård i södra Europa kan man göra det utan skatteavdrag. Denna skatteregel missgynnar den som vill medverka till att utveckla svensk landsbygd och bör därför förändras.

37745 Vi yrkar att partistämman uttalar sitt stöd för en förändring av skattelagstiftningen som undanröjer denna obalans.

37750 Jag/vi yrkar därför:
att partistämman uttalar sitt stöd för en förändring av skattelagstiftningen som undanröjer denna obalans.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37755 Inget yttrande insänt från distriktet

10.44 Skattereduktion vid nybyggnation på landsbygd

Lars-Ove Johansson, Carina Bengtsson, Kronoberg

37760

Landsbygdens utveckling talas det mycket om. En levande landsbygd börjar allt fler partier prata om, men resultatet verkar utebli. För Centerpartiet är landsbygden motorn i utveckling av Sverige som nation. Jobb och företagande startar allt som oftast på landsbygden. I uthuset, maskinhallen eller kanske som för Ikeas grundare i en liten kur utmed landsvägen! Detta har under ett antal år tyvärr varit en negativ trend, liksom boende på landsbygden.

37765

Om vi ska vända trenden och utvecklingen på landsbygden så den blomstrar igen behövs fler boende och nya bostäder. Det gäller både i mindre orter och i byarna.

37770

Idag är det näst intill omöjligt att bygga och få lån till nybyggnation om man bor utanför planlagt område. Man måste gå in med ganska mycket kapital själv. Det kapitalet har inte yngre familjer idag. Vårt förslag är att ge partistyrelsen i uppdrag att utreda möjligheten till att ge skattereduktion kontra skatteuppskov när det sker nybyggnation av bostad utanför stadsplanerat område. Helt enkelt ge momsbefrielse, alternativt uppskov under ett antal år, nuvarande 25 %, till nybyggnation av permanent bostad.

37775

T.ex. Momsbefrielse med skattereduktion, avbetalning 10 år. För en nybyggnation på 2,5 miljoner skulle det innebära 625 000 kronor i skattelättnad. Detta skulle ge landsbygden precis den injektion och framtidstro som vi så väl behöver. Dessutom med all säkerhet fler företag som startar i ett litet uthus intill det nybyggda huset!

37780

Jag/vi yrkar därför:

att Partistyrelsen omgående utreder möjligheter till momsbefrielse alternativt skattereduktion för nybyggnation på landsbygden.

37785

[Länk till Partistyrrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

37790 **Kommitté 11 - Skatter**

11.1 Bolagsformen microbolag

Jörgen Dyssvold, Stockholms Stad

37795 Politik bör handla om att göra det lätt för människor att göra rätt för sig, bland annat med att skapa sig sysselsättning, trygghet, inkomster, betala skatt och bidra till den gemensamma välfärden.

De senaste årtiondena har samhället utvecklats från ett industrisamhälle med färre och större arbetsgivare till ett tjänste- och kunskapssamhälle med många och mindre arbetsgivare. I nästa fas lämnar vi i hög grad "anställningsekonomin" med arbetsgivare och arbetstagare och blir del av den ny "uppdragsekonomin" med uppdragsgivare och uppdragstagare.

37800 I USA har den federala regeringen tillsatt en utredning kring hur omfattande den nya uppdragsekonomin är. Mätningar visar att 44% av befolkningen ser sig som del av denna "The Gig Economy" och prognoser pekar på att 40-50% av den amerikanska arbetskraften redan 2020 kommer vara "self-employed" – sina egna arbetsgivare. För Sverige saknas jämförbara mätningar.

37805 Uppdragsekonomin har vuxit fram mycket tack vare digitala plattformar som Uber, Airbnb och Urbit där uppdrag förmedlas. Individuella uppdragstagare blir där sina egna arbetsgivare genom att ta på sig uppdrag som huvud- eller bisyssla. Istället för att ha EN anställning kommer allt fler för sin försörjning och sysselsättning, helt eller delvis, att välja eller hänvisas till att bli aktörer och uppdragstagare i den nya uppdragsekonomin.

37810 Uppdrag rör sig om allt från städning, persontransporter eller matleveranser till att skriva texter, datakod, musik eller att hyra ut boende. Uppdragsekonomin innebär en möjlighet för många att skapa sig sysselsättning och inkomster men ger också utmaningar. Det handlar bl a om hur man kan "mappa" in uppdragsekonomin aktörer i befintliga strukturer, för att ge individuella skydd (t ex pension och försäkring) och samhället fortsatta intäkter till den gemensamma välfärden.

37815 Att etablera mikrobolag som en ny och enklare företagsform kan vara ett sätt att möta denna utmaning. Ett mikrobolag skulle enligt detta förslag vara ett enmansbolag för den med huvudsaklig verksamhet inom tjänstesektorn som huvud- eller bisyssla. Mikrobolaget blir en juridisk person som kan ingå avtal, fakturera och på andra sätt bokföra intäkter. Det skulle däremot inte finnas krav på bokföring,

37820 saknas möjlighet att göra avdrag för företagandets kostnader och vara befriad från utgående moms. Bolagets omsättning rapporteras månadsvis till Skatteverket och på den utgår en schablonmässig skatt motsvarande inkomstskatt och egenavgifter. Denna schablonskatt betalas in i anslutning till månadsrapporteringen. I räkneexemplet nedan föreslås sådan schablonmässig skatt vara 50% av den rapporterade (momsfria) månadsomsättningen.

37825 En tjänsteutövare med mikrobolag och 40 000 SEK i (momsfri) månadsomsättning betalar 20 000 SEK (50%) i schablonskatt och behåller resterande nettointäkt 20 000 SEK.

Tjänsteutövare med enskild firma och samma månadsomsättning (inkl 25% moms) betalar istället ca 22 500 (56%) SEK i moms, egenavgifter och inkomstskatt. Denna har dock möjlighet att göra avdrag

37830 för företagets kostnader som bil, kontor och telefon.

Man bör göra det enkelt för mikroföretagaren att konvertera sitt mikrobolag till annan bolagsform när verksamheten växer och man t ex vill börja anställa andra.

37835 Mikrobolag skulle initialt kunna prövas i specifika branscher och även innehålla en begränsning om maximalt tillåten omsättning per månad eller år.

För individen blir mikrobolaget en möjlighet till ett enkelt och mer förutsägbart "instegsföretagande". Från lagstiftarens sida bör det undersökas om man kan ge mikroföretagaren andra fördelar, exempelvis speciella villkor inom sjuk- och föräldraförsäkringarna.

37840 Mikroföretagaren bör ha möjlighet att med en månads varsel ”parkera” sitt mikrobolag om man exempelvis tar en tidsbegränsad heltidsanställning eller vid längre sjukdom och en sådan ”parkering” bör då räcka som krav för att få t ex försörjningsstöd.

37845 Uppdragsgivare (privatpersoner eller företag) ska enkelt kunna söka och få bekräftat om den uppdragstagare som uppger det har ett aktivt mikrobolag registrerat samt har genomfört sina månadsrapporteringar och skatteinbetalningar.

Jag/vi yrkar därför:

37850 Att Centerpartiet bör börja tala om ”uppdragsekonomin” och dess möjligheter för att som huvud- eller bisyssla kunna ge många människor sysselsättning och inkomst

Att Centerpartiet bör verka för att den nya uppdragsekonomin (i Sverige) kartläggs

Att Centerpartiet bör verka för att bolagsformen mikrobolag utreds och införs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37855 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

37860 Motionären önskar att Centerpartiet bör börja tala om ”uppdragsekonomin” och dess möjligheter för att som huvud- eller bisyssla kunna ge många människor sysselsättning och inkomst.

Vidare att Centerpartiet bör verka för att den nya uppdragsekonomin (i Sverige) kartläggs samt att

Centerpartiet bör verka för att bolagsformen mikrobolag utreds och införs

37865 DS anser att diskussionen om och den önskade kartläggningen av uppdragsekonomin är av betydelse för vår kunskap om företagsklimat och möjligheter för företag och företagare att utvecklas.

DS anser att mikrobolag kan vara värt att utreda och i denna utredning krävs en allsidig belysning av mikrobolagets juridiska ställning, redovisningsplikt och andra fiskala regleringar för att det just skall kunna vara ett mikrobolag. Särskilt skillnaden mellan enskild firma och mikrobolag behöver förtydligas.

37870 Distriktsstyrelsen föreslår därför stämman att besluta att:

Att bifalla motionens första att-sats

Att anse att-sats två och tre besvarade

Att vidaresända motionen till riksstämman

37875 Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut

- Att bifalla motionens första att-sats.

- Att anse att-sats två och tre besvarade.

37880 - Att vidaresända motionen till riksstämman.

Beslut:

Stämman beslutade

Att bifalla kommitténs förslag till beslut

37885

11.2 Mikrobolag

Bernt Grenmyr, Stockholms Stad

37890 Fler människor skulle kunna bo och leva ett bra liv i Sverige men det förutsätter ett kraftigt reformerat näringslivsklimat så att bland annat fler vågar starta nya företag.

37895 Det måste skapas ett företagarklimat som gör att många fler människor, kanske särskilt vanliga anställda med redan hyfsade löner, så att de vågar ta steget att förverkliga sin livsdröm, här kallar vi företagsformen för Microföretagande.

37900 Många har idéer men att i dagsläget byta ut sin fasta anställning, och därmed förlora sin fasta månadsinkomst, till en högst osäker inkomst med många oförutsedda utgifter, såväl kommersiella som "myndighetskostnader", är dessvärre inget rationellt val för de flesta i dag.

37900 Vi tror att ett steg på vägen är att skapa en företagsform med tydliga spelregler, där samtliga myndigheters krav på microföretagaren är medräknade, regelbörda, skatter och alla andra särskilda krav vilka medför kostnader för småföretagaren.

37905 Företagarens totala "myndighetskostnad", det må vara i procent av företagarens omsättning eller en klumpsumma per månad upp till en viss omsättning, skall i denna nya företagsform vara känd från början, likt ett avtal.

37910 Avtalet måste också ha villkor som attraherar, inte bara arbetslösa eller studenter, utan även de som generellt sett borde ha bäst förutsättning att starta eget - De med arbetslivserfarenhet vilka även kanske hunnit spara ihop ett startkapital men som tvekar inför den osäkerhet och de dåliga villkor det i dag innebär att gå från anställd till att bli småföretagare.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för en företagsform där det allmännas kostnader är kända på förhand.

37915 Att denna företagsform skall ha sådan villkor att relationen: I dag Anställd - I morgon Microföretagare, blir icke diskriminerande för en individ med normala preferenser.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37920 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionen föreslår en ny företagform – Microföretagande, där den väsentliga delen är att ett avtal sluts mellan stat och företagare där det allmännas kostnader är kända på förhand. Vidare att denna företagsform skall ha sådana villkor att relationen: I dag Anställd - I morgon Microföretagare, blir icke diskriminerande för en individ med normala preferenser.

37925 Motionen andas att kostnader för att driva företag inte är kända avseende 'myndighetskostnader' i form av skatter och avgifter till det allmänna. Det är svårt att hålla med om detta generellt. Skattesatser och avgifter är tydligt kommunicerade av skatteverket åtminstone vad avser egenavgifter och sociala avgifter på lön och pension. Det är inte särskilt svårt att ha med detta i den kalkyl alla företagare måste göra. Sedan kan man naturligtvis ha den synpunkten att avgifterna är betungande och dränerar företaget på nödvändiga resurser för konsolidering.

37930 Motionen innehåller ingen skarp beskrivning av vad Microföretagandet innebär så det är svårt att avgöra huruvida just denna företagsform bidrar till ett blomstrande näringsliv.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår DS stämman besluta:

Att anse motionens första och andra att-sats besvarad

- 37935 Att motionen vidareändas till riksstämman
Stämman beslutade:
Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut
- Att anse första och andra att-satsen besvarade.
 - Att motionen vidareändas till riksstämman.
- 37940 Beslut:
Stämman beslutade
Att bifalla kommitténs förslag till beslut

11.3 Egenföretagare som företagsform

37945 Erik Sarfors, Stockholms Stad

En person som idag vill starta ett företag kan välja att göra det i form av enskild firma eller aktiebolag. Ett alternativ till att starta företag är att ta uppdrag och hantera faktureringen och lönen genom ett egenanställningsföretag som administrerar så att egenanställda privatpersoner kan jobba som exempelvis konsulter och frilansare och för uppdragen fakturera utan eget företag och f-skatt. Den nya företagsformen Egenföretagaren blir ett komplement till de befintliga alternativen. Egenföretagaren ska vara enklare att administrera än enskild firma och aktiebolag och mer kopplad med personen än fallet är med egenanställningsföretag.

37955 Utgångspunkten är att Egenföretagarens administration ska vara minimal och villkoren tydliga samtidigt som det ska vara tryggt för såväl kunder som samhället.

- En Egenföretagaren är individen själv och kan inte vara arbetsgivare åt någon annan
- Egenföretagaren betalar in fast skatt som dras direkt vid köp/betaltillfället
- Skatten motsvarar dagens moms 25% och arbetsgivaravgift 31,42%

37960 • Personnumret är Egenföretagarnumret och anmäls till Skatteverket, ingen annan registrering behövs
• Ingen separat arbetsgivar-, moms- eller inkomstdeklaration för Egenföretagaren
• För att göra systemet enkelt och säkert tillhandahåller tillexempel Skatteverket en app motsvarande Swish dit kunden betalar och systemet fördelar automatiskt rätt belopp till Egenföretagaren respektive Skatteverket. Egenföretagarens egna preliminära inkomstskatt dras vid samma tillfälle.

37965 • Egenföretagaren har samma avdragsmöjligheter som alla andra i sin personliga inkomstdeklaration.
Den nya företagsformen Egenföretagaren gör det enklare att starta och driva eget företag. Centerpartiet vill göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare.

Jag/vi yrkar därför:

37970 Att Centerpartiet verkar för att inrätta en maximalt enkel företagsform, här benämnd Egenföretagaren

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37975 Yttrande från distriktet:

Beslut: Att anse motionen besvarad.

11.4 Arbetsgivaravgift

Claes Rönnqvist, Stockholms Stad

37980

Det finns i Sverige 1 000 000 företag. Att anställa ytterligare en person förutom sig själv är stort!

Jag/vi yrkar därför:

37985

Att Centerpartiet arbetar för att arbetsgivaren inte ska drabbas av arbetsgivaravgift och för den första anställda

Att halverad arbetsgivaravgift för anställd nummer två åläggs arbetsgivaren.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

37990

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionen är positiv och lösningsfokuserad. Den ligger i linje med Centerpartiets visioner för företagande:

37995

Vi vill att Sverige ska vara världens bästa land att driva företag i och då måste vi göra det lättare för företagarna.

I dag har Sverige en av världens högsta skatter på anställning. Om arbetsgivaravgiften sänks för små och medelstora företag innebär det att företagen får mindre kostnader för löner. På så sätt finns det utrymme för att anställa fler, vilket gynnar hela samhället.

38000

De första anställda innebär ett avgörande steg i ansvar och administration för många företagare. För att underlätta för småföretagare att anställa sina första medarbetare behöver detta avspeglas bättre i beskattningen. Centerpartiet vill därför att arbetsgivaravgiften för den första anställda slopas under två år. Det ger fler företag möjlighet att anställa en första person, vilket i sin tur sänker tröskeln att anställa ytterligare. Nedsättningen är begränsad i såväl tid som omfattning för att garantera hög effektivitet.

38005

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman att besluta:

Att motionen kan anses besvarad.

Att motionen vidaresänds till Riksstämman.

Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut

38010

- Att anse motionen besvarad.

- Att motionen vidaresänds till riksstämman.

Beslut:

Stämman beslutade

Att bifalla kommitténs förslag till beslut

38015

11.5 Utbildningspremien

Alfred Askeljung, Stockholms Stad

38020 Sverige har idag, trots den förra regeringens i mångt och mycket beundransvärda reformer, ett av världens högsta skattetryck. Med den nuvarande regeringens skattehöjningar så har Sverige fått världens högsta marginalskatter. Bedömare som WEF, OECD och Globaliseringsrådet har uttryckt oro för att höga marginalskatter kan hämma både tillväxt och ekonomisk anpassning till förändringar i omvärlden.

38025 Vårt progressiva skattesystem hämmar inte bara tillväxt utan tjänar också till att straffbeskatta människor som utbildar och specialiserar sig i sina yrkesval. Att avskaffa den statliga inkomstkatten skulle inte bara göra skattesystemet mer rättvist utan också utgöra ett stort incitament till att utbilda sig och skaffa sig specialistkompetens, något som skulle vara till stort gagn för individen, Sveriges konkurrenskraft och välfärdens framtida finansiering.

38030 Därtill skulle det vara till gagn för rekrytering av utländsk expertkompetens. Beräkningar i bland annat skriften Ekonomisk debatt visar att ett avskaffande av den statliga inkomstkatten och ett återställande av jobbskatteavdraget skulle ha en självfinansieringsgrad på 130 procent. Det innebär att en helt avskaffad statlig inkomstkatt och ett återställt jobbskatteavdrag skulle ge ökade skatteintäkter till staten på cirka 10 miljarder kronor.

38035 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att avskaffa den statliga inkomstkatten
Centerpartiet verkar för att återställa jobbskatteavdraget

38040 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

38045

11.6 Kommunala fastighetsavgiften

Centerpartiet i Malmö, Skåne

- 38050 Enligt en sammanfattning som SVT Nyheter har gjort är det nu bostadsbrist i närmare 250 av landets 290 kommuner. Dagens skattesystem saknar incitament för mer byggande och i vissa fall har det till och med en negativ effekt.
- 38055 Nackdelar med dagens fastighetsavgift är många, här räknas upp några
1. Fastighetsavgiften är orättvis. De flesta som bor i storstäderna, där bostadsbristen är som störst, betalar lika mycket i skatt oavsett läge och andra skillnader, vilket gynnar de som bor i attraktiva område (där kommunala investeringar är oftast störst) och missgynnar de som bor i mindre attraktiva område (där kommunala investeringar är lägre).
 2. Fastighetsavgiften medför en låg markutnyttjandegrad. Exempel: Två bostadsbyggnader på en tomt kostar mer i skatt än en byggnad. Eller ett höghus med flera våningar/lägenheter beskattas mera än byggnader med färre lägenheter. I ekonomin kallas det för dödviktsförlust, vilket betyder att en högre kostnad medför ett lägre utbud.
- 38060 Ett alternativ till kommunal fastighetsavgift kan vara att skatteunderlaget baseras på den råa tomtmarken, vilket skulle eliminera fastighetsskattens dödvikt och snedvridningar i ekonomi.
- 38065 Byggnader och förbättringar på marken skall inte räknas in i skatteunderlaget, alltså markvärdet skall främst återspeglas av respektive områdets värde. Eftersom ett områdets värde till stor del bestäms av de kommunala investeringar i området (skolor, infrastruktur, lokal trafik, osv), då stimuleras kommunerna att göra investeringar.
- 38070 Det värdet som har skapats fås tillbaka genom ökade skatteintäkter från de skattebetalare som gynnas av investeringen. Vilket anses av många att det skulle vara ett mer rättvist sätt att finansiera de kommunala verksamheter, bland andra, Knut Wicksell, svensk nationalekonom. Knut tyckte att essensen i en rättvis beskattning är att skattesystemet implementerar principen om intressebeskattning. Vilket syftar till att skatteuttaget skall utgå efter den nytta individen har av det som skatten finansierar.
- 38075 Fördelar med markvärdeskatten:
1. Belastningar av markvärdesskatten kan kompenseras genom att markägaren investerar i fler byggnader/lägenheter på samma markyta, vilket leder till en ökad investeringsvilja och ett bättre markutnyttjandet. Den positiva effekten skulle finnas även på landbyggden. Den idag outnyttjade marken skulle vara dyr att inte användas, vilket skulle stimulera utbyggnad av t.ex. vindkraftverk eller solcellanläggningar.
 2. En kommunal markvärdesskatt ger incitament för kommunerna att genom ny infrastruktur göra marken så värdefull som möjligt.
 3. Markvärdesskatten kan stimulera till rörlighet på bostadsmarknaden, så att konsumenten byter boende som erbjuder den infrastruktur som passar behovet bättre. Till exempel: En barnfamilj som efterfrågar en mer utbyggd infrastruktur som skolor, förskolor och bra kollektivtrafikförbindelser kan söka sig till ett attraktivt område medan till exempel pensionerar som inte är i behov av samma infrastruktur kan söka sig till mindre attraktiva område med en lägre markvärdeskatt.
 4. Markvärdesskatten är mer rättvis. Ett exempel: Om kommunen bygger en skola, förbättrar kollektivtrafiken eller bygger en närliggande park i området där jag bor, då är det helt naturligt att jag ska betala för de förbättringarna. Idag betalas kommunala förbättringar av samtliga skattebetalare i kommunen även i fall där det gynnar bara några få.
- 38085 Jag/vi yrkar därför:
- 38095 Att Centerpartiet utreder effekterna av att avskaffa den kommunala fastighetsavgiften och att ersätta den med den kommunala markvärdeskatten.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

38100 Inget yttrande insänt från distriktet

11.7 Skatteväxling

Magnus Schalin, Jämtland

38105 Dagens höga skatter på relativt låga löner gör att jobb flyttar utomlands och att många enklare jobb aldrig utförs. Det är inte arbetet som förstör miljön utan konsumtionen. Skatten är delvis ett styrmedel därför måste skatten på låga löner sänkas och skatten på konsumtion höjas. Enklast är att höja grundavdraget kraftigt. Finansieringen kan vara ett flertal steg: höjd och enhetlig moms, avskaffande av ränteavdraget, höjda energiskatter.

38110 Jag/vi yrkar därför:
att grundavdraget höjs kraftigt
att detta finansieras av höjda konsumtionsskatter.

38115 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

38120 Motionären lyfter problemet med att svenska skattenivåer medför risk att jobb flyttar utomlands, och att många enkla jobb aldrig införs. Distriktsstyrelsen delar motionärens uppfattning att skattesystemet måste vara utformat så att det stimulerar arbete, utbildning och företagssatsningar, samt att det stimulerar en konsumtion som har låg påverkan på miljön. Centerpartiet anser generellt när det gäller förändringar av skattebaser, att skatter på arbete ska sänkas och att skatter på miljöförstörande verksamhet ska höjas i form av en skatteväxling. Ett steg i en sådan skatteförändring kan vara att höja grundbidraget så som motionären föreslår. En höjning av grundbidraget måste i så fall även gälla pensionärer. Distriktsstyrelsen finner det lämpligt att motionärens förslag skickas till Centerpartiets riksdagsgrupp som ett inspel till det pågående arbetet med att se över och reformera skattesystemet. Med hänvisning till ovanstående beslutar stämman
38125 att med bifall översända motionen till Partistämman och Centerpartiets riksdagsgrupp.

38130 **11.8 Friskvård**

Lars Karlsson, Blekinge

Attraktionskraften för ett arbetsliv på landet behöver öka och hålla jämna steg med andra alternativ. För att göra detta krävs det lönsamt företagande, engagerade företagare och möjlighet att rekrytera intresserad och kunnig arbetskraft.

Staden som norm fungerar inte för oss som driver småföretag i det gröna näringslivet. En förändring av den skattefria personalvårdsförmånen är en liten bit i det pussel av åtgärder som ska till för att landsbygdssäkra lagar och regler.

Skattefri friskvård medverkar till att göra en arbetsplats attraktiv. Skatteverket bör omvärdera och se lantliga aktiviteter som jakt och ridning som skattefri personalvård. För företag på landet är tillgången till det utbud av aktiviteter som skatteverket har på sin lista för skattefri personalvård relativt begränsad, såvida man inte tar sig till närmaste stad eller tätort.

Jag/vi yrkar därför:

Att se över listan med skattefri friskvård och anpassar den så att lantliga aktiviteter som ridning och jakt också blir skattefri friskvård.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att hjälpa till att höja attraktionskraften för företag och boende på landsbygden är en av centerpartiets hjärtefrågor. Staten bör stimulera lantliga aktiviteter som t ex jakt, ridning, fiske, genom att låta dessa ingå i de friskvårdsalternativ arbetsgivare erbjuder sina anställda. Det skulle underlätta för landsbygdsföretagen att få fler inkomstkällor och skapa fler arbetstillfällen.

Distriktsstyrelsen yrkar bifall till motionen

11.9 Personalförmåner

38160 *John Kåberg, Stockholms stad*

Det behövs en genomtänkt linje för personalvårdsförmåner, även kallat friskvårdsbidrag. Arbetsgivare kan i dag få skattelättnad för ekonomiska bidrag till de anställdas friskvård. Den anställda kan i stor utsträckning själv välja hur bidraget ska användas, men det finns likväl av staten uppställda regler som är både specifika och synbarligen ogenomtänkta. Skatteverket skriver att som personalvårdsförmån räknas, förutom viss förtäring, ”enklare slag av motion och annan friskvård”, samt ”Skattefriheten omfattar endast motion eller annan friskvård av mindre värde och enklare slag.” Mer finns att läsa på Skatteverkets hemsida:
http://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteinkomst/formaner/personalvardmotionochfris
38170 kvardmedexempel.4.7459477810df5bccdd4800014540.html

Slutsatserna som sedan dras ur förutsättningarna framstår dock som märkliga. Vissa aktiviteter, som kanotpaddling, tillåts inte, trots att den inte behöver strida mot kravet på ringa värde såsom det tillämpas, och tvivelsutan kan gynna både kondition och styrka. Ett annat exempel som inte tillåts är
38175 personlig träning och ridning. Samtidigt tillåts explicit både zonterapi och homeopati, två pseudovetenskaper utan någon som helst positiv effekt bortom eventuell placebo. Homeopatika är inte ens en aktivitet utan en vara, och varför homeopati ska vara tillåtet när inte bridge är det undandrar sig min bedömning.

38180 Fler liknande exempel finns. Man kan och bör alltid fundera på vad som ska motivera skattelättnader, men om man nu ska ha skattelättnad för friskvårdsbidrag bör reglerna framstå som skäliga. Nuvarande regelverk vållar stor irritation hos både anställda och arbetsgivare. Det bör antingen stramas åt över hela sin bredd så att endast bevisat nyttiga aktiviteter är tillåtna, eller relaxeras så att i stort sett vad som helst som den anställda tycker är trevligt och någorlunda rimligt kan kallas friskvård tillåts.

38185 Jag/vi yrkar därför:
Att regelverket för friskvårdsbidrag skrivs om antingen så att en aktivitet för att beviljas bidrag ska ha en belagd specifik positiv hälsoeffekt så att den bidrar positivt till brukarens fysiska eller psykiska välbefinnande.

38190 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

38195

11.10 Friskvårdsbidrag i företag

Susanne Wicklund, Stockholms stad

- 38200 Företag (AB) har möjlighet att dra av mindre belopp för hälsofrämjande åtgärder och för åtgärder som på något sätt ökar trivselen i företaget. Det senare omfattar t.ex. fruktskålen i fikarummet eller kaffemaskinen. För hälsofrämjande åtgärder kan man dra av ett belopp per anställd (inte exakt fastställd storlek enligt skatteverket) för vissa aktiviteter men inte för andra. Arbetsgivaren kan alltså skatte- och avgiftsfritt ge sina anställda möjlighet till enklare slag av motion och friskvård. Företag är inte skyldiga att lämna bidrag, men de har möjlighet att ge det. Det grundläggande kravet är att
- 38205 förmånen måste rikta sig till alla anställda. Varje bidrag måste vara inom ramen för "enklare slag" och "mindre värde". Enligt skatteverket kan en anställd inte välja fritt vad man ska använda sin friskvårdspeng till. Skatteverket har en lista på sådant som kan omfattas av förmånen och sådant som inte gör det. När man läser den listan häpnar man över logiken i att välja vissa aktiviteter men välja bort andra. Det är t.ex. godkänt med kampsporter, boxning och brottning men inte med
- 38210 självförsvarskurs. Cykling är godkänt men inte downhill eller "biking". (Ska man tolka det som att man får bidrag om man cyklar på platt underlag men inte i backar?). Bastubad, cheerleading, akupunktur och till och med hälso-appar är godkänt men inte rodd eller personlig tränare och naturligtvis inte ridning eller golf. Med andra ord anses ett köp av en motionsapp vara mer hälsofrämjande än en golfrunda.
- 38215
- Friskvårdsbidraget har debatterats i många år, även i riksdagen. Åtskilliga timmar har lagts ned hos företag för att försöka göra rätt, hos revisorer och hos skatteverket. Nya aktiviteter kommer till, de ska kategoriseras som ok eller inte.
- 38220 Det skulle underlätta för alla om man genomförde följande åtgärder:
- Hade ett bestämt maxbelopp
 - Godkände alla aktiviteter som på något sätt har med hälsa att göra
 - Lät den anställda själv avgöra vad bidraget ska gälla
- 38225
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att se över hela hanteringen av friskvårdsbidrag i syfte att underlätta för företagare.
- 38230 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

38235 **11.11 Moms på livsmedel**

Mikael Öhman, Stockholms Stad

2012 sänktes momsen på restaurang- och cateringtjänster till samma nivå som den på livsmedel. Det vill säga 12%. Antalet anställda inom denna bransch har ökat kraftigt sedan 2000. Dessa jobb fungerar ofta som steget in till arbetsmarknaden för de som stått utanför, till exempel unga människor eller nyanlända.

Få ting är lika allmänmännsliga som mat. Vi njuter av att tillaga, eller låta det tillagas åt oss, men framförallt äta mat av alla de slag. Det framstår därför konstigt att momssatsen är 12% medan t.ex böcker har en moms om 6% och sjukvård har en (välförtjänt) moms om 0%.

Ett steg till av sänkt moms skulle enligt ekonomisk lag skapa ytterligare arbetstillfällen särskilt för de som idag har svårt att få ett arbete. Utöver den effekten framstår det moraliskt riktigt att mat inte ska vara dyrare än det behöver vara.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för en fortsatt sänkning av moms på livsmedel, restaurang- och cateringtjänster till 6%, från dagens 12%.

38255 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Precis som motionärer skriver så förra ledde sänkningen av restaurangmomsen till fler arbetstillfällen och en diskussion kring vad restaurangbesök ska kosta.

Dock kan man i Konjunkturinstitutets rapport läsa:

<http://www.konj.se/download/18.2de531e0151549bd68280c1c/1448976342751/Specialstudie-46-kort-och-langsiktiga-effekter-av-sankt-restaurangmoms.pdf>

Konjunkturinstitutets bedömning är att eftersom den ökade sysselsättningen inom restaurangbranschen delvis omfattar grupper som annars skulle haft svårt att få arbete, har den sänkta restaurangmomsen en positiv effekt på den varaktiga sysselsättningen genom en lägre jämviktsarbetslöshet. Det går inte att empiriskt skatta storleken på den långsiktiga effekten på sysselsättningen, men den är sannolikt liten. Effekten på sysselsättningen i hela ekonomin är mindre än sysselsättningsökningen inom restaurangbranschen eftersom hela sysselsättningsökningen inom restaurangbranschen inte utgörs av personer med svårigheter att få arbete. Exempelvis arbetar relativt många unga inom restaurangbranschen, men de flesta av dem är inrikes födda med god utbildningsbakgrund och tillhör därmed inte de svagaste grupperna på arbetsmarknaden.

Konjunkturinstitutets bedömning är att den långsiktiga sysselsättningseffekten i hela ekonomin av sänkt moms på restaurangtjänster kan vara i storleksordningen 1 000–

3 000 sysselsatta. Denna bedömning baseras på skattningar om reformens kortsiktiga effekter på restaurangbranschens utveckling samt andelen av sysselsatta inom restaurangbranschen som är utomeuropeiskt födda eller minst 19 år gamla och har högst förgymnasial utbildning. Bedömningen av den långsiktiga effekten är behäftad med stor osäkerhet.

Lägre skatter på vissa varor och tjänster är ett trubbigt sätt att öka sysselsättningen för grupper med svag förankring på arbetsmarknaden. Momssänkning ökar nämligen efterfrågan på alla produktionsfaktorer (arbetskraft, utrustning, råvaror, etc.), inte enbart efterfrågan på okvalificerad arbetskraft. Effekterna på arbetskraftsefterfrågan är därför sannolikt mindre än vid en sänkning av arbetskostnaderna via exempelvis lägre arbetsgivaravgift.

- 38285 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
 Att avslå motionen.
 Att centerpartiet fortsätter arbeta för åtgärder som leder till fler jobb
 Att skicka motionen vidare till partistämman
- 38290 Beslut:
 att avslå motionen.
 Att skicka vidare den till partistämman.
 Att Centerpartiet fortsätter att arbeta för åtgärder som leder till fler jobb.

38295 **11.12 Progressiv arbetsgivaravgift**

Unn Harsem, Uppsala

38300 Varje individ som går från bidrag till arbete innebär en förskjutning från en tung kostnad för skattebetalarna till ett plus i den gemensamma ekonomin. Utöver detta vet vi att människor i allmänhet mår bra av att arbeta och vill göra rätt för sig. För att fler ska komma i arbete ropas det efter en större lönespridning på arbetsmarknaden. Genom sänkta löner ska det bli billigare att anställa för enkla jobb och det finns ett stort behov av enkla jobb för att människor ska ta sig från utanförskap till arbete. I Sverige är lönestrukturen sammanpressad och ingångslönerna är höga jämfört med dem som arbetat länge. Samtidigt hörs röster från sjukvårdsbiträden med flera som berättar att det kan vara tufft att pussla ihop ekonomin trots heltidsarbete. Jag tror inte att det alltid i första hand är lönerna som är för höga - utan ofta kostnaden för arbetsgivaren.

38310 Exempel: För att jag ska få ut en lön på 14000 kr efter skatt så måste min arbetsgivare betala ca 26000 kr (schablonmässigt beräknat på 31,42 % sociala avgifter, 30 % inkomstskatt och utan att ta hänsyn till grundavdrag). Dvs en relativt låg lön kostar företaget ganska mycket. Jag föreslår därför att arbetsgivaravgifterna slopas helt för de allra lägsta lönerna och sedan ökas progressivt med lönen till den allmänna nivån. Detta skulle göra det billigare att anställa och det skulle gynna alla grupper som står en bit från arbetsmarknaden oavsett anledning.

38315 Jag/vi yrkar därför:
att låta utreda hur en progressiv arbetsgivaravgift skulle kunna utformas
att en progressiv arbetsgivaravgift införs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

38320 Yttrande från distriktet:

Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen
Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på den alltför höga skatten på arbete, och hur den hindrar människor att få ett jobb. Centerpartiet har i många år drivit på för sänkta arbetsgivaravgifter. Under
38325 alliansregeringen lyckades vi få igenom sänkta avgifter för unga, som redan är tillbaka på samma nivåer som innan, vilket inte gynnar arbete.

11.13 Studiepeng

Joakim Strignert, Uppsala

38330

Det råder ingen brist på utbildade människor i Sverige, men det råder kompetensbrist i olika branscher.

38335

För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden behövs olika åtgärder. Förutom det vi redan har såsom YA-utbildningar, lärlingsutbildningar och andra arbetsmarknadsutbildningar är vi övertygade om att med rätt ekonomiska incitament både kan och vill branscherna själv ta ett större ansvar för utbildningen av sin egen kompetensförsörjning.

38340

För att förbättra matchningen mellan individers kompetens och arbetsgivares behov av rätt kompetens tror vi att en sk "Studiepeng" som följer en individ, och som betalas ut till företag som åtar sig att utbilda med löftet att sedan anställa kan vara ett incitament för företag att kunna göra det. Urvalet görs av företaget likt en anställningsprocess, utbildningen anordnas av arbetsgivaren själv i syfte att fullt ut möta sina kompetenskrav och pengarna betalas ut efter genomförd utbildning.

38345

Företagen bör innan utbildningen få möjlighet att genomföra en slags anställningsprocess för att säkerställa att den person som söker har potentialen att göra ett gott jobb i företaget.

Jag/vi yrkar därför:

att införa en så kallad "Studiepeng" som följer en individ och som betalas ut till företag som åtar sig att utbilda med löftet att sedan anställa individen

38350

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att motionen skickas vidare till kommande partistämma.

38355

Distriktsstyrelsen kan konstatera att problemen med matchning på arbetsmarknaden fortfarande inte är tillräcklig. Samtidigt som vi har en hög arbetslöshet, inte minst bland unga och våra nya medborgare, skriker många branscher efter arbetskraft. Motionen är intressant då den syftar till att komma tillrätta med ett uppenbart problem, och vill ge motionären möjlighet att få sitt förslag prövat på högsta nivå.

38360 **11.14 Etablieringslån**

Stefan Hanna, Uppsala

Eftersom det är staten som styr migrationspolitiken, inklusive EBO, och det kommunala utjämnningssystemet är det orimligt att kommuninvånare ska ta det ansvar som staten enskilt måste bära.

Integrationen och inkluderingen behöver förbättras. Om bidragsdelen i stödet kraftigt minskas och ersätts med lån till myndiga icke medborgare i fullt behov av försörjningsstöd så ökar motivationen att bli självförsörjande.

För att öka den ekonomiska hållbarheten kopplad till den generösa migrationspolitiken är det viktigt att alla som får stöd och sedan börjar jobba också betalar tillbaka till det samhälle som stöttat dem. Det är inte rimligt att t ex en person under tio år får försörjningsstöd, bostadsbidrag och utbildning och därefter exempelvis flyttar till Tyskland eller England och arbetar där. Då får de vi stöttat rimligen betala tillbaka ändå. Precis som till exempel ett studielån.

Genom ett försörjningslån, eller ett liknande, gör vi också värdet av stödet till enskilda människor mycket tydligare.

Lånet bör till viss del avskrivas om; personen deltar i Inkluderingsjobb studerar framgångsrikt, blir Svensk medborgare

Jag/vi yrkar därför:

Att invandrade som lever på försörjningsstöd och annat ekonomiskt stöd får delar av stödet som bidrag och delar som lån.

Att staten bär fullt ekonomiskt ansvar för invandrare i behov av fullt försörjningsstöd under minst fem år.

Att lånen helt avskrivs efter att en invandrad varit självförsörjande och betalat skatt under minst tio år.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att motionen skickas vidare till kommande partistämma

Distriktsstyrelsen tackar motionären för en intressant motion som adresserar en komplicerad fråga.

Försörjningsstöd är ett temporärt bidrag för de som inte kan försörja sig själva. Det ges till människor i mycket svåra situationer och är samhällets yttersta skyddsnät. Människor som tar emot den typen av ekonomiskt stöd är inte arbetsföra och står ofta långt ifrån arbetsmarknaden. Därför anser distriktsstyrelsen att det ekonomiska stödet fortsättningsvis ges i bidragsform. Distriktsstyrelsen anser även att man inte borde göra skillnad på inrikes- och utrikesfödda. Det blir en orättvis ordning om en viss grupp människor erhåller ekonomisk stöd genom bidrag medan en annan grupp måste ta lån för att finansiera sitt uppehälle. Bidragsformen är också svårare att hantera rent administrativt och skulle medföra en ökad kostnad.

Distriktsstyrelsen håller dock med motionären att det är viktigt att få kommunens skenande kostnader under kontroll men det får inte ske på bekostnad av en medborgares grundtrygghet.

11.15 Sockerskatt

Gustaf Karlström, Anders Edwall, Skåne

- 38410 Vi dricker närmare 700 miljoner liter läsk och andra sötade drycker varje år i Sverige.
De är i sig inget problem, men det tillsatta sockret är.
- 38415 Sockret sätter igång hjärnans belöningssystem, vilket skapar en form av beroende hos konsumenten.
Ett beroende som skadar människan och skapar kostnader för samhället.
- 38420 Kostnaden för exempelvis diabetes typ 2, där antalet har blivit dubbelt så många de senaste 20 åren,
ligger på mellan 7-8 miljarder per år. Risken för diabetes ökar vid stor konsumtion av socker, övervikt
samt för lite motion enligt Livsmedelsverket.
- 38420 En skatt på exempelvis 4 kr per liter skulle ge en intäkt på kring 3 miljarder till sjukvården och på så
vis täcka en stor del av dessa kostnader.
- 38425 Dessutom finns där andra exempel i världen där en skattehöjning lett till en minskad förbrukning. Till
exempel Kalifornien där läskförbrukningen gick ner med 21 %.
- 38430 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet arbetar för att införa en skatt på tillsatt socker och andra artificiella sötningsmedel
- 38435 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Inget yttrande insänt från distriktet

11.16 Ändring av sakägarskapet

Johan Åhlund, Kalmar län

38440

I dag räknas alla som sakägare som äger en fastighet inom en viss omkrets runt en nybyggnation. Ofta är det de som har fastigheter som fritidshus och som bara är där några veckor om året som inte vill ha byggnation i närheten av sitt fritidshus. Här på Öland och på landsbygden över huvud taget vill vill bo och utvecklas året om. Men det är många som inte tjänar sitt uppehälle på landsbygden som vill sätta käppar i hjulen för vår utveckling.

38445

Vi vill bo kvar på landsbygden och leva i nutid och utvecklas med den.

Jag/vi yrkar därför:

38450

Att de personer som inte är folkbokförda och inte betalar skatt i den kommun där byggnationen sker, skall betala en kännbar avgift för att kunna överklaga myndigheternas beslut.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

38455

Yttrande från distriktet:

Motionären lyfter en fråga som berör många och som skapar mycket diskussioner. Den speglar dragkampen mellan att hävda sin äganderätt och möjligheten till utveckling av en kommun. I grunden handlar det om vem som ska ha rätt att överklaga ett planärende och inte. För Centerpartiet är äganderätten av stor betydelse och inskränkningar i den måste prövas noga. Ett införande av höga avgifter kan innebära att människor inte ha råd att hävda sin rätt att få sin syn prövad i ett planärende. Samtidigt är det viktigt att minimera förekomsten av det som kan uppfattas som orimliga överklaganden. Distriktsstyrelse tror att en annan väg att gå är att pröva om sakägarkretsen kan minska och om man i planprocessen kan låta utvecklingsmöjligheter få större tyngd än bevarandeintressen. Distriktsstämman beslutade

38460

Att Centerpartiet ska driva på för en översyn av överklagandeinstrumentet i syfte att stärka möjligheterna till att skapa utveckling på landsbygden och låta dessa intressen ha större företräde i planprocessen.

38465

11.17 Allmän löneavgift

38470 Erik Sarfors, Stockholms Stad

Den allmänna löneavgiften är egentligen en skatt som hämmar konkurrens på lika villkor, företagande i Sverige och därmed ökad sysselsättning i Sverige.

38475 Allmän löneavgift är en skatt på lön som arbetsgivare i Sverige betalar till staten.

Den regleras i SFS 1994:1920 (lagen.nu) och räknas som del av arbetsgivaravgiften (egenavgifter för egenföretagare). Skatten kallas avgift, men tillfaller staten och är inte kopplad till några förmåner i socialförsäkringssystemet. Avgiften ingår inte heller i de så kallade socialavgifterna.

38480 Det är viktigt att komma ihåg att den allmänna löneavgiften inte är en socialavgift. Den är i både rättslig och ekonomisk mening i stället en skatt (prop. 1994/95:122 s. 18). Eftersom avgiften är en skatt ska den bara betalas av dem som är obegränsat skattskyldiga i Sverige. Det betyder exempelvis att en utländsk arbetsgivare utan fast driftställe i Sverige, som avlönar anställda för arbete här i landet, ska betala arbetsgivaravgifter här men inte den del av arbetsgivaravgifterna som utgörs av den allmänna löneavgiften. Någon särskild redovisning av den allmänna löneavgiften görs inte utan den ingår bara som en av alla delavgifter som en arbetsgivare i regel ska betala.

38485 Den allmänna löneavgiften infördes 1995 och syftet var att finansiera Sveriges medlemskap i EU. Avgiften uppgick ursprungligen till 1,5 procent av underlaget. Under senare år har löneavgiften använts i allmänt budgetförstärkande syfte och uppgår för 2017 till 10,72 procent (3 § löneavgiftslagen).

38490 Löneavgiften används också som ett slags regulator för att den totala arbetsgivaravgiften eller egenavgiften som ska betalas ska ligga kvar på samma nivå mellan åren. Det innebär att när en eller flera delavgifter i socialavgifterna sänks eller höjs ett år påverkar det den allmänna löneavgiften i samma mån. För 2017 har till exempel sjukförsäkringsavgiften sänkts med 0,5 procent, efterlevandepensionsavgiften med 0,47 procent och arbetsskadeavgiften med 0,1 procent. På grund av det höjdes den allmänna löneavgiften med samma sammanlagda procenttal (1,07) från 9,65 till 10,72 procent.

38500 Löneavgiften snedfördelar konkurrensförhållandet mellan svenska och utländska företag utan fast driftställe i Sverige

38505 Eftersom utländsk arbetsgivare utan fast driftställe i Sverige inte betalar den allmänna löneavgiften vid avlönning av anställda för arbete i Sverige har de 34,1 procent lägre arbetsgivaravgift för samma lön (20,7 jämfört med 31,42 procent). Det blir därmed mer lönsamt för arbetsgivaren och/eller den anställde att arbetsgivaren inte har ett fast driftställe i Sverige.

Löneavgiften hämmar företagande i Sverige

38510 En utländsk arbetsgivare vinner mycket på att undvika att öppna ett fast driftställe i Sverige. Utöver den lägre arbetsgivarkostnaden så betalar de inte bolagsskatt i Sverige. Den svenska bolagsskatten är 22 procent att jämföra med till exempel Guernsey 0%, Ungern 9%, Bulgarien och Gibraltar 10%, Lettland och Litauen 15%, samt Estland och Finland 20%. Sammantaget finns det tydlig ekonomisk anledning för utländska bolag att undvika fast driftställe i Sverige.

38515 Löneavgiften är en skatt och är inte kopplad till sociala förmåner
Allmän löneavgift är en skatt på lön som arbetsgivare i Sverige betalar till staten. Den är inte kopplad till några förmåner i socialförsäkringssystemet. Därmed är den felaktigt namngiven och borde inte vara inbakad i arbetsgivaravgifterna.
Avskaffa löneavgiften för att stimulera företagande i Sverige

38520 1 Gurnsey är med i EU men ej med inom EU:s momsområde = optimalt val att placera sitt företag på om du säljer tjänster. Företag kan fakturera utan moms och betalar ingen skatt på vinsten i företaget.

38525 Den första effekten av att avskaffa löneavgiften är att aktörerna på svenska marknaden får samma konkurrensvillkor vad gäller arbetsgivaravgiften. Den andra effekten att stimulera företagare att vilja, kunna och våga anställa fler. Med löneavgiftens avskaffande sänks arbetsgivaravgiften för de flesta anställda från 31,42% till 20,7%. Centerpartiet vill göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att den allmänna löneavgiften avskaffas

38530

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Dan Tilert yrkar att Centerpartiet ska utreda ett avskaffande av den allmänna löneavgiften.

38535 Beslut efter votering: att bifalla motionen i sin helhet.

Reservation: Fredrik Ström reserverar sig mot beslutet att bifalla motionen i sin helhet.

11.18 Ekonomisk politik för en värld i rörelse

Simon Palme, Centerstudenter

38540

Inledning

Centerpartiet är ett parti som värnar äganderätten, frihandeln och den fria konkurrensen.

Företagsamhet, jobbskapande och en fri ekonomi är grundläggande för en värld i rörelse.

Centerstudenter tycker att det är viktiga värden att värna och vill fortsätta stärka partiets ståndpunkter på de här områdena.

38545

Centralt för en fri ekonomi är att människor både för konsumera och producera fritt, utan politiska pekpinnar. Därför bör skatterna vara enhetliga och effektiva. Av samma skäl ska de regler som omgärdar produktion vara få, enkla och effektiva. Företagande ska vara enkelt och staten ska hålla sig borta.

38550

Centerpartiets ekonomiska politik står på stabil grund men kan stärkas ytterligare. Ekonomisk politik är grundläggande för kunna visa ett ansvarstagande ledarskap. För att ytterligare stärka Centerpartiets position föreslår Centerstudenter därför ytterligare reformer av vår politik.

Skatter

38555

Skattesystemet utgör grunden för statens finansiering. Rätt utformat kan det effektivt dra in de resurser som krävs för till exempel välfärd, polis och högre utbildning. Men dåligt utformade skatter kväver jobb, företagande och möjligheten för hela landet att leva.

38560

Ju mer ett skattesystem är utformat så att det gynnar vissa branscher och företag, desto viktigare är det för företag att vara vänner med politiker. Det skapar mycket olyckliga band mellan staten och kapitalet, politikerna och näringslivet. När en finansminister, industrikansler eller generaldirektör avgör vilka företag som ska lyckas och inte kommer de företag som är bra på att prata med politiker gynnas – inte de som är bäst på sitt jobb.

38565

Enhetligare skatter gör att det blir lättare att driva företag i Sverige. Man behöver lägga mindre resurser på skatteplanering, revision och krångliga gränsdragningar. I stället kan företagen lägga all sin energi på att göra det de är bäst på – att skapa jobb och varor som efterfrågas.

38570

Höga skatter på arbete skadar Sverige. Alla borde få behålla minst hälften av sin nästa intjänade hundralapp. I dag tar staten upp till sjuttiofem av de hundra kronorna. Det leder till mindre jobb och lägre skatteintäkter. Därför bör värnskatten och den statliga inkomstskatten avskaffas. Då kan också 3:12-reglerna tas bort, eftersom syftet med dessa är att beskatta småföretagare lika hårt som löntagare. I stället för höga skatter på arbete borde konsumtion bära en större del av skattebördan.

38575

Centerpartiet har länge drivit behovet av ett mer transparent skattesystem där människor har möjlighet att se hur mycket skatt de betalar och till vad den inbetalda skatten går till. Ett tydligt exempel på hur svåröverskådligt dagens skattesystem är utformningen av arbetsgivaravgiften. Många tror att arbetsgivaravgiften inte är en skatt på arbete, utan en avgift som arbetsgivaren betalar som saknar koppling till den egna lönen. I syfte att skapa ett mer transparent skattesystem bör därför

38580

arbetsgivaravgiften göras om till en inkomstskatt. Detta bör kunna göras utan att påverka lönenivån negativt eller resultera i högre kostnader för arbetsgivare eller arbetstagare. Däremot kommer människor tydligare se hur hårt beskattade de är.

38585

Sverige har i dagsläget ett skattetryck på 44 procent, vilket är ett av världens högsta skattetryck. Det höga skattetrycket hindrar företag från att expandera och nyanställa, sänker tillväxten i hela landet och leder till mindre löneökningar än vad som annars hade varit fallet. Centerpartiet bör därför alltid verka för att skattetrycket sänks. Ett första delmål bör vara att Sverige når OECD-genomsnittet på 34 procent, och att i det långa loppet att ha ett skattetryck på under 30 procent.

- Därför yrkar Centerstudenter att:
- 38590 - Centerpartiet ska verka för effektiva skatter med så små negativa effekter som möjligt på jobb, företagande och tillväxt.
- Centerpartiet ska verka för ett enkelt och transparent skattesystem där regelbördan hålls så liten som möjligt.
- Centerpartiet ska verka för en enhetlig moms.
- 38595 - Centerpartiet ska verka för att sänka skatten på arbete och höja den på konsumtion.
- Centerpartiet ska se över hur momsen och andra skattebaser kan breddas i syfte att sänka skatten.
- Centerpartiet ska verka för att den statliga inkomstskatten samt värnskatten avskaffas i syfte att skapa en mycket mindre brant beskattning av inkomster.
- Centerpartiet ska verka för att ta bort 3:12-reglerna.
- 38600 - Centerpartiet ska verka för att göra om arbetsgivaravgiften till en inkomstskatt, med syftet att skapa ett mer transparent skattesystem.
- Centerpartiet ska verka för att den allmänna löneavgiften tas bort.
- Centerpartiet ska verka för att kraftigt sänka skattetrycket.
- 38605 Staten och kapitalet
Staten lägger sig i den privata företagsamheten för mycket. Politikens roll ska vara att sätta spelregler, inte agera riskkapitalister. Centerpartiet bör verka för att skapa ett bättre företagsklimat med mindre statlig inblandning.
En del statliga bolag är viktiga för statens kärnuppgifter, medan andra konkurrerar på en marknad där
- 38610 statens roll borde begränsas till att sätta spelreglerna. Enligt riksdagen ska staten bara äga bolag om det är motiverat av andra skäl än att skapa ekonomiskt värde. Riksrevisionen har konstaterat att det här inte efterlevs utan staten äger bolag till ett värde av 430 miljarder kronor. Det motsvarar en tredjedel av Sveriges statsskuld. Riksrevisionen konstaterar också att den samlade bilden från forskningen visar att statligt ägande på konkurrensutsatta marknader ofta leder till lägre lönsamhet, och konstaterar att
- 38615 väldigt många av de statliga bolagen inte har något särskilt definierat samhällsuppdrag (Riksrevisionen 2017:1).
Skattebetalarna ska inte ta risken för att politiker vill driva företag. Vanliga människor ska inte användas som krockkudde om politiker tar onödiga risker med offentliga medel.
- 38620 Därför yrkar Centerstudenter att:
- Centerpartiet ska verka för att staten inte agerar på marknaden utan endast sätter spelreglerna.
- Centerpartiet ska verka för att avskaffa det statliga riskkapitalet och statliga bolag utanför statens kärnuppgifter.
- Centerpartiet ska verka för att företagsstöd från EU ska ha så liten påverkan på marknaden som
- 38625 möjligt.
- Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja SAS.
- Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja Svenska Spel.
- Centerpartiet ska verka för att snarast möjligt sälja Vattenfall.
- Centerpartiet ska även verka för att när det är marknadsmässigt motiverat avskaffa eller sälja
- 38630 Apoteket, Apoteksgruppen i Sverige, Business Sweden, Green Cargo, Infranord, Jernhusen, Lernia, Metria, Origo, SBAB, Statens bostadsomvandling, Sveaskog, Svevia, Svensk Bilprovning, Svensk Exportkredit, Svenska rymdaktiebolaget, Telia Company, Teracom Boxer och Vasallen.
- Centerpartiet ska även verka för att avskaffa de statliga riskkapitalbolagen Fouriertransform, Industrifonden, Inlandsinnovation, Norrlandsfonden, Saminvest och Swedfund International.
- 38635 Kommunal och regional ekonomi

Ett fungerande system för kommunal utjämning är en förutsättning för att hela landet ska leva. Alla kommuner ska ha goda förutsättningar att med ett starkt kommunalt självstyre erbjuda en god offentlig service i hela landet. Dagens utjämning har dock brister. Om en kommun lyckas bredda sina

- 38640 skattebaser försvinner 95 procent av pengarna in i utjämningssystemet. Detta leder bland annat till att kommuner endast får behålla fem procent av skatteintäkterna av att få fler människor i arbete. Då lönar sig inte reformer som leder till jobb och företagande. Det ska finnas incitament att göra rätt samtidigt som strukturella skillnader inte ska bestraffas. Därför krävs en reformering av inkomstutjämningen.
- 38645 Makt ska ligga nära människor. Därför behövs ett starkt lokalt självstyre. Regionala skattebaser är ett sätt att värna självstyret. En regionalisering av skattebaser måste ske på ett rättvist sätt som inte gynnar eller missgynnar kommuner på grund av förutsättningar de inte kan påverka. Lokalisering av naturresurser en sådan. De är inte jämnt fördelade mellan kommuner och kan skapa ojämlika förhållanden mellan annars jämförbara kommuner. En typ av regionaliserad skattebas som skulle
- 38650 kunna fungera är markskatt.

En politik som främjar jobb och företagande kräver att vi inte beskattar just jobb och företagande mer än nödvändigt. Vi behöver stabila och effektiva skattebaser som inte går att fly från. Markskatt bör införas istället för dagens kommunala fastighetsavgift. En fastighetsskatt attackerar förädling och förbättring av sitt ägande. En låg skatt baserad på markens värde skulle däremot gynna effektiv markanvändning, på det viset att mark i städerna blir kostsammare medan mark i glesbygd och på landsbygd inte påverkas nämnvärt. Det är också ett sätt att få skatteintäkter efter bärkraft.

Därför yrkar Centerstudenter att:

- 38660 - Centerpartiet ska verka för ett utjämningssystem som värnar kommuners självstyre och möjlighet att erbjuda en god offentlig service i hela landet.
- Centerpartiet verkar för att reformera inkomstutjämningen så att det lönar sig för kommuner att gynna jobb, företagande och tillväxt.
- 38665 - Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär kraftigt ökade administrativa bördor för kommuner och småföretag eller andra förluster för samhället.
- Centerpartiet ska verka för att regionalisering av skattebaser genomförs på ett sätt som inte innebär ett godtyckligt gynnande av vissa kommuner baserat på faktorer de själva inte kan eller bör påverka.
- Centerpartiet ska verka för att den kommunala fastighetsavgiften ersätts med en låg kommunal markskatt.

38670

Grundtrygghet

Målet för de sociala trygghetssystemen borde vara att tillhandahålla grundläggande trygghet för alla invånare i Sverige, oavsett ålder, erfarenheter eller tidigare inkomster. Staten ska inte garantera att den som en gång har tjänat mycket pengar alltid ska fortsätta att leva rikt. Men stora socialförsäkringssystem innebär stora åtaganden. Löften från staten till medborgarna ska inte brytas. Förändringar i trygghetssystemens uppbyggnad tar tid och bör bygga på förändringar i befintliga system snarare än att bygga någonting nytt från grunden.

- 38675 För att ta steg i den riktningen bör taket i a-kassan inte höjas. Det finns redan i dag kollektivavtalade förstärkningar på frivillig väg och andra privata lösningar. Vill man spara för att täcka upp för
- 38680 inkomstbortfall ytterligare finns det goda möjligheter att spara själv.

Det ska alltid löna sig att arbeta. Det är inte fallet i dag. Om man går från etableringsersättning till arbete förlorar man lika mycket pengar i minskat bidrag som man tjänar in i lön. Alliansen införde en jobbstimulans i socialbidragen (eller ekonomiskt bistånd), vilket var ett väldigt bra första steg. Men dagens system missgynnar fortfarande jobb. Därför måste jobbstimulansen höjas. Den allt för hårda styrningen av människor som lever på socialbidrag innebär också att de fräntas sin egenmakt. För att ge fler personer möjlighet att själva ta ansvar för sin situation borde socialbidragen göras enklare och vara möjligt att spara eller prioritera som var och en vill.

- 38685 Systemet ska vara enkelt och enhetligt. alla bör ha en ekonomisk situation som är tillräcklig för en värdig levnadsstandard. Det ska bygga på en grundläggande trygghet för alla, eget ansvar för den som vill ha mer än det grundläggande, och det måste alltid löna sig att arbeta.
- 38690

Därför yrkar Centerstudenter att:

- Centerpartiet ska verka för att det alltid ska löna sig att arbeta
- Centerpartiet ska verka för att inkomstbortfallsprincipen ska fasas ut över tid
- Centerpartiet ska verka för att taket i a-kassan inte ska höjas
- 38695 - Centerpartiet ska verka för att jobbstimulansen ska höjas i socialbidrag och andra bidrag
- Centerpartiet ska verka för att en större del av socialbidraget ska schabloniseras
- Centerpartiet ska verka för att det ska vara möjligt att spara mer än i dag för den som lever på socialbidrag

38700

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

38705 **11.19 Avgift vid fastighets- och borrhättsförsäljning**

Ingemar Sahlgren, Stockholms län

I dagsläget ser vi hur bostadspriserna skenar utan någon hejd. Ett sätt att dämpa bostadsprisstegringen är att införa en avgift som läggs på köpesumman. Poängen är att hålla ner budgivningen genom att
38710 betala en avgift på 12 % på köpesumman. En bostad som köps för 1 000 000 innebär en total kostnad för köparen på 1 120 000. För att kompensera detta bör reavinstskatten tas bort i sin helhet. Även kravet på egen insats bör sänkas till 10 % jämfört med dagens 15 %.

Jag/vi yrkar därför:

38715 att en avgift införs på köp av fastigheter och bostadsrätter med 12 % av köpesumman. För näringsidkare och andra juridiska personer ska avgiften vara 20 %.

att kompensera införandet av avgiften med ett helt borttagande av reavinstskatten

att kravet på kontantinsats sänks från dagens 15 % till 10 %.

38720 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att avslå motionen.

38725 **11.20 Avgifter**

Sven Svederberg, Skåne

Av inkomsten kan 2,5 % placeras i något som heter premiepension. Det är den blivande pensionären själv som bestämmer vilken fond pengarna ska placeras i. Om man inte gör något aktivt val hamnar pengarna i en 7:e AP-fonden.

38730

Sedan många år har en allt mer vildvuxen flora av pensionsfonder vuxit fram. Det finns nu 850 fonder att välja bland. Undersökningar har visat att fonder med de lägsta fondavgifterna gett den bästa avkastningen i det långa loppet. Av denna orsak ligger flera av AP-fonderna i topp när det gäller avkastning. Höga avgifter har inte visat sig ge något mervärde.

38735

Vi har kunnat läsa många fondförvaltare har blir mycket rika på de blivande pensionärernas bekostnad genom höga avgifter medan det inte visat sig ge något mervärde för den blivande pensionären. 7:e AP-fonden har en avgift på mellan 0,04 och 0,11 % medan det finns fonder med en årlig fondavgift på 1,5 % eller mer på insatt kapital. Men för den person som satt in pengar i fonden är tillväxten i fonden helt beroende av den ekonomiska utvecklingen. Säkert är att företag och förvaltare av fonder alltid är vinnare. Är det rättvist när det alltid finns en vinnare oavsett den ekonomiska utvecklingen och en som kan vara både vinnare eller förlorare.

38740

38745

Jag/vi yrkar därför:
att årlig fondavgift inte får tas ut innan fonden är värdesäkrad och kompenserad för eventuellt avdragen skatt och inflation

att fondavgiften aldrig får vara större än att fonden först är värdesäkrad enligt ovan

att fondavgiften skall vara en förhandlingsfråga mellan sparare och förvaltare

38750

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

38755 **11.21 Trängselavgift i Göteborg**

Bengt Terborn, Göteborg

Bakgrund:

38760 Trängselskatten. Detta är ingen trängselskatt i nuvarande utformning, utan en smygbeskattning på redan hårt beskattade medborgare. Flytta kamerorna närmare centrum, med placering att verkligen minska trängseln i centrum. Det som dock människor retar sig mest på är 500 kr i påminnelseavgift. Den är ytterst provocerande och drabbar också dom som har dåligt ställt.

Exempel (finns många):

38765 Äldre fattig pensionär åkte akut in på sjukhus. Missade med två dagar att betala en avgift på 9 kr. Fick betala 500 kr i avgift. Bilägare till familjens 3 bilar betalade totalt 93 kr i god tid via bankorder. På grund av långhelg hade bankpersonalen ledigt. Betalningen kom in 1 dag för sent. Avgiften blev 1500 kr

38770 Jag/vi yrkar därför:

Att Centern bör driva frågan om att förändra beräkningen av förseningsavgiften. Istället borde den baseras på aktuell summa, förseningens längd samt rimlighet i förhållande till andra förseningsavgifter i samhället.

38775 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

38780 Om trängselskatten inte betalas in i tid påförs en tilläggsavgift på 500 kronor. Att jämföra med t.ex. om fordonsskatten betalas för sent påförs dröjsmålsavgift på minst 100 kronor och om fordonsskatten inte är betald efter angiven sista bokföringsdag får fordonet inte användas. Medan om kvars skatten ska betalas är lägre än 100 kronor kan man vänta med att betala tills beloppet kommit upp i 100 kronor samt från och med förfallodatum är räntan 16,25 %.

Precis som motionären anser vi att det är viktigt att skatter och avgifter är på rimliga nivåer.

38785 Trängselskatten är lagstadgad och inget som beslutas lokalt så motionen bör därför behandlas på partistämman.

Distriktsstyrelsen yrkar:

Att med bifall skicka motionen vidare till partistämman.

Stämmans beslut:

Beslutar att: bifalla DS:s förslag.

38790

11.22 Förmånsbeskattning på resor

Elena Aydogdyeva, Stockholm län

- 38795 I dagsläge när ett företag bekostar anställdas periodkort som används för privata resor med kollektivtrafik, räknas detta som en skattepliktig förmån. Dock redan idag finns det ett stort intresse bland olika företag av att erbjuda sina anställda periodkort för kollektivtrafik som förmån. Detta intresse blir mycket större om förmånsbeskattning av periodkorterna tas bort.
- 38800 Detta bidrar till att många kortare bilresor ersätts med kollektivtrafikresor. Det är nämligen inte alltid ekonomiskt försvarbart att resa kollektivt, när man redan har bekostat tillgång till bil. Särskilt vid kortare bilresor, blir det billigare att fylla på drivmedel än att fylla på reskassan. Så ska det inte bli. Det måste vara lätt att göra miljövänliga val.
- 38805 Kortare bilresor är den värsta miljöboven. Vid korta (upp till 5 km) resor hinner inte bilens katalysator att bli tillräckligt varm för att effektivt rensa avgaserna. Genom att minska antalet korta bilresor gör man en mycket effektiv satsning mot gasföroreningarna från biltrafik. Förmånsfria ”gröna” korten betalda av arbetsgivaren är en effektiv satsning mot kortare bilresor!
- 38810 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet inom sin politik för ”grön” växling arbetar för att få bort förmånsbeskattning av periodkort för resor med kollektivtrafik
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 38815 Inget yttrande insänt från distriktet

11.23 Mindre ekonomibyggnader

Fredrik Jakobsson CUF, Erik Fastevik, Västerbotten

38820 Idag är det många skogsägare och företagare på landsbygden som har gott om oskattat kapital som tex ligger på skogskonto. Dessa skulle gärna bygga en ekonomibyggnad för ganska stora summor om det inte slog så hårt året efter med vinstskatt som beror på att avskrivningsunderlaget idag är 4% per år, vilket innebär en avskrivning på 25 år, samtidigt innebär uttaget en beskattning på minst 30 % året efter. Många har helt enkelt inte råd att ta ut sina egna pengar pga inkomstskatten som blir.

38825 Om avskrivningsmöjligheterna vore mer flexibla så det gick göra avskrivning på hela beloppet upp till en viss summa tex 1 miljon så skulle det blomma upp nya ekonomibyggnader runt om i hela Sverige som i sin tur skulle innebära möjligheter för var företagare att börja med olika verksamheter, det skulle helt enkelt gynna alla landsbygdsföretag. Ett mer flexibelt system skulle kunna vara att man får göra
38830 allt från direktavdrag till planenlig avskrivning med 4% .

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ska arbeta för en mer flexibel modell för avskrivning av ekonomibyggnader.

38835 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

11.24 Skattetrycket

38840 *Bengt Terborn, Göteborg*

Bakgrund:

38845 Skattetrycket. Sverige har ett av världens högsta skattetryck. Framförallt är det ”smygbeskattningen” som blir allt mer omfattande. Skatt på energi, transporter, moms, trängselskatt, bilen, mm. En del politiker tror att man kan kosta på sig hur mycket som helst, och betala med höjda skatter. Vanliga människor klarar nätt och jämnt av att få månadslönen att räcka till, det blir inga pengar över, spara är omöjligt. Människor måste låna pengar för att få vardagen att gå ihop. Hushållens belåning är den högsta någonsin och i ökande. Småföretagen tröttnar eller går i konkurs på grund av provocerande och orimlig beskattning.

38850

Exempel:

38855 Liten restaurang med ca 4 anställda. En anställd missade bussen, kom för sent till jobbet och var mycket stressad. Glömde skriva in sig i personal-liggaren. Skatteverket gjorde just då en kontroll. 12 000 kr i böter. Trots att man via timrapporter och lönebesked kunde visa på endast vita löner. Dom anställda blev mycket deprimerade.

Liten restaurang med ca 4 anställda. En anställd var inskriven i personal-liggaren, men hade bråttom hem för att hämta lilla dottern från dagis. Hon glömde skriva ut sig. Skatteverket kom en vecka senare för kontroll och upptäckte att detta utdata saknades. 12 000 kr i böter. Överklagande väcker inget gehör.

38860

Argument:

38865 Skatteverkets tjänstemän betar sig oerhört provocerande och okänsligt. Man tror tydligen att människor är robotar och inte kan göra fel. Ovanstående små misstag är ytterst mänskliga. För dessa små företag är denna orimligt stora avgift (12 000 kr) förödande och konkursdrivande. Två veckors överskott försvinner. Pengar som behövs för att driva företaget vidare. Företagarna blir arga och nedstämda. Trots att man försöker göra allting rätt. Lusten att driva sitt företag vidare försvinner. Många väljer att lägga ner.

38870 Framförallt är det småföretagen inom restaurang och service med liten omsättning som drabbas.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centern bör ta fram en plan samt förslag över hur denna beskattning kan hamna på en mer rimlig nivå och dessutom ta hänsyn till företagets omsättning.

38875 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beskattning:

38880 Centerpartiet verkar både lokalt och nationellt enligt motionärens intentioner för att beskattning skall vara rimlig och ta hänsyn till företagets omsättning.

Distriktsstyrelsen yrkar:

Att anse motionen vara besvarad

Stämman beslutade:

DS:s förslår:

38885 Att anse motionen besvarad.

Bengt Terborn föreslår tillägg:

Att motion 11 skickas vidare till partistämman.

Beslutar att: bifalla DS:s förslag.

Beslutar att: bifalla Bengt Terborns förslag.

38890

11.25 Lokalt skatteundantag

Ulf Jonsson, Värmland

38895 Sverige är ett land som är mycket beroende av handel med andra länder. Vi har specialkunskaper och Resurser som gör att vi kan konkurrera på Världsmarknaden och vi har klimat som medför att det finns varor som vi måste importera. Statistik från 2015 visar att fortfarande är exporten av varor dubbelt så stor som tjänsteexporten. Produktionen av dessa tjänster sker i stor utsträckning utanför våra stor tillväxtområden (Stockholm). Varuexportens andel av BNP minskar och det finns en åsikt i samhället att det är en naturlag och att vi i framtiden ska klara oss på tjänsteproduktion i storstäderna. Sveriges välstånd skapades och är fortfarande beroende av industrialiseringen. Att hoppas på att tjänstesektorn helt ska ta över det är ett stort risktagande.

38905 Företag och entreprenörer uppstår där villkoren för deras verksamhet är så god att de kan skapa avkastning och tillväxt på sina investerade pengar. Ett tydligt exempel på det är alla snabbt framväxande asylmottagningar som startades tack vara migrationsverkets frikostiga avtal. Det fanns mycket snabbt fungerande företag överallt på landsbygden. Asylmottagningar är förhoppningsvis inget som långsiktigt ska vara huvudnäring på små orter. Men genom att ta beslut som ordentligt förbättrar villkoren för företagande på landsbygden kan vi åter få fart på "Bruksorterna" och utan att det ska stå i konflikt med storstädernas tillväxt, de kommer snarare att vara ett stöd för dem.

38910 Jag är övertygad om att detta kommer att innebära att marknadskrafterna åstadkommer en tillväxt i våra avfolkningsbygder.

Jag/vi yrkar därför:

38915 Att Värmland görs till en tillväxt region genom att Statliga skatter ej tas ut på verksamhet i Regionen. Företagen betalar inte energiskatt på närproducerad energi, Företag betalar inte vinstskatt, Transporter inom länet betalar inte dieselskatt, Anställda betalar bara kommunal/landstingskatt.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

38920 Yttrande från distriktet:
"Förbättrade villkor för Företagande på landsbygd och bruksorter (Skräpytor)
Motionären pekar på de stora möjligheter som finns i Värmland för företag och föreslår att man gör Värmland till en tillväxtregion som då ges passivt stöd från staten genom att inte statliga skatter tas ut på arbete, lokalproducerad energi, mm.

38925 Distriktsstyrelsen delar motionärens intentioner att underlätta för företagen så långt det går, för att ge fler arbetstillfällen, minska regelkrångel och för att hålla hela landet levande.
Vi anser samtidigt att det är en större angelägenhet och diskussion och borde gälla fler områden än Värmland, och att man samtidigt ser till så inte riktade skattesänkningar på en plats och på vissa delar snedvrider någon konkurrens.

38930

11.26 Riksbankens mandat

Mikael Öhman, Stockholms Stad

- 38935 Sveriges Riksbank har fått som mål att främst säkra finansiell stabilitet och behålla ett fast penningvärde.
- Till det första kan sägas att det är en vag formulering. Till det andra kan sägas att Riksbanken beslutat att detta betyder ett en urvattning av penningvärdet om 2% årligen.
- 38940 Om än 2% inflation per år inte är ett problem, så länge den är stabil och förväntad, då samhället justerar sina ekonomiska planer enligt den – så har detta mål sedan finanskrisen lätt till tveksamma policybeslut:
- 38945 1. Sveriges Riksbank har infört nominellt negativ styrränta. Även om real styrränta varit negativ tidigare (trots hög nominell styrränta) innebär detta på lång sikt ett hot mot finansiell stabilitet då det uppmanar osund kredit-tillväxt och riskerar förvandla papperssedlar till finansiella tillgångar snarare än medel för utbyte.
- 38950 2. Sveriges Riksbank har genomfört en serie av så kallade kvantitativa lättnader där bankers tillgångar har köpts av riksbanken, månad efter månad. Det här uppmuntrar igen osund kredit-tillväxt, särskilt kopplat till bostadslån, och tillåter implicit svenska banker att frångå riskhantering eftersom att riksbanken månad efter månad återkommit som budgivare till deras nyskapade tillgångar.
- 38955 3. Sveriges Riksbank har intervenerat på valutamarknaden med mål att depreciera Sveriges valuta relativt andra valutor. Det vill säga en villig manipulation av växelkurser.
- Det måste anmärkas att allt ovan utförts i ett enda syfte: att "säkra inflationsmålet". Det vill säga, Sveriges Riksbank har köpt på sig bostadslån, handlat valuta och betalat banker för privilegiet att hålla dem likvida – allt för att KPI ska nå 2%, en siffra utan särskild koppling till vetenskaplig teori. Vore det så hemskt om inflationen ändrade trend till 1%?
- 38960 Styrräntan beskrivs som ett verktyg som kan stimulera ekonomin under en nedgång och bromsa ekonomin under en uppgång, en så kallad affärscykel. Men en ränta är ett pris som motsvarar tidspreferens med hänsyn till en viss nivå av kreditrisk. Som alla andra priser bestäms detta bäst av en fri marknad. Ingen skulle tillsätta en kommitte, oavsett hur talangfull, till att bestämma priset på vare sig mjölk eller försäkringspremier. Ändå görs precis detta när det kommer till kapitalismens argumenterbart mest centrala pris – avvägningen mellan konsumtion i nutid kontra investering och konsumtion i framtiden.
- 38965 Även Vice Riksbankschef Per Jansson, i ett anförande som försvarar Riksbanken i helhet och inflationsmålet i synnerhet, erkänner att ingen centralbank under längre tid kan manipulera räntekurvan bort från marknadens naturliga jämviktsräntor.
- 38970 Motionären anser att Riksbankens styrränta är dömd att vara konstant felsatt, evigt jagande ett naturligt jämviktsläge vi inte tillåts observera, och å ena sidan uppmana kredit-tillväxt och osunda investeringar när det inte behövs, samt ej tillåta detsamma när det är motiverat.
- 38975 Sveriges Riksbank borde ha ett övergripande syfte: att säkra finansiell stabilitet och särskilt likviditetsproblem. Det är ett välkänt faktum att likviditetsrisk är en av de primära riskerna för banker. Det beror på att banker ej täcker all sin inlåning med reserver. Även om banken har många tillgångar kan likviditetsprofilen på dessa variera mycket. En likviditetskris kan därför utlösa en större kreditkris och finansiell instabilitet.

Jag/vi yrkar därför:

Att riksbanken ej tillåts sätta en styrränta.

Att riksbanken ej tillåts intervensera i obligationsmarknaden.

38980 Att riksbanken ej tillåts intervensera i valutamarknaden.

Att riksbankens primära uppgift beskrivs som att hantera likviditetskriser hos banker genom att erbjuda dem lån i utbyte mot noggrant granskade säkerheter med basis i den produktiva ekonomin. Och att dessa lån ges endast med en straffränta ovanför marknad

38985 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

38990 Det finns bred nationell och global samsyn om hur stabiliseringspolitik ska utformas. I princip sedan 90-talet eller något tidigare har de flesta länder fördelat ansvaret för stabiliseringspolitiken till penningpolitiken, främst för att undvika potentiella målkonflikter inom finanspolitiken (skatter och transfereringar). I samband med detta gjordes också penningpolitiken oberoende av politisk styrning och gavs i uppgift att uppfylla ett inflationsmål.

38995 Sedan finanskrisen 2008 har det samtidigt väckts mycket kritik mot den rådande penningpolitiken, som bland annat inte ansetts haft verktyg för att förebygga eller möta uppbyggnaden av vissa risker i det finansiella systemet. Trots detta består enigheten om behovet av stabiliseringspolitik öka förutsägbarheten i de ekonomiska svängningarna (bland annat genom ett fast penningvärde), som obönhörligen uppstår om ekonomins investeringar finansieras av framtida resurser (krediter). Det finns också visst vetenskapligt stöd för att både de traditionella (räntesänkningar) och "okonventionella" (köp av statsobligationer) åtgärder som satts in i spåren av krisen har haft effekt.

39005 Den akademiska debatten har varit livlig sedan krisen, även om inte mycket som känns radikalt nytt har presenterats. Nu börjar en del mer avvikande teorier presenteras och vi ska såklart ta till oss av de nya rön som presenteras, vilket också Riksbanken och andra centralbanker runt om i världen gör. Det kan vara så att dessa leder till en omprövning av Riksbankens metoder (räntevapnet) eller till och med stabiliseringspolitikens utformning. Då är det viktigt att vi ser över ramverket, men i dagsläget ser vi ingen anledning drastiskt ändra kurs. Noteras bör också att en utredning ledd av Mats Dillén som presenterar ett första delbetänkande i juni i år.

39010 Motionären har helt rätt i vikten av kraftfulla metoder att möta likviditetskriser. I den senaste krisen utökade Riksbanken till exempel typen av säkerheter som togs emot av Riksbanken för att stödja finansiell stabilitet. Det finns samtidigt ett nytt europeiskt regelverk som reglerar hur banker i kris ska hanteras, vilket minskar statens manöverutrymme för att begränsa användningen av offentliga medel för att stödja krisande banker. Riksbanken har alltså redan idag metoder för att motverka

39015 likviditetskris, som hittills har visat sig vara anpassningsbara, medan andra verktyg utvecklas hos bland annat Riksgälden för att på ett förutsägbart sätt hantera banker i kris.

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman.

Att avslå att-sats 1-3

Att anse att-sats 4 besvarad

39020 Att skicka motionen vidare till Centerpartiets partistämma

Beslut:

att avslå att-sats ett till tre.

Att anse att-sats fyra besvarad.

39025 Att skicka vidare motionen till partistämman i Malmö.

11.27 Ny anställningsform

Victor Emanuel Chiorean, Stockholm län

- 39030 Landsbygden blir avbefolkad och Centerpartiet har redan idag politiska förslag för att motverka detta. Den stora problematiken med landsbygden är den svaga arbetsmarknaden på lokal nivå. I syfte att komplettera Centerpartiets starka förslag argumenterar motionen för ny subventionerad anställningsform, nämligen deltidsarbete på distans för långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna och nyanlända. Motionen vill möjliggöra för mindre attraktiva arbetstagare i storstäder att flytta till
- 39035 landsbygden genom att teckna arbetsavtal med arbetsgivare runtom i Sverige under förutsättningen att arbetet delvis kan bedrivas på distans och hjälp av viss statlig subventionering. Motionen yrkar

Jag/vi yrkar därför:

- 39040 Att Centerpartiet får i uppdrag att utreda en ny anställningsform för långtidsarbetslösa, långtidssjukskrivna och nyanlända i syfte att göra dessa målgrupper attraktivare på arbetsmarknaden samt att motarbeta landsbyggdens avbefolkning genom att finna hållbara subventioneringsmodeller och överenskommelser med arbetsgivare.

- 39045 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

11.28 Startup-företagande

39050 *Tomas Selin, Stockholms län*

39055 För att stärka Sverige som företagarnation måste vi göra det lättare för de med goda idéer att gå från idé till företag. Vi kan redan se tydliga klustertendenser i våra kunskapsintensiva områden, det är positivt för kopplingen till arbetsmarknad och företagande, och något som vi i Centerpartiet borde underlätta utvecklingen av. Vi har sedan länge förstått att statliga myndigheter sällan är bäst lämpade för att utveckla vägledning till arbetsmarknad och företagande, och kan därför ta nästa steg för ge stora framgångsrika företag incitament att dela med sig av sina kontaktnät, sin kompetens, och sitt tänkande. Exempelvis Google har på flera håll i världen startat olika campus för startup-företagande, där de erbjuder platser för nätverkande, handledning, och utbildning. Sverige kan med våra framgångsrika utbildningar, och våra kreativa studenter bli en plats för sådant företagande. Därför borde vi driva politik som attraherar framgångsrika företag till Sverige, likväl som vill dela med sig av sina verktyg för att flera ska nå framgång. Samtidigt är det viktigt att den nyexaminerade student som vill förverkliga sina idéer inte stoppas av svårigheterna med finansiering, eller att det under uppstartandet av företag är svårt att ekonomiskt gå runt. Därför är det rimligt att den student som vill starta företag uppskov från återbetalning av studieskulden, räntefritt, under en period för att kunna få igång ett företag.

Jag/vi yrkar därför:

39070 Att Centerpartiet verkar för att företag som har verksamhet som erbjuder startup-stöd, mentorsskap, och campusplatser för startups ska kunna ansöka om skattelättnader för att täcka verksamhet.

Att Centerpartiet verkar för att den med högskoleexamen som vill starta företag räntefritt ska kunna pausa återbetalningar av studielån under en femårsperiod.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

39075 Inget yttrande insänt från distriktet

11.29 Uthyrning till nyanlända

Ina Ununger, Ost

39080

Kommuner vill hyra gästhus mm från privatpersoner för att få bostäder till nyanlända. Det är gynnsamma skatteregler för denna typ av uthyrning, då först 40.000:- samt ytterligare 20% av hyresintäkten är helt skattefri, och resterande del beskattas som kapitalinkomst med 30%.

39085

Dock skall noteras att detta ej gäller anställda, eller närstående till anställda vid kommunen! För dem medges inte dessa avdrag då kommunen är arbetsgivare. I min kommun Värmdö diskvalificerar det ca 15 % av de vuxna innevånarna och begränsar tillgången av boenden för kommunen. Lagstiftningen är i första hand avsedd att hindra uthyrning till egna bolag, men det finns behov av en anpassning av lagen till vår nuvarande verklighet!

39090

Kommunen får hyra av sina anställda, men den anställde får betala mer skatt än en icke anställd uthyrare. Mer lönsamt att hyra ut till annan än kommunen mao, samtidigt som kommuner behöver bostäder till nyanlända.

Jag/vi yrkar därför:

39095

Att centerpartiet utreder skatteregler för uthyrning av bostäder till arbetsgivare

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

39100

11.30 RUT för kreativa näringar

AnnaSara Perslow, Göteborg

- 39105 RUT såväl som ROT instiftades för att boosta respektive marknad och göra svarta jobb vita.
En annan marknad där en stor andel arbeten utförs svart är inom de kreativa näringarna.
Då dessa tjänster inte alltid har en tydlig nyttoaspekt för den private konsumenten är betalningsviljan relativt låg och verksamma inom kultursektorn tvingas arbeta svart för att överhuvudtaget få en inkomst.
- 39110 Offentliga institutioner, som är stora upphandlare av dylika tjänster, har förmåga att betala men de kan inte ju inte utgöra hela marknaden.
- 39115 Vi behöver mer entreprenöriellt tänkande i de kreativa näringarna, och detta skulle kunna vara en väg att stimulera.
- Jag/vi yrkar därför:
Att för centerpartiet undersöka att införa ett RAT/ART där staten till del subventionerar kulturella/konstnärliga tjänster likt systemet för ROT och RUT.
- 39120 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

11.31 Skatteavdrag för donationer

39125 *Örjan Berglund, Uppsala*

Den starka ställningen för svensk universitetsforskning kräver fortsatt ökning av resurserna om den skall kunna behållas i en situation av skärpt internationell konkurrens och omfattande nysatsningar både i USA, Europa och Asien. Svensk universitetsforskning har varit stagnerande det senaste decenniet vad gäller forskningsinsatserna räknat i personår. Även om nya statliga insatser har aviserats och en ökning kommer till stånd de närmaste åren är behoven för att svensk forskning skall kunna bibehålla sin internationellt starka ställning av en omfattning som förutsätter kompletterande finansiering. Det är i det sammanhanget illavarslande att övriga finansiärer minskat sina bidrag till forskning under de senaste åren. Det är därför angeläget att se över villkoren för företags och individers bidrag till forskning. I nästan hela Europa beviljar staten olika former av skattelättnader för gåvor till forskning liksom för olika former av företagsstöd till forskning. Det svenska systemet framstår i en internationell jämförelse som mycket ogynnsamt i det här avseendet, särskilt när det gäller enskilda personers gåvor där ingen skattelättnad utgår. Men även juridiska personers rätt till skatteavdrag för bidrag till forskning är begränsad till forskning som har direkt anknytning till företagets verksamhet. Det finns argument, baserade på tidigare erfarenheter, som visar att den kostnad som en skattesubvention medför för statskassan mer än väl uppvägs av de fördelar som en privat forskningsfinansiering medför. Fördelarna är naturligtvis dels ekonomiska – mer pengar tillkommer troligen på sikt än vad reformen kostar i skatteförluster för staten – men de är också sociala och kulturella. En forskningsfinansiering som delvis har sin bas i privata insatser ger en mångsidigare och bredare kontakt mellan forskning och samhälle. Impulser från samhället i stort, via enskilda givare, välgörande organisationer och företag kan snabbt förmedla signaler om väsentliga behov och frågor till forskningssamhället.

Jag/vi yrkar därför:

39150 Att fysisk person, som lämnar finansiellt bidrag för forskning till godkända lärosäten och organisationer enligt fastställd lista, medges rätt att mot slutlig skatt avräkna ett belopp motsvarande en given procentsats av gåvan;

39155 Att juridiska personer, som lämnar bidrag för forskning till lärosäten och organisationer enligt samma lista, medges rätt till skatteavdrag från inkomst av näringsverksamhet enligt de mer generösa regler, som gällde före 1991 års skattereform.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

39160 att bifalla motionens syfte,
att Centerpartiet låter utreda vilken på vilket sätt detta kan göras på bästa sätt.
Distriktsstyrelsen tycker det är en utomordentlig idé att på olika sätt uppmuntra privatpersoner och företag att investera i framtiden. Krångel ska inte stå i vägen för detta, så skatteavdrag i någon form är en logisk väg att gå.

39165

11.32 Offentliga verksamheters resurser

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala

- 39170 Genom att främja delningsekonomi kan Centerpartiet stärka sin profil som ett ansvarstagande grönt parti. Genom att medborgarna lättare ges möjligheterna att dela kan sopbergen bli mindre, koldioxidutsläppen minska, minska förbrukningen av jordens ändliga resurser och samtidigt skapa nya eftertraktade jobb inom serviceindustrin. Delningsekonomi utvecklas primärt genom att resurser delas genom hyra, pool-upplägg, överskott som säljs till till exempel hemlösa, bytesupplägg och att olika enheter lånar av varandra istället för att köpa eget.
- 39175 Exempel på resurser som mycket bättre än idag kan delas är kontorslokaler, andra lokaler och fordon (cyklar och bilar).

Jag/vi yrkar därför:

- 39180 att offentliga verksamheter ska ha krav på sig att bättre dela sina resurser med andra offentliga verksamheter. Det kan göras genom regleringsbrev, ägardirektiv och uppdrag till nämnder.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 39185 Yttrande från distriktet:
att detta är en av de saker man bör undersöka närmare med syfte att minska kostnaderna för våra offentliga institutioner.
- 39190 Det ska vara lönsamt att vara miljövänlig och kosta att smutsa ner. Två principer som Centerpartiet anser ska vara vägledande i hur vi planerar och organiserar vårt samhälle. Myndigheter, stat och kommuner och annan offentlig skattefinansierad verksamhet kan med fördel i sitt effektiviseringsarbete för att dra ner sina kostnader även se över möjligheterna att dela på olika resurser.
- 39195 Det finns det inga hinder för att det ska kunna ske redan idag, men om vi som motionärerna önskar, att man från staten ska reglera detta för att tvinga fram mer av delning av resurser och hur det bäst kan organiseras bör man i så fall titta närmare på.

11.33 Reseavdrag

Henrik Juhlin, Stockholms län

39200 Enligt en specialgranskning av skatteverket (2003) så gjorde så många som upp till 48% felaktiga reseavdrag. Detta fusk kostar staten nästan två miljarder per år och främjar bilanvändande över kollektivtrafik, cykel och gång. Synliggör man dessa siffror tydligt för beslutsfattare så kommer helt klart en förändring att ske.

39205 Ett exempel på lösning är att ta bort tidsvinstregeln och i stället basera avdraget på avståndet mellan hemmet och jobbet då skulle kollektivtrafik, bil och cykel behandlas lika.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet jobbar för att ge Skatteverket i uppdrag att minska fusket med reseavdraget.

39210 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att anse motionen besvarad.

39215

11.34 Reseavdrag för glesbygden

Robert Boström, Västerbotten

39220 Det är många som bor i glesbygden och idag pendlar långa sträckor till sina jobb. Det medför stora kostnader för dessa personer som vill bo kvar och hålla liv i glesbygden. I de flesta kommuner i glesbygden är kollektivtrafiken dåligt utbyggd eller obefintlig, vilket medför att man är i behov av bil som enda möjliga färdsmätt till jobben. Om vi ändrade beloppsgränsen för reseavdraget i skattedeklarationen som idag är 10000 kr till 5000 kr för personer boende i de kommuner som idag ingår i stödområde A, så skulle det medföra att man har större möjlighet att bo kvar på sin ort.

39225 Jag/vi yrkar därför:
Att beloppsgränsen för reseavdrag i skattedeklarationen ändras till 5000 kr för personer boende inom stödområde A

39230 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

11.35 Ändring av allbolagen

39235 *Lars Sandberg och Stihna Johansson, Kalmar län*

Allbolagen trädde i kraft den första januari 2011 med syftet att de kommunala bostadsbolagen skall drivas på affärsmässiga principer. Detta för att inte snedvrider konkurrensen med de privata fastighetsägarna.

39240 Detta innebär i praktiken att alla nyproduktioner skall bära sina egna kostnader, vilket inte är något problem i större städer med stor tillväxt. På landsbygden med vikande marknader innebär det dock att en nybyggnation är betydligt svårare att genomföra då tilltänkta hyresgäster inte har möjlighet att betala hyror som täcker kostnaderna.

39245 På landsbygden kan en ny fastighet med en produktionskostnad på 40 miljoner kronor t.ex. kanske endast ha ett marknadsvärde på 25-30 miljoner kronor, vilket medför en nedskrivning av det bokförda värdet på i detta fallet upp till 15 miljoner kronor.

39250 Många kommunala bostadsbolag i landsbygdskommuner har i många år tampats med tomma lägenheter och stora hyresförluster, varvid konsolidering av eget kapital varit omöjlig. Nu när bostadsbristen spridit sig till stora delar av landet kan dessa bostadsbolag inte genomföra byggnationer på grund av detta.

39255 På dessa orter bygger heller inte de privata fastighetsägarna då inte heller de får ekonomin att gå runt i en nyproduktion, kontentan av detta är att det inte byggs några nya bostäder alls. Om bostadsbolagen kunde få en lättnad i Allbolagen och de affärsmässiga principerna t.ex i form av en längre tid innan fastigheten skall bära sina egna kostnader skulle möjligheterna för nyproduktioner öka markant.

39260 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för en ändring av Allbolagen så att nedskrivningskraven av fastigheter lättas upp på orter med svag utveckling av marknadsvärden på bostäder, och där de privata fastighetsägarna inte heller bygger nya bostäder.

39265 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

39270 Motionärerna tar upp ett aktuellt samhällsproblem. Motionärernas förslag till åtgärder stämmer väl med hur Centerpartiet i Kalmar län uppfattar situationen och hur den kan förbättras varför distriktsstämman:

Beslutade att tillstyrka motionen

Att de förslag till lättnader i redovisning för allmännyttiga bostadsbolag inarbetas och blir en del av Centerpartiets nationella politiska hållning för bostadspolitik.

39275

11.36 Lön för offentligt anställda

Lilian Kristiansson Birgitta Larsson, Patrik Renström, Västragötaland västra

39280 Jämlig lön mellan män och kvinnor borde vara självklart på 2010-talet. Inom offentlig sektor är det en mycket hög andel kvinnor och det relativa löneläget är inte bättre här än i det samlade svenska arbetslivet. Politiken som ytters är arbetsgivare för offentligt anställda. Därför borde det bara vara att göra en plan och sedan genomföra en utjämning. Många kommunpolitiker har försökt men det vill inte fungera. Förklaringen ligger dold i skatteutjämningssystemet. Den kommun eller det landsting som justerat lönerna, upptäcker snart att det leder till underskott även om man har utrymme för en extra lönejustering. Skatteutjämningssystemet mellan kommunerna har den här effekten. Den kommun som har råd att gå före med jämliglön bestraffas.

39290 Låt oss ta ett exempel: Om en kommun höjer lönenivån med 4% för att uppnå jämligare lön så kommer det inte att påverka skatteutjämningen, dvs kommunen har tagit en förhöjd kostnad på 4% utan att få mer pengar från staten. Det gäller även om kommunen skulle höja skatten. Det gör att det enda sättet för kommunen att ge 4% mer lön är att bli 4% mer effektiv. Omvänt får den kommun eller landstingskommun som håller nere lönen lättare att hålla budget.

39295 LO hade en plan, som de lagt åsida, om att halvera löneojämligheten på 16 år, då är det hög tid att vi politiker tar vid för en ny svenskmodell, som arbetsgivare för offentligt anställda gör en plan för att justera lönerna i den takt som är möjligt men snarast möjligt.

Jag/vi yrkar därför:
39300 Att Centerpartiet arbetar för att skatteutjämningssystemet reformeras så att det tar hänsyn till kommunens lönejämlighetsnivå relativt övriga kommuner

Att Cenerpartiet verkar för en planering inleds för att nå jämlig lönenivå för offentligt anställda dvs att kvinnor skall ha samma lönenivå som män inom den svenska arbetsmarknaden, med samma utbildnings- och ansvarsnivå

Att ett tydligt index för jämlig lön upprättas så att uppföljning och skatteutjämning blir möjlig.

39305

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

39310 **11.37 Aktiebolag och enskild firma**

Mikael Öhman, Stockholms Stad

Kapitalkravet på att start aktiebolag har minskat från 100 000 till 50 000 kronor. Det är fortfarande en anseelig summa och hindrar mycket företagande. Ett alternativ är att starta en enskild firma.

- 39315 En signifikant skillnad mellan aktiebolag och enskild firma rör ansvar vid obestånd. Medan ett aktiebolag har begränsat ansvar har den som driver en enskild firma obegränsat ansvar upp till utmätning av kronofogden och skuldsanering. Det betyder att en person som vill driva ett företag riskerar att förlora sina privata tillgångar eftersom personen och den enskilda firman delar ekonomi. Två separata bolagsformer leder till flera sekundära kostnader. Högst komplex lag har skrivits för att försöka garantera att aktiebolag och enskild firma behandlas likvärdigt skattemässigt. Det leder både till onödigt arbete hos myndigheter som skatteverket samt distraherar entreprenören från det denne egentligen vill ägna sin tid åt.
- 39320

- 39325 Med fortsatta förenklningar av aktiebolagsformen bör det ej finnas anledning att bibehålla enskild firma som bolagsform. De som idag driver enskild firma bör kunna driva ett aktiebolag utan ökad arbetsbörda. Med aktiebolag menas här såklart privat aktiebolag.

Jag/vi yrkar därför:

Att krav på eget kapital vid bildande av aktiebolag sänks till en symbolisk summa om en krona.

- 39330 Att den gradering av privata aktiebolag som finns, som förenklar administrationen för mindre aktiebolag, behålls eller förbättras så att en enskild firman kan ombildas till ett (mindre) privat aktiebolag utan ökad arbetsbörda.

Att bolagsformen enskild firma upphör att existera.

- 39335 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Mikael Öhman yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Beslut: Att bifalla motionens första att-sats

- 39340 Att avslå den andra och tredje att-satsen

11.38 Utökat område för ROT

Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten

39345 ROT avdraget innebär att en fastighetsägare har rätt att dra av 30 procent av arbets- kostnaden vid renovering av privatbostad. Avdraget avser all renovering på huset och byggnader som sitter ihop med bostadshuset och har en dörr mellan galler rot, inte annars.

39350 Avdraget gäller endast markarbeten som som krävs för att dra ledningar/kablar in i huset. Och om ett träd är i vägen för en tillbyggnation tillåts rot-avdrag för trädfällning. Vanligt trädgårdsarbete går under rut. Avdraget avser ej övriga byggnader t ex lekstuga eller fristående garage.

39355 Avdraget avser ej en omgrävning av garageuppfart eller annat markjobb på tomten så- som anläggning av ny gräsmatta. Vid nyanläggning av gräsmatta eller andra markjobb så är arbetskostnaden marginell jämfört med totala omsättningen när maskiner och material är en stor del av kostnaden vilket medför att en relativt liten förändring kan medföra stora skillnader i omsättning och skatteinkomster samt att det skulle kunna medföra att fler ”stylar” sina tomter vilket i sin tur leder till högre fastighetsvärden vilket i sin tur höjer ”Sveriges värde”.

39360 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet arbetar för att ROT avdraget även ska innefatta omplanering och återställning inom tomtgränsen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

39365 Yttrande från distriktet:
Motionärerna har en klok argumentation som distriktsstyrelsen håller med i. Center- partiet har länge verkat för både ROT, RUT och RIT, och vi ser ingen anledning att inte utöka de olika avdragen.

39370 Motionärerna nämner i sin motion att ROT-avdraget ej omfattar övriga byggnader så som lekstuga eller fristående garage, och inte heller omgrävningar av garageuppfart eller annat markjobb tex anläggning av ny gräsmatta. I dagsläget går arbeten som handlar om trädgårdsarbeten under RUT-avdraget, medan sådant som rör byggnader hör till ROT.

39375 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att Centerpartiet verkar för att RUT- och ROT-avdragen även ska omfatta omplanering och återställning inom tomtgränsen, att skicka motionen vidare till partistämman.

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

11.39 Utveckling av ROT och RUT

39380 *Nils-Olov Lindfors, Norrbotten*

På svensk landsbygd finns ibland förfallna byggnader som förfular landsbygden. Det kan vara svårt och ibland omöjligt för kommuner att få fastighetsägare till dessa objekt att antingen snygga till dem eller riva. En möjlig väg att förbättra chanserna till att få bort dessa "skamfläckar" vore att inkludera dessa i systemen ROT och RUT

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att rivning av förfallna byggnader på landsbygden inkluderas i systemen ROT och RUT

39390

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

39395 **11.40 Kontraktspool**

Jörgen Dyssvold, Stockholms Stad

PROBLEM:

39400 En majoritet av Sveriges företagare är för små och/eller saknar kompetens att delta i offentliga upphandlingar. Det egna bolagets storlek medför också begränsningar och kan verka

diskriminerande vid annan form av kontraktsskrivning, t ex när ett antal små företag gemensamt vill hyra en större kontorslokal.

39405 Vid offentliga upphandlingar har stora företag större administrativa möjligheter att kunna lägga ned kraft och energi på att lämna anbud. Det kan leda till en svagare position för företag som inte är storföretag. Mindre företag kan på olika sätt missgynnas, exempelvis genom att stora volymer efterfrågas.

LÖSNING:

39410 Idag finns möjligheten för en grupp av privatpersoner eller företag med gemensamt intresse att bilda och registrera en ekonomisk förening. Detta är exempelvis den vanligaste bolagsformen för en kooperativ verksamhet.

39415 En ekonomisk förening har dock en lägre status än exempelvis aktiebolag. Bolagsformen ekonomisk förening skulle dock kunna vara ett sätt för ett antal mindre företag att bilda en gemensam juridisk person som en slags kontraktspool.

39420 Denna kontraktspool kan sedan vara (gemensam) anbudsgivare i offentlig upphandling eller en kontraktspart som tecknar t ex ett hyreskontrakt för en gemensam kontorslokal.

Möjligheten bör också finnas att dela upp "affären" mellan medlemmarna, så att t ex varje medlem själv kan fakturera eller faktureras för sin andel.

39425 Vid offentlig upphandling bör också både den gemensamma juridiska personen och dess medlemmar ses som leverantör och inte underleverantör. Krav bör dock kunna ställas på att samtliga medlemmar uppfyller vissa kriterier, exempelvis ekonomisk redlighet.

Jag/vi yrkar därför:

Att möjligheterna att höja statusen för bolagsformen ekonomisk förening bör utredas.

39430 Att lagstiftning och praxis inom offentlig upphandling och andra områden bör anpassas så att små företag kan bilda en gemensam kontraktspool på det sätt som föreslås.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

39435 Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

11.41 Skatteverkets regler för företagare

Niels Paarup-Petersen, Jeanette Bohman, Skåne

39440

När man startar ett nytt företag är det mycket att ta tag i och att lära sig. Man behöver utveckla tjänster och produkter. Man behöver kanske anställa och ordna tillstånd. Och man måste gissa hur mycket pengar man ska tjäna under det kommande året och berätta det för Skatteverket.

39445

Ja och så måste man ofta betala in skatten innan man tjänat sina första pengar. Då Sverige använder sig av preliminärskatt som modell för insamling av skatter från företag, AB som enskilda näringsidkare, måste nystartade företag i samband med företagsetableringen fylla i den förväntade vinsten för första året. Det är självklart en mycket svår gissning när verksamheten inte än kommit igång. Många gissar självklart fel och inte minst fördelas intäkterna och utgifterna sig ofta väldigt

39450

olika över året. När man startar ett företag finns det ofta en del investeringar direkt medan intäkterna kan vänta på sig, varför resultatet lätt kan vara negativt under de första månaderna men positivt i slutet av året. Det är dock inget Skatteverket tar hänsyn till.

39455

Om man som enskild företagare förväntar sig en vinst på modesta 200 000 kr. första året kommer man redan första månaden få en faktura från Skatteverket på knappt 5 000 kr för skatt på den förväntade månadsinkomsten exklusive moms. Oavsett om man tjänat en krona eller inte. Detta kommer som en överraskning för många företagare jag pratat med - och ska jag erkänna, även för mig själv när jag startade mitt företag. Inte minst kommer det som en överraskning att kravet går direkt till Kronofogden och att det läggs på böter om man inte lyckas betala. Det är ett förfarande som sätter

39460

oerhört stort press på företagarna.

39465

Medan alla företag i Sverige skickar obetalda fakturor till Inkasso skickar Skatteverket direkt till Kronofogden. Medan alla företag i Sverige skickar en påminnelse, ev med en mindre påminnelseavgift, innan man skickar ett krav vidare till inkasso, lägger Skatteverket direkt stora böter på kravet utan att först skicka en påminnelse. Och medan alla företag i Sverige kopplar fakturan till ett köp är Skatteverkets krav på preliminärskatt fullständigt fränkopplat faktiska intäkter. Det är orimligt. Självklart ska Skatteverket ha makt att driva in obetalda skatter med tvång. Men lika självklart är att denna makt bör utövas med respekt för skattebetalaren och först bör användas när det finns en faktisk intäkt att beskatta.

39470

Jag/vi yrkar därför:

Att Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

39475

Att Skatteverket och andra statliga myndigheter fråntas rätten att skicka företag och personer direkt till Kronofogden utan att först skicka samma till inkasso.

Att Skatteverket ändrar sin hantering av preliminärskatt på så sätt att enskilda företagare inte kan tvingas betala skatt på pengar de ännu inte tjänat.

Att Skatteverket ändrar sin hantering av preliminärskatt på så sätt att enskilda företagare ej riskerar att skickas till Kronofogden för att de inte betalat skatt på pengar de inte tjänat.

39480

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

39485 **11.42 Deponiskatten**

Örjan Berglund, Uppsala

Deponiskatten försvårar återvinning av viktiga resurser - sekundära råvaror - ur stora avfallsflöden. För att maximera utvinningen av fosfor ur avloppsslam, metaller ur förbränningsverkens askor eller värdefullt material ur gamla deponier måste storskaliga industriella processer tillämpas, som likt primär råvaruproduktion naturligt genererar restprodukter utan marknadsvärde som måste deponeras. I nuläget får skatten effekten att det är billigare att utvinna nya råvaror ur naturen istället för att återvinna råvaror från samhällets stora avfallsflöden, bland annat eftersom den primära råvaruproduktionen är befriad från deponiskatt. I Norge avskaffades deponiavgiften 1/1 2015 av miljöskäl.

Jag/vi yrkar därför:

Att deponiskatten avvecklas.

39500 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

att lagen om deponiskatten ses över i linje med motionärens önskemål.

Motionären lyfter en angelägen fråga, huruvida dagens möjlighet till undantag eller avdrag från deponiskatt vid deponering av restavfall från deponiåtervinning inte alls ska omfattas av deponiskatt, med syfte att ytterligare öka lönsamheten för en miljö- och resursbesparande deponiåtervinning. Med anledning av att nuvarande lag innehåller möjligheter till undantag i form av undantag från skatteplikt eller rätt till avdrag från skatten är 41 avfallstyper i dagsläget helt eller delvis undantagna från lagen.

Med tanke på att det går att göra undantag i lagen och att lagen i alla fall delvis har gjort att Sverige deponerar en liten del av sitt avfall ser vi det inte nödvändigt att avskaffa deponiskatten helt och hållet. Det är dock en avvägning när undantagen blir så många att skattelagen mister sitt berättigande. Eftersom det gått ett antal år sedan lagen infördes, kan det finnas skäl att se över den igen.

39515 **11.43 Begrepp företagare / näringsidkare**

Erik Sarfors, Stockholms Stad

Svensk lagstiftning måste skapa ett gemensamt begrepp för företagare och näringsidkare. Idag är det mycket lätt att hamna mellan stolarna eftersom det inte finns någon entydig och generell förklaring till vem som är företagare inom olika delar av lagstiftning och regelverk.

Även den så kallade närståendekretsen (som påverkas extra mycket av att vara verksam i någon släktings verksamhet) har olika omfattning i olika lagar och regler.

Dessa oklara regler innebär till exempel att valet av företagsform avgör om man kan få avdrag för sjuk? och hälsovård. Det finns andra diskriminerande regler som gör att utfallet blir olika om lagen anger begrepp som näringsidkare och företagare etc.

I följande lagar och bestämmelser tolkas företagare eller näringsidkare på olika sätt:

- Lönegarantilagen
- Fåmansbolagsreglerna
- Sjukförsäkringen och försäkringslagstiftningen
- 3:12 reglerna i inkomstskattelagen
- Arbetslöshetsförsäkringen

Centerpartiet vill göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare. Därför yrkar jag att stämman beslutar följande:

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att skillnaderna i största utsträckning upphävs så att vi får ett enhetligt företagarbegrepp i alla lagar. Även reglerna om vilka som betecknas som närstående till företagare måste vara gemensamt för olika lagstiftningar.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beslut: Att anse första att-satsen besvarad

Att Centerpartiet verkar för ett enhetligt företagarbegrepp i alla lagar.

Att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

11.44 Små bryggerier

39550 Örjan Berglund, Uppsala

I Sverige finns över 200 kommersiella bryggerier. 130 av dem har startat under de senaste fem åren. Det var även fem år sedan det senast fanns en motion i riksdagen om att lätta på punktskatten för små bryggerier. En lättnad på punktskatten för små bryggerier handlar inte om billigare öl. Det handlar om att ge små bryggerier en rimlig chans till överlevnad och tillväxt på en hård marknad. Det handlar om arbetstillfällen. Det handlar om att utöka utbudet av hantverksöl. Och det handlar om att ge svenska små bryggerier möjlighet att växa och bli bäst inom EU.

39555

EU införde redan år 1992 ett direktiv (Artikel 4.1 av Direktiv 92/83/EEC) som uppmuntrar till att ge små bryggerier lägre punktskatt på alkohol. Idag nyttjas det av 21 länder inom EU. Men Sverige vägrar. Detta trots att vi har bland de högsta alkoholskatterna inom unionen.

39560

De 3 länder inom EU (Finland, Storbritannien och Irland) som har högre alkoholskatt än Sverige har alla 50 % -iga skattelättnader för de minsta bryggerierna. Olika länder har olika gränser och olika storlekar av skattelättnader och vissa implementerar en sänkning i flera steg. Vanligast är att ge de minsta bryggerierna 50 % rabatt.

39565

Finland - Vår granne i öster har en skattesänkning i flera steg beroende på hur mycket bryggeriet producerar varje år.

Högst 500 000 liter: skatten sänks med 50 procent.

över 500 000 liter men högst 3 000 000 liter: 30 procent.

39570

över 3 000 000 liter men högst 5 500 000 liter: 20 procent.

över 5 500 000 liter men högst 10 000 000 liter: 10 procent.

Danmark har som mest 28% skattelättnad, för bryggerier som producerar under 370 000 liter per år.

Därför upp till 20 miljoner liter är det en jämnt minskande skattelättnad. Detta för att undvika skarpa gränser där det inte skulle löna sig för bryggerierna att växa.

39575

Irland har en rak skattelättnad på 50% för alla som producerar under 2 miljoner liter per år.

Tyskland som har bland de lägsta alkoholskatterna inom EU, har fyra steg på sin skala. Gränserna går vid 500 000 liter, 1 miljon, 2 miljoner respektive 4 miljoner liter. Skattelättnaden för de minsta ligger runt 44%.

39580

Ett litet bryggeri som brygger 500 000 liter femprocentig öl per år betalar 4.85 miljoner kronor i alkoholskatt. En lättnad med 50% motsvarar 5-7 arbetstillfällen. Utöver extra medarbetare behöver nya bryggerier även investera i dyrt maskineri för att höja kvaliteten och underlätta det fysiska arbetet.

Ett ännu mindre bryggeri som producerar 50 000 liter per år betalar 485 000 kronor. En sänkning för dem kan betyda skillnaden att kunna jobba heltid med sitt bryggeri jämfört med att göra det på fritiden eller deltid.

39585

För att göra systemet neutralt vad avser storlek på brygger och oberoende av vilken dryck man producerar, öl, vin, mjöd eller cider bör differentieringen göras med avseende på produktion av motsvarande mängd ren alkohol.

39590

Jag/vi yrkar därför:

Att punktskatten på alkohol differentieras beroende på produktionsvolym omräknat till ren alkohol.

Högst 50 000 liter: skatten sänks med 50 procent. över 50 000 liter men högst 300 000 liter: 30

39595

procent. över 300 000 liter men högst 550 000 liter: 20 procent. över 550 000 liter men högst 100 0000 liter: 10 procent.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 39600 Yttrande från distriktet:
att avslå motionen.
Centerpartiet är sedan många år positiva till gårdsförsäljning av vin och öl. Vi tror däremot att motionärens förslag på differentierad skatt kopplat till produktionsmängden blir för krånglig både för staten och för producenten kopplat till administration, inte minst.
- 39605

11.45 Regelförenklingar

Tim Svanberg, Blekinge

- 39610 Den som ger sig på att sammanställa alla regleringar som införts i Sverige står inför en omöjlig uppgift. Den som däremot vill sammanställa alla regleringar som avslutats kommer slutföra sin uppgift betydligt tidigare. Alla regleringar har tillkommit av en orsak och alla regleringar har någon gång tjänat ett syfte men det innebär inte per automatik att syftet kvarstår än idag. Enligt min uppfattning behöver lagstiftarna ställas inför uppgiften att lätta på bördan för företagarna.
- 39615 USA har valt en väg som innebär ”en reglering in – två ut”. Den modellen kan kännas lockande men kan leda fel. Den reglering som tillkommer kan innebära ökad arbetsbörda och mer kostnader jämfört med de två som försvinner. Kanada har valt en bättre väg att gå. Där har man räknat på kostnaden för följa nya regleringar och för varje ny reglering som tillkommer måste man minska kostnaden för befintliga regleringar. Det är en intressant modell som jag tycker att Sverige borde titta närmre på.
- 39620 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska arbeta för att kostnaden att följa varje ny reglering beräknas.

Att Centerpartiet ska arbeta för att kostnaden för att följa befintliga regleringar måste minskas med minst lika mycket som de nya regleringarna kostar att följa.

Att Centerpartiet ska arbeta för att ovanstående blir lag.
- 39625 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 39630 Motionären tar upp en intressant vinkling på hur man kan jobba med regelförenklingar och minskade kostnader för företagare och andra berörda. Distriktsstyrelsen anser förslaget vara väl värt att pröva även i Sverige och yrkar;
Bifall till motionen.

11.46 Företagen och regelbördan

39635 Erik Sarfors, Stockholms Stad

Regler är ett viktigt verktyg för att skapa förutsättningar för företagen att kunna verka på en fungerande marknad. Effektiva och ändamålsenliga regler bidrar till att företag ges möjlighet att utvecklas och växa och därmed bidra till ökad tillväxt. Samtidigt orsakar reglerna ökade kostnader och byråkrati. Därför behövs en kontinuerlig utvärdering, förbättring och förenkling av regelverket. Företagen i Sverige omfattas av de flesta lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd som finns. Senast de räknades uppgick de till ca 11 500 st. Varje år fyller företagen i 96 miljoner blanketter som 90 svenska myndigheter begär in.

39645 Enligt Tillväxtverket var kostnaderna 2012 för svenska företag att administrera det statliga regelverket ca 90 miljarder kr. Därtill kommer kostnader för skatter och avgifter (finansiella kostnader) och investeringar till följd av regler (materiella kostnader). Regler inom områdena skatt och moms, arbetsrätt, specifika branschregler och miljö anses av företagen utgöra de största hindren för att växa. För att förenkla regelbördan bör förändringar göras i existerande regelverk och varje beslut om nya regler ifrågasätts och utgå från det regleringsalternativ som medför lägst kostnader för berörda företag. SKOP gör regelbundna undersökningar bland företag med minst en anställd och i den senaste från december 2015 uppger 29 procent att det blivit krångligare att följa de statliga reglerna jämfört med för ett år sedan, endast 3 procent anser att det blivit enklare. Endast 14 procent tror att regeringen och andra myndigheter gör systematiska utvärderingar av hur nya regelverk har påverkat företagen. 74 procent tror att det helt saknas systematiska utvärderingar, att de är helt otillräckliga eller ganska dåliga.

Det är företagen som är grunden för vår gemensamma välfärd tack vare skapandet av sysselsättning, investeringar, utveckling och inbetalda skatter.

39660 Vi behöver effektiva och mindre kostsamma företagsregler i Sverige. Centerpartiet vill göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare.

Jag/vi yrkar därför:

39665 Att inrätta Centerpartiets Förenklingskommission med uppdrag att driva på förenklningar och förbättringar av företagens regelbörda

Att Centerpartiet ska verka för att varje regelförändring som föreslås i Sveriges Riksdag måste utvärderas i hur de påverkar företagen

Att för varje ny regel eller lag som stiftas i Sveriges Riksdag ska minst en obsolet regel eller lag avskaffas

39670

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Beslut: Att avslå motionens första att-sats

39675 Att bifalla motionens andra att-sats

Att anse motionens tredje att-sats besvarad

Att bifalla motionens fjärde att-sats

11.47 Hantering av tillståndsgivande

39680 *Susanne Wicklund, Stockholms Stad*

Många företags förutsättningar påverkas i hög grad av kommunernas regelverk för olika tillstånd. Tillståndsgivarna är förutom kommunerna även polismyndighet (serveringstillstånd), länsstyrelsen (skyltar på allmän plats) och Jordbruksverket (import av livsmedel). Tillståndsgivarna är inte koordinerade, ens inom den egna organisationen och handläggningstid och kostnader varierar från kommun till kommun.

Det finns många exempel på där caféer eller restauranger har missat en turistsäsong för att erforderliga tillstånd har dragit ut på tiden.

39690

Antag att du ska öppna en restaurang i en stad. Du planerar att ha både TV och musik, uteservering och alkoholförsäljning. Då kan du behöva dessa tillstånd:

- Bygglov

- Tillstånd uteservering

39695

- Tillstånd för att sätta upp skyltar

- Anmäl installation av fettavskiljare

- Kontroll av ventilation

- Serveringstillstånd (alkoholhaltiga drycker)

- Registrering av livsmedelshantering

39700

- Tillstånd att importera livsmedel

- Musiklicens

- Anmäl innehav av TV

- Tillstånd för gasol

- Kontroll av köldmedier

39705

Sedan har du naturligtvis den ”vanliga” proceduren med att vara godkänd för F- skatt, registrering som arbetsgivare osv.

Det skulle underlätta för företagare och snabba upp processerna om man:

39710

- Har en enda tillståndsgivande kontakt hos en myndighet, den kontakten koordinerar sedan alla typer av tillstånd.

- Att man har bestämda handläggningstider för alla typer av tillstånd.

Jag/vi yrkar därför:

39715

Att Centerpartiet verkar för att se över hela hanteringen av tillståndsgivande i syfte att underlätta för företagare och därmed ge möjlighet för företag att snabbare komma igång och därmed även snabbare kunna erbjuda arbetstillfällen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

39720

Yttrande från distriktet:
Bifall till motionen.

Kommitté 12 - Bostad

12.1 Bostadsförsörjning

39725 *Tomas Mörtzell, Västerbotten*

Sverige upplever i dag en dramatisk förändring i behovet av bostäder. På bara några få år har merparten av Sveriges kommuner landat i en situation där bostadsbrist råder.

39730 Utanför de traditionella tillväxtcentra, är situationen den, att marknadsvärdena inte har stigit i tillräcklig omfattning för att möjliggöra för privata aktörer att nyproducera bostäder. Eftersom marknadsvärdet ofta understiger kostnaden för nyproduktion, medför det stora problem för privata aktörer att få finansiering till nyproduktion. Då återstår Allmännyttan som den enda aktör som kan möta behovet av nya bostäder och då i många fall endast genom någon form av kapitaltillskott för att få driftkalkylen att gå ihop.

39735 För kommuner med svaga balansräkningar innebär det att nyproduktion av bostäder inte är möjligt att genomföra.

39740 För att möta dagens och morgondagens behov av nyproduktion behövs åtgärder på det nationella planet för att möjliggöra en ökad produktion av bostäder i hela landet både på kort och lång sikt.

Jag/vi yrkar därför:

39745 Att Centerpartiet tar initiativ till en bred överenskommelse för att lösa behovet av nyproduktion av bostäder i hela landet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

39750 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman.
Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

39755 **12.2 Utred bostadspolitiken**

Cecilia Wemming, Stockholms Stad

39760 Den svenska välfärdsstaten är en fantastisk skapelse. För hundra år var det upplopp i Stockholm på grund av hunger och många såg fortfarande emigration som ända utväg från det svenska armodet. Idag är vi ett av världens mest moderna, jämlika och välbeställda länder; En snudd på explosionsartad välbefindelseutveckling som inte kunnat ske utan stora doser reformer, politiskt mod och högtflygande visioner.

39765 Tyvärr finns det ett sorgebarn inom svensk politik som vi under alla dessa år av samhällsutveckling inte lyckats komma till rätta med, och som – vad värre är – dessutom råkar vara ett av det viktigaste politikområdena för svenskens generella välbefindelse: bostadspolitiken. Varesig vi skrivit 1960, 1990 eller 2017 i kalender så har vi haft en illa fungerande bostadsmarknad. Priset för omfattande regleringar, felriktade subventioner och kaffeliknande planprocesser har enskilda svenskar fått betala för, i form av pausade framtidsdrömmar, skuldberg, trångboddhet och oro.

39770 Det senaste decennierna har bostadsministrar av skiftande kulör försökt få bukt på problemet. Efter 90-talets icke-existerande bostadsbyggande klubbade Göran Persson igenom en omfattande uppdatering av PBL i början av 2000-talet och när Stefan Attefall tillträdde posten 2006 initierades otaliga utredningar med syfte att ytterligare förbättra och effektivisera bostadsbyggandets politiska ramverk. Sedan dess har tankesmedjor och proffstyckare, på debattsidor och i sociala medier, slagit varandra i huvudet med argument kring strandskyddsregler, hyresregleringar och bullerkrav – som om det vore i detaljerna lösningen på bostadsbristen står att finna. Det är det inte.

39780 Sverige saknar idag cirka 700 000 bostäder. Kommunalpolitiker från orter där trångboddheten är extra hög vittnar invånare som tvingas sova i skift. De svenska hushållens skuldberg är rekordhög.

39785 Det är paradoxalt att vi inom flera politikområden är ett av världens mest utvecklade länder, men inom det som betyder mest för människor: var de ska lägga huvudet om natten, fortfarande står och stampar. Det är tydligt att detaljkorrigeringar inom den befintliga bostadspolitiken inte är i närheten av tillräckligt; Ska vi komma till rätta med bostadskrisen krävs ett större omtag inom bostadspolitiken än Sverige tagit på decennier, kanske någonsin.

39790 Svensk bostadsmarknad omgärdas idag av en mängd frågor som pockar på svar: Hur snabbt vi på flyttkedjan? Hur får vi svenskar att spara mer och låna mindre? Hur förhindrar vi artdöd bland djur samtidigt som vi får fart på nybyggandet? Hur säkerställer vi ett demokratiskt förankrat byggande samtidigt som vi begränsar möjligheterna att överklaga? Hur ökar vi andelen hyresrätter? Hur stärker vi det regionala perspektivet och bygger över kommungränserna? Hur förhindrar vi en utbredd bostadssegregation? Hur får vi till stånd ett bostadsbestånd som matchar 2000-talets familjer och inte bara 50-talets mammappappabarnhushåll? Hur säkerställs miljömässigt hållbara städer? Hur förhöjer vi innovationstakten inom byggbranschen? Hur kortar vi ner de administrativa handläggningstiderna i planprocessen? Hur ökar vi konkurrensen bland byggbolagen? Hur säkerställer vi ett rättssäkert och effektivt planhandläggare när många kommuner saknar kompetent personal? Hur planerar vi våra bostadsområden i tider av klimatomställningar?

39800 Efter decennier av strukturella problem framstår en hållbar bostadsmarknad i Sverige som något av en utopi. Då bör man påminna sig om att andra klarar det som vi brottas med: Motsvarande byggprojekt som kräver tio års byråkrati i Sverige tar två år i Tyskland, i Norge finns en utbredd och etablerad kultur av bostadssparande bland unga, i Finland finns ett upparbetat system för samarbete mellan stat och kommun för ökad marktillgång, i England finns det en bostadsmarknad för kompisgäng som vill hyra tillsammans, i Danmark kan man byta ut lägre standards på exempelvis badrum mot en lägre hyra. Och så vidare, och så vidare.

39805

Självklart kan vi likt våra europeiska grannar anamma en bostadspolitik som fungerar bättre än idag. Och inte bara det: Med Sveriges erfarenhet av att snabbt driva igenom omfattande och nydanande politiska reformer borde vi kunna bli ett internationellt föredöme vad gäller att utveckla en socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar bostadsmarknad. Men då behöver vi kavla upp armarna.

39810 Det är tydligt att Sverige för att lyckas säkerställa en hållbar bostadspolitik bör påbörja ett reformarbete som tar sin utgångspunkt i hur det skulle behöva vara i framtiden snarare än hur det alltid har fungerat – ett reformarbete som inte håller något för heligt och som inte räds för att planera upp en ny bostadspolitik helt från grunden. Det är ett arbete lika viktigt som det är svårt; Svensk bostadspolitik domineras av en bred flora av aktörer som med liv och lusta slår vakt om sina

39815 sårintressen och som ser de lagar och strukturer som omgärdar dessa som vore de av Gud givna. För att orka och våga ifrågasätta alla sårintressen och driva igenom verkligt omdanande politiska reformer krävs en visionär, lösningsorienterad och inte minst en stark och uthållig politiskt aktör. Som inget annat parti skulle Centerpartiet kunna ta på sig ledartröjan i ett

39820 sådant reformarbete. I ett brett samarbete med övriga riksdagspartier skulle Sverige med Centerpartiets hjälp äntligen kunna få till stånd en bostadspolitik värdig namnet.

Att landa i en ny bostadspolitik är inget som görs i en handvändning – på samma gång som global inspiration måste inhämtas, nya tankar tänkas och otaliga detaljer övervägas, måste också ett tätt idéutbyte och ett gediget förankringsarbete ske med branschens aktörer om politiken ska ha en chans

39825 att fungera i verkligheten. En traditionell bred utredning vore därför ett bra första steg. Med den som bas skulle vi äntligen kunna få till stånd en bostadsmarknad som främjar – inte hämmar – skapelsekraft, ambition och en hållbar tillväxt på Sveriges bostadsmarknad. Det är på tiden.

Jag/vi yrkar därför:

39830 Att Centerpartiet initierar en bred parlamentarisk utredning som ger förslag på hur den optimala bostadspolitik för framtidens Sverige skulle kunna se ut.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

39835 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Centerpartiet har många och allt fler spetsiga egna förslag på att inkrementalt förbättra bostads- och byggmarknadens funktionssätt (se bl a motion 6 och 61 ovan). Det förtar dock inte värdet av att tänka radikalt annorlunda kring detta snåriga politikområde.

39840 Bostadspolitik har genomgått olika paradigmer över tid och det finns en risk att man i nuläget stirrar sig blind på delvis kraftigt stigande bostadspriser alternativt byggnormer och detaljplaneregleringar. Motionen ställer ett antal mycket viktiga frågor som belyser bostadspolitikens komplexitet och dessa bör belysas i ett helhetsperspektiv. Om det är just en parlamentarisk utredning som kan ge kraftfulla framtidsinriktade förslag är inte säkert, men behovet av nytänkande är påtagligt och en genomgripande studie i linje med motionens förslag bör genomföras.

39845 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman.
Att bifalla motionen.

Beslut: att bifalla motionen i sin helhet.

39850

12.3 Bostadsbyggande ett riksintresse

Karin Ernlund, Gustav Hemming, Christian Ottosson, Johan Krogh och Konrad Hellberg, Stockholms Stad och Stockholms Län

- 39855 Stockholmsregionen har hämmats av bostadsbrist under lång tid och trots att regeringen har gett kommunerna i uppdrag att bygga – och en majoritet av länets kommuner har visat sig villig att göra det – fortsätter samma stat att lägga käppar i hjulen för bostadsbyggandet.
- 39860 Nu senast klankade Länsstyrelsen ned på den samlade inriktningen i Stockholm stads föreslagna översiktsplan med argumentet att allting borde värnas och att stadens struktur måste bevaras in i minsta detalj.
- 39865 Det är därför på hög tid att regeringen gör upp med Sveriges riksintresselagstiftning en gång för alla och ser till att kommunerna de facto får möjlighet att bereda plats för nya invånare i en växande stad. Poängen med riksintresset är att det ska skydda vissa områden som är särskilt betydelsefulla och skyddsvärda. Områden av riksintresse kan till exempel vara flygplatser eller platser med betydelsefull natur- eller kulturmiljö som sjöar eller historisk bebyggelse. Tyvärr har riksintressenas betydelse under årens lopp ändrats till att innebära att allt som finns i en stad är skyddsvärt eftersom det en gång har byggts och därför måste bevaras – oavsett kvalitet.
- 39870 Enligt det synsättet har nybyggnation definitionsmässigt en menlig inverkan på stadsbilden och utveckling omintetgjors.
- 39875 Stadsplanering är en process som innebär att olika, ibland motstridiga, intressen vägs mot varandra för att skapa attraktiva och funktionella livsmiljöer. I denna process är det viktigt att värna kulturhistoriskt intressant bebyggelse, samtidigt som aktörer tar hänsyn till behovet av att utveckla stadens faktiska funktioner. Ett kontorskomplex kan bli omodernt, en bostadsfastighet behöver renoveras och efterfrågan på att bo på en viss plats kan gå upp eller ned i takt med samhällsförändringar. Det är livets gång och något som våra kommuner och myndigheter finns till för att hantera i sin långsiktiga planering.
- 39880
- 39885 Centerpartiet behöver därför ta initiativet i att rädda Stockholmsregionens invånare från Länsstyrelsens bevarandeiver genom att, efter årtal av fruktlösa diskussioner, genomföra en grundlig översyn av riksintresset.
- Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska verka för att regeringen genomför en grundlig översyn av riksintressena med syftet att möjliggöra en hållbar stadsutveckling
- 39890 Att Länsstyrelsen får i uppdrag att lösningsorienterat samarbeta med landets kommuner för att möjliggöra stadsutveckling i centrala och kollektivtrafikhärlägen
- Att Centerpartiet verkar för att bostadsbyggande ska göras till ett riksintresse och likställas med övriga riksintressen, för att möjliggöra en hållbar stadsutveckling i närtid, samtidigt som ovanstående översyn av riksintressena sker
- 39895 Att Centerpartiet verkar för att riksintresset "Stockholms innerstad med Djurgården" ersätts av mindre och mer specifika riksintressen som tar hänsyn till enskilda objekts skyddsvärde istället för att likställa objekt bara för att de ligger inom samma vagt de

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

39900 Yttrande från distriktet:

Johan Fälldin yrkar på att avslå motionens tredje att-sats.

Beslut: Att bifalla motionen efter votering om motionens tredje att-sats.

Reservation: Johan Fälldin reserverar sig till förmån för att avslå motionens tredje att-sats.

39905 **12.4 Kulturskydd för fastigheter**

Gustav Hemming, Christian Ottosson, Johan Krogh och Konrad Hellberg, Stockholms Stad och Stockholms Län

39910 Initiativet till denna motion har tagits inom ramen för Stockholmsregionens bostadspolitiska arbetsgrupp.

Den här motionen argumenterar för att antalet kulturskydd ska minskas. Kommunen ska, menar vi, skydda genom planbestämmelser istället för svepande program.

39915 Ett vanligt hinder som byggnadsnämnder runt om i Sverige stöter på är frågan om kulturskydd. Sverige har ett rikt kulturhistoriskt arv av byggnader av olika slag - ett arv som till stor del är värt att bevara. Problemet är att det i dagsläget inte finns ett enhetligt verktyg för bevarandet av kulturhistoriskt värdefulla byggnader utan det finns flera, ibland motsägelsefulla verktyg, som bromsar och förvirrar snarare än möjliggör. De olika typer av kulturskydd som används idag är skydd genom detaljplan (k, q-märkning mfl.), riksintresse för kulturmiljövården, byggnadsminnen, lokala kulturmiljöinventeringar/program och kulturreservat.

39925 Kulturskydd genom detaljplan är ett tydligt verktyg både ur den enskildes perspektiv och ur ett myndighetsperspektiv. I detaljplanen framgår tydligt vad som får och inte får göras med byggnaden. De andra är mer diffusa, i synnerhet riksintresse för kulturmiljövården och kulturmiljöinventeringar. Istället för att vara specifika som skyddet i detaljplaner är de svepande och lämnar stort utrymme för tolkning åt olika håll.

39930 För att få ett mer tydligt och enkelt system för kulturskydd borde antalet kulturskydd begränsas till ett fåtal. Genom dialog med berörda instanser torde det rättsliga kulturskyddet i detaljplan utgöra skydd gott nog för att ta till vara på de kulturhistoriska intressena i Sverige.

Jag/vi yrkar därför:

39935 Att Centerpartiet verkar för att införa ett enkelt och enhetligt kulturskydd för fastigheter i Sverige, förslagsvis genom skydd i detaljplan

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

39940 Distriktsstyrelsens svar:

Motionärerna tar upp frågan om kulturskydd som något som genom sin omfattning och komplexitet i dag utgör ett betydande hinder.

Hur kulturhistoriskt värdefulla byggnader hanteras varierar från kommun till kommun. I Stockholms stad har Stadsmuseet det uppdraget och har utarbetat en metod med

39945 färgklassificering, där blått anger synnerligen högt kulturhistoriskt värde, grönt betyder särskilt värdefullt och gult anger ett visst värde. Därutöver omfattas stora delar av innerstaden och även betydande områden i övriga delar av staden av riksintresset. Dessutom har staden även inrättat ett skönhetsråd med politiker och experter som granskar detaljplaner och bygglovsärenden och som även kan ta egna initiativ.

39950 Distriktsstyrelsen instämmer helt i motionärernas syfte att förändring krävs som ska leda till ett enhetligt, enkelt och begripligt system som ger ett faktiskt stöd för särskilt betydelsefulla byggnader och miljöer samtidigt som det skapar möjligheter till utveckling och förändring. Huruvida detta bör ske inom ramen för detaljplanering bör övervägas.

- 39955 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
 Att bifalla motionen,
 Att sända den till centerns kommungrupp, samt
 Att vidarebefordra den till partistämman
- 39960 Beslut: Att bifalla motionen.
 Att sända den till Centerpartiets kommungrupp
 Att sända den till partistämman

12.5 Bostadspolitik

39965 *Alfred Askeljung, Stockholms Stad*

Bostadsbristen i Sverige är väl känd och omskriven. Det behövs knappast fler beskrivningar av den trångboddhet, rotlöshet och höga belåning som har blivit resultatet av dagens bostadsbrist.

39970 Tiderna för handläggning av ärenden i planprocess och tiderna som tas för överklagandeprocesser är något som skapar stora overheadkostnader för byggbolag och gör det svårare för små aktörer att konkurrera på lika villkor som större aktörer. Med skarpa tidsgränser för hur lång tid handläggningsprocesser får ta så kan en del av kostnaden och osäkerheterna här minimeras. Det har föreslagits lokalt av Centerpartiet i Stockholms Stad men ett nationellt initiativ skulle vara välbehövligt.

39975 I städer kommer det alltid att finnas intressekonflikter mellan olika behov, viljor och prioritering vid både nybyggnation och förtätning. Dagens system med flera instanser för överklagande skapar fördröjningar, extrakostnader och konflikter mellan närboende och exploatörer, samtidigt som endast en bråkdel av överklagade projekt stoppas eller förändras. Det stora flertalet projekt blir endast fördröjda och fördröjda. Ett nytt system skulle kunna baseras på kompensation för saker som skugga, skymda siktlinjer och eventuella värdeminskningar istället för att ge överklagandemöjligheter till en alltför bred grupp sakägare.

39985 Vidare så skulle ett införande av en tysk modell för översiktsplaner och detaljplaner, där det inte krävs en detaljplan för att bygga i redan bebyggda områden, kunna ge stora tidsvinster vid nybyggnationsprojekt.

39990 Stockholmsförhandlingen 2013 bevisade att det finns stora vinster att göra i att samordna bostadsbyggande och infrastrukturutbyggnad. Mer privat kapital går att investera och nya värden och kvalitativa miljöer kan skapas genom smarta förhandlingslösningar. Genom OPS- projekt eller andra privata finansieringslösningar skulle ännu fler bra och samhällsekonomiskt lönsamma projekt kunna genomföras snabbare och fler nya bostäder skulle kunna byggas.

39995 En viktig faktor för rörligheten på bostadsmarknaden är hur enkelt människor kan byta sitt ägda boende vid en förändrad livssituation. Med dagens nivå på reavinstskatten, den så kallade flyttskatten, så hindras många från att byta till ett mindre boende eller ett med lägre kostnad. Med en avskaffad flyttskatt så skulle rörligheten i det ägda bostadsbeståndet öka och fler flyttkedjor skulle skapas. Det skulle kunna lätta på trycket i det nyproducerade beståndet något och vore en rimlig reform att genomföra.

40000 Ränteavdraget på bostadslån driver inte bara på skuldsättning och prisökningar utan gör det relativt enklare att finansiera nya bostadsrätter i förhållande till nya hyresrätter. Samtidigt har kravet på stora kontantinsatser tvingat människor att förlita sig på en osäker och dyr andrahandsmarknad, bo kvar hos föräldrarna eller bo trängre än vad som kan anses rimligt.

40005 Att fasa ut ränteavdraget och samtidigt lätta på de lagstadgade kraven på kontantinsats och amortering vid nya bolån skulle förmodligen kunna minska nivåerna på skuldsättningen och öppna upp bostadsägande för fler grupper. Det är rimligt att anta att reglering av bankernas utlåning till bostäder skulle kunna ske via riskvikter, kapitaltäckningskrav med mera istället för via dagens lagstadgade krav.

40010 Den hyresreglering som infördes under andra världskriget och senare omreglerades med det så kallade bruksvärdessystemet hade goda intentioner om att minska social utslagning och att öka möjligheterna för alla att bo i attraktiva miljöer. Tvärt emot intentionerna så har forskning från bland annat

- 40015 Handelshögskolan har visat att hyresregleringen inte minskar segregationen utan att hyresbeståndet i attraktiva innerstadsmiljöer tvärtom är mer segregerat än andra boendeformer.⁴ Andra misslyckade effekter av dagens hyresreglering är att kvadratmeterhyran kan vara högre i miljonprogramsområden än i attraktiva innerstadslägenheter. Därtill är det svårare att få en marknadsmässig avkastning på att bygga nya hyresrätter. Dessa faktorer dämpar nybyggnationen av hyresrätter. Det är alltså inte bara
- 40020 prissättningen och köbildningen för hyresrätter som påverkas negativt av hyresregleringen utan också nybyggnationen.
- De förbättrade villkoren för privatuthyrning av bostadsrätter som Alliansregeringen genomförde var bra och ökade utbudet av andrahandslägenheter. Bostadsrättsföreningar har dock fortfarande mycket
- 40025 inflytande på uthyrningsprocessen. Om förhållande reglerades mer direkt mellan uthyrare och hyresgäster så skulle fler privata bostadsrättsinnehavare kunna agera hyresvärdar och de som hyr i andra hand skulle kunna få säkrare och mer långsiktiga boenden. Beskattningsmässigt skulle relativt enkla åtgärder kunna genomföras. Exempelvis skulle det norska systemet med skattebefriad uthyrning av upp till halva bostadsytan kunna införas även i Sverige.
- 40030 Byggnormer reglerar idag saker såsom storlek av badrum, diskbänkar och andra saker som bostadsköpare själva skulle kunna avgöra ifall de behöver. Exempelvis obligatorisk handikappanpassning fördyrar produktionen av all nybyggnation. Ett alternativ skulle kunna vara att slopa kravet för att istället rikta mer resurser direkt till de som behöver stöd.
- 40035 Exempelvis skulle en procentandel av lägenheterna i nya bostadsbestånd kunna handikappanpassas och reserveras till behovande. Vissa regleringar kring brandskydd försvårar byggandet av kombi- och kompislägenheter. Höga krav ger visserligen bra kvalitet men är kostnadsdrivande, vilket speciellt drabbar ekonomiskt svaga grupper som är i stort behov av billiga hyresrätter och studentlägenheter.
- 40040 Utöver en större diversitet i lägen och kvalitet på bostäder så behöver kan svaga grupper behöva ytterligare stöd på bostadsmarknaden. Det kan handla om någon form av social housing, hyresrätter i större nybyggnationsprojekt med låga hyror vikta för ekonomiskt svaga grupper, höjda bostadsbidrag eller andra saker. Centerpartiet bör verka för fler initiativ på detta område.
- 40045 Strandskyddet är en reglering som den tidigare Alliansregeringen reformerade. Nu i efterhand bör det konstateras att genomförandet inte blev som det var tänkt. Landsbygder och skärgårdsöar har drabbats av övernitiska tillämpningar från länsstyrelserna. Istället för att skydda värdefulla miljöer och ge
- 40050 möjligheter till nybyggnation och utveckling av livskraftiga samhällen så ser vi hur en död hand har lagts över stora delar av Sveriges kust- och vattennära samhällen. Om berörda kommuner istället får möjligheten att avgöra exakt vilka delar av en miljö som är skyddsvärda och vilka som kan utvecklas så kommer besluten hamna närmare de människor och samhällen som berörs. Fler bostäder skulle kunna byggas på attraktiva ställen på landsbygden, i skärgården och i våra vattennära storstadsregioner.
- 40055 Idag hindras byggnation i områden där omgivande miljö med buller, luftföroreningar eller annat ses som oacceptabelt. Det händer även i fall som rör attraktiva områden där det redan i dag bor människor. Ett alternativ till strikta krav skulle istället kunna vara tydliga närmiljödeklarerationer, likt varudeklarerationer inom andra branscher. Med ett sådant system skulle människor i större utsträckning själva kunna avgöra i vilken typ av närmiljöer de vill bo.
- 40060 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att avskaffa reavinstskatten

Att Centerpartiet verkar för att fasa ut ränteavdragen och sänka andra skatter med motsvarande eller högre belopp

40065 Att Centerpartiet verkar för att omreglera hyresmarknaden så att hyressättning kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan, med fortsatt starkt besittningsskydd

Att Centerpartiet verkar för att förbättra förutsättningarna för och minska beskattningen på privat uthyrning

40070 Att Centerpartiet verkar för att utreda ifall kraven på kontantinsats och amorteringskravet vid bostadslån kan avskaffas eller förändras för att möjliggöra inträde på bostadsmarknaden för fler ekonomiskt svaga grupper samt att ett större ansvar läggs på banke

Att Centerpartiet verkar för att effektivisera planprocessen med skarpa tidsgränser för kommunala handläggningstider

Att Centerpartiet verkar för att utreda reformer av detaljplaneprocessen enligt tysk modell

40075 Att Centerpartiet verkar för att i högre grad samordna bostadsbyggande och infrastrukturutbyggnad

Att Centerpartiet verkar för att se över fler former för offentlig och privat samverkan vid infrastrukturinvesteringar

att Centerpartiet verkar för att möjliggöra för banker att kunna erbjuda en lägre kontantinsats vid bostadslån i utbyte mot en högre amorteringstakt

40080 att Centerpartiet verkar för att möjliggöra retroaktiv hyresnedsättning

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

40085 Distriktsstyrelsens svar:

Bostadspolitiken är i behov av krafttag och nytänk. Vi måste noggrant fundera över vilken typ av bostadsmarknad vi vill ha på sikt i Sverige, för de reformer vi nu genomför är de som kommer påverka bostadsmarknadens funktionssätt under kommande år och decennier.

40090 Samtidigt är det viktigt att vi ser till att göra det som är politiskt och praktiskt möjligt i den ordning som är möjligt. Motionärerna i motion 6 och 61 tar upp flera sätt att öka dynamiken på bostadsmarknaden och på andra sätt stimulera till ökat byggande.

Många av förslagen är i linje med de ståndpunkter som Centerpartiet redan står för inom bostadspolitiken (förra partistämman tog till exempel beslut om att vara flexibel med byggnormer för korttidsboenden som studentboenden), men tål att förstärkas. Några särskilda punkter där distriktsstyrelsen inte väljer att föreslå bifall kommenteras här.

40095 Det är uppenbart att det behövs en övergripande reform av skattesystemet och särskilt de skatter relaterade till bostäder och fastigheter. Det bör finnas flexibilitet i exakt hur dessa utformas i förhållande till varandra och andra skatter, varför vi inte vill binda oss vid t ex ett fullständigt avskaffande av reavinstskatten eller hur ränteavdragen skall fasas ut.

40100 Sedan 2012 (höjt 2014) har svenska bankerna minimikrav på hur mycket kapital (buffert) de måste hålla för varje bolånekrona, vilket betyder att de alltså i viss utsträckning "tar ansvar".

Detta skulle såklart kunna höjas ytterligare för att motverka det eventuellt högre risktagande som kan uppstå om krav på amortering och kontantinsats tas bort, men borde ha relativt begränsad effekt på total räntekostnad och därmed också hushållens belåning. Vad gäller att- sats 10 finns denna formulering redan med i det bostadspolitiska program som antogs vid partistämman 2015 och torde vara ett mer avvägt sätt att hjälpa ekonomiskt svaga grupper att komma in på bostadsmarknaden än att avskaffa både kontantinsats och amorteringskrav.

40110 Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen har många fördelar i hur de kan skapa morötter för lokala företrädare och andra intressen att t ex binda sig vid mål för byggande. Även på lokal nivå borde det finnas många fördelar med att nybyggnation av bostäder sker i närhet till ny eller befintlig

infrastruktur. Samtidigt borde det finnas stora frihetsgrader för entreprenörer och investerare att lokalisera intressanta och potentiellt lönsamma ny områden och projekt. Motionären menar nog inte heller att begränsa denna frihet, men att-satsen skulle kunna tolkas som att man vill avgränsa bostadsbyggande till vissa områden eller satsningar.

40115 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman
Att anse att-sats 1-2, 5, 8, 10 besvarade
Att bifalla att-sats 3, 4, 6, 7, 9, 11-16, 18, 19
40120 Att avslå att-sats 17

12.6 Bostadspolitik för en värld i rörelse

Simon Palme, Centerstudenter

40125

Inledning

Sverige har i flera decennier drivit en politik där nya bostäder konsekvent har åsidosatts. Många av våra mest älskade områden skulle vara omöjliga att bygga med dagens lagar och regler. Strandskydd, byggnormer, riksintressen, stora skyddade områden och mycket långsamma planprocesser har tillsammans med politisk feghet lett till den stora bostadsbrist vi ser.

40130

Centerpartiet ska vara drivande för att komma tillrätta med dessa historiska felprioriteringar och våga erkänna de svåra målkonflikter som finns. Vi måste jobba hårt för att åstadkomma en snabb framväxt av både gröna täta städer och levande attraktiv landsbygdsbebyggelse möjlig. Centerstudenter lägger därför förslag för en mer effektiv bostadspolitik som möjliggör för fler bostäder att byggas och fler personer att ha någonstans att bo.

40135

Mer mark att bygga på

Bristen på byggbar mark är grunden för bostadsbristen. Problemet är inte att Sverige har för lite mark, utan att det är förbjudet att bygga på det mesta av marken. Centerstudenter vill minska regelkrångel, onödigt byråkrati och byråkratiska processer för att göra det möjligt att bygga på större områden, snabbare och mer ekonomiskt, än vad i nuläget är fallet.

40140

Planprocessen är för lång, krånglig och i otakt med tiden. Centerstudenter vill se enklare och snabbare processer, med mer makt till kommuner, markägare och byggherrar. Det krävs planering av infrastruktur, avvägning av olika miljöer och tillgång till offentlig service. Men det kan göras mer översiktligt och effektivt. Vi vill därför låta översiktsplanen styra mer och på sikt ta bort detaljplanerna. Man ska kunna få bygglov utifrån en översiktsplan. Privata byggherrar ska i högre grad kunna ta initiativ till byggande.

40145

Nästan hälften av all mark i Sverige räknas som riksintresse. Det gör bostadsbyggande nästan omöjligt. Det är orimligt att så mycket av Sveriges yta räknas som extra skyddsvärd. Riksintressena måste vara tydligare definierade, färre och mindre. Det måste också vara möjligt att väga andra intressen – som bostadsbyggande – mot de värden som riksintressena ska värna.

40150

Naturreservat är ett viktigt redskap för att bevara unika och viktiga naturmiljöer. De senaste årtiondena har det dock inrättats ett stort antal naturreservat som ofta saknar den sortens tydliga och unika

40155

naturvärden. Det är mycket viktigt med tillgängliga och vackra grönområden både för rekreation och en hållbar miljö. Det är viktigt att områden som utmärks för deras värde för annat än miljö hör hemma i översiktsplaner och inte som naturreservat. Det är också viktigt att grönområdena kan anpassas och utvecklas över tid när förutsättningarna förändras. Naturreservat ska skydda viktiga naturvärden. Vi vill därför se en översyn av samtliga naturreservat och förflytta de som hör hemma i översiktsplaner dit. Vi vill även stärka det kommunala självstyret genom att ge kommunerna möjlighet att förändra naturreservatens dragningar.

40160

Därför yrkar Centerstudenter att:

- Centerpartiet ska verka för att översiktsplanerna ska vara mer styrande i kommunens planprocesser så att innehållet i detaljplanerna kan minskas kraftigt.

40165

- Centerpartiet ska verka för att ge kommunerna möjlighet att rita om och förändra kommunalt upprättade naturreservat.

- Centerpartiet ska verka för att samtliga naturreservat ses över och att de som inte har unika skyddsvärda naturvärden ska regleras i översiktsplaner.

40170

- Centerpartiet ska verka för att riksintressena ska vara tydligare definierade.

- Centerpartiet verkar för att kraftigt minska antalet myndigheter som ansvarar för bedömning av riksintressen.

- Centerpartiet ska verka för att det ska bli möjligt att väga bostadsbyggande och andra intressen mot de värden som riksintressena ska värna.
- 40175 - Centerpartiet ska verka för att riksintressena ska bli färre och uppta mindre yta.
- Centerpartiet ska arbeta för att minska möjligheten till kommunala särkrav på bostadsbyggande.
- Centerpartiet ska verka för att ge kommuner rätten att bestämma över strandskyddet.
- Centerpartiet ska verka för att befintlig byggnation i strandskyddat område får byggas om eller ändra användningsområde.
- 40180 Ekonomiska förutsättningar för en rörlig bostadsmarknad
Dagens reglerade hyror gör det olönsamt att bygga nya hyresrätter och skapar dessutom en växande svart marknad för hyreskontrakt. Detta måste upphöra. Därför vill Centerstudenter se att vi snabbt går mot marknadsmässiga hyror.
- 40185 Det måste vara lättare att komma in på bostadsmarknaden. Målet om finansiell stabilitet får inte skapa orimligt höga trösklar till eget boende. En person ska ha möjlighet till ett lån med högre amorteringstakt, mot ett lägre handpenningskrav. Centerstudenter finner det olyckligt att ränteavdragen för bostadslån i praktiken subventionerar de som har råd att ta bostadslån.
- 40190 Ränteavdraget spär därmed på utvecklingen av insider-outsiderproblematik på bostadsmarknaden. Det är bra om människor sparar. Men särlösningar med statliga subventioner till vissa grupper, såsom subventionerat bospärande för unga, är fel väg att gå. Utvärderingar av det norska systemet med bospärande visar att det bara gynnar redan resursstarka grupper utan att göra att fler unga får bostad.
- 40195 Reavinstskatten slår mot rörligheten på bostadsmarknaden då den betalas först när någon flyttar. Men stora vinster på värdeökningar måste kunna beskattas. Därför vill vi se en förändring av reavinstskatten och tillåta att man skjuter upp under längre tid. Med en större möjlighet till uppskov på både reavinstskatten och räntan skulle trögheten minska men de stora vinsterna fortfarande beskattas.
- 40200 En individs ekonomiska förutsättningar förändras löpande genom hela livet. Detta blir kanske tydligast för studenter som först har en begränsad betalningsförmåga men med en stor sannolikhet får en hög lön senare i livet. Att tvingas amortera under studieperioden blir bakvänt. Amorteringskravet som det är utformat idag skadar de som väljer att studera och många andras ekonomi. Det gör det svårare för dem att hantera oväntade händelser. Efter studierna så går studenter ofta över till en situation med litet kapital och hög lön. Ett stelbent kontantinsatskrav där alla ska passa in i en mall är där inte realistiskt. Individen och finansiären måste kunna få möjligheten att anpassa sig till
- 40205 verkligheten.
- Därför yrkar Centerstudenter att:
 - Centerpartiet ska verka att slopa femtonårsgränsen på presumtionshyror
 - Centerpartiet ska verka för att fullständiga marknadshyror på sikt fasas in.
 - 40210 - Centerpartiet verkar för att hyresvärdar tillåts köpa ut hyresgäster.
 - Centerpartiet tar ställning emot ett statligt subventionerat bospärande för unga.
 - Centerpartiet tar ställning mot alla former av subventioner för köp av bostäder.
 - Centerpartiet ska verka för att målet om finansiell stabilitet inte skapar orimligt höga trösklar till eget boende.
 - 40215 - Centerpartiet verkar för att fasa ut ränteavdraget.
 - Centerpartiet verkar för att reavinstskatten ska vara lättare att skjuta upp under längre tid och med högre tak men fortfarande betalas i sin helhet på sikt.
 - Centerpartiet ska verka för att avskaffa amorteringskravet och kontantinsatskravet.
 - 40220 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

12.7 Nationalstadsparken

40225 *Alfred Askeljung, Stockholms Stad*

Bostadsbristen i Sverige har länge varit akut, något som inte minst har märkts i de orter i landet som har en stark befolkningstillväxt. Stigande priser på bostäder och byggbar mark, allt längre köer till hyresrätterna och en ökande trångboddhet ses i fler och fler delar av landet.

40230 Det är upp till kommuner och regioner att själva göra allt de kan för att lösa bostadsbristen. På många håll i landet lyckas man bättre och bättre med det, inte minst under centerpartistisk ledning. Tyvärr finns det alltför många fall där staten aktivt hindrar nytt bostadsbyggande.

40235 Speciellt gäller detta i Stockholm, där lagen om Nationalstadspark hindrar en utveckling av Stockholm och Solna. Ett av de senaste exemplen på detta är att antalet studentbostäder i forskningsområdet Albano fick minskas med tusen stycken, för att husen skulle synas från koppärtälten i Hagaparken. Det är självklart att Hagaparken ska bevaras i nuvarande skick. Men lika självklart måste det vara att en attraktiv storstad kan växa också i närhet till och inom synhåll från sina parkmiljöer. De stora stadsparkerna i städer som London, Berlin, München och New York får alla sin attraktivitet från sitt läge mitt i den urbana staden.

40240 Nationalstadsparken skulle kunna utvecklas på samma sätt med en tätare och högre exploatering nära parken, utan att naturvärdena går förlorade.

40245 Nationalstadsparken sträcker sig från Fjäderholmarna i Lidingö och Djurgården i centrala Stockholm, upp till Solna. Många av miljöerna i den, såsom Hagaparken, Skeppsholmen och Djurgården är starkt skyddsvärda och borde fortsatt ha ett starkt skydd i lag. Många av platserna, såsom närförorten Bergshamra i Solna, Stockholms universitet, Ladugårdsgärdet och Hundudden, utgör dock miljöer där tät, grön och kollektivtrafiknära stadsutveckling skulle kunna ske, under förutsättning att det inte var hindrat i lag. Flera motorvägar eller större bilvägar går idag genom parken och skulle kunna däckas över med gröna bostäder.

40255 Att ge de berörda kommunerna rådighet över de miljöer som inte har starkt skyddsvärde skulle kunna skapa stora möjligheter till miljövänlig stadsutveckling, skapa stora värden och nyttor för de människor som väljer att flytta dit och lösa en liten del av bostadsbristen i Sverige. Staten borde överlåta till berörda kommuner att få utveckla de områden i Nationalstadsparken som kan och bör utvecklas.

40260 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att utreda hur en omreglering av Nationalstadsparken kan ske på ett sådant sätt som tillåter mer bostadsbyggande i Nationalstadsparkens närmiljö

Att Centerpartiet verkar för att tillåta bostadsbyggande i lämpliga delar av Nationalstadsparken, enligt motionens intentioner

40265 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
Yttrande från distriktet:

Alfred Askeljung yrkar på att ersätta motionens andra att-sats med:

40270 Att Centerpartiet verkar för att tillåta bostadsbyggande i lämpliga delar av Nationalstadsparken i enlighet med distriktsstyrelsens svar.

Beslut: att bifalla motionens första, tredje och fjärde att-sats.

Att efter votering och rösträkning med resultatet 60-16 besluta att avslå motionens andra att-sats.

12.8 Energinormer

40275 *Hans Johansson, Dalarna*

Samhällets krav på en byggnads energiförbrukning uttrycks i energiförbrukning per kvadratmeter golvarea sk. Atemp. Enligt boverkets byggregler ska förbrukningen för ett utrymme som värms till mer än 10 grader tas med i beräkningen. Byggnader som avses värmas till max 10 grader ska inte tas med. Paradoxalt nog gäller detta inte ett garage som är sammanbyggt med huvudbyggnaden. Där ska förbrukningen tas med i beräkningen av byggnadens Atemp men garagets area ska inte räknas med i Atemp. Detta får till följd att garagets förbrukning fördelas på den övriga golvarean. Som en konsekvens av detta blir det ibland svårt att klara kraven på energiförbrukning även om garaget isoleras på samma sätt som övriga byggnaden.

40285 Än mer problematiskt blir det ur miljösynpunkt eftersom byggherren ofta installerar en värmepump som genom sin höga verkningsgrad gör det möjligt att klara kravet. Värmepumpars effektivitet är i sig något positivt men de drivs trots allt med elektrisitet. Energikraven och beräkningsreglerna för A-temp bidrar på detta sätt till att biobaserade fastbränslen och miljövänlig fjärrvärme tex spillvärmebaserad väljs bort till förmån för värmepumpar/eluppvärmning.

40295 Energikraven och beräkningsreglerna bör istället utformas så att biobaserade energislag gynnas vilket också kan bidra till utvecklingen på landsbygden genom ökad efterfrågan på skogsråvara. Hela golvarean i byggnaden bör ingå i beräkningen. Fokus bör också ligga på byggnadens prestanda i högre grad än på energikälla så att husets konstruktion är det som minskar förbrukningen snarare än energikällan/pannan. Det är idag möjligt att klara energikraven med ett energislösande hus om själva energikällan/pannan är tillräckligt effektiv.

40300 Jag/vi yrkar därför:
Att Föreskrifterna i boverkets byggregler revideras så att hela golvarean tas med i beräkningen av Atemp.

Att Nivåerna i energikraven för olika bränslen revideras för att ytterligare gynna kretsloppsbaseade bränslen och spillvärme

40305 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

12.9 Ökad rörlighet på bostadsmarknaden

40310 Kay Wictorin, Skåne

40315 Svensk bostadsmarknad fungerar inte tillfredsställande. Bl a är rörligheten för låg p g a höga flyttskatter och på många orter är det en besvärande bostadsbrist. Säljare av småhus drabbas av hög kapitalvinstskatt eller ränta på uppskjuten skatt, och köpare drabbas av div stämpelskatter. I de flesta europeiska länder är kapitalskatten vid försäljning av småhus betydligt lägre än i Sverige och ofta tidsbegränsad. Köpare i Sverige tillhör de köpare av småhus i Europa som får betala högst skatt. Dessa förhållanden har medfört en rad negativa konsekvenser där många har ett boende som av olika skäl inte är det de vill ha och har behov av. Men de har inte möjlighet att flytta på grund av de höga svenska flyttskatterna och den låga rörligheten på bostadsmarknaden. Detta medför t ex att många äldre människor bor kvar i för stora hus och att flyttkedjor inte blir av; flyttkedjor som skulle medföra ökad rörlighet och kunna ge unga, barnfamiljer och äldre de bostäder de önskar och behöver. Många anser att den som ägt, vårdat och bott i sin bostad i många år, kanske mer än 30-40 år, vid försäljning ska betala avsevärt mindre skatt än den som säljer sin bostad efter bara några få års innehav. En ”flyttskatt” bör för att uppfattas som ändamålsenlig motverka spekulation på bostadsmarknaden men inte bidra till inlåsnings effekter och försvåra önskvärd och naturlig rörlighet.

40320 Att människor ska kunna ha en bostad som passar behoven och önskemålen i olika skeden av livet är ytterst en fråga om livskvalitet. En bostadsmarknad med förutsättningar att bidra till detta är ett önskvärt inslag i ett väl fungerande samhälle. Centerpartiet har alltid eftersträvat ett välfärdssamhälle med livskvalitet; valfrihet, grundtrygghet, mm.

40330 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet föreslå ta erforderliga initiativ till ett förändrat flyttskattesystem för att öka rörligheten på bostadsmarknaden och skapa bättre förutsättningar för enskilda att i olika skeden av livet kunna få den bostad de önskar och behöver.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

40340 Inget yttrande insänt från distriktet

12.10 Bostadsbyggande genom förtätning

Christian Ottosson, Johan Krogh, Gustav Hemming, Konrad Hellberg, Stockholms län

Jag/vi yrkar därför:

- 40345 1. Att Centerpartiet vill ge småhusägare större möjligheter att bidra till bostadsbyggandet genom att förädla sina egna fastigheter
2. Att Centerpartiet vill sänka tillgänglighetskraven för komplementbostadshus (avser Attefallshus som används som bostad)
- 40350 3. Att Centerpartiet vill utöka den tillåtna byggnadsytan för Attefallshus från 25 till 40 kvadratmeter (avser såväl bostad som komplementbyggnad)
4. Att Attefallslagstiftningen ändras så att det blir möjligt att inreda ytterligare två bostäder i ett ursprungligt enbostadshus
5. Att Centerpartiet verkar för att införa ett Attefalls-ROT så att det blir möjligt att göra skatteavdrag även vid byggnation av friliggande komplementbostadshus
- 40355 6. Att Centerpartiet vill införa ett särskilt ROT-avdrag för ombyggnationer för uthyrning
7. Att Centerpartiet vill att tre meters avstånd till tomtgräns ska gälla som planbestämmelse för byggnation i äldre planer där inget annat anges
8. Att Centerpartiet vill sänka skatten och förenkla regelverket för andrahandsuthyrning
- 40360 9. Att Centerpartiet vill ändra detaljplanekravet så att det blir möjligt att bygga ny sammanhållen bebyggelse trots avsaknad av detaljplan. Nödvändiga funktioner som normalt regleras i detaljplanen kan istället regleras genom ett utökat bygglovsskede.
10. Att Centerpartiet vill införa en administrativ avgift för att få överklaga
11. Att Centerpartiet vill införa en tidsgräns för hur lång en överklagandeprocess får vara

40365 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Bifalla motionens att-satser 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 och 11.

40370 Avslå motionens att-sats 10

12.11 Reavinstskatten

Michaela Haga, Stockholms län

- 40375 Vi behöver mer rörlighet i bostadskedjan och vi behöver också riva de hinder och inlåsnings effekter som finns idag. Idag är det många pensionärer som bor kvar i sina hus på grund av att det blir billigare jämfört med att köpa en ny bostad på dagens bostadsmarknad. En reavinstskatt på 22% åter upp vinsten av bostadsförsäljningen vilket gör det svårt att byta bostad. Har man dessutom köpt sin bostad för tiotals år sedan så tas inte inflationen i beaktning och skatten känns orimlig i sin konstruktion.
- 40380 I en del andra länder såsom Norge så är vinsten vid försäljning skattefri om du har ägt och använt den som egen bostad i mer än ett år. I Tyskland ska man ha ägt sin bostad i tio år för att bli skattebefriad. Då avdragen på reparationer endast gäller de första fem åren efter man har gjort dem så gynnar detta snarare människor som spekulerar i försäljning än äldre som har renoverat kontinuerligt under sin livstid men kanske inte har gjort det på slutet efter man gick i pension. På det sättet slår då
- 40385 reavinstskatten värre mot äldre eftersom de får en större begränsning i möjligheten att göra avdrag för investeringar som gjorts till skillnad mot en person som köpt fastigheten för att renovera och sälja. Från och med 1 januari 2017 inträder nya regler angående uppskovsmöjligheter. I det nya förslaget slopas taket en tidsbegränsad tid för försäljningar mellan perioden 21 juni 2016 – 30 juni 2020. Dock tas inte skatten på uppskovet bort och man belastas fortsättningsvis med en ränta, som idag är högre än dagens bankränta.
- 40390

Om reavinstskatten tas bort för pensionärer skapar det en bättre möjlighet och är mer motiverande att sälja sin befintliga bostad och köpa en ny som är bättre anpassad, kanske både storleksmässigt och funktionellt.

- 40395 Jag/vi yrkar därför:
att utreda möjligheten att slopa reavinstskatt för pensionärer som säljer sin bostad vilken de har ägt och använt som egen bostad under en tidsperiod.

att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö.

- 40400 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

- 40405 Bifall till DS förslag till beslut

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

att anse första att-satsen besvarad.

att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö

40410 **12.12 Bostadspriserna**
Konrad Hellberg, Stockholms län

Initiativet till denna motion har tagits inom ramen för Stockholmsregionens bostadspolitiska arbetsgrupp.

40415 Stockholms bostadsmarknad har idag flera utmaningar, den enorma bristen på bostäder, den låga rörligheten, allokeringen samt inte minst de höga priserna. Idag finns det flera faktorer som inte gynnar de boende, oavsett inkomst, utan enbart gynnar de som bygger, lånar och hyr till de som bor. Flexibla boenden är avgörande för att bostadsmarknaden ska fungera – därav behovet av fler

40420 hyresrätter. En alltför stor andel bostadsrätter och andra former av ägda bostäder tvingar människor att skuldsätta sig för att få ett boende och hindrar flyttkedjor som annars kunde ha kommit till. Flytt måste underlättas lika mycket som nybyggen.

40425 Hyresregleringen är ett av de erkänt största problemen på bostadsmarknaden. Dysfunktionen på hyresmarknaden skapar stora ekonomiska kostnader för samhället och missgynnar landets förorter och glesbygd. En övergång till marknadsmässiga hyror måste dock ske över längre tid och utföras på ett sätt som inte skapar privatekonomiska chocker för enskilda människor. Vi som liberaler ser det som osmakligt och högst olämpligt att dagens regleringar missgynnar människor i storstädernas ytterområden och på glesbygden, men gynnar de som redan bor i innerstäderna. En omreglerad

40430 hyresmarknad är således viktigt både ur ett rättviseperspektiv och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Det är också olyckligt att ränteavdragen för bostadslån i praktiken subventionerar de som har råd att ta bostadslån. En rabatt på räntekostnaderna ger inte lägre kostnader för den som bor utan högre

40435 inkomster för de som lånar ut. En persons betalningsförmåga är i det korta perspektivet konstant. En rabatt kompenseras av marknaden med en likvärdig höjning av räntan vilket resulterar i oförändrade kostnader för den som lånar och högre inkomster för den som lånar ut.

40440 Dagens system för att tillgodose betalningssvagas behov av bostad är idag snårigt och ineffektivt. För att tillgodose deras behov och möjligheter på marknaden så krävs det reformer. Det har tidigare möts med bidrag och subventioner för att ge dem en plats att bo. Ett konstant problem med den lösningen är att precis som ränteavdraget så ger det negativa effekter där marknaden anpassas för att konsumera den boendes hela betalningsförmåga. En effektivare subvention hade varit att möjliggöra slopande av byggnormer som inte rör säkerhet eller energieffektivitet.

40445 Jag/vi yrkar därför:
att hyresmarknaden omregleras över tid så att hyressättningen kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

att för alla nybyggnationer så ska hyressättningen ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.

40450 att ränteavdragen för bostadslån fasas ut på ett för marknaden kostnadsneutralt sätt.

att all formell makt tas från Hyresgästföreningen och ges till marknaden på en frivillig och marknadsmässig basis.

att vissa typer av bostäder såsom student- och äldreboenden ska ges undantag från samtliga byggnormer som ej rör säkerhet och energieffektivisering.

40455

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

- 40460 Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Bifall till distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Att bifalla att-sats 1, 3
Att avslå att-sats 2
- 40465 Att anse att-sats 4-6 besvarad

12.13 En smalare men vassare bostadsmarknad

Centerpartiets Ungdomsförbund, CUF

- 40470 Svensk bostadsmarknad är sönderreglerad. Snåriga regler, få men stora byggbolag och brist på utländsk konkurrens trissar upp priserna för bostadsbyggande. Sverige har EU:s högsta byggpriser för flerfamiljshus och storskalig byggnation av bostads- och hyresrätter. Det är ohållbart i en situation när bostadskrisen är akut, och flera stora företag menar sig behöva flytta sin verksamhet utomlands om inte bostadsmarknadens problem rätas upp.
- 40475 Det svenska hyressystemet, som bygger på hyreslagens bruksvärdesprincip, hyresförhandlingssystemet och en betydande allmännyttig sektor har lett till en snedvriden marknad där invånare med bostadsrätter är mer lätttröliga än de med hyresrätter. Detta avviker från det internationella mönstret där hyresrätter i större utsträckning nyttjas som tillfälliga boenden, eller
- 40480 nyttjas tills dess att tillräckligt med pengar samlats ihop för att köpa en lägenhet. SOU 2015:48 pekar ut att regleringen av hyresmarknaden gör att transaktionskostnaden för att få en hyreslägenhet, en transaktionskostnad som främst utgörs av sök- och kötid, är relativt stor.
- 40485 Vi måste verka för att bostadsmarknaden når jämvikt, vilket innebär att utbud måste nå efterfrågan. För oss är det självklart att detta innebär att gå mot ett system med marknadshyror, inte bara i nyproduktion, utan på hela marknaden. De som drabbas negativt av de nya hyresreglerna måste anpassa sig till de nya priserna och byta till ett annat boende med ett överkomligt pris. Historiskt, och som vårt samhälle ser ut i dag, finns grupper som har problem att finansiera de mest grundläggande behoven, varav boende inkluderas. Dessa grupper inkluderar unga, studerande,
- 40490 pensionärer och utrikes födda. Det är främst dessa grupper som missgynnas av dagens bostadsmarknad och som stängs ute från bostadsmarknaden genom det system vi har i dag, men också de som kommer att ha svårt att efterfråga boende i framtiden. Ett system med marknadshyror behöver därför kompletteras med studentbostäder och mekanismer som ger ekonomiskt stöd för att alla ska kunna efterfråga boende.
- 40495 Utländska byggbolag själva konstaterar, enligt en rapport från SABO 2015, att det är svårt att etablera sig i Sverige eftersom översättningar om regelverk är dåliga, om de ens finns, och regler och riktlinjer från samtliga makt nivåer ofta är helt omöjliga att översätta. Det ökar markant tröskeln för internationell konkurrens. Vidare är byggprocesserna inom nästan samtliga nordiska länder snåriga
- 40500 och komplicerade, och dessutom inte anpassade till varandra. En harmonisering av regler och villkor skulle öka konkurrensmöjligheterna även för bolag från länder utanför Norden, och därigenom pressa ner byggkostnaderna. Detta är en central del i att realisera marknadshyror utan att det slår hårt mot utsatta grupper.
- 40505 Utöver detta bör reavinstskatten avskaffas. Reavinstskatten skapar idag inlåsnings effekter vilket kan innebära att någon som exempelvis köpt ett småhus på 60-talet kan välja att bo kvar i detta istället för att söka sig till ett mindre boende, trots att behovet av bostadsyta minskat. Detta på grund av att skatten på den realiserade vinsten bedöms som alltför hög och att nettovinsten kanske inte räcker till att köpa ett nytt, mindre boende i exempelvis ett lägenhetshus.
- 40510 Det är just skattens påverkan på flyttbenägenheten som motiverar avskaffandet av reavinstskatten - för att få marknaden på fötter krävs resoluta omställningar. I Boverkets rapport Låst läge på bostadsmarknaden från 2014, dras slutsatsen att det befintliga bostadsbeståndet används för dåligt, och reavinstskatten identifieras som en stor orsak till trögrörligheten.
- 40515 Med anledning av ovanstående föreslår vi
- Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att en helt fri hyressättning införs.

40520 Att Centerpartiet ska verka för att de som, i en bostadsmarknad med marknadsmässiga priser, inte har råd att betala för sitt boende, ska ges möjlighet att efterfråga boende, exempelvis genom bostadsbidrag efter inkomstprövning.

Att Centerpartiet verkar för att Sverige arbetar för ett standardiserat gemensamt nordiskt regelverk för byggprocesser.

40525 Att Centerpartiet verkar för att detta regelverk sedermera översätts till engelska för att sänka trösklarna ytterligare.

Att Centerpartiet verkar för att svenska kommuner översätter avtal till engelska när de ska upphandla inom byggbranschen.

Att Centerpartiet verkar för att reavinstskatten avskaffas.

40530 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

12.14 Skatter och avgifter på bostäder och fastigheter

40535 *Lennart Pettersson, Skåne*

Med skatter och avgifter styr man mot politiska mål och det gäller även för bostäder och fastigheter. Inom detta område finns både kommunala fastighetsavgifter på bostäder, fastighetsskatt på kommersiella fastigheter och reavinstskatter. Därutöver påverkas beståndet av t.ex. moms och ROT-avdrag.

40540

Man kan sätta upp några grundläggande kriterier för fastighetsbeskattningen. Den ska vara någorlunda neutral mellan olika boendeformer. Den ska vara någorlunda rättvis, oberoende av var man bor i landet. Den ska motverka en förmögenhetsklyvning, beroende på andra faktorer än egna insatser. Det är bättre med en högre reavinstskatt och en lägre fastighetsavgift på privatbostäder, eftersom det finns disponibla medel att betala med efter en fastighetsförsäljning, vilket inte finns som en årlig utdelning på en fastighet.

40545

Ett annat kriterium som kan vara intressant är om både fastighetsavgiften och fastighetsskatten på kommersiella fastigheter ska vara kommunala och/eller regionala. Det skulle förmodligen motverka den regionala klyvningen och kommuner/regioner med nationsövergripande verksamhet, skulle få en del pengar tillbaka.

40550

För att motverka den sociala klyvningen, bör en progressiv reavinstskatt övervägas. De allra flesta som har höga värdestegringar på sina fastigheter har det på grund av utomstående orsaker. Det kan vara utökad kollektivtrafik, lägen i form av t.ex. strandnära boende m m. Att beskatta stora vinster som har uppstått utan egna insatser, bör inte vara särskilt kontroversiellt.

40555

För att undvika dubbelbeskattning är det rimligt att fastighetsägare ska få göra avdrag för alla värdehöjande investeringar, oberoende av ålder. Det innebär att nuvarande regler för reavinstbeskattning behöver justeras.

40560

En fortsatt rätt att dra av räntekostnader i deklarationen är en viktig del i hushållsekonomi för många familjer. Idag är det 30 % upp till 100 000 kr och 21 % däröver. Med tanke på att räntorna fluktuerar med konjunkturen och ur fördelningspolitisk synpunkt, bör den modellen ändras.

40565

En regressiv avdragsmodell skulle innebära att de allra flesta skulle få avdrag motsvarande idag, medan de som köper dyrare bostäder, skulle få ett lägre avdrag. På så sätt gynnar man de grupper som bäst behöver det. En modell är att man utgår ifrån föregående års genomsnittspris på villor och bostadsrätter och räknar med 75 % belåning till en genomsnittsränta. Upp till den nivån, har man fullt ränteavdrag. Är räntorna högre, minskas avdraget successivt, för att helt försvinna på högre belopp. En sådan trappa ska ha många trappsteg.

40570

Jag/vi yrkar därför:

Att konsekvenserna av att överföra de statliga fastighetsskatterna på kommersiella fastigheter till regioner/landsting och/eller kommuner utreds.

40575

Att fullständiga och icke tidsbegränsade avdrag för värdehöjande investeringar vid reavinstberäkning på privatbostäder, införs.

Att den årliga kommunala fastighetsavgiften ska hållas på en sådan nivå att ingen behöver flytta ifrån sin bostad på grund av densamma.

40580

Att regressiva ränteavdrag genomförs med inriktningen enligt ovan att huvuddelen av bostadsägarna har fullt avdrag.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 40585 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:
Motionären lyfter i sin motion några brister som påverkar många bostadsägare och på så vis blir de begränsad med deras frihet av rörelse, baserad på svårhanterbara regler. Distriktsstyrelsen anser därför att den skulle skickas till partistämman för vidare behandling.
- 40590 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
Att Bifalla motionen
Att skicka motionen vidare till partistämman
Distriktsstämmans yttrande:
att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,
- 40595 att bifalla motionen, och
att skicka vidare motionen till partistämman.

12.15 Momsavdrag

Gunnar Selstam / Mikael Andersson, Fyrbodal

40600

Centerpartiet vill utveckla hela landet. En förutsättning för det är att nyproduktion av bostäder kan ske. Bostadsbristen i Sverige är vi alla medvetna om. Vi måste arbeta för regelförenklingar och i sin helhet skapa ekonomiska incitament som gör det möjligt att belåna och bygga framförallt hyresrätter på rimliga villkor i såväl stad som på landsbygd.

40605

Det är extra svårt att få till hyresrättsbyggande på många orter i Sverige trots att det finns mycket stor efterfrågan på bostäder. Det är till och med så att en ort bara några kilometer ifrån en stark tillväxtort kan ha problem, trots att det kan finnas en lång kö till befintliga flerfamiljshus. Trots att en nybyggnation där allt kan vara uthyrt innan första spadtaget togs, är finansieringen svår.

40610

Oftast är det av tre anledningar som det inte går.

En anledning är bankernas oskäligt höga krav på egeninsats, som många ggr kan vara dubbelt så hög som inne i en stad eller motsvarande byggnation av egna hem eller Bostadsrätter.

40615

En annan anledning är krav på direkt nedskrivning av investeringar när allmännyttiga bolag producerar hyresbostäder, vilket påverkar bolagets balansräkning.

Den tredje och kanske viktigaste att det helt enkelt inte är lönsamt att bygga hyresrätter någonstans i Sverige p.g.a. hyresreglering och näst intill omöjlig finansiering.

40620

Vi måste skapa marknadsförutsättningar för att göra det lönsamt att bygga hyresrätter. Bidrag inom byggnadssektorn kan ge ytterst komplexa effekter, medan avdrag blir mer riktade. Till exempel mpomsavdrag eller omsefrielse för hyresrätter skulle kunna ge minskade byggherrekostnader på byggnationen. Om sedan omformning sker till tex bostadsrätt får man betala momsen vid sådan omvandling.

40625

Detta är ett billigt sätt att ge förutsättningar för byggande av hyresrätter, det skulle ge många arbetstillfällen och hjälpa till att lösa bostadsproblemen. En variant skulle kunna vara att lägga 1 eller någon % moms på hyran och ge full avdragsrätt vid byggnation.

En kompletterande del är att nyttja statligt ägda SBAB för att finansiera hyresrätter till sedvanlig marknadsränta men med belåningsgrad upp till 90%.

40630

Byggadministrationen, plankostnader och krav gör byggande onödigt dyrt här borde man kunna sänka trösklar och krav för att snabba upp processen.

- Vi måste agera kraftfullt för att få till stånd nyproduktion av hyresrätter och våga tänka i nya banor

Jag/vi yrkar därför:

40635

Att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger fullt momsavdrag för hyresfastigheter, vilket skulle sänka kostnaden med 20% utan att kosta staten något nämnvärt eftersom det i dag i det närmaste inte byggs hyresrätter.

40640

Att om förslag A anses teoretiskt kostsamt att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger fullt momsavdrag för hyresfastigheter, vilket skulle sänka kostnaden med 20% utan att kosta staten något nämnvärt eftersom det i dag i det närmaste inte byggs hyresr

Att Centerpartiet tar fram ett förslag som att nyttja statligt ägda SBAB för att finansiera hyresrätter till sedvanlig marknadsränta men med belåningsgrad upp till 90%.

Att Centerpartiet om förslag C anses teoretiskt kostsamt tar fram ett förslag som att nyttja statligt ägda SBAB för att garantera/gå i borgen för en belåningsgrad upp till 90% i valfri bank.

40645 Att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger förenklade förutsättningar för produktion av bostäder utanför centralorten.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

40650 Inget yttrande insänt från distriktet

12.16 Barnfamiljer och bostadsmarknaden

Elena Aydogdyeva, Stockholms län

- 40655 Nuläges analys
Som det ser ut idag, hamnar barnfamiljer i ett underläge på bostadsmarknaden jämfört med andra spekulanter.
- Möjligheterna till bolån minskar drastiskt när det är barn under 18 i hushållet.
- 40660 En familj utan barn med den sammanlagda inkomsten på 40.000 kr /mån får låna 1,8 mkr, medan en familj med 1 barn får lånelöfte på ca 1,5 mkr. Skillnaden är ca 300.000 kr!
- 40665 Antal barn under 18 år Lånebelopp Total minskning av lånebelopp kr Total minskning lånebelopp %
Minskning lånebelopp per barn kr Minskning lånebelopp per barn %
0 1 857 520 kr* 0 0 0 0
1 1 552 266 kr* 305 254 kr 16 305 254 kr 16
2 1 270 226 kr* 587 294 kr 31 293 647 kr 15
3 1 002 140 kr* 855 380 kr 46 285 126 kr 15
- 40670 *Fakta:
Datum när kalkylen gjordes: 2016-05-06
Plats: https://www.sbab.se/1/privat/lana/bolan/rakna_pa_bolan.html#/views/kalkyl1
Bostadstyp: Bostadsrättslägenhet
- 40675 Boarea: 62 m²
Antal rum: 2 rum
Avgift/månad: 4 524 kr/mån
Pris/m²: 21 774 kr/m²
Driftkostnad: 3 000 kr/år
- 40680 Område: Flemingsberg (Stockholm län)
Byggår: 1975
- Förslag
- 40685 Mitt förslag är att staten stödjer barnfamiljer genom att agera vid bostadsköp som medfinansiär. På begäran av barnfamiljen går staten in och finansierar en del av bostadens slutliga pris. Den andel av bostaden som finansierats med statliga pengar pantsätts hos staten.
- 40690 Staten tar på sig investeringsrisken samt har rätt till den eventuella vinsten ifall bostaden ökar i värde. Bostadsrättsinnehavaren kan när som helst köpa ut den del av bostaden som har finansierats av staten. Men om hen inte gör det, kommer staten att få tillbaka sin investering vid försäljningen av bostaden. Vid försäljningen av bostaden ska staten få tillbaka sin finansiering justerad med vinst eller förlust. Eftersom bostadsmarknaden på långt sikt tenderar att generera vinster, kommer det statliga stödet att finansiera sig själv.
- 40695 När barn blir vuxna, har barnfamiljer oftast högre inkomst och bättre ekonomi. Dessutom brukar bostäderna med tiden öka värde, och man får extra låneutrymme på sina bolån av bankerna. Detta gör möjligt för den som tidigare hade nyttjat stödet att köpa ut den andel av bostaden som finansierats med statliga pengar.
- 40700 Motivering
I olika livets skede har man olika ekonomiska förutsättningar. Svårast har det unga människor, och ännu svårare har det unga med små barn.

Det är oerhört viktigt att stödja barnfamiljer på alla möjliga plan. Men allra viktigast, där dem ställs inför hinder som är omöjliga att ta sig igenom på egen hand. Som t.ex. köp av bostad.

40705

Genom att stödja barnfamiljer på bostadsmarknaden minskar man negativa faktorer som trångboende av barn. Samtidigt minskas barnfamiljs ekonomiska utsatthet vid köp av bostad. Barnfamiljer får då möjlighet att med statligt stöd minska egna bolånebelopp och därmed räntekostnader.

40710

Barnfamiljer ska inte hållas utanför bostadsmarknaden. Statligt stöd för många av dem blir det enda alternativet som gör det möjligt att sätta in sin fot på bostadsmarknaden och spela på lika villkor gentemot andra spekulanter.

Att vara förälder och ta hand om minderåriga barn är både fysiskt, psykiskt och ekonomiskt påfrestande. Statens uppgift är att se till att barnfamiljer klarar sig på alla livets plan.

40715

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ger stöd till barnfamiljer genom att lagstifta statligt stöd som ges till barnfamiljer vid köp av bostad

att Centerpartiet stiftar lagar som stödjer de ekonomiskt utsatta grupperna på bostadsmarknaden

40720

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

40725

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att avslå motionen

12.17 Regionala perspektiv i samhällsplaneringen

Markus Berensson, Stockholms Stad

40730

Det krävs en bättre koordinering på regional nivå i Sverige. Våra stora städer är inte längre bara en stad eller en kommun utan de är en del av storstadsregioner som består av sammanlänkade politiska sammanslutningar. Detta innebär att arbetsmarknaden, bostadsmarknaden, urban infrastruktur och samhällsplanering är regional till sin natur och kräver bättre samordning. Men denna samordning begränsas ofta på grund av fragmenterade beslutsstrukturer där t.ex. Stockholmsregionen delas in i 26 funktionellt beroende men formellt oberoende kommuner som alla har sitt planeringsmonopol och den juridiska rätten att planera oaktat vad det får för konsekvenser för regionen i stort.

40735

Detta kommunala planmonopol har å andra sidan stora demokratiska fördelar och stärker det kommunala självstyret, vilket ofta är argumentet för varför planeringsansvaret inte bör flyttas över till en regional nivå, vilket ses som det enda alternativet. Detta är emellertid inte fallet.

40740

I Oregon, på USA:s västkust, stipulerar delstatens "Growth management law" att regionala frågor ska beaktas vid kommunal planering, utan att det kommunala självstyret inskränks eller att en ny regional byråkrati tillskapas genom den enkla manövern att varje enskilt kommunalt detaljplaneärende måste inkludera en analysdel kring hur detta projekt kommer att påverka den regionala utvecklingen. Om det exempelvis byggs ett stort villaområde långt ifrån arbetsplatser och shopping bör det analyseras vad detta får för konsekvenser för kollektivtrafikandelen eller trafiktillströmningen i Stockholmsregionen i en del av planärendet, vid sidan om gängse analyser som tittar på buller, skuggning, barnmiljön, skolbehovet etc.

40745

40750

Därigenom kommer det regionala perspektivet in redan från början och varje planärende kan sättas i det större regionala sammanhang som det befinner sig i utan att det kommunala självstyret hotas eller att regioner och landsting får mer inflytande på kommunernas bekostnad.

Jag/vi yrkar därför:

40755

Att Centerpartiet ska förespråka att kommunala planärenden måste innehålla en analys kring hur ett aktuellt bebyggelseprojekt påverkar den regionala utvecklingen.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

40760

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären tar upp en fråga som på många sätt är högaktuell. Över hela landet har vi stora behov av ökat bostadsbyggande, utvecklad infrastruktur och omstrukturering av områden för att bättre passa framtidens behov. Det gäller framförallt i storstadsområden, men även i mer glest befolkade områden får kommunernas planbeslut effekter på den kringliggande regionen. Genom att öka kunskapen om vilka effekter lokala beslut får för kringliggande kommuner bör bättre beslut kunna fattas och möjligheterna till samverkan mellan kommunerna förbättras.

40765

Motionärens förslag är väl värt att titta närmare på och hur det skulle kunna införas i Sverige. Det är dock viktigt att understryka vikten av att inte nya byråkratiska nivåer eller organisationer inrättas.

40770

Något som även motionären påpekar i sin motion.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

Att bifalla motionen

Att motionen sänds till riksdagsgruppen och kommunala sektionen för vidare hantering.

Att vidareända motionen till riksstämman

40775

Stämman beslutade:

Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut.

- Att bifalla motionen.

- Att motionen sänds vidare till riksdagsgruppen och kommunala sektionen för vidare hantering.
- Vidaresända motionen till riksstämman.

40780

Beslut:

Stämman beslutade

Att bifalla kommitténs förslag till beslut

12.18 Bostadspolitiskt åtgärdsprogram

40785 Håbo centeravdelning (Leif Zetterberg), Uppsala

Dagens samhällsplanering kännetecknas av ett omfattande lagverk och tillämpningar som försvårar och fördyrar en modern samhällsplanering där perspektivet är hela Sverige.

40790 Strandskyddet har kommit att bli ett hinder för att skapa bebyggelse i sjö nära lägen. Bullerreglerna förhindrar förtätning av samhällen med närhet till järnväg. Och kraven på kommunala avloppssystem begränsar möjligheten att bygga ut de mindre orterna runt om i vårt land. Bankernas, och Finansinspektionens, krav på egen insats och boendekalkyler med orimligt höga räntekalkyler gör att många inte kan bygga det hem de så gärna önskar utan tvingas söka sig till ett boende i en

40795 centralort. Regelverket försvårar också boendekalkylen för boende i hyreshus. Självklart är det enkelt och utan förpliktelser att hyra en bostad. Men köerna är idag långa i många kommuner. Och värdeutvecklingen stannar hos fastighetsägaren, det allmännyttiga företaget eller det privat ägda. Om man bygger. Vilket inte heller alltid sker. Och hyresrätten blir inte den billiga boendeform många ser framför sig.

40800 Centerpartiet behöver forma en offensiv bostadspolitik som gör det möjligt att bygga i hela landet. Kreditrestriktioner för finansiering behöver ses över, hyresrätter behöver jämsställas med bostadsrätter och villabebyggelse när det gäller skatteregler. Kommunerna behöver få möjlighet att samverka med externt kapital för att finansiera den upprustning och utbyggnad av vatten och avloppssystem som krävs. Vattenlagen behöver därför förändras för att göra detta möjligt. En verklig flaskhals i dagens bostadsbyggnad är Lantmäteriet som har orimligt långa köer i sin handläggning. Det är inte ovanligt att man får vänta över ett år på besked. En decentralisering av denna verksamhet är säkert en effektiv lösning.

40810 Mot bakgrund av vad som ovan beskrivits önskar Centerpartiet i Håbo att partistyrelsen till partistämman tar fram ett brett bostadspolitiskt åtgärdsprogram som presenterar lösningar på de problem vi har för att få en bostadsbebyggelse i Hela Sverige.

Jag/vi yrkar därför:

40815 Att Centerpartiet i Håbo önskar att partistyrelsen till partistämman tar fram ett brett bostadspolitiskt åtgärdsprogram som presenterar lösningar på de problem vi har för att få en bostadsbebyggelse i Hela Sverige.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

40820 Inget yttrande insänt från distriktet

12.19 Investering i bostäder

Henrik Oretorp, Halland

40825

Centerpartiet vill utveckla hela landet. En förutsättning för det är att nyproduktion av bostäder kan ske i hela landet. Vi ser dock att det är svårt att få till i många orter runtomkring i Sverige trots att det finns en stor efterfrågan på nya bostäder. Det är till och med så att en ort bara fem kilometer ifrån en stark tillväxtort kan ha problem. Trots att det finns en lång kö till befintliga flerfamiljshus. Trots att en nybyggnation, som byggt mha dubbel markanvisning, kan ha skett bara för ett par månader sedan och där allt var uthyrt innan första spadtaget togs. Oftast är det av två anledningar som det inte går. En anledning är bankernas oskäligt höga krav på egeninsats, som många ggr kan vara dubbelt så hög som inne i en stad. En annan anledning är revisorernas krav på direkt nedskrivning av investeringar när allmännyttiga bolag producerar hyresbostäder, vilket påverkar bolagets balansräkning.

40830

40835

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet tar fram ett förslag som ger likvärdiga förutsättningar för produktion av bostäder utanför centralorten, som i centralorten

40840

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. Investering i bostäder

40845

Det är önskvärt med en jämnare fördelning av bostadsbyggandet över landet. Med den kolossala bostadsbrist som råder väljer många byggföretag och kapital i första hand de platser där de får snabbast och mest avkastning, utan att ta risker. Det behövs en politisk vilja kommunalt, men det behövs också statliga styrmedel, med regeländringar, som underlättar investeringar på s.k. svaga marknader.

40850

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

12.20 Bostadsbyggande i hela kommunerna

Anette Ivarsson, Halland

40855

De allmännyttiga bostads bolagens största uppgift är att det ska byggas i hela kommuner. Trycket på dessa bolag är stort, bl a på grund av ökande befolkning, ungdomar som saknar lägenhet och ändringar av befolkningsstrukturen. På 2010-talet har vi dessutom haft perioder där det byggts väldigt lite.

40860

Rent samhällsekonomiskt är det bästa att landet, det vill säga HELA landet växer. Det är viktigt att det finns boende både i staden och på landsbygden. Detta för att nyttja bådars resurser optimalt, och ta till vara på de specifika resurser som landsbygden står för, bl. a. energin, livsmedelsproduktion, förädling av virket och för turismupplevelser.

40865

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska arbeta för att det skall tas fram ett nationellt fördelningstal mellan byggnation på landsbygd respektive stad. Vilkets syfte är att sätta landsbygdens möjligheter och utmaningar i fokus. Samt därmed skapa möjligheter att öka byggnationen på landsbygden

40870

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. Bostadsbyggande i hela kommunerna

40875

Det är en mycket angelägen frågeställning motionären tar upp. Nybyggnation är A och O för att skapa utveckling, tillväxt och efterfrågan på kommunal och kommersiell service i hela landet. Det är viktigt att förutsättningar ges och skapas såväl i centralorterna såsom i mindre tätorter och landsbygd. En frågeställning Centerpartiet måste ha ett svar på, men lösningen som motionären presenterar bedömer distriktsstyrelsen inte rimma med tanken om det kommunala självstyret.

40880

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att avslå motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

12.21 Byggnad utanför storstadsregionerna

40885 *Dag Rogne, Värmland*

Det investeras och byggs i storstadsområdena i en rasande fart medan resten av landet inte har samma expansiva utveckling. Ett allt mer påtagligt hinder för landsbygden är att det är svårt för banker att bevilja lån i områden med lägre värdetillväxt på grund av risk och krav på kapitaltäckning.

40890 Byggnadsföretag försvagas också ekonomiskt när de bygger på landsbygden på grund av tuffa nedskrivningar av värden i områden där marknadspriset understiger produktionskostnaden.

Vi har från tid till tid haft en politik som dels avreglerat finans och kreditmarknader i syfte att gynna tillväxt och utveckling. Dels genomfört ökade regleringar för att stävja risken för finansbubblor.

40895 Bankerna är i dag reglerade och styrda av kapitaltäckningskrav som är riskbaserade och i hög grad utformade utifrån sviterna av den fastighetsbubbla som sprack i USA 2008. För den del av Sverige som inte ligger i starka tillväxtområden med säker värdetillväxt så har detta fått negativa konsekvenser. Nya redovisningsregler i spåren av krisen 2008 för fastighetssektorn är negativa för byggande av lägenheter samt industri och företagslokaler.

40900 En stark marknadsvärderingsprincip i redovisningsregelverket leder till nedskrivningar av investerade värden som försvagar förmågan och incitamentet hos företag som utför byggande av bostäder och industrilokaler. Detta gör att i princip inga privata aktörer bygger bostäder på landsbygden, endast välkonsoliderade kommunala fastighetsbolag som kan hantera en nedskrivning i sin balansräkning kan bygga.

40905 Något måste ändras så att banker kan bevilja lån och att byggnadsföretag inte försvagas i sin förmåga att bygga på landsbygden på grund av risken med nedskrivningar av tillgångarnas värde. Vi får om inget händer en ond cirkel där hela samhällen faller i värde. Investeringarna söker sig i stället till redan överhettade storstadsområden.

40910 Det finns regleringar på EU nivå och på nationell nivå som påverkar möjligheten för kreditgivning och redovisning av investeringars värde. Åtgärder måste komma på många områden. Instrument som kreditgarantier och investeringsstöd är traditionella verktyg. Ändrade redovisningsregler såsom längre nedskrivningstider för investeringar som inte motsvaras av ett marknadsvärde men som har en solid finansiering kan vara andra sätt att mildra och stimulera. Balansgången är att inte öka risken för att nya

40915 fastighetsbubblor bildas.

För en positiv utveckling av hela Sverige måste de finansiella knutarna lösas i bygder med låg värdeutveckling.

40920 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet tar ett politiskt ledarskap runt problembilden.

att Centerpartiet analyserar och utvecklar förslag på åtgärder för kreditmarknaden och redovisningsprinciper som gör att byggande underlättas i bygder med svag värdeutveckling.

40925 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

12.22 Bostadspolitisk plattform

40930 *Lennart Pettersson, Skåne*

Att ha tak över huvudet är att betrakta som en mänsklig rättighet, liksom möjligheten att få äta sig mätt. Vi är dock i den situationen idag i Sverige att bostäderna inte räcker till. Även om nyproduktionen har ökat de senaste åren, kommer det att dröja innan vi får en bostadsmarknad i balans.

40935

Möjligheten att ha egen bostad betyder mycket för många politikområden. Det har stor betydelse för barnfamiljer med tillräckligt antal rum och tillräcklig yta. För studerande har det stor betydelse, när det gäller val av studieort och för unga även möjligheten att flytta hemifrån. Med den rörlighet som idag finns på arbetsmarknaden, är det också viktigt för dem i arbetsför ålder. För äldre är det viktigt för att kunna flytta till en bekväm bostad, när man kanske inte orkar med det större huset eller på grund av sjukdom inte klarar det. Bostaden har också stor betydelse för flyktingar och invandrare och en bättre integration. Här är det ofta trångboddheten som ställer till problem. Bostadsbristen späder också på diskussionen om undanträngningseffekter. Likaså är segregationen en viktig aspekt.

40940

Grundläggande för boende är dock en väl fungerande infrastruktur. Det gäller både transporter och IT. Sammantaget innebär det att bostaden är och kommer att vara en viktig demokratisk fråga. Bostäder och infrastruktur är grundläggande motkrafter till den sociala och regionala klyvningen. För Centerpartiet bör det därför vara intressant att ta ett helhetsgrepp om bostadsfrågorna. Det behövs t.ex. konkreta förslag på hur skattepolitiken ska se ut när det gäller bostäder/fastigheter. Hur skapar vi möjligheter att bygga bostäder i hela landet? Är statliga garantier en lösning? Hur skapar vi flexibla flerbostadshus, där lägenheter lätt kan ändras i storlek, för att anpassas till familjestorleken? Hur anpassar vi behovet efter den demografiska utvecklingen? Hur kan man koppla ihop tryggheten med bostaden? Behövs det fler utbildningsplatser inom byggbranschen? Vilka infrastrukturensatsningar är nödvändiga för att kunna genomföra en bra bostadspolitik?

40950

40955

Frågorna är många och det behövs både nytänkande och historisk kunskap, eftersom just bostadspolitiken får så långsiktiga konsekvenser. Det är 50-100 års perspektiv som vi ska ha för ögonen.

40960

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet tar med utgångspunkt från demokrati, trygghet och valfrihet, fram förslag till en ny bostadspolitisk plattform.

att bostadspolitiken ska motverka den sociala och regionala klyvningen

att bostadsskatterna ska främja boende i hela landet

40965

att infrastrukturinvesteringar ska främja boende i hela landet

att bostadspolitiken ska främja integrationen och mångfalden i samhället

att statlig medverkan i form av riktade åtgärder, ska endast förekomma där det privata näringslivet inte är beredda att satsa

40970

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande:

Det är en viktig fråga som motionären lyfter. Att ha någonstans att bo är en grundläggande trygghet för alla människor. Hittar man ingenstans att bo begränsar det individens möjlighet till studier, arbete,

40975

utveckling osv. Det skapar även sociala skillnader och en otroligt stor psykisk påfrestning för individen och människorna runt denna.

Distriktstyrelsen föreslår stämman

Att bifalla motionen

40980 Att skicka den vidare till partistämman.

Distriktsstämmans yttrande:

att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed,

att bifalla motionen, och

att skicka vidare motionen till partistämman.

40985

12.23 Landsbygdens bostadsbrist

Madelaine Jakobsson, Alexander Landby Johansson, Ulf Eriksson, Västerbotten

- 40990 Det råder bostadsbrist i nästan alla kommuner i landet, där är våra landsbygdskommuner inget undantag. Problemet i dessa kommuner är dock att produktionskostnaden för nya hus är lika hög som på andra håll men marknadsvärdet är mycket lägre, det innebär att det är svårt att få lån. Samtidigt står många hus tomma hela året eller större delen av året. Olika intresseföreningar och andra gör inventeringar av hur många hus som finns och de försöker också påverka ägarna att sälja. Självklart finns förståelsen för att det inte är ett lätt beslut. Huset kan ha funnits i släkten länge, man känner för bygden men problemet när man inte släpper dessa hus är att man på ett sätt älskar ihjäl sin bygd då inga nya människor kan flytta in, utvecklingen stoppas. Kommunerna måste också jobba på alternativa bostäder såsom trygghetsboenden och annat så att det finns alternativ att flytta till för de som känner att de inte längre orkar med sitt hus.
- 40995
- 41000 Det måste bli ekonomiskt intressant att hellre sälja sitt hus än att låta det stå. Vi tror att en väg att gå är att titta på någon form av skattetekniskt instrument. I Norge har de både boplikt och bruksplikt för att tomma hus inte ska bli stående. I flera länder i Europa, bland annat Tyskland, Belgien och Spanien finns det en kommunal avgift mot obobodda hus. Man borde också kunna titta på en form av morot för att få människor att sälja sina bostäder. Ett borttagande av reavinstskatten kan vara en sådan som stimulerar avyttring. Om hela landet ska leva behöver vi alla bostäder vi kan få tag på.
- 41005

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet jobbar för en lösning på problemet

Att Centerpartiet tittar på och jobbar för någon form av skatteteknisk lösning

41010

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

41015 **12.24 Egnahemsrörelsen**
Charlotte Wennerberg Liljeblad, Halland

Bostadsbrist och höga priser på bostäder ger djupgående problem för människor i vårt land.
Återuppliva Egnahemsrörelsen och låt drivkraften hos de bostadssökande verka med full kraft i
41020 skapandet av Egna hem.

Låt de bostadssökande få tillgång till tomt och förmånliga lån. Ge egnahemsbyggarna stöd vid
projektering och genomförande. Egnahemsrörelsen har givit många familjer fina hem till bra pris.
Låt det ske igen! Låt nya prisvärda bostäder byggas i egen regi!

41025 Jag/vi yrkar därför:
att Egnahemsrörelsen återupplivas med full kraft.
att Egnahemsrörelsen organiseras med sakkunskap om byggnation och ekonomi
att Egnahemsrörelsens nya framväxt preciseras med handlingsprogram och tidplan för genomförande.

41030 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

41035 **12.25 Hyreslagen**

Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten

41040 I hyreslagen skapade Alliansen en regel som ger skattereduktion på överskott av privat bostadsuthyrning på upp till 40 000 kr plus 20 procent på 1 enhet. Skattereduktionen har lett till att fler hyr ut bostad i andra hand och att t ex rum kommit loss för studenter. Motionärerna anser att det vore effektivt när det råder bostadsbrist att utöka denna succé.

41045 På så sätt får man garanterat fler som ser möjligheter. Det frigör bostäder från de som har fler än en. Idag får man hyra ut en bostad skattefritt enligt ovan och man får hyra ut max två enheter, vid den tredje enheten och därefter räknas uthyrningen som näringsverksamhet och då medför det fullt skattetryck.

41050 Motionärerna menar att om fler enheter än två får skattereduktion torde det leda till att ännu fler bostäder blir tillgängliga för uthyrning i andra hand.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för en höjd gräns alternativt ge skattereduktion på större summa och fler enheter än en, vid uthyrning av bostad i andra hand.

41055 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

41060 Centerpartiet främjar bostadsuthyrning och vi anser att skattereduktion ska ges på större överskott än dagens 40 000 kr plus 20 % på en enhet. Dessutom anser vi att gränsen för antal enheter bör höjas, det vill säga att skattereduktion ska kunna göras för fler enheter än en.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

att bifalla motionen,

att skicka motionen vidare till partistämman.

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

41065

12.26 Sänkta bostadspriser

Konrad Hellberg, Stockholms Stad

- 41070 Initiativet till denna motion har tagits inom ramen för Stockholmsregionens bostadspolitiska arbetsgrupp.
- 41075 Stockholms bostadsmarknad har idag flera utmaningar, den enorma bristen på bostäder, den låga rörligheten, allokeringen samt inte minst de höga priserna. Idag finns det flera faktorer som inte gynnar de boende, oavsett inkomst, utan enbart gynnar de som bygger, lånar och hyr till de som bor. Flexibla boenden är avgörande för att bostadsmarknaden ska fungera – därav behovet av fler hyresrätter. En alltför stor andel bostadsrätter och andra former av ägda bostäder tvingar människor att skuldsätta sig för att få ett boende och hindrar flyttkedjor som annars kunde ha kommit till. Flytt måste underlättas lika mycket som nybyggen.
- 41080 Hyresregleringen är ett av de erkänt största problemen på bostadsmarknaden. Dysfunktionen på hyresmarknaden skapar stora ekonomiska kostnader för samhället och missgynnar landets förorter och glesbygd. En övergång till marknadsmässiga hyror måste dock ske över längre tid och utföras på ett sätt som inte skapar privatekonomiska chocker för enskilda människor. Vi som liberaler ser det som osmakligt och högst olämpligt att dagens regleringar missgynnar människor i storstädernas
- 41085 ytterområden och på glesbygden, men gynnar de som redan bor i innerstäderna. En omreglerad hyresmarknad är således viktigt både ur ett rättviseperspektiv och ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.
- 41090 Det är också olyckligt att ränteavdragen för bostadslån i praktiken subventionerar de som har råd att ta bostadslån. En rabatt på räntekostnaderna ger inte lägre kostnader för den som bor utan högre inkomster för de som lånar ut. En persons betalningsförmåga är i det korta perspektivet konstant. En rabatt kompenseras av marknaden med en likvärdig höjning av räntan vilket resulterar i oförändrade kostnader för den som lånar och högre inkomster för den som lånar ut.
- 41095 Dagens system för att tillgodose betalningssvagas behov av bostad är idag snårigt och ineffektivt. För att tillgodose deras behov och möjligheter på marknaden så krävs det reformer. Det har tidigare möts med bidrag och subventioner för att ge dem en plats att bo. Ett konstant problem med den lösningen är att precis som ränteavdraget så ger det negativa effekter där marknadens priser anpassas för att konsumera den boendes hela betalningsförmåga. En effektivare subvention hade varit att möjliggöra slopande av byggnormer som inte rör säkerhet eller energieffektivitet.
- 41100 Jag/vi yrkar därför:
Att Hyresmarknaden omregleras över tid så att hyressättningen kan ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.
Att För alla nybyggnationer så ska hyressättningen ske individuellt och spegla tillgång och efterfrågan.
- 41105 Att Hyresmarknaden omregleras så att villkoren mellan parterna förhandlas individuellt och speglar tillgång och efterfrågan.
Att Ränteavdragen för bostadslån fasas ut på ett för marknaden kostnadsneutralt sätt.
Att All formell makt tas från Hyresgästföreningen och ges till marknadens parter på en frivillig och marknadsmässig basis.
- 41110 Att Vissa typer av bostäder såsom student- och äldreboenden ska ges undantag från samtliga byggnormer som ej rör säkerhet och energieffektivisering.

41115 Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar på motionen:

41120 Bostadspolitikerna är i behov av krafttag och nytänk. Vi måste noggrant fundera över vilken typ av bostadsmarknad vi vill ha på sikt i Sverige, för de reformer vi nu genomför är de som kommer påverka bostadsmarknadens funktionssätt under kommande år och decennier.

Samtidigt är det viktigt att vi ser till att göra det som är politiskt och praktiskt möjligt i den ordning som är möjligt. Motionärerna i motion 6 och 61 tar upp flera sätt att öka dynamiken på bostadsmarknaden och på andra sätt stimulera till ökat byggande.

41125 Många av förslagen är i linje med de ståndpunkter som Centerpartiet redan står för inom bostadspolitikerna (förra partistämman tog till exempel beslut om att vara flexibel med byggnormer för korttidsboenden som studentboenden), men tål att förstärkas. Några särskilda punkter där distriktsstyrelsen inte väljer att föreslå bifall kommenteras här.

41130 Det är uppenbart att det behövs en övergripande reform av skattesystemet och särskilt de skatter relaterade till bostäder och fastigheter. Det bör finnas flexibilitet i exakt hur dessa utformas i förhållande till varandra och andra skatter, varför vi inte vill binda oss vid t ex ett fullständigt avskaffande av reavinstskatten eller hur ränteavdragen skall fasas ut.

Sedan 2012 (höjt 2014) har svenska bankerna minimikrav på hur mycket kapital (buffert) de måste hålla för varje bolånekrona, vilket betyder att de alltså i viss utsträckning "tar ansvar".

41135 Detta skulle såklart kunna höjas ytterligare för att motverka det eventuellt högre risktagande som kan uppstå om krav på amortering och kontantinsats tas bort, men borde ha relativt begränsad effekt på total räntekostnad och därmed också hushållens belåning. Vad gäller att- sats 10 finns denna formulering redan med i det bostadspolitiska program som antogs vid partistämman 2015 och torde vara ett mer avvägt sätt att hjälpa ekonomiskt svaga grupper att komma in på bostadsmarknaden än att avskaffa både kontantinsats och amorteringskrav.

41140 Stockholmsförhandlingen och Sverigeförhandlingen har många fördelar i hur de kan skapa morötter för lokala företrädare och andra intressen att t ex binda sig vid mål för byggande. Även på lokal nivå borde det finnas många fördelar med att nybyggnation av bostäder sker i närhet till ny eller befintlig infrastruktur. Samtidigt borde det finnas stora frihetsgrader för entreprenörer och investerare att 41145 lokalisera intressanta och potentiellt lönsamma ny områden och projekt. Motionären menar nog inte heller att begränsa denna frihet, men att-satsen skulle kunna tolkas som att man vill avgränsa bostadsbyggande till vissa områden eller satsningar.

Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman

Att bifalla att-sats 1, 3

41150 Att avslå att-sats 2

Att anse att-sats 4-6 besvarad

12.27 Kvittningshyra

41155 *Jonas Petersson, Unn Harsem, Uppsala*

Bostadsmarknaden i Sverige är ett komplext lapptäcke av regler, skatter och subventioner som i sin begynnelse säker hade goda intentioner men som idag fungerar dåligt.

41160 Under Centerpartiets kransortsturné i Uppsala träffade vi äldre personer som uttryckte att de gärna skulle vilja flytta till seniorboende på bygden. Det fanns dock framför allt två faktorer som gjorde att de inte flyttade och den främsta var att det helt enkelt inte fanns något seniorboende på bygden. Detta är något som Centerpartiet vill åtgärda och har påpekat i remissvar till Översiktsplanen.

41165 Den andra orsaken till att äldre blir kvar i opraktiska, stora boenden är att det är billigt. Man äger bostaden och har inga lån. En lägenhet eller ett rum på ett seniorboende kan kosta mer än driftkostnaden för ett hus. Det är heller inte säkert att man får tillräckligt betalt vid en försäljning för att kunna köpa en bättre funktionsanpassad bostad. Samtidigt vet vi att det finns många yngre familjer som har svårt att hitta ett bra boende. Så hur skulle man kunna få rotation utan att införa något nytt dyrt system?

41170 Vårt förslag kallar vi kvittningshyra. Idén är att låta en yngre familj betala mellanskillnaden mellan befintlig bostad och seniorboende genom ett standardiserat upplägg. Låt oss ge ett exempel:

41175 En ensamstående äldre person bor i en stor bostad och vill flytta till ett bekvämare seniorboende. Bostaden är inte belånad och driftkostnaden är 3500 kr/mån. Att bo på seniorboende kostar 8000 kr/mån, alltså en ökad kostnad med 4500 kr. Låt oss anta att det finns en familj som vill bo i huset och är villig att betala en hyra på 4500 kr/mån + driftskostnad. Då kan man upprätta ett avtal om kvittningshyra!

41180 Det är naturligtvis redan idag fullt möjligt att hyra ut i andra hand men idén är att göra det mycket enklare genom ett standardkontrakt med villkor och regler för kvittningshyra samt att marknadsföra detta just till äldre. Detta skulle underlätta för både uthyraren och hyresgästen. För administration av kvittningshyran skulle antingen äldrenämnden, Uppsalahem eller kommunens bostadsförmedling kunna bistå och med en fakturaavgift skulle kommunen inte belastas ekonomiskt och antagligen i slutändan tjäna på tjänsten.

41185 Jag/vi yrkar därför:

Att kontraktet för kvittningshyra tillgängliggörs nationellt

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

41190 Yttrande från distriktet:

Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen

Distriktsstyrelsen har förståelse för vad motionärernas vill uppnå med sitt förslag. Med tanke på den bristande rörligheten på bostadsmarknaden så behöver vi lyfta på alla stenar för att skapa möjligheter för alla våra medborgare att ha råd att anpassa sitt boende efter sina behov.

41195

12.28 Buller

Henrik Oretorp, Halland

- 41200 Buller är en källa till problem många gånger när ett samhälle ska utvecklas. Ofta är det för höga krav som gör det mycket svårt att förtäta en stad. Denna motion handlar dock om det motsatta problemet. En "lucka i lagen", som drabbar befintliga bostäder jämte ett växande industriområde. Varje industri får söka tillstånd för sin verksamhet och får krav på bullernivåer enligt vad lagen medger. Detta kontrolleras sedan av en myndighet att det följs. Om många bulleralstrande industrier ligger intill varandra, så blir den samlade bullerkällan från alla industrier kännbar för bostäderna runtomkring och
- 41205 överstiger den ljudnivån som det var meningen att myndighetsbeslutet för varje enskild industri skulle förhindra. Tillståndsmyndigheten kan inte vidta några åtgärder eftersom varje enskilt tillstånd följs. Det innebär att bostadsägarna får vidta åtgärder på sin egen fastighet och själv bekosta detta alternativt tvingas bort och försöka sälja sin fastighet. Det kan inte vara rimligt att en enskild individ kan drabbas så hårt och därför menar jag att detta är "en lucka i lagen" som riksdagen måste finna en lösning på.

41210

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för en förändrad lagstiftning i enlighet med ovannämnda resonemang för att tillvarata den enskilde fastighetsägarens rättigheter

- 41215 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motion ang. Buller

- 41220 Det borde vara Centerpartiets grundläggande inställning att människan ska kunna göra fria val, också när det gäller var man väljer att bosätta sig. Sedan det valet är gjort får det inte ske att den verksamhetsutövare som ger upphov till störningar ska behöva anpassa sig, såvida det inte handlar om att avsevärt utöka, eller förändra verksamheten. Boendemiljöer ska vara hälsosamma att vistas i, samtidigt får inte attraktiv mark uteslutas från möjligheten att användas för bostadsändamål, speciellt inte i de fall då områden för verksamheter stegvis görs om för bostadsändamål, i syfte att förtäta. Det
- 41225 är eftersträfvansvärt med en så lika tillämpning och prövning av buller som möjligt vid planering för bostadsändamål.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla motionen

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

41230

12.29 Bullerregler

Anna Lasses, Stockholms län

41235 Att bo i en storstadsregion innebär ofrånkomligt vissa utmaningar. En av dessa är buller. Buller är otrevligt och skadligt för hälsan, men också en stor utmaning när befolkningen växer och fler bostäder behövs byggas. Tekniken i dag är fantastisk och det går i att bygga bort mycket av bullret för att få en relativt tyst inomhusmiljö. Särskilt effektivt blir det när man kan bygga fasader mot bullerstörda vägar med fönster som ej är öppningsbara. Dessvärre finns regler som gör att det är krångligt att bygga bostäder med ej öppningsbara fönster. Hotell och arbetsplatser är lättare.

41240

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för att minska krångel med bullerregler så att det blir lättare att bygga bostadsfasader med ej öppningsbara fönster.

41245

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

Bifall till DS förslag till beslut:

41250

Distriktsstyrelsens förslag till beslut

Att bifalla motionen i sin helhet

Att vidarebefordra den till partistämman

12.30 Förenklat bygglov

41255 *Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten*

Kommuner har möjlighet att tillåta förenklade bygglov för lägenheter upptill 35 kvadrat i befintligt bestånd som inte har 100 procent tillgänglighet d v s till exempel en vinds- våning där det saknas hiss. 35 kvadrat är troligen taget för att lättare få fram små lägenheter för studenter i studentstäder. Det innebär att det förenklade bygglovet inte gynnar landsbygds- och glesbygdskommuner. Motionärerna anser att en gräns på 50 kvadrat är en bättre gräns när det skulle få fram fler lägenheter för t ex ett ungt par vilket vore mer effektivt när många kommuner, även utanför storstäderna, lider av bostadsbrist.

41265 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet arbetar för en höjning av angiven gräns till 50 kvadrat vad gäller förenklat bygglov.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

41270 Yttrande från distriktet:

Som motionärerna skriver så genomfördes en ändring i plan- och bygglagen 1 juli 2014. När man inreder små lägenheter på vinden i en befintlig byggnad, så begränsades bostadsaren till högst 35 kvadratmeter, som kan byggas utan krav på tillgänglighet. Det finns inget krav på tillgänglighet inom lägenheten och heller inget krav på hiss upp till vinden med de små lägenheterna.

41275 Som motionärerna antyder så var regelförändringen anpassad för att möta bostadsbristen i storstäderna. Idag finns det kommuner utanför storstäderna, där behovet av att bygga mindre lägenheter i befintliga bestånd är minst lika stor.

Distriktsstyrelsen anser liksom motionärerna att det just nu inom det beslutade regel- verket, skulle vara möjligt att höja den övre gränsen till 50 kvadratmeter bostadsyta. Det skulle ge ett bra tillskott av lägenheter för framförallt unga som inleder sin bostads- karriär.

41280

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman.

41285 **12.31 Kollektiva bostäder**

Stefan Hanna, Monica Hallgren, Uppsala

41290 Boverket sätter idag orimligt höga minimikrav på bostadsbyggen. I ljuset av våra stora svenska utmaningar att både säkra bostäder, och bostäder som människor som börjar sin bostadskarriär har råd med, är detta en nödvändig förändring. Ungdomar som flyttar hemifrån till sitt första egna boende, studenter, nyanlända och ekonomiskt mycket svaga personer kan ses som de grupper som särskilt kan få stor glädje av liknande ekonomiskt gynnsamma bostäder. Liknande bostäder kan både erbjudas så att man kan köpa andelar eller som hyresobjekt.

41295 Jag/vi yrkar därför:
Att Boverkets minimiregler för bostäder förändras så att det blir möjligt att bygga ett stort antal moderna bostäder som liknar de studentbostäder och ålderdomshem med korridorslösningar som byggdes tidigare.

41300 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
att bifalla motionen

41305 Centerpartiet har i många år drivit på gällande kraftiga lättnader i byggregler. Bostäder ska uppfylla både funktion och passa våra plånböcker. Den akuta bostadsbrist vi ser idag kräver extraordinära insatser för att fler personer ska kunna få tak över huvudet. Vi behöver inte bara bygga mer, vi behöver öka takten. För det krävs att vi lättar på regler och krav och göra handläggningen av ärenden snabbare. Vi måste hitta nya lösningar som snabbt kan tillämpas, bl.a. hur lokaler kan omvandlas till bostäder, hur vi kan göra det enklare att hyra ut sin bostad i andrahand och vilka bygglovsbefriade
41310 åtgärder som kan genomföras.

12.32 Handelsplatser

Gustav Hemming, Johan Krogh,, Stockholms län

- 41315 Externa handelsplatser och hållbar samhällsbyggnad. Initiativet till denna motion har tagits inom ramen för Stockholmsregionens bostadspolitiska arbetsgrupp.
- 41320 Sedan slutet av 80-talet har utbyggnaden av externa handelsplatser utanför befintliga stads- och tätortskärnor varit en stark trend i hela Sverige. Denna utveckling är djupt problematisk då den effektivt dränerar befintliga stads- och tätortsmiljöer på den handel som är kärnan i en komplett, levande och hållbar stad eller tätort. På bara några års sikt tenderar alltfler handels- och servicefunktioner att flytta från gamla stadskärnor och omkringliggande småorter till vad som i princip blir en ny stadskärna, men i oattraktiv, otrygg asfaltsmiljö och utan bostäder och dygnet-runt-liv. I de äldre stadskärnorna och i landsbygdens småorter försvinner ofta nästan all handel och kvar blir ett och annat kafé, restauranger, gym och frisörsalonger. Detta inverkar negativt på trygghet, sociala möten och gör livet svårare och ensammare för personer, inte minst äldre, som saknar tillgång till egen bil och därmed inträdesbiljetten till köpladorna vid motorvägen.
- 41325
- 41330 Samtidigt ökar de externa handelsplatserna kraftigt bilberoende och trafikvolymerna till stora kostnader för miljön men också för privatpersoner och kommunala och statliga väghållare. Ofta saknas helt rimlig planering av de externa köpcentra för att möjliggöra för gång och cykling i området, och till och med mellan olika butiker i området krävs bil för förflyttning.
- 41335 För fastighetsutvecklaren finns stora fördelar med denna typ av etableringar, då plankraven oftast är nästan obefintliga, och kommunerna samtycker, ofta i nästan utpressningsliknande situationer, till förmånliga villkor för markförvärvandet, i hopp om att handelns arbetstillfällen ska koncentreras på den egna sidan kommungränsen. Eftersom externa handelsplatser ingalunda leder till en ökning av det totala antalet arbetstillfällen – snarare tvärtom – handlar det om ett rent nollsummespel där fler invånare får längre till sina arbetsplatser och mindre orter förlorar arbetsplatser.
- 41340
- 41345 Dessvärre förstärks fördelarna för fastighetsutvecklarna och handeln av att etablera sig externt av den stora skillnaden i krav och villkor om man i stället skulle utveckla handel i befintliga städer och samhällen. Här är kraven ofta mycket högre när det gäller utformning, trafik, buller och andra regler. Det föreligger alltså ett systematiskt gynnande av etablering av handel i miljöer som är smidiga för handeln, men som skjuter stora samhällskostnader till skattebetalarna och försvårar hållbara och attraktiva boendemiljöer i både städer och småorter.
- 41350 Överetablering av externa handelsområden innebär ofta också att tidigare handelsplatser går samma öde till mötes som de gamla stadskärnorna. När handeln flyttat vidare återstår en mer eller mindre tom asfaltsöken som en otrygg och oestetisk skamfläck längs motorvägen.
- 41355 I storstäder med stort behov av bostadsbyggande har vissa kommuner, bl a Nacka och Huddinge börjat bygga bostäder i externa köpcentrum och därmed påbörjat en omvandling av asfaltsöknarna till mer kompletta stadsområden. Eftersom externa handelsplatser är ytineffektiva så bör det finnas en stor potential till både 10.000-tals nya bostäder förbättra den långsiktiga hållbarheten i att följa dessa kommuners exempel. Den sammanlagda ytan som upptas av externa handelsplatser i Sverige är minst 4191 hektar. Kan hälften av ytan på sikt omvandlas till stadskvarter skulle åtminstone 200.000 nya lägenheter kunna byggas.
- 41360 Detta är naturligtvis inte lätt eftersom externa handelsplatser ofta ligger i områden nära motorvägar, med låga estetiska kvaliteter och där befintlig bebyggelse inte tillfört några sådana värden. Å andra

sidan innebär det ju lågt motstånd mot att omvandla bebyggelsen och relativt enkla plan- och byggprocesser.

41365 Naturligtvis finns det handelsverksamhet som även i framtiden kommer att vara svår att integrera med komplett stads- och tätortsbebyggelse, och förutsättningarna varierar också i olika delar av landet. En strategi behövs dock för att utjämna den snedvridna konkurrens som idag främjar externa handelsplatser på stadskärnornas och småsamhällenas bekostnad, och för att istället stödja en framtida omvandling till mer kompletta och hållbara miljöer.

41370 En sådan strategi bör ta fasta på att ställa högre krav på platsernas fysiska planering, hållbarhet, mobilitet, flexibilitet och estetik. Bland annat bör ett grundkrav vara att framtida handelsplatser, och helst även befintliga, anpassas till vad som krävs för att nå en hållbar utveckling. Tillgänglighet för gång, cykel och kollektivtrafik bör stärkas på bilens bekostnad. Krav på hemkörningstjänster bör vara en självklarhet både för att säkerställa att personer som saknar tillgång till egen bil får tillgång till de platser där den största handeln idag befinner sig, men också för att minska trängsel och bilresande.

Jag/vi yrkar därför:
41380 att kommuner inför etablering av externa köpcentrum ska göra en analys av möjligheterna att expandera handelsområden integrerat inom eller i direkt anslutning till befintlig tätortsbebyggelse
att kommuner inför etablering av externa handelsplatser ska analysera hur trafiken påverkas, samt hur handeln i befintliga stadsmiljöer samt omkringliggande kommuner påverkas och medge dessa samt regionalt planeringsorgan möjlighet att yttra sig via remis

41385 att externa handelsplatser där förutsättningar finns omvandlas till täta, kompletta stadsmiljöer med bostäder, attraktiva offentliga rum och hållbara mobilitetslösningar.

att detaljplaner och utvecklingsavtal för externa handelsplatser ska ställa krav på att gång, cykel och hållbara mobilitetslösningar ska ges högre prioritet, att hemkörningstjänster ska erbjudas, att gatustrukturen ska medge konvertering av området till a

41390 att Centerpartiets riksdagsgrupp verkar för ändrad lagstiftning i de delar som krävs för att ge kommuner och regioner rätt krav och verktyg för att kunna arbeta enligt ovanstående principer.

att Centerpartidistriktet i Stockholms stad och län ställer sig bakom ovanstående planeringsprinciper.

att motionen vidaresänds till Centerpartiets riksstämman i Malmö.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

41395 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Bifall till distriktsstyrelsens förslag till beslut

41400 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att bifalla motionen

Att vidarebefordra den till partistämman

12.33 Överklagningsmöjligheter

41405 *Anders Olander, Stockholms län*

I Sverige har vi en stor möjlighet att överklaga beslut som fattas av t ex kommunen. Rätten att överklaga är en del av vårt demokratiska system. Samtidigt kan vi konstatera att detta ibland ställer till problem att få fram detaljplaner och att bygglov fördröjs med stora konsekvenser för den enskilde och med en väldigt lång planeringsprocess. De långa planeringsprocesserna är ett av de största hindren för att snabbt få fram nya bostäder.

41415 Det är viktigt att det finns ett överklagandeinstitut men det ger också utrymme till ett missbruk. Även om frågorna är väl beredda och det har varit en process i enlighet med lagstiftningen så finns det personer och sakägare som nyttjar överklagandet till att fördröja ett genomförande. Eftersom det inte finns någon sanktion i systemet så finns det ingen risk för den överklagande att det kan innebära en ekonomisk belastning.

41420 Civilrätten har ett annat system där den förlorande parten oftast får betala den vinnande partens rättegångskostnader. Det är inte lämpligt att överföra detta system rak över utan från ett medborgarperspektiv ska möjligheten till överklagande alltid finnas. Dock bör lagstiftningen ses över så att ett uppenbart missbruk av rätten ska ge konsekvenser. Hur denna modell ska se ut får bli underlag för fortsatta överväganden.

41425 En möjlig väg skulle vara att man som nu har rätt att överklaga beslut i kommunen till högre instans. Många gånger är det Länsstyrelsen som är nästa instans. Har överklagandet till länsstyrelsen inte vunnit gehör och man fortsätter att överklaga även länsstyrelsens beslut till Mark-och Miljödomstolen ska det finnas en risk att blir ersättningskyldig om man inte får gehör i denna instans. Får man rätt utgår ingen avgift. För att förenkla och inte binda ersättningsgraden till arten på ärenden kan en schablonersättning kunna införas. Ett exempel: Är man missnöjd med kommuns bygglovstillstånd ska man kunna överklaga om man ingår i den krets som kan överklaga. Överklagandet går vidare till länsstyrelsen. Om länsstyrelsen fattar samma beslut som kommunen och inte bifaller överklagandet så inträder en annan situation vid ett fortsatt överklagande till Mark- och miljödomstolen.

41430 Vinner den överklagande eller MMD beviljar överprövning till MÖD utgår ingen ersättning. Förlorar den överklagande även i överprövningen av länsstyrelsens beslut utgår en schablonersättning på en viss nivå. Lämpligt kan vara att den knyts till basbelopp. Det skulle förhindra okynnesöverklaganden och minska handläggningstiden i många ärenden.

Jag/vi yrkar därför:

41440 att mitt förslag är att distriktsstämman med bifall överlämnar motionen till riksstämman.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

41445 Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Bifall till distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

41450 Att motionen sänds till partistyrelsen och riksdagsgruppen som ett viktigt inspel i det fortsatta arbetet med regelförändringar för att komma till rätta med de hinder som försvårar byggande av bostäder men utan att de demokratiska delarna utgår.

Att vidarebefordra den till partistämman

12.34 Prejudikatstyrd överklagandeprocess

41455 Erik Sihlberg, Stockholms Stad

Idag består planprocesser av långa ledtider där stor vikt fästes vid möjlighet för tredje part att överklaga, främst inom ramen för PBL (Plan- och bygglag 2010:900) samt Förvaltningslagen. Detta är inte bara ett brott mot äganderätten, men leder även till stora förseningar vars effekter gör sig gällande både beträffande bostäder och infrastruktur (t.ex. Slussen).

41460

Jag ser en annan väg framåt. Genom att bättre filtrera de tredjepartssynpunkter som inkommer – det vill säga de som inte inkommer från den sökande respektive granskande parten – utifrån vad som tidigare avgjorts i MMÖD (Mark- och Miljööverdomstolen) så skulle långt fler överklaganden ogillas innan de ens togs med i processen. Att döma av utslag i MMÖD jämfört med lägre instansers avgöranden och endera länsstyrelsebeslut så skulle rätt beslut snabbare komma på plats och mer bli byggt. Varje gång en byggprocess försenas så kostar det pengar, och längre ledtider är även detsamma som längre investeringshorisont för avkastning vilket förstärker styr om kapital till alternativa investeringar.

41465

41470

Jag/vi yrkar därför:

- Att Distriktet Stockholms Stad och Centerpartiet tar till sin uppgift att undersöka om en mer prejudikatsorienterad plan- och bygglovsprocess kan vara en väg framåt.

41475

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

Motionären föreslår att begränsa antalet sakägare som har rätt att överklaga detaljplaner och bygglov.

41480

Motionären föreslår också att införa en mer prejudikatstyrd process. Syftet är att snabba på byggprocesserna och få spara pengar.

41485

Distriktsstyrelsen instämmer i att det är frustrerande att se hur vissa byggprojekt försenas och fördröjas på grund av överklaganden och långdragna rättsprocesser. Samtidigt är det viktigt att möjligheten att överklaga finns kvar, det är en viktig del av en rättssäker process och även för äganderätten då byggprojekt kan påverka befintliga byggnader och områden. Men det är inte rimligt att vem som helst kan förhålla ett projekt hur länge som helst. Centerpartiet har tidigare föreslagit att det bör utredas hur man kan begränsa vilka som kan anses vara sakägare. Att lägre instanser tar till sig prejudikat och dömer utifrån dessa är också en god idé men som i första hand bör överlämnas till domstolsväsendet att avgöra.

41490

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

att anse motionen besvarad

att överlämna motionen till den regionala arbetsgruppen för bostadsfrågor

att vidarelämna motionen till Centerpartiets riksstämman

41495

Beslut:

Att anse motionen besvarad.

Att överlämna motionen till den regionala arbetsgruppen för bostadsfrågor.

Att sända motionen till partistämman

41500

12.35 Förenkla byggreglerna

Dan Westerberg och Joakim Storck, Dalarna

41505 Sverige blev nyligen tio miljoner invånare. Med ökad befolkning behövs ett ökat byggande. De senaste åren har gjorts en del för att åstadkomma detta, bl.a. har bygglovsprocessen snabbats upp. Men detta är dock inte tillräckligt, det är själva reglernas innehåll som också försvårar.

41510 Några regler som är till hinder för ett flexibelt byggande är de som handlar om att ge bygglov som i något avseende avviker från gällande detaljplan (DP). Exempel på detta är att ytterligare våningsplan, även om huset inte blir särskilt mycket högre, inte godkänns. Även storleken på huset får inte ändras annat än marginellt jämfört med DP.

41515 Huvudregeln är att det ska vara en mindre avvikelse och att bygglov ska stämma med detaljplanens syfte. Det finns i många kommuner äldre detaljplaner som fungerar som bromsklossar vad gäller byggandet. Ofta reglerar dessa planer i detalj hur byggandet får se ut. Naturligtvis kan man ändra detaljplaner men det är ett komplicerat förfarande och det tar ofta närmare ett år att få en förändring.

41520 Regelverket som är centralt för byggandet är förutom Plan- och bygglagen även Boverkets byggregler – föreskrifter och allmänna råd, BBR. BBR innehåller 187 sidor text varav föreskrifterna är tvingande, men huvuddelen är allmänna råd som således inte är tvingande. Men de ses ofta på samma sätt som de tvingande föreskrifterna av våra tjänstemän i kommun och stat. De allmänna råden kanske inte alltid passar den enskilde som istället har andra förnuftiga lösningar. Tolkningen av de allmänna råden kan således ibland komma att strida mot sunt förnuft.

41525 Jag/vi yrkar därför:

Att en förändring görs av PBL:s regler om vad som ska anses utgöra mindre avvikelse från detaljplan i syfte att få en mer flexibel bygglovshantering.

Att det bör i PBL komma till tydligare uttryck att de allmänna råden i BBR är just råd och inget annat och att andra lösningar får väljas i det enskilda fallet om de framstår som lämpligare.

41530 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

41535 Enklare byggregler och mer flexibilitet för att kunna öka bostadsbyggandet frågor som Centerpartiet driver sedan lång tid tillbaka.

Viktigt att minska byråkratin och göra det möjligt att skapa såväl bostäder som företag både i staden och på landsbygden.

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE

41540 att bifalla motionen

12.36 Social bostadspolitik

Ingvar Åhman-Eklund, Stockholms län

- 41545 - Har DU tänkt på att dagens svenska bostadspolitik har lett till ett nytt segregerat samhälle? Det gamla Fattigsverige från 1900 talets början har bytts ut mot ett ofta helt nybyggt segregerat samhälle med över 55 st. så kallade "Utanförskapsområden". Så kan det inte få fortsätta.
- Nu måste vi få en ny social bostadspolitik!
- 41550 En majoritet av svenska folket, cirka 70 %, bor i bostäder som de äger på olika sätt, genom äganderätt eller bostadsrätt. Välbeställda medborgare bor mestadels i bostäder som de äger.
- Medan hyreslägenheterna oftare bebos av medborgare med lägre inkomster.
- 41555 Ett problem med dagens bostadspolitik är att medborgare med svag ekonomi har svårt att köpa en egen bostad på grund av de höga anskaffningskostnaderna. Detta är en starkt bidragande faktor till att våra samhällen segregeras och har i ett växande antal orter lett till uppkomsten av s.k. utanförskapsområden. Idag finns det över 50 områden i Sverige som betecknas som
- 41560 utanförskapsområden.
- Hur ska vi då kunna vända denna utveckling? Det finns två huvudlinjer att följa. Den ena är att minska segregationen genom att jämna ut bostadsområdena socialt vilket bland annat kräver att utanförskapsområdena utvecklas bort genom sociala och ekonomiska åtgärder.
- 41565 Den andra är att göra det möjligt för fler medborgare att efterfråga flera olika bostäder än idag genom att förbättra deras ekonomiska kapacitet. Ett sätt är att införa ett nytt bostadsparande, nya lånemöjligheter och bättre finansieringslösningar.
- 41570 Utveckla bort utanförskapsområdena
Ska vi kunna få bort utanförskapsområdena krävs det ett antal åtgärder av skiftande slag.
- En mycket viktig sådan är att få in en mer socialt och ekonomiskt stabil befolkning i dessa områden. Hushåll med små ekonomiska resurser och/eller problem måste minska procentuellt och fler socialt stabila personer måste flytta in,
- 41575 Ett sätt att uppnå detta är att under en tämligen lång övergångstid inte anvisa några bostadssökande med problem till dess att befolkningen blivit lika stabil i dessa områden som i det övriga samhället. Detta är en mycket tuff åtgärd som kommer att försvåra för socialtjänsten och andra att finna lägenheter åt dessa personer. Men det kostar ju å andra sidan samhället mycket socialt och ekonomiskt att ha kvar områden som leder till ökad brottslighet och förvärrat missbruk.
- 41580 Man bör även stimulera och stötta stabila grupper i utanförskapsområden att bilda nya bostadsrättsföreningar. Det finns exempel på sådana grupper som växt fram genom boendes egna initiativ, bland annat på Malmvägen i Sollentuna, ett av Sveriges utanförskapsområden. Det kommer självklart att krävas en del andra insatser. En rejäl upprustning av miljön både kring och i husen liksom sociala och rättsvårdande insatser.
- 41590 Framförallt måste åtgärderna kombineras med ett omfattande och kommunövergripande integrationsarbete för att utjämna villkoren för kommunernas invånare. Men detta måste skötas mycket kreativt så att vi slipper göra ännu ett socialt misstag och likrikta folks liv. Social och

ekonomisk segregation måste utvecklas bort, men en kommuns olika stadsdelar ska kunna upplevas som kulturellt och arkitektoniskt unika miljöer positiva på många olika sätt.

41595 Nyproducerade hyresrätter dagens klart dyraste boendeform

Ett viktigt skäl till att det verkligen behövs en helt ny social boendepolitik är hyresrättens förvandling under de senaste decennierna.

41600 Förr var hyresrätten en tämligen billig hyresform där medborgare med svag ekonomi kunde flytta in. Det behövs ingen insats för att kunna skaffa en hyresrätt. Denna förmån är kvar. Men ekonomiskt har hyresrätten förvandlats.

41605 I dag är en nyproducerad hyresrätt det dyraste boendet i samhället och för folk med svag ekonomi på sikt en fattigdomsfälla. Anledningen till detta är att finansieringen av hyresrätter i Sverige förändrats radikalt. Förr subventionerades såväl topplån som bottenlån. När ägaren av fastigheten knappast alls behövde sätta in något eget kapital blev risken noll och kalkylräntan låg. När fastighetsägaren idag måste tillföra eget kapital på en i övrigt marknadsprissatt kapitalmarknad måste risken prissättas och då blir kalkylräntan hög.

41610 Det här gör att en exakt likadan bostad blir 30 -50 procent dyrare som hyresrätt än som ägd bostad. En skillnad som dessutom ökar över tiden.

41615 Därmed är hyresrätten inte längre samma goda lösning för folk med svag ekonomi som förr. Dessutom kommer alla äldre hyresrätter att förr eller senare behöva renoveras, kanske med stambyten, vilket gör även dessa lägenheter dyra och på sikt oöverkomliga för allt fler boende.

41620 Hyresrätten har flera fördelar som gör den attraktiv, bland annat en hög servicenivå framförallt för unga och äldre som av olika skäl inte vill binda sig för skötsel och underhållsarbete. En ytterligare fördel, som dock bara gäller äldre hyresrätter, framförallt i våra storstäder, är att hyresnivån genom tillämpningen av bruksvärdessystemet till och med kan understiga marknadspriset. En nackdel med detta är dock ofta långa kötider och att ungdomar kan tvingas att köpa hyreskontrakt för att komma åt en billig bostad.

41625 Inför ett bosparande liknande det norska även här i Sverige!
När hyresrätten är överspelad som ekonomiskt överkomlig boendemöjlighet behövs det en ny progressiv möjlighet för folk med låga inkomster och för ungdomar att kunna etablera sig på bostadsmarknaden.

41630 Ett införande i Sverige av ett bosparande liknande det som finns i Norge är en intressant möjlighet att ersätta billiga hyresrätter med ett socialt bosparande för ungdomar och andra.

41635 Det norska systemet med bostadslån är uppbyggt så att ungdomar som bosparar får ett Startlån. De som inte har tillräckligt god ekonomi har möjlighet att vända sig till något som heter Husbanken för att komma igång.

Det subventionerade bosparandet i Norge gör att cirka 80 % av Norges ungdomar möter bostadsmarknaden med ett gemensamt sparande på 40 miljarder norska kronor.

41640 En klar majoritet av alla ungdomar med beskattningsbar inkomst deltar i det norska BSU –boligspare för ungdom. Husbanken är den norska statens centrala organ för att trygga en god bostadspolitik. Den förser bostadsmarknaden med goda bostäder till grupper som är i behov av ekonomiskt stöd. De unga

- 41645 förstagångssökande får STARTLÅN av staten genom Husbanken. Lånen förvaltas av kommunerna som själva fastställer lånens storlek. Lånen är behovsprövade och ges till dem med begränsade ekonomiska resurser. Eventuella förluster delas av kommun och stat.
- 41650 Inför man inte ett bosparande eller någon annan åtgärd så tvingas samhället istället införa någon form av ny subventionering av hyresrätten. Nu har nyproducerade hyresrätter blivit så dyra att det är orealistiskt att behålla dagens regler på bostadsmarknaden. Något nytt måste hur som helst införas för att få en rättvis och god bostadsmarknad.
- 41655 Ett socialt progressivt bosparande vore värdefullt eftersom vi människor vanligen visar mer omsorg om sådant som vi har kontroll över och verkligen kan påverka. En bostadsrätt eller ägd bostad ger den boende mycket mer inflytande över sitt boende än dagens hyresrätt.
- 41660 Bostadsrätten kom till för att förbilliga boendet för folk med låga inkomster
Idag i Sverige ser man inom delar av socialdemokratin och vänstern bostadsrätter som en borgerlig boendeform förknippad med moderater och rika människor, eftersom den bostadssökande måste betala en oftast hög insats för att kunna komma över den.
- 41665 Men så har det inte alltid varit. Bostadsrätten kom en gång till för att ge arbetarklassen en möjlighet att spara ihop till en egen bostad. Folk med låga inkomster skulle med hjälp av bostadsrätten kunna få ett tryggt och billigt boende.
- 41670 När bostadsrätten på 1920-talet tack vare HSB, Hyresgästernas Sparkasse- och Bostadsförening, fick fäste i Sverige fanns det en enorm bostadsbrist och en mycket låg bostadsstandard. Så hur man ser på bostadsrätten har förändrat sig enormt genom åren.
- 41675 Genom åren blev bostadsrätten en boendeform för medelklassen och för vissa radhus-områden. Men nu slår pendeln tillbaka igen när nyproducerade hyresrätter blivit upp till 50 % dyrare än helt likvärdiga bostadsrätter.
- 41680 Bostadsrätten en möjlig lösning på den etniska boendesegregationen.
Idag, när snart var tredje person i arbetsför ålder har utländsk bakgrund, kan bostadsrätten bli ett effektivt verktyg för att motverka segregationen och få bort utanförskapsområdena.
- 41685 De nya svenskarna är missgynnade på arbetsmarknaden. De känner av naturliga skäl inte till den svenska marknaden och kulturen lika bra som vi svenskar. De har lägre inkomster är folket i övrigt, är överrepresenterade på hyresmarknaden och har därigenom som ett boendets B-lag blivit hänvisade till storstädernas miljonprogramsområden vilket resulterat i dessa svårt segregerade utanförskapsområden som har växt till ett stort socialt och ekonomiskt samhällsproblem.
Undersökningar visar dock att preferensen för olika boendeformer inte alls är etnisk utan att svenskar, iranier och chilener är tämligen lika om de får möjlighet att välja hur de ville bo.
Kunde man få igång ett aktivt bosparande i dessa grupper skulle samhället kunna minska den etniska boendesegregation som invandringen blivit en del av.
- 41690 Satsa på ett nytt bosparande och integrerade och stabila bostadsområden
Denna motion har till stor del kommit till genom läsning av det norska bostadsutvecklings-företaget Veidekkes skrift: SÅ LÖSER VI BOSTADSKRISEN som förespråkar bosparande.
Den delen av min motion utgår ifrån Veidekkes förslag till bosparande men motionen tar även upp ett annat mycket angeläget samhällsproblem nämligen de s.k. utanförskaps-områden som vi måste få bort och det på ett så konstruktivt sätt som möjligt. Dessa områden är ofta hårt segregerade med stora

sociala problem och hög kriminalitet. Det vore cyniskt att inte ta krafttag för att få bort dem. Många boende far ju mycket illa av att tvingas bo i dessa områden.

41695

Lyckas vi införa ett nytt system med bosparande enligt norsk modell samtidigt som vi får bort våra utanförskapsområden på ett för de där boende respektfullt sätt så skulle Centerpartiet bidra till införandet av en ny social boendepolitik. En nyordning som skulle göra många människors liv mycket bättre samtidigt som det skulle få bort belastande sociala kostnader som samhället har endast för att lappa och laga en dålig boendepolitik.

41700

Jag/vi yrkar därför:

att verka för att en ny social bostadspolitik införs med ett bostadssparande som gör det möjligt för fler att skaffa sig en bostadsrätt eller ett eget hem ,

41705

att verka för att utveckla bort Sveriges Utanförskapsområden så att även dessa områden får en socialt och etniskt blandad befolkning i likhet det övriga samhället, bland annat genom blandade upplåtelseformer.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

41710

Inget yttrande insänt från distriktet

12.37 Kostnadsfri överklaganderätt

Gunnar Selstam / Mikael Andersson, Fyrbodal

41715

Centerpartiet vill utveckla hela landet. Idag kan i princip vem som helst i stort sett utan skälig grund överklaga, förhala och fördyra alla planer och byggprocesser. Det är viktigt att plan och byggprocesser sker rättssäkert samt att alla har en möjlighet att granska och ifrågasätta.

41720

Att överklaga ett första beslut i en första instans bör alltid kunna ske gratis eller till tex en avgift om några hundralappar. För att få överklaga ytterligare bör en del av kostnaden, förslagsvis några tusenlappar samt kanske 1-10% av den fortsatta processkostnaden åläggas tjäranden/överklagande parten.

41725

Både i England och i Tyskland används såvitt jag kan förstå en snabbare process där rättssäkerheten uppehålls men man agerar snabbare och effektivare samt fördelar kostnader så att överklagande part bidrar i någon del, därmed överväger överklagande part mer och antalet överklaganden sjunker.

Jag/vi yrkar därför:

41730

Att Centerpartiet tar fram ett förslag som innebär ingen kostnad för överklagande i steg ett, låg kostnad i steg två och högre kostnad för vidare överklaganden .

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

41735

Inget yttrande insänt från distriktet

12.38 Enhetlig syn på risker

Niels Paarup-Petersen,, Skåne

- 41740 Länsstyrelsens eviga överklaganden av tillstånd är idag ett hinder för Sveriges utveckling. Gång på gång hindras utveckling av lokala näringslivet, boende och även forskning av landets länsstyrelser som på grund av ogenomskådliga och kraftigt varierande riskanalyser sätter stopp för tillstånd till att bygga nytt eller förändra ett existerande bygge.
- 41745 I Skåne har Länsstyrelsen till exempel överklagat byggandet av Science Village i Lund som är ett avgörande element i utvecklingen av European Spallation Source (ESS) - Sveriges största forskningssatsning någonsin och världens bästa neutronspridningsanläggning. Trots att det inte finns någon myndighet som påpekat risker som föranleder ett stopp för byggandet. Att Länsstyrelsen överklagar är inte ovanligt, men oftast får man inte rätt i högre instanser. Under tiden har dock all
- 41750 utveckling stannat av.
- Industrier med hundratal eller tusentals jobb tvingas ut i processer med eviga överklaganden som kan ta mer än fem år, varefter nya krav kommer till. Det gör att internationellt ägda bolag går utanför Sverige för investeringar som kunde ha landat här - och som hade haft positiva effekter för både jobb
- 41755 och miljö. Det är för många internationella bolag inte alls aktuellt att investera i Sverige på grund av den stora oförutsägbarheten och de långa ledtiderna. Innan beslut om tillstånd tas i Sverige är fabriken klar i andra länder. Även kommuner över hela Sverige känner till exempel med Länsstyrelsen som hindrar utveckling baserat på en skarp tolkning av dagens regler.
- 41760 Det måste ändras.
- Ofta kan orsaken till problemen härledas till att direktiven från Naturvårdsverkets inte är tydliga nog och därför leder till osäkerhet hos handläggarna som väljer den hårdast möjliga tolkningen. Måste man uppfylla allt blir det nej till allt. Om Naturvårdsverket varit tydligare hur olika intressen skall vägas
- 41765 hade det varit bra, liksom om det funnits en samsyn på alla nivåer om hur risk ska värderas. I Holland är riskfrågorna samlade hos en statlig myndighet. I Sverige har myndigheterna låg eller ibland olika uppfattningar kring metodikfrågor kring risk vilket leder till orimliga resultatet. ESS kan ses som exempel på detta men liknande exempel finns över hela landet.
- 41770 Utan en sammanhängande riskanalys med helhetsperspektiv riskerar Länsstyrelsen att bli spiken i kistan för svensk industri och för utvecklingen i många mindre kommuner.
- För att åter sätta fart på Sveriges och inte låta eviga överklaganden stoppa all utveckling behövs en nationell riskutredning med syfte att ta fram en gemensam syn på metodik för att beräkna risknivåer och platsspecifika riskvärden. Utredningen bör också utreda om det är relevant att skapa en särskild
- 41775 riskmyndighet. Resultatet av en enhetlig bild på risker skulle kunna bli kortare handläggningstider och möjliggörande av förtätning och utveckling inom både industri, städer och forskning. Det är stora samhällsvinster som vi inte bör tacka nej till.
- Jag/vi yrkar därför:
- 41780 Att Centerpartiet ska verka för en nationell riskutredning kring hur riskanalyser vid utveckling och byggande kan utföras på annat och bättre sätt än idag.
- Att Centerpartiet verkar för att det utreds om en särskild myndighet med ansvar för riskvärdering bör skapas.
- Att Centerpartiet verkar för tydligare direktiv från Naturvårdsverket som underlättar för handläggare
- 41785 på Länsstyrelser att tolka direktiven.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

41790

Kommitté 13 - Infrastruktur, transporter och bränsle

13.1 Sverigeförhandlingen

Michaela Haga, Fredrik Lindstål, Markus Berensson, Erik Sarfors, Banar Sabet, Johan Järvung, Stockholms län

- 41795 År 2013 tillsattes Stockholmsförhandlingen med uppdrag att processa fram förslag och förhandling om infrastrukturen i Stockholms län. Det omfattade både spårutbyggnad och ökad bostadsbyggande med hög samhällsekonomisk nytta. Detta skulle finansieras genom bland annat medfinansiering och trängselskatter. När Sverigeförhandlingen tillsattes, så inkluderades Stockholmsförhandlingen i det arbetet. Sverigeförhandlingen har fått uppdraget att mellan år 2014 till 2017 förhandla om finansiering av höghastighetsjärnväg mellan Stockholm och Göteborg och Malmö samt om åtgärder för att förbättra tillgänglighet och kapacitet i transportsystemet och leder till ett ökat bostadsbyggande i storstadsregionerna.
- 41800
- 41805 När uppdraget nu går ut 2017 kan vi konstatera att det finns fortfarande mer att göra för att förstärka transportsystem och infrastrukturen i Stockholmsregionen och även nationellt. Att det finns en samordning i dessa frågor är viktigt och har visat sig vara effektivt.
- 41810 Vid sidan av bostadsuppdraget och kapacitetsförstärkning bör Sverigeförhandlingen även arbeta med ett tydligare hållbarhetsuppdrag, som till exempel:
- Knyta ihop regionala kärnor i en region
 - Bidra till ett mer hållbart resande och minska klimatutsläppen
 - Minska biltrafikandelen
- 41815 Regeringen bör därför ge Sverigeförhandlingen förnyat uppdrag att fortsätta arbetet för att nå en sammanhängande infrastruktur
- Jag/vi yrkar därför:
- 41820 att Centerpartiet verkar för att regeringen ger förnyat uppdrag till Sverigeförhandlingen för att förbättra transportsystem, infrastruktur och främja bostadsbyggande i Storstadsregionerna och nationellt
- att Centerpartiet verkar för att ge ett tydligare hållbarhetsuppdrag inom ramen för Sverigeförhandlingens arbete, dvs. knyta ihop regionala kärnor i en region, bidra till ett mer hållbart resande och minska klimatutsläppen samt minska biltrafikandelen
- 41825 att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 41830 Yttrande från distriktet:
- Stämmans beslut:
- Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
- Att bifalla motionen och sända beslutet till partistämman

13.2 Östlig vägförbindelse

41835 *Markus Berensson, Stockholms Stad*

Stockholmsregionens befolkning har vuxit rekordartat under de senaste åren, men trots det bedöms biltrafiken ha varit oförändrad. Parallellt med denna utveckling satsar Stockholmsregionen stort på att bygga ut kollektivtrafiken samtidigt som körkortsinnhavet och bilägandet i länet minskar.

41840 Övergripande strategier som Regional utvecklingsplan för Stockholms län (RUF) och Stockholms stads översiktsplan förespråkar även en utveckling mot en mindre bildominerad stadsmiljö med fokus på gång-, cykel- och kollektivtrafik. Trots detta förespråkar emellertid många aktörer att ett nytt stort vägbygge i form av Östlig förbindelse ska genomföras i regionens ostsektor.

41845 Östlig förbindelse bedöms kosta 17 miljarder kronor och framhålls som lösningen på dagens trafikproblem i ostsektorn. Utredningar i projektet pekar dock på att Östlig förbindelse inte kommer att lösa dagens trafikproblem utan snarare generera mer trafik framöver. Att nya vägar genererar mer trafik har varit känt inom trafikplaneringen i årtionden och sammanfattas i begreppet ”inducerad efterfrågan”. Detta innebär att en ökad vägkapacitet på en sträcka initialt leder till snabbare resor,
41850 vilket resulterar i att fler vill åka sträckan och vips så har man trafikstockning igen (se bild nedan).

Trafikverket anser emellertid inte att det är ett problem att Östlig förbindelse leder till mer trafik, tvärtom är det en förutsättning för att myndigheten ska kunna visa på en positiv samhällsekonomisk nytta i sina projektkalkyler:

41855 ”Det är tydligt att trafiktillväxten är direkt avgörande för den samhällsekonomiska nyttan av förändringen. I scenariot med hög trafiktillväxt är den samhällsekonomiska nyttan tre gånger så stor som i alternativet med låg trafiktillväxt.” [1]

Trafikverket medger även att:

41860 ”En ökad användning av styrmedel för att begränsa bilresandet kan medföra att trafikutvecklingen blir mer lik den i alternativet med låg än hög trafikutveckling, vilket då ger minskad samhällsekonomisk nytta.”[2]

För att få fram en bra kalkyl har Trafikverkets modell, förutom att räkna med en nödvändig trafikökning, inte heller tagit med variabler såsom investeringskostnad, drift- och underhållskostnad eller miljöeffekter, variabler som är helt nödvändiga för att bedöma den totala nyttan men som har en
41865 tendens att påverka den negativt.[3] Trots miljardinvesteringar är det därmed osannolikt, för att inte säga omöjligt, att Östlig förbindelse underlättar trafiksituationen i ostsektorn på sikt samtidigt som den kommer att tränga undan investeringsmedel från kollektivtrafiksatsningar och resultera i negativa miljöeffekter till följd av en ökad biltrafik.

41870 Det är även osäkert huruvida Östlig förbindelse skulle underlätta trafiksituationen i Stockholmsregionen i allmänhet, och i ostsektorn i synnerhet, på kort sikt när den står klar. Enligt Trafikverket kan Östlig förbindelse leda till minskad genomfartstrafik i innerstaden, på Essingeleden och Förbifarten samt västra Södra länken men samtidigt förvärra trafiksituationen på Norra Länken, Värmdöleden, östra delarna av Södra länken och Roslagsvägen[4] samt även generera ökad trafik på
41875 Valhallavägen, ett antal mindre gator på Östermalm och i City samt på östra Ringvägen.[5]

För Stockholms stad del innebär Östlig förbindelse mer trafik på många platser, att en större trafikapparat anläggs vid Gärdet samt att ett stort bostadsprojekt på västra Valhallavägen går om intet.[6] Omkring 700 bostäder i ett centralt och kollektivtrafikhärläge har redan fått pausas till och
41880 med 2023 på grund av dagens höga trafiknivåer på Valhallavägen. Med en Östlig förbindelse på plats, och de ökade trafiknivåer det medför, kommer detta centralt belägna och kollektivtrafikhärläget bostadsområde med största säkerhet aldrig att bli av.

För att klara investeringen på 17 miljarder kronor, i en situation där det finns en mängd konkurrerande kollektivtrafiksatsningar i behov av investeringar, förespråkar Sverigeförhandlingen att Östlig

41885 förbindelse betalas med hjälp av vägavgifter. Detta kan se finansiell ansvarstagande ut på pappret, men medför ett antal negativa konsekvenser jämfört med trängselskatter. För att citera Trafikverket självt: ”en vägavgift, särskilt om den ska leda till väsentliga finansiella tillskott, kan leda till en försämring av hur effektivt trafiken utnyttjar vägsystemets tillgängliga kapacitet. Vägavgiften kan alltså få tydliga negativa effekter på trängselsituationen och öka miljöpåverkan i känsliga områden vilket till och med
41890 kan leda till ett ökat behov av framtida investering i väginfrastruktur.”[7]

I och med att en vägavgifts syfte inte är att styra trafiken utan att maximera intäkterna kan den alltså resultera i mer trafik och förvärrade miljöeffekter. Därmed kommer det att krävas fler stora vägar i
41895 framtiden för att ta hand om den trafikökning som dagens nya väg gav upphov till. Trafikverket vill med andra ord att vi ska investera 17 miljarder kronor för att skapa problem som vi behöver betala mer för att motverka i framtiden.

För att motverka en förgäves-investering som inte lever upp till sina förmenta mål att underlätta trafiksituationen i ostsektorn ska Östlig förbindelse inte byggas. Investeringar ska istället gå till en
41900 ökad kollektivtrafikutbyggnad, vilket i sin tur stimulerar en tät, grön och kollektivtrafikhärlig bebyggelse i både ostsektorn likväl som i Stockholms stad. På kort sikt ska Värmdö, Nacka, Stockholms stad, Stockholms läns landsting samt Trafikverket sjösätta ett formellt samarbete i syfte att underlätta framkomligheten i Stockholmsregionens ostsektor genom moderna och innovativa trafiklösningar i form av trängselskatter på befintliga vägar, BRT-
41905 busslinjer, prioriterade bussfiler, incitamentsmodeller för att locka bilister till att bli kollektivtrafikresenärer, flexibla p-tal, reversibla körfält, mobility management (informationsinsatser, IT-plattformar etc.) samt utbyggda cykelparkeringar för att underlätta kombinationsresande.
Källor:

[1] Trängselskatt med Östlig förbindelse – underlag till Sverigeförhandlingen, s.29
41910 [2] Trängselskatt med Östlig förbindelse – underlag till Sverigeförhandlingen, s.39
[3] Trängselskatt med Östlig förbindelse – underlag till Sverigeförhandlingen, s.39
[4] Trängselskatt med Östlig förbindelse – underlag till Sverigeförhandlingen, s.40
[5] Trängselskatt med Östlig förbindelse – underlag till Sverigeförhandlingen, s.26
[6] <http://www.stockholmdirekt.se/nyheter/annu-ett-bakslag-for-ny-stadsdel-pa-ostermalm/aRKpbi!RSRRVTyr@Ca8KFEZmSsUg/> (2016-02-10)
41915 [7] Trängselskatt med Östlig förbindelse – underlag till Sverigeförhandlingen, s.18

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet motsätter sig planerna för och byggnationen av en Östlig förbindelse.

41920 Att Centerpartiet förespråkar att fyrstegsprincipen inom transportplanering alltid ska gälla vid infrastrukturprojekt (Steg 1 Tänk om, Steg 2 Optimera. Steg 3 Bygg om, Steg 4 Bygg nytt).

Att Centerpartiet arbetar i berörda kommuner för att inrätta ett samarbete mellan Värmdö, Nacka, Stockholms stad, Stockholms läns landsting och Trafikverket för att underlätta framkomligheten i ostsektorn genom moderna och innovativa trafiklösningar.

41925 Att motionsförslagen ska utgöra Centerpartiets hållning specifikt i frågan om Östlig förbindelse och allmänt gällande transportfrågor.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

41930 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens yttrande:

Centerpartiets trafikpolitik bygger på att minska klimat- och miljöpåverkan från trafiken samt att skapa ett effektivt trafiksystem som bidrar till minskad trängsel och god tillgänglighet, och därmed ökad ekonomisk tillväxt.

41935 När det gäller biltrafikens miljöpåverkan har Centerpartiets politik utgått från parollen ”jaga utsläppen – inte bilisterna”. Att resa med bil är i sig inget problem. Problemen uppstår när bilresandet bidrar till klimatförändringar och utsläpp som påverkar närmiljön och människors hälsa, samt när bilresandet bidrar till trängsel.

41940 Centerpartiet är därför av princip inte emot nya vägar. Tvärt om är vägar en förutsättning för bland annat en effektiv busstrafik och tillgänglig färdtjänst. Att däremot bedriva en politik som bygger på att trafikproblem löses genom nya motorvägar är både okunnigt och förlegat. Dagens trafikproblem behöver lösas med moderna lösningar så som beteendeförändringar, trafikoptimeringar, IT-plattformar och större fokus på gång och cykel.

41945 Oavsett vilken trafikinvestering det gäller ska Centerpartiet i Stockholms stads ställningstagande bygga på principerna att trafikinvesteringar ska leda till minskad klimatpåverkan, minskad trängsel och minskad påverkan på luftkvaliteten. Trafikinvesteringar ska dessutom bidra till samhällsnyttor så som tidsvinster och möjliggörande av nya bostäder.

41950 I Stockholm bidrar generellt sett kollektivtrafikinvesteringar mer till ovanstående kriterier än nya motorvägar. Därför ska en av Centerpartiets tydliga utgångspunkter vara att en östlig vägförbindelse inte får inkräkta på viktiga kollektivtrafikinvesteringar. Tunnelbanans och andra kollektivtrafikinvesteringar utbyggnad är högsta prioritet. Därför måste en eventuell östlig vägförbindelse förberedas för kollektivtrafik redan från början, antingen i form av spår eller i form av reserverade körfält för snabbussar. Det är därför positivt att Sverigeförhandlingens förhandlingsmän är tydliga med att det behövs alternativ finansiering för att få tillstånd en östlig vägförbindelse eftersom

41955 den inte får inkräkta på finansieringen av kollektivtrafik.

Att finansiera östlig vägförbindelse med vägavgifter leder dock tyvärr, enligt analyser från Trafikverket, till en försämring av hur effektivt trafiken utnyttjar vägsystemets tillgängliga kapacitet. Det betyder att en alternativ finansiering av östlig vägförbindelse i form av vägavgifter riskerar att bidra till ökad trängsel och ineffektivt utnyttjande i övriga delar av trafiksystemet. Det är dessutom bekymmersamt att beräkningar visar att östlig vägförbindelse kommer att leda till ökad biltrafik och i förläning ökat behov av ytterligare väginvesteringar.

41960 När en östlig vägförbindelse skulle stå klar har förhoppningsvis miljöbilsutvecklingen kommit så pass långt att miljö- och klimateffekterna inte längre har någon påverkan från biltrafiken. Motionen framför att de 700 planerade bostäderna på västra Vallhallavägen aldrig skulle bli av med en östlig vägförbindelse på plats. Men med tysta och utsläppsfria fordon är inte längre buller- och luftkvalitet ett problem orsakat av biltrafik.

41970 Ostsektorn har brådskande trafikproblem som behöver hanteras och investeringen i en östlig vägförbindelse skulle ta så pass lång tid att få på plats att den inte kan användas som ett argument för att lösa dagens problem. Istället bör fokus ligga på att optimera trafiken genom smarta mobility management-lösningar, prioriterad framkomlighet för kollektivtrafik och cykel samt flexibla p-tal. Distriktsstyrelsen delar till fullo motionärens förslag om att Stockholms stad, Nacka, Värmdö och Stockholms läns landsting måste samarbeta för att underlätta framkomligheten i ostsektorn genom moderna och innovativa trafiklösningar samt att alla transportplaneringen ska bygga på fyrstegsprincipen. Fyrstegsprincipen innebär att nyinvesteringar är den sista åtgärden som ska tas till

41975 för att lösa trafikproblem.
Sammanfattningsvis bör Centerpartiet fortsätta stå på sin grund i frågan om östlig vägförbindelse vara:
- Att investeringen inte får inkräkta på investeringar i kollektivtrafik
- Att lösningar på kort sikt för att optimera trafiken ska testas först, det vill säga att vi ska använda oss av fyrstegsprincipen

41980 - Att en förutsättning för en östlig vägförbindelse är att den inte innebär ökad klimatpåverkan eller påverkan på luftkvaliteten

- Att en förutsättning för östlig vägförbindelse är att den inte leder till ökad trängsel och ineffektivt utnyttjande av trafiksystemen i regionen
 - Att en förutsättning för östlig vägförbindelse är att den samlokaliseras med kapacitetsstark kollektivtrafik
- 41985 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:
Att anse motionen besvarad
Att Centerpartiets hållning i frågan om östlig vägförbindelse specifikt och trafikinvesteringar generellt ska utgå från ovan specificerade principer
- 41990 Att motionen vidaresänds till Centerpartiets riksstämma
Stämman beslutade:
Kommittén föreslår att stämman bifaller distriktsstyrelsens förslag till beslut:
- Att anse motionen besvarad.
- Att Centerpartiets hållning i frågan om östlig vägförbindelse specifikt och trafikinvesteringar generellt ska utgå från ovan specificerade principer
- 41995 - Att motionen vidaresänds till Centerpartiets riksstämma.
- Beslut:
Stämman beslutade
- 42000 Att bifalla kommitténs förslag till beslut

13.3 Tvärbanan och inlandsbanan

Fredrik Jakobsson, Ulf Eriksson, Christer Lundgren, Västerbotten

42005 Idag ligger ett stort fokus från länets politiker på att göra en satsning i Norrbotten- banan och det skulle förstås vara väldigt bra om den blev av för person- och god- stransporter efter norrlandskusten med anslutning till Botniabanan. Sedan sommaren 2014 har utredare arbetat med kostnadsberäkningar på ett nytt hastighetsspår mellan Stockholm-Göteborg-Malmö och enligt bedömare anses den troligen kunna kosta mellan 200–300 MDR sek.

42010 Den befintliga järnvägen i Norrland har stora problem med kapaciteten, driftstörningar till följd av senarelagda reinvesteringar i spår, växlar elanläggningar och signalställverk vilket har till följd en ökad felfrekvens som medför förseningar och störningar år efter år. Förebyggande underhåll är i de flesta fall eftersatt genom stor volym felavhjälpning för ett särskilt ändamål.

42015 Centerpartiet presenterade nyligt en satsning på befintlig järnväg och det är förstås mycket viktigt att det som redan är i bruk fungerar och tas tillvara innan samhället drar på sig mer driftkostnader i form av nya järnvägar som inte är lönsamma utan som kommer att kosta.

Jag/vi yrkar därför:

42020 Att Centerpartiet arbetar för att få utökat medel till elektrifiering och reinvesteringar för ökad kapacitet, säkerhet och underhåll till befintliga järnvägar som Tvär- banan och Inlandsbanan.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42025 Yttrande från distriktet:

Motionärerna föreslår i motionen att anslagen för underhåll av befintliga järnvägar till exempel tvärbanan Storuman – Hällnäs och Inlandsbanan bör utökas.

42030 Distriktsstyrelsen delar motionärernas analys och konstaterar att framförallt god- stransporterna på nämnda järnvägar ökat markant under de senaste åren. Att under- håll på dessa järnvägar är eftersatt, samtidigt som bl.a. signalsystemet är omodernt, är väl känt. Det förhållandet överensstämmer även med andra järnvägslinjer i övriga delar av landet.

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta att bifalla motionen,

42035 att skicka motionen vidare till partistämman.

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag.

13.4 Väg 225

42040 *Peter Wennerberg, Stockholms län*

Infrastruktur (E4 – syd) ny väg Nynäshamn - Trosa (Vagnhärad). Nuvarande förhållanden:

1 Ökande trafik till och från hamnen i Nynäshamn, samt blivande transporter till och från Stockholms hamn Norvik i Nynäshamn.

42045 2 Farlig godstrafik på väg 225 (Nynäshamn - Södertälje) vilken är en av Sveriges mer olycksdrabbade vägar genom vägens beskaffenhet med tvära kurvor och branta backar.

3 Stora Vika hamn, med godstransport mot Södertälje på väg 225.

Kommande fördelar med väg E4 – syd.

42050 Att kortare körsträckor (ca. 11,2 mil i vinst Nynäshamn – Vagnhärad) blir en tidsvinst, en ekonomisk vinst, men även en stor miljövinst.

Att olycksfallsrisken på väg 225 elimineras avsevärt.

Att trafikens framkomlighet i Södertälje stad vid ex. vis olyckor på E4 ger trafikanter andra alternativ.

Att en stor miljövinst uppnås för hela Storstockholmsregionen.

42055 Att all trafik ges smidig möjlighet att nå ut i landet, från Gotland, Baltikum, Polen samt de östra delarna av Södertörn vilket kommer att avlasta Stockholms södra förorter och kommuner.

Jag/vi yrkar därför:

att en ny riksväg skapas mellan Trosa och Nynäshamn.

42060

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

42065 Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Bifalla distriktsstyrelsens förslag till beslut

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att avslå motionen i sin helhet.

Att Centerpartiet Stockholms län verkar för att leden för farligt gods flyttas till Tvärförbindelse

42070 Södertörn när denna står klar.

Att Centerpartiet Stockholms län verkar för att det ska utredas om det går att begränsa genomfarten av tung trafik på väg 225.

Att vidarebefordra den till partistämman

42075 **13.5 Fyrspår Stockholm - Uppsala**

Gustav Hemming Miljö- och regionplaneringslandstingsråd för Centerpartiet i Stockholms läns landsting Torbjörn Ahlin Regionråd för Centerpartiet i Region Örebro län Johan Örjes Regionråd för Centerpartiet i Region Uppsala Anne Lennartsson Distriktsordf, se undertecknare

- 42080 Bostadskrisen är fortsatt akut, trots rekordhöga byggsiffror. En av förutsättningarna för att kunna exploatera nya områden för bostäder är att infrastruktur finns på plats för att kunna transportera människor och gods. Ny infrastruktur och nya bostäder kan inte byggas hur som helst, utan projekt behöver vara samhällsekonomiskt lönsamma och stödja tillväxt och nya arbetstillfällen. Ett av de mest angelägna projekten är satsningen på fyrspår mellan Stockholm och Uppsala. Ett fullt utbyggt fyrspår skulle markant förbättra en av Sveriges mest populära pendlingssträckor, avlasta tågnätet för stora delar av tågtrafiken i norra Sverige och skapa förutsättningar för 100 000 nya bostäder vid nya pendeltågsstationer.
- 42085

Jag/vi yrkar därför:

- 42090 att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd beslut om att fyrspår hela vägen mellan Uppsala och Stockholm

att Centerpartiet verkar för att utreda ifall alternativa finansieringsformer kan påskynda ny järnvägsinfrastruktur mellan Uppsala och Stockholm

- 42095 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

13.6 Järnvägsinvesteringar Stockholm - Oslo

- 42100 *Gustav Hemming Miljö- och regionplaneringslandstingsråd för Centerpartiet i Stockholms läns landsting Torbjörn Ahlin Regionråd för Centerpartiet i Region Örebro län Johan Örjes Regionråd för Centerpartiet i Region Uppsala Birgitta Andersson Regionråd f, se undertecknare*
- 42105 Sverige står inför stora behov och utmaningar med att ställa om transportsektorn till att bli klimatneutral och samtidigt skapa tillväxt i hela landet. Därtill har vi en investeringsskuld på infrastruktursidan som behöver betalas om vi ska kunna lösa problem med trängsel och otillräcklig kapacitet i järnvägstrafiken, både för persontrafik och godstransporter. Här behövs det smarta och lönsamma investeringar i ny järnväg.
- 42110 Med fullt utbyggda dubbelspår mellan Oslo och Stockholm så skulle tåget bli ett konkurrenskraftigt alternativ till flyget mellan huvudstäderna och tjänste- och dagpendling skulle bli möjligt på flera av delsträckorna. Det skulle tillgängliggöra större arbetsmarknader i Sverige och i Norge, skapa stora värdeökningar på sträckan och väsentligt öka utbytet med en av våra viktigaste handelspartners. Tillsammans med ny järnväg i Arosstråket som binder samman Mäljarbanan med Ostkustbanan skapar
- 42115 denna investering en god tillgänglighet från Oslo, Värmland och västra Mälardalen till Stockholm och Arlanda.
- 42120 Flera regioner och kommuner bedriver idag arbete kring det här angelägna projektet men för ett genomförande så behöver det tas upp på statlig nivå.
Enligt privata Infrastrukturkommissionen så skulle spårinvesteringen uppgå till 5.2 miljarder euro. En hög summa, men i infrastruktursammanhang mindre än många andra stora föreslagna investeringar. Därtill skulle den vara samhällsekonomiskt och företagsekonomiskt lönsamt redan på 15 års sikt. Det finns inga skäl att inte verka för att snabbt påskynda en sådan utbyggnad.
- 42125 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd beslut om att bygga Nobelbanan mellan Kristinehamn och Örebro och en ny bana mellan Arvika och Lilleström i samråd med norska staten, eller en andra spårsatsningar med motsvarande kapacitet
- 42130 att Centerpartiet verkar för att utreda ifall alternativa finansieringsformer kan påskynda ny järnvägsinfrastruktur mellan Oslo och Stockholm

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

42135

13.7 Järnvägsförbindelse Södertörn - Mälardal

Elena Aydogdyeva, Stockholms län

- 42140 Det är av största vikt att Centerpartiet driver på för att en ny järnvägssträcka över Södertörn ska finnas med i den kommande RUFSen. Annars riskerar Södertörn att bli en avkrok i den expansiva stockholmsregionen. Att järnvägen fortsätter efter Flemingsberg via Haninge och öster ut är av största vikt för utvecklingen för hela Södertörn och för att klimatförbättrande åtgärder kan bli verklighet. Mälardal byggs nu ut för att förenkla resandet bl. a. med nya tåg och gemensamt biljettsystem (Mövingo). Södertörn måste framgent ha god förbindelse med Mälardal, som är en del av
- 42145 Sverigeförhandlingen. Det är glädjande att Spårväg Syd mellan Älvsjö och Flemingsberg nu finns med i Sverigeförhandlingen. Det är av största vikt att järnvägsförbindelserna fortsätter från Flemingsberg till Haninge och ansluter till Nynäsbanan, samt möjliggör spårväg öster ut till Södertörns kommunerna. Järnvägen skulle kunna följa sträckningen för Tvärförbindelse Södertörn. Att bygga hållbart och klimatsmart för framtiden är att möjliggöra transporter för både människor och gods på järnväg.
- 42150 Därför ska en järnväg som sträcker sig efter Flemingsberg kunna gå att köra gods på från t ex den kommande hamnen i Norvik. I dag står transporter för 2/3 till 3/4 av klimatpåverkan, t ex i Haninge kommun är transporter den verksamhet som är mest klimatpåverkande. Vi vill i stället medverka till att det går snabbt och enkelt att föra gods från och till Södertörn. I framtiden kan även Älvsjö behöva avlastas från tågtrafik, t ex så kan det vara lämpligt att köra gods från Norvik via Flemingsberg och ut i landet. Ur bullersynpunkt kan en denna nya sträckning vara att föredra, då det går bättre att köra gods även på nätterna.

- Det finns många goda anledningar att bygga spår vidare från Flemingsberg som en förlängning av Mälardal till hela Södertörn:
- 42160 - Det ska vara snabbt och enkelt för människor att ta sig fram till olika viktiga platser, då allt fler rör sig i regionen dagligen. Spårbunden trafik är det mest effektiva för stora mängder trafikanter.
- Spårförbindelser är en väsentlig regional del att skapa ett klimatneutralt och hållbart samhälle.
- Södertörn behöver attrahera fler företagare och därmed öka antalet arbetstillfällen, inte minst ur ett socio-ekonomiskt perspektiv. Därför behövs bra spårförbindelser som skapar förutsättningar för snabbare och enklare kommunikation med regionen och resten av världen för företagare och dess anställda.
- 42165 - När Norviks hamn är utbyggd behövs järnvägen som en "genväg på räls" för att distribuera gods snabbt till regionen och resten av Sverige på järnväg. Godstrafik på järnväg bidrar till minskad klimatpåverkan trots att mängden transporter för människor och gods ökar.

- 42170 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet landstingsgrupp arbetar för att en ny järnvägssträcka som försörjer hela Södertörn finns med som en självklar del av RUFSen.

- att Centerpartiet arbetar aktivt för att bra och klimatsmarta förbindelser bli verklighet på Södertörn
- 42175 att motionen skickas till Centerpartiets distriktsstämma i Stockholms län, Centerpartiets landstingsgrupp i Stockholms län och Centerpartiets Riksstämma.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 42180 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen

42185 **13.8 Norgeförbindelser**

Per Jonsson, Fyrbodäl

42190 Norge och Tyskland är våra största handelspartner både vad gäller export och import. För att förstärka detta ytterligare krävs bättre järnvägsförbindelser över gränsen. Våra europavägar över gränsen blir alltmer överbelastade. Att lyfta mer gods från väg till järnväg blir nödvändigt. Detta ger också en klar miljövinst.

Att ytterligare utveckla länken Oslo-Göteborg-Köpenhamn stärker dessa möjligheter.

42195 Svinesundsregionen d.v.s. gränsområdet Dalsland/Bohuslän och Östfold är idag det gränsområde som har flest gränspendlare och störst handelsutbyte av våra olika gränsövergångar i Norden. Detta trots idag ej tillfredsställande järnvägsförbindelser.

42200 En flaskhals för att hitta investeringsmedel för Göteborg-Oslo är att Sverige ännu inte lagt in denna sträcka i den nationella infrastrukturplanen. Denna sträcka är redan idag prioriterad i EU:s TEN-T program för utveckling av europeiska transportkorridorer. Möjlighet för medfinansiering med EU-medel finns för denna sträcka med TEN-T medel, under förutsättning att sträckan också finns med i den svenska nationella planen. På den norska sidan finns den med och är prioriterad. Det är därför viktigt att sträckan också prioriteras på den svenska sidan.

42205 Om satsningar görs utefter järnvägssträckan får man också regionala landsbygdsutvecklingseffekter i gränsområdena Dalsland/Bohuslän och Östfold.

Jag/vi yrkar därför:

42210 att Centerpartiet på riksnivå skall arbeta för att järnvägskopplingen Göteborg-Oslo skyndsamt tas in i Sveriges nationella infrastrukturplan.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42215 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar på motioner om järnväg till Norge
Distriktsstyrelsen anser att Centerpartiet ska hålla fast vid vår tidigare linje vad gäller Bohusbanan och järnväg till Oslo via Dalsland.

42220 Det finns sedan länge en stark enighet inom Västra Götalandsregionen (VGR) om att prioritera en satsning på järnvägen mellan Öxnered och Halden. Det har även varit Centerpartiets officiella hållning och distriktsstyrelsen anser även att det fortsättningsvis ska vara vår tydliga hållning. Frågan är just nu särskilt aktuell eftersom VGR jobbar för att få med sträckan i nationellplan. Att i detta läge försöka lansera en annan idé vore olyckligt. På vilket sätt en bättre förbindelse ska åstadkommas får avgöras i

42225 den åtgärdsvalsstudie som måste komma till stånd. I nuläget kan vi ändå luta oss mot den utredning norska Jernbaneverket och Trafikverket gjort tillsammans där man fastslår att utbyggnad genom Dalsland är det mest realistiska. Det pågår även just nu diskussioner för att försöka få till en samlad skrivelse/uppvaktning från VGR, Halland och Skåne i frågan. Det är alltså många som står bakom tanken om ett dubbelspår genom Dalsland. Det är nödvändigt med enighet i frågan för att kunna få
42230 med sig både Trafikverket och regeringen. Att ändra ställningstagande vore därför djupt olyckligt och riskerar leda till att resurserna inte kommer Västsverige eller Fyrbodäl till del utan hamnar någon annanstans där man är eniga om prioriteringarna.

- 42235 När det gäller Bohusbanan finns en lika stark enighet om att driva på för ökade underhållsåtgärder och investeringar så att den banan kan få en verklig betydelse för pendling och gods. Vi delar motionärernas vilja av att förbättra den nuvarande sträckningen och behovet av att trädsäkra och göra en åtgärdsvalsstudie för sträckan. Distriktsstyrelsen anser att Centerpartiet ska driva på för det och för regionala satsningar för att rusta upp Bohusbanan på nuvarande sträckning. Det är viktigt för arbetsmarknaden med ökad driftsäkerhet och kortare restider till och från Göteborg. Vi anser däremot
- 42240 att frågan om järnväg till Oslo bör hanteras enligt ovan.

Centerpartiet Fyrbodals distriktsstämma beslutade
att bifalla motionen

42245 **13.9 Ostkustbanan**

Magnus Svensson Oppositionsråd i Söderhamn, Caroline Schmidt Oppositionsråd i Hudiksvall, Gävleborg

42250 Ostkustbanan viktigt för infrastrukturen i Norrland, Sverige och Europa. Ostkustbanan mellan Gävle – Sundsvall är Sveriges mest trafikerade enkelspår. Prognoser för trafiksituationen på banorna år 2015, överträffades redan 2006. När Botniabanan nu öppnat för trafik beräknas godstrafiken öka med 50 procent och persontrafiken med lika mycket. Detta på banor som redan idag har nått sina maxbegränsningar.

42255 Ostkustbanan är idag ett enkelspår (med få undantag för mötesplatser). Vår bedömning är att Ostkustbanan inom det snaraste behöver läggas in i statens infrastrukturplaner för att bli ett dubbelspår mellan Gävle – Sundsvall – Härnösand.

42260 Viktiga delar i varför vi ser detta spår så viktigt är att Bedömningen är att trafiken på denna bana väntas öka från 30 tåg per dygn år 2000 till 100 tåg per dygn år 2020. För näringslivet och för den regionala tillväxten är Ostkustbanan en viktig investering.

MALMFAKTA

90 procent av EU:s järnmalm kommer från Norrbotten.

42265 Sverige framställer mest guld inom EU
EU största producent av silver, zink, bly och koppar.

12 av Sveriges 15 gruvor finns i regionen.

Malm och metall från regionen förädlas till ett värde av 450 miljarder i Sverige och minst lika mycket i övriga EU

42270 **SKOGSFAKTA**

Årliga tillväxten är 20 % större än avverkningen varje år ökar skogens råvarureserv med 20 miljoner kubikmeter skog årligen. Svarar för 12 % av Sveriges varuexport 20 % av industriinvesteringarna. Norrlandslänet svarar för 40 % av skogsproduktionen Produktionsvärde på 55 miljarder. 80 % av

42275 massa- och pappersexporten går till Europa

Vi är nöjda över den historiska satsningen som Centerpartiet och Alliansen genomförde under sin regeringstid. Både när det gäller drift och underhåll av de statliga Järnvägarna. Det är nu mycket viktigt att Centerpartiet driver på för ökade anslag för satsningar på att bygga ut Järnvägsnätet i Sverige, där vi ser detta som ett viktigt transportsystem för både tillväxt och miljö. Vi anser även att

42280 Centerpartiets hållning i detta bör vara att mer pengar bör läggas på att bygga bort flaskhalsar i transportsystemet. Vi anser även för att få till bra förutsättningar för att hela landet skall få leva och utvecklas under likvärdiga förutsättningar så bör Centerpartiet jobba för att det planerade projektet med ett Dubbelspår på Ostkustbanan snarast läggs in i planen för de infrastrukturella satsningarna som skall göras i landet. Då detta uppenbart dels bidrar till Regionalutveckling och tillväxt såväl i

42285 Norrland, Sverige och i Europa.

Vi tror även att denna led kommer att vara en viktig led när det gäller att forsla Biobränsle i framtiden.

Jag/vi yrkar därför:

42290 Att Centerpartiet verkar för en fullt utbyggd Ostkustbana med dubbelspår hela vägen mellan Gävle och Härnösand

Att Centerpartiet verkar för att detta Dubbelspår på Ostkustbanan tidigareläggs och skrivs in i infrastrukturplanen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42295

Inget yttrande insänt från distriktet

13.10 Tåg i Östra Skåne

Bertil Bjerstam, Skåne

42300

Frågan om en ny landsbygdspolitik väcker nya tankar. Är det realistiskt att börja med snabbspår mellan storstäderna eller är vi beredda att tänka om och bygga snabbspår mellan mindre orter längs östra delarna av landet. En sådan förändring av infrastrukturen skull kunna innebära ett starkt argument för många företag, förvaltningar och institutioner att börja tänka om då det gäller var man

42305

skall etablera verksamheten. Vad jag kan förstå borde det vara möjligt att bygga så att tidsavståndet Ystad – Stockholm skull bli det samma som mellan Malmö – Stockholm är i dag, även om tåget stannar på många fler orter än vad de snabbaste förbindelserna mellan Malmö – Stockholm gör i dag. Ett nytt ”tunnelbanssystem” för ett mer sammanhållet Sverige.

42310

För att göra varje liten plats på landsbygden tillgängligt finns säkert många entreprenörer som är beredda att skapa poler för elbilar i anslutning till stationerna för snabbjärnvägen. Med ett system med spår på pelare skulle dessutom ingreppen på marken bli avsevärt mindre och vad jag förstått ljudnivån mycket lägre.

42315

Jag/vi yrkar därför:

Att börja med en sådan förbindelse Ystad, Tomelilla, Sankt Olof, Brösarp, Degeberga, Åhus, Kristianstad med tanken på en fortsättning Sölvesborg, Karshamn, Karlskrona, Kalmar, o.s.v. bör vara ett projekt i tiden med en nystart för landsbygden och ett starkt miljötänkande.

42320

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

42325

13.11 Kommunal medfinansiering i statlig infrastruktur

Anna Hed, Dalarna

- 42330 Många av Sveriges kommuner har svårt att klara av sina kärnuppdrag idag. Under en längre tid har staten krävt medfinansiering av kommuner och regioner för att få till stånd nödvändiga investeringar i infrastruktur som ligger under statens ansvar. Förespråkarna av medfinansiering brukar säga att investeringarna kommer att skapa tillväxt i kommunen så därför skulle det vara rimligt att man också är med och betalar. Vi vet alla att det är redan starka tillväxtkommuner och regioner som har möjlighet att taxera sina invånare för att medfinansiera statliga infrastrukturprojekt. Fullföljer man denna typ av politik kommer redan starka kommuner och regioner att växa sig ännu starkare medan kommuner med svagare underlag hamnar i ett ännu sämre läge. Centerpartiet vill att hela landet ska leva och därför bör också Centerpartiet verka för att infrastrukturinvesteringar sprids ut över hela landet och inte bara i tillväxtområden och mellan våra storstäder.
- 42335
- 42340 Jag/vi yrkar därför:
Att stämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommunal medfinansiering i statens infrastruktur.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 42345 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsen förslag till beslut
Allt fler statliga infrastrukturprojekt kräver medfinansiering från kommunerna för att komma till stånd. Redan idag har fattiga kommuner svårt att klara välfärdsuppdraget och ett system där rika kommuner kan vara med och medfinansiera tillväxtfrämjande infrastruktur gör att skillnaderna i landet växer i en allt snabbare takt. Alltför stor del av statens infrastrukturmedel har riktats mot storstäderna och Centerpartiet ska inte vara med och driva på denna utveckling som leder till en allt starkare urbanisering. Statens uppgift borde vara att utjämna skillnader i landet inte förstärka skillnaderna i tillgång till bra infrastruktur i hela landet.
- 42350
- 42355 Dalarnas distriktsstämman besluta
att bifalla motionen

13.12 Bygg ut Arlanda

Michaela Haga, Karin Ernlund, Gustav Hemming, Stefan Bergström, Magnus Persson, Tage Gripenstam, Bosse Andersson, Stockholms län

42360

Bygg ut Arlanda för mer inrikes och utrikes flygtrafik

Sverige är en liten och öppen ekonomi med ett perifert läge som är beroende av god tillgänglighet och goda förbindelser till omvärlden. Bra flygförbindelser är centralt för att innovativa företag, huvudkontor och specialiserade industrier ska vilja etablera sig och stanna kvar här.

42365

För större delen av Sverige så är Arlanda den absolut viktigaste flygplatsen, som dessutom fungerar som en hubb för nationell och internationell flygtrafik. Idag håller dock Arlanda på att bli omsprunget av de andra stora flygplatserna i Norden. Om Sverige ska bibehålla och i framtiden öka sin

42370

konkurrenskraft så behöver Arlanda byggas ut. Den utredning om framtidens flygtrafik som Anders Sundström ledde kom fram till att ett regeringsbeslut är avgörande om Arlanda ska kunna byggas med ny kapacitet för fler flygrörelser. Därtill kommer det nödvändiga investeringar i infrastruktur på, kring och till och från Arlanda. Det gäller både för spårbunden trafik och vägtrafik. Man bör utreda om det är möjligt att köpa tillbaka den koncession som företaget A-train har för Arlandabanan fram till 2040, i syfte att möjliggöra kapacitetsstark kostnadseffektiv kollektivtrafik även i praktiken.

42375

Med ett utbyggt Arlanda så kan fler direktlinjer startas mellan Sverige och andra delar av världen, och mer nationell flygtrafik skulle kunna gå via Arlanda. Det skulle förbättra kommunikationerna inom Sverige och ut mot omvärlden, och är en förutsättning för att Sverige ska fortsätta ligga i framkant som land.

42380

Bromma flygplats i Stockholm är en liten flygplats som idag spelar en avgörande roll för inrikesflyget. Tyvärr sätter inflygningszoner, radartorn och flygplatsen i sig stora begränsningar för bostadsbyggandet i Stockholm, Solna och Sundbyberg. Med ett utbyggt Arlanda så kan inrikesflyget säkras samtidigt som bostadsbyggandet i Stockholmsregionen underlättas och Sveriges kopplingar till omvärlden förbättras. Ett utbyggt Arlanda skulle ge mycket bättre bytesmöjligheter mellan inrikes-

42385

och utrikesflyg och med ett rimligt pris på Arlandabanan är Arlanda också överlägset Bromma när det gäller tillgänglighet till och från nästan alla målpunkter i Stockholmsområdet. Det skulle kunna ge stora miljövinster och vara en hörnsten i bygget av en grön och framtidsinriktad flygpolitik. En nödvändig förutsättning för att kunna flytta flygtrafiken från Bromma är att ny infrastruktur på och kring Arlanda är färdigställd för att kunna hantera ökad flygtrafik. Med framtidens flyg och utveckling av ny teknik och ny bränslen så kommer flyget att bullra mindre och släppa ut mindre.

42390

Influensområdenas totala storlek och påverkan på bostadsbyggande runt Arlanda bör uppdateras och utredas kontinuerligt för att spegla detta.

42395

Centerpartiet borde värna ett tätt och miljövänligt bostadsbyggande, en välfungerande och långsiktig flygsektor, svensk konkurrenskraft och kopplingarna till omvärlden. Allt talar för att Arlanda behöver byggas ut och ta över Brommas funktion.

Jag/vi yrkar därför:

42400

att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur

att Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda

att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats avvecklas och trafiken flyttas till Arlanda när nuvarande avtal löper ut 2038

42405

att Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimat vänligare flyg i Sverige

att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 42410 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla att-sats 1,2,4 och 5.
- 42415 Att avslå att-sats 3
Att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats tidigast stängs ner när nuvarande avtal löper ut 2038 under förutsättning att kapaciteten på Arlanda räcker för att ta över flygtrafiken från Bromma flygplats
Att Centerpartiet kräver att nationella regelverk för buller revideras och harmoniseras så att regelverket möjliggöra för mer bostadsbyggande i omkringliggande kommuner till Arlanda.
- 42420 Att kommunerna som berörs från början får vara med i utformning och beslut om läge av en fjärde bana för att minimera riskerna för ytterligare bullerpåverkan över framtida bostadsutvecklingsområden.
Att oavsett om Bromma läggs ner eller inte behöver möjligheten att resa till och från Arlanda stärkas, både för resenärer men också till de nya arbetsplatser som skapas, bland annat med kollektiva
- 42425 förbindelser till Arlanda med Roslagsbanan, i Märsta samt fler filer på E4 vid Upplands Väsby mot Arlanda.
Att finansiering och åtgärder är implementerade för utökad kollektivtrafik och vägar till och från och runt omkring Arlanda för att möta det ökade behov som en flytt av Brommas resenärer till Arlanda innebär.
- 42430 Att Centerpartiet i Stockholms län ställer sig positiva till en Arlandaförhandling med fokus på en hållbar flyg-, export-, infrastruktur- och bostadsförsörjningsstrategi.
Att Centerpartiet ställer krav att Swedavia och luftfartsverket i den mån det är möjligt inför kurvade inflygningar.
- 42435 Att Centern i attsats 2 ställer krav om att Swedavia/ Trsfikledning / Luftfartsverk inför kurvade inflygningar som ett av flera sätt att lösa inflygning till/på Arlanda. Syftet är att minska antalet över flygningar i möjligaste mån över tät bebyggt område i omkringliggande kommuner

13.13 Arlanda och Bromma

Motion 5: Alfred Askeljung, Motion 36: Oscar Berggren, Motion 45: Michaela Haga, Karin Ernlund, Gustav Hemming, Stefan Bergström, Magnus Persson, Tage Gripenstam och Bosse Andersson, Motion 5: Stockholms Stad, Motion 36: Stockholms län, Motion 45: Stockholms Stad och Stockholms län

Motion 5 - Om att stärka Sveriges attraktionskraft och bygga ut Arlanda

- 42445 Sveriges är ett litet land beroende av handel, öppenhet och tillgänglighet mot omvärlden. Vår konkurrenskraft är beroende av goda förbindelser med omvärlden. En av de viktigaste faktorerna för att Sverige ska vara attraktivt för innovativa företag, huvudkontor och högspecialiserade industrier är bra flygförbindelser med omvärlden.
- 42450 För Sveriges del så är Arlanda den absolut viktigaste flygplatsen, som dessutom fungerar som en hubb för nationell och internationell flygtrafik. Idag håller dock Arlanda på att bli omsprunget av de andra stora flygplatserna i Norden. Om Sverige inte ska tappa i konkurrenskraft och attraktivitet gentemot våra grannländer så behöver Arlanda byggas ut.
- 42455 Anders Sundströms flygutredning kom fram till att det behövs ett regeringsbeslut för en ny rullbana på Arlanda, därtill investeringar i kringliggande infrastruktur både på och till och från Arlanda. Det innebär att regeringen måste ta sitt ansvar och besluta om att bygga ut Arlanda. Med ett utbyggt Arlanda så kan fler direktlinjer startas från Sverige till andra delar av världen, och mer nationell flygtrafik skulle kunna gå via Arlanda. Det skulle förbättra kommunikationerna inom Sverige
- 42460 och ut mot omvärlden, är en förutsättning för tillväxt, innovation och attraktionskraft för Sverige och skulle göra Sverige mer öppet och tillgängligt som land.
- Därmed yrkar jag
att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur
att Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda
att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö
Alfred Askeljung
- 42470 Centerpartiet Stockholms Stad
- Distriktsstyrelsens svar:
Motionen besvaras av distriktsstyrelsen tillsammans med Motion 36 – Angående den långsiktiga flygtrafiken på Arlanda och Bromma, och Motion 45 - Om att bygga ut Arlanda för mer inrikes och utrikes flygtrafik.
- 42475
- Motion 36 - Angående den långsiktiga flygtrafiken på Arlanda och Bromma
Den 11 april 2016 presenterade regeringens samordnare av flygplatser och bostäder i Stockholmsregionen, Anders Sundström, sin rapport Mer flyg och bostäder. Den 26 januari 2017 presenterade infrastrukturminister Anna Johansson den länge eftertraktade svenska flygstrategin. I båda fallen uttrycks det tydligt att och på vilket sätt Arlanda har och kommer ha en central roll för Stockholms respektive Sveriges fortsatta ekonomiska utveckling. I såväl Anders Sundströms rapport som Anna Johanssons flygstrategi belyses de två utmaningar som flygnäringen i Sverige står inför; flygets fortsatta klimatpåverkan samt Arlandas stundande kapacitetsbrist.
- 42480
- 42485 För att möta den kapacitetsbrist som på sikt kommer uppstå på Arlanda, oberoende Brommas fortsatta existens, menar båda dokumenten att en fjärde rullbana på Arlanda är ett måste om inte Arlanda ska slå i taket för den teoretiska rullbanekapaciteten alltför snart och därmed hämma Arlandas fortsatta utveckling. Luftfartsverket utredde frågan redan under 2007 och kom då fram med tre alternativ

42490 gällande placeringen för en fjärde rullbana, sedan dess har mycket lite hänt. Dessutom påpekas det i såväl flygstrategin som Anders Lundströms rapport att det tar uppemot 20 år att förverkliga byggandet av en fjärde rullbana, från initierandet av förstudie till driftsättningen av rullbanan, varför arbetet med Arlandas fjärde rullbana bör påbörjas omgående. Dock påpekas det i Anders Sundströms rapport att om en fjärde rullbana byggs kräver det en effektivare användning av rullbanorna, så kallad oberoende parallella operationer. Dessutom kräver det även ytterligare planer på expansion av terminaler och
42495 övrig infrastruktur för att möta de dryga 40 miljoner resenärer som väntas passera Arlanda runt år 2040, oavsett, men i synnerhet, om Bromma stängs.

42500 Flygets utsläpp av koldioxid är nog den svåraste utmaningen att lösa inom transportsektorn. Å ena sidan finns en allt större efterfrågan på flygresor, globalt spås flygtrafiken ha fördubblats inom 15 år. Å andra sidan står flyget idag för 2 % av dagens koldioxidutsläpp globalt samt 5 % nationellt. Dessutom kommer inte den teknikutveckling och energieffektivisering vi nu ser inom flyget att på sikt kunna kompensera för ett ökat flygande. Det enda sättet att minska flygets koldioxidutsläpp utan att hämma utvecklingstakten vi idag ser är att flyget börjar förlita sig mer till biodrivmedel. Att inte biodrivmedel är lika utbrett inom flyget som på bilsidan beror i huvudsak på
42505 priset. Beräkningar visar att priset för biodrivmedel varierar mellan fyra och nio gånger så mycket som för fossila drivmedel varför investeringarna i biodrivmedel är låga vilket i sin tur gör utbudet lågt; det är helt enkelt inte lönsamt. Dessutom finns det idag inga nationella styrmedel eller politiska incitament för att driva på utvecklingen, produktionen och introduktionen av biodrivmedel på den svenska marknaden.

42510 Mycket måste göras för att dels öka utbudet och stärka efterfrågan på biodrivmedel, här kan Norge tjäna som bra exempel. Där får flygbolag som angör en norsk flygplats en 25 % rabatterad landningsavgift om de blandar in åtminstone 25 % förnybart i flygbränslet. Från

42515 2018 är det även tänkt att flygbränslet ska innehålla en obligatorisk kvot förnybart. Oavsett om det förnybara inom flyget subventioneras eller görs på ett liknande sätt som i Norge, så krävs ett tydligt ledarskap och en tydlig vilja redan idag.

42520 Därmed yrkar vi att Centerpartiet verkar för att arbetet med en fjärde rullbana på Arlanda flygplats påbörjas omgående att Centerpartiet verkar för att Arlanda flygplats på sikt byggs ut mer än nuvarande planer för att säkerställa flygets viktiga del i att hålla ihop Sverige att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats tidigast stängs ner när nuvarande avtal löper ut 2038 under förutsättning att kapaciteten på Arlanda räcker för att ta över flygtrafiken från Bromma flygplats
42525 att Centerpartiet verkar för att det på nationell nivå snarast tas fram tydliga mål, tydliga riktlinjer och tydliga styrmedel för hur biodrivmedel inom flyget ska stärkas, exempelvis genom att införa kvotplikter och differentierade start- respektive landningsavgifter att Motionen skickas vidare till Centerpartiets riksstämman i Malmö Regionala trafikgruppen i Stockholms Stad och Län Via Oscar Berggren

42530 Distriktsstyrelsens svar: Motionen besvaras av distriktsstyrelsen tillsammans med Motion 5 – Om att stärka Sveriges attraktionskraft och bygga ut Arlanda, och Motion 45 - Om att bygga ut Arlanda för mer inrikes och utrikes flygtrafik.

42535 Motion 45 - Om att bygga ut Arlanda för mer inrikes och utrikes flygtrafik Sverige är en liten och öppen ekonomi med ett perifert läge som är beroende av god tillgänglighet och goda förbindelser till omvärlden. Bra flygförbindelser är centralt för att

- 42540 innovativa företag, huvudkontor och specialiserade industrier ska vilja etablera sig och stanna kvar här.
- 42545 För större delen av Sverige så är Arlanda den absolut viktigaste flygplatsen, som dessutom fungerar som en hubb för nationell och internationell flygtrafik. Idag håller dock Arlanda på att bli omsprunget av de andra stora flygplatserna i Norden. Om Sverige ska bibehålla och i framtiden öka sin konkurrenskraft så behöver Arlanda byggas ut. Den utredning om framtidens flygtrafik som Anders Sundström ledde kom fram till att ett regeringsbeslut är avgörande om Arlanda ska kunna byggas med ny kapacitet för fler flygrörelser. Därtill kommer det nödvändiga investeringar i infrastruktur på, kring och till och från Arlanda. Det gäller både för spårbunden trafik och vägtrafik. Man bör utreda om det är möjligt att köpa tillbaka den koncession som företaget A-train har för Arlandabanan fram till 2040, i syfte att möjliggöra kapacitetsstark kostnadseffektiv kollektivtrafik även i praktiken.
- 42550 Med ett utbyggt Arlanda så kan fler direktlinjer startas mellan Sverige och andra delar av världen, och mer nationell flygtrafik skulle kunna gå via Arlanda. Det skulle förbättra kommunikationerna inom Sverige och ut mot omvärlden, och är en förutsättning för att Sverige ska fortsätta ligga i framkant som land.
- 42555 Bromma flygplats i Stockholm är en liten flygplats som idag spelar en avgörande roll för inrikesflyget. Tyvärr sätter inflygningszoner, radartorn och flygplatsen i sig stora begränsningar för bostadsbyggandet i Stockholm, Solna och Sundbyberg. Med ett utbyggt Arlanda så kan inrikesflyget säkras samtidigt som bostadsbyggandet i Stockholmsregionen underlättas och Sveriges kopplingar till omvärlden förbättras. Ett utbyggt Arlanda skulle ge mycket bättre bytesmöjligheter mellan inrikes- och utrikesflyg och med ett rimligt pris på Arlandabanan är Arlanda också överlägset Bromma när det gäller tillgänglighet till och från nästan alla målpunkter i Stockholmsområdet. Det skulle kunna ge stora miljövinster och vara en hörnsten i bygget av en grön och framtidsinriktad flygpolitik. En nödvändig förutsättning för att kunna flytta flygtrafiken från Bromma är att ny infrastruktur på och kring Arlanda är färdigställd för att kunna hantera ökad flygtrafik. Med framtidens flyg och utveckling av ny teknik och ny bränslen så kommer flyget att bullra mindre och släppa ut mindre.
- 42560 Influensområdenas totala storlek och påverkan på bostadsbyggande runt Arlanda bör uppdateras och utredas kontinuerligt för att spegla detta.
- 42565
- 42570 Centerpartiet borde värna ett tätt och miljövänligt bostadsbyggande, en välfungerande och långsiktig flygsektor, svensk konkurrenskraft och kopplingarna till omvärlden. Allt talar för att Arlanda behöver byggas ut och ta över Brommas funktion.
- 42575 Därmed yrkar vi att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur att Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda
- 42580 att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats avvecklas och trafiken flyttas till Arlanda när nuvarande avtal löper ut 2038 att Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö
- 42585 Distriktsstyrelsens svar på motionerna:
Motion 5 - Om att stärka Sveriges attraktionskraft och bygga ut Arlanda Motion 36 - Angående den långsiktiga flygtrafiken på Arlanda och Bromma Motion 45 - Om att bygga ut Arlanda för mer inrikes och utrikes flygtrafik

- 42590 Tre olika motioner lyfter strategiska flygfrågor i Stockholmsregionen med den gemensamma inriktningen att nationella beslut måste fattas omgående om att bygga ut Arlanda flygplats för att flygplatsen ska klara konkurrensen med andra nordeuropeiska flygplatser och säkra Sveriges internationella konkurrens- och attraktionskraft i ett globalt perspektiv.
- 42595 Motion 36 understryker att Arlanda på sikt bör byggas ut mer än nuvarande planer. Motion 36 förordar att Bromma flygplats ska finnas kvar till dess Arlanda byggts ut, medan motion 45 förordar att Bromma flygplats ska avvecklas 2038 när nuvarande avtal löper ut.
- 42600 Motion 5 och 45 föreslår att Centerpartiet ska verka för utreda behov och finansiering av infrastrukturåtgärder för att säkra gods- och persontransporter till och från Arlanda. Motion 36 och 45 lyfter båda behovet av att insatser för att stärka flygets utveckling måste kombineras med nationella och internationella strategier för att minska flygets klimatpåverkan. Distriktsstyrelsen anser att Arlandas betydelse för utvecklingskraften i större delen av Sverige knappast kan underskattas. Sverige är ett befolkningsmässigt litet, perifert beläget land med ovanligt stort beroende av handel och utbyte med omvärlden. Både basindustri och klustren av tillväxtföretag inom ICT, life-science och kultur är beroende av goda direktförbindelser för att kunna göra affärer och attrahera personal. Detsamma gäller forskningsmiljöer och universitet och naturligtvis Sveriges snabbväxande besöksnäring. Sverige har en växande internationell befolkning som dels har sociala behov av resor, men som också utgör en potential till kraftigt utvecklat ekonomiskt utbyte med växande ekonomier. Även för Sveriges allmänna attraktionskraft är känslan av närhet till övriga världen en central komponent. Utan konkurrenskraftiga flygförbindelser riskerar vi över tid att se en flytt av huvudkontor, snabbväxande företag, talanger och välstånd.
- 42605
- 42610
- 42615 Bromma flygplats fyller idag en viktig funktion för inrikesflyget. Det är dock en flygplats som trots sin avståndsmässiga närhet till regionkärnan är svårtillgänglig, samtidigt som dess centrala läge är starkt hämmande för bostadsbyggande och värdeskapande i stora delar av storstadsregionens bästa lägen och som bidrar till stora trängselproblem. Avståndet mellan Bromma och Arlanda är försvårande för effektiva byten och leder både till tidsförluster och onödigt trafik på överlastade vägar. En samlokalisering av de båda flygplatsernas trafik skulle för de allra flesta delarna av Sverige ge en
- 42620 bättre tillgänglighet och effektivare byten.
- 42625 Distriktsstyrelsen anser att beslut om utbyggnaden av Arlanda avseende en fjärde och kanske även en femte landningsbana bör fattas snarast och tillståndet för Bromma flygplats inte bör förlängas efter 2038. Då bör istället Brommas flygtrafik flyttas till Arlanda. Senast 2038 och helst tidigare bör koncessionen för Arlanda Express friköpas så att både inrikes- och utrikesresenärer får en snabb och prismässigt rimlig tillgång till Stockholms city, Uppsala och andra viktiga målpunkter i Stockholm-Mälardalsregionen. Det behöver också förberedas för tillräcklig miljövänlig transportkapacitet av växande volymer personer och gods till och från Arlanda.
- 42630 Flygets nackdel är dess miljö- och klimatpåverkan. Upprustning och modernisering av järnvägsförbindelserna kan på sikt minska behovet av inrikesflyg, men på längre avstånd är det svårt att se alternativ till en fortsatt tillväxt av flyget. Effektivare motorer och fler direktförbindelser har minskat och kan fortsatt minska bränsleåtgången per passagerarkilometer, men det är sannolikt att de ökande resebehoven i en alltmer globaliserad värld kommer att äta upp den effektiviseringen med råge. Insatser för mer klimat- och miljöeffektiva drivmedel är därför angelägna och det kräver sannolikt både nationella insatser och internationella överenskommelser.
- 42635 Med utgångspunkt från ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta: Att bifalla motion 5 och motion 45 samt att-sats 1, 2, 4 och 5 i motion 36. Att anse att-sats 3 i motion 36 besvarad.
- 42640

Reservation från Hannes Hervieu och Hamid Ershad Sarabi

42645 Sverige är på många sätt beroende av en välfungerande flygtrafik. Såväl enskilda affärsresor som pendling påverkar den svenska ekonomin och är en förutsättning för jobb och tillväxt. Vi ser hur Stockholmsregionen är ett centralt nav i den svenska ekonomin med stora huvudkontor, universitet, forskning och statlig förvaltning. För att Stockholm, och Sverige, ska kunna utvecklas ytterligare vore en utbyggnad av Arlanda välkommet. Men även Bromma spelar idag en väldigt stor roll för den svenska ekonomin, inte minst för jobb och tillväxt i hela landet. Att därför förorda att Bromma ska läggas ned, innan vi kan säkerställa att flygkapaciteten kan fungera vore därför olyckligt.

Vi yrkar därför

42650 Att bifalla motion 5 samt att-satserna 1, 2, 4, och 5 i motion 36 och att-satserna 1, 2, 4 och 5 i motion 45

Att anse att-sats 3 i motion 36 besvarad

Att avslå att-sats 3 i motion 45

42655 Jag/vi yrkar därför:

Se ovan.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42660 Yttrande från distriktet:

Kommittén föreslår att vi anser de tre motionerna ovan besvarade och att vi istället fattar beslut att-sats per att-sats enligt kommittén.

Erik Sihlberg och Johannes Harlevi yrkade på att avslå kommitténs att-sats-3.

Erik Sihlberg yrkade på att jämka kommitténs första att-sats till:

42665 ”Att löpande expandera kapaciteten på ARN för att möta luftfartens efterfrågan”.

Beslut:

Att anse motionerna 5, 36 och 46 besvarade

Att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör ett fjärde och på sikt femte rullband på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur.

42670 Att Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda

Att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats avvecklas under förutsättning att trafiken kan flyttas till Arlanda när nuvarande avtal löper ut 2038.

42675 Att Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige.

Att motionen skickas vidare till partistämman i Malmö.

13.14 Ett utbyggt Arlanda

Gustav Hemming Miljö- och regionplaneringslandstingsråd för Centerpartiet i Stockholms läns landsting Mattias Claesson Gruppledare Centerpartiet i Region Sörmland Torbjörn Ahlin Regionråd för Centerpartiet i Region Örebro län Johan Örjes Regionråd för, se undertecknare

Sverige är en liten och öppen ekonomi med ett perifert läge som är beroende av god tillgänglighet och goda förbindelser till omvärlden. Bra flygförbindelser är centralt för att innovativa företag, huvudkontor och specialiserade industrier ska vilja etablera sig och stanna kvar här.

För större delen av Sverige så är Arlanda den absolut viktigaste flygplatsen, som dessutom fungerar som en hubb för nationell och internationell flygtrafik. Idag håller dock Arlanda på att bli omsprunget av de andra stora flygplatserna i Norden. Om Sverige ska bibehålla och i framtiden öka sin konkurrenskraft så behöver Arlanda byggas ut. Den utredning om framtidens flygtrafik som Anders Sundström ledde kom fram till att ett regeringsbeslut är avgörande om Arlanda ska kunna byggas med ny kapacitet för fler flygrörelser. Därtill kommer det nödvändiga investeringar i infrastruktur på, kring och till och från Arlanda. Det gäller både för spårbunden trafik och vägtrafik. Man bör utreda om det är möjligt att köpa tillbaka den koncession som företaget A-train har för Arlandabanan fram till 2040, i syfte att möjliggöra kapacitetsstark kostnadseffektiv kollektivtrafik även i praktiken.

Med ett utbyggt Arlanda så kan fler direktlinjer startas mellan Sverige och andra delar av världen, och mer nationell flygtrafik skulle kunna gå via Arlanda. Det skulle förbättra kommunikationerna inom Sverige och ut mot omvärlden, och är en förutsättning för att Sverige ska fortsätta ligga i framkant som land.

Bromma flygplats i Stockholm är en liten flygplats som idag spelar en avgörande roll för inrikesflyget. Tyvärr sätter inflygningszoner, radartorn och flygplatsen i sig stora begränsningar för bostadsbyggandet i Stockholm, Solna och Sundbyberg. Med ett utbyggt Arlanda så kan inrikesflyget säkras samtidigt som bostadsbyggandet i Stockholmsregionen underlättas och Sveriges kopplingar till omvärlden förbättras. Ett utbyggt Arlanda skulle ge mycket bättre bytesmöjligheter mellan inrikes- och utrikesflyg och med ett rimligt pris på Arlandabanan är Arlanda också överlägset Bromma när det gäller tillgänglighet till och från nästan alla målpunkter i Stockholmsområdet. Det skulle kunna ge stora miljövinster och vara en hörnsten i bygget av en grön och framtidsinriktad flygpolitik. En nödvändig förutsättning för att kunna flytta flygtrafiken från Bromma är att ny infrastruktur på och kring Arlanda är färdigställd för att kunna hantera ökad flygtrafik. Med framtidens flyg och utveckling av ny teknik och ny bränslen så kommer flyget att bullra mindre och släppa ut mindre. Influensområdenas totala storlek och påverkan på bostadsbyggande runt Arlanda bör uppdateras och utredas kontinuerligt för att spegla detta.

Centerpartiet borde värna ett tätt och miljövänligt bostadsbyggande, en välfungerande och långsiktig flygsektor, svensk konkurrenskraft och kopplingarna till omvärlden. Allt talar för att Arlanda behöver byggas ut och på sikt, tidigast 2038 ta över Brommas funktion.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att skyndsamt få till stånd ett regeringsbeslut som möjliggör en fjärde rullbana på Arlanda med tillhörande flygplatsinfrastruktur

att Centerpartiet verkar för att utreda behovet av samt finansiering av infrastrukturåtgärder för att långsiktigt säkra flöden av persontrafik och gods till och från Arlanda

att Centerpartiet verkar för att flygtrafiken på Bromma flyttas till Arlanda när kapaciteten kan garanteras, tidigast när nuvarande avtal för Bromma löper ut år 2038

att Centerpartiet verkar för att Sverige internationellt driver på för en klimat- och miljöanpassning av flyget, samt söker strategier för att stödja utvecklingen av ett klimatvänligare flyg i Sverige

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42730

Inget yttrande insänt från distriktet

13.15 Arlanda och Bromma

Oscar Berggren (med Regionala trafikgruppen i Stockholms Stad och Län), Stockholms län

- 42735 Motion angående den långsiktiga flygtrafiken på Arlanda och Bromma
Den 11 april 2016 presenterade regeringens samordnare av flygplatser och bostäder i Stockholmsregionen, Anders Sundström, sin rapport Mer flyg och bostäder. Den 26 januari 2017 presenterade infrastrukturminister Anna Johansson den länge eftertraktade svenska flygstrategin. I
- 42740 båda fallen uttrycks det tydligt att och på vilket sätt Arlanda har och kommer ha en central roll för Stockholms respektive Sveriges fortsatta ekonomiska utveckling. I såväl Anders Sundströms rapport som Anna Johanssons flygstrategi belyses de två utmaningar som flygnäringen i Sverige står inför; flygets fortsatta klimatpåverkan samt Arlandas stundande kapacitetsbrist.
- 42745 För att möta den kapacitetsbrist som på sikt kommer uppstå på Arlanda, oberoende Brommas fortsatta existens, menar båda dokumenten att en fjärde rullbana på Arlanda är ett måste om inte Arlanda ska slå i taket för den teoretiska rullbanekapaciteten alltför snart och därmed hämma Arlandas fortsatta utveckling. Luftfartsverket utredde frågan redan under 2007 och kom då fram med tre alternativ gällande placeringen för en fjärde rullbana, sedan dess har mycket lite hänt. Dessutom påpekas det i
- 42750 såväl flygstrategin som Anders Lundströms rapport att det tar uppemot 20 år att förverkliga byggandet av en fjärde rullbana, från initierandet av förstudie till driftsättningen av rullbanan, varför arbetet med Arlandas fjärde rullbana bör påbörjas omgående. Dock påpekas det i Anders Sundströms rapport att om en fjärde rullbana byggs kräver det en effektivare användning av rullbanorna, så kallad oberoende parallella operationer. Dessutom kräver det även ytterligare planer på expansion av terminaler och
- 42755 övrig infrastruktur för att möta de dryga 40 miljoner resenärer som väntas passera Arlanda runt år 2040, oavsett, men i synnerhet, om Bromma stängs.
- Flygets utsläpp av koldioxid är nog den svåraste utmaningen att lösa inom transportsektorn. Å ena sidan finns en allt större efterfrågan på flygresor, globalt spås flygtrafiken ha fördubblats inom 15 år.
- 42760 Å andra sidan står flyget idag för 2 % av dagens koldioxidutsläpp globalt samt 5 % nationellt. Dessutom kommer inte den teknikutveckling och energieffektivisering vi nu ser inom flyget att på sikt kunna kompensera för ett ökat flygande. Det enda sättet att minska flygets koldioxidutsläpp utan att hämma utvecklingstakten vi idag ser är att flyget börjar förlita sig mer till biodrivmedel. Att inte biodrivmedel är lika utbrett inom flyget som på bilsidan beror i huvudsak på priset. Beräkningar visar
- 42765 att priset för biodrivmedel varierar mellan fyra och nio gånger så mycket som för fossila drivmedel varför investeringarna i biodrivmedel är låga vilket i sin tur gör utbudet lågt; det är helt enkelt inte lönsamt. Dessutom finns det idag inga nationella styrmedel eller politiska incitament för att driva på utvecklingen, produktionen och introduktionen av biodrivmedel på den svenska marknaden. Mycket måste göras för att dels öka utbudet och stärka efterfrågan på biodrivmedel, här kan Norge
- 42770 tjäna som bra exempel. Där får flygbolag som angör en norsk flygplats en 25 % rabatterad landningsavgift om de blandar in åtminstone 25 % förnybart i flygbränslet. Från 2018 är det även tänkt att flygbränslet ska innehålla en obligatorisk kvot förnybart. Oavsett om det förnybara inom flyget subventioneras eller görs på ett liknande sätt som i Norge, så krävs ett tydligt ledarskap och en tydlig vilja redan idag.
- 42775 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att arbetet med en fjärde rullbana på Arlanda flygplats påbörjas omgående
att Centerpartiet verkar för att Arlanda flygplats på sikt byggs ut mer än nuvarande planer för att säkerställa flygets viktiga del i att hålla ihop Sverige
- 42780 att Centerpartiet verkar för att Bromma flygplats tidigast stängs ner när nuvarande avtal löper ut 2038 under förutsättning att kapaciteten på Arlanda räcker för att ta över flygtrafiken från Bromma flygplats

att Centerpartiet verkar för att det på nationell nivå snarast tas fram tydliga mål, tydliga riktlinjer och tydliga styrmedel för hur biodrivmedel inom flyget ska stärkas, exempelvis genom att införa kvotplikter och differentierade start- respektive landn

42785 att Motionen skickas vidare till Centerpartiets riksstämman i Malmö

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

42790 Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen

Att Centerpartiet kräver att nationella regelverk för buller revideras och harmoniseras så att regelverket möjliggöra för mer bostadsbyggande i omkringliggande kommuner till Arlanda.

42795 Att berörda kommuner får vara med i diskussioner när en fjärde bana utformas och innan eventuellt tillstånd ges så att en minimering sker av riskerna för ytterligare bullerpåverkan över framtida bostadsutvecklingsområden i exempelvis Upplands Väsby och Sigtuna kommun.

Att Centerpartiet ställer krav att Swedavia och luftfartsverket i den mån det är möjligt inför kurvade inflygningar.

42800 Att Centern i uppsats 2 ställer krav om att Swedavia/ Trsfikledning / Luftfartsverk inför kurvade inflygningar som ett av flera sätt att lösa inflygning till/på Arlanda. Syftet är att minska antalet över flygningar i möjligaste mån över tät bebyggt område i omkringliggande kommuner

Att Bromma flygplats ska finnas kvar för ambulansflyg, amb helikopter och polisen

42805 **13.16 Flyginfrastruktur på landsbygden**

Johan Krogh, Stockholms län

Historiskt sett var Luftfartsverket den sammanhållande myndigheten som skötte flygplatser, flygledning och tillsyn. Under slutet av 2000-talet delades myndigheten upp i tre stycken delar som idag är:

- Transportstyrelsen Luftfart – Tillsynsmyndigheten för all luftfart
- LFV – Flygledning, statligt affärsverk
- Swedavia – Flygplatser, statligt bolag

42815 Det stora problemet är att Swedavia inte fick som huvuduppgift att sörja för säkerställandet av svensk infrastruktur utan snarare är deras uppdrag att tjäna så mycket pengar som möjligt till stadskassan. Konsekvensen av detta är att de har gjort sig av med alla de flygplatser som hade för få passagerare för att kunna tjäna pengar och behöll de tio flygplatserna man har idag för att maximera vinsten. Den senaste flygplatsen man gjorde sig av med var Säve Flygplats i Göteborg. I den affären finns många hundar begravna och det finns skäl att tro att man mer eller mindre stängde ner den flygplatsens möjligheter att bedriva kommersiell trafik för att inte få konkurrens för Landvetter.

42825 Flygplatserna som inte gick att driva med vinst lämnades på vinst och förlust till kommunerna som nu frågar sig om de ska ha kvar sin enda möjlighet att dagspendla till huvudstaden eller satsa pengarna på till exempel skola och omsorg. Det är direkt olämpligt att den här typen av infrastruktur ska beslutas om på kommunal nivå när den påverkar hela landet. Frågorna måste behandlas nationellt.

I Norge har man idag som policy att Avinor (statliga flygplatsbolaget) äger nästan alla flygplatser och de små bekostas av de stora. Detta för att säkerställa att hela landet ska kunna leva.

42830 Idag hotas mer eller mindre alla kommunala flygplatser av nedläggning och man är aldrig längre än en mandatperiod bort från att lägga ner. Det försvårar för etablering av företag på landsbygden då många är beroende av bra anslutningar till Stockholm och andra större städer.

42835 Regeringen/Riksdagen måste ändra Swedavias uppdrag så att de på sikt kan driva fler flygplatser för de pengar som de tjänar på de större. Swedavia gör idag en vinst på mer än en miljard och det är betydligt mer än vad som skulle krävas för att driva minst 10 flygplatser till i vårt land. Vi saknar idag också en gemensam instans som vill ta samordningsansvar för de nationella flygplatserna, SKL vill inte ta i det och Näringsdepartementet har inte heller vågat ta i frågan. Under tiden stänger fler och fler flygplatser vilket direkt sänker tillgängligheten för glesbygden/landsbygden.

42840 Kan problemet lösas med statliga bidrag till kommunala flygplatser?
Nej, sedan en tid tillbaka finns det tydliga regler från EU som menar att det strider mot konkurrenslagstiftning att ge bidrag till flygplatser. Kommunerna har ofta kommunala bolag som driver flygplatserna och dessa får inte ta emot bidrag av kommunerna. Endast i undantagsfall är den här typen av bidrag möjliga.

42845 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att de ska ta ett större nationellt ansvar för fler flygplatser.

42850 Att Centerpartiet verkar för att ändra Swedavias uppdrag i syfte att säkerställa nationell flyginfrastruktur på landsbygden.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

42855 **13.17 Transportnäringen**

Yvonne Andrén, Bollebygd

42860 Sverige har inte samma tillämpning av regler för transporter som andra EU länder, detta gör att det inte går att konkurrera på lika villkor vilket ofta leder till att fler utländska än inhemska transportbolag får jobben, och det är svårare och dyrare att driva åkeri i Sverige.

42865 Det är dags att jämföra villkoren: se över regler för cabotage, arbetstider, inhyrning och kontroller, utbildningar, utrustning i och på bilar (t.ex. vinterutrustning) samt förarens kompetenser. Sverige är ett avlångt land med stor skogsnäring och vi behöver våra transporter men det ska vara schysst konkurrens och lika villkor.

Extra kilometerskatt vinner ingen på och gagnar ingen förutom snedvriden konkurrens.

42870 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska ta fram förslag senast maj 2018 för schyssta villkor på lika basis för svensk transport och åkerinäring.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42875 Inget yttrande insänt från distriktet

13.18 Vilotider inom transportnäringen

Ulf Eriksson, Fredrik Jakobsson, Västerbotten

- 42880 Det finns en tydlig reglering för hur arbetstiderna ska se ut i den yrkesmässiga trafiken, när chauffören får köra och när man måste ta vila. Denna är baserad på gemensamma regler för detta som finns inom EU. Den gemensamma regleringen är bra och fyller sitt syfte på så sätt att det ger samma förutsättningar för alla chaufförer inom EU.
- 42885 Genom att EU-länder har tolkat dessa regler olika har en situation uppstått när avvikelser från den tänkta likheten har kommit att påverka näringen. Exempelvis har Danmark tolkat reglerna om kör- och vilotider inom yrkesmässig trafik mer generöst och har accepterat en form av generell eftergift på kör- och vilotider om cirka 5 procent innan aktuell myndighet påför böter eller sanktionsavgifter. Med en generell eftergift skapas ett bättre utrymme att klara oförutsedda uppkomna situationer som
- 42890 fördröjer körtiden utan att åkeriet eller bussbolaget ska riskera att bli drabbad av böter eller sanktionsavgifter.
- När det gäller böter eller sanktionsavgifter drabbas transportnäringen, med nuvarande regelverk, av höga böter eller sanktionsavgifter för mindre förseelser.
- 42895 En sänkning av dessa avgifter bör ske för mindre förseelser som inte ger transportföretaget någon konkurrensfördel, påverkar trafiksäkerheten för medtrafikanter eller för resenärerna.
- Jag/vi yrkar därför:
- 42900 Att Centerpartiet arbetar för att en generell eftergift införs, förslagsvis enligt den danska modellen
- Att Centerpartiet arbetar för sänkta böter eller sanktionsavgifter när det gäller mindre förseelser som inte ger transportföretaget någon konkurrensfördel, påverkar trafiksäkerheten för medtrafikanter eller resenärerna.
- 42905 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Det ligger i Centerpartiets intresse att minska regelkrångel.
Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
- 42910 att bifalla motionen,
att skicka motionen vidare till partistämman
Distriktsstämman beslutar att bifalla motionen vad avser tunga lastbilar och bussar (åkerier och bussbolag).

42915 **13.19 Vinterdäck på tunga lastbilar**

Fredrik Jakobsson CUF, Ulf Eriksson, Sofia Blomquist, Erik Fastevik, Västerbotten

Denna motions skrivs med anledning av att motionärerna anser att dagens vinterdäckslag på tunga lastbilar är trafikfarlig och motverkar nollvisionen samt bidrar till en destruktiv och osund konkurrens.

42920 Dagens krav på däck när det gäller tung trafik säger att endast drivande axel ska ha M&S-märkning (mud and snow). Minsta tillåtna mönsterdjup på dessa däck är 5 mm. Övriga axlar på fordonet är helt fråntaget krav på vinterdäck, detta gäller även framaxeln. På övriga axlar gäller minsta mönsterdjup 1,6 mm vilket är att jämföra med slicks.

42925 Seriösa åkeriföretag monterar nya vinterdäck på drivande axel/ (axlar vid tandemdrift) varje senhöst. De monterar även nya vinterdäck på framaxeln när det är absolut nödvändigt för styrförmågan = trafiksäkerheten. Detta görs utan att det finns ett lagkrav.

42930 När seriösa åkerier beställer sina fordon eller köper begagnade fordon så ser de till att få ett ekipage med rätt axelavstånd och lastfördelning samt drivförmåga för ändamålet. Ett fordons tåg som är byggt på rätt sätt tar sig i regel fram i de flesta backar och väglag vilket gör att sådana fordon sällan stannar av och hindrar övrig trafik. När detta händer bidrar det ofta till ökad olycksrisk.

42935 De senaste åren har situationer uppstått när fel byggda billigare fordon med oseriösa ägare fastnat i backar och skapat farliga situationer. De har dåliga däck på drivaxel och framaxel eller en enkel drivaxel med högst tillåtna axeltryck 10,5 ton. Det innebär för låg friktion mot vägbanan vilket både bidrar till risk för ”fällknivs effekt” mellan dragfordon och släp dessutom dålig styrförmåga samt dålig framkomlighet. Sammantaget leder till återkommande avåkningar och kollisioner. Dessa enkla drivaxlar har blivit vanliga på den svenska vägarna och de borde inte få köra i Sverige utan minst två piggkedjor som reserv.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet arbetar för en lagstiftning om krav på vinterdäck med minsta tillåtna mönsterdjup på 8 mm på drivande axel/axlar samt framaxeln på tunga fordon.

42945 att Centerpartiet arbetar för en lagstiftning om krav på 2 piggkedjor i reserv på tunga fordon med enkel drivaxel.

att lagarna ska gälla under perioden 1 november- 31 mars.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42950 Inget yttrande insänt från distriktet

13.20 Oskyddade trafikanter

Mia Nordström, Uppsala Län

42955

Utifrån den tragiska terroristattacken på Drottninggatan i Stockholm behöver Sveriges kommuner och större städer se över trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter.

42960

Många städer i Europa och världen har så kallade säkerhetspollare, cirka en meter höga stolpar, både fasta och sådana som kan sänkas ned i gatan. Säkerhetspollare som spärrar infart till gågator och säkerhetsobjekt finns redan vid Rosenbad och riksdagen i centrala Stockholm.

42965

Säkerhetspollare som kan sänkas ned i gatan är flexibla med fördelen att innerstaden kan skyddas vid större event samtidigt som de kan sänkas ned vid behov av framkomlighet för utryckningsfordon. Vissa större städer har redan miljözoner som bland annat ställer krav på att tunga lastbilar bara för köras med ett miljövänligare bränsle enligt euro 6 EU krav. Miljözonen är ett regulatoriskt instrument som möjliggör att i takt med den tekniska utvecklingen lägga till krav om att endast tillåta lastbilar som med hjälp av modern elektronik kan göras obrukbara för obehöriga förare.

42970

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet ska verka för att större städer tar fram en åtgärdsplan för att öka trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter

att Centerpartiet ska verka för att uppföra säkerhetspollare i innerstäder som gågator

42975

att Centerpartiet ska verka för att i innerstäder eller miljözoner endast tillåta lastbilar som med hjälp av modern elektronik kan göras obrukbara för obehöriga förare

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

42980

Inget yttrande insänt från distriktet

13.21 Vintervägunderhåll

Erik Widar Andersson, Jämtland

42985 Det finns många olägenheter för regioner, kommuner, markägare fauna och flora som har direkt koppling till Trafikverkets utbredda användning av vägsalt (nationellt ca 300 000 ton per år/ 1-2 kg/m² vägbana).

42990 Användningen av vägsalt leder till att markens och markvattnets fysiska och kemiska egenskaper förändras, näringsämnen urlakas, potentiellt giftiga metalljoner frigörs och påverkar vattentäkter och vattendrag. Vilt lockas till vägarna med ett stort antal viltkollisioner som resultat. Floran trivialiseras och utarmas. Effekterna på trafiksäkerheten är omstridda och otillräckligt belagda i peer-reviewed forskning.

42995 Därför finns skäl att förändra regleringen av metodval och tillvägagångssätt för vintervägunderhållet. En förändring av regleringen är motiverad och bör innefatta hörande av regioner, anpassning till kommunernas avgöranden och ansvarsområden samt tillstånd från berörda markägare i de fall spridning av vägsalt planeras.

43000 Jag/vi yrkar därför:
att användningen av vägsalt regleras och görs tillståndspliktig.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 43005 Motionären föreslår att spridning av vägsalt ska göras tillståndspliktig och underställas regionala synpunkter före tillstånd beviljas.
Motionären tar upp en fråga som i vårt län diskuteras flitigt och inte sällan väldigt engagerat. De förändrade vintrarna i kombination med sämre förutsättningar för vägunderhåll har medfört att Trafikverket väljer att använda alltmer vägsalt på de vägar man ansvarar för.
- 43010 Det finns ett antal skäl att detta bör diskuteras. Det är sannolikt svårt att skapa ett antingen/eller läge när det gäller vägsalt. Under vissa vädermässiga omständigheter är det svårt att se att någon annan metod idag finns tillhands för att upprätthålla trafiksäkerheten. Men den slentrianmässiga användning som alltmer breder ut sig, med de miljömässiga konsekvenser det har att tillföra naturen stora mängder med salt, är inte acceptabel.
- 43015 En tillståndsprövning av den modell som motionären förespråkar kan vara ett sätt att begränsa saltanvändningen till de tillfällen då det inte finns några alternativ.
Samtidigt måste också staten stimulera alternativa halkbekämpningsmetoder som ur hållbarhetssynpunkt är bättre än saltet. Det förändrade klimatet med allt färre vägar med stabilt vinterväglag kommer att kräva sådana metoder.
- 43020 stämman beslutar
att föreslå att staten utreder och inför en tillståndsprövningsprocess, med regionalt inflytande, för användandet av miljöfarliga metoder för halkbekämpning.
att föreslå att särskilda statliga forskningsmedel avsätts för att stimulera utvecklingen av hållbara halkbekämpningsmetoder.
- 43025 att motionen jämte yttrande skickas vidare till Centerpartiets riksdagsgrupp.

13.22 Digital transportplattform

Michaela Haga, Fredrik Lindstål, Markus Berensson, Erik Sarfors, Banar Sabet, Johan Järvung, Stockholms län

- 43030 Motion om att skapa en digital transportplattform för att minska trängseln i Stockholmsregionen
Trafiksystemet i Stockholmsregionen är en helhet där alla transportmedel (bil, kollektivtrafik, cykel och gång) påverkar varandra, men där dessa trafikslag planeras och styrs av olika aktörer på olika nivåer utan en samlande helhetssyn.
- 43035 Genom ny digital teknik finns möjligheten att integrera alla dessa transportslag och styrmedel för att kunna planera dem gemensamt i syfte att öka framkomligheten och minska trängseln i Stockholmsregionen.
- 43040 Genom att samla trafikinformation om alla trafikslag i en digital transportplattform skulle stora ekonomiska, miljö- och trivselmässiga fördelar kunna vinnas i Stockholmstrafiken. Nuvarande regelverk och ansvarsfördelning är emellertid inte tillrättalagda för en ökad samordning. Genom att minska dessa hinder öppnas möjligheter för stora, långsiktiga och genomgripande förbättringar. Vid sidan om trafikinformation bör även drift och en koordination av styrmedel såsom trängselskatter, parkeringsavgifter, kollektivtrafiktaxa och hastighetsbegränsningar samlas på ett och samma ställe så att Stockholmsregionen, för första gången i historien, kan planera sitt trafiksystem som just ett system.
- 43045 Detta har tidigare varit en utopi men går nu att göra genom den ökade tillgången på realtidsinformation från resenärer. Detta kan minska trängseln för alla resenärer, minska investeringsutgifterna för Trafikverket, Stockholms läns landsting och länets kommuner genom ett effektivare utnyttjande av befintlig infrastruktur och minska klimatutsläppen inom transportsektorn.
- 43050 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att Trafikverket, Stockholms läns landsting och länets kommuner bildar en gemensam trafikstyrningsorganisation (exempelvis genom att använda sig av det existerande Trafikanalys) där trafikplanering, drift och styrmedel samordnas
- 43055 att denna gemensamma trafikstyrningsorganisation får i uppdrag att utveckla en digital transportplattform som samlar realtidsinformation från resenärer som reser med samtliga transportslag
att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 43060 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen i sin helhet
- 43065

13.23 Trafikverkets hållbarhetsuppdrag

Michaela Haga, Fredrik Lindstål, Markus Berensson, Erik Sarfors, Banar Sabet, Stockholms län

- 43070 Stärk Trafikverkets hållbarhetsuppdrag och rätta till systemfelet kring fyrstegsprincipen
Fyrstegsprincipen är ett förhållningssätt för planering inom transportsystemet som innebär att samhällsbyggare ska arbeta utifrån fyra steg för att minska kostnader och klimatpåverkan:
Steg 1 – Tänk om: Åtgärder som minskar transportefterfrågan, t.ex. informationsinsatser.
Steg 2 – Optimera: Åtgärder som ger ett effektivare utnyttjande av befintligt vägnät, t.ex. trängselskatter och kollektivtrafikkörfält.
- 43075 Steg 3 – Bygg om: Mindre vägförbättringsåtgärder, t.ex. ombyggnader i befintlig sträckning.
Steg 4 – Bygg nytt – Nyinvesteringar och större ombyggnadsåtgärder, t.ex. nya vägsträckningar.
Tanken med denna princip, som är vägledande i Trafikverkets Framkomlighetsprogram för Stockholmsregionen, är att fokus ska ligga på steg 1 och 2 eftersom de är mest kostnadseffektiva och hållbara. Men i praktiken har Trafikverket främst möjlighet att arbeta med steg 3 och 4 eftersom
- 43080 myndigheten t.ex. inte längre har ett uppdrag att arbeta med påverkansfrågor i form av informationsinsatser eller kan planera utifrån kollektivtrafik då det ligger på en annan huvudman (Stockholms läns landsting). Om verket ska hålla sig inom sitt uppdrag blir fokus per automatik Steg 3 och 4-åtgärder
- 43085 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att förtydliga Trafikverkets hållbarhetsuppdrag så att myndigheten kan arbeta med påverkansinsatser enligt Steg 1 och optimeringsåtgärder enligt Steg 2

att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö
- 43090 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
- 43095 Att bifalla motionen

13.24 Länstransportplanerna

Håkan Andersson, Västerbotten

- 43100 I den nationella planen för transportsystemet 2014–2025 så avsattes 36,3 miljarder till att fördelas till Länstransportplanerna för samma period. Av dessa pengar var 480 miljoner avsedda för icke-statliga flygplatser. Övriga 35,8 miljarder ska bland annat användas till investeringar i statliga vägar som inte ingår i stamvägnätet.
- 43105 Norra Sverige har långa avstånd och en stor andel tung industri med gruv- och skogsindustri. Det leder också till att det finns ett omfattande nätverk av statliga vägar. Med stora avstånd, tunga transporter, omfattande statliga vägar så kan man kanske förvänta sig att en stor del av de statliga medlen för vägar skulle fördelas till regionen. Tittar man på hur fördelningen till länstransportplanen gjorts så ser man tvärtom att de flesta Norrlandslänen har fått mindre pengar per invånare.
- 43110 Jag/vi yrkar därför:
att principerna för fördelning av statliga medel till Länstransportplanerna görs om så att de mer tar hänsyn till transportbehov när det gäller godsmängd och väglängd
- 43115 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Inget yttrande insänt från distriktet

13.25 Störsändare

43120 *Filip Skarp, Skåne*

I ett modernt Sverige blir trådlös kommunikation allt viktigare. Antalet miljoner eller miljarder uppkopplade enheter som prognostiseras varierar, men trenden är tydlig, sakernas internet (Internet of Things, IoT) kommer att växa den trådlösa marknaden signifikant.

43125 I Sverige finns det flera områden som är mycket starka inom forskning och utveckling på telekommunikation, mikrovågsteori och andra områden relaterade till trådlös kommunikation. Med utbyggnaden av trådlös kommunikation kommer även nya utmaningar och säkerhetsrisker som aktörer måste förhålla sig till. En påtaglig risk, med all trådlös kommunikation, är risken för störning med exempelvis så kallade störsändare eller ”jammers”.

43130 Ett högteknologiskt företag i framkant av IoT-revolutionen måste förbereda sina produkter och teknologier för dessa nya risker. Det handlar om avancerade algoritmer (metoder/lösningar) och processer för att detektera och undvika störsändare.

43135 Dessa algoritmer och processer kan många gånger utgöra unik spetskompetens och högt värderade immateriella tillgångar för företagen. För att denna kompetens skall bibehållas och Sverige på ett effektivt sätt skall kunna konkurrera på detta område krävs fortsatt forskning, utveckling och testning. Det är den tredje punkten – testning–som skapar problem för svenska företag.

43140 Förbjudet i Sverige att inneha och använda störsändare
EU-kommissionen har genom RED (Radio Equipment Directive, 2014/53/EU ersättare av R & TTE direktivet, 1999/5/EC) effektivt skapat ett regelverk som olagliggör användandet av störsändare, men inte innehav!

43145 Tyvärr gör 3:e kapitlet, 14§, i Lagen om elektronisk kommunikation (2003:389) och 14§ i Förordningen om elektronisk kommunikation (2003:396) gällande, att det i Sverige inte bara är förbjudet att använda, utan även förbjudet att inneha störsändare. De enda som är undantagna förbudet är Försvarsmakten, Försvarets radioanstalt och Försvarets materielverk. Post och Telestyrelsen (PTS)

43150 kan därtill besluta om undantag från förbudet för Kriminalvårdsstyrelsen, men inga andra aktörer, privata eller statliga, tillåts inneha störsändare.

Innehav tillåtet i vissa länder inom EU
Andra länder, exempelvis Storbritannien, följer kommissionen och förbjuder användandet av störsändare, men inte innehavet.

Ändra lagen
Användande av störsändare skall, på samma sätt som idag, vara förbjudet. För att Sverige ska kunna bibehålla sin unika position inom forskning och utveckling inom trådlös kommunikation, är det väsentligt att lagen gör det möjligt för privata aktörer – även statliga om behov finnes - att söka tillstånd för att inneha störsändare i forsknings- och utvecklingssyfte.

Jag/vi yrkar därför:
att partistämman ska ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att det blir tillåtet att inneha störsändare i forsknings- och utvecklingssyfte.

43165

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

43170 Distriktsstyrelsens yttrande:

Motionären beskriver ett tekniskt djupt område som det har varit svårt att på kort tid för distriktsstyrelsen att inhämta fakta och kompetens inom.

Dock anser vi det svårt att tro att privata aktörer inte idag kan ansöka om särskilda undantag i ett specifikt syfte hos Post- och Telestyrelsen(PTS). Men välkomnar att frågan kan utredas ytterligare på riksnivå.

43175

Med anledning av detta föreslår distriktsstyrelsen

Att motionen anses besvarad.

Att motionen jämte yttrande vidarebefordras till partistämman.

Distriktsstämmans yttrande:

43180

att bifalla Filip Skarps yrkanden och därmed,

att bifalla motionen, och

att skicka motionen vidare till partistämman.

13.26 Samhällsekonomiska analyser för infrastrukturinvesteringar

43185 *Markus Berensson, Stockholms Stad*

Kostnadsöverskridningar inom stora infrastrukturprojekt är en vanlig företeelse och något som har förhållit sig relativt konstant under flera decennier trots utvecklade kostnads- och nyttoprognoser. I en internationell jämförelse har den danske forskaren Bent Flyvbjerg konstaterat att järnvägsprojekt i genomsnitt kostar 44,7 % mer än planerat och att vägprojekt överskrider budgeten med i snitt 20,4 %. Utifrån detta har Flyvbjerg kunnat utveckla "the Iron Law of Megaprojects" som går ut på att endast 1 av 10 projekt håller budget, att endast 1 av 10 projekt håller tidsplaneringen och att endast 1 av 10 projekt levererar de förväntade nyttorna.

43195 En central orsak till detta är så kallad "optimism-bias", att drivande aktörer har en tendens att ta fram lyckokalkyler som underdriver kostnader och överdriver nyttor i syfte att sälja in projekt till allmänhet och beslutsfattare. Vilket leder till att samhället satsar väldigt mycket pengar på fel projekt. I syfte att motverka detta har t.ex. Storbritannien, Schweiz och Danmark infört krav på att myndigheter som ansvarar för stora infrastrukturprojekt måste vidta åtgärder för att minimera optimism-bias, bl.a. genom att införa "reference class forecasting".

43205 Detta innebär följande: när den aktör som ansvarar för ett infrastrukturprojekt är klar med sina prognoser lämnas dessa över till en oberoende part (t.ex. finansdepartementet eller en myndighet i en annan region eller ett annat land) som jämför prognosen med kostandsutfallet i liknande referensprojekt på andra platser. Den prognosticerade kostnaden och nyttan för en tunnel i Stockholm jämförs t.ex. med den faktiska kostnaden och nyttan i tunnelprojekt i Europa.

43210 Denna referensanalys garanterar att realismen i planeringen ökar så att landets myndigheter och organ undviker att investera i dyra luftslott.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet verkar för att Sverige inför ett krav på att myndigheter som ansvarar för stora infrastrukturprojekt ska vidta åtgärder för att minimera "optimism-bias"

43215 att Centerpartiet verkar för införandet av "reference class forecasting" vid alla stora infrastrukturprojekt på nationell, regional och lokal nivå

att Centerpartiet verkar för att finansdepartementet eller en oberoende myndighet i en annan kommun, region eller land står för denna "reference class forecasting"

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

43220 Yttrande från distriktet:
Distriktsstyrelsens svar:

43225 Motionen handlar om tendensen att stora infrastrukturprojekt ofta drivs fram med hjälp av glädjekalkyler från aktörer som har ett intresse i att projekten kommer till stånd, vilket leder till så kallad "optimism-bias", dvs en systematisk underskattning av kostnad eller överskattning av samhällsnytta. Detta kan i sin tur leda till felaktiga prioriteringar, stora kostnadsöverskridanden i byggfasen och felaktig användning av skattepengar. Motionären redovisar också hur länder som Storbritannien, Danmark och Schweiz infört krav på bl a "reference class forecasting", dvs att en oberoende part – exempelvis finansdepartementet - bedömer rimligheten av investeringskalkylerna, inför beslut.

Motionären föreslår att krav ska ställas på att myndigheter, som ansvarar för stora infrastrukturprojekt på nationell, regional och lokal nivå, ska vidta åtgärder för att minimera optimism-bias och att reference class forecasting ska införas i Sverige.

- 43235 Ambitionen i motionen är lovvärd eftersom den syftar till att säkra en god användning av skattebetalarnas pengar även om det är svårt för distriktsstyrelsen att bedöma om behovet specifikt i Sverige. Att införa krav på att lokala, regionala och nationella myndigheter ska vidta åtgärder för att motverka optimism-bias genom metoden reference class forecasting är relativt oproblematiskt, och även om det kan medföra en något längre genomförandeprocess och vissa administrativa kostnader är
- 43240 det troligen helt marginella nackdelar. Att däremot föreskriva att lokala och regionala organ ska underställa sina beslut en prövning av finansdepartementet eller annan nationell myndighet kan innebära en försvagning av det kommunala självstyret och en ökad statlig styrning av kommunsektorn.
- 43245 Därför bör den önskade prövningen regionala och lokala projekt inte vara bindande och vilken oberoende part som kan vara lämplig bör utredas närmare.
Med anledning av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta:
Att bifalla motionens första och andra att-sats. Att anse den tredje att-satsen besvarad.
Att skicka motionen vidare till partistämman i Malmö.
- 43250 Stämman beslutar
Att bifalla motionens första och andra att-satser.
Att anse tredje att-satsen besvarad.
Att skicka motionen till partistämman i Malmö.

43255 **13.27 Långa adresser**

Aarno Magnusson, Dalarna

Adresser med bynamn + vägnamn infördes i början av 2000-talet i de större byarna. Man ville behålla bynamnet i adressen dels för att vi inte hade unika vägnamn i kommunen, men även med långa vägar som går genom flera byar ger bynamnet en bra anvisning om var fastigheten är belägen. I de fall när både bynamn och vägnamn har många tecken ger det också en lång adress. Många har dessutom nyttjat möjligheten att få sitt gårdsnamn infört i adressen, inskrivet under "populärnamn". Samtliga adresser ryms dock inom det antal tecken som Svensk Standard anger.

43265 **Regler**

Enligt Svensk adresstandard får adressnamn resp. adressplats (gatu/vägnamn resp. gatu/vägnnummer) bestå av högst 35 tecken vardera.

Före leverans till t ex Spar-registret läggs dessa två samman i ett fält som består av 35 tecken. I praktiken får alltså adressnamn + nr omfatta max 35 tecken.

43270 **Populärnamn läggs framför adressnamnet.**

Inga förkortningar får skrivas in när adressen registreras.

By + vägnamn utgör hela adressen i ett stycke. Går inte att dela eller flytta nummer mellan by och vägnamn.

43275 **Problem**

Svensk Adresstandard stämmer inte med "verkligheten".

Hela adressen ryms inte i adressfältet.

– hela eller del av vägnumret är inte med (ex Söder Bergsäng Bergsängs backar 56 har blivit 5 eller inget nummer)

43280 **– populärnamn läggs före adressnamn och medverkar därmed till att adressnummer kan försvinna.**

– många adressregister har för få (27) tecken i sina adressfält bl a Landstinget.

* Brev läggs i fel postlåda p.g.a. ofullständig adress.

* I byarna har man vägskyltar med endast vägnamn (inte adressnamn) vilket ger förvirring när man uppger adress för räddningstjänst, post, och besökare. Om en olycka sker och man vid larm uppger

43285 **vägnamn som finns på skylten finns risk för fördröjning i uttryckningstid. Namnet som står på skylten finns inte hos SOS utan uppringaren måste veta vilken by hen befinner sig och uppge fullständig adress.**

* Ambulans, sjukresor, färdtjänst m fl. åker till fel adress.

* Ingen tycker sig äga problemet. Leksands kommun följer Svensk standard, men problemet är att

43290 **många andra inte gör det. Vi är också lite unika med vårt problem vilket gör att påtryckningen från användarna inte är så stort. Vi har nu under 10 års tid försökt bringa reda i detta, men fortfarande finns stora problem. Att få myndigheter att skaffa nya system som medger 35 tecken verkar vara ett företag som inte är möjligt.**

43295 **Jag/vi yrkar därför:**

att Centerpartiet medverkar till att berörda myndigheter och andra snarast möjligt börjar använda Svensk Adresstandards regel med max 35 tecken i sina gör att det uppstår problem som Leksandskretsen beskrivit i sin adressfält.

43300 **[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)**

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens motivering

43305 Distriktsstyrelsen förstår att myndigheters något fyrkantiga regelverk motion. Detta drabbar även andra orter än Leksand. Distriktsstyrelsen vill lägga oss på en mindre detaljerad nivå än vad Leksandskretsen gör i sin att-sats.
Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE
att bifalla intentionen i motionen

43310 **13.28 Infrastruktur och nationella risker**

Tage Gripenstam, gruppleddare Södertälje kommun, Johan Brink, Innovationsledare, stockholms län

Södertälje kanal en nationell risk. Sommaren 2016 stannade den södergående trafiken från Stockholm då en olycka stängde motorvägsbron över Södertälje kanal. Olyckan visade sårbarheten för

43315 trafikförsörjningen till och från Stockholmsregionen. En större olycka där hela bron satts ut funktion innebär kraftiga problem för varu- och livsmedelsförsörjning och svårigheter för näringslivet att upprätthålla produktivitet, dvs man störs kraftigt då det blir svårigheter för personal att ta sig till och från arbetet.

43320 Bara i Södertälje påverkades några av Sveriges största företag allvarligt i synnerhet Scania med 14000 anställda och AstraZeneca med 4000 anställda.

Viktiga samhällsfunktioner som till exempel minskad tillgänglighet till akutsjukhuset blev också tydligt när E4/E20 -trafiken tvingades ta sig genom Södertälje. Handel och besöksnäring drabbades

43325 allvarligt av minskad försäljning och färre besök.

I det större sammanhanget behöver insatser göras utifrån en riskanalys för att den känsliga infrastrukturens funktionalitet till och från Stockholm säkerställs vid olika kriser. Alltifrån olyckor till

43330 allvarliga attentat. Hur ska man säkerställa kommunikationen för väg-, sjö och spårtrafiken? Hur ska man säkerställa att människor kan förflytta sig? Hur kan man säkerställa att flödena av livsmedel och andra försörjningsvaror fungerar? OSV?

Det ska finnas beredskap för kortsiktiga lösningar för att hålla igång båttrafik, nya förberedda färjelägen, snabbt kunna bygga broar för att nämna några exempel.

43335 Långsiktigt behövs andra lösningar än dagens. Vi menar att järnväg, framförallt för pendel- och regiontågen och väganslutning till E4/E20 borde grävas ned under Södertälje. Det skulle lösa problemet med att göra passeringen av Södertälje kanal mindre utsatt för krishändelser och dessutom vara en viktig länk för evakuering av södra StorStockholm. En järnvägsplattform under Södertälje

43340 kanal skulle vid krissituationer vara en stor tillgång med uppgångar vid sjukhus och centrum belägna på var sida av kanalen.

Det här innebär att man snarast behöver börja planera för att säkerställa passeringen förbi Södertälje kanal. En helt ny undergång, d.v.s. en järnvägs- och vägtunnel under kanalen verkar logiskt. En

43345 utredning bör kunna visa på vilket sätt man lämpligast löser problemet med en hållbar och säker över/underfart för framtida kriser som också ger en kapacitetsstark förbindelse mellan södra Sverige och större delen av Stockholmsregionen. Dagens situation är ohållbar och även om man byter de tvåfiliga brohalvorna mot trefiliga kommer man inte tillrätta med det långsiktiga behovet och en krissäker lösning. Samverkande parter är bland annat Trafikverket, MSB, Försvarsmakten och

43350 Sjöfartsverket.

Partistämman föreslås besluta Att arbeta för att en utredning snarast startar för att åstadkomma en krissäker och hållbar över/underfart förbi Södertälje kanal för järnväg-, sjö-, och vägtrafik.

Tage Gripenstam, gruppleddare i Södertälje kommun

43355 *Johan Brink, Innovationsledare*

Jag/vi yrkar därför:

Att arbeta för att en utredning snarast startar för att åstadkomma en krissäker och hållbar över/underfart förbi Södertälje kanal för järnväg-, sjö-, och vägtrafik.

43360

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

43365 **13.29 Finmaskigt vägnät**

Jan Johansson, Fyrbodal

Flera partier vill idag vara landsbygdens räddare. Det är läge att få igenom en verklig förbättring för oss utanför städerna.

43370

Jag vill att Centerpartiet med kraft driver att landets finmaskiga vägnät avsevärt måste förbättras. Den dåliga standarden på landsbygdens vägar under en stor del av året är en väsentlig orsak till bygdernas befolkningsminskning. Vi som bor på landsbygden måste kunna köra utan att fördärva våra bilar då barn ska köras till fritidsaktiviteter, vuxna till andra engagemang mm.

43375

Det är allmänt bekant att vi inte har kollektivtrafik och tvingas därför själva lösa våra transporter. Alla företag på landsbygden är beroende av att vägarna är farbara året runt. Inom de gröna näringarna riskeras stora värden i form av produktionsbortfall pga. att bärigheten begränsas under del av året. Produktionsbortfall som inte bara drabbar landsbygden utan ytterst helalandet.

43380

Jag/vi yrkar därför:

Att alla allmänna vägar tjälsäkras.

Att föreningsvägar får större möjlighet till extra statsbidrag för tjälsäkring och andra grundförbättringar

43385

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar på motioner om finmaskiga vägnätet

43390

Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på behovet av att satsa på de enskilda vägarna. Det är de enskilda vägarna som möjliggör att en miljon människor dagligen kan påbörja och avsluta sin resa till jobb och hem. Samtidigt ger de oss tillgång till exempelvis friluftsliv och är en förutsättning för stora delar av vår besöksnäring. Det svenska vägnätet består av 43 000 mil enskilda vägar, medan endast ca 10 000 mil är statliga och 4 100 mil kommunala. Ansvariga för de enskilda vägarna är väghållarna, exempelvis enskilda markägare, vägföreningar eller samfällighetsföreningar. Av dessa får 7 700 mil statsbidrag som ska bidra till att vägarna tillgodoser behoven, är publikt tillgängliga och håller en hög transportkvalitet.

43395

Centerpartiet medverkade i alliansregeringen till ett kraftigt ökat stöd till de enskilda vägarna och anser att de enskilda vägarna ska fortsätta främjas. Det finmaskiga vägnätet måste ha en hållbar och bra standard för bärighet och belastning. Centerpartiet skriver i sitt svar på regeringens infrastrukturproposition att prioritetsgraden för de enskilda vägarna måste höjas för att ge bättre förutsättningar att upprätthålla och utveckla dessa vägar.

43400

Distriktsstyrelsens förslag till beslut:

Att distriktsstämman bifaller motionen

Distriktsstämman beslutade i enlighet med styrelsens yttrande och förslag till beslut.

43405

13.30 Enskilda vägar

Ulf Eriksson, Fredrik Jakobsson, Västerbotten

- 43410 Sveriges vägnät består av cirka 9 850 mil statliga vägar, 4 100 mil kommunala gator och vägar och cirka 43 000 mil enskilda vägar. Sammanlagt är det cirka 23 000 väghållare som ansvarar för de enskilda vägarna.
- Bidragsgrundande kostnaden
- 43415 Enligt Trafikverket finns det cirka 7 700 mil enskilda vägar som får statsbidrag. Bidrags- procenten är den del av den bidragsgrundande kostnaden som kommer att erhållas som bidrag. Trafikverket har en à-prislistan som tillsammans med trafikklass, slitlager, broar och klimatzon utgör en driftkostnad. Moms läggs på det årliga grundbeloppet.
- Klimatzoner
- 43420 När det gäller klimatzonerna speglar dessa driftsbehovet för vinterunderhåll fördelat över landet – det vill säga antalet tillfällen för plogning, sandning och eventuellt ishyv- ling. Sverige är indelat i tre klimatzoner: A, B och C. Klimatzon C omfattas av Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län. För vinterunderhållet inom denna klimatzon råder 29 plogningsturer och 5 sandningsturer. Lika för kust och inland. Väderleksförhållande- na och behovet av vinterunderhåll varierar stort inom denna
- 43425 klimatzon. Inte minst har klimatförändringen gjort att antalet plogningsturer har minskat och sandningsbehovet har dramatiskt ökat i kustområdet. Ett sandningsbehov som innebär att Trafikverkets kalkylerade kostnad för vinterunderhållet överensstämmer inte med verkligheten. En sandningstur kostar det dubbla jämfört med en plogningstur.
- 43430 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet arbetar för att norra Sverige indelas i fler klimatzoner som bättre är anpassade till gällande klimatförhållanden mellan kust och inland.

Att Centerpartiet verkar för att mera pengar tillförs statsbidraget så att det bättre svarar upp mot den faktiska kostnaden för vinterunderhållet förorsakat av kli- matförändringarna och fler klimatzoner
- 43435 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
- 43440 Distriktsstyrelsen anser att motionärerna uppmärksammat ett stort problem gällande klimatzonerna som drabbar många i norra Sverige. På grund av bristen på fler klimatzo- ner så behandlas olika klimatzoner – så som kust och inland – med väldigt olika förut- sättningar på samma vis. Detta blir inte bara ineffektivt utan även kostsamt i längden.
Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
att bifalla motionen,
- 43445 att skicka motionen vidare till partistämman.
Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag,

13.31 Statsbidragsregler för enskilda vägnätet

Mats Dahlbom, Blekinge

43450

Bakgrund: Karlshamns kommun har sedan kommunsammanläggningen 1967 ansvarat för skötseln av det enskilda vägnätet i Karlshamns kommun. Inom kommunen finns ca 30 mil enskilda vägar, ca 5 mil saknar möjlighet till statsbidrag, då regler ang. väglängd o fastboende längs vägen begränsar möjligheten att söka bidrag för dessa 5 mil väg. Skötseln har kunnat samordnas och vägskötsel har

43455

skett med rationella maskiner, allt från hyvling, snöröjning, sandning, dammbindning, kantslätter, högröjning av träd i anslutning till vägar, dikning o avvattnings, underhåll av broar och utbyte/underhåll av vägtrummor. Många av dessa åtgärder har underlättats då man har kunnat samordna insatser i hela kommunens enskilda vägnät.

43460

Det rationella skötselåtagandet har inneburit att de enskilda vägarna i Karlshamns kommun har kunnat hålla en förhållandets vis hög standard.

43465

Att förändra bidragsreglerna från trafikverket, enligt liggande utredningsförslag, vilket innebär att i framtiden tillåta utbetalning av statsbidrag för skötsel av enskilda vägar, till att enbart omfatta möjlighet för juridiska vägföreningar att söka och ta emot nämnda bidrag. Detta gör det i stort sett omöjligt för kommunerna att fortsätta med den rationella vägskötseln av det enskilda vägnätet. Dels innebär detta i sin tur att ett stort antal lantmåteriförrättningar måste verkställas för att bilda större juridiska vägföreningar, Detta är en kostsam process och oklart vilka som blir drabbade av dessa kostnader, markägare, fastighetsägare och andra intresseägare med intressen i vägnätet såsom kommun o företag med verksamheter på landsbygden.

43470

Jag/vi yrkar därför:

Att Nuvarande regler bibehålls, med rätten att enskilda kommuner kan fortsätta och ta emot och administrera statsbidraget för det enskilda vägnätet inom den egna kommunen.

43475

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

43480

Vi delar motionärens förslag och anser att detta är en fråga som löses bäst under lokala förutsättningar. Den här frågan faller ju väl under begreppet "En närodlad politik" inget som behöver styras uppifrån. Vi föreslår stämman att vi lägger till en attsats som lyder:
Att Centerpartiet jobbar för att nuvarande regler vad det gäller stöd till enskilda vägar behålls. Distriktsstyrelsen föreslår distriktstämman att bifalla motionen och skicka motionen till förbundsstämman .

43485

13.32 Riksvägar

Per Schöldberg, Öjaby C, Britt-Louise Berndtsson, Älmeboda CK, Kronoberg

BAKGRUND

43490 Vi har säkert i olika delar av landet exempel på hur Trafikverket försöker få pengarna att räcka längre genom att degradera vissa vägar till hastigheten 80 km i timman. Motiveringen är att de annars är farliga. Som vi i Kronoberg upplever det bidrar ett sådant förfarande till lägre attraktivitet för bygden, även om tiden att förflytta sig från A till B inte egentligen blir avsevärt längre. Det handlar snarare om psykologi.

43495 Däremot blir vägen efter fattat beslut om degradering både sämre underhållen samt får vänta längre på snöröjning och halkbekämpande åtgärder. Då blir den verkligen farlig för dem som är beroende av vägsträckan och vana att köra där. En degraderad väg kan också vara en viktig faktor för företagsetablering eller ej, speciellt där järnväg eller järnvägsstation saknas.

43500 FÖRSLAG

Centerpartiet ses av allmänheten som garant för landsbygdens fortsatta utveckling, och då är en väl fungerande infrastruktur av avgörande betydelse. Därför föreslår vi att Centerpartiets riksdagsgrupp får i uppgift att verka för att tvåsiffriga vägar ska ha tresiffrig hastighet, som vi uttrycker det i Kronoberg. Detta skulle innebära satsning i stället för neddragning, livskraft till i stället för strypning av landsbygdens fortsatta utveckling.

Jag/vi yrkar därför:

43510 Att Centerpartiets riksdagsgrupp tar kraftfullt initiativ för att motverka degradering av riksvägar i form av lägre hastighet och därmed sämre underhåll inklusive vinterväghållning.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

43515 Bifall

13.33 Sidospeglar på fordon

Anders Eriksson, Halland

- 43520 Alla är vi överens om vi måste minska utsläppen och att trafiken spelar en betydande roll i dramat. Centerpartiet var drivande i arbetet i Miljömålsberedningen där 6 av riksdagens partier nu är överens om att utsläppen från inrikes transporter ska minska med 70% till 2030. Det är ett mycket ambitiöst mål och åtgärder på alla plan krävs.
- 43525 Att göra så energieffektiva fordon som möjligt är en viktig del i att uppnå målet. Energieffektivisering pekat ut som ett av de viktigaste verktygen för att minska utsläppen i FFF-utredningen, den utredning som ligger till grund för mycket miljömålsberedningens ställningstaganden.
- 43530 Elektrifieringen av fordonsflottan kommer kunna stå för en stor del av den effektiviseringen, men det finns fler vinster att göra. Att minska luftmotståndet och därmed göra fordon mer aerodynamiska kan också göra stor skillnad. Ett av de största hindren för det är bilens sidospeglar. De sticker ut, skapar luftmotstånd och påkörda sidospeglar är dessutom en av de vanligaste skadorna på en bil. Kort sagt, om det går att hitta likvärdiga alternativ ur trafiksäkerhetssynpunkt vore det en stor förtjänst om sidospeglarna kunde ersättas.
- 43535 Lyckligtvis har den tekniska utvecklingen gått fort och det finns idag kamera-alternativ som är minst lika säkra ur trafiksäkerhetssynpunkt som sidospeglarna. De kan kompensera för mörker, bländning döda vinklar och annat, vilket kan göra att det till och med är en trafiksäkerhetsvinst att slopa sidospeglarna. Videosystem skapar också möjligheter att placera monitorer på andra platser, vilket
- 43540 också kan öka säkerheten.
- 43545 Genom att slopa sidospeglarna går det att i ett slag slopa vindmotståndet radikalt och därmed bränsleförbrukningen i en fossilbil. En elbil kan på samma sätt öka räckvidden. Det talas om siffror på runt 5% förbättring, vilket vore en rejäl förbättring. På en bil är det bara hjulhusen som skapar mer luftturbulens än sidospeglarna och att plocka bort sidospeglarna vore en rejäl miljövinst och flera biltillverkare ligger redan på respektive lagstiftare.
- 43550 I Japan finns redan lagar som gör det möjligt att slopa sidospeglarna och USA väntas inom kort att följa efter. Det är alltså tekniskt möjligt, det kan öka trafiksäkerheten och inte minst kan utsläppen minska och räckvidden förlängas. Det finns bara fördelar med att skapa möjligheter för biltillverkare att slopa sidospeglarna. Vi behöver en lagstiftning som följer med teknikutvecklingen. En lagstiftning som tar sikta på trafiksäkerheten, inte enskilda tekniska lösningar. Detta är ett typexempel på lag där tekniken sprungit ifrån politiken. Den borde därför ändras omgående.
- 43555 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att tillåta alternativ till sidospeglar på fordon

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 43560 Inget yttrande insänt från distriktet

13.34 Automatiseringen av fordon

Dominique Vos (med Regionala trafikgruppen i Stockholms Stad och Län), Stockholms län

- 43565 Automatisering av fordon kommer med stor sannolikhet revolutionera världens trafik. Utvecklingen går sannolikt mot att privatpersoner inte längre äger sin bil utan istället använder självstyrande taxis vid behov. Fördelarna med automatiserande fordon är många och kan innebära flexiblare transporter av människor och gods i hela Sverige, autonomi för äldre, funktionshindrade och unga, minskade utsläpp med mer effektiv körning samt frigörande av mark som idag används för parkeringsytor.
- 43570 Speciellt städer och tätare urbana områden har goda förutsättningar att vinna effektiviseringsfördelar och förbättringar vid införandet av den automatiserade trafiken, förutsatt att den regleras. KTHs forskning visar att en oreglerad automatisering av fordonstrafiken kan leda till ökad trafik, eftersom möjligheten att beställa en bil dit man vill, när man vill blir för bekvämt att motstå. KTHs forskning visar att en oreglerad automatiserad trafik sannolikt leder att rusningstrafiken blir tätare – då alla sitter i var sin automatiserad.
- 43575

KTHs forskning visar att en reglerad automatiserad trafik, i samarbete med kollektivtrafiken i så kallade trafikledningssystem, ger mindre trafik, kortare köer våra och ett bättre trafikflöde.

- 43580 Exempel på regleringar som kan styra resenärerna är att uppmuntra till samåkning och att välja kollektivtrafiken för längre sträckor. Detta kan göras med hjälp av prissättning, erbjudandet av samåkningstjänster mm. På detta vis kan exempelvis rusningsresenärer i första steget uppmuntras till samåkning i automatiserade fordon (i t.ex. personbilar eller minibussar) till en trafik-hubb (tunnelbanestation eller tågstation), för vidare färd mot målet. En reglerad automatiserad trafik i kombination med effektiva trafikledningssystem kan avsevärt öka kommunikationen i svenska städer
- 43585 och urbana miljöer.

Jag/vi yrkar därför:

- 43590 att Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysa hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan uppmuntra framväxten av intelligenta trafiksystem där automatiserade taxitjänster, kollektivtrafik, trafikledningssystem, logistiklösningar med mera samverkar på ett effektivt och miljövänligt sätt

att motionen skickas vidare till Centerpartiets riksstämman i Malmö

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 43595 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen

43600

13.35 Självkörande bilar

Michaela Haga, Fredrik Lindstål, Markus Berensson, Erik Sarfors, Banar Sabet, Johan Järvung, Stockholms län

- 43605 Det pågår just nu en snabb teknikutveckling kring självkörande fordon och det är dags att Sverige börjar fundera på hur denna utveckling kan utnyttjas som en stadsutvecklingsresurs. Självkörande fordon har potential att påverka hur människor rör sig i våra städer i grunden – om potentialen tas tillvara på rätt sätt.
- 43610 Forskning från KTH visar att självkörande fordon kan ha drastiskt olika inverkan på vår trafik och våra städer beroende på hur de nyttjas. Fortsätter vi som idag med varsin egen bil blir det givetvis väldigt liten skillnad. Har vi ingen egen bil men åker mestadels själva i varsitt fordon kan det resultera i 24 % mer trafik på Stockholms vägar och gator då tomma självkörande fordon befinner sig i rörelse i större utsträckning än dagens bilar eftersom de, förarlöst, kommer att åka kors och tvärs över regionen
- 43615 för att hämta upp nya passagerare.

- Den stora skillnaden kommer när resenärer slutar att äga en egen bil som står parkerad 96 % av tiden och dessutom samåker med andra i stor utsträckning. Då kan självkörande fordon resultera i en radikalt minskad trafik, vilket leder till att vi kan utnyttja de markresurser i form av parkeringsplatser och stora vägar, som utgör barriärer i stadsväven, till att göra våra städer trevligare att bo och vistas i. Genom rätt strategier kan självkörande bilar göra Sveriges städer säkrare, tystare och trevligare samtidigt som de stärker flexibla mobilitetslösningar och gör det enklare att förflytta sig för alla. För att denna vision ska kunna realiseras kräver "autonom urbanism" att mobilitet är tillgängligt, smidigt och billigt. Det kräver att vi använder vårt begränsade gatuutrymme på ett klokare sätt så att vi
- 43620 kan förflytta fler personer i färre fordon på mindre trafikerade gator. Det innebär att alla fordon i viss utsträckning blir taxis/kollektivtrafikfordon samt att de inte bör överskrida hastigheter som gör att självkörande fordon kan samsas om gatuutrymmet med andra transportslag.
- 43625

- Jag/vi yrkar därför:
- 43630 att Centerpartiet verkar för att regeringen, regioner, landsting och kommuner tar fram riktlinjer och strategier för hur självkörande fordon ska utnyttjas som en resurs för att minska trafikarbetet samt skapa säkrare och mer hållbara stadsmiljöer

att motionen skickas vidare till Centerpartiets stämma i Malmö

- 43635 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

- 43640 Att bifalla motionen

13.36 Spårbil

Ann-Christin L Frickner, Bosse Andersson, Stockholms län

- 43645 I Sverige och Stockholms läns kommuner behöver utveckla mer klimatsmart och tillgänglig kollektivtrafik som möter resandes behov att själva få välja reserutt utan onödiga stopp från dörr till dörr.
- 43650 Idag är exempelvis Stockholm stad en av Europas snabbast växande städer och med det kommer ett ökat behov av tillgänglighet inom personresor och varutransporter. Om vi ska lyckas bryta trenden att bilen är människors förstahandsval, behövs kompletterande nya sätt att pendla som innebär att alternativet också täcker in de sista kilometrarna av resan och med tillgänglighet dygnet runt. Detsamma gäller i många av Sveriges kommuner, framförallt där tillväxttakten är hög och många behöver förflytta sig snabbt från punkt A till punkt B.
- 43655 Biltrafiken och utsläppen ökar i Sverige och Stockholms län och det är en prioriterad fråga för Centerpartiet att hitta lösningar för mer tillgänglig kollektivtrafik. Idag väljer de flesta bilen framför kollektivtrafiken på grund av att resväg blir längre med kollektiva alternativ och att tillgängligheten inte är tillräckligt god.
- 43660 Vi ser att problem med partikelföroreningar från vägar påverkar människors hälsa starkt samt buller och vi behöver snabbt få ned och neutralisera CO2 utsläpp i luft. Bilköerna som bara växer skapar kaos i en redan ansträngd situation.
- 43665 Spårbil som ett klimatsmart kollektivtrafikslag gör det möjligt att välja kollektivtrafik före bil. Systemet erbjuder anropsstyrd resa där resenären själv bestämmer sin resväg när de vill och dit de vill, med kortas resealternativ. Enligt beräkningsmodeller är finansieringsbehovet och driftskostnader lägre än andra spårbundna alternativ.
- 43670 Jag/vi yrkar därför:
att Spårbilssystem utreds för lämpliga områden och som kopplas till ordinarie kollektivtrafiksystem
att utreda finansieringsförslag som inkluderar både offentlig och privat investering samt exempelvis EU-medel.
- 43675 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
- 43680 Att bifalla motionen
Att skicka motionen till partistämman

13.37 Automatiserade fordon, kollektivtrafik och trafikledning

Dominique Vos, Stockholms Stad

43685

Automatisering av fordon kommer med stor sannolikhet revolutionera världens trafik. Utvecklingen går sannolikt mot att privatpersoner inte längre äger sin bil utan istället använder självstyrande taxis vid behov. Fördelarna med automatiserade fordon är många och kan innebära flexiblare transporter av människor och gods i hela Sverige, autonomi för äldre, funktionshindrade och unga, minskade

43690

utsläpp med mer effektiv körning samt frigörande av mark som idag används för parkeringsytor. Speciellt städer och tätare urbana områden har goda förutsättningar att vinna effektiviseringsfördelar och förbättringar vid införandet av den automatiserade trafiken, förutsatt att den regleras.

43695

KTHs forskning visar att en oreglerad automatisering av fordonstrafiken kan leda till ökad trafik, eftersom möjligheten att beställa en bil dit man vill, när man vill blir för bekvämt att motstå. KTHs forskning visar att en oreglerad automatiserad trafik sannolikt leder att rusningstrafiken blir tätare – då alla sitter i var sin automatiserad.

43700

KTHs forskning visar att en reglerad automatiserad trafik, i samarbete med kollektivtrafiken i så kallade trafikledningssystem, ger mindre trafik, kortare köer våra och ett bättre trafikflöde.

43705

Exempel på regleringar som kan styra resenärerna är att uppmuntra till samåkning och att välja kollektivtrafiken för längre sträckor. Detta kan göras med hjälp av prissättning, erbjudandet av samåkningstjänster mm. På detta vis kan exempelvis rusningsresenärer i första steget uppmuntras till samåkning i automatiserade fordon (i t.ex. personbilar eller minibussar) till en trafik-hubb (tunnelbanestation eller tågstation), för vidare färd mot målet. En reglerad automatiserad trafik i kombination med effektiva trafikledningssystem kan avsevärt öka kommunikationen i svenska städer och urbana miljöer.

Jag/vi yrkar därför:

43710

att Centerpartiet ska verka för att utreda och genomlysa hur lagar, regleringar och andra relevanta offentliga instrument kan uppmuntra framväxten av intelligenta trafiksystem där automatiserade taxitjänster, kollektivtrafik, trafikledningssystem, logistiklösningar med mera samverkar på ett effektivt och miljövänligt sätt

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

43715

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens svar:

43720

Motionen intention att vara delaktiga och drivande i framtagandet av riktlinjer och strategier för självkörande fordon är något som delas av Centerpartiet i Stockholms stad. Som parti har vi en tradition att välkomna innovationer för ett en mer hållbar framtid som utmanar dagens trafiklösningar. Med självgående fordon ser vi tendenser såsom en lägre generaliserad reskostnad särskilt vad gäller längre resor som idag utgör merparten av dagens transport i Stockholmsområdet. En välplanerad autonom fordonsflotta och den nya trafikbilden som den medför torde även kunna leda till en ökad trafiksäkerhet och lägre driftkostnader för busstrafiken, liksom en positiv påverkan på trafikflöden. På sikt finns en stark potential även för självkörande bussar, liksom flertalet andra fordonsnyttor som motionären beskriver för en minskad trafik.

43725

Stockholms stad har en avgörande roll i den kommande utvecklingen för att vara mottaglig för den innovationstakt som autonoma fordon medför, exempelvis som infrastrukturansvarig. Men det kommer att krävas en politisk vilja och riktlinjer för att ge berörda parter ett tydligt mandat att ta sig vidare med arbetet för en autonom fordonsflotta.

43730

I Centerpartiets förslag till budget för Stockholms stad 2017 föreslog kommungruppen att Trafiknämnden skulle utarbeta en strategi för självbärande bilar. Detta är klippt ur Centerpartiets budgetreservation:

"Strategi för självkörande bilar

- 43735 Även om införandet av självkörande fordon är en lång process, där infrastrukturen och den övervägande delen av bilbeståndet under lång tid kommer att se ut som i dag, pågår redan en gradvis utveckling av samverkande och uppkopplade system. För att kunna använda självkörande fordon i kollektivtrafiken eller i allmän trafik i Sverige kan det exempelvis finnas behov för kommuner att kunna meddela särskilda trafikregler för autonom körning. Det är därför viktigt
- 43740 att Stockholms stad arbetar för en mer öppen reglering som kan anpassas då behov uppstår. Det kan också komma att uppstå nya frågeställningar med anledning av en mer komplex fordonspark, där högt automatiserade fordon samsas med äldre fordon, tvåhjuliga fordon och en flora av mindre, elektriska fordon med ett till fyra hjul. Det finns i dag inte någon vedertagen definition av självkörande fordon varken nationellt eller internationellt. Det pågår pilotprojekt världen över för försök med självkörande teknik. I denna utveckling vill vi att en miljöprofilerad stad som Stockholm intar en aktiv roll.
- 43745 Nämnden ska utarbeta en strategi för självkörande bilar om hur en växande automatiserad fordonsflott skulle påverka stadsrummet."

Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

Att bifalla motionen

- 43750 Att uppdra åt Centerpartiets kommungrupp att se över hur ett arbete för riktlinjer och strategier för självkörande fordon kan utformas.
- Att skicka vidare till Centerpartiets riksstämma i Malmö.

Beslut: att bifalla motionen i dess helhet.

43755

13.38 Autonoma transporter

Gunnar Selstam / Mikael Andersson, Fyrbodal

43760 Centerpartiets inställning är att hela Sverige skall leva. Ny teknik kommer nu mycket snabbt, redan i skrivande stund testas man i Dubai kinesiskt tillverkade drönare i en "Uber-tjänst" där man kan beställa en "taxi" med angiven tid och position för upphämtning, Farkosten anländer och man tar fågelvägen till sin position. Man kan inte köra eller påverka utan allt sker autonomt. Utvecklingen av likande system pågår överallt i världen, vi i Sverige ligger redan mycket långt fram i denna utveckling. Utvecklingen går mycket snabbt, det som för bara några år sedan sågs som science fiction, är redan 43765 verklighet.

Sverige är stort, i vårt land kan denna utveckling krympa avstånd och tider samt snabbt öka servicen i hela landet. Problemet är vare sig kostnader eller teknik utan lagstiftning. Det är av yttersta vikt att lagstiftaren skyndsamt ser över och ändrar lagar så att den nya tekniken kan 43770 tas i bruk så snart den är säker och tillgänglig.

Det är av yttersta vikt att ge våra svenska innovatörer möjlighet att testa tekniken så tidigt det går, det är viktigt för Sverige som tekniknation att leda utvecklingen och att lagar inte förhindrar tester i större skala. 43775

Tänk att en läkare kan komma till dig på en ö eller mitt i skogen på bara några minuter, att varje vårdcentral har en egen drönare som tar en till två personer kanske upp till 5 mil med en hastighet på 100-200km/timme. Tänk att en hjärtstartare kan sändas eller en allergimedicin med en liten drönare. Många liv kommer att kunna sparas, mycket lidande men framförallt kommer servicegraden att kunna 43780 öka signifikant både i staden men framförallt på landsbygden.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet tar fram förslag till anpassning av lagar för autonoma transporter samt nyttjande av drönare och andra farkoster inom samhällstjänster som Polis och Sjukvård.

43785

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

43790 **13.39 Pendeltågsstationer**
Sven-Olof Kåhre, Annelie Rogmalm, Stockholms län

Förbättrade stationer för pendeltågsresenären

43795 Kollektivtrafiken i Stockholms län är en komplex apparat som många använder dagligen för sina resor mellan hem och arbete. Pendeltågsresenärerna känner nog att dom är speciellt förbisedda i denna apparat. Det satsas visserligen miljardbelopp men allt resenärerna märker är eviga avstängningar och ersättningsbussar som ställer till det för alla. Visserligen har vi fått nya tåg men problemet med signalfel, växelfel, kontaktledningar, lövhalka, spårspring mm kvarstår. Alla hoppas nu att citybanan ska lösa alla problem och vi ska slippa stå på kalla perronger eller sitta fast på linjen när man minst vill det.

43805 En nyhet med citybanan är att man har dörrar på perrongerna som matchar dörrarna på tågen och öppnas samtidigt. Fördelen är att man slipper vandaler som kommer in på stationerna från tunnlarna och risken för resenärer som hamnar på spåren framför tågen är borta. Bättre för resenärerna och mycket bättre arbetsmiljö för tågförarna.

43810 Det nya konceptet med dörrar på perrongerna ger nya möjligheter och jag anser att dom stora fördelarna inte uppnås på stationer i tunnlar under city utan på vanliga stationer utmed linjen. Vårt klimat gör att stor del av året har vi snö, kyla och snålblåst. Det kan alla som väntat på tågen intyga. Om man bygger in perrongerna ovan jord med tak och väggar med dörrar mot tågen skulle man vinna mycket mer än på stationerna under city.

43815 Ta exempel Årstaberg. En station där många byter mellan pendeln och tvärbanan och även mellan olika pendeltåg. En station som är ett riktigt blåshål som står på pelare över omgivningen. På dagens station får 50-60 personer plats på inomhus i värmen (korkar igen för dom som ska av tågen). På vintern är perrongen fulla av is och snö. Skottning och sandning brukar göras veckan efter snöfall. En station där man skulle vinna mycket på att bygga in perrongen. Högre komfort och trivsel för resenärerna och mindre driftskostnader för SL och landstinget.

43820 Vinster för SL och resenärer med att bygga in dagens pendeltågsperronger:

- Risken för att resenärer ramlar/halkar ner på spåren försvinner.
- Bättre arbetsmiljö för tågförarna.
- Komforten för resenärerna som väntar ökar markant vid ruskväder.
- Större trygghet för resenärerna.

43825 • Kostnader för snöröjning och sandning av perronger försvinner.
• Andra tåg kan passera utan att sakta ner vid stationen.
• Föräldrar till småbarn slipper vara livrädda när dom väntar på tåget.
• Minskat antal halkolyckor på stationerna.
• Minskade problem med klotter på perrongerna.

43830 • Gör det svårare för galningar att klättra på tågen.

Jag/vi yrkar därför:

att Centern verkar för inbyggnad av pendeltågsperrongerna.

att motionen skickas till distriktsstämorna i Stockholms stad och län.

43835 att motionen skickas till Centerns landstingsgrupp

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

43840 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen

13.40 Bonus för elcykel

43845 *Ingemar Sahlgren, Stockholms län*

43850 För att främja att fler skall börja cykla är det viktigt att skapa goda möjligheter för att alla ska kunna göra det. Elcyklar blir allt vanligare på marknaden och har gjort att många fler kan ta cykeln längre sträckor. Elcyklar är fortfarande dyra vilket gör att många potentiella användare fortfarande väljer bort dem och åker exempelvis bil istället. Det är viktigt att underlätta så att människor med potential att använda elcykel kan göra det. Ett sätt att göra det är att införa en "elcykel-bonus" på 3000 kronor när man köper en elcykel. Detta för att stimulera fler att köpa en elcykel vilket medför både miljövinster och trängselvinster för samhället.

43855 Jag/vi yrkar därför:
att en "elcykel-bonus" på 3000 kronor införs när man köper en elcykel.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

43860 Yttrande från distriktet:
Att avslå motionen.

13.41 Elcykelpremie

Henrik Oretorp, Halland, Anders Samuelsson, Jönköping, Halland

43865

Vi tycker att nu är det dags för Centerpartiet att utveckla en elcykelpremie. De motiv som funnits för införande av premie för elbil är än mer relevanta när det gäller elcykel, då det får större miljöeffekt och även folkhälsoeffekter om människor cyklar istället för att åka bil. Syftet är att öka incitamentet för människor att investera i en modern elcykel. Vi vet att många som köpt en elcykel har låtit bli att

43870

investera i en "andrabil" eller sålt sin "andrabil". Cykelresornas avstånd ökar avsevärt med elcykel. Om fler resor sker med cykel istället för bil minskar miljöpåverkan drastiskt, slitaget på vägar minskar och behovet av stora dyra infrastruktursatsningar minskar. Vi, som skrivit motionen, är engagerade i Svenska cykelstäder vilket är ett nätverk som vill öka andelen cykelresor, göra det enklare, roligare och säkrare att cykla i svenska kommuner samt höja cyklingens status i det kommunala arbetet såväl

43875

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet tar fram ett förslag till elcykelpremie

43880

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motionerna ang. Elcykelpremie

43885

Att på många sätt jämställa cykeln med andra färdmedel och på så sätt stimulera att öka cykeltransporter är positivt både för folkhälsan och miljön.

Vi ser det som bra förslag att införa en elcykelpremie och om cykeln ses som ett eget trafikslag kan även investeringar i säkra cykelvägar prioriteras på ett bättre sätt.

Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta

Att bifalla motionen

43890

Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

13.42 Cykel som eget trafikslag

Henrik Oretorp, Halland, Anders Samuelsson, Jönköping, Halland

- 43895 Trafikverkets vision är att alla ska komma fram smidigt, grönt och tryggt. För att nå den visionen är vi övertygade om att andelen cykelresor måste öka i vårt samhälle. En viktig förutsättning är att det investeras mer i nya cykelbanor på såväl kommunal, regional som nationell väg. Många kommuner gör nu storsatsningar för att möta den ökade efterfrågan på säkra cykelvägar i och med att intresset för att cykla ökar mer och mer. Trafikverket måste också öka investeringstakten i säkra cykelvägar.
- 43900 Anslagen för cykelinvesteringar går under anslaget väg, vilket gör att cykelinfrastrukturinvesteringar inte prioriteras i tillräcklig omfattning. Centerpartiet måste här driva på så att "Cykel" blir ett eget trafikslag hos Trafikverket med allt vad det innebär utöver särskilda budgetposter för cykel. Vi, som skrivit motionen, är engagerade i Svenska cykelstäder vilket är ett nätverk som har visionen att hälften av alla resor som är kortare än 5 kilometer sker med cykel.
- 43905 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet påverkar regeringen så att "Cykel" blir ett eget trafikslag hos Trafikverket
Att Centerpartiets nästa skuggbudget har särskilda medel avsatta för cykelinvesteringar.
- 43910 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Motion ang. Cykel ska bli ett eget trafikslag
Att på många sätt jämställa cykeln med andra färdmedel och på så sätt stimulera att öka
43915 cykeltransporter är positivt både för folkhälsan och miljön.
Vi ser det som bra förslag att införa en elcykelpremie och om cykeln ses som ett eget trafikslag kan även investeringar i säkra cykelvägar prioriteras på ett bättre sätt.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att bifalla motionen
- 43920 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

13.43 Grünpfeil för cykel

Magnus Persson, Henrik Juhlin, Stockholms län

- 43925 Centerpartiet har, bland annat genom fd borgarrådet Per Ankersjö, varit en av flera pådrivande parter i debatten om cyklisters möjlighet att svänga höger mot rött. Idag är det inte tillåtet i Sverige, och för varje enskild plats där man vill möjliggöra det, krävs antingen att man leder cykelbanan förbi trafikljuset, eller sätter upp en särskild cykelsignal. Det första är inte alltid möjligt av utrymmesskäl och det andra är en dyr lösning. Att generellt tillåta högersväng mot rött för cyklister i exempelvis trafikförordningen är i mina ögon heller inte lämpligt, då det i vissa korsningar vore direkt olämpligt av säkerhetsskäl.

- 43935 I Tyskland finns, även för motorfordonstrafik, ett system som kallas "grünpfeil" (grönpil). Det är en fast monterad plåtskylt med en grön pil vid vissa trafikljus, som har innebörden att man trots rött ljus får svänga i pilens riktning så länge stopplikt och försiktighet iakttas. Vi anser att en variation på ovan nämnda system på ett effektivt sätt skulle kunna införas i Sverige för cykeltrafik. En plåtskylt med ett cykelpiktogram och en pil är betydligt billigare lösning än att montera nya cykeltrafikljus i alla trafikorsningar.

- 43940 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ställer sig bakom ett införande av systemet "grünpfeil" för att tillåta högersväng mot rött för cyklister.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 43945 Yttrande från distriktet:
Stämmans beslut:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:
Att bifalla motionen
- 43950 Att skicka motionen till partistämman

13.44 Regionala cykelstråk

Michaela Haga, Fredrik Lindstål, Markus Berensson, Erik Sarfors, Banar Sabet, Johan Järvung, Stockholms län

43955

Lägga i en växel för regionala cykelstråk och nationella cykelleder

Vid byggande av cykelvägar - både nationella cykelleder samt av Trafikverket utpekade regionala cykelstråk - så finns det utmaningar att hantera vad gäller markåtkomst. Vi är ett parti som värnar äganderätten men vi bör arbeta för att nyttjanderätt skapas för anläggande av cykelvägar då expropriering inte är möjligt såsom för allmän väg och järnväg.

43960

Cykeln måste börja ses som ett fordon som kan transportera människor till och från arbetet, fritid och sociala möten. Vi måste tänka transport och miljö i första hand för att höja statusen för detta färdmedel. Det måste gå att göra vägplan utanför Trafikverkets vägområde vilket inte är fallet idag. I Sverige var Kattegattleden på 37 mil först ut som nationell cykelled från Göteborg i norr till Helsingborg i söder. Detta blev möjligt genom samverkan Trafikverket, kommuner och två regioner. Därefter invigdes den andra nationella cykelleden, Sydostleden på 27 mil från Växjö till Simrishamn. Dessa leder stärker besöksnäringen i regionen, främjar näringslivet och stärker rekreationsmöjligheterna. Nu måste även Stockholmsregionen följa efter

43965

43970

Cykeln måste börja ses som ett fordon som kan transportera människor till och från arbetet, fritid och sociala möten. Vi måste tänka transport och miljö i första hand för att höja statusen för detta färdmedel. Det måste gå att göra vägplan utanför Trafikverkets vägområde vilket inte är fallet idag. I Sverige var Kattegattleden på 37 mil först ut som nationell cykelled från Göteborg i norr till Helsingborg i söder. Detta blev möjligt genom samverkan Trafikverket, kommuner och två regioner. Därefter invigdes den andra nationella cykelleden, Sydostleden på 27 mil från Växjö till Simrishamn. Dessa leder stärker besöksnäringen i regionen, främjar näringslivet och stärker rekreationsmöjligheterna. Nu måste även Stockholmsregionen följa efter.

43975

43980

Jag/vi yrkar därför:

att cykel skall kategoriseras som eget fordonsslag

att Trafikverket får i uppdrag att anlägga cykelvägar utanför sitt eget vägområde

att arbeta för att ändra anläggningslagen för att lättare möjliggöra för markåtkomst vid anläggandet av regionala cykelstråk och nationella cykelleder.

43985

att Trafikverket får i uppdrag att öka takten för byggande av cykelvägar som är bättre anpassade till elcyklar samt de regionala stråken.

att Trafikverket, tillsammans med kommuner, Stockholms läns landsting och länsstyrelse identifierar och påbörjar ett projekt för att anlägga en nationell cykelled i Stockholmsregionen.

att avsätta medel i den nationella infrastrukturplanen för att anlägga en nationell cykelled i

43990

Stockholmsregionen

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

43995

Stämmans beslut:

Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att bifalla motionen

13.45 Ökad cykling

44000 *Henrik Juhlin, Stockholms län*

Ökad cykling kommer att vara nödvändigt för att klara av både klimtmål, luftkvalitetsmål och framförallt den trängsel som blir när våra städer fortsätter att växa. Men ska en ökad cykling kunna bidra till lösning så måste våra invånare kunna lite på att det går att cykla året om på hela sträckan! Att det finns ställen att parkera sin cykel på och att cykeln står kvar orörd när man ska hämta den.

44005 För att lösa detta måste vi tillsammans jobba över kommungränser för att säkerställa att framförallt regionala cykelstråk är gena och underhållet är lika bra i varje kommun. För att se hur dagens cyklister rör sig genom staden så kan man använda sig av till exempel strava.com eller liknande tjänster. På längre sikt så måste cyklingen hamna mer i fokus, man måste bygga specifikt för cykel så som

44010 broar, dedicerade vägar och bygga in regionala cykelstråk i cykeltunnlar så att man kan cykla utan snö, grus och blåst året om.

Fullfölja/skapa regionala cykelplaner

Det viktigaste vi kan göra för cykling är att jobba för att regionala cykelplaner genomförs enligt plan och där det saknas regionala cykelplaner istället jobba för att skapa dem. Det gäller att planerna efterlevs både när det gäller utbyggnad, upprustning och drift/underhåll av de regionala stråken. Dessa stråk utgör grunden för ett regionalt cykelsystem och därmed ett regionalt cyklande. För att göra de regionala cykelstråken mer attraktiva så borde de mest utsatta stråken också vindskyddas.

44015

44020 Året runt cykling

Om man cyklar genom flera kommuner så märker man tydligt av hur skiftande underhåll det kan vara, där det kan vara sopsaltat, plogat, oplogat, sandat, rent om vartannat.

Ett förslag på för att komma till rätta med detta är att lägga över ansvaret på en huvudman i regionen som då blir helt ansvarig när det gäller drift och underhåll av regionala stråk. Det skulle göra att

44025 problemet med brister vid kommungränserna försvinner, det är ett ställe att klaga hos om det inte fungerar och entreprenörer skulle kunna ha rätt arbetsledning och skickliga förare som blir experter på underhåll av just regionala cykelstråk.

Vidare så är det viktigt att komma igång med sopsaltning på alla regionala stråk. Sopsaltning minskar halkrisken med upp mot 40% och dessutom hålls grus och skräp borta från cykelvägen som också är en vanlig orsak till olyckor.

44030

Grus måste sopas bort fort och det går inte att vänta till slutet av maj med att göra detta, utan måste påbörjas mycket tidigare och på regionala stråk och huvudstråk så måste det ske även under vintern när det blivit barmark.

44035

Till sist så får inte cykelvägar användas som ett ställe att lägga snö under vintern, detta gör att cyklister måste ut i bilvägen i onödan.

44040 Parkering på cykelväg

Ett stort problem för cyklister är att cykelvägar används som parkeringar av bilister, budbilar, byggfirmor (både bilar och material). Tyvärr är nog ända sättet att komma till rätta med detta problem att börja bötfälla fler bilister och för att göra detta effektivt så skulle man kunna låta användare direkt rapportera felparkerade bilar i cykelbanor till p-vakter (i England finns en sådan tjänst där den som rapporterar felparkeringen till och med får betala för det). Det går också att markera cykelbanan i annan färg så det är tydligare för alla att det är en cykelbana, det går också att bygga tydliga kanter mellan väg och cykelväg, så det är svårare att ta sig in på cykelbanan.

44045

Vägarbeten och byggarbetsplatser

- 44050 För att klara säkra och bra omläggningar vid vägarbeten så krävs att personalen som handlägger TA-planer får rätt utbildning och att de förstår hur deras beslut påverkar cykling. Detsamma gäller för entreprenörer som utför arbetet och de måste finnas tydliga riktlinjer om hur omledning av cykling ska gå till. Detsamma gäller när entreprenörer behöver ställa material, byggbodas och liknade på väg.
- 44055 Eftersom många tjänstemän och entreprenörer saknar utbildning och tydliga riktlinjer så tas många felaktiga beslut. I ett sista läge så måste riktlinjer för vite finnas om entreprenörer missköter sig och en plan för att ändra ett eventuellt felaktigt beslut. Framförallt måste vite utfärdats om TA-plan saknas!

Regional felanmälan

- 44060 Felanmälan kan vara väldigt svårt, eftersom man måste veta vilken som äger cykelvägen, parkeringen eller lampan. För att lösa detta så måste en app eller liknade tjänst skapas för regional felanmälan med tydlig återkoppling. Så att brukaren lätt kan göra en felanmälan på till exempel en trasig lampa och sedan är det upp till tjänstemännen att skicka vidare felanmälan till rätt instans. Sedan måste en återkoppling komma tillbaka till användaren på vilken kommun/företag som felanmälan är skickad vidare till och sedan en återkoppling på när felet är åtgärdat.

- 44065 Övrigt

Grindar som hindrar bilar från att åka in på cykelvägar hindrar cyklister minst lika mycket och dessa måste fasas ut. En annan lösning som inte hindrar cyklister men hindrar bilar är böjbara pollare och dessa borde börja användas istället.

- 44070 Det är viktigt att nya cykelställ som köps in är av typen där man kan låsa fast cykeln i ramen. Cykelställ som man bara kan låsa fast framhjulet i måste fasas ut.

- 44075 Vid nybyggen så bör cykelparkering vara en lika naturlig del som bilparkering. Målet bör vara väderskyddade säkra cykelställ och gärna med tillgång till luft.

Jag/vi yrkar därför:

att genomföra/skapa regionala cykelplaner

att Trafikverket ska prioritera sina åtaganden i regionala cykelplaner

- 44080 att utreda om det är möjligt att sätta upp vindskydd på de mest utsatta regional stråken

att alla regionala cykelstråk ska underhållas av en huvudman

att säkerställa att entreprenörer som underhåller regionala cykelstråk har rätt kompetens för jobbet.

att sopsaltning ska vara standard på alla regionala cykelstråk och viktiga huvudstråk.

att grus sopas upp när det blivit barmark på viktiga stråk som inte sopsaltas.

- 44085 att cykelvägar inte får användas som en lösning vid snöröjning.

att fler parkeringsvakter ska punktmarkera viktiga cykelstråk.

att utreda om det går att göra en rapportfunktion där cyklister direkt kan rapportera felparkerade bilar till parkeringsvakter.

att utreda vad det skulle kosta att asfaltera cykelvägar i en annan färg.

- 44090 att tydliga riktlinjer på regionnivå skapas för hur e

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

- 44095

13.46 Denaturering, pumplagen och konvertering

Henrik Jansson, Fyrbodal

44100 Omställningen till fossilfri energi inom transportsektorn går mycket trögare än på övriga områden. Det hade inte behövt vara så.

44105 På övriga områden är det både tillåtet och ofta fördelaktigt att byta ut det fossila mot förnybart, och vid nyinstallation av någon energikälla är det fossila sällan längre aktuellt. Men i transportsektorn är de fossilfria alternativen inte tillgängliga för kunden, och i vissa fall inte ens tillåtna att använda.

44110 Etanol som är världens absolut största biodrivmedel får exempelvis inte användas i Sverige i fossilfri form eftersom denatureringen MTBE/ETBE + isobutanol, det ämne som gör alkoholen odrickbar, ännu inte har godkänts i Sverige.

Denna denaturering har använts i över 20 år i E85 och man vet att den fungerar. Att godkänna den som så kallad "fullständig denaturering" så att etanolen kan säljas utan alkoholskatt på 500kr/liter är bara en formalitet.

44115 Det borde ha gjorts redan 1992 när Centerpartiet såg till att ta bort energiskatten på etanol. Detta måste göras eftersom vi har beslutat oss för att gå över till en fossilfri transportsektor. Det finns inget att vänta på här.

44120 Etanol säljs idag i blandad form tillsammans med bensin i form av E85. Bensininblandningen förstör etanolens goda bränsleegenskaper, som i sig är bättre än bensinens. Bränsleförbrukningen ökar då avsevärt och etanolen förlorar sin konkurrenskraft mot bensinen.

44125 Om vi istället använder etanolen i ren form utan bensin, E100, med befintligt och beprövad denaturering, så innebär det en rad fördelar och kraftigt ökad konkurrenskraft för etanolen. Etanolen blir då fossilfri. Ren etanol ger mycket högre verkningsgrad i motorn och vi får då en lägre bränsleförbrukning och dessutom inga skadliga kolväteutsläpp. Det blir då mycket billigare att köra på etanol än på bensin, och då slås den fossila bensinen ut. Det är en viktig fråga för miljön, för landsbygden och för jobben, då vi dels behöver bilen i det här landet, och dessutom själva kan producera all den etanol vi behöver. Etanol kan snabbt komma till användning i nya bilar avsedda för etanol, men också i alla redan befintliga bensinbilar.

44130 Det innebär en snabb och billig övergång till det fossilfria.

44135 De olika fossilfria alternativ som redan finns, och de som nu håller på att utvecklas, måste dessutom göras tillgängliga på marknaden.

44140 Det gör de inte i dagsläget då de nästan alltid blandas ut med fossila bränslen. Det gör att den kund som faktiskt vill tanka fossilfritt oftast inte kan göra det. Vi får då ingen fungerande marknad för förnybara drivmedel och heller ingen utveckling och försäljning av bilar med motorer avsedda för förnybara bränslen, vilket är nödvändigt för de förnybara bränslenas konkurrenskraft. Viljan att tanka förnybart minskar ju också avsevärt om det "förnybara" inte är förnybart på grund av inblandning av fossila bränslen.

44145 För att få ut nya drivmedel på marknaden krävs nya distributionsnät. Men dessa finns redan. Dock används de inte till detta. 2005 fick vi den så kallade "pumplagen" som tvingade fram ett alternativt

- bränsle på bensinstationerna. Lagen var dåligt utformad och branschen fick själv bekosta utbyggnaden av nya distributionsnät. Men nu är näten utbyggda och då är det resursslöseri att inte använda dessa. För en i sammanhanget mycket blygsam summa kan vi rätta till de brister som finns i denna lag och se till att de nya distributionsnäten faktiskt förser kunden med valmöjligheten att tanka fossilfritt.
- 44150 Det ”förnybara” bränsle som ska tillhandahållas enligt denna lag ska som det nu är skrivet innehålla minst 50% förnybart. Detta gör att inga biobränslen kommer ut på marknaden i ren form, vilket som sagt förstör möjligheterna för det förnybara.
- Etanol blandas med bensin och biogas blandas med fossilgas.
- 44155 Genom att ändra skrivningen så att de nya distributionsnäten som har byggts upp faktiskt används för förnybara bränslen så görs det möjligt för kunden att tanka ren etanol och ren biogas, och i framtiden även andra förnybara bränslen som är på väg ut på marknaden.
- Genom ett blandpumpssystem, som är en gammal beprövad teknik, kan E85 och E100 säljas i samma pump under en längre övergångstid. Biogas skulle kunna säljas i ren form överallt där det finns biogas/fossilgasstationer genom en enkel ändring av betalningssystemet kopplat till pumpen. Detta används redan på vissa håll.
- 44160 Kostnaden för detta är en mycket liten engångskostnad och ger en snabb och stor effekt. Det ger alla möjlighet att tanka fossilfritt. Inte bara den som har råd att köpa en ny bil. Och det är mycket bråttom att ställa om.
- 44165 Det finns ingen anledning att vänta, och vi har inte tid att vänta. För att snabbt kunna ställa om, och för att alla ska kunna ställa om, måste det också bli tillåtet att konvertera befintliga bilar till alternativa bränslen.
- 44170 Det är idag tillåtet enligt ett onödigt krångligt regelverk att bygga om en bensinbil till E85-drift. Men regelverket är dåligt utformat vilket gör att få faktiskt konverterar sin bil, och de flesta som gör det gör det inte enligt regelverket. Dessutom är ju E85 inte fossilfritt.
- 44175 Vi behöver ett enkelt och logiskt regelverk som även tillåter konvertering till E100, biogas, och andra bränslen som kan tänkas bli alternativ till bensin och diesel.
- Det finns inte heller här någon anledning att vänta, och det måste göras om vi ska kunna ställa om till en fossilfri fordonsflotta, vilket vi har flera stämmobeslut på att vi ska göra.
- 44180 Jag/vi yrkar därför:
Att godkänna denatureringen MTBE/ETBE+isobutanol som fullständig denaturering.
- Att ändra skrivningen i den kritiserade pumplagen så att rena förnybara drivmedel blir tillgängliga på marknaden.
- 44185 Att konvertering av befintliga bilar till drift med förnybara bränslen tillåts enligt ett enkelt och logiskt regelverk som i praktiken främjar konverteringar.
- [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- 44190 Inget yttrande insänt från distriktet

13.47 Fossila bränslen vid motortävlingar

Göran Hindefelt, Dalarna

44195

Det propageras för att minska fordonens utsläpp genom att använda gaspedalen med försiktighet. Men vid tävlingar är det gasen i botten.

44200

Regeringen höjer skatten på fossila bränslen med förhoppningen att bilåkandet skall minska. Men avståndet mellan bostaden – arbetet - affären är detsamma oavsett bränsleskatten. Landsbygdens befolkning får åter 2ta smällen” Om tävlingsförarna inte får tävla med fossildrivna fordon, kommer med stor sannolikhet utvecklingen av biobränslen och därtill lämpliga motorer att accelerera så att fordonsparken snabbare kan bytas ut till fordon för biobränslen.

44205

Om våra fordons utsläpp av avgaser är bidrag till den globala uppvärmningen måste det till krafttag för att vända utvecklingen.

Jag/vi yrkar därför:

att centerpartiet arbetar för intentionerna i motionen

44210

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens motivering

44215

Centerpartiet vill fasa ut alla fossila drivmedel till år 2030. Det vore önskvärt att motorsportorganisationer och även andra organisationer går före med att fasa ut fossila bränslen. Svenska bilsportförbundet under närmare två decennier haft miljöfrågorna med som en viktig del i utvecklingen av verksamheten och man skriver i sin miljöpolicy att man ska använda bränslen som på sikt minimerar påverkan på miljön. Att gå på en förbudslinje enbart riktat mot motorsport vore olyckligt. Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att avslå motionen om att alla tävlingar med

44220

motordrivna fordon som går på fossila bränslen.

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE

att avslå motionen

13.48 Beskattning av flytande drivmedel

44225 *Nils-Olov Lindfors, Norrbotten*

Den sittande regeringen har infört ett skattesystem som innebär automatiska skattehöjningar framöver. På sikt kommer detta att innebära stora problem både för det viktiga näringslivet och även för privatpersoner. De utsläpp som emitteras från fordon inom de gröna näringarna upptas med råge av den produktion som sker inom jord och skogsbruket. Varje liter diesel som används inom de gröna näringarna medför en stor klimatuppväxlingsfaktor. Detta på samma sätt som mineralgödsel. Skogsbruk och jordbruk är viktiga näringar för samhällsekonomin och det är därför viktigt att vi kan upprätthålla en god konkurrenskraft jämfört med våra konkurrentländer. LRF har under lång tid föreslagit en sänkning av dieselskatten med 3 SEK per liter för att uppnå konkurrensneutralitet inom EU.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet med stor kraft, snarast arbetar för en sänkt drivmedelskatt/avgift för företag inom de gröna näringarna

44240 att Centerpartiet utreder och tar fram förslag till hur man på bästa sätt minskar kostnaderna för bilkörning för privatpersoner i svensk glesbygd/landsbygd

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44245 Inget yttrande insänt från distriktet

13.49 Differentierad drivmedelsskatt

Mats Olsén, Uppsala

- 44250 Trängsel och onödig trafik är idag ett stort problem – i städer. Utanför storstadsområdena är dessa problem betydligt mindre. Där är långa avstånd, höga transportkostnader och begränsad eller obefintlig kollektivtrafik mer reella problem. Att då behandla problemen med samma medicin, fungerar inte. I storstadsområdena behöver den privata biltrafiken minska för att förbättra miljö och kommunikationer, i glesbygden behöver invånarna kunna förflytta sig och varor till en rimlig kostnad.
- 44255 Drivmedelsskatt är ett verktyg för att bland annat styra mängden resor som görs. Det är också en viktig inkomstkälla för staten. Skatten borde användas mer strategiskt, för att gynna såväl stad som landsbygd. Den borde vara hög i tätbefolkade områden och låg i glesbygd.

Jag/vi yrkar därför:

- 44260 att differentiera drivmedelsskatten på bensin och diesel så att skatten är avsevärt lägre i glesbefolkade områden

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 44265 Yttrande från distriktet:
Att anse motionen besvarad
Att kunna köra bil är nödvändigt för många människor för att få vardagen att fungera. Därför behöver bilarna bli bättre. Vi tycker också att alla ska tjäna på att välja en miljövänlig bil. Vi vill se en fossilfri fordonsflotta 2030.
- 44270 Centerpartiet vill inte införa ytterligare skatt på drivmedel. Däremot arbetar vi för att fossilfria drivmedel skattebefrias. En sådan åtgärd skulle få många bilägare, inte minst ute på landsbygden att byta till en bil som drivs med fossilfritt.

13.50 Bredbandsutbyggnad på landsbygden

44275 Johan Lifvergren, Mats Hansson, Östergötland

Det är ej längre någon ny företeelse med datorer och annan IT-utrustning. Internet blev ingen tillfällig fluga utan är en del av vår infrastruktur på samma sätt som elnät, telenät och vägnät varit under lång tid. Fler och fler samhällsfunktioner förutsätter tillgång till internetanslutning och helst då med en acceptabel hastighet i informationsöverföringen.

Det sätts upp nationella och lokala mål för hur stor del av hushållen som skall ha tillgång till "broadband via fiber" vid olika tidpunkter.

44285 Regelverket för att kunna erhålla nödvändigt stöd från samhället för att finansiera utbyggnad och anslutning möjliggör att en någorlunda stor andel av hushållen kan anslutas. Men i vissa områden passar inte villkor om hur stor del av hushållen som skall ansluta sig för att bidrag skall kunna betalas ut som ribba för om bidrag skall utbetalas eller ej. I bygder med hög andel utboägarer och i bygder med utpräglat säsongsboende och med stor del av näringsverksamheten beroende av turistnäringen så passar ej enkla modeller för hur hög anslutningsgraden behöver bli för att bidrag skall kunna beviljas. Risken är stor att det blir oklarheter då man skall avgöra om ifall en fastighet används för permanentboende eller ej. Beroendet av tillgång till god infrastruktur blir extra högt då man har en säsongsöverhettad näringsverksamhet som behöver internetanslutning för såväl företagsverksamhetens behov som för besökande turisters del.

44295 Här behöver man kunna göra behovsprövning som tar hänsyn till andra faktorer än endast anslutningsgrad från åretruntboende. Om vi i turistintensiva men åretruntglesbebodda områden skall kunna behålla företag, service och permanentboende så måste regelverket kunna användas med förnuft för att möjliggöra bidragsbeviljande och därmed fiberbroadbandsutbyggnad.

44300 Jag/vi yrkar därför:
Att regelverket för bidragsgivning till fiberutbyggnad ses över så att vi ej får oönskad diskriminering av boende i områden med hög andel fritidsboende.

44305 Att behovet av fiber till näringsverksamhet tas med som en faktor då man prövar möjligheten att bevilja bidrag till landsbygdsområden med hög andel fritidsboenden.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

44310 Distriktsstyrelsens yttrande
Styrelsen ställer sig bakom motionen då det är viktigt att verka för att regelverket blir så rättvisande det kan i alla delar av landet.

44315 Vi kan också se att projektörer anser att man skall få med alla hushåll och ej bara de som idag är bidragsberättigade för att kunna anlägga fiber inom vissa områden. Detta motverkar då utbyggnad inom dessa områden även om man får bidrag enligt dagens regelverk. Det är också viktigt att näringsverksamhet i glesbygd är en faktor för bidrag för att inte landsbygdsområden skall avfolkas än mer.

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att tillstyrka motionen.

44320 Distriktsstämmans beslut:

Distriktsstämman beslutar enligt distriktsstyrelsens förslag att tillstyrka motionen.

13.51 Mobiltäckning

Torbjörn Ulriksen, Dalarna

44325

Anledningen till motionen är att jag och flera med mig märkt av att mobiltäckningen växlar väldigt mycket och under vissa perioder är obefintlig även runt centralorten Mora. Detta trots att man har Telia som operatör.

44330

Centerpartiet vill att man skulle ha möjlighet att leva och verka i hela landet. Dålig mobiltäckning ser jag det först och främst som en säkerhetsrisk men det blir även svårt att leva och verka på platser som saknar 4G.

44335

Jag undrar om mobiloperatörerna uppfyller de krav de har gentemot post och telestyrelsen?

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka för att hela landet ska få en mobiltäckning som är stabil och att krav på detta ställs på mobiloperatörerna.

44340

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens motivering

44345

En av Centerpartiets stora frågor sedan partiets grundades har varit att hela landet ska leva. Att det ska finnas tillgång till mobiltäckning är ett måste för att man ska kunna leva och verka på landsbygden. Precis som motionären påpekar är tillgång till mobiltäckning också en säkerhetsfråga. Landsbygden har ofta långt till räddningstjänst och sjukvård och om man på detta lägger ingen eller dålig mobiltäckning så ökar riskerna avsevärt om olyckan skulle vara framme.

Dalarnas distriktsstämman BESLUTADE

44350

att bifalla motionen

13.52 Mobiltäckning

Madelaine Jakobsson, Alexander Landby Johansson, Ulf Eriksson, Västerbotten

- 44355 Från olika delar av landet kommer rapporter om att mobiltäckningen inte är tillräcklig och i många fall obefintlig. Centerpartiet vill att hela landet ska leva och tillräcklig mobiltäckning är en viktig del i detta. Dessutom plockar Telia ner kopparnätet i många delar av landet och det får till följd att både telefoni och bredband upphör och då blir frågan om en väl fungerande mobiltäckning livsviktig. Vi får rapport efter rapport på situationer som uppstår då ingen täckning finns. Många känner sig väldigt
- 44360 otrygga och det gör det näst intill omöjligt att leva och verka i vissa områden på landsbygden. Detta begränsar både bosättning och företagande i dessa områden. Staten har, över hela landet, byggt upp en infrastruktur i form av fibernät och master. Dessutom finns nergrävd fiber efter banvallar och vägar som enbart används för statens behov. Genom ett samarbete där statens fibernät, master och operatörernas master samarbetar skulle mobiltäckningen kunna lösas i ett flertal områden.
- 44365 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet arbetar för en förbättrad mobiltäckning genom att skapa förutsättningar för samarbete mellan mobiloperatörerna och staten där operatörerna kan hyra in sig i statens fibernät och master.
Att Centerpartiet arbetar för att skapa förutsättningar för samhällsmaster där staten och regionerna i
- 44370 samarbete med operatörerna bygger ut mobilnätet för en förbättrad täckning på landsbygden

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

44375

13.53 Skrotningspremie för bilar

Karin Green, Halland

44380 Det händer nu väldigt snabbt mycket på bilmarknaden. Nya bilar har helt annan bränsleförbrukning och lägre utsläpp än de som bara är några år gamla och allt fler bilar drivs helt på förnybar energi. Då är det viktigt att få omsättning i bilparken i landet, så att de gamla, miljömässigt sämre bilarna i tas ur bruk så fort som möjligt. Ett snabbt sätt att få detta till stånd och dessutom undvika att bilar ställs att rosta i naturen är att ånyo erbjuda en skrotningspremie för äldre bilar. År 2007 togs som bekant dåvarande skrotningspremien bort.

44385 Jag/vi yrkar därför:
att en skrotningspremie åter införs för gamla bilar

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44390 Yttrande från distriktet:
Motion ang. Återinför skrotningspremien för gamla bilar
Dagens hantering av övergivna bilar där ägaren inte går att hitta kostar stat och kommun stora summor varje år och innebär dessutom stora problem för markägaren. Därför ställer distriktstyrelsen sig bakom

44395 att Centerpartiet bör utreda ett ersättningssystem för hur ett omhändertagande av uttjänta fordon skulle kunna utformas och finansieras så att det inte belastar kommuner och staten. Detta med
huvudinriktning för att minska dumpning och illegal skrotning av bilar och andra fordon i naturen.
Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta
Att bifalla motionen

44400 Hallands distriktsstämma beslutade enligt styrelsens förslag

13.54 Enklare supermiljöbilspremie

Sven Svederberg, Skåne

- 44405 Har till min glädje läst att Centerpartiet bestämt sig för att det är dags att stimulera övergången till en fossilfri fordonsflotta och särskilt då elbilar. Sverige är ett av de länder som har mycket goda möjligheter att utveckla fossilfri teknik och stimulera utveckling av en framtida företagsamhet t.ex. batterifabriker, annan teknik associerat till eldrift andra andra fossiloberoende bränslen. Det bonus-malus system som alliansen utvecklade får inte bli som en ny beskattning av bilismen utan till det den
- 44410 är tänkt nämligen skatteväxling där förhöjda avgifter för de fordon som smutsar ner ska bekosta en ersättning vid inköp av rena fordon.

- 44415 Trafikverket räknar med att en elbil i nuläget kostar mellan 100 000 till 150 000 kr mer än motsvarande bil med förbränningsmotor. Den föreslagna supermiljöbilspremien på 100000 kr förefaller väl avvägd för att el bilar ska kunna vara attraktiva i nuläget. Som det är nu tar det månader innan supermiljöbilspremien betalas ut och ibland kan läsa om att miljöbilspremien är slut för året. En del är misstänksamma och undrar om premien alls kommer att betalas ut.

- 44420 Det är dags att lära sig av Norge som bl.a. avskaffat momsen på elbilar. Detta torde vara ett administrativt enklare system och som inte borde kräva några extra administrativa resurser i tillskott. Jag tänker mig att momsen på upp till 100000 kr ska kunna lyftas på elbilar. Dvs för elbilar med ett pris på upp till 500 000 kr inkl moms. Om man befriar elbilar från moms kommer momsavdraget att bli successivt lägre allt eftersom priserna på elbilar sjunker vilket också är rimligt. Systemet kommer därför inte att kräva några justeringar sett över flera år framåt.

- 44425 Jag/vi yrkar därför:
Att arbeta för en momssats på 0 % för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000 kr)
Att arbeta för att vid inköp av elbilar dyrare än 500 000 utgår ett maximalt momsavdrag på 100 000 kr

- 44430 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

13.55 Moms på elbilar

44435 Magnus Schalin, Jämtland

Elbilar är dyrare i Sverige än i Norge där rena elbilar är momsfria och därmed står elbilsförsäljningen för 20% av bilförsäljningen. I Sverige är elbilsförsäljningen knappt mätbar. Idag får bilar som inte är 100% elbilar, sk hybridbil, del av miljöbilspremien. Flera dessa så kallade miljöbilar har en tveksam positiv effekt på miljön.

Jag/vi yrkar därför:

att Nuvarande miljöbilspremie avskaffas

att införa momsbefrielse på 100% elbilar.

44445

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Motionären tar upp viktiga frågor om hur vi bygger förutsättningarna för det fossilfria samhället.

44450 Motionären pekar på momsen som ett viktigt verktyg för att styra fram användningen av såväl solel som elbilar.

Centerpartiets grundinställning är att skatteprincipen för övergången till det fossilfria samhället ska grunda sig i ett bonus-malus tänk. Det vill säga att beskatta det skadliga respektive gynna det miljövänliga. Att i det sammanhanget använda momsen som styrmedel kan vara ett bekymmer

44455 eftersom vi har momsregler som förhåller sig till Eus regelverk.

Centerpartiets distriktsstyrelse vill ändå inte avstyrka momsen som verktyg om den kan kombineras med andra skatteåtgärder.

När det gäller skattekonton för solel hos kraftbolagen sympatiserar distriktsstyrelsen också med motionärens syfte. Grundtanken att balansera säsongsvariationerna med 12-månaders konton är

44460 innovativ och skulle sannolikt ur ett hållbarhetsperspektiv vara eftersträvarsvärd. Det är dock svårt för distriktsstyrelsen att bedöma alla konsekvenser av en den lagstiftning som föreslås.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen stämman besluta att instämma i motionernas syften, samt

att sända motionerna vidare till Centerpartiets riksstämma samt till Centerpartiets riksdagsgrupp.

44465

13.56 Elvägar

Magnus Persson, Stockholms län

- 44470 För Sveriges del är en av de allra största delarna av klimatutmaningen att lösa transportsektorns utmaningar. För personfordonstrafik håller batterielbilstekniken på att bli så bra att den är en acceptabel lösning på utmaningen att ersätta fossila flytande bränslen. Situationen är inte lika god för tung trafik. Att batterier har betydligt sämre energidensitet jämfört med flytande bränslen, gör det praktiskt orealistiskt att driva lastbilar, långfärdsbussar och liknande med batterimatning.
- 44475 I Sverige pågår dock för närvarande två försöksverksamheter på verkliga vägar i full skala. Dels har ett konsortium med bland annat Scania och Siemens byggt ett system med kontaktledning hängande över vägbanan på en kortare sträcka av E16, dels bygger företaget Elways en försöksanläggning med nedfräst kontaktledning vid Arlanda.
- 44480 Förnyelsebara flytande bränslen innebär - särskilt på global nivå - en inte alls lika stor energipotential jämfört med kontinuerlig elektrisk matning. Det är inte heller möjligt att lösa transportbehovet med rälstrafik - dels skulle det krävas en utbyggnadstakt som vida överstiger dagens, dels är rälstrafik mindre ägnat för högvärt gods i små laststorlekar, som ju kräver högre flexibilitet.
- 44485 Ovanstående innebär tillsammans att den tid vi nu lever i kommer att innebära ett viktigt globalt teknikval för elektrisk tung vägtrafik. På den fronten bör vi vara världsledande, och med Sveriges ambition att bli världens första koldioxidneutrala industrination, är det en självklarhet att hitta en koldioxidneutral lösning på driften av den tunga vägtrafiken.
- 44490 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet driver på för att Sverige och svensk industri ska bli världsledande inom området elektrifiering av vägar och särskilt för tung trafik
- Att Centerpartiet driver på för att Sverige senast 2020 skaffar sig en utbyggnadsstrategi för elvägar, där det anges vilka större vägar som bör byggas ut till elvägar, i vilken ordning och vilken tidplanen är.
- 44495 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Bifalla DS
- 44500 Distriktsstyrelsens förslag till beslut:
Att bifalla motionen i sin helhet
Att vidarebefordra den till partistämman

13.57 Laddinfrastruktur

44505 *Smart utbyggnad av laddinfrastruktur, Uppsala Län*

För att fler ska ta steget till att ersätta sin fossilbil med en utsläppsfri elbil behöver man kunna ladda hemma, på jobbet och vid destinationer. Idag finns Klimatklivet där organisationer och privatpersoner kan ansöka om statligt stöd för halva kostnaden. Ungefär hälften av de totala satsningarna har getts till laddstationer. Klimatklivet kräver administration och det finns en osäkerhet kring både tid och om man kommer att få stöd eller inte. Detta bromsar upp omställningen. För att förenkla kan Klimatklivet göras om till ett fast stöd per laddstation. Frankrike har t ex ett fast stöd om 6000 kr/laddbox för normalladdning upp till 11kW.

44515 Vidare behöver plan- och bygglagen ändras så att byggherrar och fastighetsägare förbereder för laddinfrastruktur vid ny- och omfattande ombyggnation. Genom att dra fram el från början halveras kostnaden vid en senare installation av en laddbox.

44520 EU kommissionen har också föreslagit att minst 1 av 10 nya parkeringsplaster ska försees med laddmöjlighet. Även om det initiella förslaget inte blir verklighet så är det precis den här typen av regulatoriskt stöd och riktlinjer som privata och offentliga aktörer efterfrågar. Centerpartiet bör således verka för att riktlinjer och rekommendationer för olika verksamheter tas fram. Kommuner kan t ex upprätta laddplaner och sätta lokala mål.

44525 Jag/vi yrkar därför:
att göra om Klimatklivet till ett fast stöd per laddstation
att ändra reglerna i Plan- och bygglagen till att förbereda för laddning vid ny- och ombyggnation
att Centerpartiet ska verka för riktlinjer om lämpligt antal laddpunkter vid bynning av nya parkeringsplatser

44530

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

44535 **13.58 Utsläppsfri fordonsflotta**

Mia Nordström, Uppsala Län

44540 Omställningen till fler utsläppsfria fordon kommer att ske först i segmenten förmåns- och företagsbilar. Dessa bilar skapar också en viktig andrahandsmarknad för privatpersoner. För att påskynda omställningen behövs fler incitament, det kan handla om både kravställande som mål och ekonomiska styrmedel.

44545 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet ska verka för ett mål om andel utsläppsfria fordon i offentlig verksamhet och upphandlade tjänster

att ge partistyrelsen i uppdrag att föreslå incitament för företag att ställa om sina flottor

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44550 Inget yttrande insänt från distriktet

13.59 P-platser med laddmöjligheter

Mia Nordström, Jonas Petersson, Uppsala

- 44555 Elbilens intåg i den Svenska fordonsflottan har bara börjat och 2016 spås bli elbilens år. Att driva bilen framåt med hjälp av en elmotor är energieffektivt och har även andra positiva effekter som inga lokala utsläpp och minskat buller.
- 44560 Det som idag hämmar tillväxten är till viss del räckvidden men framförallt möjligheten att ladda bilen. Ett sätt att förlänga räckvidden till exempel för bilpendlare är att det finns tillgång till laddstationer både vid start och mål. Start för en biltur är till exempel vid hemmet. När det gäller flerbostadshus har kommunen en parkeringsnorm som anger hur många P-platser som skall finnas per hushåll. För att få fler att välja en elbil är det avgörande att det finns en p-plats med laddmöjlighet där man bor. Även vid resans slut behöver elbilsägaren känna en trygghet i att kunna ladda om det behövs. Det kan vara vid destinationer, besöksmål, arbetsplatser och pendlarparkeringar. Även pendlare med relativt lång pendlarsträcka skulle då kunna välja att köra på el om de både kan ladda hemma och vid parkeringen.
- 44565 För att säkerställa att det byggs laddplatser vill vi säkerställa att parkeringsnormen vid större parkeringsplatser styr mot att minst en laddplats per 10 parkeringsplatser uppförs och att det vid nyproduktion av parkeringsplatser med fler än 10 platser skall förberedas för laddplatser. Detta för att det är kostsamt att i efterhand dra fram kablar.
- 44570 Jag/vi yrkar därför:
att införa parkeringsnormer som säkerställer minst en laddplats per 10 parkeringsplatser vid anläggning av nya parkeringsplatser vid besöksdestinationer och fastigheter som flerbostadshus.
arbета införa en parkeringsnormer som säkerställer förberedelse för laddplatser vid nybyggnation av fler än tio parkeringsplatser såsom i flerbostadshus.
att laddplatser för elbilar byggs på kommuners pendlarparkeringar och infartsparkeringar
- 44580 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)
- Yttrande från distriktet:
Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen
- 44585 Centerpartiet arbetar för att Sverige år 2030 ska ha en fossiloberoende fordonsflotta, dvs att alla bilar ska köras på förnybar energi. Det innebär att fossil bensin och diesel ska ersättas med elbilar och förnybara drivmedel. Då behöver vi ha en infrastruktur som anpassas i takt med det.

13.60 Eldrivna fordon

44590 *Mia Nordström, Uppsala*

Tack vare Centerpartiet och Alliansen har Uppsala kommun satt det ambitiösa målet att senast 2020 ha en fossilbränslefri kommunal fordonspark, samt fossilbränslefri maskinpark och klimatneutrala upphandlade transporter år 2023. Det är en utmaning som heter duga!

44595

Trots att Centerpartiet i Uppsala skickade in en motion till kommunfullmäktige våren 2015 som mottogs positivt av S, MP och V, går omställningen alldeles för långsamt, precis som i många andra kommuner. Motionen pekade ut tre konkreta åtgärder för att nå målet: att genomföra en elbilsupphandling, tanka befintliga dieselmotorer med biodiesel och att kommunens energi- och klimatrådgivare genomför en årlig miljöbilsutbildning. Detta är något som skulle gynna hela landet. Samhällsutvecklingen håller på att springa om kommunerna och politiken behöver hänga med och snabbt ta beslut om fler åtgärder. Centerpartiet fortsätter hålla sig i framkant och driver på för att öka andelen eldrivna fordon. Nästa naturliga steg är att öka incitament för taxi, färdtjänst och distributionsfordon att köra på el.

44600

44605

Jag/vi yrkar därför:

att premiera elfordon vid upphandling av färdtjänst och distribution

att i samverkan med näringslivet etablera snabbaddstationer som möjliggör för taxi, färdtjänst och distributionsfordon att köra på el

44610

att nya stadsdelar utvecklas till nollzoner genom att premiera eldrivna fordon och elbilspooler

att erbjuda 2h gratis kantstensparkering för elbilar i städers miljözoner

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44615

Yttrande från distriktet:

Att bifalla första och andra att-satsen

Att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen

Distriktsstyrelsen anser att alla förslag som kan tänkas underlätta och få fart på ökningen av bilar som går på fossilfritt ska ges möjlighet att utredas noggrant.

44620

13.61 Elskatten på bussar

Mia Nordström, Uppsala

44625 Tåg är sedan länge befriat från elskatt. Bussar däremot betalar skatt på den el de använder. Tidigare har detta varit ett mindre problem då det främst handlat om motorvärmare vid depåer. Men i och med att omställningen nu går i en rask takt till fossilfria alternativ som el-, laddhybrider och hybridbussar så innebär elskatten en konkurrenssnedvridning gentemot tåget. Elskatten riskerar också att försvåra eller fördröja omställningen till en renare, tystare och energieffektivare kollektivtrafik med högre andel eldrift.

44630 Jag/vi yrkar därför:
att elskatten på el som används som drivmedel till bussar avskaffas eller sänks till samma nivå som tåg

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44635 Yttrande från distriktet:
att skicka vidare motionen som medlemsinitiativ till riksorganisationen
Distriktsstyrelsen anser att alla förslag som kan tänkas underlätta och få fart på ökningen av bilar som går på fossilfritt ska ges möjlighet att utredas noggrant.

44640

13.62 Laddrättighet för elbilsägare i flerbostadshus

Mia Nordström, Uppsala

44645 Inrikes vägtransporter står för över en tredjedel av koldioxidutsläppen i Sverige. Transporterna står således för en stor del av hälso- och miljöproblemen i städer såsom buller, kväveoxider och partiklar. Miljömålsberedningen har därför föreslagit ett sektorsmål för transportsektorn på 70% reduktion av koldioxidutsläpp 2030 jämfört med 2010. För att nå målet behövs kraftfulla åtgärder för lägre inköpspris på supermiljöbilar, bättre ägandefördelar och högre koldioxidbeskattning. Med en bred politisk enighet i Miljömålsberedningen står Centerpartiet bakom styrmedel som ett Bonus Malus system, differentierad parkering, miljözoner och upphandlingskriterier efter miljövärden och energieffektivitet.

44655 Våren 2017 förväntas regeringen lägga den första propositionen utifrån beredningens arbete avseende bland annat en Klimatlag, klimatråd och klimatmål för transportsektorn.

44660 Detta tillsammans med EU kommissionens förslag om nya krav på laddinfrastruktur vid ny- och ombyggnation kommer på sikt förstärka incitamenten för utsläppsfria eldrivna transporter. Men en fråga som varken Miljömålsberedningen eller EU kommissionen tar upp är hur alla som bor i befintliga flerbostadshus ska kunna ladda vid sin bostad. Att kunna ladda hemma är för de flesta en förutsättning för att ta steget över till eldrift. Hela 60 procent av Sveriges medborgare bor i lägenhet och de flesta i befintliga flerbostadshus. Eftersom elbilar och laddinfrastruktur är en relativ ny teknik så blir bostadsrätts- och hyresgästföreningar ofta ett hinder för boende som vill skaffa en elbil. Därför behöver rättigheterna för de boende förstärkas och processen förenklas för att kunna ladda sin elbil även om man bor i en lägenhet.

44665 Jag/vi yrkar därför:
Att en Laddrättighet för elbilsägare i befintliga flerbostadshus införs

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44670 Yttrande från distriktet:
att avslå motionen.
Distriktsstyrelsen delar Uppsalas kretsårsmötets beslut.

44675 **13.63 Förnyelsebar el vid tankning**

Helena Rosenberg, Kalmar län

Centerpartiet vill skapa en fossilfri biltrafik och en hållbar elproduktion. Det innebär att det är viktigt att vi som förare ska kunna ladda våra framtida elbilar med förnybar energi. Laddningsstationer med förnyelsebar energi ska alltid finnas som alternativ. Så kan vi öka efterfrågan på energi från sol, vind och vatten och kombinera två viktiga mål.

Om man har en eldriven bil kan man antingen ladda bilen i hemmet eller vid en laddningsstation. Hemma har man möjlighet att teckna avtal med en elleverantör om att få förnyelsebar energi. Om man däremot åker till en laddningsstation kan man idag inte försäkra sig om att den är det. Detta kan göra att miljömedvetna medborgare inte självklart väljer en eldriven bil. Därför bör Centerpartiet driva att det införs krav på att det alltid finns ett alternativ med förnyelsebar energi vid laddningsstationerna så att det är möjligt att vara en klimatsmart bilist.

44690 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet driver kravet att det vid laddningsstationerna för elbilar alltid ska finnas ett alternativ med förnyelsebar el.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44695 Yttrande från distriktet:

Motionen tar fasta på en mycket relevant fråga för att minska klimatpåverkande utsläpp, inte minst är det en stor utmaning inom transportsektorn där 90 % av fordonen drivs av fossila bränslen. En omställning av fordonsflottan till både biogas och eldrift är en fråga som Centerpartiet länge bejakat. Förslagsställaren tar upp en viktig faktor för att nå miljömålen, nämligen att den el som används för att tanka elbilar ska vara helt förnybar, även vid publika laddstationer. Svensk elproduktion är idag över 50 % förnybar – bäst i EU. Målet är dessutom att öka andelen förnybar energi under kommande år. Tanken med motionen ligger väl i linje med Centerpartiets miljöpolitik. Gör man ett val att köra elbil, måste hela systemet vara hållbart och miljömässigt. Samtidigt är det viktigt att så många fordon som möjligt är just elfordon. Även om försäljningen ökar stadigt, så är de flesta bilar som säljs drivna av fossila bränslen. Fokus för Centerpartiets politik bör därför vara att först och främst ställa om fordonsflottan. En elbil som tankas med el från nätet, får i teorin åtminstone mer än 50% förnybar energi. Och jämfört med en fossilbränsle driven bil, är elbilen dessutom effektivare tack vare eldriften. Bara genom att välja elbil, blir man en klimatsmart bilist.

44710 Publika laddstationer drivs av privata företag och kommunala bolag. Dessa bör själva kunna avgöra om kunderna föredrar 100% förnybar energi. Att påtvinga flera alternativ vid laddstationerna kan innebära stora kostnader för operatörerna. Omställningen till en miljövänlig fordonsflotta kan istället påskyndas om det investeras i fler laddstationer vilket möjliggör för fler att köra elbil.

44715 Distriktsstyrelsen tror också att miljömedvetenheten hos elbilsägare är stor och därmed kan påverka leverantörerna av el till laddstationerna, vilket i sin tur ökar kravet på förnybar elproduktion. Distriktsstämman beslutade tillstyrka motionen

13.64 Nationell inriktning mot fossila transporter

Mia Nordström, Uppsala Län

44720

Över 90 procent av fordonsflottan drivs idag med fossila bränslen. Det kommer därför att vara en stor utmaning att uppnå målet om 70 procent minskning av koldioxidutsläpp från transportsektorn till år 2030. För att tydliggöra riktningen behövs det övergripande målet konkretiseras. Andelen laddbara bilar som el- och laddhybrider behöver öka kraftigt. Med en miljon laddbara bilar nås ungefär 20 procent av utsläppsmålet. Biodrivmedel, effektivisering och beteendeförändring är andra viktiga områden för att målet ska nås.

44725

Över 15 olika länder har idag kvantitativa mål, Tyskland har t ex målet 1 miljon elbilar till år 2020. Dessutom har många länder infört slutdatum för nyförsäljning av bensin- och dieslbilar.

44730

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska verka ett mål om minst 1 miljon laddbara bilar till år 2030

Att Centerpartiet ska verka för ett slutdatum för nyförsäljning av bensin- och dieslbilar i Sverige

44735

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

13.65 Motionen tillbakadragen av motionären

44740

13.66 Ursprungsmärka drivmedel

Thorbjörn Pettersson, Örebro

44745

Vi har ökat spårbarheten på flera olika områden och framför allt den mat som produceras. Det borde vara lika självklart konsumenten ska kunna spåra tex vart våra drivmedel kommer ifrån och framför allt de fossila bränslena.

44750

Vi anser att man ska ursprungsmärka alla fossila bränslen. Märkningen ska öka vår kunskap och möjliggöra aktiva val. Olja kommer från många olika länder, genom ursprungsmärkning ges vi konsumenter möjlighet att påverka genom att välja eller välja bort länder som inte lever upp till våra värderingar.

44755

Att veta om det är biogas eller naturgas man tankar är av stor betydelse, därför borde biogas ursprungsmärkas. Det skulle även kunna ge ökad genomslagskraft för biogasproduktion, konsumenten och producenten kommer närmre varandra. Man ökar helt enkelt incitamenten att välja rätt. Industrin själv bör ta fram enhetliga och standardiserade märkningar som exempelvis visar produktens ursprungsland och ger indikationer på ev klimatpåverkan.

44760

Standardiserade märkningar kan skapa god konkurrens och möjliggör aktiva val. Genom dessa aktiva val kan privatpersoner, företag och offentliga aktörer tillsammans påverka bensinbolagen så att de tar hänsyn till både etik, demokrati och arbetsförhållanden från det aktuella ursprungslandet.

44765

Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet verkar för att ursprungsmärka drivmedel

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44770

Inget yttrande insänt från distriktet

13.67 Övergivna bilar

Mikael Hallin, Skaraborg

- 44775 Ett växande problem för allmänheten är överblivna fordon. Allt fler bilar blir bara stående kvar i vägdiken, vi infarter till åkrar och skogsvägar. Oftast efter några dagar så har de övergivna fordonen isatts för skadegörelse. Följderna är oftast glassplitter samt risk för läckage av olja, bränsle och glykol. En förenkling vore önskvärd, exempelvis att bärgningsfirmor har rätt att flytta fordon till en lämplig uppställningsplats efter ett visst antal dagar på fordonsägarens bekostnad.
- 44780 Vi vill med motionen

Jag/vi yrkar därför:

- 44785 Att Centerpartiet aktivt initierar berörda departement och myndigheter arbeta fram en regelförändring avseende bortforsling av fordon.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

- 44790 Distriktsstyrelsen yttrande
- Motionären beskriver ett problem som vi alltför ofta ser utefter våra vägar. Lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall som senast ändrades 2014-10-15 säger följande:
- Ett registrerat fordon får flyttas om det varit parkerat på annans mark under minst sju dygn i följd efter det att markägaren underrättat fordonets ägare om att det inte får vara parkerat på platsen. Kan fordonets ägare inte anträffas får fordonet flyttas om det varit uppställt under minst en månad i följd efter det att markägaren påbörjat försök att underrätta fordonsägaren.
- 44795 Staten och kommuner har rätt att flytta fordon i särskilt angivna fall, när det behövs för ordningen och säkerheten i trafiken eller av naturvårdsskäl.
- Exempelvis skriver trafikverket följande:
- 44800 Trafikverket flyttar fordon som står olämpligt inom vägområdet. Om fordonet kan identifieras försöker vi alltid kontakta ägaren innan flyttning sker. Det gör vi för att ägaren själv ska ha möjlighet att flytta sitt fordon. Om ett fordon inte uppfyller kriterierna för att flyttas omedelbart tillämpar vi en tre-dygns regel. Då fordonet har stått på samma plats under minst tre vardagar i sträck. Efter att vi gjort ett kontaktförsök flyttar vi fordonet till en av Trafikverket upphandlade uppställningsplatser.
- 44805 Därefter delger vi ägaren via rekommenderat brev.
- Distriktsstyrelsen anser att fordon som står övergivet på åkrar och skogsvägar och som förhindrar verksamhet eller som står på en plats som av naturvårdsskäl ej är lämplig skall kunna flyttas bort till en uppställningsplats av bärgare efter tre dygn.
- Distriktsstyrelsen föreslår stämman att
- 44810 bifalla att-sats 1 och 2.

13.68 Slussarna i Trollhättan

Tage Larsson, VG Västra

44815 I över 200 år har det funnits fungerande slussar i Trollhättan. Detta har möjliggjort att frakta stora mängder gods på älven vilket har avlastat landsvägarna och därigenom sparat miljön med stora mängder utsläpp. Har även gjort "Sveriges blå band" till en eftertraktad turistled samt hållit ett kulturarv levande. Göta Kanal valdes år 2000 av Tidningen svensk Byggindustri till årtusendets svenska byggnadsverk. Slussarna är i behov av reparation och upprustning. Undertecknad önskar

44820 Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet verkar för att medel anslås att göra detta möjligt. Allt för att trygga den framtida sjöfarten i Göte Älv.

44825 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

Kommitté 14 - Organisations- och kommunikationsfrågor

44830 14.1 Kunskap om landsbygder

Helena Moen, Västerbotten

44835 Många centerpartister brinner för en bättre landsbygdspolitik. Ändå beskrivs urbaniseringen ofta som en naturkraft som inte går att bromsa. Om vi ska kunna bemöta den kulturgeografiska statistiken på ett bra sätt behöver vi aktuell kunskap om den landsbygdsforskning som finns. Ett problem är att det finns väldigt lite landsbygdsforskning i Sverige jämfört med andra EU-länder och ett annat problem är att den forskning som finns kan vara svår att hitta eftersom få politiker i Sverige driver en politik som fokuserar på landsbygden.

44840 Centerpartiet behöver utbildning i kommunikation och ledarskap samt hur man är en bra politiker, men vi behöver också mer kunskap kring det perspektiv många av oss har på politik och som, i Sverige, går mot strömmen. Vi behöver kunskap om vad den urbana normen är, hur den agerar och hur vi kan arbeta mot den när urbaniseringen diskuteras som om den vore en naturkraft.

44845 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiet ska ta fram en kurs inriktad på landsbygdsforskning och urban norm.

Att Centerpartiet skriver in kunskap om urban norm som en viktig del i vår utbildningspyramid

Att Centerpartiet skapar internetbaserade kurser i fler perspektiv på vår politik, exempelvis decentralisering, regelförenklingar och god hushållning med gemensamma resurser

44850

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

44855 **14.2 Bättre kunskap om EU**

Helena Moen, Västerbotten

Att så många har så dålig koll på hur EU fungerar är ett stort demokratiskt problem. Ofta handlar debatten fortfarande om ja eller nej till EU trots att den typen av folkomröstning inte är aktuell i Sverige idag. Därför behöver vi i Centerpartiet utrustas med mer kunskap om vad EU och EU-parlamentsvalet är samt hur det påverkar oss på alla politiska nivåer.

Vi behöver kunskap för egen del, en strategi för hur vi ökar kunskapen i stat, landsting/region och kommuner och vi behöver fler som vill driva Svenska medborgares vilja i EU.

44865 Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet ska utbilda alla sina förtroendevalda om EU

Att Centerpartiet ska ta fram en strategi för bättre EU-information på olika politiska nivåer

Att Centerpartiet ska utbilda fler toppkandidater i hur EU påverkar Svenska medborgare i vardagen

44870 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

44875 **14.3 Styrelseutbildning**

Ehsan Nasari, Uppsala

44880 Kommunala nämnder och bolag har en framträdande roll i samhället. De är många, har en hög omsättning, står för stora värden och svarar för viktiga samhällsfunktioner. Det finnas med andra ord många skäl till varför dessa ska drivas med en effektiv styrning och kompetenta styrelser. Undersökningar visar exempelvis att allt för många kommunalt ägda bolag har otydliga uppdrag, oklara roller och politik i styrelserummet som skapar osäkerhet kring ansvar och befogenheter. Inte sällan saknas insikter i styrelsearbetets förutsättningar och villkor.

44885 Att vara ledamot i ett kommunägt bolag eller en kommunal nämnd är ett intressant uppdrag men också tufft och komplext. Man har att leda en bred verksamhet och balansera kraven på att leverera samhällsnytta och ekonomiskt resultat. Därför behövs en struktur i styrningen med rätt fokus hos ägarna så väl som hos ledamöterna. En styrning där uppdraget, de strategiska målen, ansvaret och befogenheter klargörs och följs upp. En väl fungerande styrelse ser till att arbetet med strategier, omvärldsbevakning och själva verksamheten inte hamnar i skymundan.

44895 Att arbeta i en styrelse idag kräver bredare och djupare kunskaper än vad det gjorde för 10 - 20 år sedan. Allt fler har insett att styrelsearbetet är en egen profession och utbildar och kompetensutvecklar sig för att kunna följa med i utvecklingen. Idag har vi flera tusen personer som har förtroendeuppdrag i kommunala nämnder och bolag. Dessa personer är i regel nominerade av sina respektive partier. Tyvärr lämnar nomineringsprocesserna en del att önska när det kommer till professionalism, det vill säga formell styrelsekompetens och insikt i uppdragets art och ansvar vilket inte är det samma som att vara styrelseproffs (försörja sig på styrelseuppdrag).

44900 Våra resurser är inte oändliga och det ställs ständiga krav på effektiviseringar. Därför förefaller det aningen märkligt att ingen ställer krav på att våra förtroendevalda ska ha en grundutbildning i styrelsearbete. Genom professionellt styrelsearbete kan vi förvalta våra skattepengar mer ansvarsfullt, vilket gör detta till en välfärdsfråga. Det är bara att betrakta läget i vår egen kommun som har ett väldigt kärt ekonomisk läge, mycket på grund av en oprofessionell styrning.

44905 Jag/vi yrkar därför:
att alla förtroendevalda för Centerpartiet i kommunala nämnder och bolag får en grundutbildning i professionellt styrelsearbete.

44910 [Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att anse motionen besvarad

44915 Distriktsstyrelsen delar motionärens synpunkter. Karaktären på de politiska ärenden som våra förtroendevalda ska hantera blir alltmer komplicerade. För att inte den politiska makten av det skälet mer och mer överläts till tjänstemännen är det helt nödvändigt att vi har politiker som är kunniga inom sina ansvarsområden samt bevandrade i hur styrelsearbete går till rent praktiskt. Distriktsstyrelsen tycker det är en god idé att pröva huruvida Centerpartiet ytterligare skulle kunna stärka sina förtroendevalda i dessa avseenden men så som motionen är formulerad behandlar den endast en lokal angelägenhet.

44920

14.4 Ökat mikrostödet

Gill Brodin, Stockholm

44925 Centerpartiet har ett mikrostödet för sina kretsar att söka på 3 000kr att använda i utåtriktad verksamhet lokalt. Det skall sökas med projektplan och återslagas efter avslutad aktivitet och är tänkt att vara ett extra bidrag till kretsarna då ekonomin ofta är ansträngd. Mikrostödet är bra men under valåret och kanske särskilt detta valår vore det fantastiskt att kunna planera in för en större insats. Som exempel skulle det kunna vara någon närodlat produkt som man ämnar dela ut tillsammans med broschyrer.

44930

Jag/vi yrkar därför:

Att ge partistyrelsen i uppdrag att tillfälligt höja mikrostödet till 10 000kr under valåret 2018

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

44935

Inget yttrande insänt från distriktet

14.5 Profilprodukter

Mats Olsén, Uppsala

44940

Nästa år är det valår, men arbetet med att profilera Centerpartiet och att föra fram de frågor som vi brinner för pågår hela tiden. Vi står ju för att hela landet ska leva och ser att det är hos de små och medelstora företagen som de nya jobben skapas. Därför vore det helt i linje med vår politik att det material vi använder oss av för att föra ut vårt budskap i mesta möjliga mån är tillverkat i Sverige, eller i andra hand ekologiskt eller Fairtrade-märkt om det är importerat.

44945

Vi borde också kunna använda oss av t.ex. mjölk och annan lokalt producerad mat vid våra olika kampanjer. Att ge bort ett paket mjölk eller en bit ost vore ett bra sätt att märkas och att konkret få fram vårt budskap.

44950

Jag/vi yrkar därför:
att Centerpartiet i första hand ska använda sig av lokalt producerade, svenska eller i andra hand miljömässigt och mänskligt hållbart producerade varor i vår kampanjverksamhet

44955

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:
att bifalla motionen.

44960

Distriktsstyrelsen är helt på samma linje som motionären. Centralt är Centerpartiet miljöcertifierat, och allt vårt profilmaterial är noga utvalt. Lokalt har vi inga andra avsikter än att göra detsamma.

14.6 Utveckla samarbetet med de gröna centerpartierna i Norden och Europa!

Håkan Larsson och Centerpartiet i Krokoms kommun, Jämtland

44965

Utveckla samarbetet med de gröna centerpartierna i Norden och Europa! Sedan Bondeförbundet startade för över ett sekel sedan har ett omfattande utbyte skett med de gröna agrardemokratiska systerpartierna, främst i Norden men även i övriga Europa. Beklagligtvis har dessa kontakter inte prioriterats som tidigare. Efter Centerpartiets inträde i den liberala ELDR/ALDE-gruppen i Europaparlamentet och anslutningen till Liberala internationalen har dessa kontakter i stället utvecklats, medan de traditionella kontakterna tyvärr inte längre är lika omfattande.

44970

44975

Vi menar att även kontakterna med de traditionella systerpartierna bör upprätthållas och utvecklas. I det nordiska samarbetet, som i dagens värld åter blir allt viktigare, har centerpartierna spelat – och bör även fortsättningsvis spela – en central roll. Även när det gäller den gröna, decentralistiska idédebatten har kontakterna mellan centerpartierna i Sverige, Norge och Finland haft en stor roll. Efter andra världskrigets slut diskuterades ”den tredje vägen”, ett begrepp hämtat från Agrarförbundet i Finland, i hela Norden – vilket medverkade till centerpartiernas förnyelse, inte minst namnmässigt, och breddning. Under 1970-talet hämtades lokalsamhällesidén från Senterpartiet i Norge, vilket i hög grad medverkade till att utveckla det decentralistiska tänkandet.

44980

44985

Vi menar att samarbetet mellan centerpartierna i Norden bör stärkas såväl på central nivå som på distriktsnivå. Partierna kan hämta mycket inspiration från varandras erfarenheter, såväl idémässigt som sakpolitiskt. Det nordiska samarbetet bör omfatta, studiebesök, delegationsutbyten och gemensamma konferenser.

44990

Redan under mellankrigstiden fanns ett utbyte mellan de agrardemokratiska partierna i Europa. Bondeförbundet blev aldrig medlemsparti i Gröna Internationalen, men hämtade såväl idéer som symboler (gröna fanor, fyrklövern etc) från denna international. Efter järnridåns fall inleddes ett omfattande samarbete – på Centerpartiets initiativ – med de nya centerpartierna i öst- och centraleuropa. Här spelades inte minst det polska gröna centerpartiet PSL (världens äldsta centerparti, grundat 1895) en viktig roll tillsammans med de nordiska centerpartierna. Under hela 1990-talet och en bit in på 2000-talet var företrädare för PSL självklara gäster på centerstämmorna.

44995

När planerna på en centerinternational inte fullföljdes och partierna valde olika partigrupper och internationaler har kontakterna på det stora hela somnat in. Detta är djupt beklagligt, eftersom de agrardemokratiska partierna står på samma idégrund och skulle ha mycket ut av ett kontinuerligt utbyte. Positivt är att det går att göra någonting åt detta – om viljan finns.

45000

Idag är de gröna centerpartierna delade på olika partigrupper. Några exempel: Centerpartierna i Sverige, Finland och Estland är medlemmar i ALDE-gruppen, polska PSL i kristdemokratiska EPP-gruppen, ”Unionen mellan bönder och gröna” i Litauen och Lettland ingår i Gröna gruppen och norska Senterpartiet är inte medlem i någon av grupperna. Om dessa partier som står starkt runt Östersjön och i övriga Norden utvecklar ett nära samarbete kan de få viktigt inflytande i hela regionen. Tillsammans kan de utveckla politiken i grön och decentralistisk riktning. (Partierna är regeringspartier i Finland, Estland, Lettland och Litauen. I de övriga länderna är de på uppgång i opinionen och kan mycket väl vara med och leda sina respektive länder efter nästa val...)

45005

Centerpartiet i Krokoms föreslår att stämman uttalar sig för:

Att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett mer omfattande och återkommande samarbete med centerpartierna i Norden i syfte att såväl stärka partisamarbetet och fördjupa det nordiska samarbetet

45010

Att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett närmare samarbete med de gröna centerpartierna runt Östersjön

- Att uppmana partiet på distriktsnivå att utveckla utbytet och kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna
- 45015 Att uppdra åt partistyrelsen att medverka till att uppta och utveckla samarbetet även med de agrardemokratiska partierna i övriga Europa
- Jag/vi yrkar därför:
- Att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett mer omfattande och återkommande samarbete med centerpartierna i Norden i syfte att såväl stärka partisamarbetet och fördjupa det nordiska samarbetet
- 45020 Att ge partistyrelsen i uppdrag att utveckla ett närmare samarbete med de gröna centerpartierna runt Östersjön
- Att uppmana partiet på distriktsnivå att utveckla utbytet och kontakterna med systerpartierna i de nordiska grannländerna
- 45025 Att uppdra åt partistyrelsen att medverka till att uppta och utveckla samarbetet även med de agrardemokratiska partierna i övriga Europa

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- Yttrande från distriktet:
- 45030 Distriktsstämman instämmer i att samarbete och utbyte mellan de gröna centerpartierna är viktigt även om de har valt olika partigrupper i Europaparlamentet. De traditionella gröna centerpartierna som utgår från en idégrund byggd på decentralisering och miljöansvar har starka skäl att samverka och dra lärdom av varandras erfarenheter. Formerna för detta samarbete kan diskuteras, men det finns all anledning för Centerpartiet att ta initiativ. Det är viktigt att samarbetet leder till konkreta förslag.
- 45035 Distriktsstämman beslutar
- Att instämma i motionens syfte

14.7 Eget valmanifest

Henrik Juhlin, Stockholms län

45040

Blockpolitiken begränsar

Jag har länge varit av åsikten att blockpolitiken begränsar den politiska utvecklingen i Sverige, att den ökar polarisering mellan de olika partierna och att det gynnar Sverigedemokraterna. Dessutom tror jag ett växande mittenparti som Centerpartiet är, hindras att växa om vi går till val tillsammans med de konservativa partierna Moderaterna och Kristdemokraterna.

45045

Att vi kunnat växa så mycket i opinion i mellanvalsperioden är enligt mig mycket beroende på att vi varit ett väldigt aktivt oppositionsparti som styrt över vår egen politik. Ska vi nu rätta in oss i ledet och strypa många av idéerna så kommer vi att bli straffade. Vi måste istället låta våra engagerade reformrika politiker få fortsätta att driva en medmänsklig, grön, liberal och öppen politik istället för konservativ högerpolitik.

45050

Vidare så tycker jag att om man ska gå in i ett samarbete, så vill jag att man ska kunna lita på sina partners. Det tycker jag inte att man kan säga om våra allianskollegor, som bryter överenskommelser, lämnar förhandlingar och skickar sms om drastiska förändringar kvällen innan.

45055

Kristdemokraterna

Om vi börjar titta på Kristdemokraterna så använda de sin första chans de fick till att lämna decemberöverenskommelsen (DÖ) när majoriteten av deras riksting röstade ner DÖ. Jag säger inte att jag tycker att DÖ var bra (eller dålig heller för den delen), för det hör inte hit. Vad jag säger är att de gick in i en överenskommelse utan att ha sina medlemmar bakom sig och tvingades därför lämna den illa kvickt vilket jag tycker är oansvarigt av både partistyrelsen och medlemmarna. Vidare så bekände ju Ebba Busch Thor färg direkt efter att hon hade blivit partiledare genom att visa vilken tydlig abortmotståndare hon är.

45065

Liberalerna

Om vi istället tittar på Liberalerna så vägrar de istället ta ansvar genom att samarbeta, de har gjort det till sin grej att lämna förhandlingarna i protest (jag pratar framförallt om energiförhandling och försvarsöverenskommelsen, men också regionsförhandlingen där de kastade in handduken direkt). Det känns väldigt omoget att göra så i dessa tuffa tider. Hur ska de kunna förhandla med de övriga partierna om ett valmanifest om de inte ens kan komma överens i dessa stora frågor. Dessutom har de ju till och med ställt ultimatum om just försvarsfrågan. Jag undrar hur man förhandlar med någon som ställer ultimatum via pressen.

45070

Moderaterna

Till sist så har vi Moderaterna, som gjort en rejäl populistisk högersväng och som nu står väldigt långt bort från vår ideologi. Går vi till val tillsammans med dem, så tror jag att våra väljare kommer att ifrågasätta vår trovärdighet och anta att vi inte kommer att kunna driva vår reformrika politik. Vidare så har ju också Moderaterna ställt ultimatum via pressen om sänkta ingångslöner, där Anna Kinberg Batra har lovat att en moderatledd regering inte kommer att sänka några ingångslöner (vilket ironiskt nog Liberalerna kritiserade, vi ställer inte ultimatum till varandra sa de).

45080

Till sist så har ju hon öppnat dörren för SD vilken hon meddelade sina allianskollegor via ett sms sent på kvällen innan. Att behandla sina kollegor på det sättet och att man öppnar för SD tycker jag var dödsstöten för alliansen.

45085

Lättare att bilda majoritet

Att gå till val på eget valmanifest och inte låsa fast sig med tre andra partier kommer att göra det mycket lättare att bilda majoriteter i både kommuner, landsting, regioner och riksdagen. Det betyder

45090 också att det är valresultatet som avgör hur landet ska styras och antalet mandat avgör hur mycket de olika partierna kan få igenom i förhandlingar.

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet går till val med ett eget valmanifest i kommunval, landstingsval och riksdagsval.

att Centerpartiet går till val som självständigt parti i kommunval, landstingsval och riksdagsval

45095

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Stämmans beslut:

45100 Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

Att anse första att-satsen besvarad.

Att avslå andra att-satsen

Att vidarebefordra den till partistämman

45105 **14.8 Kyrkovalet 2021**

Anna-Karin Sjölander, Västerbotten

Centerpartiet har en mycket lång historia av engagemang i Svenska Kyrkan. Ett engagemang som var självklart utifrån socknen och den lokala församlingen. Sverige, Svenska Kyrkan och Centerpartiet har förändrats mycket sedan dess, men trots det så är Centerpartiet ett av endast tre politiska partier som inte lyckats utveckla nya former för engagemanget i Svenska Kyrkan.

Centerpartiets engagemang i Svenska Kyrkan bottnar i en tid då såväl Sverige som Centerpartiet var betydligt mer homogena än idag. Den tydligaste förändringen är separationen av Svenska Kyrkan från staten vid millennieskiftet.

Även Centerpartiet har förändrats sedan kyrkan skilde från staten även om dagens centerparti inte på långa vägar speglar mångfalden i dagens Sverige. Centerpartiets ensidiga engagemang i ett av Sveriges många trossamfund underlättar inte utvecklingen mot en större mångfald i vårt parti. Det är helt orimligt att påstå att den värdegemenskap som finns i Centerpartiet speglar medlemmarnas och väljarnas uppfattningar i trosfrågor. Centerpartiet har medlemmar och väljare som är kristna, muslimer, buddister, ateister, agnostiker, suffister, högkyrkliga, lågkyrkliga eller t o m allmänt flummiga. Och är det verkligen oförenligt att politiska stödja Centerpartiets gröna socialliberalism och samtidigt vara aktiv i ett konservativt religiöst sammanhang? Eller t o m medlem i Humanisterna? Centerpartiet är det parti som har den mest utvecklade interna demokratin av alla partier. Politiska vägval och valprogram fastställs på stämmor på representation från samtliga kommunkretsar. När det gäller kyrkovalet är inflytandet från medlemmarna och även de förtroendevalda minst sagt försumbart.

Det partipolitiska engagemanget i kyrkovalet är ett allvarligt hinder för möjligheterna att utveckla Centerpartiet som ett öppet värdebaserat parti för hela Sverige. Samtidigt har Centerpartiet med tusentals förtroendevalda i kyrkan självklart ett ansvar för hur dessa medlemmars engagemang fortsatt kan tas tillvara. Därför är det angeläget att partistyrelsen tar initiativ att avveckla Centerpartiets engagemang som parti inför kyrkovalet 2021 och utreda hur de medlemmar som fortsatt vill engagera sig i Svenska Kyrkan kan göra det med organisatoriskt och ekonomiskt stöd från Centerpartiet. Men hänvisning till ovanstående yrkar jag att partistämman beslutar Att:

Jag/vi yrkar därför:

att Centerpartiet inte ställer upp som nomineringsgrupp fr o m kyrkovalet 2021

att Centerpartiets organisatoriskt och ekonomiskt stöttar de medlemmar som vill forma en centerpolitisk nomineringsgrupp inför kyrkovalet.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

14.9 Enat parti

Yvonne Andrén, Bollebygd

45150 Det finns många olika grenar i Centerpartiet men då en del orter är små så finns det inte alltid antal medlemmar till mer än en gren.

Jag föreslår nu att Centern återigen går i framkant och istället för att ha olika grenar såsom t ex CUF, Centerkvinnor mm så går alla samman till ett Centerparti i sann jämställd anda.

45155 Låt oss lägga kraft på att tillsammans styra Sverige.

Om man sedan vill kan man ju lokalt ha olika grupper om man finner behov därav.

Jag/vi yrkar därför:

45160 Att efter valet 2018 läggs alla grenar ihop till ett och samma Centerparti

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

45165

14.10 Ändra datum för partistämman

Henrik Jansson, Fyrbodal

Centerpartiet grundades en gång i tiden som ett bonde- och landsbygdsparti.

45170 Landsbygden och de gröna näringarna är nödvändiga för vårt land, och kommer att bli allt mer nödvändiga för att vi ska lyckas ställa om samhället till ett hållbart samhälle när det gäller energi- och livsmedelsförsörjning.

Vilka beslut som fattas på stämman och vilken politik som kommer att drivas av partiet beror naturligtvis på vilka medlemmar som kan närvara och tjänstgöra på partistämman.

45175

Att då placera partistämman under den mest arbetsintensiva perioden för de gröna näringarna gör att många av de som har kunskaperna som behövs för partiet, som vet vilken politik som behövs och som också till stor del utgör grunden i partiet, inte kan närvara på stämman av praktiska skäl.

45180

Jag/vi yrkar därför:

Att partistämman flyttas till en för de gröna näringarna lämplig tid under året.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

45185

Inget yttrande insänt från distriktet

14.11 Anpassad tid för partistämman

Adam Slottner, Värmland

45190

Då partistämman för Centerpartiet idag ligger sista helgen i september krockar det med skördarbete och annat som hör till det och som sker mestadels runt den tiden. För att då fler ska kunna vara med på partistämman skulle det vara bättre om den istället låg någon gång under perioden januari till och med mars- ungefär där kommundagarna är idag- och där många medlemmar ännu lättare kan vara med. Det skulle kunna göra att fler har möjlighet att delta och då blir debatterna mer livliga, givande och med ännu mer direkta inspel från medlemmar.

45195

Idag får en del medlemmar tacka nej till att vara ombud till stämman -bland annat just pga skördarbete och annat tillhötande i slutet av odlingssäsongen- och då det egentligen är lätt åtgärdat genom en stämmoflytt så borde det vara ett enkelt beslut att både ta och genomföra i Centerpartiet.

45200

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet i fortsättningen lägger partistämman under tidsperioden januari t.o.m. mars, så fler medlemmar har möjlighet att delta.

45205

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

45210 **14.12 Mångfaldsförbund**

Victor Emanuel Chiorean, s

Centerpartiets förbund utgör idag en oersättlig kraft i partiets interna politik. Under åren har exempelvis kvinnoförbundet bedrivit ett starkt arbete mot ett jämställt parti och involverat tusentals
45215 människor. Det är bland annat tack vare detta arbete och krafter Centerpartiet har kommit så långt i sitt jämställds arbete. På samma sätt har ungdomsförbundet och studenternas förbund värvat krafter som har stärkt vårt parti och vår liberala rörelse. Ett parti utan våra syskonorganisationer hade försvagat centerrörelsen. Det har krävt ett beslut, samförstånd och öronmärkta resurser.

Centerpartiet har länge försökt att öka mångfalden i vårt parti, något media länge påtalat. Mångfaldsprojektet och det nationella mångfaldsnätverket är försök att öka rekryteringen till och inkluderingen av nysvenska individer i vårt parti. Dessa insatser kommer i sig möjliggöra och generera en mängd olika starka politiker. Vi driver en politik som visar tydligt vilket ansvar partiet tar gentemot nya svenska och dess plats i den svenska demokratin. Samtidigt menar jag att Centerpartiet saknar en
45220 stark intern förvaltning för att arbeta med frågan då ovanstående insatser inte kan garantera kontinuitet. Det handlar bland annat om mandat, öronmärkta resurser och mobilisering av nya väljargrupper. Det är tydligt att olika målgrupper brinner för olika frågor och Centerpartiet ska inte hamna efter vad gäller rekryteringen och inkluderingen av nya svenskar i Centerpartiet. Tidigare försök av att bilda ett nytt mångfaldsförbund, med samma rättigheter och skyldigheter som andra
45225 syskonorganisationer, har misslyckats under denna mandatperiod.

Jag vill tydliggöra att detta förslag, precis såsom våra syskonorganisationer eller vår unika geografiska representation i Centerpartiets partistyrelse, inte handlar om kvotering av något slag. Jag vill se en centerrörelse som är lika duktig och effektiv på jämställdhetsfrågor, ungdomsfrågor såsom
45235 mångfaldsfrågor och för det behöver stämman ta ett beslut i Malmö. Idag då var fjärde människa i vårt land har någon form av utländsk bakgrund är det dags att tänka om och vara öppensinnad. Vill vi vara ett parti med svag förankring i invandrartäta områden och nya väljargrupper eller vill vi vara en modern rörelse med en bred mångfaldsrepresentation?

45240 Jag/vi yrkar därför:
Att Centerpartiets stämma säger ja till ett nytt mångfaldsförbund där det nya förbundet erhåller samma rättigheter och skyldigheter som partiets andra syskonorganisationer.

Att Centerpartiets nya partistyrelse får i uppdrag att bilda ett nytt mångfaldsförbund med omedelbar verkan.

45245 att Centerpartiet garanterar mångfaldsprojektet kontinuitet fram till valet 2022

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Inget yttrande insänt från distriktet

45250

14.13 Förtroendevaldas arbetslivserfarenhet

Stefan Hanna, Uppsala

45255 Allt fler politiska ledare saknar arbetslivserfarenhet utanför partiverksamhet eller i lobbyistroller. Det är en negativ utveckling då dessa personer saknar viktiga referensramar och trovärdighet för att kunna vara bra folkrepresentanter. Eftersom Centerpartiet har ett arv som företagarparti, och har en stark företagarpolitik, är det särskilt viktigt för Partiets trovärdighet att dess företrädare har några års praktiska arbetserfarenheter från icke politiskt kopplade arbetsuppgifter. Det är min absoluta uppfattning att det också ökar politiska ledares förmåga att fatta klokare beslut.

45260

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiet endast ska bedöma personer med minst tre års arbetslivserfarenhet, i roll exkluderande partiarbete och lobbyist verksamhet, som valbara till heltidsarvoderande politiska uppdrag.

45265

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

Att dra tillbaka motionen

45270

Distriktsstyrelsen delar motionärens synpunkter om vikten av kompetens och olika erfarenheter för våra förtroendevalda. Distriktsstyrelsen delar däremot inte motionärens syn på vad som ska räknas som de rätta erfarenheterna. Vem avgör det? Distriktsstyrelsen anser att systemet med en omsorgsfullt vald nomineringskommitté utifrån valresultat, kompetens, erfarenhet och önskemål har förmågan att med klokskap utifrån de demokratiska principerna avgöra vem som passar för olika uppdrag och poster.

45275

14.14 Lokal medlemsavgift

Björn Furugren Beselin, Stockholms län

- 45280 Förslag på stadgeändring gällande avdelningarnas möjlighet att föra medlemsregister samt egen medlemsavgift. I förra stadgan hade avdelningarna rätt att själv föra medlemsregister och ta ut medlemsavgiften. Den lydelsen togs bort i nu gällande stadga. Jag yrkar på att den möjligheten återinförs
- 45285 Jag/vi yrkar därför:
Att distriktsstämman skickar vidare motionen till partistämman.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

- 45290 Yttrande från distriktet:
Bifall enligt kommitténs förslag till beslut:

14.15 Tillgänglig politik

Göran Tingström, Per Lodenius, Stockholms län

45295

På Centerpartiets hemsida kan man läsa ”Vi ska ha ett samhälle som är tillgängligt för alla. Därför får inte funktionshinder vara ett hinder för människor som vill utbilda sig, jobba, ha en aktiv fritid eller engagera sig i samhället.”

45300

I FN:s Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning kan man läsa att personer med funktionsnedsättning ska kunna vara med i politiken på samma sätt som andra. Det innebär bland annat att man ska kunna vara aktiv i Centerpartiet och vara med i det politiska arbetet. Vilket också skulle innebära att man kan vara med på valsedlar och vara valbar.

45305

Men då måste vi i Centerpartiet också se till att skapa möjligheten att vara aktiv i partiet genom att göra det tillgängligt för personer med funktionsnedsättning. Det handlar inte bara om att lokaler man använder för möten är tillgängliga och alltid utrustade med hörselslinga. Utan minst lika mycket att det ska finnas material som är lätt att förstå och använda. Allt måste vara tillgängligt så att personer med funktionsnedsättning kan arbeta i politiken. Man måste få det stöd och den teknik som behövs, så att

45310

man inte blir diskriminerad.

Vad vi i Centerpartiet konkret behöver göra är att på krets-, distrikts- och riksnivå utbilda vår personal i att skriva lättläst och öka kunskapen både inom styrelserna på alla nivåer liksom bland personalen, om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Då skulle vi också i partiet än mer aktivt kunna söka nya medlemmar med erfarenhet av funktionshinder. Det skulle ge Centerpartiet en ännu starkare och bredare bas för politikutvecklingen.

45315

Jag/vi yrkar därför:

Att personal inom partiet utbildas i att skriva lättläst

45320

Att utbildningspaket om tillgänglighet tas fram för styrelser och personal

Att partiet aktivt arbetar för att starta funktionshindernätverk på alla nivåer

Att lättläst material om partiet tas fram och ständigt uppdateras

Att partiets hemsida ska vara tillgänglig för personer med olika funktionsnedsättningar

Att se över vilken teknik partiet kan erbjuda för att göra det mer tillgängligt för personer med funktionsnedsättning att kunna delta i det politiska arbetet

45325

Att tillsätta en arbetsgrupp som ska ta fram förslag till hur centerpartiet kan bli mer tillgängligt

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

45330

Yttrande från distriktet:

Att bifalla samtliga att-satser

Att bifalla Elisabeth Sandbergs tilläggsatt-sats

Att motionen vidarelämnas till partistämman

Elisabeth Sandberg yrkar ett tilläggsatt-sats enligt följande:

45335

Att Centerpartiet verkar för lättlästa valsedlar.

14.16 En gemensam arena för diskussion, reportage och erfarenhetsutbyte

Håkan Larsson och Centerpartiet i Krokoms kommun, Jämtland

45340

En enig centerstämma i Falun 2015 biföll motionen från Centerpartiet i Krokoms kommun om att skapa en gemensam arena för diskussion och erfarenhetsutbyte. Vi är självfallet mycket glada över detta starka stöd från centerrörelsens högsta beslutande organ. Den att-sats som en enig centerstämma i Falun biföll lyder som följer:

45345

Att uppdra åt partistyrelsen att snarast ta initiativ till att skapa centerrörelsens rikstäckande arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte.

45350

I textdelen av vår motion underströk vi behovet av en rikstäckande kontinuerligt uppdaterad webbtidning, kombinerad med en tryckt tidning med vecko- eller månadsutgivning. Tidningen C, med utgivning endast fyra gånger per år, kan inte fylla denna roll. Inte heller de olika facebookgrupper som finns fyller, även om de är viktiga, rollen som gemensam arena. I motionen konstaterade vi dessutom att de flesta övriga riksdagspartier (även de mindre) har såväl digitala som tryckta tidningar med frekvent utgivning som fyller rollen som gemensam arena för respektive parti. Det är en allvarlig brist att Centerpartiet i praktiken för närvarande saknar en sådan arena.

45355

Partistyrelsen har, enligt den information vi har fått, valt att tolka att det eniga stämmobeslutet inte betyder mer än att Tidningen C ska göras om och att det nya intranätet kommer att ge utrymme för dialog och meningsutbyte. Vi ser självfallet positivt på dessa satsningar, men menar liksom tidigare att behovet av en kontinuerligt uppdaterad webbtidning, kombinerad med en tryckt endagarstidning (veckoutgivning) och/eller månadstidskrift kvarstår. Enligt vår tolkning innebär det eniga stämmobeslutet från Falun detta. Nu gäller det att omsätta beslutet i praktisk handling.

45360

45365

Vi vill gärna se en självständigt arbetande webbtidning på centergrund i god tid före nästa val. Detta kräver självfallet såväl personella som ekonomiska resurser, men vi är övertygade om att Centerpartiet har möjlighet att avsätta dessa för en viktig satsning av detta slag.

Jag/vi yrkar därför:

Att ge partistyrelsen i uppdrag att skapa en rikstäckande arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte i form av en kontinuerligt uppdaterad webbtidning

45370

Att webbtidningen ska kombineras med en (prenumererad) endagarstidning, alternativt en (prenumererad) månadstidskrift

[Länk till Partistyrrelsens yttrande](#)

45375

Yttrande från distriktet:

Distriktsstämman instämmer i motionens analys om att det finns ett behov av en gemensam plattform/arena för debatt, reportage och erfarenhetsutbyte inom centerrörelsen. Vi anser därför att det finns goda skäl att pröva förslaget om en webbtidning kombinerad med någon form att tryckt tidning. Distriktsstämman beslutar

45380

Att instämma i motionens syfte

Att vidareända motionen till Centerpartiets partistämman

14.17 Närodlad politik

Bengt Walla, Östergötland

45385

Centerpartiet står för decentralisering och småskalighet,

45390

NÄRhet och omtanke. Genom att flitigt använda alla goda sammansättningar med förstaveln NÄR-, kan vi efter hand muta in ett antal ord som acossieras till Centerpartiet och ger oss en koppling till olika NÄRhetsbegrepp.

45395

Redan för ett tiotal år sedan upptäckte jag att många ord som inleds med bokstäverna NÄR passar sällsynt bra i många av centerpartiets profilfrågor. I dag använder Centerpartiet begreppet "Närodlad politik" som affisch.

Jag/vi yrkar därför:

Att Centerpartiets distriktsstyrelse utvecklar NÄRhetsbegreppet

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

45400

Yttrande från distriktet:

Distriktsstyrelsens yttrande

45405

Idag har vi helhets begreppet "Närodlad Politik" som spänner brett över vår politik och som är ett slagkraftigt begrepp. Det är ett begrepp som börjar sätta sig hos alla medborgare och som starkt förknippas med Centerpartiets politik och våra värderingar.

45410

Styrelsen ställer sig bakom motionärens intention att flera ord med förstaveln "När-" passar väldigt bra med Centerpartiets politik. Flera av motionärens förslag skulle kunna användas vid olika situationer för att belysa Centerpartiets politik men det gäller att inte fastna i begreppen utan det är innehållet i politiken som är det viktigaste. Motionen är ställd till distriktsstyrelsen, men då

Centerpartiets värdeord beslutas på riksnivå i och med den politik som partistämman antar, så är det inte upp till distriktet att utveckla nya värdeord.

Distriktsstyrelsen förslag till beslut:

Att motionen anses besvarad.

Bengt Walla önskar att motionen skickas vidare till Centerpartiets partistämma.

45415

Distriktsstämman beslutar att anse motionen besvarad och att motionen skickas vidare till partistämman.

14.18 Internet och sociala medier

Claes Gustafsson, Blekinge

45420

De senaste 5-10 åren har många verklighet flyttat ut på internet. Ungdomar och många andra tittar inte på nyheter på teve eller läser dagstidningar. De får all sin information/verklighet från Facebook och andra mer eller mindre seriösa sajter på nätet.

45425

Detta gör att många människor inte har en grundläggande kunskap om samhällsfunktioner och vad de olika partierna står för. Nyheterna snuttifieras och medborgarna fördummas.

Jag anser att en grundläggande orsak till Sverigedemokraternas framgångar de senaste åren är att de var tidigt ute och förstod vilka möjligheter detta skapade för SD. De har lyckats fånga upp ett missnöje om sakernas tillstånd som de spridit och dragit vinning av. Detta hade varit omöjligt att lyckas med

45430

utan internet.

Centerpartiet måste möta sina motståndare på deras egen planhalva.

45435

Ofta talar vi om att vi ska lägga ut våra egna idéer och inlägg på sociala medier, och dela.. Dela, till vem? Vi delar bara till varandra! Dessa delningar når inte våra motståndare, eller de som inte tagit ställning, som är påverkbara.

45440

Anledningen till detta är hur sociala medier funkar. Facebook använder s.k. "Algoritmer", vilket innebär att de registrerar vilka sidor den enskilda användaren är ute på. I ditt flöde kommer det upp förslag på liknande sidor och sajter. Detta innebär att om du delar SD:s synpunkter och deras många gånger rena falsarier, så får du upp ännu mer förslag på liknande sidor och sajter. Kort sagt, det är lätt att bli stärkt i ens egen felaktiga uppfattning om sakernas tillstånd, som bara förstärks av ännu mer av samma slag.

45445

Eftersom en del personer bara har internet som kunskapskälla, är detta mycket allvarligt. Dessa personer kan bli resistenta mot sakargument, eftersom de har ingen annan verklighet! Dessutom känner de en samhörighet med grupper som har liknande synpunkter, vilket i sin tur innebär att de känner en tillhörighet. De känner sig "hemma" någonstans. Hur ska Centerpartiet motarbeta detta fenomen?

45450

Vi måste inför det kommande valet möta SD på deras egen planhalva. Det vill säga på nätet. Man behöver från RO se till att bemanna med folk som skapar identiteter på nätet, som kan gå i svaromål i dessa grupper och platser som underblåser rasism, främlingsfientlighet och sprider osanningar om alla möjliga saker som gynnar deras syften. Källkritik är avgörande för att nå framgång och för att bevara en levande demokrati. "Du har all rätt till dina egna åsikter, men inte till dina egna fakta!"

45455

Jag/vi yrkar därför:

Att RO i god tid innan valet ska vidta åtgärder i motionens syfte.

45460

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

Yttrande från distriktet:

45465

Motionären tar upp en angelägen problematik. Selektiv perception är ett begrepp som innebär att vår hjärna stänger ute de nyheter och fakta som talar emot vår egna uppfattning. Sociala medier tenderar att fungera så idag. Vi ser en allt högre grad av delningar på exempelvis facebook som kommer från direkt tvivelaktiga källor. De högerextrema rörelserna göder sitt hat ifrån avpixlat, fria tider och

liknande siter och ofta är dessa nyheter fabricerade. Flera av dessa hatsiter är understödda av utländsk statsmakt i syfte att destabilisera den svenska demokratin. Facebook inför inom kort en funktion som innebär att du som användare kan anmäla en nyheter som tvivelaktig. Den som vill dela nyheten vidare får då upp en fråga om hon eller han verkligen vill dela en nyheter som är bestridd och diskutabel i sin trovärdighet.

Vi föreslår därför distriktsstämman att :

- Instämma i motionärens intentioner
- Tillstyrka motionen

14.19 Fyrklöver

Ingegerd Petersson och Eva-Kristina Berg, Kalmar län

45480 Vi kan konstatera att centerpartiet i sin nya profil tagit bort fyrklöver, vår partisymbol, som är en viktig igenkänningsfaktor. Detta har stor betydelse då många just nu visar sitt stöd som sympatisörer för oss, då ska vi ju inte ta bort vår viktiga igenkänningsfaktor, fyrklöver.

45485 Ända sedan 1942 har centerpartiet liksom många andra länders bonde- och agrar – partier använt sig av en grön fyrklöver. De fyra bladen representerar centerrörelsen, dvs centerpartiet, centerkvinnorna, centerpartiets ungdomsförbund och centerstudenter.

45490 Vi har nu upptäckt att den välkända fyrklöversymbolen saknas i Centerpartiets nya profil. När vi på -70talet under Fälldins ledning hade stort väljarstöd upp till 25 % stod fyrklöver som en tydlig grön symbol för Centerpartiet och vår värdegrund/ värderingar.

Vi lever i en tid där bilder är viktiga för att känna igen en organisation eller ett sammanhang. Att då ta bort fyrklöver är att slarva bort vårt historiskt starka varumärke.

45495 Vi tror att igenkänningsvärdet är stort, exempelvis när vi läser opinionssiffror i tidningen, på nätet eller på TV, där fyrklöver är vår symbol bland övriga partisymboler. När väljarna i valrörelsen ser våra valaffischer, tidningsannonser och digital reklam ska givetvis fyrklöver finnas där som ett välkänt varumärke.

45500 Jag/vi yrkar därför:
Att ta tillbaka fyrklöver i Centerpartiets varumärkesprogram så den finns med i valrörelsen 2018.

[Länk till Partistyrelsens yttrande](#)

45505 Yttrande från distriktet:

Varje organisation behöver igenkännbara symboler för att snabbt kunna förmedla en känsla, en förståelse för vem som kommunicerar och som berättar en lång historia på väldigt kort tid.

45510 Fyrklöver är och har varit Centerpartiets logotyp genom många decennier och på den tiden har symbolen etablerats, laddats med våra värderingar och blivit en omisskännlig figur för det svenska folket. Klöver, med rötterna bokstavligen i den rika myllan, betyder framgång, trygghet och växtkraft. Den betyder Centerpartiet.

Med anledning av det beslutade distriktsstämman att tillstyrka motionen.

45515